ANALELE
ACADEMIEI ROMÂNE

DESBATERILE

TOMUL LXIV

1943—1945

MONITORUL OFICIAL ȘI IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAȚIONALĂ. BUCUREȘTI, 1946

PARTEA I

ȘEDINȚELE ORDINARE

4 IUNIE 1943—26 MAI 1944

1. *ȘEDINȚA PUBLICĂ*

DELA 4 IUNIE 1943

Președinția d-lui I. SIMIONESCU.

D-l ȘT. CIOBANU face o comunicare.

Ședința publică se ridică și se continuă lucrările în ședință intimă.

La ședință asistă d-na Olga și d-l Prof. Alex. Oteteleșanu, invitați, conform hotărîrii din ședința precedentă, spre a li se aduce mulțumiri pentru donația ce au făcut Academiei.

D-l Președinte I. SIMIONESCU întâmpină pe generoșii donatori cu următoarele cuvinte:

Domnilor Col gi,

Printre noi se află d-na și d-l Al. Oteteleșanu, cari au venit să consfințească prin viu graiu însemnata danie făcută Academiei Române, primită în penultima ședință din sesiunea generală.

Prețuim gestul d-voastre, prea stimată doamnă și domnule Profesor, nu numai pentru încrederea în cinstita administrare a numeroaselor fonduri lăsate Academiei de alți donatori, printre cari se află și unul din înaintașii d-voastre, cât pentru îndemnul nobil sufletesc care v'a îndreptat către Instituția noastră.

Suferința adâncă a pierderii unicului vostru fiu, dotat cu atâtea calități alese, ceea ce vă dădea speranțe de deosebită mulțumire meritată în vieață, v'a sugerat gândul faptei nobile săvârșite, de înaltă valoare morală și patriotică în același timp.

Durerea ce o purtați în suflet va fi în acest chip compensată prin urmările daniei d-voastre. Numele fiului va fi pomenit cu sfințenie an de an, cât va dăinui activitatea Academiei.

Să aveți mângâierea că dacă vlăstarul d-voastre scump n'a avut parte să fie de folos neamului prin însuşirile sale, dispariția lui va învia alte energii numeroase, pe lângă că-i vor păstra veşnică recunoştință, vor fi în măsură să-i cinstească amintirea prin foloasele culturii căpătate cu ajutorul lui, prin d-voastră.

Nobilele sentimente ce v'au îndreptat către gestul d-voastre pilduitor şi pentru alții, vor avea darul de a deştepta din generație în generație forțe vii, a căror muncă îndelungă vreme va contribui la progresul cultural al țării.

Gândul la binefacerile înfăptuite să vă procure mângâierea, că prin moarte vor fi chemați la vieață, cei cari se vor socoti fiii d-voastre sufleteşti.

Ne închinăm cu toții în fața durerii copleşitoare ce vă stăpâneşte şi vă asigurăm că Academia Română va îndeplini cu toată sfințenia dorințele d-voastre exprimate în actul de danie, va îngriji cu pietate ca lucrările distinse cu premiul Barbu Oteteleşanu să devină exemple de gândire şi muncă românească, demne de numele ce-l vor purta.

D-l Profesor ALEX. OTETELIŞANU răspunzând, zice :

Domnule Preşedinte,
Domnilor Membri,

La cuvintele duioase şi încurajatoare, pe care d-l Prof. I. Simionescu, preşedintele Academiei, ni le-a adresat în numele acesteia şi în numele d-sale personal, vă rog să-mi îngăduiți să răspund şi eu câteva cuvinte.

Gândul de a înființa un aşezământ de cultură, a încolțit în mintea noastră acum cinci ani, când o soartă nemiloasă ne-a făcut să trăim cea mai sfâşietoare durere, care poate lovi un suflet de om, prin pierderea dragului şi unicului nostru copil, Barbu.

Acest gând ni se impunea, ca şi altele, ca o poruncă, ce venea de dincolo de acel mormânt, atât de scump nouă.

Hotărîrea de a crea acest aşezământ, care să poarte numele copilului nostru, am luat-o de îndată, însă înfăptuirea ei, nu a fost un lucru atât de uşor, căci ne lipsea liniştea sufletească să putem da o formă bine conturată gândului şi hotărîrii luate.

Au trebuit să treacă mulți ani, şi numai după ce s'a stabilit un echilibru în durerea continuă, care nu ne va părăsi decât în momentul când vom închide şi noi ochii, am putut să dăm o formă concretă acestui aşezământde cultură, care în cele din urmă a ajuns să se prezinte aşa cum ați binevoit d-voastră să dați aprobarea, acceptând donațiunea noastră.

Prin această donațiune am urmărit în primul rând, să creăm un fond pus la dispoziția Academiei Române, pentru ca, din venitul lui, după moartea noastră, să se distribue premii pentru lucrări, care să corespundă ciclului de subiecte fixate în actul de donațiune.

Dar gândul nostru nu s'a mărginit numai la atât, hotărînd să facem, chiar din timpul vieții noastre, la conacul moşiei dăruite, o casă de cultură,

care să poarte tot numele copilului nostru. De asemenea am dispus ca tot în timpul vieții noastre, să creăm, chiar de acum, un premiu indivizibil de 250.000 (două sute cincizeci mii) lei, care să se decearnă peste doi ani, după care va urma un alt premiu de 300.000 (trei sute mii) lei și dacă vom mai fi în vieață și mijloacele noastre materiale ne vor permite, să continuăm cu premii de câte 250.000 (două sute cincizeci mii) lei, care se vor anunța când premiul anterior va fi fost decernut.

Odată așezământul astfel alcătuit, se punea pentru noi o altă chestiune grea și anume aceea de a găsi calea cea mai bună pentru a-i asigura existența viitoare.

Aveam înaintea ochilor noștri mai multe posibilități de realizare.

Am fi putut, în primul rând, să facem un așezământ de sine stătător. Nu ne-am oprit însă la această formulă, pentrucă fondul ce-l instituiam, chiar mărit prin dispozițiunile noastre testamentare, cum vom face, nu era destul de mare, ca să îi asigure o existență independentă.

Am fi putut, în al doilea rând, să legăm așezământul acesta, de un așezământ al familiei, care exista mai dinainte și anume de așezământul Bisericei S-tul Ilie și al școalei Otetelișanu din Craiova, creat la începutul secolului al XVIII-lea de un strămoș, Ilie Otetelișanu, care a desemnat, ca prim ctitor pe un Barbu Otetelișanu, după care am dat și numele copilului nostru. Nu ne-am oprit nici la această formulă, fiindcă, deși prețuim în mod deosebit gestul acestor strămoși, totuși, deoarece ajutoarele date de acest așezământ reveneau, în primul rând, cercului restrâns al familiei, noi am voit, ca premiile ce le înființăm, să aparțină elementelor de valoare ale națiunii întregi.

Am fi putut în al treilea rând să legăm așezământul ce-l creăm, de Universitatea din București, de care sunt legat, ca profesor, de aproape 25 de ani. Nu ne-am oprit nici la această formulă, fiindcă deși Universitatea este o înaltă instituție de cultură și deși ea a primit daruri importante dela foști profesori și alte persoane, ea nu are încă experiența suficientă, ca să conducă și să administreze fonduri cu anumite destinații speciale.

Ne-am gândit în cele din urmă, să ne adresăm d-voastre, Academiei Române.

In actul de donațiune am arătat pentru ce gândul nostru s'a oprit la Academia Română. Acolo spuneam, că ne adresăm Academiei Române, fiindcă ea este cea mai înaltă instituțiune de cultură a neamului nostru și deoarece și noi, în mai mic, înființăm un așezământ de cultură, fiindcă Academia Română este permanentă ca și neamul nostru, căruia îi aparține și noi voim ca așezământul ce-l creăm să fie, de asemenea permanent; fiindcă, în fine, Academia Română, pe baza unei îndelungate experiențe, are cea mai desăvârșită pricepere în conducerea unor astfel de așezăminte.

Iată de ce gândul nostru s'a oprit la Academia Română. Dar nu era destul să voim noi, mai trebuia să voiți și d-voastră. Și d-voastră ați voit, acceptând cu atâta bunăvoință, în unanimitate, în ședința Adunării Generale dela 1 Iunie anul acesta, donațiunea pe care v'o făceam, pentru ca azi în această ședință intimă, să ne faceți onoarea de a ne fi invitat,

iară prin glasul d-lui Președinte, să ni se comunice, în cuvinte așa de calde și de duioase, hotărîrea d-voastre.

In numele soției mele și în numele meu, țin să exprim mulțumiri pentru acceptarea donațiunii noastre.

Mulțumesc d-lui Președinte al Academiei, care m'a primit cu atâta bunăvoință când i-am împărtășit gândurile noastre. Mulțumesc d-lui Lapedatu, Secretarul General al Academiei, care cu aceeași bunăvoință a căutat să grăbească lucrările, ca donațiunea noastră să fie prezentată spre acceptare adunării d-voastre generale, chiar în sesiunea anului acestuia. Mulțumesc membrilor delegației, d-lui Rădulescu-Motru, d-lui Gusti și d-lui Vasilescu Karpen, cari verbal sau prin scris, au încurajat intențiunile noastre. Mulțumesc d-lui Profesor Andrei Rădulescu, care mai bine de trei săptămâni s'a trudit să dea actului forma cea mai potrivită, ca să satisfacă, atât realizarea fidelă a intențiunilor noastre, cât și dispozițiile legilor, statutelor și regulamentelor, care guvernează Academia Română, ajutat fiind de d-l avocat Calmuschi, căruia îi aduc de asemenea toate mulțumirile. Vă mulțumesc, în numele soției mele și al meu, d-voastre tuturor, cari ați perfectat, prin votul d-voastre, intențiunile noastre.

Și d-lor, exprimarea acestor mulțumiri nu este împlinirea unei formalități de politeță față de d-voastră, ci este exprimarea unui sentiment de sinceră mulțumire, fiindcă ea este însoțită și de un adânc sentiment de recunoștință.

Vă suntem recunoscători, d-lor membri ai Academiei Române, fiindcă prin votul d-voastre ne-ați dat liniștea sufletească de care avem atâta nevoie în durerea aceasta nemărginită.

Căci, după cum spuneam la început, dacă gândul de a crea un așezământ de cultură ne-a venit, ca o poruncă de dincolo de mormântul copilului nostru, acceptarea d-voastre a donațiunii noastre, ne dă siguranța împlinirii acestui gând, dincolo de mormintele noastre, de-a-pururi.

Vă mulțumim dar încă odată, onorați membri ai Academiei Române și vă rugăm să binevoiți a primi expresiunea celei mai adânci recunoștințe.

După aceste cuvinte, donatorii se retrag și ședința se suspendă.

La redeschiderea ședinței d-l Președinte I. SIMIONESCU semnalează în mijlocul nostru pe d-l M. Lascaris, profesor la Universitatea din Salonic și membru corepsondent al Instituțiunii noastre, unul din bunii cunoscători ai țării și mai ales ai istoriei poporului nostru. D-l Președinte îi urează bună venire.

D-l M. LASCARIS, membru corespondent, exprimă mulțumiri d-lui Președinte pentru cuvintele cu care l-a primit și adaugă că, sub cupola Academiei Române, gândul său se îndreaptă către marele român Nicolae Iorga, dela care a venit propunerea pentru alegerea sa ca membru corespondent al acestui înalt așezământ de cultură română. In preocupările sale științifice, a căutat să facă parte mai largă cercetării poporului român și în

deosebi legăturilor ce unesc acest popor de ţara sa. Incheie, făgăduind că va urma să meargă pe aceeaşi cale.

---

2. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*
DELA 11 IUNIE 1943

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l N. BĂNESCU face o comunicare cu titlul « *Precizări istorice cu privire la ducatele bizantine Paristrion-Paradunavon şi Bulgaria.*

In şedinţă intimă d-l Preşedinte D. GUSTI salută pe d-l Prof. N. Bagdasar ca membru corespondent al Academiei Române, arătând că activitatea sa bine cunoscută în mişcarea filosofică de astăzi, îl scuteşte de a-i aduce elogii. D-sa îl salută cu convingerea că d-l Bagdasar va aduce nouă şi preţioase contribuţii la propăşirea filosofiei româneşti.

D-l N. BAGDASAR răspunde mulţumind.

D-l ANDREI RĂDULESCU ceteşte următoarea încheiere a Comisiunii pentru bursele din *Fondul Maria Antachi*:

> Comisiunea întrunită pentru a stabili modalităţile de acordare a unei burse de 150.000 lei, disponibilă din acest fond, pentru specializare în străinătate, a luat cunoştinţă de propunerea d-lui coleg M. Ciucă de a nu se mai acorda bursa pentru studiul pelagrei, de oarece din cauza războiului sunt greutăţi de a merge în ţările unde s'au făcut asemenea cercetări. De aceea d-sa a propus să se dea bursa pentru *studiul icterului epidemic*, care a făcut obiectul cercetărilor specialiştilor din Germania, în aceste vremuri de războiu.
>
> In urma discuţiilor care au avut loc, Comisiunea a hotărît ca suma de 150 000 lei să fie acordată pentru *studiul patogeniei şi etiologiei icterului epidemic* în centrele din Germania şi Austria, unde se fac asemenea cercetări.
>
> Pentru acordarea bursei, candidaţii trebue să fi făcut *lucrări de specialitate asupra patologiei ficatului şi icterului în mod particular.* Lucrările pot fi tipărite sau în manuscris.
>
> Cererile trebuesc adresate, împreună cu lucrările, la cancelaria Academiei până la 1 Iulie 1943.
>
> Acordarea bursei va fi hotărîtă de această Comisiune.
>
> Se va face publicaţie la Academie şi în 3 gazete, de cel puţin 3 ori.

— Se ia act şi se aprobă.

D-l N. CARTOJAN dă informaţii asupra misiunii ce a fost încredinţată de Academie d-sale şi d-lui Coleg N. Vasilescu Karpen, de a preda Universităţii din Padova, bustul în marmoră al Stolnicului Constantin Cantacuzino, lucrat de sculptorul Onofrei, după frescele dela mănăstirea Hurez.

Atmosfera pentru serbare fusese pregătită în localitate de profesorul Ramiro Ortiz și de lectora de limba română d-ra A. Mititelu.

Comemorarea a avut loc în sala cea mare a Universității. Au luat cuvântul Rectorul Universității, d-l Carlo Anti, urând bun sosit delegaților români, d-l N. Vasilescu Karpen, predând bustul din partea Academiei, Secretarul general al Ministerului Culturii Naționale și Cultelor, d-l Napoleon Crețu, și d-sa, care, într'o scurtă conferință, a reamintit anii de studii ai Stolnicului la Padova și a subliniat ceea ce datorește el profesorilor săi padovani și ceea ce a însemnat el în istoria și cultura românească Seria cuvântărilor a fost încheiată de d-l Carlo Anti, care a insistat asupra legăturilor de fraternitate care leagă Italia de România, asupra vitejiei armatei române în lupta comună și a mulțumit în numele Universității pentru bustul trimis.

Dela Padova, delegația s'a dus la Roma, unde fusese invitată de Președintele Academiei Italiene, d-l Federzoni și unde au fost primiți de membrii Academiei Italiene în ziua de 22 Mai.

D-l D. GUSTI mulțumește d-lor colegi pentru osteneala ce și-au dat de a reprezenta Academia în mod demn și frumos la inaugurarea bustului Stolnicului Cantacuzino.

D-l GEORGE OPRESCU, membru corespondent, face o dare de seamă despre împlinirea delegației pe care Academia Română i-a dat-o de a o reprezenta la sărbătorirea savantului elvețian Eugène Pittard. Sărbătorirea a avut loc la Geneva în cursul lunii trecute și a fost organizată de Societatea de Geografie din acel oraș, în cinstea acestui savant de reputație mondială, care, în lucrările sale, s'a ocupat cu simpatie și de România. D-sa a asistat la festivitate, depunând în numele Academiei Române o adresă omagială, în următorul cuprins:

L'Académie Roumaine s'associe à l'hommage que la Société de Géographie de Genève rend au professeur Eugène Pittard. Elle est heureuse de voir que son correspondant étranger est fêté par l'un des corps scientifiques les plus importants de la Suisse

L'Académie Roumaine n'a pas oublié les services rendus à la science par le professeur Pittard, durant son activité de plus de 50 ans, — de même qu'elle garde le souvenir toujours vivant de l'amitié qu'il a inlassablement temoignée au peuple roumain.

Son oeuvre de savant, d'une objectivité exemplaire, le place aujourd'hui au premier rang des anthropologues de notre temps.

L'Académie roumaine tient à souligner tout particulièrement la haute valeur scientifique des travaux que le Professeur Eugène Pittard a consacrés au peuple roumain, dont les vertus et les épreuves ont été magnifiquement décrites dans l'oeuvre de sa compagne, Madame Noëlle Roger.

L'Académie Roumaine — représentée en cette occasion, à Genève, par le professeur Georges Opresco, de l'Université de Bucarest, — exprime au savant universellement fêté son admiration et sa gratitude,

en formant le voeu de le voir poursuivre pendant de longues années encore l'ensemble de ses travaux, qui reprèsentent un enrichissement précieux pour la pensée scientifique.

---

3. ŞEDINŢA PUBLICĂ
DELA 18 IUNIE 1943

Preşedinţia d-lui I. SIMIONESCU.

D-l ION I. NISTOR face o comunicare.

---

4 ŞEDINŢA DELA 25 IUNIE 1943

Preşedinţia d-lui I. SIMIONESCU.

D-l Preşedinte I. SIMIONESCU arată că d-l Ministru al Culturii Naţionale roagă Academia, prin adresă, să desemneze un reprezentant la inaugurarea a 12 busturi de scriitori aşezate în grădina Cişmigiu. Solemnitatea inaugurării are loc Duminecă 27 Iunie, la ora 11 a. m.

— Se deleagă d-l Mihail Sadoveanu.

D-l ION I. NISTOR ridică chestiunea înfiinţării Pinacotecii Academiei şi roagă ca delegaţiunea să studieze această chestiune, pentru ca colecţiile noastre să fie puse la dispoziţia publicului într'o expoziţie permanentă.

D-l General R. ROSETTI arată că, în prezent, cea mai mare parte din colecţia noastră de tablouri preţioase se află împachetată şi gata de a fi evacuată. Aminteşte că în proiectul de construcţie a palatului Academiei, s'au fixat şi rezervat săli pentru expoziţii permanente şi că, până atunci, la propunerea d-lui Secretar General Lapedatu, din anul trecut, s'a hotărît ca să instalăm Pinacoteca noastră în imobilul Bellu din Calea Victoriei 123, îndată ce el ne va deveni liber.

D-l N. VASILESCU KARPEN zice:

Subsemnaţii, delegaţi de d-voastră a reprezenta Academia Română la solemnitatea desvelirii bustului de marmoră al Stolnicului Constantin Cantacuzino, oferit de Academia noastră Universităţii din Padova, avem onoare a referi următoarele asupra îndeplinirii misiunii ce ne-aţi încredinţat:

Solemnitatea fusese fixată de Rectorul Universităţii, de acord cu colegii săi, pentru ziua de 20 Mai. Delegaţiunea Academiei a făcut toate demersurile necesare pentru a fi la Padova cu cel puţin o zi înainte de

solemnitate. Ea a întâmpinat însă, dela început, dificultăţi la Legaţiunea ungară, care refuza să acorde viza de transit. Numai după ce Ministrul Român la Budapesta, d-l E. Filotti, sezisat de Ministerul Propagandei, a intervenit la Ministerul de Externe ungar, d-nii N. Vasilescu Karpen şi N Cartojan au putut obţine viza, în ziua de 15 Mai. D-l Coleg I. Lupaş n'a putut-o obţine cu niciun chip. Delegaţiunea a plecat astfel descompletată.

La Padova, terenul pentru inaugurare fusese pregătit prin stăruinţele d-lor Sever Pop, Consilierul nostru Cultural la Roma, ale Colegului Ramiro Ortiz, acum profesor la Universitatea din Padova şi ale d-rei Alexandrina Mititelu, lectoră de limba română pe lângă catedra d-lui Ortiz. In ziarul local *Il Veneto*, din 18 Mai, apăruse un articol cu titlul « Constantino Cantacuzino scolaro dell'Universita di Padova —. La consegna all'Ateneo di un busto dello storico romeno da parte della R. Accademia di Romania », scris de d-ra Alexandrina Mititelu. In numărul următor al aceluiaşi ziar apăruse o scurtă notiţă despre programul serbărilor şi despre delegaţii Academiei Române, între care era amintit şi colegul Lupaş, aşa că noi am fost obligaţi să explicăm colegilor din Padova lipsa sa.

Serbarea a avut loc în ziua de 20 Mai. Din ajun sosise la Padova pentru a participa la solemnitate: reprezentantul Legaţiei României, d-l Consilier Cămărăşescu, d-l coleg Scarlat Lambrino, directorul Şcoalei Române din Roma şi Subdirectorul ei, Consilierul Cultural la Roma, d-l Profesor Sever Pop, ataşatul de presă la Milano, d-l Munteanu Râmnic şi Profesorul Gino Lupi dela Milano.

Serbarea a început la ora 11, în sala « dei Quaranta », construită pe locul unde a profesat Galileo Galilei şi unde se păstrează chiar catedra ilustrului învăţat, în prezenţa reprezentanţilor autorităţilor şi a Rectorului, înconjurat de Senatul academic în togă. Sala este mare şi în ea sunt zugrăvite în frescă chipurile iluştrilor elevi ai Padovei, între care şi al Stolnicului nostru. Rectorul Universităţii, d-l Carlo Anti, care şi-a dat toată truda ca serbarea să aibă un caracter impunător, a deschis seria cuvântărilor, urând bun sosit membrilor Academiei: « Siete i benvenuti, fratelli, nella casa commune, d'onde sono derivati i primi germi fecondi per la vostra moderna Nazione », făcând aluzie la opera Stolnicului.

D-l Vasilescu Karpen a mulţumit pentru cinstea acordată Stolnicului şi amintind trecutul de glorie al Universităţii padovane, predă împreună cu d-l N. Cartojan, în prezenţa d-lui Napoleon Creţu, reprezentantul Ministerului Educaţiei Naţionale, — care a adus salutul şi adeziunea Ministerului la această serbare, — bustul de marmoră al Stolnicului, încununat cu o coroană de lauri şi împodobit cu tricolorul românesc.

D-l N. Cartojan a reliefat apoi personalitatea Stolnicului Constantin Cantacuzino, arătând ce datoreşte el Padovei şi ce a însemnat el în istoria şi cultura românească. Seria cuvântărilor a fost încheiată de Rectorul Universităţii, d-l Carlo Anti, care a mulţumit Academiei Române pentru bustul pe care-l primeşte ca un semn de colaboare italo-română.

Solemnitatea încheindu-se, delegaţia Academiei şi Românii veniţi pentru acest prilej la Padova, au vizitat amănunţit Palatul Universităţii,

reconstruit în stilul epocii noastre, pentru a face faţă nouălor cerinţe, dar în aşa fel, că s'au păstrat, ca piese de muzeu, câteva colţuri glorioase ale bătrânei Universităţi, ca bunăoară prima sală de disecţie. Apoi am fost invitaţi cu toţii de Rector şi colegiul profesoral la un dejun în Palatul Universităţii. Şi aci Rectorul Anti, adresându-se oaspeţilor români, a insistat asupra caracterului de ţărani al poporului italian şi român («vorbesc dela un popor de ţărani la un popor de ţărani»), a găsit cuvinte impresionante pentru a mărturisi simpatia frăţească a poporului italian pentru poporul nostru. Răspunde Secretarul General al Ministerului Culturii Naţionale, d-l Napoleon Creţu.

După masă delegaţia, în tovărăşia Rectorului, a Decanilor şi Profesorilor, a vizitat Facultatea de Litere, admirabil instalată într'unul din cele mai frumoase din vechile palate ale Padovei, renovat pentru necesităţile ştiinţifice actuale. După ce d-l N. Vasilescu Karpen a vizitat şi Facultatea de Inginerie, impresionant de bogat înzestrată cu cele mai moderne aparate şi maşini, delegaţia a participat la un frumos concert oferit de Rector. Seara Ministrul României la Roma, prin reprezentanţii săi, d-nii Consilieri N. Cămărăşescu şi Profesor Sever Pop, a oferit o masă Rectorului şi Colegiului Academic, precum şi principalilor reprezentanţi ai autorităţilor. Cu acest prilej s'a împărţit celor prezenţi câte un exemplar din broşura d-lor Ramiro Ortiz şi N. Cartojan: «Un erudito romeno a Padova: Lo Stolnic Constantin Cantacuzino».

Desfăşurarea solemnităţii a depăşit aşteptările noastre. A fost un fericit prilej de apropiere sufletească şi de sinceră fraternitate italo-română, care dăinueşte încă puternic, cu toată amărăciunea pe care a lăsat-o în suflete pe de o parte jignirea sancţiunilor, pe de alta nedreptatea sângeroasă a «dictatului dela Viena», după fericita expresie a unui coleg italian. Credem că se cuvine a se adresa Rectorului şi colegilor săi mulţumiri pentru călduroasa primire făcută delegaţiei române. In timpul solemnităţii Rectorul Universităţii primise din partea d-lui Federzoni, Preşedintele Academiei Italiene, o telegramă călduroasă, prin care aducea adeziunea Academiei Italiene la comemorarea Stolnicului şi anunţa că delegaţiunea Academiei Române este aşteptată la Roma în ziua de 22 Mai. Aceasta ne-a obligat să plecăm a doua zi la Roma, unde, împreună cu d-l coleg D. Caracostea, am fost primiţi într'o recepţie intimă, la care au luat parte membrii Academiei, delegaţii Guvernului, Ministrul României la Roma, în localul Academiei, vechiul Palat Farnesina. Preşedintele Academiei, d-l L. Federzoni, într'o cuvântare caldă, amintind comunitatea de rasă, a subliniat necesitatea strângerii legăturilor culturale între ţările noastre şi a urat delegaţiunii bun sosit. A răspuns Vicepreşedintele Academiei Române, d-l Vasilescu Karpen, care a mulţumit pentru recepţie şi, aducând salutul Academiei Române, a amintit relaţiile culturale dintre Italia şi România. D-l D. Caracostea a folosit prilejul ce i se oferea pentru a prezenta cartea sa «Expresivitatea Limbii române».

Apoi s'a purces la vizitarea Palatului, d-l L. Federzoni dându-ne lămuririle necesare. Cu acest prilej am aflat că Academia dei Lincei s'a desfiinţat şi că o mică parte dintre membrii ei au fost trecuţi ca membri ai Academiei Italiene, restul rămânând ca agregaţi (procedare contrară celei dela noi). In actuala sa formaţie, Academia Italiană cuprinde patru secţiuni: trei sunt analoage cu secţiunile noastre; a patra cuprinde artiştii de toate categoriile. Fiecare secţiune număra, la început, cincisprezece membri. Actualmente numărul membrilor dintr'o secţiune a fost sporit la 20, aşa că componenţa plenului se ridică la 80 persoane. Membrii Academiei Italiene s'au întreţinut foarte amical cu noi. O deosebită plăcere ne-a făcut întâlnirea cu bătrânul maestru Mascagni, care a evocat amintiri preţioase despre Carmen-Sylva şi despre concertele date în România şi care a rămas neplăcut surprins când a aflat dela noi că Clujul, în care concertase, nu mai este românesc.

A doua zi 23 Mai, delegaţiunea a făcut o vizită la Institutul de Filologie romanică, creat de regretatul nostru coleg Giulio Bertoni şi unde d-l coleg D. Caracostea a ţinut, a doua zi, o conferinţă. Aci am putut admira spiritul practic de organizare al regretatului Bertoni şi al succesorului său şi bogăţia mijloacelor de investigaţie ştiinţifică pusă la dispoziţie de Guvernul Italian.

Delegaţia a fost găzduită la Roma în localul Şcoalei noastre — Accademia di Romania — şi s'a bucurat tot timpul de o atenţie delicată din partea Directorului şi Subdirectorului, d-nii Profesori Scarlat Lambrino şi Sever Pop, cărora le aducem aci mulţumirile noastre. Delegaţia a avut de asemeni tot concursul Legaţiilor noastre dela Budapesta (ministru d-l Eugen Filotti), dela Quirinal (Ministru d-l Vasile Grigorcea) şi Vatican (Ministru d-l Dănilă Pop).

După întoarcerea d-lui N. Cartojan în ţară, în ziua de 24 Mai, subsemnatul Vasilescu Karpen am fost invitat de Rectorul Universităţii să vizitez monumentala Cetate Universitară. Am cercetat mai în detaliu Institutul de Fizică, condus de profesorul Lo Surdo, Institut pe care îl socotesc poate unic în lume prin instalaţii pentru institutele universitare de învăţământ şi cercetare. La Basilica San Giovanni in Laterano, am văzut frumoasa reproducere a columnei lui Traian, făcută dintr'un material rezistent, care imită marmora, sub supravegherea d-lui Profesor Emil Panaitescu. Această operă de o netăgăduită importanţă naţională, este acum terminată şi aşteaptă momentul prielnic pentru a fi trimisă în ţară şi aşezată într'un loc adecuat

D-l Profesor Senator Bodrero, Preşedintele asociaţiei Italo-Române, a ţinut — cu ocaziunea vizitei noastre, — să întrunească Colonia culturală română la o recepţie intimă, expunându-şi sentimentele sale de prietenie pentru ţara noastră.

Misiunea pe care ne-aţi încredinţat-o, Domnule Preşedinte şi domnilor colegi, şi-a ajuns ţinta. Mâna întinsă prin noi celor mai de seamă reprezentanţi ai culturii italiene, a fost primită cu căldură, am putea

zice, frățească. Relațiile stabilite, credem că trebuesc continuate, căci pot aduce roade folositoare în viitor.

Mulțumindu-vă pentru încrederea ce ne-ați acordat, vă rugăm să primiți expresiunea sentimentelor noastre de distinsă stimă colegială.

N Vasilescu Karpen, N. Cartojan

D-l Președinte I. SIMIONESCU mulțumește colegilor N Vasilescu Karpen și N. Cartojan, cari au reprezentat Academia la solemnitatea dela Padova, precum și d-lui coleg Caracostea, care li s'a asociat, pentru însuflețirea cu care a știut să determine un moment fericit de înfrățire între noi și între intelectualii italieni, care se dovedesc cu suflet și cu sinceritate alături de aspirațiile neamului românesc.

Este de părere să se trimită adrese de mulțumire d-lui Rector al Universității din Padova și d-lui Președinte al Academiei Italiene

D-l ION I. NISTOR zice că solemnitatea dela Padova a avut darul să facă cunoscute în lumea intelectuală italiană meritele Stolnicului Constantin Cantacuzino, mai mult decât sunt cunoscute publicului și intelectualității românești. De aceea este de părere ca, în toamnă, să întregim această serbare cu o ședință festivă, ținută la Academia Română, pentru glorificarea Stolnicului. Propune ca discursul festiv să fie rostit de d-l coleg N. Cartojan.

— Propunerea se aprobă.

D-l Președinte I. SIMIONESCU arată că, față de hotărîrea luată în ședința dela 29 Mai a trecutei sesiuni generale, avem datoria ca, până la finele lunii Iunie curent, să ne întrunim în sesiune generală extraordinară, spre a hotărî cu privire la modul de calculare a prelevărilor cuvenite Academiei Române din veniturile Fundațiunii Elias, precum și cu privire la cererea acelei Fundațiuni de a fi autorizată să cumpere o moșie în județul Romanați. D-sa propune ca această sesiune extraordinară să fie convocată în ziua de Miercuri, 30 Iunie curent.

— Propunerea se aprobă.

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

5 *ȘEDINȚA DELA 30 IUNIE 1943*

D-l Președinte I SIMIONESCU, deschide sesiunea generală extraordinară de astăzi, dând cuvântul d-lui Secretar General spre a expune obiectul ei.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU amintește că în ședința dela 29 Mai a recentei sesiuni generale, Academia a aprobat proiectul de buget pe 1943—44 al Fundațiunii Elias și Darea ei de seamă privitoare la gestiunea și la bilanțul pe 1942—43 și că, la propunerile d-lor colegi Victor Slăvescu și Mihail Sadoveanu, s'a votat o hotărîre, potrivit căreia, până la 25 Iunie curent, trebuia să se stabilească norme precise pentru întocmirea bilanțului

şi a contului de profit şi pierdere, spre a se putea calcula în mod automat prelevarea de 23% cuvenită Academiei din venitul net al Fundaţiunii. In acest scop s'a luat hotărîrea ca delegaţiunea Academiei şi Comisiunea Financiară să se întrunească cu Consiliul Fundaţiunii Elias, spre a stabili această reglementare a prelevărilor, iar normele stabilite să fie supuse aprobării plenului într'o sesiune generală extraordinară până la finele lunii Iunie curent.

Potrivit acestei hotărîri, Delegaţiunea şi Comisiunea Financiară au fost convocate împreună cu Consiliul Fundaţiunii Elias în trei şedinţe — şi anume la 21, 24 şi 28 Iunie curent — şi au semnat în şedinţa dela 28 Iunie următorul proces-verbal, care vi se supune spre ratificare.

Proces-verbal

Prezenţi d-nii: I. Simionescu, Barbu Ştirbei, Alex. Lapedatu, Victor Slăvescu, Ion I. Nistor, M. Sadoveanu, Gh. Macovei, Dr. C. I. Parhon, Dr. Gr. Antipa, F. Froimescu, D. Pompeiu, Th. Capidan, D. Gusti şi N. Vasilescu Karpen.

In urma discuţiunilor urmate între Consiliul Fundaţiunii Elias, Delegaţiunea şi Comisiunea Financiară a Academiei Române în zilele de 21, 24 şi 28 Iunie a. c., pentru statornicirea definitivă a relaţiunilor financiare între Fundaţiunea Elias şi Academia Română, s'a convenit cele ce urmează:

Consiliul Fundaţiunii Elias este de acord:

1. A da Academiei Române, în fiecare an, o prelevare de 20% (douăzeci la sută) din veniturile sale nete, stabilită pe baza bilanţului şi contului de profit şi pierdere, ce se va încheia la 31 Decemvrie al fiecărui an.

2. Această prelevare de 20% se aplică începând cu bilanţul încheiat la 31 Decemvrie 1943, fiind încorporată în bugetul Academiei Române pe exerciţiul 1 Iulie 1943—30 Iunie 1944.

3. Oricare ar fi prevederile bugetare ce se fac, cu prilejul alcătuirii bugetului Academiei Române, cuantumul prelevărilor de 20% se stabileşte definitiv numai pe temeiul bilanţului şi contului de profit şi pierdere al anului calendaristic respectiv.

4. Contul de venituri şi cheltueli al bilanţului anual se va încheia potrivit schemei propuse de Comisiunea Financiară a Academiei Române în şedinţa dela 21 Iunie curent, alăturată la acest proces-verbal.

5. Pentru determinarea exactă a cuantumului prelevărilor cuvenite Academiei Române se va procede după cum urmează:

Din beneficiul net (venitul curat) al Fundaţiunii Elias, astfel cum se va rezulta procedându-se conform schemei arătate la punctul 4, se va calcula:

10% drept fond general de amortisare;

Din rest: 20% drept prelevare în favoarea Academiei Române, iar restul de 80% rămâne la dispoziţia Consiliului Fundaţiunii Elias, spre a-i servi la dotarea şi crearea diferitelor fonduri de înzestrare, reînnoire şi asigurare, precum şi pentru împlinirea diferitelor dispoziţii testamentare.

6. Consiliul Fundaţiunii Elias este de acord ca Academia Română, prin Comisiunea ei Financiară, să verifice bilanţul şi contul de profit şi pierdere încheiat în fiecare an înainte de a fi supus aprobării plenului Academiei Române şi înainte de a se alcătui bugetul anual al Academiei Române, pentru a se constata chipul cum a fost întocmit, potrivit normelor fixate mai sus.

7. In vederea uşurării acestei verificări, Consiliul Fundaţiunii Elias este gata a primi sugestiunile ce i s'ar face de către Academia Română în ce priveşte modul de alcătuire a bilanţului ei şi normele de înregistrare contabilă.

8. Academia Română este de acord a limita la suma de 4.000.000 (patru milioane) lei, dreptul ei de prelevare pentru exerciţiul bugetar 1942—1943.

9. Cele stabilite mai sus devin valabile de îndată ce vor fi încuviinţate de plenul Academiei Române. Ele vor fi confirmate în scris de Consiliul Fundaţiunii Elias, pe temeiul unei încheieri ce se va face într'o şedinţă specială a Consiliului.

Incheiat, astăzi 28 Iunie 1943, în dublu exemplar, din care unul a fost remis d-lui Preşedinte al Fundaţiunii Elias, iar altul a fost reţinut la Academia Română.

(Semnaţi toţi cei prezenţi)

Deciziunile cuprinse în acest proces-verbal ne-au fost confirmate în scris de Consiliul Fundaţiunii Elias prin adresa cu Nr. 625, din 28 Iunie 1943, cu rugămintea să fie supuse plenului Academiei Române întrunit în sesiune generală, spre încuviinţare. D-l Secretar General dă cetire acestei adrese.

Din cuprinsul adresei se vede că Consiliul Fundaţiunii roagă a se aduce la cunoştinţa plenului Academiei şi cele stabilite prin procesul-verbal al şedinţei comune a Delegaţiunii Academiei cu Consiliul Fundaţiunii, din 28 Iunie 1943, în următorul cuprins:

Proces-verbal

D-l Preşedinte Barbu Ştirbei, cere ca odată cu stabilirea normelor ce se aplică pentru raporturile financiare dintre Academia Română şi Consiliul Fundaţiei, să se cerceteze şi propunerile făcute de Fundaţie, conform art. 11, al. penultim din Statute, asupra dificultăţilor întâmpinate în mersul Fundaţiei.

De comun acord, s'a convenit ca reprezentanţii jurişti ai Academiei şi Fundaţiei, să se întrunească şi să analizeze aceste propuneri, urmând ca ele să fie apoi supuse plenului Academiei, într'o sesiune viitoare.

Acest proces-verbal s'a încheiat în dublu exemplar, unul pentru Academie, celălalt pentru Fundaţiunea Elias.

I. Simionescu, B. Ştirbei, Dr. Gr. Antipa, Al Gusti, A. Lapedatu, M. Sadoveanu, Vasilescu Karpen, D. Pompeiu, Froimescu, C. I. Parhon, Th. Capidan.

D-l Președinte I. SIMIONESCU, deschide discuția.

D-l ION I. NISTOR își exprimă bucuria că conflictul ce dăinuia între Fundația Elias și Academia Română, prin încheierea la care s'a ajuns în ședința comună dela 28 Iunie curent, a fost aplanat. Dorește însă ca acest aranjament să nu aibă un caracter provizoriu. D-sa va vota ratificarea acestei încheieri, însă trebue să se aibă în vedere că hotărîrile noastre sunt obligatorii. D-sa aduce mulțumiri d-lui coleg Victor Slăvescu, care, cu străduința și cu simțul său de conciliațiune, a contribuit să se ajungă la această înțelegere.

D-l Președinte I. SIMIONESCU ține de a sa datorie să exprime mulțumiri Comisiunii Financiare și mai ales d-lui coleg Victor Slăvescu, pentru luminile sale de specialist și pentru perseverența în opiniile sale, pe temeiul cărora s'a ajuns la deciziunea de astăzi. D-sa pune la vot ratificarea procesului-verbal din 28 Iunie c.

— Procesul-verbal încheiat la 28 Iunie 1943 de Delegațiunea și Comisiunea Financiară a Academiei împreună cu Consiliul Fundațiunii Elias, se ratifică cu unanimitate de voturi

D-l Președinte I. SIMIONESCU supune votului plenului și procesul-verbal al ședinței dela 28 Iunie 1943 a Delegațiunii cu Consiliul Fundațiunii Elias, citit mai sus, din care se vede că s'a convenit ca reprezentanții juriști ai Academiei și Fundației să se întrunească și să cerceteze propunerile Fundațiunii cu privire la dificultățile întâmpinate în mersul ei, rezultatul urmând să fie supus plenului Academiei într'o sesiune generală viitoare. Este vorba anume ca juriștii celor două instituții să lămurească și să precizeze drepturile Academiei de a hotărî în «actele de dispoziție» ale Fundațiunii

D-l ANDREI RĂDULESCU constată că formularea acestui proces-verbal este foarte generală, ceea ce ne-ar putea face să gândim că se pun în discuție raporturile juridice ale Academiei cu Fundația în toată întinderea lor. Este deci necesar să se precizeze că, în discuție, se pun numai drepturile Academiei de a hotărî asupra actelor de dispozițiune referitoare la patrimoniul Fundației.

D-l Secretar General ALEX LAPEDATU, precizează că este vorba numai despre aceste drepturi, nu și de celelalte raporturi juridice. In ședința comună a Delegațiunii, Comisiunii Financiare și Consiliului Fundațiunii Elias dela 21 Iunie, s'a cerut, într'adevăr, examinarea în general a raporturilor noastre juridice cu Fundațiunea. S'a hotărît, însă, atunci, că această examinare să se poarte numai asupra prevederilor art 11 din Actul constitutiv al Fundației, care privește exclusiv chestiunea actelor de dispoziție. Este nevoie, și după părerea noastră, ca această problemă să fie reexaminată, deoarece, după procedura urmată de până acum, s'a constatat că deciziunile noastre se pot da cu întârzieri păgubitoare intereselor Fundațiunii. D-sa propune deci să se dea vot pentru reexaminarea cerută de Fundație, în scopul de a se ajunge la o procedură mai rapidă din partea noastră, aprobându-se procesul-verbal al Delegațiunii și Consiliului Fundațiunii Elias în discuție.

— Propunerea se aprobă și se votează în unanimitate procesul-verbal al ședinței comune a Delegațiunii Academiei cu Consiliul Fundațiunii Elias din 28 Iunie 1943.

La ordinea zilei fiind cererea Fundațiunii Elias de a fi autorizată să cumpere moșia Bondrea, din comuna Corlătești. județul Romanați, proprietatea d-nei O. Gudin, d-l Secretar General ALEX. LAPEDATU arată că cererea Fundațiunii a fost însoțită de un memoriu asupra acestei moșii, întocmit de d-nii Mihail Sadoveanu și E. Petrini, directorul Fundațiunii. D-sa dă citire atât adresei cât și memoriului înaintat de Fundațiune.

Cererea Fundațiunii a fost examinată de Comisiunea Bunurilor mobiliare și imobiliare a Academiei în ședința dela 18 Iunie 1943, care s'a pronunțat pentru cumpărarea moșiei.

D-l Secretar General arată că a fost consultat și d-l coleg Șișești, care a fost de aceeași părere.

— După o discuțiune la care iau parte d-nii: Ion I. Nistor, G-ral R. Rosetti, Andrei Rădulescu, I. Lupaș și I. Al. Brătescu-Voinești, se pune la vot cererea Fundațiunii Elias de a fi autorizată să cumpere moșia Bondrea, proprietatea d-nei O. Gudin în comuna Corlătești, județul Romanați și se aprobă, cu un vot contra dat de d-l Ion I. Nistor, pentru motivul că nu s'au îndeplinit formele legale.

D-l Secretar general ALEX. LAPEDATU arată că la ordinea de zi se află ratificarea acceptării donațiunii de 500.000 lei, valoare nominală, în titluri Imprumutul Reîntregirii, pe care d-l Barbu Știrbei a făcut-o Fundațiunii Familiei «M. H. Elias» și pe care delegațiunea Academiei, în ședința dela 9 Iulie 1942, a aprobat-o. Această donațiune a fost comunicată Academiei prin o adresă.

D-l ANDREI RĂDULESCU este de părere să se primească cu mulțumiri donația făcută Fundației Elias de d-l Barbu Știrbei și să se recomande Consiliului Fundațiunii ca această donație să i se facă prin act autentic.

— Propunerea se aprobă și se ratifică, în unanimitate, autorizarea pe care delegațiunea Academiei a dat-o Consiliului Fundațiunii de a primi donațiunea.

D-l Președinte I. SIMIONESCU constată cu plăcere că acceptarea acestei donațiuni a întrunit unanimitatea voturilor plenului și — în numele Academiei — exprimă d-lui Barbu Știrbei mulțumiri recunoscătoare pentru acest frumos și generos act.

La ordinea zilei fiind propunerea a 9 domni colegi, prezentată în ședința dela 31 Mai trecut, pentru modificarea art. 6 din Regulamentul premiilor, d-l Secretar general ALEX. LAPEDATU dă cetire acestui articol după care, toate rapoartele speciale despre cărțile înscrise la concurs, atât cele favorabile, ca și cele defavorabile, se vor tipări în *Anale*. D-sa dă cetire și propunerii, în următoarea cuprindere:

Art. 6. — Deciziunile luate de către Secțiuni și Comisiuni sunt aduse la cunoștința Academiei în ședință plenară. Rapoartele speciale favorabile, ca și procesele-verbale ale Secțiunilor și ale Comisiunilor care conchid la premiare, se vor tipări în Anale.

Rapoartele defavorabile se vor ținea la dispoziția autorilor de către Secretariat, dacă autorii vor dori să le cunoască ».

La discuție, d-l general R. ROSETTI zice:

Propunerea a fost întemeiată verbal pe faptul că publicarea rapoartelor nefavorabile ar da loc:

a) La supărarea celor nepremiați;

b) La lipsă de curaj din partea unor recensenți de a face rapoarte negative și chiar la schimabrea unui raport negativ.

In discuțiunea ce a urmat, am arătat că nu sunt de părerea acelor domni colegi cari au semnat propunerea și că în orice caz ea nu se mai poate discuta în sesiunea de atunci După intervenții ale d-lor colegi Lapedatu și Nistor, propunerea a fost luată în considerare pentru o viitoare sesiune generală.

Inainte de a arăta temeiurile pentru care cred că propunerea nu trebuește primită, țin să fac o primă constatare.

De abia acum un an în ședințele din 29 Mai și 1 Iunie 1942, Academia a aprobat regulamentul premiilor, întocmit de o comisiune alcătuită din d-nii colegi Em. Racoviță, Th. Capidan și Al. Lapedatu. Art. 6 al acestui regulament prevede publicarea tuturor rapoartelor de premiare și de nepremiare, reluând astfel firul procedeului din trecut. In discuțiunea ce a avut loc cu acest prilej, singur d-l coleg Vasilescu Karpen a fost contra publicării rapoartelor negative « pentru a nu expune Academia la polemici prin presă din partea celor criticați prin aceste rapoarte ». Aprobarea textului așa cum era redactat a fost susținută (și ulterior votată de plenul Academiei) de d-nii colegi M. Sadoveanu, C. Rădulescu-Motru, A. Lapedatu, I. I. Nistor și de subsemnatul

Regulamentul a intrat în vigoare la 1 Iulie 1942 și de fapt încă nici nu s'a aplicat căci nu s'au tipărit încă rapoarte nefavorabile așa că nici nu s'au putut vedea urmările ce ar putea avea o asemenea publicare. Mi-e teamă că răzvotul ce s'ar da acuma, în urma propunerii d-lui coleg Ionescu-Șișești, propunere semnată și de doi domni colegi cari au susținut teza contrară acum un an, ar putea fi interpretată ca o dovadă de ușurință, nepotrivită unei instituțiuni având vârsta și suprafața Academiei Române.

Dar pentru a lua o hotărîre în această chestiune, hotărîre care va avea o nu mică influență în viitor, socotesc că e bine să cercetăm cum a fost văzută problema de către înaintașii noștri, creatori ai tradiției Academiei.

Incă dela început găsim publicate atât rapoarte favorabile, cât și cele nefavorabile precum se poate constata de pildă dacă cercetăm *Analele Societății Academice Române*, Tomurile X (1877, p. 84, 85, 102 și următoarele), XI (1878, p. 156 și următoarele, 168 și următoarele) și altele ale căror enumerare ar fi prea lungă.

Dar dacă se publicau şi rapoartele negative, în schimb nu a fost totdeauna o desăvârşită obiectivitate în recomandarea lucrărilor pentru premii. Aceasta a pricinuit din partea secretarului general, D. A. Sturdza, următoarele cuvinte, rostite în şedinţa dela 4 Aprilie 1900:

Răul este evident şi toţi îl recunoaştem. Răul provine din precedentele rele... Datoria noastră este de a nu lăsa ca precedentele rele să devină obiceiu şi lege. Răul obiceiu s'a născut din apucături bazate pe procedeul uşor, iar nu serios şi conştiincios de a judeca scrierile nu obiectiv din punctul de vedere al valorii lor, ci din consideraţiuni personale de prietenie. *Academia este un înalt areopag chemat a da o direcţie dreaptă, solidă lucrărilor ştiinţifice şi literare, ea nu poate premia decât lucrări bune.* Nu din prietenie nici din considerare că unul a cheltuit mult cu tipărirea şi altul s'a rugat mult, se pot acorda premii. Din cauza relelor obiceiuri de a judeca după consideraţii personale, mulţi membri ai Academiei, de ani de zile, se feresc de a lua parte în Comisiunea premiilor. *Nu trebue să uităm că înafară de Comisiune şi de plen, mai este şi publicul care judecă felul nostru de a judeca, şi care ar trebui să vadă în felul Academiei de a judeca aprecieri înalte, care să-i servească de directive şi lui.* Altfel se aduce confuziune între scriitori şi cercetători, obişnuindu-se a scrie pentru a fi premiaţi pe rugăminţi sau influenţe. Să fim deci mai severi, atât în Comisiune cât şi în plen, căci *numai aşa Academia poate să dea în realitate impuls şi direcţie bună în activitatea ştiinţifică şi literară. Aceasta este înalta misiune a Academiei...*».

In cursul anului 1905—1906 (*Anale*, XXVIII, pp. 48—51) au ieşit la iveală diferite neajunsuri a chipului cum se făceau propunerile de premiare şi de aceea s'a hotărît alcătuirea unui regulament al premiilor, care s'a votat în şedinţa dela 8 Martie 1906 şi a fost modificat în parte în şedinţa din 5 Aprilie 1908. In această ultimă redacţie, art. 16 prevedea ca să se publice în *Anale* toate rapoartele (inclusiv cele negative) precum şi procesele-verbale ale Secţiunilor şi comisiunilor speciale deşi preşedintele Academiei I. Kalinderu propusese (*Anale*, XXVIII, p. 47), ca să nu se publice rapoartele negative deoarece cele mai multe scrieri trimise Academiei sunt făcute de membri corespondenţi şi ar fi jignitor pentru ei ca, devenind membri activi, să citească în Anale rapoarte ce le sunt defavorabile.

In şedinţa Secţiunii Literare dela 23 Mai (5 Iunie) 1915, B. St. Delavrancea a propus să nu se mai tipărească în *Anale* rapoartele asupra scrierilor nerecomandate pentru premiare ci numai acelea prin care se recomandă premiarea.

I. Bianu a obiectat că propunerea lui Delavrancea nu poate fi primită, fiind contrară dispoziţiei precise a art. 16 din Regulament, după care toate rapoartele trebue publicate, *cum s'a practicat dela începutul Academiei*. Numitul articol, lasă Secţiilor dreptul de a hotărî să nu se publice numai rapoartele speciale despre scrierile de prea mică însemnătate.

Totuși, propunerea lui Delavrancea, susținută și de Duiliu Zamfirescu, a fost primită de Secție.

In ședința Sesiunii generale dela 25 Mai (7 Iunie) 1915, I. Bianu referă cazul plenului Academiei pentru a decide.

B. Delavrancea și-a susținut propunerea motivând că autorii se prezintă la premiile Academiei cu credința că le vor obținea. Premiul se dă unui singur autor în urma raportului elogios și uneori cu critica cuvenită. Restul autorilor nepremiați sunt de două categorii: unii cari pentru lucrările lor au rapoarte cu concluziuni de premiare, alții cu concluziuni de nepremiare și uneori cu critici aspre. Cele dintâi rapoarte se publică: pentru ce s'ar publica și cele de al doilea? I se pare nepotrivit ca un autor venit la Academie să ceară un premiu, să se aleagă, în urmă, nu cu un premiu ci cu o critică a lucrării lui, publicată în *Anale*.

D. Onciul a fost de părerea că art. 16, al. ultim, prevede că Secțiunile să poată hotărî a nu se publica rapoartele despre scrierile de prea mică însemnătate. Secțiunea literară trebuia să constate care sunt acele scrieri, ceea ce n'a făcut; ea a hotărît ca *toate* rapoartele cu concluziuni de nepremiare să nu fie tipărite. *Aceasta e contra Regulamentului* căci art. 16 scrie: « Atât rapoartele speciale, cât și procesele-verbale ale Comisiunii de 12 și ale Secțiunilor, se vor tipări în Anale ».

I. Negruzzi *a fost de părerea că principiul stabilit este ca toate rapoartele să se publice*. De aceea, este mai bine ca raportatorii înșiși să hotărască tipărirea sau netipărirea rapoartelor lor, care au concluzii negative.

Academia a aprobat părerea lui I. C. Negruzzi.

Precum am arătat la începutul acestei cuvântări, acum un an Academia, votând noul regulament al premiilor, a revenit la practica de a se publica și rapoartele negative.

Prea bine a spus D. A. Sturdza, la 4 Aprilie 1900, că: « Academia este un înalt areopag chemat a da o direcție dreaptă și solidă lucrărilor științifice și literare ». Pentru aceasta Academia a încurajat scrisul românesc literar și științific prin premii, arătând, prin publicarea rapoartelor favorabile, temeiurile pentru care a premiat unele lucrări. Aceasta însă nu e deajuns pentru public care, tot după spusa lui D. A. Sturdza din aceeași ședință, « judecă felul nostru de a judeca și care ar trebui să vadă în felul Academiei de a judeca aprecieri înalte, care să-i servească de directive și lui ». De aceea Academia a socotit că trebuesc publicate și rapoartele negative acestea fiind și ele directive pentru chipul cum nu trebue să fie o lucrare

Este adevărat că în practică se pot întâmpina unele greutăți. Acestea însă, după părerea mea nu micșorează cu nimic nevoia, din punct de vedere etic, și, repet, din acel al ridicării scrisului românesc, de a menținea publicarea rapoartelor negative. Marele prestigiu ce îl are Academia Română îi îngădue să arate fățiș temeiurile pentru care unele lucrări prezentate la premii nu au fost socotite că îndeplinesc condițiile ce se pot cere unei cărți pentru a primi o astfel de sfințire.

Cât despre micile slăbiciuni omenești care împiedecă pe unii raportori de a-și spune pe față părerile, socotesc că ele nu alcătuesc un temeiu de care Academia trebue să țină seamă.

De aceea propun:

Respingerea moțiunii depuse de d-l coleg Gh. Ionescu-Șișești.

D-l I. AL. BRĂTESCU-VOINEȘTI susține propunerea de modificare, fiind de părere să nu se publice rapoartele nefavorabile și nici chiar să nu se facă rapoarte despre scrierile fără merit.

D-l MIHAIL SADOVEANU este de părere contrară. Cuvântul Academiei Române este și trebue să fie un îndreptar în cultura țării. Academia trebue să arate, spre exemplu, care este literatura bună și care nu. Dacă dela Academie vor ieși sentințe bine motivate, lumea va putea distinge între o literatură și alta. Verdictele noastre, chiar dacă sunt defavorabile, dar sunt redactate în stil academic și într'o formă delicată și cuviincioasă, nu pot fi jignitoare pentru autorii respinși. Este necesar ca Academia să-și asume rolul său de îndreptar și să dea deci publicității nu numai rapoartele favorabile, dar și cele nefavorabile, însă să fie bine motivate.

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU, făcând constatarea că publicarea în întregime a tuturor rapoartelor întâmpină greutăți în practică, mai ales că se prezintă adesea și lucrări fără nicio valoare, propune ca să se publice în *Anale* concluziile tuturor rapoartelor favorabile și nefavorabile. Cu învoirea Secțiunilor sau a Comisiunilor respective se vor putea, totuși, publica, nu numai concluziunile, ci și rapoarte în întregimea lor.

D-l D. GUSTI e de părere să se modifice și art. 10, în sensul ca raportul motivat, scris, al unui membru activ, prin care se propune înscrierea unei opere la concursul premiilor, să nu poată fi infirmat de secțiunea sau comisiunea care acordă premiul, printr'un contra-raport.

D-l ION LUPAȘ constată că Regulamentul premiilor n'a ajuns încă să fie bine pus în aplicare și se cere modificarea lui. Este în paguba prestigiului Academiei să modificăm astăzi, ceea ce am hotărît ieri. De aceea d-sa propune ca, în principiu, să nu se aducă modificări în Statute și Regulamente, decât după cel puțin 5 ani.

D-l ION I. NISTOR zice că această propunere, prezentată în ultima ședință a trecutei sesiuni generale ordinare, urma să fie pusă la ordinea de zi tot a unei sesiuni generale ordinare. In orice caz în ședința de astăzi nu poate fi discutată, pentrucă d-l coleg Gh. Ionescu-Șișești, care a făcut-o, nu se află aci pentru a și-o susținea. De aceea d-sa propune ca ea să fie amânată la viitoarea sesiune generală ordinară din 1944.

D-l Președinte I. SIMIONESCU, conform regulamentului, pune la vot ultima propunere, aceea a d-lui coleg Ion I. Nistor, care se aprobă în unanimitate.

D-l ION I. NISTOR semnalează cu plăcere și în aplausele plenului prezența la ședință a colegului nostru P. S. S. Episcopul Colan, căruia suntem bucuroși să-i auzim cuvântul.

P. S. S. NICOLAE COLAN zice: sunt bucurat că mă aflu aci, în mijlocul d-voastre. Bunul Dumnezeu să mă ajute ca să pot glăsui, altădată, mai mult.

Ședința se ridică.

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

6 *ȘEDINȚA DELA 2 IULIE 1943*

D-l Președinte I. SIMIONESCU zice:

Ziarele ne-au adus vestea încetării din vieață la Belgrad, a Profesorului M. Petrovici, reprezentantul cel mai de seamă al științelor matematice în Yugoslavia.

Petrovici își făcuse studiile superioare în Franța, ca elev al Școalei Normale Superioare din Paris. Teza cu care și-a obținut gradul de doctor, a fost mult remarcată.

Activitatea științifică a lui Petrovici, foarte bogată, cuprinde lucrări însemnate, multe din ele având un pronunțat caracter de originalitate.

In anul 1922 Academia Regală a Serbiei a făcut să se tipărească un volum special în care lucrările lui Petrovici, până la acea dată, erau analizate și rezumate în ceea ce aveau ele ca esențial. Se poate vedea din acest volum, cât de variate și cât de importante sunt chestiunile asupra cărora s'a exercitat sagacitatea distinsului savant sârb.

Ca profesor și ca cercetător științific, Petrovici a lucrat până în cele din urmă momente ale vieții sale.

Fire deschisă, inimă caldă și binevoitoare, Petrovici câștigă numaidecât simpatia cercurilor în care se găsea.

Matematicianii români, cu ocazia unui Congres național în București, — au avut prilejul să cunoască personal și să aprecieze însușirile prețioase ale savantului sârb.

Academia Română, pentru meritele lui științifice și sentimentele de sinceră confraternitate față de matematicianii români, l-a ales membru de onoare în anul 1938.

Lucrările lui îi vor păstra numele printre savanții de seamă, iar amintirea lui neștearsă va fi în inima celor ce l-au cunoscut de aproape »

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU comunică următoarea scrisoare primită dela d-l Prof. Dr. Fr. Rainer:

Simt în deplinătatea ei marea, nemăsurata cinstire pe care mi-a făcut-o Academia Română, alegându-mă Membru de onoare al ei. Și

îmi simt cu atât mai poruncitoare îndatorirea de a da în vileag, cu voia destinului, comoara de material științific privitor la Țara noastră, pe care mi-a fost dat să o adun de-a-lungul anilor.

Primiți, Vă rog, domnule Președinte, încredințarea simțimintelor mele profund respectuoase.

Apoi d-sa depune exemplarul păstrat în arhiva sa particulară din « Actul de fundație », așezat la temelia mausoleului dela Mircești, ridicat pe mormântul poetului Vasile Alecsandri.

D-sa dăruește și compoziția de limbă germană cu care Andrei Bârseanu și-a trecut examenul de maturitate în 1878. D-l Lapedatu arată că această compoziție i-a fost dată ca amintire de Andrei Bârseanu, cu care, cu toată deosebirea de vârstă, a avut raporturi de prietenie. Documentul este interesant, pentrucă aparține unei vremi în care limba maghiară nu era obligatorie în școalele românești din Ardeal și în care limba de cultură în școalele secundare era cea germană.

D-l N. VASILESCU KARPEN zice:

Ați binevoit a-mi da sarcina ca, împreună cu alți colegi să întocmim o expunere a activității științifice a Românilor în domeniul fizicei, expunere analoagă cu aceea din 1938, dar mai completă și cuprinzând și lucrările din 1938 până astăzi. Această lucrare este pe cale bună.

In cursul acestei lucrări s'a unit ideea ca — pe lângă expunerea întregei activități științifice a Românilor — să se facă și expunerea activității, mai restrânsă dar mai bine definită și oarecum selecționată, reprezentată prin comunicările făcute de Români Academiei de Științe din Paris și publicate în dările de seamă ale acestei Academii, renumitele « Comptes Rendus ». Cu această lucrare s'a însărcinat d-l Prof Th. Ionescu dela Facultatea de Științe din București

D-l Th. Ionescu s'a achitat în mod cât se poate de conștiincios de această însărcinare, întocmind două tablouri, cuprinzând toate lucrările Românilor publicate în C. R, în intervalul de 50 de ani, cuprins între 1890 și 1940.

In primul tablou, întocmit pe ani calendaristici, se arată pentru fiecare an, titlul fiecărei lucrări și numele autorului.

Al doilea tablou este întocmit pe nume de autori, arătându-se pentru fiecare autor anul și pagina din C R. al comunicării, precum și domeniile științifice la care se referă ansamblul comunicărilor.

S'a întocmit și un tablou în care se arată pentru fiecare an numărul publicațiilor în C. R. datorite Românilor și procentul acestor publicații față de numărul total al publicațiilor din C. R.

Din acest tablou se vede cum au crescut treptat atât numărul anual al publicațiilor, dela 4 în 1890, la maximul de 79 în 1932, cât și procentul dela 0,3% în 1890 la 4,7% în 1932. Numărul total al publicațiilor în C. R. ale Românilor fiind în cei 50 de ani de *1446* de publicații.

Aceste tablouri oglindesc o bună parte din activitatea științifică a Românilor, cum spuneam, oarecum selecționate.

D-l Prof. Th. Ionescu, însoţeşte lucrarea sa de o notă introductivă, în care arată pe scurt evoluţia ştiinţifică în România şi cauzele care au influenţat această evoluţie.

Socotesc, domnilor, că publicarea acestei lucrări de către Academia Română, ar fi foarte folositoare pentru propaganda noastră în străinătate, fiind vorba de numeroase lucrări, acceptate de o veche Academie de înalt prestigiu ştiinţific şi care lucrări evidenţiază aportul nostru, crescând în decursul anilor, în diferitele domenii ale ştiinţei; lucrarea o găsesc folositoare şi din punctul de vedere intern, aducându-se printr'însa, la cunoştinţa publicului românesc cultivat, acest însemnat aport al nostru la progresul ştiinţei şi întărind încrederea pe care trebue să o avem în propriile noastre puteri, chiar în domeniile cele mai înalte ale culturii.

D-l DIM. POMPEIU se asociază la cuvintele de mulţumire ale d-lui N. Vasilescu Karpen.

D-l MIHAIL SADOVEANU împlinind însărcinarea dată de Academie, a reprezentat Instituţiunea noastră la desvelirea busturilor celor 12 scriitori, aşezate în grădina Cişmigiu, în ziua de 27 Iunie a. c., rostind următoarea cuvântare:

Sentimentul cu care noi scriitorii ne înfăţişăm la această sărbătorire a morţilor noştri, este un amestec de evlavie pentru ei şi de recunoştinţă pentru d-voastră.

Aţi avut răgaz — în aceste zile tragice — să vă întoarceţi dela griji grave şi preocupări actuale şi materiale ale momentului către aceşti reprezentanţi ai spiritului şi sufletului nostru românesc. Din partea celor cari au avut răspunderea guvernării în ţara noastră, n'am prea fost deprinşi cu asta nici în zile liniştite; cu atât mai vârtos se cuvine să vă mulţumim d-voastre pentru fapta de-acum şi s'o lăudăm.

A fost o epocă în ţara noastră, când poeţii se bucurau de consideraţie puţină, iar la praznicul vieţii erau poftiţi cei din urmă, ori nu erau poftiţi de loc. « Au banquet de la vie, infortuné convive » a fost de pildă Eminescu. Au fost şi alţii; dar dacă lui Eminescu nu i s'a cuvenit nimic în ţara asta, nouă celorlalţi ni se cuvenea şi mai puţin. Poeţii săraci multă vreme au avut a se mulţumi cu cele două vorbe ale vocabularului lor, întrebuinţate într'un chip special: a trăi înseamnă a muri. A muri încet-încet. Şi dacă vieaţa pentru ei a fost o umilinţă şi o suferinţă, apoi nici în moarte nu şi-au găsit răscumpărare.

Aproape un veac dela redeşteptarea noastră la vieaţa modernă, cinstirea după moarte a fost rezervată numai bărbaţilor politici. Sunt gata să accept că asemenea cinstire a fost deseori îndreptăţită; însă voiu face observaţia instructivă, că încă nu s'a ridicat în Capitală o statuă unui Eminescu. Starea aceasta răspundea perfect unui anumit nivel cultural. Fenomenul la care asistăm astăzi ne ridică pe o treaptă mai sus; un popor care îşi cinsteşte poeţii, dovedeşte că a intrat într'o zonă de spiritualitate şi are dreptul să se aşeze între neamurile luminate ale lumii. Acest popor a

ajuns la înţelegerea că artiştii săi sunt solii către alte grupe umane şi către viitorime; la cunoaşterea că în manifestările lor se oglindesc însuşirile rasei din afundul vremii până azi, precum şi avântul către înflorirea de idealuri ale viitorului. Sabia de flacără, flacăra spirituală, e un har primit dela Cel ce stă peste timpuri şi neamuri.

Aş fi şi eu de părere că nu se cuvine alesului să cadă în păcatul trufiei, căci el e un rezultat şi rostul lui e să slujească neamului său cu credinţă. Nu i se cuvine să pretindă, după cum de altfel n'a pretins, nici nu pretinde. Poate, într'o stare mai normală a raporturilor dintre comunitate şi reprezentanţii săi sufleteşti, demnitatea însăşi a naţiei ar pretinde ca vieaţa lor să fie mai puţin aspră şi mai puţin penibilă; totuşi socot că n'aş greşi dacă aş declara, în numele multora, că acceptăm să trăim şi să murim aşa. Poate cinstirea ce se face înaintaşilor noştri azi va veni şi asupra noastră cândva; vom privi-o cu ochi morţi şi zâmbete încremenite. Ea totuşi va onora pe cei ce-o vor face, — aşa cum vă onorează acum pe domniile voastre.

Academia Română, în numele căreia am favoarea să vorbesc şi să vă salut, e încredinţată că ceea ce săvârşiţi d-voastră acum, domnilor, vă conferă un titlu de nobleţă, care se resfrânge asupra întregului neam.

---

7. *ŞEDINŢA DELA 9 IULIE 1943*

D-l Preşedinte I. SIMIONESCU atrage atenţia asupra unei culegeri de 31 articole apărute în ziarele şi revistele spaniole, privitoare la România, primite dela Consilierul nostru de presă în Madrid.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU comunică scrisoarea prin care Preotul Dr. Gh. Ciuhandu mulţumeşte pentru premiarea lucrării Sf. Sale « Românii din Câmpia Ardealului ».

D-l TRAIAN SĂVULESCU comunică următorul proces-verbal încheiat de Secţiunea Ştiinţifică în şedinţa de astăzi:

Proces-Verbal

Preşedinte, *D. Pompeiu.*

Secretar, *Tr. Săvulescu.*

Membrii prezenţi: *Vasilescu Karpen, C. Parhon, Gh. Macovei, D. Voinov, Gr. Antipa, Gh. Ionescu-Şişeşti.*

Secţiunea a hotărît să se facă în anul academic curent următoarele comemorări:

1. La 200 de ani dela naşterea lui Lavoisier, d-l *Eug. Angelescu.*
2. 100 de ani dela naşterea lui N. Kreţulescu, fost membru al Academiei Române, autorul celui dintâi Tratat de anatomie în limba română, d-l *C. Parhon.*

3. 200 de ani dela apariția celei dintâi ediții a Dinamicei lui D'Alembert și a cărții lui Clairaut (Figura corpurilor cerești), d-l *D. Pompeiu.*

Secțiunea mai hotărăște publicarea în Memorii a lui Dr. Prof. Th. Ionescu, — 50 de ani de relații științifice între savanții români și Academia de științe din Paris.

D-l N. BĂNESCU comunică următorul proces-verbal încheiat de Secțiunea Istorică în ședința de astăzi:

Președinte, *Pr. N. Popescu.*

Membrii prezenți: *A Rădulescu, I. Nistor, A. Lapedatu, G-l Rosetti, P. P. Negulescu, V. Slăvescu, Gh. Brătianu, N. Bănescu*

1. Luând cunoștință de referatul d-lui Gh. I. Brătianu, asupra lucrării prezentate de d-l D. Ciurea, *Problema originii și sensului lui Io din intitulația și subscripția documentelor românești*, secțiunea hotărăște a se publica în Memorii.

2. D-l P. P. Negulescu cere secțiunii să se pună de acuma sub tipar vol. IV din *Istoria Filosofiei Contemporane*, dat fiindcă imprimarea este astăzi foarte anevoioasă. Secțiunea admite.

Inainte de ridicarea ședinței, d-l Președinte I. SIMIONESCU zice că azi fiind ultima ședință înainte de vacanța academică de vară, încheiem activitatea noastră în aceeași atmosferă apăsătoare, pricinuită de starea de război. D-sa face urarea ca la toamnă d-nii colegi să se întâlnească sănătoși, într'o atmosferă de liniște deplină. Să îndreptăm rugi fierbinți către Dumnezeu ca să ne ajute să ne întâlnim cât mai curând într'o țară întregită.

---

8 ȘEDINȚA PUBLICĂ
DELA 17 SEPTEMVRIE 1943

D-l Președinte I. SIMIONESCU deschizând ședința, zice:

Stimați Colegi,

Incepem un nou an de activitate, al 78-lea din vieața Instituției noastre, în împrejurări, care sub aparența liniștei amăgitoare, ascund grele îngrijorări.

E în joc doar soarta neamului și a țării, asupra căreia n'am avea nicio temere, dacă ar atârna numai de vitejia neînfrântă a ostașilor noștri.

Să nu ne amăgim însă.

Liniștea să nu ne înșele. Se cuvine ca fiecare dintre noi să o pătrundă într'una cu atenția încordată a minții agere, gata în orice clipă să sărim în ajutorul celor însărcinați să preîntâmpine greutățile ivite în calea izbândei definitive.

In unele sfere care vor avea cuvântul hotărîtor la stabilirea păcii, suntem prea puţin cunoscuţi. Vag ştiu doar că existăm ca ţară. Nu sunt pătrunşi de calvarul din trecut al fiinţei noastre etnice, dar mai ales de sforţarea de a rezista valurilor abătute asupră-ne, deşi prin chinurile noastre adesea făceam pavăză liniştei de creaţie altora.

Nu se cunoaşte mai ales valoarea poporului prin însuşirile puterii lui creatoare, ce am săvârşit în trecut măcar ca semne prevestitoare a celor ce am putea săvârşi în viitor. Duşmanii noştri de veacuri ne ponegresc cât pot ca aculturali, ca incapabili chiar să contribuim cu ceva în evoluţia omenirii. După ei n'am merita să trăim ca popor independent.

In asemenea condiţiuni tăcerea nu înseamnă modestie; poate fi socotită ca o dezertare dela datoria de afirmare a dreptului nostru la vieaţă.

Academia Română, reprezentând esenţa vieţii noastre culturale, poate rămânea nepăsătoare faţă de tactica luptei împotriva sufletului nostru?

Hotărît nu.

Mulţi dintre noi, individual, prin specialitatea lor, contribue cu competenţa specialistului la dărâmarea obiectivă, ştiinţifică a tot soiul de născociri înveninate, ce se îndreaptă împotriva neamului.

Este reacţia conştiinţei de Român a fiecăruia. Dar cu atât mai mult Academia, prin importanţa ei în cuprinsul neamului întreg, are menirea şi datoria, în împrejurările grele de faţă, să reacţioneze ca Instituţie. Prin aceasta îşi apără şi activitatea ei de trei sferturi de veac.

In ce sens?

O propunere similară am mai făcut-o acum câţiva ani, în vremuri normale; am făcut-o pentru noi, căci din păcate nici noi nu ne prea cunoaştem munca pozitivă desfăşurată la noi.

Pe lângă comunicările strict ştiinţifice legate de manifestarea noastră a tuturora, să fixăm şedinţe de comunicări publice, cu scurte dar concise, obiective şi convingătoare dovezi din fiecare ramură, asupra rezultatelor mai deosebite la care s'a ajuns prin activitatea muncitorilor intelectuali români.

N'ar fi o simplă înşirare de nume, ca o pioasă pomenire a celor dispăruţi, ori recunoaştere şi încurajare a celor în vieaţă, aşa cum s'a făcut în voluminoasele lucrări, scoase mai acum câţiva ani.

Să iau la întâmplare două exemple.

De ce n'am releva oare, ceea ce nici mulţi dintre noi nu prea ştiu, valoarea răzeşului vasluian N. Milescu, recunoscută de cercetători străini, înainte ca noi să ne ocupăm mai în de aproape de el. A fost un călător îndrăsneţ, un explorator dibaciu, înscriind mai multe date ştiinţifice decât Marco Polo, folosind aceleaşi prevăzătoare mijloace ca Sven Hedin. Mai mult încă. După rapoartele făcute ţarului, un cercetător englez al Asiei orientale, îl socoate drept întemeietorul literaturii laice ruseşti, într'o vreme când domina numai stilul bisericesc. De ce să lăsăm aprecierea documentată a unui învăţat străin ascunsă într'o lucrare folosită

numai de specialiști, fără să o relevăm nu ca o mândrie națională, dar ca o dovadă de scânteie revelatoare cuprinsă în mintea unui Român.

Alt exemplu:

Luându-ne după laudele altora asupra celor din neamul lor, cităm și noi numai pe un Wright ori Blériot printre întemeietorii aeronauticei. De al nostru conațional Tr. Vuia, stabilit la Paris încă din 1902 anume pentru a-și pune în practică genialul său plan de construcție al unui aeroplan, nu se pomenește aproape de nimeni.

Și totuși e recunoscut că încă, din 1903, Vuia a izbutit să realizeze întâiu teoretic, mai integral decât toți ceilalți contemporani ai săi, prototipul avionului modern. Sbură cu aeroplanul construit după planurile sale pe un aerodrom lângă Paris, înaintea lui Santos Dumont. Blériot a modificat tipul său primitiv de aeroplan după sistemul lui Vuia, putând astfel obținea lansarea directă pe roate. Tot după sistemul lui Vuia s'a ajuns ca «ridicarea în aer a aeroplanului poate avea loc orișiunde, prin mijloacele proprii ale mașinei» (Aérophile după V. I. Popa).

Dacă noi nu-i cunoaștem aproape nici numele, cu atât mai mult cei străini, deși scânteia geniului său constructor ar merita să fie știut.

Iată de ce socot că avem o datorie imperioasă, nu numai a momentului, de a reliefa în adevărata lor înfățișare, pe toți acei care, în orice direcție, au mai mult decât o valoare locală, fie individual fie încadrat în o disciplină științifică, în care am dat dovada de preocupări productive de o însemnătate deosebită.

Prin asemenea recapitulări succinte dar pregnante, răspunzând detractorilor noștri, cheltuind pentru a le traduce într'o limbă străină, facem cunoscut sforțările noastre pozitive și altora care nu ne cunosc. Implinindu-și această datorie de moment, Academia Română își afirmă și menirea ei de far de orientare, pentru tot ce reprezintă muncă intelectuală în mijlocul neamului nostru.

Incepând noul an de activitate se cuvine, să exprimăm Majestății Sale Regele Mihai I, președintele nostru de onoare calde cuvinte de supunere și dragoste, urându-I să-și însemne în vieața sa cât mai curând, zilele de glorie ale domniei Sale peste întregul pământ, cu graiu și credință strămoșească.

* * *

Se cuvin câteva clipe de reculegere și în amintirea unuia din familia academică, dispărut nu de multă vreme.

O frumoasă vieață a fost aceea a Mareșalului *C. Presan*, membru nostru de onoare, mort la sfârșitul lunii August.

Numele lui va fi legat veșnic de războiul biruitor din urmă și de reîntregirea granițelor în jurul majorității neamului românesc.

Mărăști și Mărășești nu vor fi pomenite în istorie fără evocarea generalului Presan, care prin știința sa tactică, prin sângele rece cu care înfrunta evenimentele, cu hotărîta-i voință în clipele cele mai grele, a știut să ducă armata română la biruința glorioasă. Țării îi dădea convin-

gerea în victorie și încrederea adâncă în străbuna vitejie a soldatului român. Când alții șovăiau, el rămânea neclintit. Când armata avu nevoie de refacere, capacitatea sa de organizator hotărît o salvează.

In toate era un caracter; nu se mlădia după moment. Senin făcea față adversităților; surâsu-i blajin cel mult îi era semnul mulțumirii ce-i aducea recunoașterea meritelor sale. După biruința finală, s'a retras în liniștea vieții particulare, până la moarte. Ademenirile cele mai insistente îl găseau stană de piatră, cu hotărîrea luată, de a rămânea cu satisfacerea deplină că și-a făcut datoria către țară.

Se va păstra ca o figură impunătoare din generația trecută, tocmai prin calitățile lui sufletești, care nu se întâlnesc la prea mulți. Cu el se adeverește vorba lui Miron Costin: Sunt oameni și în Moldova.

Veșnică să-i fie amintirea.

D-l ION I. NISTOR face o comunicare cu titlul *Originea Românilor din Balcani.*

In ședință intimă d-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU aduce la cunoștință că în cursul vacanței, la 14 Iulie, d-l Prof. I. Simionescu a atins vârsta de 70 de ani și că, știindu-se în asentimentul membrilor Academiei, i-a adresat următoarea telegramă:

La cei 70 de ani, pe care îi împliniți astăzi, Academia Română, mândră și fericită de a vă avea în fruntea ei, vine să vă exprime, prin glasul meu, cele mai vii și călduroase felicitări și urări de bine și de sănătate. Bunul Dumnezeu să vă dea numai zile senine și frumoase spre a vă bucura de tot ceea ce, într'o vieață spirituală așa de bogată și de rodnică, ați adus ca contribuție personală la patrimoniul culturii naționale.

La mulți ani!

Alex. Lapedatu
Secretarul General al Academiei

D-l Președinte I. SIMIONESCU, viu ovaționat de membrii prezenți, a mulțumit călduros pentru această manifestație de simpatie.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU comunică următoarele scrisori de mulțumire ale d-lor Bartholomeo Nogara, Virgil Șotropa și Iuliu Moisil, pentru alegerea d-lor lor ca membri de onoare ai Academiei Române:

Bartholomaeus Nogara, I. Simionescu, V. Cl
Moderatori supremo Academiae Romanae Bucurestiensis
S. P. D.

Litteras a Te datas VII Kal. Iul. perlibenter accepi. Quod Tu, qua es prudentia et doctrina, et Academia ista in amplissimum Vestrum collegium, honoris causa, me cooptare decrevistis, maximo gaudio afficior, Tibique et Academiae gratias ago quam plurimas. Tenet me fiducia, quod ad Romanarum antiquitatum studia provehenda atque ad vetera Latinae sodalitatis vincula firmanda praecipue pertinet, me nunc et in

posterum Vobis favere et operam praestare posse. Vale et valete omnes. E. qu. v. Vivat Bucarestinum! Vivat Roma!».
Ex aedibus Vaticanis, XVI Kal. Aug. a. p. Ch. n. MCMXLIII.

Adânc emoționat am primit și cetit scrisoarea semnată de d-voastră și d-l Secretar General Al. Lapedatu, în care mă încunoștiințați că Academia Română m'a ales membru de onoare al ei.

Mulțumind din toată inima d-lor colegi cari m'au onorat și distins cu votul lor, declar că și de acum înainte — cât timp îmi va fi dăruit de Providență — mă voiu năzui să colaborez cu modestele mele puteri la marea operă culturală a neamului nostru.

Vă rog să primiți, Mult Stimate Domnule Prezident, expresia devotamentului meu și a recunoștinței mele.

Năsăud, 31 Iulie 1943.

Cu deosebită stimă
Virgil Șotropa

Am onoare a vă confirma primirea adresei d-voastre Nr. 2102 dela 19 Iunie a. c., prin care ați binevoit a-mi comunica că, aprețiind neobosita și îndelungata mea activitate de întemeietor și organizator al atâtor instituțiuni sociale, culturale și naționale de folos obștesc, atât în Țara veche cât și în Transilvania de Nord, am fost ales membru de onoare, în ședința dela 24 Mai a. c., al celei mai înalte instituțiuni culturale românești, care este Academia Română, — un sentiment de adâncă recunoștință m'a cuprins și vă rog, Mult Onorate Domnule Președinte, să binevoiți a comunica stimaților domni membri ai Academiei Române expresiunea celor mai sincere mulțumiri pentru această deosebit de mare onoare.

Primiți, Mult Onorate Domnule Președinte, încredințarea distinsei mele considerațiuni.

Năsăud, 31 Iulie 1943.

Iuliu Moisil

D-sa comunică și următoarea scrisoare de mulțumire din partea d-lui Prof. Yves Auger pentru alegerea sa ca membru corespondent străin al Secțiunii literare:

Je dois tout d'abord vous prier d'agréer mes excuses pour le retard que j'ai mis à répondre à la lettre par laquelle, Monsieur le Secrétaire Général et vous, vous m'annonciez mon élection à la dignité de Membre correspondant de l'Académie roumaine. Mais j'ai trouvé cette lettre à la Faculté au retour d'un séjour prolongé dans un coin du Retezat, où ne parviennent point les services postaux.

Je ne sais comment vous exprimer, Monsieur le Président, la gratitude que j'éprouve à l'égard de votre illustre Compagnie, d'avoir bien voulu m'associer à elle. Je ne connais que trop mon peu de mérite, mais je suis infiniment reconnaissant à l'Académie d'avoir choisi mon humble

personne pour témoigner une fois de plus de l'estime qu'elle fait de la culture que j'ai l'honneur de représenter — quoique indigne — depuis vingt ans dans l'Université de Transylvanie.

Je vous prie, Monsieur le Président, d'agréer l'expression des sentiments de reconnaissance et de respect avec lesquels j'ai l'honneur d'être

Sibiu, ce 24 juillet 1943.

Votre dévoué serviteur
Yves Auger

Apoi dă cetire răspunsului d-lui Farinacci, Președintele Academiei Italiene, la scrisoarea ce i-am adresat după vizita delegaților noștri la acea Academie.

D-sa comunică și scrisoarea de mulțumire a Institutului de Cercetări Agronomice pentru fondul de 100.000 lei din veniturile succesiunii C. Chiriacescu, pe care Academia Română l-a pus la dispoziție spre a acorda două premii agricole.

In altă ordine de idei d-sa arată că Soc. « Cartea Românească », în dorința de a mări interesul celor ce ar dori să ia parte la concursul Premiului instituit de această Societate la Academia Română pentru întocmirea « Gramaticei limbii române », a mărit valoarea premiului dela 100.000 lei la 250.000 lei.

— Se ia act cu mulțumire.

---

9 *ȘEDINȚA DELA 24 SEPTEMVRIE 1943*

Președinția d-lui I. SIMIONESCU.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU dă cetire următoarei scrisori de mulțumire pe care d-l Hans Stille, Profesor de Geologie la Universitatea din Berlin, a adresat-o Academiei Române pentru alegerea sa ca Membru de Onoare:

Die grosse Auszeichnung, die mir dadurch zuteil wurde, dass eine so erlauchte wissenschaftliche Korperschaft, wie die Rumanische Akademie der Wissenschaften es ist, mich zu ihrem Ehrenmitglied ernannt hat, weiss ich in hohem Masse zu schatzen, und ich beehre mich, der Akademie meinen aufrichtigsten Dank auszusprechen.

In ausgezeichneter Hochachtung bin ich, Herr Prasident,

Ihr sehr ergebener
H. Stille

D-l Secretar General aduce la cunoștință că în cursul vacanței s'au primit la birou un legat și două donațiuni:

1. Legatul ne-a fost testat de defunctul proprietar *Dimitrie Păncescu*, din Vaslui, care a instituit Academia Română legatară universală asupra

averii sale, compusă din moşiile Rediu, Drăcseni şi Mirceşti din acel judeţ, lăsând uzufructul d-nei Angela Sarfidi pe tot timpul vieţii. Suprafaţa acestor moşii este de aproximativ 676 ha teren arabil şi pădure cu ecarete de conac. Testatorul pune Academiei Române obligaţiuni acceptabile.

2. D-na *Cleopatra Colonel Gheorghiu* donează 600.000 lei din care cu 500.000 lei să se formeze fondul pentru perpetuarea memoriei fiului său Căpitanul de Cavalerie Gheorghiu Gh. Gheorghe, căzut pe câmpul de onoare la Anapa în 1942. Din veniturile fondului urmează să se dea un premiu din 5 în 5 ani, iar din 100.000 lei să se acorde premiul chiar în sesiunea generală din Mai 1944.

3. D-l Prof. *G. Alexandrescu*, fost Director al Liceului « Lazăr », donează un imobil în capitală şi un capital de 500.000 lei în rentă, pentru a crea, din venituri, o bursă şcolară la Liceul din Bârlad şi una la o Şcoală de Meserii.

Dacă acceptarea celor două donaţii ar putea fi amânată până la sesiunea generală ordinară din Mai 1944, acceptarea legatului lăsat de către def. Păncescu este de natură urgentă, pentru a se putea face cerere de trimitere în posesiune deoarece averea este stăpânită în prezent de moştenitori. In acest scop este necesară convocarea Academiei într'o sesiune generală extraordinară, care să decidă asupra acceptării spre a se putea păşi mai curând la acţiunea în justiţie pentru trimiterea în posesiune a Academiei.

In vederea fixării acestei sesiuni d-l Secretar General prezintă o propunere de consimţimânt, conform art. 8 din Statute şi 25 al Regulamentului general. In urma desbaterilor, se decide ca sesiunea extraordinară să aibă loc la 9 Octomvrie a. c.

Propunerea este primită şi semnată de 22 domni colegi.

D-l General R. ROSETTI aduce la cunoştinţă că o delegaţie a Revistei Artileriei l-a solicitat să facă o comunicare despre Artileria română, în cursul lunii Noemvrie, cu ocaziunea aniversării întemeierii ei. D-sa e de părere ca să facă această comemorare odată cu comunicarea pe care o va ţinea la 10 Decemvrie, în legătură cu războiul din 1877.

— Propunerea se aprobă.

---

10. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*

DELA 1 OCTOMVRIE 1943

Preşedinţia d-lui I. SIMIONESCU.

D-l Inginer C. BUDEANU, membru corespondent, face o comunicare despre « *Problema electrificării în România* ».

D-l Preşedinte I. SIMIONESCU aduce la cunoştinţă că în cursul vacanţei de vară colegul nostru d-l Dr. Gr. Antipa a fost cinstit, pentru meritele sale ştiinţifice, de către Academia de Agricultură din Berlin, cu distincţiunea de Doctor honoris causa al acelei instituţiuni. Această cinstire ne face o deosebită plăcere întru cât ea se resfrânge şi asupra Instituţiunii noastre.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU comunică următoarea scrisoare a d-lui Heinrich Ritter v. Srbik, Preşedintele Academiei de Ştiinţe din Viena, prin care mulţumeşte pentru alegerea sa ca membru de onoare:

Herr Präsident, Herr Generalsekretär, hochgeehrte Herren Kollegen!

Der Herr Kgl. Romänische Minister und Generalkonsul Baron Flondor hatte die Güte, mir das Schreiben zu übermitteln, in dem Sie mir Mitteilung von meiner Wahl zum Ehrenmitglied der Konigl Rumänischen Akademie der Wissenschaften machen. Ich bitte Sie versichert zu sein, dass ich in dieser Wahl eine sehr hohe Auszeichnung sehe, die mich ausserordentlich begluckt. Die Anerkenunug, die mir durch die sehr bedeutende Kgl. Rumanische Akademie Zuteilgeworden ist, gehort zu den schonsten Erlebnissen meiner wissenschaftlichen Laufbahn und sie wird mir ein neuer Ausporn sein, in meiner historiographischen Tatigkeit nicht zu erlahmen. Möge es mir vergonnt sein, die Akademien der Wissenschaften in Bukarest und Wien in immer engere Beziehungen zu bringen!

Meine innigsten Wunsche gelten einer stolzen und glucklichen Zukunft Ihres Volkes und Staates und der rumanischen Kultur.

Mit nochmeligen Dank und grosster Hochaschtzung Ihr sehr ergebener.

---

11. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*

DELA 8 OCTOMVRIE 1943

Preşedinţia d-lui I. SIMIONESCU.

D-l ION I. NISTOR face o comunicare despre *Vlahii din Tesalia şi Epir.*

In şedinţă intimă d-l Vicepreşedinte N. VASILESCU KARPEN, ocupând fotoliul preşedinţial aduce un călduros omagiu operei şi activităţii d-lui coleg Dim. Pompeiu şi îi face urări de vieaţă lungă, cu ocazia împlinirii vârstei de 70 de ani.

D-l DIM. POMPEIU exprimă mulţumiri pentru termenii prea elogioşi cu care — spune d-sa — s'a calificat opera sa modestă.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU prezintă donaţia d-lui Sebastian Niţescu, farmacist din Bucureşti, constând din 9 acte moldoveneşti, din anii 1827—1857.

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

12. *ȘEDINȚA DELA 9 OCTOMVRIE 1943*

D-l Președinte I. SIMIONESCU, deschizând ședința arată că a fost necesar să se convoace Academia în sesiune generală extraordinară astăzi, spre a da vot cu privire la acceptarea a două donațiuni și în special a unui important legat, a cărui acceptare nu putea fi amânată până la viitoarea sesiune generală ordinară.

D-l MIHAIL SADOVEANU zice că, la ordinea de zi anunțată de d-l Președinte, urma să fie trecută și cererea delegaților Academiei în Consiliul Fundațiunii Elias, de a se păși la modificarea articolului 16 din Statutele Fundațiunii Elias, în scopul ca plenul să rezolve problema accelerării formalităților care se îndeplinesc de Academie cu privire la actele de dispoziție ale Fundațiunii.

— După o discuțiune, la care iau parte d-nii Andrei Rădulescu, Dr. Gr. Antipa, N. Vasilescu Karpen și d-l Secretar General Alex. Lapedatu, se decide ca modificarea cerută să fie amânată pentru sesiunea generală ordinară din Mai viitor.

Intrându-se în ordinea de zi, d-l Președinte dă cuvântul d-lui ANDREI RĂDULESCU, spre a raporta asupra legatului Dimitrie Păncescu și asupra donațiilor făcute de d-na Colonel Cleopatra Gheorghiu și de d-l Profesor Gh. Alexandrescu.

1. D-l ANDREI RĂDULESCU arată că, în Ianuarie 1943, a decedat la Vaslui avocatul Dimitrie Păncescu, lăsând în urma sa două testamente, unul din 1914, cel de al doilea din 1916. D-sa dă cetire ultimului testament, din 20 August 1916, care anulează pe cel din 1914 și din care rezultă că Dimitrie Păncescu instituе Academia Română legatară universală asupra averii sale, lăsându-se uzufructul acestei averi d-nei Angela Sarfidi, pe tot timpul vieții sale. Pe urma defunctului au rămas soția și o soră. D-l Andrei Rădulescu arată în ce raporturi juridice se află aceste două doamne față de succesiunea defunctului. Din inventarul averii întocmit de fisc, se constată că ea se compune din moșiile Rediu, Drăcseni și Mircești, din județul Vaslui, împreună cu conacurile și cu toate ecaretele aflate pe ele, precum și inventarul viu și mort al acestor moșii. Suprafața lor este de aproximativ 676 ha, teren arabil și pădure. Testatorul pune Academiei Române condiția ca din venitul fondului să facă opere de binefacere necesare satelor Mircești-Drăcseni, Rediu, Pârlita și Sasova din județul Vaslui, ca școale, biserici, spitale, grădini de copii, cantine școlare, șosele, ajutoare bănești la săraci, la orfani, etc. Testatorul mai cere Academiei ca să facă comitete din fruntașii acestor sate, spre a supraveghia întrebuințarea veniturilor anume pentru operele de binefacere arătate.

D-l Andrei Rădulescu înlătură obiecțiile care s'ar putea ridica și conchide că nu există niciun motiv să nu acceptăm acest însemnat legat, chiar dacă ar fi să susținem eventuale procese, angajând advocați.

La discuţie d-l ION I. NISTOR crede că administraţia diferitelor opere de binefacere impuse, va costa mult pe Academie.

D-l MIHAIL SADOVEANU ştie că testatorul, pe care l-a cunoscut ca un suflet preţios, s'a îngrijit de îmbunătăţirea satelor amintite încă din timpul vieţii sale, făcând multe opere de binefacere. Prin testamentul său cere să se continue opera sa. Este unul dintre cele mai frumoase testamente ce se prezintă şi propune ca legatul să fie acceptat în unanimitate.

D-l D. GUSTI relevă importanţa donaţiei şi aduce omagii memoriei testatorului, pentru înfăptuirea operei căruia nu va fi nevoie de multă cheltuială, cum s'a spus, întru cât administraţia se va face de către comitetele locale, sub supravegherea Academiei. Este şi d-sa de părere să se primească legatul cu unanimitate de voturi.

D-l Preşedinte I. SIMIONESCU încheie discuţia şi pune la vot acceptarea legatului lăsat de defunctul Dimitrie Păncescu Academiei Române.

— Legatul este acceptat cu unanimitate de voturi, sub beneficiu de inventar şi în conformitate cu statutele şi regulamentele Academiei Române.

— Asupra donaţiei făcute de d-na Colonel Cleopatra Gheorghiu, d-l ANDREI RĂDULESCU raportează că donatoarea a depus suma de 600.000 lei, în numerar, din care cu 500.000 lei să se formeze un fond pentru perpetuarea memoriei fiului său Căpitanul de cavalerie Gheorghiu Gh. Gheorghe, căzut pe câmpul de onoare la Anapa, la 31 August 1942.

Din venitul fondului, Academia are obligaţia să înfiinţeze şi să dea un premiu din 5 în 5 ani, pentru cea mai bună lucrare prezentată de către ofiţeri, activi sau de rezervă, care să trateze un subiect de istorie sau geografie militară.

Din suma de 100.000 lei se va acorda acest premiu chiar în sesiunea generală din Mai 1944.

Acest premiu a şi fost publicat, în valoare de 75.000 lei.

D-sa propune ca această donaţiune să fie acceptată.

— Propunerea se aprobă şi se acceptă donaţiunea cu unanimitate de voturi.

3. D-l ANDREI RĂDULESCU referă următoarele asupra donaţiunii d-lui Profesor Gh. Alexandrescu:

Prin act autentic de donaţie, d-l Profesor Gh. Alexandrescu donează Academiei:

a) Imobilul din Bucureşti, B-dul Mareşal Averescu Nr. 38, compus dintr'un teren în suprafaţă de circa 330 mp cu toate construcţiunile aflate pe el.

Donatorul îşi rezervă dreptul de uzufruct pe timpul vieţii, pentru dânsul şi soţie. Cu averea donată se va constitui un fond denumit: « Fondul dăruit de familia preotului Gheorghe Alexandrescu dela Biserica Sf. Spiridon din Bârlad ».

Din venitul fondului Academia Română are obligațiunea să cumpere cărți, publicațiuni și documente, ce le va crede necesare pentru înzestrarea Bibliotecii sale;

b) D-sa mai donează în titluri de rentă de Stat, în valoare nominală de 318.000 lei, titluri pe care le-a și depus la Academie. Donatorul își rezervă venitul acestor efecte pe timpul vieții sale, iar după încetarea sa din vieață Academia este obligată ca din venitul net al acestor efecte să acorde o bursă unui elev dela liceul « Codreanu » din Bârlad, sau dela Liceul Industrial din acelaș oraș.

D-l Andrei Rădulescu constată că donația se prezintă în condițiuni cu totul acceptabile și prin urmare propune să fie primită.

— Propunerea se aprobă și donația d-lui Prof. Gh. Alexandrescu este acceptată cu unanimitate de voturi.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU amintește că în trecuta sesiune generală ordinară Academia, la propunerile diferitelor Comisiuni speciale, a majorat bursele care se acordă din acele fonduri, care permiteau mărirea lor față de scumpetea traiului. Totdeodată a instituit și burse nouă din alte fonduri. D-sa este de părere să se procede și la o nouă majorare a unora dintre aceste burse, și anume bursele: *Anastase și Fotinia Custi*, de 6.000 lei lunar, bursa *Inginer Petre și Maria Lucaciu* la 4.000 lei lunar; bursele *Rozina și Ilie Jitianu* la 6.000 lei lunar; bursa *V. Adamachi* la 6.000 lei lunar; bursa *C. I. Chiriacescu* la 7.000 lei lunar; bursa *I. Em. Pallady* la 7.000 lei lunar; bursa *I. Câmpineanu-Cantemir* la 7.000 lei lunar; bursele *C. G. Vernescu* la 6.000 lei lunar.

— Propunerea se aprobă.

D-l General R. ROSETTI face propunere scrisă ca salariile funcționarilor și oamenilor de serviciu ai Academiei Române să se sporească cu 30% cu începere dela 1 Septemvrie 1943.

D-l Președinte I. SIMIONESCU mulțumește domnilor colegi pentru osteneala pe care și-au dat-o, de a veni să ia parte la această sesiune generală extraordinară și pentru votul dat spre acceptarea a trei frumoase donațiuni.

---

13. *ȘEDINȚA PUBLICĂ*
DELA 15 OCTOMVRIE 1943

Președinția d-lui I. SIMIONESCU.

D-l IOAN RĂDUCANU, Membru corespondent, face o comunicare cu titlul *Henry C. Carey, doctrinar al naționalismului economic și spiritualitatea românească (1793—1879).*

D-l Dr. GR. ANTIPA, luând cuvântul zice că d-sa a înţeles, în urma celor desbătute în şedinţa dela 9 Octomvrie, că s'a hotărît ca Fundaţia Elias să facă o nouă cerere Academiei, pentru a fi convocată în sesiune generală extraordinară, în vederea modificării art. 16 din Statutele acestei fundaţiuni. Constată acum, însă, că s'ar fi aprobat ca această modificare să fie amânată la sesiunea generală din Mai 1944. D-sa roagă să i se dea lămuriri mai ales că a raportat Fundaţiunii cele înţelese de d-sa în şedinţa trecută.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU lămureşte că, după ce s'a văzut că cei doi delegaţi jurişti nu au căzut de acord asupra formulei de modificare a art. 16 din Statutele Fundaţiunii Elias, s'a constatat că pentru această modificare nu mai rămâne decât procedura statutelor Academiei şi că — pentru a împlini această procedură — nu este posibilă decât sesiunea generală din Mai viitor, întru cât pentru a repeta cele trei votări eventuale cerute de Statute, din 3 în 3 zile, ne-ar trebui un total de 9 zile. Insă, noi nu putem ţinea deschisă, timp de 9 zile, o sesiune generală extraordinară, din cauza prea marilor cheltueli pe care ea le-ar cere. De aceea d-sa a propus ca cererea Fundaţiunii să se rezolve pe calea acestei proceduri în sesiunea generală din Mai viitor. Asupra acestei propuneri, toată lumea a căzut de acord. Am arătat, totdeodată, că dacă Fundaţia s'ar găsi mai de vreme în faţa unui caz concret de act de dispoziţie, să se ceară convocarea de urgenţă a unei sesiuni extraordinare, care să decidă asupra lui.

D-l ANDREI RĂDULESCU este de acord cu arătările d-lui Secretar General şi subliniază că Academia a aprobat, într'adevăr, cererea de modificare a art. 16 din Statutele Fundaţiunii la sesiunea generală din Mai viitor. Şi d-sa este de părere că, în eventualitatea unui caz concret de act de dispoziţie, Academia va putea fi convocată într'o sesiune generală extraordinară, într'un timp foarte scurt, o săptămână spre exemplu, dela cererea Fundaţiunii.

In şedinţă intimă, d-l DIM CARACOSTEA aminteşte că acum doi ani a depus, aci, în faţa d-nei Elena George Coşbuc manuscrisele lui George Coşbuc, formând astfel al doilea mare lot de manuscrise la Academie, alături de cele ale lui Mihail Eminescu. D-na Coşbuc ne-a arătat atunci că doreşte să se treacă în patrimoniul Academiei şi biblioteca poetului, care prezintă o mare importanţă pentru pregătirea studiilor danteşti ale sale.

D-na Coşbuc a decedat, înainte de a fi putut preda Academiei această bibliotecă. Suntem acum invitaţi de un cumnat al său Ion Josif, ca să procedăm de urgenţă la inventarierea şi eventual la ridicarea bibliotecii lui Coşbuc. Roagă deci să se ia măsuri în acest sens.

In semn de pietate, Elena Coşbuc a păstrat intactă camera de lucru a poetului, aşa cum a rămas pe urma lui. D-sa propune să se ia de urgenţă fotografii ale acestei camere. S'ar putea chiar propune Guvernului să se păstreze pentru viitorime, ca muzeu, acest interior.

---

14. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*
DELA 22 OCTOMVRIE 1943

Preşedinţia d-lui I. SIMIONESCU.

D-l General R. ROSETTI face o comunicare despre: *Un capitol al luptei pentru neatârnare.*

In şedinţă intimă d-l Dr. M. CIUCĂ aminteşte că Academia a acordat în acest an bursa « Elena şi Gheorghe M. Vlasto », de 150.000 lei, d-lui Dr. I. Pavel, pentru a face cercetări asupra icterului epidemic în străinătate. D-l Dr. Pavel a făcut anchete asupra acestei maladii în Germania şi Elveţia, unde a luat contact cu savanţii străini — anchete despre care d-sa a depus un raport la întoarcerea în ţară. D-l Ciucă prezintă acest raport, arătând că bursa a dat rezultate foarte bune, cu atât mai mult cu cât acum în urmă, întâmplându-se la noi două focare de icter epidemic, d-l Pavel a fost consultat şi cooptat în Comisia de combatere.

D-l Preşedinte I. SIMIONESCU subliniază că e un cuvânt de laudă pentru Academia Română acordarea acestei burse şi alegerea bursierului.

D-l TRAIAN SĂVULESCU aduce la cunoştinţă că a luat parte — ca reprezentant al Academiei Române — la inaugurarea Observatorului Geofizic al României în ziua de 16 Octomvrie — Observator instalat la Căldăruşani. D-sa arată importanţa ştiinţifică şi practică a acestui Observator, care, între altele, şi-a propus a da harta magnetismului şi a electricităţii pământului românesc. Are importanţă şi pentru Armată. Instalat într'o poziţie pitorească proprie pentru a adăposti laboratoarele şi instrumentele de lucru, Observatorul va fi condus de o persoană plină de zel, care va face sacrificiul să locuiască acolo, anume de d-l Prof. Macovei, Directorul Institutului Geologic al României.

D-l Preşedinte I. SIMIONESCU felicită pe d-l coleg Gh. Macovei pentrucă a reuşit să înfiinţeze acest important Institut.

D-l GH. MACOVEI mulţumeşte pentru bunele cuvinte ce i s'au adresat de d-nii colegi Traian Săvulescu şi Preşedinte I. Simionescu.

D-l TH. CAPIDAN comunică următorul proces-verbal încheiat de Secţiunea Literară în şedinţa trecută:

PROCES-VERBAL
15 Oct. 1943

Prezenţi d-nii: I. Petrovici, G. Murnu, Brătescu-Voineşti, D. Caracostea, N. Cartojan., Th Capidan, Sextil Puşcariu, Nichifor Crainic.

D-l Secretar al Secţiunii, după două referate făcute asupra lucrărilor prezentate Secţiunii, spre publicare:

T h. S i m e n s k y, *Limba hitită şi rolul ei în gramatica comparată*, 1943.

T a c h e P a p a h a g i, *Paralele Folklorice (greco-române)*. Traduceri din poezia populară greacă şi note de folklor. Bucureşti, 1943,

propune să fie admise de membrii Secţiunii. Membrii Secţiunii aprobă publicarea lor, prima în memorii, a doua în Studii şi cercetări.

D-l Secretar al Secţiunii prezintă cererea d-lui O v i d O. D e n s u s i a n u prin care solicită retipărirea lucrării lui O v i d D e n s u s i a n u, *Histoire de la langue roumaine*.

Academia Română nereeditând lucrări tipărite, membrii Secţiunii nu aprobă retipărirea ei.

---

15. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*

DELA 29 OCTOMVRIE 1943

Preşedinţia d-lui I. SIMIONESCU.

D-l ION LUPAŞ face o comunicare despre *Doi precursori ai lui Horia la Curtea împărătească din Viena*.

D-l Preşedinte dă cuvântul d-lui Secretar General.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU adresându-se d-lui I o n L u p a ş, zice:

Domnule Coleg,

« Când, în primăvara anului 1939, colegi, prietini şi elevi ai d-tale am luat iniţiativa alcătuirii unei publicaţiuni omagiale, care să-ţi fie oferită la împlinirea vârstei de 60 de ani (August 1940), nu ne puteam închipui, de sigur, că opera de cultură pe care o îndeplineam, în armonică şi rodnică colaborare, în cadrele Universităţii din Cluj şi a institutelor ei ştiinţifice, va fi atât de brusc întreruptă şi că planul pe care-l făcusem, atunci, pentru sărbătorirea d-tale acolo, din amintitul prilej, va fi şi el zădărnicit.

Căci pentru noi, cei ce am urmărit de aproape activitatea publică, culturală şi naţională, a d-tale, timp de patruzeci de ani, sărbătorirea aceasta trebuia să fie, nu numai o recunoaştere solemnă a eminentelor servicii pe care le-ai adus, în tot acest timp, neamului, ci şi o manifestaţiune, care, prin participarea, directă sau indirectă, a colaboratorilor străini, aşa de numeroşi, la omagiul nostru — Germani, Cehi, Slovaci, Italieni şi chiar Americani — să poată lua eventual un caracter, care să ofere lumii dinafară o nouă legitimare, de spiritualitate, a fiinţei Transilvaniei în unitatea noastră naţională.

Dar sfărâmarea violentă a hotarelor ţării în vara anului următor, ne-a închis drumul Clujului, chiar la marginea oraşului. Neputându-ne deci întruni acolo, s'a socotit că cel mai potrivit loc a-l suplini este aci, sub cupola acestei înalte instituţiuni culturale, unde, de optzeci de ani, cei mai luminaţi reprezentanţi ai Românimei transcarpatine au adus, rând pe rând, la patrimoniul general al culturii naţionale, contribuţiunea lor specific transilvană — d-ta fiind unul din cei mai meritoşi şi valoroşi continuatori ai lor, în spiritul şi tradiţia chiar a începătorilor şi următorilor.

Cu îngăduinţa d-lui Preşedinte şi onoraţilor membri ai Delegaţiunii Academiei Române, iată-ne dar ospitaţi pentru câteva momente în această primitoare incintă, pe toţi acei dintre colaboratori — unii pribegi prin locuri şi pe la case străine — ce putem fi azi în jurul d-tale, la predarea omagiului nostru — cu simplă şi sobră ceremonie, aşa cum o cer împrejurările şi o impune locul unde ne aflăm, dar cu atât mai caldă şi mai cordială.

Căci ce ţi-am putea spune în aceste momente din viu graiu, mai mult decât ţi-am spus-o în scris şi decât toată lumea românească, în deosebi cea de peste munţi, o ştie?

Că, pornit din acel nesecat rezervoriu de atavice energii şi virtuţi româneşti, al ţărănimii noastre transilvane, ai făcut drumul pe care l-au făcut toţi cei ce, ca d-ta, aveau să fie într'o zi conducătorii fireşti ai neamului şi, deci, luptători pentru drepturile şi libertăţile sale, străduitori pentru propăşirea şi înălţarea lui pe calea culturii şi a civilizaţiunii.

Că anii tinereţelor d-tale, harnice şi rodnice, i-ai petrecut în mijlocul celei mai curajoase şi însufleţite generaţiuni luptătoare pentru realizarea integrală a idealului naţional şi că în această mare şi victorioasă luptă ai fost, prin lumina scrisului şi puterea cuvântului d-tale, totdeauna în primele rânduri, rezistând cu bărbăţie persecuţiunilor, până la martiriu, ce veneau fără cruţare din partea adversarilor.

Că, după fericita izbândă a Unirii, ai închinat, cu aceeaşi ardoare, străduinţele anilor d-tale de maturitate operei de organizare şi de consolidare a patriei întregite, ori unde te-au reclamat necesităţile sau te-a obligat conştiinţa d-tale patriotică şi că în această operă, totdeauna pozitivă, niciodată negativă, ai tras brazde adânci şi ai lăsat urme durabile pe toate terenurile vieţii naţionale în care ai lucrat, cu deosebire însă la Universitatea Daciei Superioare şi la Institutul de Istorie Naţională de pe lângă această Universitate, instituţiuni la care ai o parte aşa de însemnată de contribuţiune, încât, cu drept cuvânt, poţi spune oricând, ca poetul străbun: *Et quorum pars magna fui.*

Că, printr'o activitate ştiinţifică şi publicistică fără preget, ai, azi, la activul d-tale, cea mai întinsă şi variată operă pe care a dat-o până acum un istoriograf modern, român transilvan, care operă, nu numai în ţară, la noi, ci şi înafară, la lumea învăţată străină, a găsit un ecou plin de interes şi preţuire, cum o dovedeşte ultima d-tale publicaţiune în limba germană — Zur Geschichte der Rumanen.

Că, sub conducerea şi directivele d-tale s'a format în jurul Institutului de Istorie Naţională, o meritoasă şi laborioasă şcoală istorică română, care a dat până acum câţiva talentaţi şi bine pregătiţi tineri istorici cum şi o serie întreagă de studii şi cercetări asupra trecutului nostru, care fac onoare Institutului ca atare şi în particular acelui, care, în fruntea lui, le-a ştiut iniţia şi stimula, îndruma şi controla, coordona şi promova.

Aceste şi multe alte se pot spune în momentul de faţă, spre meritul şi lauda d-tale. Cum am zis însă, e de prisos a le mai înşira. Căci conaţionalii d-tale le-au cunoscut şi le cunosc prea bine. Pentru ele, ei te-au chemat dela început în posturi de răspundere şi conducere şi te-au ridicat la demnităţi de cinste şi încredere în vieaţa bisericească, şcolară, culturală, socială şi politică, nerefuzându-ţi ceca ce posteritatea îţi va acorda din plin — gratitudinea şi recunoştinţa, sentimente dela care pleacă şi înfăptuirea volumului nostru omagial.

In amintirile sale referitoare la persoana d-tale, unul din colaboratorii acestui volum spune că, atunci, când, ca tânăr profesor la Seminarul Andreian din Sibiiu, ai început apostolatul d-tale cultural şi naţional, intelectualii români de aci, impresionaţi de zelul şi talentul d-tale scriitoricesc, te-au numit « micul Bariţiu ». Căci, slujitor credincios al presei naţionale şi cercetător pasionat al trecutului poporului nostru de peste munţi, le apăreai ca un demn şi vrednic urmaş al marelui înaintaş.

E de ajuns, în adevăr, să urmărească cineva întinsa bibliografie a scrierilor d-tale spre a se încredinţa că ceea ce mai presus de toate a preocupat cugetul şi a frământat sufletul d-tale în toată activitatea de publicist şi istoric, a fost — ca şi la Bariţiu — problemele şi aspectele vieţii din trecut şi prezent ale Românimei transilvane, cărora — ca şi dânsul — le-ai dat expresie în nenumărate articole şi mulţime de studii, între care, de sigur, comunicarea de azi, nu va fi ultima, în care, cu firească şi îndreptăţită admiraţiune, faci apologia bravei ţărănimi prin ale cărei jertfe şi virtuţi s'a păstrat fiinţa neamului de peste Carpaţi.

Nu se poate zice dar că nu ai mers şi nu te găseşti, prin aceste preocupări şi lucrări, pe urmele aceluia cu care intuiţia justă a contemporanilor a ţinut să te compare. Dar, pentru a-i fi pe deplin asemenea, mai trebue ca, în marea sa îndurare, Providenţa să-ţi lungească şi d-tale zilele, ca şi fericitului fondator al ziaristicei române transilvane, să poţi sluji multă vreme încă, ca şi dânsul, la Altarul culturii române.

Iată urarea caldă, pe care ţi-o facem, cu acest prilej, toţi cei ce am ţinut să te omagiem la a 60-a aniversare prin colaborarea la publicaţiunea pe care ţi-o oferim. In numele lor, ca Preşedinte al Comitetului de iniţiativă, te rog dar să o primeşti, ca dovadă a sentimentelor personale de afectuoasă iubire şi înaltă preţuire pentru unul din fiii cei mai buni ai Transilvaniei, care, prin vieaţa lor, pusă întreagă în slujba neamului, au binemeritat dela acesta, cum ai binemeritat şi d-ta.

La omagiul nostru ţinem să asociem, cu duios gând şi pe colaboratorii rămaşi dincolo de graniţă şi din care unul, plecând din lumea celor vii,

zace azi sub glia verde, în Clujul marilor și neuitatelor înfăptuiri ale stăpânirii românești ».

D-l Președinte I. SIMIONESCU zice:

Stimate Coleg,

Inmânarea volumului omagial e un prilej și pentru noi, stimate coleg, a vă ura deplină sănătate, spre a continua munca fecundă de până acum, în domeniul Istoriei neamului.

Vă datorim mulțumire pentrucă ne-ați dat o nouă ocazie să aducem prin d-voastră omagiile noastre Universității din Cluj și vrednicilor ei profesori din care faceți parte. Inființată ca un semn al dreptății, dela început chiar a manifestat puternic dovada energiei noastre etnice, dar și rostul unui centru de înaltă cultură națională. Fără dibuiri inerente începutului, Universitatea Clujană a pornit la muncă pozitivă, cu un bine țărmurit plan de lucru, urmărit cu îndârjită perseverență. A izbutit, prin patriotismul profesorilor, în scurtă vreme să devină un far luminos de orientare, nu numai pentru restrânsa regiune a provinciilor de dincolo de Carpați, ci pentru neamul întreg. Nu a slăbit avântul de muncă rodnică nici în dureroasa pribegie temporară. A dat astfel exemplul unei forțe morale, neînfrântă de neprielnicia împrejurărilor; a manifestat întăritoarea convingere că și la noi, când e voință statornică la mijloc, izbucnește și puterea de înfăptuire.

Când se vrea, se poate.

Academia Română, centru de înfrățire sinceră între vrednicii reprezentanți ai românismului de pretutindeni, chiar în vremea când granițe dorite de alții să fie veșnice, îi despărțeau, prin omagiarea d-voastre de azi, trimite salutul ei frățesc tuturor colegilor d-voastre dela Universitatea Clujană.

Vă dorim cu toată căldura sufletului ca să vă întâlniți cu toții cât de curând îndărăt la Cluj, spre a continua cu mărită îndârjire prin biruința totală, munca științifică dar și aceea de propagandă vie culturală în popor.

E un merit deosebit al Universității din Cluj, căci prin extensiunea universitară a arătat necesitatea că și Universitățile trebue să ia parte la luminarea mulțimii, spre a se întări solidaritatea și energia etnică.

Să trăiești, stimate coleg, pentru a fi încă mulți ani activ în inima Transilvaniei, atât de scumpă tuturora.

D-l ION LUPAȘ, răspunzând, zice:

Domnule Președinte și Domnilor Colegi,

D-voastră țineți să-mi exprimați mulțumiri în numele Academiei Române, că prin comunicarea mea de astăzi v'am dat prilej să participați la o ședință puțin obișnuită în seria ședințelor publice ale instituțiunii noastre.

Mulţumirea întreagă se cuvine să fie rostită însă din partea mea şi nu ştiu, dacă în această clipă voiu izbuti să găsesc cuvinte aşa de potrivite, ca să o poată exterioriza în aceeaşi măsură, în care sălăşlueşte în adâncul inimii mele.

Vă rog, deci, să binevoiţi a fi, d-le Preşedinte, interpretul sentimentelor mele de gratitudine către Onoraţii colegi, membrii ai Delegaţiunii permanente, cari au încuviinţat propunerea d-lui Secretar general, Preşedintele Comitetului de iniţiativă al acestui volum, spre a-mi putea fi oferit aici în incinta Academiei Române, cu prilejul unei comunicări istorice, într'un cadru, deci, pe care vitregia împrejurărilor de azi nu-l mai îngăduia *în Aula Universităţii din Cluj*, unde proiectaseră iniţiatorii lui să-mi fie înmânat.

Mulţumesc cu recunoştinţă atât comitetului de iniţiativă, precum şi tuturor colaboratorilor din ţară şi din străinătate, cari au contribuit într'un număr surprinzător de mare, să poată lua acest volum de amintire proporţiunile în adevăr impresionante, în care se înfăţişează.

Fie-mi îngăduit să fac o pioasă amintire cu recunoştinţă şi despre aceia dintre membrii Academiei Române, cari s'au mutat în lăcaşurile veşniciei, după ce în sesiunea generală din 1914 primiseră cu vot unanim propunerea lui Ion Bogdan pentru chemarea mea în sânul Academiei, ca membru corespondent, iar cu doi ani mai târziu propunerea lui Nicolae Iorga, de asemenea, cu vot unanim, pentru înaintarea mea ca membru activ în locul rămas vacant prin moartea lui Ioan Micu Moldovan.

Nu voiu uita niciodată, cu ce sentimente şi cu ce gânduri de înălţare am păşit în această incintă făcând aici cea dintâi comunicare istorică despre Episcopul Vasile Moga şi despre profesorul Gheorghe Lazăr, comunicare întemeiată pe material proaspăt, cules din arhivele Vienei, material deplin lămuritor asupra împrejurărilor, care determinaseră pe întemeietorul învăţământului superior românesc să-şi părăsească ţara natală transilvană şi să vină la Bucureşti, spre a despica brazdă nouă în ogorul culturii române. Şedinţa aceea din Mai 1915 fusese prezidată de Doctorul C. Istrati, iar în faţa mea se aşezase neuitatul *arbiter elegantiarum*, *Titu Maiorescu*, urmărind cu cea mai încordată atenţiune întreagă expunerea mea, pe care o făceam liber, fără a fi nevoit să arunc vreodată ochii asupra notelor din manuscris. La sfârşitul comunicării el s'a ridicat cel dintâi şi mi-a strâns mâna cu căldură exprimându-şi bucuria că i-a fost dat să mai audă odată glasul Transilvaniei, care nu mai răsunase de multă vreme în această incintă. Bucuria lui spunea că este cu atât mai îndreptăţită, cu cât i s'a dat prilej să se convingă de frumuseţa şi limpezimea graiului românesc-transilvan, care a izbutit să-şi scuture balastul neologismelor şi fabricaţiunilor artificiale puse în circulaţiune de o şcoală, împotriva căreia luptase cu tenacitate şi cu izbândă. « M'a surprins însă neplăcut — a adăugat Titu Maiorescu la sfârşitul conversaţiunii noastre — că d-ta ca fiu al Transilvaniei ai putut consimţi să se strecoare în graiul d-tale franţuzismul *plasat*. Te sfătuesc să nu mai întrebuinţezi

niciodată franţuzisme sau străinisme de alt soiu, ci păstraţi-vă graiul curat, cum îl vorbesc ţăranii frumoaselor sate din Transilvania».

Am ţinut seamă, după împrejurări, de sfatul lui Titu Maiorescu, atât în graiul cât şi în scrisul meu; mai mult: nu am tolerat şi nu tolerez nici studenţilor mei să întrebuinţeze în scrisul lor vorbe străine, când au la îndemână cuvinte de bună mireasmă cronicărească sau de acelea adânc înrădăcinate în graiul popular.

Nu pot lăsa neamintită nici atenţiunea specială, de care m'a învrednicit regretatul Rege Ferdinand, desrobitorul de neam şi întregitorul de ţară. Cu toate că nu se simţea deplin sănătos, a ţinut să vină să prezideze şedinţa solemnă, în care mi-am rostit discursul de recepţiune despre Episcopul Nicolae Popea şi canonicul Ioan Micu Moldovan (Moldovănuţ).

Fiindcă între mine ca autor şi între colegul mai în vârstă N. Iorga, ca cel care mi-a răspuns în aceeaşi şedinţă solemnă, se iviseră încă din preseară divergenţe de păreri şi aprecieri destul de acute cu privire la valoarea celor doi istorici transilvani, a căror activitate mă silisem a o înfăţişa în limitele unei obiectivităţi scrupuloase, la sfârşitul solemnităţii apropiindu-se de noi Regele Ferdinand, N. Iorga s'a grăbit să-i comunice că aş fi supărat de aprecierile lui fiindcă afirmase că aş semăna mai mult cu Moldovănuţ decât cu Popea. Motivul era în realitate cu totul altul. Regele Ferdinand găsind însă repede cuvântul împăciuitor, a spus zâmbind: «în chestiunea aceasta controversată cel mai competant judecător este d-na Lupaş» (care se găsea şi atunci în această incintă, cum se găseşte şi în clipa de faţă). Cu altă ocaziune un coleg corespondent dintre cei străini, istoricul sârb Iovan Radonič, uimit de atmosfera aproape familiară, ce răspândise în incinta Academiei Române prezenţa Regelui Ferdinand şi a Reginei Maria, îmi şoptea la ureche: «Herr Kollega, wie ich sehe, hier bei Ihnen geht es bei nahe so demokratisch, wie bei uns in Belgrad» (Domnule Coleg, precum văd aici la d-voastră este aceeaşi atmosferă democratică, obişnuită şi la noi în Belgrad). I-am spus că nefiind între cele două capitale o distanţă prea mare, este firească şi explicabilă apropierea de ordin social şi sufletesc.

In sfârşit, permiteţi-mi să mai adaug o reflexiune relativă la cele spuse de d-l Secretar general în legătură cu drumul Clujului. Cuvintele d-sale mi-au chemat în memorie frântura de poezie populară transilvană: *Drumul Clujului se gată, Al dorului niciodată;* După toate semnele e gata drumul Clujului şi ne chiamă să dărâmăm nedreapta graniţă din creasta Feleacului (aplause puternice). Dar să nu se gate, să nu se isprăvească niciodată flacăra armoniei, a colegialităţii şi solidarităţii dintre membrii acestui areopag al cugetării şi simţirii româneşti, fiindcă lumea şi ţara este obişnuită să judece instituţiunea noastră nu numai după roadele activităţii ştiinţifice de felurită valoare, ci şi după manifestările de bună cuviinţă şi de superioritate ale membrilor ei.

In şedinţă intimă, d-l ANDREI RĂDULESCU arată că Academia a acordat în ultimii doi ani o bursă, de 100.000 lei anual, din veniturile Fon-

dului Maria Antachi, d-lui Ing. Alexandru Corpaciu spre a se specializa în Geodezie în Germania. Bursierul nu şi-a terminat studiile şi a cerut printr'un raport să i se prelungească bursa, pentru încă un an. Cererea bursierului a fost examinată de Comisiunea Fondului Maria Antachi, care este de părere să se prelungească bursa, acordându-se suma necesară de 100.000 lei, fie dela acelaşi fond, fie dela altul, dacă Fondul Maria Antachi n'ar avea disponibilităţi.

D-l ION I. NISTOR este de părere să se prelungească bursa, bursierul fiind un element bun.

D-l DIM. POMPEIU zice că d-l Corpaciu se specializează într'un domeniu nou pentru ţara noastră, căci nu avem niciun specialist în Geodezie. Prin această bursă Academia face deci o faptă însemnată. Despre activitatea bursierului d-sa are cele mai bune informaţiuni atât dela bursier, cât şi dela profesorii săi.

D-l Vicepreşedinte D. GUSTI încheie discuţia, arătând că delegaţiunea va prelungi bursa şi va găsi fondurile necesare.

---

16. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*
DELA 5 NOEMVRIE 1943

Preşedinţia d-lui I. SIMIONESCU.

D-l Prof. EUG. ANGELESCU, membru corespondent, face comunicarea comemorativă «*La 200 de ani dela naşterea lui Lavoisier*».

---

17. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*
DELA 12 NOEMVRIE 1943

Preşedinţia d-lui I. SIMIONESCU.

D-l Dr. C. I. PARHON face o comunicare despre *Vieaţa şi activitatea D-rului Nicolae Kretzulescu.*

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU prezintă în dar dela d-l Theodor Bălan 42 documente româneşti originale şi copii (dintre care cel mai vechiu este din 1 Mai 1696) privitoare la moşia satului Crasna din ţinutul Sucevii, ce fusese a lui Iordache Cantacuzino, mare Vistier, apoi la moşia Şerbăneşti de pe Siret, din ocolul Botoşanilor. Asemenea 30 documente scrise în limba germană, o foaie volantă imprimată şi două dosare cuprinzând documente dela începutul sec. al XIX-lea referitoare la procese de moşii din Bucovina şi ţinutul Hotinului.

D-l VICTOR SLĂVESCU aduce în dar din partea d-nei Alice Jurgea-Negrilești, fiica economistului Ion Strat, diploma de doctor a acestuia, liberată de Universitatea din Berlin în 31 August 1859 și teza sa de doctorat « De Italorum Jure criminali », tipărită la Berlin în același an.

— Se vor exprima mulțumiri.

---

18. ȘEDINȚA PUBLICĂ
DELA 19 NOEMVRIE 1943

Președinția d-lui I. Simionescu.

D-l DIM. POMPEIU face o comunicare intitulată: *O comemorare — D'Alembert și principiile Mecanicei.*

---

19. ȘEDINȚA PUBLICĂ
DELA 26 NOEMVRIE 1943

Președinția d-lui I. SIMIONESCU.

D-l SILVIU DRAGOMIR face o comunicare despre *Adunarea națională dela Alba-Iulia și rostul ei istoric.*

In ședință intimă, d-l ION I. NISTOR, luând cuvântul, zice:

La 24 Noemvrie a anului curent s'au împlinit 100 de ani de când Mihail Kogălniceanu rostea în aula Academiei Mihăilene din Iași memorabilul « *Cuvânt introductiv* » la cursul său de istorie națională. Aniversarea aceasta merită să fie comemorată și la Academia Română care, dela înființara ei și-a făcut un titlu de onoare de a cultiva pe lângă limba română și studiul istoriei naționale.

După epoca de strălucire a istoriografiei române, ilustrată prin operele nepieritoare ale marilor noștri cronicari din secolul al XVII-lea și al XVIII-lea a urmat o epocă de stagnare și decadență, datorită nefastului regim fanariot, care se instalase de-a-binelea în Principatele Române. Originea daco-romană a neamului nostru, persistența lui neconteniță pe pământul zămislirii sale etnice, precum și unitatea sa națională în largul cuprins al tuturor provinciilor românești, stabilite de Miron Costin, consimțite de stolnicul Cantacuzino și în deosebi de Dimitrie Cantemir, deveniseră dogme ale istoriografiei noastre, recunoscute și îmbrățișate de toată lumea până în epoca fanariotă. Numai în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea ideile acestea începuseră să cedeze unor curente cu totul străine de adevărurile istorice și chiar ostile drepturilor și aspirațiunilor noastre naționale.

Marele merit al lui Mihail Kogălniceanu, *ca istoric*, este că el, după o pregătire foarte temeinică în domeniul istoriei naţionale, reuşise să alcătuiască un *crez istoric al naţiunii române*, pe care l-a mărturisit mai întâi, cu tărie şi convingere, în preţioasele sale lucrări de tinereţă şi pe care a încercat să-l şi propovăduiască dela înălţimea catedrei de istorie naţională, care îi fusese încredinţată la Academia Mihăileană din Iaşi. Dar crezul naţional, propovăduit de dânsul, nu era agreat de lumea regulamentului organic şi nici îngăduit de ideologia politică din statele vecine. De aceea Mihail Kogălniceanu se văzu nevoit să-şi suspende cursul. « Deosebitele persecuţiuni politice — zice Kogălniceanu — m'au silit să-l întrerup », fără să-l mai fi reluat cândva, chiar dacă ideile politice şi naţionale ale timpului evoluaseră în sensul concepţiunilor sale istorice. Destinul îi rezervase însă un alt rol, poate şi mai însemnat, acela de *creator de istorie naţională*.

Dar cu toate acestea, cuvântul său introductiv la cursul de istorie naţională cuprinde principii programatice cu privire la crezul istoric al neamului. El constata cu drept cuvânt că numai puţini dintre contemporanii săi români cunoşteau istoria neamului, cu toate luptele şi frământările lui. Neajunsul acesta n'a dispărut de tot nici până în zilele noastre. El detesta « *defăimarea* şi *hula* » în scrierile istorice, un mare defect al cercetătorilor noştri de care ne izbim şi astăzi mereu. El constată că oamenii din timpul său n'ajunseseră încă aşa de departe, ca să poată trata cu nepărtinire istoria contemporană, aceasta fiind treaba viitorimei. Din păcate, nici generaţia noastră n'a ajuns încă aşa de departe ca să poată privi lucrurile ce se petrec sub ochii ei sine ira et studio. El detesta cultul şi adulaţia de persoane oricât de sus puse, fiindcă în istorie contează numai faptele reale săvârşite din dragoste de patrie şi din interes pentru binele obştesc. « Dumnezeu să mă ferească — zicea Kogălniceanu în lecţia sa de inaugurare — de a voi a mă pune censorul convieţuitorilor mei, judecându-le sau criticându-le purtarea şi faptele, în tabloul istoriei urmând a se scrie numai veşnicul adevăr ». După Kogălniceanu istoria trebue să ne arate ce am fost, de unde am venit, ce suntem şi ce voim să fim. Tot el ne sfătueşte să nu ne pierdem în mreaja teoriilor abstracte şi a doctrinelor seci şi nici să rătăcim în negurile misticismului primitiv, ci să stabilim întâmplările şi faptele concrete pentru ca şi pe temeiul lor să putem lămuri începuturile neamului care ni s'au tăgăduit, să desluşim numele care ni-a fost schimonosit, să cunoaştem pământul, care ni s'a sfâşiat şi să apărăm drepturile politice şi naţionale care ni s'au călcat în picioare. Tot el ne învaţă să ne ferim de a trage concluzii politice şi sociale cu privire la vieaţa neamului nostru, din premisele altor neamuri, cu alt trecut şi cu altă structură sufletească şi socială.

Unele din lipsurile şi neajunsurile studiilor noastre istorice ar fi putut fi evitate, dacă am fi ţinut seamă de preţioasele îndrumări pe care Kogălniceanu le formulase acum o sută de ani în cuvântul introductiv la cursul său de istorie naţională. Dar cum comemorările nu sunt decât clipe de reculegere pentru cei ce pot pătrunde tainele vieţii spirituale, cred că

comemorarea de astăzi n'ar fi la înălţimea meritelor celui sărbătorit, dacă nu ne-am însuşi măcar acum după o sută de ani ceva din bogata comoară de gândire şi metodă istorică, pe care ne-o conservă cuvântul introductiv al lui Mihail Kogălniceanu rostit la 24 Noemvrie 1843 ».

D-l ANDREI RĂDULESCU aminteşte că în sesiunea generală trecută s'a decis a se acorda o bursă la Facultatea de Drept din Bucureşti, unui student din anul I, din venitul Fondului « I. Câmpineanu-Cantemir », prin concurs ţinut la acea Facultate din anume materii indicate prin condiţiile de acordare a bursei.

Concursul urma să se ţină în cursul acestei luni. Facultatea ne-a înştiinţat însă că s'au înscris numai doi candidaţi. In aceste condiţiuni nu se poate face o alegere bună şi de aceea Facultatea ne propune ca bursa să se dea după alte modalităţi.

D-l Andrei Rădulescu este de părere ca Academia să autorize Consiliul Profesoral să recomande — după orice modalitate va crede de cuviinţă — un student din orice an de studii, căruia Academia să-i acorde bursa până la terminarea studiilor de licenţă.

— Propunerea se aprobă.

---

20. ŞEDINŢA PUBLICĂ
DELA 3 DECEMVRIE 1943

D-l Preşedinte *I. SIMIONESCU*, deschizând şedinţa, zice:

Domnilor Colegi,

La 1 Decemvrie 1918 în cetatea dela Alba-Iulia, pentru totdeauna sfântă prin triumfala intrare a lui Mihai Viteazul, prevestitoarea a celeia de mai târziu a Regelui Ferdinand I, dar şi prin chinuirile lui Horia şi Avram Iancu, mucenicii neamului, Românii de peste Carpaţi, într'un unanim glas, au pecetluit hotărîrea nestrămutată de a se uni în jurul Vechiului-Regat. S'a ajuns astfel la întemeierea unei mândre ţări, cu conturul soarelui, cu un popor de aceeaşi lege şi credinţă, desvoltat pe locul în care s'a născut.

In comunicarea sa din săptămâna trecută, atât de însufleţită şi obiectivă, stimatul nostru coleg Silviu Dragomir, a descris fazele sbuciumate ale lucrărilor care s'au sfârşit prin hotărîrea dela Alba-Iulia.

Vrednicii luptători naţionalişti din Ardeal, într'o impresionantă înţelegere, cu adevărat uniţi în cuget şi simţiri, au dat formule neşovăelnice, care reprezentau şi expresiunea luptelor şi a suferinţelor atâtor generaţii de visători.

Dreptatea de peste un mileniu aşteptată, s'a săvârşit cu nestrămutata credinţă în veşnicie.

Evocarea după un sfert de veac a acestui hotărîtor pas şi aici la Academie nu e nici întâmplătoare, nici numai săvârşită spre a fi în unison cu vibranta manifestare în tot cuprinsul ţării.

E în tradiţia Instituţiei noastre, care aparţine tuturor Românilor, încă dela înfiinţare ei.

In vechea ei incintă s'a concretizat unirea spirituală a reprezentanţilor Românilor de pretutindeni. Chipurile lor ne stau mereu în faţă, alcătuind un sfânt altar al unităţii neamului românesc. Ei ne aduc neîncetat aminte să nu desnădăjduim, oricât de grele ar fi cumpenele prin care trecem.

Ne mai spun ceva, drept îmbărbătare de fiecare clipă. Nu poate fi nimic mai întăritor decât păstrarea neslăbită a dragostei de ţară şi neam. Aceasta să ne fie întruna călăuza acţiunilor noastre individuale; ea să ne dea curajul sacrificiilor.

Cu toată îndârjirea duşmanilor, pornirile lor să se spulbere de stânca neînfrântă a unirii noastre, a tuturora. Aceasta este şi pătrunzătoarea chemare a actului săvârşit la Alba-Iulia.

Evocarea lui să nu însemne numai o amintire istorică de mare însemnătate. Inţelesul ce rămâne este trâmbiţarea răsunătoare a unirii tuturora în grelele zile de acum.

Au suferit, norod şi conducători, vreme îndelungă de veacuri. Persistenţa voinţei lor a biruit. Glasul lor a fost impunător prin neşovăire.

Nu ajunge să aducem numai închinare celor cari l-au ridicat atât de răspicat. Hotărîrea lor să ne servească nouă, celor de azi, ca un îndemn răscolitor de veghe.

Armata română a prilejuit împlinirea actului dela Alba-Iulia. Increderea în armata tuturor Românilor să ne stăpânească şi acum.

Prin ea, prin unirea noastră a tuturora, sinceră şi intensă, vom ajunge la biruinţa finală, aşa cum impune marea şi sfânta dreptate istorică.

D-l ION I. NISTOR face o comunicare.

D-l Preşedinte I. SIMIONESCU aduce la cunoştinţă că, prin Ministerul Afacerilor Străine, Direcţia Afacerilor Politice, s'au primit 455 copii de pe documente şi acte ale fostului Minister al Afacerilor Străine austro-ungar, referitoare la politica externă şi internă a ţării noastre în anii 1878—1880, cuprinzând corespondenţa Contelui Andrássy şi Baronului Haymerle cu miniştrii austriaci şi unguri, precum şi cu misiunea austro-ungară din Bucureşti (Zwiedinek şi Hoyos) cu privire la chestiunea politică a căilor ferate române.

D-l ION I. NISTOR arată că aceste documente sunt continuarea rapoartelor consulilor din Iaşi şi Bucureşti, copiate până la 1866 şi pe care Academia le posedă.

D-l General R. ROSETTI zice că aceste rapoarte au şi fost publicate până la 1836. Pentru cele dela 1860 încoace s'a luat hotărîrea să nu fie date publicităţii.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU dă lămurirea că documentele ce ne vin dela Arhiva din Viena privesc domnia Regelui Carol I. Copiarea lor s'a început dela anul 1914 înapoi, până la 1866. Iniţiativa acestei lucrări revine fostului Rege Carol II şi sârguinţei d-lui Consilier de Legaţie Oct. Beu, care, pe când se afla la Viena, a dat în sarcina d-lui Auner copiarea acestor rapoarte consulare în câte trei exemplare, din care unul s'a rezervat Academiei.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU aduce la cunoştinţă că în şedinţa viitoare d-l coleg General R. Rosetti va face o comunicare cu caracter comemorativ despre « Centenarul reînfiinţării Artileriei române şi rostul ei în războiul din 1877—1878 ».

D-sa prezintă următoarele manuscrise dăruite de d-l Gh. T. Kirileanu în scopul de a completa colecţia de manuscrise autografe ale lui Zilot Românul, pe care o posedă Academia, aduse şi publicate de B. P. Hasdeu şi Gr. Tocilescu:

1. « Dăsluşirea » alcătuită de Zilot Românul, publicată de d-l Gh. T. Kirileanu în Revista Istorică Română, cuprinzând un caiet in 4⁰ cu 18 pagine scrise de Zilot.

2. « Jalnica Cântare a lui Zilot, întru care să cuprind revuluţia Românilor supt Tudor Slugerul Vladimirescul, i Zavera supt Alecu Beizadea Ipsilant, i stăpânirea turcească supt Chehaia Beiu — şi oareşce din Domniia românească întoarsă iar la Români dela Grecii fanarioţi supt Domnul Grigorie Ghica Vvd. — Alcătuită de un patriot român şi afierosită fraţilor săi patrioţi spre ştiinţă şi povăţuire. La anul dela Hs. 1823 ». (Un caiet in folio No. 5 cu 17 foi scrise de Zilot.

3. O foaie răzleaţă cu 4 versuri autografe de Zilot.

4. O foaie cu acest autograf al lui Zilot: « Ajutor la zugrăvitul şi alt meremet ce trebue să să facă la sfânta Beserică din Valea Largă, care cu ce să va îndura să dea pentru mântuirea sufletelor celor vii şi pomenirea răposaţilor. Să şi înse(m)neze aice din jos, alăturând şi pomelnicul, ca să-s treacă la rândul ctitorilor, a fi spre vecînică pomenire. 1834 Mart. 9 ».

5. O scrisoare din 7 Iunie 1845.

D-l Secretar General atrage apoi atenţia asupra interesantei cărţi a d-lui Nicolae Comşa « Corespondenţa între Ion Micu Moldovanu şi Ion Bianu — un capitol din colaborarea între Blaj şi Bucureşti » (Blaj 1943), care cuprinde scrisorile lui Ion Bianu, dela venirea sa în Regatul României în 1876, până la finele vieţii lui Ion Micu Moldovanu. D-l Secretar General dă cetire câtorva scrisori din care se vede dragostea, recunoştinţa şi marele respect pe care Ion Bianu le mărturisea faţă de acela căruia el îi datora studiile de adoles-

cent şi către care se adresa, aşa de des, cu cuvintele « prea iubite al meu părinte bun ».

D-l General R. ROSETTI, în legătură cu cele comunicate de d-l Secretar General, arată că la moartea lui Ion Bianu, fiul său, d-l Alexandru Bianu, i-a predat pentru Academie toată corespondenţa primită de Ion Bianu dela diferitele persoane cu care se afla în relaţie. Intre acestea se află şi răspunsurile lui Ion Micu Moldovanu la scrisorile pe care le dă acum publicităţii d-l Nicolae Comşa. Am fost rugaţi ca să nu dăm publicităţii din voluminoasa corespondenţă, decât ceea ce se poate. Din răspunsurile pe care le primea Bianu, se vede ce însemnat rol a jucat el în foarte multe şi mari evenimente, câte încurajări şi câte sfaturi n'au pornit dela el pe toate terenurile, dar mai ales pe cel cultural şi naţional, ce rost important a avut în lupta pentru unirea Transilvaniei la ţara-mamă. Nu mai puţin ele sunt interesante pentru conoaşterea vieţii politice a României contemporane, în special scrisorile primite dela D. A. Sturdza şi Zoe Sturdza.

Toată această corespondenţă în prezent se clasează. Pentru cea mai mare parte din ea, însă, nu a sosit momentul să fie dată publicităţii.

D-l GH. I. BRĂTIANU transmite mulţumirile d-lui Rector al Universităţii din Iaşi, pentru participarea Academiei Române — prin d-sa — la aniversara « Cuvântului introductiv » rostit de Mihail Kogălniceanu la Academia Mihăileană, în Dumineca trecută.

In altă ordine de idei d-l Gh. I. Brătianu arată că Luni, 6 Decemvrie curent, se va face deschiderea anului academic al Institutului de Istorie Universală « N. Iorga », cu o conferinţă a d-lui Berza. D-sa roagă pe d-nii colegi să participe la această ceremonie.

D-l ANDREI RĂDULESCU arată că Comisiunea Fondului « Mathilda şi Stelian Bonea », întrunindu-se astăzi pentru a alege patru studenţi din cei opt recomandaţi de Facultatea de Drept din Bucureşti pentru premiul Bonea, a ales pe următorii studenţi: Nicolae Busuioc din anul I; Ion Băncilă din anul II; Maria Săcară din anul III; Iolanda Eminescu din anul IV.

D-sa roagă să se confirme această alegere şi să se fixeze şedinţa publică pentru proclamarea şi predarea premiilor.

— Se confirmă alegerea premiaţilor şi se hotărăşte ca proclamarea şi predarea premiilor să se facă în şedinţă publică la 17 Decemvrie curent.

---

21. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*

DELA 10 DECEMVRIE 1943

Preşedinţia d-lui I. SIMIONESCU.

D-l General R. ROSETTI face comunicarea comemorativă despre *Centenarul Artileriei române şi rostul ei în războiul dela 1877—1878.*

In ședință intimă d-l General R. ROSETTI prezintă Academiei pe d-l General V. Atanasiu, Inspectorul Artileriei și Președintele Comitetului pentru Centenarul Artileriei, care, dându-i-se cuvântul, zice:

In calitatea ce am de Inspector al Artileriei și de Președinte al Comitetului pentru centenarul artileriei, mulțumesc d-lui Președinte, d-lui General Rosetti și d-voastre, pentru marea cinste ce Academia Română a făcut Artileriei noastre în ședința de astăzi.

După cum prea frumos a arătat d-l General Rosetti, artileria și-a făcut cu prisosință datoria și în timp de pace prin realizări și perfecționări tehnice și în timp de războiu, când s'a evidențiat totdeauna și în mod cu totul excepțional, printr'o perfectă organizare, printro admirabilă pregătire științifică a ofițerilor de artilerie, printr'o bună instruire a unităților, printr'un spirit de armă excepțional și prin bravura deosebită a ofițerilor și tunarilor.

In semn de omagiu, pe care toți artileriștii îl arată astăzi Academiei Române, îmi permiteți să ofer în dar Academiei:

Timbrele comemorative ale Centenarului;
Medalia jubiliară,
Revista « Armata »;
Revista « Gazeta Militară », ambele în numere festive și
Revista Artileriei.

Artileria noastră, cu ofițerii și tunarii ei, continuă și este gata să-și facă datoria către Țară și Rege cu prețul celor mai mari sacrificii, pentru a întregi frontierele țării, asigurând existența și libertatea Neamului.

D-l Președinte I SIMIONESCU mulțumește d-lui General Atanasiu arătându-i că Academia și-a făcut și o datorie și o plăcere să sărbătorească arma Artileriei.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU atrage atențiunea asupra scrierii Părintelui Prof. Dr. Ioan Stanciu: *Istoricul Liceului Gheorghe Lazăr, din Sibiu. 250 ani dela întemeierea lui (1692—1942).* Acest liceu, înființat la 1692 de iezuiți, capătă importanță pentru Români dela 1792 încoace, fiind frecventat de mulți elevi români. Autorul identifică mare parte din acești elevi în perioada 1792—1848, cari erau în număr foarte mare (aproape a treia parte din numărul total al elevilor liceului) și se clasificau în frunte la învățătură, față de elevii din celelalte națiuni

Dela 1848 până la 1868, epoca în care limba de predare era cea germană, (până la 1848 limba de predare fusese cea latinească), liceul a dat un mare număr de bărbați români distinși, pe cari autorul îi enumeră. Și în această perioadă, din totalul de 5 571 elevi, Românii au deținut numărul cel mai mare, de 3.038 și s'au aflat în frunte la clasificare.

Aceeași constatare o face autorul și pentru epoca maghiară dela 1868 până la 1918, căreia i-a urmat epoca română.

---

22. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*
DELA 17 DECEMVRIE 1943

Preşedinţia d-lui I. SIMIONESCU.

La şedinţă asistă d-na Mathilda Stelian Bonea, la ordinea zilei fiind decernerea premiilor acordate în acest an de Academie din « Fondul Mathilda şi Stelian Bonèa », instituit de d-sa.
Sunt de faţă şi trei din cei patru studenţi premiaţi.

D-l Preşedinte I. SIMIONESCU deschide şedinţa cu următoarele cuvinte:

Domnilor Colegi,
Stimată Doamnă,
Domnule Decan,

E meritul d-voastre, Stimată Doamnă, că Academia Română ţine azi şedinţă pentru răsplata muncii, dată unor aleşi studenţi şi studente dela Facultatea de Drept din Bucureşti.

Indemnată de un nobil sentiment, care face podoaba sufletului d-voastre, în amintirea scumpului d-voastre soţ Stelian Bonea, fost Consilier la Inalta Curte de Casaţie, aţi făcut Academiei Române donaţia de un milion, ca din venit să se împartă premii la doi studenţi şi două studente dela Drept, dintre cei mai meritoşi, recomandaţi de Consiliul profesorilor lor. Anul trecut au fost premiaţi prima serie.

In anul acesta sunt distinşi:
D-nii Nicolae Busuioc din anul I;
Ion Băncilă, din anul II;
D-rele Maria Săcară din anul III şi
Iolanda Eminescu din anul IV.

Academia Română a îndeplinit întocmai dorinţa d-voastre exprimată în actul de donaţie. E calea pe care şi-a impus-o cu toată stricteţa, fără să ţină seamă de variatele sarcini, uneori anevoioase, hotărîte de asemenea îndatoriri. Aceasta i-a adus însă încrederea deplină a numeroşilor ei donatori, care au căutat să ceară Academiei înaltul ei sprijin moral în îndeplinirea gândului ce i-au călăuzit. In acest chip faptei lor lăudabile este asigurată nu numai trăinicia, dar şi semnificaţia pilduitoare pe timp îndelungat.

Intâmplarea a făcut ca şedinţa de azi să cadă după altele trei în şir, cu caractere deosebite, dar care se întregesc în ce priveşte preocuparea Academiei Române, ca Instituţie naţională.

In una din ele s'a preamărit actul dela Alba-Iulia ca hotărîre finală şi veşnică a lichidării trecutului sbuciumat al neamului.

In următoarea şedinţă s'a adus închinare vitejiei recunoscute a ostaşului nostru, după cum s'a înălţat străduinţa de a înzestra armata cu armele grele ale artileriei moderne.

In şedinţa de azi e vorba despre aşezarea din viitor a ţării. Categoricul imperativ al zilelor de mâine, aşa cum se întrezăreşte prin fumul plutelor

înverşunate de pe toată faţa pământului va fi munca stăruitoare în toate, cât şi pregătirea temeinică pentru a o săvârşi cu rod bogat şi sănătos.

Vieaţa popoarelor se va măsura după energia desfăşurată pentru valorificarea însuşirilor lor pozitive, creatoare.

Iată înţelesul modestei manifestări de azi. Este apoteozarea muncii la tineretul ce va forma biruinţa zilei de mâine a ţării.

Ostaşii rezistă valurilor ameninţătoare. Ei ne menţin încrederea în biruinţa finală. Indărătul lor nu trebue să domnească lâncezeala aşteptării. Pe lângă solidaritatea sinceră a tuturor pentru întărirea rezistenţei, se cere o înfrigurată muncă în toate domeniile, la toate vârstele, dar mai ales la tineretul pe seama căruia va cădea regenerarea vieţii obşteşti.

Acesta e sensul premierii d-voastre, dragi studenţi. Aţi fost distinşi fără să munciţi în vederea premierii. Râvna proprie v'a călăuzit, spre a putea fi aleşi. Acesta e meritul d-voastre, consfinţit prin autoritatea morală a Academiei Române, datorită gândului nobilei donatoare.

Ziua de azi să vă rămână drept îndemn pentru întreaga voastră vieaţă. Ea arată că aţi apucat calea cea bună pentru viitorul d-voastre. Sunteţi pionierii unei generaţii dela care ţara aşteaptă întărire. S'a trecut faza vorbelor goale şi a gesturilor ameninţătoare, care nu pot duce decât la haos şi turburări periculoase neamului, pândit din toate părţile. Dimpotrivă munca serioasă, cu temeiu pregătită, înviorată prin dragostea de ţară, molipsitoare prin efectele ei, e singura în măsură să asigure aşezarea ţării pe temelii trainice. Este singura în putere să dovedească lumii ce caută spre noi, că suntem în drept să ne apărăm libertatea şi existenţa. Ne bizuim pe vitalitatea creatoare a generaţiei de azi spre a ridica neamul la valoarea meritată prin însuşirile sale înnăscute, asemenea popoarelor vrednice, cu o liniştită evoluţie mai îndelungată decât a noastră.

Păstraţi pentru restul vieţii în inima d-voastre stimă adâncă pentru donatoare, care a dat prilej Academiei Române să reliefeze munca prin care v'aţi distins, călăuza paşilor din viitor. Vă urez ca odată, când veţi ajunge să daţi neamului prinos munca d-voastre spornică, Academia Română să vă pomenească cu mândrie numele, ca multora dintre cei pe care i-a distins şi care au devenit factori de progres ai ţării. Aceasta înseamnă solidaritatea dintre noi, necesară întăririi neamului. De o parte munca sfântă care înalţă pe om, de alta gestul modestului ajutor din partea donatoarei şi răsplata morală a Academiei Române, Instituţia tuturor Românilor, a cărei menire este tocmai îndemnul şi recunoaşterea muncii din orice direcţie a activităţii naţionale.

Ţin să vă mulţumesc, Domnule Decan, că participaţi la această şedinţă. Prin premiarea celor recomandaţi de d-voastră, se aduce implicit un omagiu bine meritat profesorilor Facultăţii de Drept din Bucureşti. E dovada că iau parte la străduinţa şcoalelor noastre superioare, de a da ţării elemente de valoare, a căror muncă serioasă şi disciplinată, face chezăşia de hotărîtă silinţă a tuturora spre întărirea progresului în scumpa noastră ţară, trecută prin atâtea grele cumpene ».

Apoi d-sa predă fiecărui premiant premiul, în valoare de 8.000 lei.

D-ra studentă Iolanda Eminescu, în numele celor premiați, mulțumește Academiei și d-nei Bonea pentru distincțiunea acordată.

D-l GEORGE OPRESCU, membru corespondent, face o comunicare despre *Un mare istoric de artă prieten al Românilor — Henri Focillon.*

In ședință intimă, d-l Președinte I. SIMIONESCU comunică trista știre că ieri a încetat din vieață Arhitectul N. Ghika-Budești, membru de onoare al Academiei Române, bine cunoscut prin activitatea sa publicistică în domeniul arhitecturii bisericești, mai toată desvoltată în cercul *Comisiunii Monumentelor Istorice.* In Buletinul acestei Comisiuni au văzut lumina tiparului cea mai mare parte din lucrările sale despre arhitectura bisericilor din Muntenia. Câteva momente de reculegere pentru odihna sufletului său!

D-l Secretar general ALEX. LAPEDATU depune cuvântarea rostită de d-l coleg Ion Lupaș, ca delegat al Academiei, la desvelirea bustului lui *Octavian Goga,* în Târnăveni, în ziua de 5 Decemvrie 1943.

D-l Secretar General comunică și următorul raport al d-lui coleg corespondent C. Marinescu despre activitatea Școalei Române din Paris:

Am onoarea a vă aduce la cunoștință următoarele, în legătură cu activitatea desfășurată la Paris, în acest an, în calitatea mea de director al Școalei Române din Franța:

1. Dat fiind că am așteptat zadarnic și anul acesta, ca și anul trecut, sosirea membrilor recomandați de Facultăți, am propus — și Ministerul Culturii Naționale a binevoit să aprobe — ca în lunile Februarie și Martie a. c. să se recunoască drept bursieri temporari, nouă dintre tinerii români aflători la studii la Paris, înafară de alți doi doctoranzi în litere (d-nii Emil Cioran și Lucian Bădescu), designați ca bursieri de Ministerul Culturii încă din 1942

In felul acesta s'au putut păstra în Universitatea din Paris câțiva reprezentanți ai studențimii române.

Folosesc însă acest prilej pentru a repeta ceea ce am avut onoarea a cere în nenumărate intervențiuni făcute la Ministerul Culturii Naționale, timp de doi ani, în 1941 și 1942: socotesc că trebue să se tălmăcească, clar și hotărît, ce se întâmplă cu bursierii recomandați, potrivit legii, încă din 1941 și dintre cari niciunul n'a putut să părăsească Țara. O hotărîre limpede ar folosi nu numai Școalei și conducerii, care astfel ar ști ce măsuri ar avea de luat, dar și acestor bursieri, cărora această situație neclară le păgubește în însăși cariera lor.

2. Am profitat de cele șase luni cât am stat la Paris pentru a relua contactul cu autoritățile și cu anumiți profesori din învățământul superior.

Rezultatele sunt următoarele:

A) Am ajuns la un acord cu d-l Jean Boutière, profesor de Limba și Literatura Română la *Sorbona* și la *École Nationale des Langues Orientales,* ca *Institutul de Filologie Română* să-și lărgească activitatea, transformân-

du-se în *Institut de Studii Române*. In felul acesta se vor putea face la Sorbona nu numai cursuri de Limbă şi Literatură Română ci şi de Istorie, de Geografie, de Artă Românească, de către un şir de profesori francezi (eventual şi români).

Pe de altă parte, s'au făcut demersuri ca, pe lângă «certificatul» de Limba Română, să se recunoască un al doilea «certificat», în legătură cu activitatea lărgită a Institutului. Atât Decanul Facultăţii de Litere, d-l Profesor Vendryès, un bun prieten al României, ca şi d-l Rector Gilbert Gidel au promis sprijinul d-niilor lor în Consiliul Facultăţii şi în acel al Universităţii.

Datorită bunăvoinţei d-lui ministru al Culturii Naţionale, căruia am avut onoarea a supune aceste chestiuni, s'a ajuns la luarea unor măsuri de ordin inanciar care vor uşura trecerea la realizare a acestor propuneri.

B) In urma unei convorbiri cu d-l Bernard Fay, profesor la *Collège de France*, administratorul *Bibliotecii Naţionale* din Paris, am obţinut vestita *Galerie Mazarine* pentru deschiderea acolo a unei expoziţii-a cărţii româneşti. Discuţiuni la Ministerul Propagandei promit speranţa că această expoziţie se va putea deschide în primăvara viitoare şi că va reveni Şcoalei Române onoarea de a se ocupa de dânsa.

C) Graţie relaţiilor mele cu unele persoane din conducerea aşa numitului *Musée de l'Homme* din Paris, unul din marile muzee etnografice din lume, am putut pregăti terenul pentru o eventuală expoziţie de Artă românească a cărei aranjare s'ar face în amintitul muzeu. Chestiunea se află acum în studiu la Ministerul Propagandei, sezisat de mine încă din luna Iunie, a. c.

D) Am luat înţelegere cu un tânăr profesor de limba română dela Universitatea din Namur, d-l Jean Sonet, doctor în Litere dela Sorbona, în vederea constituirii unui biblioteci de filologie şi literatură românească pe lângă seminarul său. Ea va forma primul fond de cărţi din domeniul romanic la acest seminariu, care se înfiinţează acum.

E) In preajma plecării mele, am revizuit capitolele referitoare la Istoria Românilor din lucrarea în manuscris despre ţara noastră, a d-şoarei Jacqueline Bouillon, care fusese invitată de Ministerul Propagandei să ne viziteze în decursul acestui an.

F) Prin întâlniri cu deosebiţi membri ai Institutului Franţei şi cu profesori din învăţământul superior, la Şcoala Română şi în Paris, s'au putut transmite informaţiuni despre ţara noastră.

Informaţiunile acestea n'au avut numai un caracter strict cultural, aşa încât cred a putea afirma că anumite îndoieli în legătură cu ţara noastră, anumite nelămuriri din aceste cercuri, au putut să fie împrăştiate.

G) Şcoala Română a pus la dispoziţia unui număr însemnat de persoane din lumea culturală franceză cărţi şi informaţii, unele din ele necesare unor lucrări în curs.

3. După repetate şi îndelungate intervenţii ale mele se ajunsese la votarea unui credit de 25 de milioane de lei în vederea cumpărării în Paris

a unui local pentru Şcoala Română. Ulterior, Preşedinţia Consiliului de Miniştri aprobase un credit suplimentar de 6 milioane de lei pentru plata taxelor şi amenajarea eventualului local. Din nefericire, nu numai că primul fond a fost transmis la Paris cu o mare întârziere, dar tehnica folosită la transformarea *leilor* în *franci* a provocat unele greutăţi, ceea ce a făcut ca suma respectivă să nu poată fi utilizată.

Din acest motiv — de sigur — al doilea credit nici n'a mai fost expediat la Paris.

In aceste împrejurări, regret să constat că îndelungatele mele sforţări au fost zădărnicite.

Sper totuşi că o nouă examinare a acestei chestiuni de către autorităţile noastre superioare (tocmai pentru a provoca această examinare m'am văzut silit să mă întorc în Ţară) va duce la găsirea unei formule corespunzătoare convenţiilor Statului Român cu Franţa şi care să permită, în sfârşit, instalarea Şcoalei Române în sediul său firesc.

Aş fi dorit, de sigur, să pot adăuga la acest raport lămuriri asupra activităţii ştiinţifice şi artistice a membrilor Şcoalei. Dat fiind însă că din 1939 niciun bursier al acestei instituţiuni n'a reuşit să treacă hotarul Ţării, cu toate feluritele şi numeroasele mele intervenţiuni dela 1941 încoace, de când Academia Română m'a onorat cu misiunea conducerii Şcoalei, nu pot decât să notez cu mult regret că o asemenea activitate a membrilor n'a fost posibilă, spre marea pagubă a acestor tineri, ca şi spre cea a relaţiilor noastre culturale cu Franţa.

D-l Secretar general aduce apoi la cunoştinţă că d-l I. Iosif, din Bucureşti, după dorinţa defunctei soţii a poetului George Coşbuc, a predat Academiei 390 volume din biblioteca poetului împreună cu dulapul de cărţi, biroul de lucru şi alte obiecte ale sale.

D-l Preşedinte I. SIMIONESCU ridică şedinţa urând d-lor colegi — cu ocazia apropiatelor sărbători — sănătate şi revedere cu bine la prima şedinţă după vacanţă.

---

23 *ŞEDINŢA EXTRAORDINARĂ*

DELA 8 IANUARIE 1944

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, *Vicepreşedinte*, D-sa deschizând şedinţa, zice:

Iubite Preşedinte şi coleg Ion Simionescu,

In numele acelor ce te-am iubit, adică al tuturor celor ce te-au cunoscut, vin a-ţi aduce omagiul afecţiunii şi al durerii noastre.

Insă, vai, prin ce mijloace mă pot adresa ca unui dispărut, de a pune în trecut tot ce acum câteva zile, când prezidai şedinţa ultimă, înainte

de sărbători, era un prezent fără umbră, ca în aceste ore desperate, să te pot evoca fără să fiu trădat de durerea ce mă covârşeşte!

Ar trebui, pentru a te caracteriza cum trebue, cuvinte, pe care ştiai aşa de bine să le alegi — cuvinte ce-ţi semănau, elocvente şi măsurate, ingenioase şi profunde, afectuoase şi surâzătoare. Ar trebui aceste cuvinte, şi eu sunt cu totul sfâşiat de durere.

Domnilor colegi,

Vestea dureros de neaşteptată a dispariţiei Preşedintelui şi colegului nostru ne-a consternat.

Cine bănuia, la masa colegială, când am sărbătorit cu voioşie, aniversara sa de 70 de ani, de o trecere din vieaţă atât de fulgerătoare, ce pune în mare doliu cultura românească?

Pentru Academia Română — unde Ion Simionescu a răspândit cu atâta farmec simplitatea sa cuceritoare, graţia familiară, calmul atitudinii, umorul său discret, sufletul său liniştit şi talentul său incomparabil — pierderea este imensă.

Fostul nostru Preşedinte şi coleg a fost mare prin forţa personalităţii şi prin ţinuta unei existenţe, închinate cu totul muncii ştiinţifice şi culturale. El a fost totdeauna întreg şi totdeauna preocupat de domeniul său interior, pentru a rămânea el însuşi, cu sinceritate. De aceea el nu a căutat succesul şi nici celebritatea.

Fără a avea aerul, şi, vai, fără a se menaja, a desvoltat o activitate multiplă, unde se găseau întrunite munca personală şi grija binefăcătoare pentru alţii.

Avea uşurinţa, bogăţia şi generozitatea fiinţelor privilegiat de înzestrate, care iubesc să se dăruiască, fiind oricând gata să facă un serviciu personal ori cultural.

Ion Simionescu a fost dintre oamenii ce nu cunoşteau oboseala. El a săvârşit, cu o disciplină admirabilă, opera pe care a conceput-o şi desvoltat-o în mod prodigios.

Despre opera vastă a fostului nostru Preşedinte şi coleg nu se poate vorbi acum.

Printr'o trăsătură esenţială, putem însă spune că el a reuşit — ceea ce se întâmplă atât de rar în istoria culturii de pretutindeni — a face unirea armonioasă între Ştiinţă şi Poezie pentru cercetarea Ţării.

Iubitor de frumuseţile Naturii româneşti, pe care le-a descris cu o exaltare lirică; savant geolog, consacrat de Universităţile din Iaşi şi Bucureşti, prin catedra ocupată cu deosebit prestigiu, ca şi prin locul ce i s'a dat în Secţiunea Ştiinţifică a Academiei Române, colegul Ion Simionescu a întreprins cu pasiune şi din conştiinţa clară a împlinirii unor mari datorii sociale, o drumeţie, în lungul şi largul României Mari, de câteva decenii, plină de peripeţii, de superioare satisfacţii spirituale, dar şi de numeroase restricţii.

Dar colegul Ion Simionescu n'a fost un simplu călător egoist ori romantic, condus numai de plăcerea în sine a drumeţiei, ori de simpla curiozitate distractivă, ci ca un călător ştiinţific s'a pus pe drumuri dintr'o curată şi adâncă necesitate sufletească, pentru a descoperi Ţara şi Omul cu conştiinţa misiunii de a cunoaşte Adevărul românesc.

Aceasta a fost — cum de altfel totdeauna, în toate ocaziile, a declarat-o — esenţa vieţii colegului nostru: Ştiinţa şi Poezia, ca unelte de cunoaştere a Naţiunii române, care cunoaştere să fie apoi împărtăşită prin scris şi viu graiu Naţiunii înseşi.

Ion Simionescu a fost cu adevărat profesorul Naţiunii.

Fiecare carte, pe care a scris-o, a însemnat o colecţie de frumuseţi româneşti: de ceruri, grădini, fluturi, munţi, dealuri, şesuri şi ape, ca şi o nouă sforţare de cunoaştere a vieţii Naţiunii române, din toate satele şi regiunile ţării.

Iată, de ce, prin opera sa originală românească, fostul nostru Preşedinte şi coleg va rămânea nemuritor: o personalitate reprezentativă a Neamului, care va exercita totdeauna o mare şi binefăcătoare influenţă.

Cu emoţia cea mai vie, ca interpret al sentimentelor noastre de profundă mâhnire, rugăm familia a primi expresia celor mai sincere condoleanţe pentru cruda pierdere încercată.

Iar noi, cari pierdem pe Preşedintele, atât de scump, şi pe colegul, atât de iubit, ne înclinăm înaintea fiinţei sale neînsufleţite, şi-i aducem omagiul nostru de admiraţie nestrămutată şi de afecţiune îndurerată, mulţumindu-i de opera ce ne-a dat-o şi de exemplul ce ni l-a lăsat.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU aduce la cunoştinţă că delegaţiunea s'a întrunit în dimineaţa acestei zile şi, deliberând asupra situaţiei create prin decesul Preşedintelui nostru, a luat următoarele hotărîri:

Proces-verbal Nr. 27

Prezenţi d-nii: Al. Lapedatu, C. R. Motru, D. Gusti, N. V. Karpen.

Se iau următoarele hotărîri:

Delegaţiunea, luând cunoştinţă cu durere de încetarea din vieaţă a d-lui Preşedinte al Academiei I. Simionescu, întâmplată ieri, 7 Ianuarie a. c., s'a întrunit pentru a-şi reorganiza biroul şi pentru a lua dispoziţiuni cu privire la funeraliile regretatului nostru Preşedinte, hotărînd următoarele:

a) In conformitate cu prevederile art. 15 din statute, alin. III şi art 66, alin. III din Regulamentul General, până la viitoarea sesiune generală ordinară, când se va procede la alegerea Preşedintelui Academiei, atribuţiunile Preşedintelui vor fi exercitate de d-l Vicepreşedinte D. Gusti, ca cel mai vechiu membru al Academiei între Vicepreşedinţi;

b) Trupul neînsufleţit al regretatului Preşedinte să fie aşezat şi expus în sala de şedinţe a Academiei, unde se va face şi slujba înmormântării, care se fixează — de acord cu familia defunctului — pentru ziua de Marţi, 11 Ianuarie, ora 2 d. a;

c) D-l coleg Gh. Macovei este însărcinat a rosti în numele Academiei Române cuvântarea funebră;

d) Toţi membrii Academiei de toate categoriile (activi, de onoare şi corespondenţi) vor fi chemaţi să ia parte la ceremonia înmormântării;

e) In după amiaza acestei zile, la ora 3,30, Academia va fi convocată în şedinţă extraordinară, în vederea luării măsurilor necesare, pentru această tristă ceremonie.

Cheltuelile de înmormântare vor privi Academia Română.

(ss) *D Gusti, C. R Motru, Al. Lapedatu, N Vasilescu-Karpen.*

— Se ia act şi se ratifică hotărîrile Delegaţiunii.

D-sa dă cetire următorului anunţ care va apărea în ziarele de mâine din partea Academiei Române:

ACADEMIA ROMÂNĂ

face cunoscut cu nespusă durere pierderea Preşedintelui său

Prof. ION SIMIONESCU

încetat din vieaţă în seara zilei de 7 Ianuarie.

Ceremonia înmormântării se va face Marţi, 11 Ianuarie, ora 14, în sala de şedinţe a Academiei (calea Victoriei 125), unde sunt depuse rămăşiţele pământeşti ale ilustrului defunct ».

D-l Secretar General comunică scrisoarea de condoleanţe primită dela d-l coleg L. Mrazec.

Dela Preşedinţia Consiliului de Miniştri i s'a comunicat totdeodată că Guvernul a hotărît să facă funeralii naţionale mult regretatului nostru Preşedinte, suportând cheltuelile înmormântării. D-l coleg I. Petrovici a fost însărcinat să reprezinte Guvernul la funeralii şi să rostească cuvântarea funebră.

Se iau apoi în discuţie măsurile ce mai sunt de luat în legătură cu ceremonia înmormântării şi se decid următoarele:

1. Toate cuvântările să se ţină la Academie. Ordinea lor va fi fixată de Biroul Academiei.

2. Ţinuta pentru domnii membrii activi va fi uniforma de academician cu decoraţia « Meritul Cultural ». Pentru domnii membri de onoare şi corespondenţi va fi haină şi cravată neagră.

Şedinţa se ridică.

---

24. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*
DELA 14 IANUARIE 1944

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l Dr. GR. T. POPA, membru corespondent, face o comunicare despre *Ştiinţa ca bază de primenire a omului.*

In ședință intimă d-l Președinte D. GUSTI zice:

Domnilor colegi,

In ziua de 28 Decemvrie 1943, a încetat din vieață fostul nostru coleg, membru corespondent, Vespasian Erbiceanu. A doua zi, în 29 Octomvrie, fostul nostru Președinte Ion Simionescu a trimis o telegramă de condoleanță familiei — din nenorocire ultimul act ce l-a făcut în calitatea sa de președinte.

Vespasian Erbiceanu a făcut parte dintr'o veche familie de cărturari moldoveni, păstrând și continuând tradiția lor de preocupare spirituală superioară, printr'o activitate juridică remarcabilă, ca scriitor și cercetător, și ca magistrat.

Cu Vespasian Erbiceanu pleacă dintre cei vii un jurist eminent, ce poate fi socotit printre primii și rarii juriști naționali, cari au lucrat și luptat pentru o unificare a legislației în România Mare.

Să păstrăm o clipă de tăcere pentru a-i cinsti memoria.

D-l Secretar general ALEX. LAPEDATU zice că Marți, 11 Ianuarie, am avut trista îndatorire de a conduce la locașul de veci rămășițele pământești ale fostului nostru Președinte I. Simionescu, pe care toată lumea românească l-a iubit și stimat pentru rarele sale calități sufletești și pentru întinsa sa activitate științifică și culturală. Ceremonia înmormântării s'a desfășurat la 11 Ianuarie în incinta Academiei unde trupul neînsuflețit al regretatului Președinte fusese adus dela locuința sa încă dela 9 Ianuarie, însoțit de mai mulți domni colegi și depus în mijlocul incintei. In cursul zilelor de 9, 10 și 11 Ianuarie un mare număr de intelectuali cunoscuți și admiratori ai defunctului, din Capitală și din provincie, s'a perindat prin fața sicriului, subscriind într'o condică deschisă și așezată în acest scop la intrarea sălii de ședințe.

Președinția Consiliului de Miniștri a decretat funeralii naționale, firește, în forma redusă în care îngădue starea de războiu, în care ne aflăm. La solemnitatea înmormântării, Majestatea Sa Regele a fost reprezentat de d-l Mareșal Ullea. O companie de onoare a dat onorurile la plecarea dricului din curtea Academiei. Slujba înmormântării a fost oficiată de un sobor de preoți trimiși de Sf. Patriarhie, în frunte cu Vicarul Iosif Sinaitul, răspunsurile fiind date de corul « Carmen ».

S'au rostit cuvântări de către d-nii, I. Petrovici, în numele Guvernului, Gh. Macovei, în numele Academiei Române; Dr. C. Angelescu, în numele Academiilor de Medicină și de Științe din România, precum și în numele Ateneului Român; Horia Hulubei, în numele Universității din București I. Botez, în numele Universității din Iași; Mihail Sadoveanu, în numele Societății Scriitorilor Români și avocat N. Stănescu, în numele Societății « Cartea Românească » Inainte de începerea cuvântărilor, s'a depus pe sicriul defunctului ordinul « Steaua României », în gradul de mare cruce, acordat de M. S. Regele « post mortem ».

Numeroşi domni colegi au însoţit apoi rămăşiţele pământeşti ale mult regretatului coleg la cimitirul Bellu, unde au fost înhumate.

Cei ce n'au putut participa la trista solemnitate şi-au exprimat durerea prin telegrame şi scrisori adresate Academiei Române.

D-l Secretar General dă cetire rând pe rând telegramelor şi scrisorilor de condoleanţe primite.

---

25. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*

DELA 21 IANUARIE 1944

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l General R. ROSETTI face o comunicare despre *Operaţiuni militare puţin cunoscute din războiul pentru Independenţă.*

In şedinţă intimă, d-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU, comunică scrisoarea Societăţii « Cartea Românească », din 21 Ianuarie a. c., prin care se face cunoscut Academiei că Consiliul de Administraţie al acestei Societăţi, în şedinţa dela 21 Ianuarie, a alocat o sumă de lei 1 000.000 (un milion) în valoare nominală rentă de Stat, pentru majorarea Fondului « Profesor Ion Simionescu », instituit la Academia Română.

D-l Secretar General prezintă în dar din partea d-lui I. E. Toroutiu, membru corespondent al Academiei Române, următoarele manuscrise ale lui Titu Maiorescu:

1. « Fragment aus meiner Jugend », 1858, publicat în ultimul număr din revista « Convorbiri Literare ».
2. « Ethnische, ästhetische und kritische Aphorismen ».

D-l Preşedinte D. GUSTI atrage atenţiunea asupra activităţii depuse în Franţa de d-l coleg corespondent Const. Marinescu, ca director al Şcoalei Române din Paris, — activitate expusă în raportul d-sale prezentat în şedinţa trecută a Academiei despre mersul acestei şcoale. Relevă, în special, că d-l Prof. Marinescu, printr'un acord cu d-l Jean Boutière, profesor de limba şi literatura română la Sorbona, a ajuns la transformarea Institutului de Filologie Română într'un Institut de Studii Române, lărgindu-i activitatea; asemenea că d-sa a obţinut Galeria Mazarine, din Paris, pentru a face acolo o expoziţie a cărţii româneşti şi a pregătit terenul pentru o expoziţie de artă românească la *Musée de l'Homme*, din Paris. In fine d-sa a luat înţelegere cu d-l Jean Sonet, profesor de limba română la Universitatea din Namur, ca să constituiască pe lângă Seminarul său o bibliotecă de filologie şi literatură românească.

D-l ION I. NISTOR aduce la cunoştinţă că la 14 Ianuarie a apărut în Monitorul Oficial un decret-lege prin care se institue un control din partea Statului asupra Societăţilor culturale care n'au scop lucrativ. Aceste socieăţti,

independente până acum în lucrările şi administraţia lor, au rămas impresionate de dispoziţiile decretului-lege, întru cât acesta le împiedecă în administraţia lor, suprimându-le autonomia. D-sa întreabă dacă Biroul Academiei a luat în cercetare această lege spre a vedea dacă şi în ce măsură dispoziţiile ei ating organizaţia Academiei Române şi a fundaţiilor sale. De aproape 80 de ani, de când a luat fiinţă Instituţiunea noastră, ea s'a bucurat de o completă autonomie în lucrările ei de orice natură. D-sa roagă să se comunice la ce măsuri a avizat Biroul nostru, pentru ca libertăţile Academiei să nu fie cu nimic atinse.

D-l Preşedinte D. GUSTI arată că delegaţiunea s'a sezisat de chestiunea ridicată de d-l coleg Ion Nistor şi în şedinţa pe care i-a consacrat-o ieri, a hotărît să înainteze Guvernului un memoriu pentru apărarea drepturilor Academiei. D-sa dă cuvântul d-lui coleg Andrei Rădulescu pentru a face o expunere asupra dispoziţiilor legii şi a arăta dacă aceste drepturi sunt sau nu lovite.

D-l ANDREI RĂDULESCU arată că în Monitorul Oficial Nr. 11 din 14 Ianuarie 1944, a apărut decretul-lege pentru controlul persoanelor juridice, fără scop lucrativ şi al administraţiunii bunurilor donate sau testate Statului ori altor instituţiuni de drept public, precum şi instituţiunilor de utilitate publică.

Prin art. 1 din acest decret-lege se dispune că Statul are drept de supraveghere şi control asupra tuturor persoanelor juridice de drept privat, fără scop lucrativ.

Legea extinde controlul şi asupra instituţiunilor de drept public, pentrucă la cap. III se prevede că toate fondurile, valorile, drepturile şi bunurile donate sau testate Statului, judeţelor, comunelor sau altor instituţii de drept public sau de utilitate publică, precum şi cele ce se vor dona sau testa în viitor şi care sunt afectate scopurilor culturale, naţionale, religioase, de caritate publică sau altor scopuri de interes general, vor fi supuse controlului instituit prin această lege, deosebit de controlul la care sunt supuse prin legile azi în vigoare.

Art. 26 din legea în chestiune prevede că acţiunea de supraveghere şi control asupra administraţiunii acelor bunuri şi a veniturilor lor, precum şi asupra realizării condiţiunilor sub care ele au fost donate sau testate, se va exercita de Directorii bunurilor sau în lipsă de Directorii contabilităţii din ministerele, judeţele şi comunele sub administraţia cărora se găsesc, precum şi de Ministerul Justiţiei prin membrii ministerului public şi inspectorii de control, prin Comisiunea superioară a persoanelor juridice şi prin serviciul controlului prevăzut la art. 4 din lege. Aşa dar toate bunurile persoanelor juridice de drept public sunt supuse controlului, cu obligaţiunea ca în termen de 60 de zile dela publicarea legii să se comunice Ministerului de Justiţie copii de pe toate actele de donaţie şi testamentele în virtutea cărora s'au dobândit bunurile.

In această categorie de instituţiuni intră şi Academia Română, precum intră de altfel Universităţile, Facultăţile, etc., cărora prin dispoziţiile acestui

decret-lege li s'a creat acum o situație foarte grea. In acest decret-lege s'a prevăzut și o dispoziție puțin obișnuită, aceea că nu se poate renunța la o donație sau la un testament fără avizul și aprobarea Comisiunii superioare a bunurilor juridice din Ministerul de Justiție.

Fiind persoană juridică de drept public, Academiei Române i se aplică în genere nouăle dispozițiuni. Este drept că redactorul Legii n'a cunoscut în totul organizația noastră. Căci, la art. 31, se prevede că pentru acceptarea sau refuzul legatelor și donațiunilor se cere autorizația organului tutelar. Academia nu este însă tutelată de nimeni. Ea n'are organ tutelar, întru cât are o organizație independentă potrivit legii sale din 29 Martie 1879. Ea întreține numai relațiile cu Guvernul Țării prin Ministerul Culturii Naționale, fără să fie însă pusă sub tutela acestuia. Din acest articol al legii am putea deduce că nu ne este aplicabilă.

Ceea ce este precumpănitor însă pentru apărarea Institutiei noastre este legea sa organică, din 1879, care, prin art. 3, îi asigură o desăvârșită independență în organizarea ei și în lucrările ei de orice natură. Nimeni nu poate exercita vreun drept de control asupra administrației averii noastre, afară numai de organele de control și conducere ale Institutiunii noastre însăși. Așa este teoretic după textul legii noastre, dar așa s'au petrecut lucrurile și în practică dela înființarea Academiei până astăzi. Căci în tot acest interval de timp, Academia n'a fost supusă nici legii Contabilității publice, nici controlului Curții de Conturi. Aceasta era starea de lucruri când a apărut decretul-lege în discuțiune, care prin textul său cu caracter prea general, tinde a atinge și independența Academiei Române.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU, în chestiunea dacă decretul-lege din 14 Ianuarie curent cuprinde sau nu în dispozițiile lui și Academia Română, zice că, din lămuririle date de d-l coleg Andrei Rădulescu și din desbaterile Delegațiunii, textul nu este clar în această privință. Lucrurile nu puteau fi lăsate în echivoc și de aceea Delegațiunea a luat hotărîrea să prezinte Guvernului un memoriu pentru apărarea drepturilor Academiei, arătându-i că dela înființarea ei, în 1867, Academia s'a bucurat de o desăvârșită autonomie, pe care mai apoi Statul, prin legea din 29 Martie 1879, a și legiferat-o; că de atunci până în prezent nimeni, prin niciun act de guvernământ, n'a împietat asupra independenței Academiei în lucrările și în administrarea patrimoniului ei; că acest fapt a fost și este explicabil, deoarece Academia își publică anual bugetele și gestiunea ei financiară, făcând ca actele de administrație să fie o carte deschisă publicului; că, având în vedere și această publicitate, liberalitățile marelui public s'au îndreptat în mare număr și cu încredere către instituțiunea noastră; că, în fine, aceste liberalități sunt o confirmare publică a bunei noastre administrații, care nu îndreptățea vreun control, înafară de cel organizat de Academie.

Iar în concluzie, d-sa propune că după ce se va arăta că situația Academiei Române nu poate rămânea în echivoc față de decretul-lege din 14 Ianuarie a. c., să se ceară menținerea și respectarea drepturilor Academiei Române.

D-l ION I. NISTOR, zice că problema ce se ridică în fața Academiei Române prin decretul-lege în discuțiune, este din cele mai grele. Căci este pentru întâia oară când din partea Statului se intervine în organizarea și în structura morală a Academiei Române. D-sa face apel la toți membrii Academiei să fie uniți pentru apărarea Instituțiunii. Toți trebue să fie părtași și solidari la acțiunea de apărare și de aceea d-sa propune ca memoriul de care e vorba, să fie în prealabil, cetit și examinat în plen, pentru ca fiecare membru al Academiei să ia parte la răspunderea morală ce-i incumbă acest moment greu din vieața Instituțiunii noastre.

In memoriu să se stăruiască în deosebi asupra faptului că în decurs de 80 de ani administrația noastră n'a dat loc la nicio nemulțumire și la niciun proces, și deci nu este motivat controlul Statului în administrația noastră. Noi nu trebue să ne lăsăm pedepsiți pentru vina altora și nu trebue să ne solidarizăm cu faptele altor instituțiuni. In încheiere, d-l Ion I. Nistor propune ca memoriul să fie cetit în plen, căci delegațiunea va găsi în plenul Academiei cel mai puternic sprijin.

— Propunerea se aprobă.

---

26 *ȘEDINȚA PUBLICĂ*
DELA 28 IANUARIE 1944

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l ION I. NISTOR face o comunicare despre *Clasele boierești din Moldova și privilegiile lor.*

In ședință intimă, d-l Secretar General ALEX. LAPEDATU aduce la cunoștință că Căminul Cultural «Regele Mihai I» din Comuna Bădulcasa, jud. Teleorman, a ținut o ședință pentru comemorarea regretatului profesor I. Simionescu și a trimis Academiei condoleanțe.

La ordinea zilei fiind cetirea și perfectarea memoriului pe care Delegațiunea urmează să-l prezinte Guvernului în chestiunea Decretului-lege din 14 Ianuarie curent, privitor la situația Academiei Române față de controlul instituit prin acel decret-lege asupra persoanelor juridice fără scop lucrativ, apoi asupra averilor donate sau testate persoanelor de drept public, — d-l Președinte D. GUSTI arată că Delegațiunea a aprobat proiectul de memoriu și supune plenului textul, rugând pe d-l coleg General R. Rosetti să-i dea cetire.

D-l General R. ROSETTI dă cetire memoriului în următoarea cuprindere:

Academia Română, în ședința dela 21 Ianuarie 1944, examinând situația acestei instituțiuni față de noul Decret-Lege privitor la controlul persoanelor juridice fără scop lucrativ și al administrațiunii bunurilor donate sau testate instituțiunilor de drept public, publicat în Monitorul Oficial No. 11, din 14 Ianuarie 1944, ține de a sa datorie să vă aducă la cunoștință

cele ce urmează, cu rugămintea să binevoiţi a le da întreaga şi binevoitoarea d-voastre atenţiune.

Academia Română, înfiinţată prin Decretul Domnesc No. 1.246 din 26 August 1867 sub denumirea de « Societatea Academică Română » şi declarată « Institut Naţional » prin legea sa organică promulgată la 29 Martie 1879, s'a bucurat tot timpul de cea mai completă independenţă în lucrările sale de orice natură şi în administraţia averii sale.

Acest principiu, care stă la baza Academiei Române, a fost proclamat, dela început, de către Primul Ministru de atunci al ţării, Ştefan Golescu, în discursul memorabil ţinut la 1 August 1867, în şedinţa de inaugurare a Societăţii Literare Române, din care cităm:

Aveţi, d-lor membri, mai înainte de toate a vă ocupa de regulamentele constitutive ale societăţii. Le veţi face după cum vă vor conduce luminile d-voastre. *Guvernul din această oră, nu mai poate avea niciun amestec în lucrările d-voastre*

Societatea este şi rămâne independentă şi liberă, cum liberă şi independentă a fost, este şi va fi limba poporului român, oricâte servituţi şi vicisitudini au putut încovoia grumazul unora dintre noi.

De astăzi în colo, *Societatea literară independentă va avea răspunderea şi gloria lucrărilor sale* ».

Ministerul va depune în mâinile d-voastre, d-lor membri, fondurile ce din diverse legate posedă deja societatea şi a căror depozitar legal şi natural până astăzi era Ministerul. Pe lângă asemenea fonduri materiale, d-voastră primiţi astăzi dela naţiune un depozit de o valoare nestimabilă · Limba sa ».

Legiuitorul dela 1879 recunoscând din nou situaţia cu totul specială a Academiei Române în organizaţia Statului, a declarat-o « Institut Naţional » prin legea promulgată la 29 Martie 1879, iar prin art. 3 din această lege dispune:

Academia Română *este şi rămâne* persoană morală şi *independentă în lucrările sale de orice natură.*

Ea singură se organizează, îşi face regulamente şi-şi administrează averea şi prezentă şi viitoare.

In virtutea acestei legi Academia Română s'a bucurat de cea mai deplină independenţă şi n'a fost niciodată controlată de cineva, nici în privinţa actelor de administraţie, nici a actelor de dispoziţie.

Academia Română şi-a păstrat această independenţă în lucrările sale, de orice natură, tot timpul, de-a-lungul existenţei sale de aproape 80 ani, sub toate regimurile politice şi cu toate frământările vieţii noastre publice, pentrucă ea îndeplineşte o misiune de cultură naţională, fiind în serviciul întregului neam românesc, a cărui unitate culturală ea a realizat-o sub cupola sa, cu mult înainte de înfăptuirea unităţii politice.

In îndeplinirea scopului său, cultural şi naţional, conform legii sale organice, Academia Română şi-a administrat fondurile ce i-au fost încre-

dinţate de către generoşii donatori, cu cea mai mare chibzuire, veghind totdeauna ca veniturile acelor fonduri să fie întrebuinţate potrivit voinţei donatorilor.

Administraţia Academiei Române şi a bunurilor sale a fost pentru public, în tot acest timp de aproape 80 ani, ca o carte deschisă, întru cât toate actele acestei administraţiuni ca şi bugetele anuale ale Academiei au fost şi sunt, an de an, publicate în Analele sale.

Administrarea patrimoniului ei se face de către Delegaţie, care este aleasă în fiecare an, iar controlul acestei administraţii şi actele de dispoziţie sunt de competinţa plenului Academiei întrunită în sesiune generală.

Acest sistem a fost socotit, totdeauna, drept cel mai bun şi totodată cel mai potrivit cu demnitatea şi rolul acestei înalte instituţiuni.

La aceste acte de control şi de dispoziţie — potrivit Statutelor şi Regulamentelor Academiei — nu pot participa decât membrii activi şi nici chiar membrii corespondenţi sau onorari, necum persoane străine de organizaţia Academiei. A admite asemenea persoane — cum s'ar întâmpla dacă s'ar aplica şi Academiei citatul Decret-Lege din 14 Ianuarie 1944 — ar însemna să se înlăture dispoziţiile fundamentale ale Statutelor şi Regulamentelor, întemeiate pe lege şi să se schimbe cu totul organizaţia Academiei, atingându-i-se astfel în chip grav prestigiul.

De menţionat că în contra acestui mod de conducere nu s'a ivit nicio critică, de când există Academia. Din contra, tocmai modul de administrare a fondurilor, precum şi îndeplinirea cât mai scrupuloasă a dispoziţiunilor donatorilor şi testatorilor, a creat faţă de Academia Română o atmosferă de încredere desăvârşită şi de aceea, mai ales în ultimele decenii, i-au fost făcute numeroase şi însemnate danii şi legate din toate păturile sociale.

Aceasta fiind situaţia juridică a Academiei Române în lumina textelor din legea sa organică, situaţie respectată timp de aproape opt decenii şi graţie căreia s'a asigurat propăşirea celei mai înalte instituţiuni de cultură românească, *nu este niciun motiv, credem, ca ea să fie schimbată astăzi.*

De altminteri chiar din art. 31, al. *c* al citatului decret, reiese că această lege nu s'ar putea aplica Academiei Române, deoarece în acel text se vorbeşte de autorizaţia organului tutelar pentru acceptarea sau refuzul legatelor şi donaţiunilor. Academia Română n'are însă un asemenea organ tutelar, pentrucă potrivit art. 6 din legea ei organică, această instituţie întreţine relaţiunile sale cu Guvernul prin Ministerul Culturii Naţionale, fiind însă independentă în lucrările sale de orice natură. Ea singură hotărăşte asupra acceptării sau refuzului donaţiunilor şi legatelor, după care urmează a i se da autorizaţie de acceptare prin decret regal.

Pentru a se preîntâmpina însă posibilitatea unei greşite interpretări din partea organelor chemate să aplice legea dela 14 Ianuarie 1944 şi pentru ca

Academia Română să-și poată păstra și mai departe independența în toate lucrările sale de orice natură, avem onoarea a ruga respectuos Guvernul *să binevoiască a dispune ca printr'un decret-lege cu caracter interpretativ, să se precizeze că dispozițiunile Decretului-lege publicat în Monitorul Oficial No. 11 din 14 Ianuari. 1944, nu sunt aplicabile Academiei Române, instituție de drept public, care va continua și mai departe să fie guvernată de legea sa organică din 29 Martie 1879.* Prin aceasta se va aduce o contribuție din cele mai prețioase la bunul mers al lucrărilor Academiei Române și implicit la propășirea culturii naționale.

Memoriul este pus la vot și este admis de plen în unanimitate.

---

27. *ŞEDINȚA PUBLICĂ*

DELA 4 FEBRUARIE 1944

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l N. CARTOJAN face o comunicare cu titlul: *Introducerea limbii române în biserică.*

In ședință intimă d-l ION I. NISTOR atrage atențiunea că instituțiile publice, în fața evenimentelor actuale, fac pregătiri pentru punerea în siguranță a tezaurelor lor — ca arhive, documente, acte de proprietate, etc. De această necesitate ar trebui să se sesizeze și Academia Română, care, afară de colecțiile Bibliotecii ei, posedă un mare patrimoniu de valori pentru care este necesar să se caute din vreme un loc de adăpost. D-sa roagă Delegațiunea să-i comunice dacă și-a pus această problemă și ce măsuri a luat pentru eventuala retragere a Instituției, cu membrii și cu funcționarii săi. Asemenea dorește să știe ce măsuri s'au luat și în privința bunurilor ei rurale, în deosebi în privința inventarului viu și mort al moșiilor din Moldova. Roagă deci să fie puși în curent cu aceste măsuri toți d-nii membri, pentru ca fiecare să contribue la luarea lor cu priceperea și cunoștințele d-lor. Timpurile sunt excepționale și ele ne cer să fim solidari și să ne ajutăm reciproc. Dar pentru aceasta este necesar ca toate aceste probleme să fie aduse de Birou în discuția plenului.

D-l Președinte D. GUSTI face declarația de principiu că Delegațiunea, ca exponentă a plenului, a adus în fața acestuia întotdeauna chestiunile importante.

In privința problemelor ridicate de d-l coleg Ion Nistor, d-l D. GUSTI arată că Delegațiunea s'a ocupat până în prezent de asigurarea tezaurelor Bibliotecii sale și de eventuala evacuare a averilor moșiilor din Moldova. Pentru evacuarea Instituției ca corp, — cu membrii și funcționarii săi — ne vom adresa Marelui Stat-Major.

D-l General R. ROSETTI zice că intervenția d-lui coleg Nistor este binevenită. Problema are două aspecte: 1) evacuarea tezaurului Bibliotecii; 2) evacuarea Academiei, Corpul academic, Arhiva, funcționarii, etc.

In ce privește tezaurul Bibliotecii, s'a primit încă dela începutul războiului instrucții de evacuare din partea autorităților militare. Așa s'a putut face o primă evacuare încă din 1941, după care s'au adus lăzile înapoi. O a doua evacuare s'a făcut în vara 1943, într'o localitate la munte, unde lăzile sunt adăpostite într'o clădire de cărămidă cu podele de beton armat. Acolo sunt păzite de o gardă militară sub supravegherea unui funcționar al Bibliotecii. A mai urmat un transport, iar acum se pregătește al treilea. D-sa dă cetire următorului referat din care se văd colecțiile evacuate:

REFERAT

In urma sfatului autorităților militare și după mai multe schimbări de localitate, am evacuat din colecțiile Bibliotecii Academiei Române următoarele:

1. Cărți rare, românești și străine = 1.206 vol.
2. Periodice unice = 31 vol.
3. Stampe-portrete-albume = 1.620 bucăți.
4. Hărți-atlase = 166 bucăți.
5. Muzică = 112 bucăți.
6. Cartea veche românească = 1.325 vol.
7. Documente = 36.827 bucăți.
8. Manuscrise = 1.205 vol.
9. Monete, medalii, ponduri = 13.217 bucăți.
10. Obiecte de muzeu = 62.
11. Mărci postale românești = 413 bucăți.
12. Inventarele colecțiilor = 42 vol.

Cum nu se puteau evacua colecțiile întregi, am procedat la alegere astfel:

1. Dela imprimate, stampe, hărți și muzică au fost alese cele mai rare sau unice.

2. Colecția de documente a fost evacuată aproape în întregime. Au rămas câteva fonduri mici, care se clasează și se inventariază acum.

3. Cartea veche românească (1508—1830) a fost evacuată în întregime, afară de dublete.

4. Dintre manuscrise au fost alese cele mai vechi și mai de valoare din toate fondurile; bine înțeles majoritatea din fondul românesc.

5. Materialele evacuate dela Cabinetul Numismatic au fost alese după valoarea lor istorică și metalică.

6. Am evacuat în ultimul transport și inventarele colecțiunilor (afară de volumele în curs de completare), pentru a putea, în cazul unei nenorociri, să restabilim colecțiile după inventarele respective.

Lăzile în număr de 135, solid construite, sunt adăpostite în localul Căminului Cultural din Stoenești (Muscel), local bine construit din zid cu planșeuri de beton armat.

Ele sunt păzite de secția de jandarmi și de un post special dat de Regimentul 30 Infanterie din Câmpulung.

Un funcționar al Bibliotecii stă în permanență acolo. Pentru a-l ocupa l-am pus — vechiu deziderat — să copieze registrele inventare ale colecțiilor.

In ultimul timp autoritățile militare ne-au recomandat să facem o evacuare cât mai întinsă a colecțiilor noastre.

Peste ceea ce am trimis până acum, cu greu cred că s'ar mai putea face o nouă evacuare. Pentru aceasta ne-ar trebui mai întâi timp, ca să se poată face o alegere din colecții. Apoi câteva sute de lăzi, care astăzi costă foarte scump, și pe deasupra posibilitatea de a le transporta (15—20 camioane) și mai ales de a le adăposti (la câteva sute de lăzi trebuind o casă solidă cu cel puțin 6—7 camere mari, plus locuința funcționarului și a corpului de gardă).

Dacă Delegațiunea crede că aceste piedeci ar putea fi ușor învinse, rog a da o hotărîre.

Acestea sunt măsurile luate pentru punerea în siguranță a tezaurului Bibliotecii.

Ce face Academia în caz de evacuarea Capitalei? Problema trebue să ne-o punem și este o măsură de bună gospodărie să avizăm la soluțiile cele mai bune din vreme. D-sa se declară pentru rămânerea Academiei la reședința ei. Un exemplu avem în Institutul Franței, în fața înaintării inimicului, a hotărît să rămână și a rămas în Paris.

D-l D. CARACOSTEA zice că în vieața noastră publică Academia Română este singurul corp care reprezintă permanența românească și, ca atare, la un moment dat poate vorbi liber și hotărît în fața lumii pentru apărarea și susținerea intereselor superioare ale țării. De aceea, dacă nu de vieața fiecăruia trebue să ne îngrijim, este absolut trebuitor să ne îngrijim de apărarea acestui corp și de punerea lui în siguranță în fața primejdiilor ce ne pot amenința.

D-l Secretar General ALEX LAPEDATU dă lămurirea că în ce privește evacuarea tezaurului Bibliotecii s'au luat toate măsurile și asupra acestor măsuri avem darea de seamă făcută de d-l coleg Conservator. In privința evacuării Academiei Române ca instituție cu corpul ei academic, d-l coleg Caracostea a a arătat motivul de căpetenie pentru care această evacuare trebue să se facă. Delegațiunea n'a luat până acum măsuri, dar s'a convins de necesitatea evacuării mai ales că toate instituțiile publice și-au făcut planurile de evacuare și într'un caz de punerea lor în aplicare, noi nu putem rămânea izolați în Capitală. Vom iniția deci legături cu organele de evacuare ale Marelui Stat-Major. Insă e necesar ca să avem în prealabil o hotărîre a plenului.

S'au cerut lămuriri și cu privire la evacuarea bunurilor noastre din Moldova. In acea provincie autoritățile au instrucții de evacuare, dar nu s'au luat măsuri efective în această privință. La proprietățile noastre — dela Moara Grecilor, Suseni, Tomești și dela Țigănești — s'au dat instrucțiuni cum și unde să se facă transportul inventarului viu și mort al lor, în caz de evacuare efectivă, desemnându-li-se după un anumit plan transportarea lor la proprietățile

noastre din Ialomiţa (proprietatea Chiriacescu-Balaci) şi Teleorman (proprietatea Elena Simu-Tufeni).

Aşa dar această problemă a fost studiată şi administraţiile noastre sunt pregătire pentru orice eventualitate.

D-l General R. ROSETTI zice că problema, aşa cum a fost pusă de d-l coleg Caracostea, este de o mare importanţă. Şi d-sa arată că într'o convorbire cu un personaj având o deosebit de însemnată situaţie şi o mare răspundere, acesta a arătat că este necesar să se pună la adăpost pătura cultă românească.

Reluând chestiunea evacuării, d-sa arată că sunt două ipoteze. Una a împrăştierii populaţiei din Capitală spre a evita dezastrele bombardamentelor. Pentru această ipoteză autorităţile de Stat şi-au ales sectoare de refugiu în jurul Capitalei, luându-şi măsuri pentru organizarea vieţii şi a muncii pe loc.

A doua ipoteză este aceea a evacuării silită prin vreo apropiere eventuală de forţe adverse. Nu este probabilă, dar e bine a fi pregătiţi. Şi aci s'au desemnat sectoarele de evacuare în ţară, pentru autorităţile de Stat şi personalul lor. Zonele de evacuare au fost fixate de Marele Stat-Major, care le-a şi împărţit între diferitele autorităţi. Intru cât cea mai mare parte din oraşele bune au şi fost date, ar fi cazul ca Academia să intervină cât mai grabnic pentru a i se latribui şi ei un centru de evacuare potrivit cu interesele şi prestigiul Instituţiei

D-l ANDREI RĂDULESCU îşi exprimă mulţumirea că prin măsurile uate s'au pus la adăpost colecţiile Bibliotecii şi averea proprietăţilor noastre rurale. Rămâne să ne gândim serios la ceea ce facem cu Academia şi cu membrii săi, mai ales că evacuarea membrilor nu e uşoară dacă ne gândim că au familii şi bagaje.

D-l Preşedinte D. GUSTI încheie discuţia, arătând că Delegaţiunea, în cursul săptămânii viitoare, va studia — sub toate laturile — problema evacuării, punându-se în acest scop în legătură cu Marele Stat-Major şi că în şedinţa viitoare plenul va fi pus în curent cu cele ce s'au făcut.

---

28. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*

DELA 11 FEBRUARIE 1944

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l GH. TAŞCĂ, membru corespondent, face o comunicare despre *Unitatea economică a Transilvaniei cu România*

In şedinţă intimă d-l Preşedinte D GUSTI anunţă că poimâine, Duminecă 13 Februarie curent, se va oficia un parastas la biserica Visarion, la ora 11,30, pentru pomenirea mult regretatului nostru fost preşedinte, Prof.

Ion Simionescu. D-sa roagă pe d-nii membrii să ia parte în număr cât mai mare.

In altă ordine de idei, d-sa informează plenul despre demersurile făcute în cursul săptămânii expirate, în vederea evacuării corpului academic și a Instituției fie în caz de bombardament, fie într'alte cazuri.

D-l ION I. NISTOR zice:

La 31 Ianuarie 1944 s'au împlinit 526 de ani dela trecerea la cele eterne a lui *Mircea cel Bătrân*, Domn și singur stăpânitor a toată Țara Românească. In clipele de grea cumpănă prin care trecem, comemorarea acestei rare aniversări, are semnificația ei, dacă ne gândim că Mircea cel Bătrân, ca Domn al Ungrovlahiei, ca duce de Amlaș și Făgăraș, ca Ban al Severinului, ca despot al Silistrei și ca stăpânitor al părților tătărești din Basarabia, apare în lumina istoriei noastre naționale ca un deschizător de cale și premergător al lui Mihai Viteazul, în simbolizarea unității etnice și politice a națiunii române. In vremea sa, ca și în timpul de față, țara și neamul erau amenințate din toate părțile. Amenințările acestea nu-l descurajară, ci încrezător în destinele poporului său și conștient de menirea lui istorică, el fulgeră paloșul la Rovine pentru a înfrânge loviturile din oricare parte ar veni ele. In momentele cruciale de astăzi, nu ne putem îngădui luxul de a trăi numai în trecut. Nu este însă mai puțin adevărat că pildele glorioase din trecut sunt un izvor de întinerire și îmbărbătare pentru prezent. De aceea cred că Academia Română, straja neadormită a conștiinței naționale, participă cu gând și suflet la comemorarea marelui Domn muntean, inițiată de Liga Culturală a tuturor Românilor.

— D-l Ion I. Nistor este delegat să participe în numele Academiei la comemorarea lui Mircea cel Bătrân.

La ordinea zilei fiind distribuția între raportori a cărților intrate la concursul premiilor Academiei din acest an, d-l Președinte D. GUSTI invită pe d-nii colegi să se întrunească în Secțiuni și în Comisiuni, spre a desemna pe d-nii colegi care să examineze și să facă rapoartele speciale asupra lucrărilor rezervate fiecărei Secțiuni sau Comisiuni.

---

29. *ȘEDINȚA PUBLICĂ*

DELA 18 FEBRUARIE 1944

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU face o comunicare despre *Rolul educativ al filosofiei.*

In ședință intimă, d-l Președinte D. GUSTI aduce la cunoștință că d-l coleg Petre Bogdan a împlinit 70 de ani, fiind astfel al șaptelea sep-

tuagenar din Secţiunea noastră Ştiinţifică. D-l D. Gusti arată că este legat personal de colegul Petre Bogdan prin vechi şi duioase amintiri. In liceu, la Iaşi, învăţa cu neplăcere chimia. S'a schimbat însă profesorul cu unul tânăr, care a cucerit prin farmecul lecturilor sale clasa, iar materia, din anostă cum se părea înainte, a devenit frumoasă şi atrăgătoare. Tânărul profesor era Petre Bogdan. Mai târziu d-sa l-a avut coleg la Universitatea din Berlin, urmând împreună cursurile lui Paulsen şi ale altora. Tot acolo îl întâlneam în Muzee, la concerte. I-a fost apoi coleg de profesorat la Universitatea din Iaşi şi coleg la Academia Română. Vioiu, constructiv, de o distincţie rară în raporturile sale cu colegii, Petre Bogdan aşa a fost totdeauna şi aşa a rămas. Despre Instituţiunea noastră dânsul are părerea că ea ne impune, celor cari o alcătuim, o obligaţie de seamă, — aceea de a întreţinea între noi raporturi de cea mai bună şi perfectă colegialitate.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU aduce la cunoştinţă că Societatea Naţională de Gaz Metan a donat Academiei 100.000 lei pentru mărirea fondului cultural instituit de Academie în numele profesorului I. Simionescu.

— Donaţia se primeşte cu vie mulţumire.

Apoi d-l Secretar General prezintă vol. VIII din versiunea franceză a operei regretatului coleg Nicolae Iorga, *Istoria Românilor*. Acest volum, intitulat « Les revolutionnaires », a apărut sub auspiciile Academiei Române şi s'a tipărit sub supravegherea şi îngrijirea d-lui Prof. N. A. Constantinescu, unul din foştii elevi devotaţi ai regretatului profesor. Nicolae Iorga începuse din vieaţă tipărirea acestei versiuni. Textul francez a fost dictat de dânsul la toate cele 10 volume care alcătuesc opera. Primele patru volume s'au tipărit cu ajutorul Comisariatului pentru Expoziţia internaţională din 1937, din Paris, unde s'a şi distribuit cea mai mare parte din stocul volumelor. Celelalte trei volume următoare: V, VI, VII s'au publicat sub supravegherea autorului, fondul de tipărire fiind acordat de Preşedinţia Consiliului de Miniştri. Pentru a pune la dispoziţia publicului european opera întreagă, Academia a luat asupra sa sarcina de a se ocupa de tipărirea restului lucrării, intervenind şi obţinând dela Preşedinţia Consiliului de Miniştri fondurile pentru plata tiparului.

Intâiul volum din cele trei care încheie opera şi al VIII-lea din serie, a apărut în cursul acestei săptămâni, celelalte două aflându-se în curs de tipărire.

---

30. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*

DELA 25 FEBRUARIE 1944

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l ION I. NISTOR face o comunicare.

In şedinţă intimă, d-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU aduce la cunoştinţă că d-l ing. C. Orghidan, membru de onoare al Academiei, a dăruit

pentru colecţiile noastre o serie de medalii româneşti şi străine, d-sa doreşte să fie păstrate separat până la primirea restului obiectelor colectate de d-sa şi din care ţine să se facă un compartiment propriu în Biblioteca Academiei Române.

— Se ia act şi se primeşte darul cu vie mulţumire.

Apoi d-l Secretar General prezintă în dar din partea d-lui Prof. Vasile Grecu, membru corespondent, fotografiile manuscriselor greceşti din Mănăstirea Dionisiu din Muntele Athos, după care s'au făcut reproducerile în publicaţiunea recentă a d-lui V. Grecu, *Vieaţa Sfântului Nifon.*

D-l General R. ROSETTI arată că Biblioteca a primit în dar dela d-l Prof. T. Bălan: 1) un dosar cu acte, privind Suceava şi 2) o condică cu copii de documente, privind Vasluiul şi moşia acestui târg.

D-l ION I. NISTOR îşi exprimă bucuria că condica privitoare la oraşul Vaslui, de o importanţă extraordinară, a intrat în patrimoniul Academiei.

---

31. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*

DELA 3 MARTIE 1944

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l Ing. N. CARANFIL, membru corespondent, face o comunicare despre « *O politică a oraşelor* »

In şedinţă intimă, d-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU aduce la cunoştinţă că d-na Matilda Simionescu, soţia regretatului preşedinte, a depus în dar la Academia Română, o parte din manuscrisele soţului său în număr de 174, cuprinzând 3.880 de pagine. Din aceste manuscrise, mai toate au fost tipărite afară de conferinţe şi discursuri. D-na Matilda Simionescu a adăguat la acest preţios dar, încă cinci carnete cu note de drum ale regretatului Profesor Simionescu.

— Preţiosul dar se primeşte cu vie mulţumire.

D-sa comunică şi scrisoarea Uniunii Fundaţiilor Culturale Regale, prin care Academia Română este solicitată să desemneze un reprezentant al Secţiunii Ştiinţifice, în locul rămas vacant prin decesul profesorului I. Simionescu, ca membru în Consiliul acelei fundaţiuni.

— Se deleagă d-l Dim. Pompeiu.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU dă referinţe cu privire la stadiul în care se găseşte examinarea memoriului Academiei la Ministerul de Justiţie, cu privire la Decretul-lege din 14 Ianuarie a. c., arătând ce instanţe de examinare au fost instituite de acel Departament în acest scop şi ce opinii au emis fiecare.

D-l Preşedinte D. GUSTI dă lămuriri complementare, după care mai iau cuvântul d-nii Ion I. Nistor, Andrei Rădulescu şi I. Petrovici.

D-l ION I. NISTOR zice:

In numărul pe Ianuarie 1944 al Revistei Fundaţiilor Regale, colegul nostru corespondent, d-l P. P. Panaitescu publică un articol asupra «*Perioadei slavone la Români*», susţinând la pag. 138 «că clasa cuceritoare a boierilor era de sigur în veacul al X-lea slavonă şi ea redusese în ascultare pe *Rumâni*, al căror nume devenise sinonim cu *şerbi*».

Teza aceasta, care atinge una din coordonatele cardinale ale structurii etnice şi sociale a neamului românesc, nu este nouă Ea fusese susţinută cu zeci de ani mai înainte de cercetătorii bulgari *Miletici* şi *Agura* în ediţia documentelor vlaho-bulgare, îngrijită de ei. Teza aceasta, pe cât de şubredă, pe atât de îndrăsneaţă, a primit la rândul său cuvenita replică din partea regretatului nostru coleg Ioan Bogdan, care a examinat cu de-a-măruntul teza lansată de învăţaţii bulgari cu privire la originea slavonă a boierimii române. Graţie adâncii sale erudiţii şi recunoscutei sale competinţe de slavist, apreciat de Iagič, Jireček şi alţi slavişti contemporani, Ioan Bogdan a reuşit să demonstreze până la evidenţă netemeinicia tezei lui Miletici şi Agura.

Istoriografia română a luat cunoştinţă de replica lui Bogdan şi şi-a însuşit concluziile ei Investigaţiile mai recente au ajuns şi ele la rezultate care adeveresc şi confirmă teza contrară a reputatului nostru slavist.

Stând astfel lucrurile, am rămas uimit — spune d-l Nistor — cetind articolul d-lui Panaitescu, care nu face decât să reediteze teza învechită a lui Miletici şi Agura, înăsprind-o încă şi prin gratuita afirmaţie că «rumânii» n'ar fi fost decât «*şerbii*» aristocraţiei slavone.

Se ştie doară că *rumânii* sau *vecinii* nu erau decât provincialii daco-romani din cele trei Dacii carpatine, asupra cărora se abătuseră dominaţiunile vremelnice ale seminţiilor barbare schimbătoare, fără însă ca acestea să fi atins structura lor etnică şi socială. Din rândurile acestor «rumâni», supuşi barbarilor, s'au ridicat *mai marii lor*, cari îi reprezentau în faţa stăpânitorilor străini şi aplanau certurile dintre ei. Se ştie doar din nenumăratele mărturii narative şi documentare că *rumânii* sau *vecinii*, *robi nu erau*.

Incercarea d-lui Panaitescu de a atenua greutatea tezei învăţaţilor bulgari prin afirmarea că «aproape toate nobilimile popoarelor din evul mediu au fost de origine străină din cuceritorii pământului», constitue o slabă mângâiere pentru noi, chiar dacă o asemenea afirmaţie ar fi întemeiată precum *nu* este. De asemenea nu se poate vorbi la noi despre *cultură slavonă*, când ştim că în realitate această pretinsă cultură schieică nu era decât cultura *romano-bizantină, tălmăcită în limba paleoslovenică*. Cu toată contestaţia d-lui Panaitescu, cazuri asemănătoare există în abundenţă Să ne gândim numai la Germani, Unguri, Cehi sau Poloni, cari au adoptat cultura romană în limba latină Dar nu este intenţiunea

mea de a mă angaja aci în polemici cu d-l Panaitescu. De aceea mă opresc la reeditarea tezei lui Miletici și Agura, care, făcându-se astăzi, în împrejurările cele mai neprielnice, nu putea rămânea fără cuvenita întâmpinare.

Obiecțiunile acestea s'ar fi putut face firește, mai bine prin presă sau prin coloanele revistelor de specialitate și este foarte probabil ca ele să fie reluate pe această cale. Dacă mi-am îngăduit însă să le ridic în ședința intimă a Academiei, am avut în vedere rolul pe care Academia Română îl îndeplinește în calitatea ei de suprem areopag al conștiinței naționale și al spiritualității românești. In calitatea aceasta a ei, recunoscută de toată lumea, Academia nu poate să nu se seziseze de incidentul regretabil, când fără nici cea mai mică dovadă istorică se încearcă a se sgudui însăși temelia pe care se reazemă unitatea etnică și structurală a originii poporului român.

Conștiința națională, întruchipată în Academie, nu poate să nu reacționeze când loviturile pornite dinafară găsesc sprijin înlăuntru și încă din partea unui membru corespondent al Academiei. Și aceasta în clipele cele mai tragice ale destinului nostru, când însăși existența poporului român este grav amenințată de cel mai mare pericol din câte s'au abătut cândva asupra lui ».

D-l ANDREI RĂDULESCU felicită pe d-l Ion I. Nistor pentru faptul de a fi relevat cu atâta căldură și cu atâta îndreptățire falsitatea problemei ridicată de d-l P. P. Panaitescu în articolul său. Crede însă că nu este destul ca protestul d-sale să fie numai trecut în procesul-verbal al acestei ședințe. Trebue să i se dea o publicitate mai întinsă și în orice caz să se tipărească într'o broșură în memoriile Secțiunii Istorice.

D-l N. BĂNESCU, luând cuvântul în aceeași chestiune, se asociază la protestul îndreptățit al d-lui Nistor, declarând că este într'adevăr uimitor cu câtă îndrăsneală desleagă unii probleme atât de grave și de complexe ale istoriei, căutând cu orice chip originalitatea.

D-sa arată cât de ridicolă e pretenția acestor cercetători unilaterali, cari socot că, dacă știu puțină slavonească, pot clădi absurda teorie, fără să cunoască izvoarele bizantine, singurele care ne dau știri asupra Slavilor în epoca de care ei se ocupă. După câte vede din cele semnalate de d-l Nistor — fiindcă n'a cetit articolul incriminat — slavistul român stabilește cu absurditate veacul al IX-lea ca epocă precisă a pretinsei cuceriri slave. Dar la începutul acelui veac, dominat de cruntul Krum și de urmașul său Omortag, *Bulgarii n'au pus niciodată piciorul în ținuturile noastre*. Invățatul nostru e obsedat, de sigur, ca și colegii săi slavi, de expresia Anonimului Vieții lui Leon: « Bulgaria de dincolo de Istru », expresie pe care ei o iau și astăzi în înțelesul său *literal*, socotind că Bulgarii au stăpânit atunci toată câmpia Dunării, Moldova și Transilvania. Am lămurit însă, acum douăzeci de ani, înțelesul adevărat al acestei expresii, — continuă d-l Bănescu — pe baza textelor ignorate de toți acești savanți: e vorba de Bugeacul basarabean, de vechiul *Ὄγλος* al lui Theophanes, de

unde Asparuch coborîse cu hoarda sa în Balcani. Bulgarii îşi păstrau încă în acea regiune dela nordul gurilor Dunării, de unde veniseră, o stăpânire nominală şi e posibil ca unele elemente să fi rămas încă acolo, după trecerea hoardei în Balcani. Dacă autorul s'a gândit însă la *sfârşitul* veacului al IX-lea, la domnia ţarului Simeon, înfăţişată de Bulgari ca o epocă de mare strălucire intelectuală, cele mai autentice izvoare contemporane ne atestă starea de cumplită barbarie a Bulgarilor în această domnie, mare numai prin cuceririle ei. După două sute de ani barbaria era adâncă între Bulgari, cum ne-o învederează corespondenţa celebră a arhiepiscopului de Ohrida, Theophylaktos. Toată literatura epocii lui Simeon e o umilă operă de traduceri şi adaptări după cea bizantină şi ea are un caracter absolut religios, încurajată de ţar tocmai pentru a ridica din crasa lui ignoranţă şi din adânca-i barbarie poporul său, spre a-l face vrednic de marea lui ambiţie imperialistă.

Celălalt partizan al «cuceririi» noastre prin Slavi, consemnând părerea lui Giurescu-senior, pune însă această cucerire în epoca năvălirii barbarilor. D-sa nu ştie (pentru aceasta trebue să ştii greceşte), în ce colori înfiorătoare ne sunt descrişi Slavii, la năvălirea lor în Balcani, de istoricii bizantini. Ni-i arată de o sălbăticie care-i aşează alături de cei mai crunţi dintre barbari. Lipsiţi, pe lângă aceasta, complet de simţul unei organizaţii politice, incapabili de a-şi întocmi un stat, care le-a venit târziu numai prin impulsuri dinafară, vă puteţi închipui cum aceşti sălbatici, fără o cârmuire centralizată, s'au putut aşeza la noi ca «boieri» (clasă stăpânitoare), transformând pe autohtonii civilizaţi în robi.

Asemenea erezii ar putea scuza ignoranţii; marele nostru Iorga avea toată dreptatea când afirma că, fără cunoştinţa istoriei universale, nu se pot atinge asemenea complicate probleme. Dar domnul cu teoria e un mare ambiţios şi caută cu orice chip sensaţia: revoluţionar politic, vrea acum să revoluţioneze ştiinţa.

Pentru prestigiul acestei ştiinţe, voiu face, până la închiderea sesiunii, o comunicare, spre a documenta ridicolul acestor puerile păreri, pe care, din nenorocire, nimeni nu le înfrânează.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU aduce mulţumiri d-lui coleg Nistor că observă ereziile istoricilor noştri şi nu le lasă fără replică, mai cu seamă în epoca actuală, în care adversarii noştri pot exploata aceste erezii în folosul cauzei lor.

Nota d-lui coleg Nistor va fi publicată în Anale-Desbateri la şedinţa de astăzi, dar prin aceasta ea nu este răspândită spre a fi cunoscută la timp de marele public, întru cât volumul nostru de Anale va apărea abia la finele anului curent sau chiar în anul următor. Pentru astfel de note se cere o difuzare imediată. Cea mai proprie, în Academie, este difuzarea în şedinţele noastre publice. Este recomandabil deci ca ele să fie cetite în şedinţele noastre publice, unde ele vor avea ecoul cerut.

---

32. ȘEDINȚA PUBLICĂ
DELA 10 MARTIE 1944

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte. D-sa deschizând ședința, zice:

Domnilor colegi,

A plecat dintre noi, pentru totdeauna, unul din cei mai vrednici colegi ai noștri, și unul din cei mai vechi membri ai corpului nostru.

Sub cupola Academiei, nu vom mai întâlni personalitatea atât de simpatică a colegului nostru Grigore Antipa, el nu va mai răspândi în jurul său vioiciunea talentului, călduroasa sa camaraderie și prietenie, spiritul său gospodăresc și nu ne vom mai bucura de verva sa nesecată, jovială și plină de umor.

Grigore Antipa a fost un mare om de știință și un tot atât de mare organizator și realizator; a fost un cuceritor în lupta cu apele și un descoperitor de pământ în Delta Dunării, în acelaș timp însă un desamăgit în lupta cu oamenii, aflându-se în ultimul timp sub influența nervozității timpului.

Inainte de toate, Grigore Antipa a fost un simbol al Științei luptătoare, pusă cu pasiune și perseverență în serviciul Națiunii și al Statului.

Dragostea mare de știință și atașamentul cald pentru Patrie, devotamentul desăvârșit pentru cauzele recunoscute de el drepte și credința nestrămutată în progresul Țării și al Umanității, l-au făcut pe Grigore Antipa să fie una dintre cele mai reprezentative personalități ale culturii noastre și unul dintre cei mai proeminenți agenți ai prestigiului nostru științific în străinătate — unde Antipa avea strânse relații cu societățile științifice de pe întreg întinsul globului, participând cu deosebită autoritate la toate congresele internaționale și figurând cu onoare în Comitetele institutelor științifice internaționale pentru studiul oceanografiei — în ultimul timp fiind proclamat Doctor honoris causa al Facultății Agronomice din Berlin.

Când privim, în ansamblul ei, vieața lui Grigore Antipa, rămânem uimiți de bogăția, diversitatea și amploarea operei săvârșite și de munca excepțională, pe care ea o indică.

Grigore Antipa poate fi revendicat cu titluri aproape egale, de cele mai variate discipline: de biologie, zoologie, geografie, sociologie, economie, de știința culturii, de politică, tehnică și diplomație.

Această operă se explică și se datorește exclusiv instrumentului ei de cercetare.

Antipa a fost un inovator și un precursor, datorită metodei, pe care a știut să o mânuiască cu ingeniozitate și scrupulozitate. Numai așa se explică, de ce Antipa, din cercetător prudent, de amănunt, s'a avântat în vaste sinteze, aplicând totdeauna aceeași metodă severă științifică, biologică.

Opera lui Antipa este datorită metodei, și nu metoda operei.

Grigore Antipa, unul din marii biologi ai timpului, crescut la școala lui Haeckel — păstrându-și totuși independența față de ipotezele darwiniste, cărora le-a adus corectări — s'ar fi putut mărgini să studieze peștii din apele

noastre interioare ori dela Marea Neagră, să descopere specii nouă necunoscute, să determine influenţa mediului fizic, în care aceste fiinţe se desvoltă şi se reproduc — dar el nu s'a mărginit aici.

Lucrările de ihtiologie, ca şi cercetările problemelor faunei acuatice din Dunăre şi Marea Neagră, l-au îndreptat spre studiul problemelor de hidrologie şi de ameliorare hidraulică, publicând astfel lucrările sale fundamentale de biologie, care în acelaşi timp sunt şi de geografie fizică şi de inginerie hidrologică şi de biosociologie.

Graţie recunoaşterii meritelor tânărului zoolog şi biolog din partea marelui om de Stat, care a fost Regele Carol I, Antipa a fost chemat a organiza şi a conduce servicii publice şi instituţii importante de Stat.

S'ar părea astfel că Antipa părăsise preocupările sale ştiinţifice. Dimpotrivă, Antipa a dovedit că aceste preocupări ştiinţifice şi-au găsit consacrarea lor, prin dovada făcută de el că sunt de mare necesitate practică.

Antipa se afla deci în continuarea aplicării metodei sale ştiinţifice.

Incununarea acestei aplicări şi-a găsit expresia în cunoscutele două legi economice:

Legea pescăriilor (ce a influenţat şi legislaţia similară a statelor vecine) şi Legea pentru ameliorarea terenurilor inundabile ale Dunării.

Lucrările de ameliorare, indicate de Antipa, au dat Ţării un câştig de teren nou, aproape 200 000 de ha de pământ asanat şi productiv.

Preocuparea aceasta a lui Antipa, de creare a unor nouă ramuri de producţie naţională, a rămas permanentă — aşa bunăoară, în 1942 a arătat printr'o comunicare făcută într'o şedinţă publică a Academiei, că în Delta Dunării sunt 267.000 de hectare de stuf (din suprafaţa totală de 430.000 ha), care prin calitatea lui superioară vor putea fi exploatate cu succes şi cu mare rentabilitate.

De altfel, Grigore Antipa este autorul român, care a arătat mai mult ca oricine, importanţa naţională a Dunării, publicând nu mai puţin de 36 de lucrări asupra ei (aşa cum le vom găsi consemnate în bibliografia de peste 500 de lucrări asupra chestiunii Dunării, din numărul revistei « *Affaires Danubiennes* », ce se află sub tipar).

Antipa trebue să fie considerat drept continuatorul autorizat şi competent al lui Dimitrie Sturdza şi Vintilă Brătianu, în cercetarea problemei vitale a Dunării. In volumul apărut în 1921 « *Dunărea şi problemele ei ştiinţifice, economice şi politice* » (în « *Studii şi Cercetări* » ale Academiei Române, vol. VI), Antipa declară, făţiş şi cu mândrie, că « Dimitrie Sturdza mi-a fost învăţătorul meu în chestia Dunării », aducându-i omagiu, ca « unul din cei mai demni reprezentanţi ai unor generaţii de mari bărbaţi de stat, pildă de seriozitate, însufleţire patriotică şi conştiinţă a datoriei ».

Metoda ştiinţifică a lui Antipa l-a determinat să constitue o doctrină precisă asupra raportului dintre Ştiinţă şi Stat şi asupra necesităţii cercetării Naţiunii româneşti.

Acum vieaţa şi activitatea lui Antipa iau proporţiile simbolice ale unui program naţional,

Omul de știință, afirmă Antipa în nenumărate rânduri, este obligat a-și spune cuvântul în opera de guvernare, care trebue să se întemeieze pe cercetări științifice aprofundate.

Și care poate fi cea mai urgentă și necesară aprofundare, decât cercetarea propriului său popor? Căci, se întreabă Antipa mai departe, se poate oare guverna fără a cunoaște, nu fragmentar și superficial, ci în totalitate și adâncit, necesitățile, aspirațiile și structura intimă socială a poporului de guvernat?

Grigore Antipa și-a pus aceste întrebări capitale, când experiența sa de cercetător devenise bogată, prin aplicarea metodei sale biologice la cercetarea unor probleme economice — de bioeconomie, după expresia sa proprie.

Nu este o întâmplare că aceste întrebări se puneau în momentul istoric al anului 1919, ce însemna un sfârșit — încheierea războiului mondial și restabilirea și realizarea Statului Român în granițele lui firești, naționale — însă și un mare început de vieață integrală românească, plină de grave răspunderi. Cu înfrigurare se gândea deci Antipa la marea misiune, ce are a o împlini națiunea română unită, conform intereselor ei permanente și eterne.

Astfel publică Antipa cartea sa: « *Problemele evoluției poporului român* » (vol. III, « *Studii și Cercetări* » ale Academiei Române, 1919).

Iată o carte, ce cuprinde o impresionantă profesiune de credință științifică, plină de patriotism vibrant.

Propriu zis, această lucrare din 1919 reia programul anunțat cu energie încă din 1916, când Antipa a dat publicității una din cele mai monumentale lucrări din câte posedă știința românească: « *Pescăria și Pescuitul în România* » (vol. VIII din « *Publicațiile Fondului Vasile Adamachi* » ale Academiei Române), unde găsim următoarea chemare curată și impresionantă:

« Inapoi, întoarceți-vă cercetările spre popor, căci numai acolo e izvorul la care adăpându-ne, ne putem însufleți pentru a avea o cultură specifică și originală » (p. 23).

Apoi continuă Antipa: « pentru ca această mare operă — la îndeplinirea căreia trebue fiecare om cult să contribue cu munca sa — să poată fi dusă la bun sfârșit, trebue ca munca să fie organizată, trebue ca directivele să fie date de oameni serioși de știință, specialiști și cunoscători adânci ai acestor chestiuni ».

« Ne trebue, încheie Antipa apelul său, un program sistematic de lucrări » (p. 23).

Programul din 1916 rămâne programul de astăzi și de mâine al Științei românești. Academia Română, care și-a închinat întreg rostul ființei ei, de 80 de ani, cercetării poporului român, prin Comisiunea specială ce a instituit-o în acest scop, acum doi ani, de sigur că va duce la îndeplinire testamentul științific al unuia dintre cei mai luminați și devotați membri ai ei, care a fost Grigore Antipa.

Aceeași metodă științifică l-a determinat pe Antipa să creeze un nou tip de muzeu de istorie naturală, o inovație muzeologică atât ca scop, cât și ca organizare și prezentare, care servește și astăzi de model marilor muzee din Apus.

Muzeul de Istorie Naturală « Grigore Antipa » — care se denumește astfel din timpul când am fost titularul Departamentului Instrucției, Cultelor și Artelor, cu prilejul jubileului de 25 ani, de când s'a clădit actualul local — împlinește funcții dintre cele mai importante: servește de anexă prețioasă a învățământului de toate gradele, de laborator de studii, de depozit al unor colecții unice și, mai ales, de educație cetățenească, numărul vizitatorilor din 1908, când s'a clădit muzeul, până astăzi, ridicându-se la impunătoarea cifră de aproape 19 milioane, aproape de $4^1/_2$ ori populația Elveției.

In sfârșit, Antipa a întrebuințat metoda sa pentru a garanta continuitatea operei sale, întreprinsă de el singur, până acum câțiva ani, prin crearea a trei institute: a Institutului de bio-oceanografie din Constanța, a Institutului de hidro-biologie și pescărie din Tulcea și a Institutului Central de hidro-biologie din București.

Prin aceasta Antipa și-a desăvârșit opera.

Iată metoda, marea virtute științifică a lui Grigore Antipa, care mânuită magistral, în atâtea direcții, a alcătuit un sistem, bine închegat, de realizări și programe de lucru, de însemnătate constructivă națională, ce vor face ca numele său să rămână înscris la loc de mare cinste în istoria, plină de dese dureri și primejdii, și numai de rare bucurii a Țării Românești.

Academia Română, mândră de a fi numărat printre membrii ei, timp de 32 de ani, pe Grigore Antipa, plânge, cu sinceră și vie emoție, dispariția sa ».

D-l C. LACEA, membru de onoare al Academiei Române, face o comunicare despre *Cetatea de pe Tâmpa de lângă Brașov și « cătunul » de subt ea.*

In ședință intimă, d-l Secretar general ALEX. LĂPĔDATU zice că are plăcerea să comunice că intervenția Academiei de a fi exceptată dela dispozițiile legii din 11 Ianuarie a. c., privitoare la controlul persoanelor juridice de către organele Statului, a avut succes. D-sa dă cetire adresei Președinției Consiliului de Miniștri din 12 Martie curent, prin care se arată că Academia Română a fost scoasă dela obligațiunile legii amintite

Această înștiințare este primită cu aplause unanime de membrii prezenți.

D-l General R. ROSETTI, zice:

Nu știu dacă sunt mulți printre d-voastre care să fi cetit volumul întâi, acum apărut, din *Amintiri din viața-mi*, de generalul Al Candiano-Popescu și nu cunosc impresia ce v'a putut face această carte, ce conține într'adevăr unele amănunte interesante

Dacă, de sigur, « le style c'est l'homme » nimic nu poate arăta mai bine ce fel de ființă a fost autorul acestor amintiri. Nu e cazul însă ca să mă apuc de studiul caracterului acestui general și nici de a trece toate afirmațiunile sale prin ciurul criticei

Voiesc numai să protestez contra bârfelilor lui Al. Candiano-Popescu despre Doamna Elena Cuza și generalul Ion Emanoil Florescu.

Despre cea dintâi, autorul amintirilor spune (p. 108):

Toate virtuțile poate să le fi avut Doamna Elena, demnitatea însă de soție și de femeie i-au fost foarte șubrede. Că Vodă a fost un soț necre-

dincios, nu se discută, dar și Doamna în tinerețele sale n'a fost o Lucreție. Corectitudinea vieții sale casnice a suferit eclipse. Una din acele eclipse se numește colonelul Mavrichi. Acest oacheș și frumos colonel fuse mult timp amantul Doamnei. S'a vorbit și de căpitanul Mitică Pruncu, fost aghiotant al principelui detronat. Pruncu a fost chiar surghiunit peste graniță. Limbile rele susțineau că sâmburele disgrației ar fi fost legăturile sale amoroase cu Elena Doamna Nu pot însă chezășui autenticitatea acestui fapt, pe când vechea și lunga legătură cu colonelul Mavrichi, o chezășuesc ».

Am cunoscut foarte multă lume din generația Doamnei Cuza, ca și din generația următoare ei, dar care a trăit sau în preajma Doamnei sau cu rude și prieteni contemporani ai ei. N'am auzit niciodată un cuvânt care să poată confirma chiar pe departe bârfeala lui Candiano-Popescu.

Mai mult încă, tata, care este așa de sever în ale sale Amintiri, chiar față de rude, spune (II, p. 158) vorbind de soția lui Cuza că acesta « găsise în ea toate virtuțile care fac podoaba unei femei, afară de inteligență, și marea ei afecțiune pentru el o făcea să treacă peste purtarea lui, arătând în această privință o surprinzătoare lipsă de demnitate ».

Despre generalul I. Em. Florescu, Candiano-Popescu spune (pp. 83, 84), vorbind de mișcarea dela 3 August 1865: « Generalul Florescu, profitor de domnie, ar fi dorit, zice legenda, să se producă o răscoală în București, dânsul să o sdrobească și apoi să se proclame domnitor cu ajutorul oastei biruitoare. Răscoala s'a produs, a fost înnecată în sânge, iar generalul nu a cutezat să se folosească de ea, căci dacă colonelul Mitică Crețulescu, un fost bași-buzuc, ce a fost primit în armată cu gradul de colonel, comandantul trupelor care luptaseră contra insurecției și o biruiseră, număra între partizanii lui Florescu, Mihalache Marghiloman, prefectul de poliție și Librecht rămăseseră credincioși lui Cuza, și aceasta făcu pe generalul Florescu să tărăgănească și să nu îndrăsnească a-și aduce la îndeplinire vinovata-i dorință, rămânând ceea ce a fost totdeauna: un ambițios, un dibaciu curtizan, un om cu multă prezentabilitate, dar un caracter nehotărît, șovăitor, desbrăcat de curaj ».

După cum vă este cunoscut am studiat de aproape vieața generalului I. Em. Florescu și am făcut aci o comunicare, ultima comunicare la care a fost de față Regina Maria, despre acest general căruia armata îi datorește atâta și am descris și evenimentele din 3 August 1865, în altă comunicare. Nimic din marea masă de scrieri și de documente ce am folosit cu prilejul acelor studii ale mele nu confirmă portretul făcut de Candiano-Popescu, iar Memoriile Regelui Carol I, omagiază lealitatea lui Florescu, în general și în special cea față de Cuza.

Mă abțin, precum am spus-o la începutul acestei note, de a aprecia fie caracterul lui Candiano-Popescu, fie actele lui, fie motivele sale. Sunt prea puțin interesante. Dar am crezut că este o datorie din partea mea ca să mă ridic în contra unor bârfeli pe care le știu neîntemeiate.

D-l ION LUPAȘ zice:

Sper să fac d-lor colegi o bucurie, comunicându-le că volumul « Zur Geschichte der Rumanen », din care am avut ocaziune să prezint anul trecut aci un exemplar ca dar pentru Biblioteca Academiei Române, a trezit în străinătate un răsunet neașteptat de viu și prelungit. Din toate centrele universitare germane, suedeze, elvețiene, pe unde au putut pătrunde până acum exemplare din cartea aceasta, au sosit zeci de aprecieri, una mai elogioasă decât alta. De asemeni revistele de specialitate istorică au început să publice recensii și dări de seamă favorabile cauzei românești.

Cu publicațiunile menite să spulbere campania de neadevăruri debitate cu atâta îndărătnicie, în ultimul sfert de veac, de către vecinii din apus, trebue să recunoaștem că România nu a reușit să aibă până în timpul de față decât puțin noroc. Uneori s'a întâmplat să găsească adversarii noștri chiar în cărți tipărite la Monitorul Oficial din București afirmațiuni în favoarea cauzei lor și foarte păgubitoare cauzei noastre. Volumul « Zur Geschichte der Rumanen » pare să formeze, sub acest raport, o fericită excepțiune. Pătrunzând câteva exemplare și în centre universitare din țara vecină, iată ce scrie despre cuprinsul acestui volum un fruntaș istoriograf maghiar »:

Inainte cu câteva săptămâni mi-a adus posta impunătorul d-voastre volum: « Zur Geschichte der Rumänen », pe care l-am citit cu cel mai mare interes

Dar nefiind în carte niciun fel de dedicațiune și neputând afla, dacă autorul sau editura a avut bunătatea să-mi trimită darul acesta de mare preț, nu am știut, precum nu știu aevea nici acum, cui ar trebui să mulțumesc pentru el.

In niciun caz nu vreau să cad în păcatul ingratitudinii și de aceea m'am decis a mă adresa direct d-voastre spre a vă exprima mulțumirea mea sincer simțită.

Adevărat că opiniunile mele se deosebesc în unele privințe, mai ales sub raport politic și religios-istoric, de ale d-voastre. Aceasta nu mă împiedecă însă nicidecum să recunosc că în lucrarea d-voastre se găsește o știință impunătoare și o cercetare onestă a adevărului, din care pot învăța toți cei ce caută și doresc să cunoască adevărul.

Dea Dumnezeu să poată găsi popoarele noastre, adânc martirizate sufletește, în cursul noului an, în împărăția adevărului, pacea dorită așa de fierbinte.

---

33 *ȘEDINȚA PUBLICĂ*

DELA 17 MARTIE 1944

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l SILVIU DRAGOMIR face o comunicare despre *Probleme critice din istoria veche a Românilor: Românismul balcanic în evul mediu.*

In şedinţă, intimă d-l Preşedinte D. GUSTI ceteşte scrisoarea de condoleanţe primită dela d-l coleg C. Rădulescu-Motru pentru moartea lui Gr. Antipa.

D-l Secretar General depune următoarea cuvântare rostită de d-l Coleg TRAIAN SĂVULESCU la solemnitatea înmormântării a regretatului coleg Dr. Gr. Antipa:

Pioasă adunare,

Academia Română spune azi, prin mine, cuvântul ei de despărţire celui mutat din vieaţă în Impărăţia liniştei. Moartea blândă i-a doborît trupul cu o uşoară fâlfâire de aripi în zorii zilei de 9 Martie şi mai zăbovind o clipă, a înfăşurat în giulgiul ei şi pe aceea care l-a însoţit cu bunătate şi credinţă în hăţişul durerilor şi bucuriilor, înălţărilor şi căderilor, încrederilor şi desamăgirilor. După cuvenita rânduială şi împlinirea datinelor pentru drumul veşniciei a tovarăşului nedespărţit, Ea a murmurat cea din urmă rugăciune şi-a luat rămas bun dela căminul frumos şi cald în care cunoscuse atâtea clipe de fericire, dar nu era zidit pe stâlpi de urmaşi şi în tăcerea singurătăţii şi-a îndreptat paşii spre patul somnului de veci, ca şi cum ar fi săvârşit o mare taină, Nedespărţiţi în vieaţa pământească, nedespărţiţi şi dincolo de pragul ei! Mişcătoare dramă omenească! Măreaţă pildă de jertfire din iubire purificată de orice patimă de orice egoism!

Grigore Antipa s'a născut la Botoşani, în acel colţ al ţării de unde au răsărit atâţia oameni de seamă, în anul descălecării Aceluia care i-a fost Inalt ocrotitor. Ucenicia pentru realitatea vieţii şi-a început-o la Institutele Unite din Iaşi, unde un *Al. Xenopol*, un *Petru Poni* şi un *Gr. Cobâlcescu* i-au pus pecetea hotărîtoare a desvoltării sale de mai târziu. Nu mai puţin mediul cultural ieşean din acea vreme, a înrâurit puternic asupra drumului pe care au apucat să păşească în vieaţă odată cu *Antipa* şi alţi tineri cu sufletul însetat de a găsi o concepţie exactă despre lume. Personalitatea ştiinţifică şi spirituală a d-rului Antipa s'a de ăvârşit la Jena, în acel orăşel german, unde fiecare colţişor i-a amintit de *Goethe*, *Schiller*, *Hegel*, *Weigel*, *Herbart* şi alţii, în acel orăşel aşezat la o palmă de loc de Weimar, inima vieţii culturale germane şi de Lipsca cu Universitatea, Conservatorul şi Muzeele vestite. După studii serioase şi rodnice la Jena, sub auspiciile marelui învăţat şi animator al timpului *E. Haeckel*, după o practică temeinică de mai mulţi ani în staţiunile dela Villefranche s/M, Helgoland şi Neapole, unde a legat prietenii cu naturaliştii cei mai de seamă ai timpului, tânărul Gr. Antipa se întoarce în ţară şi în anul 1893 e numit director al Muzeului de Istorie Naturală, chemat să-l întemeieze din dorinţa marelui său protector, ziditor al României moderne. Ambiţia d-rului Antipa a fost să creeze o instituţie în care să se reflecteze specificul biogeografic al ţării sale, nu un muzeu de istorie naturală, cum sunt atâtea, cu noian de piese din fauna şi flora mondială. In anul 1906 această măreaţă clădire, devenită neîncăpătoare pentru tot ce ar trebui să cuprindă,

este terminată, iar materialul autohton şi străin strâns cu multă trudă, cu grijă, determinat şi clasificat, este definitiv orânduit şi pus la îndemâna celor interesaţi.

Câtă pricepere, câtă vânjoşie şi câtă dârzenie i-au trebuit D-rului Antipa şi puţinilor săi colaboratori, să ducă la bun sfârşit această uriaşă operă, care ar fi descurajat şi obosit pe foarte mulţi şi nu o poţi preţui în toată amploarea ei acum când totul e la locul său şi apare ca ceva firesc, uşor şi dela sine înţeles. Acest muzeu, pildă altor ţări şi popoare cu mult răgaz pentru creaţiuni culturale decât ne-a fost îngăduit nouă, este unul dintre cele mai frecventate din lume. In fiecare an câteva sute de mii de oameni, de toate vârstele şi condiţiunile sociale, vin aci să se instruiască, observând, comparând, meditând, pentru ca să păşească pragul ieşirii mai buni, mai înţelegători, mai puţin trufaşi. Muzeul de Istorie Naturală « Gr. Antipa », este o mândrie a noastră ca popor de cultură. Nu este străin zăbovitor pe meleagurile ţării, să nu caute să-l cunoască şi să ducă cu el impresiuni, adeseori cu răsunet de laudă în presa sau revistele de specialitate. Ctitoria D-rului Antipa, orice schimbări şi adausuri îi vor impune viitorul, va fi unul dintre cele mai sigure şi puternice mijloace de propagandă culturală şi educaţie, iar fondatorul său a înfăptuit nu numai o operă ştiinţifică de mare folos şi trainică, ci şi una de bun patriot.

Paralel cu desăvârşirea operei muzeologice, bucurându-se de încrederea şi sprijinul înţeleptului Rege Carol I, de stima şi afecţiunea blajinului Rege Ferdinand I, precum şi de a tuturor membrilor dinastiei noastre, Gr. Antipa s'a consacrat dela început şi cercetărilor hidrobiologice, conducând dela 1893 una din ramurile cele mai interesante ale economiei noastre: pescăria. In Hidrobiologie, Antipa a fost un precursor, nu numai pentru ştiinţa românesacă, ci şi pentru cea universală. Cea mai bogată în rezultate şi cea mai originală parte din activitatea sa s'a desfăşurat în acest domeniu. 90 din cele peste 120 de studii publicate, se referă la problemele de hidrobiologie teoretică şi aplicată. *Fauna ichtiologică*, publicată în anul 1909 de către Academia Română, dă măsura sagacităţii biologice şi a puterii de comprehensiune a autorului, iar monumentala operă *Pescăria şi pescuitul*, apărută în 1916, este un adevărat tezaur de date geografice, biologice, antropologice, etnografice şi de folklor. D-rul Antipa s'a îndeletnicit şi cu studii de preciziune şi amănunt, privitoare la Delta Dunării şi a întregii regiuni inundabile. Inainte de a trece la generalizări sau aplicaţiuni practice, D-rul Antipa a fost silit de probitatea sa înnăscută, să studieze în amănunţime cu răbdare şi severă metodă regimul apelor, sub toate aspectele şi în toate amănuntele, făcând în acelaşi timp şi operă de geograf şi operă de biolog şi operă de inginer hidrolog. Printr'o intuiţie superioară, D-rul Antipa şi-a dat seama că problemele de Biologie ce i se puneau năvalnic, nu puteau fi deslegate prin raţionament şi deducţiune. S'a străduit fără abatere, să-şi însuşească mai întâi cunoaşterea faptului precis şi să stabilească determinismul cauzal al fenomenelor, pentru ca târziu de tot să-şi îngădue să

elaboreze sinteze strălucite, cum sunt de pildă acelea privitoare la vieața colectivă în Biosferă, la Biosociologia și Bioeconomia Mării Negre.

Prins în mrejele științei, în momentul când ideile darviniste își făcuseră drum în diferitele domenii de gândire, influențând puternic societatea pe la sfârșitul veacului trecut și când inventarierea viețuitoarelor, descrierea și clasificarea lor pasionau pe naturaliști, D-rul Antipa nu s'a lăsat ispitit nici de știința statică a formelor și nici de speculațiunile filogenetice, nesprijinite pe date sigure și experiență. Simțul sănătos de orientare și studiul vieții în natură l-au izbăvit de vraja curentelor exagerate. El nu a privit vieața ca un diletant, ci a căutat să o cuprindă în totalitatea ei, să-i înțeleagă sensul adânc și multiplele ei manifestări. Pentru Antipa vieața nu a fost o abstracțiune, o teorie, pentru care deducțiunea ar fi fost un mijloc comod de însușire, iar dialectica un auxiliar strălucit de prezentare și succes. Astfel, se explică pentru ce studiile biologice i-au îngăduit să se înalțe până la nivelul concepțiunilor unitare și generale în diferitele domenii ale gândirii și cercetării, bazate pe cunoașterea indivizilor sau grupărilor lor, fie că este vorba de animale, fie că este vorba de plante sau de oameni. Această concepție dinamică a vieții pe pământ l-a îndrumat în mod firesc către studii economice, de sociologie și chiar în domeniul politicei înalte. In anul 1919, după marea unire, când o orientare nouă se impunea Statului Român, D-rul Antipa a dat la iveală lucrarea *Problemele evoluției poporului Român*, aplicând legile biologice generale la societatea românească. Concluziunile firești la care ajunge D-rul Antipa ar apărea ca profețiile unui iluminat, dacă nu ar fi ceea ce sunt în realitate, încheierea logică a cercetărilor, observațiunilor și experiențelor din mediul biosociologic, pe care l-a studiat cu metodă și discernământ științific, așa cum studiase și condițiunile de vieață din ape Cartea despre problemele evoluției poporului român este străbătută de un sentiment adânc de răspundere, de un suflu etic deosebit și simți când o citești atent că ordinea, munca, seriozitatea, datoria și desinteresarea sunt temeiuri ale progresului, rezultate din firea lucrurilor, impuse de natură.

Vastele și solidele cunoștințe ale D-rului Antipa asupra apelor, l-au impus cercurilor internaționale, care l-au ales membru în diferitele Comisiuni, cum este aceea a explorării științifice a Mediteranei, a Comisiunii pentru explorarea științifică a Dunării, a Comitelului de perfecționare a Institutului oceanografic din Paris. Meritele științifice i-au fost recunoscute și răsplătite la timp prin alegerea ca membru a diferitelor societăți savante din țară și străinătate, prin alegerea ca membru corespondent al Academiei prusiene de științe din Berlin, a Academiei leopoldino-caroliniene din Halle și anul trecut ca Doctor de onoare al Universității din Berlin. D-rul Antipa a fost nu numai naturalistul universal recunoscut și apreciat, dar și omul de știință român cu cele mai întinse și mai strânse legături peste hotare. A întreținut ca nimeni altul, cea mai bogată corespondență cu cele mai de seamă și reprezentative figuri ale științei din toată lumea. Nu rareori ne-a fost dat să simțim sentimentele lor de stimă și

prețuire pentru țara și poporul românesc, prin ceea ce Antipa reușise să înfățișeze minții lor.

Pregătirea științifică, prestigiul de peste hotare, legăturile cu lumea conducătoare de destine aproape din toate țările i-au dat D-rului Antipa putința să apere în diferite împrejurări cu dârzenie, cu patriotism și cu nesdruncinată documentare interesele economice și politice ale țării. In special problemele în legătură cu Dunărea, care au frământat și frământă încă Statele riverane, au găsit în D-rul Antipa, până în ziua morții lui, pe bărbatul ce impunea, pentrucă cunoștea ca nimeni altul și orizontul și adâncul, ca și amănuntul lor.

In anul 1910, Academia Română l-a chemat pe D-rul Antipa, — tânăr, abia împlinise 44 de ani, — ca membru activ. Sub cupola Academiei Române, D-rul Antipa, în decursul a 34 de ani, s'a manifestat nu numai ca un om de știință cu parametri occidentali, dar și ca un înțelept sfătuitor, un îndemânatic și priceput organizator, un harnic gospodar. Timp de mai bine de 20 de ani s'a îngrijit ca secretar al Secțiunii Științifice, de apariția la timp a publicațiunilor acesteia. A condus în trei ani succesiv în calitate de Președinte rosturile Secțiunii Științifice, a lucrat în repetate rânduri ca membru al Delegațiunii, dând dovada de un spirit realist, dar și de o înaltă elevațiune; a făcut parte din diferitele comisiuni culturale, economice și de organizare, contribuind efectiv la elaborarea diferitelor regulamente, studii și memorii; a reprezentat neîntrerupt Academia Română în comitetul de conducere al Fundației Elias, a cărei avere a sporit spre binele Academiei și culturii românești, prin sârguința neîntrecută a D-rului Antipa. Cu vivacitatea și bonomia care-l caracterizau, a fost permanent preocupat de interesele superioare ale Academiei, unde își făcuse ucenicia sub ochiul sever și mâna sigură a lui *Dimitrie Sturdza*, întruchiparea academicianului desăvârșit. Prezent la datorie până în ziua când a închis ochii pentru vecie, a contribuit cu toate resursele minții și sufletului la sforțările pe care suprema noastră Instituție Națională le face pentru propășirea și înălțarea poporului român pe toate tărâmurile.

La Academia Română, la Direcția Pescăriilor, în cabinetul său de lucru dela Muzeu, în orice clipă l-ai fi cercetat, îl aflai la postul său de muncă, dăruindu-se cu toată convingerea și pasiunea temperamentului său. După mai bine de o jumătate de veac de strădanii și înfăptuiri, D-rul Antipa ar fi putut să privească cu seninătate spre trecutul său de râvnă și folos pentru știință și patrie.

Cel ce doarme acum liniștit și de-a-pururi neturburat de dorințele și patimile lui, de urile și răutățile altora, a luptat din greu cu marile furtuni ale firei sale. Și totuși, sub aparențele manifestărilor exterioare, firea lui cea adevărată era aceea a blândei, contemplativei Moldove, din pământul căreia se trăgea,

Acest omuleț, puțintel la statură, a fost un mare om de știință, un destoinic îndrumător, un bărbat cu minte superioară, dar cu suflet de copil. El nu și-a pierdut neprețuitul dar de a se mira de necunoscut, de

a admira sublimul, de a se bucura de ceea ce aduc alții pentru progresul omenirii.

Să nu-i lăsăm singuri pe cei bătrâni, pentrucă izolarea îi apasă, să nu-i ofensăm pentrucă ofensele sunt securea ce-i doboară și să ne aducem aminte că moartea celor bătrâni, îmbătrânește pe cei tineri. Spus-a un înțelept:

Fiecare tinerețe își trage conștiința puterilor ei din bătrânețele glorioase, iar fiecare bătrân care cade obosit lasă un tânăr singur. Și tânărul acesta în aceeași clipă e chemat bătrân și altul mai tânăr ca el, trece să-i facă tovărășie și sprijin.

Ferice de bătrânul care în clipa când se risipește în neființă, nu e găsit dator, ci dimpotrivă se arată a fi dăruit el pe alții din larga revărsare a bogăției sale.

Ferice de bătrânul care iese din vieața pământească biruitor și slujește drept pildă urmașilor.

Nemuritoare să fie pomenirea acestui vrednic între vrednici, sârguitor pentru înălțarea și întărirea neamului prin știință.

Cu pietate ne plecăm în fața acestor două sicrie, cu rămășițe pământești ce se vor preface în curând într'un pumn de cenușă, iar sufletele liberate și purificate din mărginirea materiei, îngemănate vor pluti în împărăția veșniciei.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĚDATU dă cetire scrisorilor și telegramelor de condoleanțe cu ocazia decesului regretatului coleg.

In altă ordine de idei d-sa comunică cererea Fundației Elias de a se da autorizare ca Fundația să cumpere moșia Gemeni, din comuna Gemeni, județul Mehedinți.

Pentru această formalitate d-l Secretar General arată că este necesar ca Academia să fie convocată în sesiune generală extraordinară.

— După discuțiune, se decide ca sesiunea generală extraordinară să aibă loc în ziua de Vineri, 31 Martie curent.

Apoi d-l Secretar General prezintă în dar dela d-na Elena General Perticari-Davilla câteva scrisori și telegrame dela Regina Elisabeta și dela Regele Ferdinand.

D-sa prezintă și întâiul volum din publicația « Studii și documente privitoare la Revoluția Românilor din Transilvania în anii 1848—49 » cuprinzând documente din Arhivele ministerelor de războiu, justiție și interne din Viena, — publicate de Silviu Dragomir.

In privința volumului publicat de d-l coleg Silviu Dragomir, d-sa amintește că încă de acum doi ani Secțiunea Istorică a luat hotărîrea ca să se publice aceste documente, iar numărul volumelor în care ele vor fi cuprinse să fie gata tipărite până la centenarul revoluției ardelene dela 1848. O parte din suma necesară tiparului s'a obținut dela Banca Națională. D-sa arată

în amănunte ce documente conţine volumul prezentat, despre care d-l Silviu Dragomir a făcut şi o comunicare la Academie. D-sa felicită pe d-l Silviu Dragomir şi îi urează concursul unor împrejurări fericite pentru a duce la bun sfârşit întreaga lucrare, după care, îşi exprimă speranţa că va urma un studiu mai mare al d-lui coleg despre această revoluţie.

D-l Secretar General reia problema evacuării Academiei, amintind că se fixase ca localităţi de refugiu, în caz de dispersiune, oraşul Câmpulung-Muscel, iar în caz de evacuare oraşul Timişoara. Insă Timişoara, după informaţiile ce avem, este ocupată până la ultima casă. De aceea ne-am gândit să alegem, ca localitate de evacuare oraşul Haţeg, lângă care — la o mică depărtare — se află proprietatea noastră din comuna Berthelot, dotată cu un castel în care s'ar putea instala şi funcţiona birourile Academiei.

D-l D. CARACOSTEA zice că în momentul de faţă singurul Corp constituit în ţară, capabil să vorbească cu autoritate în împrejurări tragice, în numele neamului, este Academia Română. Problema noastră de Stat este ca acest corp să fie păstrat şi adăpostit şi ca atare evacuat departe de orice risc, într'un stat neutru, spre exemplu în Elveţia. Este deci de părere că oamenilor noştri de stat să li se înfăţişeze această problemă şi să o discute în spiritul luptei pe care trebue s'o purtăm pe toate terenurile pentru a ne asigura victoria.

D-l General R. ROSETTI crede că zona de evacuare la Haţeg este bine aleasă. Se interesează însă ce se va face cu familiile acelor funcţionari cari nu se evacuează, ştiut fiind că Biblioteca va rămânea în funcţiune în orice împrejurări, şi deci funcţionarii vor rămânea aici.

D-l ION I. NISTOR este de părere ca să începem cât mai de grabă organizarea evacuării fie la Câmpulung-Muscel, fie la Haţeg — după cum se va decide — pe baza unui număr cât mai mare de persoane, membri cu familiile lor şi funcţionarii noştri cu familiilor lor. Academia, oriunde s'ar afla, trebue să fie pusă în situaţia de a nu-şi întrerupe lucrările mai de seamă. Propune deci să se intervină pentru cazarea unui număr aproximativ 600 de persoane şi ca un funcţionar al Academiei să plece neîntârziat în localitatea de evacuare, spre a se fixa locuinţele de încartiruire.

D-l Preşedinte D. GUSTI arată intervenţiile personale făcute la Marele Stat-Major; arată de asemenea inconvenientele oraşelor Craiova, Sibiu şi Timişoara ce ni se propusese, că totuşi optasem pentru Timişoara. Din propunerea d-lui Secretar General vedem însă că oraşul Haţeg prezintă mult mai multe avantaje decât Timişoara, pentru o eventuală evacuare a Academiei în acea localitate. Oriunde ne-am evacua însă, dacă nu vom fi un număr mai mare de membri evacuaţi, Academia nu va mai exista şi deci funcţiona ca Corp care să dea moţiuni, să indice măsuri, etc. Totul este să nu ne învârtim în cercul vicios de a alege locul pentru Academie pe de o parte, şi de a nu avea totuşi instituţia, pe de altă parte.

D-l ANDREI RĂDULESCU este de părere că cineva dintre conducătorii Academiei trebue să rămână în Capitală, căci sunt Servicii care trebue să funcționeze neapărat aici pentru supravegherea gestiunilor moșiilor, înplinirea actelor juridice locale, etc. De altfel nici localul Academiei nu poate fi părăsit și lăsat în voia soartei.

D-l TRAIAN SĂVULESCU observă că Academia pleacă în evacuare sau dispersiune benevol, pe când instituțiunile de stat vor părăsi sediile lor din ordin. Fiindcă nimeni nu se obligă, deci, este necesar ca această obligație să pornească dela Academie, ea însăși făcându-și ordinea de evacuare după normele instituțiunilor de stat, întocmindu-și listele de membrii care vor urma Instituția și lista funcționarilor necesari să garanteze mersul lucrărilor în localitatea de evacuare. De asemenea Academia trebue să se îngrijească și de familiile funcționarilor.

D-l ION I. NISTOR propune să se unească dispersiunea cu evacuarea într'o singură localitate și anume la Hațeg, unde urmează să meargă cât mai de grabă o comisiune care să cerceteze la fața locului posibilitățile și modalitatea de încartiruire.

— Propunerea se aprobă în unanimitate.

---

34. *ȘEDINȚA PUBLICĂ*

DELA 24 MARTIE 1944

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l General R. ROSETTI face o comunicare cu titlul: *Privire generală asupra artei militare a Românilor.*

In ședință intimă, d-l Președinte D GUSTI zice:

Domnilor colegi,

Imi îndeplinesc trista îndatorire, din nenorocire într'un timp prea scurt și într'un ritm prea repede, pentru a patra oară, de a vă anunța un nou doliu pentru știința românească, prin plecarea din vieață a profesorului Ion Ciurea, fost membru corespondent al Academiei Române, din anul 1927.

Profesorul Ion Ciurea a fost o figură originală a spiritualității românești.

Vieața sa a parcurs un drum impresionant prin modestia și consecvența sa, și nu lipsit de măreție. Ea a însemnat un mers continuu și ascendent, dela cercetările începute în atmosfera fără nicio preocupare științifică a liniștitului și fermecătorului oraș moldovenesc, Piatra-Neamț, până la studiile făcute din proprie inițiativă și pe cont propriu la Viena, la intensificarea cercetărilor în laboratorul, creat de el, al Facultății de Științe Veterinare din București, și în sfârșit, la consacrarea acestor cercetări în revistele de

specialitate de însemnătate mondială, ceea ce a adus după sine alegerea autorului în marile societăți savante dinlăuntrul și dinafara Țării.

Profesorul Ion Ciurea a contribuit în cel mai înalt grad la încetățenirea în știința românească a parazitologiei experimentale, prin cercetări minuțioase și aprofundate, deschizătoare de drumuri, care și-au găsit confirmarea și recunoașterea din partea savanților străini.

Profesorul Ion Ciurea a făcut parte din categoria adevăraților savanți români, cari, în ultima jumătate de veac, n'au căutat și nici avut favoarea unor superficiale și vremelnice popularități, ci au dat contribuții de valoare superioară și permanentă, la înălțarea neamului prin muncă tăcută de laborator și prin creații științifice.

Se cuvine să păstrăm amintirii profesorului Ion Ciurea o clipă de reculegere.

D-sa arată că Academia a fost reprezentată la solemnitatea înmormântării prin d-l C. Motaș, membru corespondent.

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

35. ȘEDINȚA PUBLICĂ

DELA 31 MARTIE 1944

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte. D-sa deschizând ședința, zice:

Domnilor colegi,

In noaptea de 28 Martie, s'a stins la Mediaș colegul nostru Petre Bogdan.

Instituția noastră, încă sub suferința pierderilor din ultimul timp, este din nou dureros lovită: după Ion Simionescu, Vespasian Erbiceanu, Grigore Antipa și Ion Ciurea — Petre Bogdan!

Destinul a făcut, ca în intervalul de numai 2 luni și 22 de zile, Academia Română să poarte un așa de crud doliu, pe care noi, deși îl simțim adânc, îl înfruntăm cu stoicism.

Pentru mine, intrepretul d-v., a face al cincilea elogiu funebru de pios omagiu unui coleg dispărut, în așa de scurt timp, este o penibilă sarcină, pe care o împlinesc cu inima strânsă, stăpânită de sentimentul consternării.

Nu mai mult de cât acum câteva zile, în ședința noastră trecută de vineri, Petre Bogdan a fost aici printre noi și a participat la lucrări, mai plin de vieață ca oricând, cu vivacitatea cunoscută a temperamentului său și în plină febrilă activitate pentru Fundația Regală pe care o conducea.

Petre Bogdan a fost un intelectual, care a prezentat — lucru rar — un admirabil echilibru și o fericită alianță între calitățile solide ale omului de știință, darurile admirabile ale profesorului și acțiunea devotată pentru instituții.

In câmpul ştiinţei, Petre Bogdan a fost primul Român, ce s'a specializat şi a lucrat în domeniul nou al ştiinţei de chimie-fizică.

Crescut la şcoala lui Petre Poni şi a lui Wilhelm Ostwald, el a deschis un nou capitol în istoria ştiinţelor româneşti, creând învăţământul chimiei-fizice, la prima catedră înfiinţată pentru el şi pentru această disciplină nouă, la Universitatea din Iaşi.

Lucrările lui Petre Bogdan de termo-dinamică şi de teoria cinetică au găsit o caracterizare solemnă, cu prilejul conferirii titlului de Doctor honoris causa, de către Universitatea din Nancy, când profesorul E. Gutton, dela acea Universitate, a găsit în raportul său, că ele întrebuinţează un «procedeu nou şi original» şi cuprind cercetări, ce contribuesc, «într'un chip foarte interesant, la progresul cunoştinţelor noastre asupra constituţiei materiei».

Dar, oricât de largă a fost activitatea sa ştiinţifică, ea era subordonată, în ochii săi, la ceea ce ţinea el ca misiune specială a vieţii, profesoratul.

Petre Bogdan a fost un admirabil profesor şi incomparabil educator ştiinţific; el poseda în cel mai înalt grad calitatea, fără care nu poate fi cineva un maestru desăvârşit: iubea tineretul.

El a ştiut să atragă, să îndrumeze şi să încurajeze pe elevii săi, însufleţindu-le dragostea pentru cercetări, încununată cu cea mai bună recompensă a adevăratului profesor, cu lucrări de doctorat.

Petre Bogdan a creat o şcoală de chimişti şi fizicieni. Din cele două camere, ale laboratorului său, au ieşit, într'un moment dat, mai mulţi doctori şi mai multe lucrări de doctorat decât din toate Facultăţile la un loc.

Patru dintre elevii săi sunt profesori universitari, dintre cari unul este Rector al Universităţii din Bucureşti, iar alţi numeroşi elevi sunt conferenţiari, asistenţi ori au situaţii în industria petroliferă.

Sub înfăţişarea de urs şi de rezervă puţin colţuroasă a lui Petre Bogdan se ascundea un caracter nobil, ce aducea o mare căldură în iubirea tineretului, asupra căruia a exercitat o mare şi vie acţiune, ceea ce va rămânea una din principalele trăsături ale vieţii sale.

Tot din iubire pentru tineret, Petre Bogdan a acceptat a pune persoana sa în serviciul vieţii cotidiane a Universităţii, primind modesta conducere a unui cămin studenţesc.

Şi, astfel, în contact strâns cu tineretul, a rămas tânăr el însuşi, acea tinereţe a sufletului, care nu l-a părăsit până ieri.

Pătruns de simpatie umană şi de sentimentul solidarităţii sociale, Petre Bogdan s'a devotat, din anul 1941, conducerii Fundaţiei Regele Ferdinand din Iaşi, care printre alte meniri are a face o educaţie îngrijită fiicelor de foşti militari şi a da posibilitate de studii studenţilor, în biblioteca şi camerele de lucru ale ei.

Este nobil a trăi pe înălţimile, unde tronează adevărul, dar tot atât de nobil este a te scobori de acolo în adâncurile vieţii.

De aceea, pe lângă bucuria de a sta faţă în faţă cu adevărul aspru, ce se mişcă continuu în munca de laborator, Petre Bogdan a avut bucuria unui constructor de oameni, simţind necesitatea a deveni un mare şi fidel slujitor al instituţiei regale, care i se încredinţase.

Fidelitatea față de instituție a continuat cu un devotament scrupulos, până la ora supremă.

Petre Bogdan a murit pe câmpul de onoare, pornit din Iași pe drumul pribegiei, pentru a pune la adăpost instituția regală, creată de Regele Ferdinand.

El ne-a indicat prin ultima sa faptă de absolut devotament, în ce constă astăzi adevărata înțelepciune, anume de a continua până la capăt, în tăcere, a ne împlini datoria cotidiană, ca și cum am avea eternitatea în fața noastră.

Petre Bogdan a murit la datorie, în plină activitate — obosit peste măsură, la vârsta de 71 de ani, de sforțările mari și grele impuse de lucrările de evacuare a unor mari instituții; el s'a sfârșit într'un pat al unui hotel din Mediaș, departe de orașul său scump, Iașii, oraș de mai multe ori istoric, orașul ospitalier din refugiul anilor 1916—1918, și care astăzi caută, el însuși, ospitalitatea la cei, pe cari i-a primit atunci cu atâta însuflețită solidaritate românească.

Moartea lui Petre Bogdan a fost demnă de vieața sa, condusă totdeauna de voința și energia de a servi.

Deplorăm pierderea colegului nostru, Petre Bogdan, care a fost legat de Academia Română, încă de când a fost bursierul ei, din fondul Adamachi.

Imaginea ce ne-a lăsat-o de el însuși, va rămânea pururea intactă.

Să-i cinstim memoria, prin păstrarea unei clipe de reculegere.

Ședința se suspendă.

La redeschidere, d-l ION I. NISTOR face o comunicare despre *Năvălirea Slavilor în Dacia și absorbirea lor de către provincialii romani*.

D-l Secretar General depune textul cuvântării rostite de d-l coleg C. Motaș la înmormântarea regretatului coleg corespondent Ion Ciurea.

D-l ION I. NISTOR aduce la cunoștință că la împlinirea a 25 de ani dela moartea profesorului C. Giurescu, Comitetul de comemorare, pe lângă volumul omagial dat la lumină în memoria lui C. Giurescu, a publicat și lucrarea acestuia « Material pentru Istoria Olteniei subt Austriaci, II, 1726—1732 », publicat de Constantin C. Giurescu (București, 1944), apărut în colecția Institutului de Istorie Națională din București.

D-sa prezintă acest volum.

Intrându-se în ordinea de zi a sesiunii generale extraordinare în care a fost convocată Academia astăzi, d-l Secretar General ALEX. LAPEDATU arată că Fundațiunea Familiei « Menachem H. Elias » a cerut Academiei s'o autorize să cumpere moșia Gemeni, din comuna Gemeni, județul Mehedinți, proprietatea d-nei Marie-Jeanne Argetoianu.

Cererea Fundațiunii împreună cu întreg dosarul de acte și documente privitoare la această cumpărare au fost examinate de Comisiunea Bunurilor Mobiliare și Imobiliare în ședința dela 28 Martie curent, care a încheiat cuvenitul proces-verbal.

Urmează ca plenul să se pronunțe asupra avizului dat de Comisiune.

D-l ION I. NISTOR își exprimă mulțumirea că ni s'au pus la timp toate actele la dispoziție și că am putut astfel fi complet informați despre condițiile în care urmează să se facă cumpărarea. Nimic nu se opune la încheierea acestei transacții.

D-l ANDREI RĂDULESCU observă că întru cât cumpărarea se face pe bază de împrumut și cum împrumutul este un act de dispoziție, urmează ca în autorizarea pe care vom da-o să se facă mențiune că Fundațiunea este autorizată să contracteze împrumutul necesar, pe baza efectelor și acțiunilor sale.

După o discuție la care iau parte d-nii Ion Nistor și Andrei Rădulescu, se pune la vot cererea Fundațiunii și se votează cu unanimitate autorizarea de a cumpăra moșia și de a contracta împrumutul trebuitor pe baza efectelor și acțiunilor Fundațiunii

D-l ANDREI RĂDULESCU atrage atențiunea asupra unei situațiuni în care Academia s'ar putea găsi, având în vedere starea actuală de războiu. S'ar putea anume ca la 15 Mai viitor să nu ne putem întruni ca de obiceiu în sesiune generală. Cum Delegațiunea Academiei — afară de Secretarul General — se alege pe un an, dacă nu ne-am putea întruni în sesiune generală, Academia nu va mai avea reprezentanți legali la conducere, — și nu numai Academia dar și birourile Secțiunilor, care asemenea sunt eligibile anual. In aceeași situație se va găsi și Delegația de patru membri din partea Academiei în Consiliul de Conducere al Fundațiunii Elias, precum și unele Comisiuni, a căror compunere se fixează în fiecare an prin votul sesiunii generale.

Revenind la problema Delegațiunii, d-sa înfățișează și posibilitatea ca membrii săi să fie răspândiți și deci să nu se poată întruni. Faptul ar da naștere la multe greutăți, dat fiind că fără împuternicirea Delegației, complet și legal constituită, Contenciosul nu se poate prezenta în fața instanțelor judecătorești pentru a ne apăra interesele în procesele noastre, din care unele — ca cele ale succesiunilor Dim. Păncescu și Elena Nevrouz — sunt de o mare importanță. Este iarăși de ținut în seamă că Academia s'ar putea găsi în situația de a fi nevoită să contracteze un împrumut. Cine îl va putea contracta dacă nu există Delegațiune?

Toate aceste greutăți ar fi înlăturate dacă am modifica transitoriu Statutele, votând prelungirea automată a mandatului actualei Delegațiuni. Pentru această modificare trebuesc însă 2/3 de voturi aprobative din numărul total al membrilor Academiei, adică cel puțin 30 de voturi, pe care însă nu le avem, deoarece azi nu ne-am putut întruni decât un număr de 28 membri.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU zice că numărul de 30 de membri necesar pentru a se pune la vot modificarea Statutelor, nu se va putea întruni nici mâine, chiar dacă ar fi să prelungim actuala sesiune în acest scop.

Situaţia ne impune îngrijorări mai ales în ce priveşte posibilităţile facerii unui împrumut Noi trăim pe baza unui buget cu venituri care trebuesc realizate. In viitor veniturile prevăzute nu se vor putea realiza, deoarece moşiile din Moldova fiind evacuate nu vor mai da venituri. In acelaşi timp însă cheltuelile înscrise în buget sunt obligatorii.

De altă parte s'ar putea ca să nu mai putem obţinea subvenţiunea acordată de Stat, iar în cazul unei evacuări impuse, vom fi nevoiţi să achităm funcţionarilor lefurile pe mai multe luni Pentru a face faţă tuturor acestor eventualităţi vom fi, fireşte, nevoiţi să contractăm împrumuturi. Sunt informat dela unele Bănci că ne pot acorda împrumuturi, cu autorizarea legală însă dată de plen în sesiune generală Aşa dar, astăzi, independent de prelungirea mandatului Delegaţiunii ridicată de d-l coleg Andrei Rădulescu, se poate da, cu majoritate de voturi, autorizare actualei delegaţiuni să contracteze împrumuturi.

D-l ION I. NISTOR este de părere că modificarea transitorie a Statutelor sugerată de d-l coleg Andrei Rădulescu, pentru prelungirea mandatului Delegaţiunii nu este necesară. Timpurile fiind excepţionale, cei ce conduc astăzi vor conduce mai departe, peste 15 Mai, ca şi cum ar fi aleşi până când ne vom putea întruni în sesiune generală pentru a face alegerea altei Delegaţiuni Delegaţiunea actuală să aibă grija să evacueze un număr suficient de membri, pentru ca Corpul academic să subsiste şi, întrunindu-se să poată vota cu numărul cerut de Statute.

In a doua chestiune ridicată, aceea a autorizării Delegaţiunii să contracteze împrumuturi, d-sa este de părere ca să se dea Delegaţiunii pentru timpurile actuale o plenipotenţă excepţională — într'o formulă cât mai largă — pentru a putea face faţă tuturor situaţiilor. D-sa formulează astfel propunerea d-sale:

Plenul autoriză Delegaţiunea ca să ia măsurile necesare ce va crede de cuviinţă, pentru ca mersul afacerilor Academiei să nu stagneze, având voia să contracteze împrumuturi sub orice formă şi făcând orice act necesar de dispoziţiune.

D-l VICTOR SLĂVESCU e de părere ca potrivit acestei plenipotenţe, Delegaţiunea să poată prelungi automat actualul buget.

D-l Preşedinte D. GUSTI, rezumând desbaterile, pune la vot propunerea d-lui coleg Ion Nistor privitoare la acordarea plenipotenţei excepţionale a Delegaţiunii.

Plenul ia act, fără vot, că mandatul actualei Delegaţiuni — după cum s'a învederat de d-l coleg Ion I. Nistor — se prelungeşte automat dacă Academia nu se va putea întruni în sesiune generală în Mai viitor, din cauza actualelor vremuri excepţionale.

La ordinea zilei fiind hotărîrile de luat cu privire la acceptarea legatelor defuncţilor Alexandru Vasilescu şi Dr. Ştefan Ion Roşescu, precum şi a donaţiunii d-lui Stelian Popescu în numele ziarului « Universul », d-l Preşedinte dă cuvântul d-lui coleg ANDREI RĂDULESCU care referă următoarele:

1. *Legatul Alexandru Vasilescu.*

Prin testamentul său olograf cu data de 5 Mai 1935 defunctul Alexandru N. Vasilescu, cu ultim domiciliu în Bucureşti, str. Aviator Petre Creţu 75, Parcul Domeniilor, lasă Academiei Române nuda proprietate a imobilului situat în Bucureşti, str. Aviator Petre Creţu Nr. 75, compus din terenul şi construcţia aflată pe el, compusă din parter şi etaj, cum şi mobilierul din casă, tot în nudă proprietate, iar uzufructul acestei averi testatorul îl lasă soţiei sale numită Firiţia Al. N. Vasilescu născută Costache Ilie, din Focşani, cu condiţia esenţială de a nu înstrăina sau ceda sub nicio formă acest uzufruct vreunui membru din familie.

Testatorul pune îndatorirea Academiei Române ca din venitul acestei averi să decearnă o bursă sau mai multe anual, unuia sau mai multor studenţi care urmează secţiunea construcţii la şcoala Politehnică din Bucureşti. Această bursă va purta denumirea: « Alexandru N. Vasilescu ».

Testatorul pune drept condiţie pentru acordarea bursei ca beneficiarul să fie creştin de pură naţionalitate română şi dacă este posibil fiu de ţăran, iar ordinea alegerii să fie a clasificaţiei şi a sărăciei.

Testatorul pune obligaţie executorului testamentar să întregească patrimoniul succesoral urmărind realizarea drepturilor pe care testatorul le are în succesiunea părinţilor săi, asupra imobilului din Bulevardul Basarab Nr. 153, Bucureşti.

Testatorul mai dispune ca, din suma de bani care va rezulta din valorificarea drepturilor sale în succesiunea părinţilor săi, executorul testamentar va mări fondul destinat bursei mai sus arătate.

Nefiind nici o piedecă pentru primirea legatului, d-l Andrei Rădulescu propune să fie primit sub beneficiu de inventar şi potrivit prevederilor Statutelor noastre.

— Propunerea se aprobă în unanimitate.

2. *Legatul Dr. Ştefan Ion Roşescu.*

Prin testamentul olograf cu data de 16 Iulie 1943, defunctul Dr. Ştefan Ion N. Roşescu institue Academia Română legatară universală, fără să-i dea această calitate în mod expres.

Testatorul dispune că din întreaga sa avere se va institui un fond denumit: « Dr. Ştefan Ion N. Roşescu din Piatra-Neamţ », din venitul căruia se va ajuta în fiecare an un copil sărac, inteligent, silitor, român, creştin ortodox.

Testatorul arată prin testamentul său că averea sa se compune din:

1. Jumătatea indiviză din casa situată în Bucureşti, str. Teodor Speranţia 158, Aleea A, 21.

2. O casă în blocul Colţei 33, Bucureşti.
3. Un imobil, teren, situat în Bucureşti, str. Cesar Boliac 37.

Ca avere mobilă testatorul indică: mobilierul din casă, două aparate de radio, cărţile de medicină, rentă Imprumutul Reîntregirii în valoare de 200 000 lei.

Defunctul Dr. Roşescu lasă prin acelaşi testament soţiei sale, pe timpul cât dânsa va trăi, dreptul de folosinţă asupra jumătăţii din casa situată în Bucureşti, str. Teodor Speranţia, 158.

Testatorul mai prevede prin testament ca din venitul Imprumutului Reîntregirii în sumă de 200.000 lei să se ajute anual câte un orfan din războiul 1941, silitor şi inteligent.

S'a întocmit inventarul de averea rămasă pe urma testatorului, din care rezultă că averea imobilă se compune din: jumătate indiviză din imobilul situat în Bucureşti, str. T. Speranţia 158, Aleea A, 21 în indiviziune cu soţia sa; un imobil vechiu cu un teren de 320 mp în str. Cesar Boliac 37; una cameră mobilată în blocul Colţei 33.

Averea mobilă lăsată de testator se compune din: mobilierul aflat în camera din blocul Colţei 33, specificată în inventar; o poliţă de asigurare pe vieaţă la Asigurarea Românească din 19 Februarie 1943, în sumă de 500.000 lei — beneficiară în caz de deces Academia Română; două titluri a câte 100 000 lei fiecare « Imprumutul Reîntregirii »; şase poliţe de asigurare populară pe vieaţă la Societatea Asigurarea Românească, fiecare a câte 20.000 lei. In caz de deces beneficiază moştenitorii legali; trei aparate de radio; un carnet la C.E.C. Nr. 29.545 în sumă de lei 395 000.

Destinaţia veniturilor fondului de a se ajuta un copil român, sărac şi inteligent intrând în cadrul de activitate al Academiei, d-l Andrei Rădulescu propune ca legatul să se accepte potrivit normelor Statutelor noastre, sub beneficiu de inventar.

— Propunerea se aprobă în unanimitate.

3. *Donaţiunea făcută de d-l Stelian Popescu, directorul ziarului « Universul ».*

Prin actul autentificat de Tribunalul Ilfov, Secţia Notariat din 27 Martie 1944, d-l Stelian Popescu, directorul ziarului « Universul », donează Academiei Române suma de lei 4.723 523 în numerar, sumă de bani adunată prin subscripţie publică de ziarul « Universul » în scopul ca prin contribuţie publică să se ridice în Capitala ţării câte un monument marilor Regi Carol I şi Ferdinand I. Deoarece mai în urmă aceste monumente au fost ridicate de către Stat, donatorul arată că a socotit că cea mai bună întrebuinţare ce se poate da acestei sume de bani colectate prin subscripţie publică, este să fie donată Academiei Române, cea mai înaltă instituţie de cultură românească, pentru a constitui cu ea un fond perpetuu denumit: « Fondul Regilor Carol I şi Ferdinand I, adunat prin subscripţie publică de ziarul « Universul ».

Din venitul acestui fond donatorul dispune ca Academia Română să premieze lucrări de valoare asupra vieţii şi activităţii celor doi mari regi ai României, precum şi asupra epocii lor.

Suma donată, arătată mai sus, a fost depusă la Academia Română în ziua de 27 Martie 1944 prin cec.

Actul de donaţie mai arată că Academia va putea învesti suma arătată mai sus în efecte de Stat, după aprecierea sa. De asemenea actul de donaţie mai prevede că modul de întrebuinţare a fondului instituit prin acest act, cum şi de acordare a premiilor, se va stabili de către Academia Română.

— Pusă la vot, donaţiunea este aceptată cu unanimitate de voturi.

---

36 *ȘEDINȚA DELA 7 APRILIE 1944*

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU comunică telegrama de condoleanțe, la moartea regretatului coleg Petre Bogdan, primită dela d-l coleg Em. Racoviță. D-sa prezintă și un album cu 7 caricaturi făcute de Cortazzi asupra adunării *Divanului Ad-hoc* moldovean, subliniind humorul ilustrațiilor.

In ordinea ideilor privitoare la evacuarea Academiei Române, d-l Președinte D. GUSTI arată stăruințele zadarnice depuse la d-l General Enescu, din Marele-Stat Major, de d-l Subsecretar de Stat I. C. Petrescu pentru susținerea cererii Academiei de a i se fixa ca centru de evacuare localitatea Hațeg, în 30 de camere. Asemenea arată și intervenția făcută în acelaşi scop Șefului Marelui Stat-Major însuși, d-lui General Ilie Șteflea. Toate aceste stăruințe s'au lovit de împotrivirea d-lui General Enescu, care a motivat-o prin aglomerarea cu alte instituții a orașului Hațeg. D-l General Enescu ne-a indicat să ne refugiem la Câmpulung-Muscel. Insă și această localitate este supra-aglomerată.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU, din cele expuse de d-l Președinte, fixează situația, conchizând că Instituția noastră, ca Corp, nu se poate evacua, neatribuindu-i-se o localitate convenabilă de evacuare.

D-l ANDREI RĂDULESCU constată, cu părere de rău, că nu s'a putut găsi o localitate de evacuare pentru Academia Română demnă de situația acestei Instituții de Stat. Crede că trebuia să se intervină direct la Președinția Consiliului de Miniștri.

D-l ION I. NISTOR roagă pe d-l coleg I. Petrovici, ca Ministru al Culturii Naționale, să salveze Academia din această dificultate, punându-i la dispoziție internatul vreunei școale.

D-l I. PETROVICI, după ce își exprimă și d-sa regretul că nu s'a găsit o localitate pentru Academie care să prezinte condiții convenabile pentru bunul mers al activității sale, zice că propunerea d-lui coleg Nistor, întru cât depinde de Ministerul Culturii Naționale, este realizabilă. Acest mi-

nister se va evacua la Orăştie. D-sa promite că se va rezerva Academiei, în această localitate, numărul de camere de care va avea nevoie.

D-l Preşedinte D. GUSTI exprimă mulţumiri d-lui coleg. I. Petrovici.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU aminteşte că înainte de a cunoaşte efectele atacurilor aeriene n'a fost partizan al evacuării. Ţinuse însă ca valorile noastre de preţ să fie din vreme evacuate. Aşa s'au evacuat colecţiile importante ale Bibliotecii şi arhiva Academiei. După experienţa făcută cu autorităţile rezultă că evacuarea, ca Corp, a Academiei, nu este posibilă. De aceea d-sa recomandă ca fiecare în parte dintre membrii Instituţiei să plece pe cont propriu, oriunde pot, iar pe lista celor care ţin să se evacueze la Orăştie să rămână numai acei ce nu se pot evacua individual

D-sa dă apoi amănunte asupra măsurilor care s'au luat pentru păstrarea lucrurilor rămase în localul din Capitală, depozitul publicaţiilor Academiei, portretele membrilor din sala de şedinţe şi din sălile de Secţiuni, etc. De altă parte d-sa este de părere ca Serviciile administraţiei, pentru ca să-şi poată continua zilnic activitatea necesară, să fie evacuate în localul Institutului «I. Otteteleşanu», proprietatea Academiei în comuna Măgurele-Ilfov. Aci vom fi mai feriţi de efectele bombardamentelor şi funcţionarea Serviciilor va fi asigurată şi prin telefonul existent la şcoală, iar legătura cu sediul Academiei din Capitală se va face printr'un vehicul cu cai, ce vom dispune să fie adus dela moşia Chiselet.

D-l General R. ROSETTI, după ce prezintă 91 de documente din anii 1671—1878, precum şi o serie de 94 scrisori din sec. al. XIX-lea dăruite de d-l I. Pelivan, — se alătură la părerea d-lui Secretar General că Academia nu se poate evacua în completul ei. In ce priveşte Biblioteca, ea nu poate fi părăsită şi de aceea d-sa va rămânea în Capitală s'o supravegheze, chiar dacă n'ar mai funcţiona.

D-sa, în altă ordine de idei, ocupându-se de asigurarea manuscrisului volumului IV din «Bibliografia românească veche», aflat sub tipar la tipografia Socec, i s'a dat garanţii de către această firmă că manuscrisul este păstrat în subsolul localului ei, peste care se află 9 rânduri de beton.

D-l Preşedinte D. GUSTI, fiind ultima şedinţă înainte de sărbătorile Paştilor, în loc de urarea tradiţională de revedere cu bine după vacanţă, exprimă în numele tuturor d-lor colegi credinţa nestrămutată în izbânda drepturilor noastre, pentru care poporul românesc a luptat şi a sângerat întotdeauna.

---

37. *ŞEDINŢA DELA 12 MAI 1944*

Preşedinţia d-lui N. VASILESCU KARPEN, Vicepreşedinte.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU aduce la cunoştinţă că, potrivit măsurilor luate la propunerea d-sale, în şedinţa dela 7 Aprilie a. c.,

în cursul vacanţei de Paşti, Serviciile Administraţiei noastre au fost evacuate şi instalate cu birourile lor în Castelul «I. Ottetelişanu» din comuna Măgurele (Ilfov). Serviciile funcţionează zilnic în acest local sub directa d-sale supraveghere şi conducere.

Funcţionarii au fost încartiruiţi, cei căsătoriţi în camerele găsite libere ale Institutului, cei necăsătoriţi în dormitoarele şcoalei. Hrana zilnică le este asigurată printr'o cantină comună.

Apoi d-sa dă relaţiuni asupra modului cum s'au făcut evacuările dela proprietăţile noastre rurale din Moldova, evacuări ordonate de autorităţile militare şi administrative.

a) Inventarul viu al moşiilor dela Moara Grecilor, dela Suseni şi dela Tomeşti s'a încolonat pe picioare până la moşia dela Ţigăneşti, iar de aci, împreună cu vitele acestei moşii, a pornit şi a ajuns în cele mai bune condiţiuni la adăpostul de întremare al moşiei noastre Batalul, din Ialomiţa. Pierderile de animale au fost foarte puţine şi cu totul neînsemnate. Dela Batalul convoiul a trecut prin Chiselet şi Frunzăneşti unde iarăşi s'au făcut popasuri de întremare, după care a fost pornit spre moşiile Tufeni (Teleorman) şi Slobozia (Argeş), după cum fusese stabilit anterior;

b) Inventarul mort — maşini, unelte agricole, mobilier, efecte, etc., a fost transportat în vagoane, care toate au ajuns la destinaţie;

c) Produsele moşiilor evacuate au fost parte vândute, parte predate autorităţilor militare române şi germane, cu bonuri, parte au rămas pe loc.

Administratorii moşiilor, după ce au sfârşit însoţirea convoaielor, s'au înapoiat la moşii, pentru a continua lucrările de exploatare şi a valorifica produsele rămase nevândute.

In ce priveşte situaţia noastră bugetară, d-l Secretar General aduce la cunoştinţă că Academia Română—din spirit de prevedere—a adresat Băncii Naţionale a României cererea pentru a-i deschide un credit de 30 milioane. D-sa nu crede însă că vom avea trebuinţă de împrumuturi, deoarece — după situaţia financiară a Contabilităţii — la data de 1 Mai — bugetul pe 1943—44 se va echilibra, întru cât prevederile dela venituri se vor compensa cu economiile făcute la capitolul cheltuelilor.

In ce priveşte bugetul pentru anul viitor, proiectul va fi întocmit de d-l coleg Victor Slăvescu, potrivit nouei situaţiuni.

In altă ordine de idei, d-sa arată că lucrările pentru sesiunea generală sunt în curs de întocmire. Raportul Secretarului General despre activitatea Academiei în anul expirat, ca şi toate celelalte rapoarte de sesiune vor fi gata în curând, aşa că atunci când va fi posibil ca Academia să se întrunească în sesiune generală, membrii prezenţi vor putea avea la îndemână întregul material necesar. Paralel s'a continuat cu strângerea rapoartelor speciale dela diferiţi raportori, despre lucrările intrate la concursul premiilor din acest an.

D-l General R. ROSETTI aduce la cunoştinţă măsurile pe care le-a luat pentru imediata reparare a stricăciunilor cauzate la imobilul Academiei de bombardamentele din ultima vreme, precum şi cele luate ca Serviciile

Bibliotecii să poată funcţiona într'un cadru redus, cu 5 funcţionari pe săptămână, prin rotaţie, ceilalţi fiind liberi să se refugieze înafară de Capitală. Asemenea comunică măsurile pe care le-a luat cu privire la depozitele particulare ce i s'au adus spre păstrare la Academie.

38. *ŞEDINŢA DELA 19 MAI 1944*

Preşedinţia d-lui General R. ROSETTI.

S'au făcut prezentări de publicaţiuni.

39. *ŞEDINŢA DELA 26 MAI 1944*

Preşedinţia d-lui N. VASILESCU KARPEN, Vicepreşedinte.

D-sa depune testamentul d-lui E p. H. D i m a.
S'au făcut apoi prezentări de publicaţiuni.

PARTEA II

ŞEDINŢELE ORDINARE

2 IUNIE 1944—27 APRILIE 1945

1 *ŞEDINŢA DELA 2 IUNIE 1944*

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

Deschizând şedinţa, d-sa zice:

Domnilor colegi,

S'a stins din vieaţă colegul nostru corespondent, profesorul Constantin Stoicescu.

Nota dominantă a vieţii sale a fost portretul moral ce ni l-a proiectat.

Constantin Stoicescu a fost un intelectual de rasă, care n'a trădat niciodată înaltele responsabilităţi, ce sunt legate de tipul adevăratului intelectual, un fapt puţin obişnuit la noi, unde oamenii gândului stau uneori departe de binefacerile morale.

Constantin Stoicescu a fost un caracter de o rară valoare. El a continuat şi desăvârşit, în mod original, tradiţia intelectuală şi politică în care a fost crescut în casa părintelui său, făcând — din unirea unei activităţi spirituale superioare, ştiinţifice, cu activitatea tăcută şi discretă de împrăştiere a binelui, sub toate formele şi pentru cât mai multe categorii sociale, fără a aştepta vreo recompensă — crezul său etic de vieaţă, în care se identifica întreaga sa raţiune de a fi.

Constantin Stoicescu a fost tipul omului de elită, cu o ţinută plină de demnitate, ilustrând, cum arareori s'a întâlnit în societatea românească, pe omul rezervat, cumpănit, de măsură şi de înţelepciune condensată, ca fruct al unei îngrijite educaţii de cultură clasică.

Format la izvoarele adânci şi curate ale culturii clasice — expresia unei civilizaţii fără egal, întemeiată pe valori morale statornice, ce au înfruntat veacurile, — Constantin Stoicescu a arătat şi pledat în deosebite rânduri însemnătatea studiilor clasice pentru învăţământul românesc.

Intreaga ființă a lui Constantin Stoicescu era dominată de o inteligență ordonată, sigură și calmă, prin însăși structura ei intimă, impregnată de spiritul clasicist.

Stăpânirea de sine nu a însemnat însă pentru Constantin Stoicescu o abdicare de judecată, căci el a știut să combată și să lupte oricând conștiința sa îi dicta să intervină.

In această privință, Constantin Stoicescu nu cunoștea compromisurile; vieața sa a luat proporția unui simbol, cu sensuri mari morale, arătând înțelegerea nobilă și participând la strădaniile vremii sale, prin difuzarea unei înalte învățături și prin iubire activă, totdeauna cu inima caldă și cu inteligență echilibrată, cu modestie și distincție.

Este o mare satisfacție să poți constata că, în răsturnările și prăbușirile atâtor valori ale vremii, sunt totuși valori morale și umane, ce nu pot fi, nici prăbușite și nici răsturnate.

Academia Română, alegând pe Constantin Stoicescu, în 1936, membru corespondent al ei, a făcut mai mult decât o recunoaștere științifică a savantului romanist de frunte; ea a dat, în același timp, o consacrare etică uneia dintre cele mai distinse personalități ale vieții culturale românești.

D-l General R. ROSETTI, luând cuvântul, zice:

La cuvintele de omagiu către amintirea aceluia care a fost C. C. Stoicescu, rostite de Președintele nostru, aș dori să adaug un omagiu personal

Când am fost ministru al Culturii Naționale și al Cultelor, în Ianuarie 1941, am găsit la minister o vastitate de dosare ale cercetărilor făcute în contra profesorilor universitari de comisiunea legionară prezidată de fostul rector P. P. Panaitescu, comisiune care propusese nenumărate măsuri contra multor profesori. Corpul profesoral universitar era neliniștit.

Pentru a cunoaște adevărul am hotărît să numesc o Comisiune care să cerceteze lucrările anterioare și să refere.

Membrii comisiunii și mai ales prezidentul trebuiau să fie oameni cărora să nu li se poată imputa ceva, care să fie recunoscuți ca imparțiali și cari să nu se sperie de amenințările directe sau indirecte, dar numeroase, ale legionarilor.

Am cerut relațiuni și, după recomandările ce mi s'au făcut, am numit ca membri ai acelei comisiuni pe regretatul C. C. Stoicescu (și președinte) și pe d-nii H. Hulubei și Sc. Lambrino și țin să aduc un recunoscător omagiu pentru lucrarea migăloasă, luminoasă și imparțială rezultând din lucrarea d-lor.

In alte chestiuni, privind tot membri din Corpul didactic universitar, părerea lui C. C. Stoicescu mi-a fost de mare folos.

De aceea nu pot lăsa să treacă acest prilej fără a aduce mărturisirea aceasta »

D-l General R. ROSETTI face o scurtă dare de seamă asupra mersului Bibliotecii dela vacanța de Paști, din care se vede că numărul lectorilor spo-

rește din săptămână în săptămână (în prima săptămână după Paști, deci după primele bombardamente, au frecventat Biblioteca 50 de lectori, în ultima săptămână numărul lor a fost de 149. In medie au fost 25 lectori pe zi.

D-l N. BĂNESCU aduce la cunoștință că a fost înștiințat prin telefon dela Ministerul Culturii Naționale că mâine se va face decernerea Premiului Național pentru proză literară, istorică și filosofică și a fost invitat să reprezinte Academia din partea Secțiunii Istorice în Comisiunea pentru acordarea premiului. S'a cerut un delegat și din partea Secțiunii Literare.

— Se deleagă d-nii N. Bănescu, din partea Secțiunii Istorice, și Al. Tzigara-Samurcaș, membru corespondent, din partea Secțiunii Literare.

D-l GH. I. BRĂTIANU face o dare de seamă asupra stării localului Institutului de Istorie Universală «N. Iorga», al cărui Director este, precum și asupra măsurilor ce s'au luat spre a se pune din vreme la adăpost arhiva Institului, a unei părți din cărți și a personalului; evacuându-se la Orăștie. La sediul Institutului a rămas d-l M. Berza, care se îngrijește de local, precum și de activitatea Institutului și de apariția lucrărilor acestuia.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU dă vești despre starea sănătății colegului nostru Ludovic Mrazec, cel mai vechiu membru al Academiei. Veneratul nostru coleg era de mai multă vreme bolnav. De o săptămână a fost lovit de paralizia membrelor inferioare. Mâine va fi adus din Brașov, unde se află, la București și va fi internat și îngrijit în Sanatoriul Spitalului Elias.

Apoi d-sa aduce la cunoștință că bogata colecție numismatică a colegului nostru de onoare Ing. C. Orghidan a fost pusă la adăpost în subsolul Băncii Naționale a României. Avem asigurări că această colecție. la timp oportun, va intra în patrimoniul Academiei direct din adăpostul Băncii Naționale.

---

2. *ȘEDINȚA DELA 9 IUNIE 1944*

Președinția d-lui N. VASILESCU KARPEN, Vicepreședinte.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU, după informațiile ce le are dela d-l coleg Al. Tzigara-Samurcaș, care a vizitat astăzi pe d-l coleg L. Mrazec la Sanatoriul Elias, aduce trista veste că vieața veneratului coleg — după spusele medicilor — e pe sfârșite, fiind chestiune de ore până la expiație.

---

3. *ŞEDINŢA DELA 16 IUNIE 1944*

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

Deschizând şedinţa, d-sa zice:

Domnilor colegi,

Imprejurări şi adversităţi neaşteptate m'au împiedecat să particip la ultimul omagiu, ce s'a adus luni, fostului nostru coleg şi Preşedinte, Ludovic Mrazec.

Deşi colegul Mrazec a cerut, ca şi după trecerea sa din vieaţă, să se învălue cu aceeaşi modestie, ce a caracterizat marea sa personalitate, exprimându-şi dorinţa să nu i se aducă elogii publice, să-mi îngăduiţi totuşi, în şedinţa intimă de astăzi să vă împărtăşesc două amintiri personale, ce pun în adevărata lumină caracteristica personalităţii, ce a fost Nestorul Academiei Române şi fruntaşul Secţiei ei Ştiinţifice.

Aleşi de Academia Română pentru a face propuneri asupra înfiinţării unui Centru Naţional de Cercetări Ştiinţifice, colegul Racoviţă şi cu mine ne-am întrunit în locuinţa profesorului Mrazec. A fost pentru mine nu o simplă şedinţă, ci o desfătare intelectuală, căci era o întrecere de duh înalt şi înţelegere pasionată pentru rolul constructiv al Ştiinţei în vieaţa de Stat între aceşti doi mari corifei ai ştiinţei mondiale, Racoviţă şi Mrazec. A fost întâia oară când l-am cunoscut mai de aproape pe Mrazec şi am câştigat sentimentul exact al figurii sale spirituale, prin înălţimea cugetării, înfruntarea aspectelor şi lansarea de fermenţi înnoitori în propunerile ce le făcea pentru restaurarea, în stil mare, a cercetărilor ştiinţifice în România.

A doua amintire a întregit şi întărit şi mai mult admiraţia vie, ce o aveam pentru bogata personalitate ştiinţifică a lui Mrazec. Inainte de a deschide şedinţa de comemorare, cu prilejul morţii prea regretatului coleg Grigore Antipa, Mrazec s'a apropiat de mine, m'a luat de braţ şi foarte mişcat, cu un surâs îndurerat şi resemnat, mi-a spus cu glas duios şi înlăcrimat: «să arăţi că tot ce a izbutit să realizeze Antipa se explică numai prin faptul că el a fost şi a rămas totdeauna un om de ştiinţă, şi să ştii, adaugă el, că ceea ce a legat mai întâi vieaţa mea de aceea a lui Antipa a fost camaraderia ştiinţifică».

S'a întâmplat ca în cuvântarea mea să accentuez tocmai metoda ştiinţifică, pe care Antipa a practicat-o ca un fir conducător în cursul activităţii sale variate şi fecunde. N'am să uit niciodată scena profund emoţionantă, când Mrazec, după ce am vorbit, s'a îndreptat pentru a doua oară spre mine şi, fără a scoate o vorbă, cu ochii în lacrimi mi-a întins mâna şi apoi grăbit a părăsit incinta Academiei.

Din aceste două întâmplări reiese tipul omului de ştiinţă prin excelenţă.

Intr'adevăr Mrazec a fost un întemeietor şi un premergător, ce a purtat faima Ştiinţei româneşti peste ţări şi mări, aducând puncte de vedere nouă, prin cercetări originale în domeniile variate ale petrografiei, mineralogiei, geologiei, geofizicei, ale zăcămintelor de sare, minerale şi minereuri. Dar un

titlu deosebit şi-a câştigat Mrazec, mai ales ca iniţiatorul şi îndrumătorul studiilor ştiinţifice asupra petrolului românesc, în timpul când exploatarea lui se afla încă la început.

Memorabile au rămas cuvintele prin care Mrazec încheia discursul său de recepţie la Academia Română asupra cercetării zăcămintelor de petrol: « pe lângă că pot îmbogăţi o ţară, zicea el atunci, ele mai au darul de a ascuţi « minţile şi de a oţeli energiile, înnobilând şi înălţând pe indivizi ca şi pe popoare ».

Numele său devine atât de cunoscut peste hotare, încât a fost chemat, el, profesorul de mineralogie dela Universitatea din Bucureşti, de către Imperiul rus al Ţarilor, ca să studieze zăcămintele de fier din Munţii Urali, dând astfel dovada că ştiinţa poate, în anumite momente, să transforme o ţară mică într'o mare putere.

Mrazec a făcut parte din vechea gardă a învăţaţilor liniştiţi, demni şi conştienţi de marea lor misiune socială, cari au contribuit la opera de regenerare a României Mari.

Laudă să aducem vieţii de nobilă şi excepţională vrednicie a colegului Mrazec, care o vieaţă de om, timp de 39 de ani, a trăit intens şi intim printre colegii săi de Academie, creând astfel o legătură ideală indisolubilă cu instituţia din care a făcut parte.

Scumpul şi preţuitul nostru coleg s'a dus să se odihnească acolo unde l-au chemat fraţii şi colegii săi: Ion Simionescu, Grigore Antipa şi Petre Bogdan; el poate dormi liniştit, căci vieaţa sa aparţine gloriei Ştiinţei şi Academiei Române.

Gloria in excelsis!

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU comunică telegramele de condoleanţe primite cu ocazia decesului colegului Mrazec dela d-nii profesori Em. Racoviţă, Gh. Macovei, N. Cartojan, membri ai Academiei Române, I. Ionescu-Dolj, membru corespondent, Iuliu Hatieganu, în numele Universităţii Cluj-Sibiiu şi D. V Ionescu, în numele Facultăţii de Ştiinţe din Cluj-Sibiiu.

In altă ordine de idei, d-l Alex. Lapedatu comunică telegrama de mulţumire a d-nei Roza Prof. Stoicescu, pentru omagiile aduse de Academie profesorului C. Stoicescu, fost membru corespondent al Academiei Române.

D-l Secretar General, amintind de dispoziţia testamentară a mult regretatului coleg Mrazec, de a nu se rosti cuvântări şi aduce flori la înmormântarea sa, propune ca Academia, în locul coroanei ce ar fi urmat să depună pe mormântul colegului dispărut, să ofere 100.000 lei, în rentă de stat, pentru augmentarea *Fondului Profesor Ludovic Mrazec*, instituit la Facultatea de Ştiinţe din Capitală.

— Propunerea se aprobă în unanimitate.

D-l GEORGE OPRESCU, membru corespondent, zice că unul din colaboratorii numeroşi ai profesorului Mrazec a fost actualul Rector al Universităţii din Basel, profesorul Reinhardt. D-sa a fost chiar asistentul

lui Mrazec la Universitatea din Bucureşti, unde a învăţat româneşte. Din convorbirile care le-a avut cu d-l Reinhardt, d-l George Oprescu ştie că acesta poartă profesorului Mrazec o adâncă recunoştinţă şi că în nenumărate ocazii şi-a exprimat simţimântul său de fericire că a putut fi colaboratorul acestui mare om de ştiinţă român.

D-l General R. ROSETTI îşi aminteşte că în 1918—19, fiind în Franţa, un ofiţer superior francez l-a informat că, pe vremea aceea, profesorul Mrazec a avut însărcinarea să facă o explorare în Tunisia, pentru căutarea zăcămintelor de potasiu, şi că a făcut o lucrare impresionantă.

---

4 *ŞEDINŢA DELA 23 IUNIE 1944*

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l Preşedinte comunică o scrisoare primită dela d-l Prof. Gh. N. Leon, în care se arată că în biblioteca mult regretatului nostru coleg Dr. Gr. Antipa s'au găsit acum în urmă trei fotocopii de pe testamentele lui Grigore Antipa şi soţiei sale Alexandrina. D-l Prof. Leon înaintează aceste fotocopii, arătând că, de îndată ce ele s'au găsit, a oprit pe loc împărţirea între moştenitori a bunurilor succesiunii celor doi defuncţi, până ce se va vedea dacă există înseşi testamentele originale, singurele care au valoare juridică. S'a dat mandat unui domn avocat să se ocupe de aflarea originalelor şi, în cazul găsirii lor, să ţină la dispoziţia Academiei Române bunurile împărţite şi în prezent aflate în posesia unora dintre membrii familiei. Această măsură a fost luată, deoarece Alexandrina Antipa, prin testamentul său, a instituit Academia Română legatară universală, spre a întemeia un fond denumit « Fondul Alina şi Grigore Antipa », din venitul căruia Academia să sprijine cercetările în domeniul Ştiinţelor fizice şi biologice.

Dela mult regretatul coleg Grigore Antipa avem fotocopii de pe două testamente, unul dela 18 Iulie 1920, celălalt dela 20 Octomvrie 1922. Testamentul Alexandrinei Gr. Antipa poartă data de 18 Noemvrie 1927. D-l Preşedinte Gusti dă cetire acestor testamente, după care arată că în scrisoarea sa, d-l Prof. Leon mai comunică Academiei că toată corespondenţa regretatului Antipa cu savanţii străini şi cu membrii Familiei noastre Domnitoare se află pusă de o parte şi va fi predată Academiei Române.

— Se vor exprima mulţumiri d-lui Prof. Gh. N. Leon.

In altă ordine de idei d-l Preşedinte Gusti dărueşte o scrisoare adresată d-sale de regretatul prof. Nicolae Iorga, pe când era Preşedinte al Consiliului de Miniştri.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU comunică telegrama de condoleanţe primită dela d-l coleg Sextil Puşcariu la pierderea colegului L. Mrazec.

Apoi d-l Secretar General arată că la Tribunalul Ilfov s'a deschis succesiunea regretatului nostru coleg corespondent Prof. C. Stoicescu. Prin testamentul său olograf, cu data de 17 Iulie 1941, regretatul coleg a lăsat Academiei Române un legat în sumă de 200.000 lei, precum și cărțile sale de drept, literatură, istorie, etc. Îi mai lasă libertatea să ridice din dosarele politice rămase dela părintele său și din manuscrisele aflate în arhiva familiei ceea ce i s'ar părea de vreun interes și pe care ar voi să le conserve.

— Se ia act cu recunoștință.

---

5. ȘEDINȚA DELA 30 IUNIE 1944

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l Președinte aduce la cunoștință că d-l coleg Liviu Rebreanu a fost greu bolnav, dar că a trecut cu bine peste această încercare. Propune și se aprobă să i se trimită o telegramă de simpatie.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU comunică o telegramă de condoleanțe adresată Academiei de d-l Prof. Dragomir Hurmuzescu, pentru pierderea colegului nostru Ludovic Mrazec.

D-sa dă cetire următoarei telegrame primită, de la d-l coleg C. Rădulescu-Motru:

«Doliurile noastre din nefericire se înmulțesc. Nu sunt îndeajuns rudele și prietenii pe care-i pierdem pe front, și cu prilejul bombardărilor, mai suntem loviți și de repetatele pierderi în rândul colegilor. După Gr. Antipa și Petre Bogdan, iată acum și Mrazec, prietenul meu din copilărie. Este dureros pentru mine, mai ales, care nu pot să iau parte la înmormântarea lor pentru a le aduce un ultim omagiu de iubire...».

D-l General ROSETTI face o dare de seamă asupra stricăciunilor pricinuite Bibliotecii cu ocazia bombardamentului dela 28 Iunie.

---

6. ȘEDINȚA DELA 7 IULIE 1944

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU, comunică următorul raport despre activitatea Școalei Române din Roma din cursul iernii trecute, înaintat de Directorul acestei școale d-l Prof. Scarlat Lambrino:

Am onoarea a vă aduce la cunoștință următoarele cu privire la activitatea Școalei din cursul iernii acesteia.

Membrii Şcoalei, puţini la număr anul acesta, şi-au continuat cu râvnă activitatea în domeniile respective, cu toată apăsarea sufletească în care le-a fost dat să lucreze. D-l Ion Guţia, membru al Secţiunii Filologice, şi-a terminat lucrarea asupra epitafelor la Tasso, studiu migălos şi cu interesante concluziuni privitoare la stările culturale şi sociale din vremea în care a scris poetul. D-l Iosif Iliu, membru al Secţiunii Artistice, are la activul său o frumoasă galerie de pânze care ar fi putut figura cu cinste într'o nouă expoziţie a Şcoalei, dacă împrejurările ar îngădui-o şi dacă mai cu seamă ar fi întovărăşit şi de alţi colegi artişti, ca în celelalte manifestări de acest fel ale noastre. In sfârşit, d-l Roman Vlad, membru ospitant, şi-a continuat compoziţiile sale, între care figurează un impresionant « De Profundis » terminat, pe care l-a executat într'o reuniune intimă la care au luat parte d-l V. Grigorcea, ministrul României, Monseniorul Montini, Secretar de stat al Vaticanului, şi câteva alte personalităţi prietene ale Şcoalei.

Nouăle publicaţii ale Şcoalei, volumul X din *Ephemeris Dacoromana* şi volumul V din *Diplomatarium Italicum*, sunt gata t părite şi în curând se va face broşarea lor. Sper că vă voiu putea prezenta prin viitorul curier amândouă volumele a căror apariţie a fost atât de mult întârziată de greutăţile tipografice pe care le-am avut de întâmpinat.

Din păcate, activitatea cu caracter public a Şcoalei (conferinţe, cursuri) nu s'a putut începe din pricina împrejurărilor grele în care s'a trăit la Roma cu începere din Septemvrie 1943 şi a restricţiilor legale care ni s'au impus. Deoarece de curând e permisă circulaţia în oraş până la 8 seara, d-nii lectori Petru Iroaie şi Teodor Onciulescu vor începe zilele acestea, — în chip cu totul privat, căci altfel nu ar fi posibil —, două cursuri de Limba Română, unul pentru începători şi altul pentru vechii noştri elevi de anul trecut. De altfel, d-nii lectori mi-au fost de mare ajutor în iarna aceasta supraveghind corectarea publicaţiilor noastre care acum sunt tipărite. Totodată, deoarece nu avem manuale necesare, potrivite publicului italian care vrea să înveţe româneşte, d-nii lectori, la îndemnul meu, au alcătuit unul o gramatică uşoară şi altul o mică culegere de texte cu explicaţii, care se vor tipări şi vor servi în viitor la cursurile dela Şcoală şi dela Universităţile italiene unde funcţionează un Lectorat de Limba Română.

Inafară de aceasta, eu însumi am putut prezenta probleme de arheologie românească publicului savant sau publicului intelectual din Roma într'o comunicare şi o conferinţă pe care am avut prilejul să le ţin în ultimele două luni. In comunicarea făcută la Pontificia Accademia di Archeologia în ziua de 17 Februarie am studiat « Reliefurile Trofeului dela Adam Clissi », iar în conferinţa ţinută la Istituto di Studi Romani în ziua de 13 Martie am vorbit despre « Religia şi arta romană în Dacia ».

Dacă Şcoala nu a putut organiza ca în ceilalţi ani conferinţe şi cursuri din pricina împrejurărilor, în schimb am putut strânge în jurul nostru în numeroase reuniuni intime personalităţi ale intelectualităţii italiene din Roma şi membri ai Vaticanului care poartă prietenie României şi insti-

tuției noastre, pentru a menținea contactul cu prietenii noștri încercați și a întreținea sentimentele pe care le au față de noi.

Acestea sunt elementele de seamă ale activității noastre în iarna aceasta de grele încercări pentru țara noastră, în care ne-a fost dat să auzim cu durere în suflet că țara a fost invadată și că Universitatea din București a fost distrusă de bombardament. Ne-am adus însă aminte de cuvintele marelui nostru Grigore Alexandrescu care, acum o sută de ani, sfătuia neamul nostru «să stăpânim durerea care pe om supune» și, cu inima strânsă dar hotărîtă, am pornit mai departe în împlinirea însărcinării pe care ne-ați încredințat-o în Roma.

Vă rog să primiți, Domnule Președinte, odată cu viile mele mulțumiri pentru interesul pe care Academia Română l-a purtat Școalei noastre, expresiunea înaltei mele considerațiuni».

D-l General R. ROSETTI face următoarea propunere:

«In vremuri normale Academia Română își întrerupe ședințele obișnuite dela 15 Iulie până la 15 Septemvrie.

Dată fiind însă situațiunea de astăzi și nevoia ca să ne putem sfătui cât mai des, propunem ca în anul acesta Academia să nu-și întrerupă ședințele pentru obișnuita vaeanță de vară»

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU observă că după dispozițiile Statutelor noastre la 15 Iulie a fiecărui an Academia ia vacanță de vară până la 15 Septemvrie a anului respectiv. Ne-am putea însă întruni săptămânal la Academie, în mod amical, fără să se întrețină o condică de prezență la aceste întruniri și fără să se încheie procese-verbale, ca la ședințele în regulă.

---

7. *ȘEDINȚA DELA 14 IULIE 1944*

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

Preotul N. M. POPESCU prezintă lucrarea «Mărturisirea Ortodoxă» (București, 1942—1944) a lui Petru Movilă, Mitropolitul Kievului, cuprinzând textul grecesc de pe manuscrisul Parisinus (1642) și textul român al lui Radu Greceanu (1691). Lucrarea are o precuvântare de Tit Simedrea, Mitropolitul Bucovinei, căruia i se datorește și apariția acestui volum.

D-l Președinte D. GUSTI primește volumul, aducând deosebite elogii atât Mitropolitului Tit Simedrea, cât și editorilor: Preotului N. M. Popescu și Diac. Gheorghe I. Moisescu.

D-l Președinte amintește apoi că, după Regulament, Academia intră dela 15 Iulie a. c. până la 15 Septemvrie viitor, în vacanța academică de vară. Din ședința trecută am hotărît ca, totuși, toți cei dintre noi aflați în Capitală, să continuăm a ne aduna regulat Vinerea, la ora obișnuită a șe-

dinţelor, în tot cursul acestei veri, în întruniri intime, fără încheiere de procese-verbale şi fără notarea prezenţelor. Cu amintirea acestei dispoziţiuni, d-sa ridică şedinţa.

---

8. *ŞEDINŢA DELA 15 SEPTEMVRIE 1944*

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

Deschizând şedinţa, d-l Preşedinte zice:

Domnilor Colegi,

In scurtul interval de două luni de vacanţă statutară a Academiei Române, cronica Istoriei României a înregistrat unul din cele mai grav încercate momente ale ei.

Când însă primejdia se apropia mai ameninţătoare pentru viitorul Ţării, într'o încordare de ultima oră, apare actul istoric dela 23 August 1944.

In seara acestei zile am ascultat cu toţii, cu adâncă emoţie, proclamaţia pe care M. S. Regele Mihai I o cetea calm şi hotărît, liniştit şi limpede, izvorîtă din recunoaşterea celor mai aspre realităţi româneşti.

Prin glasul M. S. Regelui Mihai vorbea conştiinţa fiecărui cetăţean luminat al Ţării.

Pace — Independenţă politică — Reîntoarcerea României în alianţele ei fireşti cu Naţiunele-Unite şi cu Franţa — Redobândirea părţii de Nord a Ardealului, cetate a Românismului — revenirea la vieaţa constituţională normală şi întronarea unei sincere democraţii sociale, iată tot ce dorea Naţiunea Română în acel moment al serii de 23 August 1944.

Această seară memorabilă a însemnat identificarea dintre Rege şi Poporul român şi integrarea şi mai strânsă a Monarhiei în realităţile de vieaţă ale comunităţii naţionale.

Academia Română, ce reprezintă de 78 de ani interesele permanente spirituale ale Naţiunii, adică însăşi veşnicia ei, aduce omagiul ei mişcat Preşedintelui ei de onoare, Maiestăţii Sale Regelui Mihai I, urându-i, ca prin larga comprehensiune a Naţiunilor-Unite, România să-şi regăsească, sub domnia Sa, calea ei firească de participare constructivă la vasta operă de întinerire şi regenerare a Lumii şi a Europei.

Inainte de începerea lucrărilor noastre, propun deci să trimitem M. S. Regelui Mihai I următoarea telegramă:

« Academia Română, cu prilejul reînceperii activităţii, ei simte o înaltă datorie sufletească a trimite Inaltului Protector şi Preşedintele ei de onoare cele mai calde şi devotate omagii de iubire şi de credinţă recunoscătoare pentru actul istoric dela 23 August 1944, închinat salvării Ţării şi reîntregirii hotarelor ei ».

Preşedinte, *D. Gusti*

Şedinţa se suspendă.

La redeschiderea şedinţei d-l Preşedinte D. GUSTI zice:

Domnilor colegi,

Intrând în ordinea de zi, am trista îndatorire să încep prin a vă vesti că marile şi grelele încercări, pe care vieaţa instituţiei noastre le-a suferit în ultimul timp, prin dispariţia a şapte colegi, mult preţuiţi şi cari au lăsat goluri simţite în cercul nostru restrâns, nu s'au sfârşit cu atât.

Au urmat încă trei lovituri nouă, una după alta, reprezentând pierderi mari spirituale pentru întreaga Naţiune, în cea mai nobilă expresie a ei: pentru Ştiinţă, pentru Literatură şi pentru Industria românească şi nu mai puţin pentru toate secţiunile Academiei Române. Intr'adevăr, Secţiunea Ştiinţifică a pierdut pe membrul ei de onoare, profesorul *Francisc I. Rainer*, la 5 August; Secţiunea Literară pe membrul ei activ, *Liviu Rebreanu*, la 31 August şi Secţiunea Istorică pe membrul ei de onorare; inginerul *Constantin Orghidan*, la 1 Septemvrie 1944.

Să-mi îngăduiţi acum, ca în ordinea cronologică a dispariţiei lor, să le aduc câteva cuvinte omagiale.

Pierderea profesorului F r a n c i s c I. R a i n e r lasă un mare gol în lumea ştiinţifică. El a fost o ilustraţie excepţională a catedrei şi a Ştiinţei.

Rareori au fost întrunite în mod atât de fericit, aşa cum le-am întâlnit la dânsul, strânse într'un singur mănunchiu, însuşiri ca: temeinicia ştiinţifică, măestria organizatoare şi nobleţa de suflet.

Acest elogiu este un tribut, pe care-l cere dela mine prietenia de care m'am bucurat şi admiraţia ce mi-a inspirat-o acest om de obiceiuri antice şi pure, când am lucrat împreună la cercetările de monografie sociologică, câteva luni, în trei ani, în trei sate româneşti.

Profesorul Rainer a fost un adevărat filosof, care practica, fără a o afişa, înţelepciunea — spre deosebire de atâţia cari o afişează, fără a o practica; care a unit modestia cu cele mai înalte lumini ale cunoaşterii, simplitatea cea mai amabilă şi cuceritoare cu sufletul cel mai ridicat, severitatea pentru el însuşi cu indulgenţa pentru alţii.

Prin caracterul său, prin spiritul său, prin virtuţile sale a meritat stima, încrederea şi amiciţia, aş spune respectul, chiar evlavia celor ce l-au cunoscut.

Francisc Rainer a fost un adevărat profesor, marele şi neuitatul său merit, care va rămânea neşters în amintirea tuturor.

Catedra a fost, în sensul cel mai deplin al cuvântului, o adevărată uzină de ştiinţă.

Probitatea muncii sale ştiinţifice, pasiunea de lucru, cultul datoriei şi conştiinciozitatea cu care îşi îndeplinea obligaţiile sale didactice — au fost proverbiale.

Lecţiile sale au avut totdeauna o înaltă valoare ştiinţifică şi etică — de altfel ca şi conferinţele ori convorbirile particulare — produceau o desfătare intelectuală şi uimeau prin măreţia şi varietatea orizonturilor — răscolitoare de probleme nouă.

Dar, mai presus de toate, impunea munca sa de benedictin, care era o adevărată predică prin exemplul vieții sale.

De mai bine de patru decenii, activitatea sa obișnuită s'a desfășurat zi de zi, în proporții extraordinare, fără pauză, de foarte dimineață până foarte târziu, în cadrul riguros și închis al Institutului său.

Prin stricta și severa întrebuințare a timpului, devenise un titan al muncii, ilustrând reflecțiile înțelepte ale lui Seneca:

« Pentru ce se plâng oamenii, se întreba Seneca, a trăi atât de puțin? Vieața noastră, adaugă el, este destul de lungă, însă o risipim și frivolitatea o scurtează. Omul de litere, care poate zice: Amici, diem non perdidi, și care consacră toate momentele sale la lucrări utile, a găsit arta de a multiplica timpul ».

Rainer era stăpân suveran pe această artă.

Astfel s'a format un cult pentru profesorul Rainer. El lasă după sine o amintire de duioșie și venerație, pe care multă vreme o vor purta în sufletele lor, partizani declarați, amici recunoscători și marele număr de studenți, pe cari dânsul i-a format.

Nu mă pot opri, din numeroasele piese inedite, pe care distinsa și nobila soție a profesorului Rainer mi le-a pus la dispoziție, să vă comunic un fragment dintr'o scrisoare, în care colegul nostru onorar Ștefan Popescu, caracterizează personalitatea profesorului Rainer, mai ales că vine din partea unui mare artist:

...« toată vieața lui, scrie Ștefan Popescu, e o poveste frumoasă pe care puțini o vor pricepe. Nu face nimic însă, sufletul este mare pentru viitor și vecii vecilor ».

« Se va povesti poate, în universitate, atunci când el nu va mai fi: a fost un om odată în universitate și sufletul lui — Maia — va da naștere poate altor oameni și aceia vor fi cu adevărat copiii lui, sânge din sângele lui ».

« El să-și continue lupta lui sfântă, indiferent de-l pricep sau nu cei din jurul lui; dar nici sufletește nimic nu se pierde, sământa maiană rămâne, *povestea* lui va da roade ».

Opera ilustrului decedat a fost fundamentală. Din această operă numai o mică parte a apărut — bunăoară, « *Studiul circulației limfatice a inimii* », devenit dela început clasic.

Mult material inedit așteaptă în cartoane lumina tiparului, căci profesorul Rainer nu publica nimic ce nu satisfăcea integral exigențele severe și meticulozitatea desăvârșită a grijii unui erudit de rasă, ce avea în cel mai înalt grad desvoltat sentimentul responsabilității scrisului. De aceea operele sale rămân ca un exemplu de muncă cinstită, modestă și de probitate, închinate Adevărului și au caracterul unor lucrări definitive, oferind o bază solidă pe care se poate clădi mai departe.

Dar meritul profesorului Rainer, care-l va face nemuritor, este creația acelui faimos Institut de Anatomie și Embriologie și mai târziu a Institutului de Antropologie, atât de originale, bogate și metodic orânduite, încât nici în marile centre de veche cultură universitară ale Apusului nu se în-

tâlnesc multe la fel. De aceea aceste Institute vor trebui să primească numele creatorului lor.

Străinii savanți ce au vizitat acest Institut cu unic de bogata lui colecție de cranii și valoroase piese de patologie osoasă, au recunoscut impresionați deosebita lui valoare. Iată, pentru a face numai două citate, cum s'a exprimat profesorul Sergent din Paris, după călătoria de studii făcută în România în 1926:

« L'Institut d'Anatomie, installé dans les locaux de la Faculté de Mé-« decine et dirigé par le Professeur Rainer, est digne d'inspirer un sentiment « d'envie à mes collègues anatomistes de la Faculté de Paris ». (Presse Mé-« dicale » din 17 Iulie 1929).

Iar cu ocazia Congresului Internațional de Antropologie, ce a avut loc la București, în 1937, Henry Berr, creatorul Institutului și revistei de Sinteză din Paris, nu s'a putut opri să exclame: « Ce n'est pas l'oeuvre d'un homme, c'est l'oeuvre d'un géant ».

Institutul a dobândit însemnătatea lui remarcabilă datorită spiritului științific ce l-a dominat și însuflețit și care stă la baza Anatomiei Științifice, concepută de profesorul Rainer, astfel cum o găsim înscrisă pe frontispiciul Institutului: « Anatomia este Știința formei vii ».

Este doctrina, pe care eu îmi permit să o numesc, a cadavrului viu.

Studiul cadavrului, spune profesorul Rainer, este de o valoare nepretuită pentru adevărata anatomie, care este « anatomia ființei vii ». Reacționând împotriva vechii concepții pur descriptive a formelor anatomice pe planșe de studiu, Rainer a creat, unul dintre cei dintâi în lumea științifică, un învățământ anatomic viu, încercând a scrie cu formule anatomice evoluția vieții, a vieții în toate dimensiunile, curgătoare și natural unitară.

Profesorul Rainer a fost un deschizător de drumuri nouă și în privința unei Antropologii a poporului român, creând fundamentul științific prin cercetările ce le-a făcut pentru întâia oară pe teren, în trei sate românești, care sunt de altfel și primele monografii antropologice sătești din știința mondială.

Cu mare emoție îmi amintesc de strânsa colaborare științifică a profesorului Rainer în campaniile monografice, întreprinse de Institutul Social Român și Seminarul de Sociologie al Facultății de Litere din București, sub conducerea mea, din 1927 în Nereju-Putna, 1928 în Fundul Moldovei-Bucovina și 1932 în Drăguș-Făgăraș. Mă simt mândru că am solicitat această colaborare profesorului Rainer, dându-mi seama că era o chestiune de onoare pentru știința românească, ca problema rasei să fie studiată, nu de străini, ci de adevărați oameni de știință ai Universității noastre.

Profesorul Rainer s'a incadrat dela început în planul nostru de lucru pentru o construcție a Științei Națiunii Române, prin cercetări monografice, și a impus o nemărginită admirație tinerilor mei colaboratori, dând măsura întreagă a marii sale personalități.

Cine a uitat frumoasa, clara și simpla expunere a profesorului Rainer țăranilor din Fundul Moldovei, prin care li se explica de ce se fac măsurătorile antropologice și cercetările sanguine, ce înseamnă reacția Meinecke pentru constatarea sifilisului?

Marele profesor », cum i se spunea de țărani, a reușit să-i facă să înțeleagă rostul lucrărilor și să vină de bună voie în laboratorul său de cercetări, convinși că astfel contribue la cunoașterea științifică a neamului. Numai cine a lucrat pe teren cu profesorul Rainer poate să-și dea seama de impresionanta, tăcuta, neobosita și entuziasta activitate desfășurată de dânsul nu numai pe tărâmul cercetărilor, dar ceea ce nu se știe, și pe cel practic. Căci profesorul Rainer, pentru întâia oară în țara românească, a creat, în satele unde lucra câte o secție medicală, aducând cu sine lăzi ușor transportabile cu medicamente și lăsând la plecare țăranilor fișe de grupele sanguine din care fac parte, ca și rezultatele reacțiunilor Meinecke.

Cercetările din Nereju, Fundul Moldovei și Drăguș, au apărut în 1937 ca un omagiu pentru « Congresul Internațional de Antropologie, Arheologie și Preistorie » din București, sub titlul « *Enquêtes antropologiques dans trois villages roumains des Carpathes* ».

Cunoscutul profesor elvețian Pittard, care făcuse unele studii antropologice în România, a mărturisit, la acest congres, că cercetările profesorului Rainer formează « întâia cercetare *în adâncime* a antropologiei Țării Românești ».

Intr'adevăr, atunci când Pittard a încercat să tragă anume concluzii pe baza studiilor unui foarte mărginit număr de cazuri, profesorul Rainer, numai în acele trei sate, a făcut 1002 fișe antropologice, 2370 reacții isohemoglutinare și 492 fotografii antropologice.

Rainer a creat un model științific de cercetare, care n'a găsit până astăzi nici imitatori și nici adepți. Cu multă duioasă melancolie, cetim la sfârșitul lucrării sale: « ne-am sforțat în această publicație să facem expunerea cea mai obiectivă și, pentru a zice astfel, cea mai concretă posibilă. Insă noi n'am epuizat materialul adunat de noi. Vom reveni cu altă ocazie ».

Poate se va găsi vreunul din distinșii săi elevi să poată săvârși această revenire, care nu i-a fost lui dat să o facă, și să aplice metoda riguroasă, pe care profesorul Rainer a creat-o.

Rainer a fost un umanist de sensul oamenilor Renașterii, unind erudiția cu arta și literatura.

Impregnat de cultura greacă, a cărei limbă o mânuia, era un adept și adânc cunoscător al operei lui Goethe, care a avut o influență hotărîtoare asupra sa. Cunoscător al școalelor de pictură din diferite epoci, își făcea o plăcere să stabilească legături între anatomia personajelor și felul cum ele erau înfăptuite plastic, artistic. Rainer, prin testament, a donat Academiei cărțile despre artă și despre artiști din biblioteca sa, ca și colecția sa de reproduceri, în metal și gips, mai ales după gliptica egeeană.

Activitatea aceasta neîntreruptă, zi de zi, an de an, astăzi este la capăt. Flacăra vieții lui Rainer s'a stins. Dar s'a stins oare, într'adevăr? Claude Bernard a accentuat cu energie, că ideea morții este o idee experimentală, că ideea imortalității sufletului nu este un concept și o idee abstractă.

Rainer a declarat, în deosebite rânduri, că a suferit puternice influențe, pe lângă Goethe, dela Virchow și Claude Bernard. Să fi meditat oare Rainer

în ultimele lui zile asupra ideii morții, așa cum a fost concepută de Claude Bernard? Se poate. Căci tot timpul el urmărea, cu un interes permanent științific fazele boalei sale și făcea prognosticuri precise asupra sfârșitului său. « Natura își face datoria », obișnuia să zică, atunci când, conștient până în ultimele lui clipe și-a luat în mod dramatic, rămas bun dela mult prețuita sa soție, dela prietenii, asistenții și elevii săi.

De sigur că era preocupat de această, cea mai gravă problemă ce se pune umanității, problema morții și se sforța, și el, a pătrunde enigma morții, întrebându-se dacă nu cumva are vreun sens refuzul universal de a privi moartea ca sfârșit al vieții umane, și care s'a cristalizat în cunoscuta formulare:

« Am două lucruri în mine, unul este ceea ce devine spirit când mor, altul este sufletul corpului, care moare odată cu el ».

Printre reflecțiile lăsate de Rainer, în ultimele zile ale vieții sale, am găsit scris cu creionul, grăbit și puțin citeț, cunoscutele versuri ale lui Coșbuc:

Din codru rupi o rămurea,
Ce-i pasă codrului de ea,
Ce-i pasă unei lumi întregi,
De moartea mea?

Profesorul Rainer a fost nedrept cu contemporanii săi care niciodată nu l-au iubit și admirat mai mult, ca în timpul boalei sale, și dacă ar fi ca acești contemporani să-i aleagă un epitaf, și l-ar însuși de sigur pe acel din Catedrala din Cambrai:

« Sub această piatră se odihnește Fénelon. Trecătorule, nu șterge acest epitaf cu lacrimele tale, pentru ca alții să-l poată ceti și să plângă și ei ca tine ».

* * *

Domnilor colegi,

Când în ședința din 26 Mai 1939 a fost salutat pentru întâia oară în incinta ei, de Președintele Academiei Române, Liviu Rebreanu a declarat: « Vin în mijlocul D-voastre, prea onorați colegi, după o vieață aspră de luptă și de muncă », declarându-se fericit că intră în « Casa Nemuririi ».

In această casă vom spune acum câteva cuvinte, sub specie aeternitatis, despre una din cele mai puternice și originale figuri ale mișcării literare românești, despre unul din cele mai mari talente literare, ale cărui opere au intrat de mult în conștiința publică și au avut onoarea a fi tălmăcite în zece limbi străine — despre semnificația operei fostului nostru coleg, Liviu Rebreanu.

Rebreanu este creatorul romanului realist românesc, el este istoriograful literar al societății românești.

Planurile de inspirație ale lui Rebreanu au fost diverse, unitatea de creație a fost însă una și aceeași: structura socială și etică a poporului român.

Intreaga societate românească a fost înfățișată în opera sa: vieața românească în « *Ion* » și « *Răscoala* », aspectele mahalalelor în « *Golanii* », mediul

mic burghez de funcţionari, în « *Jar* », psihologia naţionalistului ardelean în « *Pădurea spânzuraţilor* », poveşti fantastice, în « *Adam şi Eva* », degenerescenţa aşa zisei « societăţi bune » în « *Ciuleandra* », eroismul lui Horia în « *Crăişorul* »...

Dar mai ales sufletul de ţăran din Năsăud vorbeşte de nevoile, năzuinţele şi luptele naţiunii sale, şi are o viziune realistă asupra stărilor crâncene de vieaţă a acelora care alcătuesc adevărata structură socială a Ţării, ţăranii şi satele.

Marea virtute a romancierului Rebreanu este veridismul social.

Observator neîntrecut, exact, viguros şi dârz, are curajul a proclama, în opera sa, Adevărul social înainte de orice.

Ţăranul nu este nici bun şi nici rău, ci aşa cum este el în realitate.

Este, dacă vreţi, punctul de vedere al sociologiei ştiinţifice, de aceea romanul lui Rebreanu se poate numi sociologic.

Rebreanu redă puternica iubire de vieaţă, cu mijloace literare simple şi fără a fi sclavul vreunei formule estetice, după cum el însuşi declară în 1920:

« Nu frumosul, o născocire omenească interesează în artă, ci pulsaţia vieţii. Când ai reuşit să închizi în cuvinte câteva clipe de vieaţă adevărată, ai săvârşit o operă mai preţioasă decât toate frazele frumoase din lume ». Şi apoi Rebreanu continuă programatic:

« Precum naşterea, iubirea şi moartea alcătuesc enigmele cele mai legate de vieaţa omenească, ele preocupă mai mult şi pe scriitorul care încearcă să creeze vieaţa ».

Această creaţie dacă nu este nici idilică, nici bucolică şi nici eticistă, nu este nici copistă, naturalistă, ori simplă placă fotografică, ci având ca punct de plecare vieaţa, ea este o interpretare a ei, personală şi sintetică.

« Contemplarea vieţii... ca rugăciune » cu propriile-i cuvinte. Ori mai precis în altă parte: « a crea oameni, mărturiseşte Rebreanu, nu înseamnă « a copia de pe natură indivizi existenţi. Asemenea naturalism e mai puţin valoros ca o fotografie proastă. Creaţia literară, încheie Rebreanu această profesiune de credinţă, nu poate fi decât sinteză ».

Posedând imaginea şi puterea evocării sintetice a marilor probleme sociale şi naţionale româneşti, Rebreanu a creat tipuri sociale şi caractere în acţiune, individuale ca şi colective, care au luat proporţii simbolice, de o măreţie unică, covârşitoare.

Liviu Rebreanu este romancierul genial al Ţărănimii române. El este autorul a două mari romane, capodopere nu numai ale literaturii româneşti, dar chiar ale celei universale.

In « *Ion* », premiat de Academia Română cu marele premiu « Năsturel », ni se înfăţişează tipul Ţăranului din Ardeal dinainte de Unirea cea Mare, în « *Răscoala* », tipul Ţăranilor din Vechiul Regat.

Romanul Transilvaniei, « *Ion* », şi romanul Vechiului Regat, « *Răscoala* » sunt complementare, şi formează un întreg, după cum şi ţăranii români formează o unitate socială indestructibilă.

Deosebirea esenţială sociologică între aceste două romane, care face tocmai ca ele împreună să se întregească, stă în faptul că în « *Ion* » lupta

aprigă, crudă pentru pământ se dă între indivizi — Ion și Vasile Baciu — în sânul aceleiași categorii sociale, țărănimea, în timp ce în «*Răscoala*», aceeași luptă, prin foc și sânge, pentru același pământ, se dă între clase sociale diferite, între țărani și boieri.

Rebreanu analizează magistral aceeași dragoste și sete de pământ a țăranului Ion, care sărută pământul ca pe o ibovnică, ca și a boierului Miron Iuga, care, când se «prăbuși cu fața în jos, scormoni pământul și-i mirosi «mai lacom ca totdeauna aroma dulce și amară, pentru ultima oară».

Dragostea de pământ este încorporată în marele proprietar Miron, pentrucă îl are prin actul tradiției seculare, și este încorporată în țărani, pentrucă îl muncesc tot din vremuri seculare.

Este un același voluntarism dramatic ce domină amândouă romanele.

In idolatria pământului sunt două voințe, ce se ciocnesc pentru păstrarea și cucerirea aceluiași obiect, pământul. Sunt două voințe imense, încordate și încleștate violent pentru sforțări uriașe: voințele lui Ion și Vasile din romanul «*Ion*», ale boierului Miron și ale țăranilor argeșeni din romanul «*Răscoala*».

In jurul acestui voluntarism roiesc toate dimensiunile vieții sociale din Ardealul dinainte de Unire și din Vechiul Regat din timpul revoltei sociale din 1907: boieri, burgheze, mici burghezi, arendași, țărani, naștere, nuntă, moarte, horă, familie, cârciumă, primărie, jandarmerie.

Intreg talentul tumultuos și puterea profund evocatoare de vieață a lui Liviu Rebreanu se vădesc în «*Răscoala*».

Fenomenul social al revoluției este atât de adânc analizat, încât oricine cunoaște tratatele de sociologie ale revoluției, își dă seama că acest roman, închinat fenomenului social al revoltei țărănești din 1907, aduce o contribuție remarcabilă la cunoașterea revoluției, ca atare, a revoluției-tip, de oriunde și de oricând.

Cu mijloace firești, fără retorică și artificii, Rebreanu ne prezintă procesul determinist al fierberii revoluționare.

Pornind dela împrejurări, fără mare însemnătate, se creează o atmosferă, în care orice svon prinde și se integrează imediat în psihicul social așa că, pe nesimțite, se formează valuri de nemulțumiri, ce vin din mai multe direcții, nevăzute, dar sigure, necesare, pentru a se uni și concentra într'un singur mare torent, ce nu mai poate fi stăpânit de nimeni și de nimic, și care irezistibil, vijelios răstoarnă totul în calea lui.

Cu multă finețǎ psihologică se analizează în acest roman cum se naște conștiința grupurilor revoluționare: în ograda curții, în cârciumă, la primărie, în delegație la boier, la Minister — fiecare scenă, fiecare episod pregătește izbucnirea revoluției, ce se produce repede, năvalnic, trecând dela timida nehotărîre rațională la o îndrăsneală fără margini, irațională.

In toate aceste etape ale revoltei, totdeauna ai simțirea că fenomenul social și psihic este organic, unul și același, care trebue să se întâmple.

Aceeași evocație a maselor o întâlnim și în romanul «*Pădurea Spânzuraților*», pe care André Bellessort în prefața sa la traducerea franceză «*La Forêt des Pendus*», îl socoate că ocupă «un loc cu totul aparte în mijlocul tuturor romanelor inspirate prin cataclismul din 1914» (une place singu-

lière au milieu de tous les romans inspirés par le cataclysme de 1914) — vieaţa oştirii austro-ungare, vieaţa în tranşee, în satele din zona războiului, execuţiile, popota ofiţerilor, ş. a. m. d.

Figura centrală o formează însă *Apostol Bologa*, eroul trecerii dela pasivitate sufletească şi părăsirea statului austro-ungar spre o conştiinţă puternică românească, atunci când îşi aduce aminte de cuvintele pe care *i* le-a spus tatăl său odinioară în Năsăud: să-ţi faci datoria totdeauna şi nu uita niciodată că eşti Român!

« *Pădurea Spânzuraţilor* » este drama ostaşului român din Ardealul dinainte de 1918 — şi, din nenorocire, a celui de astăzi, care luptă acum pentru eliberarea lui.

Iată, Domnilor colegi, marea actualitate a problemelor atinse şi tratate literar de Liviu Rebreanu în romanele sale.

Ele constituesc, aşa cum am văzut, o argumentare şi un temeiu pentru lupta istorică a poporului român întru cucerirea drepturilor sale.

Ceea ce însă dă acestor romane o trăsătură adânc turburătoare, este motivul grav şi solemn al Nedreptăţii sociale şi naţionale, ce le inspiră.

Până astăzi au rămas neresolvite problemele de temelie ale romanelor lui Rebreanu, problema ţărănească şi problema Ardealului.

Din fericire, amândouă aceste probleme îşi vor dobândi curând soluţiunile lor, sperăm, definitive.

Veridicitatea romanelor lui Rebreanu oferă un imens rezervoriu de adânci reflecţii, ele deşteaptă sentimente de amărăciune, de revoltă, dar şi de încredere în necesare şi temeinice îndreptări, în urgente şi fundamentale schimbări.

In timpul muncii ştiinţifice a cunoaşterii prin metoda monografiei sociologice a unor sate din Năsăud, am întâlnit pe Liviu Rebreanu.

Imi aduc aminte, cu nespusă bucurie, de regiunea Rodnei, unde lucram, de tot specificul românesc ce însufleţea aceste locuri, de casele încăpătoare, curate şi frumoase — aşa cum una, adusă de noi, se poate vedea în « Muzeul Satului » dela Şosea — de peizajele mărete cu holde, livezi şi munţi încărcaţi de zăpadă eternă, de văile clocotitoare, ca încântătoarea Vale a Vinului — şi, mai ales, de cei mai falnici, inteligenţi, frumoşi şi chipeşi ţărani — admiraţi de toată lumea, în filmul « Şanţ », pe care l-am făcut să ruleze la Paris şi New-York, cu ocazia expoziţiilor internaţionale din 1937 şi 1939 — erau plaiurile de unde ne-au venit Andrei Mureşan, George Coşbuc şi Liviu Rebreanu.

Rebreanu, care dela vârsta de doi ani a petrecut în satul Maieru, era foarte interesat de lucrările noastre, ce le făceam în satul Şanţ, format o parte din locuitorii veniţi din Maieru, şi altă parte din Rodna. Apoi nu mai puţin îl interesa satul Şanţ, pentrucă se afla la întretăierea simbolică a patru ţări româneşti: Maramureş, Bucovina, Moldova şi Năsăud.

Imi este foarte viu încă înaintea ochilor, unul dintre cele mai fermecătoare spectacole, din câte se pot vedea, la care a luat parte şi Rebreanu.

Intrasem împreună într'un sat năsăudean; în cinstea noastră s'a prezentat cel mai frumos joc românesc, jocul Cununii de grâu.

Joc de mândre fecioare, mândre ca făptură şi costume, care prin paşi şi figuri speciale, pline de farmec şi armonie, oficiau, ca adevărate preotese

inspirate, închinarea la soare şi lauda grâului hrănitor. Fetele purtau în jurul capului o cunună mare de spice de grâu, ca o coroană împărătească, şi se învârteau grațios şi ușor, în timp ce femeile de pe margini aruncau pe ele apă din donițe și căni.

Vai, collega Rebreanu, nu-ți e dat să mai admiri jocul nespus de frumos al Cununii de grâu din Năsăudul d-tale, astăzi încă asuprit, dar care mâine va fi eliberat de sub o stăpânire monstruoasă.

In schimb, sunt sigur, că toate satele din Năsăud, strâns legate de vieața d-tale, nu te vor uita niciodată, fiindcă prin scrisul d-tale, inspirat din mijlocul lor, le-ai înălțat cu credință și entuziasm la rangul de valori nepieritoare.

* * *

Domnilor colegi,

Inginerul C o n s t a n t i n O r g h i d a n a avut privilegiul a fi un întreit îndrumător şi ctitor; mai întâi al acțiunii de industrializare a Țării, ocupând un loc de frunte, ca excelent organizator, în şantierul de refacere şi de răspundere a marii noastre industrii metalurgice — în al doilea rând, pe tărâmul numismaticei și arheologiei, cunoscut ca posesorul celei mai importante colecții de numismatică bizantină din Sud-Estul Europei, precum şi al unor colecții bogate și rare de plumburi sigilare bizantine şi de pietre gravate și camee antice.

Aceste colecții au fost în parte donate de Inginerul Constantin Orghidan Academiei Române încă din vieață, iar restul prin testament.

In sfârșit, în al treilea rând, Inginerul Constantin Orghidan a fost sprijinitorul financiar, administratorul delegat și sfătuitorul de fiecare clipă al uneia dintre cele mai îndrăsnețe realizări culturale a ultimilor ani, a «*Enciclopediei României*», operă monumentală, apărută până acum în patru mari volume.

Francisc I. Rainer, *Liviu Rebreanu* și *Constantin Orghidan* — pentru însemnatele servicii pe care le-ați adus Științei, Literaturii, Industriei şi Culturii românești,

Academia Română recunoscătoare vă va păstra o amintire neștearsă.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU arată că din cauza împrejurărilor şi a imposibilității de transport, Academia n'a putut participa printr'un delegat la funeraliile mult regretatului nostru coleg L i v i u R e b r e a n u, care au avut loc în comuna Valea-Mare-Podgoria, din județul Muscel. Doamnei văduve i s'a trimis, însă, în această tristă împrejurare, următoarea telegramă:

> «Regretând nespus imposibilitatea participării noastre la funerariile scumpului d-v. soț și mult prețuitului nostru coleg, vă rugăm, amărîtă doamnă, să binevoiți a primi expresia celor mai îndurerate condoleanțe ale înaltei Instituțiuni de cultură ce se onorează a fi avut în sânul său pe

marele literat al cărui nume rămâne de azi înainte înscris cu litere nepieritoare în Panteonul culturii române».

Preşedinte, *D. Gusti*.

Secretar General, *A. Lapedatu*

In altă ordine de idei, d-sa comunică următoarea telegramă primită la 26 Iulie trecut dela d-l coleg corespondent Scarlat Lambrino, din Roma:

«École Indemne. Le personnel peut continuer son activité sous la tutele du Saint-Siège le treize juillet ai pu faire une communication: Pontificia Accademia Archeologia sur Inscriptions de la Scythie Mineure».

Apoi d-sa aduce la cunoştinţă că la 20 August curent, Academia fiind învitată la desvelirea unui monument ridicat din iniţiativa Comitetului Ardelenilor refugiaţi la mormântul lui George Coşbuc, din cimitirul Bellu, a luat parte la această inaugurare printr'o delegaţie formată din Secretarul General al Academiei şi domnii colegi V. Slăvescu şi N. Bănescu.

D-l coleg N. Bănescu a rostit, în numele Academiei, următoarea cuvântare:

Academia Română răspunde cu un sentiment de adâncă pietate invitaţiei de a participa la această solemnitate, închinată amintirii lui George Coşbuc. Aşezând astăzi acest modest monument pe mormântul marelui înaintaş, tinerii scriitori ai Ardealului s'au gândit, cu o firească mândrie, la corifeul poeziei româneşti pe care ni l-a dăruit Ţinutul de dincolo de Carpaţi. Iniţiativa aceasta îi onorează şi, în împrejurările dramatice pe care le străbatem azi, ea capătă şi o înaltă semnificaţie morală.

Vlăstar al preoţilor de sat din părţile de sub munte, către vechea Ţară a Moldovei, unde ţărănimea puternică şi-a păstrat cu dârzenie fiinţa naţională, sufletul lui Coşbuc s'a deschis de timpuriu la frumuseţile naturii ce-l împresurau, la bucuriile şi durerile şi darurile vieţii aspre din acele istorice locuri în care el a crescut. Incă de pe băncile şcoalei a început a cânta în versuri, pentru a ajunge, în scurtă vreme, la faima atât de mare de care s'a bucurat.

Când apărea Coşbuc, acum vreo jumătate de veac, era vremea în care, sub vraja stăpânitoare a lui Eminescu, poezia tânjea în palide imitaţii ale sborului său larg către înălţimi. Când «Nunta Zamfirei» apăru — scria, în stilul său colorat, neuitatul nostru Nicolae Iorga — «nuntaşii de acolo aduseră la o mare petrecere a minţii tot publicul înţelegător de literatură. Mai aveam un adevărat poet, şi, ceea ce e mai însemnat, mai aveam o adevărată *poezie*».

Poetul din Ardeal a cântat de atunci despre frumoase din sat, despre amurguri la ţară, despre războaie străvechi şi despre războaie *nouă* ale neamului nostru, despre ostaşii dela Plevna şi despre Regele Carol, despre săteanul român, care «vrea pământ», despre bucuria şi datoria vieţii şi despre câte de toate. Se văzu îndată că scriitorul cel nou era din Ardeal,

dar nu al Ardealului. El aducea o mare obiectivitate senină, un simţ de vitejie înaintea vieţii, accente de veselie nepăsătoare, puterea de a învălmăşi mişcări şi mulţimi şi o îndrăsneală, o putere, o bogăţie de formă ne mai pomenite, căci *acestea* sunt meritele lui» (*Sămănătorul*, 30 Octomvrie 1905).

Critica literară, obişnuită a clasa valorile, trecându-le în rubricile ei fără valoare, l-a stampilat pe Coşbuc «poetul ţărănimii». Aşa ni-l prezintă, curent, şi manualele de şcoală. Dar, precum, deşi ardelean, Coşbuc a fost mai mult decât un poet al Ardealului, tot astfel nu poate fi scoborît la valoarea unui poet de clasă. Varietatea deosebită a cuprinsului operei sale, cultura întinsă pe care o vădeşte la fiecare pas, cu reflexe din atâtea literaturi ale lumii, infirmă calificativul cu care a fost trecut în manuale. Confuzia a putut veni uşor din nota caracteristică a acestui mare poet. In haosul părăsirii vechilor tradiţii, noua poezie a lui Coşbuc înnoda iarăşi legătura, neapărată pentru orice cultură, cu ele. Ea a ţâşnit din adâncurile vii ale vieţii naţionale, s'a desfăcut din tainele sufletului nostru şi a îmbrăcat, pentru a le exprima, toată energia sonoră a graiului ţărănesc, ridicat la valoarea de artă şi săpat în marmora celei mai bogate şi impecabile forme.

Două generaţiuni s'au desfătat, pe rând, la freamătul poeziei lui. Şi, dacă multe din bucăţile lui Coşbuc atâţia le ştiu pe din afară, aceasta nu e, cum explică înţelepciunea unui critic mai nou, pentrucă ele s'ar potrivi, prin factura lor, la declamaţie; ci toţi le-au reţinut, aproape fără voie, pentru marea lor frumuseţă, în care fondul unei profunde simţiri se îmbină desăvârşit cu forma, turnată în ritmuri de neîntrecută bogăţie şi muzicalitate; le-am reţinut pentru optimismul robust ce respiră întreaga lui poezie şi care e nota dominantă a sufletului său.

Academia Română a încoronat aceste rare însuşiri, chemând pe George Coşbuc în sânul său, ca membru activ, în 1916. Dar vălmăşagul războiului dintâi a curmat activitatea noastră dela Bucureşti, şi marele bard s'a stins, de sguduirile lui, în 1918. Trăise modest şi discret între noi, şi aşa s'a strecurat din vieaţă, în viforul ce răscolea atunci destinul acestui popor. Dar cât timp se va auzi graiul românesc, în care el cu măiestrie a cântat tot ce face farmecul vieţii noastre şi dă înţeles lucrurilor acestei lumi, George Coşbuc va trăi în inimile româneşti.

Academia Română depune, prin glasul meu, mişcatul său omagiu la acest scump mormânt, şi simte o datorie sacră a-l lua de acum sub ocrotirea sa

D-l General R. ROSETTI dă cetire unui raport al d-sale despre necesitatea şi evaluarea reparaţiilor stricăciunilor cauzate de ultimele bombardamente la Biblioteca Academiei Române. Devizele pentru efectuarea lucrărilor su fost întocmite de antrepriza Ing. Ioanovici. In concluziile raportului se propune ca să se facă reparaţiunile necesare, alegându-se cele care se pot amâna de către o Comisiune compusă din d-nii Vicepreşedinte N. Vasilescu Karpen, arhitect Petre Antonescu şi d-sa.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU, asociindu-se la propunerea din raport, arată că lucrările ce se vor face vor avea un caracter definitiv. De fonduri, pentru aceste reparaţiuni, dispunem şi anume avem un sold creditor de 27 milioane lei dela Fondul Cultural « Regele Mihai I » de 200.000.000 lei. Propune deci şi d-sa ca să se aprobe a se face lucrări definitive şi complete, Comisiunea amintită având să deducă din devizele prezentate lucrările care se pot amâna.

---

9. ŞEDINŢA DELA 22 SEPTEMVRIE 1944

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l Preşedinte dă cetire următorului raport din 25 Iulie a. c. al d-lui Prof. C. Marinescu, Directorul Şcoalei Române din Franţa, cu privire la mersul acelei şcoale:

Ca o continuare a raportului meu cu Nr. 15 din 16 Decemvrie 1943 şi în conformitate cu prevederile legii, am onoarea a vă aduce la cunoştinţă cele ce urmează:

1. Intors în ţară, în toamna anului trecut, pentru a lămuri cu Ministerul de Finanţe şi cu cel al Culturii Naţionale soarta unui fond de 25 milioane de lei (8 333.333,33 franci francezi), pe care îl obţinusem după multe şi stăruitoare demersuri în vedera cumpărării, în Paris, a unui local pentru Şcoala Română în Franţa, am avut confirmarea că această sumă fusese transmisă în străinătate într'un chip care o făcea inutilizabilă. După luni de zile de cercetări şi demersuri Ministerul de Finanţe şi-a recuperat acest credit şi mi-a acordat descărcarea necesară (rog să se vadă şi punctul 3 din raportul meu, amintit mai sus). Imediat după aceasta am făcut intervenţiile necesare pentru înapoierea la postul meu în Franţa. Am obţinut destul de repede viza maghiară. Mi s'a refuzat însă de autorităţile germane viza *militară*, necesară pentru trecerea prin Ungaria, după ocuparea acestei ţări. Repetate intervenţiuni ale Direcţiunii Protocolului din Ministrul Afacerilor Străine, în vederea obţinerii acestei vize, au rămas fără efect. Am rugat şi Ministerul Culturii Naţionale (adresa mea cu Nr. 20 din 13 Aprilie 1944) să intervină în acest sens. Până azi nu mi s'a comunicat niciun rezultat.

In felul acesta mi-a fost imposibil să mă prezint la postul meu de director al Şcoalei Române din Franţa. Prin adresa Nr. 21 din 8 Mai 1944 am rugat Ministerul Culturii Naţionale să binevoiască a lua act de piedeca ce mi s'a ridicat în cale şi să ia măsurile necesare pentru ca secretarul şcoalei, d-l Profesor Horia Rădulescu, aflător în Franţa, să capete împuternicirile necesare în vederea administrării acestei instituţii în lipsa mea

2. In anul şcolar 1943—44, întocmai ca şi în intervalul de timp scurs dela 1939 încoace, niciunul din bursierii şcoalei, recomandaţi, potrivit

legii, de Facultățile de Filosofie și Litere, Facultatea de Arhitectură și de Școalele de arte Frumoase, n'a căpătat permisiunea de a trece hotarul țării pentru a ajunge în capitala Franței.

Cu aprobarea Ministerului Culturii Naționale o bursă a fost acordată și anul acesta doctorandului în Filosofie Emil Cioran, aflător de mai multă vreme la studii, la Paris.

3. In raportul meu precedent, la punctul B, arătam că obținusem dela d-l Bernard Fay, profesor la Collège de France și administrator al Bibliotecii Naționale, vestita Galerie Mazarine, pentru deschiderea într'însa a unei expoziții a cărții românești. Se putea spera astfel a se da o replică, într'un cadru măreț, expoziției cărții maghiare, adăpostită în halul Bibliotecii Naționale în 1942.

Pentru motive pe care nu le discut, autoritățile românești competente, care începuseră a se ocupa de realizarea acestei idei, au renunțat la organizarea expoziției.

4. Arătam la punctul C, al raportului meu precedent, că pregătisem terenul pentru deschiderea la *Musée de l'Homme* din Paris a unei expoziții de artă populară românească. După cum se poate vedea din alăturata adresă, trimisă mie de conducerea acestui Muzeu, la începutul acestui an, mi s'a oferit prilejul de a instala la Paris, *pe timp de un an de zile*, o asemenea expoziție. Socoteam cu atât mai ușoară organizarea unei astfel de manifestări, cu cât bogate colecții de artă populară românească, folosite la expoziția deschisă în Elveția, se află depozitate în această țară. Din planul și din fotografiile alăturate se poate vedea în ce cadru s'ar fi putut desfășura o asemenea manifestare artistică. Am încunoștiințat autoritatea competentă din țară despre perspectivele care ni se deschideau (pe cât știu, România ar fi fost prima țară străină care ar fi reușit să inaugureze o asemenea expoziție în *Musée* de *l'Homme*). N'am primit decât un răspuns verbal la intervenția mea scrisă: el a fost negativ.

5. Am bucuria să semnalez Academiei Române că proiectul de a se transforma *Institutul de Filologie Română* dela Sorbona în *Institut de Studii Române*, ceea ce echivalează cu o lărgire considerabilă a programului de studii, după cum am arătat la punctul A din raportul meu precedent, a ajuns la realizare, datorită înțelegerii arătate de d-l Ministru Ion Petrovici față de propunerile mele, zelului d-lui Jean Boutière, profesor de Limba și Literatura Română la Sorbona și la *Ecole Nationale des Langues Orientales*, cu care discutasem această problemă, ca și bunăvoinței manifestate față de noi de conducerea Sorbonei și a Universității din Paris

Sunt de așteptat cele mai bune rezultate, în ce privește răspândirea cunoașterii țării și a neamului nostru în mediul universitar francez, ca urmare a acestui însemnat eveniment cultural.

6. Incheiu acest raport referitor la cel de al treilea an de când Academia Română m'a onorat cu încredințarea postului de director al Școalei Române din Franța, notând că s'a terminat acum câteva luni controlul și punerea în ordine a bibliotecii instituției, lăsată în părăsire de un fost

administrator care s'a ocupat de Şcoala Română din Franţa din 1921 până în Aprilie 1941.

Adaug că s'au făcut la Şcoală reparaţiile şi lucrările de întreţinere necesare, cu toate marile greutăţi pe care le întâmpină actualmente, sub regimul de ocupaţie, asemenea lucrări

— Se ia act şi se exprimă mulţumiri d-lui Director al Şcoalei.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU aminteşte că după bombardamentele din cursul lunii Aprilie a. c., în şedinţele care au urmat s'a hotărît amânarea sesiunii generale ordinare care trebuia să aibă loc în cursul lunii Mai, ca urmare a plecării din Capitală, în evacuare, a celei mai mari părţi din membrii Academiei. In prezent mai toţi domnii colegi s'au înapoiat sau sunt în curs de înapoiere în Capitală; Serviciile administrative evacute în ultimele luni la Institutul nostru « I. Ottetelişanu » din Comuna Măgurele (Ilfov), cu începere dela 1 Septemvrie s'au reinstalat şi funcţionează normal în Capitală; parte din funcţionarii Bibliotecii aflaţi încă în dispersiune au fost rechemaţi la serviciu; tezaurul evacuat al Bibliotecii, de cărţi, manuscrise, documente, etc., va fi readus la locul său, iar repararea stricăciunilor cauzate localurilor noastre va fi în scurt timp terminată — astfel că ne putem gândi la ţinerea sesiunii generale ordinare din acest an pentru a cărei dată d-l Secretar General propune ziua de 1 Noemvrie.

D-l I. ION NISTOR este de părere să nu ne grăbim cu readucerea tezaurului Bibliotecii, dacă acolo unde este evacuat se află în siguranţă.

D-l ANDREI RĂDULESCU crede că data de 1 Noemvrie pentru ţinerea sesiunii generale este prea timpurie, întru cât până la 1 Noemvrie n'ar putea să fie reîntorşi în Capitală toţi domnii colegi. Este de părere ca sesiunea să se ţină la 15 Noemvrie.

— După o discuţie la care iau parte domnii Ion I. Nistor, Alex. Lapedatu şi D. Gusti, se decide convocarea Academiei în sesiune generală ordinară la data de 15 Noemvrie a. c.

---

10. *ŞEDINŢA DELA 29 SEPTEMVRIE 1944*

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l General R. ROSETTI, luând cuvântul la procesul-verbal, arată d-lui coleg I. Nistor motivele pentru care era necesar să se aducă tezaurul Bibliotecii dela Stoeneşti.

D-l Preşedinte D. GUSTI comunică o scrisoare a d-lui Carles Jacob, Directorul Centrului Naţional de cercetări ştiinţifice din Ministerul Educaţiei Naţionale al Franţei, pe lângă care trimite cuvântarea omagială

ce a rostit-o la Academia de Ştiinţe din Paris despre Profesorul Ludovic Mrazec, ca membru corespondent al acelei Academii:

«La semaine dernière nous est parvenu l'annonce de la mort de M. Ludovic Mrazec, grièvement blessé au cours d'un bombardement le 4 Juin et décédé le 9 à Bucarest. Cette fin tragique prive plusieurs d'entre nous, et aussi notre pays, d'un grand ami.

Né le 17 Juillet 1867, à Craiova en Valachie occidentale, d'une famille de pharmaciens, il fit ses premières études à l'Université de Bucarest; puis on le trouve à Genève, chez Louis Duparc, où il passa son doctorat et devint rapidement *privat-docent*. Dès cette époque, de 1891 à 1894, et comme son patron d'alors, il venait souvent travailler à Paris, notamment au Collège de France, pour rencontrer, aux côtés de Ferdinand Fouqué, Auguste Michel-Levy et M. Alfred Lacroix, attelés tous trois aux belles recherches pétrographiques que l'on connaît.

Rappelé en 1894 en Roumanie, il accédait à la chaire de Minéralogie de l'Université de Bucarest qu'il a occupée de longues années. D'autres fonctions, nombreuses et parmi les plus hautes, l'ont également retenu: Directeur de Commissions du pétrole et d'électrification, fondateur en 1903 et Directeur jusqu'en 1930 de l'Institut géologique de Roumanie, dont il a fait un modèle, orienté dans de multiples directions, aussi bien théoriques qu'appliquées, Ministre du Commerce et de l'Industrie dans trois cabinets successifs, Membre en 1905 de l'Académie Roumaine qu'il a présidée de 1932 à 1935, L. Mrazec était devenu l'une des personnalités scientifiques les plus marquantes de son pays. Aussi de nombreuses Académies, Sociétés et Universités étrangères ont-elles tenu à se l'attacher: nous-mêmes, le 23 Mars 1936, nous l'avions élu Correspondant dans notre Section de Minéralogie.

Une analyse rapide de ses travaux essayera d'en dégager quelques points majeurs.

Durant la période de Genève, L. Mrazec a étudié avec L. Duparc, le Mont-Blanc et, en 1898, ils ont signé en commun une jolie monographie, qu'on consulte encore aussi bien à propos de la structure du massif que pour ses roches éruptives en particulier la protogine. Avec Duparc également, il était allé dans l'Oural, et ils ont publié en 1904, dans les Mémoires du Comité géologique russe, un travail sur la région de Troitsk au Nord-Est de Perm, intéressante par ses roches éruptives et ses minerais de fer.

C'est cependant en Roumanie que s'est surtout assise et développée son activité. Poursuivant d'abord des études pétrographiques en Dobroutcha au Sud de Delta du Danube, puis dans les Carpathes, on le voit ensuite s'attacher au recensement général des gisements de sel et autres accumulations de mineraux utiles, en particulier à la reconnaissance des bassins pétrolifères.

En Dobroutcha constatant l'existence d'une chaîne plissée, d'âge anténéocomien, dirigée Est-Ouest et se prolongeant en Crimée, il l'a dé-

nommée *chaîne cimmérienne*. Ed. Suéss a repris et étendu la notion, qui a fini par s'appliquer à bien des régions orientales, jusqu'à gagner le voisinage du Pacifique.

Dans les Carpathes, Mrazec a été le premier, avec Murgoci, à parler de charriages, peut-être avec quelque exagération. Il en reste toutefois une subdivision précise des Carpathes orientales ou moldaves en une série de zones longitudinales, plus ou moins chevauchantes, d'autant plus jeunes — c'est là le point essentiel — qu'on se déplace vers l'extérieur de la chaîne. Viennent d'abord des masses cristallines profondes enveloppées de terrains secondaires, avec une mise en place tectonique à l'Aptien, conception justifiée par le développement formidable à ce niveau de conglomérats du type de ceux des Monts Bucegi. Il leur succède vers l'Est et le Sud des bandes des Flysch, s'échelonnant jusqu'au Nummulitique élevé. Plus à l'extérieur encore, une zone dite *subcarpathique*, ou encore *Zone des plis diapirs*, présente des noyaux salifères percant le Miocène pétrolifère, le pétrole pouvant migrer jusque dans le Pliocène.

Après la guerre de 1914—18, lorsque la vieille Roumanie s'était vu annexer la Transylvanie, les efforts de l'Institut géologique roumain ont dépassé l'ancienne frontière et l'on doit à L. Mrazec des vues intéressantes sur les dépressions dans les concavités de l'arc des Carpathes. Sans doute la Pannonie proprement dite, c'est-à-dire en somme la plaine hongroise, semble bien être une cuvete initiale dans l'axe de la chaîne double alpine déversée à ses deux ailes; mais vers l'Est, au delà du groupe des Apuseni ou Monts Bihar, dans le haut bassin transylvain, des caractères *intra-alpins* s'introduisent, et il s'agit d'un bassin effondré, avec un remplissage colossal de terrains miocènes et pontiens La conception s'étend à la dépression plus limitée, plus méridionale et plus tardive de Brasov, ou l'on trouve plus que du Pontien et du Pliocène levantin. Cette naissance progressive des dépressions, suivant avec retard sur le développement de la chaîne vers l'extérieur, est une idée originale de L. Mrazec, extensible à d'autres grands systèmes montagneux.

Passant sur l'effort cartographique considérable poursuivi à l'Institut géologique de Bucarest, effort qui commence à fournir une representation claire des régions roumaines, nous voudrions encore insister sur deux problèmes généraux, que L. Mrazec a marqué d'une empreinte profonde.

Avec bien d'autres, il s'est préoccupé de l'origine des hydrocarbures naturels Dès le début, il s'est montré partisan de la genèse sédimentaire, admise très généralement aujourd'hui. Les hydrocarbures dérivent de matières organiques, provenant en particulier du plankton et accumulées puis enfouies pour chaque pays à des niveaux précis, dans des roches dites *roches-mères*, quitte pour le pétrole résultant à migrer ultérieurement dans des *roches-magasins*. L. Mrazec apporte à ce sujet bien des observations. Les plus curieuses et plus fécondes peut-être sont celles relatives aux eaux salées qui accompagnent le pétrole et permettre

de suivre ses migrations. Elles contiennent souvent de l'iode et du brome, absents par contre dans les sources salées sans matière organique initiale. Voilà un indice non négligeable du cortège des hydrocarbures.

C'est aussi en étudiant les gîtes de pétrole roumains que Mrazec a mis en evidence le type d'accidents tectoniques qu'il a appelés les *plis diapirs* ou *anticlinaux de percement*. On sait que dans les voûtes ou anticlinaux ordinaires, les couches s'emboîtent suivant des surfaces parallèles et restent à leurs distances, si l'on peut dire. Dans le diapir, le coeur de la voûte prend de l'avance, gagne vers l'extérieur et vers le haut, parfois jusque dans les couches peu derangées de la surface. C'est ainsi un accident qui se présente comme venant du fond; il s'accompagne de failles, délimitant le domaine du diapir au milieu de son enveloppe périphérique. Constaté d'abord pour les terrains salifères dont on connait la plasticité et la mobilité spéciale, le diapirisme est plus général et, si singulier que cela paraisse, il peut affecter des terrains quelconques, même des terrains durs — on en a maintenant de nombreux exemples. Le diapirisme devient une des constatations fécondes de la tectonique contemporaine. En tout cas, dans les parages des gîtes pétrolifères ces constatations se sont verifiées bien ailleurs qu'en zone subcarpathique, par exemple pour les dômes du Hanovre, au Texas, en Russie et de nombreuses autres régions du globe. Au surplus, la compétence universellement reconnue de L. Mrazec en la matière l'avait fait appeler en Pologne, en Tchecoslovaquie, en Allemagne, en Turquie, en Egypte et dans les parties les plus diverses des Etats-Unis.

Savant généreux, plein d'idées, se dépensant sans compter, chef de l'école géologique roumaine, L. Mrazec était, nous l'avons dit, un grand ami de notre pays. Il a répété bien souvent et écrit quelle dette de reconnaissance il avait contracté. au début de sa carrière, envers la science francaise. Depuis, il nous est revenu frequemment, et cette dette il l'a plus qu'acquittée. Pendant la précédente guerre, il voyageait à l'étranger lorsque la Roumanie fut envahie. Il s'est mis alors à la disposition du Maroc ou l'on cherchait du pétrole, et, présenté à Lyautey par Louis Gentil, il a travaillé de longs mois dans notre protectorat; il est allé de même en Tunisie. En 1925 il a fait à la Sorbonne des conférences très appréciées sur les questions pétrolifères. Notre gouvernement reconnut alors ces services éminents par une cravate de la Légion d'honneur. Au terme lamentable de là carrière de cet homme sympathique entre tous, nule part mieux que chez nous ne doit être ressentie la cruauté du deuil qui frappe aujourd'hui nos collègues de Roumanie.

D-l General R. ROSETTI aduce la cunoştinţă că, în zece camioane militare, s'a transportat dela Stoeneşti în Capitală, în cursul zilelor de ieri şi de astăzi, sub pază militară, tezaurul Bibliotecii noastre de cărţi, documente, manuscrise, numismatică, etc., care fusese evacuat în acea comună încă din anii trecuţi, spre a fi ferit de distrugerile bombardamentelor ae-

riene. Acest tezaur se depozitase acolo în 268 de lăzi, care astăzi toate sunt înapoiate și se află în curs de despachetare în localul Bibliotecii.

D-l D. CARACOSTEA zice că a sosit momentul să se spună că d-l General R. Rosetti, stând neclintit în tot timpul bombardamentelor în Capitală, la postul său de Conservator al patrimoniului național, care este Biblioteca Academiei Române, a ajuns să realizeze pentru sine un merit istoric, pentru care îi datorim omagiul nostru de recunoștință. Pentru Academie va rămânea că Ion Bianu a clădit acest tezaur, iar Generalul Rosetti a știut să-l păstreze.

D-l Președinte D. GUSTI, în asentimentul domnilor membri prezenți, asociază Academia la elogiile exprimate d-lui coleg Conservator de d-l Caracostea, amintind că un omagiu similar a fost adus d-sale și de d-l Coleg Vicepreședinte C. Rădulescu-Motru, prins scrisoarea cetită într'o ședință anterioară a Instituțiunii noastre.

D-l General R. ROSETTI — în legătură cu aducerea tezaurului dela Stoenești și cu efectuarea reparațiilor localului Bibliotecii, informează că Luni, 2 Octomvrie, se va deschide sala de lectură pentru public, restul lucrărilor, ca despachetarea și așezarea în rafturi a colecțiilor înapoiate, etc., va dura încă câteva săptămâni.

D-l Președinte D. GUSTI amintește că a comunicat în ședința trecută o întâmpinare a d-lui coleg Dr. C. I. Parhon, prin care se cerea ca Academia să ia inițiativa de a repune pe membrii săi profesori universitari în drepturile pe care le obținuse prin legiuirile mai vechi de a nu fi pensionați la limita de vârstă a profesorilor universitari cari nu sunt membri ai Academiei Române, ci la o vârstă de excepție mai înaintată. A rămas ca să se cerceteze legile care au statuat asupra acestei probleme.

D-sa dă cetire textelor din legile care s'au succedat din 1932 până astăzi, spre a se vedea cum a evoluat această chestiune.

D-l Președinte deschide discuția asupra propunerii făcute prin întâmpinarea d-lui coleg Dr. C. I. Parhon.

D-l Dr. C. I. PARHON, luând cuvântul, arată că legiuirile mai vechi care făceau membrilor Academiei cinstea de a le prelungi în mod excepțional dreptul de a profesa la catedră, erau întocmiri drepte, întru cât acea cinste era binemeritată de membrii Academiei Române. Acele întocmiri erau bune în special pentru acei dintre noi, cari pentru activitatea noastră științifică avem nevoie de spitale, de laboratoare, fără de care nu putem lucra. Dacă teoretic, după pensionare, ni s'a lăsat dreptul de a lucra în laboratoare, în fapt, fiind lipsiți de asistenți, de materiale, etc., activitatea noastră nu poate fi continuată Noi am cerut ca această restrângere să nu ni se facă și propunerea nostră de a fi repuși în drepturile avute se întemeiază pe necesitatea de a ne putea continua activitatea științifică.

D-l General R. ROSETTI aminteşte că d-l coleg Andrei Rădulescu fusese rugat să ne refere asupra aspectelor juridice ale propunerii d-lui coleg Dr. C. I. Parhon Ar fi necesar ca procedură, să ascultăm mai întâi referatul d-lui coleg Andrei Rădulescu.

Discutând fondul chestiunii, d-sa zice că Academia şi-ar putea fixa un punct de vedere pe care l-ar putea comunica Ministerului de resort. D-sa crede că însă ar fi neelegant din partea Academiei ca să intervină în favoarea unui membru al ei.

D-l D. CARACOSTEA ia cuvântul, rugând să nu se creadă că, pensionat de curând pentru limită de vârstă, vorbeşte *pro domo*. D-sa se opreşte asupra legiuirii din 1942, în care, printr'un articol special, se creează favoarea de a rămânea la catedră, peste limita de vârstă, acelor profesori universitari cari, fiind membri ai Academiei Române, sunt şi membri cel puţin ai unei Academii străine. D-sa se ridică împotriva acestui text de lege, care dă drepturi şi privilegii în ţaia românească la protecţia unei Academii străine, jignind şi cerinţa de demnitate a ţării şi prestigiul Academiei noastre.

De altminteri, titlul de membru corespondent al unei Academii străine, în speţă al Academiei din Munchen, a fost invocat de un conferenţiar universitar pentru a obţinea titlul de profesor, însă Facultatea de litere a trecut peste acest titlu.

D-sa conchide ca Academia să ceară abrogarea articolului adus de d-sa în discuţiune, aşa cum a cerut în şedinţă printr'o întâmpinare scrisă, cu doi ani în urmă.

D-l ANDREI RĂDULESCU, după ce îşi exprimă dorinţa ca în discuţiunile noastre să se păstreze calmul şi stilul academic, arată că de referatul d-sale nu mai este nevoie, după cetirea textelor de lege, făcute de d-l Preşedinte.

Problema are un aspect de caracter general, şi un altul de caracter special.

In ce priveşte primul aspect, d-sa e de părere că Academia poate să ceară repunerea membrilor în drepturile vechii legi de a fi pensionaţi la vârsta de 70 de ani, fără prelungire peste această vârstă.

Cu privire la celălalt aspect, cu privire la menţinerea la catedră a acelor profesori, membri ai Academiei Române, care reprezintă o disciplină şi care, pentru continuarea activităţii lor, au neapărată nevoie de folosirea spitalelor şi laboratoarelor, d-sa crede că se poate de asemenea interveni pentru prelungirea la catedră peste limita de vârstă, dar această legiuire va avea efect numai în viitor. Cine a fost scos la pensie rămâne scos, iar rechemarea sa la catedră necesită întocmirea unei legi speciale, pentru trecerea ei în buget, dacă nu există catedră vacantă.

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU, Vicepreşedinte, zice că, în chestiunea ridicată de d-l coleg Dr. C. I. Parhon să nu se treacă cu vederea că prin pensionarea sa nu s'a înlăturat dela o catedră D-rul C. I. Parhon, ci s'a desfiinţat din învăţământul noastru o disciplină, Endocrinologia, al

cărei singur reprezentant în ţară era colegul Dr. Parhon. Este deci de părere să cerem ca această disciplină să fie reabilitată în învăţământ, noi putând totdeodată să indicăm şi persoana care să ocupe catedra respectivă

D-l ION I. NISTOR aminteşte că d-sa a ridicat chestiunea respectării drepturilor membrilor Academiei din vechea legiuire din 1932, încă din 1938, când drepturile noastre au fost atinse. S'a spus atunci că nu este oportună o intervenţie a noastră. D-sa este de părere ca, cel puţin acum, să se intervină locului în drept printr'o adresă, în care să nu se facă discuţie pe larg, pentru respectarea textului vechii legiuiri, potrivit căreia Membrii Academiei Române să fie pensionaţi din învăţământ la vârsta de 70 de ani.

Cu privire la reînfiinţarea unei catedre, d-sa este de părere să se intervină, arătându-se că nu se poate elimina din învăţământ o disciplină. Astfel pusă tema, nu se invederează cazul unei persoane, ci are un caracter general.

D-l Dr. MIHAIL CIUCĂ arată că posibilităţile de lucru ale profesorilor onorari la «Institutul Dr. Ion I. Cantacuzino» sunt largi, — uşile acestui Institut rămânând largi pentru activitatea domniilor lor.

D-l ION PETROVICI aminteşte că în şedinţa trecută a spus că nicio lege nu este sacrosantă. Aşa dar articolul incriminat, din legea dela 1942 poate fi pus în discuţiune şi poate fi chiar suprimat. A fost şi d-sa de părere că formularea acestui articol nu e fericită, el nefiind redactat de d-sa, ci rezultanta mai multor opinii şi desbateri.

D-l Dr. C. I. PARHON răspunde tuturor arătând că este de acord cu propunerea de intervenire a d-lui coleg Ion I. Nistor, stăruind în arătarea că această intervenţie nu va privi persoana d-sale, ci va avea caracterul general, întru cât va privi situaţia tuturor membrilor Academiei Române.

D-l General R. ROSETTI declară că ia act că întâmpinarea d-lui coleg Dr. C. I. Parhon n'a fost făcută pentru persoana d-sale.

D-l Preşedinte D. GUSTI, încheind discuţia, pune la vot întâia propunere a d-lor colegi Andrei Rădulescu şi Ion I. Nistor de a se interveni pentru respectarea textului din vechea legiuire.

— Se votează cu unanimitate.

D-sa pune apoi la vot a doua propunere a aceloraşi domni membri de a se interveni, prin adresă, pentru reintroducerea în învăţământ a studiului Endocrinologiei şi reînfiinţarea acestei catedre.

— Se votează de domnii membri prezenţi, abţinându-se d-l General R. Rosetti şi Preotul N. M. Popescu.

---

11. *ŞEDINŢA DELA 6 OCTOMVRIE 1944*

Preşedinţia d-lui D GUSTI, Vicepreşedinte.

Deschizând şedinţa, d-l Preşedinte comunică următoarea telegramă prin care Maiestatea Sa Regele Mihai I a binevoit a răspunde la telegrama de omagiu pe care Academia I-a adresat-o cu prilejul reînceperii activităţii ei în această toamnă:

« Mulţumesc călduros tuturor domnilor membri ai Academiei Române pentru simţimintele de devotament şi bunele urări exprimate ».

Trecând la altă ordine de idei, d-l Preşedinte salută cu căldură pe d-l coleg de onoare Artur Gorovei, prezent la şedinţă, adăugând un cuvânt deosebit de elogiu pentru meritele bine cunoscute ale distinsului nostru coleg.

D- ARTUR GOROVEI mulţumeşte mişcat.

D-l ION I. NISTOR, zice.

In *Bibliotheca Rerum Transilvaniae*, organul de publicitate al *Centrului de Studii şi Cercetări privitoare la Transilvania*, din Sibiu, a apărut de curând studiul colegului nostru corespondent Gh. Giuglea, întitulat: *Straturi străvechi şi stadii de desvoltare în structura limbii daco-române (Uralte Schichten und Entwicklungsstufen in der Struktur de dako-rumänischen Sprache)*. Aprecierea d-lui Giuglea din punct de vedere *filologic* cade, fireşte, în competenţa specialiştilor în ale linguisticii. Ceea ce mă determină pe mine însă să atrag atenţiunea Academiei asupra acestei importantei lucrări este faptul, că rezultatele cercetărilor d-lui Giuglea sunt de mare interes pentru istoria noastră naţională. Prin rezultatele studiului său, colegul nostru aduce contribuţii preţioase la persistenţa Românilor în Dacia, care fusese combătută până acum din consideraţiuni aproape exclusiv linguistice. Principalele motive care se aduceau împotriva stăruinţei protopărinţilor noştri în Transdanuvia şi Dacia se formulau în următoarele puncte: prezenţa de cuvinte albaneze şi vechi greceşti în limba daco-română precum şi absenţa de cuvinte paleogermane în limba noastră. D-l Giuglea insistă cu un larg aparat filologic asupra acestor trei afirmaţiuni, reuşind să demonstreze completa lor netemeinicie Cele 54 de cuvinte albaneze din limba daco-română cu acele 195 de variaţii şi derivaţiuni ale lor aparţin străvechiului *substrat traco-iliric*, astfel că prezenţa lor în limba daco-română nu presupune neapărat o simbioză albano-română în Sudul Dunării. Mai ştim că între coloniştii aduşi de Romani în Dacia se găseau mai des în regiunile miniere din Munţii Apuseni şi numeroşi *Hirieni*, cari formau satele Piruştilor şi Baridustilor. Dela acesti colonişti ni s'au păstrat şi cele 116 nume de persoane ilirice culese din inscripţiile din Dacia Traiană. Cu privire la cuvintele paleogreceşti se constată că în limba daco-română au intrat elemente linguistice greceşti, care nu se găsesc şi în dialectul macedo-

român; ceea ce dovedește că Daco-românii puteau primi elemente linguistice grecești în limba lor și fără intermediul Macedo-Românilor. D-l Giuglea susține că aceste cuvinte ar fi intrat în limba noastră prin coloniștii români din Italia de Sud, care se numea Grecia Mare. Dar ceea ce surprinde mai mult este constatarea d-lui Giuglea, că în limba daco-română există mai bine de 400 de cuvinte de origine *latină*, care lipsesc în limba macedo-română. Constatarea aceasta constitue o eclatantă dovadă că după despărțirea latinității dela Dunăre în cele două ramuri de Nord și de Sud, în secolul al VII-lea, Daco-românii din Carpați s'au desvoltat în felul lor, aparte, fără nicio înrâurință, de dincolo de Dunăre. In sprijinul acestei desvoltări aparte vine și prezența în limba daco-română a unui număr de cuvinte de origine *paleogermană*, care intraseră în graiul provincialilor daco-romani încă din timpul simbiozei acestora cu Geții în Transdanuvia și cu Gepizii în Dacia

Cetind cu atenție încordată lucrarea colegului nostru Giuglea nu putem decât să ne bucurăm, văzând că rezultatele îndelungatelor și minuțioaselor sale studii linguistice concordă cu rezultatele cercetărilor noastre istorice privitoare la persistența Românilor în Dacia și Transdanuvia, restabilindu-se astfel unitatea de vederi între istorici și linguiști.

---

12. *ȘEDINȚA DELA 13 OCTOMVRIE 1944*

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l Președinte aduce la cunoștință că mâine la ora 12 se va oficia un parastas la Biserica Sf. Elefterie pentru pomenirea mult regretatului coleg Liviu Rebreanu.

D-sa roagă pe d-nii Colegi să participe la acest parastas cu atât mai mult cu cât împrejurări neprielnice ne-au înpiedecat să luăm parte la înmormântarea sa.

D-l General R ROSETTI comunică cuprinsul unei scrisori primite dela d-l coleg Em. Racoviță, prin care se arată că timpurile nu sunt favorabile ținerii sesiunii generale hotărîte recent de Academie și își exprimă părerea ca sesiunea să fie amânată. D-l General împărtășește această părere, întru cât pentru colegii din provincie călătoria la București este foarte grea, iar în Capitală nu găsesc hoteluri pentru găzduire.

De altfel lucrările mai însemnate de sesiune, ca acordarea premiilor și alegerile de membri, se pot amâna, timpurile nefiind potrivite pentru asemenea lucrări.

D-l Președinte D GUSTI, revenind la propunerea pentru amânarea sesiunii generale roagă să se discute și să se hotărască cu privire la această propunere.

D-l Vicepreședinte C. RĂDULESCU-MOTRU zice că într'o ședință anterioară s'a dat vot ca sesiunea să se țină la 15 Noemvrie curent. Nu trebue să dăm un răsvot. Dacă nu se va putea întruni la 15 Noemvrie numărul statutar de membri, sesiunea se va amâna dela sine prin însăși această lipsă

D-l ANDREI RĂDULESCU este de părere să hotărîm chiar de acum amânarea sesiunii generale la o dată care se va fixa ulterior.

D-l ION I. NISTOR, amintește că Academia și-a spus cuvântul, dând un vot în această chestiune Ne-am întemeiat votul nostru în deosebi pe arătarea Delegațiunii că are pregătite toate lucrările pentru sesiune. Ni se cere acum amânarea sesiunii prin darea unui răsvot. Amânarea nu este însă întemeiată, deoarece nu putem ști când vor fi timpuri normale și deci potrivite pentru adunarea noastră, iar sesiunea noastră se convoacă, nu atât pentru alegeri, care în adevăr se pot amâna, cât pentru hotărîrea treburilor gospodăriei Academiei, în care fiecare avem datoria a da un sfat Delegațiunii, și aceasta se poate face numai în sesiunea generală Din punct de vedere administrativ și economic amânarea cerută este o eroare. D-sa e de părere ca Delegațiunea să se hotărască în Consiliul ei, dacă voiește sau nu să țină sesiune, iar în ședința viitoare să ne comunice hotărîrea ei, după care Academia va statua.

După o discuție la care iau parte d-nii General R. Rosetti și D Caracostea, care se interesează de situația bunurilor Academiei de pretutindeni și măsurile luate pentru conservarea lor, se aprobă propunerea d-lui coleg Ion Nistor.

---

13 *ȘEDINȚA DELA 20 OCTOMVRIE 1944*

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l General R. ROSETTI, face un scurt referat asupra mersului reparațiilor localului Bibliotecii și arată că ofițeri ai Armatei Sovietice, unii veniți din partea d-lui General Vasilev, Șeful Misiunii Militare Sovietice din Capitală, au cerut cărți cu împrumut, precum și informații bibliografice despre chestiuni privitoare la țara noastră sub toate raporturile în ultimele două decenii

D-l Președinte D. GUSTI amintește că în ședința trecută, desbătându-se chestiunea ținerii sesiunii generale, s'a lăsat Delegațiunii să examineze din nou această chestiune și să comunice plenului în ședința de astăzi hotărîrea ei. Dă cuvântul d-lui Secretar General pentru a comunica încheierea Delegațiunii, care a fost convocată în ședință la 19 Octomvrie, anume pentru această chestiune.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU dă cetire următorului proces-verbal al Delegațiunii luat în ședința dela 19 Octomvrie 1944:

Delegaţiunea d-v., luând în mai de aproape examinare propunerea făcută în şedinţa precedentă pentru amânarea sesiunii noastre generale anuale şi cumpănind motivele aduse pro şi contra, crede că o amânare pentru vremuri mai liniştite şi aşezate ar fi binevenită, în deosebi pentru completarea locurilor vacante de membri activi şi pentru alegerea Biroului Academiei.

Căci, în ce priveşte celelalte chestiuni, care, potrivit Statutelor, urmează a fi resolvite în sesiunea noastră generală anuală, unele — ca de pildă acordarea premiilor — pot fi amânate fără niciun inconvenient, iar altele — chestiunile de ordin financiar şi administrativ — pot fi examinate oricând de Comisiunile respective — financiară şi acea a Bunurilor

In adevăr:

1 Bugetul pe anul academic în curs a fost întocmit la timp cu grija şi cu prevederea stărilor nesigure de astăzi de către Comisiunea financiară şi aprobat de Delegaţiune. El este în curs de execuţie şi nădăjduim să poată fi realizat aşa cum a fost întocmit, fără vreun desechilibru mai pronunţat între venituri şi cheltueli.

2 Spesele făcute cu evacuarea colecţiilor şi a serviciilor Academiei în timpul bombardamentelor Capitalei, ca şi cele pe care le reclamau gravele avarii, cauzate de aceste bombardamente edificiilor noastre, ni s'au impus ca necesităţi inexorabile, iar acoperirea lor se face din fonduri, ce nu influenţează bugetul nostru propriu zis, venitul « Fondului Regele Mihai I », afectat la timpul său cheltuelilor de construcţii şi suma de 10 000.000 lei, oferită de Preşedinţia Consiliului de Miniştri.

3. Ce priveşte administrarea bunurilor noastre imobile, toate măsurile impuse de împrejurări şi posibil de executat au fost luate pentru salvarea inventarului lor viu şi mort şi pentru desfacerea sau păstrarea produselor lor. Evident, am avut, ca toată lumea, cu deosebire la proprietăţile din Moldova, pierderi şi pagube însemnate la produse. Totuşi lucrările pentru exploatarea acestor bunuri n'au fost un moment întrerupte şi sperăm ca, întru cât nu vor interveni piedeci neprevăzute, să avem rezultate destul de bune de pe urma acestor lucrări.

4 Actele de dispoziţie cu privire la legatele şi donaţiunile venite între timp Instituţiunii noastre au fost îndeplinite de Delegaţiune, potrivit împuternicirii ce i s'a dat în sesiunea generală extraordinară dela 31 Martie.

De altfel, asupra tuturor acestor chestiuni s'au pregătit rapoarte amănunţite pentru sesiunea generală proiectată în a doua jumătate a lunii viitoare, rapoarte ce stau la dispoziţia Comisiunilor respective şi pot fi oricând examinate de oricare din colegii ce ar dori să se intereseze de ele.

Aducându-se acestea la cunoştinţă, Delegaţiunea nu înţelege să impieteze hotărîrea d-v. relativă la cererea de amânare a sesiunii generale. Ea a voit numai să vă pună la îndemână câteva elemente absolut necesare, pentru ca această chestiune să poată fi desbătută în cunoştinţă de cauză.

Trecându-se la discuția încheierii Delegațiunii, d-l General R. ROSETTI comunică o altă scrisoare primită dela d-l coleg dr. Em. Racoviță în care se propune amânarea sesiunii.

D-l ION I. NISTOR, amintește că propunerea pentru ținerea sesiunii generale a venit din partea Delegațiunii, care ne-a comunicat că are și lucrările gata. Se hotărîse ținerea ei la 15 Noemvrie printr'un vot dat în unanimitate.

Cele două scrisori primite dela d-l coleg Em. Racoviță au ridicat obiecția că membrii din provincie, în împrejurările grele actuale de transport, găzduire, scumpete a vieții, etc., nu ar putea participa la o sesiune și au conchis la o amânare pentru alte vremuri mai potrivite pentru o asemenea adunare.

D-l Ion I Nistor crede însă că neparticiparea membrilor din provincie nu constitue o piedecă pentru ținerea sesiunii Din contră, sunt motive întemeiate pentru convocarea sesiunii.

In ședința sesiunii generale extraordinare dela 31 Martie plenul a dat Delegațiunii depline puteri în conducerea trebuințelor de orice natură ale Academiei, pentrucă s'a judecat și s'a avut în vedere că ne aflam într'o situație de forță majoră dispersarea membrilor din Capitală și neputința întrunirii Academiei în sesiunea generală ordinară în cursul lunii Mai. Astăzi, însă, cu întoarcerea membrilor în Capitală, a încetat starea de forță majoră și e logic ca să înceteze și mandatul deplinelor puteri dat Delegațiunii.

Alt motiv stă în faptul că Academia are un Birou necomplet. Președintele nostru este interimar până la alegerea de Președinte în sesiune generală, iar mandatele a doi dintre Vicepreședinții Academiei au expirat cu trecerea lunii Mai. După părerea d-sale, nu este recomandabil ca să mai dăinuiască acest Birou provizoriu până la Mai 1945, când s'ar face alegerea celui definitiv, mai ales în aceste vremuri, în care, afirmarea cu succes a Academiei, se poate face de reprezentanții ei aleși.

De altă parte vieața financiară a Academiei se continuă dela Iulie încoace cu un buget prelungit, pe care așa dar plenul nu l-a autorizat. Crede că nu este în interesul Delegațiunii să lucreze cu un buget asupra căruia plenul nu și-a luat răspunderea sa D-sa încheie, arătând că interesele Academiei cer ca să se convoace sesiunea la data fixată de 15 Noemvrie.

D-l Președinte D. GUSTI întreabă pe d-l coleg Ion I. Nistor dacă tăgăduește autoritatea Biroului

D-l ION I. NISTOR arată că observările sale nu se referă la nicio persoană, ci numai la necesitatea ca Biroul să fie întregit.

D-l General R. ROSETTI, răspunzând celor susținute de d-l coleg Ion I. Nistor, zice că Academia nu se poate lipsi de prezența la sesiune a colegilor din provincie, această prezență fiindu-ne necesară pentru ducerea la bun sfârșit a lucrărilor sesiunii și fiind în același timp și o chestiune de deferență față de dânșii.

Este deci de părerea d-lui coleg Racoviţă ca să amânăm sesiunea De altfel în situaţia de astăzi nu este atmosfera necesară pentru alegeri. D-sa nu crede întemeiată afirmaţia că Delegaţiunea nu ar lucra valabil după reîntoarcerea membrilor Academiei în Capitală. Asemenea nu se poate spune că Biroul nu funcţionează legal, când el a fost desemnat potrivit prevederilor Statutelor şi nici că lucrăm cu un buget prelungit când se ştie că s'a întocmit un buget nou, Delegaţiunea fiind împuternicită de plen a întocmi şi a aproba un alt buget.

D-l MIHAIL SADOVEANU e de părere să ţinem seamă că nu avem drept să lipsim pe colegii din provincie dela participarea sesiunii. E deci de părere să se amâne convocarea sesiunii, însă să nu se treacă peste finele acestui an.

D-l VICTOR SLĂVESCU arată că la sesiunea generală extraordinară din Martie, Delegaţiunea a fost împuternicită să alcătuiască un buget nou şi să-l aplice Comisiunea Financiară — d-sa şi cu d-l coleg Gh. Ionescu-Siseşti (d-l Ion Nistor fiind lipsă) — a pregătit toate lucrările financiare şi cele privitoare la buget în Mai trecut întocmai ca pentru o sesiune generală normală. S'a întocmit un buget nou, cu o expunere de motive şi s'a făcut raport despre gestiunea financiară a anului expirat. Comisiunea cu majoritate de 2 din 3, a propus Delegaţiunii şi Delegaţiunea a aprobat proiectul de buget. Avem aşa dar un buget nou, valabil şi care a fost serios alcătuit, bazat pe realităţi.

D-l ANDREI RĂDULESCU aminteşte că în sesiunea generală extraordinară din Martie propusese să se modifice Statutele spre a se prelungi drepturile Delegaţiunii. Dacă s'ar fi aprobat părerea sa, nu ar mai fi avut loc discuţia de astăzi. S'a adoptat însă o altă propunere după care Delegaţia a fost împuternicită să gireze afacerile Academiei, să facă chiar acte de dispoziţie, până la convocarea unei sesiuni generale.

Crede că amânarea sesiunii se impune şi pentru motivele arătate în scrisorile d-lui coleg Racoviţă şi pentrucă nu este o atmosferă favorabilă. Amânarea să se facă până la o dată când Delegaţiunea va socoti posibilă convocarea.

D-l D CARACOSTEA îndreptăţeşte amânarea sesiunii şi pe motivul că la alegerea celor 5 membri la Secţiunea Ştiinţifică opinia d-lui Racoviţă poate determina stări importante.

De altfel, când această Secţiune mai are numai 10 membri, participarea tuturor acestora este necesară la alegeri.

D-l N. BĂNESCU este pentru amânarea sesiunii cel mai târziu până la finele anului.

D-l Secretar General ALEX LAPEDATU zice că Biroul, având lucrările pentru sesiune, gata, acceptă orice dată pentru convocarea sesiunii. Dar amânarea e impusă de alte contingenţe, decât de pregătirea sesiunii. E de

părere să se primească propunerea d-lui Andrei Rădulescu de a nu ne lega de o altă dată anumită.

Fiind chestiune de moment, e bine ca sesiunea să fie convocată, fie la propunerea Delegațiunii, fie la propunerea d-lor membri în plen.

Propunerea se aprobă.

---

14 *ȘEDINȚA DELA 27 OCTOMVRIE 1944*

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

Deschizând ședința, d-l Președinte zice:

Domnilor Colegi,

Două luni după actul istoric dela 23 August 1944, și ca o consecință a lui, sărbătorim marea zi de eliberare și recucerire a pământului românesc din Ardealul de Nord

Mâinile care se căutau cu înfrigurare de patru ani, fără odihnă, s'au împreunat acum frățește. Iar poporul român, așezat de destine istorice milenare pe podișul Carpaților, a redevenit singurul stăpân al întregii Dacii străbune.

Nedreptatea istorică a așa zisei linii « demarcaționale » dela Viena — monument de arbitrar, nu de arbitraj — a fost definitiv înlăturată.

Trupele românești au ajuns pe frontierele firești din 1940. S'a încheiat astfel un dureros capitol din istoria plină de suferințe a Ardealului.

Iar Universitatea din Cluj, zidită acum 72 de ani cu banul stors dela Români pentru scopuri de oprimare politică antiromânească, a redevenit ceea ce fusese din ziua de 12 Mai 1919 — Universitate românească, adică pecetluirea indistructibilă spirituală a întregirii pe veci a Ardealului.

Cu mare emoție îmi amintesc de această zi de 12 Mai 1919, fiind unul dintre puținii supraviețuitori, care împreună cu N. Iorga, V. Pârvan, G. Țițeica, dr. Gh Marinescu și dr. V. Babeș — pentru a numi numai pe colegii noștri dispăruți — am avut cinstea a fi chemat a face parte din Senatul Universitar adhoc, creat de Consiliul dirigent pentru a pune temeliile naționalizării Universității din Cluj prin recrutarea corpului didactic dintre savanții români.

Academia Română, în sânul căreia totdeauna a fost trează conștiința sbuciumatei lupte istorice din Ardeal, pentru care au pătimit Horia, Cloșca și Crișan și au luptat Avram Iancu, Șaguna, Simion Barnuțiu și memorandiștii — Academia Română — care a intrat în relații strânse și fericite cu Universitatea din Cluj, încă din primul moment al întemeierii ei pe baze românești, prin mulți și distinși membri ai ei care deveniseră și membri ai Academiei, cu prilejul marii zile de reintegrare a Ardealului, trimite un salut frățesc și cordial Universității Ardealului, care este chemată a-și relua postul spiritual de onoare națională, ilustrat cu atâta strălucire până în 1940 ».

Domnilor Colegi,

La bucuria și mândria națională de restabilire a realelor hotare ardelene trebue să adăugăm recunoștința noastră sprijinului diplomatic al Națiunilor-Unite și, mai ales, sprijinului militar din partea puternicelor și vitezelor trupe sovietice, care, alături de bravele noastre armate, au cooperat și sângerat pentru repararea marii nedreptăți din 1940. Sângele vărsat împreună pentru cauza românească și a umanității întregi cimentează nouă legături trainice și deschide perspective pentru o eră nouă în istoria noastră.

Ardealul reîntregit devine astfel simbolul României nouă în Lumea și Europa de mâine, un simbol generator de strânsă colaborare viitoare a României cu Națiunile-Unite, în primul rând cu marea Uniune a Republicelor Socialiste Sovietice.

Domnilor Colegi,

Actul istoric de reîntregire a Ardealului s'a pecetluit cu sânge milostiv, generos și biruitor.

Ca să dispară pe câmpul de luptă nedreptatea istorică s'a dat, în încleștare crâncenă, o luptă grea și înverșunată, cu mari jerfe de oameni.

Au căzut în ultimele două luni de lupte cei mai buni fii ai Țării, zeci de mii de ofițeri, subofițeri și soldați, pentru plinirea istoriei naționale — lor li se cuvine slavă eternă.

Acestor eroi să le aducem prinosul nostru de cinstire printr'un moment de pioasă amintire și o reculegere de gânduri înclinate peste zecile de mii de morminte, care au presărat Ardealul de Nord cu uscatele lor cruci.

D-l I. PETROVICI, folosind prilejul cuvântării d-lui Președinte, ține să amintească — și d-sa roagă să se ia notă de aceasta la procesul-verbal — că într'o ședință din Martie 1941, când se împliniseră 60 de ani dela nașterea lui Octavian Goga, d-sa, prezidând acea ședință și comemorând acea dată din vieața regretatului coleg Oct Goga, a afirmat, într'o cuvântare, dreptul nostru imprescriptibil asupra Ardealului și și-a exprimat convingerea că Ardealul se va întoarce la noi. D-sa reamintește acele cuvinte și pentrucă ele constitue un fapt, dar și pentru a se ști că Ardealul, în nicio împrejurare și în nicio conjunctură n'a fost uitat.

D-l președinte D. GUSTI, zice:

Domnilor Colegi,

Colegul nostru dr. C. I. Parhon, împlinește mâine, Sâmbătă, 70 de ani.

Cu această ocazie îi facem sincere mărturisiri de prețuire și admirație colegială

Ne bucurăm că spiritul său de o așa de mare fluiditate comunicativă se află în plină funcție de creație.

Intr'adevăr colegul nostru nu se mulțumește cu laurii câștigați în bogata sa carieră științifică — de autorul a aproape 1.000 de publicații

şi a primei cărţi de endocrinologie din lume — ca savantul care a insistat pentru întâia oară asupra rolului însemnat ce revine secreţiunilor interne în determinismul personalităţii — ca cercetător al factorilor ce hotărăsc — îmbătrânirea şi al posibilităţii reîntineririi, şi ca creator de metode nouă pentru studierea biologiei şi patologiei vârstelor, creând şi termeni noi, ce au pătruns în ştiinţă, ca « Ilikibiologie » şi « Ilikipathologie ».

Iată atâtea titluri, care fac din colegul Parhon, după caracterizarea d-lui Dartigues, Preşedintele Uniunii Medicale Latine, una din cele patru culmi ale ştiinţei Endocrinologice, un fel de cuatorvirat, alcătuit din Românul Parhon, împreună cu Italianul Pende, Spaniolul Maranon şi Francezul Leopold Levi.

Colegul Parhon, cu toate condiţiile atât de potrivnice studiilor, din cauza lipsei de spital şi a laboratorului, continuă a lucra cu succes, ilustrând astfel o altă descoperire a sa, introducerea în ştiinţa biologică a noţiunilor de vârstă cronologică şi de vieaţă biologică.

Colegul Parhon are acum cinci lucrări sub presă: două ce vor apărea în « *Acta Endocrinologica* », alte două în *Buletinul şi Memoriile Secţiei Ştiinţifice a Academiei Române* şi, în sfârşit, alta în *Revista de Filosofie*.

Ce contează, după cum vedem, vârsta cronologică de 70 de ani faţă de o activitate atât de rodnică?

Ii urăm colegului nostru stimat dr. Parhon încă mulţi ani de creaţii pentru desăvârşirea importantei ştiinţe, Endocrinologia, la a cărei formare a contribuit într'o aşa de hotărîtoare măsură.

— Membrii prezenţi ovaţionează pe d-l coleg dr. C. I. Parhon.

D-l Dr. C. I. PARHON, mişcat de cuvintele binevoitoare ale d-lui Preşedinte şi de manifestaţia de simpatie din partea domnilor Colegi, le mulţumeşte din tot sufletul, adăugând că, dacă a lucrat şi a produs ceva pe terenul ştiinţei, aceasta se datoreşte, nu vreunei ambiţii, ci unei inclinaţii naturale şi instinctive.

D-l General R. ROSETTI prezintă al IV-lea volum din *Bibliografia românească veche*, acum apărut, dând cetire prefeţei volumului.

D-l Preşedinte D. GUSTI exprimă bucuria Academiei pentru apariţia acestui volum.

---

15. *ŞEDINŢA DELA 3 NOEMVRIE 1944*

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU comunică scrisoarea d-lui Prof. Constantin D. Buşilă în numele « Comitetului de iniţiativă pentru strângerea fondului Secţiunii Române a Centrului Internaţional de

Studii Electro-radio-biologice », prin care se pune la dispoziţia Academiei Române suma de lei 209.310, spre a crea *Fondul Prof. dr. Gh. Marinescu*, din venitul căruia să se acorde premii în domeniul Electro-radio-biologiei.

D-sa prezintă apoi volumul al II-lea din publicaţia colegului nostru d-l Silviu Dragomir: *Studii şi documente privitoare la revoluţia Românilor din Transilvania în anii 1848—1849.*

Această publicaţie, al cărei prim volum a fost prezentat Academiei în timpul verii trecute, va cuprinde tot materialul cunoscut până acum referitor la revoluţia Românilor din Transilvania din 1848—1849 şi ea apare cu prilejul împlinirii — în 1948 — a 100 de ani dela acest însemnat eveniment din istoria Transilvaniei. Prin conceperea şi natura ei, această publicaţie este identică cu colecţia de documente privitoare la revoluţia în Ţările Române în 1848, publicată de D. A. Sturdza în 1898, la 50 de ani împliniţi ai acelei revoluţii.

Intreaga colecţie rânduită după programul d-lui coleg Silviu Dragomir, va cuprinde probabil şase volume.

In acest al II-lea volum se publică — cu o introducere de d-l Silviu Dragomir — documente provenind din Biblioteca Academiei Române, adunate de I. Hodoş şi Al. Papiu Ilarian, dăruite Academiei, cele provenite dela familia Iosif Hodoş, de Nerva Hodoş Al doilea fond de documente, provenind dela Asociaţia Transilvană « Astra », prezentate cu o introducere de d-l Eugen Hulea, au fost mai toate adunate de Mitropolitul Andreiu Şaguna, care, precum se ştie, a avut un rol de frunte în înfăptuirile dela 1848, ca şi în cele ce au urmat. Lor li s'au adăugat şi documentele strânse de Gheorghe Bariţiu. In fine, al treilea fond de documente de provenienţă ungurească, păstrate până la 1939 în Biblioteca Palatului Cultural din Arad sub denumirea « Arhiva Csanyi » şi donate în acel an Academiei Române, sunt publicate în acest volum cu o introducere a d-lui Lazăr Nichi, Directorul menţionatului Palat Cultural. D-l Nichi are şi meritul de a le fi dăruit Academiei.

Acest volum de documente împreună cu cele ce vor completa întreaga colecţie, vor constitui, fără îndoială, izvorul unic şi monumental despre mişcarea revoluţionară din 1848 în Transilvania şi în special despre rolul Românilor în această mişcare.

D-l Preşedinte D. GUSTI aminteşte că la recentele desbateri referitoare la ţinerea viitoarei sesiuni generale a Academiei s'a lăsat perspectiva aducerii în discuţia acelei sesiuni a unor preocupări şi chiar a unor directive nouă în activitatea noastră. Printre aceste preocupări este acum momentul — zice d-sa — să se repună în discuţie înfiinţarea unui « Consiliu Naţional de Cercetări ». Această înfiinţare a fost propusă de regretatul coleg Ludovic Mrazec încă în anul 1937, în şedinţa dela 29 Mai, reclamând pentru Academia Română rolul de frunte ce i se cuvine în iniţiativa şi înfiinţarea acestui Consiliu. S'a ales atunci o Comisiune care să studieze înfiinţarea Consiliului şi să facă propuneri plenului. In acelaşi an, în şedinţa dela 1 Iunie, colegul nostru d-l dr. Em. Racoviţă, a prezentat, în numele acelei Comisiuni,

un raport cu privire la înființarea Consiliului Național de Cercetări și a unei Asociații care să vină în ajutorul Științei Românești. In urma discuțiunilor asupra acelui raport, Academia a aprobat, în principiu, înființarea acestor organisme și a numit și o comisiune, formată din membrii Delegațiunii Academiei, din câte doi delegați ai Secțiunilor Literară și Istorică și din patru delegați ai Secțiunii Științifice, care să pregătească până în toamna acelui an proiectele pentru înființarea și organizarea lor și să le prezinte plenului, ce urma să fie convocat, în acest scop, în sesiune generală extraordinară, în cursul acelei toamne.

Luând o atare inițiativă, Academia Română împlinea una din preocupările ei esențiale și una din îndatoririle ei încadrate în prevederile art. 3 al Statutelor sale, care fixează atribuțiunile și îndatoririle fiecăreia din cele trei Secțiuni ale Instituțiunii noastre. Astfel, potrivit acestor prevederi, Secțiunea Literară, care se ocupă cu cultivarea și punerea în valoare a creațiunilor spirituale ce îmbogățesc literatura, arta, filosofia și filologia română, are îndatorirea să organizeze misiuni lexicografice și cercetări asupra limbii române, pe lângă compunerea și publicarea *Dicționarului limbii române*. Secțiunea Istorică, care se ocupă de științele istorice, geografice și sociale, are îndatorirea de a aduna documentele importante, mai ales cele privitoare la istoria Românilor, organizând, în acest scop, misiuni și explorațiuni arheologice, geografice și sociologice ale țărilor române, iar Secțiunea Științifică, în preocuparea căreia cad științele teoretice și aplicate, are îndatorirea de a lua inițiativa pentru explorarea țărilor române din punct de vedere geologic, fiziologic, fiziografic, biologic, agricol, medical, economic, etc., organizând misiuni pentru asemenea lucrări.

In cadrul și lumina acestor îndatoriri Academia și-a luat în 1937 sarcina înființării acelui *Consiliu Național de Cercetări*, de care s'a vorbit. Lucrurile au rămas încă de atunci pe loc, întru cât Comisiunea nu a pregătit și nu a prezentat proiectul hotărît pentru înființarrea celor două organisme.

Au stagnat, asemenea, lucrările altor două inițiative pornite tot dela îndatoririle noastre statutare mai sus amintite. Este vorba anume de lucrări pe care trebuiau să le pregătească și să le încheie de o parte Comisiunea *Oficiului Central pentru Cercetarea vieții Poporului Român*, de altă parte Comisiunea pentru publicarea *Monumentelor de Drept Vechiu Românesc*, ambele fiind instituite și având și regulamente speciale de funcționare încă din Mai 1943.

Este momentul acum ca toate aceste lucrări să fie reluate. Comisiunile să le pregătească și să ne prezinte încheierile și propunerile lor în apropiata sesiune generală. D-sa propune ca aceste Comisiuni să fie completate, mai ales aceea a *Consiliului Național de cercetări*, cooptându-se în locul regretatului Gr. Antipa d-l coleg Tr. Săvulescu, iar în locul regretatului Ludovic Mrazec d-l coleg dr C. I. Parhon.

D-l ANDREI RĂDULESCU este de părere ca aceste Comisiuni să fie completate încă de acum, fără să se mai aștepte pentru aceasta hotărîrea sesiunii generale și să fie convocate, în ședințe de lucru, pentru ca la viitoarea sesiune generală ele să-și aibă lucrările gata.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU arată că la vreo câţiva ani după iniţiativa Academiei Române, Guvernul din 1941 a însărcinat pe d-l Inginer Buşilă, pe atunci Ministru al Lucrărilor Publice, să se ocupe de înfiinţarea Consiliului Naţional de Cercetări. Au fost în acest scop câteva şedinţe la acel Minister, la care au fost convocaţi şi au luat parte şi câţiva membri ai Academiei Române, regretaţii Ion Simionescu, Ludovic Mrazec, şi d-nii colegi Em. Racoviţă şi D. Gusti, iar dintre corespondenţi d-nii V. Vâlcovici şi Oct. Onicescu. Aşa dar lucrările au trecut dela noi la acel Minister.

D-l dr. C. I. PARHON se asociază la propunerea de a se urmări înfiinţarea, prin Academie, a Consiliului Naţional de Cercetări, reluându-se lucrările începute în 1937, cu atât mai mult cu cât Asociaţia profesorilor lucrează în prezent la un proiect pentru înfiinţarea unui asemenea organism Academia trebue să-şi păstreze iniţiativa.

D-l ION I. NISTOR este pentru completarea acum a Comisiunilor şi pentru începerea neîntârziată a lucrărilor. Referindu-se la iniţiativa Statului din 1941, d-sa este de părere ca Academia să-şi păstreze independenţa ei în ucrări şi să nu facă alianţă cu alte instituţiuni.

D-l Preşedinte D. GUSTI, încheind discuţia, propune completarea Comisiunii pentru Consiliul Naţional de Cercetări cu d-nii colegi dr. C. I. Parhon şi Traian Săvulescu şi convocarea la lucru a Comisiunilor Miercuri 8 Noemvrie curent

— Propunerile se aprobă.

---

16 *ŞEDINŢA PUBLICĂ*

DELA 10 NOEMVRIE 1944

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l Preşedinte zice:

Deschid şedinţa, în sensul unui îndoit doliu, căci acest an continuă pentru Academia Română a-şi da roadele lui funeste.

In ziua de Vineri, 3 Noemvrie 1944, s'a stins la Paris membrul de onoare al Academiei Române, 25 de ani, profesorul *Charles Diehl*, în vârstă de 85 de ani, iar în ziua de Marţi, 7 Noemvrie, a încetat din vieaţă colegul nostru corespondent, profesorul *Mircea Djuvara.*

Charles Diehl a fost unul din cei mai mari şi reprezentativi bizantinologi ai timpului nostru.

Lucrările sale sunt bine cunoscute la noi de specialişti, iar una dintre ele a devenit populară şi tradusă în numeroase limbi, şi în româneşte: « *Byzance, Grandeur et Décadence.*

Charles Diehl a fost foarte legat sufletește de mult regretatul nostru coleg N. Iorga, a ținut deseori conferințe în Țară, pe care a vizitat-o cu un interes special, în deosebite rânduri, a publicat cu elogii și admirație nestăpânite în «*Revue des deux Mondes*» din 1924, «*Impressions de Roumanie*» și a participat la prima reuniune internațională a bizantinologilor, la Congresul din Bucureşti, inspirat și organizat de N. Iorga, în 1923.

Alături de arhitectura și pictura religioasă din România, pe care Charles Diehl le-a considerat drept comori unice în lume, de artă bizantină — el a fost uimit de originalitatea, în general a artei românești, numită de el artă civilă.

Căci, afirmă Charles Diehl, oricât lumea bizantină a înfluențat puternic asupra cărții și bisericii, fondul rasei românești, chiar sub guvernarea Fanarioților, a rămas trăsătura cea mai caracteristică și specifică a istoriei Românilor.

Aceste observații le-a formulat Charles Diehl cu multă elocvență, în celebra sa cuvântare asupra «Artei române», ținută la Paris în ciclul «La Roumanie», apărut și în volum, cuvântare care a determinat pe unul dintre ascultătorii lui Charles Diehl, și care a vorbit apoi după el, fostul președinte de Consiliu francez, René Viviani să declare în alocuția sa, următoarele memorabile cuvinte: «*Quelle terrible et tragique histoire que celle de cette Rou-* «*manie qui, de la profondeur des siècles jusqu'à nos jours, a connu la péripétie* «*des triomphes et des désastres et n'est jamais tombée*».

Erudiția imensă, descoperirile de fapte nouă, interpretările nou ale faptelor cunoscute, spiritul viguros, neobosit și original unit cu o pasiune de cercetare până la cele mai adânci bătrânețe, autor a 317 lucrări, — după bibliografia d-lor Jean Ebersolt și Rodolphe Guilland încheiată în 1930 — l-au desemnat pe Charles Diehl să fie, mai bine de jumătate de veac, maestrul recunoscut și necontestat al studiilor bizantine în lume.

Cu ocazia gloriosului său jubileu de profesor și savant, revista internațională de studii bizantine, «*Byzantion*» a înscris numele său, prin cuvintele proprii ale revistei, «iubit și venerat», cu o dedicație specială în fruntea volumului IV, — Academia Franceză «des Inscriptions et Belles Lettres» l-a ales în 1920 președintele ei — iar Universitatea din București l-a proclamat Doctor honoris causa (ceea ce era al 5-lea doctorat honoris causa al său după Atena, Belgrad, Bruxelles și Harvard).

Iată fapte ce avem datoria a constata. Ele ne autoriză să salutăm în mod deosebit memoria marelui erudit și marelui prieten al României, Charles Diehl, și să transmitem condoleanțele noastre mișcate surorii noastre franceze, «L'Académie des Inscriptions et Belles Lettres.»

* * *

Domnilor colegi,

Cu o tristeță infinită, am luat cunoștință de moartea colegului nostru Mircea Djuvara.

Dispariția lui, atât de bruscă și neașteptată, a îndoliat știința filosofiei juridice, fără distincție de țară, căci Mircea Djuvara făcea parte din familia juridică de pretutindeni, în care ocupa un loc de frunte. Fostul rector al Uni-

versităţii din Roma, cunoscutul filosof şi jurist Giorgio Del Vecchio îl consideră pe Mircea Djuvara, ca pe «unul din cei mai mari gânditori contemporani, în domeniul filosofiei dreptului» — «Institutul internaţional de filosofia dreptului şi sociologie juridică» l-a ales vicepreşedinte, încă dela întemeiere — Academia de Drept Internaţional din Haga l-a avut profesor — iar Academia de Arte şi Ştiinţe din Boston l-a proclamat membru onorar.

Mircea Djuvara nu a fost numai un filosof şi un scriitor, ci un apostol al ideei raţionale, făcând să scoboare problema filosofică din cer pe pământ, pentru a o închide în sufletul său şi a o interioriza.

După cum Pascal înainte de a scrie se aşeza în genunchi pentru a se ruga, Mircea Djuvara avea evlavia smerită a scrisului; de aceea citează în opera sa ultimă «*Precis de filosofie juridică*» drept motto, pasajul din epistola Sfântului Pavel către Corintieni, care sună astfel:

«Nu ştiţi oare că sunteţi în templul lui Dumnezeu şi că duhul lui sălăşlueşte în voi?».

Pentru Mircea Djuvara, filosofia însemna un avertisment şi o conversiune. El însă a declarat că ceea ce i-a determinat direcţia studiilor şi a avut pentru el însemnătatea unei adevărate revelaţii, a fost o lecţie a lui Titu Maiorescu despre «Estetica transcendentă», pe care a audiat-o.

Intr'adevăr, de atunci Mircea Djuvara a rămas tot timpul vieţii sale kantian şi reprezentantul unei strălucite manifestări a idealismului juridic contemporan. El a elaborat în acest spirit o filosofie a dreptului, care cerea de fapt reînnoirea celor vechi, punând însă aceleaşi probleme, pe care noua filosofie a dreptului a încercat a le înlătura.

Este oare dreptul o entitate abstractă, ca o creaţie artificială, ori este el o idee vie, ca un fenomen social al unei evoluţii constante şi deci ca exponent al progresului tuturor civilizaţiilor? Iată problema, care formează principiul director şi inspirator al Legislaţiei şi interpretării ei, adică problema de bază a Ştiinţei politice, a reformelor şi revoluţiilor.

Mircea Djuvara înclină a apăra clasicismul raţional juridic, întemeiat pe ordine şi supunere raţională la reguli juridice; el combate deci cu energie aşa zisul romantism şi realism empiric juridic, care afirmă că nu există drepturi, ci numai funcţii sociale, interdependenţe şi fapte sociale — o teorie, după el, catastrofală, anarhică şi primejdioasă, însemnând părăsirea terenului sigur al dreptului, pentru a naviga pe apele romantice, la bunul plac al impulsiilor individuale şi sociale.

De aceea Mircea Djuvara încearcă o nouă formă a dreptului natural, un drept pur şi etern, cu un conţinut variat şi variabil, tinzând astfel la o concilіare a clasicismului şi romantismului juridic.

Printr'o nouă sinteză, Mircea Djuvara, dacă nu împărtăşeşte părerea că dreptul să se confunde cu societatea, este totuşi de părere că fără societate nu se poate concepe dreptul, ce reprezintă, am spune noi, numai un minimum social.

Faptele sociale şi juridice, continuă Mircea Djuvara, nu pot fi judecate decât numai prin raţiune şi anume ca drept just, din punctul de vedere al Justiţiei pure.

Justiția, principiu suprem, opus forței brutale, oportunismului meschin și amoralismului cinic, formează, de sigur, idealul salvator al omenirii, care astăzi se află în contrazicere cu ea însăși și își caută cu înfrigurare o nouă așezare.

Dar ce este Justiția, ca o chezășie a existenței noastre, ca o Lege a Legilor, astăzi nesocotită, atât în domeniul social, ca și internațional?

Concepția propusă de Mircea Djuvara, a dreptului just și a Justiției raționale, conține o indicație fecundă, și care — eliberată de unele contraziceri — ar putea fi mai precizată și mai adâncită.

Dar rațiunea, după Mircea Djuvara, nu este numai individuală, ci aparține și colectivității.

In acest scop vorbește el de un suflet colectiv, de sine stătător, al Națiunii. Problemelor dinlăuntrul și dinafara Națiunii, ca și despre Națiune, ca atarei le sunt închinate importante lucrări.

Nu putem să nu ne amintim de activitatea, bogată și eficace, desfășurată de Mircea Djuvara în calitate de consilier juridic pe lângă delegația permanentă română, la Conferența preliminară de pace dela Paris, în 1918. Acolo a publicat lucrarea « *La guerre roumaine* », cu o prefață caldă de marele filosof Emile Boutroux care scrie, între altele:

« Cette histoire comptera parmi les plus belles que nous offre la vie de l'Humanité », și mai departe Boutroux continuă: « à lire cette Histoire, nous nous sentons plus fiers que jamais de notre parenté avec les Latins du Danube ».

Experiența câștigată de Mircea Djuvara la Paris, în 1918, și-a găsit cristalizarea în remarcabila conferință — și astăzi actuală — ținută în ciclul Institutului Social Român asupra Politicei Externe, intitulată: « Principiile Tratatelor de Pace ».

La calitățile eminente ale savantului se adaugă virtuțile omului.

Mircea Djuvara nu se impunea numai prin talentul său oratoric, prin înalta sa valoare intelectuală și vasta sa știință, ci provoca admirația și afecțiunea tuturor celor ce veneau în preajma sa — prin calitățile sale de inimă, care încununează pe toate celelalte, prin sinceritatea și obiectivitatea, cu care privea lumea și oamenii, și, mai ales — prin setea de dreptate, care se manifesta printr'o distincție deosebită și aristocratică atitudine de vieață, trăind el însuși intens nevoia de dreptate.

Știința rece era unită cu bunătatea caldă, amândouă încoronate printr'o modestie tăcută, elegantă și câteodată curajoasă, când era vorba de înlăturat și combătut nedreptatea. De aceea personalitatea lui Mircea Djuvara avea atâta farmec, desarma gelozile și era înconjurată, în tot timpul existenței sale, de simpatia, ce se adresa omului și de stima, ce impunea opera.

Această simpatie și această stimă, omul și opera le meritau.

Gânditorului și omului îi aducem un suprem omagiu.

Domnilor colegi,

In semn de doliul, care a lovit deodată Franța și România prin stingerea din vieață a lui Charles Diehl și pentru doliul simțit de

noi prin dispariţia lui Mircea Djuvara, să păstrăm o clipă de pioasă amintire.

Şedinţa se suspendă.

La redeschiderea şedinţei, d-l N. BĂNESCU face o comunicare cu titlul: *Nicolae Iorga, martir al libertăţii popoarelor.*

D-l Preşedinte D. GUSTI exprimă mulţumiri d-lui coleg N. Bănescu pentru emoţionanta sa comunicare. Apoi ridică şedinţa publică.

D-l ION I. NISTOR semnalează dificultăţile ce întâmpinăm cu tiparul publicaţiunilor noastre, dând exemplu ultimul volum de documente Hurmuzaki, aflat sub tipar sub îngrijirea d-sale.

In aceeaşi chestiune aduc informaţiuni nouă şi amănunte cu deosebire asupra preţului ridicat al tiparului, d-nii Preşedinte D. Gusti şi Th. Capidan

D-l General R ROSETTI dă informaţii despre lucrările ce se fac de Bibliotecă pentru restituirea cărţilor aduse din Transnistria şi Basarabia, conform Convenţiei de Armistiţiu, arătând ce s'a realizat cu personalul Bibliotecii şi personal străin, cunoscător al limbii ruse, şi ce mai trebue de realizat în termenul scurt impus de Comisia pentru aplicarea Convenţiei de Armistiţiu

---

17 *ŞEDINŢA PUBLICĂ*

DELA 17 NOEMVRIE 1944

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte

D-l TUDOR VIANU, membru corespondent, citeşte o comunicare cu titlul. *Patru decenii dela apariţia primei opere a d-lui Mihail Sadoveanu*

D-l Preşedinte D. GUSTI, după ce exprimă mulţumiri d-lui coleg Tudor Vianu pentru comunicarea ţinută, zice:

> Mihail Sadoveanu este o mare glorie a literelor româneşti.
> Academia Română, care-l revendică cu căldură, mândră că şi asupra ei se revarsă binefacerile acestei glorii, urează, cu prilejul aniversării de 40 de ani dela apariţia primului său volum, colegului nostru iubit şi mult stimat, Mihail Sadoveanu, mulţi ani pentru a adăuga cât mai multe creaţii nouă la operele sale nepieritoare de până acuma, ce formează un impresionant de bogat bun naţional.
> La mulţi ani, scumpe colega!

Membrii prezenţi şi publicul ovaţionează îndelung pe d-l Mihail Sadoveanu.

In şedinţă intimă, d-l General R ROSETTI aduce la cunoştinţă că publicaţiile ce urmează să fie restituite Rusiei Sovietice, conform Convenţiei

de Armistițiu, sunt împachetate în lăzi și că se lucrează la întocmirea inventarelor lor în câte 10 exemplare în limba rusă și română. Lucrare grea, care ne cere multe sforțări și mare grabă.

D-l Președinte D. GUSTI, amintind de mandatul pe care Comisiunea pentru înființarea Consiliului Național de Cercetări l-a primit dela plen de a face proiectul de organizare a acestui Consiliu, arată că s'au ținut două ședințe de Comisiune și s'a ajuns la formularea proiectului.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU este de părere că propunerile ce se fac să fie trimise spre aviz și d-lui Racoviță înainte de a se hotărî asupra lor, întru cât d-sa a avut inițiativa înființării Consiliului.

D-l Președinte D GUSTI zice că a aștepta avizul d-lui coleg Racoviță, înseamnă a pierde cel puțin o lună, ceea ce ne-ar expune la surprize.

D-l ION I. NISTOR e de părere că propunerile Comisiunii să fie discutate și votate în sesiune generală.

D-l ANDREI RĂDULESCU zice că chestiunea are în ea prea mare urgență ca să așteptăm convocarea unei sesiuni generale.

De altfel nu este o chestiune neapărat de resortul sesiunii generale, pentrucă nu înstrăinăm averea Academiei, din contra, facem o lucrare în spiritul Academiei și al Statutelor ei, în care n'avem nevoie absolută de votul sesiunii generale. Hotărîrile noastre de acum pot veni însă mai târziu în plen, întrunit în sesiune generală spre ratificare. E deci de părere să pășim la înființarea Consiliului, în care scop propune să se multiplice proiectul Comisiunii și să fie distribuit în cursul săptămânii viitoare între domnii membri spre a fi discutat și eventual votat în ședința viitoare.

D-l DR. C. I. PARHON motivează urgența acestei lucrări pe faptul că grupul universitar democrat a și făcut un proiect pentru crearea unui organism similar, pe care d-sa îl prezintă. Este deci de părere ca Miercuri Comisiunea să se întrunească din nou în ședință, pentru a redacta definitiv proiectul nostru, care Vinerea viitoare să fie supus plenului. Astfel procedând inițiativa noastră din 1937 nu va trece acum în mâna altor instituțiuuni mai tinere.

— Propunerile se aprobă.

---

18 *ȘEDINȚA DELA 24 NOEMVRIE 1944*

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

La ordinea zilei fiind discutarea proiectului pentru *înființarea Consiliului Național de Cercetări Științifice,* întocmit de Comisiunea specială, d-l Președinte D. GUSTI prezintă acest proiect și propune să fie cetit, desbătut și votat punt cu punct.

D-l ION I. NISTOR, cerând lămuriri prelabile, întreabă dacă la întocmirea acestui proiect s'a ţinut seama de proiectul iniţial, din 1937, al d-lui coleg Em. Racoviţă şi dacă s'a cerut avizul d-sale asupra proiectului ce ni se prezintă.

D-l Preşedinte D. GUSTI lămureşte că niciun proiect şi deci nici al d-lui coleg Racoviţă nu este sacrosant. El a fost totuşi ţinut în seamă şi discutat de Comisiunea specială. Această Comisiune a întocmit apoi raportul care vi se prezintă.

D-l ION I. NISTOR întreabă dacă delegaţiunea Academiei şi-a însuşit acest proiect.

D-l N. VASILESCU KARPEN observă că nu Delegaţia este în cădere să propună proiectul, ci Comisiunea specială care a fost instituită de plen în sesiune generală în acest scop. De altfel toţi membrii Delegaţiunii fac parte din Comisiunea care a redactat şi admis proiectul.

D-l ANDREI RĂDULESCU este de părerea d-lui N. Vasilescu Karpen.

D-l ION I. NISTOR obiectează apoi că deşi în proiect se spune că, se desemnează în acel Consiliu membri din cele trei Secţiuni ale Academiei, totuşi Secţiunile n'au fost consultate. Era cu atât mai necesar ca această consultare să se facă, cu cât acest proiect tinde la o schimbare în structura Academiei, la crearea unui organism menit a se suprapune Academiei. D-sa este deci de părere să se convoace secţiunile, ca să-şi dea avizul. Această consultare este necesară şi pentru motivul că, după părerea d-sale, Secţiunea Istorică şi cea Literară nu au ce căuta într'un organism ştiinţific.

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU arată că chestiunea e foarte veche. După războiul mondial trecut a fost ridicată sub forma găsirii de subvenţii pentru întreţinerea şi înzestrarea laboratoarelor şi institutelor de cercetări ştiinţifice. După propunerea regretatului Mrazec, urma să se facă apel, în acest scop, la marii industriaşi. Colegul Racoviţă, dând extindere chestiunii, a propus să fie ajutate creaţiunile ştiinţifice fără distincţiune, dar de preferinţă ştiinţele pozitive.

Discuţiunea se poate purta asupra faptului dacă creând acest Consiliu Naţional de cercetări ajutăm scopurile Academiei, astfel cum sunt fixate în Statutele noastre şi precizate în atribuţiunile fiecărei Secţiuni. D-sa e de părere că prin această nouă creaţiune Academia va interveni pentru propăşirea ştiinţei, va satisface scopurile sale deci. Academia va da acelui Consiliu capitalul său moral, prestigiul şi creditul său, ceea ce va uşura mult sarcina acestui organism. Intemeiat înafară de Academie, acel Consiliu va întâmpina greutăţi, şi va discredita ideea. Legată de Academie, ideea nu va fi părăsită, chiar dacă rezultatele nu vor fi la înălţimea aşteptărilor. Fiind datori să sprijinim cercetări ştiinţifice, d-sa propune să păşim la înfiinţarea Consiliului.

Intru cât D-l Ion I. Nistor cere să se cunoască şi proiectul profesorilor democraţi, Preotul N. M. POPESCU îi dă cetire.

D-l D. CARACOSTEA zice:

Față de proiectul de lege despre *Consiliul Național de Cercetări Științifice*, care schimbă fundamental structura, tradiția, deci caracterul și menirea Academiei Române, am onoare a prezenta următoarele întâmpinări:

Articolul 1 prezintă propunerea ca fiind în spiritul statutelor noastre, înfățișând structura proiectată ca organ al Academiei. Dar legea de întemeiere a Academiei completată prin cea din 1924 hotărăște că Academia Română «este și rămâne persoană morală *independentă* în lucrările sale de orice natură» (Art. 3). Și articolul următor precizează că «ea singură se organizează și își face regulamente». Aceasta înseamnă că în măsurile și actele ei ea singură hotărăște. In spiritul acesta, Statutele noastre arată precis calea și limita colaborărilor. Ca persoană, fiecare poate colabora cu orice instituție din țară și străinătate, dar Academia ca atare își are normele ei de colaborare, potrivit independenței ei. Intr'adevăr, art. 3 al *Statutelor* arată că fiecare secție a Academiei poate organiza *misiuni* potrivit cerințelor specialității. Iar art. 4 adaugă: «Academia își exercită activitatea sa, *în cercul prescris de lege*, atât prin acte provenite din propria sa inițiativă cât și prin însărcinări pe care ea se va fi învoit a le primi dela Stat, dela institute sau dela particulari».

Cum vedem, statutul ne dă mijloace suficiente pentru *misiuni* și *însărcinări*, așa încât nu mai este nevoie de o suprastructură, de un corp amalgamat devenit o supra-Academie Insărcinările prevăzute de statute nu pot fi deci decât *în cercul prescris de lege*, ca instituție și persoană morală independentă. Statuar, ele sunt deci misiuni ale Academiei nefuzionată cu alte instituții de sub alte egide.

La lumina acestor norme statuare, atât de clare încât nu pot fi răstălmăcite, se cuvine să privim cu spirit critic articolele proiectului.

Articolul 2 afirmă că proiectatul *Consiliu de cercetări științifice* va contribui la progresul științelor prin «coordonarea activității instituțiilor existente precum și a persoanelor ce lucrează în domeniul științei». Dar fiecare adevărat institut își are personalitatea sa, precum și fiecare bărbat de știință care-l conduce. De altă parte cuceririle științifice se impun dela sine Cât privește coordonarea, ea este un domeniu al filosofiei; și nu rareori coordonarea este refugiul acelora cari neavând o specialitate bine constituită, cu rezultate care să se impună cu necesitate, simt vocațiunea de a coordona ceea ce fac adevărații creatori în știință. Dar un atare specialist știe în ce domeniu precis al lumii lucrează, își coordonează singur rezultatele. Numai cine e în stare să creeze într'o știință cunoaște rezistența materialelor și a rezultatelor. Adevărații creatori lucrează la hotarul mai multor discipline și își alcătuesc singuri tezele și coordonările, precum și filosofia propriei discipline văzută în specificul și complexitatea ei. Restul ia forma diletantismului, sau a dogmatismului a sistemelor care pot coordona în voie.

Articolul 2 mai prevede că proiectatul consiliu va stabili relații cu Institutele similare străine. Dar modalitatea membrilor corespondenți

străini este calea firească a unor atari relații, împreună cu schimbul de publicații. Ultima propoziție a alineatului 2 mai prevede ceva: proiectatul consiliu va organiza participarea la Uniunea internațională a Academiilor. Ajungem astfel la paradoxul că neacademicianii organizează reuniunea internațională a Academiilor.

Articolul 3 prevede că, în consiliul cultural, pe lângă membrii activi ai Academiei, intră și 35 de reprezentanți ai Institutelor. Este însă sigur că academicianii ocupați cu propriile lor sarcini și lucrări nu prea vor lua parte la atari ședințe. Și chiar când ar colabora, va fi suficient ca o minoritate academică să voteze cu membri neacademici ai proiectatului consiliu, pentru ca aceștia să devină pars potior. Față de aceasta, alineatul care prevede că din consiliu se alege un comitet executiv format din membri ai Academiei, — comitetul de academicieni nu poate avea decât un rol deliberativ, pentrucă trebue să se mărginească la executarea hotărîrii consiliului. Această situație de dependență se vede și din art. 4 care prevede că bugetul va fi alcătuit de comitetul executiv, dar aprobat de Consiliul național de cercetări științifice, punându-se și pe calea aceasta membrii Academiei sub dependența unor organizații și persoane care nu-i aparțin. Academia fiind subordonată unei suprastructuri înafară de Academie, se vede limpede că votarea unei atari legi este împotriva legii și statutului nostru constitutiv care hotărăște că Academia este și rămâne persoană morală și independentă în lucrările sale de orice natură.

Pentru toate aceste cuvinte, vă rog, domnilor colegi, să nu acceptați proiectul de lege care alterează caracterul și atinge patrimoniul Academiei Române.

După cum am amânat până după războiu mărirea membrilor Academiei, tot astfel să amânăm și acest proiect de lege, care, conform normelor statutare, trebue să treacă prin sesiunea generală.

D-sa adaugă că, făcând observațiunile de mai sus, a privit problema din punct de vedere al Academiei și fără scop polemic. In legea ei inițială, Instituțiunea noastră are un articol (art. 8 al Statutelor Societății Academice), prin care îi dă posibilitatea să lege relații cu țările neolatine și cu statele vecine. Pe baza acestui articol putem chema personalități ruse printre membrii noștri onorari și corespondenți.

D-l ANDREI RĂDULESCU este surprins că nu s'a trecut direct la cetirea și votarea articolelor proiectului, după ce în două ședințe anterioare se discutase și se admisese în principiu înființarea Consiliului. Dacă în fiecare ședință vom relua dela capăt discuția despre necesitatea înființării lui nu vom ajunge la niciun rezultat practic.

Urmărim să asigurăm progresul științei românești și aceasta o putem face numai printr'un organ de coordonare atât pentru darea directivelor, cât și pentru aflarea și adunarea fondurilor. Acest Consiliu nu va fi supra-Academie ci un organ al Instituțiunii noastre, o anexă a ei, căreia ea îi dă patronatul și îi împrumută din autoritatea ei. Trebue să apelăm și la persoane din afară, care, ca și institutele științifice, nu vor fi puse la dispoziția Academiei

prin acest Consiliu, ci vor primi directivele de aici Se admisese principial înfiinţarea Consiliului. Ne rămăsese să discutăm organizarea lui. Să procedăm la această lucrare.

D-l Preşedinte D. GUSTI, spre a rezuma şi încheia discuţiile, răspunde la întrbările d-lui coleg Ion I Nistor că d-l coleg Em. Racoviţă nu a fost şi nu poate fi consultat din cauza greutăţilor de a corespunde cu d-sa; că Delegaţia nu a fost consultată special, deoarece toţi membrii săi fac parte din Comisiunea care a întocmit proiectul; că Secţiunile au fost odată consultate asupra necesităţii înfiinţării acestui Consiliu atunci când şi-au desemnat delegaţii lor în compunerea Comisiunii (câte doi din secţiile Literară şi Istorică şi 4 din Secţiunea Ştiinţifică) Dacă istoria nu poate fi considerată de d-l coleg Nistor printre ştiinţe, Secţiunea istorică are totuşi ce căuta în Consiliul Naţional de Cercetări, — prin ştiinţele sociale şi economice, iar cea Literară prin filologie — care, acestea, sunt necontestat ştiinţe.

D-l Preşedinte răspunde şi d-lui coleg C. Rădulescu-Motru, fiind de părerea d-sale că Academia are îndatorirea să găsească mijloacele pentru împlinirea scopurilor sale

D-sa respinge afirmaţiunea d-lui coleg Caracostea că noul organism ar duce la o schimbare în structura Academiei şi propune ca în şedinţa viitoare să se păşească la discutarea şi votarea organizării Consiliului.

D-l ION I. NISTOR este de părere că acum când se fac afară străduinţe pentru înfiinţarea unui Institut de Cercetări, Academia nu trebue să zădărnicească acele sforţări, ci din contra să le sprijine.

D-l N. BĂNESCU arată că la Academie iniţiativa este de un deceniu şi este o inadvertenţă să se spună că noi zădărnicim pe alţii. S'a aprobat de plen în sesiune generală încă din 1937 înfiinţarea acestui Consiliu. Noi nu putem hotărî altfel acum. Trebue să ne respectăm hotărîrile şi să păstrăm continuitatea, trecând la votarea organizării Consiliului.

D-l Preşedinte D. GUSTI ridică şedinţa, anunţând că în şedinţa viitoare proiectul va fi supus desbaterilor şi votării punct cu punct.

---

19 *ŞEDINŢA PUBLICĂ*

DELA 1 DECEMVRIE 1944

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

Deschizând şedinţa, d-sa zice:

Domnilor Colegi,

Nu este un spectacol mai frumos şi mai impunător, ca acel al milioanelor de locuitori ai aceluiaşi pământ, ce se supun de secole unei

aceleiaşi discipline sufleteşti, pentru a avea o forţă invincibilă, superioară lor, făurită prin concursul şi sacrificiul tuturor voinţelor.

Un astfel de spectacol măreţ ni-l oferă aniversara de 26 de ani dela Unirea Ardealului, Banatului şi părţilor locuite de Românii din Ungaria la Vechiul Regat.

O comemorare nu poate fi o simplă clipă de contemplare apologetică, ci o clipă rezumativă, care răscoleşte trecutul şi întreabă prezentul.

Tot ce s'a întâmplat în cursul istoriei până la Unirea Ardealului nu a fost decât consecinţa logică a două adevăruri.

Primul adevăr a fost sufletul românesc, păstrat şi pregătit de chiar lunga sa suferinţă de poporul ardelenesc, pentru ceasul de hotărîre 'a Unirii dela 1 Decemvrie din 1918.

Este sărmanul ţăran iobag, care în mizerie nesfârşită şi nemeritată a ştiut să creeze şi să apere acest suflet nobil, ca într'o cetate de neînvins şi neînvinsă, îngrădită puternic de limbă, basme, obiceiuri, tradiţii şi viziuni.

Se cuvine deci să aducem prinosul nostru de cinstire acestei naţii de ţărani obscuri şi anonimi, şi să ne însuşim acele trei cuvinte, pe care le-a pronunţat o mare figură bisericească, la începutul cuvântării sale, prin care anunţa poporului din Ardeal hotărîrea Adunării Naţionale din Alba-Iulia pentru Unire Acele trei cuvinte erau:

« Mărită Naţie Română ».

Sufletul ţărănesc trebuia însă codificat sub forma unui crez moral şi program politic.

Vieaţa ţăranului mai mult instinctivă trebuia să capete o formă precisă de conştiinţă şi de voinţă.

Cu alte cuvinte, şi într'aceasta constă al doilea adevăr, poporul avea nevoie de iniţiatori, de şefi.

Şi el a avut norocul să-i aibă aşa cum îi trebuiau, cu însuşirile necesare unor conducători: îndrăsneţi în cugetare, hotărîţi în acţiune şi inspiraţi, sub porunca unei datorii superioare.

Iată Statul-Major al trezirii conştiinţelor naţionale, al însufleţirii ţăranilor ardeleni. Iată întregul şir de modeşti mucenici, cari au suferit, luptat şi murit pentru propagarea aspiraţiilor vitale ale naţiunii. Incepând cu Episcopul Inochentie Micu şi continuând cu nepotul său Samuil, cu Şincai, Petru Maior; iată apoi pe organizatorul şi diplomatul ierarh Şaguna, pe ascetul cărturar Ciparіu, pe dârzul luptător Iancu şi pe înaripatul tribun Simeon Bărnuţ.

Ceata acestor vizionari şi profeţi a clădit temeliile cunoştinţei naţionale, răscolind, întărind şi înălţând sufletul poporului de iobagi.

Cine vrea să stabilească în lumina adevărată întreaga cauzalitate a fenomenului de sinteză naţională, care este Unirea din 1918, pe care o comemorăm astăzi, nu trebue să uite pe lângă poporul de ţărani şi pe şefii lor, încă un factor, pe cel internaţional.

Restabilirea suveranităţii politice a poporului român pe pământul Ardealului a fost posibilă şi datorită faptului, că, în urma luptelor pline

de grele și sângeroase sacrificii, încheiate pe câmpiile Mărășeștilor, principiul național s'a transformat în doctrină de politică internațională, care a servit apoi la reconstituirea unei Europe nouă, devenind programul politic al marilor noștri aliați din 1918.

Să nu uităm așa dar pe profesorul american și fostul președinte al Statelor-Unite ale Americei, Woodrow Wilson, care pentru întâia oară în mod doctrinal a consacrat, pentru faimoasele sale 14 puncte, ca un drept public, principiul național și dreptul națiunilor de a dispune de ele însele.

Să nu uităm însă în același timp că ceea ce se stabilise la Alba-Iulia, în 1918, în parte s'a pierdut în 1940, prin dictatul dela Viena și că numai grație actului mântuitor din 23 August 1944, precum și marelui concurs pe care Națiunile-Unite ni l-au dat în mod generos și hotărît, și în special mulțumită puternicelor și bravelor armate sovietice și vitejelor armate române, care au luptat frățește împreună, putem astăzi, datorită lor, să comemorăm Unirea întregului Ardeal cu Patria Mamă, așa, cum s'a înfăptuit în 1918, prin hotărîrile dela Alba-Iulia.

Istoria va pomeni aceste fapte contemporane după măsura gloriei curate, ce se revarsă din ele.

In judecata perspectivelor istorice, generațiile trecute și-au început acțiunea lor, scăldată în idealismul robust și izvorîtă din necesitățile sociale, economice și politice.

E mare lucru a fi Român », zicea Samuil Clain, adresându-se unui popor de iobagi.

Generația de astăzi a unui popor de oameni liberi să nu uite, că cine clădește pe temelia muncii și a sacrificiului de sine, clădește pe o stâncă neclintită și de neclintit.

Comemorarea de astăzi este un minunat prilej al unui examen de conștiință pentru Români, ce trebue să simtă astăzi, mai mult ca oricând, ceea ce își datoresc lor înșiși ceea ce datoresc altora și ceea ce sunt în stare prin creații, descoperiri și contribuții potrivite geniului național a da Umanității.

D-l ION I. NISTOR face o comunicare despre *Legăturile cu Ohrida și exarhatul plaiurilor*.

In ședință intimă, d-l Președinte D. GUSTI, luând cuvântul la procesul-verbal, ține a se completa răspunsul d-sale la afirmațiunea d-lui coleg Ion Nistor că istoria nu poate figura între științe și deci Secțiunea Istorică nu are de ce face parte din *Consiliul Național de Cercetări Științifice*, că, din contra, Secțiunea Istorică are ce căuta în acest organism științific pentrucă această Secțiune, potrivit misiunii ei statutare, se ocupă de Științele istorice, geografice și sociale (științe juridice, economice și financiare, sociologice).

La ordinea zilei fiind discutarea proiectului pentru înființarea Consiliului Național de Cercetări Științifice, d-l Președinte D. GUSTI, care cunoaște începuturile acestei chestiuni întru cât d-sa a lucrat cu inițiatorii acestui

Consiliu, regretatul coleg Mrazec şi d-l coleg Em Racoviţă, face istoricul acestei iniţiative, dând lectură raportului regretatului L. Mrazec cetit în şedinţa dela 27 Mai 1937 şi raportului d-lui coleg Em. Racoviţă prezentat şi votat în şedinţa dela 1 Iunie 1937

D-sa arată că în acea şedinţă s'a ales o Comisiune formată din Delegaţiunea Academiei şi din câte doi delegaţi din Secţiunile Istorică şi Literară, şi patru din cea Ştiinţifică, cu sarcina de a pregăti proiectul de Statut şi organizare a acelui organism, proiect pentru a cărui votare tot în acea şedinţă s'a decis convocarea unei sesiuni generale extraordinare în cursul acelui an. D-sa stărue în deosebi asupra votului pe care Academia l-a dat în acea şedinţă pentru înfiinţarea, în principiu, a Consiliului Naţional de Cercetări.

Dela 1937 încoace, în fiecare an, Comisiunea aleasă pentru întocmirea proiectului de înfiinţare a Consiliului se completa în vacanţele ei, dar nu lucra. Era firesc ca să lucreze şi de aceea am făcut acum propunerea ca ea să-şi împlinească mandatul de a pregăti şi prezenta plenului proiectul.

Anticipând asupra discuţiei proiectului propus de Comisiune şi anume asupra primului punct din proiect, în care se înscrie înfiinţarea Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice ca organ al Academiei Române, d-sa arată că colegul Racoviţă, în conferinţele ţinute la Ministerul Lucrărilor Publice, propusese ca acest Consiliu să ia fiinţă pe lângă Preşedinţia Consiliului de Miniştri, regretatul L. Mrazec se gândea să facă din el o anexă a Ministerului de Industrie şi Comerţ, iar alţii au fost de părere ca să fiinţeze pe lângă Ministerul Culturii Naţionale.

Comisiunea aleasă de Academie a fost hotărît de părerea ca acest organism să fie un organ al Academiei, să fie înlăuntrul ei, şi — întocmai ca Fundaţiunea Elias fondată de Academia Română cu care ea nu vine în coliziune, ci, din contra este supusă controlului nostru — acest Consiliu să nu atingă cu nimic Statutele şi structura Academiei necum să devină o supra-Academie, care să surpe Instituţia ce i-a dat fiinţă. In concepţiunea şi intenţia Comisiunii acest Consiliu este un instrument menit a ajuta împlinirea scopurilor Academiei Române astfel cum sunt fixate în Statutele ei, un instrument care, însă, trebue să aibă pentru anumite probleme o oarecare autonomie.

D-l ION I. NISTOR întreabă dacă Comisiunea a ţinut seama, la elaborarea proiectului său de proiectul prezentat de d-l coleg Racoviţă la conferinţele ţinute la Ministerul Lucrărilor Publice în 1940 pentru înfiinţarea Consiliului.

D-l Preşedinte D. GUSTI lămureşte că proiectul colegului Racoviţă nu numai că a fost consultat, dar el a servit de *spiritus rector* al lucrărilor Comisiunii.

D-l TRAIAN SĂVULESCU, zice.

Discutăm în decursul a trei şedinţe problema înfiinţării *Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice* şi pare că nu suntem de acord. Zic «pare că nu suntem de acord», deoarece în fond chestiunea a fost desbătută în mod amplu, iar ceea ce s'a prezentat acum ca un proiect de regulament este rezultatul hotărîrii plenului Academiei. In adevăr,

în sesiunea generală din 1937 regretatul coleg L. M r a z e c aduce la cunoștința Academiei că Congresul Asociației Române pentru Inaintarea Științelor, din anul 1934, s'a ocupat de problema înființării unui *Consiliu Național de Cercetări*, organ îndrumător și consultativ al Statului în toate chestiunile în care cuvântul științei pure sau aplicate trebue ascultat. Regretatul coleg M r a z e c a propus ca Academia Română să se ocupe de organizarea acestui Consiliu în țara noastră, luându-și rolul care i se cuvine de drept și în această chestiune. După discuțiunea care a avut loc, se votează la 29 Mai 1937, în principiu, înființarea *Consiliului Național de Cercetări* și se numește o Comisiune de trei membri ca să facă propuneri pentru alegerea Comisiunii, care va avea să formuleze regulamentul de organizare a Consiliului. Două zile mai târziu, la 2 Iunie, d-l coleg E m. R a c o v i ț ă cetește raportul acestei Comisiuni, iar Academia votează înființarea *Consiliului Național de Cercetări* numind și Comisiunea care avea să întocmească și să propună într'o apropiată sesiune ordinară proiectul de regulament al acestui Consiliu. La această luacrare nu s'a pășit decât acum, deși între timp Academia și-a menținut hotărîrea prin reconfirmarea Comisiunii an de an și prin completarea ei, atunci când unul sau mai multe locuri deveneau vacante. In anul 1940, din inițiativa Guvernului, s'a discutat din nou necesitatea înființării Consiliului Național de Cercetări, iar la ședințele ce s'au ținut la Ministerul Lucrărilor Publice, membrii Academiei Române, în frunte cu cei ce făcuseră propunerea din anul 1937, și-au spus cuvântul, cerând ca acest organism să se înființeze pe lângă Academie, având sediul la această instituție. In ultimul timp chestiunea a fost reactualizată de grupări dinafară de Academie, ajungându-se chiar la redactarea unui anteproiect de lege pentru înființarea unui *Institut de Cercetări Științifice*, ceea ce nu este tot una cu ceea ce Academia a socotit util să ia ființă pentru propășirea științei.

Intrebările care trebuesc puse și la care suntem datori să răspundem, sunt urmăroarele: Este bine ca Academia Română să renunțe la rolul ei de îndrumare în domeniul științific, rol pe care și l-a îndeplinit atât de strălucit și cu autoritate în domeniul Limbii și Istoriei Naționale? Este bine pentru prestigiul Instituției noastre ca, după ce și-a spus odată și hotărît cuvântul asupra acestei probleme, să renunțe la realizarea hotărîrii ei, fără niciun motiv? Indrăsnesc a spune că sunt motive care ne cer să stăruim și mai mult în inițiativa noastră, deoarece oricine și oriunde acest «Consiliu Științific» va fi înființat, el nu va avea sorți de izbândă mai mari decât sub patronajul Academiei Române.

S'a susținut că prin crearea *Consiliului Național de Cercetări* se va atinge autonomia Institutelor existente. Nimic nu îndreptățește această afirmație, deoarece atât institutele parauniversitare (Dr. I. Cantacuzino, Geologic, Social Român, Agronomic, etc.), cât și cele universitare, vor urmări problemele care le interesează în domeniul științelor pure sau aplicate, și care le sunt fixate prin legi organice sau prin natura specialității fiecăruia. Inafară de aceste institute Știința a progresat la noi prin activitatea personalităților

științifice, unele dintre ele cu reputație mondială. Munca depusă în domeniul Științei s'a desfășurat însă necoordonat. Proiectul pe care vi-l prezintă Comisiunea pentru înființarea *Consiliului Național de Cercetări* are tocmai scopul de a aduce ordinea dorită și a da îndrumarea temeinică spre țeluri bine definite ale științei, fără să atingă autonomia diferitelor institute existente, sau care se vor mai crea.

Sunt însă și o serie de probleme de bază ale poporului român, care nu pot fi rezolvite decât printr'o colaborare într'un sistem coordonat, fie între diferitele instituții, fie cu ajutorul diferitelor personalități științifice. Unele dintre aceste probleme privesc vieața materială a poporului: hrana, sănătatea, reconstrucția satelor și orașelor, transporturile, apărarea națională, etc. Altele privesc vieața sa spirituală. In decursul vremurilor am trecut cu succes tot felul de examene: al vitejiei, al răbdării, al cumințeniei, al suferinței. N'am trecut însă examenul, tot atât de folositor pentru propășirea noastră, al unei creațiuni științifice superioare. Deși avem oameni de știință valoroși, nu am ajuns să creem și o atmosferă științifică sau un spirit științific, absolut necesar în toate manifestările de vieață de Stat, pentru ca să evite improvizațiile dăunătoare și formulele de compromis. De ce să nu mărturisim cu curaj că omul de știință nu a fost folosit cum trebue pentru binele obștesc. Omul de știință nu numai că nu a fost folosit și creațiunea sa apreciată cum se cuvenea, dar a fost silit adesea să ducă o vieață umilită, în privațiuni. De aceea activitatea oamenilor noștri de știință s'a desfășurat la întâmplare și în raport cu virtuțile și cu puterea de sacrificiu și abnegație a celor devotați cercetărilor. Este acum ultimul moment, în care avem datoria să dăm poporului nostru ceea ce îi lipsește și ceea ce Academia Română are datoria să ceară, anume *integrarea Științei în organizația noastră de Stat și coordonarea muncii noastre științifice* pentru creațiuni spirituale ce depășesc eforturile izolate.

Dacă Academia Română nu-și asumă răspunderea acestei opere grele, pe care vremurile ne-o impun mai mult decât oricând, va răspunde nu numai în fața generațiilor viitoare, ci și față de intemeietorii ei cari, în anul 1879, au creat o secțiune științifică, deși la acea vreme nu se înfiripase o mișcare științifică originală la noi în țară Dacă întemeietorii Academiei Române ar trăi astăzi și ar fi acuma printre noi ne-ar îndemna, cu patriotismul și viziunea lor clară, să dăm celei mai înalte Instituții de cultură instrumentul prin care să poată interveni efectiv pentru orientarea, înălțarea și întărirea pe bază științifică a Țării și Neamului.

D-l Președinte D. GUSTI, în urma acestei călduroase rostiri a d-lui coleg Traian Săvulescu, pune la vot luarea în considerare a proiectului Comisiunii, urmând ca în ședința viitoare proiectul să se voteze pe articole.

— Luarea în considerare a proiectului se votează în unanimitate.

---

20 ȘEDINȚA PUBLICĂ
DELA 8 DECEMVRIE 1944

Președința d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l General R. ROSETTI face o comunicare despre *Proiecte de operațiuni din anii 1876—1878*

In ședință intimă, D-l D. CARACOSTEA aduce piosul său omagiu profesorului Petre Grimm, de curând decedat în urma unui accident Petre Grimm — se știe — avea întinse și cordiale legături cu lumea anglo-saxonă, a cărei cultură o cunoștea ca puțini alții din țara noastră Intocmise și avea în manuscris, pentru noi, o antologie a literaturii engleze, dela origine până astăzi, ilustrată cu magistrale traduceri din acea literatură. Ca o cinstire a memoriei distinsului defunct, d-sa prezintă una din cele mai frumoase traduceri ale sale, comedia în 5 acte « Cum vă place » de Shakespeare.

D-l Secretar General ALEX LAPEDATU amintește că în ședința trecută se hotărîse să se pună la vot în această ședință, pe articole, proiectul pentru înființarea *Consiliului Național de Cercetări Științifice*. Deoarece această lucrare necesită un timp mai îndelungat, d-sa propune ca să i se consacre întreaga ședință dela 22 Decemvrie, pentru care nu avem anunțată nicio comunicare publică.

— Propunreea se aprobă.

---

21. ȘEDINȚA PUBLICĂ
DELA 15 DECEMVRIE 1944

Președința d-lui D GUSTI, Vicepreședinte.

D-l ION LUPAȘ face o comunicare cu titlul: *Ioan Bogdan în lumina unor fragmente din corespondența sa.*

D-l Președinte D. GUSTI exprimă mulțumiri d-lui coleg Lupaș pentru această interesantă lucrare, prin care a comemorat, pe bază de dovezi necunoscute, pe unul din cei mai distinși și iubiți dintre colegii noștri, profesorul Ion Bogdan.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU prezintă 2 registre primite în dar dela d-l avocat N. Polizu-Micșunești, cuprinzând procesele-verbale ale Comitetului executiv al partidului Conservator din perioada 1913—1914 și 1914—1915, cu semnăturile autografe ale președinților acelui comitet.

D-l MIHAIL SADOVEANU arată că cel mai de seamă institut de editură al țării, Societatea « Cartea Românească », înainte de a se risipi în

vara trecută din cauza bombardamentelor, scosese de sub tipar o ediție bibliofilă a poeziilor lui *Mihail Eminescu*, în 2 000 exemplare. Intreg stocul, afară de câteva exemplare, a fost distrus de bombardament. Două exemplare din această ediție — îngrijită de d-l M. Toneghin și ilustrată de A. Bordenache, — constituind una din cele mai frumoase realizări grafice, d-sa le dăruește Academiei Române

---

22. *ȘEDINȚA DELA 22 DECEMVRIE 1944*

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-sa deschizând ședința zice:

Domnilor colegi,

In intervalul dintre ședința precedentă și ședința de astăzi, iarăși am pierdut doi dintre colegii noștri, mai întâi pe colegul corespondent *Ion Andrieșescu* și apoi, imediat, pe colegul activ *Nicolae Cartojan*.

Academia Română, prin mine, are cuvioasa datorie să-și spună, și de astădată, cuvântul ei de omagiere a tovarășilor de muncă culturală, ce ne-au părăsit.

Cu dispariția colegului Nicolae Cartojan s'a încheiat o vieață de savant, închinată exclusiv cercetărilor — boala fatală l-a surprins în momentul când făcea corecturile la volumul III al « Istoriei literaturii române vechi ».

Singurele satisfacții superioare sufletești le-a găsit Cartojan în camera de lucru și pe catedră.

Tăcut, concentrat, blând, modest și loial — cu o pregătire și însușiri excepționale de filolog și cercetător literar, întemeindu-și studiile pline de erudiție pe informații sigure și pe o migăloasă și meticuloasă consultare a amănuntului — iată cine a fost Nicolae Cartojan. Aceste însușiri le-a pus fostul nostru coleg, printr'o activitate de nestăvilită pasiune științifică, în serviciul cercetării literaturii vechi românești, întrebuințând în primul rând, ca într'un adevărat laboratoriu, imensul și bogatul tezaur de manuscrise și codice românești al Academiei Române, unicul din lumea întreagă.

Pe una din cărțile sale, donate bibliotecii Academiei, Cartojan cu propria-i mână a scris, în 10 Aprilie 1929, aceste cuvinte: « Academiei Române, căreia datorez primele îndemnări către munca de cercetări științifice, în biblioteca căreia am găsit cele mai prețioase izvoare pentru lucrarea de față, omagiu de recunoștință din partea fostului ei funcționar ».

Cel mai important rod al acestor cercetări, și care dă nota dominantă a vieții sale științifice, a fost problema raportului literaturii populare scrise cu cea orală.

Cartojan s'a străduit și a descoperit marea influență a cărților poporane asupra sufletului popular de astăzi, în basme, colinde, descântece, orații de nuntă, bocete, ca și în iconografia religioasă și arta populară

In acest fel, lucrarea de sinteză — concepută pe baze nouă, faţă de Hasdeu şi Gaster — « Cărţile populare în literatura românească » contribue în largă măsură la înţelegerea psihologiei poporului român.

Lungile şi însemnatele sale studii l-au determinat pe Cartojan să scrie, ca o încununare a vieţii sale « Istoria literaturii române vechi », o lucrare de o însemnătate capitală pentru istoria culturii româneşti, şi din care au apărut până acum două volume, al treilea fiind sub tipar, iar ultimul în manuscris, aşteptând şi el să fie publicat. Această lucrare, în « Archivum Romanicum » (XXIV), profesorul Tagliavini o clasifică printre operele « fundamentale ale istoriei literare româneşti » şi găseşte că nu ar trebui să lipsească din nicio bibliotecă a institutelor de filologie romanică şi a cercetătorilor istoriei comparate a literaturilor neolatine.

Cartojan a excelat în organizarea publicaţiilor privitoare la istoria literaturii române, creând trei mari colecţii de lucrări, care au adus mari servicii culturii româneşti: « Clasicii români comentaţi », aproape 50 de volume; « Cercetări literare », 5 volume şi « Texte de literatură veche românească », 3 volume.

Opera învăţatului nostru coleg, care cuprinde un bogat material de literatură comparată, mai ales în cercetarea raporturilor dintre literaturile medievale ale Occidentului, şi în special ale ţărilor romanice cu literatura română, a găsit un mare ecou de apreciere printre savanţii străini. Astfel cunoscutul istoric belgian Henri Grégoire califică descoperirile lui Cartojan drept senzaţionale, Mario Roques îi aduce cele mai mari elogii, iar universitatea din Padova îi decerne titlul de « Doctor honoris causa ».

Cartojan a fost unul dintre aceia cari au contribuit la ridicarea bunului renume al României peste hotare, ridicând ştiinţa românească la o valoare egală cu ştiinţa europeană.

* * *

Profesorul Ion Andrieşescu este ctitorul, la noi, al Preistoriei şi creatorul primei catedre universitare, consacrată studiului acestei nouă ştiinţe.

Istoriografia naţională a înregistrat o nouă şi puternică mişcare ştiinţifică prin studiile vechilor civilizaţii carpato-danubiene.

Istoria noastră, mută în această privinţă, a fost suplinită prin descoperirea existenţei acelor obiecte, provenite din săpături, care au ridicat ipoteticul la probabil şi probabilul la diferitele grade ale sigurului. In acest fel o nouă ştiinţă s'a creat, o nouă arheologie, arheologia preistorică, o ramură a preistoriei.

Printre oamenii de ştiinţă, cari în România au determinat, stimulat, au dat avânt şi au confirmat progresele cunoaşterii trecutului nostru naţional, printr'o campanie metodică şi sistematică, conform unui plan, a săpăturilor, au fost Vasile Pârvan şi Ion Andrieşescu.

Aceste două figuri ştiinţifice au fost strâns legate împreună. Andrieşescu a precedat şi ajutat în domeniul preistoriei cercetările atât de bogate şi nouă ale lui Pârvan, cum reiese din multele citate şi referinţe fundamentale la lucrările de preistorie ale lui Andrieşescu, în reconstrucţia genială a trecutului

românesc din Getica, iar Pârvan, la rândul său, cu o frumoasă generozitate colegială, ce ilustrează una din faimoasele sale reflecţii asupra vrednicului care are « cea mai curată şi cea mai sfântă bucurie de aceea ce aduc alţii », l-a sprijinit pe Andrieşescu în cariera lui universitară. « D-l Pârvan — scrie Andrieşescu — mi-a făcut cinstea şi bucuria să-mi încredinţeze partea antichităţii preistorice (inclusiv barbare) din acest curs ».

Calităţile personale ale profesorului Ion Andrieşescu au rămas aceleaşi dela teza sa de doctorat din 1912 « Contribuţii la Dacia înainte de Romani », ce i-a creat dela început prestigiul şi autoritatea ştiinţifică — până la ultimele sale studii: o sinceră şi profundă onestitate sprijinită pe o imensă bogăţie de informaţii nouă.

Colaborator devotat al lui Pârvan la întocmirea hărţii arheologice a ţării noastre, Andrieşescu împreună cu Pârvan, prin cercetările şi descoperirile lor asupra elementelor de bază ale Naţiunii şi ale civilizaţiei îndepărtate a istoriei noastre naţionale din 1000 de ani înainte de Cristos, au făcut ca arheologia nouă, naţională, să devină populară, publicul participând cu emoţie la descoperiri şi învăluind cu veneraţie monumentele istorice descoperite.

Datorită acestor doi mari pionieri, istoria veche încetează de a fi o simplă erudiţie pură şi rece, arătându-se prin ea măreţia morală şi titlurile de nobleţă a rasei româneşti.

Preistoria şi arheologia preistorică devin astfel o şcoală a iubirii de Neam.

Aşa a înţeles Ion Andrieşescu disciplina sa. Planurile lui Andrieşescu erau aşa de frumoase, începuturile de realizare aşa de strălucite, încât este o grea pierdere ruperea acestei vieţi luminoase de muncă, la vârsta de numai 56 de ani, după doi ani de mistuitoare chinuri fizice.

Doi fruntaşi ai culturii româneşti au dispărut din mijlocul nostru.

Activitatea lor pentru cunoaşterea vechii culturi româneşti ne aduce înaintea noastră, cu o profundă resonanţă istorică, pravila vremurilor.

In ritmul înfrigurat al prezentului, este un bine a ne reintegra în ierarhia valorilor de odinioară.

Nicolae Cartojan şi Ion Andrieşescu au dreptul la recunoştinţa noastră, pentru ceea ce munca lor fără răgaz a adus culturii naţionale.

Niciodată Analele Academiei Române nu au înscris, într'un aşa de scurt timp, atâtea pierderi de membri.

Cu dispariţia acestor buni şi preţuiţi colegi, gândul morţii pune stăpânire pe noi şi ajunge pe piscul desnădejdii.

Academia Română trăieşte o adevărată dramă sufletească, din care va ieşi însă biruitoare pentru ea, vieaţa.

O mare succesiune de alegeri de noi membri este deschisă.

Să ne fie îngăduit să ne amintim de rândurile îndrăsneţului inspirat Vasile Pârvan, al cărui spirit a plutit deasupra noastră, cu prilejul elogiilor academice de astăzi.

« Noi, cei singuratici, murim... Dar tu, Clio, culegi de pe morminte florile uscate şi ni le faci iară vii, înflorind proaspete, ca cicoarea pe lanuri, în roua dimineţii ».

D-l Vicepreşedinte C. RĂDULESCU-MOTRU depune textul următoarei cuvântări rostite de d-sa la solemnitatea înmormântării mult regretatului coleg N. Cartojan:

Academia Română pierde, prin moartea profesorului Nicolae Cartojan, un slujitor vechiu şi devotat al menirii sale culturale. Inainte de a fi fost, la 26 Mai 1941, ales membru titular în secţia literară, unde competenţa sa recunoscută i-a asigurat un rol binefecător, mulţi ani de-a-rândul, începând de pe când se găsea pe băncile Universităţii, Nicolae Cartojan, îşi închinase munca sa Academiei, mai întâi în calitate de funcţionar al Bibliotecii, iar mai pe urmă în calitate de colaborator la publicaţiile Academiei. S'ar putea zice: el a fost crescut în căminul cultural al Academiei Române. De aci, el a împrumutat dragostea pentru literatura română şi pasiunea pentru cercetarea vechilor manuscrise în care zace tradiţia spirituală a neamului nostru. Cu moartea lui, dispare dintre noi, colegii săi, nu numai un scriitor de renume, cunoscător adânc al literaturii române vechi, erudit şi spirit critic în aceeaşi măsură, dar cu moartea lui dispare dintre noi o vigilentă sentinelă, care stătea de strajă adevărului istoric cu privire la trecutul nostru cultural. Golul pe care-l lasă în urma sa ne umple sufletul deopotrivă de adâncă mâhnire şi de îngrijorare pentru viitor.

Vai! câţi ani vor trebui să mai treacă, până ce alţi îndrăgostiţi de cărţile şi manuscrisele vechi româneşti, vor veni la biblioteca Academiei, pentru ca cercetându-le în lumina criticei ştiinţifice, cu râvna şi priceperea pe care le avea Nicolae Cartojan, să scoată din ele un material tot aşa de preţios, cum a fost acela scos de Cartojan şi publicat în cele două volume ale sale, intitulate *Cărţile populare în literatura română*, precum şi în monumentala sa operă *Istoria literaturii române vechi*, în curs de apariţie?

Când vom mai avea un continuator al succesului pe care l-a obţinut Cartojan prin descoperirea filiaţiilor şi influenţelor sub care au pătruns la noi şi în Sud-Estul european diferitele legende şi scrieri populare; succes care a uimit pe specialiştii de literatură comparată?

Metoda de a ajunge la cunoaşterea caracterelor specifice ale sufletului românesc, prin studierea preferinţelor pe care le arată poporul nostru la alegerea subiectelor de cântece şi legende, precum şi la variantele lor de traducere, este marea invenţie pe care a aplicat-o Cartojan, şi care i-a înlesnit să deschidă un nou şi larg orizont cercetărilor asupra culturii române. Cine îl va continua în aplicarea acestei metode? Desnădejdea noastră ar fi mare dacă răspunsul la aceste întrebări nu ni l-ar fi pregătit Nicolae Cartojan însuşi din timpul vieţii sale. Ca toţi profesorii conştienţi de misiunea lor, Cartojan şi-a format o şcoală în jurul catedrei, începând-o cu propriile sale fiice, distinsa absolventă a Facultăţii de litere. Această şcoală, manifestată de curând prin publicaţia *Cercetări Literare*, numără în sânul ei pe mulţi autori de scrieri de merit, cari vor duce, suntem convinşi, la bun sfârşit opera începută de profesorul Cartojan. Ei au în mâna lor o moştenire de mare importanţă naţională, pe care

sunt datori să o pună în valoare. Ii rugăm să primească, dimpreună cu condoleanţele noastre pentru pierderea iubitului lor maestru, şi un călduros îndemn la muncă, pentru a se arăta la înălţimea ilustrului defunct.

Iubite Coleg,

Academia Română înscrisese în programul sesiunii din Mai viitor, discursul tău de recepţiune, amânat în două rânduri din cauza împrejurărilor neprevăzute în care ne aflăm. Discursul tău a şi fost terminat şi înaintat biroului. Acela care urma să răspundă la discursul tău şi să-ţi arate meritele urându-ţi totdeodată o activitate prosperă în viitor, este tocmai acela care în momentul de faţă are nefericita sarcină de a-ţi aduce din partea Academiei ultimul salut înainte de înmormântare. Sunt cruzimi ale soartei, care cad asupra noastră fără milă. In zadar am încerca să le înţelegem. Tot ce putem face este să le suportăm cu resemnare, ca pe o încercare a lui Dumnezeu!

Academia Română roagă familia şi pe rudele neuitatului şi distinsului său membru N. Cartojan să primească sincere condoleanţe».

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU comunică telegrama de condoleanţe primită dela d-l coleg corespondent Al. Procopovici, la moartea colegului N. Cartojan.

In altă ordine de idei d-l Secretar General arată că, în şedinţa dela 20 Decemvrie curent a Comisiunii Bunurilor, s'a cerut a se recomanda plenului constituirea unei Comisiuni speciale, care să întocmească un memoriu cu privire la proprietăţile agricole şi forestiere ale Academiei Române, în legătură cu reforma agrară ce se plănueşte şi în concordanţă cu interesele Academiei privite sub raportul obligaţiunilor ei faţă de dispoziţiile donatorilor şi testatorilor acestor proprietăţi. D-sa propune ca această Comisiune să se constitue din d-nii: Alex. Lapedatu, Andrei Rădulescu, Gh Ionescu-Şişeşti, Dr. C. I. Parhon, Ion I. Nistor, Victor Slăvescu, Traian Săvulescu şi Mihail Sadoveanu.

D-l General R. ROSETTI aduce la cunoştinţă că d-na Marta Trancu Rainer, văduva regretatului nostru coleg de onoare Prof. Francisc Rainer, doreşte ca Academia să editeze în publicaţiile ei comunicările ştiinţifice pe care regretatul său soţ le-a cetit la Academie, precum şi alte lucrări rămase în manuscris pe urma sa. D-na Rainer ne-a arătat că va pune la dispoziţia Academiei sumele necesare pentru tipar. D-l General este de părere să se primească această propunere.

D-l TRAIAN SĂVULESCU arată că d-na Rainer are dorinţa ca toate lucrările rămase în manuscris dela defunctul său soţ să fie publicate de Academie. Sunt lucrări de antropologie, de anatomie, unele de mare importanţă ştiinţifică ca acele asupra inervaţiei inimei, asupra pneumogastrului, asupra structurii funcţionale a oaselor, etc.

Publicarea unor asemenea lucrări intră în rosturile Academiei. De aceea d-sa propune ca să se aprobe în — principiu — publicarea lor, rămânând ca mai în urmă un specialist să examineze manuscrisele, în vederea pregătirii lor pentru tipar. D-na Rainer va suporta costul tiparului. Mai mult, d-sa s'a îngrijit de achiziționarea hârtiei, atât pentru text cât și pentru planșe.

D-l ION I. NISTOR zice că asupra fondului propunerii suntem cu toții de acord. Ca formă însă, este necesr ca Secțiunea Științifică să delege un raportor, care să examineze manuscrisele și să ne refere, după care Academia va decide asupra publicării.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU este de asemenea de părere ca d-na Rainer să facă cerere formală și să trimeată manuscrisele spre a fi cercetate de Secțiunea Științifică, care, având în vedere că ne aflăm la primul caz, va trebui să facă raport la plen.

D-l Președinte D. GUSTI arată că opera regretatului Rainer se află în cea mai mare parte în manuscris, iar d-na Rainer se oferă să ne pună la dispoziție sumele necesare pentru plata tiparului. Să-i fim recunoscători atât pentru suma oferită, cât și pentru dorința sa ca Academia să publice o operă de o mare valoare, ca aceea a regretatului coleg Francisc Rainer. D-sa propune deci să se aprobe, în principiu, publicarea solicitată, cu îndeplinirea tuturor formelor statutare.

— Propunerea se aprobă.

D-l Președinte D. GUSTI, ridicând ședința, face urări domnilor colegi de sărbătorile Crăciunului și arată că prima ședință după vacanță va fi consacrată votării pe articole a proiectului pentru înființarea Consiliului Național de Cercetări Științifice.

---

23 *ȘEDINȚA DELA 12 IANUARIE 1945*

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l ANDREI RĂDULESCU, luând cuvântul la procesul-verbal, propune ca din Comisiunea instituită pentru întocmirea memoriului privitor la proprietățile agricole în legătură cu reforma agrară ce se plănuește, să facă parte și d-l Președinte D. G u s t i, mai ales că d-sa este membru al Comisiunii pentru această reformă din partea Institutului Social Român.

— Propunerea se aprobă.

D-l TRAIAN SĂVULESCU arată că, fiind delegat de Academia Română în Comisiunea pentru recomandarea Directorului Muzeului de Istorie Naturală « Dr. Grigore Antipa », a expus acelei Comisiuni și Ministerului Culturii Naționale punctul de vedere al Academiei într'un memoriu, căruia d-sa îi dă cetire:

Muzeul Naţional de Istorie Naturală « Grigore Antipa » din Capitala Ţării a luat fiinţă în anul 1893, odată cu numirea fondatorului său ca director al Muzeului, care de fapt nu exista, deoarece slabele înjghebări anterioare nu pot fi considerate realizări demne de această titulatură. In anul 1833 Prinţul Alexandru Ghica a înfiinţat un *Cabinet de curiozităţi* anexat Spitalului Colţea şi care conţinea diferite piese heteroclite, monstruozităţi, preparate anatomice. In anul 1850, *Cabinetul de curiozităţi* dela Spitalul Colţea este împărţit într'un *Muzeu de Ştiinţe Fizice* şi un *Muzeu de Ştiinţe Naturale.*

La început, între anii 1835 şi 1857, conducerea *Muzeului de Ştiinţe Naturale* a fost încredinţată lui Wahlstein De Vella, Profesor la S-tul Sava, iar între 1857 şi 1864 italianului Ferratis, care l-a înzestrat cu o colecţie de animale vertebrate — în special pasări şi mamifere — donate de Muzeul din Torino. Ceva mai târziu, *Muzeul de Ştiinţe Naturale* îşi schimbă titulatura în aceea de *Muzeu de Zoologie şi Mineralogie* şi este transferat în localul Universităţii, de abia construit. In anul 1866 Grigore Ştefănescu, numit director, îl îmbogăţeşte cu numeroase specimene de Geologie şi Paleontologie, printre care şi renumitul schelet de Dinotherium, piesa cea mai de seamă a Muzeului de Istorie Natuarlă până în ziua de azi. In anul 1885 *Muzeul de Zoologie şi Mineralogie* dela Universitate este distrus în cea mai mare parte de un incendiu, care a mistuit şi valoroasele colecţiuni de Botanică — inclusiv şi ierbarul Florei României – strânse de doctorul Dimitrie Brândză, întemeietorul Botanicei Ştiinţifice în Ţara noastră.

In anul 1908, frumoasa şi încăpătoarea clădire a Muzeului a fost terminată. Ajutat de un personal puţin numeros, dar valoros şi stimulat la lucru de directorul lor, Grigore Antipa se consacră orânduirii după exigenţele strict ştiinţifice şi estetice a pieselor de muzeu.

Aceasta a fost poate partea cea mai grea a operei lui Antipa ca muzeolog, deoarece nu orice îngrămădire de material, fie oricât de interesant şi de valoros, reprezintă un muzeu, ci fără sacrificarea scopului ştiinţific el trebue să fie astfel aranjat încât să fie grăitor oricărui om de orice condiţie socială, venit să se instruiască.

In orânduirea pieselor în noul local, Grigore Antipa a dat măsura discernământului şi originalităţii sale ca muzeolog. Nimic improvizat, nimic deplasat, nimic lăsat la voia întâmplării, nimic trucat; totul a fost prins într'un ansamblu armonic, estetic şi ştiinţific în acelaşi timp. In anul 1908, 16 săli mari de expoziţii erau puse la punct şi gata pentru public, iar în luna Mai a aceluiaşi an, în prezenţa Regelui Carol I, Muzeul de Zoologie dela Şosea, solemn inaugurat, primeşte numele de *Muzeul Naţional de Istorie Naturală.* Ulterior au mai fost aranjate alte 11 săli de expoziţie. In organizarea Muzeului, Grigore Antipa s'a condus de principiile lui Moebius, fondatorul Muzeului de Zoologie din Kiel şi reorganizatorul Muzeului de Istorie Naturală din Berlin. El a separat dela început colecţiunile ştiinţifice destinate studiului specialiştilor, de colecţiunile publice, orânduite pentru a servi culturii gene-

rale a publicului vizitator, instruirii și educării oricărui profan, de orice vârstă sau condițiune socială Criteriul biologic, iar nu cel static, strict morfologic sau sistematic l-a călăuzit pe Antipa în distribuția pieselor; de aceea Muzeul său de Istorie Naturală a fost dat deseori drept pildă și a servit ca model altor Instituții similare din străinătate. Nu rareori Muzeul lui Grigore Antipa a fost citat în literatura muzeologică, iar creatorul său consultat pentru organizarea altor muzee din străinătate, recunoscându-i-se priceperea, ingeniozitatea și originalitatea. Dioramele cu grupuri biogeografice au fost în special punctul de atracție al Muzeului nostru de Istorie Naturală, reprezentând o inovație, imitată de alte Instituții similare. Pentru a ajunge la ținta ce-și propusese, Grigore Antipa a urmat fără șovăire calea pe care singur și-o deschisese. El nu a neglijat să înzestreze Muzeul cu o bibliotecă, care din lipsa de mijloace — ca să nu zicem din lipsa de înțelegere a oamenilor — nu mai este astăzi la curent cu literatura din vastul domeniu al științelor naturale, dar cuprinde numeroase tratate, extrase, reviste foarte prețioase, greu sau cu neputință de procurat în vremurile actuale. Prin organizarea pe o bază științifică solidă și înzestrarea cu tot ce se cere unui muzeu de Istorie Naturală modern, prin făurirea în cele mai mici amănunte a planului de lucru și de desvoltare în viitor, Grigore Antipa a creat o instituție de cultură care a servit până în prezent și ar trebui să servească și în viitor instruirii maselor. Peste 400 000 de vizitatori de condițiuni sociale diferite au pășit în fiecare an pragul Muzeului de Istorie Naturală dela Șosea, însuflețiți de dorința vie să se instruiască observând, comparând, meditând și au părăsit de sigur, după ce se minunau în fața dioramelor și vitrinelor, frumoasa clădire ce înnobilează calea ce duce spre inima Capitalei, mai buni, mai toleranți, mai înțelegători, mai puțin trufași.

In orașul în care nu avem o grădină zoologică, un muzeu de artă, o sală de concerte ieftine sau gratuite pentru marele public, o bibliotecă națională la îndemâna oricui, am avut totuși un Muzeu de Istorie Naturală cu cea mai mare frecvență de vizitatori din Europa. Muzeul de Istorie Naturală a fost dovada puterii noastre de creațiune științifică în fața lumii civilizate; o mândrie națională. Nu era străin, măcar în treacăt prin Țara Românească, să nu-l viziteze și nu rareori aceste vizite au avut ecou de laudă ce se resfrângea nu numai asupra întemeietorului și organizatorului, ci asupra neamului întreg Am putea, cu drept cuvânt considera Muzeul de Istorie Naturală din Capitală ca cea mai frecventată Universitate populară a României și unul din instrumentele de propagandă științifică și de ridicare a nivelului cultural al maselor, prin formarea spiritului omului în lumina adevărului

In anul 1893, tânărul zoolog Grigore Antipa, de abia întors dela studii din străinătate, a fost numit director și a primit colecțiile zoologice salvate de năprasnicia focului dela Universitate, colecții însă fără nicio valoare și într'o stare foarte rea din cauza ravagiilor produse pe de o parte de incendiu, pe de altă parte de molii. Grigore Antipa nu

a putut folosi nimic din materialul primit și a fost silit chiar să-l distrugă, hotărît fiind să ia lucrul dela capăt. Cu o râvnă rar întâlnită și o pasiune împinsă până la uitare de sine, Grigore Antipa, datorită legăturilor sale cu oamenii de știință din străinătate, a strâns de pe la diferitele Stațiuni Biologice și laboratoare europene numeroase piese de muzeu pe care le-a determinat cu scrupulozitate și le-a etichetat cu mâna lui. Pentru ca Muzeul să nu fie lipsit de exemplare autohtone, Grigore Antipa a recoltat în cursul unei lungi croaziere în Marea Neagră un bogat « material faunistic, în special de pești, care i-a servit către sfârșitul vieții pentru documentare în opera de sinteză privitoare la vieața din această Mare.

Cât a trăit, Grigore Antipa nu a încetat să sporească colecțiunile Muzeului niciο clipă, adăugând în fiecare an piese nouă, obținute prin donațiuni particulare străine, prin donațiuni particulare din țară și prin recoltarea personală a materialului necesar cu prilejul numeroaselor excursiuni și călătorii de studiu întreprinse. Printre donatorii străini figurează multe muzee de Istorie Naturală din Europa, precum și cei mai de vază naturaliști ai timpului, ca: Haeckel, Kuckenthal, Semon, Dohrn, Lo Bianco, Hulub și alții. Printre donatorii din țară stă în fiunte Regele Carol I, care a cedat Muzeului o rară și prețioasă colecție de fluturi exotici. Muzeul de Istorie Naturală ca și Societatea Regală de Geografie sunt ctitoriile științifice de seamă ale întemeietorului Dinastiei noastre, cărora le-a acordat nu numai Inaltul său patronaj, ci și sprijin și ajutor efectiv. Treptat Muzeul de Istorie Naturală și-a sporit numărul pieselor de Zoologie, Petrografie, Mineralogie, Antropologie și Etnografie, recoltate de pe tot globul pământesc.

Cu subvențiuni foarte modeste din partea Statului, dar stârnind interes și dragoste pentru noua instituție la diferitele personalități științifice din țară și mai ales la colegii din străinătate, cu mulți în strânsă legătură de prietenie, Grigore Antipa a reușit în câțiva ani să strângă sute de mii de exemplare de muzeu, unele de mare valoare științifică.

Dorința vie a lui Grigore Antipa ca și a Inaltului său protector, a fost să se înzestreze Țara cu un muzeu, care să reflecteze înainte de toate specificul românesc în ceea ce privește fauna, flora, pământul și poporul.

Localul din Strada Polonă, unde prețiosul material fusese adunat, clasat, etichetat, devenise cu totul neîncăpător. Se simțea nevoia unui local spațios, propriu. Ținând seama de toate realizările în materie de muzeologie în străinătate și după studii serioase ale planurilor, având permanent sprijinul și îndemnul Regelui Carol I, Grigore Antipa pornește la edificarea clădirii pe locul dela capul Șoselei, unde azi, printre dărâmături zac îngrămădite resturile colecțiunilor, cât s'au mai salvat din urgia bombardamentelor dela sfârșitul lunii August 1944, bombardamente fără justificare, dar voit îndârjite contra edificiilor culturale și publice importante ale Capitalei: Palatul Regal, Ateneul Român, Teatrul Național, Opera Română, Biblioteca Academiei Române, Muzeul Kalinderu, etc.

Din anul 1933, Muzeul Național de Istorie Naturală poartă numele marelui său fondator, iar Grigore Antipa cu toată vârsta înaintată la care ajunsese și cu toate greutățile ce le întâmpina și piedecile din ce în ce mai numeroase ce se iveau, nu a crutat niclo sforțare, nu și-a acordat o clipă de răgaz, de altfel bine meritat, ci a stăruit fără întrerupere în munca sa și a veghiat ca rostul operei căreia i-a închinat peste 50 de ani din vieață, să nu fie scoborît prin neactivitate sau intervențiuni ce-l amenințau la un moment dat cu desființarea. Grigore Antipa, prevăzător și plin de grijă pentru viitorul Muzeului, s'a străduit și a obținut, la 24 Noemvrie 1939, să se dea Muzeului un temeiu legal de organizare și de funcționare, iar colaboratorilor să li se asigure o situație științifică corespunzătoare.

După ce totul a fost desăvârșit și Grigore Antipa și-a văzut datoria împlinită, câteva luni înaintea zilei triste, când Muzeul a căzut pradă înverșunării acelora pe care el i-a crezut neșovăelnic aparținând unui popor de mare cultură, își dă obștescul sfârșit și este condus cu regrete unanime la locul unde sălașul material al unui suflet mare și al unei minți excepționale a fost prefăcut în scrum.

Cenușa fondatorului Muzeului Național de Istorie Naturală a fost adusă de mâinile pioase ale colaboratorilor și așezată ca un depozit sacru în zidul pe care bombele nu l-au putut dărâma până la pământ.

* * *

Evocând trecutul Muzeului de Istorie Naturală trebue neapărat să constatăm că Grigore Antipa a avut o viziune clară a rolului pe care această instituție îl avea de îndeplinit și deci el i-a dat organizația corespunzătoare pentru atingerea scopului urmărit Grigore Antipa a deschis drumul pe care urmașii vor fi siliți să-l urmeze, pentrucă altul mai bun și mai sigur nu poate fi. Grigore Antipa a dorit, deși nu a putut realiza în totul, ca Muzeul de Istorie Naturală să devină o instituție de cercetare științifică. Colecțiile valoroase, adunate cu mult discernământ, sunt dovada intențiunilor sale și impun celor ce-i vor urma să împlinească via dorință a fondatorului, aceea ca muzeul să devină o instituție de cercetare a problemelor de Zoologie, Zoogeografie și în general de Biologie a Țării. Pentru atingerea acestui țel va trebui să fie înzestrat cu săli de lucru pentru specialiști și pentru doctoranzi de științe naturale, iar pe viitor legăturile sale cu Universitatea să fie mai strânse decât în trecut. Muzeul de Istorie Naturală, integrat complet în organizația de Stat, are menirea să contribue prin cercetări originale la progresul științelor naturale, pentru buna cunoaștere a pământului românesc cu tot ce se găsește pe el Pentru aceasta pe lângă sălile de lucru amenajate și înzestrate în vederea cercetărilor, Muzeul trebue să dispună de mijloace largi pentru completarea bibliotecii, ținută la curent cu cele mai nouă publicații de specialitate. Muzeul mai are nevoie de o sală de conferințe, reuniuni de specialiști, congrese; el trebue să devină cu alte cuvinte instituția centrală a studiilor faunistice, floristice, antropologice din România,

aşa după cum Institutul Geologic este centrala unde se lămuresc problemele de Geologie. Clădirea actuală devenită insuficientă, cere neapărat să fie mărită, dacă vrem ca Muzeul să dea roadele pe care le aşteptăm. Mai înainte de toate ea trebue însă reparată, iar până la terminarea reparaţiunilor piesele valoroase să fie puse în stare de bună păstrare Aceasta din urmă, este nevoia cea mai urgentă şi mai stringentă de care sufere Muzeul în momentul de faţă. Cu orice sacrificiu de muncă şi bani, trebuesc luate măsuri imediate pentru ca degradarea materialului să nu ajungă până la limita ireparabilului.

O grea răspundere apasă pe umerii celor ce, direct sau indirect, sunt chemaţi să intervină pentru salvarea unei instituţiuni, chemată în viitor să îndeplinească o misiune culturală, în masele însetate de a cunoaşte, mai grandioasă decât în trecut. Orice sacrificiu bănesc ne-ar fi impus pentru repararea localului şi salvarea colecţiunilor, el nu este prea mare, deoarece este vorba de ridicarea din ruină şi întărirea unui puternic stâlp pe care se sprijine bolta spirituală a neamului românesc. Dar numai cu bani, oricât de mulţi ar fi, nu se poate clădi nimic temeinic, dacă nu este şi omul sau nu sunt oamenii pricepuţi a-i folosi cu chibzuinţă. De aceea socotim că problema conducerii Muzeului este capitală pentru salvarea lui.

Conducerea Muzeului de Istorie Naturală trebue să fie încredinţată unui bărbat cu virtuţi de energie şi pasiune pentru îndepliniri aşa cum le-a avut întemeietorul, unui fruntaş al ştiinţei, cu reputaţie bine stabilită şi cu temeinice cunoştinţe de Zoologie şi Muzeologie, unui om cu autoritate şi prestigiu personal.

Indrăsnesc să afirm că modul de cum vom rezolvi problema directorului şi de felul cum vom şti să ajutăm persoana aleasă, punându-i la îndemână personalul calificat şi mijloacele băneşti necesare, depinde soarta Muzeului de Istorie Naturală El poate fi înălţat pe culmi sau poate fi rostogolit în prăpastii. Lăsând la o parte orice considerare străină cauzei şi având în faţa numai interesul Instituţiei şi al Neamului, mergând pe calea deschisă de Grigore Antipa, să-i desemnăm ca urmaş pe acela pe care el fiind în vieaţă ni l-ar fi indicat Muzeul de Istorie Naturală trebue să ajungă să fie considerat de opinia publică, ca o Instituţie a Neamului, căreia fiecare cetăţean este dator să-i acorde sprijin şi ajutor.

De asemenea nu trebue să uităm că Muzeul de Istorie Naturală este o ctitorie regească: înţeleptul Rege Carol I i-a fost iniţiator şi susţinător la greul începutului, blajinul Rege Ferdinand I sprijinitor adânc convins, mai târziu, în timpul urcuşului. Suntem datori dar să rugăm respectuos pe M. S. Regele Mihai I, să binevoiască să ia sub Inalta Sa ocrotire moştenirea marilor săi înaintaşi, ameninţată de irosire.

Nevoia ne obligă de asemenea se apelăm la concursul efectiv al instituţiunilor şi organelor de Stat sau particulare, precum şi al diferitelor personalităţi, cari prin îndemnuri, sfaturi sau ajutor bănesc, pot să susţină opera culturală a Muzeului de Istorie Naturală din Bucureşti.

De aceea propunem să se alcătuiască un Comitet de Indrumare a Muzeului, alcătuit din:

M. S. Regele Mihai I, Inalt protector şi patronul Muzeului, Preşedinte de Onoare.

Membrii: Ministrul Educaţiei Naţionale, Ministrul Economiei Naţionale, Ministrul Agriculturii şi Domeniilor, Guvernatorul Băncii Naţionale, Primarul Capitalei, un delegat al Academiei Române, membru al Secţiunii Ştiinţifice, Rectorul Universităţii din Bucureşti, Directorul Muzeului de Istorie Naturală « Grigore Antipa », Directorul Institutului Geologic, Directorul Muzeului de Artă Naţională, Directorul Institutului Social Român, Directorul Institutului de Cercetări Agronomice, Directorul Institutului de Seruri şi Vaccinuri « Dr. I. Cantacuzino », Directorul Institutului Botanic din Bucureşti, Directorul Institutului Meteorologic, Vicepreşedintele Societăţii Regale Române de Geografie, Preşedintele Societăţii Naturaliştilor din România, Directorul Institutului de Cercetări Piscicole.

Comitetul de îndrumare îşi va alege din sânul său un preşedinte activ care va fi Directorul Muzeului Naţional de Istorie Naturală « Grigore Antipa », doi Vicepreşedinţi şi un secretar.

Comitetul de îndrumare va funcţiona în mod onorific şi va avea obligaţiunea să alcătuiască programul de lucru şi să urmărească înfăptuirea lui, să întocmească bugetele anuale, să întocmească planurile pentru construcţiuni, investiţiuni, să intervină pentru donaţiuni şi subvenţiuni, să întocmească în fiecare an un raport de activitate şi să-l supună aprobării M S. Regelui.

Pentrucă necesităţile Muzeului sunt atât de mari încât nu pot fi satisfăcute numai cu fondurile prevăzute în bugetul Ministerului Culturii Naţionale, propunem ca Ministerul Agriculturii şi Domeniilor, Ministerul Economiei Naţionale, Primăria Capitalei, să prevadă în fiecare an, în bugetele respective o sumă pentru întreţinerea şi înzestrarea Muzeului. Aceste prevederi bugetare vor trebui să fie obligatorii, legal consfinţite.

Diferitele instituţiuni industriale, financiare, agricole, particulare, să fie solicitate să susţină prin donaţiuni şi subvenţiuni Muzeul de Istorie Naturală, deoarece activitatea acestuia nu priveşte numai interesele strict culturale, ci şi pe cele economice şi financiare ale Ţării, prin studiul problemelor legate de pământ şi bogăţiile dela suprafaţă şi adâncimea lui.

Pentru ca să-şi îndeplinească multiplele obligaţiuni ce-i vin în sarcina sa, Muzeul de Istorie Naturală trebue să fie consacrat prin lege persoană juridică, după modelul altor instituţiuni analoage dela noi, capabil să primească subvenţiuni, donaţiuni şi să se administreze cu mai multă libertate ca până acum.

Toţi Românii iubitori de Ţară şi Neam sunt datori să sprijine cu interes şi dragoste strădania celor care voiesc să nu lase cu niciun chip să dispară sau măcar să lâncezească o instituţie ştiinţifică atât de folositoare pentru propăşirea Neamului, cum este Muzeul Naţional de Istorie Naturală « Grigore Antipa.

D-l Preşedinte D. GUSTI mulţumeşte d-lui coleg Traian Săvulescu pentru remarcabilul proiect de reorganizare a Muzeului expus în memoriul d-sale, care este totdeodată un omagiu adus memoriei fostului organizator şi director al Muzeului şi unuia din cei mai distinşi membri ai Academiei, dr. Grigore Antipa.

D-l General RADU ROSETTI, referindu-se la enumerarea din memoriul d-lui coleg Traian Săvulescu a instituţiilor vătămate de bombardamentele germane, arată că printre acestea se află şi Biblioteca Academiei Române

Intrebat asupra rezultatului memoriului, d-l TRAIAN SĂVULESCU arată că se va face o lege de organizare a Muzeului în sensul propunerilor d-sale

La ordinea zilei fiind votarea pe articole a proiectului întocmit de Comisiunea specială pentru înfiinţarea *Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice*, d-l Preşedinte D. GUSTI dă cetire primelor 2 articole, în următoarea cuprindere:

Art. 1. — Academia Română înfiinţează un *Consiliu Naţional de Cercetări Ştiinţifice*, în spiritul Statutelor sale, ca organ al ei

Art 2 — Consiliul va contribui la progresul ştiinţelor teoretice şi aplicate prin coordonarea activităţii instituţiilor existente, ce se ocupă cu problemele ştiinţei în general, inclusiv cu cercetarea poporului român, precum şi a persoanelor ce lucrează şi creează în domeniul ştiinţific.

Consiliul va lua în studiu şi va soluţiona propunerile ce se vor ivi din sânul lui, precum şi cele ce vor veni din partea Statului ori a instituţiilor şi persoanelor oficiale ori private, privitoare la cercetările ştiinţifice; el va aviza asupra înfiinţării sau va propune crearea de instituţiuni nouă de cercetare ştiinţifică, va stabili relaţiuni ştiinţifice cu instituţiunile similare străine, va organiza participarea la congrese ştiinţifice internaţionale.

La discuţia articolului, d-l D. CARACOSTEA este de părere să se înlocuiască cuvintele « în spiritul statutelor sale » cu cuvintele « în marginile Statutelor sale actuale ».

D-l ANDREI RĂDULESCU este de părere să se păstreze textul propus prin proiect, fiind mult mai larg.

D-l ION I. NISTOR, pornind dela observarea că îndrumările Consiliului vor fi date prin Secţiunea Ştiinţifică, propune să se precizeze că acest Consiliu se înfiinţează pe lângă Secţiunea Ştiinţifică, adăugându-se, în acest scop, după cuvintele « Academia Română înfiinţează » cuvintele « pe lângă Secţiunea Ştiinţifică ».

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU observă că propunerea d-lui coleg Nistor ar avea întreaga valoare, dacă numai Secţiunea Ştiinţifică ar face ştiinţă, căci ştiinţă este tot ce se face pe baze pozitive, iar pe aceste baze clă-

deşte şi Secţiunea Istorică (prin ştiinţele sociale, economice, etc.) şi cea Literară (prin ştiinţa filologiei, etc.). De aceea d-sa este de părere să se voteze neschimbat textul proiectului, neprimindu-se niciun amendament.

D-l ANDREI RĂDULESCU împărtăşeşte observaţiunea d-lui coleg C. Rădulesc-Motru ca acest Consiliu să cuprindă activitatea tuturor Secţiunilor. Dar deocamdată Consiliul să înceapă prin activitatea Secţiunii Ştiinţifice.

D-l MIHAIL SADOVEANU se opune propunerii de a se da prioritate Secţiunii Ştiinţifice în Consiliu.

D-l TRAIAN SĂVULESCU înfăţişează urgenţa nevoiei de a se organiza munca ştiinţifică pozitivă şi de aceea este de părere ca noul organism să-şi înceapă activitatea cu partea ştiinţifică dela Secţiunea Ştiinţifică şi dela celelalte Secţiuni.

D-l Preşedinte D. GUSTI, încheind discuţiunile, pune la vot amendamentul propus de d-l coleg Caracostea de a se înlocui cuvinetle «în spiritul Statutelor sale» cu cuvintele «în marginile Statutelor sale actuale» şi se constată ca rezultat al votului că amendamentul este respins cu un vot pentru.

Asemenea d-sa pune la vot amendamentul d-lui coleg Ion Nistor ca Consiliul să se creeze pe lângă Secţiunea Ştiinţifică Amendamentul este respins cu 4 voturi pentru.

D-l Preşedinte D. GUSTI constată că art. 1 s'a votat în redacţia neschimbată a proiectului.

Apoi d-sa dă cetire art. 2.

D-l ION I. NISTOR observă că toate atribuţiunile şi obligaţiunile Consiliului fixate prin acest articol sunt de fapt cele ale Academiei Române. O asemenea trecere de atribuţii dela Academie asupra noului organism nu o putem vota într'o şedinţă ordinară, ca acea de astăzi Nu avem drept să dăm un asemenea vot decât întruniţi în sesiune generală.

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU este de părere contrară. Consiliul va fi un instrument de activitate al Academiei. Academia are un scop vast, ea nu se poate ocupa de cercetări ştiinţifice speciale şi de detaliile acestora, care vor cădea în totul în sarcina Consiliului

D-l N VASILESCU KARPEN propune ca după cuvintele din alin. I «teoretice şi aplicate» să se adauge cuvintele «prin stimularea, încurajarea şi coordonarea, etc.». De altă parte d-sa este de părere ca în acest articol să se introducă şi obligaţia pentru Consiliu de a selecta şi răspândi în Ţară şi în străinătate rezultatele ştiinţei româneşti.

D-l ANDREI RĂDULESCU nu este de acord cu modificările propuse. Este de părere să se rămână la textul proiectului.

D-l Președinte D. GUSTI pune la vot amendamentele d-lui coleg N. Vasilescu Karpen privitoare la obligațiile Consiliului de a stimula și încuraja activitatea instituțiilor existente, de o parte și de a răspândi în străinătate rezultatele științei românești — și ambele amendamente se resping.

Preotul N. M POPESCU zice că admiterea acestui articol atrage după sine dispariția rolului Academiei Române In adevăr tot ce va fi de studiat și soluționat va fi adresat Consiliului, iar nu Academiei. Statul însuși, când va avea chestiuni ca aceea a ortografiei, de rezolvit, le va trimite în studiul Consiliului, iar nu Academiei. Pentru stabilirea ortografiei, spre a ne opri la acest exemplu, până acum a statuat Academia In viitor acest rol i se ia, el fiind trecut Consiliului.

D-l Președinte D. GUSTI, încheind discuțiile, pune la vot art. 2 și textul proiectului cu modificarea propusă prin al III-lea amendament, al d-lui coleg N Vasilescu Karpen.

— Textul articolului este votat cu acest amendament, fiind un vot contra.

D-l Președinte D. GUSTI dă cetire articolului 3, în următoarea cuprindere:

Consiliul Național de Cercetări Științifice cuprinde trei secțiuni, corespunzătoare secțiunilor Academiei Române și anume Secțiunii Literare (literatură, artă, filologie și filosofie), Secțiunii Istorice (istorie, geografie și științele sociale) și Secțiunii Științifice (toate științele teoretice și aplicate). Consiliul lucrează în secțiuni și în plen și este alcătuit din membrii activi și corespondenți ai secțiunilor Academiei, la care se adaugă prin cooptare maximum 5 conducători de instituții științifice ș' persoane proeminente din lumea științifică pentru Secțiunea Literară, 10 pentru Secțiunea Istorică și 20 pentru Secțiunea Științifică.

Din sânul Consiliului se va alege un Comitet executiv, format din membri ai Academiei, care va îndeplini hotărîrile Consiliului.

Inafara Consiliului se creează un *Senat Științific*, corp consultativ, alcătuit din membrii Academiei — titulari, onorari și corespondenți — din conducătorii instituțiilor științifice și din persoane științifice cunoscute, de pe lista pe care Consiliul Național de Cercetări științifice o va forma.

Acest Senat Științific va lua cunoștință, în sesiuni anuale, de programul științific al Consiliului, va lua în discuțiune situația științei în România și va aviza asupra mijloacelor celor mai eficace pentru progresul creației științifice românești.

D-l D. CARACOSTEA observă că proporția numerică a membrilor activi ai Academiei în Consiliu, față de persoanele cooptate dinafară și anume: 5 pentru Secțiunea Literară, 10 pentru Secțiunea Istorică și 20 pentru Secțiunea Științifică, este așa de redusă că, în adevăr, va duce la realizarea primejdiei semnalate de Preotul N. M. Popescu. Academia va fi majorată în lucrările ei în acest Consiliu de persoanele dinafară, mai ales în ce

priveşte partea ştiinţifică, pentrucă Secţiunea noastră ştiinţifică numără în prezent abia 9 membri activi. Este necesar deci ca să alcătuim în aşa fel numărul, ca Academia să aibă majoritatea

D-l TRAIAN SĂVULESCU, împărtăşind părerea d-lui coleg Caracostea, propune ca după cuvintele « alcătuit din membrii activi » să se adauge cuvintele « şi corespondenţi ». Având în Consiliu pe toţi membrii corespondenţi, Academia va fi astfel reprezentată masiv în acest organism.

D-l Secretar General ALEX LAPEDATU zice că înfiinţarea acestui Consiliu deşteaptă îngrijorări pentru rostul şi viitorul Academiei. In adevăr, membrii activi şi corespondenţi ai Academiei, trec cu toţii din Academie în compunerea acestui Consiliu, fapt care poate duce la anularea rolului Academiei, dacă ne gândim că acest Consiliu are aproape aceleaşi atribuţiuni ca ale Instituţiunii noastre. Noi am înţeles ca Academia să rămână un for suveran şi autonom faţă de acest nou organism şi constatăm, din contra, că trecem Consiliului şi atribuţiunile şi autonomia Academiei, creind astfel o instituţie deasupra Academiei

D-l N. BĂNESCU zice că obiecţiile aduse sunt serioase. Pentru a preveni primejdiile semnalate, este absolut necesar să se restrângă şi numărul şi drepturile persoanelor cooptate dinafară în Consiliu In acest scop d-sa propune a se amenda articolul, precum urmează·

« El va putea invita la lucrările sale cu vot consultativ, conducători de instituţii ştiinţifice şi persoane proeminente din lumea ştiinţifică, al căror număr nu va putea depăşi jumătate din numărul membrilor Academiei ».

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU este de părere ca membrii corespondenţi ai Academiei să intre de drept în compunerea Consiliului. Pentru a evita dificultăţile semnalate, s'ar putea spune că Consiliul poate chema şi personalităţi dinafară, fără să fixăm numărul acestora.

D-l MIHAIL SADOVEANU propune următoarea formulare: « Consiliul lucrează în plen şi în Secţiuni şi este alcătuit din membri activi şi corespondenţi ai Secţiunilor Academiei, la care el va putea chema, la nevoie, şi conducători de instituţii ştiinţifice, precum şi persoane proeminente din lumea ştiinţifică ».

D-l ION I. NISTOR este de părere că prin votarea acestui articol, ca şi a celui precedent, vom crea o supra-structură faţă de Academie şi că renunţăm la drepturile din legea de fiinţare a Instituţiunii noastre, trecându-se Consiliului. S'a încercat în trecut a se schimba Statutele ei şi ce nu s'a putut face atunci se caută a se face acum, prin mijlocul acestui Consiliu.

In lumina acestor considerente, d-sa propune ca articolul să nu fie luat în considerare, rezervându-şi în acelaşi timp dreptul ca, la viitoarea sesiune generală, să arate că prin fiinţarea Consiliului se încearcă autodecapitarea Academiei. S'ar putea primi crearea unui Consiliu cu caracter consultativ, nu însă unul, căruia Academia să-i împrumute drepturile ei.

D-l TRAIAN SĂVULESCU, la obiecțiile d-lui coleg Ion Nistor că acest Consiliu va fi o supra-structură și că va împrumuta rosturile Academiei, răspunde că noul organism va fi unul din instrumentele necesare Academiei pentru împlinirea misiunii ei, așa cum sunt diferitele ei comisiuni, și va veni în sprijinul Academiei în chestiunile ce nu sunt precizate în statutele noastre, cum este, spre exemplu, coordonarea activității științifice a institutiilor.

De altă parte rostul Consiliului nu este acel al Academiei, preocuparea sa de căpetenie fiind orientarea cercetărilor științifice în viitor.

D-l General R. ROSETTI, în deosebire de opiniunea d-lui coleg Ion Nistor, crede că nu vom ajunge la autodecapitarea Academiei, chemând în acest Consiliu pe membrii corespondenți și oameni de știință dinafară, deoarece membrii activi nu ajung să reprezinte toate domeniile de activitate științifică.

D-l ANDREI RĂDULESCU zice că, spre a nu se ajunge a face din acest Consiliu o dublură a Academiei, ci un organ tehnic anexat acesteia, se poate micșora numărul membrilor activi desemnați în acest Consiliu la 7 de fiecare Secțiune, la care să se adauge un număr oarecare de membri corespondenți. El va putea coopta și persoane dinafară. Fondurile necesare pentru împlinirea misiunii sale, se vor cere de Academie dela Stat.

D-l General R. ROSETTI se unește la părerea ca numărul membrilor activi desemnați în Consiliu să fie de 7 de fiecare Secțiune. Arată, însă, necesitatea ca aceștia să poată fi oricând schimbați potrivit chestiunilor de specialitate ce se supun Consiliului.

D-l N. VASILESCU KARPEN crede din contra că, întru cât în Secțiunea noastră științifică nu sunt reprezentate toate specialitățile, reducerea numărului la 7 în Consiliu va accentua și mai mult această lipsă. Este de preferit ca toți membrii acestei Secțiuni să facă parte din Consiliu.

După o discuțiune la care mai iau parte d-nii Tr. Săvulescu și Andrei Rădulescu se decide amânarea desbaterilor în continuare în ședința viitoare, în care se va da redactarea definitivă a articolului în discuțiune, pe temeiul amendamentelor propuse de d-nii N. Bănescu, Mihail Sadoveanu, General R. Rosetti și Andrei Rădulescu.

---

24. *ȘEDINȚA DELA 19 IANUARIE 1945*

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

La ordinea zilei fiind votarea în continuare, pe articole, a *Regulamentului pentru înființarea Consiliului Național de Cercetări Științifice*, d-l Președinte D. GUSTI amintește că rămăsese în discuție, din ședința anterioară, articolul 3, care fiind însăși partea esențială a regulamentului, a provocat în

mod firesc cele mai vii dicsuții. Textul propus nu putea fi decât o bază de discuții. Prin el Comisiunea nu a înțeles nicidecum să aducă desființarea Academiei sau să creeze o supra-Academie, cum s'a obiectat. Esre fără îndoială la mijloc o neînțelegere care a dat naștere la dificultățile întâmpinate cu ocazia discuției acestui articol. D-l coleg C. Rădulescu-Motru și-a luat sarcina să studieze toată problema dintr'un nou punct de vedere și să vină astăzi cu propuneri nouă menite a face să dispară dificultățile semnalate Dă cuvânt deci d-lui coleg Rădulescu-Motru.

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU arată că nouăle sale propuneri a căutat să le întemeieze pe litera Statutelor noastre, redactând acest al 3-lea articol precum urmează:

Art. 3. — Consiliul Național de Cercetări Științifice se compune din 22 membri delegați prin alegere de fiecare secțiune dintre membrii activi ai Academiei Române, 5 din partea Secțiunii Literare, 7 din partea Secțiunii Istorice și 10 din partea Secțiunii Științifice. Consiliul lucrează în plen și împărțit pe comisiuni speciale, după cum cere obiectul cercetărilor științifice.

Fiecare comisiune specială își va alege un președinte și un secretar.

Comisiunile speciale ale Consiliului vor putea avea ca membri înafară de delegații Secțiunilor Academiei, cari nu vor fi niciodată mai puțini de trei în fiecare comisiune, și persoane cooptate dintre: membri activi, corespondenți și onorari ai Academiei Române; directori de institutii științifice, precum și alți oameni de știință cunoscuți prin valoarea operelor lor. Persoanele cooptate participă la lucrările comisiunilor speciale, și cu drept de vot consultativ la ședințele plenului Consiliului Național de Cercetări Științifice; durata participării lor ține atât cât necesită cercetările științifice în vederea cărora sunt constituite comisiunile.

Membrii Consiliului Național de Cercetări Științifice sunt aleși pe termen de trei ani. Ei pot fi realeși Alegerea lor se face de plenul Academiei Române în primele zile ale sesiunilor anuale generale, după propunerea fiecărei Secțiuni.

Membrii activi delegați de secțiunile Academiei continuă de drept să participe la lucrările comisiunilor speciale, din care au făcut parte și după expirarea termenului de trei ani, dacă doresc ca persoane cooptate.

Din sânul Consiliului Național de cercetări Științifice se alege un Comitet executiv care va aduce la îndeplinire hotărîrile Consiliului. Acest Comitet întreține legătura cu Delegațiunea Academiei la ședințele căreia el va fi invitat să ia parte ori de câte ori se vor discuta chestiuni privitoare la Consiliul Național de Cercetări Stiințifice.

Comitetul executiv va prezenta în fiecare an Academiei Române pentru sesiunea generală a acesteia un raport despre activitatea Consiliului Național de Cercetări deodată cu bugetul și Gestiunea financiară.

La discuția articolului d-l ANDREI RĂDULESCU este de părere că textul acestui articol fiind prea lung, ar fi potrivit să se despartă în 4 articole.

— Propunerea se aprobă.

D-l N. VASILESCU KARPEN este pentru numirea în Consiliu a tuturor membrilor Secţiunii Ştiinţifice, aşa dar nu numărul limitat de 7 membri, cum se propune.

D-l C RĂDULESCU-MOTRU observă că propunerea d-lui N. Vasilescu Karpen duce la o dublură a Academiei, ceea ce nu s'a admis.

D-l ANDREI RĂDULESCU se uneşte la părerea d-lui coleg C. Rădulescu-Motru de a nu se introduce în acest Consiliu toţi membrii Academiei. Numai cu un număr restrâns de membri se poate lucra repede şi bine. S'a propus să fie câte 7 membri din fiecare secţiune. Ar fi putut fi chiar numai 5. In orice caz d-sa este de părere ca să se păstreze egalitatea între secţiuni.

D-l N. BĂNESCU propune o redacţie mai restrânsă a articolului.

D-l D-l N. VASILESCU KARPEN obiectează că, prin restrângerea numărului de membri, cei rămaşi înafară se aşează printre cei necompetenţi. Prin acest procedeu se pune în discuţie capacitatea colegilor.

D-l Dr. C. I. PARHON se declară pentru alegerea unei delegaţii în Consiliu dintre membrii secţiunilor, nefiind de părere că aceasta ar constitui o inferioritate printre colegii cari n'ar intra în delegaţie. Consiliul va căpăta astfel posibilitatea de lucru, ştiut fiind că cu cât sunt mai mulţi membri într'o adunare, cu atât lucrările se fac mai greu. Nu împărtăşeşte însă principiul egalităţii între secţiuni propus de d-l coleg Andrei Rădulescu, fiind de părere că Secţiunea Ştiinţifică, fiind cea mai interesată în lucrările acestui Consiliu, să dea un număr mai mare decât celelalte secţiuni printre membrii Consiliului De altă parte, prin articolul propus de d-l coleg C. Rădulescu-Motru se cere drept de vot consultativ pentru persoanele cooptate fie dintre membrii corespondenţi şi onorari ai Academiei, fie dintre persoanele dinafara Academiei. Nu putem însă chema aici aceste persoane, spre a le pune în inferioritate de lucru faţă de membrii delegaţi ai Academiei în Consiliu. De aceea d-sa propune ca şi persoanelor cooptate să li se dea dreptul de vot deliberativ.

— Propunerea se aprobă.

D-l Ion I NISTOR pentru a se înainta lucrarea, ţine să se precizeze că în Consiliu vor fi aleşi de către secţiuni şi ratificaţi de plen un număr de membri, la care se vor adăuga şi membri corespondenţi.

D-l Preşedinte D. GUSTI, încheind discuţiile, pune la vot amendamentul d-lui coleg N. Vasilescu Karpen, ca să facă parte din Consiliu toţi membrii activi ai Secţiunilor.

— Amendamentul întruneşte un singur vot. D-l Preşedinte îl declară căzut şi pune la vot principiul proporţionalităţii numărului pe secţiuni şi se admite cu 10 voturi pentru, 5 fiind contra

La discuţia ce anume proporţionalitate să se adopte, D-l N. BĂNESCU propune să fie de 5 membri pentru Secţiunea Literară, 7 pentru Secţiunea Istorică şi 10 pentru Secţiunea ştiinţifică.

— Pusă la vot propunerea se aprobă.

D-l ION I. NISTOR completează articolul cu propunerea ca alegerile acestor delegaţi să se facă de Secţiuni şi să se ratifice apoi de plen în sesiune generală.

— Propunerea se aprobă.

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU dă cetire alineatului 3 din proiectul d-sale devenit articolul 4

— Pus la vot, articolul se aprobă în unanimitate, cu amendamentul propus de d-l Dr C. I Parhon, ca toate persoanele cooptate în Consiliu să aibă drept de vot deliberativ, nu consultativ.

D-sa dă cetire altor două alineate, în continuare, devenite articolul 5.

D-l General R. ROSETTI este de părere că termenul de reînnoire de 5 ani al delegaţiilor este prea lung.

D-l ANDREI RĂDULESCU propune să fie scurtat la 3 ani, iar la finele primului alineat să se adauge cuvintele « după propunerea fiecărei Secţiuni ».

— Propunerile se aprobă.

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU ceteşte ultimul alineat al textului d-sale, devenit art. 6,

D-l ANDREI RĂDULESCU propune ca membrii comitetului executiv să fie în număr de 5, iar d-l General R. ROSETTI este de părere ca din text să rezulte că Consiliul va prezenta, iar nu va înainta Academiei bugetul său în fiecare an.

— Cu aceste amendamente articolul 6 se votează în unanimitate.

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU dă cetire şi următorului articol devenit art. 7:

Art. 7. — Membrii Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice se vor putea aduna în adunare generală la fiecare doi ani sau după cererea a 7 membri, împreună cu toţi membrii Academiei Române: activi, corespondenţi şi onorari, precum şi cu toate persoanele cooptate de Comisiunile speciale ale Consiliului, pentru a discuta şi a aviza asupra mijloacelor celor mai eficace pentru progresul creaţiei ştiinţifice româneşti.

Data şi locul adunării lor se vor fixa de delegaţia Academiei în unire cu comitetul executiv al Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice.

D-l ION I. NISTOR crede că adunarea membrilor Consiliului împreună cu membrii activi, corespondenţi şi onorari ai Academiei, împreună cu persoanele cooptate, este necesar să se facă odată pe an sau la doi ani.

— După discuția urmată se votează în unanimitate ca adunarea să se facă în mod obligator la doi ani sau la propunerea motivată a 7 membri.

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU dă cetire textului articolului 8.

La discuția articolului D-l ION I. NISTOR arată că bugetul Consiliului e necesar să fie supus ratificării plenului Academiei în sesiune generală, iar nu Delegațiunii, cum se propune. De aceea d-sa este de părere să se suprime termenul « delegației », spre a rămânea « va fi supus ratificării Academiei în sesiune generală », — toate celelalte cuvinte, până la finele primului alineat al articolului, urmând de asemenea să fie suprimate.

— Propunerea se aprobă.

— Se pun la vot și celelalte alineate următoare ale articolului în redacția propusă de d-l coleg C. RĂDULESCU-MOTRU și se votează în unanimitate, textul căpătând următoarea redactare.

Art. 8. — Bugetul Consiliului Național de Cercetări va fi alcătuit de comitetul executiv al Consiliului și după aprobarea lui de Consiliu va fi supus ratificării Academiei în Sesiune generală.

Inceputul anului bugetar va coincide cu cel ales de Academie.

Fondurile Consiliului Național de Cercetări Științifice vor fi mânuite de Comitetul executiv al acestuia prin organele administrative ale Academiei și în conformitate cu dispozițiile privitoare la averea Academiei, constituită din fonduri cu destinația specială (Art. 34 și urm. din Statutele Academiei Române).

D-l ION I. NISTOR propune și se aprobă în unanimitate suprimarea ultimului alineat în cuprinderea: « Academia va face oficiile de administrație în schimbul unei contribuții de 5% din veniturile Consiliului Național de Cercetări Științifice », — suprimare motivată de faptul că Consiliul este un organ al Academiei.

D-l C RĂDULESCU-MOTRU cetește art. 9, în următoarea cuprindere, care se aprobă în unanimitate: « Modificări și adăugiri vor putea fi aduse acestor articole de regulament de către plenul Academiei Române, după cererea motivată a majorității Consiliului Național de Cercetări Științifice și în conformitate cu articolele din Statutele Academiei privitoare la procedura de urmat la votarea de regulamente nouă ».

D-l ANDREI RĂDULESCU propune următorul articol final. « Art. 10. Prezentul regulament va putea fi pus îndată în aplicare. El va fi supus ratificării Academiei la cea mai apropiată sesiune generală ordinară a acesteia ».

— Pus la vot, articolul se votează. în unanimitate

D-l Președinte D. GUSTI pune la vot în total Regulamentul Consiliului Național de Cercetări științifice și se votează în unanimitate.

D-sa exprimă mulțumiri domnilor colegi pentru străduințele la al căror capăt ne aflăm și mulțumită cărora Academia a putut crea un instrument util pentru viitoarele cercetări științifice în țară și pentru progresul, în general, al științelor teoretice și aplicate D-sa roagă secțiunile să se întrunească în viitoarea ședință a Academiei, în ședințe speciale de secțiuni, spre a procede la alegerea membrilor delegați ai fiecăreia în Consiliul Național de Cercetări Științifice, după care vom aduce la cunoștința Guvernului înființarea acestui organism, cerându-i sprijinul.

La propunerea d-lui Secretar General ALEX. LAPEDATU se va convoca Marți, 23 Ianuarie curent, la ora 3.30 d. a. Comisiunea instituită de Academie spre a întocmi memoriul cu privire la proprietățile agricole ale Academiei Române, în legătură cu reforma agrară ce se află în studiul unei Comisiuni a Guvernului.

---

25 *ȘEDINȚA PUBLICĂ*

DELA 26 IANUARIE 1945

Președința d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l ION I. NISTOR face o comunicare despre *Țara Severinului și Banatul Timișan.*

D-l Președinte D. GUSTI roagă pe domnii colegi să ia parte la parastasul ce se va oficia Duminecă, 28 Ianuarie curent, ora 11 la biserica Sf. Ecaterina pentru pomenirea regretatului coleg Cartojan.

In altă ordine de idei d-sa roagă să se treacă la organizarea *Consiliului Național de Cercetări Științifice*, alegându-se pe secțiuni cei 22 de membri activi delegați de Academie în acest Consiliu. Va trebui apoi să informăm Guvernul despre înființarea acestui Consiliu, rugându-l să dea recunoașterea legală și sprijinul său moral și material.

D-l ANDREI RĂDULESCU zice să nu se ceară în niciun caz decretarea unei legi pentru recunoașterea Consiliului, întru cât s'ar trece astfel Statului acest Consiliu. Este de părere să se aducă la cunoștința ministerelor de Instrucție și Finanțe, precum și Domnului Președinte al Consiliului de Miniștri, prin adrese, înființarea acestui organism, solicitându-le în special sprijinul material.

D-l ION I. NISTOR zice că în acele adrese să se arate dispoziția din Regulamentul Consiliului că la activitatea lui vor fi chemate să ia parte și persoane dinafara Academiei, acest Consiliu fiind în întâia linie o instituție de coordonare a activității științifice din țară.

D-l TH CAPIDAN aduce la cunoștință că Secțiunea Literară nu se află în număr, fiind prezenți numai 4 membri din 13, astfel că nu va putea procede, valabil, la alegerea delegaților în Consiliu.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU arată însă că nu este vorba de alegeri formale, prin vot în regulă, ci de recomandări, pe care urmează a le confirma plenul.

Ședința se suspendă, iar domnii membri se grupează pe secțiuni, pentru a procede la alegerea delegaților în Consiliul Național de Cercetări Științifice.

La redeschiderea ședinței, D-l TH. CAPIDAN, ca secretar al Secțiunii Literare, comunică procesul-verbal, prin care secțiunea își desemnează ca delegați în Consiliul Națiomal de Cercetări științifice pe d-nii Th. Capidan, D. Caracostea, G. Murnu, C. Rădulescu-Motru și M. Sadoveanu.

D-l N. BĂNESCU, ca secretar al Secțiunii Istorice, comunică procesul-verbal, prin care secțiunea își desemnează ca delegați în Consiliul Național de Cercetări Științifice pe d-nii N. Bănescu, G. Brătianu, S. Dragomir, D. Gusti, P. P. Negulescu, A. Rădulescu și V. Slăvescu.

D-l TRAIAN SĂVULESCU, ca secretar al Secțiunii Științifice, comunică procesul-verbal, prin care secțiunea își desemnează ca delegați în Consiliul Național de Cercetări Științifice pe d-nii M. Ciucă, G. Ionescu-Șișești, G. Macovei, C. I. Parhon, D. Pompeiu, E. Racoviță, Tr. Săvulescu, G. Spacu, N. Vasilescu Karpen și D. Voinov.

Se ia act și se aprobă în unanimitate.

Se procede și la alegera Comitetului Executiv de cinci membri, din sânul Consiliului, și la propunerea d-lui I. Nistor se aleg domnii: D. Gusti, din partea Secțiunii Istorice, fiind și Președintele Comitetului, C. Rădulescu-Motru, din partea Secțiunii Literare și d-nii Dr. I. Parhon, D. Pompeiu și D Voinov din partea Secțiunii Științifice.

---

26 *ȘEDINȚA DELA 2 FEBRUARIE 1945*

Președinția d-lui D GUSTI, Vicepreședinte.

D-l Președinte comunică rezultatul audienței pe care împreună cu d-l Secretar General Alex. Lapedatu au avut-o la d-l Șt. Voitec, Ministrul Educației Naționale, spre a-i aduce la cunoștință înființarea și regulamentul *Consiliului Național de Cercetări Științifice*, și arată că au fost primiți de d-l ministru cu mare înțelegere pentru interesele și scopurile Academiei Române. D-l ministru și-a cerut scuze că a fost împiedecat să facă o vizită Academiei și a promis că va face această vizită. Grija sa s'a arătat deosebit de activă pentru interesele Academiei de ordin material, dând asigurări că va mări subvențiile Academiei în bugetul pe exercițiul viitor și că din bugetul curent ne va da un milion de lei pentru tipărituri.

Aducându-i la cunoştinţă înfiinţarea Consiliului Naţional de Cercetări ştiinţifice, d-l ministru a dat o atenţie specială că acest Consiliu va chema la o largă colaborare pe oamenii de ştiinţă din ţară şi ne-a promis că îşi va însuşi deziderațul nostru ca Ministerul să recunoască Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice ca un organ consultativ al acelui Departament pentru toate problemele de creaţie ştiinţifică în România şi va subvenţiona, după cuviinţă, activitatea Consiliului.

D-l Preşedinte D. GUSTI arată apoi că audienţa fixată în acelaşi scop la d-l Prim-Ministru n'a avut loc, din cauza ocupaţiunilor d-lui Prim-Ministru la Palat.

In altă ordine de idei d-l Preşedinte propune şi se aprobă convocarea Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, Vinerea viitoare, după ridicarea şedinţei Academiei, pentru a se procede la constituirea Consiliului şi a se fixa programul său de activitate.

D-l VÂLCOVICI, membru corespondent, în legătură cu Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice, creat de Academie, aduce la cunoştinţă o scurtă dare de seamă despre *Institutul de Cercetări Ştiinţifice al României*, înfiinţat acum 15 ani sub direcţiunea d-sale.

La discuţia dării de seamă, d-l Dr. C. I. PARHON pune chestiunea raportului ce există între cercetătorul ştiinţific, care pune problemele şi tehnicianul care lucrează.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU observă că în darea de seamă d-l coleg Vâlcovici a făcut constatarea că pentru bunul său mers, acest Institut are nevoie de tutelarea unei autorităţi de mare prestigiu. Această tutelare nu poate fi dată decât de Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice, printre primele lucrări ale căruia trebue să se înscrie şi sugestiunea d-lui coleg Vâlcovici.

D-l V. VÂLCOVICI, răspunzând la observarea d-lui Dr. C. I. Parhon, arată că în Institutul său munca este organizată ca în Occident. D-sa dă amănunte cu privire la această organizare şi face declaraţia că, cetind darea sa de seamă, avea în intenţie să provoace bunăvoinţa Consiliului de Cercetări Ştiinţifice către Institutul de Cercetări Ştiinţifice al României, căci acest Consiliu are un mare prestigiu ce porneşte dela Academia Română. D-sa îşi reia îngăduinţa de a sugera ca Academia să convingă Guvernul să sprijine acest Consiliu printr'o lege în care să se prevadă că niciun Institut de cercetări ştiinţifice nu poate lua fiinţă fără aprobarea prealabilă a Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice. Astfel s'ar evita naşterea a o sumă de institute nefolositoare.

D-l General R. ROSETTI zice că este necesar a se stărui asupra legăturii ce trebue să existe între cercetarea şi descoperirea ştiinţifică pe de o parte şi realizarea ei practică, de altă parte.

D-l ION I. NISTOR întreabă cum se înțelege știința istoriei în Secțiunea Institutului de Cercetări Științifice al României.

D-l V. VÂLCOVICI răspunde că este vorba de istoria științelor pozitive, de o înfățișare de ansamblu a activității științifice, în timp și în spațiu, cu dezideratul de a crea o întrepătrundere între diferitele discipline științifice.

D-l ION I. NISTOR este de părere că Consiliul Național de Cercetări Științifice e necesar să ia în considerare solicitarea Institutului de Cercetări Științifice al României, pentru care plenul Academiei îi face recomandarea de a-i da concurs.

D-l Președinte D GUSTI observă că o primă dovadă despre necesitatea Consiliului Național de Cercetări Științifice stă în desbaterile de astăzi. D-l coleg Vâlcovici este chemat a veni la desbaterile Consiliului nostru, în care locul de frunte îl va avea chestiunea Institutului de Cercetări Științifice al României D-sa roagă și pe d-nii colegi corespondenți Dr. N. Ionescu-Șișești, Gr. T. Popa și Ion Athanasiu să ia parte la ședințele Consiliului.

Cu privire la legea pe care d-l coleg corespondent Vâlcovici propune s'o inițiem, d-l Președinte arată că, Ministerul Educației Naționale își va însuși punctul nostru de vedere de a considera Consiliul Național de Cercetări Științifice ca un organ consultativ al acelui Departament, cu privire la problemele organizării activității științifice în România.

Vom cere de asemenea d-lui Președinte al Consiliului de Miniștri ca această recunoaștere s'o extindă și asupra celorlalte ministere.

D-l TRAIAN SĂVULESCU constată că desbaterile despre înființarea Consiliului Național de Cercetări Științifice au fost rodnice O dovadă o avem în însăși arătarea d-lui coleg corespondent Vâlcovici, că nu de înființări de nouă Institute de cercetări este nevoie — întru cât sunt peste o sută în țară — ci de coordonarea activității acestora și de resfrângerea acestei activități în vieața noastră economică. Noul organism va trebui, deci, să dea soluții care vor fi necesare pentru progresul societății. El va trebui nu atât să se preocupe de formularea problemelor despre nevoile țării, cât de a îndruma activitatea științifică, strângând la un loc munca diferitelor institute și a persoanelor care lucrează individual pe teren științific. Primul pas de aderență la Consiliul Național de Cercetări Științifice îl face astăzi, prin d-l coleg corespondent Vâlcovici, Institutul de Cercetări Științifice al României. Această aderență e binevenită, pentrucă patronajul Consiliului Național de Cercetări Științifice va aduce acelui Institut mari servicii.

D-l ION I. NISTOR, după ce își exprimă bucuria că inițiativa Academiei de a înființa acest Consiliu a fost bine apreciată de d-l ministru al Educației Naționale, atrage atenția că, paralel cu Consiliul Academiei ar mai fi luat ființă și un alt organism cu aceeași titulatură Este de părere ca, spre a

nu se peoduce confuzii, să se încerce o înțelegere cu acele cercuri, pentru a se ajunge la crearea unei singure instituții.

D-l ANDREI RĂDULESCU este și d-sa de părere să evităm confuziile și conflictele, cooptând în Consiliul nostru persoanele din celelalte cercuri.

In altă ordine de idei, d-sa zicie că e necesar ca Secțiunea Științifică să vină la ședința viitoare a Consiliului cu propuneri despre viitorul program de lucru al Consiliului și în același timp să ne gândim la elementele dinafară ce urmează a fi cooptate în Consiliu.

D-l Președinte D. GUSTI încheie discuțiile, rugând pe d-nii colegi Dr. C. I. Parhon și Gr. T. Popa, membru corespondent, să ia contact pe cale particulară cu personele ce reprezintă celălalt Consiliu Național de Cercetări Științifice, în vederea soluționării eventualelor confuzii, între cele două organisme.

---

27 ȘEDINȚA DELA 9 FEBRUARIE 1945

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l Președinte comunică rezultatul audienței pe care d-sa împreună cu domnii colegi Alex. Lapedatu și Dr. C. I. Parhon au avut-o Vinerea trecută la d-l Președinte al Consiliului de Miniștri, pentru a-i aduce la cunoștință înființarea și regulamentul *Consiliului Național de Cercetări Științifice* și arată că d-l Prim-Ministru i-a primit foarte călduros și a promis, pentru noua instituție tot sprijinul d-sale.

La dorința noastră de a da acestui Consiliu consacrarea legală, d-l Prim-Ministru și-a rezervat a avea o întrevedere în această chestiune cu d-l ministru de Justiție.

D-l Președinte arată că a avut o întrevedere de informație luni, 5 Februarie, a. c., cu d-l ministru al Justiției L Pătrășcanu, care ne-a arătat o mare bunăvoință pentru Academia Română și ne-a autorizat să vă declarăm că Guvernul nu numai că va sprijini, dar va întări Instituțiunea noastră. Asemenea d-sa ne-a arătat că își însușește propunerea Academiei, de a se da recunoașterea legală cuvenită Consiliului Național de Cerceătri Științifice, și în acest scop ne-a recomandat ca Directorul Contenciosului nostru să ia contact cu d-l Secretar General al Ministerului, în vederea redactării proiectului de lege. Vom ruga pe colegii noștri juriști, în frunte cu d-l Andrei Rădulescu, ca să studieze și să dea formula cea mai potrivită textului de lege ce urmează să propunem Ministerului Justiției.

D-l General R. ROSETTI dă din nou informații despre operația restituirii cărților către Comisia aliată pentru executarea Armistițiului.

D-l ION I. NISTOR, luând cuvântul, zice:

COMEMORAREA LUI PETRU CEL MARE

Ieri, în ziua de 8 Februarie, s'au împlinit 220 de ani dela moartea împăratului Rusiei, Petru cel Mare. Această rară aniversară se sărbătorește cu tot fastul cuvenit în tot cuprinsul Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste Rusești. Academicianul *Derjavin* a proslăvit personalitatea istorică a lui Petru cel Mare, ca fericită întrupare a geniului politic și militar al marelui popor rus. Și cu drept cuvânt, fiindcă marele împărat reușise prin monumentala sa operă de domnie să rupă cu trecutul și să toarne manifestările vieții rusești în tipare nouă. In biserică, ca și în stat, în cazarmă ca și pe șantiere el, care prin trudă personală deprinsese meșteșugul construcției, înțelese să-și impună voința și priceperea sa creatoare, deschizând astfel țării sale orizonturi nouă și îndemnând-o pe calea largă a creației și progresului. Prin îndrăsnețele sale reforme bine chibzuite, Petru cel Mare a izbutit să-și cucerească un rol de frunte între marii reformatori ai omenirii. Prin izbânzile sale pe câmpul de bătălie el a călit spiritul războinic al supușilor săi, organizând armata și flota națională și insuflându-le spiritul de jertfă și datorie deopotrivă cu dragostea de patrie. El a deschis țării sale ferestrele la Baltica și la Marea Neagră, lărgând cu spada în mână granițele Rusiei la apus și răsărit, la miazăzi și la miazănoapte. Astfel Petru cel Mare deveni eroul legendar care prin munca și stăruința sa fără preget a ridicat Rusia la rangul de mare putere în lume.

Unul din sfetnicii și colaboratorii cei mai apropiați ai marelui împărat a fost principele Dimitrie Cantemir care l-a însoțit în campaniile sale din Caucaz. Prin Dimitrie Cantemir, Petru cel Mare a intrat în relații cu țara noastră, înțelegându-i rosturile și cunoscându-i necazurile. Când sultanul cerea extrădarea principelui Moldovei, Petru cel Mare răspunse cu tărie și demnitate că preferă să piardă țara până la Cursc, decât să-și calce cuvântul dat unui principe creștin Dela o înălțime morală de factură antică împăratul motivă refuzul cu observația că țara pierdută poate fi recucerită oricând, câtă vreme cuvântul rupt nu poate fi dres niciodată. Călăuzit de asemenea concepții etice, Petru cel Mare ctitorisi Academia Rusă din St. Petersburg, din care urma să fie chemat să facă parte și eruditul principe Dimitrie Cantemir. In sinceră admirație pentru vieața și opera marelui reformator, Academia Română se asociază cu pietate la comemorarea aniversării bicentenare a morții lui Petru cel Mare.

La ordinea zilei fiind distribuția între raportori a cărților intrate la concursul premiilor Academiei din acest an, domnii colegi se întrunesc în Secțiuni și Comisiuni, spre a desemna pe cei ce urmează a face rapoarte speciale asupra lucrărilor rezervate fiecărei secțiuni sau comisiuni.

---

28. ȘEDINȚA DELA 15 FEBRUARIE 1945

Președinția d-lui D GUSTI, Vicepreședinte.

Fac prezentări de cărți domnii Prof. D Gusti, Alex. Lapedatu și General R. Rosetti

---

29 ȘEDINȚA DELA 23 FEBRUARIE 1945

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l General R. ROSETTI arată că din inițiativa d-lui George Fotino, Ministrul Cooperației și cu sprijinul material al Institutului Național al Cooperației s'a restaurat casa istorică a Goleștilor, din Golești și școala ridicată de ei pe vremuri, care se aflau în ruină. Inițiatorii restaurării au organizat la etajul clădirii un Muzeu de mobile și obiecte ale epocii, provenind în bună parte dela familia Goleștilor. D-l Ministru al Cooperației a construit tot acum, din nou, o Școală de Cooperație și a constituit din aceste clădiri, din parcul care le înconjoară, precum și din circa 100 pogoane de pământ o fundațiune a Goleștilor, pentru întreținerea căreia Institutul Național al Cooperației, prin bunăvoința d-lui Minescu, Directorul său General, i-a cedat venitul anual dela un fond de 50.000.000 lei.

Această Fundațiune este concepută de cei ce i-au dat ființă ca o instituție de sine stătătoare, condusă de un Consiliu în fruntea căruia doresc să figureze un membru delegat al Academiei Române, scopul domnilor lor fiind să lege Fundațiunea de Academia Română, spre a-i asigura permanența. Pentru fixarea ființei Fundațiunii au în perspectivă să întocmească un proiect de lege, la redactarea căruia roagă să ia parte și Academia.

D-l General R. ROSETTI roagă pe d-l coleg Andrei Rădulescu să ia contact în acest scop cu d-l Ministru al Cooperației și cu d-l Director General Minescu.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU, cunoscând starea lucrurilor dela Comisiunea Monumentelor Istorice, întru cât casa Goleștilor este monument istoric, arată că restaurarea ei, făcută cu toată grija și cu toată competența de specialiștii Comisiunii Monumentelor Istorice, sub supravegherea d-lui Arhitect Petre Antonescu, face onoare țării întregi. Căci nu e monument istoric profan care să fi fost restaurat în mai bune condițiuni. S'a izbutit a se restaura casa așa cum se cunoaște din descripții că era în timpul lui Matei Basarab, respectându-se urmele trecutului și degajându-se în acest scop clădirea de tot ce a fost adăugat mai în urmă, spre a apărea în arhitectura ei inițială. Curtea și parcul dimprejurul caselor restaurate prezintă un aspect rar, prin îngrijirile ce li s'au dat.

Restaurarea, pornită de d-l Ministru G. Fotino din iubirea ce are pentru trecutul familiei Goleștilor a căror corespondență, precum se știe,

a fost publicată de d-sa, a găsit în d-l Minescu, Directorul General al Institutului Național al Cooperației, sprijinitorul ei cu fondurile necesare execuției lucrărilor de restaurare.

S'a urmărit și facerea unui Muzeu al renașterii noastre naționale din perioada anilor 1820—1867. La etajul clădirii s'a organizat acest muzeu cu piese originale ale epocei și cu copii. La parter s'a reconstituit, cu mobile din epocă, salonul Zincăi Golescu, camera lui Nicolae Golescu, încăperea unde a poposit Principele Carol la intrarea sa în țară.

Inițiatorii restaurării țin ca păstrarea acestei fundațiuni să fie asigurată și de aceea au gândit și ne propun s'o afilieze Academiei Române, care-i va asigura stabilitatea și bunul ei mers. Academia nu se poate desinteresa de conservarea acestui monument istoric și artistic și de aceea d-l Secretar General este de părere să primim propunerea ce ni se face și să rugăm pe d-l coleg Andrei Rădulescu să-și dea concursul la redactarea legii menite să apere ființa noului așezământ

— Propunerea se aprobă.

---

30 *ȘEDINȚA PUBLICĂ*

DELA 2 MARTIE 1945

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l ION I. NISTOR face o comunicare cu titlul: *Relațiile principilor Caragheorghe și Miloș Obrenovici cu Țara Românească.*

In ședință intimă, d-l Secretar General ALEX. LAPEDATU atrage luarea aminte asupra volumului al X-lea și ultimul din versiunea franceză a monumentalei opere a neuitatului nostru coleg Nicolae Iorga, *Istoria Românilor* — volum întitulat *Les réalisateurs de l'Unité nationale.* După publicarea în limba română a acestei opere, Nicolae Iorga a ținut să dea la lumină și versiunea franceză a ei. A întreprins și dictat însuși traducerea întregii lucrări. Primele patru volume au fost tipărite în 1937, sub supravegherea autorului însuși, mijloacele fiindu-i puse la dispoziție de d-l coleg D. Gusti, ca organizator al participării României la Expoziția Internațională dela Paris din acel an. Ele au fost distribuite vizitatorilor Expoziției ca publicațiune de propagandă.

Volumele următoare până la al VII-lea au fost tipărite, de asemenea, de autor în vieață. Rămăsese nepublicate volumele VIII, IX și X. Am crezut că este o datorie de pietate față de memoria neuitatului coleg și una națională ca Academia să împlinească dorința celui mai de seamă membru al ei din ultimele trei decenii, de a da publicității ultimele volume ale acestei versiuni, atât de necesară și de folositoare cercurilor intelectuale și bibliotecilor din străinătate. Cu mijloacele pe care le-am putut obținea de laoficialitate s'au tipărit și aceste volume sub îngrijirea directă a unuia din devotații foști elevi

ai marelui istoric, d-l Profesor N. A. Constantinescu, ajutat, în ce privește traducerea și corectura în limba franceză de d-na Gamber. In fruntea volumului al VIII-lea se publică o prefață datorită colegului nostru d-l Gh. I. Brătianu

Astăzi avem mulțumirea de a prezenta volumul de încheiere a lucrării, a cărui importanță stă în înfățișarea evenimentelor care au dus la realizarea unității noastre naționale, nu numai pe temeiul izvoarelor, cât mai ales pe experiența proprie a autorului, ca martor ocular al acestor evenimente.

D-l Secretar General arată, în continuare, că această versiune, spre a-și atinge scopul, ar trebui să o răspândim în străinătate. Dar nu avem serii destule, deoarece din volumele I—IV, din care s'a făcut o largă distribuție în străinătate, cum s'a arătat, nu avem în depozitul Academiei decât 73 exemplare. D-sa face apel la d-l coleg Președinte D Gusti, care a avut inițiativa tipăririi acestor volume, să trimită la Academie tot ce se mai poate afla din ele Asemenea roagă pe d-l coleg Gh. I. Brătianu să dispună inventarierea celorlalte trei volume următoare, V, VI și VII, al căror depozit se află la Institutul de Istorie Universală « N Iorga » și să ni le trimită pentru ca împreună cu volumele VIII—X să formăm cât mai multe serii întregi și să începem a le expedia în Europa, la Biblioteci și Arhive, spre a le pune astfel în serviciul intereselor noastre naționale, peste granițe, pentru care au fost publicate.

D-l GH I BRĂTIANU se unește la părerea d-lui Secretar General ca depozitul întregii lucrări să fie centralizat la Academie

D-l Președinte D. GUSTI este de aceeași părere și promite a interveni la Ministerul Propagandei să trimită Academiei tot ce se mai poate găsi din primele patru volume tipărite pe cheltuiala Comisariatului General al României la Expoziția Internațională dela Paris din 1937.

Prezentarea de azi a volumului al X-lea a însemnat nu numai un însemnat eveniment publicistic și științific, dar pentru noi, care am trăit în preajma neuitatului coleg N Iorga și i-am prețuit și admirat activitatea, ea a însemnat și o comemorare a regretatului coleg. Din aceleași gânduri de pietate, fostul nostru Președinte, regretatul I. Simionescu, pornise la înființarea unei *Săli Nicolae Iorga*, în care Academia urmează să adune material din orice domeniu amintitor de Nicolae Iorga. D-l Președinte este de părere să stăruim în alcătuirea acestui Muzeu

D-l Secretar General ALEX LAPEDATU aduce la cunoștință că printre publicațiile Bibliotecii Bibliologice a Institutului de Istorie Națională din Cluj—Sibiu a apărut, la Blaj, în 1944, publicația d-lui Prof. Nicolae Comșa: *Manuscrisele românești din Biblioteca Centrală dela Blaj.* După colecția de manuscrise a Academiei Române, cea mai bogată în țară este, fără îndoială colecția Bibliotecii Centrale din Blaj. Această colecție care numără peste 1.000 de manuscrise, din care 320 românești, alte 400 latinești, grecești, slavonești, numeroase în limbi moderne, iar altele în cele orientale, provine din fondul de manuscrise adunate de Timoteiu Cipariu,

Samuil Micu, Petre Maior, Ion Moldovan şi de călugării dela Blaj. Ele au stat netriate şi neinventariate. Acum în urmă trei competenţi bibliotecari — d-nii Zenovie Pâclişanu, Şt Manciulea şi Profesorul Nicolae Comşa — le-au clasat, aducând o oarecare rânduire între ele. Cel din urmă dă lumii prin publicaţia de faţă întocmită după metoda publicaţiilor similare ale Academiei Române, cele 320 manuscrise româneşti, fără îndoială cele mai de seamă, din cele ce posedă Biblioteca din Blaj

Pr N. M. POPESCU zice că apariţia *Istoriei Românilor* de N. Iorga în limba franceză era o necesitate, deoarece străinii foloseau până acum expunerea învechită a istoriei noastre de A D. Xenopol. Sf. Sa exprimă mulţumiri celor ce şi-au dat concursul pentru publicarea ei. Observă însă, că, întocmai ca alte mari publicaţii ale noastre — de pildă *Documentele Hurmuzaki* — ea nu va putea fi uşor folosită deoarece este lipsită de indice. Propune deci să se adauge un volum de indice acestei opere

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU, în aceeaşi ordine de idei, arată că multe din publicaţiile Academiei, în adevăr nu au indice, iar pentru altele (ca *Anale-Desbateri*) s'a publicat până la o vreme indicele, care însă nu a putut fi continuat din lipsă de personal pregătit pentru asemenea lucrări D-sa înfăţişează necesitatea ca, după acest războiu, să se primenească personalul.

D-l ION I. NISTOR zice că este de datoria d-lui coleg Gh. I. Brătianu şi a colaboratorilor d-sale dela Institutul de Istorie Universală să pregătească volumul de *Indice* la *Istoria Românilor* în discuţie.

D-l GH. I. BRĂTIANU primeşte să facă indicele.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU arată că d-l Prof. N. A. Constantinescu era hotărît să facă acest volum. Va lua contact deci cu d-l coleg Gh. I. Brătianu

D-l D. CARACOSTEA este de părere ca cel ce va face *indicele* să corecteze şi să publice în acest volum şi citatele, care, fiind făcute de N. Iorga cea mai mare parte din memorie, nu toate corespund realităţii.

D-l General R. ROSETTI nu este de părerea d-lui Secretar General că Academia nu are personal pregătit pentru lucrări ca *indicele* în discuţie. La Bibliotecă avem asemenea personal. Dar lucrările zilnice de inventariere sunt aşa de numeroase că toată munca personalului se pierde pentru aceste lucrări Va trebui totuşi să ajungem la diferenţiere între funcţionarii noştri, celor de carte dându-le în seamă lucrări de caracter ştiinţific.

In altă ordine de idei, d-sa arată că după cinci luni de zile de muncă, acum s'a sfârşit lucrarea de restituire către Comisia aliată Sovietică a materialului (cărţi, documente, etc.), adus din Transnistria. Sunt gata de expediere 160 lăzi mari, din care 14 au şi fost expediate. Din cele neexpediate 95

vor pleca la Chişinău, iar restul la Kiev. Toate lăzile au fost luate însă până în prezent în primire de delegaţii sovietici.

Potrivit convenţiei tot materialul găsit stricat a fost înlocuit de noi cu publicaţiuni ale Academiei Române, care, fireşte, trecut peste graniţă, ne va face un serviciu.

D-l Preşedinte D. GUSTI zice că prin cuvintele rostite astăzi despre regretatul Nicolae Iorga, prin hotărîrea de a se face indice monumentalei sale lucrări, şi prin aceea de a se stărui în înfiinţarea sălii *Nicolae Iorga*, s'a adus memoriei marelui istoric o întreită cinstire. D-sa ridică şedinţa, exprimând mulţumiri d-lui coleg Gh. I. Brătianu pentru sarcina ce şi-a luat de a începe lucrările pentru indice.

---

31. *ŞEDINŢA DELA 9 MARTIE 1945*

Preşidenţia d-lui C. RĂDULESCU-MOTRU, Vicepreşedinte.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU prezintă vol. al IV-lea din publicaţiunea d-lui coleg P. P. Negulescu «*Destinul Omenirii*», apărut în editura «Cugetarea».

D-l TRAIAN SĂVULESCU aduce în dar dela văduva poetului Al. Vlahuţă câteva manuscrise ale acestuia, printre care ciorna poeziei «Dreptate» scrisă pe verso unei scrisori primite dela Oct. Goga, apoi manuscrisul poeziei «Sub legea tunului», o colecţie de gândiri, etc.

D-l General R. ROSETTI pune în curent plenul cu cheltuelile ce s'au făcut până în prezent cu reparaţiile clădirilor Academiei avariate de bombardamente. Situaţia acestor cheltueli se ridică la 40 000.000 lei. D-sa arată ceea ce a rămas neefectuat din totalul reparaţiilor, pentru ca localul Bibliotecii să fie readus în starea în care se afla înainte de bombardamente.

D-l ION I. NISTOR zice că în afara reparaţiilor, se mai pune şi problema funcţionării însăşi a *Bibliotecii*. Căci funcţionarea ei nu este asigurată cu subvenţia ce ni se dă dela Stat. S'a cerut dublarea acestei subvenţii în bugetul viitor. Insă chiar dublate subvenţiile dela Stat nu vor fi suficiente, deoarece pe de o parte s'a sporit şi e probabil să se mai sporească lefurile funcţionarilor, iar pe de altă parte personalul însuşi al Bibliotecii se află în număr insuficient. Pentru a ajunge să împlinim aceste neajunsuri, avem nevoie de sume mult mai mari decât ni se poate oferi prin dublarea cerută a subvenţiilor. De aceea d-sa propune să intervină din nou la Ministerul de Finanţe şi la cel al Educaţiei Naţionale, arătându-se că, cu cele 20.000.000 lei, ce reprezintă dublarea subvenţiei, Academia nu garantează funcţionarea Bibliotecii ei publice şi să se ceară să majoreze această sumă.

D-sa, trecând la altă ordine de idei, doreşte să ştie dacă *proprietăţile agricole ale Academiei* vor fi exceptate sau nu dela expropriere şi dacă nu

cumva unele din aceste proprietăţi nu au fost parcelate şi distribuite la localnici. In această privinţă d-sa este informat că la moşia General H. Berthelot din comuna Fărcădin (Haţeg) s'a şi început parcelarea.

Prelevările ce luăm dela veniturile fondurilor noastre nu ajung să acopere cheltuelile de întreţinere a Bibliotecii. Aceste resurse vor fi şi mai reduse dacă ni s'ar expropria moşiile. De aceea este cu atât mai necesar ca acum, la formarea bugetului Statului, să se intervină din nou pentru majorarea cotei subvenţiei Academiei.

In această intervenţie să se arate şi cheltuelile necesitate de reparaţiile clădirilor Academiei şi să se ceară suma corespunzătoare. D-sa face apel la d-nii colegi care pot personal să sprijine intervenţia Academiei, să-şi de tot concursul în această privinţă.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU, dând lămuriri la arătările şi întrebărilor d-lor colegi G-ral R Rosetti şi Ion Nistor, arată că reparaţiile efectuate până acum la clădirile noastre trec de suma de 40 000.000 lei şi mai trebuesc încă fonduri până la definitiva lor terminare. Pentru acoperirea celor făcute până acum s'a folosit împrumutul de 30 000.000 lei autorizat de Academie în anul trecut şi contractat la Banca Naţională a României, precum şi o sumă de 10.000.000 lei, acordată de Guvern

In ce priveşte majorarea subvenţiilor Academiei, Biroul a luat din vreme măsuri. Dela audienţa pe care d-l Preşedinte cu d-l Secretar General au avut-o la d-l ministru al Educaţiei Naţionale, au plecat cu promisiunea d-lui ministru că va dubla, prin bugetul anului viitor, subvenţiile Academiei. Fără îndoială că dublarea subvenţiilor nu va ajunge a satisface nevoile Academiei. Căci este destul să amintim de două capitole, acel al tipăriturilor noastre şi acel al lefurilor personalului, care au reclamat şi vor reclama, probabil, în decursul anului viitor, majorări, pentru a ne da seama că bugetul nostru va trebui să fie masiv subvenţionat din partea Statului.

Până acum, datorită în special veniturilor ce le avem dela fondurile fără destinaţiuni speciale — printre care unele proprietăţi rurale producătoare de venituri mari — Academia a reuşit să aibă un buget echilibrat. Nu ştim însă dacă şi în viitor vom putea echilibra cheltuelile numai cu veniturile noastre.

In ce priveşte întrebarea dacă proprietăţile noastre rurale vor fi exceptate dela expropriere, d-l Secretar General dă un răspuns afirmativ. Academia a făcut pe diferite căi intervenţiile sale, a prezentat Comisiunii pentru studiul reformei agrare tabloul tuturor proprietăţilor noastre şi avem informaţii sigure că în proiectul de reformă s'a prevăzut excepţia dela expropriere a moşiilor noastre, alături de cele ale Eforiei Spitalelor Civile.

De o parcelare ilegală din partea autorităţilor locale aveam teamă pentru proprietăţile din Moldova. Acolo însă este acum linişte. Sunt însă două proprietăţi la care avem asemenea dificultăţi.

Proprietatea Ciuta, din Ialomiţa. asupra căreia avem nuda proprietate, şi Ferma General H. Berthelot, despre care am ştiri că 20 de lucrători de pe Valea Jiului, aşa dar străini de localitate, au pătruns pe moşie şi au împăr-

țit-o la oamenii localnici, după ce într'o parte a castelului conacului au instalat primăria comunei S'au făcut la timp intervenții pentru restabilirea ordinei la această fermă, atât la d-l Prim-Ministru cât și la Departamentele Internelor și Justiției.

D-l Secretar General arată și greutățile ce le întâmpinăm în prezent cu exploatarea moșiilor, în lipsă de inventar, de semințe, față de scumpetea mâinii de lucru și față de tendințele unor prefecți de a distruge, prin măsurile ce le iau, unitățile agricole organizate.

D-l ION I NISTOR, reluând cuvântul, roagă Biroul Academiei să facă o nouă intervenție la Ministerele de Finanțe și Educației Naționale, pentru majorarea subvenției, spre a ne pune la dispoziție un fond pentru reparațiunile viitoare și spre a ne da suma necesară pentru acoperirea împrumutului din care s'au făcut reparațiile de până acum.

---

32. *ȘEDINȚA PUBLICĂ*

DELA 16 MARTIE 1945

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-sa deschizând ședința zice:

Domnilor Colegi,

In proclamația sa din Aprilie 1919, Regele Ferdinand I a făcut cunoscutele declarații profetice: « Unirea, — idealul suprem al istoriei noastre —, făurită din sânge, vărsat pe câmpiile de luptă, ca și credința, e atât de tare, în cât nicio forță nu o mai poate desface ».

In lumina acestor cuvinte istorice, drama din August 1940 a dictatului dela Viena, prin care se sfâșie Ardealul în două, apare ca un episod, pe cât de absurd, pe atât de trecător.

Căci cu toate impilările, umilințele și nenorocirile fără seamăn, întâmplate de atunci, timp de cinci ani — așa cum le-am cunoscut prin contactul personal cu numeroșii refugiați de toate vârstele, pe care i-am întâlnit la ședințele lor din fiecare săptămână ale « Căminului cultural al refugiaților Avram Iancu » dela Muzeul Satului din București — nimeni dintre ei ca și dintre noi, n'a renunțat o singură zi, o singură clipă să creadă fierbinte în reîntoarcerea firească la casele lor.

Și, într'adevăr, prin Armistițiul din 12 Septemvrie 1944, Ardealul de Nord, răpit brutal, ne-a fost restituit, dar numai juridic, pentrucă el se afla încă în mâinile germano-maghiare, atunci când s'a iscălit armistițiul.

O lună după încheierea armistițiului, și două după actul dela 23 August, săvârșit de M, S. Regele, pământul românesc din Ardealul de

Nord s'a eliberat și de fapt, fiind recucerit prin arme de glorioasa armată roșie, împreună cu brava armată română, care luptă cot la cot pentru o lume nouă de drept și drepatate.

Totuși abia acum, după alte câteva luni, pribegii Neamului se pot reîntoarce la vetrele lor, lăsate pradă nelegiuirilor și părăsite de cinci ani, așa că, astăzi, din nou se vor putea întâlni copiii cu părinții, frații cu frații, sufletele chinuite fugare de aici cu sufletele chinuite și robite de acolo, astăzi suflete eliberate și voioase de pretutindeni.

Căci Ardealul de Nord, redat juridic României prin armistițiu și de fapt recucerit prin lupte, este abia acum reintegrat desăvârșit și definitiv în corpul statului român, grație înțelegerii superioare față de România a guvernului sovietic și a marelui lui Șef.

Acest act istoric de reîncorporare a părții de Nord în splendidul întreg al Ardealului a pus în freamăt de mare emoție Țara întreagă, culminând prin serbările solemne dela Cluj.

Academia Română în trei ședințe, prin glasul Președintelui ei, a relevat importanța actului dela 23 August, — a pus apoi în evidență valoarea zilei de eliberare a Ardealului de Nord și a preamărit a 26-a aniversară dela Unirea Ardealului și Banatului la Patria-Mamă, iar acum, conștientă de momentul istoric pe care-l trăiește România, Academia Română se împărtășește de bucuria și entuziasmul unanim și aduce adânci mulțumiri acelor care ne-au prilejuit aceste împliniri, marilor noștri aliați, și, mai ales Uniunii Republicelor socialiste sovietice.

Suntem fericiți să constatăm, că reîncadrarea Ardealului de Nord în guvernarea și administrația românească constitue una dintre cele mai prețioase contribuții la întărirea și adâncirea prieteniei și colaborării sincere cu marea noastră vecină.

Să răspundem cu însuflețire la încrederea ce ni se acordă.

In Istoria Românilor, urmărită în procesul ei mare de desfășurare există în toate momentele ei, de cele mai multe ori triste și tragice, o linie pronunțat și hotărît ascendentă, care câteodată se îndoaie, dar nu se frânge niciodată.

Realipirea Ardealului nu este numai un prilej de sărbătoare, ci reprezintă un program de viitor, pentrucă prin ea nu s'a pus numai capăt unui proces dureros, dar s'au deschis nouă perspective pentru o Românie mai frumoasă, armonioasă, liberă, democrată și puternică.

Cu inima curată, cu mintea clară, cu voința fermă și cu fruntea sus Națiunea Română dorește să facă parte dim comuniunea națiunilor libere, cu demnitate și vrednicie, și să participe activ și creator la marea operă de reconstrucție a Lumii.

Infrățirea socială, precum și înfrățirea națiunilor conlocuitoare din Ardeal, trebue să fie considerată ca un simbol pentru concepția de adâncime socială, națională și internațională pe care România are a realiza în regiunea aceasta carpato-danubiană, printr'o muncă loială, luminată și persistentă, în spiritul dreptății sociale și internaționale, împreună cu națiunile eliberatoare și liberate.

Naţiunea română va merge înainte pe linia necontenită de năzuinţe spre culmi nouă, sociale, culturale şi politice.

Apoi d-sa zice:

Domnilor Colegi,

Am durerea a vă aduce la cunoştinţă stingerea din vieaţă a colegului nostru corespondent, *Ion Rădulescu-Pogoneanu.*

Ion Rădulescu-Pogoneanu a adus prea mari servicii Academiei Române, ca unul din cei mai preţioşi şi activi colaboratori la întocmirea marii opere « Dicţionarul limbii române », pentru ca tocmai acum, când se hotărîse de Comisia Dicţionarului o urgentare a redactării şi publicării lui, să nu simţim adânc şi puternic golul lăsat.

Ceea ce dă vieţii sale o semnificare particulară şi dispariţiei sale o părere de rău mult mai intensă, e că fostul nostru coleg şi-a închinat vieaţa, operei Dicţionarului, încă dela început, sub forma cea mai valoroasă şi modestă.

El a dat culturii române nepreţuite contribuţii la înţelegerea şi pătrunderea fenomenului linguistic şi literar românesc, sub forma desinteresată şi anonimă a revizuirii ultimelor corecturi ale dicţionarului.

Ion Rădulescu-Pogoneanu era unul din rarii buni cunoscători ai limbii române, având marele dar de a intui esenţa cuvintelor, în cuprinsul şi forma lor, fiind înzestrat cu un subtil sens literar şi posedând o aleasă şi bogată cultură în domeniul limbilor, literaturilor şi filosofiei.

Ion Rădulescu-Pogoneanu a fost cel mai bun, just şi sigur sfătuitor în chestiunile delicate şi controversate ale sensului limbii române.

Dintre cei mulţi ce s'au bucurat de poveţele sale, poetul Panait Cerna a folosit cel mai mult, căci nu era poezie a lui care să nu fie supusă, înainte de a fi publicată, controlului critic al finului cunoscător de expresie românească, Ion Rădulescu-Pogoneanu.

De aceea nu este de mirare că scrisul său, s'a transformat îmtr'un stil de claritate şi o precizie atât de mare, în cât a fost clasat printre stiliştii de seamă ai Ţării.

Fiind unul din cei mai distinşi şi apreciaţi elevi ai lui Titu Maiorescu, Ion Rădulescu-Pogoneanu a scris, cu iubire şi discernământ, cunoscutele prefeţe la « Insemnările zilnice » ale maestrului, ce l-au impus ca pe cel mai bun cunoscător al vieţii şi operei lui Titu Maiorescu.

L-am cunoscut la Lipsca, pe când el termina studiile universitare, iar eu le începeam în « Institutul de psihologie experimentală » al lui Wilhelm Wundt. Pregătea un studiu asupra lui Vasile Conta, prezentat ca teză de doctorat şi care este până astăzi una din cele mai bune lucrări asupra filosofului.

De atunci m'a legat de Ion Rădulescu-Pogoneanu o bună prietenie.

Bunătatea senină, sobrietatea calmă, prudenţa înţeleaptă şi facultatea de a iubi şi a fi iubit s'au concentrat la el în sentimente puternice de prietenie, ce caracterizează numai pe oamenii cu adevăraţi distinşi şi

nobili, prietenia fiind considerată din toate timpurile ca o supremă podoabă dăruită de zei oamenilor.

Ion Rădulescu-Pogoneanu a cultivat prietenia ca nimeni altul. El a avut numai prieteni.

Acum când a ajuns la capătul liniştit al unei lungi călătorii, care, cum spune filosoful, este acel aeterni natalis, ziua de naştere pentru vieaţa în eternitate, ne închinăm memoriei acestui foarte preţuit colaborator la una din cele mai de seamă opere a Academiei Române şi neuitatului prieten.

D-l ANDREI RĂDULESCU face o comunicare despre *Influenţa franceză asupra Dreptului român până la 1864.*

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU comunică adresa Nr. 900 din 1945 a Ministerului de Justiţie, prin care se aduce la cunoştinţa Academiei Române că acel Departament nu are de făcut nicio obiecţiune asupra *Regulamentului Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice*, votat de Academie în şedinţa din 19 Ianuarie 1945.

— Se ia act cu mulţumire.

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU depune următoarea cuvântare rostită la înmormântarea colegului corespondent *I. Rădulescu-Pogoneanu*:

Intristată adunare,

Printre instituţiile culturale văduvite prin moartea profesorului Ion A. Rădulescu-Pogoneanu, Academia Română stă în primul rând. Ea pierde prin moartea profesorului Rădulescu-Pogoneanu pe unul dintre preţioşii şi statornicii săi colaboratori la marea operă monumentală, în curs de publicaţie, *Dicţionarul limbii române.*

Cultivarea limbii materne este cea mai imperioasă obligaţie pe care vieaţa istorică a Europei o impune poporului român. De aceea bărbaţii politici români au hotărît la jumătatea secolului trecut înfiinţarea Academiei Române, dându-i între altele, ca o sarcină principală, redactarea unui *Dicţionar al limbii române* care să servească drept mijloc de unificare a graiului şi în acelaşi timp drept o bază de unitate a întregii culturi româneşti. Academia Română, îndată după înfiinţarea ei s'a grăbit să execute această însărcinare. Dar opera cerută era prea vastă ca să poată fi executată dintr'odată şi încă după un plan improvizat Au fost de nevoie mai multe încercări. Prima a dus la redactarea unui Dicţionar, în spirit etimologist latin, care însă nu corespundea cerinţelor ştiinţifice ale vremii. După intervenţia Regelui Carol I, care a oferit şi mijloacele băneşti de publicare, s'a făcut o a doua încercare. Aceasta a avut un început de realizare în *Magnum Etimologicum Romaniae*, redactat de Bogdan Petriceicu Hasdeu. Şi această încercare a trebuit să fie părăsită în 1897, când s'a încercat o a treia, care de asemeni n'a reuşit. Tocmai la 1906, *Dicţionarul limbii române* al Academiei, şi-a găsit prima echipă de colaboratori stator-

nici, care să-l ducă la un bun sfârșit. Intre acești colaboratori, aflăm pe profesorul Ion A Rădulescu-Pogoneanu căruia i-a fost rezervat un rol de o deosebită importanță. Profesorului Pogoneanu i-a revenit îndatorirea de a împărți cu al doilea colaborator de importanță, d-l Sextil Pușcariu, întreaga lucrare a Dicționarului, în special de a revedea, corecta și întregi înțelesul cuvintelor pentru a le pune în acord cu tradiția și cu geniul limbii românești.

Aproape 40 ani de muncă a închinat profesorul Pogoneanu îndatoririi la care fusese chemat. Zi de zi ochii lui au fost aplecați pe sutele și miile de foi de manuscris, care i se trimiteau, pentru a fi ortografiate, punctate, corectate din punct de vedere lexic și stilistic, înainte de a fi date la tipar și încorporate în tezaurul limbii. Aceia cari cetesc astăzi foile acestea de manuscris, tipărite în fasciculele Dicționarului Academiei, cum nu întâlnesc nicăiri numele lui Rădulescu-Pogoneanu, — deși n'a fost rând din ele care să nu fi fost cumpănit și perfectat de acesta — nu bănuesc câtuși de puțin munca titanică depusă aci. Academia Română însă, având în menirea sa consacrarea tuturor meritelor pe cât de ascunse, a ținut totdeauna în mare stimă contribuția adusă de munca profesorului Rădulescu-Pogoneanu. Cu câteva luni în urmă, ea i-a reînnoit, cu multe elogii, însărcinarea care îi fusese încredințară dela început, iar în trista împrejurare de astăzi, când el ne părăsește pentru totdeauna, ea ține de a sa datorie să-i exprime prin mine în mod solemn sincera sa recunoștință.

Pe lângă consacrarea meritelor, instituția Academiei Române are în menirea sa și consacrarea virtuților morale, atunci când aceste virtuți sunt întrunite într'o persoană, care poate fi dată ca exemplu.

Aceasta de a doua menire îmi impune să luminez figura lui Rădulescu-Pogoneanu și din spre latura vieții sale personale.

I. Rădulescu-Pogoneanu a fost în mijlocul nostru un model de virtute cetățenească și profesională.

Simțul său de răspundere față de viitorul generației tinere, făcea din el, nu numai un bun părinte de familie, dar și un adevărat educator de vocație. Această virtute înnăscută în sufletul lui, explică interesul și sprijinul pe care l-a dat el asociațiilor de tineri, crescuți în spirit și iubire creștină.

Sinceritatea pe care o punea apoi în relațiile sale sociale, făcea din el un prieten devotat, nu numai în ceasurile bune, ci și în cele rele mai ales. Această sinceritate i-a atras nemărginita încredere a marelui nostru îndrumător cultural, Titu Maiorescu, care prin testamentul său, îl alege dintre toți numeroșii săi discipoli, ca pe cel mai nimerit de a avea sub îngrijire publicarea postumă a manuscriselor rămase dela dânsul și din care au și apărut până astăzi câteva volume.

Ion Rădulescu-Pogoneanu a fost aceea ce se poate numi, cu toată vremelnicia formațiilor noastre sufletești, un caracter format dintr'o bucată, un om, a cărui amintire am dori să o vedem perpetuându-se, nu numai în minte, ci și în inimă, pentru ca ea să însuflețească mai departe pe cei rămași în vieață.

Dimpreună cu recunoştinţa datorită pentru munca sa, Academia Română ţine să exprime prin mine, familiei fostului său colaborator şi membru corespondent, cele mai adânci condoleanţe.

D-l DIM. POMPEIU prezintă ca omagiu din partea autorului lucrarea d-lui N. Vasilescu Karpen «Nouvele théorie des piles électriques. — Rôle des électrons. Piles contredisant le second principe de la thermodynamique. Questions connexes» (Bucureşti, 1944). D-l Pompeiu face un elogiu impresionant meritelor acestei lucrări, care, rezultat al unui lung şir de cercetări, închiagă o teorie originală a autorului despre pilele electrice. Această carte reprezintă o vieaţă de om legată de o idee. Academia Română se poate mândri că un membru al ei ia loc printre marii savanţi cu problema tratată în această lucrare, viu discutată în străinătate şi bine apreciată de specialiştii români şi străini.

D-l Preşedinte D. GUSTI asociază Academia la cuvintele de înaltă preţuire rostite de d-l coleg D. Pompeiu faţă de lucrarea d-lui coleg N. Vasilescu Karpen, pe care îl felicită călduros şi îi urează încă mulţi ani de activitate tot aşa de bogată în roade ca acea de care a dat dovadă prin lucrarea prezentată.

D-l ION I. NISTOR arată că în urma desbaterilor din şedinţa trecută, Biroul Academiei a făcut intervenţii la Ministerul de Finanţe şi la Ministerul Educaţiei Naţionale pentru a prevedea în buget o nouă sporire a subvenţiilor Academiei, constatându-se neîndestulătoare sporirea anterior promisă.

Intervenţia pentru Ministerul de Finanţe a fost prezentată de d-sa personal d-lui Ministru, care a văzut necesitatea sporirii cerute şi a promis sprijinul său Academiei.

D-l Preşedinte D. GUSTI exprimă mulţumiri d-lui coleg I. Nistor pentru demersul făcut în folosul Academiei.

---

33 *ŞEDINŢA DELA 23 MARTIE 1945*

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l Preşedinte dă cetire următoarelor scrisori primite prin Consulatul General al României din Istanbul dela d-l coleg S. Mehedinţi, prin care d-sa donează Academiei Române biblioteca sa aflată în locuinţa din Bucureşti:

Domnule Preşedinte,

Am onoare a vă aduce la cunoştinţă următoarele:

1. Acuma 40 de ani, aflând harta completă a lui Riga Velestineanul, m'am grăbit s'o dăruesc Academiei, care avea o singură foaie. Tot pe atunci, am dat Bibliotecii dela Fundaţia Carol I începutul colecţiei *Petermanns Mitteilungen* (20 de volume) greu de găsit, ca să aibă studenţii

la îndemână această publicație geografică de însemnătate fundamentală (cărțile rare, hărțile vechi și orice document de deosebit interes cultural este imprudent lucru să fie păstrate în locuința unui particular. Din preocuparea aceasta a ieșit în 1912 inițiativa parlamentară, care a dat fondurile necesare spre a clădi pentru Biblioteca Academiei un local asigurat contra accidentelor).

2. In 1940, când s'au împlinit 100 de ani dela nașterea lui T. Maiorescu, am dăruit Academiei colecția *Convorbirilor Literare* (1867—1915), cu însemnări de mâna întemeietorului revistei (exprimând dorința ca acea colecție să fie rezervată numai cercetătorilor de specialitate).

3. In 1943, am depus la Academie manuscrisele mele și o scrisoare sigilată, cuprinzând acte și dispoziții ce vor fi cunoscute la timpul hotărît.

4. In 1944, am dăruit Bibliotecii și Colecția *Duminica Poporului* (12 volume) cea dintâi foaie scrisă pe înțelesul sătenilor. Colecția va putea fi de folos acelora, cari vreodată s'ar interesa de felul cum s'au născut « Școalele pregătitoare », și « Eforiile școlare », adică reforma din 1918, despre care colegul nostru, Prof. Rădulescu-Motru, într'o comunicare la Academie, a exprimat o sumă de aprecieri pozitive.

5. Restul Bibliotecii avea menirea să ajute publicarea ediției *Opere complete* (14 volume), începută de Fundațiile Regale pe temeiul contractului din 19 Septemvrie 1941. Cum însă etatea și sănătatea (din ultimele două ierni) face neprobabilă terminarea acestei ediții, sunt indicate unele măsuri și anume:

Partea inedită, adică manuscrisele, nefiind revăzută de autor, este nepublicabilă și urmează să fie arsă, la sfârșit. Subsemnatul se consideră deplin răspunzător numai de ceea ce s'a putut tipări în *Opere complete* și în cele două volume din *Terra*. Dăruesc deci de pe acum Academiei tot restul bibliotecii (aproximativ 5 000 de volume: cărți, atlase, hărți, albume de vederi geografice, manuscrise, etc) aflătoare în trei camere din locuința mea (Str. Dimitrie Racoviță, 12). Dacă totuși va cerca cineva să continue ediția sus-amintită, publicând ceva din lucrările tipărite ocazional, acela va avea nevoie pentru eventuale adnotări, chiar de cărțile întrebuințate de autor, deoarece multe volume au la început și la sfârșit numeroase note, în chip de fișier. Inventarul va trebui deci să țină loc și de catalog, indicând fișa respectivă.

Se mai adaugă și o împrejurare externă. Despre *Terra*, o revistă de caracter internațional a afirmat:

« C'est une haute synthèse scientifique, qui merite d'être traduite dans une langue plus répandue » (*Scientia*, 1 Fevr. 1934). Altă revistă de specialitate *Revue de géologie et des sciences connexes* (sprijinită de instituții americane, australiene, belgiene, ceho-slovace, franceze, italiene, polone, etc.) termină recensia astfel: «Cet ouvrage doit avoir sa place dans les Universités et Bibliothèques mondiales ainsi que sur la table de travail des savants intéressés de par le monde » Iar: « Compte rendu des *Séances de la Société géologique de France* », în ședința din Noemvrie 1934 ex-

primă această părere: « Cette belle oeuvre offre un grand intérêt; on souhaite vivement la voir traduite dans une langue plus répandue ».

Fiind pe atunci ocupat cu cursul la Universitate, *Ethnos* (continuare la *Terra*) şi alte lucrări, de care a fost vorba în câteva comunicări la Academie, autorul n'a găsit timpul necesar unei traduceri. Dacă însă o va încerca cineva, acela va avea nevoie pentru adnotări de exemplarele folosite de autor, dintre care unele foarte greu de găsit (*Mundus subterraneus* al lui A t h. K i r c h e r, nu e în nicio Bibliotecă publică a ţării). Pentru toate aceste eventualităţi, cărţile de care m'am servit se cuvine să devină chiar de acuma proprietatea Academiei.

6. Ca proprietar al revistei *Convorbiri Literare*, prin act semnat de întemeietorii Junimei (actul se află în plicul sigilat dela Academie), dăruesc şi această revistă tot Academiei Române. Fiind cea mai veche revistă română, împreună cu *Gazeta Transilvaniei*, cel mai vechiu ziar din cuprinsul pământului românesc, aceste două publicaţii ne-au apărat la Societatea Naţiunilor, închizând gura acelor calomniatori, care afirmau că poporul român e refractar la cultură. Cred că cele două publicaţii trebue să fie continuate, ca bunuri naţionale, să ne poată apăra şi în viitoar. Trec deci dreptul de proprietate a *Convorbirilor Literare* pe seama Academiei Române.

In caz când « Casa Şcoalelor » s'ar desfiinţa, iar economiile mele dăruite Şcoalei şi Bisericii din Soveja, Muzeului Etnografic din Focşani şi Universităţii din Bucureşti, ar căpăta altă destinaţie decât cea indicată de subsemnatul, toate daniile să treacă în mâna Academiei Române ca suprema noastră instituţie de cultură ».

Vă rog să primiţi, domnule Preşedinte şi domnilor Colegi, cele mai colegiale salutări

S. Mehedinţi
(astăzi, cel mai vechiu membru al Ac. Rom.).

P. S. Biblioteca a fost lăsată sub privegherea şefului depozitului de cărţi al « Casei Socec » (d-l M i ş u), editoarea cărţilor mele de peste 40 de ani.

2 Martie, 1945 (Istanbul).

ACT DE DONAŢIE

Urmând unor preocupări mai vechi, înşirate în alăturata adresă către Academie, subsemnatul dărueşte Academiei Române toată Biblioteca sa (cărţi, hărţi, atlase, manuscrise, etc.), aflate în trei camere ale imobilului din Strada Dimitrie Racoviţa, 12 (Bucureşti).

Adaog aceste deziderate:

1. Inventarul să fie compus astfel, încât să poată servi drept catalog. Fişele să fie puse într'un loc deosebit pentru a înlesni o repede consultare a exemplarelor dăruite, fără a fi confundate cu altele, având acelaşi titlu.

2. O parte din cărțile de caracter popular, care pot fi citite și de săteni, să fie dăruite (dacă sunt în două exemplare) Bibliotecii din « Casa de Citire » — casa părintească — pe care am dat-o Școalei din Soveja (Putna), împreună cu o grădină și un loc de pepinieră, cumpărat acuma zece ani din proprietatea Statului.

2 Martie, 1945 (Istanbul). Scris și semnat de mine,
S. Mehedinți

Nr. 201. Consulatul General al României din Istanbul certifică semnătura de mai sus a domnului S i m i o n M e h e d i n ț i, Profesor Universitar, domiciliat în acest oraș, personal cunoscut nouă, și care a semnat în prezența noastră.

Istanbul, 2 Martie 1945.

Consul General, *Paul Negulescu*

— Se vor exprima mulțumiri d-lui coleg S. M e h e d i n ț i.

Donația va fi acceptată de Delegațiune, iar cărțile donate vor forma un compartiment separat în corpul Bibliotecii.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU aduce la cunoștință că legea pentru reforma agrară, recent decretată, exceptează dela expropriere proprietățile agricole ale Academiei Române. Se știe că în proiectul legii se înscrisese această exceptare. Menținerea ei însă a trebuit să fie de aproape urmărită tot timpul până la decretarea și publicarea legii. In acest timp mulți dintre colegii noștri au depus un interes deosebit și și-au spus cuvântul la locurile de cădere, pentru menținerea exceptării. Trebue să fim recunoscători în special d-lui coleg T r a i a n S ă v u l e s c u, care s'a ocupat foarte de aproape de chestiune și a reușit să facă a rămânea în lege măsura de excepție privitoare la Academie. Această măsură, firește, este binevenită, pentrucă prin ea se salvează materialmente vieața și misiunea statutară a Academiei.

In altă ordine de idei d-l Secretar general arată informațiile căpătate pe cale particulară dela Ministerul de Finanțe, cu privire la subvențiile Academiei înscrise în proiectul de buget pe 1945—1946.

Academia ceruse dublarea subvenției din trecut, adică 32.000.000 lei. Mai ceruse 10.000 000 lei pentru publicațiuni și 40.000.000 lei pentru plata reparațiilor stricăciunilor cauzate localului Bibliotecii și celui al Academiei de bombardamentele aeriene, precum și o sumă de lei 6.000.000 diferența de impozit la sporurile salariilor funcționarilor.

In proiectul de buget pentru anul viitor, Ministerul de Finanțe a trecut suma totală de *30.533.500 lei*. D-l Secretar General roagă pe d-nii colegi, cărora le stă în putință, să intervină pentru majorarea acestei sume.

D-l ION I. NISTOR arată că d-sa va stărui din nou la Ministerul de Finanțe, pentru majorarea subvenților Academiei.

In ce privește chestiunea agrară, d-sa știe că de exceptarea dela expropriere se vor bucura numai acele proprietăți care vor avea un bun program

de însămânțări și la care se vor crea ferme model. Roagă să se întrunească Comisiunea Bunurilor Academiei, pentru a hotărî asupra acestor necesități.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU informează că chiar în cursul zilei de astăzi s'au adresat intervenții la Prefecturile de județe și la Camerele Agricole, precum și la Ministerul Agriculturii și Domeniilor să respecte prescripțiile legale cu privire la proprietățile Academiei.

Arată apoi, în ce privește însămânțările, că ele s'au executat complet la moșiile din Muntenia, iar la cele din Moldova s'au trimis semințe și inventar agricol, în vederea facerii muncilor.

Relativ la cerința legii de a face ferme model, arată că Academia, prin memoriul ce a înaintat Guvernului pentru exceptarea dela expropriere a proprietăților sale, și-a luat însemnate obligațiuni, în ce privește crearea de centre de motocultură, de ferme, etc., pe proprietățile sale. Va trebui să luăm măsuri pentru împlinirea acestor obligațiuni. Comisiunea Bunurilor va întocmi un plan de lucru, pe care îl va realiza cu concursul colegilor noștri competenți în materia agricolă.

D-l TRAIAN SĂVULESCU e de părere ca la lucrările Comisiunii Bunurilor să fie chemați a participa și administratorii de moșii, cu inventarele moșiilor și vitelor ce posedă.

D-l D. GUSTI exprimă mulțumiri d-lor colegi Traian Săvulescu și Ion Nistor pentru străduințele depuse de fiecare în favoarea Academiei.

D-l General R. ROSETTI aduce la cunoștință că materialul rusesc de cărți, monete, medalii, etc., a fost expediate la graniță, parte la Galați, parte la Iași, spre a fi predat autorităților rusești.

D-l GH. I. BRĂTIANU prezintă Nr. XXI/1944, din *Revue Historique du Sud-Est Européen* (Bucarest 1944), cu contribuțiuni de d-nii: G. I. Brătianu, D. M. Pippidi, Alexandre Eck, M. Berza, M. Holban.

Revista este menținută în spiritul imprimat de fondatorul ei Nicolae Iorga, altoit pe două cerințe — națiune și libertate.

Apoi d-l GH. I. BRĂTIANU atrage atenția asupra publicațiunii Universității din București *Prefață la o nouă vieață universitară*, deschiderea Universității din București la 15 Ianuarie 1945.

D-sa depune lucrarea sa în manuscris *O nouă mărturie (1277) despre un voivodat moldovenesc în veacul al XIII-lea*, spre a fi publicată în *Anale*.

In incintă intră, spre a lua parte la ședință, colegul nostru P. S. S. Episcopul Nicolae Colan, din Cluj, pe care domnii colegi îl primesc cu aplause, iar d-l Președinte D. GUSTI îl întâmpină cu un călduros cuvânt de salut și de omagiu pentru tot ce P. S. S. a putut înfăptui pentru păstrarea trează a conștiinței românești în Ardealul de Nord. D-sa își exprimă bucuria

de a-l vedea venind din această parte a Ţării, acum eliberată de sub jugul străin şi scăpată de suferinţa la care, noi cei de aici, am fost părtaşi sinceri.

P. S. S. EPISCOPUL COLAN mulţumeşte din inimă pentru călduroasele şi frăţeştile cuvinte cu care este primit acum la capătul celui dintâi drum pe care-l face aici, venind din Ardealul de Nord. Odată deschise porţile acestei provincii, şi-a dat silinţa să-şi facă datoria de a veni aci, în mijlocul fraţilor săi. Mulţumeşte Bunului Părinte pentru această clipă de bucurie pe care i-a dăruit-o şi-I cere şi de aci înainte ajutorul Său.

---

34. *ŞEDINŢA DELA 30 MARTIE 1945*

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l Preşedinte arată că, în urma intervenţiei noastre la organele Ministerului Propagandei să ne restitue manuscrisele ce s'au cerut unora dintre colegii noştri, ca material documentar la Conferinţa Păcii, de Preşedinţia Consiliului de Miniştri sub trecutul regim, ne-au fost restituite. Ele vor fi înapoiate autorilor.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU aduce la cunoştinţă că Dumineca trecută s'a desvelit bustul ridicat în amintirea mult regretatului Profesor N i c o l a e I o r g a la Vălenii-de-Munte din iniţiativa primarului şi locuitorilor acelei localităţi. Este primul bust ce se ridică în ţară de recunoştinţa publică, marelui învăţat. Invitaţia trimisă Academiei Române de a lua parte la această inaugurare ne-a sosit târziu. S'a trimis d-lui Primar o adresă de felicitare.

La serbare însă a luat parte colegul nostru corespondent d-l I. A. B a s a r a b e s c u, care a rostit în numele Academiei Române o cuvântare, al cărei text ni l-a trimis:

Momentul acesta solemn, când ne-am adunat cu toţii în jurul bustului marelui Profesor naţionalist, nu cuprinde în el numai prinosul admiraţiei şi mândriei noastre infinite. El nu e numai o simplă apologie de paradă, ci simt că trebue să vedem în el şi adânca noastră mâhnire că nu-l putem avea ca altădată — aici, printre noi — pe N i c o l a e I o r g a.

Imnul primăverii care mijeşte ne ajută să adăugăm sărbătorii de azi şi ceva din suavitatea ghioceilor, care se alătură şi ei în chip de ison sfânt la această manifestare de iubire şi solidaritate românească.

La Văleni, N i c o l a e I o r g a şi-a făcut din tinereţe întâia aşezare temeinică a activităţii lui intelectuale fără seamăn. Aici a înfiinţat el întâia lui Tipografie sub formă de Societate pe Acţiuni. Am avut cinstea să mă prenumăr şi eu atunci printre cei dintâi acţionari ai acestei Tipografii şi totodată printre cei dintâi colaboratori ai *Neamului Românesc*.

Iar când — mai târziu — I o r g a a desfiinţat asociaţia şi — ca orice intelectual român — n'a putut achita în numerar acţiunile, a plătit

fiecărui fost acționar valoarea corespunzătoare în cărți tipărite la această Tipografie.

Aici s'a imprimat mai întâi în format mic și în mai multe pagine *Neamul Românesc*, sortit mai târziu să devină organ politic de polemică al Partidului Iorgist în București. In acest ziar politic avea el să-și scrie principiile Partidului înființat de el. Articolele lui, model de stil literar-politic erau expuse magistral în fraze concise — lapidar de concise — și urmărite cu interes de toată intelectualitatea românească, până și de adversarii lui, atât pentru fondul lor curajos și caustic, cât și pentru ironia *sui generis* presărată în ele, ironie pe care am putea-o caracteriza cu numele de *ironie Iorgistă*.

Neamul Românesc pentru Popor, tipărit în aceleași condițiuni tot aici, era revista destinată țăranului român, interesând îndrumarea acestuia pe căi naționale și culturale, care să deștepte în sufletul poporului o conștiință națională prin nimic intinată.

Dar în acest centru exclusiv românesc, activitatea culturală a lui Iorga s'a desfășurat în toată amploarea ei și prin două manifestări care cinstesc atât pe inițiator, cât și pe colaboratori:

Mulțumită inițiativei lui fără preget, s'au ținut aici, armonizând cu pitorescul împrejurimilor, minunatele cursuri de vară, de toată lumea cunoscute. Iar alături de locuința lui, s'a înființat prin inițiativa sa *Școala de misionare* destinată să gonească întunerecul mintal și sufletesc de oriunde se va afla că el dăinuește în gând și suflet, spre rușinea rasei umane și a neamului românesc. Din nefericire ele au încetat să mai funcționeze odată cu dispariția animatorului. Dar sunt sigur că vor fi reluate cu înflăcărare în ziua când unul din mulțimea vrednicilor lui urmași se va hotărî să ia în mâini viguroase și să ducă mai departe spre lumină — torța aprinsă și binefăcătoare a cultivării și educării maselor.

Intr'un viitor pe care nu-l putem prevedea, nici preciza de acum, opera lui Iorga, atât de vastă și folositoare, va trebui cercetată, distilată, selecționată și metodizată, nu de un singur om, ci de un comitet de specialiști afirmați, cu roluri bine indicate de mai înainte, comitet care s'o orânduiască, s'o selecționeze și s'o situeze pe planul potrivit și în perspectiva justă, pentru ca lumea românească să poată vedea, discerne și înțelege domeniul întins străbătut, încălzit și luminat fără preget de mintea lui iradiantă — întocmai ca soarele pe deasupra ogoarelor fertile — de acest uriaș și inepuizabil erudit, emanat din sânul neamului nostru, spre norocul nostru.

Personal, am fost elevul său în al patrulea an de studii ale mele la Universitatea din București. Apoi mi-a fost coleg la Academie și i-am ascultat atâtea comunicări. Pretutindeni, aceeași vervă inepuizabilă, același spirit ager în expunerile sale însoțite, când de glume pline de haz, când de sublinieri apăsate, toate cu tâlc, gata să explodeze, ori de câte ori simțea nevoia unei răfuieli cu vreun cavaler al vanității sau reclamei false și ieftine.

Aceasta i-a și creat dușmani, mai ales în umbră.

Duelul acesta, în care maestrul era fericit şi până în dinţi înarmat — atât de natură, cât şi de cultură — a fost fatal omului I o r g a.

Da! *Omul* I o r g a a putut să dispară. Aceasta a îngrozit lumea întreagă; dar ţelul urmărit de duşmanii lui n'a fost atins. Pentrucă savantul, istoricul, Profesorul N i c o l a e I o r g a n'a dispărut prin lovitura nemiloasă a adversarului.

Privit prin unghiul culturii şi al talentului său, marele Profesor trăieşte şi va trăi veacuri nesfârşite în amintirea tuturor generaţiilor româneşti de azi, de mâine, şi de totdeauna.

In numele Academiei Române, aduc lui N i c o l a e I o r g a omagiul de veneraţie şi recunoştinţă al înaltului for de cultură pentru opera eternă cu care l-a cinstit o vieaţă întreagă marele şi vrednicul Profesor ».

---

35. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*
DELA 6 APRILIE 1945

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l IOAN I. NISTOR face o comunicare despre *Ravagiile ciumei şi holerei şi instituirea cordonului carantinal la Dunăre.*

---

36 *ŞEDINŢA DELA 13 APRILIE 1945*

Preşedinţia d-lui C. RĂDULESCU-MOTRU, Vicepreşedinte.

Se fac prezentări de publicaţiuni.

D-l General R. ROSETTI prezintă cărţile din succesiunea V i c t o r S t ă t e s c u, donate Academiei de Profesorul C. S t ă t e s c u şi ceilalţi moştenitori. Sunt mai ales cărţi religioase, multe în limba olandeză.

---

37 *ŞEDINŢA PUBLICĂ*
DELA 20 APRILIE 1945

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

Deschizând şedinţa, d-sa zice:

Domnilor Colegi,

Ne-a uimit stingerea din vieaţă a lui I o n P i l l a t, în plină vigoare creatoare; el aparţinea Academiei Române, din 1936, când a fost ales membru corespondent, în urma raportului ce l-a făcut colegul nostru Mihail Sadoveanu.

Ion Pillat a fost una din cele mai reprezentative figuri ale literaturii române contemporane, un mare poet al Neamului, un neîntrecut interpret al frumuseții și armoniei românești.

Darurile sufletești care împodobeau personalitatea sa, — studiile strălucite făcute la Paris, — mediul în care trăia, l-ar fi putut îndemna pe Ion Pillat să îmbrățișeze cu succes orice carieră ar fi voit.

El și-a ales cariera de poet, din pasiune pentru frumos, din vocație pentru exprimarea și crearea prin cuvinte armonioase, vibrante și comunicative a unei lumi nouă, a lui.

Ion Pillat povestește cu umor, cum era decis să studieze ingineria, ori, ceea ce îi plăcea mai mult, geologia, în niciun caz însă literele ori dreptul, și, cu atât mai puțin, cu propriile lui cuvinte, « acea otravă distilată de literatură: poezia ».

El devine totuși licențiat în litere și în drept, și, putând profesa oricând și ajunge orice, n'a avut în tot timpul vieții sale decât o ambiție: a fi și a rămânea poet.

Pentru ce?

Fiindcă pentru el poezia era o necesitate de vieață, era sinceritate, sensibilitate, atmosferă de sentimentalitate duioasă.

Minunatele sale versuri veneau din vieața însăși.

Activitatea sa poetică exprima o experiență trăită, ea era prin excelență autobiografică:

« Acolo unde 'n Argeș se varsă Râul Doamnei
« Și murmură pe ape copilăria mea ».

Căci, ce este în relitate poezia, se întreabă poetul?

O poezie e înainte de toate, judecând după mine, scrie Pillat, o experiență vitală, dar o experiență vitală de un fel anumit — desbărată de orice contingență logică, care îmi cutremura sufletul deodată, muzicalizând priveliștile și dând plasticitate sunetelor.

Pillat prin creația sa poetică dovedește însă, că definiția pe care o dă el însuși poeziei, nu este completă. Căci în poezia sa trăiește o nobilă solie, conștiința trecutului, a familiei, a formelor sociale, ce au fost înălțate în formele superioare ale versului și desfășurate în largi valuri ritmice.

Această concepție a poeziei, necuprinsă în definiția poetului, se află totuși oglindită și redată în splendidele sale versuri:

« Las altora tot globul terestru ca o minge,
« Eu am rămas în paza pridvorului străbun,
« Ca să culeg cu ochii livezile de prun
« Când alb Negoiul, toamna., de ceruri se atinge ».

Printr'o cultură serioasă ce cuprindea toate formele frumosului, printr'o informație largă, cunoscător al marilor literaturi străine, care îi erau familiare în limba lor originală, Ion Pillat a dat culturii românești conferințe, studii și traduceri din literatura universală.

Dar ceea ce face ca Ion Pillat să fie unul din cei mai nobili reprezentanţi ai spiritului românesc este faptul că poezia sa este legată de ţară şi de pământ, este poezia trecutului şi spiritualizarea ritmică peizajului românesc.

Poezia realistă a lui Ion Pillat o întâlnim mai ales în volumele: Florica, Pe Argeş în sus, Biserica de altădată, Limpezimi, Balcic, şi, cu totul deosebit în *Satul meu.* « Satul meu » ia proporţia unei adevărate monografii în versuri a unui sat moldovenesc, Miorcani, din Dorohoi, unde poetul şi-a petrecut copilăria — o monografie unică de poezie socială şi picturală a unui sat, ce, în felul ei, stă alături, ca o completare, cu monografiile sociologice săteşti, întreprinse de Institutul Social Român.

« Satul meu », cuprinde, întocmai ca şi monografiile sociologice, capitole ce năzuesc în 111 pagini, format mic, să descrie şi să explice, într'un ciclu de versuri, întreaga ambianţă şi vieaţă a satului dorohoian Miorcani.

Astfel volumul începe cu plasarea în versuri a satului în harta judeţului, după care urmează versuri speciale asupra tipurilor sociale din sat: proprietarul, 12 ţărani şi ţărance, preoţii —; pe rând apoi: biserica cu clopotul şi cimitirul, cârciuma, hora, rateşul vechiu, oile, gâştele, rândunelele, brotacul, iepurele, vânătorul, uliţa satului, curtea boierească, pădurea, iazul, morile de vânt, pârâul — chiar stâlpii de telegraf nu sunt uitaţi. Şi, în sfârşit, priveliştea satului, în care poetul excelează: amurgul, umbra, luna, noaptea, stelele, primăvara, norii, vara, toamna, iarna şi tăcerea.

Acest unic volum de poezie monografică reprezintă un gen nou de literatură, unică nu numai în literatura românească, dar şi în cea mondială.

Pentru a scoate la iveală frumuseţea poeziei sociale a lui Ion Pillat, alegem portretul pe care poetul, cu un tâlc adânc, l-a făcut « Secretarului Primăriei », — (Notarul în limbaj obişnuit administrativ) — ca un model de desrădăcinat din satul său, în urma unei false educaţii primite:

« *M'am născut într'un sat cu case albe,*
« *Albe ca laptele neted din oală...*
« *Pe-atunci mergeam şi eu în straie albe —*
« *Părinţii m'au trimis în târg la şcoală.*

« *Azi port surtuc nemţesc, ştiu legile agrare*
« *Şi buchea codului silvic desleg...*
« *De toate ştiu — de ce nu sunt în stare*
« *Doar oamenii de-aici să-i înţeleg ?*

Iată, într'adevăr, o întrebare turburătoare, pentru ce ţăranul, după ce a urmat o şcoală în oraş, devine surtucar şi nu mai poate înţelege vieaţa şi oamenii de unde s'a născut? Prin însăşi această întrebare poetul preconizează necesitatea unei schimbări a şcoalei româneşti.

Prin poezia sa, Ion Pillat, şi-a înscris numele, peste toate curentele şi modele literare, pentru totdeauna în analele însufleţite şi oneste ale literaturii româneşti.

Amintindu-ne de un vers al poetului: « Nu vorbele, tăcerea dă cântecului glas », — să păstrăm, în amimntirea sa, o clipă de tăcere.

D-l TRAIAN SĂVULESCU face o comunicare despre *Entomologul filosof Aristide Caradja.*

D-l Preşedınte D. GUSTI zice:

Mulțumım în mod cu totul deosebıt d-lui coleg Săvulescu pentru importanta sa comunicare.

Ii mulțumım că a vorbit despre un om de ştiınță şi despre opera de reputațıe mondială, care a câştıgat ştıınței româneşti un loc de onoare în galeria marılor naturalıştı ai lumiı. Am aflat dın comunicarea d-lui coleg Săvulescu bogăția materialului cu care d-l Caradja a lărgit cunoaşterea despre desvoltarea vieții pe pământ.

Academia Română se simte onorată să fi publicat cele mai de seamă din lucrările d-lui Caradja —aşa cum a spus-o şı d-l coleg Săvulescu — şi se va sımțı onorată să publice lucrarea sa de sınteză generală pe care o aşteptăm, ca o lucrare ce stă la lımıta dıntre Ştiință şi Fılosofıe.

Salutăm cu deosebıtă plăcere în mijlocul nostru pe erudıtul şi veneratul nostru coleg, — Caradja, — îl felıcıtăm pentru marea sa operă — şi-ı urăm sănătate şı vıeață îndelungată.

D-l ARISTIDE CARADJA, membru de onoare, care asıstă la şedınță, mulțumeşte cu emoție d-lui Traıan Săvulescu, d-lui Preşedinte şi d-lor colegi prezenți pentru manıfestarea de simpatie ce au ținut să facă persoaneı şi opereı sale.

D-l Aristide Caradja este vıu felıcitat şi de d-l Şt. Voitec, mınıstrul Educației Naționale, care a ținut să ıa parte la această şedință a Academiei.

---

38. *ŞEDINȚĂ PUBLICĂ*
DELA 27 APRILIE 1945

Preşedinția d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l Profesor CONSTANTIN MARINESCU, membru corespondent, face o comunicare întıtulată: « *Săbiı brâncoveneşti* », având în față şı prezentând o sabıe de paradă a luı Constantin Brâncovranu, aflată în Muzeul de obıecte brâncoveneşti al Aşezămıntelor Brâncoveneşti dın Capıtală.

CONCURSURI PENTRU PREMIILE ACADEMIEI ROMÂNE

ÎN 1944 *)

A. PREMII PENTRU CĂRȚI PUBLICATE

PREMII GENERALE

1. *MARELE PREMIU NĂSTUREL*, de 12.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 unei cărți scrise în limba română, *cu conținut de orice natură*, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1941 până la 31 Decemvrie 1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs este până la *31 IANUARIE 1945*.

NOTĂ. — In privința *Premiilor Năsturel* se pun în cunoștința publicului următoarele dispozițiuni din codicilul răposatului C. Năsturel-Herescu:

> « In tot anul Societatea Academică Română va avea a premia din veniturile Fondului *Năsturel* o carte tipărită originală, în limba română, care se va socoti de către Societate ca cea mai bună publicațiune apărută în cursul anului; însă aceste premii vor fi de două specii:
>
> « 1. In trei ani consecutivi, de-a-rândul, se va decerne câte un premiu de patru mii lei noi, No. 4.000 L. n., *minimum*, la cea mai bună carte apărută în cursul anului expirat.
>
> « 2. Iară în al patrulea an, se va decerne un premiu fix de douăsprezece mii Lei noi, No. 12.000 L. n., carele se va numi « *Marele Premiu Năsturel* », operei care va fi judecată ca publicațiunea de căpetenie ce va fi apărut în cursul celor patru ani precedenți. Acest premiu nu se va putea decerne unei lucrări, care va fi obținut deja unul din premiile anuale, decât defalcând dintr'însul valoarea premiului precedent.

*) Sumele prevăzute în acest perspect ca premii sunt supuse impozitelor legale asupra veniturilor mobiliare.

« Operele ce se vor recompensa cu această a doua serie de premii vor trata cu preferință despre materiile următoare:

« *a)* Scrieri serioase de istorie și de științele accesorii ale istoriei, preferindu-se cele atingătoare de istoria țărilor române;

« *b)* Scrieri de religiune ortodoxă, de morală practică și de filosofie;

« *c)* Scrieri de științe politice și de economie socială;

« *d)* Tratate originale despre științele exacte;

« *e)* Scrieri enciclopedice, precum și dicționare de istorie și de geografie, în care să intre și istoria și geografia României; dicționare generale sau parțiale de științe exacte: de arte și de meserii, de administrațiune și jurisprudență și alte asemenea lucrări utile și bine întocmite;

« *f)* Cărți didactice de o valoare însemnată ca metodă și ca cuprins;

« *g)* Dicționare linguistice în limba românească, mai ales pentru limbile antice și orientale, adică limba latină, elenă, sanscrită, ebraică, arab turcă, slavonă veche și altele;

« *h)* Publicațiuni și lucrări artistice de o valoare serioasă, adică relative la artele plastice, arhitectura, sculptura, gravura, pictura și chiar opere muzicale serioase, pe care aceste toate Societatea Academică Română le va putea aprecia, atunci când își va întinde activitatea ei și asupra tuturor materiilor de bele-arte;

« *i)* Scrieri de pură literatură română, în proză și în versuri, precum poeme, drame și comedii serioase — mai ales subiecte naționale — și orice alte opere de înaltă literatură. Acestora mai cu seamă aș dori să se acorde « *Marele Premiu Năsturel* », când vor fi judecate ca având un merit cu totul superior, spre a se da astfel o încurajare mai puternică desvoltării literaturii naționale ».

2. *MARELE PREMIU C. HAMANGIU*, de 100.000 Lei *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1945 celei mai de seamă *lucrări juridice*, de *filosofie* sau de *doctrină a Dreptului român*, — de preferință cu subiect din istoria vechiului Drept românesc public și privat. Pot lua parte la concurs lucrări publicate în cursul anilor 1939—1944. Se permite să se depună la concurs și lucrări în manuscris. In acest caz, din valoarea premiului se va tipări lucrarea premiată, autorul acesteia rămânând cu drepturile de autor și cu restul sumei neîntrebuințate pentru tipărire.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs și în două exemplare a manuscriselor, este până la *31 IANUARIE 1945*.

3. *PREMIUL DIMITRIE (MITIȚĂ) BÂRZEANU*, de 1.500 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 unei *publicațiuni didactice de curs primar*, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate în anii 1941—1944.

Termenul depunerii în 5 exemplare a cărților propuse la concurs este până la *31 IANUARIE 1945*.

4. *PREMIUL ELENA ŞI GHEORGHE M. VLASTO*, de 50.000 Lei, *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1945 pentru *opere de arhitectură*.

Termenul înscrierii la concurs este până la *31 IANUARIE 1945*.

5. *PREMIUL ARHITECT PETRE ANTONESCU*, de 40.000 Lei se va da în sesiunea generală din 1946 unui arhitect român, care va fi contribuit, prin construcţiuni de arhitectură românească, după planurile sale, la renaşterea şi propăşirea arhitecturii naţionale, prin continuarea şi adaptarea tradiţiilor la cerinţele artei şi tehnicei nouă. Premiul se va putea acorda şi tinerilor arhitecţi diplomaţi pentru lucrările de diplomă, atunci când proiectul de construcţie, care a servit drept teză de diplomă, constitue o concepţie artistică de arhitectură românească tradiţională.

Termenul înscrierii la concurs este până la *31 IANUARIE 1946*.

6. *PREMIUL DIDACTIC DR. C. PĂCURARU-BIANU*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 pentru *publicaţiuni didactice*, care se vor judeca mai meritorii printre cele publicate în anii 1943—1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

7. *PREMIUL ANASTASIE STOLOJANU*, de 3.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 pentru cea mai bună lucrare *cu cuprins de orice natură*, apărută dela 1 Ianuarie 1940 până la 31 Decemvrie 1945, sau pentru o descoperire sau invenţiune efectuată sau în curs de efectuare, de un vădit interes general, făcută dela 1 Ianuarie 1940 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

8. *PREMIUL GENERAL GEORGESCU TEODOR*, de 10.000 Lei *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1946 celei mai bune lucrări *cu conţinut de Drept sau ştiinţe*, apărută dela 1 Ianuarie 1942 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

9. *PREMIUL ASOCIAŢIUNII CRAIOVENE* pentru desvoltarea învăţământului public, de 4.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1947, pentru o carte didactică, în limba română, apărută în anii 1944—1946.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1947*.

10. *PREMIUL N. CHRISSOVELONI*, de 2.000 Lei *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1947, prin comisiune specială, celor mai bune lucrări asupra comerţului, publicate în limba română, în anii 1944—1946.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1947*.

11. *PREMIUL «EUFIMIA şi IOAN ANDREI PROFESORI»*, de 3.500 Lei *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1947 celei mai bune scrieri conţinând *Predici bisericeşti duminicale şi ale sărbătorilor sfinţilor prăznuiţi de Sfânta Biserică creştină ortodoxă*, printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1943 până la 31 Decemvrie 1946.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1947*.

12. *MARELE PREMIU C. HAMANGIU* [1]), de 100.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1949, celei mai de seamă opere de compoziţie. *Pictură* sau *Sculptură*, ce se va fi produs în cursul anilor 1944—1948.

Termenul înscrierii la concurs este până la *31 IANUARIE 1949*.

13. *MARELE PREMIU C. HAMANGIU* [1]), de 100.000 Lei *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1950 celei mai de seamă *lucrări muzicale*, operă şi simfonie, compusă şi executată în cursul anilor 1944—1949.

Termenul înscrierii la concurs este până la *31 IANUARIE 1950*

NOTĂ. — In privinţa *Premiilor C. Hamangiu* pentru *pictură* sau *sculptură* şi pentru *lucrări muzicale* se pun în vedere concurenţilor următoarele recomandaţiuni, în conformitate cu dorinţa întemeietorului premiilor:

1 Lucrarea de pictură sau sculptură să fie expusă într'un salon oficial sau într'un local destul de accesibil publicului pentru a putea fi judecată de oricine.

2 Lucrarea muzicală să fie o lucrare superioară ca idee şi concepţie, de preferinţă inspirată de specificul sufletului românesc şi să fi fost executată într'un concert public.

PREMIILE SECŢIUNII LITERARE

14. *PREMIUL V. ADAMACHI*, de 5.000 Lei *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1945, pentru scrieri de *literatură* sau de *filologie* cu cuprins moral (în înţelesul că sunt excluse scrierile contra

[1]) Premiile Hamangiu, trecute în actul de donaţie în sumă de 200.000 lei fiecare, au trebuit să fie micşorate la 100.000 lei, din cauza reducerii veniturilor fondului Hamangiu.

moralei), care se vor judeca mai meritorii printre cele publicate în anii 1942—1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945*.

15 *PREMIUL C. RĂDULESCU-CODIN*, de 3.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, unei lucrări de *folklor*, cuprinzând fie material nou folkloristic adunat de autor, fie mai ales un studiu asupra materialului existent, lucrare care se va judeca mai meritorie printre cele publicate în cursul anilor 1942—1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945*.

16. *MARELE PREMIU C. HAMANGIU*, de 100.000 Lei *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1946 celui mai de seamă *roman* printre cele publicate în cursul anilor 1940—1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

17. *PREMIUL STATULUI ELIADE RĂDULESCU*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generala din 1946, pentru o scriere *literară* sau de *filologie*, care se va judeca cea mai meritorie printre cele publicate în anii 1944—1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs este până la *31 IANUARIE 1946*.

18. *PREMIUL IOAN C. MIHAIL*, de 10.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 pentru cea mai bună lucrare *literară*, în *proză sau în versuri*, din cele publicate dela 1 Ianuarie 1941 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

19. *PREMIUL ECATERINA I. C. BOLINTINEANU*, de 2.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, celei mai bune publicațiuni asupra *Educației*, printre cele apărute în cursul anilor 1944—1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

20. *MARELE PREMIU C. HAMANGIU*, de 100.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1947, celei mai de seamă *lucrări dramatice* (dramă sau comedie) sau celui mai bun *volum de poezii*, printre cele publicate în cursul anilor 1941—1946.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1947*.

21. *PREMIUL DEMOSTENE CONSTANTINIDE*, de 3.000 Lei *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1947, pentru scrieri de *literatură*, *filologie* sau de *artă*, care se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1944 până la 31 Decemvrie 1946.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1947*.

22. *MARELE PREMIU C. HAMANGIU*, de 100.000 Lei *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1948, celei mai de seamă lucrări de *critică literară*, printre cele publicate în cursul anilor 1942—1947.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1948*.

NOTĂ. — Cu privire la *Premiile C. Hamangiu* pentru *roman*, *lucrări dramatice* sau *volum de poezii* şi lucrări de *critică literară*, se pun în vedere concurenţilor următoarele recomandaţiuni, în conformitate cu dorinţa întemeietorului premiilor:

1. Lucrările de roman să aibă de preferinţă subiectul lor luat din vieaţa românească; să fie de o superioară înălţime morală şi să fie scrise în cea mai curată şi frumoasă limbă românească.
2. Lucrările dramatice, înafară de recomandaţiunile de mai sus, să fie şi de o deosebită valoare literară pe lângă valoarea lor scenică.
3. Lucrările de critică literară să ajute la îndrumarea şi însănătoşirea creaţiunilor literare româneşti.

PREMIILE SECŢIUNII ISTORICE

23. *PREMIUL LEON GH. PALLADE*, de 80.000 Lei *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1945 celei mai bune lucrări *cu caracter economic*, apărută dela 1 Ianuarie 1941 până la 31 Decemvrie 1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945*.

24. *PREMIUL CĂPITAN GHEORGHIU GH. GHEORGHE*, de 75.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 celei mai bune lucrări de *istorie* sau de *geografie militară*, prezentată de către ofiţeri activi sau de rezervă, care va fi apărut dela 1 Ianuarie 1940 până la 31 Decemvrie 1944.

Termenul prezentării lucrărilor la concurs, în câte 5 exemplare, este până la *31 IANUARIE 1945*.

25. *PREMIUL STATULUI GHEORGHE ASACHI*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 pentru o scriere *istorică*,

economică, *juridică*, *filosofică*, ce se va judeca mai meritorie printre cele publicate în anii 1943 și 1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945*

26. *PREMIUL ELENA ȘI GHEORGHE M. VLASTO*, de 50.000 Lei *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1945, pentru *lucrări juridice, de preferință din Istoria Dreptului românesc*, apărute dela 1 Ianuarie 1940 până la 31 Decemvrie 1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945*

27. *PREMIUL VASILE PÂRVAN*, de 30.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 pentru lucrări tipărite sau descoperiri *arheologice*, cele mai însemnate făcute în țară, printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1943 până la 31 Decemvrie 1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945*.

28. *SUBVENȚIA «PROFESOR GEORGE VÂLSAN»*, de 15.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 pentru lucrări în curs de elaborare în domeniul *Geografiei* sau *Etnografiei*.

Solicitarea subvenției se face printr'un memoriu adresat, în două exemplare, la cancelaria Academiei, până la *31 IANUARIE 1945* — memoriu în care se va arăta scopul și motivarea lucrării și starea în care se găsește.

29. *PREMIUL GRIGORE C. ANGELESCU*, de 4.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 pentru o scriere de *istorie*, de *filosofie* sau *juridică*, ce se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1941 până la 31 Decemvrie 1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945*.

30. *PREMIUL ECATERINA I. C. BOLINTINEANU*, de 2.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 celei mai bune lucrări asupra *științei Dreptului*, dintre cele apărute în cursul anilor 1942—1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945*.

31. *PREMIUL DEMOSTENE CONSTANTINIDE*, de 3.000 Lei *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1945, pentru scrieri *sociale* sau *istorice*, care se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1942 până la 31 Decemvrie 1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru acest premiu, este până la *31 IANUARIE 1945*.

32. *PREMIUL CAMEREI DE COMERŢ ŞI INDUSTRIE Circ. I Turnu-Măgurele*, de 15.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru o lucrare în legătură fie cu economia şi productivitatea agricolă a judeţului Teleorman, fie cu istoria şi starea lui socială.

Pot concura lucrări publicate dela 1 Ianuarie 1942 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

33. *PREMIUL V. ADAMACHI*, de 5.000 Lei *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1946 pentru scrieri *istorice economice, juridice, filosofice*, cu cuprins moral (în înţelesul că sunt excluse scrierile contrare moralei), care se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1942 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

PREMIILE SECŢIUNII ŞTIINŢIFICE

34. *PREMIUL I. OROVEANU*, de 70.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 celei mai meritoase lucrări sau descoperiri în *ştiinţa medicală*, publicate dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945*.

35. *PREMIUL INGINER ION APRIHĂNEANU*, de 80.000 Lei se va da în sesiunea generală din 1945, pentru cea mai bună lucrare de *Electro-mecanică*, apărută în anii 1939—1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945*.

36. *PREMIUL ION TEODOREANU INGINER INSPECTOR GENERAL*, de 25.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 pentru o lucrare originală din domeniul disciplinelor care se predau la Facultăţile de *Construcţii şi Electro-mecanică*, sau din acela al disciplinelor *Aviaţie şi Armament*.

Se pot prezenta la concurs lucrări apărute dela 1 Ianuarie 1938, până la 31 Decemvrie 1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945*.

37. *PREMIUL ION TEODOREANU, INGINER INSPECTOR GENERAL*, de 25.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945,

pentru cea mai bună lucrare relativă la *boalele respiratorii, în special tuberculoza.*

Se pot prezenta la concurs lucrări apărute dela 1 Ianuarie 1938 până la 31 Decemvrie 1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945.*

38. *PREMIUL DR. VICTOR BABEŞ*, de 20.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, unei lucrări tipărite în limbile română, franceză sau germană, de către un Român. Lucrarea se va referi la acele subiecte din domeniul medicinei, care vor fi în legătură directă cu lucrările defunctului Dr. Victor Babeş, fie că aduc date nouă la acele constatate de el, fie că confirmă constatările sale contestate de alţii.

Se pot prezenta la concurs lucrări apărute în decursul anilor 1941—1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945.*

39. *PREMIUL CHIMIST VICTOR GEORGESCU*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, pentru cea mai bună lucrare de *Chimie* făcută în România, privind în special utilizarea industrială a materiei prime indigene, apărută în cursul anilor 1942—1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a scrierilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945.*

40. *PREMIUL DE ENTOMOLOGIE AL PROFESORULUI GH. N. FINŢESCU*, de 2.500 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, celei mai bune lucrări care va trata despre una din insectele care vatămă pomii roditori şi fructele lor. Lucrarea va fi făcută sub formă de monografie şi va fi tratată numai din punct de vedere biologic şi cu aplicaţiuni practice relative la stârpirea acestor insecte. Observaţiile biologice vor trebui să fie făcute în ţara noastră şi relative la pomii cultivaţi de noi.

Se pot prezenta pentru concurs lucrări apărute dela 1 Ianuarie 1942 până la 31 Decemvrie 1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945.*

41. *PREMIUL CONSTANŢA I. TROFIN*, de 15.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 pentru cel mai bun studiu despre *lucrări tehnice în gospodăria sătească.*

NOTĂ. — Lucrarea prezentată va trebui să arate mijloace şi planuri practice şi ieftine, potrivit locului, precum şi lămuriri pentru construirea de locuinţe igienice, de pătule, hambare, magazii, grajduri, fântâni, precum

și unelte de gospodărie sătească, toate adaptate țării noastre, mentalității și vieții țăranului nostru, scrise pe înțelesul lui, ca să poată fi de un folos real pentru ridicarea nivelului vieții țărănești.

Lucrarea poate fi tipărită sau în manuscris.

Dacă este tipărită, se va prezenta în 5 exemplare. In manuscris, se va prezenta în două exemplare dactilografiate.

Termenul depunerii lucrărilor la cancelaria Academiei, este până la *31 IANUARIE 1945*.

42. *PREMIUL ȘTEFAN DEMETRESCU-VERGU*, de 10.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, pentru o scriere de *natură silvică*, ce se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945*.

43. *PREMIUL ADINA și COLONEL PAUL STRĂJESCU*, de 8.800 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, celei mai bune lucrări, scrise în limba română, tratând o temă, prin care — datorită cercetărilor personale experimentale de ordin bacteriologic, fiziologic sau farmaco-dinamic, făcute la om sau animale — să se fi adus o contribuțiune etiologiei, patogeniei, fizio-patogeniei sau terapeuticei unei afecțiuni din domeniul medicinei interne. Pot concura lucrări apărute dela 1 Ianuarie 1942 până la 31 Decemvrie 1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945*.

44. *PREMIUL PROFESORULUI PETRE ANTONESCU dela POLITEHNICĂ*, de 7.000 Lei, pentru promovarea economiei forestiere române, se va da în sesiunea generală din 1945, pentru cea mai bună lucrare de amenajament aplicată pe teren cu rezultate satisfăcătoare, timp de cel puțin cinci ani.

Termenul depunerii lucrărilor, la cancelaria Academiei, este până la *31 IANUARIE 1945*.

NOTĂ. — Concurenților la acest premiu se pun în vedere următoarele dispozițiuni din regulamentul fondului:

« Tratamentul aplicat pădurii respective va fi codrul, cu tăieri progresive sau în formă de ochiuri sau grupe, iar masivele de rășinoase pure mai cu seamă dotată cu rețea complicată de drumuri sau care se vor crea; se va întrebuința metoda de amenajament zisă de control a lui Gurnaud-Biolley iar în pădurile de stejar pedunculat din regiunea de câmpie a țării și anume acolo unde anii de sământă bogați sunt foarte rari, fie din cauza înghețurilor târzii de primăvară, fie a atacului insectelor, etc., solul fiind în același timp foarte expus înterbării, în scopul de a se utiliza și

anii parțiali de sămânță, se va aplica metoda codrului etajat, cum o numește Puton, care a întrebuințat-o într'o pădure de fagi din Vosgi sau « futaie claire », cum o definește Huffel, care o preconizează pentru pădurile de stejar din Nord-Estul Franței aflătoare în condițiile de mai sus, din care cauză îi poartă și numele ».

45. *PREMIUL Dr. EM. RIEGLER*, de 12.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, celei mai meritoase lucrări din *clinica terapeutică* sau din *terapeutica generală*, publicată dela 1 Ianuarie 1941 până la 31 Decemvrie 1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945*

46. *PREMIUL GRIGORE ALEXANDRESCU*, de 5 000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, celei mai bune scrieri din domeniul *chimiei aplicate* — organică sau anorganică — cu caracter industrial, care va fi apărut dela 1 Ianuarie 1940 până la 31 Decemvrie 1944.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1945*.

47. *PREMIUL STATULUI LAZĂR*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru o scriere cu *conținut științific*, în înțelesul științelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie și științe aplicate în genere), care se va judeca mai meritorie, printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1944 până la 31 Decemvrie 1945, sau pentru cea mai importantă *invențiune științifică*, făcută dela 1 Ianuarie 1944 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

48. *PREMIUL NEUSCHOTZ*, de 3.500 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru o scriere *cu conținut științific*, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate în anii 1943—1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*

49. *PREMIUL DEMOSTENE CONSTANTINIDE*, de 3.000 Lei, *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru scrieri cu *conținut științific*, care se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1943 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

50. *PREMIUL GH. CHIȚU*, de 3.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 pentru o scriere cu *conținut științific*, care se va judeca

mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1943 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a scrierilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

51. *SUBVENŢIA TRIENALĂ C. CHIRU*, în valoare de 20.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1947 pentru lucrări în curs de elaborare sau de desăvârşire şi pentru procurarea materialului şi aparatelor necesare lucrării, exploraţiilor pe teren, călătoriilor pentru studii comparative, în rezumat pentru a permite unui cercetător lipsit de mijloace şi meritos să-şi continue sau să-şi termine o lucrare de vădit interes.

Solicitarea subvenţiei se face printr'un memoriu adresat, în două exemplare, cancelariei Academiei până la *31 IANUARIE 1947* — memoriu în care se va arăta scopul şi motivarea lucrării, starea în care se găseşte şi destinaţia ce se va da sumei primite

NOTĂ. — Membrii activi, de onoare şi corespondenţi ai Academiei nu pot solicita subvenţia.

Membrii activi pot însă — prin depuneri de memorii — propune alţi cercetători, cari consimt la aceasta în scris, cu o lună de zile înaintea sesiunii generale respective (Deciz. 28 Mai 1938).

52. *PREMIUL V. ADAMACHI*, de 5.000 Lei *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1947, pentru scrieri cu *conţinut ştiinţific*, în înţelesul ştiinţelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie şi ştiinţe aplicate în genere), care se vor judeca mai meritorii printre cele publicate în anii 1944—1946.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1947*.

53. *PREMIUL Dr. CALISTRAT GROSOVICI*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1947, celei mai bune lucrări de *medicină* sau, în lipsă, unei lucrări *ştiinţifice*, printre cele apărute dela 1 Ianuarie 1944 până la 31 Decemvrie 1946.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1947*.

NOTĂ IN ATENŢIUNEA CONCURENŢILOR

Se pun în vedere concurenţilor următoarele articole din *Regulamentul pentru premiile literare, istorice şi ştiinţifice*, votat de Academie la 8 Martie 1906 cu modificările aduse la 27 Mai 1919, la 26 Mai 1924, la 27 Mai 1930, la 16 Mai 1933 şi la 1 Iunie 1942.

« *Art. 2.* — Cererile de premiare trebue depuse în scris sau trimise recomandate prin poştă, până la data de 31 Ianuarie a anului în care sesiunea generală decide asupra premiilor.

« Cererile se depun la cancelaria Academiei, unde se face înregistrarea şi se eliberează adeverinţă de primire.

« Pentru cererile trimise prin poştă, data înregistrării este aceea a recomandării.

« *Art. 9.* — La premii pentru *opere publicate* se admit numai lucrările apărute în termenul fixat în publicaţia anuală a concursului pentru premii.

« *Art. 10.* — Operele publicate vor fi prezentate la premiare în câte 5 exemplare şi depuse cu o cerere, semnată de autor, în care se va arăta totdeauna la ce anume premiu trebue înscrise.

« Orice membru activ al Academiei poate propune pentru premiare lucrări de mare valoare, dacă sunt apărute până la 31 Decemvrie a anului precedent. Propunerea făcută cu învoirea scrisă a autorului, însoţită de un raport motivat în scris şi de 5 exemplare ale lucrării, va fi adusă la cunoştinţa Secretariatului general, care o va transmite Secţiunii sau Comisiunii competente. Asemenea propuneri trebue anunţate *cu o lună de zile înaintea sesiunii generale*, cu indicarea premiului pentru care se face propunerea.

« *Art. 11.* — Un autor nu poate prezenta în acelaşi an aceeaşi operă la mai multe premii, nici mai multe opere la diferite premii. Se pot prezenta mai multe volume ale aceleiaşi opere. Dacă un autor prezintă o serie de publicaţii diferite la acelaşi premiu, Secţiunea sau Comisiunea specială alege una singură, care va fi primită la concurs.

« Pot fi admise la premii nu numai opere întregi, ci şi părţi dintr'o operă, cu condiţia ca acestea să constitue lucrări de sine stătătoare.

« O lucrare prezentată la un premiu nu poate fi mutată de autor la altul; numai Secţiunile sau Comisiunile speciale pot face o asemenea schimbare, însă cu consimţimântul autorului.

« *Art. 12.* — Lucrările nepremiate nu mai pot fi prezentate la premiare, afară de cele ce au avut rapoarte favorabile.

« *Art. 13.* — Operele editate de Academie sau tipărite cu ajutorul ei nu sunt admise la concursul premiilor.

« *Art. 15.* — Limba lucrărilor premiate este obligatoriu cea hotărîtă de prevederile actului de fundaţie sau ale regulamentului special al premiului respectiv.

« Academia poate premia şi lucrări publicate într'una din limbile străine, când dispoziţiile actelor de fundaţie sau ale regulamentelor nu se opun şi când ele tratează despre ţara, poporul sau cultura românească.

« Se pot premia şi opere publicate de Români în limbi străine, care privesc subiecte de ştiinţă.

« *Art. 16.* — Traducerile din limbi străine în limba română pot fi premiate numai dacă sunt făcute de pe opere clasice şi, prin dificultăţile învinse ale unei perfecte traduceri în versuri româneşti, vor constitui adevărate opere literare ale limbii române — ori, prin anexarea de ex-

plicări şi note ştiinţifice cu totul proprii traducătorului, îşi vor fi însuşit meritele unei lucrări originale în limba română.

« *Art. 17.* — Ortografia Academiei este obligatorie pentru toate lucrările, fie tipărite, fie manuscrise, prezentate la concursurile pentru premii.

« *Art. 18.* — Operele publicate cu pseudonime, pot fi premiate, dar pentru a putea ridica premiul, autorii trebue să dovedească identitatea lor.

B. PREMII PENTRU LUCRĂRI CU SUBIECTE DATE

PREMIILE SECŢIUNII LITERARE

1. *PREMIUL SOC. « CARTEA ROMÂNEASCĂ »*, de 250.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 pentru cea mai bună « *Gramatică română* », prezentată în manuscris.

Se recomandă ca gramatica să fie mai ales practică, putând servi drept îndrumare pentru unificarea scrisului românesc în lumea cărturarilor de toate categoriile.

Manuscrisul premiat va rămânea proprietatea exclusivă a editurii « Cartea Românească », care îl va tipări şi răspândi. — Lucrarea nu va putea să aibă un cuprins mai mare de 300 pag. de tipar, format 12, iar autorul premiat, pe lângă valoarea premiului, va avea un beneficiu de 10% din preţul brut al lucrării, cât timp va dura răspândirea ei, chiar în mai multe ediţii.

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945.*

2. *PREMIUL STATULUI ELIADE RĂDULESCU,* de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 pentru cel mai bun manuscris, tratând subiectul:

Influenţa culturii germane în România. — (Deciz. 2 Iunie 1942).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945.*

3. *PREMIUL TH. D. SPERANŢIA,* de 10.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 celei mai bune lucrări în manuscris, care va trata subiectul:

Simţul psihologic şi spiritul satiric în opera lui Th. D. Speranţia. — (Deciz. 21 Aprilie 1939).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945.*

4. *PREMIUL G-RAL CONSTANTIN şi MARIA BURGHELE*, de 4.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, celui mai bun manuscris de compunere *literară, istorică* sau *didactică*, având drept principal scop răspândirea și cultivarea în sufletul poporului nostru a frumoaselor principii de morală creștină. — (Deciz. 24 Mai 1929).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*.

5. *PREMIUL NĂSTUREL*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 unei lucrări în manuscris, care va trata subiectul:

Un studiu despre stilul lui Bălcescu. — (Deciz. 27 Mai 1943).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*.

6. *PREMIUL Dr. CORNEL NICOARĂ*, de 12.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 celei mai bune lucrări în manuscris, care va trata subiectul:

Sentimentul religios în poezia populară. — (Deciz. 27 Mai 1943).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946*.

PREMIILE SECȚIUNII ISTORICE

7. *PREMIUL ALEXANDRU IOAN CUZA*, de 20.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, sau în oricare sesiune următoare, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor.

Punctele de căpetenie ale programului sunt cele următoare:

1. Teritoriul colonizațiunii romane în țările din dreapta și din stânga Dunării de jos
2. Teoriile vechi și nouă despre originea și locuințele Românilor în cursul evului mediu.
3. Migrațiunea popoarelor în țările dunărene și înrâuririle reciproce dintre barbari și elementul roman, dela părăsirea Daciei Traiane până la întemeierea Imperiului bulgar.
4. Românii și Bulgarii în timpul Imperiului bulgar și al celui româno-bulgar și relațiunile lor cu popoarele din stânga Dunării.
5. Originea Principatelor Române.

Lucrarea va fi întemeiată pe un studiu cât mai amănunțit și conștiincios al izvoarelor antice și medievale: autori, inscripțiuni, documente și orice

resturi ale vechimii, utilizându-se şi toponimia, limba şi în genere orice fântână ce ar putea contribui la lămurirea chestiunii.

—(Deciz. 5 Aprilie 1900 şi 25 Martie 1904).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*.

8. *MARELE PREMIU REGELE FERDINAND*[1]), de 10.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, pentru cea mai bună lucrare despre:

Vieaţa şi faptele lui Tudor Vladimirescu şi starea socială şi culturală din timpul său. — (Deciz. 7 Iunie 1932).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*.

9. *PREMIUL GENERAL R. ROSETTI*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Figuri mai caracteristice din Războiul Independenţei din 1877—78. — (Deciz. 31 Mai 1928).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*.

10. Un premiu de 2.000 Lei, oferit de d-l *Mihail Pizanty*, se va da în sesiunea generală din 1945, pentru cea mai bună lucrare, care va trata subiectul:

Problema exportului cerealelor româneşti în debuşeurile naturale în raport cu concurenţa cerealelor străine. — (Deciz. 28 Mai 1936).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*.

11. *PREMIUL EPISCOPIEI ARGEŞULUI*, de 20.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Istoria Episcopiei Argeşului. — (Deciz. 31 Mai 1940).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*.

12. *PREMIUL EPISCOPIEI HUŞILOR*, de 20.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, celei mai bune lucrări cu subiectul

Istoria Episcopiei Huşilor. — (Deciz. 17 Mai 1938).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*.

---

[1]) Acest premiu se anulează dacă se acordă în 1944.

13. *PREMIUL COMITETULUI NAȚIONAL COOPERATIST*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, celui mai bun manuscris despre:

Cooperație. — (Deciz. 16 Aprilie 1937).

Manuscrisul va cuprinde trei părți:

1. Scurt istoric al Cooperației în România.
2. Scurtă privire asupra stării actuale a cooperativelor la noi, cu arătarea celor care au o firească desvoltare.
3. Sistemul de cooperative care ar fi mai folositor și mai natural în România, bizuit pe particularitățile economice și etnice ale țării.

Manuscrisul va corespunde unei cărți, format obișnuit, de cel mult 300 pagine de tipar.

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*.

14. *PREMIUL MINISTERULUI CULTELOR ȘI ARTELOR*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Biografii de ierarhi din sec. XVII. — (Deciz. 30 Mai 1940).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*.

15. *PREMIUL IOAN C. MIHAIL*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Istoria luptelor naționale din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș dela 1848 până la 1918. — (Deciz. 30 Mai 1941).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*.

16. *PREMIUL IOAN C. MIHAIL*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Cancelariile domnești ale Principatelor române până la epoca fanariotică. — (Deciz. 30 Mai 1941).

La tratarea subiectului concurenții vor avea în vedere istoricul celor două cancelarii, cu deosebită privire la organizarea lor lăuntrică și la rolul logofeților și diacilor; actele și scrisorile; formulele diplomatice și desvoltarea lor; limba slavă întrebuințată și evoluția ei; pecețile domnești; falsurile; condice de hrisoave, traducerile și în general orice vor crede necesar pentru a lămuri cât mai complet rolul istoric al acestor instituții.

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*.

17. *PREMIUL Dr. IOAN RAȚIU și EMILIA RAȚIU*, de 25.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Vieața și activitatea D-rului Ioan Rațiu și a soției sale Emilia. — (Deciz. 27 Mai 1940).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*.

18. *PREMIUL NICOLAE TITULESCU*, de 200.000 Lei *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală a anului 1945, celei mai bune lucrări de *Drept Internațional*, prezentată în manuscris. — (Deciz. 27 Mai 1942).

Lucrarea premiată va fi tipărită de Academie.

Conform art. 15 din Reg. Premiilor, la acest concurs se pot prezenta și lucrări scrise în limbi străine.

Termenul depunerii manuscriselor la concurs în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*

19. *PREMIUL IOAN I. CÂMPINEANU-CANTEMIR*, de 100.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, celei mai bune lucrări în manuscris, tratând subiectul:

Vieața și activitatea lui Ioan Câmpineanu (1798—1863). — (Deciz. 1 Iunie 1942).

Lucrarea premiată va fi tipărită de Academie.

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*.

20. *PREMIUL C. G. VERNESCU*, de 100.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 celei mai bune lucrări în manuscris, tratând subiectul:

Vieața și activitatea lui Gheorghe Vernescu. — (Deciz. 24 Mai 1943).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*.

21. *PREMIUL IOAN C. MIHAIL*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Regimul succesoral în Dreptul românesc vechiu și actual. — (Deciz. 30 Mai 1941).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*.

22. *PREMIUL GENERAL IOAN CARP și MARIA CARP*, de 7.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Organizarea armatei române în sec. al XIX-lea până la 1866. — (Deciz. 30 Mai 1941).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945.*

23. *PREMIUL ALEXANDRU IOAN CUZA*, de 6.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, celei mai bune lucrări cu subiectul:

Biserica creștină ortodoxă în timpul domniei lui Cuza-Vodă. — (Deciz. 30 Mai 1941).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945.*

24. *PREMIUL V. ADAMACHI*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală a anului 1945, pentru o lucrare cu subiectul:

Legăturile țărilor noastre cu Crimeea. — (Deciz. 30 Mai 1942).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945.*

25. *PREMIUL STATULUI GH. ASACHI*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală a anului 1946 celui mai bun manuscris, tratând subiectul:

Circulația monetară pe teritoriul Daciei dela retragerea legiunilor până la întemeierea Principatelor românești. — (Deciz. 30 Mai 1942).

Termenul prezentării manuscripselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946.*

26. *PREMIUL G. SAN-MARIN*, de 2.000 Lei, se va da în sesiunea generală a anului 1946, pentru o lucrare tratând subiectul:

Rolul național al băncilor românești din Ardeal. — (Deciz. 30 Mai 1942).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946.*

27. *PREMIUL PRINCIPESA ALINA ȘTIRBEI*, de 8.500 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 celei mai bune lucrări românesti în manuscris privitoare la *istoria națională sau la religia și morala creștină pentru uzul școalelor primare sau secundare.* — (Deciz. 29 Mai 1943).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946.*

28. *PREMIUL IOAN C. MIHAIL*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 celei mai bune lucrări în manuscris, tratând subiectul:

Alcătuirea militară şi rostul ostăşesc al breslelor din secolul al XV-lea până în al XVIII-lea. — (Deciz. 29 Mai 1943).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946*.

PREMIILE SECŢIUNII ŞTIINŢIFICE

29. *PREMIUL STATULUI GHEORGHE LAZĂR*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945 celei mai bune lucrări în manuscris, tratând subiectul:

Studiul fiziologic al glandelor sexuale mascule dela om. — (Deciz. 20 Mai 1943).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*.

30. *PREMIUL Dr. CORNEL NICOARĂ*, de 12.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1945, pentru o lucrare cu subiectul:

Metodele de vaccinaţiune contra tifosului exantematic. — (Deciz. 18 Mai 1942).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945*.

31. *PREMIUL ANASTASIE FĔTU*, de 3.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru o lucrare în manuscris, tratând subiectul:

Studiul sistematic şi oecologic al unei specii sau mai multor specii de animale din România. — (Deciz. 18 Mai 1942).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946*.

32. *PREMIUL V. ADAMACHI*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 unei lucrări, în manuscris, care va trata subiectul:

Studiul mălurii grâului şi al agenţilor ei patageni. — (Deciz. 20 Mai 1943).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946*.

C. PREMII SPECIALE

33. *PREMIUL TOMA și IOAN N. SOCOLESCU*, de 10.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 celei mai bune lucrări în manuscris, tratând subiectul:

Decorația și ornamentul în pictura veche românească. — (Deciz. 28 Mai 1943).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946.*

NOTĂ IN ATENȚIUNEA CONCURENȚILOR

Concurenților la premiile cu subiecte date se pun în vedere următoarele articole din *Regulamentul pentru premiile acordate de Academie:*

« *Art. 20.* — Manuscrisele pentru aceste premii vor fi prezentate la concurs în termenul fixat în art. 2 (până la 31 Ianuarie), în două exemplare dactilografiate, fără nume de autor, dar purtând o deviză sau motto. Ele vor fi însoțite de un plic sigilat, pe care va fi reprodusă deviza sau motto din fruntea manuscrisului și în care se va afla închis numele și adresa autorului. Acest plic va fi deschis numai dacă lucrarea a fost premiată.

« *Art. 22.* — Valoarea premiului acordat unei lucrări în manuscris se va remite autorului după proclamarea premiului. Unul din exemplarele manuscrisului, înregistrat în momentul înscrierii, rămâne în colecția manuscriselor.

« *Art. 23.* — Manuscrisele nepremiate vor fi restituite depunătorilor, care le cer și care pot dovedi identitatea la Cancelaria Academiei, prin deschiderea plicului ce conține numele lor. Manuscrisele nereclamate în timp de un an dela pronunțarea rezultatului rămân proprietatea Academiei și vor fi încorporate în colecția manuscriselor.».

*

Se atrage atențiunea că, în conformitate cu deciziunea dela 22 Mai 1932 și cu deciziunea Delegațiunii Academiei dela 23 Iulie 1933, Academia Română nu va plăti premiile publicate decât după incasarea veniturilor dela fondurile respective.

PARTEA III
SESIUNEA GENERALĂ

15 Mai — 4 Iunie 1945

---

1. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 15 MAI 1945*

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-sa, deschizând şedinţa, zice:

Domnilor Colegi,

A 79-a sesiune generală a Academiei Române se deschide anul acesta în împrejurări solemne şi grave.

Dela ultima sesiune generală, din 1942/1943 şi până astăzi, numai după doi ani, au avut loc evenimente de o importanţă covârşitoare pentru evoluţia tutoror naţiunilor, ca şi pentru evoluţia plină de aspre şi neînduplecate frământări, ale Naţiunii Române.

Academia Română, dacă prin însăşi fiinţa ei, nu ia parte directă, sub nicio formă, la pregătirea sau desfăşurarea evenimentelor istorice, ea totuşi, încă dela începutul activităţii ei, le-a oglindit şi consemnat în analele ei.

De aceea înainte a da cuvântul d-lui Secretar General pentru a ne face bilanţul vieţii academice din ultimii doi ani, vă cer permisiunea a depăşi pentru câteva minute orizontul tradiţional al primei şedinţe de deschidere a sesiunii generale şi să vă vorbesc despre semnificaţia marilor evenimente ale ultimelor zile şi a răsunetului ce l-a găsit în atmosfera senină şi liniştită a companiei noastre.

Domnilor Colegi,

Aproape şase ani de cea mai crâncenă încăerare omenească, din câte cunoaşte istoria, a luat sfârşit.

Valurile cataclismului ameninţau să înghită totul în oceanul imens al nenorocirii, desperării şi desonoarei.

« Industria măcelăririi oamenilor », cum se caracterizează drastic şi just războiul, într'o scrisoare a lui Karl Marx către Frederic Engels, ajunsese la apogeu pe fronturi şi în dosul lor, într'o atmosferă halucinantă.

Existența apocaliptică a lumii era stăpânită de ambiția nemăsurată a două principii, ce aveau să justifice dominația unui singur popor peste celelalte popoare, după un modest calcul al conducătorului lui, « pentru un mileneu ». Aceste principii erau lozincele cunoscute și absurde: a supremației de rasă şi a spațiului vital, ce aveau a întemeia așa zisa « ordine nouă », adecă organizarea lumii în popoare stăpâne şi suverane și popoare roabe și satelite.

Niciun poet, niciun scriitor n'au reușit încă să descrie în trăsături de foc aceste timpuri. Și totuși decorul merită toată atenția. Pe un fond roșu al cerului, orașe ard, catedrale se prăbușesc, populațiile devin trupe rătăcitoare, oamenii locuesc în ruine şi sub pământ, ca și cum ar reveni din epoca preistorică a cavernelor, regiuni fertile sunt reduse la deşert. Prizonerii, sinistrații, evacuații și ostaticii, cu milioanele trăiesc o vieață diminuată şi desnădăjduită. Şi peste plumb, fier și foc domnește robia colectivă a sute de milioane de oameni și asasinatul colectiv în lagăre, savant şi științific organizate.

Dar, în sfârșit, s'a închis astăzi una din cele mai întunecate epoci din istoria universală.

Sutele de milioane de oameni, ce au găsit tărie sufletească de a merge aproape șase ani pe calea celor mai grele jertfe, își pun acum nădejdea în lucrările Conferenței Națiunilor-Unite dela San Francisco, la care iau parte peste 47 de State, și așteaptă de acolo cuvântul hotărîtor pentru organizarea viitoare a lumii, care să împiedece definitiv ce-a fost, în două decenii, de două ori, războiul mondial.

Din fericire principiile, ce au călăuzit tot timpul marii noștri Aliați, care au purtat acest războiu cu toate greutățile lui, stau la baza desbaterilor dela San Francisco. Aceste principii sunt de democrație și de respect față de idee, față de credință și față de conștiință, sunt principii de autodeterminare și egalitate a națiunilor, mari ori mici, chemate să alcătuiască umanitatea liberă, democratică și prosperă de mâine.

Sutele de milioane de oameni așteaptă cu nerăbdare adevărata glorioasa victorie a Națiunilor Unite împotriva Barbariei, care se va săvârși numai prin o pace cât mai sistematic organizată, pace de durată, o pace a securității colective între Națiuni și o pace a securității sociale cu un nivel ridicat de vieață pentru toată lumea înlăuntrul Națiunilor, o pace a libertății democratice și a independenței tuturor popoarelor.

In lumina acestor principii directive ale statutului păcii generale, cu respectul individualității fiecărei națiuni și al libertății tuturor, s'a sărbătorit anul acesta ziua de 10 Mai

10 Mai 1877 este ziua de intrare a României în rândurile Națiunilor libere, — ziua când România a trecut pentru prima oară în rândul statelor cu drept de cuvânt în vieața internațională și pe picior de egalitate cu Statele Europei.

Este nespus de importantă și după 68 de ani astăzi încă atât de actuala și programatică moțiunea prin care se recunoaște « starea de resbel creată României prin însuși guvernul otoman » — cum sună moțiunea

votată de Adunarea Naţională în ziua de 29 Aprilie 1877, în urma discursului Ministrului de Externe de atunci, Mihail Kogălniceanu — probabil sub inspiraţia şi cu redactarea sa. Reproducem din această moţiune următorul pasaj remarcabil:

« Adunarea Naţională dă plină încredere Guvernului... spre a apăra şi asigura existenţa Statului Român, astfel ca la viitoarea pace România să iasă cu o poziţie politică bine definită şi naţiunea de sine stătătoare să poată împlini misiunea ei istorică ».

In lupta hotărîtă pentru formarea statelor naţionale unitare din jumătatea veacului al 19-lea România a ştiut să fie în frunte. Iar prin formarea statului român liber şi independent ea a ştiut în acelaşi timp să dea semnalul pentru emanciparea statelor balcanice de sub robia turcească de secole.

Sunt numai 86 de ani de când micile principate ale Moldovei şi Munteniei s'au unit şi numai 68 de ani de când ele au reuşit să se desfacă de vasalitatea otomană şi să se proclame într'un stat independent — sunt paşii uriaşi ai României pe drumul strălucit şi ascendent care duce dela Principatele-Unite la România modernă.

Este drumul parcurs de România, dela tenacitatea cu care Principele Carol I a făurit puterea armată, cu care şi-a pus pe capul său coroana de oţel a primului Rege al României şi până la actul mântuitor al Regelui Mihai I, care a salvat ţara prin iniţiativa curajoasă dela 23 August.

Este de reţinut faptul istoric, că atât sub Carol I, ca şi sub Mihai I armata română a luptat umăr la umăr cu armata rusă, frăţia de arme româno-rusă dela 10 Mai 1877 şi frăţia de arme româno-sovietică dela 10 Mai 1945 au o valoare simbolică.

Tot astfel ca şi faptul că în 1945, ca în 1916, drapelul românesc flutură mândru, alături de celelalte trei drapele ale Naţiunilor-Unite, care au dus biruinţa şi acum, ca şi atunci, împotriva aceloraşi forţe destructive, obscurantiste şi presumpţioase. Ziua de 10 Mai 1945 consfinţeşte deci o tradiţie şi năzuinţele de totdeauna ale poporului român cătră libertate, independenţă şi progres.

Domnilor Colegi,

Victoria militară a Naţiunilor Unite, ca şi sărbătorirea independenţe României au fost celebrate îndată după sărbătoarea speranţei creştine a celei mai adânci, mai grave şi mai sfinte sărbători a calendarului creştin sărbătoarea patimilor şi învierea fiului lui Dumnezeu şi fiului Omului a Mântuitorului.

El a urcat Golgota pentru ca prin suferinţă să răscumpere păcatele omenirii, prin jertfa morţii să birue moartea şi prin înviere să izbândească dreptatea.

Lumea creştină a trăit de astădată mai intens ca oricând zilele învierii şi pare că se auzeau aproape de tot glasul îngerilor, ce cântau în cor: glorie lui Dumnezeu în cer şi pace pe pământ oamenilor de bună voinţă.

Dar, în același timp, gândul și sufletul nostru se îndreptau spre acea Golgotă colectivă, unde au urcat milioanele de tineri, unii morți, alții schilozi, — uriașe hecatombe ale fronturilor și lagărelor.

Aceștia ne poruncesc astăzi, ca jertfa lor să nu fie zadarnică, și ne poruncesc să înviem ca oameni, așa ca fiecare din noi să îmbrace o nouă ființă și adâncurile vieții să capete o primenire temeinică.

Și cer o pace, nu numai cu scopul negativ de a înlătura și preîntâmpina ororile și cruzimele războaielor, dar o pace pozitivă, creatoare.

Căci cei căzuți în războiu au luptat pentru o lume mai bună: « Tout ce soleil de jeunes gens, qui descend dans la mer, c'est une aube qui va se lever ».

De aci marea răspundere a arhitecților edificiului păcii mondiale.

A face pacea este ușor, ușor fiind a schimba harta lumii la conferențe diplomatice.

Dar ceea ce este greu, enorm de greu, este a păstra pacea. Iar pentru aceasta nu este suficient a încheia pacte și tratate, juridice ori politice, de obiceiu redactate pentru o eternitate, când de fapt ele durează numai câțiva ani.

Adevăratul șantier al unei păci durabile nu este conferența diplomaților, ci colaborarea, economică și spirituală, efectivă, sinceră, adâncă, permanentă și directă între Națiuni.

Această colaborare formează, ca un proces de conștiință, baza sigură pentru orice construcție juridică și politică Fără această bază, construcția va fi vremelnică și nesigură

Academia Română prin legăturile ei, pe care le întreține cu surorile ei din străinătate și pe care le va intensifica mai mult în viitor, mai ales cu Academiile Națiunilor-Unite, își va face, potrivit naturii ei, în plin datoria pentru a crea starea de conștiință științifică națională și internațională.

Mai ales, că, după cum reiese din programa lucrărilor Academiei Române din acest an, sesiunea ei generală are a consfinți vechea propunere din 1939, de creare a unui Consiliu Național de cercetări științifice, în perfectă conformitate cu statutele ei, și ca o necesară și luminoasă aplicare a lor.

Acest Consiliu își va îndrepta activitatea în spre problemele științifice naționale, dar și în spre problemele științei mondiale.

Prin aceasta rolul pe care Academia Română l-a avut în timpul renașterii României moderne, cu toate timpurile grele prin care trecem, se va desăvârși, Academia Română devenind mai mult ca până acum, un centru activ, coordinator și stimulator al vieții științifice românești, și, în același timp, un centru de confruntare cu activitatea științifică a celorlalte țări, contribuind astfel la progresul științei mondiale.

Academia Română, dela înființarea ei, până astăzi, a considerat ca o datorie principală să îmbogățească și să înalțe patrimoniul cultural al Națiunii.

Așa a fost de până acum, așa va fi și de acum înainte — un mijloc superior și desinteresat de îndrumare și progres în vieața spirituală a

Neamului, o păstrătoare a continuității și statorniciei muncii științifice și culturale productive.

Domnilor Colegi,

Cu aceste sentimente de neclintit optimism ne-am întrunit în această a 79-a sesiune generală ordinară a Academiei Române, pe care o declar deschisă.

Primul nostru salut se adresează către colegii dinafară de Capitală, cărora le urăm,— cu bucuria de a ne revedea cu toții împreună și a duce la bun sfârșit lucrările ce ne așteaptă: bine ați venit printre noi!

Vă prezint programa lucrărilor și dau cuvântul d-lui Secretar General pentru a ceti Darea de Seamă asupra activității Academiei Române în cursul ultimilor doi ani academici.

PROGRAMA LUCRĂRILOR

1. Raportul Secretarului General despre activitatea Academiei în anii academici 1943—44 și 1944—45.
2. Alegerea Comisiunii de trei membri pentru examinarea lucrărilor făcute în 1943—44 și 1944—45.
3. Ratificarea bugetului pe exercițiul bugetar 1944—45.
4. Raportul Comisiunii financiare pentru cercetarea conturilor făcute în exercițiile bugetare 1942—43 și 1943—44. (Comisiunea: I. Nistor, G. Macovei, Victor Slăvescu, N. Vasilescu Karpen).
5. Formarea bugetului pe anul 1945—46.
6. Parastas pentru pomenirea membrilor și donatorilor decedați ai Academiei Române.
7. Ședință solemnă pentru ținerea Discursului de recepțiune a P. S. Episcop Nicolae Colan, cu răspunsul d-lui Silviu Dragomir.
8. Ratificarea regulamentului Consiliului Național de Cercetări Științifice.
9. Ratificarea deciziunilor Delegațiunii pentru acceptarea legatelor și donațiunilor primite în cursul anilor 1943—1945.
10. Alegeri de membri activi (art. 22—25 și 27 Statute și art. 40—41 Reg Gen.), în locurile regretaților colegi Liviu Rebreanu și N. Cartojan la Secțiunea Literară și Ion Inculeț, Ion Simionescu, Dr. Gr. Antipa, Ludovic Mrazec și Petre Bogdan la Secțiunea Științifică.
11. Alegeri de membri corespondenți români (art. 31—32 Statute și art 42 Reg. Gen.), în locurile regretaților colegi I. Rădulescu-Pogoneanu și Ion I. Pillat la Secțiunea Literară, Vespasian Erbiceanu, Const. Stoicescu, Mircea Djuvara, Ion Andrieșescu, la Secțiunea Istorică și Ion Ciurea la Secțiunea Științifică.
12. Completarea Comisiunilor.

13. Raportul Comisiunii Bunurilor mobiliare și imobiliare. (Comisiunea: Alex. Lapedatu, Președinte, Th. Capidan, M. Sadoveanu, Ion Nistor, Victor Slăvescu, Gh. Ionescu-Sișești).

14. Raport asupra gestiunii Fundațiunii Familiei « Menachem H. Elias » pe 1942 și 1943.

Ratificarea bugetului Fundațiunii pe exercițiul bugetar 1944 și formarea bugetului pentru anul 1945.

Alegerea delegaților titulari și supleanți ai Academiei în Consiliul de Conducere al Fundațiunii.

15. Raportul Comisiunii Școlare asupra Școalelor « T. P. Anastassiu » și « I. C. Agarici » și alegerea Comisiunii pentru 1945—46. (Comisiunea: N. Bănescu, Th. Capidan, Gh. Ionescu-Șișești).

16. Raportul Comisiunii pentru împărțirea cărților didactice din Fondul « Ion Fĕtu » în 1943 și 1944.

« Deciziunea Comisiunii pentru împărțirea cărților în 1945. (Comisiunea: I. Lupaș, Gh. Macovei, Gh. Petrașcu, Pr. N. Popescu, Gh. Spacu).

17. Raportul Comisiunii permanente a Bibliotecii pe 1943 și 1944.

18. Raportul asupra activității Cabinetului Numismatic pe 1943 și 1944.

19. Raportul Comisiunii *Dicționarului limbii române*. (Comisiunea: Th. Capidan, M. Sadoveanu, D. Caracostea, D. Gusti, Ion I. Nistor).

20. Raportul Secretarului General asupra mersului Fundațiunii « Ioan I. Dalles ». Propunerea D. Gusti pentru transformarea localului Dalles într'o mare clădire.

21. Raportul Comisiunii Fondului « V. Adamachi » despre bursele acordate în 1943—1945.

22. Raport asupra burselor din Fondurile *Maria Antachi*, *Anastase și Fotinia Gusti*, *Rozina și Ilie Jitianu*, *C. G. Vernescu*, *Prof. Cristea Otin*, *I. Em. Pallady*, *I. Câmpineanu-Cantemir*, *Ing. Petre și Maria Lucaciu*, *Ilie Ștefănescu*, *N Rătescu*, *A. Papadopol*.

Propunerile Comisiunii pentru acordarea burselor în anul școlar 1945—46. (Comisiunea: Th. Capidan. Andrei Rădulescu).

23. Deciziune asupra întrebuințării veniturilor pe anul în curs ale Fondului C. G. Vernescu.

24. Deciziunea Comisiunii speciale pentru administrarea Fondului Maria Antachi (art 4 Reg. Fond.). (Comisiunea: Gh. Petrașcu, C. Rădulescu-Motru, N. Bănescu, Andrei Rădulescu, Dr. M. Ciucă, Tr. Săvulescu).

25. Deciziune cu privire la acordarea *Premiului* de *Virtute Mavroyeni*, în București, de 100.000 lei, din 1944 (Comisiunea: I. Al. Brătescu-Voinești. Șt. Ciobanu, N. Bănescu, Pr. N. M. Popescu, Gh. Ionescu-Sișești).

Deciziune cu privire la acordarea premiului în viitor.

26. Reglementarea Fondurilor Dr. Ștefan Ion Roșescu, Căpitan Gh. Gheorghiu, Profesor Gh. Alexandrescu, Stelian Popescu, Prof. Ion Simionescu, I. P. S. Nifon Criveanu, Prof. Dr. G. Marinescu, revizuirea regulamentului Fondului Const. I. Trofin.

27. Deciziunea Comisiunii de 9 membri pentru acordarea *Premiilor Năsturel* din 1944, de 4.000 lei, și 1945, de 12.000 lei. (Comisiunea: Nichifor Crainic, I. Al. Brătescu-Voinești, I. Lupaș, S. Mehedinți, P. P. Negulescu, Dr. C. I. Parhon, Em. Racoviță, Gh. Spacu).

28. Deciziunile aceleiași Comisiuni pentru acordarea Premiilor *Asociațiunii Craiovene*, de 4.000 lei și *N. Chrissoveloni*, de 2.000 lei, din 1944.

29. Deciziunile Comisiunii pentru acordarea Premiilor *C. Hamangiu*, de câte 100.000 lei, din 1944, pentru lucrări muzicale, — din 1945 pentru lucrări juridice, filosofice sau de doctrină a Dreptului român.

30. Deciziune cu privire la organizarea bibliografiei române dela 1830 încoace.

31. Alegerea Comisiunii speciale de 3 membri pentru examinarea lucrărilor ce se vor prezenta la concursul Premiului *Arhitect Petre Antonescu*, de 40 000 lei, din 1946.

32. Alegerea Comisiunii speciale de 4 membri (2 din Secțiunea istorică și 2 din Secțiunea științifică), pentru examinarea lucrărilor ce se vor prezenta la concursul Premiului *General Georgescu Teodor*, de 10.000 lei, din 1946

33. Alegerea Comisiunii de 5 membri pentru acordarea premiilor din venitul Fondului *Mathilda și Stelian Bonea*. (Vechea Comisiune: D. Gusti, Dr. C. I. Parhon, Andrei Rădulescu, Traian Săvulescu, loc vacant).

34. Alegerea Comisiunii de 3 membri pentru examinarea lucrărilor ce se vor prezenta la concursul Premiului *Toma și Ion N. Socolescu*, de 10.000 lei, din 1946, cu subiectul *Decorația și ornamentul în pictura veche românească*.

35. Alegeri de membri de onoare și de corespondenți români și străini (art. 30—32 Statute și art. 42 și 45 Reg. Gen.).

36. Șefdință publică pentru proclamarea premiilor.

37. Alegerea Conservatorului Bibliotecii și Colecțiilor, (art. 18 Statute și art. 3 Reg. Servicii).

38. Alegerea Președintelui și Vicepreședinților Academiei pentru 1945—1946 (art. 16 Statute).

39. Raportul Secretarului General asupra lucrărilor sesiunii generale din 1945

SECȚIUNEA LITERARĂ

1. Deciziunile Secțiunii pentru acordarea premiilor (Art. 14 și 15 din Reg. Prem.):

Premiile din 1944:

— *Elena și Gheorghe M. Vlasto*, de 50.000 lei;

— *Premiul Statului, Eliade Rădulescu*, de 50.000 lei;
— *Demostene Constantinide*, de 3.000 lei;
— *Neuschotz*, de 3.500 lei;
— *Ecaterina I. C. Bolintineanu*, de 2 000 lei;
— *Dr. C. Păcuraru-Bianu*, de 10.000 lei.
— *Soc. « Cartea Românească »*, de 250 000 lei, cu subiect dat.
— *General Constantin și Maria Burghele*, de 4.000 lei, cu subiect dat.
— *V. Adamachi*, de 5.000 lei, cu subiect dat.

Premiile din 1945:

— *V. Adamachi*, de 5.000 lei (divizibil).

2. Propuneri pentru alegerea a doi membri activi (art. 22—25 și 27 Statute și art. 40—41 Reg. Gen.), în locurile regretaților colegi Liviu Rebreanu și N. Cartojan.
3. Propuneri pentru alegerea de membri corespondenți români în Secțiune (art. 31—32 Statute și art. 62 Reg. Gen.), în locurile regretaților Ion Rădulescu-Pogoneanu și Ion I. Pillat.
4. Desemnarea unui membru al Secțiunii în Comisiunea Bibliotecii Academiei.
5. Desemnarea a trei membri în Comisiunea *Premiului Năsturel*, din 1946.
6. Alegerea unei Comisiuni de 3 membri pentru examinarea manuscriselor ce se vor prezenta la concursul Premiului Dr. *Cornel Nicoară*, de 12.000 lei, din 1946, cu subiectul *Sentimentul religios în poezia populară*.
7. Subiecte de pus la concursul premiilor:
— Pentru 1946: *Premiul At. Toncoviceanu*, de 1.000 lei;
— Pentru 1947: *Premiul Statului Eliade Rădulescu*, de 50.000 lei; *Premiul V. Adamachi*, de 5.000 lei, *Premiul General Const.* și *Maria Burghele*, de 4.000 lei,
— Pentru 1948: *Premiul General Carp* și *Maria Carp*, de 7.000 lei, *Premiul Năsturel*, de 5.000 lei.
8. Alegerea Secretarului Secțiunii (art. 16 Statute și art. 30 Reg Gen.).
9. Alegerea Președintelui și Vicepreședintelui Secțiunii pentru 1945—1946 (art. 15 Statute și art. 29 Reg. Gen.).

SECȚIUNEA ISTORICĂ

1. Deciziunile Secțiunii pentru acordarea premiilor (art. 14 și 15 Reg. Prem.).

Premiile din 1944:

— *Premiul Leon Gh. Pallade*, de 80.000 lei;
— *Premiul Elena* și *Gheorghe M. Vlasto*, de 50 000 lei;
— *Premiul C. G. Vernescu*, de 50.000 lei;
— *Premiul Vasile Pârvan*, de 30.000 lei;
— *Subvenția « Profesor George Vâlsan »*, de 15.000 lei;

— *Premiul Dr. Cornel Nicoară*, de 12 000 lei;
— *Premiul Căpitan Gheorghiu Gh. Gheorghe*, de 75.000 lei;
— *Marele Premiu Regele Ferdinand*, de 10 000 lei, cu subiect dat;
— *Premiul Ministerului Cultelor şi Artelor*, de 50.000 lei, cu subiect dat.

Premiile din 1945:
— *Premiul Leon Gh. Pallade*, de 80.000 lei;
— *Premiul Statului Gh. Asachi*, de 50.000 lei;
— *Premiul Vasile Pârvan*, de 30 000 lei;
— *Premiul Demostene Constantinide*, de 3.000 lei;
— *Premiul Nicolae Titulescu*, de 200 000 lei, cu subiect dat.

2. Propuneri pentru alegerea a 5 membri corespondenţi români în Secţiune în locurile regretaţilor I. Andrieşescu, Mircea Djuvara, Vespasian Erbiceanu, Const. Stoicescu şi unul în locul devenit vacant prin alegerea d-lui *Gh. I. Brătianu* ca membru activ.

3. Desemnarea unui membru al Secţiunii în Comisiunea Bibliotecii.

4. Desemnarea a 3 membri în Comisiunea *Premiului Năsturel*, din 1946.

5. Alegerea Comisiunii de 3 membri pentru examinarea manuscriselor ce se vor prezenta la concursul *Premiului Statului Gh. Asachi*, de 50.000 lei, din 1946, cu subiectul: *Circulaţia monetară pe teritoriul Daciei dela retragerea legiunilor până la întemeierea Principatelor româneşti.*

6. Alegerea Comisiunii de 3 membri pentru examinarea manuscriselor ce se vor prezenta la concursul *Premiului G. San-Marin*, de 2.000. lei, cu subiectul: *Rolul naţional al băncilor româneşti din Ardeal.*

7. Alegerea Comisiunii de 3 membri pentru examinarea manuscriselor ce se vor prezenta la concursul *Premiului Principesa Alina Ştirbei*, de 8.500 lei, din 1946, cu subiectul privind *istoria naţională sau religia şi morala creştină, pentru uzul şcoalelor primare sau secundare.*

8. Alegerea Comisiunii de 3 membri pentru examinarea manuscriselor ce se vor prezenta la concursul *Premiului Ioan C. Mihail*, de 50 000 lei, din 1946, cu subiectul: *Alcătuirea militară şi rostul ostăşesc al breslelor din secolul al XV-lea până în al XVIII-lea.*

9. Subiecte de pus la concursul premiilor:

Pentru 1946: *Premiul Năsturel*, de 5.000 lei.

Pentru 1947: *Premiul Ioan C. Mihail*, de 50.000 lei; *Premiul At. Toncoviceanu*, de 1.000 lei.

Pentru 1948: *Premiul Nicolae Titulescu*, de 200.000 lei; *Premiul V. Adamachi*, de 5.000 lei.

10. Deciziune cu privire la Premiul *C. G. Vernescu*, de 50.000 lei, din 1946, dacă se va da pentru publicaţiuni sau pentru subiect dat. In cazul din urmă, a se fixa subiectul.

11. Deciziune cu privire la Premiul *Dr. Cornel Nicoară*, de 12.000 lei, din 1947, dacă se va da pentru publicaţiuni sau pentru subiect dat. In cazul din urmă, a se fixa subiectul.

12. Alegerea Președintelui și Vicepreședintelui Secțiunii pentru 1945—1946 (art. 15 Statute și art. 29 Reg. Gen.).

SECȚIUNEA ȘTIINȚIFICĂ

1. Deciziunile Secțiunii pentru acordarea premiilor (art. 14 și 15 Reg. Prem.):

Premiile din 1944:

— *Premiul I. Oroveanu*, de 70.000 lei.
— *Subvenția trienală C. Chiru*, de 20.000 lei.
— *Premiul Statului Lazăr*, de 50.000 lei.
— *Premiul Ilie R. Boroșiu*, de 5.000 lei.
— *Premiul V. Adamachi*, de 5.000 lei.
— *Premiul Dr. Calistrat Grosovici*, de 5.000 lei.
— *Premiul Alexandru Bodescu*, de 2.000 lei, cu subiect dat.

Premiile din 1945:

— *Premiul I. Oroveanu*, de 70.000 lei.
— *Premiul Dr. Emil Riegler*, de 12.000 lei.

2. Propuneri pentru alegerea a 5 membri acitivi în Secțiune (art. 22—25 și 27 Statute și art. 40—41 Reg. Gen.), în locurile regretaților colegi Ion Inculeț, Ion Simionescu, Petre Bogdan, Dr. Gr. Antipa și Ludovic Mrazec.

3. Propunere pentru alegerea unui membru corespondent în Secțiune în locul regretatului coleg Ion Ciurea.

4. Desemnarea unui membru al Secțiunii în Comisiunea Bibliotecii.

5. Desemnarea a 3 membri în Comisiunea *Premiului Năsturel*, din 1946.

6. Alegerea Comisiunii de 3 membri pentru examinarea manuscriselor ce se vor prezenta la concursul Premiului *Anastasie Fĕtu*, de 3.000 lei, din 1946, cu subiectul: *Studiul sistematic și oecologic al unei specii sau mai multor specii de animale din România.*

7. Alegerea Comisiunii de 3 membri pentru examinarea manuscriselor ce se vor prezenta la concursul Premiului *V. Adamachi*, de 5.000 lei, din 1946, cu subiectul: *Studiul mălurii grâului și al agenților patogeni.*

8. Deciziune cu privire la acordarea *Subvenției Solvay*, din 1944 și din 1945.

9. Subiecte de pus la concursul premiilor:

Pentru 1947: *Premiul Năsturel*, de 5.000 lei; *Premiul Statului Lazăr* de 50.000.

Pentru 1948: *Premiul At. Toncoviceanu*, de 1 000 lei.

10. Deciziune cu privire la Premiul *Dr. Victor Babeș*, de 20.000 lei, din 1947, dacă se acordă pentru publicațiuni sau pentru subiect dat; în cazul din urmă a se fixa subiectul.

11. Alegerea Președintelui și Vicepreședintelui Secțiunii pentru 1945—1946 (art. 15 Statute și art. 29 Reg. Gen.).

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU ceteşte următorul *Raport despre lucrările Academiei Române din 1943—1945:*

Domnilor Colegi,

Evacuarea din Capitală a Instituţiunii noastre şi a celor mai mulţi dintre noi în primăvara şi vara anului trecut, provocată de grelele împrejurări ale războiului şi de pericolul atacurilor aeriene, a împiedecat ţinerea sesiunii generale din 1944 la data statutară de 15 Mai. Mai târziu, după schimbarea situaţiunii prin actul istoric dela 23 August şi după întoarcerea colegilor în Capitală la locuinţele şi rosturile lor, propunerea ce am făcut de a întruni această sesiune generală în toamnă n'a putut fi tradusă în fapt, deoarece colegii din provincie, de prezenţa cărora aveam neapărată trebuinţă la lucrările noastre, în lipsa atâtor titulari dispăruţi între timp, n'ar fi putut răspunde la convocarea noastră, într'o vreme în care călătoria la Bucureşti şi găzduirea lor aci, în împrejurările de atunci, erau aproape imposibile. Pe de altă parte, întru cât bugetul pe 1944/45 fusese întocmit la timp şi aprobat de Delegaţiune, celelalte lucrări, care, după Statutul nostru, fac obiectul sesiunii generale anuale, puteau fi amânate fără vreun inconvenient mai serios.

De aceea actuala sesiune generală are loc după scurgerea a doi ani dela ţinerea celei precedente din 1943, iar prezenta dare de seamă înfăţişează, în chip necesar, bilanţul lucrărilor noastre pentru perioada de timp după 1 Iunie 1943, — perioadă din cele mai grele şi mai îndoliate din câte soarta a hărăzit Academiei Române. Căci, după mult regretatul Ion Simionescu, al treilea Preşedinte mort în funcţiune — întâiul fiind Gh. Bariţiu († 21 Martie 1893), iar al doilea Dim. Onciul († 20 Martie 1923) — s'au stins din vieaţă, scurtă vreme unul după altul, Grigore Antipa, Petre Bogdan, Ludovic Mrazec, Liviu Rebreanu şi Nic. Cartojan. Niciodată, în tot trecutul Instituţiunii noastre, flamura neagră a doliului n'a fâlfâit atât de des pe edificiul Academiei Române, ca în aceşti doi ani din urmă, să vestească lumii trecerea la cele eterne a atâtor distinşi şi valoroşi colegi, numai dintre membri ei titulari.

Intr'adevăr, Domnilor Colegi, jalea şi durerea s'au lăsat greu asupra Instituţiunii noastre, asupra ştiinţei româneşti în genere şi asupra ţării întregi, când, în seara zilei de 7 Ianuarie, Profesorul Ion Simionescu, după o scurtă suferinţă, s'a stins din vieaţă, spre uimirea şi consternarea tuturor celor ce l-au cunoscut, l-au preţuit şi l-au iubit. Căci, dacă plecarea dintre noi a omului de ştiinţă este adânc simţită de intelectualitatea românească şi dacă dispariţia omului de cultură şi a patriotului luminat de flacăra unui robust naţionalism lasă mari păreri de rău în straturile cele mai întinse ale neamului, cu atât mai greu Academia Română se va putea mângâia de pierderea conducătorului, care cu bunătatea sa de suflet, cu simplitatea şi calmul său cuceritor, cu cuvântul său sfătos, cu calitatea ce avea de a se dărui şi, în fine, cu chipul său de patriarh, reuşea să dea adunărilor noastre, chiar în ceasurile cele mai grele, acea unitate

sufletească și spirituală, care ține de esența și de vieața superioară a Instituțiunii noastre.

Pentru a ajunge la această putere, nu puțin i-a folosit de sigur îndelungata sa experiență de vieață academică. Căci, membru corespondent din 1907, mult regretatul nostru fost Prezident s'a aflat în permanent și viu contact cu Academia Română, cu țelurile și cu lucrările ei din 1911, de când meritele sale științifice, recunoscute în țară și în străinătate, l-au învrednicit a fi chemat printre membrii activi în locul lui Grigore Ștefănescu. De atunci Academia s'a sprijinit pe competența sa, pe puterea sa de muncă, pe priceperea și pe bunul său simț, tot pe atât în lucrările sale științifice, pe care le-a îmbogățit cu un mare număr de publicațiuni personale, cât și în cele administrative, unde adesea i s'au lăsat în grijă directivele de funcționare a diferite fonduri, unele cu grele și complicate gestiuni, ca Fondul Vasile Adamachi.

Om de știință printr'o temeinică pregătire căpătată în țară și în străinătate și fire poetică prin vocațiune, — Ion Simionescu este revendicat de știință ca unul din marii creatori în domeniul Geologiei și Paleontologiei solului românesc, iar de literatură ca unul din cei mai plastici și mai fermecători scriitori în înfățișarea frumuseților naturii românești. Rareori s'a putut întâlni o mai minunată și mai armonioasă sinteză ca aceea pe care calitățile sale spirituale și sufletești au făurit-o între Știință și Poezie, la unul și același scriitor.

Din belșugul darului său poetic s'au îmbrăcat în substanțiale descrieri pitorești și totuși în limpezi expuneri obiective rezultatele cercetărilor sale științifice, făcute cu mare scrupulozitate și cu riguroasă metodă, fie despre platoul Moldovei, a cărui întreagă istorie geologică a reconstituit-o pentru întâia oară, fie despre constituția geologică a basinului Dâmbovicioarei, pe care a fixat-o în termeni confirmați de cercetătorii ulteriori, fie, în sfârșit, despre stratigrafia solului Dobrogei — această «țară de povești», cum însuși a numit-o, și a cărei evoluție geologică și-a căpătat, prin numeroasele sale descoperiri, completă lămurire.

Nu mai puțin a profitat de această fericită înpletire de însușiri întinsa sa operă de paleontolog, care — cuprinsă în aproape o sută de lucrări, bazate pe un bogat material fosilifer, adunat de dânsul cu trudă și cu pasiune, — închiagă și desăvârșește icoana vieții din trecutul geologic al pământului nostru și îmbogățește cunoștințele generale din Paleontologie cu multe forme nouă, care zăceau până acum tăinuite oamenilor de știință în straturile subsolului românesc.

Specialitatea l-a obligat la dese și întinse călătorii, în lungul și în latul pământului nostru. Curând însă aceste călătorii l-au făcut să depășească cerințele specialității, cucerindu-l pentru frumusețile naturale ale țării, pentru prezentarea ei geografică, pentru problemele ei economice, pentru satele și sătenii, orașele și orășenii ei, pentru fauna și flora ei, pentru tradițiile, trecutul și vieața ei culturală, pentru pitorescul ei — pe care l-a înfățișat, cu neîntrecutul său talent, în multe volume epuizate

în câteva ediții, — într'un cuvânt pentru tot ce putea da o icoană cât mai completă a specificului românesc.

Astfel a ajuns să-și cunoască țara sub toate aspectele, bogățiile și particularitățile ei, cum poate numai Nicolae Iorga sau Mihail Eminescu ajunseseră s'o mai cunoască, mânați de aceeași sacră și fanatică necesitate sufletească pe drumurile ei nesfârșite. Ca și la aceștia, s'a născut și la Ion Simionescu din contactul continuu cu pământul românesc acea frenetică și devotată iubire de neam, care îi străbate opera și i-o încălzește în totalitatea vastei sale întinderi. Ca și la aceștia, iubirea sa de neam l-a condus, organic, la propovăduirea unui naționalism cultural — concret și viu — străbătut de idealul înălțării neamului românesc—înlăuntru, prin păstrarea nealterată de nicio influență străină și cultivarea originalității etnicului românesc, iar înafară, prin afirmarea mândră a virtuților națiunii și a însușirilor ei de valoare.

Acestui al său naționalism datorim cea mai mare parte din prodigioasa sa activitate de popularizator al științelor și admirabila sa carieră de educator. Căci, deși un pasionat iubitor al specialității sale — specialitate pe care a ilustrat-o ca profesor la Universitățile din Iași și București aproape 40 de ani de zile — pentru dânsul știința nu însemna atât un scop în sine, cât un mijloc de instruire și de educare a nației, în deosebi a tineretului.

Dela acest superior scop a pornit larga împrăștiere de cunoștințe pentru toate categoriile de cetățeni — tratate și manuale, rămase clasice, pentru învățământul superior și secundar, — aproape 1000 de broșuri, memorii, comunicări, conferințe, anuare, calendare, almanahuri, articole de reviste și ziare, multe din ele trase în zeci de mii de exemplare, pentru marea mulțime, — toate tratând într'o formă aleasă și atrăgătoare, cele mai variate subiecte din lumea științelor biologice, a geografiei, a tehnicei, a istoriei, a economiei și din orice alt domeniu, care putea da mijlocul cultivării fie individuale, fie sociale și naționale.

Pătrunsă de un superior și cald optimism, de o nobilă umanitate și de o nestrămutată încredere în energiile creatoare ale neamului, opera sa de educator și de îndrumător al maselor constitue un nepieritor titlu de glorie ca și rolul lui de mare pedagog al națiunii. Prin această operă și prin acest rol, Ion Simionescu și-a asigurat în șirul *oamenilor aleși* ai neamului, pe care a ținut să-i prezinte, în admirative portrete de antologie, un loc de cinste în care cei viitori vor trebui să-l așeze și pe dânsul.

Grigore Antipa s'a stins subit din vieață în zorii zilei de 9 Martie, de o boală mai veche de inimă, pe care temperamentul său viu și dinamic n'o lăsa să se arate celor dimprejur. Căci numai câteva zile înaintea fulgerătorului său deces, mult regretatul nostru coleg venise între noi, în ședința dela 3 Martie, în deplinătatea obișnuitei sale bune dispozițiuni, fără ca cineva să se fi putut bănui că aceea avea să fie ultima sa apariție sub cupola Instituțiunii noastre. Implinindu-se un destin, al

cărui sens depășește puterile noastre de înțelegere, la câteva zile după pierderea sa, aripa morții a fâlfâit din nou asupra căminului dela Muzeul de Istorie Naturală, grăbind pe scumpa-i soție să-l urmeze și dincolo de vieața pământească, pe drumul fără revenire al eternității.

Biolog prețuit dela întâile sale manifestări în cercurile științifice din Iena, unde-și făcuse o parte din studiile superioare sub îndrumarea naturalistului filosof Ernst Haeckel, precum și în acelea ale stațiunilor maritime dela Helgoland în Marea Nordului, dela Villefranche pe coasta Mării Ligurice, dela Bergen în fiordurile Norvegiei, dela Neapole în Italia, unde și-a desăvârșit studiile de specializare teoretice și practice în domeniul Oceanografiei, G r i g o r e A n t i p a, reîntors în țară, a fost cu totul câștigat științei hidrobiologice românești și problemelor ei specifice. Pentru determinarea și caracterizarea științifică a acestor probleme el și-a închinat până la sfârșitul vieții toate puterile voinței sale dârze și tenace și toată pasiunea sa de om de știință.

Inarmat cu o rezistență fizică și morală incomparabile, cu o metodă riguroasă și cu o tehnică a mijloacelor de investigație din cele mai sigure, curând G r i g o r e A n t i p a a întreprins explorarea științifică a vieții peștilor din apele noastre — ale Dunării, ale Mării Negre și ale bălților — dând la lumină în publicațiunile Academiei Române monumentale lucrări despre Fauna ihtiologică a României, despre Pescăria și Pescuitul în țara noastră, despre Dunăre și Delta ei. Aceste lucrări și alte câteva zeci de studii hidrobiologice care au urmat, printre care recenta și neterminata sa lucrare despre Marea Neagră, l-au așezat în fruntea hidrobiologilor, nu numai a celor puțini din țara noastră, dar și a celor de peste hotare.

Publicate în mare parte în limbi străine, ele i-au înscris numele printre puținele valori științifice permanente ale țării noastre și i-au atras răsplata a numeroase distincțiuni și însărcinări din partea Societăților savante de specialitate. Membru în Comitetul de Direcțiune al Institutului Oceanografic din Paris, membru corespondent al Societății Zoologice din Londra, al Comisiunilor pentru explorarea științifică a Mării Mediterane și a Dunării — în adunările cărora glasul său a răsunat dârz și documentat pentru apărarea drepturilor țării noastre față de interesele altor popoare — corespondent al Academiei prusiene de Științe din Berlin și al celei Leopoldine-Caroline din Halle, Doctor honoris causa al Universității din Berlin, G r i g o r e A n t i p a a avut întinse relațiuni științifice și a întreținut o bogată corespondență personală cu marii învățați din toate părțile lumii.

De opera sa științifică teoretică se leagă cu necesitate normele pe care el le-a formulat, în vaste programe de lucru, pentru rezolvirea principalelor noastre probleme de hidrobiologie prin viitoare cercetări științifice individuale sau colective. Dela ea pornesc și cercetările sale ulterioare de economie, de sociologie și chiar directivele sale de politică națională, gândite și întemeiate pe cunoașterea legilor biologice generale ale societății românești. Tot ei, în fine, datorim — precum și marelui său

dar de organizator şi iubirii sale de patrie — multiplele sale înfăptuiri practice pe planul economiei naţionale.

Preţuit şi protejat de Casa Domnitoare, încurajat şi sprijinit mai ales de Regele Carol I în iniţiativele sale, Grigore Antipa, dela întâile sale lucrări în ţară, a fost preocupat de organizarea sistematică a exploatării avuţiei apelor noastre şi de crearea de nouă ramuri de producţie naţională, pornind dela indicaţiile pe care ni le dă natura însăşi în rezolvirea acestor probleme de ordin practic. Legea pescăriilor, legea pentru ameliorarea terenurilor inundabile ale Dunării, vasta lucrare de cunoaştere şi de drenare întreprinsă asupra Deltei Dunării — această *terra incognita* până la dânsul —, întinsele suprafeţe de teren smulse revărsărilor de ape şi câştigate pentru agricultură în acea Deltă şi de-a-lungul Dunării prin munca sa de biolog, dar şi de inginer hidrobiolog, dau măsura voinţei sale constructive şi a puterii sale de realizare.

Din aceeaşi voinţă şi din aceeaşi putere, dar mai ales dintr'o profundă pasiune de creator şi realizator, el a înălţat Muzeul său de Istorie Naturală din Capitală Subordonându-i organizarea principiului cardinal al tuturor operelor sale, de a pune în valoare specificul românesc, Muzeul fundat pe cele mai solide cerinţe ştiinţifice, reflectează, prin colecţiunile sale, alese în cea mai mare parte din flora şi fauna românească, mediul biogeografic, frumuseţile şi măreţia naturii ţării noastre. Unul din cele mai reputate aşezăminte pentru oamenii de ştiinţă de peste hotare şi unul din cele mai frecventate din lume, acest muzeu rămâne o operă de frunte şi o mândrie naţională printre înfăptuirile României moderne. La fel a lucrat şi pentru întemeierea Institutului de Oceanografie dela Constanţa, pentru cele două Institute de Hidrobiologie dela Tulcea şi de la Bucureşti şi, în fine, pentru ridicarea Spitalului Fundaţiunii Elias, a cărui realizare lui i se datoreşte în cea mai mare parte prin alegerea şi prin înzestrarea cu tot ce ştiinţa medicală apuseană cere astăzi unui spital modern.

Chemat membru activ al Instituţiunii noastre în 1910 dintre corespondenţii printre care se afla din 1907, Grigore Antipa oglindeşte, în cei 37 de ani de vieaţă academică, însăşi vieaţa Academiei Române din a doua jumătate a trecutului ei. In el s'au resfrânt ţelurile ei fie de moment, fie de viitor. In spiritul său realist Academia a găsit întotdeauna un preţios sfat, fie pentru progresul lucrărilor ei ştiinţifice, fie pentru bunul mers al gospodăriei ei, pentru care regretatul coleg avea întinse cunoştinţe practice şi o mare aplecare naturală. El era păstrătorul bunelor ei tradiţii, dar, când vremea a cerut-o, tot el a fost şi unul dintre promotorii reorganizării Instituţiunii noastre în spiritul unei largi înţelegeri a problemelor acesteia şi a ţintei către care se îndrepta evoluţia ei firească. Pentru toate aceste mari merite, amintirea lui va dăinui veşnic în Academia noastră.

Pe Petre Bogdan moartea l-a surprins la Mediaş, în noaptea de 28 Martie 1944, departe, deci, de oraşul său atât de iubit, Iaşii, din

care se refugiase pentru a pune la adăpost patrimoniul Fundaţiunii « Regele Ferdinand I », la a cărei conducere se afla de mai multă vreme. In trecerea sa spre Transilvania făcuse un popas în Capitală, luând parte, câteva zile numai înaintea morţii sale, la şedinţa noastră din 24 Martie, mai plin de vieaţă ca oricând şi însufleţit de aceeaşi voie bună care caracteriza firea şi manifestările sale de fiecare clipă.

Spirit ponderat, înzestrat cu o excelentă vedere critică şi practică atât în ştiinţă cât şi în vieaţă, Petre Bogdan a fost, în acelaşi timp, un descoperitor de nouă valori ştiinţifice, dând ştiinţei noastre satisfacţia de a fi fost primul român care s'a specializat la Universităţile din Leipzig şi Berlin, cu sprijinul unei burse acordate din Fondul V. Adamachi, în Chimia fizică, într'o epocă în care această nouă disciplină se afla abia în perioada ei de formaţie.

In câmpul acestei specialităţi, care leagă Fizica de Chimie prin aplicarea metodelor uneia în domeniul celeilalte, — specialitate neconsacrată încă pe atunci nici de fizicieni şi nici de chimişti, — tânărul doctor al Universităţii din Berlin, înapoiat la Iaşi în 1915, la a cărei Universitate i s'a dat în acel an o conferinţă, iar mai apoi i s'a creat o catedră de fizico-chimice, în spaţiul restrâns al unui mic laborator şi cu mijloace din cele mai reduse, a întreprins cercetările sale experimentale, ale căror rezultate le-a dat la lumină în numeroase lucrări speciale de termodinamică şi de teorie cinetică. Ele au contribuit la înaintarea cunoştinţelor noastre despre constituţiunea materiei şi la îmbogăţirea acestora cu fapte nouă prezentate din puncte nouă de vedere. Specialiştii — ca, de pildă, profesorul C. Gutton dela Facultatea de Ştiinţe din Nancy — au reţinut din lucrările sale în deosebi îndrăsneaţa concluzie pe care Petre Bogdan a tras-o din cazurile studiate în laboratorul său, că ambele teorii, termodinamica şi teoria cinetică, duc la aceleaşi rezultate şi că este deci identitate între ele.

Alături de lucrările sale aşa de importante pentru desvoltarea ştiinţei, stă activitatea sa de educator şi de îndrumător al tineretului studios către munca ştiinţifică. Profesor în cea mai înaltă accepţie a cuvântului, din cele două camere ale laboratorului său au ieşit într'un moment dat — cum s'a observat de colegul Dim. Gusti — mai mulţi doctori şi mai multe lucrări de doctorat, decât din toate Facultăţile la un loc. Şi tot pentru a întreţinea vie pasiunea pentru ştiinţă în sufletul acestui tineret, Petre Bogdan a publicat o sumă de tratate şi de cărţi didactice, a căror încoronare este opera sa de căpetenie, *Introducerea în chimia fizicală*, în două volume.

Alegându-l membru activ în 1926, Academia Română nu-şi asocia numai pe eminentul om de ştiinţă, dar şi pe colegul plin de delicateţă şi de rară distincţie în raporturile sale cu colegii, cât şi pe colaboratorul activ pe teren administrativ, care, alături de Ion Simionescu, n'a cruţat nicio osteneală pentru buna administrare a fondurilor de burse, în special a celor dela Fondul V. Adamachi acordate an de an studenţilor Universităţii din Iaşi, prin concursuri prezidate mai toate de dânsul.

Profesorul Ludovic Mrazec, cel mai de seamă geolog pe care l-a dat ştiinţa românească a ultimilor cinci decenii şi cel mai vechiu membru al Academiei Române, s'a stins, după o lungă suferinţă, la 9 Iunie, încărcat de gloria unei opere ştiinţifice, a cărei faimă încă dela primele ei afirmări trecuse hotarele ţării.

In modestia, care-i caracteriza personalitatea ştiinţifică, ceruse, prin ultimele-i cuvinte, ca scoborîrea sa în mormânt să se facă fără pompă, fără flori şi fără obişnuitele cuvântări. L-am petrecut, aşa dar, la locul de veşnică odihnă, într'o reculegere tăcută, apăsaţi de greaua pierdere, pe care Instituţiunea noastră o încerca în sânul Secţiunii ei Ştiinţifice pentru a patra oară în cursul unui singur an academic.

Izvorîtă din nobila pasiune de a afla adevărul, opera ştiinţifică a mult regretatului nostru coleg cuprinde nu mai puţin de 200 lucrări şi contribuţii de specialitate, — consacrate variatelor domenii ale Mineralogiei, Petrografiei, Geologiei, Geofizicei, zăcămintelor de petrol, ale celor de sare, etc. Sortit a fi creator de valori ştiinţifice, pretutindeni, unde investigaţia sa s'a întins, ea a fost urmată de descoperiri de date nouă şi — fireşte — de concepţiuni şi încheieri teoretice, întemeiate pe puncte nouă de vedere. Astfel, prin studiile sale, date la lumină cu o mare regularitate, timp de peste 40 de ani, în câteva limbi străine, Ludovic Mrazec proiectează lumină nouă, în Petrografie asupra fazelor geologice ale masivului granitic Mont Blanc, cercetat, la începutul carierei sale ştiinţifice, în colaborare cu fostul său profesor dela Universitatea din Geneva, Louis Duparc, — apoi asupra masivelor de roce alcaline din Dobrogea, într'o lucrare comună cu neuitatul fost membru corespondent al nostru Gheorghe Munteanu-Murgoci, precum şi asupra alcătuirii petrografice a Carpaţilor meridionali.

In Geologie — către problemele căreia a fost atras după întoarcerea în ţară prin numirea, în 1894, ca profesor la catedra de Mineralogie şi Petrografie dela Universitatea din Bucureşti — realizările sale privitoare la tectonica Carpaţilor orientali au deschis căi nouă de cercetare, a căror importanţă s'a vădit efectivă nu numai pentru cunoaşterea geologică a acestor munţi, dar chiar şi pentru istoria formării munţilor în genere. De o însemnătate capitală — teoretică şi economică — este de asemenea descoperirea unui nou tip de cută — pe care a denumit-o cuta diapară — de existenţa căreia la noi este legată fiinţa zăcămintelor de petrol şi de sare. In strânsă legătură cu descoperirea acestei cute stau studiile sale despre stratigrafia formaţiunilor salifere ale regiunilor carpatice, precum şi bogatele sale contribuţii la cunoaşterea şi la formarea zăcămintelor de petrol.

Lucrările sale în acest din urmă domeniu constitue cheia de boltă a operei sale şi un titlu de glorie pentru ştiinţa românească şi pentru economia noastră naţională. Incepute cu discursul de intrare la Academia Română, în 1907, şi încheiate în memorabilele sale lecţiuni ţinute la Sorbona în 1921, ele fixează punctul său propriu de vedere asupra genezei petrolului şi asupra formării zăcămintelor lui, stabilind, pe de o parte,

că petrolul este de origine organică, fiind datorit bituminizării organismelor purtătoare de grăsimi, fie animale, fie vegetale, pe de altă parte că acumularea petrolului în zăcăminte se face prin migrațiune, dela unele straturi geologice la altele, până ce găsește condițiuni favorabile pentru formarea zăcământului.

Cercetările sale științifice, ca și natura obiectului lor, cuprindeau în sine o mare bogăție de consecințe practice. Ele nu i-au rămas străine Omul de știință s'a interesat într'o egală măsură de exploatarea rațională și de industrializarea petrolului românesc, întemeindu-le pe datele certe ale științei. Lupta sa — pe cât de mare, pe atât de generoasă — pentru a fixa și impune, la noi și înafară, o politică națională a petrolului românesc și a exportului derivatelor acestuia, — dela catedra sa, dela conducerea Institutului Geologic al României, pe care dintru început l-a organizat nu numai pentru promovarea *in abstracto* a științei pământului, dar și pentru stabilirea unei colaborări între știință și marea industrie petroliferă și dela înaltul post de Ministru al Industriei și Comerțului în 1928, — lupta aceasta face cinste atât omului de știință, cât și patriotului luminat, în preocupările căruia se așezase pe întâiul plan această problemă capitală pentru desvoltarea economică a țării noastre.

Prețuirea, care s'a adus de pretutindeni activității sale științifice și competenței sale de practician expert în problemele de caracter economic-minier, i-au atras numeroase distincțiuni internaționale și chemarea sa pentru consultațiuni și expertize de specialitate în numeroase țări ca Rusia, Macedonia, Albania, Egipt, Maroc, Algeria și Tunis, și chiar dincolo de Ocean, în Texas și Louisiana. Aceeași prețuire l-a învrednicit de alegerea sa, în anii din urmă, ca membru corespondent al Institutului Franței, iar la congresele și marile reuniuni științifice mondiale, unde era reprezentantul distins al științei românești, ea îl impunea la locuri de frunte, dela înălțimea cărora Ludovic Mrazec aducea, pe lângă noutatea comunicărilor și valoarea observațiilor sale, dovada unei întinse culturi proprii și a unor alese calități de distincție și comunicativitate, ce impuneau tuturor cercurilor intelectuale.

Opera sa i-a înscris numele în Analele științei universale și l-a așezat printre rarele valori științifice care au ostenit pentru progresul Științei pământului României. Ea va rămânea de-a-pururi o mândrie a neamului românesc și o onoare a Academiei Române, care s'a înălțat pe sine, chemându-l, în 1905, printre membrii săi activi, iar în 1932—35 la conducerea destinelor ei, ca Președinte.

Vestea încetării din vieață a mult regretatului coleg Liviu Rebreanu a desamăgit bunele speranțe, pe care le pusesem în însănătoșirea sa și pe care i le și exprimasem, într'o telegramă pornită din această incintă, cu câteva săptămâni înainte de tristul său sfârșit.

Cu trecerea sa la cele eterne, la 1 Septemvrie, s'a rupt prea de timpuriu firul unei activități literare în plină și viguroasă desfășurare. Căci soarta nu a dăruit regretatului coleg mai mult de 59 de ani de vieață pentru

a-i închina, cu rar devotament și neasemuit talent, frumosului literar și culturii românești.

Născut și crescut în mediul de intelectualitate rurală a Năsăudului, în care predomina nota de dragoste pentru vieața țărănească, Liviu Rebreanu s'a resimțit în toată creația sa literară de bunul spiritual moștenit dela acel mediu și l-a reflectat în mai toate realizările sale literare, dela întâiul său mănunchiu de nuvele, cu care venise pribeag din Ardeal în Regatul liber cu puțin înaintea gloriosului războiu al întregirii neamului, până la marea frescă a celebrelor sale romane, cu care a sguduit publicul românesc și a atras atențiunea străinătății asupra literaturii noastre, — « Ion », « Pădurea Spânzuraților », « Răscoala »

Spirit realist, observator obiectiv și analist sigur, el a înlăturat din principiu amănuntul și coloarea, pentru a se opri numai la ceea ce este substanțial Econom cu mijloacele stilistice, pentrucă urmărea să închidă în cuvinte « numai clipe de vieață adevărată » care sunt « mai prețioase decât toate frazele frumoase din lume » — cum însuși s'a rostit — Rebreanu era predestinat de geniul său să fie creatorul romanului realist românesc în forme și înălțimi, pe care acest gen literar nu le atinsese încă până la dânsul în literatura noastră.

Pentru Liviu Rebreanu zugrăvirea credincioasă a vieții, așa cum este ea, fără artificii scriitoricești, care ar deforma-o, era nu numai o necesitate de a înfățișa obiectiv adevărul, cât mai ales un postulat artistic esențial. Căci o operă de artă nu poate fi frumoasă fără un fond de adevăr. Sprijinindu-se pe acest principiu, el a năzuit a cuprinde în opera sa întreaga societate românească sub cât mai variate și mai multiple aspecte In debutul său literar, folosind nuvela, și-a oprit atenția asupra vieții orășenești, pe care o va reda mai târziu și într'unele din romanele sale. Figurile cele mai felurite, de preferință ființe mărunte, cu psihologie rudimentară și întunecată, ne sunt prezentate în portrete sumare, în care ai de admirat, în egală măsură, puterea mare a creației și meșteșugul rar al concentrării și conciziunii.

Marele său talent curând, însă, avea să părăsească lumea măruntă și banală a orașului și spațiul restrâns al nuvelei, pentru a se dedica țelului său suprem de artă — înfățișarea țăranului român de pretutindeni cu dragostea și setea lui de pământ, în pagine de largi desfășurări ale romanului. Liviu Rebreanu avea să ridice în opera sa, ca niciun alt prozator până la dânsul, problema nedreptății sociale a țărănimii și să așeze pe întâiul plan al inspirației sale lupta istorică a țăranului român pentru cucerirea dreptului său la pământul pe care-l muncește din vremuri seculare. « Ion » — această epopee a țărănimii ardelene, a cărei documentare autorul și-a adunat-o din însuși mediul năsăudean din care venea — și « Răscoala », epopeea țărănimii din vechiul Regat, sunt cele două romane în care lupta pentru cucerirea pământului, fie dela individ la individ, fie dela clasă la clasă, a fost zugrăvită cu o genială putere de evocare, care a făcut din ele nu numai capodopere ale literaturii românești, dar și ale

celei universale, în care au fost traduse și răspândite în mai multe idiome, în Europa, în America și chiar în Asia.

Incununându-i cu laurii prețuirii fruntea-i de literat dela întâiul său mare roman « Ion », Academia Română a consacrat de acum două decenii încă una din valorile neamului românesc, iar mai târziu a dat recunoaștere deplină maturității sale literare, chemându-l printre membrii săi activi. Vii sentimente de iubire și de admirație se cuvine a păstra întotdeauna colegului mult regretat și operei sale nepieritoare.

La 20 Decemvrie 1944 s'a frânt, prematur, vieața activă de cărturar, a aceluia care, după marii săi înaintași B P. Hasdeu, M. Gaster, Ion Bianu și Nicolae Iorga, rămăsese singurul erudit în domeniul literaturii vechi românești, — a profesorului Nicolae Cartojan.

In investigațiile sale neobosite după adevăruri nouă și fapte nouă în acest domeniu, Nicolae Cartojan prețuia în cel mai înalt grad o meticuloasă consultare a izvoarelor, nu numai a celor apropiate, dar și a celor mai îndepărtate de obiectul cercetărilor. Ajunsese astfel la o metodă științifică perfectă, pe care el o aprecia mai mult chiar decât adevărul căutat, din convingerea că perfecțiunea metodei este mai însemnată pentru progresul și întemeierea științei decât adevărul însuși.

Datorea această metodă profesorului și marelui său îndrumător pe căile dificile ale culturii noastre vechi Ion Bianu, dar nu mai puțin contactului zilnic, în care a fost pus, timp de câteva decenii, de obiectul cercetărilor sale, cu imensul tezaur de manuscrise din Biblioteca Academiei Române, în care se găsește depozitată tradiția spirituală și sufletul însuși al neamului românesc

Această metodă, pe care Nicolae Cartojan a pus-o în serviciul literaturii române vechi și al cercetării raporturilor ei, fie cu literaturile medievale ale Occidentului, fie cu cele slavo-bizantine, l-a condus la descoperirea a numeroase romane cavalerești pătrunse din evul mediu francez în cultura noastră, — apoi a izvorului apusean, timp de un secol căutat, al poemei cretane « Erotocritul » și a unei lungi serii de producții literare populare, care au făcut obiectul a tot atâtor monografii, elogios comentate și apreciate de marile reviste de specialitate din Occident.

Pe aceste monografii, ca și pe îndelungatele și migăloasele sale studii și descoperiri făcute în comoara depozitului de manuscrise românești ale Bibliotecii Academiei Române, regretatul coleg și-a întemeiat cunoscutele sale lucrări de sinteză — *Cărțile populare în literatura română* și *Istoria literaturii vechi românești* — în care lumina nouă, pe care a proiectat-o asupra legăturilor folklorului nostru cu literaturile orientale medievale, asupra raportului literaturii populare scrise cu cea orală, a influenței acestei literaturi în formarea metafizicei poporului român și, în genere, a sufletului popular, nu este întrecută decât de claritatea și de ordinea expunerii, de obiectivitatea, de precizia și de competența ce disting aceste lucrări, pe care critica de specialitate, română și străină, le-a așezat

printre operele fundamentale ale istoriei literare româneşti şi printre cele mai de seamă ale istoriei comparate a literaturilor neolatine.

Prin aceste monumentale publicaţiuni, Nicolae Cartojan şi-a ridicat din roadele muncii sale trudnice un monument nepieritor şi şi-a creat un drept la recunoştinţa ţării pentru contribuţia preţioasă la lărgirea, peste hotare, a bunului renume al ştiinţei româneşti. Acestui sentiment de recunoştinţă, ca şi preţuirii muncii sale închinate Academiei, mai întâi ca funcţionar al Bibliotecii noastre, mai apoi în calitatea sa de colaborator la publicaţiile acesteia, i-a dat expresie Instituţiunea noastră, asociindu-şi-l, ca membru corespondent, în 1929, la propunerea lui Ion Bianu, iar ca membru activ, în 1941, la aceea a întregii Secţiuni Literare.

Amintirea lui va rămânea, între noi, strâns legată de iubirea ce nutrea pentru Academia Română şi de meritele bogatei şi rodnicei sale activităţi.

Dar, Domnilor colegi, în acest răstimp de doi ani, moartea a fost tot atât de necruţătoare şi cu membrii noştri de onoare şi cei corespondenţi. Dintre cei dintâi au dispărut: Mareşalul Constantin Presan, Arhitectul Nic. Ghica-Budeşti, Profesorul Dr. F. Rainer, Inginerul Const Orghidan, Matematicianul sârb Michael Petrovici şi celebrul bizantinolog francez Charles Diehl. Iar dintre cei din urmă — corespondenţi — ne-au părăsit: jurisconsultul Vespasian Erbiceanu şi profesorii Const. C. Stoicescu, Mircea Djuvara şi Ion Andrieşescu, dela Secţiunea istorică, Profesorul Ion Ciurea dela Secţiunea ştiinţifică şi cei din urmă, Profesorul Ioan Al. Rădulescu-Pogoneanu şi poetul Ion I. Pillat dela Secţiunea literară. O scurtă caracterizare a personalităţii lor şi menţiunea meritelor lor este în tradiţia acestor rapoarte anuale ale noastre.

Indată după războiul unităţii noastre naţionale de acum un sfert de veac, Academia Română, dând expresie recunoştinţei neamului întreg, a chemat în şirul membrilor săi de onoare, în semn de înaltă cinstire, pe mai toţi fruntaşii ţării, care au determinat actul istoric al unirii fie prin activitatea lor de oameni de Stat, fie prin strălucitele lor fapte de arme pe câmpul de bătaie.

La această cinstire avea, fără îndoială, un drept de prim ordin, alături de Ion I. C. Brătianu şi de Mareşalul Averescu, ostaşul de necontestat prestigiu şi de mari înfăptuiri militare în ambele faze ale războiului nostru de întregire — Mareşalul Constantin Presan.

Voinţă hotărîtă şi realistă de ostaş, temperament liniştit şi calculat, judecată rece şi lucidă în examinarea împrejurărilor oricât de grele şi de ameninţătoare, — Mareşalul Presan avea darul de a coborî în conştiinţa celor dimprejurul său, şi în deosebi a colaboratorilor săi militari, încrederea în persoana sa, în valoarea concepţiunilor sale militare, în autoritatea sa de comandant. Cu această siguranţă de sine a condus victorios în prima fază a războiului diviziile sale peste zidul munţilor de Apus ai

Moldovei și cu ea a pășit, ca Șef al Marelui Stat-Major, la reorganizarea materială și la reînsuflețirea morală a armatei române după retragerea din Moldova. Efectele ei s'au dovedit providențiale pentru destinul neamului nostru în glorioasa campanie de apărare fixată pentru eternitate în istorie prin cele trei nume scumpe neamului: Oituz, Mărăști, Mărășești. I-a fost dat, în fine, acestui mare conducător de oaste să înfrângă Ungaria, în 1919, și să dea, în Capitala îngenunchiată a acesteia, satisfacție deplină mândriei românești și răsplata sacrificiilor de veacuri ale neamului nostru de dincolo de Carpați.

Predestinat să fie generalul războiului unității noastre naționale, — întreaga sa vieață spirituală s'a cristalizat, măreț și unitar, în jurul numai a acestei unice chemări. Și ca atare a rămas în conștiința generală a neamului — înconjurat de respectul, venerațiunea noastră, a tuturora, până la sfârșitul vieții, sfârșit împovărat nu atât de greul celor 84 de ani de vieață, cât de amărăciunea ciopârțirii operei, pentru a cărei realizare își închinase toate puterile sale. In veșnicul întunerec al criptei dela Schineta, în care a fost coborît la 31 August 1944, l-a însoțit recunoștința îndoliată a poporului român, cinstindu-l ca simbol al nădejdilor lui de mâine și ca o sacră îndreptățire a jertfelor pe care viteaza noastră oștire le face azi pe câmpul de luptă pentru restaurarea drepturilor românești.

Arhitectul N. Ghica-Budești și-a sfârșit la 16 Decemvrie 1943, odată cu vieața și o activitate închinată cercetării trecutului nostru de artă. L-a preocupat în deosebi studiul arhitecturii bisericilor din Țara-Românească, atât în originile cât și în desvoltarea acestei arhitecturi în decursul a câtorva veacuri, studiu pe care l-a prezentat în numeroase articole și memorii publicate în *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, în jurul căruia s'a desvoltat mai toată activitatea sa publicistică. Neuitatul Nicolae Iorga mărturisea o vie admirație pentru informația bogată în amănunte, pentru calitățile de obiectivitate, pentru sobrietatea de critică tehnică pe care le întâlnești la tot pasul în lucrările regretatului arhitect. Acestor merite se datorește propunerea de alegere a sa ca membru de onoare făcută de marele istoric în ședința dela 28 Mai 1937. Și tot lor votul unanim pe care Academia l-a dat la această alegere.

La un an după alegerea sa ca membru de onoare al Academiei Române, Profesorul Dr. Francisc Rainer se stingea din vieață, în ziua de 5 August 1944, în unanimele păreri de rău ale oamenilor noștri de știință, ale foștilor săi elevi și ale iubitorilor de artă plastică, printre care avea întinse relații și se bucura de faima unui adânc cunoscător al școalelor de pictură din diferitele epoce. Pierderea sa a fost însă în deosebi simțită în cercurile lumii științifice. Căci Francisc Rainer a fost, fără îndoială, o ilustrație a științei românești pe terenul Biologiei și profesorul emerit care a știut să imprime învățământului anatomic în România — dela catedra sa universitară, servită de dânsul cu o conștiinciozitate proverbială, dela masa de lucru a laboratorului său și dela conducerea ce o

două Institute, de Anatomie şi de Antropologie, ambele creaţiuni ale sale, — o directivă nouă şi necunoscută până la dânsul. Adept, în producerea formelor anatomice, al unui determinism biologic, pe care anatomiştii au a-l intui şi preciza, pentru Francisc Rainer Anatomia nu era o simplă doctrină descriptivă, studiată pe planşe, ci o ştiinţă a formelor vii, capabilă a descrie evoluţia vieţii prin formule anatomice.

Importantelor sale lucrări de anatomie, inspirate dela această directivă şi celor asupra limfaticelor inimii, le-au urmat contribuţiuni, de aceeaşi însemnătate, în domeniul Embriologiei şi Antropologiei. Mai ales în aceasta din urmă disciplină a fost un deschizător de drumuri nouă şi întemeietorul Antropologiei poporului român. Căci el a întreprins studiul antropologic al ţăranului nostru cu un succes desăvârşit în cadrul a trei anchete monografice ale Institutului Social Român şi ale Seminarului de Sociologie al Facultăţii de Litere din Bucureşti, sub conducerea colegului nostru d-l Dimitrie Gusti, în 1927 la Nereju (Putna), în 1928 în Fundul Moldovei (Bucovina) şi în 1932 la Drăguş (Făgăraş). Roadele cercetărăilor sale din aceste campanii de lucru, publicate în 1937, ca un omagiu pentru *Congresul internaţional de Antropologie, Arheologie şi Preistorie*, ce urma a se ţinea în acel an în Capitala noastră, au fost înalt apreciate de savanţii străini de specialitate şi de Academia Română, care le-a acordat distincţiunea unui important premiu. Ele au determinat în cea mai mare măsură şi votul prin care Instituţiunea noastră l-a chemat printre membrii săi de onoare.

Cu pierderea Inginerului Constantin Orghidan, decedat la 29 August, în comuna Ferdinand, din judeţul Severin, dispare un mare ctitor de industrie naţională, un pasionat colecţionar şi cercetător în domeniile numismaticei şi arheologiei şi un sprijinitor generos al literelor şi culturii româneşti.

Vlăstar al unei vechi familii de reputaţi şi distinşi negustori şi industriaşi braşoveni, Constantin Orghidan moştenise dela aceştia nu numai spiritul creator de vaste întreprinderi — spirit despre care stau mărturie stabilimentele de industrie metalurgică Titan-Nadrag-Calan, Uniunea metalurgică românească, Socomet şi altele ce au fost înfiinţate sau conduse de dânsul — dar şi dragostea de cultură, care s'a concretizat în pasiunea pentru studiul numismaticei bizantine, în domeniul căreia izbutise să-şi adune o colecţie din cele mai bogate în monete de aur, de argint şi de bronz, — precum şi pentru arheologie, colectând din cuprinsul ţării noastre şi din Orientul bizantin numeroase obiecte arheologice de mare valoare ştiinţifică şi intrinsecă.

Tot din dragostea de cultură a pornit, generos şi înţelegător, contribuţia sa materială pentru susţinerea a numeroase publicaţiuni de numismatică şi literare, el fiind promotorul şi sprijinitorul financiar al uneia din cele mai importante realizări culturale din ultimii ani, a «Enciclopediei României», din care, până la decesul său, au apărut patru monumentale volume.

Pentru Instituţiunea noastră regretatul coleg avea o mare şi sinceră preţuire, manifestată prin numeroase şi bogate daruri numismatice, făcute încă din timpul vieţii, ca şi prin ultimul său act de voinţă, prin care i-a testat întregul fond al bogatelor sale colecţii numismatice şi arheologice, instituind-o chiar legatară universală asupra însemnatei sale averi. Prin acest nobil şi generos act, Const. Orghidan şi-a înscris numele în rândul marilor donatori ai Academiei şi mecenaţi ai culturii noastre naţionale

Vestea încetării din vieaţă a învăţatului sârb Michael Petrovici ne-a fost adusă de ziare, în ultimele zile ale lunii Iunie 1943. Profesor emerit al Universităţii din Belgrad, Michael Petrovici era cunoscut lumii ştiinţifice de specialitate prin numeroasele şi originalele sale lucrări în domeniul ştiinţelor matematice. Renumele său de savant, legat de cercetările cu privire la teoria funcţiunilor şi prieteniile ce-şi făcuse printre oamenii noştri de ştiinţă cu ocazia participării sale la un Congres internaţional de matematici din Bucureşti, l-au învrednicit la alegerea sa ca membru de onoare al Instituţiunii noastre în 1938.

Pe Charles Diehl, bizantinologul de reputaţie mondială, Academia noastră şi l-a apropriat îndată după războiul de întregire a neamului românesc. Printr'un act de spontană recunoştinţă faţă de Franţa glorioasă şi eliberatoare, Academia Română, în şedinţa dela 11 Iunie 1919, a aclamat în bloc, ca membri de onoare, pe toţi delegaţii misiunii universitare franceze, chemată în ţară spre a-şi da sprijinul la reorganizarea învăţământului superior în România întregită, iar a doua zi, în memorabila şedinţă dela 12 Iunie, a primit şi a salutat cu însufleţire în incinta ei pe noii aleşi, profesorii Lucien Poincaré, Charles Diehl, Gustave Fougères, Dr. V. Balthazard, Daniel Berthelot, Paul Janet, Joseph Bédier, Em. de Martonne şi Ed. Meynial.

Din galeria acestor distinse şi venerate figuri, — multe din ele trecute de mult în eternitate — dispare acum, în vârstă de 85 de ani, şi profesorul Charles Diehl, care a avut şi are dreptul nu numai la admiraţia noastră pentru înaltele sale merite ştiinţifice, dar şi la recunoştinţa noastră pentru interesul deosebit arătat, în lunga sa carieră de savant, artei noastre, atât celei religioase, în pictură şi arhitectură, despre care avea părerea că este un tezaur unic în lume de artă bizantină, cât şi celei populare, de a cărei frumuseţe a fost atras cu pasiune şi despre a cărei originalitate mărturisea uimirea că s'a putut păstra şi răzbi, intactă, la lumină, de sub apăsarea atâtor influenţe străine suferite de-a-lungul tragicei istorii a poporului român.

Legat aşa dar, sufleteşte, de pământul şi de ţara noastră, pe care o cunoştea din câteva călătorii, Charles Diehl, prin articole de revistă, prin cuvântări şi conferinţe, a fost, alături de alţi iluştri bărbaţi francezi, prieteni ai Românilor, unul din puternicii sprijinitori ai cauzei

și culturii românești în fața lumii occidentale. Iată de ce știrea morții sale, oricât de firească, ne-a emoționat adânc.

La 28 Decemvrie 1943 ne-a părăsit eminentul jurist Vespasian Erbiceanu, membrul nostru corespondent. Apropiat de Academia Română din 1908 prin încununarea cu un premiu a uneia din valoroasele sale scrieri de Drept, regretatul dispărut, dela alegerea sa ca membru corespondent și până acum doi-trei ani, când boala l-a împiedecat dela orice activitate, a urmărit de aproape și cu viu interes lucrările noastre în ședințele publice și intime. Activitatea sa juridică — teoretică și practică — i-a fost răsplătită prin înălțarea, în 1930, la demnitatea de membru al Inaltei Curți de Casație și prin chemarea sa printre membrii corespondenți ai Academiei Române în 1932.

Constantin Stoicescu, stins prematur, la 29 Mai, era singurul și emeritul reprezentant în Academia Română al științei Dreptului roman, în câmpul căreia desfășurase o activitate timp de aproape patru decenii.

Profesor la Facultatea de Drept din Capitală, fost Decan al acestei Facultăți, Constantin Stoicescu și-a întemeiat numeroasele sale lucrări de Drept roman, prelegerile sale ținute la Universitate în această specialitate peste 30 de ani cu o rară punctualitate, în fine cercetările sale și în alte domenii ale Dreptului, pe o cunoaștere adâncă a culturii clasice greco-romane, pentru care avea un cult și o iubire nemăsurată. In îndelungata și bogata sa activitate profesorală glasul său adesea s'a ridicat cu autoritate spre a pune pe planul întâiu al atenției publice și a celei oficiale însemnătatea studiilor clasice pentru formarea caracterelor și pentru întărirea învățământului nostru.

Prin moartea sa, țara pierde o figură proeminentă a învățământului superior și un caracter de elită, iar Academia pe unul dintre asociații săi, care ținea să-și dea cu toată bunăvoința colaborarea la lucrările sale, ori de câte ori era solicitat. De vieața sa academică din ultima vreme se leagă o comunicare de specialitate cetită și ascultată cu viu interes într'una din ședințele noastre publice. De aceea de după moarte, regretatul coleg și-a legat amintirea printr'un legat, cu destinație culturală, pe care l-a testat Instituțiunii noastre.

Mircea Djuvara, emeritul profesor de Teoria generală a Dreptului și de Dreptul Public la Universitatea din București, a încetat din vieață la 7 Noemvrie 1944, cernind știința Filosofiei Dreptului de pretutindeni, în câmpul căreia se ilustrase printre specialiștii contemporani.

Clasic prin proprie structură sufletească și adept convins al gândirii kantiene, regretatul coleg, prin lucrările sale despre Teoria generală a Dreptului, despre noțiunea de Drept, despre izvoarele Dreptului, despre raporturile Dreptului cu morala și cu rațiunea, despre funcțiunea sa

socială, — a elaborat o filosofie a Dreptului, în care apără clasicismul rațional juridic, fundat pe ordine și supunere la normele raționale ale Justiției, împotriva anarhiei romantismului juridic, care lasă Justiția la bunul plac al impulsiunilor, fie individuale, fie colective.

Aceste lucrări, cu remarcabile calități literare de expunere, l-au impus atenției cercurilor de juriști la noi, dar mai ales în străinătate, unde a fost chemat la înalte demnități, ca aceea de Vicepreședinte al Institutului Internațional de Filosofia Dreptului și Sociologie Juridică, de membru al Institutului de Drept Public din Franța, de profesor la Academia de Drept Internațional din Haga, de membru de onoare al Academiei de Științe și Artă din Boston.

Alegându-l, în 1936, printre membrii corespondenți, Academia Română nu-și asocia numai pe juristul de reputație europeană, dar și pe omul de rară distincție personală și de fină și artistocratică ținută în vieață.

Pe Ion Andrieșescu, fostul Director al Muzeului de Arheologie și profesor pentru disciplina Preistoriei la Universitatea din București, decedat la vârsta de numai 56 de ani, după doi ani de mistuitoare suferințe fizice, Academia Română îl chemase în 1928 printre membrii săi corespondenți pentru meritele sale de cercetător și descoperitor în câmpul Preistoriei românești. Căci Ion Andrieșescu a putut adăuga atât de mult din rodul activității sale fecunde la vechile cunoștințe ale acestei discipline, preînnoindu-le, încât, nu fără dreptate, a fost socotit drept fondator al Preistoriei românești.

Rezultatele campaniilor sale de săpături, publicate în memorii, în care « se vede aceeași profundă onestitate a informației, aceeași deplină stăpânire a ei, același curaj în a prezenta ipotezele care se impun spiritului critic », cum le-a calificat Profesorul Nicolae Iorga, au servit strălucitului arheolog Vasile Pârvan la reconstrucția trecutului nostru preistoric, în monumentala sa operă *Getica*.

Intr'un sens mai larg s'ar putea afirma că legăturii științifice a lui Ion Andrieșescu cu Vasile Pârvan — reflectată și în alcătuirea în comun a hărții arheologice a pământului românesc — datorim, în bună parte, și puternica mișcare științifică, pe care școala de tineri învățați arheologi a marelui maestru a imprimat-o curând după decesul prematur al acestuia, studiului vechilor civilizații carpato-danubiene și care a stârnit un adevărat entuziasm în ultimele două decenii în straturile cele mai adânci ale intelectualității noastre pentru titlurile de nobleță ale națiunii românești, care, acum pentru întâia oară, se invederau mai vechi cu peste 1000 de ani înaintea epocii creștine.

Stingerea din vieață a profesorului Ion Ciurea, în ziua de 20 Martie 1943, în urma unei lungi suferințe, a însemnat o crudă încercare pentru știința românească. Căci profesorul Ciurea se bucura de o mare stimă în cercurile noastre științifice, care s'au simțit onorate de faima pe care lucrările sale și-o câștigase și în străinătate. Rezultat a

cercetărilor migăloase de laborator, mai toate aceste lucrări poartă pecetea originalităţii şi îmbogăţesc, prin descoperiri nouă, capitolele celor mai variate domenii de patologie animală, de bacteriologie, dar mai ales de parazitologie animală în domeniul căreia mult regretatul învăţat a produs lucrări de reputaţie universală, date la lumină în mari reviste de specialitate franceze, germane, engleze şi americane şi care i-au atras numeroase distincţii din partea societăţilor savante. Fără îndoială că acea care-l va fi bucurat mai mult va fi fost alegerea sa ca membru al bătrânei Academii de Ştiinţe din Halle, pe care a cinstit-o şi a ilustrat-o nume celebre ca ale lui Cuvier, Darwin, Goethe, Linné, Alex. von Humboldt, precum şi ale neuitaţilor noştri colegi Dr. G. Marinescu şi Dr. Gr. Antipa.

Cu trecerea sa în eternitate, Ion Al. Rădulescu-Pogoneanu îşi încheie o fecundă carieră didactică şi o folositoare activitate publicistică pe terenul culturii naţionale, desfăşurată timp de o jumătate de secol cu distincţie, cu seninătate şi cu o nobilă modestie.

Pedagog şi literat prin vocaţie, Ion Al. Rădulescu-Pogoneanu s'a format la şcoala, dominată de idealul perfecţiunii, a lui Titu Maiorescu şi şi-a desăvârşit studiile la aceea a lui Wilhelm Wundt, în Leipzig, spre a deveni, mai apoi, dela catedra de pedagogie practică, ca şi dela aceea, temporar slujită, de sociologie, etică şi estetică dela Universitatea din Bucureşti, îndrumătorul unei întregi generaţii de profesori în cariera grea a profesoratului.

Spirit multilateral, Ion Al. Rădulescu-Pogoneanu impresiona pe cei ce-l apropiau prin diversitatea culturii sale, prin temeinicia şi preciziunea cunoştinţelor, pe care le avea în variatele domenii ale literelor, filologiei, filosofiei, istoriei şi chiar ştiinţelor pozitive.

Titlul de merit deosebit, însă, al profesorului Ion Al. Rădulescu-Pogoneanu stă, fără îndoială, în colaborarea sa la marea operă naţională a *Dicţionarului limbii române*. Vieaţa sa şi-a închinat-o acestei opere, în forma cea mai grea, dar cu atât mai valoroasă, a revizuirii părţii formale a textului şi a controlului neologismelor.

Pentru o asemenea lucrare Academia nu putea face o mai fericită alegere. Căci Ion Al. Rădulescu-Pogoneanu poseda, prin inclinaţiune firească, geniul limbii româneşti într'un grad, pe care nu l-au putut atinge — îndrăsnim a spune — mulţi dintre filologii noştri consacraţi. El avea marele dar de a surprinde esenţa termenilor, de a le fixa sensurile, de a distinge şi separa nuanţele. Ajutat în această subtilă operă de discriminare de instrucţia şi bogata sa cultură filosofică, tot pe atât cât de propria-i intuiţie, Ion Al. Rădulescu-Pogoneanu ajunsese a fi un «savant» al expresiei româneşti. De aci limpezimea scrisului său, care l-a aşezat printre stiliştii calificaţi ai literelor române; de aci lupta, dusă chiar printre colegii săi, colaboratori la lucrarea *Dicţionarului*, împotriva neologismelor şi folosirii lor acolo unde nu lipsesc termenii româneşti potriviţi pentru a reda nuanţele ideilor; de aci stră-

dania sa, mai totdeauna încununată de succes, de a afla cuvântul românesc care poate înlocui pe cel străin.

Privită sub acest unghiu, colaborarea sa la lucrarea *Dicționarului*, clădită pe cerința îndatoririi naționale de a cultiva și promova limba maternă, mai înainte de a fi fost o operă științifică, a fost una normativă. Spre consacrarea muncii neobosite ce a depus în serviciul acestui ideal, Academia Română și-l asociase, de mai bine de un sfert de veac, ca membru corespondent la Secțiunea Literară.

Când acum câteva luni primeam în această incintă din mâinile colegului nostru d-l Mihail Sadoveanu darul operelor complete ale poetului Ion Pillat, strânse în trei volume și orânduite așa cum dorea el să le înfățișeze posterității, cine s'ar fi putut gândi că sigiliul morții va închide pentru eternitate, într'un timp atât de scurt, foaia ultimă a operei sale poetice? Căci la 17 Aprilie sfârșea, în plină și viguroasă desfășurare, odată cu vieața poetului, ce nu atinsese încă 54 de ani, una din cele mai fecunde inspirații poetice, crescută în ogorul literelor românești în ultimele trei decenii.

Poet prin vocațiune, Ion Pillat a avut de timpuriu conștiința și mândria nobilei sale vocațiuni. El i-a sacrificat orice ambiție și orice carieră, la care îl puteau deplin îndreptăți strălucitele sale studii făcute la Paris în domeniile Dreptului și Literelor. El i-a închinat melodioasa sa sensibilitate, inspirațiile sale cele mai fericite, darul nativ al coloarei — într'un cuvânt tot ce putea da sens și cuprins întregii sale vieți spirituale. In jurul ei poetul a adunat și cristalizat — spre a o întări și adânci — o documentare de estet din cele mai bogate, culeasă din studiul pasionat al poeziei naționale și al celei universale.

Căci nicio formă a frumosului literar nu i-a rămas străină, precum niciuna din literaturile popoarelor de pretutindeni nu i-a rămas necercetată, încă din primii ani ai adolescenței sale. I s'a recunoscut în deobște precocitatea talentului, a educației artistice, a rafinamentului.

Din contactul cu marile emoții ale poeziei marilor artiști Albert Samain, Francis Jammes, Jean Moréas, Paul Valéry, Goethe, Holderlin, Rainer Maria Rilke, Hugo von Hofmannsthal și alții, începuturile sale literare s'au hrănit și s'au înrâurit, congenial, de impresionismul unora, de simbolismul altora, de clasicismul celor mai multora.

După primele sale volume de poezii, dominate de influențe străine, Ion Pillat se întoarce, încetul cu încetul, spre pământul strămoșesc, spre dragostea de moșie, spre peizajul familiar al copilăriei.

Originalitatea sa — una din puținele autentic românești în lirica ultimului pătrar de veac — țâșnește, acum, viguros din această ciocnire cu realitățile autohtone, iar talentul său neîntrecut de versificator își găsește câmp liber de expresie în evocarea, superior lirică, a locurilor natale, a familiei proprii, a priveliștilor argeșene, a boierilor de baștină. Poetul ajunge, astfel, să se fixeze în realitățile noastre tradiționale și să se integreze în literatura națională, cultivată, dela Alecsandri, de

un neîntrerupt lanţ de scriitori de seamă. « Poezia unui popor, — conchide poetul însuşi din roadele propriei sale originalităţi — nu poate deveni de interes universal înainte de a-şi fi găsit şi exploatat propriul său suflet naţional în forma artistică cea mai înaltă ».

Viitorul îi va consacra opera cuprinsă în 16 volume de poezii, scrise cu atâta voinţă de desăvârşire. El îi va aşeza numele în panteonul literelor româneşti alături de al celor mai de seamă poeţi ai neamului.

Incheind aceste cuvinte omagiale, să trimitem, Domnilor Colegi, din reuniunea noastră plenară de azi, tuturor acestor scumpi dispăruţi, acolo, în lumea umbrelor, unde sufletele lor s'au cufundat în eternitate, să le trimitem, zic, salutul emoţionat al duioaselor noastre amintiri din vieaţa împreună petrecută pe pământ. Şi fiindcă vieaţa aceasta nu stă pe loc, să ne întoarcem iarăşi la lumea noastră, a celor rămaşi, spre a încresta mai departe, în acest raport, evenimentele de seamă ale cronicei noastre academice. Căci aceşti trişti ani îndoliaţi de atât de multe pierderi, ne-au adus câteva mulţumiri, pricinuite de recunoaşterea publică a activităţii, pe care colegii noştri în vieaţă, înfruntând toate neprielniciile vremii, o depun statornic şi neobosit pe terenul ştiinţelor şi al literelor.

Astfel a fost, pentru noi toţi, prilej de mulţumire şi reconfortare morală oamagiul pe care l-am adus în această incintă, prin glasul colegului Vicepreşedinte, d-l N. Vasilescu Karpen, în şedinţa dela 8 Octomvrie 1943, colegului nostru d-lui Dim. Pompeiu, cu prilejul împlinirii vârstei de 70 de ani. Persoana sa şi nepreţuita sa operă ştiinţifică au fost, cu această ocaziune, obiectul unei dorite manifestări a vechilor noastre sentimente de sinceră prietenie şi de colegială admiraţie.

Ne-am asociat, într'altă şedinţă, anume la 20 a aceleiaşi luni, cu deosebită plăcere, la urările pe care un Comitet de profesori şi intelectuali Clujeni le-au adresat colegului nostru d-lui Prof. Ion Lupaş cu prilejul împlinirii a 60 de ani. Acel Comitet, prin Preşedintele său, care este Secretarul d-voastră general, a înmânat, în mijlocul nostru, d-lui coleg Lupaş, publicaţiunea omagială, întocmită cu colaborarea a numeroşi savanţi români şi străini din Europa şi chiar din America. Ea urma să-i fie oferită la Cluj, în 1940, dacă planul acestei sărbătoriri n'ar fi fost zădărnicit de sfărmarea hotarelor ţării din acea vreme şi de părăsirea Clujului.

Un cald şi entuziast omagiu a primit din partea Instituţiunii noastre şi colegul nostru d-l Mihail Sadoveanu la împlinirea a patru decenii dela publicarea primei sale opere — volumul « Povestiri », apărut în Iulie 1904. Nepieritoarea sa creaţie literară a fost, cu acest prilej, glorificată de Preşedintele nostru în şedinţa dela 17 Noemvrie, după expunerea pe care colegul corespondent d-l Tudor Vianu a făcut-o asupra ei într'o comunicare publică ţinută în aceeaşi şedinţă.

ACTIVITATEA ŞTIINŢIFICĂ ŞI CULTURALĂ

Domnilor Colegi,

După cum e bine cunoscut, activitatea ştiinţifică a Academiei se îndeplineşte prin comunicările făcute în şedinţele noastre săptămânale, publice şi intime, prin publicaţiunile pe care le tipărim an cu an în *Anale* şi în colecţiunile speciale, şi prin relaţiunile culturale pe care le cultivăm cu lumea dinlăuntru şi dinafară a ţării, la care se adaugă, ca mijloace pentru promovarea acestei activităţi, premiile şi bursele de studii pe care le conferim an de an.

Şedinţele

Starea de războiu şi îngrijorările pe care evenimentele legate de mersul frontului şi de soarta însăşi a ţării, le-au sporit zilnic în cugetele noastre, n'au putut întrerupe activitatea în şedinţele noastre de Corp, până la atacurile aeriene asupra Capitalei, începute la 4 Aprilie şi continuate după aceea fără întrerupere până spre sfârşitul lunii August 1944. Aceste atacuri şi măsurile luate de autorităţile noastre militare au obligat populaţia la părăsirea Capitalei pe o scară foarte întinsă. Cea mai mare parte din colegii noştri au fost nevoiţi astfel să se refugieze în localităţi mai ferite de dezastrele bombardamentelor. Cei rămaşi în Capitală şi cei care se aflau evacuaţi mai în apropierea ei au continuat totuşi să se întrunească regulat în şedinţe săptămânale până la intrarea Academiei în vacanţa de vară. Ei s'au adunat şi după aceea, în tot timpul verii, în întruniri intime de lucru, în fiecare Vinere.

Până la vacanţa Sărbătorilor Paştilor din anul trecut, lucrările noastre de plen şi-au continuat mersul în acelaşi ritm şi cu aceleaşi rezultate ca în anii precedenţi, cum dau dovadă numărul mare de comunicări publice ţinute şi multele cereri din partea d-lor colegi de a li se rezerva şedinţe pentru comunicări, în bună parte rămase nesatisfăcute. Din această cauză Delegaţiunea cu greu a putut păstra în acea perioadă câteva şedinţe intime pentru lucrările mai importante şi mai urgente ale plenului. Am fost chiar nevoiţi să consacrăm acestor lucrări şi câteva şedinţe de sesiune generală extraordinară. Astfel la 30 Iunie, la 9 Octomvrie 1943 şi la 31 Martie 1944 Instituţiunea noastră a fost convocată în sesiuni generale extraordinare fie pentru a decide asupra acceptării unor însemnate legate şi donaţiuni — ca de pildă legatul defunctului Dimitrie Pâncescu şi donaţiunea d-lui Stelian Popescu făcută în numele ziarului « Universul » — fie pentru a statornici drepturile de prelevare ale Academiei asupra veniturilor Fundaţiunii Elias şi a autoriza această Fundaţiune să facă anumite acte de dispoziţiune în legătură cu administrarea şi plasarea fondului său de numerar, — fie, în sfârşit, pentru a lua măsurile necesare în caz că nu ne-am fi putut întruni în sesiunea generală din Mai trecut, cum de altfel s'a şi întâmplat, dând Delegaţiunii depline puteri de a conduce afacerile Academiei, cu drept de a încheia chiar acte de dispoziţie.

Afară de aceasta Delegaţiunea a socotit necesar să întrunească plenul într'o şedinţă intimă, cu caracter excepţional, la 8 Ianuarie 1944, a doua zi după încetarea din vieaţă a mult regretatului Ion Simionescu, pentru a învesti — potrivit art. 15 din Statute — până la viitoarea sesiune generală ordinară, cu exerciţiul atribuţiilor prezidenţiale pe cel mai vechiu membru al Academiei dintre cei trei Vicepreşedinţi — pe d-l D. Gusti — şi pentru a stabili programul funeraliilor neuitatului nostru fost Preşedinte, hotărînd ca rămăşiţele lui pământeşti să fie aduse şi expuse în sala de şedinţe a Academiei, unde s'a săvârşit, cu multă solemnitate, serviciul divin al înmormântării.

Dela reluarea activităţii Academiei în toamna trecută, şedinţele noastre s'au urmat cu regularitatea obişnuită a vremurilor normale, aşa că în decursul celor doi ani academici expiraţi s'au ţinut în total 76 şedinţe (39 în 1943—1944 şi 37 în 1944—1945) din care 39 publice, pentru tot atâtea comunicări făcute: 5 de membri ai Secţiunii literare (3 activi şi 2 corespondenţi), 26 de membri ai Secţiunii istorice (23 activi şi 3 corespondenţi), 7 de membri ai Secţiunii ştiinţifice (3 activi şi 4 corespondenţi) şi 1 de un membru de onoare. Din aceste şedinţe publice, numeroase au avut caracter comemorativ, fiind consacrate pomenirii în Academie a unor iluştri oameni de ştiinţă români şi străini sau comemorării unor importante evenimente din istoria neamului nostru.

Astfel, la 12 Noemvrie 1943, d-l coleg Dr. C. I. Parhon a vorbit despre vieaţa şi activitatea D-rului Nic. Kretzulescu, cu prilejul împlinirii unui secol dela publicarea primului tratat de anatomie în limba română, moment important pentru istoria medicinii la noi. La 10 Noemvrie 1944, d-l coleg Nic. Bănescu a rostit o impresionantă cuvântare în care a pus în deplină lumină, cu extrase din scrierile şi articolele lui Nicolae Iorga, lupta aprigă şi curajoasă pe care marele nostru cărturar a dus-o pentru asigurarea libertăţii nu numai a poporului român, ci şi a celorlalte popoare ale lumii, la fel oprimate şi ameninţate a fi subjugate de cutropitorii acestei libertăţi, luptă pe care a trebuit s'o plătească cu tributul vieţii sale. La 15 Decemvrie 1944 d-l coleg I. Lupaş ne-a arătat, după fragmente din corespondenţa lui Ion Bogdan cu savanţii străini, cât de mult a fost preţuit, ca slavist, în lumea specialiştilor, mult regretatul nostru istoric şi filolog. La 17 Decemvrie 1943, d-l Gh. Oprescu, membru corespondent la Secţiunea literară, s'a făcut interpretul durerosului ecou pe care moartea marelui istoric de artă şi prieten al neamului nostru, Henri Focillon l-a provocat în cercurile intelectuale române şi mai ales ale Academiei noastre, al cărei membru de onoare a fost ilustrul învăţat francez.

Au mai făcut, apoi, comunicări comemorative: d-l Prof. I. Răducanu, corespondent al Secţiunii Istorice — la 15 Octomvrie 1943 — pentru 150 de ani dela naşterea celebrului economist american Henry Carey; d-l Prof. Eug. Angelescu, corespondent al Secţiunii ştiinţifice, la 5 Noemvrie 1943, pentru 200 de ani dela naşterea lui Lavoisier

și d-l coleg D i m. P o m p e i u, la 19 Noemvrie 1943, pentru 200 de ani dela publicarea tratatului de Dinamică al lui d'Alembert, comunicare plină de noutate și de interes.

Evenimente și momente istorice mai însemnate din trecutul neamului au ținut să comemoreze: colegul S i l v i u D r a g o m i r, la 26 Noemvrie 1943, un sfert de veac dela împlinirea actului istoric al Unirii dela Alba-Iulia, expunând împrejurările în care a avut loc Adunarea Națională și rostul ei istoric și colegul General R a d u R o s e t t i, la 10. Decemvrie 1943, centenarul Artileriei române, vorbind despre rolul acestei Artilerii în războiul independenței dela 1877/78. Apoi, în ședințe intime prin glasul d-lui coleg I o n I. N i s t o r, la 26 Noemvrie 1943, a fost semnalată aniversara a 100 de ani împliniți de când M i h a i l K o g ă l n i c e a n u și-a rostit în aula Academiei Mihăilene memorabilul său «Cuvânt introductiv» la cursul său de istorie națională. Tot d-sa, în ședința dela 11 Februarie 1944, a asociat Instituțiunea noastră la comemorarea a 526 de ani, împliniți la 31 Ianuarie 1944, dela moartea Domnului muntean Mircea cel Bătrân, iar în ședința dela 15 Februarie 1945 a omagiat memoria Țarului Rusiei Petru Cel Mare, cu ocazia împli- nirii la 8 Februarie, a 220 de ani dela moartea marelui monarh.

Restul comunicărilor ținute în cursul acestor doi ani au tratat subiecte științifice — originale și importante — din domeniul specialității celor ce le-au rostit. Iată lista și a unora și a altora:

La 4 Iunie 1943 d-l S t. C i o b a n u.

La 11 Iunie d-l N. B ă n e s c u, *Precizări istorice cu privire la ducatele bizantine Paristrion-Paradunavon și Bulgaria.*

La 18 Iunie d-l I o n I. N i s t o r.

La 17 Septemvrie d-l I o n I. N i s t o r, *Originea Românilor din Balcani.*

La 1 Octomvrie d-l C. B u d e a n u, membru corespondent, *Problema electrificării în România.*

La 8 Octomvrie d-l I o n I. N i s t o r, *Vlahiile din Tesalia și Epir.*

La 15 Octomvrie d-l I o n R ă d u c a n u, membru corespondent, *Henry Carey, doctrinar al naționalismului economic și spiritualitatea românească (1793—1879)*

La 22 Octomvrie d-l General R. R o s e t t i, *Un capitol al luptei pentru neatârnare.*

La 29 Octomvrie d-l I o n L u p a ș, *Doi precursori ai lui Horia la Curtea împărătească din Viena.*

La 5 Noemvrie d-l E u g. A n g e l e s c u, membru corespondent, *La 200 de ani dela nașterea lui Lavoisier.*

La 12 Noemvrie d-l Dr. C. I. P a r h o n, *Vieața și activitatea D-rului Nicolae Kretzulescu.*

La 19 Noemvrie d-l D i m. P o m p e i u, *O comemorare — d'Alembert și principiile Mecanicei.*

La 26 Noemvrie d-l Silviu Dragomir, *Adunarea națională dela Alba-Iulia și rostul ei istoric*

La 3 Decemvrie d-l Ion I Nistor.

La 10 Decemvrie d-l General R. Rosetti, *Centenarul Artileriei române și rostul ei în războiul dela 1877—78.*

La 17 Decemvrie d-l George Oprescu, membru corespondent, *Un mare istoric de artă prieten al Românilor — Henri Focillon.*

La 14 Ianuarie 1944 d-l Dr. Gr. T. Popa, membru corespondent, *Știința ca bază de premenire a omului.*

La 31 Ianuarie d-l General R. Rosetti, *Operațiuni militare puțin cunoscute din războiul pentru Independență*

La 28 Ianuarie d-l Ion I. Nistor, *Clasele boierești din Moldova și privilegiile lor.*

La 4 Februarie N Cartojan, *Introducerea limbii române în biserică.*

La 11 Februarie d-l Gh. Tașcă, membru corespondent, *Unitatea economică a Transilvaniei cu România.*

La 18 Februarie d-l C. Rădulescu-Motru, *Rolul educativ al filosofiei.*

La 25 Februarie d-l Ion I. Nistor, *Așezările bulgare și găgăuțe din Basarabia.*

La 3 Martie d-l Ing. N Caranfil, membru corespondent, *O politică a orașelor.*

La 10 Martie d-l C. Lacea, membru de onoare, *Cetatea de pe Tâmpa de lângă Brașov și «cătunul» de subt ea.*

La 17 Martie d-l Silviu Dragomir, *Probleme critice din istoria veche a Românilor, Românismul balcanic în Evul Mediu.*

La 24 Martie d-l General R. Rosetti, *Privire generală asupra artei militare a Românilor.*

La 31 Martie d-l Ion I. Nistor, *Năvălirea Slavilor în Dacia și absorbirea lor de către provincialii romani.*

La 10 Noemvrie d-l N Bănescu, *Nicolae Iorga, martir al libertății popoarelor.*

La 17 Noemvrie d-l Tudor Vianu, membru corespondent, *Patru decenii dela apariția primei opere a d-lui Mihail Sadoveanu.*

La 1 Decemvrie d-l Ion I. Nistor, *Legăturile cu Ohrida și exarhatul plaiurilor.*

La 8 Decemvrie d-l General R. Rosetti, *Proiecte de operațiuni din anii 1876—1878.*

La 15 Decemvrie d-l Ion I. Lupaș, *Ioan Bogdan în lumina unor fragmente din corespondența sa.*

La 26 Ianuarie 1945 d-l Ion Nistor, *Țara Severinului și Banatul Timișean.*

La 2 Martie d-l Ion I. Nistor, *Relațiile principilor Caragheorghe și Miloș Obrenović cu Țara Românească.*

La 16 Martie d-l Andrei Rădulescu, *Influențe franceze asupra Dreptului român până la 1864.*

La 6 Aprilie d-l Ion I. Nistor, *Ravagiile epidemulor de ciumă și holeră și instituirea cordonului carantinal la Dunăre.*

La 20 Aprilie d-l Traian Săvulescu, *Entomologul filosof Aristide Caradja.*

La 27 Aprilie d-l Const. Marinescu, membru corespondent, *Săbii brâncovenești.*

Publicațiunile

Creșterea peste orice prevedere, în timpul din urmă, a costului tiparului și hârtiei, ne-a adus într'o situațiune din cele mai dificile în ce privește publicațiunile noastre — văzându-ne nevoiți ori să reducem numărul lor, ori să căutăm în alte părți, decât în resursele noastre insuficiente, mijloacele necesare pentru editarea lor. Am făcut și una și alta, pentru a putea menținea numărul publicațiunilor Academiei Române, în anii 1943—44 și 1944—45, micșorat numai cu 25% față de anii precedenți.

S'au tipărit, în totul, în acest răstimp de doi ani, 104 volume și broșuri, în al căror număr, în primul loc, intră *Analele — Desbateri* și *Memorii* — și *Buletinele Secțiunilor* care în niciun caz nu pot fi nici reduse și nici amânate. Astfel, pe lângă volumul de *Desbateri* pe 1942—43 (volumul pe anii 1943—45 fiind sub tipar), s'au tipărit 62 de *Memorii* (6 ale Secțiunii Literare, 30 ale Secțiunii Istorice și 26 ale Secțiunii Științifice), cea mai mare parte din ele cuprinzând comunicările ce s'au făcut în ședințele noastre publice. Din *Buletinul Secțiunii Literare* (Langue et Littérature) a apărut vol. II, pe 1943. Din *Buletinul Secțiunii Istorice* au ieșit regulat câte două fascicule semestriale, formând tomurile XXIV și XXV pe anii 1943 și 1944. Iar din *Buletinul Secțiunii Științifice* a continuat apariția la timp a celor 10 numere în fiecare an.

In colecția de *Studii și Cercetări*, în care au apărut până acum 60 de volume, s'au mai tipărit încă 8 volume. Și anume: 2 volume (LXI și LXV) din publicațiunea așa de utilă tinerilor noștri cercetători istorici, a venerabilului Prof. Gh. Popa-Lisseanu, corespondent al Secțiunii Istorice: *Dacia în scriitori clasici* (I — autorii latini clasici și post-clasici și II — autorii greci și bizantini); 2 volume (al 3-lea și al 4-lea) din mult ceruta și căutata *Istorie a Filosofiei contemporane* (LXII și LXVII) a d-lui coleg P. P. Negulescu; 3 volume din seria de publicațiuni privitoare la economiștii români a d-lui coleg Victor Slăvescu, *Vieața și opera economistului Dionisie Pop Marțian, 1829—1865* în 2 volume (LXIII și LXIV) și *Corespondența dintre Ion Ionescu dela Brad și Ion Ghica, 1864—74* (LXVI). De asemenea lucrarea d-lui Prof. Tache Papahagi, *Paralele filologice greco-române*, traduceri din poezia populară greacă și note de folklor, filologie și etnografie (LXVIII).

In *Etudes et Recherches* a apărut un singur volum (XV) al d-lor Wilhelm K. Knechtel şi Sergius A. Panin, *Oekologisch-zoographisches Studium an Coleopteren des rumanischen Faunagebietes*. La fel în colecţia *Discursuri de recepţiune* s'a tipărit numai unul singur — al 81-lea din serie — Discursul d-lui Gh. I. Brătianu, *Nicolae Iorga, istoric al Românilor*, rostit în şedinţa publică solemnă dela 26 Mai 1943, cu răspunsul d-lui Alex. Lapedatu.

In fine, din publicaţiunile speciale, iniţiate şi făcute sub auspiciile Academiei, au apărut primele două volume din *Studii şi Documente privitoare la Revoluţia Românilor din Transilvania în anii 1848—49*, operă proiectată de autorul ei, d-l coleg Silviu Dragomir, în 6 volume şi care ar trebui tipărită complet până în 1948, pentru serbarea centenarului mişcărilor revoluţionare dela 1848. Mijloacele materiale pentru imprimarea acestor două volume ne-au fost oferite de Banca Naţională a României, căreia ţinem să-i exprimăm şi aci cele mai vii şi recunoscătoare mulţumiri. Se ştie că o publicaţiune similară, *Anul 1848 în Principatele Române*, tot în 6 volume, a apărut, tot sub auspiciile Academiei, la 1898, cu prilejul serbării semicentenarului aceleiaşi mişcări revoluţionare.

Tot prin îngrijirea Instituţiunii noastre s'au tipărit ultimele trei volume (8, 9 şi 10) din traducerea franceză a monumentalei opere de sinteză a istoriei noastre naţionale a lui Nicolae Iorga, operă publicată în limba română în zece volume. Traducerea a fost făcută de autorul însuşi, căruia însă nu i-a fost dat a imprima decât şapte volume. Era o datorie de ordin moral şi naţional pentru Academia Română să ducă până la capăt această operă a marelui nostru istoric. Străduinţele noastre au fost încununate de succes. Cu sprijinul Ministerului Educaţiei Naţionale am tipărit, cum am zis, în aceşti doi ani din urmă, ultimele trei volume; opera va fi încheiată cu un indice general a cărui întocmire şi redactare şi-a luat-o asupra-şi Institutul de Istorie universală « N. Iorga » de sub direcţia d-lui Prof. Gh. I. Brătianu.

Incheind acest capitol al publicaţiunilor trebue să arătăm, cu multă satisfacţie, că, graţie stăruinţelor colegului nostru General Radu R. Rosetti, s'a imprimat, în cursul anului încheiat, chiar în timpul aprigelor bombardamente aeriene ale Capitalei, volumul al 4-lea — cu addenda şi corrigenda — din *Bibliografia românească veche*. Această frumoasă operă de care va rămânea legat pentru totdeauna numele acelor mari iubitori şi păstrători ai cărţii româneşti, care au fost Ion Bianu şi colaboratorii săi Nerva Hodoş şi d-l Dan Simonescu, s'a încheiat, în aceleaşi admirabile condiţiuni tehnice ca şi volumele precedente. Academia Română poate porni acum la realizarea celei de a doua părţi a programului de lucrări în această direcţie, conceput şi preconizat de Ion Bianu — a Bibliografiei publicaţiunilor româneşti dintre 1830—1880.

In acelaşi cadru de lucrări bibliografice se înscrie şi *Creşterea Colecţiunilor Academiei Române* — stampe, manuscrise, documente, numismatică — pe 1938—42, ca continuare a publicaţiunii cu acelaşi titlu,

inițiată tot de neuitatul și mult meritosul fost Bibliotecar al Instituțiunii noastre, — publicațiune foarte necesară și mult cerută de Bibliotecile și casele mari de editură din străinătate.

In curs de tipărire se află: vol. V din Istoria filosofiei contemporane a d-lui P. P. Negulescu și vol. XXII din *Documente privitoare la Istoria Românilor*, marea colecție de acta externa cunoscută lumei științifice dela noi și din străinătate sub denumirea de Documentele Hurmuzaki — volum ce cuprinde actele Agenților consulari austriaci din fostele Principate române și care se tipărește — ca și cele două volume precedente — XX și XXI — sub supravegherea d-lui coleg Ion I. Nistor.

Numai din *Dicționarul limbii române* n'a putut apărea, spre marele regret al lumii noastre cărturărești, nimic dela 1940 încoace. Sunt gata însă de imprimat, în ultimă corectură cele dintâi 4 coale din litera *D (D-Datorie)*, ca și fascicula 3-a din literele *J-L (Lepăda-Lostoparniță)*. Când Tipografia ziarului « Universul », care și-a luat asupra-și imprimarea gratuită a Dicționarului nostru, își va relua lucrul, sperăm că acest material va putea fi definitiv imprimat.

Iată și lista completă a publicațiunilor apărute în 1943—44 și 1944—45:

ANALELE ACADEMIEI ROMÂNE, Seria III.

1. DESBATERILE. Tomul LXIII (1942—1943).

2. MEMORIILE SECȚIUNII LITERARE.

Tomul XII:

C. Rădulescu-Motru, *Din autobiografia lui Eufrosina Poteca.*

Tomul XIII.

Th. Simensky, *Limba hitită și rolul ei în gramatica comparată.*

C. Rădulescu-Motru, *Rolul educativ al filosofiei.*

G. Oprescu, *Un mare istoric de artă, prieten al Românilor, Henri Focillon.*

Constantin Lacea, *Cetatea de pe Tâmpa de lângă Brașov și « Cătunul » de subt ea*

Tomul XIV:

Tudor Vianu, *Patru decenii dela publicarea primei opere a Domnului Mihail Sadoveanu*

3. MEMORIILE SECȚIUNII ISTORICE

Tomul XXV:

I. Lupaș, *O lege votată în Dieta transilvană din Cluj, la 1842.*

— *Sfârșitul suzeranității otomane și începutul regimului habsburgic în Transilvania*

Giuseppe Lugli, *Il triplice significato: topografico, storico e funerario della Colonna Traiana.*

Ion I. Nistor, *Temeiurile romano-bizantine ale începuturilor organizației noastre de Stat.*
— *Organizarea oştirilor pământene sub regimul Regulamentului Organic.*
Dimitrie Gusti, *Legile Unităților Sociale.*
Generalul R. Rosetti, *Documente privitoare la misiunea lui Dimitrie Brătianu la Constantinopole, în toamna 1876 şi alte documente din arhiva d-lui G. G. Cantacuzino.*
Alex. Lapedatu, *Preludiile căderii lui Cuza-Vodă.*
G. Zane, *Ion Ghica către N. Bălcescu. Scrisori inedite din vremea pribegiei.*
Emil Diaconescu, *Acordul dela Reichstadt (1876) şi Tratatul dela Budapesta (1877).*
Victor Slăvescu, *Corespondența lui Ion Ghica cu Dimitrie Sturdza (1860—1880).*

Tomul XXVI:

— *Campania lui Mihai Viteazul în Pocuția.*
N. Bănescu, *Precizări istorice cu privire la ducatele bizantine Paristrion (Paradunavon) şi Bulgaria.*
D. Ciurea, *Problema originii şi sensului lui Io din intitulația şi subscripția documentelor româneşti*
Generalul R. Rosetti, *Un capitol al luptei pentru neatârnare.*
Constantin Karadja, *Portretul şi stema lui Grigorie Țamblac şi misiunea sa la Conciliul din Constanța.*
Ion I. Nistor, *Originea Românilor din Balcani şi Vlahiile din Tesalia şi Epir.*
Generalul R. Rosetti, *Centenarul reînființării artileriei române.*
Ion Răducanu, *Henry Charles Carey*
Generalul R. Rosetti, *Operațiuni militare puțin cunoscute din războiul pentru independență.*
Andrei Rădulescu, *Proprietatea în noul cod civil italian.*
G. Popa-Lisseanu, *Continuitatea Românilor în Dacia* (Retipărire din Tom. XXIII. Mem. 9 epuizat).
I. Lupaş, *Doi precursori ai lui Horia în audiență la curtea împărătească din Viena.*
Generalul R Rosetti, *Privire generală asupra artei militare a Românilor.*
Paul Nicorescu, *O inscripție a Impăratului Traian găsită la Cetatea Albă.*

Tomul XXVII:

Gheorghe I. Brătianu, *Tradiția istorică a descălecatului Moldovei în lumina nouălor cercetări.*
Gheorghe I. Brătianu, *Roman şi Vlachata în tradiția istorică a descălecatului Moldovei.*

4. MEMORIILE SECȚIUNII ȘTIINȚIFICE.

Tomul XVIII:

Const. Parvulesco, *Sur l'origine galactique du cortège planétaire et les pulsations des Galaxies.*

Iulia Mardare, *Contribuțiuni la studiul Aedinilor din România.*

Traian Săvulescu, *Inceputurile științei în România: Botanica.*

Al. Crainicianu, *Le dosage de l'hormone sexuelle masculine par un test biologique.*

M. Stamatiu, *Istoricul metodelor de exploatare a zăcămintelor de sare din România.*

Constantin Papp, *Flora pentru determinarea Briofitelor cunoscute în Moldova dintre Carpați și Prut.*

Gr. T. Popa, *Eine neue Auffassung uber die Hypophyse, begrundet durch die auf experimentellem Wege erzeugten Veranderungen.*

Tomul XIX:

M D. Mezincesco, *Quelques problèmes concernant l'alimentation de la population rurale de Roumanie.*

Th. Ionescu, *Cinquante ans de relations scientifiques entre les savants roumains et l'Academie des Sciences de Paris.*

N. Șanta, *Claude Bernard, omul, savantul, gânditorul.*

Dr. I. Iancu, *Structura funcțională a păretelui posterior al trunchiului.*

C. Budeanu, *Problema electrificării în România.*

C. I. Parhon, *Vieața și activitatea doctorului Nicolae Kretulescu.*

C. Motas et M-me J. Tanasachi, *Hydracariens des Carpates Roumaines.*

E. Angelescu, *La 200 de ani dela naștcrea lui Antoine-Laurent Lavoisier.*

D. Pompeiu, *O comunicare: D'Alembert și principiile mecanicei.*

N. Ciorănescu, *Sur les fonctions analytiques des plusieurs variables réelles.*

I. Simionescu, *Câțiva amoniți din cretaceul superior.*

Gr. T. Popa, *Reforma spiritului. Știința ca bază de premenire a omului.*

Dr. G. Palade, *Le « Ligamentum cruciforme » n'est-il qu'un retinaculum?*

N. Vasilesco Karpen, *Nouvelle théorie des piles électriques.* I.

N. Caranfil, *O politică a orașelor.*

Tomul XX:

Victoria G. Iuga, *Les hyménoptères anthophiles de Roumanie.*

C. I. Parhon și Gherta Werner, *Asupra modificărilor chimice ale sângelui în unele stări patologice și în special în sindromele endocrine.*

N. Vasilesco Karpen, *Nouvelle théorie des piles électriques*. II.
Elie Carofoli, *Théorie des ailes monoplanes d'envergure finie.*

LANGUE ET LITTÉRATURE. BULLETIN DE LA SECTION LITTÉRAIRE.

Vol.II. (1—2) 1943.

BULLETIN DE LA SECTION HISTORIQUE.
XXIV (1943), (1—2). XXV (1944) (1—2).

BULLETIN DE LA SECTION SCIENTIFIQUE.

Tome XXV. No. 9—10 (2 fasc.).
Supplément. *Bibliographie des travaux scientifiques parus en 1942.*
Tome XXVI. No. 1—10 (10 fasc.).
XXVII No. 1—6 (6 fasc.).

STUDII ŞI CERCETĂRI.

LXI. G. Popa-Lisseanu, *Dacia în autorii clasici.* I. Autorii latini clasici şi postclasici.
LXII. P. P. Negulesciu, *Istoria Filosofiei contemporane.* III.
LXIII—LXIV. Victor Slăvescu, *Vieaţa şi opera economistului Dionisie Pop Marţian.* 1829—1865. Vol. I şi II.
LXV. G. Popa Lisseanu, *Dacia în autorii clasici.* II. Autorii greci şi bizantini.
LXVI. Victor Slăvescu, *Corespondenţa între Ion Ionescu dela Brad şi Ion Ghica.* 1846—1874.
LXVII. P. P. Negulescu, *Istoria filosofiei contemporane.* IV.
LXVIII. Tache Papahagi, *Paralele folklorice (greco-române).* Traduceri din poezia populară greacă şi note de folklor, filologie şi etnografie.

ETUDES ET RECHERCHES.

XV. Wilhelm K. Knechtel und Sergius A. Panin, *Oekologisch-zoogeographisches Studium an Coleopteren des rumänischen Faunagebietes.*

DISCURSURI DE RECEPŢIUNE.

LXXXI, Gheorghe I. Brătianu, *Nicolae Iorga istoric al Românilor.* Discurs rostit la 26 Mai în şedinţă publică solemnă, cu răspunsul d-lui Alex. Lapedatu.

PUBLICAŢIUNI BIBLIOGRAFICE.

Bibliografia românească veche de Ioan Bianu şi Dan Simonescu. Tom. IV. Adăogiri şi îndreptări, 1944.
Creşterea Colecţiunilor, în anii 1938—1942, manuscrise, documente, numismatică, 1944.

PUBLICAȚIUNI SPECIALE.

Silviu Dragomir, *Studii și documente privitoare la Revoluția Românilor din Transilvania în anii 1848—49*. Vol. I și II. Sibiu, 1944, 2 vol.

N. Iorga, *Histoire des Roumains*. VIII, IX și X.

Relațiuni externe și interne

In dările noastre de seamă despre lucrările Academiei din anii precedenți, făceam constatarea că relațiunile, pe care le stabilisem cu lumea științifică din Europa, din Asia și de peste Ocean, din cauza stării generale de războiu, au ajuns să fie aproape neexistente. Din anul trecut ele au încetat cu desăvârșire. Numai puține fapte ne-au pus totuși, întâmplător și sporadic, în contact, în cursul acestor doi ani, cu străinătatea. Astfel în luna Mai 1943, Societatea de Geografie din Geneva a sărbătorit pe antropologul de renume mondial Eugène Pittard, coleg al nostru corespondent, care în lucrările sale s'a ocupat cu interes și simpatie și de România. Academia Română a luat parte la această sărbătorire prin colegul nostru corespondent, d-l George Oprescu, care, aflându-se atunci în Geneva, a prezentat o adresă omagială în numele Instituțiunii noastre.

In cursul aceleiași luni a avut loc în aula Universității din Padova inaugurarea bustului Stolnicului Constantin Cantacuzino, predat acestei Universtăți de delegații Academiei Române d-nii N. Vasilescu Karpen și N. Cartojan. Din delegația noastră la Padova făcea parte și colegul nostru d-l Ion Lupaș D-sa n'a participat însă la festivitate deoarece n'a putut căpăta viza de trecere prin Ungaria. Serbarea, desfășurată în sala construită pe locul unde a profesat pe vremuri Galileo Galilei, a fost deschisă de cuvântarea d-lui coleg N. Vasilescu Karpen, care, împreună cu regretatul coleg N Cartojan, a predat Universității bustul stolnicului în marmoră, împodobit cu o cunună de lauri și cu tricolorul românesc. Regretatul N. Cartojan a rostit un cuvânt despre personalitatea Stolnicului, despre aceea ce el datorește Padovei și despre însemnătatea sa în istoria și cultura românească. La masa oferită în seara acelei zilei Rectorului și Colegiului academic al Universității, de reprezentanții Legațiunii noastre la Roma, s'a distribuit celor prezenți broșura ocazională întocmită de d-l Ramiro Ortiz și de N. Cartojan, *Un erudito romeno a Padova. Lo Stolnic Constantin Cantacuzino*.

Trecând la arătarea faptelor mai importante cu privire la relațiunile noastre interne, vom aminti că, în ședințe dela 3 Decemvrie 1943, Instituțiunea noastră a evocat cu mare însuflețire, prin glasul fostului său Președinte, Ion Simionescu, a 25-a aniversară a Unirii Ardealului la patria mamă, iar mai apoi, în trei ședințe — la 27 Octomvrie 1944, după eliberarea și reîncadrarea Ardealului de Nord de către trupele române

sprijinite de glorioasele armate sovietice, — la 1 Decemvrie 1944, cu prilejul celei de a 26-a aniversare a aceleiași istorice Uniri, — în fine la 16 Martie 1945, îndată după reintegrarea definitivă a Ardealului de Nord în corpul Statului român, — prin glasul locțiitorului nostru de Președinte, Academia s'a asociat la bucuria și entuziasmul unanim cu care națiunea română a primit împlinirea dreptății sale istorice și și-a exprimat prinosul ei de mulțumire și recunoștință către toți acei care au luptat și sângerat pentru această împlinire, în deosebi către marii noștri aliați în frunte cu Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice.

Două momente grele din vieâța Academiei Române au găsit pe toți membrii săi strâns uniți în juru-i, gata a fi păzitorii solidari la apărarea drepturilor ei morale și materiale. Căci aceste drepturi au fost puse în discuțiune, în decursul acestor doi ani, întâia oară de decretul-lege publicat în Monitorul Oficial dela 14 Ianuarie 1944, a doua oară prin reforma agrară decretată și aplicată în țară în primăvara acestui an.

Decretul-lege din 14 Ianuarie 1944, prin dispozițiile sale, supunea controlului Statului administrația bunurilor donate sau testate instituțiilor de drept public Acest control s'ar fi putut aplica și Academiei Române. Poziția Instituțiunii noastre față de acest decret-lege și măsurile ce se impuneau a fi luate, pentru ca autonomia și libertatea ei să nu fie atinse, au reținut atenția domnilor colegi în cinci ședințe consecutive. Și nu se putea să nu fie reținută. Căci, înscrisă în legea ei organică dela 29 Martie 1879, independența Academiei Române în lucrările ei de orice natură și deci și în administrația bunurilor ei, a fost respectată sub toate regimurile politice, de-a-lungul existenței sale de aproape 80 de ani. In tot acest timp administrația propriu zisă a Academiei și aceea a patrimoniului ei a fost o carte deschisă în fața marelui public, pentrucă toate actele sale de administrație, bugetele și gestiunile sale au fost și sunt publicate an de an în *Analele* administrative. Această stare de fapt și de drept nu putea lăsa Academia Română în echivoc față de dispozițiunile Decretului din 14 Ianuarie 1944. Examinat în lumina lor — la cererea stăruitoare și energică a Academiei — de către diferitele Comisiuni juridice din Ministerul de Justiție, s'a constatat că acel decret-lege nu poate fi aplicat Academiei Române.

De altă parte posibilitatea exproprierii proprietăților noastre agricole n'a trecut nesemnalată de mai mulți domni colegi în ședințele de plen, în timp ce ea făcea obiectul preocupărilor îngrijorate ale Delegațiunii încă din timpul în care ideea acestei reforme căpătase enunțare publică. Intervenția Biroului Academiei, unită la străduințele depuse de unii dintre domnii colegi în frunte cu d-l Traian Săvulescu, pentru ca proprietățile noastre agricole să fie exceptate dela expropriere, au găsit deplină înțelegere la Guvern. Căci printre instituțiile care beneficiază de scutirea de expropriere, decretul pentru reforma agrară a înscris și Academia Română. Suntem datori a aduce și aci Guvernului și domnilor colegi cari au asigurat cu acest prilej păstrarea bunurilor și prin ele, a

fiinţei înseşi a Academiei Române, mulţumirile recunoscătoare ale Instituţiunii noastre.

Paralel cu aceste griji de ordin moral şi material, preocupările de caracter ştiinţific şi cultural au fost din cele mai active. La iniţiativa stăruitoare şi zi de zi susţinută a d-lui coleg D. G u s t i, Academia, reluând iniţiativa din 1937 a mult regretatului L u d o v i c M r a z e c şi a d-lui coleg E m. R a c o v i ţ ă, a păşit la înfiinţarea « *Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice* », spre a contribui, prin acest nou organ al Academiei Române, la progresul ştiinţelor teoretice şi aplicate în ţară, prin îndrumarea şi coordonarea activităţii ştiinţifice a institutelor de cercetări ştiinţifice existente şi a persoanelor ce activează pe teren ştiinţific. După desbateri, urmate în zece şedinţe, Academia a votat în unanimitate, la 19 Ianuarie a. c., Regulamentul Consiliului. Un decret-lege este pe cale a recunoaşte din partea Statului acest Consiliu ca organ consultativ al instituţiilor şi autorităţilor publice, în problemele de caracter ştiinţific. Format din 22 membri activi ai Academiei Române, Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice şi-a fixat problemele care vor face obiectul activităţii sale, iar din Martie a păşit la lucru, prin Comisiunile speciale, numite, după specialitatea şi obiectul problemelor.

Din numeroasele chemări la aniversări, inaugurări de monumente, participări în Comisiuni, etc., la care Academia a răspuns, vom aminti numai câteva:

Festivitatea desvelirii celor 12 busturi de scriitori români, ridicate şi aşezate în grădina Cişmigiu prin grija Ministerului Educaţiei Naţionale şi a Primăriei Municipiului Bucureşti, —festivitate care a avut loc la 27 Iunie 1943 şi la care Academia a fost reprezentată prin d-l M i h a i l S a d o v e a n u, care a rostit cuvântul omagial din partea Instituţiunii noastre.

Festivitatea inaugurării — la 5 Decemvrie 1943 — a monumentului pe care prietenii şi admiratorii din Transilvania ai poetului O c t a v i a n G o g a l-au înălţat la Târnăveni şi la care d-l Prof. I. L u p a ş a dat expresie în numele Academiei Române, sentimentelor noastre alese faţă de opera şi memoria unuia din cei mai preţuiţi foşti colegi.

Inaugurarea — la 16 Octomvrie 1943 — a Observatorului geofizic al României, instalat la Mănăstirea Căldăruşani şi la care d-l coleg Prof. T r a i a n S ă v u l e s c u a participat în numele Instituţiunii noastre.

Sărbătorirea în aula Universităţii din Iaşi — la 28 Noemvrie 1943 — a aniversării centenare dela rostirea memorabilului « Cuvânt introductiv » al lui M i h a i l K o g ă l n i c e a n u, la inaugurarea cursului său de Istorie naţională la Academia Mihăileană, serbare la care am fost reprezentaţi de d-l Prof. G h. I. B r ă t i a n u, care a ţinut de altfel şi conferinţa comemorativă.

Inaugurarea monumentului funerar ridicat de refugiaţii ardeleni din Capitală, la Cimitirul Bellu, pe mormântul poetului G. Coşbuc cu

participarea unei delegaţii a Academiei, formată din Secretarul ei General şi din d-nii colegi Victor Slăvescu şi N. Bănescu, care a rostit cuvântarea omagială din partea Instituţiunii noastre. Prin glasul său Academia a luat asupră-şi îngrijirea, în perpetuitate, a mormântului poetului şi neuitatului ei membru.

Tot d-l coleg N. Bănescu, împreună cu colegul d-l Al. Tzigara-Samurcaş, corespondent al Secţiunii Istorice, ne-au reprezentat, în ziua de 3 Iunie 1944, în Comisiunea pentru decernerea Premiului Naţional pentru proză literară, istorică şi filosofică, instituit de Ministerul Culturii Naţionale.

Incheind aceste note, amintim că d-l coleg D. Pompeiu a fost delegat, din partea Secţiunii Ştiinţifice, în Consiliul Fundaţiunilor Culturale Regale, în locul ce devenise vacant prin moartea regretatului Ion Simionescu.

Burse, ajutoare, subvenţiuni

Burse. Pentru bursele, pe care Academia le-a acordat în anii şcolari 1943—1944 şi 1944—1945, s'a destinat suma totală de 2.514.560 lei, din care lei 1.406 180 pentru bursele din 1943—1944, iar restul de lei 1.108.380 pentru cele din anul următor.

S'au acordat burse pentru studii de specializare în străinătate, pentru pregătirea doctoratului în ţară, apoi la studenţi ai Facultăţilor de Ştiinţe, ai Şcoalelor Politehnice, ai Facultăţilor de Drept, de Medicină, de Litere şi Filosofie, de Agronomie şi Silvicultură.

Ele s'au acordat din veniturile fondurilor *V. Adamachi*, *Maria Antachi*, *I. Em. Pallady*, *I. Câmpineanu-Cantemir*, *C. I. Chiriacescu*, *C. G. Vernescu*, *Anastasie şi Fotinia Gusti*, *Rozina şi Ilie Jitianu*, Ing. *Petre şi Maria Lucaciu*, *Aristiţa şi Ghiţă Stan Roman*, *Cristea Otin şi Ilie Ştefănescu*.

Pe fonduri, aceste burse s'au distribuit în modul următor:

1. Din venitul Fondului *V. Adamachi* s'au dat în 1943—1944 burse de câte 6.000 lei lunar unei licenţiate care îşi prepară doctoratul la Facultatea de Ştiinţe din Iaşi, la trei studenţi dela aceeaşi Facultate şi altor trei studenţi ai Şcoalelor Politehnice din Bucureşti şi Cernăuţi.

In anul 1944—1945 s'au acordat în continuare bursa pentru doctorat, două burse la studenţi ai Facultăţii de Ştiinţe din Iaşi şi alte două la studenţi ai Şcoalei Politehnice din Bucureşti.

2. Din venitul Fondului *Maria Antachi* s'a acordat d-lui Ing. A. Corpaciu, în continuare, «Bursa George M. Vlasto», de 100.000 lei, pentru studii de specializare în Geodezie, în Germania, la Potsdam.

Pentru anul şcolar următor nu s'au instituit burse de studii din acest fond.

3. Din venitul Fondului *I. Em. Pallady* s'a acordat în ambii ani o bursă de 7.000 lei lunar unui student al Facultăţii de Silvicultură — Şcoala Politehnică din Bucureşti.

4. Din venitul Fondului *I. Câmpineanu-Cantemir* s'a acordat în 1943—1944 o bursă de 7.000 lei unui student al Facultății de Drept din București, care în anul următor de studii n'a mai solicitat-o.

5. Din venitul Fondului *C. I. Chiriacescu* s'a dat în ambii ani o bursă de 7.000 lei lunar unui student al Facultății de Agronomie din București.

6. Din venitul Fondului *C. G. Vernescu* s'au acordat în 1943—1944 două burse de câte 6.000 lei la studenți ai Facultăților de Drept din Iași și Cluj-Sibiu. In anul următor s'a acordat o singură bursă, cealaltă nefiind solicitată de bursierul titular.

7. Din venitul Fondului *Anastasie* și *Fotinia Gusti* s'au dat, în 1943—1944, două burse de câte 6.000 lei lunar la doctoranzi ai Facultăților de Drept din București și Iași. Ambele burse au rămas neocupate în anul școlar următor, nefiind solicitate în continuare de cei doi doctoranzi.

8. Veniturile Fondului *Rozina* și *Ilie Jitianu* s'au folosit în 1943—1944 la plata a trei burse de câte 6.000 lei lunar fiecare, acordate la studenți ai Facultăților de Medicină, Litere și Filosofie și Agronomie din București. Bursele s'au acordat în continuare și în anul următor.

9. Din venitul pentru burse al Fondului Ing. *Petre* și *Maria Lucaciu* s'a dat, în ambii ani școlari, o bursă de 4.000 lei lunar unui student al Școalei Politehnice din București

10. Din venitul Fondului *Aristița* și *Ghiță Stan Roman* s'a acordat în 1943—1944, o bursă de 4.000 lei lunar unui student al Facultății de Științe din Capitală. In anul următor această bursă a rămas neacordată.

11 Din venitul Fondului *Cristea Otin* s'a acordat, în 1943—1944, o bursă de 2.500 lei lunar unui student al Facultății de Chimie Industrială dela Școala Politehnică din Cernăuți. Și această bursă a rămas neacordată în anul școlar curent.

12. Din venitul redus al Fondului *Ilie Ștefănescu* s'a dat o bursă lunară de 2.000 lei, în 1943—1944, unui elev al Școalei de Subingineri Publici din Capitală. In anul următor bursa a rămas neacordată, ne mai fiind solicitată

Ajutoarele *I. Fětu*, constând din cărți didactice de curs primar și din rechizite școlare, s'au dat în ambii ani școlarilor fii ai refugiaților ardeleni stabiliți în București. S'au procurat cărți și rechizite școlare pentru suma totală de 103.199 lei (din care 54.199 în 1943 și 49.000 lei în 1944), iar distribuția între școlarii silitori și săraci s'a făcut prin mijlocirea Căminului Cultural « Avram Iancu » al Refugiaților ardeleni.

Subvențiunea *Solvay*, în valoare de 78.000 lei, după avizul Secțiunii Științifice dat în sesiunea generală din 1943, s'a împărțit în părți egale între Laboratorul de Chimie Anorganică al Facultății de Științe din Iași și Laboratorul de Chimie anorganică al Facultății de Științe din București. Subvenția din anul următor, în valoare de 79.000 lei, a rămas neacordată.

Premiile Fondului *Mathilda* și *Stelian Bonea*, de câte 8.000 lei, s'au acordat, în 1943—1944, la patru studenți ai Facultății de Drept din Ca-

pitală, aleși de Comisiunea specială a Fondului, câte unul din fiecare an de studii. Ele au rămas neacordate în anul școlar curent.

Premiile

Pentru premiile, pe care Academia Română le-a publicat în vederea acordării lor în sesiunile din 1944 și 1945, s'a destinat suma totală de 3.469.604 lei, din care 1.548 804 lei pentru 1944 și 1.920.800 lei pentru 1945.

La concursurile pentru *opere publicate* s'au prezentat:

In 1944, 84 scrieri, concurând la 20 premii în valoare de 721.300 lei.

La Marele Premiu *C. Hamangiu*, de 100.000 lei, s'au prezentat 5 compoziții muzicale, iar la Premiul *Elena* și *Gheorghe* M. *Vlasto*, de 50.000 lei, pentru opere de pictură, s'au înscris trei pictori.

Un concurent a solicitat « Subvenția trienală C. Chiru », de 20.000 lei.

In 1945 s'au înscris la concurs 31 scrieri, la 9 premii în valoare de 362.000 lei.

Premiile la care nu s'au prezentat nicio scriere au fost foarte numeroase, atât în 1944 cât mai ales în 1945.

Astfel în 1944 nu s'a prezentat nicio scriere la concursul premiilor *Grigorie C. Angelescu*, de 4.000 lei, pentru scrieri de *istorie*, *de filosofie* sau *juridice ;* Ing. *Ion Aprihăneanu*, de 80 000 lei, pentru lucrări de *electro-mecanică ;* la cele două premii *Ion Teodoreanu*, Ing. Inspector General, de câte 25.000 lei fiecare, unul pentru lucrări de *construcții și electro-mecanică*, celălalt pentru lucrări medicale; *Ștefan Demetrescu-Vergu*, de 10.000 lei, Prof. *Petre Antonescu* dela Politehnică, de 7.000 lei, ambele pentru lucrări de natură silvică; *Adina* și Colonel *Paul Strâjescu*, de 8.800 lei, Dr. *Em. Riegler*, de 12.000 lei, ambele pentru lucrări *medicale*, *Grigore Alexandrescu*, de 5.000 lei, pentru scrieri de *chimie aplicată.*

Nu s'a înscris de asemenea niciun concurent la Premiul Arhitect *Petre Antonescu*, de 40.000 lei, destinat unui arhitect român care va fi contribuit prin construcții de arhitectură românească, după planurile sale, la propășirea arhitecturii naționale.

In 1945 nu s'a prezentat nicio scriere la următoarele premii: *Dimitrie (Mitiță) Bârzeanu*, de 1.500 lei, pentru *publicațiuni didactice ; Elena* și *Gheorghe M. Vlasto*, de 50.000 lei pentru *opere de arhitectură ; C Rădulescu-Codin*, de 3.000 lei, pentru lucrări de *folklor ;* Căpitan *Gheorghiu Gh. Gheorghe*, de 75 000 lei, pentru lucrări de *istorie* sau *geografie militară ; Elena* și *Gheorghe M. Vlasto*, de 50.000 lei, pentru publicațiuni de *Drept ;* Subvenția Profesor *George Vâlsan*, de 15.000 lei, pentru lucrări de *geografie* sau *etnografie ; Grigorie C. Angelescu*, de 4.000 lei, pentru scrieri *istorice*, *filosofice* sau *juridice ; Ecaterina I. C. Bolintineanu*, de 2.000 lei, pentru lucrări în știința *Dreptului ;* Inginer *Ion Aprihăneanu*, de 80.000 lei, pentru lucrări de *electro-mecanică ;* cele două premii *Ion Teodoreanu*, Inginer Inspector General, de câte 25.000 lei, unul pentru lucrări *tehnice*, celălalt pentru lucrări *medicale*, Chimist *Victor Georgescu*,

de 5.000 lei, pentru lucrări de *chimie*, Profesor *Gh. N. Fințescu*, de 2.500 lei, pentru lucrări de *entomologie*, *Constanța I. Trofin*, de 15.000 lei, pentru studii de *gospodărie sătească*, *Ștefan Demetrescu-Vergu*, de 10.000 lei, și Profesor *Petre Antonescu*, dela Politehnică, de 7.000 lei, ambele pentru lucrări de natură *silvică*, *Adina* și Colonel *Paul Străjescu*, de 8.800 lei, pentru lucrări *medicale* și *Grigore Alexandrescu*, de 5.000 lei, pentru lucrări de *chimie aplicată*.

La cele 19 premii cu *subiecte date*, din 1944, în valoare de 638.504 lei, s'au prezentat 12 manuscrise și anume: 2 manuscrise la Premiul Societății « *Cartea Românească* », de 250.000 lei, pentru cea mai bună « Gramatică română »; 3 manuscrise la Premiul General *Constantin* și *Maria Burghele*, de 4 000 lei, pentru compuneri *literare*, *istorice* sau *didactice*; 1 manuscris la Premiul *V. Adamachi*, de 5.000 lei, cu subiectul « Războiul actual văzut în resorturile sufletești ale luptătorilor »; 2 manuscrise la Premiul Căpitan *Gheorghiu Gh. Gheorghe*, de 75.000 lei, pentru lucrări de *istorie* sau *geografie militară*; 1 manuscris la Marele Premiu *Regele Ferdinand I*, de 10.000 lei, cu subiectul « Vieața și faptele lui Tudor Vladimirescu și starea socială și culturală din timpul său »; 1 manuscris la Premiul *Ministerului Cultelor și Artelor*, de 50.000 lei, cu subiectul « Biografii de ierarhi din sec. XVII », 2 manuscrise la Premiul *Alexandru Bodescu*, de 2.000 lei, cu subiectul « Contribuțiuni la studiul ecuațiilor cu derivate parțiale.

La premiile cu subiecte date din acest an 1945, în număr de 24 și în valoare de 1.156 000 lei, s'a prezentat o singură lucrare, la Premiul *Nicolae Titulescu*, de 200.000 lei, cu titlul « Dreptul aerian internațional public ».

Școalele Academiei

Școala de Agricultură « *Tache P. Anastasiu* » dela Țigănești (Tecuci) nu și-a putut relua nici până astăzi cursurile întrerupte în 1940, fiind lipsită de localul său, distrus în acel an de cutremur. Refacerea localului, începută îndată după cutremur, n'a putut fi terminată din cauza evenimentelor de războiu. Lucrările vor fi reluate de îndată ce vom avea putința să procurăm materiale de construcție.

Fondul Tache P. Anastassiu întreține și o Școală primară în comuna Călmățuiu (jud. Tecuci), care, nefiind evacuată, și-a putut continua activitatea pe loc, în măsura în care i-au îngăduit împrejurările de războiu.

Școala de Agricultură « *I. C. Agarici* », dela Moara-Grecilor (Vaslui), potrivit dispozițiilor primite, a fost evacuată în primăvara anului trecut la moșia Titulești (jud. Olt). Cursurile, întrerupte în acest timp, au fost reluate în localul propriu dela Moara Grecilor, în toamna trecută, după înapoierea școalei din evacuare. Ea funcționează regulat cu un număr de 25 elevi.

Institutul « *I. Otteteleșanu* » — Școală Normală de Fete în Comuna Măgurele (Jud. Ilfov) a funcționat în ambii ani școlari — 1943—1944

şi 1944—1945 — potrivit programului dictat de Ministerul Educaţiei Naţionale.

Localul său s'a completat în acest timp cu un pavilion nou format din parter şi etaj, destinat în cea mai mare parte pentru Infirmerie. Prevăzut cu un cabinet pentru consultaţiile medicului, cu două saloane-dormitoare, cu o încăpere pentru izolarea bolnavelor de maladii contagioase, cu o baie sistematică de duşuri, sperăm ca prin îngrijirea Direcţiunii Şcoalei şi a medicului căruia i se va da sarcina de a organiza serviciul medical în acest local, infirmeria dela Măgurele să fie un model pentru o şcoală cu o populaţie şcolărească de circa 350 eleve, ca acea a Institutului Ottetelişanu.

Infirmeria va fi instalată la parter.

Etajul a fost distribuit în mai multe încăperi de locuit, din care un apartament este rezervat pentru locuinţa Directoarei, celelalte camere fiind destinate pentru adăpostirea profesoarelor în cazurile că ar fi împiedecate să vină în Capitală.

Un raport special, cu anexele acestei dări de seamă, expune, mai de aproape chestiunea acestor şcoale ale Academiei şi a situaţiunii lor prezente.

PATRIMONIUL CULTURAL ŞI MATERIAL

Colecţiunile

Deşi într'o vreme în care activitatea intelectuală şi deci şi producţia tiparului se află în mod necesar în mare descreştere, Colecţiunile Bibliotecii noastre ne-au procurat totuşi mulţumirea de a le vedea sporindu-se în număr şi în calitate. Numărul pe categorii de colecţii cu care s'a mărit inventarul Bibliotecii noastre îl vom afla în amănunte din raportul pe care d-l coleg Conservator al Bibliotecii şi Colecţiilor îl va face despre activitatea Bibliotecii.

Dela intrarea ţării noastre în războiu, am făcut, an de an, constatarea că numărul donatorilor noştri de colecţii este în continuă creştere faţă de anii ce au precedat războiul. Cea mai mare parte din donatorii din anii trecuţi au adăugat în acest timp donaţii nouă la cele anterioare, iar alţii noi au sporit rândurile celor vechi, urmând exemplul acestora de a-şi pune la adăpostul mai sigur al Bibliotecii Academiei, pentru azi şi poate pentru totdeauna, colecţiile proprii, adunate cu trudă şi jertfă de mulţi dintre dânşii, de toţi însă cu dragoste şi pasiune.

In aceste vremuri, în care momentele de mulţumire sunt aşa de rare, este pentru noi o reconfortare morală şi totdeodată o imperioasă datorie de recunoştinţă să consacrăm în fruntea donatorilor noştri din ultima vreme pe mult regretatul, Inginerul Constantin Orghidan membru de onoare al Academiei. Cu o perseverenţă în a ne dărui, pe care o depăşea numai calda sa iubire faţă de instituţia noastră, Const. Orghidan, cu câteva luni înaintea morţii sale, adăugase la bogatele

sale daruri numismatice anterioare, o serie de medalii române şi străine, iar înainte de evacuarea sa din Capitală depozitase la loc sigur, tot pentru Academia Română, rara sa colecţie numismatică. Dispoziţiile testamentului său au întregit aceste donaţii prin lăsământul către Instituţiunea noastră a întregii colecţii amintite, alături de restul întregii sale averi.

Alţi statornici donatori şi-au sporit vechile donaţii.

D-l coleg General R. Rosetti a îmbogăţit colecţia noastră de publicaţiuni în limba engleză, prin o serie importantă de cărţi de cuprins istoric. D-l Nic. Ionniţiu a venit cu nouă şi însemnate daruri de cărţi vechi româneşti, d-l I. E. Torouţiu, corespondent al Secţiunii Literare şi d-l Gh. T. Kirileanu, cu preţioase manuscrise, primul dela Titu Maiorescu, al doilea dela Zilot Românul. Tot printre donatorii noştri de manuscrise şi documente notăm pe d-l Prof. George Oprescu, corespondent al Secţiunii Literare cu două manuscrise autografe ale istoricului de artă francez Henri Focillon, pe d-l N. Polizu-Micşuneşti cu originalele proceselor-verbale ale Comitetului executiv al Partidului Conservator din anii 1913—1915 şi pe d-l Petre Vladimirescu cu un mare număr de documente din Oltenia şi Muntenia din sec. XVII—XIX.

Secţiunea noastră de manuscrise s'a mai îmbogăţit şi cu un număr de 174 manuscrise rămase pe urma regretatului Ion Simionescu, depuse la Academie de d-na Matilda Simionescu, văduva neuitatului dispărut, — apoi cu bogata corespondenţă a regretatului coleg Dr. Gr. Antipa adusă de d-l Tr. Săvulescu, precum şi aceea dintre Duiliu Zamfirescu şi Titu Maiorescu, dăruită într'un dosar de 250 piese de d-l Em. Bucuţa, corespondent al Secţiunii Lierare, — cu câteva scrisori autografe dela Regina Elisabeta, Regina Maria şi dela Regele Ferdinand I adăugate la alte donaţii de acelaşi gen şi de aceeaşi însemnătate de d-na Elena General Perticari Davila, — cu o serie de scrisori dela poetul Panait Cerna dăruite de d-l General Dr. V. Panaitescu, căruia poetul i le-a adresat, — cu un manuscris dela I. L. Caragiale trimis de d-l Spiro Paul din Piatra Neamţ, cu manuscrise ale lui Al. Vlahuţă, dăruite de văduva poetului, în fine cu un dosar voluminos de corespondenţă militară din anii 1838—1845 primit dela d-ra Maria Golescu.

In aceeaşi Secţiune, printre documente, s'a încorporat exemplarul păstrat în arhiva particulară a Secretarului General al Academiei, din «Actul de fundaţie» care a fost aşezat la temelia Mausoleului ridicat la Mirceşti pe mormântul poetului Vasile Alecsandri, precum şi fotografiile manuscriselor greceşti dăruite de d-l Prof. Vasile Grecu, corespondent al Secţiunii Istorice, provenind din Mânăstirea Dionisiu, dela Muntele Athos, după care d-l coleg a făcut reproducerile din publicaţiunea sa despre «Vieaţa Sfântului Nifon».

Daruri pentru Cabinetul Numismatic, pe lângă cele primite dela regretatul coleg Orghidan, s'au mai primit dela d-nii Ingineri Mircea Lipăneanu şi Teodor Bordeianu. In patrimoniul nostru a intrat şi biblioteca poetului George Coşbuc, şi va ajunge sperăm şi aceea a d-lui

coleg S. Mehedinți pe care d-sa a dăruit-o Academiei prin act legalizat.

Șirul numelor de donatori s'ar putea încă înmulți. Il vom încheia cu arătarea că pictorul Const. Isachie a dăruit pentru viitoarea noastră pinacotecă câteva tablouri, opere ale sale.

Paralel cu această creștere naturală a colecțiunilor, Comisiunea pentru stabilirea planului bibliografiei române — formată din d-nii colegi Th. Capidan, D. Caracostea, N. Bănescu, General R. Rosetti și Traian Săvulescu, — a fixat în primăvara anului 1944, programul de lucru pentru continuarea publicării bibliografiei române moderne dela 1830 încoace, adică dela data la care se oprește, după planul regretatului Ion Bianu, monumentala publicațiune a bibliografiei vechi românești.

Comisiunea a arătat necesitatea de a se alcătui și Bibliografia a tot ce s'a scris în limbile străine despre țara și neamul românesc. Planul amănunțit de lucru, cu echipe dintre bibliotecarii noștri, fusese întocmit de d-l coleg Conservator și lucrarea ar fi pornit încă din primăvara acelui an, dacă evenimentele de războiu, n'ar fi oprit în loc și această activitate încă în începuturile ei.

Curând după reluarea activității normale a Bibliotecii în toamna trecută, prin grija d-lui coleg General Radu R. Rosetti și la intervențiile sale pentru aflarea mijloacelor de transport, cele 268 lăzi, în care se evacuase în Comuna Stoenești (Muscel) din anii trecuți tezaurul Bibliotecii noastre de cărți, documente, manuscrise, numismatică, etc., au fost înapoiate sub pază militară, despachetate și puse din nou la dispoziția cercetătorilor. Ne asociem, aci, la omagiul de recunoștință pe care Academia l-a exprimat la timp d-lui coleg Conservator pentru grija cu care a știut păstra intact acest neprețuit patrimoniu cultural și național în aceste vremuri, în care distrugerea s'a aflat pe întâiul plan al preocupărilor omenești.

Tot inițiativei și stăruințelor d-lui coleg Conservator datorim și repararea localurilor Academiei, care, mai ales cel a Bibliotecii, suferise grave stricăciuni de pe urma bombardamentelor din vara anului trecut. Cea mai mare parte a acestor reparații au fost gata încă din Octomvrie 1944, când s'a putut deschide și sala de lectură a Bibliotecii. Ele s'au continuat, iar pentru lucrări de importanță secundară, rămase încă neterminate, se va relua lucrul în curând.

Costul reparațiilor efectuate se ridică la 40.000.000 lei.

Este locul aci să spunem un cuvânt și despre cărțile, manuscrisele, monetele și alt material documentar, pe care Serviciul de Capturi al Armatei îl trimisese din Basarabia și Transnistria, Academiei, în conservare, în anii trecuți. Tot acest material, rămas nedesfăcut în lăzile în care ne fusese trimis, în primăvara acestui an a fost inventariat, catalogat, împachetat în lăzi după cerințele Comisiei Aliate însărcinată cu executarea Convenției de Armistițiu și restituite Uniunii Republicelor Socia-

liste Sovietice în 160 de lăzi, conform obligațiilor acelei convenții. Până la finele lunii Martie curent tot materialul fusese transportat și predat la graniță, parte la Galați, parte la Iași.

Legate, donațiuni, fundațiuni

Patrimoniul Instituțiunii noastre a înregistrat un considerabil spor în cursul celor doi ani din urmă, mulțumită nouălor legate și donațiuni ce ni s'au făcut.

Insemnătatea și marele număr al acestor legate și donațiuni, ca motive de conservarea și buna administrare a bunurilor donate sau testate, ne-au obligat să convocăm Academia, cum s'a arătat la alt loc, în două rânduri, în sesiuni generale extraordinare, spre a decide la timp asupra acceptării lor.

Astfel prin votul nostru dela 9 Octomvrie 1943 și 31 Martie 1944 s'au acceptat următoarele legate și donațiuni:

1. Defunctul avocat *Dimitrie Pâncescu*, din Vaslui, prin testamentul cu data de 20 August 1916, a instituit Academia Română legatară universală asupra averii sale, compuse din moșiile Rediu, Drăcseni și Mircești din Județul Vaslui, în suprafață de aproximativ 676 ha teren arabil și pădure, cu conacurile, ecaretele și inventarul viu și mort aflate pe ele. A destinat veniturile pentru opere sociale de binefacere în cinci sate din Județul Vaslui, arătate în cuprinsul testamentului. Uzufructul acestei averi a fost însă lăsat Doamnei, pe tot timpul vieții sale.

2. Prin testamentul olograf cu data de 5 Mai 1935, defunctul *Alexandru N. Vasilescu* a lăsat Academiei nuda proprietate a unui imobil din București, teren și construcție, parter și etaj, situat în Parcul Domeniilor, cu îndatorirea pentru Academie ca din venit să se acorde burse la studenți ai Școalei Politehnice, Secția Construcții. Uzufructul imobilului este lăsat soției testatorului, pe tot timpul vieții. Fondul de burse se va putea mări și cu partea de drepturi, pe care testatorul le are în succesiunea părinților săi.

3. Defunctul Dr. *Ștefan Ion N. Roșescu*, prin testamentul olograf cu data de 16 Iulie 1943, institue Academia legatară asupra întregii sale averi, formate din trei imobile în București, o poliță de asigurare pe vieață în sumă de 500.000 lei, două titluri « Imprumutul Reîntregirii » de câte 100.000 lei, alte șase polițe de asigurare de câte 20.000 lei fiecare, un carnet la C.E.C. în sumă de 395.000 lei. Testatotul lasă soției dreptul de folosință asupra jumătății unuia din imobile și obligă Academia ca din totalitatea averii sale să institue un fond denumit « Dr. Ștefan Ion N. Roșescu din Piatra-Neamț », din venitul căruia să ajute în fiecare an un copil sărac.

4. Doamna Colonel *Cleopatra Gheorghiu* a donat 600.000 lei, în numerar, din care, cu 500.000 lei să se constitue un fond pentru perpetuarea memoriei fiului său Căpitanul de cavalerie Gheorghiu Gh. Gheorghe, căzut pe câmpul de onoare la Anapa, la 31 August 1942. Din

venitul fondului, Academia are a acorda un premiu din 5 în 5 ani pentru lucrări de istorie sau geografie militară, prezentate de ofiţeri activi sau de rezervă.

Din suma de 100.000 lei, după dispoziţia donatoarei, s'a publicat un premiu în valoare de 75.000 lei, care urmează să se acorde în sesiunea generală a acestui an.

5. D-l Prof. *Gh. Alexandrescu* a donat prin act autentic un imobil în Bucureşti, B-dul Mareşal Averescu Nr. 38, spre a constitui un fond denumit « Fondul dăruit de familia Preotului Gheorghe Alexandrescu dela Biserica Sf. Spiridon din Bârlad », din al cărui venit să se cumpere publicaţiuni şi documente pentru îmbogăţirea colecţiunilor Bibliotecii Academiei. Donatorul îşi rezervă uzufructul imobilului pentru sine şi pentru soţia sa pe tot timpul vieţii amândorora.

D-sa a mai donat şi 318.000 lei, în titluri de rentă de Stat, al căror venit va servi, după încetarea sa din vieaţă, la acordarea unei burse fie unui elev al Liceului « Codreanu », fie unui elev al Liceului Industrial din Bârlad.

6. D-l *Stelian Popescu*, fostul Director al ziarului « Universul », a donat, prin act autentic, suma de 4.723 523 lei în numerar. Această sumă fusese adunată prin subscripţie publică de ziarul « Universul », pentru a ridica în Capitală două monumente Regilor Carol I şi Ferdinand I. Deoarece monumentele au fost ridicate între timp de Stat, d-l Stelian Popescu a hotărît să doneze suma subscrisă Academiei Române, spre a constitui un fond, din venitul căruia să se premieze lucrări asupra vieţii şi activităţii celor doi mari regi ai României şi asupra epocii lor. Fondul a şi fost constituit din rente de Stat cumpărate din numerarul mai sus arătat.

7. Trei instituţii, a căror propăşire a fost legată de munca şi de priceperea, pe care, la conducerea lor, a depus-o regretatul coleg Ion Simionescu, au ţinut să dea expresie recunoştinţei lor amintirii acelui ce le-a fost îndrumător, prin instituirea unui fond cultural care să-i veşnicească numele şi amintirea.

Iniţiat de Fundaţiunea Familiei Menachem H. Elias, care a depus la Academie 250 000 lei în efecte, a doua zi după decesul fostului nostru Preşedinte, fondul, sub denumirea « *Fondul Cultural Profesor Ion Simionescu* », a fost sporit de Societatea « Cartea Românească » cu 1.000.000 lei în rentă de Stat şi de Societatea Naţională de Gaz Metan cu 100.000 lei în numerar. La cea mai apropiată sesiune generală vom avea de stabilit destinaţia veniturilor acestui fond printr'un regulament special de funcţionare.

Următoarele legate şi donaţiuni au fost acceptate de Delegaţiunea Academiei, în cursul anilor 1944 şi 1945, pe baza împuternicirii ce i s'a dat de plen în sesiunea generală extraordinară dela 31 Martie 1944:

8. Legatul Arhitect *Vasile Secară* lăsat prin testamentul cu data de 24 Iulie 1942. Averea testată este formată dintr'un imobil în Bucureşti

— teren în suprafaţă de circa 1000 mp, pe care se află trei corpuri de clădire — efecte şi numerar în valoare de circa 7.350.000. Uzufructul averii este lăsat d-nei Elena C. Dimitriu Moloianu. După încetarea uzufructului, Academia are obligaţia de a institui, din venituri, un premiu anual, sub denumirea « Premiul Arhitect Vasile Secară », care se va decerne la studenţi ai Academiei de Arhitectură şi Şcoalei de Arte Frumoase.

9. Legatul Dr. *Vlad Dănulescu*, lăsat prin testamentul cu data 23 Ianuarie 1943. Averea testată se compune din două moşii, una în Judeţul Vaslui, alta în Judeţul Roman, în suprafaţă totală de circa 500 ha; apoi trei blocuri clădiri în Bucureşti cu numeroase apartamente de închiriat, acţiuni în valoare de câteva milioane lei; bijuterii în depozit la Banca Naţională a României. Academia este instituită legatară universală cu obligaţia de a achita câteva rente viagere unor membri ai familiei defunctului donator, de a distribui cărţi şcolare şi haine în câteva comune de pe proprietăţile testate, de a înzestra şcoale din ţară după alegerea sa, cu busturile în bronz ale lui Mihail Eminescu şi Vasile Pârvan, în fine de a ajuta creşterea şi educarea copiilor naturali meritoşi de origine etnică română.

Asupra acestei averi grevează unele datorii, care se vor achita după indicaţiile date de testator.

10. Legatul *Constantin Ciorolanu* lăsat prin testamentul cu data 10 Iulie 1939, folosinţa fiind lăsată soţiei sale. Averea e formată din moşia situată în Comuna Cioroiaşi, Judeţul Dolj, de circa 200 ha teren agricol. După încetarea uzufructului, Academia are îndatorirea să dea burse din venituri la elevi din comunele Cioroiaşi şi Trocheşti (Dolj).

11. Legatul *Vasilichia Mitrea*, lăsat prin testamentul cu data de 10 Iunie 1941, constând dintr'un imobil în Bucureşti. Uzufructul acestui imobil, pe timp de 5 ani, este lăsat unei familii, după care venitul va reveni Academiei. Testatoarea nu impune Academiei nicio sarcină.

12. Legatul Inginer *Constantin Orghidan* lăsat prin testamentul cu data de 9 Iunie 1944. Academia Română este instituită legatară universală, cu excepţia bunurilor lăsate soţiei Averea testată este formată dintr'un mare număr de acţiuni ale diferitelor bănci şi societăţi comerciale şi industriale, asemenea din efecte de Stat, numerar în sumă de circa 24.000.000 lei şi o colecţie numismatică de o însemnătate excepţională ştiinţifică şi bănească.

După plata unor rente viagere şi a unor legate, Academia are obligaţia perpetuă de a plăti anual câteva subvenţii fixe, la unele instituţii şcolare sau de binefacere, arătate de testament, şi în deosebi de a se îngriji de conservarea şi expunerea în săli şi vitrine proprii a colecţiei numismatice, la Academie, sub denumirea « Colecţiunile Inginer Constantin Orghidan ». Academia va îngriji de asemenea de întocmirea şi de publicarea cataloagelor acestor colecţii.

13. Legatul Prof. *Francisc I. Rainer* lăsat prin testamentul din 6 Februarie 1944. Testatorul lăsa Academiei colecţia sa de reproduceri, unele în metal ori ipsos, mai ales de pe gliptica egeeană, fotografii

de pe opere de artă antică; apoi, medalii şi cărţile din biblioteca sa privitoare la artă şi artişti.

14. Prin actul de donaţie autentificat la Nr. 9027, din 27 Februarie 1945, d-na Dr. Martha Trancu Rainer a donat Academiei Române, în memoria defunctului său soţ, Prof. Fr. Rainer, suma de lei 4.000.000, spre a se tipări lucrările ştiinţifice ale soţului său după aprecierea Academiei. Din veniturile vânzării lucrărilor tipărite, Academia are îndatorirea a forma un fond inalienabil sub numele *Prof. Rainer*, pentru promovarea lucrărilor de biologie, prin premii.

15. Legatul Prof. *Constantin Stoicescu*, lăsat prin testamentul cu data de 17 Iulie 1941, constând din 200.000 lei numerar, cum şi o parte a bibliotecii sale şi din manuscrisele rămase dela defunctul său părinte.

16. Donaţiunea *I. P. S. Nifon Criveanu*, Mitropolitul Olteniei, făcută prin actul autentificat la Nr. 646/944, Tribunalul Vâlcea, constată din efecte în valoare nominală de 2.000.000 lei. Actul de donaţie dispune ca Academia să institue două fonduri de câte 1.000.000 lei fiecare, — unul sub denumirea « Fondul Bălaşa şi Ilie Criveanu », celălalt sub denumirea « Marioara Preot Grigorie Criveanu », din venitul cărora să se acorde ajutoare şcolarilor din Comuna Slătioara, Judeţul Romanaţi şi Comuna Brezoiu, Judeţul Vâlcea.

17. Fondul Profesor Dr. *G. Marinescu*, de 310.000 lei, valoare nominală în rentă, pentru premii în domeniul Electro-radiobiologiei, a fost adus Academiei prin îngrijirea şi actul de donaţie al d-lui Prof. Ing. Const. Buşilă.

18. Donaţiunea d-nei *Ema Donici*, făcută prin actul autentificat de Tribunalul Ilfov, Secţia Notariat, la Nr. 5198, din 6 Februarie 1945, constând din efecte în valoare nominală de Lei 2.000.000. Veniturile sunt destinate unui premiu pentru lucrări în domeniul Medicinei sau al Ştiinţei Dreptului.

19. Donaţiunea d-nei *Clemence Ivlev*, făcută prin actul autentificat sub Nr. 7878/945 la Tribunalul Ilfov, Secţia Notariat, constă din suma de 500.000 lei numerar, din veniturile căreia Academia are îndatorirea să acorde un premiu ştiinţific sub denumirea « Premiul Ivlev ».

20. Donaţiunea d-nei *Paulina de Hessenstein*, făcută prin actul autentificat de Tribunalul Braşov la No. 52/945, constă din moşia Bora, Jud. Ialomiţa, de circa 500 ha, din venitul căreia Academia va servi 75% donatoarei, iar restul şi-l va rezerva pentru a începe de pe acum executarea obligaţiilor din testamentul donatoarei autentificat de Tribunalul Ilfov la No. 24.969/939, prin care Academia Română a fost instituită legatară universală.

21. Donaţiunea făcută de d-l *Constantin Băluţă Cruceru*, prin actul autentificat de Tribunalul Ilfov sub Nr. 13.377/945, constă din 85 ha în Comuna Tămădău (Ilfov), şi 25 ha în Comuna Cocargea (Jud. Ialomiţa). Donatorul şi-a rezervat uzufructul.

22. Fondul *Constanţa I. Trofin*, de 350.000 lei a fost sporit la 500.000 lei, printr'un suplement de danie făcut de d-l Inginer Ion Trofin.

23. D-l Prof. *Horia Hulubei* a donat, prin act autentic, suma de 400.000 lei în numerar. Din venit Academia urmează să subvenționeze anual o lucrare de fizică pură.

24. La capitolul donațiunilor s'a mai înregistrat și suma de 50.000 lei, pe care d-l Ing. C. Budeanu, membrul nostru corespondent a depus-o la Academie ca act de recunoștință și în același timp de restituire, la Fondul «V. Adamachi», pentru bursa avută de d-sa dela acest fond și prin care i s'a dat putința să-și desăvârșească pe vremuri studiile în străinătate.

Fundațiunea Elias, deși greu încercată prin pierderea unuia din cei mai vechi și devotați membri ai Consiliului ei de conducere, Grigore Antipa, și, deși lipsită câtava vreme în cursul ultimilor ani de conducerea Președintelui său, d-l Barbu Știrbei, plecat în străinătate, și-a continuat totuși activitatea, în cursul anului trecut, cu aceleași bune rezultate, fixându-și sediul, în timpul evacuării Capitalei, la Poiana-Țapului-Bușteni. Ea și-a reluat activitatea sa normală din toamna trecută, sub președinția d-lui Barbu Știrbei, reîntors în patrie. Raportul anual al acestei Fundațiuni ne va oferi și de astă dată informații precise și amănuntele asupra situațiunii și activității ei.

Fundațiunea Dalles și-a deschis, ca în fiecare an, în luna Octomvrie 1943, sălile de expoziție și de conferințe și concerte. Activitatea ei s'a continuat normal până în luna Aprilie a anului trecut, când a fost brusc oprită de efectele atacurilor aeriene. Din toamna aceluiași an ea și-a reluat și continuat activitatea în chip cu totul mulțumitor, atât în ce privește expozițiile, cât și în ce privește conferințele și mai ales concertele, a căror serie a fost ilustrată de concertele maestrului și stimatului nostru coleg d-l George Enescu.

Amănunte asupra rezultatelor fie culturale, fie materiale, obținute în acești doi ani de Fundațiune, vor fi date într'un raport deosebit de Secretarul General al Academiei.

Cum vedeți, Domnilor Colegi, din această ultimă parte a dării mele de seamă, niciodată, dela primele donațiuni ale lui Evanghelie Zappa și Alexandru Ioan Cuza, nu s'au înregistrat, în tot trecutul Instituțiunii noastre, mai numeroase legate și donațiuni ca în acești doi ani din urmă. Dovadă că interesul și încrederea pe care lumea românească, din toate straturile sociale și categoriile profesionale, dela cei mai înstăriți până la cei mai modești agonisitori ai bunurilor lor, le acordă Academiei Române, sporește mereu.

Meritul este, de sigur, și al celor ce-au condus-o, chivernisindu-i și administrându-i legatele și donațiunile potrivit voinței și dorinței celor ce i le-au oferit sau transmis. Datoria noastră este să-i urmăm întocmai. Căci numai atunci, vom putea fi siguri că făclia de lumină pe care Academia Română e menită a o purta de-a-lungul veacurilor în vieața națiunii române, nu va păli.

Secretarul General,
ALEX LAPEDATU

D-l Preşedinte D. GUSTI zice:

Domnilor Colegi,

Imi îndepnesc pentru a 17-a oară, într'un aşa de scurt timp, trista datorie — de a vesti încetarea din vieață a unui coleg, — dispariția dintre noi a Prof. Gh. Popa Lisseanu, membri corespondent al Academiei Române din anul 1919, în urma raportului făcut de Vasile Pârvan.

Cu Popa Lisseanu dispare o personalitate ce a făcut o deosebită onoare învățământului, fiind unul din rarii profesori secundari, care a depus cu pasiune și desinteres o activitate continuă de propagator convins al clasicismului, în peste 30 de volume apărute.

Nota originală a acestor lucrări, care în majoritatea lor sunt lucrări de popularizare și documentare, constă în a pune în centrul preocupărilor şi explicărilor vieții antice, interesul cald pentru provinciile daco-romane.

Cea mai importantă operă de documentare a lui Gh. Popa Lisseanu este publicația colecției de izvoare ale Istoriei Românilor « Fontes Historiae Daco-Romanorum », care nu a avut ambiția a reda critic textele publicate, nici a stabili autenticitatea lor și mai puțin încă de a le interpreta în legătură cu marile probleme istorice, ce le cuprindeau, ele urmăreau numai scopul modest, dar folositor, de a oferi marelui public, ce se interesează de problemele, încă nu deajuns de lămurite ale Istoriei Românilor și în special profesorilor de istorie, izvoare de primul ordin, în textul redat după ultimele ediții critice și în traducerea lor în limba română.

Din când în când editorul și producătorul acestor texte a tras și câteva concluzii timide științifice, dar, care, de cele mai multe ori, au valoarea unor simple sugestii.

De remarcat este vol. XII al acestei colecții, consacrat problemei Brodnicilor, unde Popa Lisseanu a făcut dovada celei mai vechi organizații politice românești și a existenței celui dintâi voivod moldovean.

Cu ultima sa lucrare « Dacia în autorii clasici », apărută în 1945, în colecția « Studii și Cercetări » a Academiei Române, autorul consideră el însuși încheiată opera sa.

Cultura română pierde pe unul din cei mai bine pregătiți în clasicism din generația sa și care și-a închinat întreaga sa vieață lucrărilor de popularizare și răspândire a științei antichităților clasice.

Pentru această operă Popa Lisseanu a arătat un excepțional de mare zel, și cu jertfe remarcabile de timp şi de muncă, a depus, în mai mult ca jumătate de veac, o statornică muncă idealistă, care impune stimă și recunoaștere.

Să ne închinăm cu pietate întru amintirea muncii sale pilduitoare.

Ședința publică se ridică și se continuă lucrările în ședință intimă.

— Dela Primăria Municipiului București se primește rugămintea ca Academia, potrivit dispozițiunilor art. 26 din Regulamentul pentru nomenclatura

străzilor Municipiului București, să desemneze un delegat al său în Comisiunea respectivă.

— Se reînnoește mandatul expirat al Preotului N. M. Popescu.

D-l Secretar General Alex. Lapedatu prezintă raportul d-lui Prof. Const. Marinescu despre activitatea Școalei Române din Franța în ultimul an.

— Se va pune la ordinea de zi a ședinței de mâine.

— Se procede la alegerea Comisiunii de 3 membri pentru examinarea lucrărilor făcute în 1943—1944 și 1944—1945 și se aleg d-nii Lucian Blaga, Gh. I. Brătianu și Gh. Spacu.

— Se decide ca parastasul pentru pomenirea membrilor și donatorilor răposați să aibă loc Sâmbătă, 26 Mai a. c.

— Se procede la alegerea Comisiunii pentru reglementări de fonduri și se aleg d-nii Th Capidan, Andrei Rădulescu și Traian Săvulescu.

— Se procede la alegerea Comisiunii speciale de 3 membri pentru examinarea lucrărilor ce se vor prezenta la Premiul Arhitect Petre Antonescu, din 1946, și se aleg d-nii D. Pompeiu, N. Vasilescu Karpen și Arhitect Petre Antonescu.

— Se procede la alegerea Comisiunii speciale de 4 membri (2 din Secțiunea istorică și 2 din Secțiunea științifică), pentru examinarea lucrărilor ce se vor prezenta la concursul Premiului General Georgescu Teodor, de 10.000 lei, din 1946, și se aleg d-nii N. Bănescu, Gh. I. Brătianu, Gh. Macovei și N. Vasilescu Karpen.

— Se procede la alegerea Comisiunii pentru acordarea premiilor din venitul Fondului Mathilda și Stelian Bonea, și se aleg d-nii D. Gusti, Dr. C. I Parhon, Andrei Rădulescu și Tr. Săvulescu.

— Se procede la alegerea Comisiunii de 3 membri pentru examinarea lucrărilor ce se vor prezenta la concursul Premiului « Toma și Ion N. Socolescu » de 10.000 lei, din 1946, cu subiectul « Decorația și ornamentul în pictura veche românească » și se aleg d-nii Gh. Murnu, N. Bănescu și Ștefan Popescu.

---

2 *ȘEDINȚA DELA 16 MAI 1945*

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

La ordinea zilei fiind ratificarea deciziunilor Delegațiunii pentru acceptarea legatelor și donațiunilor primite în ultimii doi ani, d-l Președinte D. Gusti dă cuvântul d-lui Andrei Rădulescu, spre a face o expunere a acestor legate și donațiuni.

D-l ANDREI RĂDULESCU, după ce exprimă omagiul de recunoștință al Academiei Române pentru testatorii și donatorii generoși care au sporit patrimoniul Academiei în cursul anilor 1944 și 1945, arată că numărul acestor

legate și donațiuni este destul de mare, în orice caz mai mare decât se primeau în genere până acum și că pentru trecerea lor în revistă va fi nevoie de două sau de trei ședințe. Iată o parte din legatele primite în acest timp:

1 *Legatul lăsat de defunctul Arhitect Vasile Secară:*

Prin testamentul olograf cu data de 24 Iulie 1942, defunctul Arhitect Vasile Secară, în lipsă de rude apropiate, a instituit Academia Română legatară universală, punându-i următoarele obligațiuni:

a) Academia Română este obligată să respecte uzufructul pe care testatorul îl lasă d-nei Elena C. Dimitriu-Moloianu, din București, asupra întregii sale averi mobile și imobile, plătind și taxele succesorale aferente acestui uzufruct. Testatorul arată că dispensează pe uzufructuară de orice fel de cauțiune legală pentru exercițiul dreptului de uzufruct.

b) După încetarea uzufructului, mai sus arătat, Academia Română va institui, din veniturile fondului, un premiu anual, care să poarte numele: « Arhitect Vasile St. Secară ». Acest premiu se va decerne anual, la unul până la trei studenți, cari sunt pe punctul de a-și termina studiile dela următoarele școale superioare: Academia de Arhitectură, Școala de Belle-Arte — secția pictură; Școala de Belle-Arte, secția sculptură.

Premiile se vor decerne în urma unui concurs în favoarea elevilor meritoși pentru a merge în străinătate, de preferință în Italia pentru a-și termina studiile.

Testatorul roagă Academia Română să controleze pe studenții bursieri în tot timpul cât sunt în străinătate pentru ca astfel să fie recompensați numai studenții meritoși.

Testatorul mai arată că dacă starea averii sale va permite, înțelege ca Academia Română să ajute pe unul sau mai mulți din absolvenții școalei primare din comuna Cursești-Răzeși, jud. Vaslui, pentru a-și termina studiile mai departe, desemnarea beneficiarilor, făcându-se tot pe cale de concurs.

c) In încheiere testatorul roagă Academia Română să îngrijească de mormântul său și să îndeplinească datinele creștinești pentru odihna sufletului său.

Mai adaugă că, în cazul când nu va fi înmormântat în cimitirul satului său natal, Cursești-Răzeși, Academia Română să îngrijească pentru înmormântarea sa acolo, bine înțeles când împrejurările vor permite.

Testatorul Vasile Secară încetând din vieață în ziua de 17 Martie 1944, succesiunea sa a fost deschisă la Trib. Ilfov, Secția VII-a, formând obiectul dosarului Nr. 1254/944.

Din depozițiile martorilor audiați de Tribunal s'a stabilit că susnumitul defunct nu a lăsat moștenitori rezervatari și că deci putea să dispună valabil de întreaga sa avere prin testament.

La 10 Aprilie 1944 d-l Președinte al Trib. Ilfov, S. VII-a, a procedat la constatarea stării materiale a testamentului olograf purtând data de 24 Iulie 1942 a def. Arh. Vasile Secară. Această formalitate a fost îndeplinită în prezența reprezentantului Academiei Române și a d-nei Elena C. Dimitriu-Moloianu, uzufructuara testamentară. Testamentul nu a

fost contestat de nimeni nici ca formă, nici ca fond. El se găsește în conservarea Tribunalului.

In ziua de 26 Aprilie 1944, Trib. Ilfov, S. VII-a, a procedat, la stăruința Academiei Române, la inventarierea valorilor aflate în caseta Nr. 1106 dela Banca de Scont a României. Valorile găsite în această casetă și inventariate, constau în rente de Stat, cambii, numerar, toate însumând suma de lei 3.312.150.

In continuarea inventarierei acestei averi succesorale, d-l Președinte al Trib. Ilfov, S. VII-a, de asemenea la stăruința Academiei Române, a procedat la inventarierea celorlalte valori aflate în caseta Nr. 464 dela Creditul Funciar Rural. In această casetă s'au găsit următoarele valori: Rente de Stat, acțiuni Banca Agricolă, Steaua Română, Casa Rurală, Edilitatea, Redevența, Soc. Mica, Banca Românească, Cartea Românească, Letea, Govora-Călimănești, S.R.D., Generala Petroliferă, Clădirea Românească, Reșița, Creditul Rural, Creditul Urban, toate însumând valoarea de lei 4.797.800.

Tot în această casetă au mai fost găsite și borderourile de cumpărare a tuturor rentelor și acțiunilor menționate în cele două inventare, cum și un număr de hotărîri judecătorești și corespondență diferită.

In ziua de 28 Aprilie 1944 a fost întocmit inventarul de averea imobilă lăsată de către defunctul Arh. Vasile Secară în București. Această avere se compune dintr'un imobil situat în București, str. General Angelescu, Nr. 37, constând din teren în suprafață de circa 1000 mp, pe care se află trei corpuri de clădire.

In ziua de 16 Octomvrie 1944 a fost inventariată de către d-l judecător Marius Iliescu, averea mobilă aflată la fostul domiciliu al defunctului Arh. Vasile Secară din București, str. General Angelescu Nr. 37, apartamentul din fund pe dreapta, ocupat astăzi de către uzufructuară, d-na Elena C. Dimitriu-Moloianu. Averea mobilă găsită la domiciliul său constă din diferite titluri de acțiuni ale următoarelor bănci și societăți: Banca Minelor, Banca Sindicatului, Soc. Metalica, Soc. Redevența, Banca Viticolă, Banca Țărănească, Soc. Sospiro, Creditul Județean, Obligațiuni Primăria București, Soc. Generală Petroliferă, bonuri pentru Inzestrarea Armatei, cum și un număr de 98 monete, diferite cărți și reviste.

Inafară de averea mai sus arătată, testatorul a mai lăsat niște terenuri situate în comuna Cursești, jud. Vaslui, a căror inventariere urmează să fie făcută prin Comisie rogatorie la Trib. Vaslui, când evenimentele vor permite.

Prin jurnalul Nr. 2.384 din 8 Februarie 1945, Trib. Ilfov, Secția VII-a civilă, a dispus trimiterea în posesiune sub beneficiu de inventar, a Academiei Române, în calitate de legatară universală asupra întregii averi, mobilă și imobilă — nudă proprietate — rămasă de pe urma defunctului Arh. Vasile Secară, astfel cum este descrisă în inventarele mai sus arătate. Totodată Tribunalul a dispus și trimiterea în posesiune a d-nei Elena C. Dimitriu-Moloianu asupra uzufructului întregii averi mobile și imobile rămasă de pe urma sus-numitului defunct.

In ziua de 12 Martie 1945, s'a procedat, de către d-l Portărel al Tribunalului, la executarea în fapt a Jurnalului de trimitere în posesiune, mai sus menţionat, dându-se în primire Academiei Române întreaga avere, mobilă şi imobilă, — în nudă proprietate — rămasă dela defunct şi totodată i s'a predat d-nei Elena Dimitriu-Moloianu, uzufructul aceleiaşi averi.

Acest legat a fost acceptat de către Delegaţiunea Academiei Române în şedinţa dela 30 Mai 1944, pe baza împuternicirii date ei de către plenul Academiei în sesiunea generală extraordinară dela 31 Martie 1944. Acceptarea a fost făcută sub beneficiu de inventar, declaraţie despre care s'a luat act de către d-l Prim-Grefier al Tribunalului Ilfov Secţia I-a civilă, făcându-se menţiune în registrul special conform art. 704 cod. civil.

Acceptarea acestui legat ca şi a celorlalte legate şi donaţiuni ce urmează a fi expuse, trebue să fie făcută de Academie, potrivit regulelor ei statutare, în sesiune generală, Urmează să desăvârşim forma de acceptare, dând, în această sesiune generală, vot de ratificare.

— Ratificarea acceptării legatului, sub beneficiu de inventar şi potrivit dispoziţiunilor Statutelor Academiei, se votează în unanimitate.

2. *Legatul lăsat de defunctul Dr. Vlad Dănulescu.*

Prin testamentul său olograf cu data de 23 Ianuarie 1943, defunctul Dr. Vlad Dănulescu institue Academia Română legatară universală asupra întregii sale averi.

Succesiunea a fost deschisă la Tribunalul Ilfov, Secţia IV-a formând obiectul Dosarului Nr. 1.403/944.

In ziua de 4 Mai 1944 s'a făcut la Trib. Ilfov, Secţia IV-a, deschiderea şi constatarea stării materiale a testamentului mai sus menţionat, în prezenţa reprezentanţilor Academiei Române, cum şi a celorlalţi moştenitori ai defunctului şi anume: d-na Maria Dănulescu, în calitate de mamă, Dr. C. Dănulescu, în calitate de frate şi d-na Susana Ştefănescu, în calitate de soră. Părţile prezente au recunoscut scriptura testamentului ca fiind a testatorului, ele au făcut însă rezerve în ce priveşte clauzele testamentului, pretinzând că prin ele au fost nesocotite drepturile legale ale mamei în această succesiune.

Testamentul în chestiune este însoţit de o scrisoare a def. Dr. Vlad Dănulescu, purtând data de 2 Iunie 1939, cuprinzând dispoziţiuni cu caracter politic şi social şi unele precizări cu privire la averea sa mobiliară. Atât testamentul cât şi scrisoarea mai sus menţionată, se găsesc în conservarea Tribunalului Ilfov, Secţia IV-a.

Testamentul defunctului Dr. Vlad Dănulescu cuprinde următoarele clauze mai însemnate:

A) Academia Română este instituită legatară universală asupra averii testatorului.

B) Academia Română va da lunar mamei testatorului, Maria Dănulescu, o rentă viageră de 20 000 lei lunar.

C) Academia Română va da surorii testatorului, Susana Ştefănescu o rentă viageră lunară de 10.000 lei

D) Academia Română va da câte 50.000 lei anual să se cumpere pâine, cărţi, sau haine şcolarilor silitori săraci din comuna Măxineni judeţul R.-Sărat, din comuna Pănceşti-Poenari, jud. Roman şi din comuna Bâcu, judeţul Vaslui.

E) Testatorul dispune ca 20% din venitul net al averii sale să fie întrebuinţat de Academia Română cum va crede de cuviinţă în folosul său.

F) Din restul venitului net, Academia Română va îndeplini următoarele:

a) Va achita datoria testatorului de aproximativ 3.200 000 lei la Banca Românească, liberând acţiunile gajate în valoare reală de 15.000.000 lei, care acţiuni rămân proprietatea Academiei Române.

b) Datoria dela Banca Naţională a României de aproximativ lei 5.800.000 va fi achitată din valoarea cupoanelor, titlurilor de stat, scrisuri funciare rurale şi urbane gajate la acea bancă, unde vor rămânea până la achitarea datoriei.

c) Datoria dela Casa de Depuneri pe gajul celor 160 acţiuni Banca Naţională a României, va fi achitată din venituri, iar acţiunile rămân proprietatea Academiei Române.

d) După achitarea completă a tuturor datoriilor dela bănci şi după prelevarea celor 20%, cuveniţi anual Academiei Române, veniturile nete se vor capitaliza timp de zece ani.

e) Cu sumele de bani astfel capitalizate se va cumpăra o casă producătoare de venituri în Bucureşti sau o moşie la ţară, unde Academia Română va face o fermă model, cum a făcut şi la alte moşii ale sale.

f) Mai înainte de a se cumpăra aceste imobile, Academia Română va întrebuinţa 10% din venitul net, pentru a cumpăra şi da şcoalelor din ţară, alese de Academie, un bust în bronz a lui M. Eminescu, sau un bust în bronz a lui Vasile Pârvan cu un motiv ales din memoriile în care se slăvesc virtuţile neamului românesc.

g) După trecerea a zece ani dela moartea testatorului, veniturile nete ale averii sale vor fi întrebuinţate astfel: 20% va lua Academia Română, 20% se vor capitaliza pentru sporirea fondului, 10% pentru busturile Eminescu şi Pârvan. Restul venitului net se va împărţi de Academie ca ajutoare mamelor de origine etnică română având copii naturali, pentru a-i creşte şi îngriji cu dragoste de mamă, până la etatea de 15 ani. Dacă printre aceşti copii se vor distinge unii, prin inteligenţă şi silinţă la învăţătură, ajutorul se va mări ca să poată urma şi alte cursuri superioare.

Impreună cu acest testament a mai fost găsită în caseta dela Banca Naţională şi scrisoarea scrisă, subscrisă şi datată de către defunct, la 2 Iunie 1939, care se referă la clauzele testamentului său. Această scrisoare cuprinde în prima parte convingerile politico-sociale ale testatorului. Urmează apoi o clauză prin care se lasă lucrurile din casă fratelui său Constantin şi soţiei testatorului Marieta Dănulescu. Se mai dispune ca

o parte din tablouri, vase, covoare și obiecte de artă, să fie date Muzeului Toma Stelian.

Scrisoarea mai cuprinde următoarea clauză:

« Prefer ca Academia Română să calce unele dispozițiuni testamentare decât să nesocotească dorințele mele ».

Scrisoarea se termină cu blestem pe oricine ar ataca testamentul lăsat de către defunct și ar încerca să profite direct sau indirect de nerespectarea dorinței testatorului.

Deși această scrisoare poartă data anterioară ultimului testament, ceea ce denotă că defunctul a mai avut alt testament mai vechiu, totuși plicul în care a fost găsit ultimul testament poartă inscripțiunea că scrisoarea în chestiune rămâne valabilă.

Averea lăsată de către defunctul Dr. Vlad Dănulescu se compune din următoarele bunuri:

1. Moșia Bâcu, situată în comuna Bâcu, jud. Vaslui, astfel cum este descrisă în inventarul încheiat de către d-l judecător Haralambie C. Dănilă dela Trib. Vaslui la data de 27 Iunie 1944, împreună cu întreg inventarul agricol, viu și mort, menționat în acest act.

Această moșie are o suprafață totală de 84 ha 3 787 mp.

2. Moșia Pâncești, situată în comuna Pâncești, jud. Roman, astfel cum este descrisă în inventarul încheiat de d-l judecător Iulius Scriban dela Trib. Roman, la data de 28 Iunie 1944, împreună cu inventarul agricol, viu și mort, menționat în acel act.

Moșia aceasta are o suprafață totală de 358 ha 819 mp.

3. Imobilul situat în București, str. Jules Michelet 15—17, teren și construcție, având 11 apartamente, făcând parte din blocul dela adresa mai sus indicată.

4 Imobilul situat în București, str. Dionisie Nr. 49, teren și construcție compus din parter și 4 etaje și mansardă, astfel cum este descris în inventarul încheiat de către d-l judecător Gheorghiu cu data de 6 Iunie 1944,

5. Imobilul situat în București, Calea Moșilor, Nr. 171, constând din teren și construcție modernă, compusă din parter, 4 etaje și mansardă, astfel cum este descris în inventarul încheiat de către d-l judecător Gheorghiu dela Trib Ilfov, S. IV-a la data de 6 Iunie 1944 Imobilul are 9 apartamente și 3 prăvălii. Posedă încălzire centrală și ascensor.

6. Acțiunile și efectele aflate la diferite bănci, menționate în inventarul vizat la data de 17 August 1944 de d-l judecător Gheorghiu dela Trib. Ilfov, S. IV-a.

7. Bijuteriile și valorile aflate în caseta Nr. 114 a Băncii Naționale a României, trecute în inventarul cu data de 13 Aprilie 1944, încheiat de d-l Judecător Gheorghiu dela Trib. Ilfov, S. IV-a, constând în bijuterii de o excepțională valoare ca: orologii de aur de cele mai reputate mărci mondiale, brățări și inele de aur cu briliante, etc

8. Mobilierul trecut în inventarul cu data de 11 Aprilie 1944 găsit la domiciliul defunctului, din București, str. Dionisie, 49, inventar întocmit de d-l judecător Gheorghiu în dosarul Nr. 1403/944 Trib. Ilfov, S IV-a civilă.

Delegațiunea Academiei Române, pe baza împuternicirii date ei de plen în sesiunea generală extraordinară dela 31 Martie 1944, a acceptat sub beneficiu de inventar acest legat, în condițiunile arătate în testament.

Trib. Ilfov, S. IV-a, a pronunțat sentința civilă Nr. 14 din 12 Ianuarie 1945, prin care a fost admisă în parte acțiunea de predare a legatului, Academiei Române, reducându-l la trei sferturi din averea succesorală, iar un sfert l-a atribuit ca rezervă mamei, reprezentată prin moștenitorii săi mai sus arătați.

In contra acestei sentințe au făcut apel, atât moștenitorii defunctului Dr. Vlad Dănulescu, cât și Academia Română, iar dosarele Nr. 275 264/945 cuprinzând aceste apeluri, au termen în fața Curții de Apel București, Secția V-a, la 30 Iunie 1945.

Concomitent cu acțiunea de fond pentru predarea legatului ei, Academia Română a intentat și o acțiune de sechestru judiciar contra moștenitorilor defunctului conform art. 615 pr. civ., în scopul ca administrarea întregii averi succesorale, pe timpul cât va ținea procesul de fond, să se facă de o singură persoană numită de justiție.

Tribunalul Ilfov, Secția IV-a civilă, prin sentința Nr. 433/944 a respins această acțiune a Academiei Române, iar Curtea de Apel București, Secția III-a, prin Deciziunea civilă Nr. 58 din 10 Martie 1945, admițând apelul făcut de Academia Română în contra sus menționatei sentințe, a admis acțiunea de sechestru judiciar intentată de Academie și a dispus înființarea unui sechestru judiciar asupra întregii averi succesorale rămase de pe urma defunctului Dr. Vlad Dănulescu, astfel cum este descrisă în inventarele mai sus arătate. Totodată, Curtea de Apel București, Secția III-a prin aceeași deciziune a numit în calitatea de sechestru judiciar pe Academia Română.

Această Deciziune a Curții de Apel București a fost executată asupra imobilelor situate în București și anume: cel din str. Jules Michelet, 15—17, str. Dionisie, 49 și Calea Moșilor, 171, asupra cărora Academia Română a fost instalată în calitatea mai sus arătată. Ce privește moșiile Pănceşti din jud. Roman și Bâcu din jud. Vaslui, Tribunalul Ilfov, Secția IV-a civilă a intervenit prin Comisie rogatorie la Tribunalele Roman și Vaslui, pentru aducerea la îndeplinire a Deciziunii Curții de Apel București, Secția III-a.

D-l ANDREI RĂDULESCU adaugă lămurirea că va trebui să predăm moștenitorilor un sfert din totalul averii, precum s'a văzut mai sus, fie pe cale de transacție, fie printr'o ieșire din indiviziune ce urmează să se ceară Tribunalului.

Obligațiile care ni se pun sunt executabile, iar Academiei, pe lângă prelevările ei statutare, i se cuvine 20% din venitul net al averii, spre a-l întrebuința cum va crede ea de cuviință, în folosul și spre îndeplinirea misiunii sale. Delegațiunea a acceptat legatul sub beneficiu de inventar, cu respectarea — în ce privește prelevările sale — a drepturilor ei statutare și cu specificarea drepturilor ei de 20% din venitul net, după deducerea prelevărilor.

D-sa propune să se ratifice acceptarea legatului în condițiile în care a fost făcută de Delegațiune.

— Propunerea se aprobă în unanimitate.

3. *Legatul lăsat de defunctul Constantin G. Cioroianu.*

Prin testamentul său olograf cu data de 10 Iulie 1939, defunctul Constantin G. Cioroianu lasă Academiei Române întreaga sa avere, mobilă și imobilă, în nudă proprietate, iar folosința acestei averi o lasă soției sale d-na Cornelia Cioroianu.

Testatorul dispune ca, din venitul moșiei sale Cioroiași, din jud. Dolj, să se dea burse copiilor din comuna Cioroiași și Trochești, ce se vor distinge la învățătură. Ce privește casele din Craiova, str. Avram Iancu 6, asupra cărora are și soția un drept de proprietate, în indiviziune, ele sunt lăsate în proprietatea soției testatorului.

Succesiunea defunctului Constantin Cioroianu a fost deschisă la Tribunalul Dolj, Secția I-a formând obiectul dosarului Nr. 264/944.

Din inventarul încheiat se constată că averea succesorală lăsată de testator în comuna Cioroiași se compune din moșia Cioroiași în suprafață de circa 200 ha pământ arabil, cum și din conacul și dependințele lui, aflate pe un teren de 4 ha. loc de casă și grădină.

Intreaga avere a fost evaluată la circa 53.000.000 lei.

Delegațiunea Academiei pe baza împuternicirii date ei de către plenul Academiei Române în sesiunea generală extraordinară dela 31 Martie 1944, a acceptat această succesiune sub beneficiu de inventar.

D-l Președinte D. GUSTI pune la vot ratificarea acceptării acestui legat.

— Ratificarea se votează în unanimitate.

4. *Donațiunile pentru Fondul Cultural « Profesor Ion Simionescu ».*

In cursul anului 1944 au fost primite la Academia Română, următoarele sume de bani donate pentru constituirea unui fond cultural în memoria mult regretatului Profesor Ion Simionescu, fostul Președinte al Academiei Române:

a) Societatea Cartea Românească a donat suma de 1 000.000 lei (un milion), valoare nominală în rentă de Stat.

b) Fundațiunea Elias a donat suma de lei 250.000 (două sute cinci-zeci mii), valoare nominală în rentă de Stat.

c) Societatea Națională de Gaz Metan a donat suma de lei 100 000 (una sută mii) numerar, cu care s'a cumpărat rentă de Stat nominal 200.000 lei.

Asupra acestor sume donate, în scopul mai sus arătat, Academia urmează să stabilească, pe cale de regulament, modul de funcționare a fondului.

Donațiunea a fost acceptată de Delegațiune, pe baza plenipotenței ce i s'a dat de plen în sesiunea generală extraordinară dela 31 Martie 1944.

— Acceptarea acestor donațiuni se ratifică, dându-se vot unanim.

5. *Legatul lăsat de defuncta Vasilichia Mitrea.*

Prin testamentul său olograf cu data de 10 Iunie 1941, defuncta Vasilchia V. Mitrea a lăsat Academiei Române un legat particular, constând din imobilul situat în București, str. Dr. Varnali, Nr. 9, compus din terenul și construcția de pe el. Testatoarea pune obligația Academiei Române ca, după încetarea sa din vieață, să respecte dreptul de uzufruct pe timp de cinci ani, pe care-l lasă soților Constanța și Ing. Ion Manolescu pentru acest imobil.

Incetând din vieață testatoarea, succesiunea a fost deschisă de Tribunalul Ilfov, Secția III-a, formându-se dosarul Nr. 1603/944, îndeplinindu-se formalitățile legale privitoare la această succesiune.

Delegațiunea Academiei Române a acceptat în principiu legatul lăsat ei prin testamentul mai sus arătat.

— Se ia act cu mulțumire că generoasa testatoare n'a impus Academiei nicio obligație, după scurgerea dreptului de uzufruct al soților Constanța și Inginer Ion Manolescu și se ratifică în unanimitate acceptarea legatului.

6. *Donațiunea făcută de I. P. S. S. Nifon Criveanu, Arhiepiscop al Craiovei și Mitropolit al Olteniei.*

Prin actul de donațiune autentificat de Tribunalul Vâlcea, Secția I-a la Nr. 646 din 19 Octomvrie 1944, I. P. S. S. Nifon Criveanu, Arhiepiscop al Craiovei și Mitropolit al Olteniei, Râmnicului și Severinului, a donat Academiei Române rentă de Stat în valoare nominală de lei 2.000.000 (două milioane), compusă din titlurile de rentă — obligațiuni Imprumutul Reîntregirei 4½% din 1941 — specificate în actul de donațiune.

Actul de donațiune dispune ca aceste titluri de rentă să servească la alcătuirea a două fonduri distincte, de ajutorare, în valoare nominală de câte un milion lei fiecare, sub denumirea:

A) « *Fondul Balașa și Invățătorul Ilie Criveanu* ».
B) « *Fondul Marioara Preot Grigore Criveanu* ».

Venitul acestor fonduri rămâne afectat exclusiv operei de ajutorare a copiilor, elevi și eleve, săraci și meritoși și se va repartiza de Academia Română, după normele arătate în actul de danie.

Academia Română, prin Delegațiunea ei, a acceptat în principiu donațiunea mai sus arătată, sub rezerva de a fi ratificată de plenul ei.
— Se dă vot unanim de ratificare asupra acceptării acestei donațiuni.

7. *Donațiunea făcută de d-l Profesor Constantin D. Bușilă (Fondul Prof. Gh. Marinescu).*

Prin actul de donațiune autentificat de Tribunalul Ilfov, Secția Notariat la Nr. 1.520/945, d-l Profesor C o n s t a n t i n D. B u ș i l ă din București, donează Academiei Române suma de 310.000 (trei sute zece mii) lei, valoare nominală în rentă Imprumutul Reîntregirei 4½% din 1941, purtând cuponul de 1 Martie 1945.

Această rentă, pe care d-l Profesor C o n s t a n t i n D. B u ș i l ă o donează Academiei Române, prin actul mai sus menționat, reprezintă suma de lei 209.310 (două sute mii trei sute zece) depusă la Banca Românească din București de către Comitetul de inițiativă pentru strângerea fondului Secțiunii române a Centrului Internațional de studii electro-radio-biologice și care din diferite împrejurări nu a mai luat ființă, după cum se arată prin actul de donație.

Prin acest act, Academia Română este rugată să creeze, cu suma donată « *Fondul Profesor Dr. Gh. Marinescu* », iar din venitul acestui fond să acorde din 5 în 5 ani sau la datele pe care Academia le va fixa, câte un premiu pentru cea mai bună lucrare ce s'ar publica în țară sau străinătate de către un autor român în domeniul electro-radio-biologiei.

Academia Română a acceptat în principiu donațiunea mai sus arătată în condițiunile actului de donațiune.

— Acceptarea donațiunii se ratifică în unanimitate.

8. *Legatul lăsat de defunctul Profesor Francisc I. Rainer.*

Prin testamentul olograf cu data de 6 Februarie 1944, defunctu Profesor universitar F r a n c i s c I. R a i n e r lasă Academiei Române Colecțiunea sa de reproduceri, unele în metal ori în ipsos, mai ales după gliptica egeeană — cele mai multe fotografii de pe opere de artă, mai ales antice. Tot Academiei Române i se lasă și medaliile ce se vor găsi în camera sa de lucru, precum și cărțile despre artă și despre artiști (catalog special).

Academia Română, în urma deschiderii succesiunii defunctului Profesor F r a n c i s c I. R a i n e r (Dosar Nr. 2.084/944, Trib. Ilfov, Secția III-a civ.) a acceptat în principiu acest legat.

— Acceptarea legatului se ratifică în unamitate.

9 *Donațiunea Doamnei Martha Trancu Rainer.*

« Prin actul de donațiune autentificat de Trib. Ilfov, Secția Notariat la Nr. 9 027 din 27 Februarie 1945, d-na Dr. Martha Trancu-Rainer donează Academiei Române, în memoria defunctului său soț Profesor F r a n c i s c I. R a i n e r, suma de lei 4 000.000 (pentru milioane). Cu această sumă de bani, donatoarea roagă Academia Română să tipărească lucrările științifice și literare ale soțului său defunct după aprecierea Academiei și indicațiunile donatoarei, bine înțeles în marginele sumei mai sus arătate.

Actul de donațiune prevede ca produsul vânzării acestor lucrări, imprimate de Academia Română, va fi destinat de Academie pentru constituirea unui fond inalienabil, care va purta denumirea: « *Fondul Prof. Francisc I. Rainer* ». Venitul acestui fond va fi servit donatoarei de către Academie, pe timpul vieții sale la cererea acesteia.

După încetarea din vieață a donatoarei sau chiar în timpul vieții sale, dacă dânsa nu ar face uz de veniturile fondului, ele vor fi întrebuințate de Academie la acordarea unui premiu pentru cea mai bună lucrare de biologie.

Academia Română a decis, prin Delegaţiunea ei, să accepte donaţiunea făcută de d-na Dr. Martha Trancu-Rainer în condiţiunile actului de donaţiune mai sus arătate.

— Acceptarea donaţiunii se ratifică în unanimitate.

10. *Donaţiunea Domnului Coleg corespondent Profesor Horia Hulubei.*

Prin actul autentifica de Trib. Ilfov, Secţia Notariat la Nr. 23.166 din 24 Octomvrie 1944, d-l Prof. Horia Hulubei donează Academiei Române suma de lei 400 000 (patru sute mii) în numerar cu care să se constitue un fond pentru cercetări în domeniul fizicei pure. Actul de donaţiune prevede ca Academia Română, cu suma de bani donată, să cumpere rentă de Stat, iar din venitul anual al rentei cumpărate, Academia să subvenţioneze, odată pe an, câte o lucrare de fizică pură (în special în domeniul radiaţiunilor sau al fizicei nucleare) a unui membru al corpului didactic universitar sau pentru o cercetare făcută la Universitate sub direcţia unui universitar.

Delegaţiunea Academiei Române, în şedinţa dela 15 Septemvrie 1944, a decis să accepte donaţiunea făcută ei de către d-l Prof. Horia Hulubei în condiţiunile actului de donaţiune.

— Acceptarea donaţiunii se ratifică în unanimitate.

D-l Preşedinte D. GUSTI aduce prinosul de recunoştinţă şi mulţumire ale Academiei generoşilor donatori şi testatori şi exprimă mulţumiri d-lui coleg Andrei Rădulescu pentru luminile sale juridice şi lămuririle pe care ni le dă în vederea primirii, în cât mai bune condiţiuni, a legatelor şi donaţiunilor.

In altă ordine de idei, d-l Preşedinte D. GUSTI comunică d-lor Colegi că aseară a avut loc audienţa d-sale la M. S. Regele, Căruia şi-a făcut datoria şi deosebita plăcere de a-I prezenta omagiile plenului Academiei şi de a-L ruga să vină în mijlocul nostru ca să prezideze şedinţa solemnă pentru recepţiunea în Academie a colegului nostru P. S. S. Episcopul Nicolae Colan.

Majestatea Sa ne-a arătat un interes deosebit pentru Academie şi pentru lucrările ei, întrebându-ne despre mersul *Dicţionarului limbii române*, despre noul organism al Consiliului Naţional de Cercetări înfiinţat de Academie şi despre deosebirea ce există între acest organism şi altele asemănătoare ce s'ar fi înfiinţat în ţară. S'a interesat, de asemenea, dacă printre problemele ce-şi asumă Consiliul Naţional de Cercetări şi-a pus-o şi pe aceea a refacerii ţării.

Cu privire la fixarea zilei pentru recepţia colegului Colan, s'a ajuns ca această zi să fie la 28 Mai. In vederea acestei solemnităţi, vom înainta, chiar mâine, Cancelariei Palatului, textele Discursului de recepţiune, al Răspunsului şi al cuvântării prin care Preşedintele Academiei va saluta pe Majestatea Sa Regele.

D-l General R. ROSETTI dă cetire următoarei propuneri semnate de 9 domni colegi:

Subsemnaţii propunători ai adaptării Statutelor la cerinţele actuale ale ştiinţei şi culturei româneşti,

Considerând că, în diferitele discuții ce au avut loc asupra acestei chestiuni dela 1929 și până azi, Academia în aproape totalitatea ei s'a pronunțat pentru această adaptare a Statutelor.

Considerând că un început de adaptare a avut chiar loc în anul 1935, aducând câteva îmbunătățiri folositoare și oportune.

Considerând că marea piedecă ce nu a îngăduit până acum o mai temeinică modificare a Statutelor, nu a fost opunerea de principiu a majorității Academie, ci chestiunea oportunității.

Considerând că ne aflăm încă în stare de războiu.

Propunem ca cererea noastră de punere la ordinea de zi a actualei sesiuni a proiectelor de modificare a Statutelor să se amâne pentru sesiunea viitoare.

— Propunerea se ia în considerare și se aprobă în unanimitate.

La ordinea zilei fiind Raportul despre activitatea Școalei Române din Paris în ultimul an, d-l Președinte dă cuvântul d-lui Profesor CONST. MARINESCU, membru corespondent, Directorul Școalei, care cetește următoarea Dare de seamă:

Am onoare ca, potrivit normelor legale și îndatoririlor mele față de Academia Română care a binevoit să mă designeze, în 1941, ca director al Școalei Române din Franța, să vă aduc la cunoștință următoarele:

Art. 6 al *Regulamentului Școalelor Române dela Roma și Paris* («Monitorul Oficial» Nr. 122 din 29 Mai 1942) prevde:

Directorul este numit pentru o perioadă de patru ani, putându-i-se prelungi însărcinarea încă cel mult pentru doi ani, cu avizul Academiei Române. La sfârșitul perioadei de patru ani, Directorul va înainta un raport Academiei Române și Ministerului asupra întregii sale activități. Pe baza acestui raport, Academia Română va putea propune prelungirea mandatului Directorului pe încă doi ani. Această prelungire trebue să fie întărită de Minister.

Am avut grijă ca la timpul său (în 1942, 1943 și 1944) să trimit Academiei Române rapoarte anuale privitoare la Școala de sub conducerea mea. Ele au fost înregistrate astfel: Nr. 3.850 din 19 Oct. 1942; Nr. 4541 din 17 Decemvrie 1943; Nr. 2 472 din 12 August 1944.

In această prezentare rezumativă voiu arăta ce piedeci am întâmpinat și ce s'a putut realiza în răstimpul celor patru ani ai mandatului meu

I

Recomandat de Academia Română în Mai 1941 și numit de Ministerul Culturii Naționale în Iunie 1941, n'am putut să plec imediat spre postul meu din cauza împrejurărilor în care se găsea Franța și ca urmare a războiului în care intrase Țara noastră, la câteva zile după numirea mea.

Cu foarte mari greutăți și după sforțări de luni de zile am putut obține vizele necesare pentru a pleca la Paris abia în primăvara anului 1942.

Un an din mandatul meu trecuse zadarnic.

Am așteptat în Franța, câteva luni de zile, venirea bursierilor Școalei. Peste câtva timp Ministerul Culturii Naționale m'a înștiințat telegrafic că aceștia nu pot pleca și că urmează să mă întorc în Țară. Ceea ce am și făcut.

Al doilea an din mandatul meu a trecut aproape fără niciun folos. In primăvara anului 1943 m'am înapoiat la Paris. Nici de rândul acesta n'a fost trimis niciun bursier la Școală. După șase luni de așteptare (legea mă obliga să rămân în Franța timp de patru luni), am revenit în Țară unde mi s'a comunicat că împrejurările militare și refuzul autorităților germane de a acorda vizele necesare făceau imposibilă prezentarea bursierilor la posturilor lor.

Trecuse astfel și al treilea an din mandatul meu. De altfel refuzul autorităților germane s'a extins în curând și asupra mea în momentul când, în primăvara anului 1944, am voit să mă întorc la Fontenay-aux-Roses. Cu toate că posedam un pasaport diplomatic, cu toate repetatele intervenții ale Ministerului de Externe, mi s'au refuzat vizele germane, în timp util. M'am văzut deci silit a înștiința în scris Ministerului Culturii Naționale că o forță majoră mă împiedeca a mă prezenta la postul meu din străinătate.

A urmat debarcarea Aliaților în Franța și cele ce se știu.

Prin raportul meu cu Nr. 25 din 25 Iulie 1944 mi-am permis a aduce la cunoștința Academiei Române toate acestea (raportul a fost înregistrat sub Nr. 2.472 din 12 August 1944).

Rămas în Țară, ajung acum la sfârșitul celui de al patrulea an al mandatului meu.

II

In rapoartele mele anterioare trimise Academiei Române am arătat că, de vreme ce în lipsa bursierilor *(notez aici că încă din 1939 deci cu doi ani înainte de numirea mea ca director, niciun elev al Școalei n'a putut să mai plece spre Paris)* nu se putea vorbi despre o activitate științifică și artistică a acestei instituții, am încercat să lucrez în alte domenii.

Mai întâi s'a introdus ordine în administrația arbitrară — ba chiar mai rău decât atâta ! — a Școalei. Obținusem chiar, după multe strădanii, un fond de peste opt milioane de franci francezi în vederea cumpărării unui imobil în Paris, unde s'ar fi cuvenit să fie instalată Școala încă dela înființarea ei. Am arătat Academiei Române în raportul meu cu Nr. 25 din 25 Iulie 1944 că suma aceasta fusese transmisă la Paris conform unei tehnice bancare care o făcea inutilizabilă, așa încât n'am putut dobândi imobilul pe care-l alesesem în Capitala Franței.

Reușisem să obțin la *Bibliothèque Nationale* și la *Musée de l'Homme* din Paris săli de expoziție pentru prezentarea cărții românești și a artei noastre populare.

Autoritățile noastre superioare, anterioare datei de 23 August 1944, n'au voit să folosească această împrejurare favorabilă, care, mi-e teamă, nu se va mai prezenta curând și nici ușor.

Am reușit, în schimb, ca, în urma unei înțelegeri cu d-l Jean Boutière, profesor de Limba și Literatura Română la Paris, să ajungem la ideea unui *Institut de Studii Român*, succesor al *Institutului de Filologie Română* dela Sorbona, ceea ce va putea duce la ținerea unor cursuri de Istorie, Geografie, Artă Românească, etc., pe lângă cele de Limbă și Literatură.

Tot astfel am putut să furnisez primele elemente necesare întemeierii unei biblioteci de *Filologie și Literatură Romînă* pe lângă *Seminariul de Limbi Romanice* dela Universitatea din Namur (Belgia).

Aș putea adăuga aici numeroasele și interesantele întâlniri și conversații cu reprezentanții de seamă (unii dintre dânșii foști profesori și colegi de studii ai mei) din lumea culturală a Parisului.

Rezumându-mă, exprim regretul că împrejurările cumplite prin care au trecut lumea și Țara noastră nu mi-au permis a pune în aplicare planul de lucru pe care-l imaginasem în 1941 în folosul bursierilor noștri și că cei patru ani a mandatului încredințat au trecut în felul oglindit în rapoartele mele anterioare și în această expunere.

Termin arătând Academiei Române toată gratitudinea pentru onoarea făcută atunci când, în sesiunea generală din 1941, mi-a dat în seamă măgulitoarea misiune de a conduce Școala Română din Franța.

D-l Președinte D. GUSTI, după ce felicită pe d-l Prof. Constantin Marinescu pentru străduințele depuse în acești ani de războiu în realizarea unui frumos program ce avea de înfăptuit, supune discuției plenului chestiunea prelungirii mandatului de Director al d-lui Constantin Marinescu ca Director al Școalei, întru cât d-sa a împlinit 4 ani, iar după Legea de înființare a celor două Școale Române dela Paris și Roma, d-sa are drept la o prelungire pentru o perioadă de încă 2 ani.

D-l ION I. NISTOR face propunere ca Academia să recomande neapărat prelungirea mandatului d-lui coleg corespondent Constantin Marinescu pentru ca d-sa să-și poată îndeplini programul, pe care nu l-a putut realiza până acum din cauza tristelor împrejurări ale războiului.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU se unește la propunerea d-lui coleg Nistor, fiind de părere să se facă grabnică intervenție la Ministerul Educației Naționale, cerându-i a pune la dispoziția Directorului Școalei mijloacele necesare pentru a repune în funcțiune Școala Română din Paris, și pentru a-i înlesni, astfel, realizarea programului pe care directorul ei nu și l-a putut înfăptui până în prezent

D-l GH. IONESCU-SISEȘTI este de părere că, întru cât d-l Const. Marinescu nu și-a putut exercita mandatul în cei 4 ani expirați, să se ceară reînnoirea mandatului pentru o nouă perioadă de 4 ani.

La această părere se raliază și d-nii C. Rădulescu-Motru și N. Bănescu.

D-l ANDREI RĂDULESCU crede că o intervenție în sensul părerilor d-lor colegi Gh. Ionescu-Sișești, C. Rădulescu-Motru și N. Bănescu ar putea aduce complicații. De aceea d-sa zice să cerem, pur și simplu, prelungirea legală de 2 ani.

La părerea d-lui Andrei Rădulescu se unesc și d-nii Ion Nistor și General R. Rosetti, care face propunere să se ceară aceeași prelungire și pentru d-l Scarlat Lambrino, al cărui mandat de Director al Școalei Române din Roma expiră, de asemenea, în acest an. In fine, tot pentru prelungirea numai pentru 2 ni se pronunță însuși d-l coleg Const. Marinescu, care roagă însă ca, în intervenția Academiei către Ministerul Educației Naționale, să se facă pe larg constatarea despre măsura redusă în care și-a exercitat mandatul în acești ultimi patru ani, lăsându-se la latitudinea d-lui Ministru eventuala prelungire a mandatului pentru un termen mai lung.

— D-l Președinte, rezumând și încheind desbateriile, pune la vot prelungirea pentru perioada legală de 2 ani a mandatelor de Directori ai d-lor Prof. Const. Marinescu, la Școala Română din Franța, și Prof. Scarlat Lambrino la Școala Română din Roma, și se votează în unanimitate.

D-l Prof. CONST. MOISIL, membru corespondent, dă cetire următoarelor rapoarte despre activitatea Cabinetului Numismatic al Academiei în anii 1943 și 1944:

a) *Raport despre activitatea Cabinetului Numismatic în anul 1943.*

Activitatea Cabinetului Numismatic s'a inaugurat în anul expirat prin achiziționarea unui important tezaur monetar compus din 405 monete de aur și de argint din a doua jumătate a veacului al XVII-lea și oglindește circulația monetară din acel timp în Moldova. Piesele de aur din acest tezaur sunt ducați olandezi, austriaci, transilvăneni și venețieni (zecchini) dintre anii 1587—1596; cele de argint sunt piese poloneze de 3 și 6 groși (troiaci și șuștaci) dela regii Ștefan Bathory și Sigismund III, emise între anii 1580—1601.

In legătură cu acest tezaur urmează un depozit de 37 de monete de argint tot din Moldova și datând din prima jumătate a veacului al XVII-lea. Piesele din acest depozit sunt numai de argint, în cea mai mare parte troiaci și orți polonezi dela Regele Sigismund III și câțiva groși din Riga, Elbing, Prusia și Suedia tot din domnia acestui rege.

Pentru circulația monetară din Țara Românească în veacul al XVII-lea și al XVIII-lea prezintă interes alte două tezaure, pe care le-am obținut de asemenea în anul expirat. Unul a fost descoperit la Baiculești, județul Argeș și conține taleri raguzani, piaștri turcești și ruble rusești; el ne-a fost trimis de Comisiunea Monumentelor Istorice. Celălalt s'a găsit pe moșia Gogoșari din județul Vlașca, într'o oală de lut și cuprinde numai monete turcești de argint: piaștri și caragroși. Ne-a fost trimis de d-l Iosif Răcășanu, proprietarul moșiei.

Un tezaur de monete antice, pe care le-am primit în acest an dela inspectoratul jandarmeriei, confirmă cunoștințele ce avem asupra situației monetare din regiunea sudică a Daciei în veacul I în d. Cr. A fost descoperit în satul Viișoara, județul Teleorman, la punctul numit Pârlita din balta Dunării, de către doi pescari români și conținea vreo 200 tetradrahme de argint, dintre care ni s'au trimis 135 de piese. Dintre acestea 122 sunt tetradrahme din Macedonia Primă, iar 13 din orașul Thasos. Și unele și celelalte sunt emisiuni târzii ale acestor monetării și reprezintă banii care circulau în comerțul mare greco-dac din această epocă. Faptul că tezaurul s'a găsit în județul Teleorman confirmă informațiile scoase din alte tezaure similare din acest județ, că în primul veac înainte de era creștină, actuala câmpie a Munteniei avea numeroase debușeuri pentru acest comerț.

Pe lângă aceste tezaure și depozite de monete moderne și antice, Cabinetul Numismatic a avut prilejul să achiziționeze în anul expirat și restul unui tezaur de monete vechi românești, ce fusese descoperit în 1938 la Constanța și o parte din ele intraseră de atunci în colecția noastră. Sunt ducați de argint dela Mircea cel Bătrân dintr'o emisiune foarte rară, reprezentând pe față figura Domnului cu coroană în cap și mantie pe umăr, ținând în mâna dreaptă o spadă, iar în stânga globul cruciger; pe revers bustul lui Crist Tezaurul acesta constitue o nouă probă, că monetele marelui Domn muntean, cuceritorul Dobrogei, au circulat odinioară în toată această regiune.

Alte monete vechi românești, care au intrat în anul trecut în colecțiile noastre sunt: o piesă dela Iliaș, fiul lui Alexandru cel Bun, găsită în Ruginești, județul Putna și care ne-a fost dăruită de d-l Prof. I. Atanasiu dela Universitatea din București, și 4 monete moldo-valahe bătute la Sadagura în 1772 și 1773, dăruite de d-na Mina Paucker.

Dintre monetele antice descoperite individual am achiziționat următoarele piese: 5 monete dace de argint, de tipul tetradrahmelor lui Filip II al Macedoniei, găsite în județul Dorohoi; 2 piese de bronz antice dăruite de d-l Prof. G. Petrescu-Sava din Ploiești; 1 tetrabol de argint dela Filip II al Macedoniei, emisiune rară ce reprezintă pe rege călare, cu mantie pe umăr și cu causia în cap; 1 dinar roman republican cu capul lui Ianus și o quadrigă condusă de Jupiter, găsit în cartierul Plcșoianu-Tei (București); 2 dinari romani republicani (C. Cassius Longinus și Sextus Pompeius găsiți la Livești-Dolj și dăruiți de d-l Ing. Mircea Lipănescu; 1 dinar imperial dela Titus (cos. V) găsit la Sanislău (jud. Sălaj) și în fine o piesă de bronz dela Impăratul Constans și alta dela Jovian, găsite amândouă la Tatlageac (jud. Constanța) și dăruite de d-l Anton Velcu.

Colecția medalistică a Cabinetului Numismatic s'a îmbogățit în anul expirat cu următoarele piese: medalia Expoziției Bucovinei întregite (1942) dăruită de d-l Ing. Octav Luchian din Cernăuți, medalia jubilară a Societății Nitrogen, trimisă de societate; medalia de bronz a Azilului Elena Doamna (1862) și placheta de bronz a jubileului de 80 de ani al

Impăratului Franz Iosif (1910) dăruite de d-l Adrian Oțoiu, medalia comemorativă a stațiunii balneare Movila-Techirghiol și cea a bisericii din satul Carmen-Sylva în câte 2 exemplare, unul de argint și altul de bronz, dăruite de d-l Sever I. Movilă; placheta de argint a centenarului artileiriei române (1942) trimisă de Ministerul Apărării Naționale.

Cât privește colecția sigilografică a primit în dar dela d-l General Rosetti, sigiliul lui Gh. Donici, eroul dela Robănești, iar colecția muzeistică s'a îmbogățit cu o singură piesă: un vechiu opaiț de fier ce a fost găsit în mina de pirit din satul Șanț, județul Năsăud, dăruit de d-l C. St. Gheorghiu, pictor.

Incheind, exprimăm și cu acest prilej mulțumiri călduroase atât autorităților și instituțiunilor, cât și persoanelor particulare, care au contribuit și anul acesta la îmbogățirea colecțiilor Cabinetului Numismatic, asigurându-i și în aceste împrejurări grele propășirea și buna funcționare.

b) *Raport despre activitatea Cabinetului Numismatic în anul 1944.*

In cursul anului 1944 activitatea Cabinetului Numismatic a fost influențată mai mult decât în anii precedenți de evenimentele războiului mondial. Dacă în primul trimestru această activitate s'a putut desfășura aproape normal In schimb dela începutul lui Aprilie și până la sfârșitul lui August a fost împiedecată de bombardamentele aeriene, ce s'au deslănțuit în intervale destul de dese asupra Capitalei. In două rânduri: la 28 Iulie și la 24 August bombele au atins sălile Cabinetului Numismatic, distrugând ușile și ferestrele, avariind pereții, tavanul și mobilierul, astfel că până la sfârșitul anului aceste încăperi n'au mai putut fi utilizate pentru serviciu.

Colecțiile de monete, de medalii și o parte din obiectele de muzeu, fiind evacuate din timp, n'au suferit nicio pagubă. Dar dintre obiectele de muzeu, care fuseseră lăsate în vitrine, unele, în special câteva obiecte de sticlă și de ceramică, au fost mai mult sau mai puțin deteriorate. Ele însă sunt reparabile, astfel că nici în această privință n'am avut pagube mari.

După încheierea armistițiului, activitatea Cabinetului Numismatic nu s'a putut normaliza decât treptat, căci mai întâi reparațiile, în special ale mobilierului, nu s'au putut face la timp și în întregime, iar de altă parte a trebuit să dăm întâietate lucrărilor pentru executarea condițiilor armistițiului.

De asemenea după ce colecțiile noastre evacuate au fost aduse înapoi, a trebuit să facem verificarea pieselor și să le așezăm la locul lor în Cabinetul Numismatic, pe acele pentru care mobilierul fusese reparat. Au rămas însă un număr destul de mare neașezate la loc, deoarece până la sfârșitul anului o bună parte din mobilier n'a putut fi reparat.

Imprejurările expuse mai sus n'au putut împiedeca însă, ca în cursul acestui an să intre în Cabinetul Numismatic un număr de donații, care au îmbogățit în mod simțitor colecțiile noastre de monete, de medalii și de obiecte de muzeu.

Locul de frunte între donatorii din acest an îl ocupă regretatul Ing. Constantin Orghidan, membru de onoare al Academiei Române, care înainte de a părăsi Capitala spre a se refugia la Uzinele Ferdinand din județul Caraș, ne-a făcut danie o colecție de medalii compusă din 104 piese românești și străine, și o colecție de monete polone, compusă din 629 piese de trei groși dela regii Ștefan Bathory și Sigismund III. Iar, când spre sfârșitul lui August a simțit că i se apropie sfârșitul, ne-a lăsat prin testament întreaga sa colecție numismatică și arheologică, foarte bogată și foarte prețioasă din punct de vedere științific. De asemenea întreaga sa avere, din al cărei venit să se completeze în mod treptat colecția, să se execute mobilierul necesar pentru păstrarea și expunerea ei, să se publice cataloagele, etc. Acest act de generozitate îl așează pe mult regretatul inginer Constantin Orghidan în rândul celor mai mari donatori ai Academiei Române și printre principalii promotri ai numismaticei românești.

Comisiunea Monumentelor Istorice ne-a trimis și anul acesta, ca și în trecut, descoperirile monetare ce le-a primit din diferitele regiuni ale țării. Astfel am primit din partea ei un tezaur de monete polone: 559 piese dela regii Alexandru I, Sigismund I, Sigismund August, Ștefan Bathory și Sigismund III, (ultima din 1598), găsit la Borzești, județul Dorohoi, pe moșia d-nei Aristia Hârtopeanu; de a emenea un tezaur mai mic, compus din 15 taleri olandezi dintre anii 1616—1695, găsit la Tanacu, județul Vaslui.

O altă donație o constitue colecția defunctului locotenen -colonel Amedeu Mihăilescu, primită dela văduva sa, d-na Nina Mihăilescu, și compusă din 330 monete, 4 medalii, 9 jetoane și 2 sigilii, cum și 4099 mărci postale românești și străine.

De asemenea colecția defunctului vice-amiral Angelo Teodorescu, dăruită de ginerele său d-l avocat Artur Anastasiu, compusă din 102 monete, 112 medalii și 8 jetoane.

In sfârșit o parte din colecția lui W. Knechtel, dăruită de fiul său W. Knechtel și compusă din 104 monete, 33 plumburi sigilare, 2 ponduri antice de plumb și numeroase reproduceri în gips și ceară de pe monete și sigilii antice.

Inafară de acestea am mai primit dela d-l Prof. I. Ionescu-Mihăiești 7 monete antice de bronz găsite în Dobrogea; dela d-l Prof. I. Atanasiu, 9 monete antice de bronz găsite la Ostrov, județul Constanța și dela d-l Const. Moisil 18 monete de bronz găsite pe dealul Hora din Tulcea, cu ocazia unor săpături făcute colo în anul 1908.

Cât privește medaliile, am primit dela d-l Prof. Al. Lăpědatu macheta de bronz, montată pe o placă de marmoră, a m daliei ce i s'a oferit cu prilejul împlinirii vârstei de 60 de ani (1936), Primăria Capitalei prin d-l Director General Financiar St. Tănăsescu, ne-a dăruit 2 exemplare de argint și 2 de bronz din medalia bătută pentru inaugurarea monumentului Regelui Ferdinand I și alte 2 exempla e de bronz din medalia aniversării celor zece ani de domnie a Regelui Carol II (1930—1940)

Uzinele Târnăveni medalia de aluminiu în amintirea primului aluminiu făcut în România; iar d-l General Radu Rosetti un exemplar de bronz din medalia centenarului învățământului medical (Dr. N. Kretulescu).

Exprimăm și cu acest prilej tuturor donatorilor, care au contribuit cu atâta bunăvoință și entuziasm la îmbogățirea colecțiilor noastre, mulțumirile cele mai călduroase, iar în amintirea donatorilor decedați (Ing. C. Orghidan, Viceamiral Angelo Teodorescu, Locot-Colonel Amedeu Mihăilescu și W. Knechtel) vă rog să păstrăm câteva clipe de reculegere.

D-l General R. ROSETTI, luând cuvântul la discuția acestor rapoarte, relevă munca deosebită pe care d-l coleg corespondent Moisil a depus-o și o depune neîncetat pentru păstrarea, folosirea și îmbogățir a colecțiunii noastre numismatice. D-sa omagiază călduros roadele acestei munci. Se știe că după războiul trecut, colecțiunea noastră numismatică a fost aproape în întregime pierdută prin evacuarea ei la Moscova. De atunci și până acum toate străduințele d-lui coleg Moisil s'au îndreptat pentru reconstituirea colecțiunii noastre și pentru sporirea ei. Este meritul d-sale de căpetenie de a fi reușit în greaua și nobila sarcină ce singur și-a luat-o. D-l General R. Rosetti arată, apoi, cu amănunte greutățile ce a avut de suferit Cabinetul nostru numismatic de pe urma bombardamentelor din cursul anului trecut și trecând apoi la o altă ordine de idei, îi exprimă mulțumirile sale de Conservator al Bibliotecii, de a fi dus la bun sfârșit sarcina restituirii colecțiilor de cărți rusești

D-l ION I. NISTOR constată, din lectura rapoartelor numismatice, cu plăcere, că d-l coleg Moisil a ținut socoteala de sugestiile noastre din anii trecuți, de a nota locul unde au fost găsite monetele achiziționate între timp, căci numai prin această prețioasă indicație a locului de aflare, monetele aduc contribuția lor de informație despre trecutul nostru istoric.

D-l N. BĂNESCU, relevând importanța nouălor achizițiuni de monete din ultimii doi ani, și în deosebi a marei colecțiuni dăruite de regretatul coleg Inginer Const. Orghidan, sugerează d-lui Const. Moisil să adauge în Darea sa de seamă un scurt capitol despre colecțiunea de sigilii dăruită de Const. Orghidan.

D-l Președinte D.GUSTI asociază Academia la omagiile de recunoștință adresate d-lui coleg Moisil, după care cele două rapoarte se iau spre cunoștință și se aprobă.

D-l TH. CAPIDAN, Secretarul Secțiunii Literare, dă cetire procesului-verbal încheiat de Secțiune în ședința sa de astăzi, privitor la alegerile de membri activi și membri corespondenți în locurile rămase vacante de pe urma decesului regretaților colegi N. Cartoian și Liviu Rebreanu, dintre activi, și I. Rădulescu-Pogoneanu și Ion I. Pillat, dintre corespondenți, și din care rezultă că Secțiunea Literară recomandă plenului spre alegere, ca membri activi, pe domnii Iorgu Iordan,

membru corespondent, și Arhitect Petre Antonescu, membru de onoare, iar ca membri corespondenți pe d-nii Panaitescu-Perpessicius și Emil Petrovici.

— Se ia act și alegerile se vor supune votului plenului după scurgerea termenului regulamentar.

---

3. *ȘEDINȚA DELA 17 MAI 1945*

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

La discuțiunea procesului-verbal, al Ședinței precedente, d-l N. VASILESCU KARPEN ia cuvântul spre a se face adăugirea că, în ce privește prelungirea cerută a mandatului d-lui Prof. Const. Marinescu cu 2 ani, la propunerea d-sale, Academia a aprobat ca această prelungire să aibă loc, afară numai dacă Ministerul nu găsește de cuviință ca mandatul de 4 ani pe care d-l Marinescu, din cauza împrejurărilor, nu a fost în măsură a-l îndeplini, să înceapă acum, ceea ce este în asentimentul Academiei.

D-l General R. ROSETTI, Conservatorul Bibliotecii și Colecțiunilor, dă cetire următoarelor 4 rapoarte:

1. *Raport despre activitatea Bibliotecii Academiei în anul 1943.*

Domnilor Colegi,

Prin raportul de față, Comisiunea Bibliotecii vă înfățișează, ca de obiceiu, atât activitatea cât și desăvârșirile îndeplinite de serviciile Bibliotecii Academiei în anul încheiat.

I. PERSONALUL

Biblioteca Academiei a funcționat în 1943, cu 35 funcționari și 21 oameni de serviciu, a căror distribuție pe servicii este următoarea:

Funcționari: 25 la Secțiunea Imprimatelor (14 la Catalogul Cărților, 2 la Catalogul Periodicelor, 2 la Sala de lectură, 2 la Imprumuturi și Catalogul Public și 5 la Serviciul Primirilor); 4 la Secțiunea Manuscriselor și Documentelor, 2 la Secțiunea Stampelor, 2 la Cabinetul Numismatic și 2 la Cancelaria Bibliotecii.

Oameni de serviciu: 13 la Secțiunea Imprimatelor (1 la Catalogul Cărților, 1 la Catalogul Periodicelor, 4 la Sala de lectură, 5 la Depozitele cu imprimate și 2 la Serviciul Primirilor); 1 la Secțiunea Manuscriselor și Documentelor, 1 la Secțiunea Stampelor și la Cabinetul Numismatic, 1 la calorifer, 2 la garderoba publică, 1 în curte, 1 paznic de noapte și 1 la Cancelaria Bibliotecii îndeplinind serviciul de curier și om de rezervă pentru schimbul personalului în orele dela amiazi.

Raportând numărul personalului de mai sus la numărul zilelor lucrate în 1943 (276 zile lucrate, 89 zile fiind sărbători sau vacanțe) rezultă un total de 8.540 zile-funcționari de lucru și 5.796 zile-oameni de serviciu.

Date fiind însă împrejurările speciale de războiu, acești funcționari și oameni de serviciu n'au fost în permanență prezenți la serviciu. Concentrările militare pe de o parte iar pe de alta dese cazuri de boală, au făcut ca zilele-funcționari de lucru să fie numai de 6.939, restul de 1 601 reprezentând zile-funcționari concentrați sau bolnavi. Proporția e mai mare la oamenii de serviciu: la un total de 5.796 zile-oameni de lucru, efectiv s'a lucrat numai 4 153 zile, 1.643 zile reprezentând zile nelucrate din cauza concentrărilor militare sau a vacanțelor necompletate la timp prin numiri nouă.

Situația aceasta a fost de sigur păgubitoare și cu deosebire la serviciile de catalogare, de unde în mod obișnuit s'au detașat funcționari atât pentru a se asigura mersul serviciilor publice — sălile de lectură și împrumuturile — cât și pentru a se grăbi înregistrarea de primire a cărților, a darurilor în primul rând, la Serviciul Primirilor.

2. SPORUL

Din cauza împrejurărilor excepționale pe care țara noastră le trăiește de peste trei ani de zile, producția tiparului a înregistrat o necontenită scădere, astfel că sporul legal al colecțiunilor noastre a fost, din 1940 încoace, din ce în ce mai redus. In 1943 însă sporul legal a fost din nou în creștere, ajungând a întrece cu aproape o treime producția tipografică din 1942. Sporul prin donații de asemenea s'a înmulțit în ultimul an.

A) SECȚIUNEA IMPRIMATELOR a crescut în 1943 cu publicațiuni intrate atât pe temeiul legii din 1904, revăzută și completată în 1941, cât și prin daruri, schimburi și cumpărături. Pentru primirea, înregistrarea și urmărirea publicațiunilor legale, precum și pentru înregistrarea imprimatelor primite în dar, schimb sau cumpărate, Serviciul Primirilor a funcționat în acest an cu 5 funcționari și 2 oameni de serviciu.

S'au primit și înregistrat în cursul anului, la acest serviciu, 5 320 cărți și broșuri din țară în 5.404 volume (în câte 2 exemplare) — față de 4 045 opere intrate în anul 1942 — și s'a ținut evidența a 1.571 periodice din țară (în câte 2 exemplare). Inafară de cărți și periodice s'au mai primit câteva mii de foi volante (afișe, circulări, etc), care de mulți ani încoace nu se mai înregistrează, ci se păstrează în ordinea primirii lor, în pachete, spre a fi clasate și catalogate atunci când serviciile Bibliotecii vor avea personal îndestulător.

Pentru completarea colecțiunilor cu publicațiunile legale netrimise de imprimerii sau de editori, s'au urmărit 188 opere prin 216 reclamațiuni. Pentru periodice s'au făcut 1 615 reclamațiuni (unele din ele cuprinzând mai multe titluri) și 42 dări în judecată pentru 65 publicațiuni.

Reclamațiunile noastre au adus, în cele mai multe cazuri, rezultate mulțumitoare. Urmărirea publicațiunilor de tot felul a fost totuși mai grea decât în anii trecuți, pe de o parte din pricină că tipografii nu dau urmare reclamațiunilor noastre sau dau răspunsuri inexacte și uneori trimit exemplare falsificate, iar pe de altă parte din cauză că Statul, în urma modificării Codului penal din 1943, nu mai poate da Bibliotecii tot concursul său, procesele cu

despăgubiri sub 40.000 lei trecând în competenţa judecătoriilor de ocol, unde nu există avocaţi de Stat ca la tribunale, spre a le susţinea.

Pe lângă aceste lucrări, Serviciul Primirilor a mai pregătit şi trimis, pentru a fi publicate în străinătate, diferite statistici şi bibliografii şi a dat, la cerere, presei şi persoanelor particulare informaţiuni despre publicaţiile ce apar.

Biblioteca s'a mai îmbogăţit în 1943, pe lângă imprimatele din ţară, atât prin donaţiuni cât şi prin schimb de publicaţii cu academii şi societăţi savante din străinătate. In ultimul timp, din cauza actualei situaţii internaţionale, primirea publicaţiunilor dinafară a fost mult împiedecată, iar cu foarte multe din ţări, oprită cu totul.

Daruri de publicaţii s'au primit dela următoarele instituţii şi persoane:

a) *Instituţii:* Academia de Medicină, Bucureşti; Casa Şcoalelor; Deutsch-Ausländischer Buchtausch, Berlin; Direcţia Generală a Poliţiei; Institutul de Cultură Italiană; Institutul German pentru Ştiinţă, Bucureşti; Landes- und Universitätsbibliothek, Prag; Legaţiunea Elveţiei la Bucureşti; Legaţiunea Regală a României în Croaţia, Zagreb; Legaţiunea Republicei Slovace la Bucureşti; Legaţiunea Spaniei la Bucureşti; Marele Stat-Major al Armatei; Ministerul Propagandei Naţionale.

b) *Persoane:* D-nele Maria Gr. Angelescu, Bucureşti; Ermina Dr. Kaminski, Bucureşti; Ecaterina Iuliu Zanne, Bucureşti şi d-nii: D. Amzăr, Berlin; Col. G. Bacaloglu, Bucureşti; G. Baiculescu; Ing. Ştefan G. Bălan, Bucureşti; T. Bălan, Cernăuţi; Ing. Aurel Beleş, Bucureşti; R. V. Bossy, Berlin; Prof. C. Brătescu, Bucureşti; Prof. Al. Busuioceanu, Madrid; Victor G. Cădere, Lisabona; B. Catargi, Bucureşti; V. T. Cerkez, Bucureşti; Valentin Gr. Chelaru, Zagreb; Dr. Aurel Cosma, Bucureşti; Aron Cotruş, Madrid; Emanoil Dan, Bucureşti; V. Dudu, Bucureşti; Eugen Filotti, Budapesta; Const. Karadja, Bucureşti; Prof. Alex. Lapedatu; Prof. M. Lascaris, Salonic; Prof. Alf. Lombard, Lund-Suedia; Prof. L. Mrazec, Bucureşti; Col. V. Nădejde, Bucureşti; Dr. Grigore I. Odobescu, Bucureşti; Octav Păduraru, Bucureşti; Col. I. Pătroianu, Curtea-de-Argeş; Prof. Sever Pop, Roma. Italia; Prof. Ioan G. Popescu, Bucureşti; Prof. C. Rădulescu-Motru, Bucureşti; General R. Rosetti; Prof. V. Slăvescu, Bucureşti; Const. Sporea, Leipzig; Prof. C. Stoicescu, Bucureşti; Prof. Ernst Storm, Berlin; Constantin Taicher, Craiova; I. E. Torouţiu, Bucureşti.

Din numărul imprimatelor primite în dar sau schimb în cursul anului 1943 s'au înregistrat şi predat serviciilor de catalogare respective 2042 opere în 2.322 volume cărţi (din care 904 cărţi în 1.029 volume, în limba română) şi 220 periodice.

Colecţiile imprimatelor au sporit de asemenea, prin cumpărare, cu 376 opere în 426 volume cărţi (din care 79 opere sunt româneşti) şi 13 publicaţiuni periodice.

B) SECŢIUNEA MANUSCRISELOR ŞI DOCUMENTELOR a sporit în 1943 cu următoarele materiale:

a) *51 volume manuscrise* cu provenienţa: 47 primite în dar şi 4 cumpărate. După limba în care sunt scrise aceste documente se împart în: 46 în limba

română, 1 în limba franceză, 1 în limba greacă, 1 în limba germană, 1 în limba rusă și 1 în limba maghiară.

b) *704 documente istorice*, dăruite. După limbă, aceste documente se împart în: 520 românești, 128 germane, 51 turcești, 3 slave, 1 grecesc, 1 maghiar.

c) *63 autografe românești* (corespondență diversă), dăruite.

Persoanele care au făcut donațiuni în 1943 pentru această secțiune sunt: T. Bălan, R. Bossy, V. Braniște, I. Brucăr, B. Catargiu, S. Cioranu, E. Criclevici, Gh. Cristescu, V. Dudu, S. Emilian, C. Gane, V. Grecu, Dr. Ionescu-Mihăiești, Dr. Kauffmann-Cosla, G. T. Kirileanu, B. Lăzăreanu, S. Movilă, I. Nistor, S. Nițescu, E. Odobescu, V. Pârvulescu, E Perticari-Davilla, S. Peneș, V. I. Popovici, C. Rădulescu-Motru, General R. Rosetti, I. Semaca, M Șerbana, I. Spiro-Paul, V. Stănescu, I. E. Torouțiu, R. Vlăhuță, P. Vladimirescu, Col. C. Zagoriț.

In scopul de a pune cât mai multe documente istorice la adăpost de stricăciuni și de a ușura cercetătorilor cunoașterea a cât mai multe acte privind trecutul nostru depărtat sau apropiat, s'a instituit în 1938, pe lângă Secțiunea Manuscriselor și Documentelor, un depozit de documente particulare. Depozitarea acestor acte (documente, manuscrise, scrisori), care rămân proprietatea acelor ce le-au depus, se face în chip gratuit și pe timp limitat sau nelimitat, în safe-urile anume instalate în localul Bibliotecii Numeroase persoane s'au grăbit să-și asigure astfel păstrarea documentelor ce posedă depunându-le, în condițiunile stabilite de Academie, în safe-urile de siguranță ale Bibliotecii.

C) SECȚIUNEA STAMPELOR a crescut în cursul anului 1943 cu următoarele:

a) *Stampe:* 18 picturi în uleiu și 21 gravuri (dăruite); 24 litografii (5 legale, 18 dăruite și 1 cumpărată); 164 fotografii (16 legale, 145 dăruite și 3 cumpărate); 54 albume (19 legale, 28 dăruite și 7 cumpărate); 15 cataloage de expoziții (13 legale și 2 dăruite); 3 diplome (dărui e) și 26 formulare ilustrate (25 legale și 1 dăruit).

b) *Atlase și hărți:* 6 atlase (3 legale, 2 dăruite și 1 cumpărat) și 52 hărți (30 legale, 16 dăruite și 6 cumpărate).

c) *Note muzicale:* 117 bucăți (70 legale, 40 dăruite și 7 cumpărate).

d) *Discuri:* 103 bucăți (legale).

Pentru creșterea colecțiunilor acestei secțiuni au făcut daruri în 1943, următoarele instituții și persoane: M. Bălăcescu, Jacqueline Bouillon, Emanoil Bucuța, C. Buzgău, Șt. Capșa, B. Catargi, Pictorul N. Cernescu, Ion V. Diaconescu, V. Dudu, George Enacovici, W. Hordynski, Institutul de Cultură Italiană, Prof. Enache Ionescu, Pictorul C. Isachie, Prof. Scarlat Lambrino, Prof. Al. Lapedatu, Legația Germaniei, Legația Spaniei, G. Lugli, Marele Cartier General Z. I, Corneliu Mereș, Ministerul Propagandei Naționale, L. Mrazec, Prof. Ing. Valeriu Patriciu, d-na Perticari-Davilla, Pictorul Ștefan Popescu, C. Rădulescu-Motru, Theodor Rogalski, General Radu Rosetti, Ion Șerfoezi-Dragu, Victor Slăvescu, Henri Stahl, Pictorul Steriadi, Căpitan Ion Tomescu, Universitatea din Cluj-Sibiu, L. Vlad, Aurel Vulpe.

TABELA I, arătând sporul legal în anii 1939—1943

Anii	Volume şi broşuri	Periodice	Atlase	Hărţi	Stampe şi portrete	Albume	Note muzicale	Discuri	Formulare ilustrate
1993.......	7 373	1.669	—	28	104	10	167	—	37
1940.......	6 838	1.493	1	17	73	21	60	—	15
1941......	4 211	977	1	13	44	8	38	—	6
1942.......	4 158	780	1	8	55	10	164	—	96
1943... ...	5 404	1 571	3	30	21	32	70	103	25
Totalul creşterilor în 1939—1943	27 984	6.490	6	96	307	81	499	103	179

TABELA II, arătând sporul legal din 1943, după felul publicaţiunilor şi după limba în care sunt scrise

Limba	Cărţi	Reviste	Ziare şi Gazete	Periodice anuale	Total
Română	4 657	456	318	645	6 076
Germană ...	285	25	26	21	357
Franceză .	279	13	1	2	295
Iatliană	32	1	2	1	36
Maghiară	6	2	1	12	21
Rusă	—	4	6	—	10
Alte limbi....	9	2	5	—	16
Mixte ..	52	20	6	2	80
Total ..	5.320	1.571			6.891

TABELA III, arătând sporul general, la toate secţiunile Bibliotecii, în 1943

Provenienţa	Cărţi		Periodice				Atlase	Hărţi	Stampe şi portrete	Fotografii	Albume	Formulare ilustrate	Note muzicale	Discuri	Volume manuscrise	Documente	Monete şi medalii
			Reviste		Ziare												
	Opere	Volume şi broşuri	Din ţară	Străine	Din ţară	Străină											
Legale	5.320	5.404	1.206	—	365	—	3	30	5	16	32	25	70	103	—	—	—
Dar şi schimb ...	2 042	2.322	116	128	—	1	2	16	57	145	30	4	40	—	47	767	225
Cumpărate .	376	426	10	90	—	1	1	6	1	3	7	—	7	—	4	—	456
Total .	7.738	8.152	1 332	218	365	2	6	52	63	164	69	29	117	103	51	767	681

D) CABINETUL NUMISMATIC s'a îmbogățit în anul trecut cu: 669 monete (213 dăruite și 456 cumpărate), 12 medalii (dăruite), 1 sigiliu (dăruit) și 2 obiecte de muzeu (dăruite).

Sporul înregistrat în 1943 la toate aceste secțiuni ale Bibliotecii, — atât legal cât și provenit din donațiuni, schimburi și cumpărături — se prezintă conform tabelelor următoare:

3. LUCRĂRI DE CATALOGARE ȘI ALTELE

Față de anul trecut lucrările de catalogare au fost în simțitoare scădere. Pe lângă cauzele arătate la începutul acestui raport, se mai adaugă și faptul că echipelor li s'a cerut să îndeplinească și alte lucrări, ceea ce a contribuit la reducerea timpului destinat lucrărilor de catalogare propriu zise.

I. SECȚIUNEA IMPRIMATELOR. La această secțiune s'a continuat catalogarea publicațiunilor curente (legale, daruri, schimburi și cumpărături) și numai întâmplător s'au catalogat, după noul sistem, publicațiuni din vechile biblioteci ale Academiei.

A) **Serviciul Catalogului Cărților.** Dela 1 Ianuarie și până la 7 Martie 1943, acest serviciu a funcționat cu trei echipe de catalogare: echipa I-a și a II-a pentru catalogarea alfabetică, echipa a III-a pentru catalogarea pe materii.

Dela 8 Martie 1943, din cauza concentrărilor militare și a nevoii de a se detașa funcționari în locul lor, echipele de catalogare alfabetică au fost contopite într'o singură echipă, funcționând în principiu, până la sfârșitul anului, cu 8 funcționari. Această echipă alfabetică a lucrat în orele de dimineața (8—13), iar echipa de catalogare pe materii, compusă din 2 funcționari, a lucrat în orele de după amiazi (13—18).

a) *Echipa de catalogare alfabetică* a înscris în inventar un număr de 4.700 opere în 4.853 volume (Nr. 182.760—186.472 din vol. 28 de inventar și Nr. 186 473—187 459 din vol. 29 de inventar).

S'au catalogat definitiv și s'au așezat în rafturile Bibliotecii 4 369 opere în 4.569 volume (Nr. 178 965—179.272 cu care s'a încheiat vol. 27 de inventar, Nr. 182.581—185.815 din vol. 28 de inventar și Nr. 186.473—187.298 din vol. 29 de inventar) pentru care s'au lucrat: 6.031 fișe alfabetice și 4.369 fișe pe materii, în total 10.400 fișe.

Pentru catalogul alfabetic public, destinat sălii de lectură a imprimatelor, s'au lucrat 6 419 fișe (din acestea 501 rămânând necopiate din 1942).

Deosebit de operele catalogate definitiv, echipa de catalogare alfabetică a mai catalogat provizoriu 393 opere în curs de apariție (C. 4.102—4 494) pentru care s'au făcut 393 fișe de evidență (de control), precum și următoarele fișe de catalog: 509 fișe alfabetice, 393 fișe pe materii și 509 fișe pentru catalogul public, în total 1.411 fișe de catalog.

In rezumat, echipa de catalogare alfabetică a inventariat în cursul anului trecut, 4 700 opere în 4 853 volume, a catalogat definitiv 4.369 opere în 4 569

volume și provizoriu (publicații în curs de apariție) 393 opere și a lucrat: 6.540 fișe pentru catalogul alfabetic, 4762 fișe pentru catalogul pe materii și 6.928 fișe pentru catalogul alfabetic public, în total deci 18.230 fișe lucrate în 1943.

Funcționarii dela echipa de catalogare alfabetică au mai executat în 1943 următoarele lucrări:

— S'a revăzut catalogarea pentru 209 opere incomplet sau greșit catalogate în trecut, făcându-se corectări și adăugiri în inventare și în fișe, uneori refăcându-se pe de-a'ntregul fișele.

— S'au intercalat în catalogul alfabetic al serviciului peste 30.000 fișe rămase neclasate din anii trecuți.

— S'au intercalat în catalogul alfabetic public, dela sala de lectură, peste 11.000 fișe, de asemenea rămase în întârziere. Cu această ocazie au fost îndreptate greșeli mai vechi de clasare și s'au adus catalogului îmbunătățiri de tot felul, printre care rărirea fișelor, dela 340 la 500 cutii.

— Continuând lucrarea de bibliografie asupra drepturilor noastre naționale, începută în 1940 la cererea Guvernului, s'au întocmit, în cursul anului și s'au clasificat 143 fișe.

— In scopul de a înlesni cercetările sau informațiile privind cărțile românești tipărite în teritoriul transilvan răpit în 1940, s'a ținut și o evidență a lor, înscriindu-se într'o listă aparte. S'au înscris până la sfârșitul anului 1943: 70 opere românești tipărite în orașele: Cluj, Oradea și Bistrița și trimise în dar bibliotecii noastre.

— S'a continuat și sfârșit în 1943 lucrarea de alegere și scoatere a plusurilor de cărți în scopul de a fi dăruite Bibliotecii Universității din Cluj-Sibiu. S'au scos în total 3.794 opere în 3.845 volume care, în urma aprobării Delegațiunii Academiei, au și fost expediate Bibliotecii Universității din Cluj-Sibiu.

b) *Echipa de catalogare pe materii* a catalogat, după sistemul zecimal, un număr de 4.000 opere (Nr. 158.001—162.000). Pentru aceste opere s'au făcut 1.619 fișe pe materii suplimentare, lucrate de personal auxiliar. In cursul lunilor Aprilie și Mai 1943 s'au rărit cataloagele pe materii, atât cel zecimal cât și cel după sistemul Otto Hartwig, lucrare care a necesitat facerea a câteva sute de fișe divizionare.

In rezumat, până la 31 Decemvrie 1943, catalogul cărților cuprinde: înscrise în inventar 187 459 opere în 215.102 volume; catalogate definitiv și așezate în rafturi 186.641 opere în 214.295 volume.

Pentru toate aceste 186.641 opere s'au lucrat:

	243 922	fișe alfabetice,
	223.435	fișe metodice.
Total	467.357	fișe.

B) **Serviciul Catalogului Periodicelor** a funcționat în 1943 cu 3 funcționari, dela 11 Noemvrie cu 4 funcționari și dela 15 Decemvrie cu 5 funcționari și 1 om de serviciu. Pe lângă acest serviciu a mai funcționat Cancelaria Bibliotecii, serviciul de predare și primire a colecțiunilor date la legat, eliberarea permiselor, precum și comenzile de cărți, periodice și alte materiale.

Lucrările efectuate la acest serviciu în cursul anului 1943 au fost următoarele:

1. S'au catalogat și înscris în inventar 205 colecții nouă, românești și străine (Nr. 18.202—18.406), lucrându-se 238 fișe pentru catalogul de control (dintre care 33 sunt fișe de trimitere) și 747 fișe pentru cataloagele: alfabetic, pe materii și pe localități de apariție (geografic).

Aceste publicații nouă inventariate și catalogate în cursul anului 1943, se împart în:

a) *românești:* 194 colecții legale și

b) *străine:* 11 colecții (2 provenite din abonamente și 9 din daruri și schimburi).

Deosebit de acestea s'au mai catalogat în cursul anului 115 publicațiuni nouă din categoria celor ce se inventariază la un singur număr de inventar (1.500), pentru care s'au făcut 125 fișe alfabetice de control (dintre care 10 sunt fișe de trimitere, (115 fișe pentru catalogul alfabetic, 115 fișe pentru catalogul pe materii și 115 fișe pentru catalogul geografic.

2. La continuări au fost catalogate 1.812 publicații românești și străine după cum urmează:

a) *românești:* 1.582 colecții legale și 16 provenite din diverse donațiuni, în total 1.598, și

b) *străine:* 84 colecții (în 690 numere) cumpărate; 63 colecții (în 352 numere) primite în dar și 57 colecții (în 166 numere) primite în schimb; în total 214 publicațiuni în 1.208 numere.

Alte lucrări executate în cursul anului 1943 la acest serviciu au fost:

a) S'a făcut controlul catalogului alfabetic de control și s'au înlocuit toate fișele uzate, transcriindu-se în acest scop 1840 fișe.

b) S'a făcut de asemenea controlul catalogului alfabetic public și s'au înlocuit fișele uzate, în total 1.250 fișe.

II. SECȚIUNEA MANUSCRISELOR ȘI DOCUMENTELOR. La această secțiune serviciul a fost îndeplinit de 3 funcționari, dela 16 Septemvrie de 4 funcționari și dela 15 Octomvrie de 5 funcționari și 1 om de serviciu. Pe lângă supravegherea în sala de lucru, la această secțiune s'au executat în 1943 următoarele lucrări:

a) S'au înregistrat de primire materialele intrate în cursul anului: 51 volume manuscrise, 704 documente și 63 scrisori-autografe;

b) Pentru catalogarea manuscriselor s'au stabilit și aprobat de Comisiunea Bibliotecii norme nouă de inventariere și catalogare, hotărîndu-se ca fondul vechiu (Nr. 1—1.061) bibliografiat în volumele I—III din Catalogul tipărit al manuscriselor românești să rămână cu catalogarea lor veche, iar fondul începând cu Nr. 1.062 să fie recatalogat după normele fixate și aprobate de Comisiune.

S'a inventariat și catalogat din acest din urmă fond 137 manuscrise românești (Nr. 214—350) în 139 volume pentru care s'au lucrat tot atâtea fișe descriptive. Deosebit de acestea s'au mai lucrat 200 fișe pentru catalogul alfabetic și 200 fișe pentru catalogul pe materii.

c) S'au întocmit rezumate la 181 volume manuscrise şi la 2.150 documente, pentru publicarea lor în Creşterea Colecţiunilor.

III. SECŢIUNEA STAMPELOR. In 1943 s'au executat la această secţiune următoarele lucrări:

a) *Stampe.* S'au înscris în inventar 46 gravuri (Nr. 217—263) şi 40 picturi în uleiu (Nr. 227—267). S'au întocmit fişe: 37 pentru gravuri, 161 pentru picturi şi 325 pentru Creşterea Colecţiunilor.

S'au verificat şi s'au trecut cotele nouă pe fişele vechi la 7.505 fotografii.

b) *Hărţi şi Atlase.* S'au lucrat 1.092 fişe alfabetice şi 392 fişe descriptive pentru colecţiile intrate în 1942 şi 58 fişe de creşteri pentru cele intrate în 1943.

c) *Muzica.* S'au înscris în inventar 82 opere muzicale (Nr. 5 131—5.212) pentru care s'au lucrat 131 fişe de catalog şi 117 fişe pentru Creşterea Colecţiunilor.

IV. CABINETUL NUMISMATIC. Pentru lucrările executate în 1943 la această secţiune, d-l coleg corespondent C. Moisil, va prezenta, în şedinţă, ca şi în anii trecuţi, un raport aparte.

4. LUCRĂRI DE CONSERVARE

I. **Legatul Colecţiunilor.** S'au legat în cursul anului, dela Secţiunea Imprimatelor, 2.064 volume (1.117 volume cărţi şi 947 volume periodice) şi s'au reparat 119 volume cărţi şi periodice, cu legătura stricată prin întrebuinţare. Lipsa de materiale şi a mânii de lucru ne-au împiedecat să legăm mai mult.

In urma controlului efectuat în anii trecuţi la Secţiunea Manuscriselor şi Documentelor s'a constatat că trebuesc legate sau reparate de urgenţă aproximativ 1.000 volume de manuscrise şi cărţi vechi româneşti şi peste 5.000 documente. Găsindu-se fondurile necesare, s'au comandat din timp materiale de legătorie şi de reparaţie speciale, astfel că lucrările de conservare privitoare la aceste colecţii sunt acum în curs de executare.

In 1943 s'au reparat şi legat din nou 50 volume manuscrise şi 9 cărţi din biblioteca uzuală a secţiunii. Din materialul muzical s'au legat în 1943 un număr de 240 volume, iar dela stampe 62 volume de albume

II. **Curăţirea depozitelor** şi a colecţiilor s'a făcut în lunile August şi Septemvrie trecut, prin procedee manuale şi mecanice, avându-se în vedere în primul rând îndepărtarea prafului depus în cursul anului peste rafturi şi cărţi.

Pentru desinfectarea a o parte din materialele intrate în cursul anului (cărţi donate, documente sau manuscrise) care prin vechimea lor ar putea conţinea microbi, aparatul special cumpărat în anii trecuţi ne-a fost şi în 1943 de folos. S'au desinfectat astfel, în 1943, cu ajutorul acestui aparat, peste 2.000 volume cărţi, manuscrise şi documente.

5. FOLOSIREA COLECŢIUNILOR

I. **Consultarea în sălile de lucru.** Pentru admiterea în sălile de lucru ale bibliotecii — imprimate, manuscrise şi documente, stampe — s'au eliberat în

1943 prin Serviciul Cancelariei, 1.522 permise provizorii, pentru cercetări de scurtă durată, limitate la cel mult 6 zile; 572 permise de intrare anuale, din numărul cărora 91 au fost și pentru periodice românești vechi iar 75 și pentru manuscrise și documente și 23 permise permanente, care dau dreptul posesorilor să consulte toate colecțiile bibliotecii.

Sala de lectură a cărților tipărite a fost deschisă în 1943 în 260 zile. Din cauza concentrărilor personalului supus îndatoririlor militare precum și din cauza măsurilor de camuflare a luminilor, sala de lectură a fost deschisă după cum urmează: dela 8 Ianuarie—1 Martie, 9 ore pe zi (8—17); dela 2 Martie—30 Iunie, 10 ore pe zi (8—18); dela 1 Iulie—15 Septemvrie, 4 ore pe zi (8—12); dela 16 Septemvrie—6 Decemvrie, 10 ore pe zi (8—18) iar dela 7—22 Decemvrie, 9 ore pe zi (8—17).

Cetitorii cari au frecventat sala imprimatelor în 1943 au fost în număr de 18.050 cărora li s'au comunicat 52 306 volume și broșuri. Se amintește că cetitorii au la liberă dispoziție, în sala de lectură, o bibliotecă de referință alcătuită din 2 450 volume, iar în sala rezervată membrilor Academiei și profesorilor universitari, 1.230 volume, în total 3.680 volume. Pe lângă acestea mai sunt expuse 272 reviste, dintre care 170 străine și 102 românești.

Secțiunea Manuscriselor și Documentelor, ale cărei ore de lucru pentru public au fost aceleași ca și la sala imprimatelor, a fost cercetată în 1943 de 1.354 cetitori, cari au consultat: 1.447 volume manuscrise, 5.492 documente istorice și 164 cărți românești vechi.

La Secțiunea Stampelor, care este deschisă pentru public între orele 8—13, au lucrat, în 1943, 134 cercetători.

Aparatul de fotografiat Letero-Fotokopist, anexat la Serviciul Primirilor, a adus și în acest an foarte bune servicii. S'au executat în 1943, pentru Academie, 384 fotografii, reproduceri de pe colecțiile Bibliotecii sau de pe acte și documente puse de particulari la dispoziția Academiei spre a fi copiate fotografic, iar pentru cercetători s'au executat 593 fotografii pe un preț modest.

Din cauza scumpetei materialului și a mânii de lucru, în acest an nu s'a mai putut continua reproducerea fotografică a manuscriselor Eminescu, începută în 1936.

Pentru crearea de dublete la manuscrise, documente și stampe se păstrează măsura de a se reține câte o copie din toate fotografiile executate pentru particulari, de pe colecțiile Bibliotecii noastre.

Incheind acest capitol al folosirii colecțiunilor noastre, ținem să subliniem că unii dintre cetitorii dela sala imprimatelor încă nu s'au pătruns de respectul ce trebue dat colecțiunilor ce li se pun la îndemână în chip cu totul gratuit. Mai puțin decât în trecut, totuși răul obiceiu de a sublinia sau adnota cărțile și, ceea ce e mai grav, de a le maltrata, smulgându-le sau tăindu-le foi sau fascicole întregi, tot mai persistă, spre paguba lor (a cetitorilor) înșiși.

II. **Imprumuturi.** In cursul anului 1943 s'au înregistrat 3 706 împrumuturi, eliberându-se 4.436 volume la 2.289 împrumutători.

Ajutorul ce dă biblioteca noastră culturii naționale se poate vedea din statistica cetitorilor pe ultimii cinci ani, arătată în tabela de mai jos.

TABELA IV, arătând numărul cercetătorilor bibliotecii în anii 1939—1943

Anii	Cetitori	Volume comunicate în sala de lectură	Imprumutători	Volume împrumutate acasă
1939 ..	20.158	67 351	2 142	4 355
1940 .	18 652	58.537	1 765	3 506
1941 .	20 475	57.751	1 784	3 241
1942.....	22 147	48 470	2 578	3 708
1943. .	18 050	52 306	2 289	4 436
Total .	99 482	284415	10 558	19 246

III. **Cancelaria Bibliotecii** a continuat şi în 1943 să execute toate lucrările de relaţie — prin corespondenţă — ale Bibliotecii, cu instituţiile sau particularii din ţară şi străinătate, privitoare la împrumuturi de cărţi, daruri şi schimburi de publicaţii, informaţii bibliografice pentru cercetări ştiinţifice, comenzi de cărţi şi alte materiale necesare serviciilor Bibliotecii, pregătind şi executând toate lucrările hotărîte de Comisiunea Bibliotecii.

IV. **Publicaţiile Bibliotecii.** Dintre publicaţiile bibliografice ale Bibliotecii s'a tipărit în cursul anului *Creşterea Colecţiunilor*, cuprinzând creşterile tuturor colecţiunilor Bibliotecii (stampe, manuscrise-documente şi numismatica), afară de imprimate, pe anii 1938—1942, toate acestea într'un volum de aproape 400 pagine.

Scumpetea excesivă a tiparului şi a hârtiei ne-au făcut să amânăm pentru vremuri mai bune publicarea creşterii imprimatelor pe aceşti 5 ani (1938—1942) pentru care ar fi trebuit 5 volume de cel puţin 500 pagine fiecare şi o cheltuială de peste 4 milioane lei.

Pentru publicarea celui de al IV-lea tom al *Bibliografiei Româneşti Vechi* (addenda et corrigenda), al cărui manuscris era gata de tipar de aproape doi ani de zile, s'a obţinut dela Stat, suma de lei 4.000 000. Lucrarea se află sub tipar încă din toamna trecută şi sperăm ca în toamna viitoare să fie gata.

Domnilor Colegi,

După ce aţi luat cunoştinţă de activitatea din anul trecut a serviciilor Bibliotecii şi de rezultatele ei, rezultate de sigur mulţumitoare, dar nu destul de însemnate faţă de numeroasele lucrări aflate de ani de zile numai în stare de proiect, să ne daţi voie să analizăm în faţa D-voastre nevoile mari pe care le are azi serviciul Bibliotecii, precum şi soluţiile ce se impun.

Domnilor Colegi,

Organizarea serviciilor Bibliotecii Academiei Române, aşa cum ne-a fost lăsată de experienţa înaintaşilor noştri şi cum a fost îmbunătăţită în ultimii ani, mai ales după modificarea din 1936 a Regulamentului, constitue, fără

îndoială, temeiul pe care se reazemă azi şi se va rezema în viitor funcţionarea ei.

Potrivit acestei organizări, serviciile Bibliotecii sunt ţinute să îndeplinească următoarele lucrări:

1. Ordonarea colecţiunilor, adică: clasarea, inventarierea şi catalogarea lor;

2. Conservarea lor în cele mai bune condiţiuni, atât ca loc de aşezare (local, rafturi, etc.) cât şi ca fel de păstrare (legat, cartonat, reparat, etc.);

3. Punerea lor în folosire în bune condiţiuni de lucru pentru cercetători, şi cu bune măsuri de siguranţă pentru Bibliotecă.

Experienţa de nouă ani de când Conservatorul nostru conduce Biblioteca Academiei Române precum şi experienţa şefilor conducători de servicii, cari au fost consultaţi cu privire la nevoile şi funcţionarea serviciilor lor, ne-au dus însă la concluzia că această organizare, în ceea ce priveşte detaliile ei, se izbeşte în practică de numeroase şi grele piedeci, datorite în parte stării de războiu, dar în genere mijloacelor reduse ce ni se pun la dispoziţie.

Să cercetăm pe rând situaţia de azi a colecţiunilor şi problemele ce se pun în legătură cu ele.

CREŞTEREA COLECŢIUNILOR

Creşterea colecţiunilor noastre se face, după cum bine ştiţi, pe mai multe căi.

a) pe temeiul legii depozitului legal din 1904, refăcută şi completată în 1941;

b) prin schimb;

c) prin cumpărare;

d) prin donaţiuni.

Creşterile legale se urcau în ajunul actualului războiu (1939) la peste 9.000 de publicaţiuni anuale (cărţi şi periodice la un loc). In ultimii ani, datorită împrejurărilor, ele au scăzut la 8.500, 5.300 şi 5.272, respectiv în 1940, 1941 şi 1942, pentru ca să crească din nou în 1943 (la 7.162 publicaţiuni).

Dintre publicaţiunile legale ale fiecărui an, din lipsă de personal suficient, cel puţin o pătrime din numărul lor (statutele, preţurile curente, dările de seamă, statisticele şi foile volante) nu se inventariază şi nu se cataloghează. Ele se păstrează în pachete anuale, aşteptând vremuri mai bune pentru ordonarea lor. Dacă se are în vedere că situaţia aceasta există încă dinainte de războiul trecut, aşa dar de peste 30 de ani, ne putem uşor da seama de numărul mare de publicaţiuni primite conform legii — deci având importanţa lor în cadrul bibliografiei naţionale — care stau neinventariate, necatalogate şi nefolosite. Situaţia aceasta, tot mai împovărătoare dela an la an, a fost de altfel subliniată şi repetată aproape în toate rapoartele noastre anuale despre mersul lucrărilor Bibliotecii (anii 1935—1941).

Numărul acestor publicaţiuni se ridică azi la:

a) statute	16.000	volume
b) preţuri curente	5.000	»
c) dări de seamă, statistice	12 000	»
d) foi volante	200.000	»

Schimbul de publicaţiuni cu Academii şi institute străine, care se urca, în 1938—1939 de pildă, la peste 2.500 publicaţiuni pe an, azi a scăzut simţitor, variind în anii din urmă între 5—600 publicaţiuni anuale. In numărul publicaţiunilor primite în schimb intră şi tezele universitare străine.

Din publicaţiunile primite în schimb au rămas însă de ani de zile neinventariate şi necatalogate cea mai mare parte din tezele universitare — unele din ele aducând contribuţii ştiinţifice preţioase — şi din schimbul american, numărul acestor publicaţiuni fiind azi de:

a) teze universitare străine . . . . 12 000 volume
b) schimbul american . . . . 8.000 »

Cumpărăturile fiind în număr redus şi trebuind a fi puse în primul rând în folosire, se inventariază şi se cataloghează imediat.

Donatiunile constitue, pe lângă creşterile legale, unul din sporurile cele mai însemnate ale Bibliotecii Academiei. Faptul că ele cuprind în mare parte publicaţiuni ne mai aflate în colecţiunile Bibliotecii, s'a ţinut totdeauna ca, după legale şi cumpărături, ele să fie catalogate cu precădere, în scopul de a putea fi puse cât mai curând la dispoziţia cetitorilor. Creşterea acestor donaţiuni — în ultimul timp tot mai dese — fiind însă peste puterile de lucru ale personalului nostru, rămân de obiceiu şi de aci stocuri întregi neinventariate şi necatalogate, în starea aceasta având azi din diferite donaţiuni, peste 20.000 volume.

Totalizând numărul publicaţiunilor rămase astfel în aşteptare, număr în creştere dela an la an, deoarece, cu personalul de azi, numai 2 treimi din intrările curente pot fi catalogate, ajungem la:

73 000 volume de cărţi, broşuri, periodice, şi
200.000 foi volante, — neinventariate şi necatalogate.

Dacă la acest număr se mai adaugă şi materialele întârziate, din aceleaşi cauze, dela celelalte secţiuni ale Bibliotecii, şi anume:

600 manuscrise;
20.000—30 000 autografe (scrisori, corespondenţă);
200.000 (cel puţin) documente şi hârtii diferite şi
16 000 stampe şi portrete,

credem că a sosit momentul să se vadă că situaţia este într'adevăr îngrijorătoare şi că soluţiuni radicale se impun.

ORDONAREA COLECŢIUNILOR

In situaţia de mai sus, creşterea peste măsură a sporului are consecinţe dăunătoare şi la lucrările speciale de inventariere şi catalogare. Apăsat de poverile care cresc mereu, serviciul catalogului, unde lucrările cer migală şi multă atenţie, este nevoit uneori să amâne, sau şi mai rău, să suspende lucrări din cele mai importante şi de mult începute.

Ca să exemplificăm, trebue să amintim că pentru ordonarea colecţiunilor noastre se fac următoarele operaţiuni:

a) inventarierea,

b) catalogarea alfabetică,

c) catalogarea metodică pe materii.

Dintre problemele pe care le are de rezolvit Serviciul Catalogului, cea dintâi, după importanța și după urgența lor, este fără îndoială:

INVENTARIEREA ȘI CATALOGAREA ALFABETICĂ

In chip ideal, toate intrările curente ar trebui, la sfârșitul anului, să fie inventariate și catalogate cel puțin alfabetic.

Am văzut însă că sporul colecțiunilor noastre este mai mare decât puterea de lucru a personalului chemat să le pună în ordine, cauză care a dus la creșterea necurmată a stocului de materiale întârziate.

S'au depus sforțări și au fost ani când personalul a putut învinge, inventariind-o și catalogând-o, această creștere curentă; în general însă, și acum în urmă mai accentuat din cauza stării de războiu, numărul acestui personal a devenit neîndestulător.

Dacă printr'o creștere de personal și printr'un efort al funcționarilor mai vechi, situația catalogului alfabetic s'ar putea îndrepta în bună parte, deosebit de grea rămâne însă problema:

CATALOGULUI METODIC PE MATERII

In 1929, sporul legal depășind aproape puterile de lucru ale personalului de atunci, catalogarea pe materii a fost suspendată, toți funcționarii fiind concentrați la catalogarea alfabetică. Situația aceasta a dăinuit până în 1935, când, mulțumită unei ușoare creșteri de personal și a unei reorganizări a serviciilor, lucrarea catalogului pe materii a fost reluată, iar din 1938 s'a creat chiar o echipă specială pentru lucrările acestui catalog.

Dar fișele pentru perioada 1929—1935 au rămas neclasificate, lucrul catalogului pe materii reluându-se în 1935 cu publicațiile curente inventariate. Pe de altă parte, echipa catalogului pe materii descompletându-se prin demisii sau, acum în urmă, din cauza războiului și ne mai putându-se completa (unui bun clasificator cerându-i-se, pe lângă o cultură generală desvoltată și câțiva ani de practică neîntreruptă), catalogarea pe materii a rămas cu mult în urma celei alfabetice.

Din cele 186.641 opere catalogate alfabetic după normele nou introduse în 1905, sunt clasificate pe materii după sistemul decimal numai 83.980 opere, iar restul (adică 38.020 opere din perioada 1929—1935, 25.298 opere cu care catalogul pe materii a rămas în urmă față de catalogările curente ale celui alfabetic, precum și 40.000 opere catalogate între 1905—1915 după sistemul vechiu Otto Hartwig și care trebue să primească clasificarea nouă a sistemului decimal), deci în total 103.318 opere, așteaptă a fi clasificate atunci când se vor ivi posibilități.

Acest mare stoc de opere neclasificate pune în primejdie existența catalogului nostru pe materii și putem afirma că, dacă nu se iau urgente măsuri pentru continuarea lui în condițiuni normale, mai târziu orice măsură de îndreptare va întâmpina greutăți aproape de neînvins.

De subliniat că situaţia aceasta priveşte numai catalogul pe materii al cărţilor. Pentru periodice un catalog pe materii nici măcar n'a fost început.

La catalogul nostru pe materii lucrează azi numai 2 funcţionari, din cari unul este foarte des concentrat la serviciul militar. Pentru a se asigura lucrările curente ale acestui catalog, este nevoie de o echipă compusă din cel puţin 5—6 funcţionari cu pregătire specială, iar pentru clasificarea stocurilor de fişe întârziate, este nevoie de crearea unei nouă echipe, aceasta temporară, formată din 5—6 persoane angajate ca diurnişti, care ar putea lucra stocul întârziat în cel puţin 8—10 ani.

O altă problemă, tot atât de importantă şi urgentă, pe care trebue s'o rezolve serviciul Catalogului, este

TRANSFORMAREA CATALOGULUI VECHIU

Până în 1905, catalogul Bibliotecii (cuprinzând Biblioteca Veche, Biblioteca A., Biblioteca Ghenadie şi Biblioteca Scheiană), a fost lucrat nesistematic, pe fişe mari, nefixate şi care, din pricina multei întrebuinţări şi a hârtiei de rea calitate din care au fost făcute, se fărâmă în bucăţi. Recatalogarea acestor biblioteci trebue deci făcută cât mai neîntârziat, ele cuprinzând aproximativ 45.000 publicaţiuni de mare valoare pentru istoria noastră naţională şi care nu pot fi folosite în condiţiuni normale, atât din cauza stării defectuoase a catalogului lor alfabetic, cât şi din lipsa unui catalog metodic pe materii.

PROBLEMA CATALOGĂRII MANUSCRISELOR ŞI DOCUMENTELOR

Situaţiunea este şi mai îngrijorătoare la Secţiunea Manuscriselor şi a Documentelor, ale cărei lipsuri de ordonare şi catalogare au fost de asemenea arătate în *toate* rapoartele noastre anuale Cele peste 8.500 manuscrise aflate în colecţiunile Bibliotecii nu au o catalogare sistematică. Consultarea lor se face în condiţiuni nesatisfăcătoare după câteva condici-inventare provizorii, cataloagele de bibliotecă lipsind aproape cu totul. Bibliografiile tipărite înglobează numai o parte din aceste manuscrise (vol. I—III pentru manuscrisele româneşti, Nr. 1—1061 şi vol. I—II pentru manuscrisele greceşti, Nr. 1—1066) şi cu toate foloasele ce azi le mai pot aduce, ele sunt lucrări auxiliare, care nu reproduc ştiinţificeşte fondul din cauza lipsei unei clasări metodice şi nu pot înlocui cataloagele de bibliotecă.

Pentru începerea de cataloage sistematice, s'au stabilit şi aprobat de Comisiunea Bibliotecii norme nouă de inventariere şi catalogare, hotărîndu-se ca fondul vechiu de manuscrise româneşti, Nr. 1—1061 bibliografiat în volumele tipărite I—III, să rămână cu catalogarea lor veche, iar fondul începând cu Nr. 1062 să fie recatalogat după normele fixate şi aprobate de Comisiune.

Lucrările de recatalogare sistematică a fondului românesc s'au început încă cu doi ani în urmă, ele însă merg încet din lipsă de personal.

Aceleaşi probleme de recatalogare se pun pentru toate celelalte fonduri de manuscrise: latin, slav, grecesc, oriental şi în alte limbi.

Pentru documentele inventariate există un început de catalog cronologic, care acum se pune la curent. Nu există însă un catalog onomastic şi unul toponimic, ambele de mare folos pentru înlesnirea cercetătorilor. De asemenea nu există inventar şi cataloage pentru autografe şi corespondenţă, pentru planurile de moşii, etc.

Din această cauză, cele mai multe materiale dela Secţiunea Manuscriselor şi Documentelor sunt încă necunoscute publicului şi nu pot fi folosite pentru cercetarea trecutului nostru.

PROBLEMA CATALOGĂRII STAMPELOR

Materialele din colecţiunile Secţiunii Stampelor au început a fi ordonate după un sistem nou în 1940. S'au lucrat până acum inventare pentru stampele cu valoare artistică (picturi, gravuri, desene), cele cu conţinut documentar (fotografii, portrete), al căror număr se urcă azi la peste 16.000, fiind acum în curs de a primi o clasificare nouă. Catalogarea acestui important din urmă fond va cere însă timp îndelungat şi problema nu se va rezolvi fără majorarea numărului personalului acestei secţiuni.

CATALOGAREA DUBLETELOR

Colecţiunile Bibliotecii noastre posedă un însemnat număr de dublete (cărţi şi periodice la un loc peste 250.000 volume), uneori câte mai multe exemplare dintr'o publicaţie.

Intocmirea unui catalog al acestor dublete ne-ar da posibilitatea să aflăm exact câte dublete avem, cât ar trebui păstrat ca o rezervă pentru viitor şi cât ar putea fi vândut, dat în schimb sau dăruit altor biblioteci din ţară.

Pentru alcătuirea acestei situaţii a dubletelor ar fi suficient 1 funcţionar şi un om de serviciu.

Acestea sunt în general problemele mari de ordonare cărora, având în vedere sporul actual, trebue să le facă faţă personalul Bibliotecii noastre, azi cu totul neîndestulător.

CONSERVAREA COLECŢIUNILOR

In legătură cu conservarea colecţiunilor, prima problemă care se pune, este problema localului şi a mobilierului respectiv.

Pentru colecţiunile depozitate în actualul local al Bibliotecii mai există loc de creştere pentru cel mult 5—6 ani. Localul a devenit însă chiar de pe acum neîncăpător pentru echipele de catalogare. Funcţionarii acestor echipe, în număr de 13—15, lucrează într'o singură încăpere, înghesuiţi la numai două mese de lucru, ceea ce face ca ordinea în lucrări să lase de dorit.

In mare pericol se află însă colecţiunile-dublete, depozitate o parte într'o magazie din curtea Academiei, o alta într'un depozit anexat vechiului local, expuse incendiului şi umezelii. Intr'una din aceste magazii, cu toate reparaţiunile ce s'au făcut, pătrunde apa din topirea zăpezilor, astfel că o parte din dubletele noastre de periodice, în special ziarele nelegate, au şi căzut pradă ciupercilor de mucegaiu, făcându-le de nefolosit.

De altfel, pentru creşterea colecţiunilor noastre de dublete nu mai există loc astăzi, ele depozitându-se pe jos, în grămezi, fără nicio ordine, ceea ce face cu neputinţă orice eventuală lucrare de control sau de înlocuire de piese din partea serviciului de catalogare sau de conservare.

Pentru îndreptarea acestui grav neajuns, am propus Academiei, încă de acum 4 ani, să construiască un depozit modern înafară de Capitală, în care scop ni se şi pusese la dispoziţie de către Ministerul de Finanţe şi de către Banca Naţională un fond de 7 000 000 lei; chestiunea a fost însă mereu amânată, astfel că azi cele 7 000.000 au rămas cu o valoare de tot redusă.

A doua problemă de conservare a colecţiunilor priveşte desinfestarea şi desinfectarea lor, lucrare pe care azi o îndeplinim, pentru cărţile nou intrate, cu ajutorul unui aparat cumpărat în 1939 dela firma *Désinfection du Livre* din Bourges (Cher), France.

Dar depozitul cel mare de publicaţiuni al Bibliotecii n'a fost desinfectat niciodată şi până nu i se va aplica un procedeu radical de desinfectare şi desinfestare — aşa cum s'a aplicat în 1938 depozitului de manuscrise şi documente — putem spune că lucrarea ce o facem cu aparatul nostru nu înseamnă prea mare lucru, din moment ce o carte curăţită intră într'un depozit care n'a fost niciodată desinfectat.

A treia problemă de conservare a colecţiunilor priveşte protejarea lor, mai ales în vederea circulaţiei, aceasta făcându-se prin legarea, cartonarea sau repararea lor.

O treime din colecţiunile Bibliotecii — aceasta înseamnă aproximativ 200.000 volume — sunt nelegate, expuse, prin circulaţie, a fi deteriorate sau a li se risipi foi sau coale întregi. O altă treime din cele mai de demult legate — mai ales periodicele şi cărţile de format mare — au legătura stricată, fie din cauza multei lor circulaţii, fie din cauza greutăţii lor, fie din cauza materialului de rea calitate întrebuinţat la legarea lor, fie alteori distrusă numai din cauza acţiunii prafului sau a unor agenţi chimici asupra lor, cum sunt cotoarele în piele dela cele mai multe in-folio, cu circulaţie în genere redusă.

Pe lângă legătură, cele mai multe din aceste volume s'au deteriorat şi înăuntru, unele cerând o reparaţie radicală şi legarea lor din nou. In starea aceasta se află gazetele din secolul al 19-lea, — mai toate unice — care au fost legate în volume groase şi care, în cea mai mare parte, prezintă grave deteriorări.

Prin urmare, două treimi din colecţiunile Bibliotecii trebuesc legate sau reparate pentru a le proteja şi pentru a fi trecute în bună stare generaţiilor ce vor veni.

Problema legatului colecţiunilor noastre, care să asigure o bună circulaţie şi o bună păstrare a lor, trebue privită cu toată seriozitatea şi ea nu se poate îndrepta decât numai dacă se găsesc mijloacele necesare pentru schimbarea radicală a sistemului de azi, atât în ce priveşte calitatea materialelor, cât şi a tehnicei aplicate. Şi aceasta nu se poate realiza dacă Biblioteca nu-şi creează un atelier propriu, procurându-şi singură materialele de bună calitate de pe pieţele străine şi angajându-şi personal specializat.

In sfârşit, a patra problemă de conservare priveşte materialele unice şi deci de mare preț ale Bibliotecii, care sunt documentele și manuscrisele. Pentru a li se asigura păstrarea în bune condițiuni și pentru a fi ferite de deteriorările cauzate de circulația lor, știința modernă ne-a pus la îndemână excelente mijloace de multiplicare, cum sunt copiile şi filmele fotografice, care pot înlocui şi cruța originalele. Experiența și rezultatele marilor biblioteci şi arhive mondiale — în București cea dela biblioteca bizantină a Asompționiștilor — ne îndreptățesc să cerem crearea, pe lângă biblioteca noastră, a unui serviciu de fotografiat şi de fotofilmat, spre a obține dublete de pe toate colecțiile de manuscrise și documente, precum și de pe unele stampe și portrete, cărți sau periodice unice. Atelierul nostru de fotografiat, care azi se reduce doar la un singur fotocopist de dimensiuni mici, va trebui deci înzestrat cu instalații şi unelte proprii scopului urmărit.

De altfel Biblioteca noastră şi-a pus, încă din 1937, problema executării de dublete pe cale fotografică, începând cu manuscrisele lui Eminescu. S'au fotografiat, cu concursul unui fotograf din oraş, câteva din caietele-manuscrise ale poetului, dar lucrarea a fost oprită la începutul războiului actual din cauza scumpetei materialelor.

Un atelier propriu de fotografiat ar mai putea folosi ca un laborator pentru curățirea monetelor şi medaliilor, pentru facerea mulajelor acestora și eventual pentru curățirea pe cale chimică a unora dintre manuscrisele, documentele și cărțile vechi.

FOLOSIREA COLECȚIUNILOR

Intre mijloacele de folosire a colecțiunilor noastre intră şi lucrările bibliografice. Academia, înainte de războiul trecut, a făcut un frumos început şi publicațiunile ei bibliografice au fost elogios apreciate în lumea întreagă şi folosite ca model.

După *Bibliografia Românească Veche*, care acum se sfârșește cu un volum de addenda şi corrigenda aflat sub tipar, va trebui să urmeze *Bibliografia Românească Modernă*, despre care vă va referi, chiar în cursul acestei sesiuni, Comisiunea special aleasă în 1939, precum şi *Bibliografia Periodicelor Românești*, Tom. II, pentru periodicele dela 1907 până azi. De asemenea ar trebui să se întocmească o serie de bibliografii speciale — cum ar fi o bibliografie istorică şi una literară — pentru care va fi nevoie să se despoaie toate colecțiunile de ziare şi reviste româneşti şi parte din cele străine, în care s'au publicat, mai ales la anumite epoce, lucrări despre țara şi poporul românesc.

O problemă de mare importanță este problema unei *Bibliografii naționale* curente, care s'ar publica anual și care ar trebui să cuprindă numai produsele tiparului românesc. Suntem singura țară din Europa care nu are o astfel de bibliografie anuală şi lipsa ei se resimte din ce în ce mai mult, atât pentru informarea publicului nostru dinăuntru, cât şi a străinătății care caută să ne cunoască.

Până la o vreme, *Creşterea Colecțiunilor* Academiei noastre putea suplini lipsa unei atare lucrări. Greutățile financiare au împiedecat-o de a mai con-

tinua tipărirea creşterilor ei de imprimate încă dela războiul trecut, mulţumindu-se azi de a putea publica doar creşterile pentru colecţiunile mai rar accesibile publicului, cum sunt manuscrisele, documentele, stampele şi colecţiunile numismatice.

Este de datoria Academiei să iniţieze asemenea lucrări pentrucă:

a) posedă cea mai bogată colecţie de tipărituri româneşti;

b) are, pentru urmărirea publicaţiunilor legale curente, cel mai bine organizat serviciu;

c) dispune de specialişti în stare să facă faţă tuturor problemelor bibliografice.

Insă datoria de a le finanţa revine Statului, căruia Academia ar trebui să i se adreseze, în baza unui plan bine stabilit, pentru a i se pune la dispoziţie mijloacele necesare realizării lor.

Repetăm însă că *Bibliografia Naţională* anuală va trebui să fie o publicaţie nouă, independentă de *Creşterile Academiei.*

Pe lângă aceste mijloace de informare care sunt bibliografiile tipărite, se mai simte nevoia înfiinţării unui *oficiu bibilografic*, care ar fi chemat să dea, contra plată, informaţiuni bibliografice atât cercetătorilor din ţară cât şi celor străini. Pentru aceasta va fi nevoie să se copieze cataloagele tuturor bibliotecilor mai mari din ţară, creându-se astfel un fişier central, pe lângă Biblioteca Academiei, pus la dispoziţia oficiului bibliografic. Acesta este un vechiu deziderat al Comisiunii Bibliotecii şi cu concursul Statului s'ar putea realiza în mai puţin de un an.

SOLUŢIUNI—PROPUNERI

Analizând în linii mari nevoile ce le are azi Biblioteca, am văzut că se pun probleme nouă şi grele de rezolvit, pentru soluţionarea cărora trebue să aducem organizării serviciilor noastre, fără a-i schimba esenţa ei structurală, anumite modificări şi completări.

Această reorganizare a serviciilor, care, trecând peste greutăţile de azi, să asigure în viitor o bună funcţionare a Bibliotecii, nu este posibilă decât printr'o creştere de personal şi de materiale, deci în general va fi în funcţie de mijloacele financiare ce ni se vor pune la dispoziţie.

PERSONALUL

Având în vedere situaţia expusă până acum a Bibliotecii noastre, am socotit nemerit ca reorganizarea serviciilor să se facă pe baza planului de mai jos, care fixează cadrul ideal de organizare pentru personal şi materiale, cadru care va trebui să fie completat treptat, atât pe măsura nevoilor urgente şi a miloacelor financiare afectate, cât şi a posibilităţilor serviciilor de a trece, fără salturi periculoase, dela organizarea de azi la acea desvoltată, de mâine.

Potrivit regulamentului ei de funcţionare, Biblioteca Academiei este pusă sub îndrumarea Comisiunii Bibliotecii şi sub conducerea efectivă a Conservatorului. Acesta este ajutat în atribuţiunile sale, în planul de organizare

care se propune acum, de următoarele organe de execuție, care grupează serviciile, după natura lor și potrivit experienței de până acum, în:

1. Direcțiunea administrativă,
2. Direcțiunea tehnică,

conduse fiecare de către un director de serviciu.

1. *Direcțiunea administrativă* va avea sub controlul său următoarele servicii:

a) Cancelaria Bibliotecii;
b) Achizițiile de tot felul (schimburi, daruri, cumpărături);
c) Secretariatul Comisiunii Bibliotecii;
d) Serviciul Primirilor legale;
e) Sala de Lectură a imprimatelor;
f) Imprumuturile;
g) Eliberarea permiselor;
h) Oficiul bibliografic;
i) Conservarea tuturor colecțiunilor:
— legat
— reparat
— desinfectat;
j) Serviciul de fotografiat și fotocopiat;
l) Serviciul de foto-filmat;
m) Intreținerea localului și mobilierului;
n) Serviciul personalului;
o) Serviciul dubletelor.

Pentru funcționarea normală a acestor servicii este nevoie de următorul personal:

1 Director conducător;
2 funcționari secretari de cancelarie (ambii buni dactilografi);
6 funcționari la primirile legale și achiziții;
2 funcționari custozi în sala de lectură;
2 funcționari la împrumuturi;
1 funcționar pentru pregătirea partidelor pentru legatul cărților;
1 funcționar pentru serviciul dubletelor;
1 funcționar însărcinat cu conservarea localului și a mobilierului;
1 funcționar-laborant, specializat în fotografii, foto-còpii, foto-film, desinfectări, mulaje la numismatică etc.;
1 magaziner-șef al depozitelor;
1 legător-șef de atelier;
2 lucrători legători pentru cărți;
1 lucrător specializat în reparațiuni de tot felul;
1 ucenic legător;
20 oameni de serviciu:
— 1 la Cancelarie
— 1 curier
— 2 la Primiri
— 4 la Sala de Lectură
— 6 la depozitele cu cărți

— 2 la garderobă
— 1 mecanic la calorifer
— 1 rândaş în curte
— 1 la dublete
— 1 portar.
In total: 17 funcţionari
1 magaziner-şef al depozitelor
20 oameni de serviciu
1 legător-şef
3 legători lucrători
1 legător ucenic.
2 *Direcţiunea tehnică*, va avea sub controlul său următoarele servicii:
a) Catalogarea imprimatelor
— cărţi
— periodice
— foi volante;
b) Catalogarea stampelor:
— atlase-hărţi
— stampe-portrete
— muzică
— filatelia;
c) Catalogarea Manuscriselor şi Documentelor:
— manuscrise
— documente-sigilii-corespondenţă;
d) Cabinetul Numismatic.
Pentru funcţionarea acestor servicii este nevoie de următorul personal:
1 director conducător.
a) Imprimate:
1-a echipă (alfabetică) cărţi:
— 1 şef
— 5 funcţionari;
a 2-a echipă (alfabetică) cărţi:
— 1 şef
— 5 funcţionari;
a 3-a echipă (pe materii):
— 1 şef
— 5 funcţionari;
a 4-a echipă (alfabetică şi pe materii) periodice:
— 1 şef
— 2 funcţionari;
3 oameni de serviciu;
b) Stampe:
1 funcţionar atlase-hărţi
2 funcţionari stampe-portrete
1 funcţionar muzică-filatelie
1 om de serviciu;

c) Manuscrise-Documente:
1 șef
3 funcționari pentru documente:
 1 pentru documente românești
 1 pentru documente slave
 1 pentru documente grecești
3 funcționari pentru manuscrise:
 2 pentru manuscrise românești
 1 pentru manuscrise slave (pentru documente și manuscrise în alte limbi se vor angaja, temporar, specialiști dinafară).
 1 om de serviciu;
d) Cabinetul Numismatic:
1 funcționar.
In total: 33 funcționari
 5 oameni de serviciu.
Total general: 50 funcționari
 1 magaziner-șef de depozit
 25 oameni de serviciu
 1 legător-șef
 3 legători lucrători
 1 ucenic
(față de 35 funcționari și 19 oameni de serviciu câți sunt azi).

MATERIALE

Localul. Cea dintâi problemă care se pune, la acest capitol, este aceea a localului Bibliotecii, construcția de azi devenind, precum am mai spus, neîncăpătoare. Până la construirea unui nou local, e nevoie să se adauge o încăpere la Catalogul Cărților, încăpere a cărei necesitate am justificat-o la capitolul despre conservarea colecțiunilor, cam de mărimea sălii mici rezervată membrilor Academiei și profesorilor universitari (4 × 6 m). Aceasta se poate construi imediat, ca o anexă la localul din 1937, aripa Sud-Vest, în fața Caloriferului. Dacă s'ar face cu subsol — adică la nivelul subsolului clădirii căreia s'ar atașa, — am putea așeza acolo un laborator de fotografiat, cu toate instalațiile necesare, de care azi se simte atâta nevoie.

Ascensorul pentru cărți. Felul cum circulă astăzi cărțile între depozite și sala de lectură, este cu totul defectuos; această circulație se face cu ajutorul unei macarale manuale, care are următoarele două mari neajunsuri: mai întâi, cutia fiind neîncăpătoare, se lovesc și se distrug colțurile cărților; în al doilea rând, făcându-se un puternic curent de aer, oamenii dela depozite, nevoiți a vorbi cu cei de jos și vârînd capul pe ușa macaralei, sunt expuși a se îmbolnăvi.

Instalația aceasta veche și nepractică trebue înlocuită cât mai neîntârziat cu o instalație mecanică, care ar costa circa 500.000 lei.

Atelierul de legat și reparat. După lunga noastră experiență, problema conservării colecțiunilor prin legat și reparat nu poate da rezultate bune decât

numai dacă Biblioteca îşi creează atelierul ei propriu, înzestrat cu uneltele necesare, cu materialele cele mai bune şi cu personal specializat.

Cheltuiala, în primul an, poate fi cu 50—60% mai mare decât suma obişnuit afectată prin buget, din cauza înzestrării cu materiale şi unelte, dar, după primul an, ea ar deveni probabil mai mică chiar decât media unui an în situaţia de azi şi rezultatele ar fi incontestabil mai bune, atât cantitativ cât şi calitativ.

Atelierul de fotografiat trebue mărit, prevăzut cu instalaţiile necesare şi înzestrat cu următoarele aparate:

a) un aparat Leica;
b) un aparat de atelier cu burduf;
c) un aparat de copiat prin proiecţie;
d) un aparat de copiat pentru Leica;
e) un aparat de copiat prin contact;
f) un aparat de fotocopiat format mare;
g) materialele de laborator necesare.

O asemenea instalaţie ar costa azi aproximativ 1—1.500 000 lei; pe lângă faptul că ar aduce beneficii, iar materialele s'ar amortisa în 3—5 ani, pentru Bibliotecă ar fi de un mare şi imediat folos practic.

La telefonul public, care funcţionează în subsolul Bibliotecii, la bufet, se simte nevoia unei cabine căptuşite, pentru a împiedeca sgomotul de pe urma convorbirilor

PROPUNERI PENTRU BUGETUL 1944—1945

a) *Personal*

Reorganizarea după acest plan a serviciilor şi completarea cadrului de personal s'ar desăvârşi în câţiva ani, dar e nevoie să se înceapă imediat. Având în vedere rezolvirea problemelor celor mai urgente, pentru bugetul viitor (1944—1945), propunem sporirea personalului Bibliotecii cu:

10 funcţionari,
4 oameni de serviciu.

b) *Materiale*

Pentru exerciţiul bugetar 1944—1945, propunem execuţia tuturor lucrărilor materiale arătate mai sus, iar din lucrările bibliografice cel puţin a *Bibliografiei naţionale anuale*. Costul acestor lucrări se va arăta în proiectul de buget al Bibliotecii pe anul 1944—1945. In cazul când mijloacele financiare ale Academiei nu vor îngădui execuţia deodată a tuturor lucrărilor arătate, propunem atunci pentru acest an execuţia numai a următoarelor:

a) Desinfectarea radicală a depozitului celui mare de cărţi al Bibliotecii, care ar costa circa 300 000 lei;

b) Facerea unui ascensor electric pentru circulaţia cărţilor între depozitele cu publicaţiuni şi sala de lectură, a cărui cheltuială s'ar urca la aproximativ 500.000 lei;

c) Procurarea unei cabine căptușite pentru telefonul public, care ar costa circa 50.000 lei;

d) Cumpărarea unui aparat foto-copist de format mare, cu prețul de lei 250.000.

Cu această creștere propusă de personal și materiale se trece peste prima etapă către desăvârșirea ideală de mâine și se aduc serviciului Bibliotecii importante și de mult așteptate îmbunătățiri. Comisiunea Bibliotecii cere întreg concursul D-voastre și vă roagă să dați cuvenita aprobare propunerilor sale cu aceeași înaltă grijă și înțelegere pe care totdeauna ați arătat-o față de acest laborator al culturii românești, care este Biblioteca Academiei Române.

•

Incheiem expunerea de azi, aducându-vă la cunoștință două deziderate — unul mai vechiu, altul mai nou — ale noastre, pe care le-am susținut la timp în fața Delegațiunii Academiei și care au rămas fără rezultat.

Cel dintâi este încă din 1937—1938 și privește organizarea unui serviciu de asistență medicală pentru funcționarii Academiei, așa cum au sau sunt îndatorate să aibă toate instituțiile de Stat și particulare din întreaga țară (art. 16 din Legea pentru organizarea Ministerelor). Intemeiam recomandarea acestui serviciu pe două motive:

a) controlul medical al absențelor dela serviciu a personalului, atunci când invoacă cauze de boală,

b) obligația socială de a da asistență medicală gratuită personalului nostru și familiilor lor.

Cel de al doilea este mai nou — din toamna trecută — și se referă la o dispozițiune legală (Decretul-lege publicat în Monitorul Oficial Nr. 242 din 16 Octomvrie 1942 și legea pentru regimul muncii în timp de războiu, publicată în Monitorul Oficial Nr. 233 din 2 Octomvrie 1941), prin care instituția noastră este obligată să înființeze un economat de aprovizionare cu alimente și mărfuri de primă necesitate, care să fie distribuite personalului său cu prețul de cost.

Prin crearea acestor instituțiuni s'ar ușura — în aceste timpuri aspre — greutățile de tot felul, cu care se luptă funcționarii noștri. Statul și întreprinderile particulare vin în ajutorul salariaților lor cu alimente, îmbrăcăminte și încălțăminte la prețuri modeste, în general prețuri de cost, iar pentru asistența lor medicală au creat servicii bine organizate [1]).

---

[1]) In această privință este interesant de cercetat broșura tipărită de « Banca Românească » din București, cu titlul *Infăptuiri sociale și culturale în folosul personalului, 1 Mai 1942*, din care se vede grija deosebită pe care conducerea Băncii o are pentru personalul său și din care se constată că, pe lângă salarii, Banca mai oferă personalului următoarele avantaje:

1. Gratificații de Crăciun și la bilanț; 2 Dejun, dimineața între orele 8—9, gratuit; 3. Asistență medicală pentru funcționari și familiile lor; gratuită, la o categorie de funcționari, cu 50% reducere pentru altă categorie de funcționari; 4 Ajutoare bănești pentru studiile copiilor, pentru căsătorie, diverse, 5 Locuințe, cu o chirie de 5% din salariul brut; 6 Lemne, cu 50% reducere din preț; 7 Pavilion sportiv la lacul Floreasca, gratuit; 8. Cămin de odihnă la Bușteni, 9 Cămin de odihnă la Carmen-Sylva; 10. Bilete (în mod obișnuit) gratuite, la spectacole și conferințe; 11. Per-

Aducem aceste două probleme de asistență a personalului la cunoștința D-voastre, rugându-vă a le lua în considerațiune și a susținea rezolvirea lor neîntârziată.

Comisiunea Bibliotecii,
N. Cartojan
D. Gusti
G. Macovei

Conservatorul Bibliotecii
și al Colecțiunilor,
General R. Rosetti

2. *Raport despre activitatea Bibliotecii Academiei în anul 1944.*

Domnilor Colegi,

Prin raportul de față, Comisiunea Bibliotecii vă înfățișează, ca de obiceiu, activitatea îndeplinită de serviciile Bibliotecii Academiei în anul încheiat.

Date fiind împrejurările speciale de războiu și în deosebi bombardamentele aeriene, de pe urma cărora a avut de suferit și Biblioteca, activitatea tuturor serviciilor acesteia a fost întru câtva redusă. Pentru o anumită perioadă de timp lucrările unor servicii au trebuit să fie întrerupte cu desăvârșire, fie din cauza evacuării colecțiilor și cataloagelor, fie pentru a se putea repara localul. Asupra perioadei cât au durat bombardamentele și asupra stricăciunilor pricinuite localului, colegul Conservator al Bibliotecii va prezenta un raport aparte.

Din fericire, colecțiile noastre nu au suferit stricăciuni și pierderi. Datorită măsurilor luate din timp, o parte din colecții, cuprinzând cele mai valoroase manuscrise, documente, cărți vechi, stampe, monete etc., a fost evacuată încă din anii trecuți. Impreună cu cele trimise în cursul anului 1944, la care s'au adăugat inventarele și cataloagele tuturor serviciilor (afară de catalogul alfabetic public, lăsat la dispoziția cercetătorilor în sala de lectură a imprimatelor), materialele Bibliotecii evacuate la Stoenești-Muscel au cuprins 216 lăzi. Supravegherea tezaurului s'a făcut de către funcționari ai Bibliotecii, detașați în acea localitate și cu ajutorul unei gărzi militare dată de Marele Stat Major. Materialele dela Secțiunea Manuscriselor și Documentelor, dela Secțiunea Stampelor și dela Cabinetul Numismatic, care n'au putut fi evacuate, au fost mutate în subsolul depozitului Bibliotecii clădit în 1928, unde existau mai multe garanții de siguranță. După încetarea bombardamentelor și după facerea reparațiilor, materialele evacuate au fost aduse la sfârșitul lunii Septemvrie la Bibliotecă și aranjate din nou în încăperi și rafturi; de asemenea cele dela subsolul depozitului au fost așezate la locul lor în Bibliotecă.

Nu putem să nu arătăm că atât Marele Stat Major cât și alte instituțiuni militare ne-au dat cel mai înțelegător concurs atât pentru evacuarea și paza materialului evacuat, cât și pentru aducerea lui înapoi. Tuturora le exprimăm pe această cale deplina noastră recunoștință.

---

sonalul inferior primește gratuit uniforme de vară și iarnă, halate, bocanci, bilete la băile de aburi, 12. Casa de Pensiuni proprie dă ajutoare și împrumuturi, 13. Economat care distribue pe preț de cost alimente și îmbrăcăminte.

Atragem de asemenea atenția asupra a ceea ce a făcut întreprinderea « Cartea Românească » pentru funcționarii săi.

1. PERSONALUL

Biblioteca Academiei a funcționat în 1944 cu 35 funcționari și 21 oameni de serviciu, a căror distribuție pe servicii este următoarea:

Funcționari: 24 la Secțiunea Imprimatelor (13 la Catalogul Cărților, 2 la Catalogul Periodicelor, 2 la Sala de lectură, 2 la Imprumuturi și Catalogul Public și 5 la Serviciul Primirilor); 5 la Secțiunea Manuscriselor și Documentelor, 2 la Secțiunea Stampelor, 2 la Cabinetul Numismatic și 2 la Cancelaria Bibliotecii.

Oameni de serviciu: 13 la Secțiunea Imprimatelor (1 la Catalogul Cărților, 1 la Catalogul Periodicelor, 4 la Sala de lectură, 5 la Depozitele cu imprimate și 2 la Serviciul Primirilor), 1 la Secțiunea Manuscriselor și Documentelor, 1 la Secțiunea Stampelor și la Cabinetul Numismatic, 1 la calorifer, 2 la garderoba publică, 1 la curte, 1 paznic de noapte și 1 la Cancelaria Bibliotecii îndeplinind serviciul de curier și om de rezervă pentru schimbul personalului în orele dela amiazi.

Cu începere din lunile Noemvrie și Decemvrie au fost detașați de Ministerul Educației Naționale, la biblioteca noastră, 2 profesori din învățământul secundar și 1 arhivar dela Direcția Arhivelor Statului din Iași, cari au fost repartizați: 2 la Secțiunea Manuscriselor și 1 la Catalogul cărților.

In cursul anului 1944 s'a lucrat în 276 zile, restul de 90 zile fiind sărbători și vacanțe. Pe lângă concentrări, absențe de boală și concedii, zilele-funcționari de lucru au scăzut prin detașări și prin introducerea pe timpul dela 1 Mai—6 August a serviciului prin rotație, din cauza bombardamentelor aeriene. In acest timp au funcționat fără întrerupere Sala de Lectură a imprimatelor, Imprumuturile, Cancelaria Bibliotecii și Serviciul Primirilor.

2. SPORUL

Din cauza împrejurărilor excepționale pe care țara noastră le trăiește de peste patru ani de zile, producția tiparului a fost și în anul 1944 scăzută. Greutățile de sporire ale materialului Bibliotecii au fost în chip deosebit de mari mai ales începând din luna Aprilie și continuând și după 23 August, atât din cauza bombardamentelor cât și a desorganizării transporturilor ce a urmat.

A) SECȚIUNEA IMPRIMATELOR și-a mărit colecțiile atât cu publicațiuni intrate pe temeiul legii exemplarelor legale, cât și prin daruri și cumpărături. Pentru primirea, înregistrarea și urmărirea publicațiunilor legale, pentru primirea și înregistrarea donațiilor și cumpărăturilor, personalul serviciului a fost redus, prin concentrări, prin lipsa aproape în tot cursul anului a unui om de serviciu și prin introducerea serviciului prin rotație, în timpul bombardamentelor.

S'au primit și s'au înregistrat de acest serviciu 3.894 cărți apărute în țară în 3.927 volume (în câte 2 exemplare) — față de 5.320 cărți în 5 404 volume intrate în 1943 — și s'a ținut evidența a 1.360 publicații periodice în țară, față de 1.571 în anul precedent. Inafară de cărți și periodice, s'au mai primit și foi volante (afișe, circulări etc.), care de mulți ani încoace nu se mai înregis-

trează, ci se păstrează spre a fi clasate şi catalogate atunci când serviciile Bibliotecii vor avea personal îndestulător.

Pentru completarea colecţiilor cu publicaţiile legale netrimise de imprimerii sau editori, s'au urmărit 52 tipografii. Pentru periodice s'au făcut 1.224 reclamaţii şi 144 dări în judecată pentru 145 publicaţii.

Rezultatul reclamaţiunilor şi al dărilor în judecată a fost neîndestulător din cauzele amintite mai sus şi din cauză că multe întreprinderi grafice au fost distruse. La aceasta se mai adaugă şi neglijenţa şi, uneori, reaua voinţă a imprimeriilor.

Participarea Serviciului la publicaţiile de specialitate din străinătate prin statistici şi bibliografii a fost imposibilă A dat însă presei şi persoanelor particulare din ţară numeroase informaţiuni despre publicaţiile ce apar în ţară.

Biblioteca s'a mai îmbogăţit în 1944, pe lângă imprimatele din ţară, prin donaţiuni şi prin schimb de publicaţii cu alte instituţii. Din nenorocire schimbul cu străinătatea a fost redus de tot şi în a doua parte a anului întrerupt cu desăvârşire.

Daruri de publicaţii s'au primit dela următoarele instituţii şi persoane:

a) *Instituţii:* Académie des Belles-Lettres, d'Histoire et des Antiquités à Stockholm; Académie des Sciences, Paris; Institut Français des Hautes Etudes à Bucarest; Legaţiunea Regală a României din Budapesta; Ministerul Afacerilor Străine; Ministerul Educaţiei Naţionale.

b) *Persoane:* D-nele: Vera Crăsnaru, Bucureşti; Paulina Persiceanu, Bucureşti şi d-nii: General V. Atanasiu, Bucureşti; Colonel G. Bacaloglu, Bucureşti; T. Bălan, Bucureşti; G. Bezviconi, Bucureşti; Al. Busuioceanu, Madrid; Valentin Gr. Chelaru, Zagreb; Aron Cotruş, Madrid; Prof. Dr. G. Dinulescu, Bucureşti; Virgil Drăghiceanu, Bucureşti; Ing. M. Ene, Bucureşti; Stelian R. Formac, Bucureşti; Wilhelm Knechtel, Bucureşti; Prof. S. Mehedinţi, Bucureşti; Prof. L. Mrăzek, Bucureşti; Prof. G. Oprescu, Bucureşti; Valeriu Papahagi, Barcelona; Constantin N. Pârvulescu, Bucureşti; Dr. G. Z. Petrescu, Bucureşti; Dr. Ionel Pop, Sibiu; General R. Rosetti, Bucureşti; St. T. Şerban, Pechea-Covurlui; Prof. Const. C. Stoicescu, Bucureşti; Wiliam Trauber, Bucureşti.

Din numărul imprimatelor primite în schimb sau în dar, s'au înregistrat şi predat serviciilor de catalogare 3.509 opere în 3.841 volume şi 25 publicaţii periodice străine şi 53 române.

Colecţia imprimatelor a mai sporit şi prin cumpărare şi anume cu 54 opere în 78 volume—din care 2 sunt româneşti—şi cu 5 publicaţiuni periodice străine.

B) SECŢIUNEA MANUSCRISELOR ŞI DOCUMENTELOR a fost sporită în 1944 cu următoarele materiale:

a) *51 volume manuscrise* din care 49 primite în dar şi 2 cumpărate. După limba în care sunt scrise, aceste manuscrise se împart în: 43 în limba română, 5 în limba greacă, 2 în limba germană şi 1 slav.

b) *1.598 documente*, dintre care 1.540 primite în dar şi 58 cumpărate. După limbă, aceste documente se împart în: 1.179 româneşt, 73 slave, 317 germane, 26 maghiare, 1 latin, 1 francez, 1 turcesc.

c) *1.825 scrisori autografe* (corespondență diversă), din care: 1.105 primite în dar și 720 cumpărate.

d) *17 foi volante* și anume: 12 primite în dar și 5 cumpărate.

Persoanele care au făcut donațiuni în 1944 pentru această secțiune sunt: T. Bălan, G. Bezviconi, Ivonne Burileanu, Alex. Cantacuzino, Sabina Dr. Cantacuzino, D. Catone, A. Comșa, M. Costăchescu, V. Drăghiceanu, I. D. Ghica, M. R. Golescu, V. Grecu, D. Gusti, Wl. Hordynski, prof. Hurmuzescu, V. Iacob, C. Ianoliu, G. T. Kirileanu, A. Lahovary, Gh. N. Leon, C. Leonardescu, M. Marbe, S. Mehedinți, C. Mogoș, I. Nistor, V. Panaitescu, V Panopol, I. Pelivan, St. Perdichi, Al. Perietzeanu-Buzău, El. Perticari-Davila, G. Z. Petrescu, G. Potra, N. Racotă, I. Rosetti-Bălănescu, Matei Simionescu, V. Slăvescu, av. Stoianovici, I. E. Torouțiu, G. Văleanu, P. Vladimirescu, d-na Vlahuță, Al. D. Zamfirescu.

In scopul de a pune cât mai multe documente istorice la adăpost de stricăciuni și de a ușura cercetătorilor cunoașterea a cât mai multe acte privind trecutul nostru depărtat sau apropiat, s'a instituit în 1938, pe lângă Secțiunea Manuscriselor și Documentelor, un depozit de documente particulare prevăzut cu safe-urile necesare. Păstrarea acestor acte (documente, manuscrise, scrisori), care rămân proprietatea acelor ce le-au depus, se face în chip gratuit și pe timp limitat sau nelimitat, în safe-urile anume instalate în localul Bibliotecii. Numeroase persoane s'au grăbit să-și asigure astfel păstrarea documentelor.

C) SECȚIUNEA STAMPELOR a crescut în cursul anului 1944 cu următoarele:

a) *Stampe:* 7 desenuri (dăruite), 5 zincografii (dăruite), 198 fotografii (132 dăruite, 66 cumpărate), 13 cataloage de expoziții (9 legale, 4 dăruite), 11 albume (4 legale, 7 dăruite), 1 diplomă (dăruită), 5 cromolitografii (3 legale, 2 dăruite), 10 cărți poștale ilustrate (dăruite), 1 reproducere tipografică (dăruită), 48 afișe colorate (legale), 21 calendare (16 legale, 5 dăruite), 2 litografii (legale), 1 plan (cumpărat).

b) *Atlase și hărți:* 30 hărți (24 legale, 6 dăruite), 1 atlas (dăruit).

c) *Note muzicale:* 56 bucăți (29 legale, 27 dăruite).

Pentru creșterea colecțiunilor acestei secțiuni au făcut daruri, în 1944, următoarele instituții și persoane: Episcopul Nicolae Colan, Gheorghe Coman, I. Inoliu, Alex. Lapedatu, Eugen Lozovan, Ministerul Propagandei, Mitropolia din București, G. Oprescu, Colecția Lt. Colonel D. A. Papasoglu, Ion Pelivan, Arhiereul Veniamin Pocitan, Prof. George Potra, General Radu Rosetti, I. Rosetti-Bălănescu, Fotograful Sterescu, Anibal Stoenescu, Căp. Ion Tomescu, I. E. Torouțiu, Emil Turdeanu, Petre Vladimirescu, Aurel Vulpe.

D) CABINETUL NUMISMATIC s'a îmbogățit în anul trecut cu: 1.786 monete (1.760 dăruite și 26 cumpărate), 221 medalii (dăruite), 35 plumburi sigilare și comerciale (dăruite) și 21 jetoane (dăruite).

Sporul înregistrat în 1944 la toate aceste secțiuni ale Bibliotecii — atât legal cât și provenit din donațiuni, schimburi și cumpărături — se prezintă precum se arată în tabelele următoare:

TABELA I, arătând sporul legal în anii 1940—1944

Anii	Volume și broșuri	Periodice	Atlase	Hărți	Stampe și Portrete	Albume	Note muzicale	Discuri	Formulare ilustrate
1940	6 838	1 493	1	17	73	21	60	—	15
1941	4 211	977	1	13	54	8	38	—	6
1942	4 158	780	1	8	55	10	164	—	96
1943	5 404	1 571	3	30	21	32	70	103	25
1944	3 927	1 360	—	24	5	13	29	—	64
Totalul creșterilor în 1940—1944	24 538	6 181	6	92	208	84	361	103	206

TABELA II, arătând sporul legal din 1944, după felul publicațiunilor și după limba în care sunt scrise

Limba	Cărți	Reviste	Ziare și Gazete	Periodice anuale	Total
Română . . .	3.215	334	396	494	4 439
Franceză . .	383	8	—	5	396
Germană . .	204	21	23	30	278
Maghiară . .	21	4	3	21	49
Rusă	31	1	2	—	34
Engleză . . .	5	—	—	—	5
Alte limbi	35	2	5	—	42
Mixte	—	9	2	—	11
Total .	3 894	379	431	550	5 254
		1 360			

TABELA III, arătând sporul general, la toate secțiunile Bibliotecii, în 1944

Proveniența	Cărți		Periodice				Atlase	Hărți	Stampe și portrete	Fotografii	Albume	Formulare ilustrate	Note muzicale	Discuri	Volume manuscrise	Documente	Monete și medalii
			Reviste		Ziare												
	Opere	Volume și broșuri	Din țară	Străine	Din țară	Străine											
Legale . . .	3 894	3.927	929	—	431	—	—	24	5	—	13	64	29	—	—	—	—
Dar și schimb . .	3.509	3 841	53	25	—	—	1	6	15	132	11	16	27	—	49	2645	1981
Cumpărate .	54	78	—	5	—	—	—	—	1	66	—	—	—	—	2	778	26
Total...	7.457	7 846	982	30	431	—	1	30	21	198	24	80	56	—	51	3423	2007

3. LUCRĂRI DE CATALOGARE ȘI ALTELE

Față de anul trecut lucrările de catalogare au fost în simțitoare scădere. Pe lângă cauzele arătate la începutul acestui raport, se mai adaugă și faptul că echipelor li s'a cerut să îndeplinească și alte lucrări, ceea ce a contribuit la reducerea timpului destinat lucrărilor de catalogare propriu zise.

I. SECȚIUNEA IMPRIMATELOR. La această secțiune s'a continuat catalogarea publicațiunilor curente (legale, daruri, schimburi și cumpărături) și numai întâmplător s'au catalogat, după noul sistem, publicațiuni din vechile biblioteci ale Academiei.

A) **Serviciul Catalogului Cărților** a funcționat în 1944 cu două echipe de catalogare: echipa I-a pentru catalogarea alfabetică și echipa II-a pentru catalogarea pe materii. Echipa de catalogare alfabetică, lucrând în orele de dimineață (8—13), a funcționat cu 10 funcționari; dela 20 Noemvrie cu 11 funcționari; dela 4 Decemvrie iarăși cu 10 funcționari. Pe timpul dela 29 Noemvrie până la sfârșitul anului, când Sala de lectură a imprimatelor a fost deschisă numai dimineața, s'au adăugat la echipa de catalogare alfabetică doi funcționari detașați dela serviciul public. Echipa de catalogare pe materii, compusă din 2 funcționari, la cari s'a adăugat cu începere dela 2 Decemvrie un profesor detașat din învățământul secundar, a lucrat în orele de după amiazi (13—18).

Amândouă echipele au fost ajutate în lucrările lor de un om de serviciu.

a) *Echipa de catalogare alfabetică* a înscris în inventar un număr de 3 187 opere în 3.311 volume (Nr. 187.460—190.646 din vol. 29 de inventar).

S'au catalogat definitiv și s'au așezat în rafturile Bibliotecii 3.129 opere în 3.266 volume (Nr. 185.816—186 472, cu care s'a încheiat vol. 28 de inventar și Nr. 187.299—189.770 din vol. 29 de inventar) pentru care s'au lucrat: 4 142 fișe alfabetice și 3.129 fișe pe materii, în total 7.271 fișe.

Pentru catalogul alfabetic public, destinat sălii de lectură a imprimatelor, s'au lucrat 4.255 fișe (dintre acestea 113 rămânând necopiate din 1943).

Deosebit de operele catalogate definitiv, echipa de catalogare alfabetică a mai catalogat provizoriu 63 opere în curs de apariție (C. 4 495—4.557) pentru care s'au făcut 63 fișe de evidență (de control), precum și următoarele fișe de catalog: 84 fișe alfabetice, 63 fișe pe materii și 84 fișe pentru catalogul alfabetic public, în total 231 fișe de catalog.

In cursul anului s'a început trecerea pe fișele alfabetice dela catalogul public a situației apariției diferitelor volume ale cărților catalogate provizoriu.

Funcționarii dela echipa de catalogare alfabetică au mai executat în 1944 următoarele lucrări:

— S'a revăzut catalogarea pentru 82 opere incomplet sau greșit catalogate în trecut, făcându-se corectări și adăugiri în inventare și în fișe, uneori refăcându-se pe de a'ntregul fișele.

— S'au clasat definitiv în catalogul alfabetic al serviciului, aproximativ 6.000 fișe, ultimele rămase neclasate din anii precedenți. Prin clasarea definitivă a tuturor fișelor din catalogul alfabetic, rămase în întârziere, lucrare

începută în 1941 şi terminată acum, a fost înlăturată o însemnată piedecă în lucrările serviciului.

— S'au clasat în catalogul alfabetic public, dela sala de lectură, toate fişele aşezate provizoriu aparte, din cauza împrejurărilor. Cu această ocazie au fost îndreptate greşeli mai vechi de clasare şi s'au adus catalogului îmbunătăţiri de tot felul.

— S'a făcut o nouă clasare a regulamentelor în catalogul alfabetic al serviciului (aproximativ 2.000 fişe) după obiectul la care se referă. S'au lucrat cu această ocazie 75 fişe de trimitere şi 23 fişe divizionare, în total 98 fişe. S'au lucrat de asemenea 98 fişe de trimitere şi divizionare pentru a fi folosite la noua clasare a regulamentelor în catalogul alfabetic public.

— Au fost despuiate 4 opere colective româneşti (II. 181.222, II. 182.339, III. 183 909, II. 144 344) pentru care s'au lucrat: 322 fişe alfabetice, 252 fişe pe materii, în total 574 fişe. Pentru catalogul alfabetic public s'au lucrat deasemenea 322 fişe.

In rezumat, echipa de catalogare alfabetică a inventariat în cursul anului trecut 3.187 opere în 3.311 volume, a catalogat definitiv 3 129 opere în 3.266 volume şi provizoriu (publicaţiu în curs de apariţie) 63 opere şi a lucrat: 4.548 fişe pentru catalogul alfabetic, 3 444 fişe pentru catalogul pe materii şi 4.661 fişe pentru catalogul alfabetic public, în total deci 12 653 fişe.

— Continuând lucrarea de bibliografie asupra drepturilor noastre naţionale, începută în 1940 la cererea Guvernului, s'au întocmit în cursul anului şi s'au clasificat 49 fişe.

— La lista de evidenţă a tipăriturilor româneşti din Ardealul de Nord în timpul ocupaţiei maghiare (1940—1944) s'a adăugat 1 operă, trimisă în dar bibliotecii noastre.

b) *Echipa de catalogare pe materii* a catalogat, după sistemul zecimal, un număr de 1800 opere (Nr. 162.001—163.800), pentru care s'au făcut 714 fişe suplimentare pe materii. Pe măsura clasificării operelor, cotele clasificatoare au fost înscrise în registrul special de evidenţă, iar fişele lucrate definitiv au fost clasate şi introduse în catalog.

In rezumat, până la 31 Decemvrie 1944, catalogul cărţilor cuprinde: înscrise în inventar 190 646 opere în 218.413 volume; catalogate definitiv şi aşezate în rafturi 189.770 opere în 217.561 volume.

Pentru toate aceste 189 770 opere s'au lucrat:
248.386 fişe alfabetice,
228.668 fişe metodice.
Total 477.054 fişe.

B) **Serviciul Catalogului Periodicelor** a funcţionat în 1944 cu 4 funcţionari şi 1 om de serviciu. Pe lângă acest serviciu a mai funcţionat Cancelaria Bibliotecii, serviciul de predare şi primire a colecţiunilor date la legat, eliberarea permiselor, precum şi comenzile de cărţi, periodice şi alte materiale.

Lucrările efectuate la acest serviciu în cursul anului 1944 au fost următoarele:

1. S'au catalogat şi înscris în inventar 125 colecţii nouă, româneşti ş străine (Nr. 18.407—18.531), lucrându-se 133 fişe pentru catalogul de con-

trol (dintre care 8 sunt fișe de trimitere) și 375 fișe pentru cataloagele: alfabetic, pe materii și pe localități de apariție (geografic).

Aceste publicații nouă, inventariate și catalogate în cursul anului 1944, se împart în:

a) *românești*: 98 colecții legale și

b) *străine*: 27 colecții (provenite din daruri și schimburi).

Deosebit de acestea s'au mai catalogat în cursul anului 43 publicațiuni nouă din categoria celor ce se inventariază la un singur număr de inventar (1.500), pentru care s'au făcut 43 fișe alfabetice de control, 43 fișe pentru catalogul alfabetic, 43 fișe pentru catalogul pe materii și 43 fișe pentru catalogul geografic.

2. La continuări au fost catalogate 1.102 publicații românești și străine, după cum urmează:

a) românești: 980 colecții legale și 16 provenite din diverse donațiuni, în total 996 și

b) străine: 35 colecții (în 203 numere) cumpărate, 28 colecții (în 59 numere) primite în dar și 43 colecții (în 110 numere) primite în schimb; în total 106 publicații în 372 numere.

3. Alte lucrări executate în cursul anului 1944 la acest serviciu au fost:

a) S'a făcut controlul catalogului alfabetic de control și s'au înlocuit toate fișele uzate, transcriindu-se în acest scop 280 fișe.

b) S'a făcut de asemenea controlul catalogului alfabetic public și s'au înlocuit fișele uzate, în total 821 fișe.

II. SECȚIUNEA MANUSCRISELOR ȘI DOCUMENTELOR. La această secțiune serviciul a fost îndeplinit de 5 funcționari și 1 om de serviciu. In cursul anului au fost detașați din învățământ și repartizați la această secțiune 2 profesori. Pe lângă supravegherea în sala de lucru, au fost executate în 1944 următoarele lucrări:

a) S'au înregistrat de primire materialele intrate în cursul anului: 51 volume manuscrise, 1.598 documente, 1.825 scrisori autografe și 17 foi volante.

b) Pentru catalogarea manuscriselor s'au stabilit și aprobat de Comisiunea Bibliotecii norme nouă de inventariere și catalogare, hotărîndu-se ca fondul vechiu (Nr. 1—1.061) bibliografiat în volumele I—III din Catalogul tipărit al manuscriselor românești să rămână cu catalogarea lor veche, iar fondul începând cu Nr. 1.062 să fie recatalogat după normele fixate și aprobate de Comisiune.

S'au inventariat și catalogat din acest din urmă fond 5 manuscrise românești (Nr 351—355) în 5 volume, pentru care s'au lucrat tot atâtea fișe descriptive.

c) S'au întocmit liste sumare în vederea inventarierii lor pentru: 17 manuscrise slave, 53 manuscrise grecești și 82 manuscrise germane.

d) Pentru catalogul cronologic al documentelor s'au făcut 6.190 fișe cu regeste din « Creșterea Colecțiunilor » pe mai mulți ani din trecut (1920—1942).

e) S'au înscris în inventarul documentelor 898 rezumate (Nr. 57/CCXXIII —Nr. 77/CCXXXI).

III. SECŢIUNEA STAMPELOR a funcţionat cu 2 funcţionari şi 1 om de serviciu. In 1944 s'au executat la această secţiune următoarele lucrări:

a) *Stampe*. S'au verificat şi s'au trecut cotele nouă pe fişele vechiului catalog la 2.114 fotografii (Nr. 7.506—9.619) S'au întocmit 286 fişe pentru Creşterea Colecţiunilor.

b) *Atlase şi hărţi* Inventarul nou al hărţilor cuprinde actualmente 837 hărţi, dintre care au fost inventariate în cursul anului trecut 88 hărţi (Nr. 750—837), pentru care s'au făcut 88 fişe descriptive şi 155 fişe de catalog (51 fişe alfabetice, 104 fişe pe materii). S'au întocmit 31 fişe pentru Creşterea Colecţiunilor.

c) *Muzica*. S'au lucrat 56 fişe pentru Creşterea Colecţiunilor.

IV. CABINETUL NUMISMATIC. Pentru lucrările executate în 1944 la această secţiune, d-l coleg corespondent C. Moisil va prezenta în şedinţă, ca şi în anii trecuţi, un raport aparte.

4. LUCRĂRI DE CONSERVARE

I. **Legatul Colecţiunilor.** S'au legat în cursul anului 399 volume cărţi şi 390 volume periodice, în total 789 volume. S'au reparat şi legat de asemenea 32 volume manuscrise.

II. **Curăţirea depozitelor şi a colecţiilor** s'a făcut avându-se în vedere în primul rând îndepărtarea molozului şi prafului depus peste rafturi şi cărţi după exploziile bombelor, precum şi a sfărâmăturilor de geamuri. Este de trebuinţă să se facă o nouă curăţire, radicală, a colecţiilor, de toate sfărâmăturile aruncate de suflul exploziilor de bombe, după care este necesar să se procedeze la gazificarea întregului depozit al Bibliotecii, pentru a distruge microbii şi insectele vătămătoare colecţiilor.

In cursul toamnei 1944 s'a făcut curăţirea şi aşezarea în ordine a depozitelor de dublete (cărţi şi periodice). Pentru a păstra în cele mai bune condiţiuni şi aceste colecţiuni se impun măsuri urgente de reparare a acoperişului ambelor depozite de dublete, acoperişe stricate de vreme şi găurite de bombardamentele aeriene, din care cauză pătrunde apa în încăperi şi deteriorează materialele. De asemenea este necesar pentru buna păstrare şi siguranţa colecţiilor să se construiască suficiente rafturi şi să se izoleze complet depozitul dubletelor Bibliotecii de acela al publicaţiilor Academiei, care actualmente comunică între ele.

5. FOLOSIREA COLECŢIUNILOR

I. **Consultarea în sălile de lucru.** Pentru admiterea în sălile de lucru ale bibliotecii — imprimate, manuscrise şi documente, stampe — s'au eliberat în 1944 prin serviciul Cancelariei 931 permise de intrare provizorii, valabile pentru cel mult 6 zile, 501 permise de intrare anuale, din numărul cărora 21 au fost şi pentru periodice româneşti vechi iar 62 şi pentru manuscrise

și 11 permise permanente, care dau dreptul posesorilor să consulte toate colecțiile bibliotecii.

Sala de lectură a imprimatelor a fost deschisă în 1944 în 241 zile. Din cauza măsurilor de camuflare a luminilor, apoi din cauza bombardamentelor aeriene și în sfârșit din cauza lipsei de combustibil, sala de lectură a fost deschisă după cum urmează: dela 8 Ianuarie—22 Februarie, 9 ore pe zi (8—17); dela 23 Februarie—26 Aprilie, 10 ore pe zi (8—18); dela 27 Aprilie—25 August, 6 ore pe zi cu întrerupere (7—10 și 16—19); între 26 August—30 Septemvrie, închisă pentru a se repara stricăciunile cauzate de bombardamente; dela 2 Octomvrie—28 Noemvrie, 9 ore pe zi (8—17), iar dela 29 Noemvrie—21 Decemvrie, 5 ore pe zi (8—13).

Cetitorii cari au frecventat sala imprimatelor în 1944 au fost în număr de 11.166, cărora li s'au comunicat 27.056 volume și broșuri. Se amintește că cetitorii au la liberă dispoziție, în sala de lectură, o bibliotecă de referință alcătuită din 2.464 volume, iar în sala rezervată membrilor Academiei și profesorilor universitari, 1.256 volume; în total 3 720 volume. Pe lângă acestea mai sunt expuse 272 reviste, dintre care 172 străine și 100 românești.

Secțiunea manuscriselor și documentelor, care a fost deschisă pentru public numai până la 8 Aprilie între orele 8—12 și 14—18, a fost cercetată în 1944 de 222 cetitori, cari au consultat: 136 volume manuscrise, 480 documente istorice și 59 cărți românești vechi

La Secțiunea Stampelor, care a fost deschisă pentru public de asemenea până la 8 Aprilie între orele 8—13, au lucrat, în 1944, 20 cercetători.

Aparatul de fotografiat Letero-Fotokopist, anexat la Serviciul Primirilor, a funcționat până la 28 Iunie 1944, când — din cauza bombardamentului — atelierul de fotografiat a fost cu totul stricat. S'au executat în 1944 pentru Academie 177 fotocopii, iar pentru particulari 115 fotocopii, total 292 fotocopii. Repunerea în funcție a atelierului de fotografiat nu s'a putut face până la încheierea anului.

Pentru crearea de dublete la manuscrise, documente și stampe, se păstrează măsura de a se reținea câte o copie din toate fotografiile executate pentru particulari, de pe colecțiile Bibliotecii noastre.

TABELA IV, arătând numărul cercetătorilor bibliotecii în anii 1940—1944

Anii	Cetitori	Volume comunicate în sala de lectură	Imprumutători	Volume împrumutate acasă
1940	18 652	58 537	1.765	3 506
1941	20 475	57 751	1.784	3.241
1942	22 147	48 470	2 578	3 708
1943	18 050	52 306	2 289	4 436
1944	11 166	27 056	1 096	1 761
Total...	90 490	244 120	9 512	16.652

Incheind acest capitol al folosirii colecțiunilor noastre, ținem să subliniem că unii dintre cetitorii dela sala imprimatelor încă nu s'au pătruns de respectul ce trebue dat colecțiilor ce li se pun la îndemână în chip cu totul gratuit.

II. **Imprumuturi.** In cursul anului 1944 s'au înregistrat 1.468 împrumuturi, eliberându-se 1 761 volume la 1.096 împrumutători.

Ajutorul ce dă biblioteca noastră culturii naționale se poate vedea din statistica cetitorilor pe ultimii cinci ani, arătată în tabela de mai sus.

III. **Cancelaria Bibliotecii** a executat în cursul anului toate lucrările de corespondență cu instituțiile din țară și de peste hotare, precum și cu particularii, privitoare la împrumuturi de cărți, daruri și schimburi de publicațiuni, informații bibliografice pentru cercetători.

IV. **Publicațiunile Bibliotecii.** Dintre publicațiunile bibliografice ale Bibliotecii s'a tipărit în cursul anului trecut tomul al IV-lea (addenda et corrigenda) al *Bibliografiei Românești vechi.*

Domnilor colegi,

Din expunerea de mai sus ați luat cunoștință de activitatea depusă de serviciile Bibliotecii în anul 1944, de rezultatele ei și de piedecile pe care vremurile ni le-au scos în cale. Reamintim că la raportul despre activitatea Bibliotecii în anul precedent (1943) am adăugat o analiză amănunțită a nevoilor mari ale Bibliotecii împreună cu propuneri pentru reorganizarea serviciilor și completarea cadrului de personal.

Inainte de a încheia expunerea de față, reamintim de asemenea că, în același raport, am exprimat două deziderate privind organizarea unui serviciu de asistență medicală și înființarea unui economat de aprovizionare pentru funcționarii și oamenii de serviciu ai Academiei, deziderate care au rămas fără rezultat. Aducându-vă la cunoștință aceste două probleme de asistență a personalului, vă rugăm a le lua în considerațiune și a aproba rezolvirea lor îndată ce circumstanțele și mai ales mijloacele financiare le vor îngădui.

Comisiunea Bibliotecii,
D. Gusti
G. Macovei

Conservatorul Bibliotecii
și al Colecțiunilor,
General R. Rosetti

3. *Raport special asupra funcționării Bibliotecii dela 4 Aprilie la 26 August 1944.*

Prezint singur această dare de seamă suplimentară asupra mersului Bibliotecii dela 4 Aprilie la 26 August 1944, deoarece din pricina evenimentelor, Comisiunea Bibliotecii nu a fost prezentă în București.

Vă amintiți, de sigur că, în anii trecuți, am arătat mereu că, oricare ar fi evenimentele, prestigiul Academiei impunea ca Biblioteca să urmeze a funcționa în toate împrejurările și că voiu rămânea la post, împreună cu întreg personalul, atât în caz de bombardament cât și în acel de ocu-

pare a Bucureştilor de vreo armată străină. Acest punct de vedere a fost primit de Academie, dacă nu printr'un vot formal dar prin acceptaţie tacită şi a fost învederat de mine personalului Bibliotecii în repetate rânduri.

In şedinţa Academiei dela 17 Martie a. c., ivindu-se prilejul unei nouă afirmaţiuni a celor de mai sus le-am repetat şi, după mine, colegul Secretar General a spus că şi Domnia-sa va rămânea în orişice caz în Bucureşti.

Trei zile după bombardamentul dela 4 Aprilie, în şedinţa dela 7 Aprilie, colegul Secretar General arătând că nu-şi dăduse până atunci seama de efectul bombardărilor aeriene, propunea ca să se evacueze serviciile administrative în Institutul Ottetelişanu dela Măgurele. De altfel Delegaţiunea, prin procesul-verbal Nr. 40 din 6 Aprilie, hotărîse: «Pentru preîntâmpinarea dezastrelor bombardamentelor, Delegaţiunea hotărăşte evacuarea serviciilor administraţiei Academiei în localul Şcoalei Normale I. Ottetelişanu, unde se vor instala şi funcţiona birourile. Evacuarea se va face în cursul vacanţei Paştilor». Eu am arătat că, aşa cum o spusesem anterior, rămâneam în Bucureşti şi că Biblioteca va continua să rămână deschisă publicului cetitor. Ambele aceste propuneri au fost primite de Academie, iarăşi prin acceptaţie tacită.

A urmat vacanţa de Paşti, după care, la reluarea serviciului, la 24 Aprilie, mi s'a prezentat de către majoritatea şefilor de serviciu ai Bibliotecii o întâmpinare, întemeiată, în aparenţă, pe interesul instituţiei, dar în realitate pricinuită de frica pentru siguranţa persoanelor lor. Ei susţineau prin acea întâmpinare că dată fiind starea de spirit a întregului personal (recte a lor) şi a cercetătorilor Bibliotecii (afirmaţia în privinţa acestora, fiind cum au dovedit-o faptele, neîntemeiată) şi fiind răspunzători atât de bunul mers al Bibliotecii cât şi de formarea viitorilor bibliotecari, socoteau că nu este în interesul instituţiei de a expune întreg personalul, printre care se găsesc elemente specializate ce n'ar putea fi înlocuite cu uşurinţă timp îndelungat. In consecinţă propuneau ca, dacă serviciul public al Bibliotecii ar trebui să fie continuat şi în împrejurările de atunci, serviciul să se facă prin rotaţie sau să se închidă Biblioteca şi să se evacueze personalul ei în comuna Tufeni (Jud. Teleorman).

Din susţinerea verbală a acestei cereri a reieşit pe de o parte că şefii de serviciu socoteau că se făcea o nedreptate personalului Bibliotecii prin continuarea rămânerii în Bucureşti, pe când personalul celorlalte servicii ale Academiei era pus în siguranţă la Măgurele, iar pe de alta o frică intensă, ascunsă după aparente griji de binele serviciului.

Prin referatul meu din ziua de 26 Aprilie am arătat că propunerile erau dăunătoare prestigiului Academiei, dar că, dacă Delegaţia socoteşte că persoanele funcţionarilor Bibliotecii au o valoare atât de mare încât ei trebuesc puşi la adăpost, atunci singura soluţie era de a da tuturor acelora ce voiau să fugă din Bucureşti un concediu neplătit şi că, în ori şi ce caz, prestigiul Academiei cereà ca serviciile sălii de lectură, împrumuturilor, primirilor şi al cancelariei Bibliotecii, să urmeze a funcţiona.

A doua zi, venind colegul Secretar General, am convenit ca Biblioteca rămânând deschisă, serviciul să se facă prin rotaţie şi am împărţit personalul în serii, ce trebuiau să fie prezente câte o săptămână. Executarea în acest chip a serviciului a avut numeroase neajunsuri printre care cel mai de seamă a fost imposibilitatea continuităţii lucrărilor de cancelarie.

Dar panica adusă prin evacuarea personalului serviciilor administrative la Măgurele nu s'a mărginit numai la cererea de mai sus a şefilor de serviciu. In adevăr, o parte din personalul funcţionăresc feminin, lăsând la o parte orice sentiment de îndeplinire a datoriei, nici nu s'a mai prezentat la serviciu după Paşti, făcând ulterior cereri şi obţinând concedii nelimitate dar neplătite. De asemenea nu s'a mai prezentat de loc unul din oamenii de serviciu.

Am avut astfel dovada că, dacă în cei zece şi mai bine ani de când conduc Biblioteca am reuşit să îndrumez personalul pentru îndeplinirea în condiţiuni destul de bune a unui serviciu obişnuit de birou, nu am reuşit să inculc tuturor funcţionarilor devotament fără margini către instituţiunea care le asigură traiul şi le dă o situaţie deosebită în societate.

Aceste pilde, ca şi altele constatate în timpul bombardamentelor mi-au întărit convingerea că, în alegerea de funcţionari şi oameni de serviciu şi în înaintarea personalului aflat în serviciu, trebue să căutăm nu numai persoane având cunoştinţe dovedite prin certificate sau însuşiri date la iveală în timpul serviciului, exclusiv printr'o îndeplinire formală a îndatoririlor sau o deosebită deşteptăciune, ci trebue să ne asigurăm cu atât solicitatorii de posturi cât şi personalul aflat în serviciu ar putea face faţă exigenţelor acestuia şi în împrejurări neobişnuite când stăpânirea de sine şi devotamentul către instituţie trebue să depăşească frica şi căutarea de a pune interesul persoanei deasupra binelui instituţiei

Pilde de frică şi panică ne-au dat de altfel, în timpul bombardamentelor, atât vecinii care au dărâmat gardurile şi sărit peste ziduri pentru a se năpusti în tranşeele noastre, din care au scos chiar cu sila personal de al nostru, cât şi străini de pe stradă, cum a fost, între altele, cazul unui bărbat, înnebunit de frică, care a vrut să intre cu docarul înhămat în una din tranşeele noastre adăpost.

Ca urmare a acestei năvăliri în masă de oameni înnebuniţi de spaimă şi pentru a preîntâmpina eventuale jefuiri ce începuseră în cartier, am fost nevoit să cer o gardă militară care ne-a fost dată cu multă bunăvoinţă de către Comandamentul Militar al Capitalei. Prezenţa acestei gărzi, pe care am dublat-o noaptea cu oamenii noştri de serviciu cunoscând bine localul, a devenit şi mai necesară după 24 August. Bunul serviciu pe care l-au executat m'a făcut să cer şi Delegaţia să aprobe a li se da un supliment de alocaţie alimentară.

Autorităţile militare hotărînd ca tot personalul aflat înscris în formaţiile de apărare pasivă (cum era cazul pentru personalul Academiei) trebuia să se afle în permanenţă la serviciu, am readus în Bucureşti, cu ziua de 7 August, toţi bărbaţii din serviciul Bibliotecii, urmând ca funcţionarele şi femeile de serviciu să continue a face serviciul prin rotaţie.

Dela 4 Aprilie și până la 26 August, Bucureștii au suferit 21 de bombardamente aeriene și anume la: 4,15,21,24 Aprilie; 4, 7 (două), 8 Mai; 28 Iunie; 3 (două), 24, 28, 31 Iulie; 9/10, 24 (patru), 25 (bombardament continuu toată ziua) și 26 August.

Bombardamentele având loc de obiceiu numai în a doua parte a dimineții, am modificat orarul de deschidere a Bibliotecii, adoptând pe acela dela ora 7—10 dimineața, și 16—19 după amiaza, spre a ne adapta la orarul bombardamentelor și a expune astfel mai puțin atât personalul nostru cât și publicul cetitor.

Din pricina tuturor bombardamentelor — afară de cele dela 28 Iunie și 24 August, când, cum vom vedea, stricăciunile au fost mari — localurile Academiei nu au suferit decât stricăciuni mici, spărgându-li-se geamurile și găurindu-se acoperișurile. De fiecare dată am pus să se repare imediat găurile din acoperiș pentru ca să nu pătrundă ploaia în localuri, iar geamurile, parte au fost înlocuite, în același scop, cu carton gudronat.

In bombardamentul dela 28 Iunie, au căzut, la ora 10,05, asupra proprietății Academiei din Calea Victoriei 121, trei bombe din cele de câte 250 kg încărcătură de explosibil; una dintre ele a căzut între clădirea caloriferelor și clădirea nouă a Bibliotecii, în dreptul atelierului de legătorie, făcând explozie și producând stricăciunile ce voiu arăta mai departe; a doua a trecut prin acoperișul casei caloriferului, prin tavan, apoi între două cazane și a intrat cam 4 metri în pământ, nefăcând explozie; a treia a căzut pe șoseaua de acces la Bibliotecă, aproape de poarta din spre Legația Germană, nefăcând nici ea explozie; ambele au fost scoase de serviciul special al Apărării Pasive a Capitalei.

Stricăciunile pricinuite au fost:

Peste tot: geamuri sparte, cercevele și uși rupte, mobilier stricat, găuri în acoperiș, perdele rupte

La clădirea nouă: atelierul de legătorie distrus, atelierul de fotografiat stricat, doi stâlpi de beton armat dela fundație strâmbați, crăpături la alte fundații și la ziduri, tencueli căzute, un planșeu de beton armat deformat.

La clădirea caloriferului: zidăria complet stricată, caloriferele cu pompele și ventilatoarele lor în parte stricate, stația de pompe de incendiu, afară din serviciu.

Construcțiile s'au arătat solide, rezistente și clădite cu chibzuință. In special clădirea Balș, alcătuind un monolit de beton armat, așezat pe un radier tot de beton armat, care se afla la o depărtare de 7 metri de locul unde a căzut și explodat bomba, a oscilat puțin, dar nu a avut nici cea mai mică crăpătură sau stricăciune la ziduri.

Am chemat imediat pe d-l Ing. Ioanovici, care a clădit ambele părți ale localului Bibliotecii, pentru a face lucrările de consolidare strict necesare și pentru a întocmi un deviz de costul întregilor reparațiuni. Acest cost se ridică, după devizul întocmit, la cifra de 21.000 000 de lei, cifră primită ca bună de Comisiunea Oficială pentru evaluarea stricăciunilor și trecută integral în fișa respectivă de sinistrat.

Deoarece bombardările însă continuau, am propus şi atât comisiunea numită din sânul Academiei cât şi Delegaţia au primit să se facă numai reparaţiunile strict necesare pentru consolidarea clădirii şi punerea colecţiilor la adăpost de intemperii. Valoarea acestor lucrări reduse se urca la suma de 7.500 000 de lei

In timpul bombardamentului din 24 August o bombă puternică, tip mină aeriană, a căzut la ora 10,45 în şanţul adăpost din curtea Bibliotecii şi a omorît: pe sergentul Iordan Scurtu, şeful gărzii, un şofer ce umbla prin curte şi doi cai ai unui căruţaş din serviciul firmei Ioanovici. Aceeaşi bombă a rănit uşor pe soldatul Gh. Găinaru, din gardă şi mai greu, un lucrător al firmei Ioanovici.

Colecţiile şi cataloagele n'au suferit nicio stricăciune, nici în acest bombardament, nici în cel dela 28 Iunie şi nici în vreunul din celelalte.

Cu prilejul bombardamentului din 24 August, clădirea Bibliotecii a suferit următoarele stricăciuni: toate geamurile ce nu fuseseră stricate anterior; aproape toate cercevelele; multe tencueli au fost sfărâmate; păreţii de rabitz au fost distruşi; multe cadre de fier au fost strâmbate. De asemenea au fost stricaţi foarte mulţi pomi din urtea Bibliotecii şi au suferit stricăciuni destul de mari şi celelalte clădiri din curtea Academiei.

Din pricina bombardamentului aproape continuu din zilele de 24, 25 şi 26 August, întreg personalul a fost nevoit să stea fără întrerupere şi fără a se putea desbrăca, în adăpostul alcătuit în subsolul Bibliotecii. Acolo am stat, am dormit, am gătit mâncarea şi am mâncat. Chiar de a doua zi s'a pus problema lipsei de alimente; hrănirea s'a putut face numai mulţumită rezervelor ce le aveau unii dintre noi.

Şi de astădată clădirile au arătat buna lor construcţie.

De mare folos a fost staţiunea de pompe. Din fericire, ea nu a trebuit să fie folosită pentru stingerea vreunui incendiu ce ar fi ameninţat localurile noastre, cum a fost cazul la 7 Mai, când cartierul din apropiere a ars în bună parte. Dar pompele noastre au dat apa trebuincioasă atât personalului Academiei cât şi populaţiei din întreg cartierul după bombardările din 4 Aprilie, 7 Mai, 28 Iunie şi 24 August, când a fost oprită apa dată de Uzinele Comunale.

Asupra purtării personalului în timpul bombardamentelor nu pot spune că toţi au avut o purtare demnă. Frica a stăpânit pe mulţi dintre funcţionari şi pe câţiva oameni de serviciu, manifestându-se la unii prin cereri de concediu nelimitat fără leafă, la alţii prin fel de fel de demersuri pentru a fugi din Bucureşti şi la alţii prin învederarea unei frici nestăpânite pe timpul bombardamentelor.

Am notat cu cea mai mare grijă purtarea fiecăruia în foile din memoriile respective, pe de o parte pentru a se cunoaşte cei pe care se poate pune temeiu în momente grele, când vieaţa omului e în primejdie, iar pe de alta pentru a se avea în vedere atunci când funcţionarul sau omul de serviciu îndeplineşte vechimea pentru a fi înaintat.

Dar dacă au fost cazuri de purtări ruşinoase, au fost atât funcţionari cât şi mai ales oameni de serviciu cari şi-au stăpânit îndestul frica pentru

a executa serviciul iar alţii cari au dovedit deosebite însuşiri de sânge rece, de stăpânire de sine şi de devotament.

Am o deosebită mulţumire de a da la iveală numele unora dintre aceştia din urmă.

D-ra Olga Teodorescu, nu numai arătând sub bombardament un calm şi un sânge rece cu totul deosebit dar înlocuind voluntar peste rând, colegi şi colege de ale sale; d-l Gh. Nicolaiasa, prin atitudinea în deobşte cu mult sânge rece sub bombardament şi prin faptul că în ziua de 26 August a venit la serviciu sub un bombardament destul de puternic pentru a fi prezent la ora precisă a începerii programului; omul de serviciu Gh. Acăroaie, care în ziua de 28 Iunie, când cădeau încă schije şi ieşea fum şi nor de praf din clădirea caloriferului, s'a dus să constate ce era cu bomba căzută acolo şi neexplodată încă, soţii Staicu şi Cati Bândar, împlinindu-şi mereu datoria cu mult calm; ostaşii din gardă, adăpostiţi mult mai puţin ca restul personalului spre a sta la pândă şi constata eventualele efecte ale bombelor ce ar fi căzut asupra Academiei sau a clădirilor vecine, din care nu puţine au fost distruse.

A avut de asemenea o purtare demnă de semnalat funcţionarul Mărgescu, care nu a pregetat nicio clipă să circule pentru facerea încasărilor şi a plăţilor, chiar sub bombardamente.

Nu mai puţină laudă merită publicul cetitor. Contrar prevederilor din cererea şefilor de serviciu, numărul lor nu a fost numai de 4—8 pe zi, ci în mijlociu de 30 pe zi, atingând chiar acel de 52. Şi, fapt caracteristic, în după amiaza zilei de 28 Iunie, după căderea bombei din dimineaţa acelei zile, 18 cetitori n'au pregetat să lucreze în sala de lectură.

Totalul cetitorilor dela 4 Aprilie până la 24 August a fost de 2.673. Dela această ultimă dată am fost silit să închid sala de lectură din pricina stricăciunilor ei.

Evaluarea nouălor stricăciuni cauzate prin bombardamentul dela 24—26 August, arată că costul reparaţiilor lor s'ar urca la circa 22 500.000 lei (sumă primită şi ea de bună de Comisiunea Oficială pentru evaluarea stricăciunilor) aşa că costul total al stricăciunilor pricinuite localurilor Academiei prin bombardamentele dintre 4 Aprilie şi 24 August a fost evaluat în total la 43.500.000 lei.

Pentru întâmpinarea cheltuelilor nece are, am obţinut dela Preşedintele Consiliului de Miniştri ca suma de 10.000.000 lei, ce fusese aprobată de guvernul precedent, în urma stăruinţelor unei inimoase studente, d-ra Sultana Gâţă, pentru evacuarea restului colecţiilor aflate în Bucureşti, să ne fie dată pentru aceste reparaţii. Suma a fost încasată. Restul costului reparaţiilor s'a acoperit din alte fonduri disponibile ale Academiei şi au costat 40.214 991 lei.

Reparaţiile s'au executat în bune condiţiuni şi într'un timp record pentru vremurile de astăzi de către firma Ioanovici, dar, precum am arătat în referatele mele, ele nu sunt isprăvite, căci nu s'a făcut decât strictul necesar pentru a putea funcţiona şi rămân de făcut încă alte lu-

crări spre a aduce atât localul cât mobilierul și diferitele instalățiuni în starea în care erau înainte de bombardament.

Stricăciunile nu s'au mărginit numai la localul Academiei, căci au suferit stricăciuni și cei ce urmează — funcționari ai Bibliotecii: D-l Ion Băcilă și-a avut locuința complet distrusă iar D-na Dimitriu și D-rele Marieta Anastasiu, Cornelia Ștefănescu și Olga Săvulescu le-au avut foarte serios stricate.

Greșeala ce s'a făcut acum câțiva ani de a nu se construi o magazie de dublete atunci când se avea și terenul și banii necesari, a adus mari neajunsuri prin faptul că colecțiile mai de preț au trebuit evacuate departe, la munte, ceea ce a pricinuit cheltueli destul de mari și nu s'au putut evacua dubletele, care numai printr'un fericit noroc nu au fost distruse.

După cum am expus în diferite ședințe, colecțiile de preț ale Academiei au fost evacuate, după ce fuseseră duse în alte localități de unde au trebuit să fie mutate, din diferite pricini, la Stoenești, în jud. Muscel. Dar localul în care erau instalate lăzile conținând cărți, periodice, manuscrise, documente, hărți, tablouri, stampe, colecția numismatică, devenind prea mic pentru totalitatea lăzilor ce s'au mai adaus ulterior, a fost nevoie să mutăm o parte din lăzi în satul vecin, Slobozia. Aceasta a cerut trimiterea a încă unui funcționar pentru supravegherea lor și îndoirea numărului soldaților de pază.

Pentru a dispune, la aceste depozite improvizate, de materialul necesar în caz de incendiu, a fost nevoie să cumpărăm vase, instrumente, etc. De asemenea a fost și nevoie să se aloce ostașilor din gardă o indemnizație suplimentară de hrană, acea regulamentară dată de armată neajungând unor oameni izolați.

In urmă s'au întâmpinat acolo multe greutăți, care au fost rezolvite mulțumită intervenției autorităților superioare și mai ales devotamentului și tactului dovedit de funcționarul nostru detașat acolo, d-l Damian P. Bogdan.

Siguranța relativă pe care o prezenta subsolul clădirii noastre a făcut ca o serie de membri ai Academiei și cercetători să depună spre păstrare lăzi cu cărți, documente, stampe, etc., obiecte ce s'au primit în depozit sub rezerva neasumării niciunei răspunderi din partea Bibliotecii Academiei.

In rezumat, Biblioteca Academiei Române și-a îndeplinit menirea ei și în timpul dela 4 Aprilie la 26 August 1944, menținând la înălțimea cuvenită prestigiul Instituțiunii noastre și urmând fidel pilda dată de regretatul Ion Bianu cu prilejul precedentului războiu mondial.

4 *Dare de seamă asupra conducerii Bibliotecii Academiei Române din luna Februarie 1935 până în luna Mai 1945.*

Expirându-mi și al doilea mandat prin care mi s'a ncredințat conducerea Bibliotecii Academiei Române, socotesc necesar a face o scurtă

dare de seamă generală asupra gestiunii mele în cei zece ani şi trei luni cât am îndeplinit rostul de Conservator al Bibliotecii şi al Colecţiilor.

A) *Venirea la conducerea Bibliotecii.* Regretatul I. Bianu a venit, în luna Septemvrie 1934, la Brusturoasa (Bacău), stând la mine mai multe zile, în cursul cărora mi-a cerut în chip stăruitor să primesc a-i fi urmaşul la conducerea Bibliotecii. In lunile următoare, la Bucureşti, a reînnoit stăruinţele sale, examinând şi chipul cum s'ar face transmiterea conducerii.

In ziua chiar a încetării lui din vieaţă (13 Februarie 1935), secretarul general de atunci, Gh. Ţiţeica, a stăruit pe lângă mine ca să primesc a fi urmaşul lui Bianu arătându-mi că Bianu i-a dat sfatul acesta în ultimele zile ale vieţii şi că-mi face această propunere şi din partea preşedintelui, care era atunci defunctul L. Mrazec.

In urma acestor stăruinţe am primit, iar Delegaţiunea, prin procesul-verbal din 19 Februarie 1935, m'a însărcinat să conduc Biblioteca Academiei şi toate colecţiile cu atribuţiile pe care le-a avut I. Bianu, motivând că dă această delegaţie «în conformitate cu dorinţa exprimată verbal de regretatul nostru coleg Ion Bianu».

In sesiunea generală din luna Mai 1935, Academia mi-a încredinţat, pe cinci, ani mandatul de Conservator al Bibliotecii şi al Colecţiilor, mandat ce mi-a fost reînnoit în sesiunea generală din luna Mai 1940.

B) *Problemele de căpetenie* (înafară de conducerea zilnică a serviciului), ce am avut de rezolvit în acest răstimp de zece ani, au fost:

I. *Localul.* La luarea postului în primire am găsit Biblioteca şi colecţiile funcţionând parte în depozitul construit sub supravegherea lui Gh. Balş în 1928 şi parte în vechiul local.

Incă dela începutul îndeplinirii delegaţiunii de conducător al bibliotecii, am arătat printr'o notă (21 Martie 1935) că sălile de lucru sunt insuficiente, că colecţiile sunt în mare parte adăpostite în localuri neîndestulător de sigure sau cu totul expuse incendiului şi că acea stare nu mai poate dăinui. Am stăruit fără încetare asupra nevoii de a se face măcar un început de realizare a unui local modern până ce Delegaţiunea şi d-l coleg A. Lăpědatu şi-au însuşit această părere şi s'au găsit mijloacele necesare pentru construirea clădirii ce adăposteşte acum în bune condiţiuni de siguranţă, partea cea mai de seamă a colecţiunilor noastre. Chipul destoinic cum s'au construit clădirile din 1928 şi 1936 s'a constatat cu prilejul bombardamentelor din primăvara şi vara anului 1944, când, deşi atinse, clădirile nu au suferit stricăciuni fundamentale. Azi aceste stricăciuni sunt în cea mai mare parte reparate. Costul lor de aproximativ 41 000.000 de lei a fost acoperit în parte prin suma de 10 000 000 de lei ce am obţinut dela d-l General Sănătescu, pe când era preşedinte al Consiliului de Miniştri.

Prin realizarea acestei clădiri devenită acum neîncăpătoare, nu s'a rezolvit însă pe deplin problema localului.

Aşa nu s'a rezolvit chestiunea depozitului de dublete care şi azi sunt adăpostite în cele mai rele condiţii în depozite vechi şi cu totul neîn-

căpătoare. Şi aceasta, deşi am stăruit necurmat, deşi s'a cumpărat un teren la Prăjani (Prahova), deşi s'au alcătuit planurile necesare şi deşi prin înţelegătoarea bunăvoinţă a doi dintre colegii noştri, d-nii Slăvescu şi M. Cancicov, s'au obţinut fondurile necesare, care azi nu mai reprezintă aproape nimic. Eroarea ce s'a făcut oprindu-se lucrarea a fost capitală şi biblioteca sufere azi şi va suferi încă multă vreme consecinţele ei dăunătoare pentru o bună şi metodică păstrare a dubletelor.

Insist cu atât mai mult asupra acestei chestiuni, cu cât, precum de sigur că reamintiţi şi d-voastră, în sânul nostru s'a exprimat părerea că nu trebuesc păstrate dubletele sau cel puţin nu toate. Am arătat, în şedinţa dela 19 Mai 1938, pe baza studiilor anume făcute şi a corespondenţei cu marile biblioteci europene, pe de o parte că păstrarea dubletelor constitue o obligaţiune legală şi că toate marile biblioteci europene socotesc depunerea dubletelor ca o necesitate şi păstrarea lor ca o obligaţiune.

O altă problemă o alcătuiau clădirile vechi şi ruinate în care locuia cea mai mare parte din personalul de serviciu. Colegul Al. Lăpĕdatu a luat iniţiativa clădirii unor apartamente moderne. Lipsea însă spaţiul necesar. In calitate de Ministru al Culturii Naţionale, am întocmit formele legale pentru cedarea de către minister a unei suprafeţe din curtea vecină a Academiei de Belle Arte.

In fine am stăruit şi am reuşit să se construiască: *a)* o staţiune de pompe, care ne-a fost de cel mai mare folos în zilele când bombardamentul a întrerupt conducta de apă a Municipiului; *b)* un al doilea rezervor pentru păcură, care ne-a fost de asemenea foarte util în cursul iernii 1944/45.

II. *Personalul.* Am găsit, la venirea mea în capul instituţiei, 24 funcţionari şi 17 oameni de serviciu. Desvoltarea luată în aceşti zece ani a făcut ca efectivul să crească la 35 funcţionari şi 21 oameni de serviciu. Acest personal este însă neîndestulător şi Comisia Bibliotecii a arătat, prin raportul pe anul 1943, că el trebue mărit la cel puţin 50 de funcţionari, 1 magaziner şef, 25 oameni de serviciu şi 5 meseriaşi, dacă se voieşte ca Biblioteca să-şi îndeplinească menirea ei în chip mulţumitor.

Cum am arătat în dările de seamă anuale şi în dese referate, am fost în general mulţumit de chipul cum şi-a îndeplinit o mare majoritate a personalului serviciul şi cred că şi de acum înainte acest personal, care este bine pregătit din punct de vedere tehnic, poate aduce servicii reale, în vremuri normale. Evenimentele dela Aprilie 1944 şi până azi arată însă că în vremuri de primejdie şi în cele grele, chiar funcţionari dintre cei mai vechi şi mai destoinici pentru lucrările Bibliotecii sunt aşa stăpâniţi de frică — fizică sau morală, sau şi de una şi de alta — încât devin nocivi bunului mers al serviciului. Este nevoie deci să se revadă normele de recrutare şi ulterior de selecţionare a acestui personal, care va trebui supus de sigur şi unor examene psihotehnice, atât în clipa recrutării sale cât şi în vederea menţinerii sale în serviciu.

Pentru uniformizarea lucrărilor cât și pentru desvoltarea cunoștințelor tehnice ale funcționarilor, am luat următoarele măsuri, care au dat bune rezultate:

a) Rapoarte săptămânale, la care iau parte toți șefii de serviciu;

b) Rapoarte generale de 3—4 ori pe an, la care asistă toți funcționarii;

c) Alcătuirea unui cerc de studii cu conferințe lunare despre probleme privind pe bibliotecari,

d) Intocmirea, pornind dela începutul făcut de Bianu, de instrucțiuni, tipărite cu caracter de provizorat, pentru funcționarea amănunțită a tuturor serviciilor. Aceste instrucțiuni au fost cerute de mai multe biblioteci și de mulți bibliotecari, cari le socotesc ca foarte bune norme de lucru.

Grija mea nu a fost însă îndreptată numai spre pregătirea tehnică a personalului, ci am avut și o constantă preocupare ca Academia să procure întregului personal mijloace de traiu îndestulătoare, pentru ca acesta să aibă un standard de vieață mulțumitor. Am făcut în această privință studii și anchete serioase asupra condițiilor în care trăia fiecare dintre funcționari și dintre oamenii de serviciu, am comparat concluziile la care am ajuns cu datele ce am obținut dela alte instituțiuni, care au făcut aceleași cercetări și am prezentat foarte multe referate în această privință arătând. *a)* că salariile trebue să crească proporțional cu creșterea prețurilor; *b)* că trebue asigurat și omului de serviciu și funcționarului începător un minimum strict necesar pentru a satisface cel puțin nevoile elementare ca locuința, hrana și îmbrăcămintea. De aceea în propunerile mele au fost prevăzute creșteri proporțional mai mari pentru cei cu salarii mai mici.

Tot îmbunătățirea situației personalului m'a făcut să propun modificarea prescripțiilor Regulamentului pentru serviciile Academiei Române Aceste modificări s'au votat în sesiunile din 1937 și 1940; prin unele din ele s'a asigurat personalului o încadrare mai potrivită, prin altele s'a reglementat chestiunea înaintărilor, neffind până atunci o normă bine hotărîtă, ceea ce da loc la inegalități în înaintări.

Aceeași grijă m'a făcut să propun, în repetate rânduri, fără a putea convinge Delegația, înființarea a două servicii, de altfel prevăzute în legi speciale, anume: *a)* un serviciu medical și *b)* un economat. Fără aceste servicii nu se poate ca personalul să-și îngrijească sănătatea și să se aprovizioneze în condițiunil mai potrivite.

O problemă ce rămâne de studiat este aceea a numărului orelor de lucru ce trebuesc impuse funcționarilor noștri. Experiența celor zece ani în conducerea Bibliotecii m'a convins că plătind prea puțin pe funcționari suntem nevoiți a le cere cinci ore de serviciu, ceea ce face ca să avem nevoie de un număr mai mare de funcționari decât dacă, plătindu-i mai bine, le-am cere opt ore de lucru, cum ar fi normal. Micul salariu ce capătă, silește pe funcționar să-și mai caute și altă slujbă — de obiceiu la Stat — ceea ce face ca, nu rare ori, funcționarul să nu poată îndeplini

anumite însărcinări, sau să se încadreze în orarul cel mai potrivit nevoilor Bibliotecii.

III. *Colecţiuni şi îngrijirea lor.* In aceşti zece ani colecţiunile au crescut mult. Evident că înafară de unele donaţiuni ce am făcut personal sau am stăruit să se facă Academiei şi mai ales a vegherii necurmate ca legea depozitului legal, pe care am modificat-o fiind ministru, să fie respectată, nu am un deosebit merit în creşterea lor. E totuşi interesant să cunoaşteţi următoarele date arătând aceste creşteri.

Numărul	cărţilor a crescut cu	70.756	volume
»	periodicelor a crescut cu	4.935	colecţii
»	atlaselor a crescut cu	256	volume
»	hărţilor a crescut cu	1.558	foi
»	pieselor muzicale a crescut cu	2.119	bucăţi
»	albumelor a crescut cu	453	»
»	fotografiilor a crescut cu	4.027	»
»	stampelor a crescut cu	2.020	»
»	picturilor şi desenelor a crescut cu	217	»
»	manuscriselor a crescut cu	2 149	»
»	documentelor a crescut cu	10.179	»
»	autografelor a crescut cu	2 115	»
»	foilor volante a crescut cu	278	»
»	pachetelor cu material divers a crescut cu	150	»
»	monetelor a crescut cu	17 276	»
»	medaliilor a crescut cu	1 420	»
»	pondurilor a crescut cu	6	»
»	sigiliilor a crescut cu	128	»

Publicaţiunile bibliotecii, înafară de dările de seamă anuale, date la iveală în acest interval de timp, au fost:

Creşterea colecţiilor pe anii 1920—1942.

Catalogul manuscriselor greceşti vol. II.

Partea II-a din volumul III al *Bibliografiei Româneşti Vechi.*

Volumul IV al aceleiaşi bibliografii.

Sunt începute lucrările pentru:

Catalogul manuscriselor româneşti IV.

Catalogul periodicelor româneşti, II, (1907—1920).

Lipsa de fonduri a împiedecat începerea tipăririi lor precum şi facerea altor lucrări bibliografice a căror necesitate am semnalat-o în diferite rapoarte.

In aceeaşi scurgere de timp, am propus şi Academia a ratificat prin votul dat în sesiunea din luna Mai 1936, modificar a şi mai ales completarea şi amplificarea prescripţiilor regulamentului bibliotecii, care prescripţii nu mai corespundeau desvoltării ce o luase aceasta.

Intreţinerea materialului a fost şi este o problemă însemnată. S'a făcut o desinfectare generală (cu vapori de acid prusic) a colecţiei de manuscrise şi de documente, dar nu s'a făcut aceeaşi desinfectare la depo-

zitele de imprimate și dublete. Constatându-se astă vară, pe timpul bombardamentelor, că depozitele acestea sunt pline de șoareci și de insecte, este deci nevoie de o desinfecție radicală. Am cerut creditul necesar în bugetul anului 1945/46.

Pentru desinfectarea primirilor nouă, vă este cunoscut că am cumpărat din Franța, un aparat special, care funcționează foarte bine.

De asemenea, în scopul întreținerii și reparării manuscriselor, am cumpărat din Anglia material special. Lucrarea este însă foarte migăloasă și până acum s'au reparat numai 797 manuscrise și 409 cărți vechi românești. Din fondul special afectat acestei lucrări a rămas disponibilă suma de 162.100 lei.

Urmărind același scop al crutării materialului, am început a fotografia pe rând manuscrisele de seamă, începând cu cele ale lui Eminescu. Până acum s'au fotografiat patru volume (1326 pagine). Din lipsă de fonduri, această lucrare absolut necesară, a fost întreruptă.

Tot la fotografie am recurs pentru a împlini lipsurile de cărți vechi românești. Secțiunea respectivă s'a îmbogățit astfel cu 79 volume cuprinzând 8685 pagini (în copii fotografice) ale căror originale — unice, se găsesc în diferite biblioteci și colecțiuni din țară și din străinătate.

Singură Biserica Sf. Nicolae din Schei (Brașov), susținută de Mitropolia din Sibiu, nu a putut pricepe folosul acestei lucrări și a refuzat să împrumute cele patru volume unicate ce posedă.

Din pricina modicității creditelor puse la dispoziție, nu am putut lega decât o parte din publicațiile ce am primit.

Inafară de lucrările normale de inventariere și clasare ce am găsit în curs de executare și care s'au continuat, s'au executat în acești zece ani:

86.871 fișe alfabetice,
79 610 » pe materii,
57.477 » pentru periodice.

Am pus la cale și s'a isprăvit:

— Inventarierea și clasarea colecției filatelice.

— Inventarierea și clasarea metodică a colecțiunei de piese muzicale.

— Este încă în curs de executare reclasarea sistematică a colecției de stampe, tablouri și fotografii

De nu mai puțină importanță a fost educarea publicului cercetător al colecțiilor noastre întru folosirea civilizată a lor, cum și a instalațiilor igienice în respectarea orarului și a termenelor de împrumutare a cărților. Nu puține au fost greutățile în această privință — în special în privința înapoierii la timp a cărților împrumutate. O stăruitoare supraveghere a îngăduit ca să nu se piardă, în acești zece ani, decât prea puține volume (11), din nefericire, mai ales de împrumutători din partea cărora asemeni dovezi de lipsă de respect a bunului altuia ar fi mai puțin de așteptat.

Ca cifră de comparație repet pe aceea ce v'am arătat acum doi ani a Bibliotecii Universității din Cernăuți, care a pierdut, prin împrumutări, în 21 de ani, 4.980 volume — adică în mijlocie 237 volume pe an.

In fine vă este cunoscută nevoia ce a fost de a evacua partea mai de seamă a colecțiilor, adăpostirea lor în locuri ferite, la munte, și măsurile luate în vederea și pe timpul bombardamentelor. Toate aceste operațiuni ca 'și înapoierea părții evacuate, așezarea ei la loc, au cerut mult timp, foarte multă muncă și mare cheltuială. Avem însă mulțumirea că absolut nimic din colecțiile noastre (unicate și dublete) nu a fost distrus, stricat sau pierdut.

IV. *Conducerea Bibliotecii.* Prescripțiile statutare (Art. 18) și cele regulamentare (Art 60 și 91 din Regulamentul general pentru lucrările Academiei, Art. 38 și 39 din Regulamentul Bibliotecii, Art. 3 din Regulamentul pentru serviciile Academiei) prevăd că Biblioteca este condusă de Conservatorul Bibliotecii și al Colecțiilor, ales pe cinci ani dintre membrii activi locuind în București.

Totuși, deși membru activ și ca atare egal cu Secretarul General, sunt prescripțiuni ale regulamentelor (Art. 27 al. 2 din Regulamentul pentru serviciile Academiei) ca și faptul că nefăcând parte din Delegațiune, vederile sale nu sunt discutate în contradictoriu cu dânsul, care-l pun pe o treaptă de inferioritate față de Secretarul General. Experiența celor zece ani cât am condus Biblioteca mi-a arătat neajunsurile acestei situațiuni dăunătoare unei conduceri armonioase a tuturor serviciilor Academiei și mai ales ale Bibliotecii

Dacă nu am semnalat până acum aceste neajunsuri, este că nu am vrut să se creadă că o făceam cu scopul de a mi se face mie o situațiune alta și m'am mulțumit a apăra autonomia Bibliotecii ori de câte ori a fost nevoie, prin fapte, prin scris și prin cuvinte

Acum însă, când persoana mea nu mai este în joc și când am o lungă experiență, socotesc că e de datoria mea să dau la iveală aceste neajunsuri pentru a ușura conducerea de acum înainte cum și din spirit de colegialitate față de acela dintre membrii Academiei căruia i se va încredința de d-voastră conducerea Bibliotecii.

Un alt organ ce are parte la conducerea Bibliotecii este Comisiunea Bibliotecii (art. 23,27, 30 al. 8 din Regulamentul Bibliotecii și art. 60 din Regulamentul general pentru lucrările Academiei). Prevederile regulamentelor nu concordă între ele iar în practică rolul Comisiunii a fost șters.

Aceeași experiență îmi arată că acest rol trebue să fie mai activ.

Semnalez mai multe soluțiuni ce s'ar putea da organizării conducerii Bibliotecii, fără a-mi însuși vreuna dintre ele:

a) Menținerea organizării actuale cu includerea Conservatorului în Delegațiune și cu mărirea atribuțiilor Comisiunii Bibliotecii.

b) Menținerea organizării actuale, schimbându-se însă recrutarea (respectiv alegerea) Conservatorului prin aceea ca să fie ales dintre membrii corespondenți în loc de dintre cei activi și dându-se Comisiunii Bibliotecii un rol mai activ.

c) Darea unei autonomii mai complete Bibliotecii prin prevederea pentru Comisiunea ei a unor atribuțiuni egale — în sfera ei de acțiune — cu acele ale Delegațiunii Academiei.

Conservatorul rămânând a se recruta ca acum sau a fi ales dintre membrii corespondenți

C) *Incheiere.* Cea mai firească încheiere a acestei dări de seamă nu poate fi decât un nou omagiu postum lui I. Bianu, pentru chipul cum a îndrumat mersul Bibliotecii și îl aduc aci cu toată convingerea. Iar în privința activității mele socotesc că pot spune cu conștiința împăcată că în cei zece ani cât am condus această instituție, ea s'a desvoltat în chip firesc pe liniile trasate de dânsul și că prestigiul ei, atât în timpuri normale cât și în vremuri de cumplită vijelie, nu numai s'a menținut la nivelul la care îl stabilise, dar chiar a crescut.

D-l N. VASILESCU KARPEN, luând cuvântul la rapoartele despre activitatea Bibliotecii, zice că a impresionat în mod deosebit arătarea că Biblioteca, cu puținătatea actualului personal, se află în imposibilitate să funcționeze normal și că chiar este în mod real primejduită funcționarea sa. Pentru a evita greutățile în care se află cea mai mare bibliotecă a țării, este nevoie ca Statul să acorde mijloace necesare pentru funcționarea ei și de aceea d-sa propune cu insistență să se facă intervențiile trebuitoare pentru căpătarea acestor mijloace.

D-l Președinte D. GUSTI informează că d-l Ministru al Educației Naționale Șt. Voitec arată un interes deosebit Bibliotecii noastre pe care o dorește transformată într'o adevărată Bibliotecă Națională și în care sens știm că d-sa își va da tot sprijinul ce-i va sta în putință. Așa dar și d-sa se unește la propunerea d-lui N. Vasilescu Karpen ca să intervenim cu insistență și cu documentația necesară la Ministerul Educației Naționale, pentru ajutorarea Bibliotecii.

D-l TRAIAN SĂVULESCU este de părere să se institue o comisiune pentru elaborarea unui nou regulament de funcționare a Bibliotecii, regulament care să o decreteze Bibliotecă Națională a țării.

D-l EM. RACOVIȚĂ observă însă că Biblioteca Academiei este în adevăr, de multă vreme, Bibliotecă Națională a țării, întru cât Statul a lăsat pe seama Academiei organizarea celei mai mari Biblioteci din țară, fapt care l-a dispensat de crearea unei Bibliotecii publice naționale de Stat.

D-l Președinte D. GUSTI informează că în privința transformării și desvoltării Bibliotecii noastre într'o Bibliotecă Națională, i s'a depus un memoriu dă către d-l Profesor N. Georgescu-Tistu, ale cărui lumini s'ar putea folosi.

D-l TRAIAN SĂVULESCU zice că propuneri de același fel a primit d-sa din partea cunoscutului publicist și mare bibliofil Constantin Karadja, care de asemenea vor putea fi la timp utilizate.

D-l Președinte D. GUSTI, revenind la obiectul ședinței noastre de astăzi — cele 4 rapoarte cetite de d-l coleg General R. Rosetti, — ține să

sublinieze că ele sunt impresionante şi că în deosebi cel în care se face bilanţul muncii generoase în cei zece ani de activitate a d-lui coleg Rosetti, în calitatea de Conservator al Bibliotecii şi Colecţiunilor, ne-a emoţionat adânc. Activitatea d-lui coleg R. Rosetti în această perioadă de zece ani a fost o continuare, cum însuşi a ţinut să o constate, a tradiţiei lui Ioan Bianu. D-sa i-a adus aci un pios omagiu, dar şi noi suntem datori d-lui coleg General R. Rosetti unul din cele mai mişcate omagii, pentrucă a ştiut în tot acest timp păstra şi creşte prestigiul Bibliotecii Instituţiunii noastre. Ca un viteaz a stat neclintit la datorie, înfruntând urgia bombardamentelor, după ce, cu prevedere şi cu grijă, pusese departe de Capitală, la adăpost, tezaurele nepreţuite ale colecţiunilor noastre Căci d-sa a prevăzut tot, şi prevederilor au urmat măsurile necesare, iar graţie acelor prevederi şi acelor măsuri, cu toţii am avut siguranţa păstrării acelor tezaure. Ii aducem, pentru aceasta, mulţumirile noastre călduroase, îl felicităm pentru munca sa devotată timp de zece ani în serviciul Academiei Române şi îl asigurăm că Instituţiunea noastră niciodată nu va putea uita meritele de care s'a acoperit prin această devotată activitate.

D-l N. BĂNESCU dă cetire propunerii de modificare a art. 41 din Regulamentul General, subscrisă de 9 domni colegi:

— Propunerea se ia spre cunoştinţă şi se va supune votului plenului în şedinţă dela 19 Mai.

La ordinea zilei fiind, în continuare, expunerea d-lui coleg ANDREI RĂDULESCU asupra legatelor şi donaţiunilor primite de Delegaţiune în decursul ultimilor doi ani, d-sa supune ratificării plenului acceptarea următoarelor legate:

5. *Legatul Profesor C. C. Stoicescu.*

Prin testamentul său olograf cu data de 17 Iulie 1941, defunctul Profesor universitar C. C. Stoicescu a lăsat Academiei Române un legat particular, constând din suma de lei 200.000 (două sute mii) în numerar, precum şi cărţile de drept, literatură şi istorie, etc. aflate în biblioteca defunctului. Testamentul mai prevede că Academia Română va lua din dosarele politice rămase dela părintele testatorului, cum şi din manuscrisele rămase, pe acele ce i-ar părea că oferă vreun interes şi pe care ar voi să le conserve.

Academia Română a acceptat acest legat particular dispunând să se facă formele juridice necesare.

Testamentul a fost deschis la Trib. Ilfov, Secţia VII-a civ. la 12 Iunie 1944 în prezenţa soţiei defunctului d-na Roza C. Stoicescu şi a mamei sale d-na Iosefina Stoicescu.

Prin testament sunt numiţi executori testamentari d-nii avocat A. Bentoiu şi Profesor Vermeulen.

Inventarierea averii a fost făcută la Tribunalul Ilfov, Secţia VII-a.

In Monitorul Oficial Nr. 17 d n 21 Ianuarie 1945 a apărut decretul prin care Academia Română a fost autorizată să accepte sub beneficiu de inventar, legatul mai sus menționat.

— Acceptarea acestui legat se ratifică în unanimitate.

6. *Donațiunea făcută de d-na Ema Donici*

Prin actul de donațiune autentificat de Trib. Ilfov, Secția Notariat, la Nr. 5198 din 6 Februarie 1945, d-na Ema Donici a donat Academiei Române suma de lei 2.000.000 (două milioane), valoare nominală în efecte Imprumutul Reîntregirii din 1941, cu cuponul de 1 Martie 1944, sumă ce a fost depusă la Casieria Academiei Române. Donatoarea și-a rezervat uzufructul asupra acestor efecte donate pe tot timpul vieții sale.

Actul de donațiune prevede ca Academia Română să înființeze cu efectele donate, un fond perpetuu și inalienabil, care va purta denumirea: « *Fondul Ema Donici* ». Din venitul acestui fond Academia Română, după ce va preleva cotele prevăzute în Statutele sale, va institui un premiu anual sau odată la doi ani, pentru o lucrare științifică în domeniul medicinei sau al dreptului, sau alternativ, după cum va aprecia Academia.

In cazul când Academia Română va aprecia că venitul acestui fond ar fi utilizabil în mod mai oportun la o altă destinațiune, ea are întreaga latitudine de a decide cu singura condițiune de a păstra fondului denumirea: « Fondul Ema Donici ».

Academia Română, prin Delegațiunea ei, a acceptat această donațiune în condițiunile prevăzute în actul mai sus menționat.

— Pusă la vot acceptarea acestei donațiuni se ratifică cu unanimitate de voturi.

7. *Donațiunea făcută de d-na Clemence Ivlev.*

Prin actul donațiune autentificat de Trib. Ilfov, Secția Notariat la Nr. 7.878 din 22 Februarie 1945, d-na Clemence Ivlev a donat Academiei Române suma de lei 500 000 (cinci sute mii) în numerar pentru ca să se constitue cu această sumă un fond inalienabil, din venitul căruia Academia să acorde un premiu, ce va purta numele: *Premiul Ivlev.*

Actul de donație mai prevede că acest premiu se va acorda de Academie pentru o lucrare cu caracter științific și el va fi anual sau bienal, sau după cum va crede Academia Română. Valoarea premiului mai sus arătat și modalitatea distribuirii lui se va stabili de Academie printr'un regulament întocmit de ea.

Academia Română, prin Delegațiunea ei, a acceptat donațiunea făcută de d-na Clemence Ivlev în condițiunile actului mai sus menționat. Suma donată a fost depusă de către donatoare la casa Academiei Românei în numerar, la 10 Februarie 1945.

— Pusă la vot acceptarea donațiunii se ratifică în unanimitate.

8. *Donația făcută de d-l Constantin Băluță Cruceru.*

Prin actul autentificat de Trib. Ilfov, Secția Notariat la Nr. 13 377 din 14 Martie 1945 și transcris la Nr. 3.140/945, d-l Const. Băluță

Cruceru, inginer agronom, referindu-se la testamentul său autentificat la Nr. 13.740 din 24 Mai 1944, donează Academiei Române următoarele bunuri agricole:

1. Moșioara din comuna Tămădău, jud. Ilfov, situată la 4 km de gara Sărulești, compusă din:

a) 63 ha 6.175 mp.

b) 27 ha 7.400 mp. teren agricol situat în aceeași comună.

c) 4 ha 2.931 mp. teren în aceeași comună.

2. 25 ha 5.000 mp. pământ agricol situat în comuna Cocargea, jud. Ialomița, în imediata apropiere a gării Jigălia.

Pe aceste proprietăți se află mai multe plantații de pomi și păduri de salcâmi, cum și un început de conac, compus din mai multe ecarete, construite în mod provizoriu.

Donatorul condiționează donațiunea pe care o face Academiei Române prin acest act de înființarea unei școale de educație și cultură profesională (agricultură, meserii, industrii agricole, etc), pentru copiii de țărani silitori și săraci.

Donatorul își rezervă dreptul de uzufruct pentru dânsul și soția sa asupra bunurilor donate Academiei Române.

Școala urmează să fie înființată după moartea uzufructuarilor.

Donatorul mai pune obligațiunea Academiei Române să îngrijească de mormântul său.

Delegațiunea a acceptat donațiunea în condițiunile arătate în act, pe baza împuternicirii date de plen în sesiunea generală extraordinară dela 31 Martie 1944, dispunând să se facă actele necesare pentru perfectarea ei.

— Se pune la vot și se ratifică cu unanimitate de voturi acceptarea acestei donațiuni.

9. *Legatul lăsat de către defunctul Inginer Constantin Orghidan.*

« Prin testamentul său din 9 Iunie 1944, autentificat de către d-l notar public Gh. Repede la Nr. 409/944, defunctul Inginer Const. Orghidan institue Academia Română legatară universală asupra averii sale, în condițiunile prevăzute în acel testament.

Testatorul dispune prin testamentul său precum urmează:

1. Lasă soției sale, d-na Martha Elena Orghidan, născută Pillide, în plină proprietate averea imobiliară, compusă din 10 pogoane teren arabil, situat în comuna Bragadiru, jud. Ilfov.

De asemenea testatorul, lasă soției sale, întreg mobilierul și obiectele din casa din București, str. Lahovary, Nr. 9 și toate monetele de aur moderne, începând dela anul 1850, care monete nu fac obiectul vreunei colecțiuni.

2. Efectele de îmbrăcăminte și lucrurile de uz personal se vor împărți între nepotul testatorului, Ionel Orghidan și soția testatorului, de acord cu executorul testamentar.

Restul întregii averi mobiliare și imobiliare (efecte, acțiuni, obligațiuni, bani, colecțiuni de monete sau de diverse obiecte vechi, etc.) se

lasă Academiei Române. Efectele și acțiunile, cum și creanțele sunt indicate de testator într'un codicil scris și semnat de dânsul, purtând data de 9 Iunie 1944. In acest codicil sunt trecute ca aparținând testatorului următoarele valori: 140 bucăți acțiuni ale Băncii Naționale a României, 6000 bucăți acțiuni Banca Românească, 1000 acțiuni Creditul Industrial, 2078 acțiuni Banca Ilfov, 3200 acțiuni Banca de Scont, 1700 acțiuni Banca Agricolă, 600 acțiuni Banca Comercială, 60 acțiuni Creditul Intreprinderilor electrice, 430 acțiuni Soc. Națională de Asigurări, 1009 acțiuni Soc. Agricolă Foncieră, 3000 acțiuni Soc. Telefoane, 674 acțiuni Soc. Reșița, 5910 acțiuni Soc Titan-Nadrag-Calan, 3000 acțiuni Soc. I. M. D., 15 000 acțiuni Soc Industria Sârmei, 3.500 acțiuni Soc. Magazinele unite de fierărie, 7.500 acțiuni Soc. Mica, 200 acțiuni Soc. Aur, 2 200 acțiuni Soc Dâmbovița, 334 acțiuni Soc. Uzinele chimice, 390 acțiuni Soc. Leonida, 750 acțiuni Soc. Cartea Românească, 70 acțiuni Soc. Govora-Călimănești, 700 acțiuni Soc. Fabrica de tricotaje Arad

De asemenea mai sunt trecute în codicil rente și obligațiuni de stat, numerar și diverse obiecte de colecțiuni ce se găsesc în seifurile Băncilor Italiană și Ilfov din București, la sediul Uniunii Industriilor Metalurgice București, la domiciliul testatorului din București, Str. Al. Lahovary, 9, la Banca Românească din București și Caransebeș, la Direcțiunea Uzinelor din comunele Ferdinand și Nadrag ale Soc. Titan-Nadrag-Calan, la Centrala Soc. Titan-Nadrag-Calan, atât în cont, cât și în seful din biroul testatorului, la d-l Max Aușnit în depozit 4 milioane lei.

Se mai arată în codicil că în străinătate se află la Banque Populaire Suisse Lausanne numerar și rente în majoritate românești; la Banque Fédérale din Lausanne, idem; la Guaranty Trust Co. of New-York, sucursala din Paris și Londra numerar circa 1.000 lire sterline și 4.000 bucăți acțiuni Tabla, Cepi-Monaco și Crédit Lyonnais circa 2.500.000 franci francezi în depozit.

Testatorul arată prin testamentul său că face această donațiune cu următoarele obligațiuni pentru Academia Română:

a) Sumele lăsate în numerar, sub orice formă, vor servi la achitarea legatelor, iar restul se va plasa în modul cel mai productiv și sigur. Academia nu este obligată a plasa banii în titluri de stat, fiind liberă a cumpăra acțiuni ale societăților de transport, bancare sau industrii siderurgice, similare cu cele lăsate de testator.

Intreg venitul averii, după ce se va fi scăzut o cotă de 20% pentru acoperirea cheltuelilor de administrație, plata executorului testamentar și a diferitelor spese, Academia îl va servi după cum urmează:

1. Soției testatorului câte 150 000 (una sută cincizeci mii) lei lunar, până la stabilirea precisă a întregului venit.

2. Verișoarei testatorului, Angelica Aureliu din T. Severin, câte 20.000 lei lunar la domiciliul său.

3. Verișoarei primare a testatorului d-ra Sofia Orghidan din București, Str. Aurel Vlaicu, 199, câte 12.000 lei lunar.

4. Nepoatei de vară Eleonora Orghidan-Bergher din Bucureşti, Str. Aurel Vlaicu, 199, câte 12.000 lei lunar.

5. Nepoatei de vară Elenuţa Orghidan câte 12.000 lei lunar.

Sumele arătate la punctele 2, 3, 4 şi 5 sunt rente viagere şi se înţeleg valori brute.

6 Restul venitului până la acoperirea cotei de 80% aparţine şi va fi servit « cu sfinţenie » soţiei testatorelui pe timpul vieţii sale.

După moartea soţiei testatorului, întreg venitul cu excepţia celor 4 rente viagere, va aparţinea Academiei Române.

Academia Română va achita în numerar din sumele găsite la moartea testatorului, odată pentru totdeauna, următoarele legate:

a) Nepotului de vară Ionel I. Orghidan, o sumă de 1.000.000 (un milion) lei.

b) Nepoatei Cristina I. Orghidan, o sumă de 600 000 lei.

c) Fondului « Dr. Calistrat N. Grosovici » o sumă de 200.000 lei transformată în titluri similare cu cele ce posedă acest fond, pentru a-i mări astfel veniturile, permiţând acordarea de premii mai importante, fapt ce ar fi mai atrăgător pentru concurenţi.

După moartea soţiei testatorului se vor achita anual, următoarele legate, în ordinea arătată mai jos:

1. O sumă de lei 180.000 anual Şcoalei Politehnice din Bucureşti, care va înfiinţa două burse denumite: « *Ing. Const. Orghidan* », care se vor decerne fiilor de ingineri lipsiţi de mijloace.

2. O sumă de 80.000 lei anual se va da *Soc. Reuniunea Femeilor Române din Braşov*, în memoria şi pe numele bunicei testatorului *Ana Rudolf Orghidan*, fostă prezidentă şi casieră a acestei societăţi. Din această sumă Societatea va ajuta fete sărace pentru continuarea de studii sau căutarea sănătăţii.

3. O sumă de 80.000 lei anual se va da *Liceului Andrei Şaguna* în memoria bunicului testatorului Rudolf Orghidan, care va servi să se acorde burse denumite « Rudolf Orghidan », la copii de negustori români ortodocşi din Braşov, lipsiţi de mijloace, pentru a-şi continua studiile.

4. O sumă de 80.000 lei anual se va distribui printr'o societate de binefacere în memoria şi pe numele mamei testatorului « *Eufrosina Orghidan* », născută Grosovici, fetelor sărace de negustori români ortodocşi din Giurgiu pentru studii.

5. O sumă de lei 80.000 anual se va da *Liceului Sf. Sava* din Bucureşti, în memoria tatălui testatorului *Constantin Rudolf Orghidan*, care se va distribui între copii de negustori români ortodocşi, lipsiţi de mijloace pentru a-i ajuta la studii.

In fiecare an, din venitul brut, Academia Română va defalca o cotă de 10%, care se va capitaliza regulat. Acest disponibil se va întrebuinţa la cumpărare de titluri de stat sau acţiuni similare cu cele din averea lăsată de testator, astfel ca veniturile să crească în mod continuu odată cu fondul.

Academia Română va lua măsuri pentru ca Colecţiunile de monete, cele de diferite obiecte vechi, cât şi cele denumite anterior, să formeze

o colecțiune aparte, de care se va ocupa în mod deosebit, expunându-le sub denumirea de « *Colecțiunile Inginer Constantin Orghidan* ».

Testamentul prevede că aceste colecțiuni vor fi păstrate și expuse în săli deosebite, care vor purta la intrare inscripția mai sus indicată. In acest scop, din veniturile realizate se vor acoperi toate cheltuelile necesare pentru plasarea colecțiunilor în dulapuri de fier forjat și sticlă, executate în mod rațional și perfect artistic, după indicațiile unui arhitect decorator. Aceste dulapuri vor fi cât mai încăpătoare spre a expune toate piesele mai importante.

Testamentul mai prevede că tot din aceste venituri se vor publica cataloagele necesare cunoașterii colecțiunilor, în ordinea următoare:

a) Catalogul Colecțiunei de sigilii bizantine de câteva sute de bucăți cari sunt azi în păstrarea d-lui R. P. V. Laurent din București, directorul Institutului bizantinologic francez, membru de onoare al Academiei Române, care le-a studiat în întregime și are preparat catalogul. Acest catalog se va tipări sub îngrijirea sa, iar colecțiunea ce apraține Academiei, conform testamentului, va fi așezată în dulapurile aferente. Toate cheltuelile necesare ce se vor face de d-l Laurent, precum și un onorar de 60 000 lei vor fi acoperite din veniturile fondului. Catalogul va fi tipărit în limba franceză, în 300 exemplare și circa 150 exemplare vor fi dăruite la diferite universități și Academii, care se ocupă cu asemenea lucrări, cum și Muzeelor de colecțiuni bizantine, iar restul va fi vândut spre a se plăti cheltuelile.

b) Catalogul colecțiunii de monete de bronz, argint și aur, cuprinzând monete dela Constantin cel Mare și pe cele bizantine până la 1453, care formează o colecție foarte importantă. Se vor descrie după modelul catalogului Wroth dela British Museum cu un număr cât mai mare de reproduceri fotografice, căci în colecțiuni se găsesc multe bucăți bine conservate și unele unicate Se vor trece în catalog acolo unde se poate ști de unde au fost cumpărate, greutatea bucății și diametrul lui.

Colecțiunea de monete de bronz bizantine, tăiate în 6 bucăți și care sunt studiate de d-l Laurent, care le are în depozit și care trebue să le dea Academiei Române, împreună cu toate datele necesare întocmirii catalogului. Academia îi va achita d-lui Laurent pentru această lucrare, un onorar de lei 100.000 (una sută mii).

In aceste colecțiuni se mai cuprind: Colecțiunea de monete de aur grecești; Colecțiunea de monete de bronz, argint și aur a lui Traian; Diferite piese de argint și aur, găsite și cumpărate din țară sau străinătate; Colecțiunea de gliptică foarte bogată și 'n care se află « Cameul Orghidan », singurul cameu de această mărime, azi într'o colecțiune particulară Aceste pietre gravate trebue să fie reproduse în ipsos și așezate ca și monetele în dulapuri speciale de fier forjat și sticlă.

Testatorul roagă Academia Română ca imediat după moartea sa, și din primele fonduri, să dispună executarea mormântului testatorului pe locul din cimitirul Bellu, marcat pe plan cu Nr. 10, figura 51, cumpărat dela Primărie. In acest mormânt vor fi înhumați numai testatorul și soția sa.

Testatorul roagă ca fondul lăsat de dânsul Academiei Române să fie administrat de un comitet format din 3 persoane şi anume: Preşedintele Academiei Române, un membru cunoscător în chestiuni numismatice şi un al treilea membru să fie avocatul I. I. Botez din Bucureşti, Str. Radu-Vodă 29, executorul testamentar. In caz de renunţare din partea d-lui avocat Ioan Botez sau imposibilitate de a-şi exercita mandatul, comitetul se va completa cu un membru al Academiei Române cunoscător al chestiunilor bancare.

Ca norme de administrare a fondului, testatorul dispune ca venitul rămas disponibil să fie utilizat în modul următor:

a) Jumătate din acest venit va servi pentru cumpărare de monete sau piese gliptice, care să completeze colecţiunile testatorului, fără însă a se achiziţiona dubluri a celor existente.

b) Cealaltă jumătate va forma fondul denumit « *Fondul de cultură morală Inginer Constantin Orghidan* » şi va fi utilizat numai pentru ridicarea morală a tineretului, încurajarea şi stimularea actelor de curaj şi în special la formarea de caractere

Realizarea acestui scop va fi făcută de Academie prin:

1. Publicarea de lucrări alese prin concursuri sau lucrate de persoane de specialitate, după normele şi indicaţiunile date de Academie. Aceste publicaţiuni vor purta menţiunea fondului mai sus arătat şi vor fi distribuite gratuit elevilor din şcoale.

2. Intrebuinţarea diferitelor mijloace de propagandă ca: conferinţe, predici, afişe (placarde), premii, etc., pe care Academia le va găsi cele mai nimerite sau necesare realizării scopului propus de testator.

3 Răsplătirea anuală a actelor de curaj sau de caracter ale tineretului şcolar prin decernerea unei medalii bătută în argint care pe o faţă va purta efigia testatorului, însoţită de un premiu de cel puţin 5.000 lei.

Comitetul va putea dispune întocmirea unui regulament care să conţină normele utilizării « *Fondului de cultură morală Inginer Constantin Orghidan* ».

Din cele mai sus arătate, se poate vedea că Academia Română este instituită legatară universală a defunctului Ing. Const Orghidan.

Lucrările judiciare pentru lichidarea acestei succesiuni au început la Tribunalul Ilfov, Secţia VI-a formând obiectul dosarului Nr. 3.760/944.

Până în prezent a fost inventariată averea mobilă din această succesiune, constând din: mobilierul din casă, acţiunile, rentele de stat, obligaţiuni, etc., aflate la băncile mai sus menţionate, colecţiunile de monete şi obiecte vechi aflate la domiciliul defunctului şi în safeurile dela băncile mai sus arătate, cum şi dela Uniunea Industriilor Metalurgice din Str. Dionisie 63.

Au mai rămas să fie inventariate: Colecţiunile de monete şi valorile, foarte importante, ce se află în cele două casete aduse dela Soc. Titan-Nodrag din comuna Ferdinand, jud. Severin, în cursul lunii Martie 1945, care se găsesc depuse în tezaurul Societăţii Titan-Nodrag-Calan din Bucureşti, Str. Câmpineanu, 2.

La toate lucrările efectuate de către Tribunalul Ilfov, Secţia VI-a în această succesiune a participat, în afară de Academia Română, în calitate de legatară universală şi executorul testamentar, d-l Avocat I. Botez.

Menţionăm că valorile care au fost inventariate la domiciliul def. C. Orghidan din Bucureşti, Str. Al. Lahovary, 9, cum şi la sediul Uniunii Industriilor Metalurgice din Bucureşti, Str. Dionisie, 63, au fost transportate în două casete de fier şi o ladă de lemn, toate sigilate, în localul Academiei Române, cu aprobarea Tribunalului şi depuse la Biblioteca Academiei, în custodia căreia au fost încredinţate, cheile dela cameră fiind păstrate de d-l Profesor Moisil.

Această transportare a valorilor în chestiune dela sediile mai sus arătate în localul Academiei a fost necesară din cauză că imobilele unde se aflau mai înainte, erau expuse să fie rechiziţionate pentru armatele aliate.

Academia Română urmează a se pronunţa în această sesiune asupra acceptării acestui legat.

D-l ANDREI RĂDULESCU dă informaţiuni suplementare asupra drepturilor soţiei testatorului. Fireşte este de dorit ca să avem convorbiri cu d-na Martha Orghidan, spre a o determina cât mai mult în favoarea prevederilor testamentare şi realizării acestor prevederi, în special pe plan cultural şi ştiinţific.

D-sa atrage atenţiunea şi asupra clauzei testamentare, după care fondul lăsat Academiei urmează să fie administrat de un comitet de 3 persoane, din care 2 membri ai Academiei şi executorul testamentar, d-l Avocat I. I. Botez, precum şi asupra dificultăţilor la care ar putea da naştere acest mod de a administra fondul. După Statute Academia îşi administrează patrimoniul său prin proprii ei membri şi prin persoanele numite de dânsa. Crede deci, că, în administrarea fondului Orghidan s'ar putea cere şi avizul d-lui d-lui Avocat I. I. Botez, fără a se atinge drepturile Academiei, potrivit Statutelor sale.

D-l Preşedinte D. GUSTI informează că a primit o scrisoare dela d-na Martha Orghidan prin care îşi exprimă dorinţa de a fi primită la o şedinţă a noastră şi din care se vede că ar fi dispusă la o transacţie.

Fără îndoială că averea care ni se lasă, fiind în cea mai mare parte formată din colecţiuni numismatice, nu poate să aibă o rentabilitate mare. Valoarea ei însă stă în înseşi aceste colecţiuni, în importanţa lor ştiinţifică, care ne pune în contact cu numismatica internaţională. De aceea d-sa face propunere ca să dăm vot pentru ratificarea acceptării şi a acestui însemnat legat, cu rezervele făcute, în vorbirea sa de mai sus, de d-l coleg Andrei Rădulescu.

— Pusă la vot, propunerea pentru ratificarea acceptării legatului Inginer Constantin Orghidan se votează în unanimitate, cu rezervele făcute de d-l coleg Andrei Rădulescu.

---

4. *ŞEDINŢA DELA 18 MAI 1945*

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l Preşedinte D. GUSTI dă curs hotărîrii din şedinţa de ieri de a porni şi un schimb de vederi cu privire la chestiunea desvoltării Bibliotecii noastre la transformării ei în Bibliotecă Naţională, aşa cum s'a propus de d-l coleg N. Vasilescu Karpen. In mod concret această transformare poate fi realizată dacă vom da putinţă Bibliotecii noastre să cuprindă în sălile ei câţi mai mulţi cetitori, să avem personalul trebuincios pentru a ţinea la curent catalogarea cărţilor intrate, altfel neexistente pentru o bibliotecă; în fine să ni se completeze colecţiile sale cu cărţi şi reviste ştiinţifice în înţelesul ştiinţelor pozitive, lacună care în prezent este dureros constatată în ce priveşte Biblioteca noastră.

De câtăva vreme se agită, înafară, înfiinţarea unei Biblioteci Naţionale a Statului, lucru care, dacă s'ar păşi la vreo realizare, ar duce fără îndoială la o catastrofă, pentrucă înfiinţarea unei atari biblioteci ar reclama sume considerabile, pe de o parte, pe de alta nu s'ar putea procura cărţile, multe din ele unice, pe care însă Biblioteca noastră le posedă şi în jurul lor mai uşor s'ar putea grupa restul publicaţiilor ce ne lipsesc.

In privinţa completării Bibliotecii noastre, şi sub raportul organizării şi sub acela al colecţiilor, ne-au venit câteva sugestii, notate într'un memoriu, din partea d-lui N. Georgescu-Tistu, profesor de bibliologie la Facultatea de Litere din Capitală. D-l Preşedinte D. Gusti dă cetire acestui memoriu şi deschide discuţia asupra problemei transformării Bibliotecii noastre, în termenii în care a fost propusă de colegul nostru d-l N. Vasilescu Karpen.

D-l SILVIU DRAGOMIR zice că opiniile d-lui N. Georgescu-Tistu, în măsura în care nu sprijinesc propunerea d-lui N. Vasilescu Karpen, nu pot să prezinte interes pentru noi. Reţinând din aceste opinii dorinţa ca Biblioteca Academiei să fie transformată într'o instituţie naţională a Statului, d-sa respinge orice sugestie în această direcţie, fiind convins că nu este oportun să admitem un amestec al Statului în conducerea şi funcţionarea Bibliotecii noastre.

D-l N. VASILESCU KARPEN reia cuvântul pentru a preciza punctul de vedere din propunerea d-sale, arătând astfel că, impresionat de faptul dat pe faţă de d-l General R Rosetti că o bună parte din cărţile intrate nu sunt şi nu pot fi catalogate din lipsă de personal, a cerut să se provoace o mişcare cât mai intensă pentru căpătarea fondurilor necesare în vederea înzestrării Bibliotecii cu tot ce este necesar — personal şi material — pentru îndeplinirea misiunii ei naţionale, în ţară.

S'a înţeles eronat că d-sa ar fi cerut transformarea Bibliotecii noastre în Bibliotecă Naţională, deoarece nu putea cere ceea ce există încă de multă vreme, căci este ştiut că Biblioteca noastră face funcţiune de Bibliotecă Naţională şi acest rol nu i se mai poate discuta. Extinderea şi transformarea ei într'o vastă bibliotecă pusă la dispoziţia marelui public e o chestiune de

viitor și în același timp e o chestiune care astăzi ne preocupă în mod cu totul secundar. Principalul este să trezim atențiile în vederea menținerii și progresului ei și să o ferim de primejdiile și lipsurile ce o amenință, arătând prin presă și prin orice alte mijloace aceste lipsuri și aceste primejdii, și stăruind în fața publicului cult asupra necesității ca acest așezământ să fie ajutat, întru cât, cu mijloacele ei actuale, nu se mai pot satisface nevoile ei pentru buna funcționare și folosire a colecțiilor sale.

D-l Dr. EM. RACOVIȚĂ amintește că înainte ca Biblioteca Academiei să aibă rolul de Bibliotecă Națională, Statul își crease, în Capitală, o atare Bibliotecă, — fosta Bibliotecă Centrală, care ajunsese o caricatură de bibliotecă, mutată dintr'o casă într'alta. Statul s'a văzut nevoit deci să transfere obligația sa de a întreține o Bibliotecă Națională Academiei Române, punându-i la dispoziție fondul de cărți al fostei biblioteci, precum și o subvenție pentru împlinirea nouei misiuni ce i se încredințase.

In situația de astăzi, însă, cu subvenția pe care Statul ne-o dă, buna funcționare a Bibliotecii noastre nu mai este asigurată. Insă noi avem un contract cu Statul, acela de a păstra, crește și pune la dispoziția publicului biblioteca noastră națională. E de rigoare deci ca Statul să-și onoreze acest contract, punându-ne la dispoziție sumele trebuitoare pentru a ne putea achita de obligațiile noastre Dar înafară de chestia fondurilor, ceea ce trebue să ne preocupe și deci ceea ce trebue să semnalăm este pericolul novatorilor. Aceștia doresc și cer înființarea unei alte Biblioteci Naționale, pe care s'o organizeze ei, lăsând să se subînțeleagă că Academia Română nu mai are capacitatea de a organiza o atare Bibliotecă. Ii întrebăm cum și de unde vor putea să-și procure colecțiile noastre unice? Fără îndoială orice pășire într'o asemenea direcție se va solda cu o părăduire de bani publici.

D-l General R. ROSETTI, analizând diferitele observații și propuneri din memoriul d-lui N. Georgescu-Tistu, se deosebește de arătarea acestuia că dacă Biblioteca noastră este un instrument de studiu, nu ar fi în același timp un instrument de cultură, întru cât oricine are carte de intrare poate face orice lectură la Biblioteca noastră; este neexact că nu urmărim apariția cărților în străinătate, privind nația și poporul românesc; aceste cărți le semnalăm continuu, dar majoritatea lor nu le putem procura din aceeași lipsă de fonduri de care s'a vorbit mai sus; și publicația despre Creșterea Colecțiilor nu apare cu regularitatea de altădată, din aceeași lipsă de fonduri. Ni se impută că n'am creat la Biblioteca Academiei un centru de studii bibliologice. Dar aceasta nu este sarcina noastră, ci a profesorilor de bibliologie, și a Universităților. Pentru personalul Bibliotecii noastre și pentru instrucția sa, de doi ani și jumătate s'a întemeiat un cerc de studii, unde se țin conferințe în serii despre diferitele bibliografii străine. In fine, noi am încercat a edita un Buletin bibliografic lunar, cu ajutorul și cu participarea librarilor, dar sprijinul material al acestora nu l-am putut obținea.

Referindu-se la vorbirea d-lor colegi de mai sus, își dă întreg asentimentul la observația d-lui coleg Dragomir, că dacă ne-am angaja cu Statul la

o transformare a Bibliotecii noastre, am primi dela sine amestecul Statului în treburile Bibliotecii noastre.

Asemenea, la observarea d-lui coleg Racoviţă, că dacă Statul, prin legea cesiunii Bibliotecii Centrale, ne-a obligat la întreţinerea în funcţiune a unei Biblioteci Naţionale, atunci când nevoile de personal şi de material ale acestei biblioteci au crescut, urma ca şi Statul să crească — în aceeaşi măsură—subvenţiile sale legale, pentru a asigura buna funcţionare a Bibliotecii.

In fine, sugestia d-lui coleg Karpen de a atrage atenţia păturii culte asupra situaţiei prezente a Bibliotecii printr'o punere în mişcare generală a mijloacelor de informare, este cum nu se poate mai potrivită. D-sa adaugă, la aceste sugestii, şi pe aceea ca intervenţia noastră pentru căpătarea de subvenţii să se îndrepte şi către marile instituţii bancare sau de credit, către marile industrii, etc.

Şi d-sa semnalează, alături de d-l coleg Racoviţă, pericolul novatorilor, care, pentru a-şi plasa cunoştinţele şi serviciile lor, vin să afirme că Academia n'ar mai fi capabilă să întreţină o Bibliotecă Naţională. D-sa face deosebire de definiţie şi de atribuţii între o Bibliotecă Naţională — ca aceea din Londra, din Roma, etc şi a Academiei Române, şi între o bibliotecă populară, cum se cere de aceşti novatori, arătând că bibliotecile populare sunt multe şi deosebite, pe cartiere, într'o Capitală, şi că ele nefiind de studiu, ci pentru marile mase muncitoreşti, sunt deschise în special seara, fiind în acelaşi timp şi biblioteci de împrumut.

S'ar putea aduce Bibliotecii Academiei numai învinuirea că nu dă o mai mare desvoltare împrumutului de cărţi. Dacă am avea publicul înţelegător pentru restituirea la timp a cărţii împrumutate. Acest public însă nu-l avem nici chiar printre persoanele noastre culte.

In rezumat d-sa este de părerea acelor domni colegi cari cer fonduri pentru mărirea localului şi înmulţirea sălilor lui de lectură, pentru sporirea personalului, pentru catalogarea cărţilor, pentru publicarea lucrărilor de bibliografie; se delcară şi d-sa în contra creerii unei alte Biblioteci Naţionale, precum şi în contra propunerii de a ne lua noi angajamente faţă de Stat, dacă nu ni se măreşte în proporţia necesară subvenţia.

D-l TRAIAN SĂVULESCU observă că părerile noastre s'au clarificat în sensul că nu e vorba de transformarea Bibliotecii noastre în ceea ce de fapt este, adică într'o Bibliotecă Naţională, şi că criticele care s'au adus dinafară sau dinăuntru sunt în mod firesc remediabile.

Biblioteca noastră trebue să fie organizată pentru rolul ei de Bibliotecă Naţională şi să închidă în colecţiunile ei produsul spiritului omenesc în toate domeniile. In prezent ea este bogată în material istoric şi filologic, dar ştiinţa este foarte puţin reprezentată. Trebue să luăm măsuri pentru a acoperi această lacună, în care scop, pe lângă procurarea contra cost a colecţiunilor de cărţi şi reviste ştiinţifice, este necesar să organizăm schimbul de publicaţiuni cu marile centre ştiinţifice internaţionale, astfel ca în schimbul periodicelor şi publicaţiunilor noastre să avem la zi periodicele şi publicaţiunile care apar în străinătate în domeniile ştiinţelor pozitive.

Tot în legătură cu organizarea Bibliotecii, d-sa dă cetire unor propuneri cu totul judicioase făcute printr'un memoriu, de unul din oamenii noștri de carte d-l Constantin Karadja. D-l Traian Săvulescu prezintă și darul d-lui Karadja constând din 100 de publicațiuni de o valoare care nu poate fi apreciată în bani, cu rugămintea să fie primit cu mulțumire și să i se comunice că Academia a arătat interes deosebit propunerilor sale de încercat bibliograf

— Propunerea se aprobă.

D-l ION I. NISTOR, socotind prețioase sugestiile d-lui Karadja, își exprimă părerea că memoriul d-lui Tistu, înainte de a fi prezentat în plen, trebuia să fie examinat în Delegațiune. D-sa adaugă că Biblioteca noastră cuprinzând tot ce este românesc din țară și din străinătate, și având în programul său a achiziționa tot ce interesează neamul românesc din țară sau din străinătate, este prin însăși esența sa singura Bibliotecă Națională din țară. O alta mai națională nu se poate crea.

Tezaurul cel mai prețios al Academiei Române constă, fără îndoială, din colecțiunile Bibliotecii sale. Ni se propune să le cedăm Statului sau unei Biblioteci Naționale a acestuia. Dar cu ce drept am putea face noi această transmitere de bunuri? Așa dar nici nu poate fi vorba de transformarea Bibliotecii noastre într'o altă Bibliotecă Națională Statul însă poate înființa o largă bibliotecă populară — una sau mai multe. El însă nu vor putea atinge ființa Bibliotecii noastre, iar la înființarea lor nu numai că nu trebue să ne opunem, dar să le aducem salutul nostru binevoitor. Noi rămânem ceea ce am fost, adecă o bibliotecă în care Academia a concentrat tot ceea ce se referă la trecutul nostru și să rămânem mereu în gândul de a-i păstra ființa în structura ei actuală, îmbogățind-o.

Noi am cerut o sporire a subvenției Bibliotecii, ni s'a acordat acum ceea ce s'a putut și vom urmări o nouă sporire în măsură în care se va putea. Datoria noastră însă este să sprijinim ființa Bibliotecii din averea noastră proprie, organizând și intensificând producția acestei averi la maximum, pentru a ne spori mijloacele proprii. Mai avem de asemenea datoria să aducem prinosul nostru de recunoștință celor ce au întemeiat această Bibliotecă, celor ce au știut-o păstra, crește și îmbogăți, și să nu mai căutăm a-i da o organizare ideală, care, omenește, nu este posibilă.

D-l N. BĂNESCU zice că tuturor criticelor dinafară li se poate răspunde, arătându-se caracterul propriu și special al Bibliotecii noastre cu legea ei de înființare în mână. Această bibliotecă este pentru o anumită pătură cultă, nu pentru marea masă populară. Pentru marea masă populară Statul poate și trebue să organizeze cât mai multe biblioteci populare. Avem chiar datoria să încurajem cât mai mult ideea extinderii bibliotecilor populare.

D-l D. CARACOSTEA propune să ne informăm despre bibliotecile care se pun în vânzare de diferiți savanți din străinătate, biblioteci de specialitate și să le cumpărăm.

D-l N. VASILESCU KARPEN e de părere să atragem atențiunea viitorilor donatori ai Academiei asupra necesității de a se destina, pentru îmbogățirea Bibliotecii, veniturile eventualelor donațiuni.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU, după ce arată, în sensul vederilor d-lui coleg Caracostea, că un frumos exemplu de achiziție a unei biblioteci de specialitate a fost acela al bibliotecii lui Moses Gaster, prin oficiile binevoitoare ale regretatului coleg Nicolae Titulescu, aduce la cunoștință că Biblioteca de peste 5.000 de volume, de specialitate, a d-lui coleg Simion Mehedinți, ne-a fost donată prin act autentic, însă n'am putut intra în posesiunea ei. D-sa arată împrejurările în care reprezentanții Confederației generale a Muncii, care ocupă locuința din Capitală și inclusiv biblioteca d-lui coleg Mehedinți, au refuzat să primească pe delegatul nostru, nu numai să ridice, dar nici chiar să vadă această bibliotecă. D-sa arată de asemenea intervențiile care s'au făcut apoi la Ministerul Muncii în același scop, și care au rămas fără rezultat. Dar această bibliotecă de specialitate nu mai este a d-lui Mehedinți, ci este a noastră, și locul ei se află în curpinsul Bibliotecii Academiei. De aceea d-sa face un nou apel la domnii colegi Dr. C. I. Parhon și Traian Săvulescu să intervină la locurile în drept, pentru a ne îngădui să ridicăm și să aducem la destinația ei acea importantă bibliotecă.

— Din răspunsurile date de d-nii colegi Dr. C. I. Parhon și Traian Săvulescu, rezultă că să se mai aștepte și că Biblioteca rămâne, în orice caz, pe loc.

D-l Președinte D. GUSTI zice că punctul de plecare al interesantelor desbateri de astăzi a fost propunerea d-lui coleg N. Vasilescu Karpen de a se cere mărirea subvențiilor Bibliotecii și de a se provoca, prin presă și prin alte mijloace, o mișcare în favoarea acestei biblioteci. Noi nu cerem subvenții nouă, pentru a da mai apoi mână liberă Statului asupra Bibliotecii Academiei. De asemenea nu ne gândim la o transformare a ei într'o Bibliotecă populară. Din contra, ne trebuesc subvenții pentru a mări localul, a crea săli mari de lectură, în care să dăm acces la cât mai mulți cetitori, cu ușurarea la maximum a formalităților de intrare în Bibliotecă.

In al doilea rând, aceste subvenții ne trebuesc pentru a curma cu lacuna tristă a cărților necatalogate și pentru a ne spori în acest scop numărul personalului funcționăresc.

In al treilea rând subvențiile ne trebuesc pentru organizarea secției de bibliografie și în fine, pentru acoperirea marei lacune de cărți și reviste științifice.

Pe temeiul tuturor acestor motive, se va face intervenția cuvenită către d-l Ministru al Educației Naționale.

D-l TRAIAN SĂVULESCU cetește procesul-verbal încheiat de Secțiunea Științifică în ședința dela 17 Mai curent:

Desbătând asupra chestiunilor prevăzute în programul lucrărilor Sesiunii generale 1945, Secțiunea Științifică propune plenului spre aprobare următoarele:

1. Desemnează pe d-l Gh. Macovei ca membru al Secțiunii, în Comisiunea Bibliotecii Academiei.

2. Desemnează pe d-nii N. Vasilescu Karpen, Gh. Spacu și D. Pompeiu ca membrii în Comisiunea *Premiul Năsturel*, în 1946.

3. Desemnează pe d-nii E. Racoviță, D. Voinov și C. Motaș, ca membrii ai Comisiunii pentru examinarea lucrărilor ce se vor prezenta la concursul *Premiului Anastasie Fětu* din 1946, cu subiectul « *Studiul sistematic și oecologic al unei specii sau mai multor specii de animale din România* ».

4. Desemnează pe d-nii Tr. Săvulescu, Gh. Ionescu-Sisești și M. Gușuleac, în Comisiunea pentru examinarea manuscriselor ce se vor prezenta la Concursul *Premiul V. Adamachi* din 1946, cu subiectul « *Studiul mălurii grâului și al agenților ei patogeni* ».

5. Decide ca *subvenția Solvay* pe anii 1944 și 1945 să se acorde în părți egale Laboratoarelor de Chimie Organică și Chimie anorganică dela Universitatea din Iași, care au suferit din cauza evenimentelor, mari stricăciuni și pierderi.

6. Pentru *Premiul Năsturel* 1947 propune să se sporească suma de 5 000 lei la 50.000 lei, ceea ce testamentul permite și fixează ca subiect « *Micromicete muscicole* ».

Pentru *Premiul Statului Lazăr* de 50 000 lei fixează subiectul « *Antimono-tartrații cobaltiamminelor complexe* ».

Pentru *Premiul Toncoviceanu* de 1 000 lei propune să se rezerve suma pe o serie de ani, pentru ca să se strângă un fond de cel puțin 10.000 lei, ce se va acorda atunci ca premiu, pentru o lucrare cu subiect dat. Propunerea ce o facem nu contravine dispozițiilor testamentului.

7. Decide ca *Premiul Dr. Victor Babeș* de 20.000 lei pentru anul 1947 să se acorde pentru publicațiile cu subiect dat și fixează subiectul « *Stadiul actual al vaccinațiunii antiexantematice. Eficacitatea comparată a metodelor de vaccinațiune* »

La propunerea de a se spori *Premiul Năsturel* din 1947, dela 5 000 lei la 50 000 lei, d-l SECRETAR GENERAL arată că nu se pot prevedea veniturile acestui fond, spre a se decide de pe acum despre această majorare, întru cât moșia fondului Năsturel nu este a Academiei, ci este proprietatea Bisericii Sf. Vineri-Herasca, care servește anual Academiei o mică parte din beneficiul acelei proprietăți. De aceea este de părere să se adopte măsura ca premiul în chestiune să se majoreze, în limita fondurilor disponibile.

— Cu acest amendament, procesul-verbal se ia spre cunoștință și se aprobă.

---

5 *ȘEDINȚA DELA 19 MAI 1945*

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

La ordinea zilei fiind ratificări pentru acceptarea de donațiuni și legate, d-l ANDREI RĂDULESCU face următoarea expunere asupra *Donațiunii d-lui Avocat George M. Alexandrescu.*

Prin actul de donațiune autentificat de Trib. Ilfov, Secția Notariat la Nr. 25.273 din 17 Mai 1945, d-l avocat George M. Alexandrescu donează Academiei Române suma de 5 000.000 (cinci milioane) lei, valoare nominală în rentă 5% Imprumutul Refacerii, pe care a depus-o la Casa de Depuneri pe numele Academiei Române cu recipisele Nr. 69.976/945 și 79 847/945, iar aceste recipise le-a depus la această instituție.

Actul de donațiune dispune ca Academia Română, cu suma donată va constitui un fond denumit: « *Fondul Jeana și George M. Alexandrescu* », care va produce un venit anual de 250.000 lei. Donatorul arată că intenționează să mărească în viitor acest fond.

Din venitul fondului donat, după deducerea cotei ce i se cuvine conform Statutelor sale, Academia Română este obligată să exexute următoarele:

a) Să plătească în fiecare an, la Sf. Petru, școalei primare mixte « Jeana și George M. Alexandrescu » din satul Lupueni-Băjenești, com. Băbana, jud. Argeș, prin conducătorul ei, suma de lei 45.000 în numerar, cu obligația din partea școalei, ca o treime din această sumă să o întrebuințeze pentru întreținerea școalei, o treime pentru premii școlare sau cumpărare de cărți pentru elevii meritoși ai acestei școale, iar ultima treime să o întrebuințeze pentru biblioteca ce a înființat-o pe lângă școala mai sus arătată.

Academia Română are toată libertatea de a mări sau micșora suma prevăzută sub acest punct, după elasticitatea venitului, să amâne un an sau doi plata acestei sume, ca să mărească cele două treimi ultime destinate premiilor și bibliotecii Treimea însă prevăzută pentru întreținerea școalei o va plăti regulat în fiecare an. De asemenea, Academia Română va avea dreptul, ca pentru premii și bibliotecă, să trimită direct cărți cu fond corespunzător dorințelor donatorului și după aprecierea Academiei, a căror valoare să acopere cele două ultime treimi menționate mai sus.

b) Să aloce din venitul fondului o sumă care să acopere cel puțin în parte, dacă nu se poate în total, cheltuelile de taxă școlară și internat ale unui elev sau eleve, absolvent al școalei mai sus arătate care va urma cursurile vreunei școale, fie de meserii, agricultură, pomicultură, etc., seminar sau școală normală, fie orice altă școală superioară pentru care candidatul va avea aptitudine și dorință să o urmeze. Această bursă se va da copilului cel mai bun la studii și purtare.

O comisie locală compusă din preotul satului, învățătorul respectiv și un sătean cu știință de carte din Comitetul școlar, va desemna Acade-

miei Române 3 elevi sau eleve dintre cei mai buni, iar Academia va acorda bursa cui va crede dintre cei trei candidaţi propuşi. La câţiva ani odată, dacă Academia ar avea un corespondent în jud. Argeş, sau un împuternicit al său special ca să prezideze comisia menţionată, donatorul s'ar simţi fericit ca prin aceasta să se dea un prestigiu şi un stimulent mai mult pentru acordarea bursei în chestiune.

c) Din venitul ce va mai rămânea se va da în fiecare an sau la câţiva ani odată, după cum va permite venitul fondului, premii în comunele Băbana, Groşii, Slătioarele, Richiţelele de Jos, Valea Ursului şi Drăganul din jud. Argeş, sătenilor cari vor avea gospodăriile cele mai îngrijite, lucerniere şi vite frumoase, grădinile cele mai bogate sau săteanului care ar fi transformat recolta lui de prune în prune uscate destinate alimentaţiei sau vânzării, *nu în ţuică.* Se va ţinea cont dacă săteanul candidat la acest premiu (un fel de premiu de virtute) a frecventat biblioteca şcoalei menţionate, dacă e cucernic şi dacă nu e cârcotaş, având procese penale cu consătenii lui.

Cercetarea candidaţilor o va face Comisiunea dela punctul *b)* de mai sus, care va prezenta Academiei Române trei până la cinci candidaţi sau dacă Academia găseşte mai practic şi e posibil, să delege pe cine va crede spre a culege aceste informaţiuni şi a propune candidaţii găsiţi buni spre premiare.

Aceste premii se vor putea da şi autorilor de lucrări cari tind să lumineze satele şi să îndrumeze pe săteni în toate sectoarele vieţii lor.

Donatorul arată mai departe că îndeplinind din timpul vieţii dispoziţiile din actul de donaţie, urmează implicit ca aceste dispoziţiuni care se găsesc trecute şi în testamentul său autentificat de Judecătoria ocol Ciochina, jud. Ialomiţa, sub Nr. 218/943, devin caduce.

Delegaţiunea Academiei prin deciziunea sa din 28 Martie 1945 pe baza împuternicirii date, a acceptat donaţiunea urmând a se face actele necesare pentru perfectarea ei.

Examinând clauzele acestui act, d-l ANDREI RĂDULESCU face propunere să se dea vot de ratificare asupra acceptării donaţiunii, ale cărei condiţii pot fi, fără dificultăţi, realizate de Academia Română.

— Propunerea se adoptă în unanimitate.

D-l ANDREI RĂDULESCU pune plenul în curent cu proiectul de donaţiune pe care d-l Inginer *Dumitru Furnica Minovici* ţine să o facă Academiei. Donaţia va consta din imobilul vecin cu Muzeul Municipiului Dr. Nicolae Minovici, dela Băneasa. Donatorul doreşte ca înainte de a da forma definitivă donaţiunii sale, într'un act autentic, să cunoască părerea Academiei, precum şi obiecţiile ce i s'ar putea face condiţiilor în care d-sa gândeşte să facă această donaţiune. Această consultaţie prealabilă are darul să înlesnească şi întocmirea unui act de donaţiune bun, şi acceptarea ei înseşi. D-l Andrei Rădulescu dă cetire actului respectiv formulat de d-l Inginer Minovici:

« Subscrisul Ing. Dumitru Furnica-Minovici, domiciliat în Bucureşti. Str. Dr. Nicolae Minovici Nr. 3, declar că dăruesc în mod irevocabil, Academiei Române, imobilul meu situat în Bucureşti, Str. Dr. Nicolae Minovici Nr. 3, împreună cu toate lucrurile aflătoare într'însul ce se găsesc trecute în alăturatul inventar ce face parte integrantă din prezentul act, în condiţiunile ce urmează:

1. Academia Română să întrebuinţeze imobilul dăruit drept o Casă de Recepţii şi şedinţe de primire a academicienilor români şi învăţaţilor străini. Ea va servi şi ca Muzeu.

Denumirea acestui locaş va fi: « Casa Academiei Române pentru Recepţii şi Muzeu donaţia Ing. Dumitru Furnica-Minovici ».

Subscrisul donator înţeleg a face această danie încă în vieaţă fiind — pentru a putea îndruma şi supraveghia modul în care va funcţiona acest aşezământ astfel după cum a făcut şi unchiul meu Prof. Dr. N. Minovici — cu muzeul de artă naţională situat lângă casa ce dăruesc, pentru a păstra astfel o tradiţie de fapte cu un înalt spirit de înţelegere şi dăruire pentru propăşirea culturii şi civilizaţiei în slujba colectivităţii,

2. Casa dăruită este proprietatea mea în baza actului de vânzare-cumpărare a terenului — în suprafaţă de 825 mp, şi a autorizaţiei de construcţie a Primăriei Municipiului Bucureşti cu Nr. 67 M din 2.4.1941, pe o suprafaţă de 255 m², construiţi, fiind concepută şi construită de mine donatorul, în scopul arătat mai sus.

Imobilul va fi folosit drept casă de recepţie a academicienilor români şi străini, astfel după cum mai toate Academiile din străinătate posedă în împrejurimile imediate a Capitalelor, şi unde academicienii au ocaziunea să-şi schimbe păreri într'un cadru liniştit şi sobru.

Găzduirea, indiferent de persoana sau personalitatea care ar fi, este interzisă.

Prin faptul că această casă posedă obiecte de artă (menţionate în inventar) Academia ar putea completa cu obiecte ce posedă în colecţiile ei precum: tablouri, tapiterii, cărţi vechi, legături de cărţi, etc., obiecte care s'ar încadra bine în stilul casei — adică între anii 1400—1800. Inţeleg ca această casă să fie folosită şi deschisă publicului, pentru a fi cercetată ca Muzeu.

Accesul publicului se va fixa de comun acord de către Academie şi de către donator atâta timp cât este în vieaţă iar după moarte, de către persoanele vizate în alineatul 9 şi 10 din art. 2.

Subscrisul donator, îmi rezerv dreptul ca în timpul vieţii mele, să adaug alte obiecte — înafară de cele donate prin prezentul act şi menţionate în inventarul anexat — eventual să modific cum voiu crede de cuviinţă aranjamentul interiorului imobilului şi să exercit administraţia şi custodia cum voiu crede de cuviinţă că ar fi mai bine, în interesul acestui aşezământ.

Prezenta donaţie o fac cu condiţia expresă şi rezolutorie ca în tot timpul vieţii, să fiu unicul administrator-custode al imobilului, cu dreptul

de folosință exclusiv pe tot timpul vieții mele în ceea ce privește încăperile dela etajul I, sufrageria și dependințele.

Subscrisul iau asupra mea datoria la Creditul Urban ce grevează imobilul.

Ințeleg ca după moartea mea, fie soția mea, fie în caz de refuz al său sau dacă nu aș mai fi căsătorit, în momentul morții d-na Rosalia Bradler domiciliată în Str. Brezoianu 29, să uzeze de drepturile de folosință ce mi le-am rezervat în tot timpul vieții lor.

Academia Română se obligă, ca după moartea mea, sau dacă subscrisul aș renunța la drepturile ce mi-am rezervat, persoana care va urma a locui în casă conform celor de mai sus — soția având dreptul de prioritate — să fie însărcinată cu custodia și administrarea Muzeului și întregului imobil. Custodia și administrarea se face de aceste persoane, așa cum s'a prevăzut mai sus că se fac și de subsemnatul.

După moartea uneia din persoanele sus vizate ca având dreptul de locuință și calitatea de administrator-custode în urma încetărei mele din vieață, va beneficia de aceste drepturi cealaltă persoană în vieață. In urma decesului ambelor, Academia va putea da locuință unei persoane care ar îndeplini funcțiunea de administrator-custode numită de Academie — însă acea persoană — în interesul conservării mobilierului: covoare, canapele, fotele, etc., va trebui să locuiască în cele două odăi și hall dela etajul II, care se va amenaja și care are și intrare separată. Persoana numită să fie o persoană matură, serioasă, care să aibă preocupări înalte, studii, scrieri, întru cât izolarea și cadrul în care ar trăi, ar contribui de sigur ca truda sa să fie recompensată.

In cazul când în ipoteza dela alineatul precedent Președintele Academiei Române sau Secretarul General al acesteia, ar dori să îndeplinească această funcțiune, donatorul este de acord, ca acesta să locuiască în micul apartament dela etajul I, dormitor, baie, antreu și intrare separată.

In sarcina Academiei Române dela data autentificărei prezentului act, sunt:

a) Plata salariului unui om de serviciu — care, pe timpul vieții donatorului iar după moartea mea a uneia din persoanele arătate mai sus, va fi ales și angajat de ei.

b) Eventualele reparații necesare imobilului — care de altfel fiind construit acum cinci ani — este în perfectă stare — pentru ca acesta să fie menținut în aceleași ireproșabile condițiuni ca și până acum.

Toate clauzele prezentului act sunt esențiale — donatorul rezervându-și dreptul ca în caz de neîndeplinirea uneia din ele să considere prezenta ca revocată de plin drept.

Făcut azi, data autentificărei în trei exemplare originale ».

D-l Președinte D. GUSTI care a fost însărcinat de Delegațiune să ia contact cu d-l M i n o v i c i, în vederea precizării ideilor, arată că, la început d-l M i n o v i c i ar fi vrut să destine acel imobil pentru un muzeu, însă a recunoscut că această realizare este grea și a rămas la punctul de vedere

ca să fie destinat pentru o casă de recepție. Sunt însă de făcut rezerve, întru cât întreținerea localului angajează fonduri din partea Academiei atât în prezent, cât mai ales în viitor, când localul ar rămânea pe seama Academiei.

D-l E. RACOVIȚĂ arată folosul pe care l-ar da un local destinat găzduirii învățaților străini și români sosiți în Capitală și își exprimă părerea de rău că proiectul de donațiune nu servește unui atare scop. Propune să se rețină pentru programul de activitate a Academiei ideea intemeierii unui asemenea cămin.

D-l ION I. NISTOR zice că gestul d-lui Inginer Minovici este laudabil și noi îl primim cu deosebită recunoștință. In forma însă în care ni se prezintă donația, ea ne apare fără vreun scop precis, în schimb se desemnează clar, pentru Academie, sarcini de ordin bănesc. Totuși să amânăm hotărîrea noastră și din propunerea d-lui coleg Racoviță, să urmărim ideea pentru înființarea unei case de găzduire a membrilor veniți din provincie i a învățaților străini, casă ce s'ar putea întemeia într'unul din imobilele donate Academiei în Capitală, contra plății chiriei. In acest sens d-sa face propunere ca Delegațiunea să examineze chestiunea.

— Se ia act.

D-l ANDREI RĂDULESCU se unește la propunerea d-lui coleg Nistor de a se amâna decizia cu privire la condițiile donațiunii d-lui Inginer Minovici, fixând ședința dela 25 Mai pentru reluarea discuțiunilor.

La ordinea zilei fiind propunerea pentru modificarea art. 41 din Regulamentul General, depusă în ședință dela 17 Mai curent, d-l Președinte D. Gusti dă cetire acestei propuneri, cu următorul cuprins:

> Articolul 41 din Regulamentul general, privitor la alegerea membrilor, prevede, în ultimul său alineat, că un candidat, *respins* la primele două scrutine, la care trebue să întrunească două treimi din numărul voturilor exprimate, să fie declarat ales la al treilea scrutin cu simpla majoritate a voturilor.
>
> Nicio motivare serioasă nu poate justifica această favoare acordată unui candidat *de două ori respins*. Ea are neajunsul de a crea în sânul savantului corp două categorii de aleși, după criterii total deosebite.
>
> De aceea, avem onoarea a propune modificarea acestui ultim alineat, și anume a frazei care-l încheie, rămânând ca și la al treilea scrutin candidatul să întrunească două treimi de voturi. Prin aceasta, Regulamentul s'ar pune în acord și cu Statutele Academiei Române.
>
> Acest ultim alineat ar avea deci următorul text:
>
> « Dacă la prima votare n'a întrunit acest număr de voturi, dar a avut cel puțin majoritatea, atunci votul se repetă. Și dacă nici la al doilea scrutin nu întrunește cele două treimi, dar a avut cel puțin majoritatea,

se va face un al treilea scrutin, în şedinţa următoare. Dacă nici la acest scrutin nu întruneşte cele două treimi, locul rămâne vacant».

N. Bănescu, Preotul Nicolae M. Popescu, G. Spacu, Andrei Rădulescu, Tr. Săvulescu, Ion I. Nistor, Emil Racoviţă, Victor Slăvescu.

D-l LUCIAN BLAGA se opune propunerii, arătând că în acest fel se vor ridica greutăţi de intrare în Academie, marilor personalităţi, în jurul cărora întotdeauna a fost şi va fi discuţie.

D-l Preşedinte D. GUSTI pune propunerea la votul cu bile.

— Drept rezultat al votului se constată că propunerea a fost adoptată cu 26 de voturi pentru, din 28 de voturi exprimate,— 2 fiind contra.

Se dă cetire şi propunerii d-lui Coleg, G-ral R. Rosetti făcută în şedinţa dela 15 Mai curent, de a se intercala un nou alineat la art. 26 al Regulamentului pentru Serviciile Academiei, între alineatele 4 şi 5, cu următorul cuprins:

«Funcţionarii şi oamenii de serviciu nu pot face cereri de cât pe cale ierarhică şi în termeni cuviincioşi. Cererile ce nu ar ţinea seama de aceste prescripţiuni, vor fi clasate, iar alcătuitorii lor vor fi notaţi în dosarele lor personale».

D-l ION I. NISTOR este de părere că e bine ca cererile să fie adresate pe cale ierarhică, însă să ne oprim aci. Celelalte considerente privind disciplina funcţionarilor, să fie suprimate.

D-l SILVIU DRAGOMIR se alătură la opinia d-lui coleg Ion Nistor pentru motivul că a vota texte pentru pedepsirea necuviinţei funcţionarilor, ar însemna a pune într'o lumină nefavorabilă autoritatea Instituţiei.

— Cu aceste amendamente, propunerea se votează cu 21 de voturi pentru, din 27 exprimate, în următoarea cuprindere:

«Funcţionarii şi oamenii de serviciu nu pot face cereri decât pe cale ierarhică».

La ordinea zilei fiind alegerea ca membru activ a d-lui *Iorgu Iordan*, la Secţiunea Literară, d-l Th. Capidan dă cetire următorului:

Raport asupra activităţii ştiinţifice a d-lui Prof. Iorgu Iordan.

D-l Prof. Iorgu Iordan, succesorul lui Alex. Philippide la catedră de limba română dela Universitatea din Iaşi, după ce mai întâi a fost profesor de limbile romanice la aceeaşi Universitate, este unul dintre eminenţii noştri filologi cu o bogată activitate ştiinţifică în domeniul filologiei române şi al linguisticei generale. Elev al lui Alex. Philippide şi al celebrului romanist W. Meyer-Lubke, d-l Prof. Iorgu Iordan, după studii îndelungate făcute la universităţile din Roma, Berlin şi Paris, a reuşit chiar din primele sale manifestări ştiinţifice să se impună ca un element de valoare în cercurile ştiinţifice din Ţară şi străinătate.

La început, activitatea d-sale s'a desfăşurat în domeniul filologiei române, publicând în 1921 *Diftongarea lui* e *şi* o *accentuaţi în poziţie* ă, e, un voluminos studiu asupra unor aspecte din fonetica limbii române, în care d-sa a arătat spirit critic şi stăruinţa de a găsi deslegarea unor probleme grele din evoluţia istorică a limbii noastre.

Cu doi ani înainte de aceasta (1919), d-l Prof. Iorgu Iordan a prezentat spre publicare Academiei Române, pe baza unui referat din partea d-lui Prof. Sextil Puşcariu, o voluminoasă lucrare asupra numelor geografice din România. Deşi admisă de Secţiunea Literară, ea n'a putut fi tipărită din cauza situaţiunii financiare precare în care se găsea atunci Academia Română, fapt care l-a determinat pe autorul ei să se adreseze unei edituri din străinătate. După o întârziere de câţiva ani, lucrarea a apărut în limba germană în 1924—1926, în două volume, sub titlul «Rumanische Toponomastik» în colecţia «Sammlung des romanischen Auslandsinstituts der Universitat Bonn» de sub conducerea Profesorului W. Meyer-Lübke. Socotesc că-i inutil să subliniez valoarea acestei interesante opere, care reprezintă prima încercare la noi, de a trata sistematic şi pe baza principiilor în vigoare, numele topice româneşti. Aci relevez numai interesantele observaţii pe care autorul le face în introducerea lucrării, observaţii de ordin linguistic, etnologic, dar mai ales psihologic, ultimele referitoare la felul cum Românii din toate vremurile au înţeles să-şi eticheteze aşezările lor de pe întreg teritoriul vechiului regat.

După aceste două lucrări iniţiale, d-l Prof. Iorgu Iordan şi-a extins activitatea sa în domeniul romanic, publicând la începutul anului 1924, în limba germană, într'un volum festiv închinat Profesorului Wilhelm Streitberg, un studiu tratând despre starea linguisticei romanice din epoca ce a urmat imediat după primul războiu mondial, stăruind în particular asupra şcoalei idealiste a Profesorului Karl Vossler. Simpla constatare că d-l Prof. Iorgu Iordan, abia la începutul activităţii sale ştiinţifice, a fost primit să colaboreze la un volum omagial închinat unui învăţat de valoarea Profesorului Wilhelm Streitberg, ajunge să ne arate reputaţia de care d-sa se bucura încă de atunci în lumea ştiinţifică din străinătate. Incurajat de aprecierile binevoitoare ale învăţaţilor de specialitate, după un interval de câţiva ani, d-l Prof. Iorgu Iordan dând studiului amintit o desvoltare mai mare, a publicat lucrarea intitulată «Introducere în studiul limbilor romanice (Iaşi 1932). Această nouă lucrare a fost întâmpinată în Ţară şi străinătate cu dări de seamă atât de favorabile încât, după câţiva ani dela apariţie, ea a fost tradusă în limba engleză, iar acum se pregăteşte publicarea ei în limba spaniolă.

In acelaşi an d-l Iorgu Iordan este numit Director al Institutului de filologie română «Alex. Philippide» în care calitate a început să publice un Buletin din care au apărut nouă volume. Al zecelea este în curs de apariţie. O simplă răsfoire a acestor volume, arată bogaţia şi varietatea problemelor tratate de d-sa şi colaboratorii d-sale.

Dintre celelalte lucrări ale d-lui Prof. I o r g u I o r d a n, relevez studiul « *Literaturile romanice în raporturile lor reciproce* » (1927), o schiță de istorie literară comparată; « *Unamuno și noul spirit spaniol* » (1935), în care autorul a încercat să stabilească în ce măsură se reflectează în operele acestui mare gânditor temperamentul și mentalitatea poporului spaniol; « *Gramatica limbii române* » apărută în 1937; o reușită expunere descriptivă pentru orientarea unui cerc mai larg în studiul limbii noastre; « *Don Quijote* » (1941), în care autorul face o prezentare generală cu interpretări de amănunte personale, în fine « *O gramatică a greșelilor* » (1943), tratând despre abaterile dela normele gramaticale, cu explicațiile necesare.

In anii din urmă, d-l Prof. I o r g u I o r d a n s'a ocupat cu problemele de stilistică. Rezultatul acestor preocupări se pot vedea acum în ultima sa lucrare « *Stilistica limbii române* » (1944), un impozant volum de 400 p. cules cu literă « petit ». Deși încă nu se cunoaște părerea învățaților de specialitate, totuși, ținând seamă de aprecierile de care s'au bucurat până acum lucrările sale, putem prevedea primirea favorabilă ce i se va face, mai ales că, în opoziție cu încercările de stilistică estetică ce s'au făcut adesea în limba noastră, d-sa a atacat, pentru întâia dată și cu competență, problema stilisticei linguistice, înțelegând prin aceasta mijloacele de expresie din punctul de vedere al conținutului lor afectiv, pe care le întrebuințează o întreagă colectivitate, fără referire la efectele de natură estetică.

Toate aceste realizări reprezintă, firește, numai lucrările mai mari. Inafară de ele, d-l Prof. I o r g u I o r d a n a publicat o lungă serie de studii și articole în Buletinul Institutului de filologie română « Alex. Philippide » și în alte reviste și publicațiuni literare și de specialitate. De asemenea d-sa a colaborat la marile reviste din străinătate ca Zeitschrift für romanische Philologie, Zeitschrift für Ortsnamenforschung, Revue de linguistique romane și altele. Insist să subliniez participarea d-sale la activitatea științifică din străinătate, pentru ca în felul acesta a reușit să-și câștige reputația și valoarea de care se bucură astăzi printre învățații de specialitate.

— Se procede la votarea cu bile. Drept rezultat al votului se constată că, din 28 de voturi exprimate, d-l I o r g u I o r d a n a întrunit 18 voturi, 10 fiind contra.

— Neîntrunind 2/3 din voturile exprimate, conform Statutelor, votul se va repeta în ședința următoare.

— Se procede și la alegerea de membru activ a d-lui Arhitect *Petre Antonescu*, la Secțiunea Literară.

D-l MIHAIL SADOVEANU dă cetire următoarei propuneri:

D-l P e t r e A n t o n e s c u, fost rector al Academiei de Arhitectură, este o personalitate de mult cunoscută în lumea noastră artistică.

In anii trecuți, cu prilejul schimbării Statutelor Academiei, modificându-se compoziția Secțiunii Literare, au fost introduși în mod expres

şi reprezentanţi ai artelor. Secţiunea s'a gândit din primul moment ca, alături de reprezentantul artei muzicale în al picturii, să fie introdus şi un membru al artei plastice, avându-se în special în vedere d-l Petre Antonescu.

Cu tot sporul de locuri, nu ne-a fost cu putinţă să ne îndeplinim acest gând decât treptat, în anii succesivi, alegând, pe rând, pe d-nii George Enescu şi George Petraşcu. Spre a da însă satisfacţie reprezentanţilor artelor plastice, a fost ales ca membru onorar d-l arhitect Petre Antonescu, pe baza unui raport în care sunt înserate meritele sale de ordin pur artistic, aşa precum s'ar fi menţionat în orice raport pentru un membru activ.

Citim în adevăr, în acest raport, următoarele aprecieri: « D-l Petre Antonescu e autor al unui număr însemnat de clădiri monumentale Izbutind să reînvie tradiţia arhitecturii naţionale, el este un animator al aşa numitului stil românesc, pe care a ştiut să-l adapteze cerinţelor moderne. Când însă menirea şi ambianţa o cer, el este păstrătorul liniei clasice, ca în grandioasa clădire a nouei Facultăţi de Drept şi în Şcoala română dela Roma, care face cinste arhitecturii române în străinătate ».

La alegerea sa ca membru onorar, d-l Petre Antonescu a întrunit aproape unanimitatea. Revenind asupra dorinţei sale de a-l chema printre membrii activi, Secţiunea Literară, în şedinţa dela 15 Mai acest an, l-a votat pe d-l Petre Antonescu în unanimitate (opt voturi), cerând plenului să binevoiască a ratifica această alegere de mult dorită.

P. S. — Cum rezultă din cuprinsul art. 44, al Statutelor noastre, d-l Petre Antonescu dându-şi adeziunea sa când a fost ales membru onorar, nu mai este necesar să-şi repete scrisoarea.

— Drept rezultat al votului se constată că, din 28 de voturi exprimate, d-l Arhitect Petre Antonescu a întrunit 23 de voturi, 5 voturi fiind contra.

D-l Preşedinte D. GUSTI constată că d-l Arhitect Petre Antonescu a întrunit numărul statutar de 2/3 de voturi din numărul membrilor prezenţi, şi-l proclamă ales membru activ al Academiei Române, la Secţiunea Literară, în locul regretatului coleg Liviu Rebreanu.

Procedându-se la alegeri de membri corespondenţi, d-l C. RĂDULESCU-MOTRU dă cetire următorului *raport despre activitatea d-lui Prof. Panaitescu-Perpessicius:*

D-l Dumitru Panaitescu, cunoscut ca scriitor sub numele de Perpessicius, este în momentul de faţă profesor de limba română la liceul « Matei Basarab » din Bucureşti, şi din Decemvrie 1944 îndeplineşte funcţiunea de inspector general al Invăţământului secundar. Este născut la anul 1891 în Brăila. Şi-a făcut studiile universitare la Facultatea de litere, secţia filologia romanică, din Bucureşti, pe care le-a terminat în 1914. Intre anii 1915—1919 a fost funcţionar la Biblioteca Academiei române, în care calitate a avut prilejul să-şi adâncească cunoş-

tințele câștigate în domeniul limbii și literaturei române, prin cercetarea prețioaselor publicații ale instituției pe care o servea, așa cum s'a întâmplat la mulți alți funcționari ai Academiei române, dintre care unii au ajuns a fi și membrii acesteia.

Cu începere din 1923, d-l Perpessicius s'a dedicat criticei literare. Are deci în urma sa o carieră neîntreruptă de 22 ani în cursul căreia a cercetat cu o înțelegere plină de însuflețire fenomenul literar contemporan. Cele patru volume de *Mențiuni critice* (Primul la Casa Școalelor 1928; celelalte la Fundația Regele Mihai I 1934—1938) dau mărturie de o mare pasiune literară, în serviciul căreia a pus un temperament de artist, unit cu o răbdare de benedictin. Profesiunea sa de credință, intitulată: « In tinda unei registraturi » (Mențiuni critice I) respinge dogmatismul, pe care-l înlocuește cu vibrația emotivă, și sună astfel: « Dacă blamul va fi de multeori surâzător, în loc să fulgere a spaimă, ca în Apocalipsă, entusiasmului meu însă nu-i voiu pune frâu, ci slobod îl voiu lăsa să măsoare zorile... Deci voiu căuta întotdeauna să adaptez entusiasmului meu o cutie de resonanță în care să vibreze emoția pe care o dă opera de artă...». Un alt element care reiese din cunoașterea structurii complexe a criticului Perpessicius este impresionismul liric, intim și delicat. El se simte mai ales în versurile sale din *Scut și targă*, poezii de războiu (1926) și *Itinerar sentimental* (1932). Provenit din poezie, d-l Perpessicius este comentatorul ideal al lirismului nostru modern. In colaborare cu regretatul Ion Pillat, membru corespondent al Academiei Române, a dat *Antologia poeților de azi* (2 volume, Editura Cartea Românească 1925—1928). A mai publicat: *opera* (poezii și postume) a lui *Mateiu I. Caragiale; De la Chateaubriand la Mallarmé*, antologie de critică franceză (1938); *Dictando divers* I (1940); *Jurnal de lector* (1944) și altele, dovedindu-se astfel ca unul dintre cei mai productivi scriitori.

Dar scrierea care a impus pe d-l D. Panaitescu-Perpessicius în atenția publicului nostru de elită și tuturor specialiștilor în materie de critică literară este ediția critică a operei lui Mihai Eminescu, — M. Eminescu, *opere*, — din care au apărut până astăzi trei volume, cu poeziile tipărite în timpul vieții lui Eminescu; introducere, note și variante, iar al patrulea volum cu poeziile postume se află în manuscris. Această lucrare, de plină maturitate a d-lui Perpessicius, editată de Fundația Regală pentru literatură și artă, a fost, dela primul volum, tipărit în 1939, socotită ca un falnic monument al culturii noastre naționale, din punctul de vedere al erudiției, al judecății critice și al execuției tehnice cărturărești. Și ca atare o socotim și noi. In adevăr, despre M. Eminescu, ca poet s'a scris mult în decursul ultimilor 50 de ani, și s'a scris de către tot felul de publiciști, competenți și necompetenți; n'a fost literat de specialitate, sau chiar simplu amator de literatură care să nu-și fi spus părerea despre poeziile lui Mihai Eminescu, și cu toate acestea până acum șase ani n'a existat o lucrare scrisă din care să vedem în mod lămurit geneza și tehnica versurilor lui Eminescu; filiațiunea motivelor

inspiraţii sale, aşa cum ne face să le vedem lucrarea d-lui Perpessicius. Prin compararea variantelor diferitelor poezii şi a datelor în care poeziile au fost scrise de Eminescu, d-l Perpessicius ajunge să restabilească aceea ce este autentic şi aceea ce a fost adăugat în urmă de diferiţi editori ai lui Eminescu; căci Eminescu a avut parte de numeroşi editori, dintre care unii din prea mult zel, alţii, din ignoranţă şi-au permis corectări şi suprimări care n'au făcut decât să falsifice originalitatea operei lui M. Eminescu. Mulţumită muncii d-lui Perpessicius avem astăzi în sfârşit o ediţie critică a poeziilor lui Eminescu, lucrată după regulile severe ale criticei ştiinţifice, sau ale criticei istorice, după cum îşi numeşte însuşi d-l Perpessicius metoda sa de lucru. In această ediţie să găsesc unite la un loc, în mod armonios, erudiţia documentară şi ascuţimea judecăţii. Este ediţia fundamentală pe care se vor sprijini toţi câţi pe viitor vor avea să studieze şi să explice opera poetică a lui Mihai Eminescu.

Secţiunea Literară propunând pe d-l Dumitru Panaitescu-Perpessicius ca membru corespondent, intenţionează nu atât să-i consacre meritele, căci meritele sale sunt de multă vreme consacrate prin buna apreciere pe care i-au arătat-o numeroşii specialişti în domeniul literaturii române, începând cu aceea a lui N. Iorga, consemnată în *Analele Acad. Române*, *Memoriile Secţ. Literare* pe anul 1939, cât mai de grabă intenţionează să-şi asocieze, în mod mai strâns, colaborarea unui critic literar, care prin înţelegerea şi metoda, cu care a cercetat operele noastre literare s'a dovedit a fi un element de mare folos pentru îndeplinirea obligaţiilor impuse de Statute Secţiunii Literare a Academiei Române.

15 Mai 1945.

— Se procede la votul cu bile şi drept rezultat al votului se constată că din 29 de voturi exprimate, d-l Perpessicius a întrunit 21 de voturi, — voturi fiind contra.

D-l Preşedinte D. GUSTI constată că d-l D. Panaitescu-Perpessicius a întrunit numărul statutar de voturi şi îl proclamă membru corespondent al Academiei Române, la Secţiunea Literară.

D-l LUCIAN BLAGA dă cetire următorului *raport despre activitatea ştiinţifică a d-lui Prof. Emil Petrovici:*

Intre linguiştii noştri de astăzi, d-l Emil Petrovici (născut în Toracul Mic, Jugoslavia, la 1898) este unul din cei mai pătrunzători, de o vastă bogăţie de idei, şi cel mai bun slavist român.

Elev al marilor maeştri francezi, Rousselot, Gilliéron, Meillet şi Vaillant, d-l Emil Petrovici a mărit ştiinţa noastră linguistică cu o serie de studii în care, ca şi maeştrii săi, nu-s'a mărginit niciodată numai la prezentarea, pe cât de completă pe atât de sistematică, a subiectelor tratate, ci, pe lângă concluziunile de ordin mai local şi particular, a ştiut întotdeauna să scoată toate concluziunile de ordin general linguistic.

Ca elev al Abatelui Rousselot, creatorul foneticei experimentale, d-l Emil Petrovici ne-a dat, în acest domeniu, câteva studii model, între care, « De la nasalité en roumain » (Cluj, 1930) este întâia lucrare a unui fonetician român, în care o chestiune de fonetică românească e ridicată şi tratată ca problemă de fonetică generală.

Ca elev al marelui Gilliéron, creatorul geografiei linguistice, d-l Emil Petrovici este autorul vastei lucrări care e « Atlasul Linguistic Român II », din care se găseşte acum sub presă al treilea volum, precum şi autorul celor mai subtile studii de interpretare geografic-linguistică a fenomenelor limbii noastre

Elevul lui Meillet şi Vaillant, d-l Emil Petrovici este astăzi cel mai bun slavist român In acest domeniu, domnia sa este chiar un mare inovator. Intr'o serie de studii fundamentale apărute în volumele din urmă ale « Dacoromaniei », buletinul Muzeului Limbii Române, d-l Emil Petrovici arată cu o uimitoare bogăţie de probe, mai ales lexicale şi toponimice, că cele mai multe elemente vechi slave din limba română le datorim Slavilor care se aşezaseră, începând cu primele secole ale evului mediu, printre noi, aici în Dacia, — « Dacoslavilor », cum îi numeşte domnia sa —, Slavi care, la venirea, în aceste părţi, a Ungurilor, erau în cea mai mare parte asimilaţi de noi. D-l Emil Petrovici dovedeşte că aceste elemente vechi slave din limba română constitue una din cele mai importante dovezi ale continuităţii noastre în Dacia.

Alături de studiile de linguistică, d-l Emil Petrovici a mai dat, ca fruct suplimentar al îndelungatelor şi obositoarelor sale anchete pentru « Atlasul Linguistic », câteva remarcabile contribuţiuni pentru cunoaşterea folklorului nostru: « Folklor din Valea Almăjului » (1935), « Folklor dela Moţii din Scărişoara » (1939), « Note de folklor dela Românii din Valea Mlavei » (1942), etc.

Pentru aceste motive Secţia literară are deosebita cinste de a propune alegerea d-lui Emil Petrovici ca membru corespondent al Academiei Române în locul rămas vacant prin moartea regretatului Rădulescu-Pogoneanu.

— Procedându-se la votul cu bile, drept rezultat al votului se constată că d-l Emil Petrovici, din 28 de voturi exprimate, a întrunit 16, 12 voturi fiind contra.

Intru cât d-l Petrovici nu a întrunit numărul statutar de 2/3 de voturi din voturile membrilor prezenţi, conform Statutelor, votul se va repeta în şedinţa următoare.

D-l TRAIAN SĂVULESCU ceteşte procesul-verbal al Secţiunii Ştiinţifice, încheiat în şedinţa dela 18 Mai a. c.:

Secţiunea deliberând asupra acordării premiilor pe anii 1944 şi 1945, pe baza rapoartelor prezentate, hotărăşte să se supună plenului spre aprobare următoarele:

A) *Anul 1944*

I. *Premiul Oroveanu de 70.000 lei.*

S'au prezentat 8 lucrări cu conținut medical. Premiul va fi acordat în parte pentru următoarele lucrări:

1. Dr. *C. C. Iliescu,* Infarctul miocardiac prin tromboza coronariană, 94 p., București 1943, Raportor M. C i u c a, 15 000 lei.

2. Dr. *G. Stroescu,* Neue Beitrage zur Pathogenese der progressiven Paralyse auf Grund von Spirochatenuntersuchungen. Archiv fur Psychiatrie, vol. 116, p. 301—315, 1943 Raportor Dr. N. I o n e s c u - Ș i ș e ș t i, 15.000 lei.

3. Dr. *Dorin Dumitrescu,* Sistemul aortic superior. București 1943. Raportor Dr. D. D a n i e l o p o l u, 15 000 lei.

4. Prof. *G. Băltăceanu* și Dr. *C. Vasiliu,* Vitamina A und Kreislauapparat, București 1943. Raportor C. P a r h o n, 15.000 lei.

5. Dr. *A. Pop,* Elemente de chirurgie. Manual pentru studenți și medici practicieni. Sibiu, 1943, 856 p. 754 fig. Raportor F. R a i n e r, 5 000 lei.

6. Dr. *Grigorescu* și *Tristan Iacob,* Neuropatologie de războiu. Sibiu, 1943. Raportor Dr. I o n e s c u - Ș i ș e ș t i, 5.000 lei.

II. *Subvenția trienală C. Chiru de 20.000 lei.*

S'a prezentat o lucrare. Nu a fost premiată.

III. *Premiul Statului Lazăr de 50.000* lei.

S'au prezentat 9 lucrări cu caracter științific. Premiul s'a acordat în parte pentru următoarele 2 lucrări:

1. *N. Alaci,* Nouveaux domaines de recherches en Trigonométrie quadratique. Timișoara, 1942. Raportor D. P o m p e i u, 40.000 lei.

Ing. *A. Bunescu,* Tehnologie grafică, București, 1943, Raportor N. V a s i l e s c u K a r p e n, 10.000 lei.

Se acordă mențiunea pentru lucrările:

1. *Ion G. Popescu,* Lumea electronilor, București 1943. Raportor, H. H u l u b e i.

2. Ing. *Aurel Persu,* Priviri noui ce rectifică și simplifică studiul mecanicei. București, 1943. Raportor, D. P o m p e i u.

IV. *Premiul Ilie R. Boroșiu de 5 000 lei.*

S'a prezentat o lucrare de medicină chirurgicală. Nu a fost premiată.

V. *Premiul V. Adamachi de 5.000 lei.*

S'a prezentat o lucrare. Nu a fost premiată.

VI. *Premiul Dr. Calistrat Grosovici de 5 000 lei.*

S'a prezentat o lucrare care a fost premiată:

Constantin Velican, Le dispositif propulseur de la surrénale, București, fără an, 5.000 lei.

VII. *Premiul Alexandru Bodescu de 2.000 lei,* cu subiectul dat: « Contribuțiuni la studiul ecuațiilor cu derivate parțiale ». S'au prezentat 2 manuscrise:

1. Lucrarea în manuscris cu motto «Mundum regunt numeri» 45 p. Comisiunea compusă din d-nii: D. Pompeiu, N. Vasilescu Karpen, S. Stoilov, propune să fie premiată cu premiul integral, 2.000 lei.

2. Lucrarea în manuscris cu motto «Corvin» 12 p. se menţionează. Autorii acestor lucrări vor fi invitaţi să-şi revadă textele, pentru anumite completări şi apoi lucrările vor fi inserate în lucrările Academiei Române.

B) *Anul 1945*

I. *Premiul I. Oroveanu de 70.000 lei.*

S'au prezentat 5 lucrări medicale. Premiul a fost acordat în parte pentru următoarele lucrări:

1. *Radu Vlădescu*, Laptele şi controlul sau igienic. Bucureşti, 1944. Raportor C. Ionescu-Mihăieşti, 15 000 lei.

2. Dr. *N. Nasta* şi *I. Gologan*, Primo-infecţiunea tuberculoasă la adult. Bucureşti, 1944. Raportor M. Ciucă, 15.000 lei.

3. *Claudian I.* şi *N. Gruia Ionescu*, Pelagra. Patologie, Sociologie, 823, p. 1944. Raportor C. Parhon, 15.000 lei.

4. *Th. Burghele*, Vitaminele în chirurgie. Studiu clinic. Bucureşti, 1944. Raportor C. Parhon, 15.000 lei.

5. Dr. *M. Teşoiu*, Osteomielita. Anatomie, Clinica, Terapeutica, 417 p. Bucureşti. Raportor C. Ionescu-Mihăieşti, 10.000 lei,

II. *Premiul Dr. Em. Riegler de 12.000 lei.*

S'a prezentat o singură lucrare care nu a fost premiată.

— Se ia act şi se aprobă.

---

6. *ŞEDINŢA DELA 21 MAI 1945*

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l Preşedinte aduce la cunoştinţă că d-l Mareşal al Palatului ne-a comunicat că Majestatea Sa Regele a binevoit să accepte ziua de 28 Mai curent, pentru şedinţa solemnă a recepţiunii colegului nostru P. S. S. Episcopul Nicolae Colan, pe care o va prezida.

Punându-se chestiunea ţinutei la acea şedinţă solemnă, după o discuţie la care iau parte d-nii Th. Capidan, N. Bănescu, Ion I. Nistor, Lucian Blaga, Silviu Dragomir, Andrei Rădulescu şi Em. Racoviţă, se decide a se respecta regulamentul, care obligă portul uniformei de academician la şedinţele solemne pentru recepţiunea noilor membri, pentru acei dintre domnii colegi care au uniformă.

Ca decoraţii, se va pune aceea a *meritului cultural.*

D-l Preşedinte D. GUSTI, în ziua de astăzi a S-ţilor Impăraţi Constantin şi Elena, face calde urări colegilor Dr. Constantin Parhon, C.

Rădulescu-Motru şi colegului corespondent C. Ionescu-Mihăieşti, cu prilejul zilei onomastice.

In altă ordine de idei, d-l Preşedinte D. GUSTI, semnalând prezenţa între noi a d-lui coleg Arhitect Petre Antonescu, pe care în atâtea rânduri am avut ocazia a-l vedea în această incintă participând la lucrările noastre ca membru de onoare, îl salută acum pentru întâia oară ca membru activ, care are de reprezentat în Secţiunea Literară, vastul domeniu al artei în special însă al arhitecturii, pe care a ilustrat-o prin importante lucrării Ne bucurăm a-l vedea între noi, pentrucă cunoaştem în noul coleg un colaborator activ dela cunoştinţa şi luminile căruia vom avea larg de beneficiat, mai ales acum când ne aşteptăm la o eventuală transformare a localului Fundaţiunii Dalles, într'o clădire mai mare şi când perspectiva unui palat al Academiei Române poate reînvia, dar care în niciun moment nu ne-a părăsit. Marea sa personalitate va fi pentru Academia Română o garanţie solidă şi un sprijin de mare eficacitate în realizarea lucrărilor de acest gen.

D-l Arhitect PETRE ANTONESCU mulţumeşte cu căldură domnilor colegi şi Academiei de a-l fi chemat mai aproape de dânşii din locul de membru de onoare cu care-l învrednicise Academia de mai multă vreme. Această alegere face loc în Academie unei arte care are o adâncă legătură cu trecutul nostru, cu pământul, cu realităţile noastre autohtone. Păşind ca membru activ în această incintă, d-sa îşi exprimă dorinţa să rămână legat de interesele superioare de cultură ale Academiei Române.

D-l N. BĂNESCU ceteşte procesul-verbal încheiat de Secţiunea Istorică în şedinţa dela 19 Mai curent, privind alegerea comisiunilor pentru acordarea premiilor şi alegerile de membri corespondenţi în acea Secţiune:

La ordinea zilei alegerea Comisiunilor pentru acordarea premiilor viitoare şi alegerea membrilor corespondenţi, în locurile vacante.

1. Secţiunea desemnează ca membru în comisiunea bibliotecii pe Pr. N. Popescu.

2. In comisiunea *Premiului Năsturel* din 1946, desemnează următorii trei membri: P. S. Episcop Colan, P. P. Negulescu şi I. Lupaş

3. Se desemnează trei membri în comisiunea pentru examinarea manuscriselor ce se vor prezenta la concursul *Premiului Statului G. Asachi* de 50.000 lei, din 1946, cu subiectul: « Circulaţia monetară pe teritoriul Daciei dela retragerea legiuirilor până la întemeierea Principatelor: I. Nistor, S. Dragomir şi N. Bănescu.

Pentru examinarea manuscriselor la concursul *Premiului Principesa Alina Ştirbei*, de 8.500 lei, din 1946, se desemnează o comisiune compusă din P. S. Episcop Colan, Pr. N. Popescu şi I. Lupaş.

5. Pentru examinarea manuscriselor la concursul *Premiului Ioan C. Mihail* de 50.000 lei, din 1946, se desemnează următorii trei membri ai Comisiei: A. Lăpĕdatu, V. Slăvescu, Gh. Brătianu.

Se procedează apoi la alegerea celor 6 membri corespondenţi în locurile vacante.

La discuţia generală, d-l Andrei Rădulescu ţine să atragă atenţia că trei din aceste locuri ar terbui rezervate specialiştilor dreptului, ele corespunzând chiar vacanţelor produse de dispariţia celor trei jurişti.

1. Pentru locul lăsat de I. Andrieşescu se propun d-nii *Teofil Sauciuc Săveanu* şi *C. Daicoviciu*. Cel dintâi a obţinut, la prima votare, 12 voturi; urmând a fi propus plenului; al doilea a obţinut 1 vot.

2. Pentru locul regretatului M. Djuvara se propune d-l Consilier *Al. Costin*, care întruneşte 12 voturi, unul fiind anulat. D-sa va fi propus plenului, raportor d-l A. Rădulescu.

3. In locul lăsat de V. Erbiceanu, se propun 2 candidaţi: Anibal Teodorescu şi G. Sofronie. La primul scrutin se constată rezultatul următor: A. Teodorescu 6 voturi, Gh. Sofronie 4, anulate 3.

La al doilea scrutin obţin: A. Teodorescu 9 voturi, Gh. Sofronie 1, anulate 3. D-l Anibal Teodorescu va fi propus plenului, raportor d-l A. Rădulescu.

4. In locul lăsat de C. Stoicescu, se propune d-l Gh. Fotino, care obţine unanimitatea celor 13 voturi. Va fi propus plenului cu raportul d-lui Al. Lăpědatu.

Pentru locul lăsat de d-l Gh. Brătianu, prin alegerea sa de membru activ, se propun următorii candidaţi: Victor Bădulescu, V. Papacostea, I. D. Ştefănescu, C. Caradja şi I. Ionaşcu.

5. Primul scrutin a dat acest rezultat: V. Bădulescu 6 voturi, V. Papacostea 2, I. D. Ştefănescu 2, I. Ionaşcu 3.

La al doilea scrutin s'a constatat următorul rezultat: V. Bădulescu 5 voturi, V. Papacostea 3, I. D. Ştefănescu 2, I. Ionaşcu 3.

La al treilea scrutin obţin V. Bădulescu 10 voturi, V. Papacostea 2, I. Ştefănescu 1. Dl. V. Bădulescu ca fi propus plenului, raportor d-l V. Slăvescu.

Pentru locul lăsat de G. Popa-Lisseanu se propun d-nii Nicolae Petrescu şi V. Papacostea. Dl. N. Petrescu a obţinut, la primul scrutin 9 voturi, d-l Papacostea 4. Dl. Petrescu va fi propus votului plenului, raportor d-l D. Gusti.

— Se ia act şi aceste alegeri se vor supune votului plenului după scurgerea termenului regulamentar.

D-l TRAIAN SĂVULESCU ceteşte următorul proces-verbal încheiat de Secţiunea ştiinţifică în şedinţa sa dela 19 Mai:

La ordinea de zi propunerile Secţiunii pentru alegerea a 5 membri activi în locurile vacante prin decesul regertaţilor colegi I. Inculeţ, I. Simionescu, Petre Bogdan, Gr. Antipa şi L. Mrazec.

Procedându-se la vot în conformitate cu dispozițiunile art. 22—25 din Statute și 40—41 din Regulamentul General, Secțiunea propune următoarele persoane a fi alese:

1. Prof Dr. C. Ionescu Mihăiești în locul lui I. Inculeț, cu 9 voturi din cele 10 exprimate.

2. Prof. S. Stoilov în locul lui Petre Bogdan cu 9 voturi din cele 10 exprimate.

3 Prof. Em. Teodorescu în locul lui I. Simionescu, cu 9 voturi din cele 10 exprimate.

Și cu această ocaziune Secțiunea constată că numărul membrilor Secțiunii Științifice este prea redus față de mulțimea specialităților care trebuesc să fie reprezentate în Academia Română și cere să se aibă în vedere acest lucru la o eventuală modificare a Statutului și Regulamentului.

Pentru propunerile ce urmează a se face în vederea completării celorlate locuri vacante Secțiunea se va întruni și va decide în ședința de Luni 21 Mai a. c.

— Se ia act și aceste alegeri se vor supune votului plenului după scurgerea termenului regulamentar.

La ordinea zilei fiind repetarea votului pentru alegerea d-lui Prof. Iorgu Iordan ca membru activ la Secțiunea Literară, d-l Th. Capidan, ținând seama că lipsesc mai mulți domni colegi și că d-l coleg C. Rădulescu-Motru l-a rugat să propună plenului amânarea pentru mâine a acestei votări spre a lua și d-sa parte, face propunere să se amâne această lucrare cu atât mai mult cu cât regulamentul nu interzice asemenea amânări.

— După o discuție la care iau parte domnii D. Gusti, Al. Lăpědatu, Ion I. Nistor și P. P. Negulescu, se pune la vot propunerea de amânare și se adoptă.

La ordinea zilei fiind ratificarea *Regulamentului Consiliului Național de Cercetări Științifice*, d-l Președinte D. GUSTI zice că fiind vorba de o ratificare, urmează ca regulamentul să nu se mai citească și să se voteze pe articole, ci în bloc.

Dat fiind însă că la întocmirea acestui regulament n'a putut lua parte stimatul nostru coleg d-l Em. Racoviță, care, alături de regretatul Ludovic Mrazec, este promotorul și inițiatorul înființării în țară a Consiliului Național de Cercetări Științifice și a cărui părere cu privire la acest regulament ne este tot pe atât de necesară, pe cât va fi de respectată, d-l Președinte roagă pe d-l coleg Racoviță să ia cunoștință de cuprinsul regulamentului și să ne arate ce poate rămânea și ce poate fi modificat din textul său. D-sa știe dintru început, că este o deosebire între noi și între părerea d-lui coleg Racoviță, care a susținut și crede că un Consiliu Național de Cercetări pentru a fi eficace, trebue să fie o instituție dependentă de Stat, iar nu de Academie. Noi am crezut din contra că acest organism este

necesar să ia naştere din sânul Academiei, ca organ al ei, cu concursul Statului.

D-l ION I. NISTOR este de părere ca, afară de părerea pe care are a şi-o exprima d-l coleg Racoviţă, să nu se mai facă nicio discuţie, ci să se treacă direct la ratificare.

D-l Dr. EM. RACOVIŢĂ socoteşte că un Consiliu Naţional de Cercetări Ştiinţifice nu poate da rezultate dacă nu este o chestiune de guvern, ci una academică. Faţă de această opinie, d-sa cere dreptul să se abţină dela vot.

D-l D. CARACOSTEA propune amânarea votului pentru ratificare, pentru ca între timp să ia cunoştintă de regulamentul Consiliului şi domnii colegi care n'au putut lua parte la întocmirea şi votarea lui, ca P. S. Episcopil Colan, d-nii Lucian Blaga şi Silviu Dragomir.

— Propunerea se aprobă.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU dă cetire următorului *Raport asupra mersului Fundaţiunii « Ioan I. Dalles » în anii 1943—1944 şi 1944—45:*

Cu unele rare excepţiuni, expoziţiunile artelor plastice, conferinţele, concertele, etc., ţinute săile în Fundaţiunii « Ioan I. Dalles », au loc, de obiceiu, în cursul lunilor Octomvrie—Iunie. Sălile pentru expoziţiuni sunt cerute şi angajate de artişti încă din vara anului respectiv şi în bună parte este cerută din vreme şi sala de conferinţe, mai ales dacă conferinţele sau concertele se desfăşură în cicluri organizate în timp de diferite asociaţiuni culturale sau muzicale ori de Universităţi sau Atenee populare.

In aceşti doi ani — deşi ani de războiu, în care persepectivele unei producţii culturale şi artistice le socotim, principial, reduse, — activitatea Fundaţiunii s'a început totuşi în Octomvrie 1943 sub semnul celor mai bune auspicii.

Ea s'a continuat în condiţiuni mulţumitoare din Octomvrie acel an până la Aprilie 1944, când a trebuit să fie oprită pentru a evita dezastrele atacurilor aeriene începute şi continuate după aceea până la săvârşirea actului istoric dela 23 August 1944. De altfel, o asemenea activitate nu mai putea avea loc şi din lipsa publicului iubitor de manifestaţiuni culturale şi artistice, refugiat în pripă din Capitală în primăvara anului trecut.

Sălile de expoziţii fuseseră angajate, toate, pentru lunile Octomvire 1943—Iunie 1944. Numeroase cereri se prezentaseră şi pentru sala de conferinţe şi concerte. Fundaţiunea îşi desvolta, astfel, spornic, activitatea pe calea ei normală şi din cele 24 expoziţii de artă plastică hotărîte, 22 au şi fost realizate până la primul bombardament dela 4 Aprilie. După această dată, deşi cu oarecare greutăţi şi cu oarecare întârziere, s'a deschis şi Salonul Oficial de primăvară, în cursul lunilor Mai şi Iunie, dându-se opiniei publice, atât din partea artiştilor participanţi, cât şi din partea Direcţiunii Artelor din Ministerul Culturii Naţionale şi al Cultelor un admirabil exemplu de pereseverenţă în împlinirea misiunii lor, cu înfruntarea primejdiilor şi cu asumarea riscurilor împrejurărilor de atunci.

Cu începere din toamna anului trecut, Fundaţiunea şi-a reluat mersul ei normal, al vremurilor dinainte de războiu. Cu o singură excepţie — a orarului de seară, ora de închidere a Fundaţiunii, potrivit dispoziţiunilor Comandamentelor militare român şi sovietic, fiind 19 sau cel mai târziu 20. Din această cauză, sala de concerte şi conferinţe a fost folosită numai după amiaza dela ora 17 până la ora 19 şi a fost acordată mai mult pentru concerte, decât pentru conferinţe. Ea a fost onorată cu câteva cicluri de concerte ale stimatului nostru coleg d-l George Enescu.

In schimb, în sălile de expoziţiuni au fost permanent deschise, adăpostind în ele, în timpul dela 1 Oct. 1944 până în prezent, 19 expoziţii de artă plastică.

Din cele arătate putem constata cu mulţumire că rezultatele pe plan cultural ale Fundaţiunii au fost, cu toate greutăţile întâmpinate în anul anterior, destul de satisfăcătoare.

Inainte de a vă arăta şi rezultatele de ordin material, realizate în aceşti doi ani, ţinem să vă aducem la cunoştinţă, că Delegaţiunea, la propunerea şi iniţiativa d-lui coleg D. Gusti, pornite dela constatarea că actualul local al Fundaţiunii este prea mic pentru locul central ce-l ocupă în Capitală şi din această cauză prea puţin producător de venituri, şi-a înfăţişat posibilitatea transformării lui într'o mare clădire, cu mare putere de producţie, care ar putea fi proiectată pe toată întinderea de peste 3.000 mp a terenului Fundaţiunii «Ioan I. Dalles». Acest mare local ar putea cuprinde pe lângă săli de expoziţiuni, de concerte, de conferinţe, de magazine, de localuri de birou, şi două mari săli de spectacole, pe a căror rentabilitate se poate întemeia cele mai bune speranţe. D-nii Arhitecţi G. M. Cantacuzino, O. Doicescu şi T. Evolceanu s'au oferit, în vederea transformării actualului local, să întocmească un anteproiect la o scară redusă, care să permită, pe de o parte, a evalua costul construcţiei şi pe de altă parte a ne da seama de randementul ei şi deci de posibilitatea de amortisare a capitalului ce s'ar învesti în această transformare.

Iată acum şi situaţia veniturilor şi cheltuelilor Fundaţiunii în aceşti ani:

In 1943—1944:

Din închirierea sălilor s'au încasat	3.726 700 lei
Cheltuelile se cifrează la suma de.	3.268 754 »
Venit net	= 457.946 lei

In 1944—1945:

Din închirierea sălilor s'a realizat un venit brut (până la 9 Mai 1945) de	9.125.726 lei
Cheltuelile pentru această perioadă de timp se vor ridica la	6.548 611 »
	2.577.115 lei

Ţinem să atragem atenţiunea că în suma de 6.548.611 ce reprezintă totalul cheltuelilor, se cuprind înafară de prelevările Academiei,

în sumă de lei 2.753 065, și cheltuelile pe care în acest an am fost nevoiți să le facem cu reparația localului grav avariat de pe urma bombardamentelor din anul precedent. Cu deosebire a avut serios de suferit vasta suprafață de geamuri, care formează luminatoarele sălilor de expoziție. Totalul acestor cheltueli se ridică la cifra de lei 1.514 115.

D-l ION I. NISTOR constată cu plăcere, din cuprinsul raportului, că rezultatele activității Fundațiunii Dalles sunt îmbucurătoare. Veniturile sunt frumoase, dar marele profit ce publicul trage de pe urma acestei fundațiuni este cel de ordin cultural. Propune deci să se ia spre cunoștință raportul cu mulțumiri adresate d-lui Secretar General și personalului, pentru munca depusă în administrarea acestei fundațiuni.

D-l ANDREI RĂDULESCU se unește la mulțumirile exprimate de d-l coleg Nistor și face propunere ca din fondul de rezervă să ne îngrijim a achiziționa din terenul școalei alăturate în fundul curții fundațiunii câteva sute de metri patrați pentru a valorifica astfel cât mai mult acest teren central și a putea da o desvoltare mai mare fundațiunii.

D-l ION I. NISTOR împărtășește propunerea și cere să se pună la vot autorizarea Delegațiunii de a deschide tratative pentru cumpărarea terenului.

— După o discuție la care mai iau parte d-nii Secretar General Al. Lăpĕdatu și Arhitect Petre Antonescu, d-l Președinte D. Gusti asociază Academia la mulțumirile ce s'au exprimat d-lui Secretar General pentru buna gospodărire a Fundației și pentru spiritul intransigent pus în serviciul acestei gospodării, următor căruia Fundațiunea a dat venituri așa de frumoase. De aceea d-sa pune la vot raportul.

— Raportul se ia spre cunoștință și se aprobă.

Apoi d-l Președinte D. GUSTI pune la vot și propunerea d-lui coleg Andrei Rădulescu, ca Delegațiunea să fie autorizată a începe tratative cu Directiunea Liceului de fete « Regina Maria », pentru cumpărarea unei porțiuni de teren de cel puțin 300 mp, în continuarea terenului din fundul grădinii Fundațiunii Dalles.

— Propunerea se votează în unanimitate.

Apoi d-l Președinte, reluând chestiunea semnalată de d-l Secretar General în Raportul cetit, privitoare la transformarea actualului local al Fundațiunii într'o clădire de mare rentabilitate, menit a aduce Academiei independența financiară mult dorită de această Instituțiune, aduce la cunoștință că cei trei domni arhitecți G. M. Cantacuzino, O. Doicescu și T. Evolceanu au întocmit, la cererea noastră și după programul schițat de noi, o schiță ante-proiect de clădire, în câteva planșe pe care d-l Președinte le prezintă plenului și cu explicațiuni de amănunt formulate într'un memoriu pe care d-l Președinte îl supune cunoștinței plenului, dându-i cetire.

Din cuprinsul memoriului se vede, în linii mari, că construcţia va acoperi o suprafaţă de 2 550 mp. din cei 3.600 mp. pe care îi are Fundaţiunea; că sunt prevăzute în plan două săli de spectacole, numeroase magazine, mai multe săli de expoziţie, 70 încăperi pentru birouri, s'a prevăzut chiar un local de librărie, în strânsă legătură cu publicul (peste 7.000 persoane) care va frecuenta sălile; calculul de cost al întregii construcţii indică cifra de circa 2.100.000.000 lei, sau în dolari circa 476.000.

In ce priveşte rentabilitatea se prevede o încasare de venituri de circa 680.000.000 lei anual, iar la cheltueli se prevăd circa 330.000.000 lei. Ar rămânea un venit net de 350.000.000 lei, din care s'ar afecta circa 200.000.000 lei pe an pentru amortisarea capitalului învestit, restul fiind bani buni pentru Academie şi pentru fondul Dalles.

Fireşte, planurile care ni s'au prezentat dau o idee de ansamblu. Pentru întocmirea planurilor de construcţie în amănunte, domnii arhitecţi ne cer un termen de aproximativ un an, ceea ce ne obligă, dacă ne hotărîm a purcede la această transformare, să le dăm încă de pe acuma însărcinarea întocmirii planurilor de construcţie. Intre timp ne-am gândi şi la posibilităţile de finanţare a construcţiei, finanţare pe care o vedem certă, întru cât problema ce o punem creditorilor este prea sigură.

D-l Preşedinte cere deci avizul plenului la cele de mai sus.

D-l ANDREI RĂDULESCU zice că se impune un studiu foarte serio al tuturor chestiunilor în legătură cu această construcţie, de aceea este necesar să se numească o comisiune care să examineze sub toate laturile această problemă Această comisiune va avea să ţină seamă şi de prevederile testamentului care, între altele, cere ca de jur împrejurul construcţiei să se rezerve teren pentru o grădină frumoasă.

D-l VICTOR SLĂVESCU observă că construirea întregului teren în B-dul Brătianu e de ordine publică; la ea ne obligă legea. D-sa e de părere, în schimb, să se mărească terenul Fundaţiunii prin achiziţii de suprafeţe nouă în fundul grădinii.

D-l Arhitect PETRE ANTONESCU zice că peste obligaţia testamentară semnalată de d-l coleg Andrei Rădulescu n'am putea trece decât dacă Primăria ne obligă să construim în calcan atât cu Creditul Minier, cât şi cu localul liceului de fete, aşa dar dacă ne obligă la o clădire închisă.

D-l Preşedinte D. GUSTI dă informaţia că lucrurile acestea s'au studiat împreună cu d-l Inginer Davidescu dela Primărie şi că sunt rezolvite în sensul că suntem obligaţi la o clădire închisă, dar că putem satisface prevederile testamentare fie printr'o grădină pe laturile şi în fundul Fundaţiunii, pentru care s'a şi rezervat teren, fie printr'o grădină suspendată, care a şi fost proiectată în planul celor trei arhitecţi.

D-sa e de părere ca să avem avizul comisiunii ce se va institui încă în cursul acestei sesiuni şi programul construcţiei să fie stabilit şi votat de plen, iar nu de comisiune, pentru ca să ştim pe ce baze pornim.

D-l VICTOR SLĂVESCU zice că ideea unei clădiri mari, cu mare aport cultural și comercial, în B-dul Brătianu, este în totul fericită. Totul însă trebue bine studiat în amănunțime Pentru aceasta nu trebue să ne grăbim, iar hotărîrea pe care o vom lua poate fi amânată și pentru o sesiune generală extraordinară. In orice caz, o asemenea clădire se putea mai ușor ataca altădată, în orice caz nu poate fi atacată acum In ce privește prevederile testamentare, d-sa știe că Primăria ne va obliga la un regim închis, deci să ne lipim de vecini. Este de păreie ca această idee, în sine salutară și utilă pentru Academie, să fie dată în studiul unei comisiuni, care, împreună cu domnii arhitecți, să examineze sub toate aspectele și să ne prezinte rapoarte amănunțite, în care exploatarea să nu se facă în regie, cum ni s'a propus prin memoriul de astăzi, ci să ne mulțumim a ajunge prin închirieri la un venit între 5—10%. Această comisiune împreună cu Delegațiunea, va fixa și programul de construcție pe baza celui piezentat astăzi de arhitecți, iar concluziile și propunerile sale le va aduce în fața plenului spre aprobare, într'o cât mai apropiată sesiune generală extraordinară.

D-l Președinte D GUSTI propune ca această comisiune să fie întocmită din domnii colegi: N. Vasilescu Karpen, Victor Slăvescu, Arhitect Petre Antonescu, Alex. Lăpědatu și d-sa; comisiunea va fi obligată să-și încheie lucrările cel mai târziu până la toamnă, când se va convoca sesiunea generală extraordinară în care își vor supune propunerile. Ea va lucra împreună cu domnii arhitecți

— Puse la vot, aceste propuneri se aprobă, după care d-l Președinte D. Gusti, drept încheire a lucrărilor aduce mulțumiii domnilor arhitecți mai sus menționați pentru lucrarea pe care au făcut-o benevol și ne-au depus-o spre prezentare în ședința de astăzi.

D-l Dr. C. I. PARHON aduce la cunoștință că în Capitală se află trei reprezentanți ai Academiei de Științe din Moscova, domnii Tzîtzin, agronom, Parin, medic și Egolin, literat. D-sa crede că ar fi frumos din partea Academiei noastre să-i invite la o ședință viitoare.

— Se stabilește să fie invitați la ședința de Joi, 24 Mai a. c., venind însoțiți de d-l Dr. C. I. Parhon.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĚDATU dă cetire următorului *Raport despre Școalele Academiei Române în anii 1943—1945:*

Școalele întreținute de Academia Română sunt aceleași ca și în anii trecuți și anume:

1. Școala de Agricultură dela Moara Grecilor, jud. Vaslui.
2. Școala de Agricultură dela Țigănești, jud. Tecuci.
3. Școala primară dela Călmățui, jud. Tecuci.
4. Școala Normală de Fete dela Măgurele, jud. Ilfov.

Iată pe scurt activitatea desfășurată în timpul acesta la fiecare în parte:

1. *Şcoala de Agricultură «I. C. Agarici», dela Moara Grecilor, jud. Vaslui*, înfiinţată în anul 1899, conform dorinţei testatorului Ion Costache Agarici, se află acum în al patruzeci şi şaselea an de funcţionare.

Până în prezent şcoala a dat 364 absolvenţi.

In cursul anului şcolar 1942—1943 au urmat un număr de 57 de elevi, iar în cursul anului 1943—1944 au rămas numai 25 de elevi, şcoala fiind evacuată din cauza evenimentelor de războiu, în judeţul Teleorman, la moşia Tufeni şi de acolo, apoi la moşia învecinată Tituleşti, din judeţul Olt, ambele moşii fiind pe malul Vedei una în stânga şi alta în dreapta acestui râu.

Pe la sfârşitul lunii Martie 1944, când armatele sovietice au pătruns în Nordul Basarabiei, în Bucovina şi în Nordul Moldovei, s'a dat ordin de evacuare a vitelor, a maşinilor şi a uneltelor agricole de pe moşia şcoalei, hotărîndu-se ca destinaţie moşia Tufeni din Teleorman pentru inventarul moşiei, iar pentru şcoala propriu zisă, casele mari dela moşia vecină Tituleşti, jud. Olt.

S'a putut obţinea foarte greu şi târziu vagoane pentru maşinile mari, iar vitele şi vehiculele cu ceea ce s'a putut încărca în ele din inventarul mărunt a plecat în convoiu, împreună cu vitele şi inventarele celorlalte moşii. La şcoală a rămas, pentru continuarea lucrărilor şi, în special, pentru recoltarea produselor, secretarul, şeful de cultură şi un grup de elevi. Jumătate din numărul elevilor, împreună cu economul şi directorul şcoalei, au plecat în convoiu spre Tufeni-Teleorman, unde au continuat practica agricolă. Elevii rămaşi la şcoală au făcut lucrările de recoltare până la jumătatea lunii August, când s'a dat din nou ordin de plecare, începând luptele de pe frontul Iaşi.

Elevii, cărora, după încheierea armistiţiului, li se dăduse drumul acasă, s'au adunat pe la sfârşitul lunii Octomvrie la Moara Grecilor, unde a venit şi personalul administrativ şi directorul. S'au făcut în grabă reparaţii sumare localului de şcoală şi dormitoarelor, reluându-şi funcţionarea cu un număr de 25 de elevi în clasele a II-a şi a III-a.

In clasa I nu s'a putut primi noua serie de elevi din lipsa de mijloace şi de candidaţi. In toamna viitoare se vor putea primi, de sigur, elevi şi în clasa I, şcoala urmând să funcţioneze cu clasele I-a şi a III-a.

La începutul lunii Aprilie 1945 s'a reuşit ca să se aducă din evacuare cea mai mare parte a inventarului, ce fusese evacuat în Teleorman, dar activitatea pe moşie nu s'a putut relua, din cauza evenimentelor social-politice din regiune. Autorităţile administrative, neînţelegând interesele şcoalei, nu au respectat prevederea legii de expropriere, prin care proprietăţile Academiei Române erau exceptate dela expropriere. Cu toate intervenţiile Academiei şi în contra chiar a ordinelor date de către Ministerul Agriculturii, s'a împărţit toată moşia la săteni, nelăsându-se şcoalei posibilitatea să-şi facă cel puţin culturile necesare instrucţiunii elevilor.

In actualele împrejurări nu putem face altceva decât să aşteptăm până ce situaţia se va limpezi. După terminarea cursurilor cea mai mare

parte din elevi vor fi împărțiți pe la celelalte moșii ale Academiei, unde li se va completa instrucția practică în lucrările agricole.

2. *Școala de Agricultură dela Țigănești, jud. Tecuci*, care a fost înființată în anul 1910, se află acum în al treizeci și cincilea an de existență. După cum am arătat și prin raportul din anul trecut, această școală și-a întrerupt funcționarea în toamna anului 1940 din cauza dărâmării în mare parte a localului principal de școală în urma marelui cutremur de atunci.

Lucrările de refacere, începute în vara anului 1942, au mers foarte greu din cauza scumpetei materialelor de construcție și, în special, din cauza lipsei de lucru.

Se făcuse reparațiunile tuturor locuințelor și a grajdurilor, se construise din nou trei pavilioane de locuințe pentru personal, se instalase un nou atelier mecanic, iar refacerea marelui local de școală era aproape pe terminate.

Dar evenimentele de războiu care au urmat au adus localului Școalei avarii nouă. Astăzi se găsește cu ușile și ferestrele înfundate cu scânduri în așteptarea împrejurărilor, care ne vor permite să reîncepem refacerea, pe baza planurilor de activitate ce se vor hotărî pentru viitor. Administrația moșiei școalei s'a organizat pe bază de exploatare independentă, iar despre activitatea acelei exploatări s'a raportat amănunțit în raportul respectiv.

3. *Școala Primară « Tache P. Anastassiu » dela Călmățui, jud. Tecuci*, înființată în anul 1901, se află acum în al patruzeci și patrulea an de funcționare. Numindu-se un al doilea învățător, școala funcționează acum cu două săli de clasă.

Invățătorii sunt plătiți și controlați de Ministerul Educației Naționale, iar celelalte cheltueli sunt suportate de Academia Română dela Fondul « Tache P. Anastassiu ».

Lângă școală este și biserica, unde se află cavoul donatorului, întreținute tot de acest fond.

4. *Școala Normală de Fete « I. Oteteleșanu », dela Măgurele-Ilfov*, funcționează cu începere din 1921 în localul Institutului de Fete, care a fost întemeiat acolo, conform dispoziției testatorului, și care, după exproprierea totală a moșiilor Academiei în 1922, nu a mai putut funcționa în condițiunile de mai înainte. Pentru continuarea ei, Academia a fost nevoită să accepte oferta Ministerului Educației Naționale de a instala în localul Institutului o școală normală de fete. In acest scop s'a încheiat o convenție între Academie și Minister, convenție reînnoită, pentru a doua oară, în 1941.

Școala Normală dela Măgurele a dat până acum 585 absolvente învățătoare. In anul școlar curent ea funcționează cu un total de 342 eleve repartizate în șapte clase, clasa a V-a fiind fără eleve, din cauză că în anul 1941 nu s'au primit eleve decât numai în câteva școale normale din țară.

Restaurarea și renovarea clădirii principale, a castelului, foarte grav avariat de cutremurul din toamna anului 1940, fiind terminată, școala funcționează de doi ani de zile în mod normal, în localul său propriu.

Pavilionul nou, care s'a construit pentru infirmerie, locuinţa directoarei şi câteva camere pentru profesoare, fiind şi el gata, se va putea da în folosinţă. Cu aceasta s'au încheiat lucrările, aşa după cum au fost proiectate.

Cheltuelile pentru executarea acestor lucrări au fost suportate de Academie în contul sumelor, pe care, potrivit convenţiei încheiate cu Ministerul Educaţiei Naţionale, acesta este obligat a le pune Academiei la dispoziţie.

Până acum s'a avansat de către Academie suma de 38 690.057 lei, din care s'a acoperit, prin restituirile făcute de Minister, lei 21.750.000 iar din soldurile Fondului Ottetelişanu 2.541.169 lei, în total 24.291.169 lei. Mai avem de primit dela Minister suma de 15.000.000 lei, în trei rate anuale de câte 5.000 000 lei fiecare.

— Pus la vot, raportul se ia spre cunoştinţă şi se aprobă.

Se realege *comisiunea şcolară* compusă din domnii colegi Th. Capidan, N. Bănescu şi Gh. Ionescu-Şişeşti.

In altă ordine de idei, la propunerea d-lui Secretar General ALEX. LĂPĔDATU, se admite ca domnii colegi să facă o vizită la Institutul de Fete «I. Ottetelişanu» în dimineaţa zilei de Duminecă, 27 Mai curent.

---

7 *ŞEDINŢA DELA 22 MAI 1945*

Preşedinţia d-lui D. GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l Secretar General ALEX LĂPĔDATU, spre completarea Raportului asupra mersului Fundaţiunii «Ioan I. Dalles» prezentat în şedinţa de ieri, comunică situaţia financiară a fondului. Fondul se cifrează la o valoare nominală de 10.441.000 lei, din care 5.517.000 lei sunt plasaţi în efecte publice, iar restul în diferite acţiuni din cele mai productive a căror valoare nominală se ridică la circa 30.000.000 lei.

— Repetându-se votul pentru alegerea d-lui Iorgu Iordan ca membru activ la Secţiunea Literară, drept rezultat al votului cu bile se constată:

Voturi exprimate 29, din care d-l Iorgu Iordan întruneşte 21 de voturi pentru, 8 fiind contra.

D-l Preşedinte D. GUSTI constată că d-l Iorgu Iordan a întrunit 2/3 din voturile membrilor prezenţi şi îl proclamă ales membru activ la Secţiunea Literară în locul regretatului coleg N. Cartojan.

— Repetându-se şi votul pentru alegerea d-lui Prof. Em. Petrovici ca membru corespondent la aceeaşi Secţiune, drept rezultat al votului se constată că, din 29 de voturi exprimate, d-l Petrovici întruneşte 21 de voturi, 8 fiind contra.

D-l Președinte D. GUSTI proclamă pe d-l Prof. Em. Petrovici ales membru corespondent la Secțiunea Literară în locul lui Ion Pillat.

D-l EM. RACOVIȚĂ prezintă următoarea propunere semnată de 8 domni colegi:

In ședința din 19 Mai, colegul Racoviță a dovedit foarte pe scurt oportunitatea înființării unei « Case de oaspeți » pentru academicienii și oamenii de științe români și străini, care sosesc la București, pentru a colabora cu Academia Română, ca membri, ca delegați ai țărilor străine sau ca oameni de științe doritori să creeze cu specialiștii români legături de colaborare și prietenie.

Această propunere a fost primită cu interes de plen, și de aceea credem că trebue luată și formal în considerare prin numirea unei comisiuni restrânse a cărei sarcină ar fi documentarea asupra fundațiilor străine cu același scop, cercetarea celor mai bune norme de organizare și a celor mai sigure mijloace de realizare.

Comisiunea ar avea îndatorirea să depună raportul său pentru cea mai apropiată sesiune generală.

Subsemnații roagă ca această a lor propunere să fie pusă la ordinea zilei.

Emil Racoviță, D. Voinov, G Spacu, R. Rosetti, D. Pompeiu, G Macovei.

— Propunerea se aprobă și se alcătuește comisiunea compusă din d-nii colegi C. Rădulescu-Motru și Petre Antonescu dela Secțiunea Literară; D. Gusti și Ion I. Nistor dela Secțiunea Istorică; Dr. Mihail Ciucă și Em. Racoviță dela Secțiunea științifică, în vederea organizării Casei Academiei Române pentru recepțiuni și Muzeu, din donațiunea inginer Dumitru Furnică-Minovici.

D-l TRAIAN SĂVULESCU comunică procesul-verbal încheiat de Secțiunea Științifică în ședința sa dela 21 Mai curent, prin care Secțiunea, constatând că pentru alegerile de membri activi în cele două locuri vacante nu s'a făcut nicio propunere din partea vreunui domn coleg, propune plenului să binevoiască a aproba ocuparea acestor locuri pentru viitoarea sesiune generală ordinară.

Secțiunea propune totdeodată alegerea d-lui Prof. Costin Nenițescu ca membru corespondent în locul regretatului Ion Ciurea.

— Pusă la vot propunerea pentru amânarea alegerilor de membri activi se votează în unanimitate.

Votul pentru alegerea d-lui Costin Nenițescu va avea loc după scurgerea termenului regulamentar.

D-l ANDREI RĂDULESCU, luând cuvântul spre a referi asupra unui schimb de teren propus de Parohia din Comuna Tufeni-Teleorman, zice:

Parohia Sfinții Impărați Constantin și Elena, din Comuna Tufenii din Deal jud. Teleorman, roagă Academia Română, prin adresa Nr. 17

din 26 Mai 1944, să binevoiască a da în schimb din terenul ce are în marginea de Sud-Est a satului Tufeni circa 1 ha pentru o suprafaţă de teren egală din proprietatea acelei parohii ce se află în apropiere, fiind absolut necesară pentru înfiinţarea cimitirului satului.

La adresa Parohiei sus arătate, se anexează şi o petiţiune a locuitorilor din Comuna Tufeni, prin care se solicită dela Academia Română, schimbul mai sus arătat.

Serviciul Bunurilor prin referatul înregistrat la Nr. 993/1944, arată că terenul ce se oferă Academiei Române spre schimb, a fost lăsat Parohiei prin Legea agrară din 1922 în scopul de a se înfiinţa acolo un cimitir, însă terenul este impropriu pentru aceasta din cauza poziţiei lui. Terenul cerut dela Academia Română este potrivit acestui scop; el se află în partea de Sud-Vest a conacului din sat peste şosea, făcând parte din donaţiunea Elena Simu.

Serviciul Bunurilor mai arată că terenul oferit de Parohie este de calitate ceva mai inferioară decât cel al Academiei Române, însă diferenţa de valoare nu este mare şi că, pe terenul Parohiei propus a se da în schimb, s'ar putea face de Academie o plantaţie de salcâmi care este foarte necesară moşiei în lipsă de material lemnos în acea regiune.

Serviciul Bunurilor opinează pentru aprobarea schimbului.

Delegaţiunea Academiei Române prin deciziunea pusă pe acest referat la data de 9 Iunie 1944, a aprobat propunerea de schimb şi a dispus să se facă referat la plenul Academiei, în cea mai apropiată sesiune generală, pentru aprobarea schimbului propus.

Din cele mai sus arătate se poate vedea că propunerea de schimb mai sus arătată, îndeplineşte condiţiunile cerute de lege, deoarece ambele terenuri au o valoare aproape egală, după cum arată Serviciul Bunurilor, astfel că, din acest punct de vedere schimbul de terenuri ce se propune este admisibil.

Cum însă proprietarele celor două terenuri ce fac obiectul schimbului, sunt persoane juridice de drept public, urmează ca perfectarea contractului de schimb să se facă cu îndeplinirea formelor legale pentru persoanele juridice şi anume, în ce priveşte pe Academia Română votul plenului, în sesiune generală, potrivit statutelor ei, iar în ce priveşte parohia bisericii sus arătate, este necesară aprobarea Ministerului Cultelor de care depinde acea parohie, schimbul fiind un act de dispoziţie. D-sa face propunere ca acest schimb să se aprobe.

— Propunerea se aprobă.

D-l ANDREI RĂDULESCU referă şi *asupra legatului* testat de defunctul *Gheorghe Bărbulescu*, fost magistrat, dând următoarele informaţii:

Prin testamentul olograf cu data de 4 Decemvrie 1940 defunctul *Gheorghe Bărbulescu*, fost magistrat, lasă Academiei Române nuda proprietate a 1/3 parte indiviză dintr'un teren în suprafaţă de circa 340 mp. situat în Bucureşti, Str. Dr. Djuvara, 4, cu o casă veche pe el (cartierul Cotroceni), iar venitul acestei părţi indivize îl lasă soţiei sale, pe timpul

vieții sale, urmând ca la încetarea ei din vieață să beneficieze de venit fiul ei Nicolae Alexandrescu zis și Bărbulescu, cât timp va trăi și el.

Testatorul dispune ca din venitul acelei treimi din imobil Academia are dreptul să-și rețină chiar dela început 10% pentru cheltuelile sale conform Statutelor, 75% se va da soției testatorului, iar 15% se va vărsa pentru constituirea fondului de care se vorbește în testament.

Fondul ce se va constitui de Academia Română cu această avere va purta numele: « Fondul Eugenia Bărbulescu ». Veniturile acestui fond vor servi în primul loc la ajutarea la învățătură a unui tânăr meritos. Testatorul arată că prin « învățătură » înțelege » și o meserie bună și curată, pentru care Academia ar crede bine să fie destinat.

Mai departe testatorul spune: « O parte, atât cât va crede Academia, va fi întrebuințată anual spre a se face apeluri scrise către foștii bursieri ai diferitelor instituțiuni ca fiecare să contribue cu cât mai mult posibil la formarea unor fonduri speciale cu care Academia să ajute pregătirea în țară și în străinătate și a altor oameni învățați cari să folosească și ei țării și neamului. In aceste apeluri va îndemna și la strângerea a cât mai multor fonduri de către diferiți profesioniști pentru crearea sau ajutarea institutelor pentru cercetări medicale, tehnice, agricole și agronomice, de tot felul... « Visul ar fi și crearea de instituții pentru *plasarea bună* a tinerilor bine pregătiți, în unire cu alte instituții de specialitate ».

Testatorul a încetat din vieață la 1 Martie 1941. Testamentul a fost depus la Academie de către d-l avocat Gh. Alexandrescu.

Din referatul d-lui avocat Neicu, reiese că terenul în chestiune are forma dreptunghiulară cu fațada de 9 m. Din această cauză o împărțire în natură între comoștenitori, pentru ca Academia să-și primească treimea ei, nu s'ar putea face, ci ar trebui ca terenul să fie vândut prin licitație publică pentru ieșirea din indiviziune.

Față cu valoarea, relativ mică, a acestui legat, cum și față cu clauzele privitoare la modul de întrebuințare a veniturilor acestui fond, avem onoare a vă ruga să binevoiți a decide dacă este cazul ca Academia Română să îndeplinească formalitățile judiciare pentru trimiterea ei în posesiunea acestui legat la Tribunalul Ilfov, formalități ce necesită unele cheltueli, sau dacă urmează să se îndeplinească formele legale pentru renunțare la legatul în chestiune.

— După o discuție la care iau parte d-nii Em. Racoviță și Ion I. Nistor, Academia ia act de gestul nobil al testatorului, însă față de greutățile de realizare a destinațiunii testamentului, cu părere de rău dă vot pentru neacceptarea legatului.

La ordinea zilei fiind ratificarea *Regulamentului Consiliului Național de Cercetări Științifice*, d-l N. Vasilescu Karpen propune ca acest regulament să se amendeze în sensul ca toți membrii activi ai Secțiunii Științifice să facă parte din Consiliu, propunere pe care o susțin și d-nii colegi Ion I. Nistor și D. Pompeiu, având-se în vedere mulțimea

chestiunilor de ordin ştiinţific ce se vor prezenta spre rezolvire Consiliului, mulţime care ne va obliga chiar să primim dinafară specialişti.

— Se pune la vot ratificarea regulamentului cu amendamentul propus de d-l coleg N. Vailescu-Karpen şi se votează cu unanimitate.

D-l General R. ROSETTI face următoarea *Dare de seamă asupra lucrărilor Comisiunii pentru întocmirea istoricului oficial al războiului din 1677—1878:*

Comisiunea a fost înfiinţată în toamna 1941. Ea este alcătuită dintr'un reprezentant al Ministerului Afacerilor Străine, d-l Ministru R. Crutzescu, dintr'un reprezentant al Marelui Stat Major şi anume Şeful Serviciului istoric, azi d-l General N. Gorski şi dintr'un reprezentant al Academiei, care e şi preşedintele de drept al Comisiunei, eu.

Inafară de membrii Comisiunii, cari nu primesc nicio îndemnitate, comisiunea are ataşaţi pentru lucrări:

Trei ofiţeri dela Serviciul istoric a Marelui Stat Major. Doi secretari de legaţiune dela Ministerul Afacerilor Străine. Doi profesori secundari. In fine, Comisiunea dispune de o dactilografă.

Comisiunea primeşte din bugetul Statului o subvenţiune anuală de 1.000.000 lei.

A) Prima lucrare a constat în stabilirea planului adecă a tablei de materie. Aceasta, aprobată de guvern, cuprinde trei părţi şi anume:

I. *Pregătirea războiului* (24 Ianuarie 1859 până la 1 Aprilie 1877) din punctul de vedere diplomatic al organizărei interne şi al desvoltării forţelor armate, precum şi a instruirii lor.

Cu toate vicisitudinile vieţii, mai ales politice, din acest răstimp de 19 ani, cu toate desele schimbări de guvern până în Martie 1871, împlinirile diplomatice interne, dar mai ales militare, arată că s'a urmat în chip constant un fir director tinzând să se pregătească emanciparea şi ulterior independenţa României.

Această parte este complet redactată în ceea ce priveşte expunerea sistematică a desvoltării armatei până la 1 Aprilie 1877· redacţia părţilor privitoare la acţiunea diplomatică şi la evoluţia internă sunt redactate definitiv până la abdicarea lui Cuza.

II. *Făptuirea războiului*, din care este redactată definitiv înfăţişarea operaţiunilor până la 1/13 Septemvrie 1877.

III. *Urmările războiului (1878—10 Mai 1881).*

B) A doua lucrare a constat în căutarea şi despoierea izvoarelor·

Inafară de izvoarele tipărite, foarte numeroase, a căror bibliografie sistematică a fost alcătuită de colaboratoarea noastră d-ra profesoară M Dumitrescu, au trebuit cercetate foarte numeroase arhive. Pentru a avea o indicaţiune asupra celor cuprinzând documente privitoare la lucrarea Comisiunii, am cerut diferitelor ministere a da ordine circulare tuturor administraţiilor în subordine de a comunica Comisiunii inventarele arhivelor lor.

Din răspunderile primite și din cercetările făcute direct s'a stabilit că documentarea necesară se afla în:

Arhivele Statului din Bucureşti, unde sunt peste 700 de dosare din arhiva de războiu din 1877—1878, descoperite cu doi ani în urmă de un funcționar al Bibliotecii Academiei, d-l D. P. Bogdan după îndrumările mele. Acest voluminos material a fost cercetat și în parte copiat, în parte trecut pe fișe, de personalul Comisiunii. Lucrarea a fost îngreuiată prin faptul că acele dosare sunt nesistematic alcătuite.

Tot la Arhivele Statului din Bucureşti, s'au cercetat dosarele Preşedinției Consiliului de Miniștri și ale ministerelor de Interne și de Comunicațiuni.

Arhivele Statului din Iaşi, Craiova și Cernăuți, unde se află material puțin (cele din Brașov nu conțin nimic) și cele din Cluj-Sibiu a căror director a comunicat că nu poate face cercetările necesare, materialul fiind încă în lăzi.

Arhivele comunelor urbane Bucureşti, Turnu-Severin, Piteşti, Focșani și Galați și a câtorva comune rurale (Hârlău Jud. Iaşi, Nedeia și altele din jud. Dolj), au documente ce ne-au folosit mult pentru anume capitole.

Arhiva Serviciului Istoric a Marelui Stat-Major, unde se află puține documente dar multe manuscrise cu istoricul corpurilor de trupă ce au luat parte la acel războiu.

Aici s'a descoperit un mănunchiu de acte din care reiese că publicațiunea apărută în 1888 sub titlul «*Istoricul Războiului din 1877—1878, participarea României la acest războiu*», *lucrare făcută de mai mulți ofițeri*, este un istoric oficial al războiului din 1877—1878 întocmită de o comisiune numită de Ministerul de Războiu care a lucrat la Marele Stat-Major. Această lucrare are două mari neajunsuri:

a) Nu se indică nicăieri izvoarele pe temeiul cărora înfățișează faptele și nu reproduce în total decât 5—6 ordine de operațiuni.

b) Alcătuită fiind de ofițeri cari au condus marile unități nu dă totdeauna o descriere exactă a faptelor, unele fiind ascunse iar altele deformate.

Arhiva Ministerului Afacerilor Străine.

Intreg acest material a fost întreg copiat sau rezumat.

C) A treia lucrare constă în redactarea definitivă ce se urmează acum, ea a ajuns la stadiul arătat mai sus.

D) A patra lucrare, hărțile și schițele, va începe după terminarea redactării, ea va fi ușurată prin hărțile ce au fost publicate până azi. Mai 1945.

— Se ia act.

D-l TH. CAPIDAN dă cetire următorului *Raport despre situația lucrărilor Dicționarului limbii române:*

Lucrarea Dicționarului a întâmpinat, din 1940 încoace, de când nu a mai putut apărea nicio fasciculă, multe piedeci, atât cu privire la con-

ducerea lucrărilor înseși, cât mai ales în legătură cu grelele împrejurări din timpul din urmă.

Din Noemvrie 1943 d-l coleg Sextil Pușcariu s'a retras definitiv dela conducerea Dicționarului. Ea a fost provizoriu încredințată d-lui Al. Procopovici, membru corespondent, care de altfel îndeplinește această sarcină de 4 ani încoace.

Trebue să însemnăm la acest loc marea pierdere suferită prin încetarea din vieață a doi distinși colaboratori, a căror contribuție la Dicționar ne-a fost cu deosebire prețioasă: colegul corespondent Ion Rădulescu-Pogoneanu și profesorul Petre Grimm. In sarcina lor, alături de d-l A Naum, era revizia redacției, a definițiilor și în special a neologismelor.

Se știe că odată cu evacuarea Transilvaniei de Nord, în 1940, întreg materialul Dicționarului a fost adus la Sibiu, iar în anul trecut, o mare parte a fost adăpostită la Săliște, de unde fără nicio pierdere a fost readusă la Sibiu.

O bună bucată de vreme, în 1941—1942, tipografia n'a putut lucra din pricina deteriorării matricelor respective, iar după aceea, mașina cu care se tipărea Dicționarul a fost demontată de teama bombardamentelor aeriene și pusă la adăpost. Incă din Iunie trecut, întreg materialul de Dicționar, aflat la tipografie, atât cel cules cât și în manuscris, a fost ridicat și adus la Academie, pentru a-l feri de o eventuală distrugere.

Astăzi stăm cu materialul cules în pagine și cu « bun de imprimat »: (4 coale din D și 1 fasciculă din L), în așteptarea reluării lucrului la tipografie. In această privință am și făcut o intervenție la Tipografia ziarului « Universul » — unde se tipărește gratuit Dicționarul — dar până acum n'avem niciun răspuns.

Hârtia necesară imprimării o avem de mult depusă la numita tipografie.

Ca urmare a dorinței exprimate de Academie, lucrarea Dicționarului s'a concentrat la completarea golului dintre literele *C* și *F*, ceea ce constituia o întrerupere în continuitatea volumelor apărute (s'au tipărit din Dicționar literele *A—B*, *C*, *F—I*, și 2 fascicule din *J—L*). Acum suntem pe cale a împlini această lipsă.

Iată cum se prezintă în această privință lucrarea:

1. Din litera *D*, primele 4 coale (pp. 1—64), gata de tras, cu « bun de imprimat », cuprind articolele *D-Datorie*, și în continuare: *Datorie-Dăzvoca*, cules în pagine.

De (prepozițiune, conjunct și interj) *în manuscris* definitiv redactat, cu care se completează prima fasciculă, cu coala a 5-a, a literei *D*.

Dea-Deluț cules *în șpalturi*, iar *în manuscris*, de asemenea definitiv redactat: *Demagnetiza-Descăpui*, *Descărca-Desfabnic*, *Desfăca-Desputi*.

Restul materialului din *D*, ne încredințează d-l Procopovici, prin raportul d-sale adus la cunoștința Comisiunii Dicționarului, în ședința din 2 Decemvrie trecut, va fi pus la punct de d-sa, așa că imprimarea literei *D* în întregime va putea continua fără întrerupere.

2. Litera *E*, care se redactează acum, va putea împlini partea cuprinzând literele *D—E*.

3. Din litera *L* avem gata de tras, cu « bun de imprimat », fascicula III-a completă de 5 coale + 2 foi, cuprinzând cuvintele *Lepăda-Lostoparniță* (pp. 161—244).

Restul cuvintelor din *L* va fi redactat de d-l Procopovici.

4. Este lucrat, în prima redacție, întreg materialul literelor *M* și *N*, și acum se lucrează la literele *O* și *P*.

Situația Fondului. In bugetul pe 1944—1945 s'a prevăzut suma de 600.000 lei, care s'a cheltuit, fiind trimisă d-lui Procopovici pentru colaboratori.

Notăm că plata coalei de tipar pentru colaboratori dela 80.000 cât era fixată s'a majorat la 100.000 lei.

Situația exemplarelor tipărite.

Din *Tomul 1, partea 1 (A—B)*, existente în depozit... 2.250 exemplare broșate.

Mai există în plus, fascicule răzlețe: fasc. I, 57 exemplare; II, 78; III, 120; IV, 132; V, 157; VI, 163; VII, 197; VIII, 282; IX, 243.

Din *tomul I, partea II* (*C*) existente în depozit... 1860 exemplare broșate.

Fascicule răzlețe I, 1; II, 2.025; III, 2.160; IV, 2 273; V, 2.058; VI, 2.000; VII, 1.734; VIII, 1.734; IX, 2,445; X, 2.625; XI, 2,345; XII, 2.748; XIII, 2 738.

Din *tomul II, partea I* (*F—I*), existente în depozit 1665 exemplare broșate.

Fascicule răzlețe: I, 163; II, 196; III, 278; IV, 295; V, 360; VI, 2.413; VII, 2.461; VIII, 2.455; IX, 2.558; X, 2.778; XI, 2,487; XII, 2.653.

Din *tomul II, partea II*, din fasc. I, 4.455 exemplare; fasc. II, 4.493 exemplare.

D-l ANDREI RĂDULESCU propune să se completeze Comisiunea Dicționarului cu doi membri dela Secțiunea științifică (în locurile regretaților Ion Simionescu și Dr. Gr. Antipa), să se întrunească să completeze acest raport cu propunerile sale și să-l supună plenului într'o viitoare ședință.

— Propunerea se aprobă și Comisiunea se completează cu d-nii colegi Gh. Ionescu-Șișești și Traian Săvulescu.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU dă cetire următorului *Raport al Comisiunii Fondului V. Adamachi despre bursele acordate în anii 1943/44 și 1944/45:*

De mai bine de un sfert de veac eram obișnuiți ca situația burselor Fondului « V. Adamachi » să ne fie prezentată, la fiecare sesiune generală, de regretatul nostru coleg Ion Simionescu. Căci bursele acestui Fond, fiind mai toate destinate de testator pentru studenții Facultății de Științe din Iași, era firesc ca regretatul coleg, atâta vreme cât a fost

profesor la acea Facultate, să ia asupra sa grija distribuirii lor, întru cât cunoştea în amănunte nevoile studenților acelei Facultăți, precum și meritele acelor ce se puteau învrednici de bursele Academiei.

Până la 1926 întreaga gospodărie a Fondului de burse « V. Adamachi » a fost făcută aproape numai de colegul Simionescu, iar bunele rezultate pe care ea le-a dat, prin sprijinirea și ridicarea atâtor elemente de valoare, se datoresc numai devotamentului său și grijii pe care o punea în selecția valorilor.

Dela 1926 încoace, de când regretatul coleg Petre Bogdan a fost chemat printre membrii noștri activi, Ion Simionescu a împărțit sarcina administrării fondului de burse « V. Adamachi » cu noul coleg. Amândoi, ca membri ai Comisiunii acestui fond, alături de Secretarul General al Academiei, au dat seama, an de an, de bursele acordate și fixau pe cele ce urmau a se da, asigurând alegerea burselor la Iași prin prezența regretatului coleg Petre Bogdan, ca Președinte, în mai toate comisiunile de profesori, în fața cărora se țineau concursurile pentru desemnarea burselor.

Acum când regretații colegi nu mai sunt printre noi, gândul aceluia care, ca singurul membru rămas din Comisiunea Adamachi, are îndatorirea să vă prezinte acest raport, se întoarce cu pietate și recunoștință către tot trecutul de muncă pe care cei doi colegi dispăruți au depus-o pentru împlinirea cu sfințenie a voinței generosului testator Vasile Adamachi și totdeodată a menirii Academiei de a sprijini înaintarea științei românești, prin mijloacele ce i s'au pus la dispoziție și dela acest fond.

Dăm în cele ce urmează situația burselor acordate în anii școlari 1943—44 și 1944—45:

Din venitul Fondului pe anul 1943/44, în sumă de 1.419 300 lei, Academia a destinat 626.143 lei pentru plata burselor acordate în acel an, iar din venitul de 1 658 200 lei, pe anul trecut s'a destinat pentru burse suma de 688.500 lei.

Bursele au fost date numai pentru studii în țară, starea generală de războiu nefiind prielnică pentru studii de specializare în străinătate.

După propunerea Comisiunii Fondului, valoarea burselor din 1943—1944 se fixase în sesiunea generală din Mai 1943 la 3.600 lei lunar, cât era aceea a burselor Statului în acea vreme. In toamnă, însă, delegațiunea față de scumpetea traiului, a majorat bursele la câte 6.000 lei lunar fiecare. Aceeași valoare au avut și bursele acordate în continuare în anul școlar următor:

S'au acordat în 1943—1944, 8 burse, din care una pentru doctorat și celelalte pentru licență, precum urmează:

1. O bursă d-nei Ludmila Nadolschi, cu începere dela 1 Ianuarie 1944, pentru a-și pregăti doctoratul la Secția Matematicelor a Facultății de Științe din Iași.

2. Patru burse pentru licență studenților:

a) *La Facultatea de Științe din Iași:* Tutoveanu Vasile, anul II la Secția Fizico-Chimice; Geanău Elena, anul II, la aceeași Secție; Moroiu

Alisa, anul III la Secția Științelor Naturale; Hovco Vitalie, anul III, Secția Matematice.

b) *La Școalele Politehnice:* Popescu Gh. Marin, anul I al Școalei Politehnice din București, Facultatea de Construcții; Cioară C. Gheorghe, anul I al Școalei Politehnice din Cernăuți, asemenea Facultatea de construcții; Marian Anatolie, anul II al Școalei Politehnice din București, Facultatea de Silvicultură.

In 1944—1945 s'a menținut bursa pentru doctorat a d-nei Ludmila Nadolschi și s'au acordat în continuare bursele studenților Tutoveanu Vasile și Hovco Vitalie, promovați în anii următori de studii la Facultatea de Științe din Iași și Marian Anatolie și Cioară C. Gheorghe, asemenea promovați în anii următori ai Școalei Politehnice din București.

N'au mai arătat interes pentru bursele lor bursierii Geanău Elena și Moroiu Alisa dela Facultatea de Științe din Iași și Popescu G. Marin dela Școala Politehnică din București. Bursele acestora au rămas astfel neacordate.

Situația Fondului Adamachi se prezintă astfel:

A) Efecte și acțiuni nominal 14 409.225 lei, cu un venit anual de	lei	960 000
B) Venitul pădurii Roșiori-Baia	»	1.800.000
	Total lei	2.760.000

din care pentru bursele anului 1945/46 s'a rezervat suma de lei 856.261.

Spre completarea acestei Comisiuni, Secțiunea științifică recomandă pe domnii colegi Gh. Macovei și Gh. Spacu, care, cunoscând ca și regretații Ion Simionescu și Petre Bogdan, starea lucrurilor dela Universitatea din Iași, vor depune un interes asemănător pentru acordarea burselor la acea universitate.

— Recomandarea Secțiunii se aprobă și se completează Comisiunea Fondului Adamachi cu d-nii colegi Gh. Spacu și Gh. Macovei, pe lângă d-l Secretar General Alex. Lăpědatu.

---

8. *ȘEDINȚA DELA 23 MAI 1945*

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l EM. BUCUȚA, membru corespondent, face o comunicare despre *George Vâlsan, după zece ani*

D-l Președinte D. GUSTI mulțumește d-lui coleg corespondent Em. Bucuța pentru evocarea emoționantă pe care a făcut-o personalității prețuite a fostului nostru coleg George Vâlsan. Mulțumirile noastre sunt cu atât mai sincere cu cât este acum pentru întâia oară când figura regretatului coleg este evocată în această incintă.

In şedinţa intimă, d-l Preşedinte D. GUSTI, semnalând prezenţa la şedinţă a d-lui Iorgu Iordan, nou ales membru activ la Secţiunea Istorică, îl salută în numele domnilor colegi şi îşi exprimă bucuria de a-l vedea prezent între noi. Din raportul documentat pe care d-l coleg Th. Capidan l-a făcut asupra meritelor care l-au reînvrednicit de a fi ales membru al Academiei, am văzut totdeodată şi marele folos pe care Academia Română în aştepată dela specialitatea d-lui coleg Iordan, folos de care se va bucura, sperăm, în deosebi lucrarea *Dicţionarului limbii române*. Căci suntem convinşi că d-sa, cu forţele nouă cu care intră în Academie, va sprijini această lucrare şi va face să iasă din criza în care se află Cu aceste îndreptăţite aşteptări, îi urăm: Fii bine venit între noi!

D-l IORGU IORDAN zice că ar fi nedrept şi nesincer cu sine însuşi dacă n'ar mărturisi bucuria ce a avut la vestea alegerii sale ca membru activ în locul regretatului coleg Nicolae Cartojan. Această bucurie se datoreşte, în deosebi, faptului că activitatea sa de filolog a căpătat astăzi o nouă recunoaştere, trecând deci cu succes un nou examen D-sa declară că este gata a pune în slujba *Dicţionarului limbii române* toată priceperea şi forţele sale de muncă.

La ordinea zilei fiind alegerea Conservatorului Bibliotecii şi Colecţiunilor, în locul d-lui coleg General R. Rosetti, al cărui mandat a expirat, d-l General R. Rosetti cere îngăduinţa ca să rămână la postul său tot timpul necesar pentru a preda noului Conservator serviciul.

D l ANDREI RĂDULESCU propune ca d-l General R. Rosetti să rămână la post până la 15 Iunie viitor.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU zice că poate rămânea până la schimbarea Biroului Academiei, care se face la finele sesiunii generale.

Apoi se procede la vot secret, cu buletine.

— La despuierea scrutinului se constată următorul rezultat:

Voturi exprimate 28: d-l Ion I. Nistor întruneşte 20 de voturi, d-l N. Bănescu 7 voturi, d-l Iorgu Iordan un vot.

D-l Preşedinte constată că d-l coleg Ion I. Nistor a întrunit două treimi din voturile membrilor prezenţi şi ca atare îl proclamă ales Conservator al Bibliotecii şi Colecţiunilor, pentru perioada statutară de 5 ani.

D-sa exprimă mulţumiri d-lui coleg General R. Rosetti pentru munca devotată depusă în serviciul conducerii Bibliotecii timp de un deceniu şi urează în acelaşi timp succes d-lui coleg Ion I. Nistor în noua muncă care îl aşteaptă.

D-l ION I. NISTOR mulţumeşte pentru votul ce i s'a dat şi pentru încrederea ce acest vot o pune în priceperea d-sale.

Acest vot îi face o deosebită plăcere, pentrucă el este primul omagiu şi primul semn de recunoştinţă din partea domnilor colegi către activitatea sa de 30 de ani de academician, şi în prezent cel mai vechiu dintre membrii activi.

D-sa arată că sarcina ce o ia astăzi asupră-și nu este ușoară. Căci nu este ușor a duce mai departe o conducere ilustrată o jumătate de secol de Ion Bianu, iar acum în urmă dusă cu atâta destoinicie de colegul nostru d-l General R. Rosetti. Pentru mine — zice d-sa — este în primul rând o chestiune de conștiință nu numai să pot menținea instituția la conducerea căreia mă așează votul d-voastră, la înălțimea ce avea, dar să fac tot ce-mi stă în putință pentru a contribui și eu din toate puterile mele la înălțarea ei.

D-sa exprimă apoi domnilor colegi mulțumiri și de ordin personal intim, pentrucă această alegere îi dă ocazia să petreacă între cărți, mai ales că este de atâta vreme lipsit de biblioteca sa, și îi dă astfel putința de a-și încheia lucrările sale de sinteză.

Cu privire la arătarea d-lui coleg General R. Rosetti că e nevoie să rămână încă un timp la postul său, aceasta se înțelege dela sine, și d-sa va sta la acest post cât va fi nevoie. Să ne îngădue chiar ca și după aceea să recurgem, ori de câte ori va fi nevoie, la priceperea și la sfatul d-sale, căci dela concursul d-sale și al tuturor domnilor membri așteptăm ducerea mai departe a operei pe care ne-au lăsat-o înfloritoare înaintașii noștri.

---

9. *ȘEDINȚA DELA 24 MAI 1945*

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l TH. CAPIDAN cetește procesul-verbal încheiat de Secțiunea Literară în ședința dela 23 Mai curent:

I. Membrii Secțiunii Literare, întruniți în ședință spre a procede la acordarea premiilor din anii 1944 și 1945, au decis următoarele:

1. *Premiul Eliade Rădulescu* de 50.000 lei se acordă d-lui *M. Beniuc*, « Poezii » (30.000 lei), d-lui *T. Naum*, « Germania de Tacit » (10.000 lei), și d-lui *Stamatiad*, « Eșarfe de mătase » (10.000 lei).

2. *Premiul Demostene Constantinide* de 3.000 lei se acordă d-lui *Vora Emil*, « Inalte Vânturi ».

3. *Premiul Neuschotz* de 3.500 lei se acordă d-lui *Chirescu Aurel*, « Stinsa Oglindire ». Poeme.

4. *Premiul Ecaterina I. C. Bolintineanu* rămâne nedat.

5. *Premiul* Dr. *C. Păcuraru-Bianu* de 10 000 lei se acordă d-lor *C. Constante* și *Golopenția*, « Românii din Timoc ».

6. Premiul Societății Cartea Românească de 250 000 lei, cu subiectul « Gramatica Română » se amână pentru viitor, cele două manuscrise fiind respinse.

7. *Premiul General Constantin* și *Maria Burghele* de 4.000 lei rămâne nedat.

8. *Premiul V. Adamachi* de 5 000 lei din 1944 se acordă d-nei *Fotino-Bărbăcioru, Maria*, « In sat la bunica ».

9. *Premiul V. Adamachi* din 1945 rămâne nedat.

10. *Premiul Elena* şi *Gh. Vlasto*, de 50.000 lei, din 1944, pentru opere de pictură, rămâne nedat.

II. Membrii Secţiunii Literare au aprobat publicarea următoarelor două lucrări «Răbojul» de Ing. P. N. Panaitescu şi «Limba Română», vol. II de Sextil Puşcariu.

Pentru «*Istoria Literaturii Române*», vol. I de Şt. Ciobanu, membrii Secţiunii Literare au admis în principiu publicarea ei, însă numai după apariţia celor două lucrări precedente.

D-l N. BĂNESCU citeşte procesul-verbal încheiat de Secţiunea Istorică în şedinţa dela 23 Mai curent:

La ordinea zilei acordarea premiilor secţiunii.

Cetindu-se rapoartele pentru lucrările prezentate, Secţia hotărăşte, acordarea premiilor din sesiunea 1944, precum urmează:

1. *Premiul Leon Gh Pallade*, de 800 000 lei nu se acordă nici unei lucrări.

2. *Premiul Elena* şi *Gheorghe M. Vlasto* de 50 000 lei se acordă d-lui *Fruma Ioan*, pentru lucrarea «Responsabilitatea medicului, Sibiu, 1943.

3. *Premiul C. G. Vernescu* de 50.000 lei (divisibil) se acordă următoarelor opere:

Gh. Ionescu, «Viaţa şi activitatea lui Filotei, Episcopul Buzăului», (1850—1860) şi Buc. 1941, 20.000 lei.

N. Şerbănescu, «Istoria Mănăstirii Snagov», Buc. 1944, 30.000 lei.

4. *Premiul Vasile Pârvan* de 30.000 lei se acordă în părţi egale (câte 15.000 lei) lucrărilor:

M. Macrea, «Cumidava», Sibiu, 1943, *Ion Russu*, «Graniţa etnică între Traci şi Iliri», Sibiu, 1943.

5. *Subvenţia Prof. George Vâlsan*», de 15.000 lei, nu se acordă niciunei lucrări.

6. *Premiul Dr. Cornel Nicoară* de 12.000 lei (divisibil) se acordă lucrării: *Pr. Ion Răuţescu*, «Câmpulung-Muscel», monografie istorică. Câmpulung, 1943.

7. *Premiul Căpitan Gheorghiu Gh. Gherghe*, de 75 000 lei nu se acordă niciuneia din lucrările prezentate.

8. *Premiul Ministerului Cultelor şi Artelor*, de 50.000 lei, cu subiect dat: «Biografii de ierarhi din sec. XVII» se acordă lucrării în manuscris intitulată «Luca Cipriotul, Mitropolitul Ţării-Româneşti».

Pr. Nic. Popescu şi I. Lupaş se pronunţă contra, socotind că autorul trebuia să prezinte cel puţin *două* biografii.

Pentru *premiile sesiunii generale 1945*, secţia decide cele următoare:

1. *Premiul Leon Gh. Pallade* de 80 000 lei nu se acordă.

2. *Premiul Statului Gh. Asachi* de 50 000 lei se distribue astfel:

25.000 lei d-lui *D. Pippidi*, pentru lucrarea «Autour de Tibère», Buc. 1944.

12.500 lei d-lui *N. Albu*, pentru lucrarea «Istoria învăţământului românesc din Transilvania, până la 1800», Blaj 1944.

12.500 lei d-lui *V. Netea*, pentru lucrarea « Dela Petru Maior la Octavian Goga », Buc. 1944.

D-nii I. Nistor și I. Lupaș se pronunță contra, socotind că lucrările care nu se ocupă de țara și poporul român trebue excluse dela acest premiu.

Premiul Vasile Parvan de 30.000 lei nu se acordă.

4. *Premiul Demostene Constantinide* de 3.000 lei se acordă lucrării d-lui *I. Davidoiu*, « Zona de transiție între deal și șes Bărăștii de Cepturi-Olt », Slatina 1944.

Pr. N. M. POPESCU cetește *Raportul Comisiunii pentru împărțirea cărților didactice din Fondul I. Fătu în anii 1943 și 1944:*

Din veniturile Fondului *I. Fĕtu* pe anii 1943—1944 și 1944—1945, Delegațiunea Academiei, potrivit hotărîrilor luate la propunerea Comisiunii Fondului, a acordat ajutoare de câte 49.000 lei în fiecare an fiilor refugiaților ardeleni din București, venindu-se astfel în sprijinul multora din familiile așa de greu încercate în ultimii patru ani, ale refugiaților din Ardealul de Nord.

Aceste ajutoare, constând din cărți didactice de curs primar și rechizite școlare, au fost procurate și distribuite între școlarii de curs primar aleși, prin mijlocirea Căminului Refugiaților Ardeleni « Avram Iancu », cu sediul în București. Peste 160 de elevi din școalele de băieți, de fete, școale mixte și chiar școale de copii mici, au fost ajutați cu cărți de curs primar și cu rechizite școlare.

Mulțumită grijii depuse de d-l I. Handrea, Directorul Căminului Refugiaților, distribuirea ajutoarelor s'a făcut, în ambii ani, în bune condițiuni, iar din rapoartele primite dela școale rezultă că darul nostru de cărți a însemnat un real sprijin pentru părinții în suferință ai copiilor ajutați.

Academia a avut astfel mulțumirea de a fi adus la îndeplinire după cuviință, și în acești ani grei de războiu, prevederile testamentare ale generosului testator Ion Fĕtu.

Comisiunea, veghind la îndeplinirea acelor prevederi testamentare și în viitor, propune ca din venitul Fondului pe anul 1945—1946, în sumă de lei 100 420, să se destine suma de 49.940 lei pentru procurarea de cărți didactice care să fie distribuite școlarilor săraci din județul Baia.

— Se ia act și se aprobă propunerile Comisiunii.

D-l TRAIAN SĂVULESCU comunică următorul proces-verbal al Secțiunii Științifice, întrunită împreună cu Delegațiunea în Colegiu extraordinar de candidare:

Astăzi 24 Mai, Secțiunea Științifică a Academiei Române, întrunindu-se împreună cu membrii Delegațiunii, potrivit art 41 din Regulament, spre a recomanda doi membri activi în locurile vacante la această Secțiune, constată că nu s'a propus nicio canditatură și deci nu a fost cazul să se procedeze la votare.

In consecinţă plenul Academiei va fi rugat să aprobe amânarea ocupării acestor două locuri pentru sesiunea generală din 1946.

— Propunerea se ia spre cunoştinţă şi se aprobă în unanimitate.

La ordinea zilei fiind alegerile de membri activi la Secţiunea Ştiinţifică şi de corespondenţi la Secţiunea Istorică şi Ştiinţifică, d-l Preşedinte D. GUSTI dă pe rând cuvântul următorilor domni raportori:

D-l Dr. MIHAI CIUCĂ ceteşte următorul Raport despre activitatea d-lui Prof. C. Ionescu-Mihăieşti:

Reputaţia ştiinţifică a Prof. Ionescu-Mihăieşti a fost dobândită după o activitate neîntreruptă de 41 ani, de când a intrat — în 1904 — în laboratorul maestrului său, Prof. Cantacuzino. In acest lung interval preocupările sale, lipsite de orice urmă de interes material, au fost închinate căutării adevărului în ştiinţele biologice.

La cererea Institutului, care astăzi se numără printre cele mai mari din Europa, colaborarea Prof. Ionescu-Mihăieşti a fost neclintită dela prima cărămidă, având satisfacţia de a conduce astăzi vieaţa ştiinţifică a şcoalei create de Prof. Cantacuzino.

Lucrările sale ştiinţifice se referă la un număr de probleme, a căror rezolvire aduce contribuţiuni importante de aplicaţie practică în tratamentul şi prevenirea infecţiunilor provocate de germeni microbieni şi ultravirusuri. Nu există tratat de specialitate unde să nu se găsească analizate rezultatele cercetărilor sale alături de acele ale marilor cercetători din Apus.

Să ne fie permis a cita numai câteva din *cercetările originale*, care au reţinut în mod deosebit preocupările sale de cercetător.

Limfogranulomatoza inguinală — a 4-a boală venerică — era relativ puţin cunoscută în ţara noastră, unde din nefericire se găseşte foarte răspândită. Un program de cercetări sistematice, completate de organizarea unui centru de diagnostic şi de tratament specific al acestei infecţiuni permit Prof. Ionescu, să aducă contribuţiuni valoroase la cunoaşterea şi combaterea acestei boale.

Epidemia de *poliomyelită*, care în 1926 lua în mod neaşteptat proporţii însemnate la noi în ţară, i-a oferit oportunitatea de a efectua o serie întreagă de cercetări asupra Epidemiologiei, diagnosticului şi tratamentului specific al acestei infecţiuni, gravă nu numai prin letalitatea cauzată, ci şi prin invaliditatea pe care o lasă supravieţuitorilor. Cercetările Prof. Ionescu-Mihăieşti asupra caracterelor *variantelor* locale de virus, studiul lor experimental pe maimuţe, au adus date ştiinţifice utile combaterii acestui flagel. Rolul purtătorilor de virus în transmisiune a fost de asemenea confirmat prin cercetări experimentale.

Augmentarea virulenţei tulpinelor pe cale experimentală, prin inocularea simultană la acelaşi animal a mai multor tulpine, face să se bănuiască importanţa — din punct de vedere epidemiologic — a acestui factor în izbucnirea epidemiilor în ţări cu endemicitate redusă în mod obişnuit la cazuri sporadice.

In cadrul problemului medico-social al *tuberculozei* la noi în ţară, activitatea Profesorului Ionescu-Mihăieşti s'a desfăşurat în mod paralel în intensificarea *vaccinaţiunei cu B C.G.* şi în domeniul cercetărilor asupra *structurii antigenice şi compoziţiunii chimice* a antigenelor extrase din bacili tuberculoşi.

Cercetările de chimie bacteriană şi imunochimie n'ar fi fost posibile, fără o organizare completă a secţiunii de chimie biologică şi fizicală a Institutului, a cărei iniţiativă îi aparţine în întregime. In acest departament, înafară de personalul Institutului, lucrează anual un număr de chimişti, fie pentru a învăţa metodele, fie pentru efectuarea cercetărilor personale.

Mecanismul *Seroterapiei anticărbunoase*, studiat de Profesorul Ionescu-Mihăieşti în cadrul lucrărilor coordonate, efectuate sub auspiciile Societăţii Naţiunilor, pune în evidenţă importanţa *fenomenului de variaţiune* în vieaţa bacteridiei cărbunoase şi aceea a cunoaşterii amănunţite a tulpinilor, care servesc la prepararea unui ser imun.

După Domnia sa, valoarea protectoare a serurilor anticărbunoase este în raport cu prezenţa anticorpilor precipitanţi. Serurile care au titrurile anticapsular şi antipolisacharidic cele mai ridicate sunt şi cele mai efective.

Cunoştinţele sale profunde de *imunologie* au fost consacrate prin cooptarea sa ca *membru al Comisiunii de standardizare a serurilor şi vaccinurilor terapeutice*.

In desbaterile acestei Comisiuni internaţionale, competinţa şi experienţa sa de imunologist sunt înalt apreciate.

In cursul ultimilor 5 ani problema *vaccinaţiunii contra tifusului exantematic* era pusă pe primul plan în programul de cercetări al Institutului. O epidemie de laborator, inevitabilă în Institutele unde se mânueşte virusul viu, oferă Prof. Ionescu oportunitatea de a studia caracterele virulenţei Rickettsiei Prowazecki la om, căile de transmisiune pe calea mucoaselor, caracterele infecţiunii în raport cu doza infectantă şi durata relativă a vaccinaţiunii preventive.

Intr'o a doua lucrare reia studiul histopatologic al pneumoniei experimentale la şoarece prin instilare nazală de material infectant cu Rickettsia Prowazecki. Lucrare vastă anatomo-patologică (ilustrată cu 52 microfotografii şi 6 planşe colorate) pe plămânii a circa 60 şoareci iniectaţi şi sacrificaţi la intervale de 6 ore până la 5—6 zile dela infecţie.

Pneumopatia rickettsiană este datorită pe de o parte traumatismului în cursul instilării masive virulente, pe de altă parte cantităţii enorme de germeni virulenţi introduşi. Intr'o primă fază se constată o distrugere celulară intensă a neutrofilelor, macrofagilor şi altor elemente de infiltraţie peribronchică şi perivasculară. Apariţia unui edem hemoragic foarte intens urmat de decolarea epiteliului bronchic, reaminteşte aspectul cadavrelor din epidemiile grave de gripă. După un stadiu de echilibru temporar de 40—48 ore, se constată o multiplicare foarte intensă a Rickettsiilor în interiorul unor celule fixe de origine endotelială, care devin repede

adevăraţi «*saci plini*» de Rickettsii; de aici are loc însămânţarea secundară a lobulilor pulmonari şi a căilor aeriene.

Rezultatele acestor cercetări şi-au avut aplicarea directă în metoda de preparare a vaccinului *a*, exantematic, care a salvat vieaţa unui însemnat număr de medici şi personal auxiliar utilizat în combaterea acestui flagel

Vastele cunoştinţe ale Profesorului Ionescu-Mihăieşti în *domeniul boalelor infecţioase* au fost nu odată solicitate de înaltele noastre foruri sanitare.

— Anchete epidemiologice efectuate singur sau în colaboraţie, cu ocazia mai multor *epidemii de cărbune*.

— Misiunea ştiinţifică asupra *Epidemiologiei şi combaterii holerei* în Bulgaria în 1912/13 (împreună cu Prof. M. Ciucă şi Vasiliu Titus), se încheia din punct de vedere practic cu primele începuturi de preparare şi vaccinare antiholerică la noi în ţară. Din această experienţă a rezultat o perfecţionare a metodelor de vaccinaţie, care îşi are astăzi un capitol consacrat în Epidemiologia acestei toxi-infecţiuni.

— Descoperirea unor focare de «Febra Papataci» în cotul S.E. al Dunării, în urma unei însărcinări a Ministerului Sănătăţii, fac obiectul unui memoriu publicat în buletinul Academiei.

— Persistenţa *endemicităţii tifusului exantematic* în ţara noastră, legată de o serie de factori epidemiologici locali însă necunoscuţi, a fost punctul de plecare a unor cercetări de teren asupra valorii comparate a diferitelor metode de vaccinare anti-exantematică. In starea actuală a cunoştinţelor, Domnia sa este de aceeaşi părere cu Prof. Ciucă, că în o vaccinare în masă, *numai virusurile locale* pot fi utilizate fără inconveniente şi fără risc, dacă se întrebuinţează în vaccinaţie virus-vaccinuri vii, până acum dovedite ca cele mai eficace.

— Pentru a împlini lipsa unui *manual de boale infecţioase* cât mai complet şi mai uşor de consultat de medici şi studenţi în medicină, Profesorul Ionescu (împreună cu Prof. M. Ciucă) reunesc într'un volum, redactat cu colaborarea personalului Institutului Cantacuzino, noţiunile căpătate în ultimele două decenii, asupra infecţiunilor cauzate de germenii microbieni, de ultravirusuri; de protozoarele patogene, de metazoare şi ciupercile patogene. Metodele de vaccinaţiune, vaccinoterapie şi seroterapie redate cât mai practic, sunt completate cu o serie de capitole asupra metodelor de recoltare a produselor patologice şi metodelor biologice de diagnostic. In a II-a ediţie a volumul scoasă de Imprimeria Fundaţiilor Regale, arată realele servicii aduse medicilor, mai ales în timp de campanie, când consultarea textelor de bibliotecă devine imposibilă.

Această ediţie: «Precis de boale contagioase» a atras atenţiunea Organelor internaţionale de combatere a boalelor infecţioase: Liga Crucilor Roşii şi Serviciul de Informaţii Epidemiologice a Soc. Naţiunilor (Geneva) care a cerut autorizarea să-l răspândească în limba franceză şi engleză.

Bibliografia completă în lucrările Profesorului Ionescu-Mihăiești, dată în anexă, arată complexitatea preocupărilor sale de ordin științific și cum a știut să utilizeze metodele de cercetare.

Activitate de învățământ. In calitate de Profesor de Patologie Generală la Facultatea de Medicină din Iași, organizează laboratorul (inexistent până atunci) cu ajutorul material al Fundațiunii Rockefeller, al cărei bursier a fost. Pentru întâia oară, disciplina acestui învățământ se desfășura în sensul studiului reacțiunilor generale ale organismului în raport cu factorii constituționali și reacțiunile sanguine.

Cu trecerea la Catedra de *Medicină Experimentală*, după moartea Profesorului Cantacuzino, urmează tradiția făcând să progreseze si să crească continuu școala creată de Profesorul Cantacuzino în jurul Laboratorului de Medicină Experimentală și în cadrul *Institutului Cantacuzino*, a cărui conducere îi este încredințată.

Din volumele de lucrări și rapoartele anuale prezentate la timp Academiei, se poate vedea clar rolul său de îndrumător în focarul științific de cercetare și învățământ, reprezentat astăzi de Institutul Cantacuzino, a cărui activitate de aplicație practică în domeniul medicinei preventive este imensă.

Legăturile cu Instituțiile științifice similare din străinătate, întreținute prin schimburi cu cele 2 periodice ale Institutului și lucrările personalului, mergeau, până la începutul războiului crescând în fiecare an, arătând clar cum sunt apreciate lucrările științifice ale școalei create de Prof. Cantacuzino și condusă cu o competință deosebită de Prof. Ionescu-Mihăiești.

Institutul «Dr. I. Cantacuzino» condus de Prof. Ionescu-Mihăiești și-a dat măsura capacității sale de producție și cu ocazia actualului războiu, întrecând anual 30—35 tone de seruri și vaccinuri. Distribuirea acestor produse cu toată urgența în armată și populația civilă ori de câte ori și oriunde era nevoie se mai solda și cu aceste economii pentru stat.

Dacă Institutul nu și-a întrerupt o singură zi activitatea, împotriva bombardamentelor, care l-au lovit, se datorește Prof. Ionescu care a stat permanent în mijlocul personalului, reluându-și toți lucrul după încetarea alarmelor.

In concluzie: Valoarea științifică a Profesorului Ionescu Mihăiești, recunoscută de forurile științifice din țară și străinătate; serviciile pe care le aduce la conducerea Institutului Cantacuzino în tradiția și cu devotamentul închinat perpetuu marii figuri a creatorului acestei Instituții; rolul covârșitor în învățământ și conducător de școală, justifică propunerea Secțiunii Științifice de a fi ales membru al Academiei Române.

— Se procede la votul cu bile și se constată, drept rezultat al votului, că d-l Dr. C. Ionescu-Mihăiești a fost ales cu unanimitatea celor 29 de voturi exprimate.

D-l Preşedinte D. GUSTI proclamă pe d-l Dr. C. Ionescu-Mihăieşti membru al Academiei Române la Secţiunea Ştiinţifică, în locul regretatului coleg Ion Inculeţ, şi dă cetire următoarei scrisori primite din partea d-lui coleg Ionescu-Mihăieşti:

« Hotărîrea domniilor-voastre, exprimată prin votul de astăzi, îmi creează îndatoriri nouă şi grele, spre sfârşitul carierei mele de cercetător şi de profesor.

Cinstea pe care mi-aţi făcut-o depăşeşte cu mult meritele pe care le-am putut avea şi pe care aţi dorit a le recunoaşte. Am avut norocul să fac parte dintr'o Şcoală al cărei însufleţitor — regretatul meu Maestru şi nepreţuit prieten, Profesorul Ion Cantacuzino — o conducea cu toată puterea dragostei lui înţelegătoare şi-o împărtăşea cu generozitate din bogăţia nesfârşită a unui spirit căruia nimic nu îi era străin. Vremuri mai liniştite şi un orizont mai puţin nesigur de cât cel de astăzi făceau ca sămânţa pe care acest mare dascăl o depunea în sufletele ucenicilor lui să rodească şi să determine apariţia aceloraşi aspiraţiuni de cercetare desinteresată în căutarea adevărului.

Dacă ceea ce noi, urmaşii lui, am putut realiza, înseamnă ceva în vieaţa spirituală a acestui popor, Profesorului Ion Cantacuzino şi exemplului acestui mare înfăptuitor se datoreşte pe deplin.

De aceea, domnule Preşedinte şi domnilor Colegi, mi-am luat libertatea ca în aceste rânduri de mulţumire recunoscătoare să asociez la o cinste, de care mă simt covârşit, numele iubitului meu Dascăl şi respectat prieten, fostul domniilor voastre coleg, Profesorul Ioan Cantacuzino.

Primiţi, vă rog, domnule Preşedinte şi domnilor Colegi, odată cu expresiunea adâncei mele gratitudini, asigurarea sentimentelor mele de aleasă preţuire ».

Bucureşti, 21.V.1945.

D-l DIM. POMPEIU ceteşte următorul Raport asupra lucrărilor ştiinţifice ale d-lui S. Stoilov:

Lucrările d-lui Stoilov se împart în trei categorii:

Ecuaţii lineare cu derivate parţiale şi funcţiile ce satisfac la aceste ecuaţii.

Contribuţiile pe care d-l Stoilov le-a adus în acest domeniu al Analizei matematice, se referă la probleme delicate ce se impuneau atenţiei cercetătorilor — iar rezultatele obţinute şi căile pe care d-l Stoilov a îndrumat cercetările s'au arătat fecunde pentrucă, după d-sa, geometri de seamă au venit pe aceleaşi căi să aducă luminile lor în aceleaşi chestiuni.

Atras apoi spre *teoria generală a funcţiunilor de variabilă reală* şi anume asupra cercetărilor de *Analiză modernă*, d-l Stoilov ne-a dat, şi în acest domeniu al Matematicei, contribuţii însemnate şi elogios remarcate, relative la noţiunea de transformare continuă şi utilizând, cu

rară iscusinţă, acel minunat instrument de cercetare pe care ni-l oferă *teoria mulţimilor* (Mengenlehre).

Aprofundând noţiunea de transformare continuă, d-l Stoilov a fost condus să scoată la iveală şi să pună la locul cuvenit o propoziţie remarcabilă care, după cum arată cercetările sale ulterioare, este baza topologică a unor fapte analitice de mare însemnătate.

Aşezând noţiunea de funcţie analitică în *topologia transformărilor continue*, d-l Stoilov s'a consacrat în ultimi ani la studii sistematice care urmăresc cercetarea structurală şi calitativă a funcţiilor analitice cu ajutorul conceptelor şi metodelor topologice.

Rezultatele sale, încadrate într'o expunere sistematică a întregii materii, au format volumul întitulat: *Leçons sur les principes topologiques de la théorie des fonctions analytiques*, publicat în faimoasa colecţie *Borel*.

Cunoscut şi recunoscut în ţară şi în străinătate ca un subtil şi pătrunzător analist, volumul publicat de d-sa în colecţia Borel a venit să-l consacre şi ca o autoritate în topologia fineţiilor analitice.

Iar pentru a încheia acest raport ce-aş putea adăuga mai nimerit decât cuvântul răposatului Ţiţeica, care prezentându-l, în Mai 1936, pe d-l Stoilov pentru un loc de membru corespondent ne spunea: *«este unul din cei mai buni matematicieni pe care îi are ţara noastră*

— Procedându-se la votul cu bile, se constată că d-l S. Stoilov, din 29 de voturi exprimate, a întrunit 22 de voturi pentru, 7 fiind contra.

D-l Preşedinte D. GUSTI proclamă ales membru activ al Academiei Române la Secţiunea Ştiinţifică pe d-l S. Stoilov, în locul regretatului coleg Petre Bogdan.

D-l TRAIAN SĂVULESCU ceteşte următorul Raport despre activitatea ştiinţifică a d-lui Prof. Emanoil C. Teodorescu:

D-l Emanoil C. Teodorescu, profesor de Fiziologie Vegetală la Facultatea de Ştiinţe din Bucureşti, membru corespondent al Academiei de Ştiinţe din Paris, membru corespondent al Academiei noastre din anul 1909, bine cunoscut, stimat şi apreciat în cercurile ştiinţifice din ţară şi de peste graniţă, este o glorie a ştiinţei româneşti.

Pasionat cercetător în domeniul specialităţii sale, Emanoil C. Teodorescu a publicat fără întrerupere în marile reviste străine, din anul 1898 şi până în prezent numeroase lucrări originale, ce poartă pecetea probităţii absolute şi a unui discernământ ştiinţific riguros. Redactarea acestor lucrări atinge perfecţiunea ce nu îngădue contraziceri sau îndoieli Problemele de Fiziologie Vegetală ce l-au preocupat pe d-l Em. C. Teodorescu sunt: influenţa anestezicilor asupra formării clorofilei, influenţa diferitelor radiaţiuni luminoase şi a acidului carbonic asupra structurii şi creşterii plantelor; nutaţiunea revolutivă a tulpinilor volubile, volubilitatea la întunerec, mişcarea de locomoţiune a organismelor inferioare, prezenţa nucleazei la alge, influenţa temperaturii asupra

nucleazelor de origine vegetală, temperatura mortală pentru câteva diastaze de origine animală şi vegetală, despre prezenţa phycoeritrinei la Alga albastră *Nostoc commune*, atermaneitatea esenţelor vegetale şi transpiraţia plantelor, asimilaţia azotului şi a fosforului nucleic la algele inferioare, rolul ţesutului liberian în circulaţia substanţelor organice la plantele superioare, desvoltarea algelor şi refrangibilitatea, mişcările de aglomerare şi de dispersare a zoosporilor algelor ş. a.

Em. C. Teodorescu a dat la iveală lucrări valoroase de morfologie şi sistematică privitoare la Alge publicând cea mai completă floră algologică a României. A descoperit două genuri de Alge (Dunaliella şi Gomontiella) pe care le-a studiat în toate amănuntele, a studiat morfologia protonemei dela Marchantiaceae.

Rezultatele cercetărilor ştiinţifice ale Prof Teodorescu 's'au impus şi au pătruns necontestate în patrimoniul Ştiinţei Universale, ca bunuri definitive ale cunoaşterii.

Sub influenţa progresului cunoştinţelor fizico-chimice, fiziologia vegetală a trecut prin schimbări radicale în ceea ce priveşte concepţia fenomenelor. Lucrările Profesorului Em. C. Teodorescu dovedesc că autorul lor a mers în pasul vremii, în mai multe direcţiuni a fost un precursor.

Prof. Em. C. Teodorescu este nu numai întemeietorul laboratorului de Fiziologie Vegetală dela Facultatea de Ştiinţe din Bucureşti, ci şi al Şcoalei de Fiziologie Vegetală din România. Elevii săi ilustrează astăzi catedrele de Fiziologie Vegetală dela Universitate şi Şcoalele superioare din ţară.

Cât a profesat la catedră Em. Teodorescu a fost un exemplu de conştiinciozitate, un virtuos al expresiunii ştiinţifice exacte, având oroare de vorbe de prisos şi idei neclare. Em. C. Teodorescu face parte din galeria marilor dascăli înnăscuţi, cu tainica chemare lăuntrică pentru misiunea lor, pe care şi-a îndeplinit-o cu pasiune, fără abateri sau eclipse. Cele peste 30 de serii de studenţi naturalişti, ce s'au perindat prin laboratorul de Fiziologie Vegetală al Universităţii din Bucureşti, prin pilda profesorului lor, au deprins a se feri de uşurătate în experimentare, de superficialitate în observaţii, de empirism sau romantism în interpretare, au deprins cu alte cuvinte a gândi, a lucra şi a se exprima în parametrii ştiinţifici.

Pe temeiul acestei strălucite activităţi, ca om de ştiinţă şi ca profesor, Secţiunea Ştiinţifică vă roagă prin mine a ratifica alegerea d-lui Em. C. Teodorescu, ca membru activ al Academiei Române.

— Procedându-se la votul cu bile, drept rezultat al votului se constată că din 30 de voturi exprimate, d-l Em. C. Teodorescu a întrunit 29 de voturi, 1 vot fiind contra.

D-l Preşedinte D. GUSTI proclamă ales membru activ al Academiei Române la Secţiunea Ştiinţifică pe d-l Prof. Em. C. Teodorescu, în locul regretatului coleg Ion Simionescu.

D-l GH. SPACU cetește următorul Raport despre activitatea științifică a d-lui Prof. C. Nenițescu, propus membru corespondent:

Secțiunea Științifică propune să fie ales membru corespondent d-l Prof. C. Nenițescu.

D-sa este Doctor Inginer chimist dela Școala Politehnică din München, unde a fost elevul lui Hans Fischer, cunoscutul cercetător din domeniul materiei colorante a sângelui și sub a cărui conducere a executat lucrarea sa de doctorat.

Intors în țară, ocupă pe rând, postul de asistent și șef de lucrări în laboratorul de chimie organică al Facultății de Științe din București, iar în anul 1928 este numit conferențiar de chimie generală la aceeași Facultate. In anul 1935 este chemat profesor de chimie organică la Școala Politehnică, catedră ce deține cu deosebită competință și autoritate recunoscută. Sub conducerea d-sale au executat lucrări de doctorat, 20 de licențiați în științele fizico-chimice și inginerii chimiști.

Actualmente d-l Prof. C. Nenițescu ocupă și demnitatea de Decan al Facultății de chimie industrială dela Școala Politehnică.

Până astăzi d-sa a publicat 63 de memorii științifice originale, apărute în diferite reviste de specialitate, din țară și străinătate. Aceste cercetări se pot împărți, după problemele urmărite, în cinci grupe.

1. *Reacțiuni catalizate de clorura de aluminiu, în seria combinațiunilor nearomatice.*

Acțiunea catalizantă a clorurei de aluminiu, în unele reacții de condensare organice, descoperită de Friedel și Crafts în 1877, a fost mult desvoltată în clasa combinațiunilor aromatice. D-l C. Nenițescu arată în prima sa lucrare din această serie și care a apărut în 1931, că și hidrocarburile alifatice reacționează energic, în prezența clorurei de aluminiu, atât cu derivații halogenați cât și singure. Reacțiunile observate în aceste cazuri sunt însă diferite de acele produse în seria aromatică. In cele 29 de memorii ce a publicat d-l C. Nenițescu împreună cu elevii săi, cercetează aceste nouă reacțiuni găsite. D-sa arată în primul rând că hidrocarburile alifatice suferă, sub acțiunea clorurei de aluminiu, isomerizări și anume trec în hidrocarburi cu catene ramificate, și că aceste isomerizări decurg reversibil, până la stabilirea unui echilibru. Aceste cercetări au fost reluate și confirmate de autori americani și au găsit mai târziu aplicații interesante în industria combustibililor licizi, după cum se vede din lucrarea lui Franz Fischer publicată în Berichte vol. 71, anul 1938.

Inafară de isomerizările menționate, hidrocarburile alifatice și aliciclice mai suferă, în condițiuni mai energice, și dehidrogenări și hidrogenări, ducând la ruperi de molecule, precum și polimerizări sau condensări hidrogenante cu totul deosebite de transformările produse de clorura de aluminiu în seria aromatică. Mecanismul acestor reacțiuni a fost cercetat amănunțit de d-sa și s'a propus o interpretare teoretică bazată pe teoria electronică a valenței.

Intr'o ultimă serie de lucrări în această direcţie, d-sa se ocupă cu unele migraţiuni observate la atomii de halogeni în catenele alifatice, sub influenţa tot a clorurei de aluminiu. Aceste migrări se produc în acizii cloruraţi şi în cetonele clorurate, ca şi în derivaţii nesaturaţi corespunzători, care adiţionează în prealabil, acid clorhidric.

Ultima notă publicată de d-l C. Neniţescu, din seria lucrărilor cu clorură de aluminiu, este în domeniul hormonelor sexuale şi relatează unele încercări de sinteză a hormonei feminine.

2. *Cercetări asupra aci-nitro-derivaţilor.*

In prima din acest grup de cercetări, d-sa a observat că iodul reacţionează cu fenil-nitro-metanul sodat, altfel decât clorul şi bromul, formând 1.2-dinitro-1.2-defenil-etanul. In condiţii puţin diferite se formează stilbenul, cu eliminarea totală a azotului. Cercetând mecanismul acestor reacţiuni şi a altor similare ce a găsit, constată că intermediar se formează şi aici iodo-nitro derivaţi nestabili, care se descompun, probabil cu formare de radicali liberi, dând apoi produşii rezultaţi şi studiaţi.

Acţiunea acizilor şi clorurilor de acizi asupra aci-nitro-derivaţilor, care duce la acizii hidroxamici sau derivaţi de ai lor, a făcut obiectul multor studii, fără a se fi ajuns la o explicare plausibilă a mecanismului acestei reacţiuni. In nota a 4-a din această serie de lucrări, d-l Neniţescu aduce dovada experimentală, că acidul clorhidric se adiţionează la aci-nitro-derivaţi, formând cloruri de acizi hidroxamici, care apoi pot suferi hidrolize.

3. *Lucrări din seria combinaţiilor heterociclice.*

Intr'un grup de 6 lucrări autorul se ocupă cu sinteze în seria heterociclică şi anume cu condensarea pyrolului şi a derivaţilor săi, cu esterul diazo-acetic, realizată pentru prima oară în această clasă de substanţe, apoi cu derivaţi de ai indolului hidrogenaţi în nucleul benzenic (importanţi pentru înrudirea lor cu clorofila) şi cu reacţiile derivaţilor magnezieni din seria pyrolului.

4. *Lucrări din domeniul petrolului.*

Intr'o cercetare a acizilor naftenici dintr'o benzină grea, s'au izolat în stare pură şi s'au identificat în mod precis, cinci acizi, dintre care patru şi anume: acidul ciclopentan-carbonic, acidul ciclopentil-acetic, acidul 3-metil-ci-clopentilacetic şi acidul γ-metil-valerianic, au fost găsiţi pentru prima oară în petrol.

Aceşti 4 acizi împreună cu alţi doi, identificaţi în petrolul caucazian de Cicibabin, sunt singurii acizi naftenici izolaţi până în anul 1938, în stare pură, din petrol.

In alte două note d-l Neniţescu cercetează hidrocarburile solide din petrolul românesc, cu ajutorul « distilării moleculare », arătând că *cerurile* depuse pe conducte, sunt parafine normale cu un număr mare de atomi de carbon în moleculă.

Lucrări din alte domenii

Intre anii 1930 și 1934, d-l Nenițescu a efectuat o serie de lucrări în domeniul gazelor de luptă, fiind și director al laboratorului « Direcției chimice militare ». Astfel a instituit o metodă nouă pentru fabricarea iperitei, prin condensarea oxidului de etilenă cu hidrogen sulfurat, metodă ce reprezintă o simplificare importantă față de metodele clasice. A făcut apoi studii asupra compușilor arsenului, a clorocetonelor folosite drept gaze de luptă și asupra analizei fosgenului industrial.

Inafară de o serie de alte cercetări interesante făcute în domeniul preparativ al unor substanțe organice, cercetează într'o notă recentă turburarea resonației nucleului aromatic, prin împiedecarea sterică produsă de substituenți situați în poziția « orto » față de grupa funcțională.

Toate aceste cercetări ca și activitatea sa didactică, au clasat pe d-l Profesor C. Nenițescu printre cei mai distinși profesori de chimie organică în țară și printre cercetătorii români foarte apreciați ș peste hotare.

In fine d-l C. Nenițescu a mai publicat și un tratat de chimie organică în două volume, singura carte de chimie organică tipărită în limba română, care prin modul cum este împărțită și tratată materia, precum și faptul că este la curent cu literatura chimică, reprezintă o lucrare de mare valoare didactică.

Secțiunea Științifică a socotit că toate cele enumerate mai sus, îndreptățesc cu prisosință propunerea ce vă face ca d-l Prof. C. Nenițescu să fie ales membru corespondent.

— Procedându-se la votul cu bile, se constată că din 31 de voturi exprimate d-l Prof. Nenițescu a întrunit 30 de voturi pentru, 1 vot contra.

D-l Președinte D GUSTI proclamă pe d-l Prof. Nenițescu membru corespondent al Academiei Române, la Secțiunea Științifică.

Trecându-se la alegerile de membri corespondenți la Secțiunea Istorică, d-l Ion I. NISTOR dă cetire următorului Raport despre activitatea științifică a d-lui Prof. Teofil Sauciuc Săveanu:

D-l Prof. Teofil Sauciu Săveanu, titularul catedrei de istoria antică, epigrafie și antiduități greco-romane dela Universitatea din Bucureștι, directorul Muzeului național de antichități și membru al mai multor institute arheologice din străinătate, este unul dintre cei mai distinși *arheologi români* După o pregătire temeinică în filologia clasică, ca elev al profesorilor Kromayer și Judaich, d-l Sauciuc Săveanu și-a continuat studiile arheologice în institutul arheologic austriac din Atena, făcând săpături pe teren în insula Andros. Rezultatele acestor investigații stau la baza lucrării sale de abilitare intitulată: *Andros, ein Beitrag zur Geschichte und Topographie der Insel,* apărut în Sonderschriften des Oesterreichischer archeologischen Instituts, vol. VIII, pp. 1—126 din 1914. Ajungând profesor de arheologie și istorie antică

la Cernăuți, d-l Sauciuc Săveanu și-a continuat studiile și cercetările în țară, ca unul dintre cei mai distinși colaboratori pe teren ai regretatului nostru coleg Vasile Pârvan. La împărțirea loturilor de săpături pe litoralul dobrogean, d-l Sauciuc Săveanu a primit lotul dela *Mangalia*, vechea cetate *Callatis*, pe care-l cultivă cu hărnicie și succes timp de două decenii dela 1924 până astăzi. Cu ajutorul echipelor ce-i stăteau la îndemână an de an, d-sa a avut norocul să scoată la iveală un material arheologic din epoca greco-romană de mare preț, îmbogățind astfel cunoștințele noastre privitoare la acea epocă. Asupra materialului descoperit cu ocazia acestor săpături, d-l Sauciuc Săveanu a întocmit 9 rapoarte amănunțite, care au apărut în revista de specialitate *Dacia*, iar cel mai recent din 1943 în *Anuarul Comisiunii Monumentelor Istorice* pe 1944. Rapoartele acestea au fost bine apreciate în țară și în străinătate, ele urmând să servească la alcătuirea marii opere de sinteză asupra cetății Callatis, la care lucrează în prezent autorul lor.

Ca bun cunoscător al vieții economice din antichitate, d-l Sauciuc Săveanu a îmbogățit literatura noastră istorică cu vasta operă de sinteză intitulată: *Cultura cerealelor în Grecia antică și politica cerealistă a Atenienilor*, publicată de Academia Română în volumul X din *Studii și Cercetări*, pp. 1—218. Contribuțiuni prețioase la cunoașterea trecutului arheologic al Dobrogei au apărut în Memoriile Secțiunii noastre istorice precum și în revistele Dacia, Revista Istorică Română, Analele Dobrogei, Codrul Cosminului, Studii și Cercetări, Anuarul Muzeului Bucovinei, Athenische Mitheilungen Jahreshefte des oesterreich. archeolog. Instituts, Revistă de Istorie și antichități etc. Studii și cercetări de seamă au mai apărut în ediția proprie la Cernăuți și București, că bunoară: Numele comunei urbane Mangalia (1920), Peștele de piatră dela Vatra Moldoviței (1934), Investigațiuni arheologice cu privire la orientul clasic (1926) o inscripție latină și alte obiecte antice și știri din satul *Petra Camena* de astăzi din jud. Tulcea (1934); Muzeul de antichități din Mangalia (1936); Colecția de monete și antichități din Cernăuți, schiță istorică și inventar (1938); Un bust de piatră la Silistra (1940), Archeologische Ausgrabungen in alten Callatis, raport susținut în fața congresului internațional de arheologie din 1941, ș. a.

Pentru această vastă și rodnică activitate științifică, desfășurată în bună parte pe teren, Secțiunea Istorică, recomandă plenului Academiei chemarea d-lui Profesor Teofil Sauciuc Săveanu în rândul membrilor corespondenți.

— Procedându-se la votul cu bile, din 32 de voturi exprimate, d-l Sauciuc Săveanu întrunește 26 de voturi pentru, 6 voturi fiind contra.

D-l Președinte D. GUSTI proclamă pe d-l Prof. Teofil Sauciuc Săveanu membru corespondent al Academiei Române, la Secțiunea Istorică.

D-l ANDREI RĂDULESCU cetește următorul Raport despre activitatea științifică a d-lui Alexandru Costin:

D-l Alexandru Costin, a cărui alegere ca membru corespondent ne-o propune Secțiunea de Istorie și Științe Sociale, este magistrat din 1907 și acum ocupă din 1937 postul de Consilier la Inalta Curte de Casație și Justiție. D-sa este de mai mulți ani și Profesor de Drept Civil la Școala Superioară de Războiu, Secretar General al Institutului de Științe Sociale al României, Director General al Institutului Român de Drept privat și comparat; Membru titular al Academiei de Științe morale și politice, Membru al mai multor societăți juridice române și străine. De asemenea este corespondent străin la « Comité de législation étrangère et de droit international Ministère de Justice » din Franța.

D-l Costin a participat și colaborat cu succes la congrese internaționale. Astfel la Congresul Internațional de Drept comparat din 1932 ținut la Haga de către Academia de Drept Internațional comparat a fost desemnat raportor asupra documentării juridice internaționale și a fost cooptat printre Vicepreședinții Congresului.

La Congresul grupurilor juridice româno-italiane, ținut la Roma în 1939, a prezentat lucrarea « la reforma del processo civile în Romania ».

A ținut apoi numeroase conferințe asupra diverselor probleme de Drept, la Baroul Ilfov, la Universitatea Liberă, la Institutul Social și la alte instituții și asociații culturale.

Afară de aceste forme de activitate, pe care și le-a îndeplinit cu o deosebită distincțiune, d-sa a făcut numeroase cercetări juridice, publicate în românește, în franceză, italiană și germană.

Din lucrările sale, cele mai multe de Drept privat se vădește între altele că pe lângă cultura juridică foarte bogată are o întinsă și variată cultură generală, care-i așa de necesară unui jurist. In ele găsim totdeauna expuneri clare, precise, spirit critic folosit cu măsură, interpretări riguroase iar nu analize strâmte de texte, metodă strict științifică și mai cu seamă ceea ce nu se întâlnește prea des — concepția cu orizont larg asupra diferitelor probleme juridice și sociale.

Intreaga activitate a d-lui Alex. Costin ni-l înfățișează ca una din cele mai alese personalități ale lumii juridice.

De aceea Secțiunea l-a recomandat spre a fi ales ca membru corespondent.

— Procedându-se la votul cu bile, din 31 de voturi exprimate, d-l Alexandru Costin întrunește 29 de voturi pentru, 2 voturi fiind contra.

D-l Președinte D. GUSTI proclamă pe d-l Alexandru Costin membru corespondent al Academiei Române, la Secțiunea Istorică.

D-l ANDREI RĂDULESCU cetește următorul Raport despre activitatea științifică a d-lui Prof. Anibal Teodorescu:

Secțiunea de Istorie și Științe sociale a recomandat pe d-l Anibal Teodorescu să fie ales membru corespondent.

D-sa face parte din corpul didactic al Facultății de Drept din București, de peste 30 de ani și este Profesor definitiv de Drept adminis-

trativ din 1930, funcțiune pe care se știe că o îndeplinește cu multă distincțiune.

Este și Membru al Baroului Ilfov, unde desvoltă o activitate din cele mai apreciate, în care se vede cultura și metoda profesorului, atât ca expunere cât și ca studiere și prezentare a chestiunilor desbătute.

Este Membru titular al Academiei de Științe morale și politice, al Institutului Social Român, al Institutului de Științe Administrative al României, al mai multor societăți savante din străinătate, între care Société de législation comparée; a participat activ la congrese științifice, franceze, belgiene și polone, a ținut conferințe la diferite instituțiuni culturale.

Activitatea sa didactică și publicistică face să fie socotit unul din cei mai distinși specialiști în dreptul public și în special în dreptul administrativ.

Pe lângă cursurile sale, așa de căutate, a publicat de multă vreme numeroase lucrări remarcabile. Incepând din 1905 cu interesanta sa teză de doctorat: Les lois roumains et les étrangers, a dat în continuu la iveală numeroase lucrări dintre care menționăm: Socialismul juridic și Socialismul în organizarea Statului nostru, Separațiunea puterilor în Stat; prescripțiunea hotărîrilor comerciale, chesiunea socială în România, asociațiunea de comune în dreptul administrativ, regulamentul de administrație publică, o nouă concepțiune a actelor de guvernământ, reînființarea contenciosului administrativ, la propriété industrielle en Roumanié. Note și studii de Drept public, reprezentarea minorităților în România, viitoarea organizare administrativă a României, în volumul « Noua Constituție ».

De citat din cele apărute după 1919 și care formează o serie și mai bogată. Statutul integral al funcționarilor, solidarismul juridic. La nouvelle Constitution de la Roumanie. L'emploi, par analogie des règles du droit civil comme régles générales juridiques dans le droit administratif. La delegazione di poteri nelle diritto amministrativo romeno, Le fondement juridique de la responsabilité dans le droit administratif, fundamentul juridic al răspunderii serviciului public, adnotări de jurisprudențe, etc.

O mențiune deosebită merită Tratatul său de Drept administrativ român, în 2 volume de 240 și 400 pagini în 2 ediții cel dintâi epuizat, care — fără îndoială — este o lucrare de însemnată valoare, un îndreptar absolut necesar pentru cunoașterea materiilor tratate și care deseori face autoritate înaintea instanțelor judecătorești.

Nu e de prisos să amintim o comunicare importantă intitulată Valoarea juridică a arbitrajului dela Viena, făcută la Academia de Științe morale și politice la 27 Febr. 1941 și care n'a putut fi publicată din cauza cenzurii.

Fără de a face o analiză amănunțită a publicațiilor d-lui Teodorescu, e suficient să arătăm că valoarea lor este recunoscută de mult, și nu numai pentru însemnătatea problemelor tratate prin adâncirea cercetărilor, întemeiate pe cel mai bun material științific, ci mai ales prin

spiritul metodic și claritatea cu care sunt expuse ca și prin numeroase păreri originale ale autorului.

Această activitate reprezintă necontestat prețioase contribuții la cunoașterea și progresul dreptului nostru administrativ și în acel al culturii noastrei juridice.

Distins profesor, foarte apreciat advocat, stăruitor cercetător în știința Dreptului, a fost socotit de Secțiune că merită să fie ales membru corespondent al Academiei Române.

22 Mai 1945.

— Procedându-se la votul cu bile, din 30 de voturi exprimate, d-l Anibal Teodorescu întrunește 24 de voturi pentru, 6 voturi fiind contra.

D-l Președinte D. GUSTI proclamă pe d-l Prof. Anibal Teodorescu membru corespondent al Academiei Române, la Secțiunea Istorică.

D-l ALEX. LAPEDATU cetește următorul Raport despre activitatea științifică a d-lui Prof. George Fotino:

Secțiunea istorică, în ședința sa dela 19 ale lunii curente, a recomandat, cu unanimitate de voturi, la unul din locurile sale vacante de membri corespondenți, pe d-l Gh. Fotino, distins profesor de Istoria Dreptului la Facultatea juridică a Universității din București și, în prezent, Decanul acestei Facultăți.

Recomandarea aceasta privește nu numai meritele pe care d-l G. Fotino și le-a câștigat prin valoroasele sale publicațiuni de specialitate și din istoria contemporană a României, ci și locul proeminent pe care d-sa îl ocupă în vieața culturală a țării ca organizator și Director al prețioasei și bogatei biblioteci Ion I. C. Brătianu, așezământ care, după dorința ctitorilor săi, va veni în curând tot la Academia Română.

Preocupat, încă de pe băncile Universității de probleme ale vechiului Drept românesc, d-l G. Fotino s'a dedicat cu totul acestor probleme, în timpul studiilor sale juridice la Paris, pregătind, pentru doctorat, o lucrare, care, prin proporția (circa 500 p) ca și prin conținutul științific, iese din comun. E vorba de *Contribution a l'étude des origines de l'ancien Droit coutumier roumain. Un chapitre de l'histoire de la Propriété au Moyen Age* (Paris 1926) — lucrare premiată, la timpul său, atât de Facultatea de Drept dela Paris, cât și de Academia Română.

Rod a mai multor ani de asidue și devotate cercetări și studii, opera aceasta, prefațată de Nicolae Iorga l-a impus pe d-l G. Fotino, dela început, în vaza și atențiunea specialiștilor din țară și străinătate. Căci cartea, în totalitatea problemelor tratate, s'a bucurat de numeroase și elogioase dări de seamă și recensiuni, semnate de Nicolae Iorga, colegul Andrei Rădulescu, Ion C. Filitti și alții, în revistele române, de Paul Collinet, Aldo Alberoni, Carlo Tagliavini, Marcel Emérit, Paul Koschaker, Felix Schmid, Panagiotis Zepos și alții în revistele străine.

Operei acesteia i-a urmat o serie întreagă de alte studii şi cercetări, care constituesc tot atâtea capitole din Istoria vechiului Drept românesc, pe care d-l Gh. Fotino, ca profesor tânăr la Facultatea juridică din Bucureşti are, de sigur, ambiţia şi de-a o scrie. Iată câteva titluri din aceste scrieri:

— *Incercări de vechiu Drept românesc — Obiceiuri la fixarea hotarelor* (1925). *Contribuţiuni la studiul regimului succesoral în vechiul Drept consuetudinar românesc* (1925). *Documente juridice oltene* (1927). *La femme, en Valachie, pouvait-elle hériter?* (1927). *Eléments autochtones et éléments étrangers dans le développement des anciennes institutions roumaines* (Comunicare la Congresul ştiinţelor istorice dela Oslo (1928). *Etude sur la situation de la femme dans l'ancien droit roumain* (1931). *Droit roumain et Droit Oriental — Phénomènes d'interpénétration* (1934) *Un istoric uitat al vechiului Drept românesc, Gh. Popovici* (1935). *Ce este vechiul drept românesc?* (1938). *Iustinian în lumina vechei cugetări juridice româneşti* (1938). *Influenţa bizantină în vechiul Drept românesc* (1942).

Pe lângă aceste scrieri de specialitate, d-l G. Fotino a mai publicat, se ştie, două monumentale şi bine cunoscute opere din istoria contemporană a României — O ediţie completă a *Cuvântărilor lui Ion I. C Brătianu* în 4 volume şi — sub titlul· *Din vremea Renaşterii naţionale a Ţării-Româneşti. Boierii Goleşti*, corespondenţa Fraţilor Goleşti cu membrii familiei lor şi cu contemporanii de luptă politică şi naţională. E, de sigur, sub toate raporturile, cea mai splendidă ediţie de acest fel de documente publicată până acum la noi.

Primul volum (opera întreagă are 4 volume) este consacrat unui prea frumos, cald, colorat şi evocator istoric al Goleştilor — scris cu o impresionantă iubire şi pietate pentru memoria celor patru mari şi neuitaţi patrioţi ai Epocii Renaşterii noastre naţionale. De altfel iubirea şi pietatea aceasta a autorului pentru Boierii Goleşti — cum îi place dânsului a-i numi — se vădeşte şi în minunata lucrare de restaurare a casei lor familiare, dela Goleşti, — restaurare care fără stăruinţa şi pasiunea d-lui G. Fotino nu se putea face.

Iată de ce, Secţiunea Istorică, cu unanimitate de voturi, l-a recomandat alegerii d-voastră, domnilor colegi.

— Procedându-se la votul cu bile, din 30 de voturi exprimate, d-l George Fotino întruneşte 24 de voturi pentru, 6 voturi fiind contra.

D-l Preşedinte D. GUSTI proclamă pe d-l Prof. George Fotino membru corespondent al Academiei Române la Secţiunea Istorică.

D-l VICTOR SLĂVESCU ceteşte următorul Raport despre activitatea ştiinţifică a d-lui Prof Victor Bădulescu:

D-l Victor Bădulescu este considerat astăzi ca unul din economiştii şi financiarii de seamă ai Ţării.

Domnia-sa este absolvent şi premiat de onoare al Liceului Lazăr din Bucureşti (1911), licenţiat în drept al Facultăţii de Drept din Paris,

cu menţiunea «très bien» (1916), diplomat al Şcoalei de Ştiinţe Politice din Paris (1914), secţia financiară, doctor în ştiinţele economice şi financiare dela Facultatea de Drept din Paris (1922) cu teza reţinută şi premiată, laureat al facultăţii.

Intors în Ţară, deşi intră în cariera bancară, unde va avea prilejul să cunoască de aproape toată vieaţa economică a ţării, este atras de timpuriu către cariera didactică.

Docent universitar prin concurs, apoi conferenţiar de economie politică şi finanţe şi, în sfârşit, profesor titular de politică economică la Facultatea de Drept din Bucureşti, Domnia-sa face de 20 ani interesante cursuri mult apreciate atât în lumea ştiinţifică cât şi printre numeroşii săi elevi.

In tot acest răstimp, d-l Bădulescu a dat la iveală o serie întreagă de lucrări valoroase, începând cu teza sa de doctorat intitulată: «Le prélèvement extraordinaire sur le capital dans l'empire Allemand» (1922), apreciată în mod elogios de către profesorul Gaston Jèze.

Domnia-sa a mai publicat, rând pe rând, următoarele lucrări:

«*Les finances publiques de la Roumanie* (1923), *Situaţiunea financiară a căilor ferate* (1924), *La situation monétaire de la Roumanie* (1930), *Un an de stabilisation monétaire* (1930), *Curs de economie politică — monetă, schimb, preţuri* (1931), *Curs de legislaţie industrială* (1935), *Probleme economice şi financiare* (1940), *Curs de politică economică*, 2 vol. (1943—44), *Viitoarea aşezare monetară a lumii şi conferenţa monetară internaţională dela Bretton Woods* (1944), *Autarkia sau colaborarea internaţională* (1945).

Toate aceste lucrări sunt alcătuite cu cea mai riguroasă metodă ştiinţifică şi se caracteriză printr'o analiză pătrunzătoare şi foarte bine documentată a diferitelor probleme luate în cercetare.

D-l Bădulescu a colaborat la numeroase reviste de specialitate străine şi române, izbutind a dobândi o notorietate şi un prestigiu ştiinţific din cele mai bine apreciate.

In cei 25 de ani ai carierei sale, domnia-sa a mai avut prilejul să dovedească eminentele sale calităţi de cunoscător serios al problemelor economice şi financiare, atât interne cât şi internaţionale, în nenumăratele misiuni oficiale ce i-au fost încredinţate Astfel, el a lucrat ca Secretar General şi Subsecretar de Stat la Ministerul Finanţelor, la alcătuirea diferitelor legiuri importante, în special în legătură cu organizarea noastră monetară şi consolidarea datoriei noastre publice. A participat efectiv la reformele monetare din ultimele două decenii şi a purtat peste frontieră negociaţiuni pline de răspundere de care s'a achitat în cele mai bune condiţiuni.

Meritele domniei-sale au fost apreciate şi în forurile economice internaţionale, fiind ales ca membru în Comitetul Economic al Societăţii Naţiunilor, alăturea de cei mai mari economişti şi financiari ai lumii.

De opt ani îndeplineşte funcţiunea de administrator al Băncii Naţionale a României, unde aduce servicii preţioase datorită temeinicei sale pregătiri ştiinţifice.

Pentru toate aceste merite excepționale de om de știință și de cunoscător serios al problemelor economice și financiare, secțiunea istorică a hotărît și are onoarea a-l propune plenului, spre a fi ales membru corespondent al Academiei Române.

— Procedându-se la votul cu bile, din 29 de voturi exprimate d-l Prof. Victor Bădulescu întrunește 27 de voturi pentru, 2 fiind contra.

D-l Președinte D. GUSTI proclamă pe d-l Prof. Victor Bădulescu membru corespondent al Academiei Române la Secțiunea Istorică.

D-l P. P. NEGULESCU citește următorul Raport despre activitatea științifică a d-lui Nicolae Petrescu:

Secțiunea Istorică a hotărît în ședința dela 19 Mai curent, să vă propună alegerea ca membru corespondent a d-lui Nicolae Petrescu. Motivele care au determinat-o să vă facă această propunere au fost numărul și valoarea lucrărilor pe care d-l Petrescu le-a publicat până acum, atât în limba română, cât și în două limbi străine, în cea engleză și în cea germană. Ele se pot împărți, pentru înlesnirea analizei, în două categorii, după cum au un cuprins filosofic mai general sau unul sociologic mai special. Din prima categorie fac parte:

1. *Glanvill und Hume*, care a fost publicată la Berlin, în 1911. E un studiu de istoria filosofiei în care se cercetează raportul dintre acești doi filosofi cu privire la obiecțiile ce aduc, și unul și altul, principiului cauzalității.

2. *Zur Begriffsbestimmung der Philosophie*, care s'a publicat la Berlin în 1912. E o cercetare critică a noțiunii de filosofie, în care se arată caracterul negativ al filosofiei metafizice sau « absolute » și caracterul pozitiv al filosofiei științifice sau « relative »

3. *Die Denkfunction der Verneiung*, care a apărut la Lipsca în 1914. E un studiu asupra funcțiunii pe care o îndeplinește, din întreitul punct de vedere al psihologiei, al logicei și al metafizicei, negațiunea.

4. *The Twofold Aspect of Thought*, care s'a publicat la Londra în 1920. E o cercetare critică în care se arată caracterul dublu al gândirii, determinat pe de o parte de motive materiale, iar pe de alta de motive morale

5. *Operele filosofice ale lui Vasile Conta*, care s'a publicat la București în 1922 E o ediție completă a scrierilor filosofului român, cu o introducere critică în care se cercetează contribuția sa, la lumina celorlalte cercetări contemporane.

6 *Thomas Hobbes*, care s'a publicat la București în 1938. E o monografie, amănunțită și metodică, asupra filosofului englez, cu o cercetare critică a sistemului său metafizic, politic și social

Din a doua categorie de lucrări, cu un caracter mai special sociologic, fac parte:

1. *Thoughts on War and Peace*, care s'a publicat la Londra în 1921. E o analiză critică a problemei războiului și a păcii, în care se preconi-

27*

zează necesitatea de a se schimba mai întâi concepțiile curente privitoare la relațiile internaționale, înainte de a se procede la o altă organizare, decât cea actuală, atât de puțin satisfăcătoare, a lumii.

2. *Fenomenele sociale în Statele Unite*, care s'a publicat la Bucureşti în 1921. E un studiu asupra manifestărilor cu caracter social ale vieții din marea republică nord-americană, în care d-l Petrescu a petrecut câțiva ani, ca profesor la una din universitățile ei, așa încât a putut face observări directe personale.

3 *Introducere în studiul comparativ al societății*, care s'a publicat la Bucureşti în 1922. E lecția inaugurală a cursului de sociologie comparată, pe care d-l Petrescu l-a început în acel an la Universitatea din Capitală.

4. *The Principles of Comparative Sociology*, care a apărut la Londra în 1924. E un tratat de sociologie comparată în care se expun principiile fundamentale ale unui studiu comparativ al societăților omenești.

5. *The Interpretation of National Differentiations*, care s'a publicat la Londra în 1929 E o analiză a deosebirilor dintre națiuni și o interpretare a lor, care să poată servi de pregătire ideologică pentru o viitoare reorganizare a lumii pe baze mai raționale.

6. *Teoria Statului la Hegel*, care s'a publicat la Bucureşti în 1932 E un stadiu asupra mult discutatei concepții a filosofului german despre organizarea politică a popoarelor.

7. *Anglia. Societatea, Statul, Civilizația*, care s'a publicat la Bucureşti în 1938. E un studiu sintetic, care a fost atât de citit, încât a trebuit să apară, după un an numai, în 1939, într'o nouă ediție.

8. *Primitivii, Organiazre, instituții, obiceiuri*, care s'a publicat la Bucureşti în 1944. E o cercetare amănunțită și sistematică a structurii și manifestărilor populațiilor rămase îndărăt în desvoltarea lor.

Asupra acelora din aceste lucrări, care au apărut în limbi străine, s'au făcut dări de seamă în revistele străine, ca *Revue de Métaphysique et de Morale*, *Zeitschrift fur Philosophie*, *Revue internationale de Sociologie*, *Vierteljahrschrift fur Soziologie*, *The American Journal of Sociology*, *Sociological Review*, *Revue de sociologie* de l'Institul Solway, *Kant Studien*, — și altele. Iar unele din acele lucrări au fost citate în tratatele sistematice asupra materiilor respective. Așa bunăoară lucrarea *Glanvill und Hume* a fost menționată de Richard Falkenberg în cunoscuta sa *Geschichte der neueren Philosophie* din 1912. Iar lucrările *The Principles of Comparative Sociology* și *The Interpretion of National Differentiations* au fost citate și analizate pe scurt în cunoscutul *Grundriss der Soziologie* al lui Menzel, din 1938.

Inafară de aceste lucrări, d-l N. Petrescu a mai publicat articole și recensii în numeroase reviste, străine și române, ca *The Review of Reviews* din New-York, *The Pan-American Magazin* din New-York, *The Bankers Magazine* din New-York, *The Current History Magazine* din New-York, *Kant-Studien* din Berlin, *Vierteljahrschrift fur Soziologie* din Colonia, *Arhiva pentru știința și reforma socială*, *Revista de filo-*

sofie, *Revista de Drept public*, *Convorbiri Literare*, *Revista Fundaţiilor Regale*, din Bucureşti, şi altele.

Toate lucrările d-lui N. Petrescu se disting printr'o documentare întinsă şi sigură, printr'o metodă riguroasă de cercetare critică, prin concluzii obiective, măsurate şi prudente, printr'o independenţă mai ales a cugetării proprii, care le dă totdeauna un caracter personal accentuat.

Acestor calităţi, recunoscute şi de străini, s'a datorit faptul, pe care l-am menţionat, că d-l N. Petrescu a funcţionat câţiva ani la o Universitate din Statele-Unite. D-sa a fost anume, profesor de filosofie socială la *Wabash-College* de pe lângă universitatea din *Crawfordsville*, aparţinând Statului *Indiana*.

Socotesc dar că un cercetător de valoarea d-lui N. Petrescu ar putea fi de o utilitate deosebită pentru activitatea Academiei Române, căreia i-ar putea aduce un concurs preţios.

— Procedându-se la votul cu bile, drept rezultat al votului se constată că, din 29 de voturi exprimate, d-l Nicolae Petrescu a întrunit 28 de voturi pentru, 1 vot fiind contra.

D-l Preşedinte D. GUSTI proclamă ales membru corespondent la Secţiunea Istorică pe d-l Nicolae Petrescu.

In acest moment se primeşte vizita reprezentanţilor Ştiinţei sovietice academicianii Parin, Tzîtzin şi Egolin, însoţiţi de medicul bulgar d-l Kostof.

D-l Preşedinte D. GUSTI îi întâmpină cu următoarele cuvinte:

Domnilor Colegi,

« Mi se rezervă onoarea şi datoria foarte plăcută de a saluta sub cupola Academiei Române pe trei eminenţi reprezentanţi ai Ştiinţei, literelor şi Academiilor sovietice, pe d-nii Profesor Vasile Vasilievici Parin, Nicolae Vasilievici Tzîtzin şi Alexandru Mihailovici Egolin, precum şi pe eminentul specialist bulgar în imunologie, d-l Kostof.

Domnilor Colegi şi stimaţi Confraţi,

Prezenţa d-voastre printre noi înseamnă o dată şi o sărbătoare rară. Căci este prima oară când Academia Română primeşte în incinta ei trei ambasadori autorizaţi ai Ştiinţei şi Literaturii sovietice.

Salutul nostru se adresează şi Academiilor pe care le reprezentaţi.

Cunoaştem organizarea ştiinţifică splendidă a acestor Academii, izvorîtă din convingerea pe care Statul sovietic o are în marea forţă constructivă şi socială a Ştiinţei.

Cunoaştem marile lucrări şi descoperiri ştiinţifice ale membrilor acestor Academii, cu care se mândieşte Uniunea Sovietică şi lumea întreagă.

Se impune o mai mare apropiere spirituală, prin o mai profundă și mai vastă cunoaștere în toate domeniile vieții a națiunilor din Uniunea Republicelor Socialiste Sovietice, de națiunea română.

Căci colaborarea popoarelor în toate domeniile spiritului este singura în stare, alături de colaborarea economică, a asigura o adevărată și sinceră înțelegere internațională.

Numai constituirea unei comunități spirituale și economice, internaționale, reale și puternice, va fi garanția solidă a unei păci durabile.

De aceea Academia Română, care totdeauna a socotit ca parte integrantă din activitatea ei, legătura cu surorile ei și institutele mari științifice din străinătate, dorește sincer de a colabora frățește cu Academiile sovietice de Știință.

Nu fără emoție gândul nostru evocă momentele unor amintiri îndepărtate, seculare, când această colaborare a avut loc.

Dar chiar înainte de evenimentele pe care noi nu le-am voit, legăturile științifice între Academiile sovietice și Academia Română erau numeroase și continue.

Incă de cum a început a se ivi aurora unor zile mai bune, Academia Română a cerut prin adresă specială Academiei din Kiew de a reîncepe schimbul de publicații și de curând biblioteca științifică Gorky a Universității din Moscova ne-a trimis o cerere similară.

Dorim ca astfel de schimburi de lucrări și valori științifice, ca și de vizite a personalităților științifice și artistice, ca acelea pe care avem bucuria să le primim astăzi, — să le facem cât mai des, și cu toate Academiile de Știință și personalitățile din Uniunea Sovietică. Biblioteca Academiei Române va consemna într'o secție specială, lucrările primite, pentru a fi puse la dispoziția publicului.

Ne amintim cu plăcere de vizita ce a făcut-o Academiei Române și Bibliotecii ei, d-l Președinte al asociației sovietice Voks din Moscova, Kemenov, căruia i-am exprimat aceleași deziderate ale noastre.

Domnilor Colegi și iluștri Confrați,

Nu este o mai mare satisfacție, într'un timp când Umanitatea se caută pentru a se găsi pe ea însăși, decât conștiința de a se fi asociat la comunitatea spirituală a ei, pentru ca printr'o amiciție între popoare să se răspundă mai bine speranței sublime a unei păci permanente și universale.

Sub domnia acestei dorințe și ca interpret fidel al colegilor mei, am onoarea a vă exprima cele mai bune urări pentru gloria Academiilor și academicianilor sovietici și pentru strânsa și cordiala lor colaborare cu Academia Română și a vă aduce, Domnilor Confrați, tradiționala urare: fiți bineveniți printre noi!

—A luat cuvântul din partea oaspeților d-l Prof. Vasile Vasilievici Parin, care a arătat că și d-sa și colegii d-sale au fost adânc impresionați de invitația Academiei Române și că socotesc această invi-

taţie ca o manifestaţie de curtuoazie nu atât faţă de persoanele d-lor cât faţă de oamenii de ştiinţă şi de Academiile Uniunii Republicelor Socialiste Sovietice, către care ştiinţa românească întinde acum mâna de apropiere. D-l P a r i n şi-a exprimat convingerea că aceste tendinţe de apropiere trebuesc aduse la îndeplinire, pentru a se restabili cât mai grabnic raporturile istorice care au unit în decursul veacurilor Uniunea Republicelor Socialiste Sovietice cu România, spre binele ambelor ţări.

D-sa a arătat apoi că Uniunea Republicelor Socialiste Sovietice nu urmăreşte alt scop decât acela de a vedea desvoltându-se pe bazele lor naturale culturile diferitelor popoare, pe care le doreşte unite într'un efort comun, spre binele umanităţii. Dacă noi — a spus d-l P a r i n — putem uşura desvoltarea culturii româneşti, stăm cu plăcere la dispoziţia Academiei Române, — instituţia exponentă a acestei culturi.

D-sa lămureşte rostul Academiilor naţionale ale diferitelor Republici ale Uniunii Republicelor Socialiste Sovietice, pe care Statul le sprijine în misiunea lor, care este aceea de a desvolta cultura proprie naţională a fiecărei republici. Este în aceasta un exemplu concludent de felul cum U.R.S S. înţelege raporturile sale cu celelalte popoare şi cu cultura lor.

Mişcat de buna primire ce a găsit-o la Academia Română, d-l P a r i n a terminat — în aplauzele membrilor prezenţi — urând să trăiască Ştiinţa românească şi prietenia savanţilor sovietici cu oamenii de ştiinţă români.

D-l Preşedinte D. GUSTI, luând cuvântul, a subliniat dovada pe care savanţii români o dau prin aplausele noastre, despre sinceritatea şi prietenia ce mărturisesc pentru ştiinţa U R.S S

Urând ca reciprocitatea de sentimente să se exprime prin fapte, d-sa îşi arată dorinţa ca vizitei de importanţa celei de astăzi să urmeze şi alte vizite şi încheie arătând că noi am fi fericiţi dacă am putea să întoarcem vizita eminenţilor reprezentanţi ai Ştiinţei şi Literelor sovietice.

---

10. *ŞEDINŢA DELA 25 MAI 1945*

Preşedinţia d-lui D GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l BASIL MUNTEANU, membru corespondent, face o comunicare cu titlul: *Un vizionar al Latinităţii: Latinitatea, Franţa şi sufletul autohton în concepţia lui O v i d D e n s u s i a n u.*

In şedinţa intimă, d-l Preşedinte D. GUSTI zice că dacă mari au fost pierderile pe care Instituţiunea noastră le-a suferit în ultimii doi ani la Secţiunea Ştiinţifică, importante sunt însă acuma forţele celor ce vin să înlocuiască acele pierderi. De aceste forţe Instituţiunea noastră avea, în momentul de faţă, cu atât mai mare nevoie, cu cât suntem chemaţi la o muncă ştiinţi-

fică de o amploare mai mare ca în trecut, pentru împlinirea misiunii noului organism al Consiliului Național de Cercetări Științifice.

Printre aceste forțe, prin efectul votului dat în ședința de ieri, prenumărăm pe colegul nostru d-l Prof. S. Stoilov, pe care avem plăcerea a-l saluta în mijlocul nostru ca una din valorile mari științifice în domeniul matematicelor, așa cum ni l-a arătat cu competență în raportul său d-l coleg Dim. Pompeiu. Intemeind cele mai bune speranțe pe competența sa științifică și pe puterile sale de muncă, îl primim cu tradiționala urare: iubite coleg, fii bine venit între noi!

D-l S. STOILOV mulțumește cu căldură domnilor colegi pentru votul dat în favoarea sa. In noua orientare a lumii românești, Academia Română va avea un rol important de revendicat, atât pe plan național, cât și pe plan universal. Ca membru activ îi va fi mai aproape să-și dea o colaborare cât mai valoroasă la lucrările Academiei Române.

Pr. N. M. POPESCU referind asupra lucrării Comisiunii speciale pentru acordarea Marelui Premiu « C. Hamangiu », de 100.000 lei, din 1944, pus la concurs pentru lucrări de compoziție muzicală, dă cetire raportului d-lui coleg George Enescu asupra operei muzicale a d-lui Alexandru Zirra « Alexandru Lăpușneanu », precum și hotărîrii luate de Comisiune, de a se acorda premiul acestei opere.

— Se ia act și se aprobă deciziunea Comisiunii de a se acorda premiul d-lui Alexandru I Zirra.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU, amintind de propunerea d-lui Inginer Furnica Minovici de a face Academiei donație din casa sa dela Băneasa, aduce la cunoștință că d-l Minovici ne-a făcut, și verbal și în scris, propunere ca domnii membri ai Academiei să facă o vizită la acest imobil spre a-l cunoaște și eventual chiar să țină acolo o ședință.

In altă ordine de idei, atrage atențiunea asupra faptului că Secțiunea Literară, în ședința dela 23 Mai curent, a premiat cu o parte de 30.000 lei din Premiul Statului « Eliade Rădulescu », din 1944, volumul de Poezii al d-lui Mihail Beniuc, fără însă ca, fie autorul să fi cerut înscrierea la concurs, fie vreun domn coleg să-l fi propus la concurs, folosind prevederile art. 10, alin. 2, din Regulamentul General, adică să-i fi cerut înscrierea la concurs cu o lună de zile înainte de actuala sesiune generală, anexând la propunere 5 exemplare din lucrarea poetului și consimțimântul în scris al acestuia.

— Intru cât d-l D. CARACOSTEA arată că există totuși un raport al d-sale de prezentare la concurs a volumului de poezii în chestiune, încă din anul trecut 1944, după o discuție la care iau parte d-nii Th. Capidan, Silviu Dragomir, I. Lupaș și Al. Lapedatu, soluția chestiunii se amână până la prezentarea raportului d-lui Caracostea.

La ordinea zilei fiind chestiunea *Dicționarului limbii române*, d-l TH. CAPIDAN arată că Comisiunea Dicționarului s'a întrunit ieri și — în urma desbaterilor — a încheiat următorul proces-verbal:

Proces-Verbal

Membrii din Comisiunea Dicționarului, luând act de conținutul raportului d-lui Secretar General al Academiei Române cetit în plen în ședința din 22 Mai 1945, conținut în care se arată piedecile ce s'au ivit dela 1940 la conducerea lucrărilor Dicționarului, mai întâi prin retragerea d-lui coleg Sextil Pușcariu din fruntea Dicționarului, după aceea din cauza încetării din vieață a regretaților colaboratori Petre Grimm și I. Rădulescu-Pogoneanu, iar mai în urmă din cauza nouei situațiuni în care se găsește d-l Al. Procopovici, conducătorul provizoriu al Dicționarului, am constatat că lucrările Dicționarului, în felul cum se înfățișează în prezent, reclamă o nouă organizare. Ea se va putea face la toamnă, când se vor găsi noi colaboratori în locul celor decedați, și se va interveni pe lângă Tipografia Ziarului « Universul », ca să se reînceapă tipărirea manuscrisului rămas neculés încă din anul 1941—1942. Tot la toamnă se va decide asupra faptului dacă lucrările Dicționarului vor continua cu o singură echipă, în felul cum s'a lucrat până acum, sau se va mai forma încă una, cu sediul la București, pentru ca restul din Dicționar rămas nepublicat să poată apărea în termenul cel mai scurt posibil.

24 Mai 1945.

G. Ionescu-Șișești, Tr. Săvulescu, Th. Capidan,
M. Sadoveanu, D. Caracostea, Iorgu Iordan.

D-l TH. CAPIDAN spre completarea încheierii Comisiunii arată că din 1941—1942, de când Ziarul « Universul » a încetat efectiv tipărirea, se constată o oarecare desordine în materialul care ni se prezintă spre tipărire și în acel care se redactează. In deosebi stărueşte asupra faptului că din litera *D* nici jumătate nu este redactat, iar din prepoziția *de* nu avem — până în prezent — manuscris cu « bun de imprimat », lucru care face ca hiatus-ul dintre tomul I și tomul al II-lea să subsiste. Astfel cum înaintează lucrarea, va trebui o muncă de 30—40 ani, pentru terminarea *Dicționarului*. Simplificarea cerută de unii domni colegi nu va duce la grăbirea terminării *Dicționarului*. Căci oricare vor fi dimensiunile *Dicționarului*, studierea tuturor fișelor tot va trebui făcută și aceasta cere multă pierdere de vreme. Singura economie la care s'ar ajunge ar fi aceea de cheltuială, iar nu aceea de timp.

Grăbirea lucrării o poate aduce însă numai repartiția muncii în mai multe echipe și cu mai mulți directori, care să se ocupe de revizia manuscriselor.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU amintește că pentru necesitățile de comercializare a *Dicționarului*, se luase hotărîrea, la stăruința fostului Președinte Ion Simionescu, ca să se completeze hiatus-ul format din literele *D* și *E*, ajungându-se să avem astfel toată lucrarea tipărită până la litera *L*. Literele *D* și *E* ar urma să formeze, astfel, partea a III-a din volumul I. Colegul Sextil Pușcariu luase asupra-și redactarea literelor *D* și *E*, însă a plecat în anii trecuți la Berlin pentru împlinirea altor însărcinări, și lucrarea nu s'a mai continuat. De altă parte, prepoziția *de* a

fost dată spre redactare d-lui Const Lacea. S'a văzut că manuscrisul d-lui Lacea, fiind prea întins, trebuind să fie revizuit, a fost văzut de răposatul Ion Rădulescu-Pogoneanu, care a făcut observații cu privire la definiții, la care s'a raliat și d-l coleg Capidan. D-l Procopovici însă, căruia i s'au comunicat aceste observații, a rămas la punctul său de vedere că redactarea definițiilor așa cum a fost făcută nu este pentru toată lumea, ci pentru filologi. Fapt e că, neavând prepoziția *de* nu putem încheia manuscrisul întregii litere *D*, care, în prezent, a ajuns la: *datorie-dăzvoca*, cules în pagini.

D-l ION I NISTOR, după ce își exprimă speranța că d-nii colaboratori vor putea în scurt timp da gata legătura dintre volumul I și al II-lea, zice că mai important este să lămurim chestiunea tiparului, precizând cu Direcția Ziarului « Universul » dacă mai poate lucra sau nu, și în ce condiții mai poate lucra de aci înainte. In caz că n'ar mai putea să ne tipărească lucrarea, va trebui să ne adresăm la altă tipografie. In ce privește colaboratorii, crede că până în toamnă vom găsi persoanele care să formeze echipele. E de părere ca aceste echipe să lucreze sub supravegherea a doi directori.

D-l SILVIU DRAGOMIR e de părere că reorganizarea muncii la lucrarea *Dicționarului* pe mai multe echipe și direcții, cum se propune, nu poate fi făcută numai de Comisiunea Dicționarului, ci ea trebue să capete adeziunea întregii Academii întrunite în sesiune generală. Propune deci ca până la toamnă să se afle persoanele ce vor forma echipele, iar atunci să se întrunească Academia într'o sesiune generală extraordinară, spre a decide asupra nouei organizări.

Nu este de acord cu aprecierile pe care d-l coleg Capidan le-a făcut față de acei colaboratori care au lucrat în timpul din urmă. Căci se știe că, la plecarea sa la Berlin, d-l coleg Pușcariu a recomandat o altă direcție în locul d-sale, care urma să fie desărcinat de supravegherea *Dicționarului*, însă Academia n'a primit aceste sugestii, și l-a menținut mai departe la conducerea lucrării. D-sa insistă asupra faptului că d-nii colaboratori la *Dicționar* și-au făcut datoria după mutarea lor la Sibiu, potrivit programului ce li s'a dat de Academie, astfel că reproșurile ce li se aduc sunt nedrepte.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU observă însă că nu li se aduce niciun reproș, ci s'a făcut numai constatarea că nu toate promisiunile d-lor colaboratori au putut fi aduse la îndeplinire.

D-l N. VASILESCU KARPEN este de părere ca la redactarea unor termeni, mai ales științifici, care au nevoie de definițiuni exacte, să fie consultați colegii de specialitate, chiar dacă nu fac parte din Comisiunea Dicționarului.

D-l GH. IONESCU-ȘIȘEȘTI ocupându-se de cauzele care țin pe loc lucrarea, le vede în faptul că nu avem destule echipe de specialiști pe care să le punem la lucru, și că lipsesc fondurile.

Trebue să facem orice ca să înlăturăm aceste cauze și până la toamnă să avem încheiată o listă a filologilor pe care să-i mobilizăm la lucru printr'o măsură de obligație, care să vie din partea Statului.

Se poate obiecta că cei siliți la muncă nu vor lucra bine. La aceasta avem corectivul că vom pune în fruntea fasciculelor numele și deci responsabilitatea lor de autori. De altă parte această muncă trebue răsplătită foarte bine, în orice caz mult mai bine decât orice altă muncă redacțională. Dacă Academia nu are fondurile necesare, să le ceară dela Guvern.

In ce privește tipărirea, este de dorit să nu mai așteptăm ca Direcția « Universului » să-și retragă donația, ci să-i propunem noi în ce condiții materiale de plată poate reîncepe tipărirea. Ne-am putea chiar, la rigoare, adresa Imprimeriei Naționale sau altor tipografii din Țară.

D-sa cere ca, în orice caz până la toamnă, toate aceste pregătiri să fie făcute, astfel ca în viitor lucrarea *Dicționarului* să capete un ritm mai viu.

D-l ION LUPAȘ e de părere să se refacă cele două echipe care lucrau la Cluj.

D-l D. CARACOSTEA crede că criza *Dicționarului* își are cauza într'o criză de direcție, de când d-l coleg P u ș c a r i u nu s'a mai ocupat de această lucrare. După d-sa răspunderea întregii lucrări trebue să cadă asupra unui singur director, iar pe de altă parte *Dicționarul* trebue adus și redactat la București și instalat în câteva încăperi în Academie. D-sa cere ca să se hotărască în mod categoric asupra mutării *Dicționarului* în Capitală printr'un vot care să se dea în însăși această ședință

D-l GH. GIUGLEA, membru corespondent, zice că neajunsul cel mai mare stă în lipsa de echipe de lucru. De altă parte nu se poate supraveghia lucrarea numai cu un singur director. Crede că trebue să fie doi-trei directori care să supravegheze mai multe echipe formate din oameni pregătiți. Aceste echipe se pot forma până la toamnă din profesori universitari și mai ales din profesori din învățământul secundar. In ce privește definiția termenilor tehnici, de care se preocupă d-l coleg G. V a s i l e s c u K a r p e n, e un lucru ușor, deoarece aceste definiții le avem date în literaturile străine. Greutatea este, din contra, la definițiile termenilor din limba noastră, care presupun o adâncă cunoaștere și pătrundere a limbii atât a celei populare, cât și a celei culte.

D-l Președinte D GUSTI înainte de a trece la rezumarea și fixarea desbaterilor, face propunerea ca d-l I o r g u I o r d a n să ia parte de aci înainte, ca membru cooptat, la lucrările Comisiunii Dicționarului limbii române.

— Propunerea se aprobă în unanimitate.

Trecând la rezumarea desbaterilor, d-sa zice că avem de a face cu o operă națională, care nu numai că se află în criză, dar chiar spre catastrofă, din lipsa de colaborare și din greutățile de tipărire.

Până la toamnă se va face un plan de reorganiazre a întregii lucrări pentru a ieși din acest impas. Acest program are ca idei directive întocmirea unei liste de colaboratori dintre profesorii universitari și secundari, care, având

a face un serviciu de ordin public şi naţional, vor fi obligaţi la această colaborare, dar în acelaşi timp să fie foarte bine plătiţi

In ce priveşte sediul Dicţionarului, el poate fi bine împărţit între Cluj şi Bucureşti.

Vom adopta şi înscrie în acest program şi dorinţa d-lui coleg N. Vasilescu Karpen, ca pentru termenii ştiinţifici să punem la contribuţie pe acei dintre noi care ţin a se ocupa de aceasta, dându-le şpalturile spre corectare. Asemenea vom ţinea seama şi de sugestia d-lui coleg Traian Săvulescu ca să se alcătuiască o echipă de oameni de ştiinţă pozitivă, pentru termenii ştiinţifici care lipsesc din *Dicţionar*.

Vom lua în fine contact cu Tipografia « Universul », spre a lămuri şi chestiunea tiparului şi vom convoca Academia, la toamnă, într'o sesiune generală extraordinară, spre a decide asupra reorganizării muncii la această mare lucrare naţională, invitând în mijlocul nostru şi pe membrii noştri corespondenţi filologi

D-sa pune la vot toate aceste deziderate şi păreri, în vederea reorganizării *Dicţionarului*.

— Se votează cu unanimitate.

---

11. *ŞEDINŢA DELA 26 MAI 1945*

Preşedinţia d-lui D GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l Preşedinte zice:

Domnilor Colegi,

Aflăm cu întârziere, că în ziua de 1 Noemvrie 1944, a încetat din vieaţă colegul nostru Prof. Lucien Cayeux, fost profesor de geologie le Collège de France şi membru al Academiei de Ştiinţe din Paris.

Prof. Lucien Cayeux a fost un mare deschizător de drumuri ştiinţifice în domeniul geologiei, adunând contribuţii originale şi importante în toate domeniile acestei ştiinţe: ale Stratigrafiei, Tehnicei, Geologiei aplicate, Agrogeofizicei şi mai ales în domeniul Petrografiei, şi în special în acel al Petrografiei rocelor sedimentare, care poate fi considerată ca o creaţie a sa.

In ultimul timp Lucien Cayeux pregătea, ca o sinteză a activităţii sale ştiinţifice, o lucrare cu priviri generale, filosofice, asupra geologiei.

In cadrul acestor preocupări de filosofie ştiinţifică, împrejurările nu i-au permis însă decât publicarea lucrării « *Causes anciennes et causes actuelles en Géologie* », apărută în 1941, în care autorul a criticat şi înlăturat teoria cauzelor actuale, emisă de Ch Lyell, sub imperiul căreia a stat aproape un secol ştiinţa Geologiei, înlocuind-o cu teoria cauzelor vechi, care vor trebui descoperite prin cercetarea amănunţită a depozitelor formate în diferite epoci geologice.

Prof. Lucien Cayeux a făcut una din cele mai importante şcoale în ştiinţa geologiei, numărând elevi şi adepţi credincioşi şi entuziaşti în toate ţările, printre care şi România.

Academia Română transmite cele mai sincere şi simţite condoleanţe Academiei de Ştiinţe din Paris şi se închină în faţa memoriei membrului ei onorar printr'o clipă de reculegere.

D-l Preşedinte D. GUSTI îşi face deosebita plăcere de a saluta în mijlocul nostru pe d-l Prof Emanoil Teodorescu, care vine pentru întâia oară la şedinţele Academiei.

Membru corespondent al Academiei de Ştiinţe din Paris, noul nostru coleg se bucură de o foarte îndelungată vreme de o reputaţie ştiinţifică universală şi de faima de creator în domeniul Fiziologiei vegetale Academia Română se felicită pe ea însăşi de alegerea în persoana d-lui Prof. Teodorescu şi după buna ei tradiţie, îl primim cu urarea colegială· fiţi binevenit între noi!

D-l EM. TEODORESCU mulţumeşte d-lui Preşedinte pentru bunele cuvinte cu care a fost primit. Asemenea îşi exprimă recunoştinţa tuturor d-lor colegi care l-au votat şi în special acelora care au stăruit pe lângă d-sa să iasă dintr'o veche rezervă, păstrată faţă de Academie nu din vreun motiv personal, şi l-au determinat să vie între dânşii sub cupola acestei înalte instituţiuni de cultură, prin motive care ţin de înaintarea Ştiinţei şi culturii noastre naţionale.

Recunoscător este şi faţă de aceia ce l-au recomandat către cei care nu-l cunoşteau şi i-au îndemnat la votul dat în favoarea sa. D-sa făgădueşte că în purtarea sa în viitor nu va intra niciun element de subiectivitate, şi că se va strădui să lucreze pentru înălţarea Academiei pe plan cultural, material şi moral.

D-l TH. CAPIDAN comunică procesul-verbal încheiat în şedinţa de astăzi de Secţiunea Literară, prin care Secţiunea, cu unanimitatea voturilor, recomandă plenului spre a fi ales membru corespondent d-l Ştefan Bezdechi, prof la Universitatea din Cluj

— Se ia act.

D-l GH SPACU dă cetire următorului raport despre *bursele* pe care Academia urmează a le acorda în viitorul an şcolar din venitul *Fondului « V Adamachi »*:

Bursierii, care au făcut dovada şcolarităţii şi examenelor cerute, vor continua să primească bursele şi pe anul şcolar 1945—1946, în sumă de 8.000 lei lunar, la Iaşi, şi 10.000 lei lunar la Bucureşti.

Din fondul rămas se vor acorda burse nouă, după aceleaşi norme, şi anume: 2 la Universitatea din Iaşi şi 1 la Politehnica din Bucureşti.

Comisiunile pentru acordarea burselor dela Iaşi vor fi prezidate de unul dintre membrii noştri de onoare sau corespondenţi de acolo.

— Se ia act şi se aprobă propunerile Comisiunii.

La ordinea zilei fiind puse lucrările financiare ale Academiei, d-l VICTOR SLĂVESCU propune plenului să ratifice bugetul actual în curs, care se va încheia la 1 Iulie a. c. Este un buget executat, care a fost întocmit în vara anului trecut, 1944, în refugiu, de Comisiunea Financiară şi aprobat de Delegaţiunea Academiei în virtutea plenipotenţei ce i s'a dat de Academie în şedinţa dela 31 Martie 1944.

— Pus la vot bugetul în chestiune se ratifică în unanimitate.

EXPUNERE DE MOTIVE

asupra Proiectului de buget al Academiei Române pe exerciţivl 1 Iulie 1944—30 Iunie 1945

Imprejurările cu totul excepţionale prin care trecem ne impun ca la alcătuirea bugetului Academiei Române pentru exerciţiul Iulie 1944—30 Iunie 1945 să se procedeze cu cea mai mare prudenţă şi prevedere, atât în ceea ce priveşte evaluarea veniturilor cât şi în ce priveşte stabilitea cheltuelilor. Experienţa anului bugetar în curs ne obligă să procedăm în acest fel

Bugetul general al Academiei Române a fost fixat la suma de lei 50 562.437, la venituri şi cheltueli, din care fondul de deschidere de credit este de numai 1.000 000 lei

Faţă de bugetul anterior, stabilit la suma de 46 232.036 lei, ar reprezenta o uşoară sporire de 4 330 401 lei, care este însă numai aparentă, după cum se va vedea din cele expuse mai jos.

In ceea ce priveşte structura veniturilor, sunt de făcut următoarele constatări:

Prelevările asupra fondurilor speciale, evaluate în bugetul anterior la suma de 18 702 301 lei, au fost menţinute în noul proiect numai la suma de lei 14 319.000, întru cât am socotit prudent să lăsăm deocamdată de o parte, drepturile de prelevare cuvenite Academiei Române asupra fondurilor Moara-Grecilor, Suseni, Tomeşti şi Ţigăneşti, aflate în Moldova. Pentru buna evidenţă am trecut însă aceste prelevări în postul de venituri, intitulat. Diverse şi alte venituri, ca în cazul când veniturile acestor fonduri se vor încasa în mod regulat, ele vor fi trecute în urmă şi la prelevări ca şi în trecut.

Veniturile de sub punctele II, III, IV şi V au fost evaluate cu mici diferenţe, la valoarea celor din bugetul anterior.

Este cazul să se amintească însă că în ce priveşte subvenţiunile primite dela Stat, ele vor fi reduse, conform comunicărilor ce ni s'au făcut de către autorităţile competente, cu 40%. Totuşi nu am modificat cifra prevederilor, în schimb am trecut între cheltueli, la art. X, blocarea respectivă, unde figurează cu suma de 6 370 000 lei.

In ce priveşte veniturile prevăzute la art. VI, sub numele de *Diverse alte venituri* este cazul să se dea următoarele lămuriri.

Aceste prevederi de venituri sporesc dela 2 654 297 lei la 11.148.387 lei, pentrucă aci s'au încorporat atât prelevările de 25% asupra veniturilor moşiilor din Moldova cât şi totalitatea veniturilor dela anumite fonduri, din care, până acum numai jumătate erau vărsate la bugetului general al Academiei Române, iar cealaltă jumătate se capitaliza în favoarea lor proprie (este vorba de fondurile « Chiriacescu », « Câmpineanu ») Faţă de nevoile mari ale Academiei, pe exerciţiul în curs, în caz când nu s'ar putea încasa alte venituri, am socotit potrivit ca pentru anul acesta să vărsăm la bugetul general al Academiei Române integralitatea veniturilor acestor fonduri, renunţând la capitalizare.

Cheltuelile înregistrează însemnate sporuri la personal şi la Bibliotecă, din pricina creşterii salariilor şi alocaţiilor acordate funcţionarilor, precum şi din pricina scumpirii anumitor materiale (iluminat, încălzit, etc.).

In schimb, din cauza împrejurărilor, am prevăzut cheltueli mai mici, atât pentru publicaţiile secţiunilor cât şi pentru Dicţionar.

Este evident că dacă împrejurările se vor schimba şi veniturile vor intra peste evaluările făcute, şi prevederile făcute acestor articole bugetare pot fi sporite.

Bugetul special, cuprinzând totalitatea fondurilor administrate de Academia Română se înfăţişează, pentru exerciţiul 1944—1945 cu un total de lei 61 196.090 faţă de lei 78 312.620, cât era în exerciţiul 1943—1944 Diferenţa în minus se explică prin reducerea veniturilor probabile, din motivele arătate la bugetul general, din care cauză şi cheltuelile au fost comprimate la nivelul acestor venituri.

Intru cât, ambele bugete au fost întocmite pe baza unor socoteli riguroase şi prudente şi au fost fixate ţinând seama de împrejurările excepţionale prin care trecem, se poate prevedea că ele se vor împlini, cam în felul şi cadrul prevederilor făcute.

In consecinţă, subsemnaţii, membrii ai Comisiunii finanaciare, suntem de părere că ambele bugete pot fi încuviinţate aşa cum au fost întocmite şi prezentate de către Delegaţie şi Secretarul General.

Membrii Comisiunii financiare. *Victor Slăvescu, G. Ionescu-Şişeşti, I. I Nistor.*

RAPORT

asupra executării Bugetului Academiei Române pe timp de 10 luni, din exerciţiul 1 Iulie 1944—30 Iunie 1945

In cele ce urmează, avem onoarea a vă arăta modul satisfăcător cum s'a executat timp de 10 luni bugetul Academiei din exerciţiul 1 Iulie 1944—30 Iunie 1945

Acest buget deşi executat în împrejurări şi condiţiuni nu totdeauna prielnice, totuşi datorită aplicării lui chibzuite, prin urmărirea încasării veniturilor şi printr'o restrângere a cheltuelilor, nu înregistrează niciun

deficit, ba dimpotrivă se obţine chiar un surplus de încasări faţă de cheltuelile efective.

Bugetul General al Academiei Române a fost alcătuit pe temeiul unor prevederi de încasări şi cheltueli de . . . . Lei 50 562 437
Din care . . . . » 1.000.000
reprezintă fondul de deschidere de credite.

In timp de 10 luni de executare s'au dobândit următoarele rezultate:

Incasări	Lei	43 785.137
Cheltueli efective	»	38 818.940
deci un plus de încasări de	»	4 966.197

Dacă încasările efective de mai sus de . . . . . Lei 43.785.137
se mai adaugă încă suma de . . . . » 6 000.000
ce reprezintă încasări sigure ce vor intra până la lichidarea exerciţiului (30 Iunie 1945), urmează că totalul încasărilor probabile pe întreg anul 1944—1945 va fi de . . » 49.785.137

pe care, dacă le raportăm la cheltuelile efectuate până la 30 Aprilie 1945 şi adăugăm şi cheltuelile pe Mai şi Iunie a. c , ne va da ca rezultat general chiar un excedent.

Evident, aceste încasări de lei 49 785 137, rămân sub prevederile bugetare făcute în sumă de lei 50 562 437.

Această diferenţă în minus între prevederi şi încasări este numai aparentă, întru cât Academia Română posedă încă însemnate cantităţi de producte nevândute la moşiile sale.

De îndată ce aceste producte vor fi vândute, se vor spori veniturile acestui exerciţiu bugetar 1944—1945, depăşind chiar prevederile făcute.

Victor Slăvescu, I. I. Nistor, G Macovei, G Ionescu-Şişeşti.

RAPORT

asupra executării Bugetului Academiei Române pe exerciţiul 1943—1944
între 1 Iulie 1943—30 Iunie 1944

Bugetul Academiei Române pe exerciţiul 1 Iulie 1943—30 Iunie 1944 a fost executat în împrejurări şi condiţiuni nu totdeauna prielnice. Din această cauză, prevederile nu au fost împlinite, fără ca prin aceasta să se aducă vreo perturbare exploatării bunurilor sau vreo împiedecare în funcţionarea administrativă a serviciilor Academiei.

De îndată ce s'a întrevăzut un exerciţiu bugetar ameninţat de anumite surprize, atât în ceea ce priveşte veniturile, cât şi cheltuelile, s'a căutat dela început şi în tot timpul aplicării acestui buget, să se restrângă cheltuelile la strictul necesar, veghindu-se totdeodată ca încasarea veniturilor să nu fie prea mult stingherită. Datorită acestor prevederi, nu se înregistrează niciun deficit, ba dimpotrivă se obţine chiar un surplus de încasări faţă de cheltuelile efective.

Bugetul general al Academiei Române a fost alcătuit pe temeiul unor prevederi de încasări și cheltueli de . . . . . . lei 47 482.036
din care . . . . » 3.513.972
reprezintă fondul de deschidere de credite.

In timp de 11 luni de executare s'au dobândit următoarele rezultate:

Incasări	»	32 429.086
Cheltueli efective	»	32.373 542
Deci un plus de încasări de	»	56.544
Dacă la încasările efective de mai sus de	»	32.429.086
se mai adaugă încă suma de	»	8 888.000

ce reprezintă *încasări sigure* ce vor intra în cel mai scurt timp, urmează că: *Totalul încasărilor probabile* pe întregul exercițiu 1943—1944 va fi de lei *41.317.086*, pe care, dacă le raportăm la cheltuelile efectuate până la 31 Mai și adăugăm și cheltuelile pe luna Iunie a c , ne va da, ca rezultat general, un apreciabil excedent.

Evident, aceste încasări de lei 41.317 086 rămân subt prevederile bugetare făcute, în sumă de lei 47 482.036.

Această diferență în minus, între prevederi și încasări este numai aparentă, întru cât Academia Română posedă încă însemnate cantități de producte nevândute la moșiile sale. De îndată ce împrejurările vor îngădui, aceste producte vor fi vândute și cu valoarea acestor producte vândute se vor spori, în mod apreciabil, veniturile acestui exercițiu bugetar 1943—1944, depășind chiar prevederile făcute în anul trecut.

Față de constatările de mai sus, este cazul să se aducă toate mulțumirile atât Delegației, cât și d-lui Secretar General, pentru chipul exemplar cum a gospodărit fondurile Academiei Române și cum a executat bugetul exercițiului 1943—1944, în mijlocul atâtor greutăți.

20 Iunie 1944.

Membrii Comisiunii financiare: *Victor Slăvescu, G Ionescu-Șișești, I I Nistor, G. Macovei.*

RAPORT

asupra bilanțului și contului de profit și pierdere al Academiei Române, încheiat la 30 Iunie 1944

Subsemnații membri ai Comisiunii financiare, întrunindu-ne astăzi și luând în cercetare bilanțul și contul de profit și pierdere, încheiat în ziua de 30 Iunie 1944, am constatat cele ce urmează:

Totalul bilanțului pe anul 1943—1944 se ridică la suma de lei 882.364.701 față de lei 867 627.559 din anul precedent. Diferența de lei 14.737.142 se explică prin adăugirea de fonduri nouă primite între timp, cât și prin capitalizările efectuate, ca urmare a gestiunii din anul încheiat.

Elementele averii Academiei Române la 30 Iunie 1944, sunt:

Imobile proprii	Lei 156 500.223		
Imobilele fondurilor	» 175.867.313	Lei	332.367 536
Efecte publice şi acţiuni proprii, valoarea nominală	» 11.978 375		
Efecte publice şi acţiuni aparţinând fondurilor	» 450.530.479	»	462 508.854
Total . . .		Lei	794.876.390
Alte efecte aparţinând fondurilor de rezervă . . .		Lei	10.695.492
Numerar în Casă şi la Bănci		»	21.480 818

Contul de profit şi pierdere se prezintă cu un total de lei 43.733.080, faţă de lei 37.331.580 din anul precedent, acest cont reprezintă în linii generale bugetul general al Academiei Române.

Excedentul realizat este de lei 1.286.777 faţă de lei 5 792.621, dobândit în anul trecut.

Având în vedere cele arătate mai sus, subsemnaţii membrii ai Comisiunii financiare, vă rugăm să binevoiţi a aproba bilanţul şi contul de profit şi pierdere pe anul 1943—1944, astfel cum a fost întocmit, dând cuvenita descărcare pentru gestiunea trecută.

— Se ia act şi se aprobă.

Membrii Comisiunii financiare: *Victor Slăvescu, I. I Nistor, G. Macovei, G. Ionescu-Şişeşti*

Raportând *asupra proiectului de buget* al Academiei Române *pe exerciţiul 1 Iulie 1945—30 Iunie 1946*, d-l VICTOR SLĂVESCU zice că acest buget are un aspect social, întru cât se înfăţişează mult sporit faţă de cel din anul precedent, anume el creşte dela 50.000.000 lei aproximativ în anul trecut, la 102.000 000 lei. E totuşi un buget echilibrat, atât la venituri cât şi la cheltueli, întru cât veniturile agricole s'au sporit, rămânând a fi staţionare numai veniturile din cupoane, din acţiuni, efecte de Stat, etc. O oarecare urcare se observă şi la chiriile diferitelor imobile. Veniturile acoperă cheltuelile şi ele sporite prin următoarele necesităţi:

1. Salariile funcţionarilor au fost sporite şi urmează a mai fi încă odată sporite dela 1 Mai cu un plus de circa 18.000.000 lei. Acest plus de 18.000.000 lei survenit în ultimele zile, îl vom putea acoperi prin mijloace extraordinare. El este reclamat, ca şi sporul anterior, de regimul de salarii legiferat de Stat

2. S'au sporit sumele necesare pentru materiale.

3. S'au dat sporuri apreciabile şi la bugetul special al Bibliotecii.

Bugetul ordinar al Academiei nu ar fi ajuns să se echilibreze la venituri, faţă de cheltueli, dacă subvenţiile ce primim legal dela Stat nu s'ar fi sporit şi ele masiv, dela 16.000.000 lei la 42.000.000 lei; dacă n'am fi primit o contribuţie benevolă din partea Băncii Naţionale a României, de 20.000.000 lei; în fine, dacă n'ar fi crescut în proporţia preţurilor zilei, prelevările pe care le luăm dela fondurile cu proprietăţi agricole şi forestiere.

Dimpotrivă avem și un post cu o neașteptată scădere. Prelevările dela « Fundațiunea Elias », care în anul trecut se cifrau la 6.000.000 lei, în acest an vor fi de 2.500 000 lei, avându-se în vedere că « Fundațiunea Elias » în ultimul an a avut de suferit pagube. Cifra exactă a acestor prelevări se va fixa ulterior.

In linii generale, proiectul de buget este echilibrat, fiind întocmit cu evaluări prudente. Avem toate motivele să credem că vom putea ținea pasul cheltuelilor în timpul anului, chiar dacă vor fi sporite. La această speranță ne îndreptățește și noua organizare a gospodăriei noastre rurale, pe care o vom pune în curând în aplicare, și dela care așteptăm o producere de venituri mult mai mare.

Pentru informare d-l VICTOR SLĂVESCU adaugă că unul din neajunsurile noastre a fost greutatea de a găsi fonduri pentru tipărirea publicațiunilor noastre. De aceea anul trecut bugetul a înscris pentru fiecare secțiune suma modestă de câte un milion lei drept fond de tipărire. In anul acesta, având la dispoziție importanta donație de 20.000 000 lei a Băncii Naționale am putut spori fondurile de tipărire ale Secțiunii Științifice și ale Secțiunii Istorice la câte 8.000 000 lei de fiecare. Mai puțin s'a dat Secțiunii Literare, care are mari rezerve de fonduri din trecut Fără îndoială că, dacă va fi nevoie, și acestei Secțiuni i se va spori până la 8.000 000 lei fondul de tipar.

In buget s'a prevăzut și un post nou, de 4.000.000 lei, pus la dispoziția Consiliului Național de Cercetări Științifice, pentru a da acestui organism putința unei prime manifestări pe piața culturală și științifică. In fine, s'a prevăzut și un fond de deschidere de credit în sumă de 5.500 000 lei.

D-sa citește *Expunerea de motive la proiectul de buget al Academiei Române pe exercițiul 1 Iulie 1945—30 Iunie 1946.*

D-sa expune și formarea *bugetului special*, privind veniturile și cheltuelile diferitelor fonduri testamentare, dând cetire și *recapitulației generale* însoțită de schema acestui buget.

In fine d-sa arată că în acest an, pentru întâia oară, a fost necesar să se creeze un al treilea buget extraordinar pe exercițiul 1 Iulie 1945—30 Iunie 1946, necesitat de cheltuelile excepționale făcute cu repararea localului Bibliotecii în sumă de 42.000.00 lei, deteriorat prin bombardamente; cu terminarea locuințelor oamenilor de serviciu din curtea Academiei; cu evacuarea din Capitală din fața bombardamentelor; în fine cu o gratificație acordată de Crăciun funcționarilor. Toate aceste cheltueli au însumat cifra de peste 66 000.000 lei și ele au fost acoperite parte cu împrumut făcut din fondul cultural Regele Mihai, dintr'un dar de 10 000.000 lei al Președinției Consiliului de Miniștri, și dintr'un împrumut de 30.000.000 lei, cum se vede amănunțit din următoarea *expunere de motive la proiectul de buget extraordinar al Academiei Române pe exercițiul 1 Iulie 1945—30 Iunie 1946.*

După ce d-l VICTOR SLĂVESCU înfățișează și bilanțul patrimonial al Academiei, d-sa spune că cele trei bugete au fost întocmite cu atâta parcimonie, încât ele vor permite Academiei să funcționeze mai departe normal

și de aceea propune să aprobe atât bilanțul pe 1944, cât și bugetele ordinar și extraordinar pentru exercițiul viitor bugetar, dând Delegațiunii autorizare să acopere prin mijloace extraordinare cele 18 000.000 lei care vor trebui adăugate la salariile funcționarilor ca sporuri, cu începere dela 1 Mai curent.

D-l Președinte D. GUSTI exprimă mulțumiri deosebite d-lui coleg Victor Slăvescu pentru competența și osteneala cu care a pregătit aceste bugete și pentru claritatea cu care ni le-a înfățișat. D-sa exprimă mulțumiri și Băncii Naționale României pentru darul important al celor 20 000 000 lei, care a salvat în bună parte finanțele noastre pentru anul viitor. D-sa pune în discuție lucrările financiare expuse mai sus de d-l coleg Victor Slăvescu.

D-l ION I. NISTOR, arătând că, potrivit art. 60 din Regulamentul General, Academia și-a luat îndatorirea să organizeze un Muzeu al Culturii Naționale, propune să se înscrie în buget cel puțin suma de 500.000 lei, în vederea înființării acestui Muzeu și să se aleagă o Comisiune care să se ocupe de studiul înființării Muzeului.

— Propunerile se aprobă, și se alege Comisiunea din d-nii Arhitect Petre Antonescu, N. Bănescu, Traian Săvulescu, Conservatorul Bibliotecii și Colecțiilor intrând de drept în această Comisiune.

D-l GH IONESCU-SISEȘTI în legătură cu o discuțiune provocată de d-l N. Vasilescu Karpen cu privire la cel mai bun plasament al capitalurilor noastre, este de părere ca ori de câte ori vom avea fonduri de capitalizat să le plasăm în investiții la proprietățile noastre agricole, ele firește având să restitue sumele în condițiile ce se vor fixa. Acest fel de plasament este foarte eficace.

D-. Secretar General ALEX LĂPĔDATU observă că astfel de capitalizări se pot face numai acolo unde suntem liberi, nu însă și la acele fonduri în care testatorii au avut grijă să ne oblige la capitalizări în efecte de Stat.

In legătură cu bugetul d-sa arată că s'a prezentat Delegațiunii cât și Comisiunii Financiare un memoriu al Sindicatului funcționarilor noștri, prin care se propune un nou mod de salarizare. D-sa arată sporurile acordate în trecut la salarii, după normele dela Stat, și că chiar astăzi s'a vorbit de un alt spor a cărui cifră totală se ridică la 18.000.000 lei, ce se va da după aceleași norme.

D-sa se referă și la unele cereri de înaintări în grad, care pun în discuție și fac necesară revizuirea actualului Regulament pentru Serviciile Academiei. D-sa dă amănuntul asupra mecanismului înaintării în grade după actualul Regulament; constată că acest Regulament are în adevăr lacune și că vechiul Regulament, dinainte de 1936, era întocmit cu mai multă chibzuință față de necesitățile Academiei Române. De aceea d-sa propune să se numească o Comisiune căreia să se dea în sarcină studiul reformei Regulamentului pentru servicii, și care să vină cu propuneri concrete de modificare în sesiunea generală extraordinară ce se va convoca în toamna viitoare.

D-l General R. ROSETTI este şi d-sa de părere că trebue revizuit Regulamentul din 1936, şi că automatismul în înaintare trebue combătut. Observă că munca de 5 ore pe zi, care dă putinţa multora dintre funcţionari să facă serviciul la Stat sau în altă parte constitue un procedeu neeconomic pentru Academie. Mai folositor ar fi pentru Academie să se ceară un serviciu de 8 ore pe zi funcţionarilor însă bine plătiţi.

D-l Preşedinte D. GUSTI, încheind discuţia, la care mai ia parte şi d-l Ion I. Nistor, propune să se aleagă Comisiunea pentru revizuirea Regulamentului serviciilor, formând-o din Preşedintele Academiei, Secretarul General, Conservatorul Bibliotecii şi d-nii Victor Slăvescu şi Andrei Rădulescu.

— Propunerea se aprobă.

D-l Preşedinte D. GUSTI, reluând chestiunea bugetelor Academiei, pune pe rând la vot Proiectul de buget al Academiei pe exerciţiul bugetar 1945—1946 şi Proiectul de buget extraordinar pe exerciţiul Iulie 1945—Iunie 1946.

— Ambele proiecte de buget se iau spre cunoştinţă şi se aprobă în unanimitate.

EXPUNERE DE MOTIVE

la Proiectul de buget al Academiei Române pe exerciţiul 1 Iulie 1945— 30 Iunie 1946

La întocmirea noului proiect de buget s'a ţinut seama de împrejurările excepţionale prin care trecem, astfel că s'a procedat cu cea mai mare prudenţă şi prevedere, atât în ceea ce priveşte evaluarea veniturilor, cât şi în ce priveşte stabilirea cheltuelilor.

Din cele mai jos arătate se vede că proiectul de buget general se înfăţişează mult sporit, faţă de cel din anul precedent, şi anume:

	Bug general 1945/6	Bug general 1944/5
Venituri	Lei 109.623.506	Lei 50.562.437
Cheltueli	» 109 623.506	» 50.562.437

Aşa dar noul buget general creşte faţă de cel în curs cu suma de lei 59 461.069 lei şi se compensează prin o sporire corespunzătoare de venituri şi anume:

Statul a sporit subvenţiile legale ce ni se acordă cu lei 14.608.500, iar prelevările ce facem, conform statutelor, din veniturile diferitelor fonduri, cresc cu 22 489 572 lei; de asemenea creşte contribuţia fondurilor speciale cu lei 5 647 397.

Faţă de aceste venituri sporite sunt de semnalat şi cheltueli sporite. Plusurile de cheltueli provin din acordarea sporurilor de scumpete pentru personal, din scumpirea foarte mult a materialelor necesare administraţiei (combustibil, luminat, imprimate, etc.).

S'au mai adăugat sporuri însemnate pentru cheltuelile în legătură cu activitatea ştiinţifică a Secţiunilor şi pentru diferite publicaţiuni ale Academiei.

La bugetul Bibliotecii s'au acordat sporurile necesare pentru a i se asigura o funcţiune normală.

Noul proiect de buget special se înfăţişează de asemenea mult sporit faţă de cel din anul precedent şi anume:

	Bug. special 1945/6	Bug special 1944/5
Venituri	Lei 152.282 952	Lei 92.412.890
Cheltueli	» 152.282.952	» 92.412.890

Aşa dar noul buget special creşte faţă de cel în curs cu suma de lei 59.870.062.

Creşterea se datoreşte nouălor fonduri şi veniturilor, din ce în ce mai mari, prin urcarea preţurilor produselor agricole şi forestiere dela moşiile şi pădurile, aparţinând diferitelor fonduri.

Faţă de aceste venituri sporite, contribuţiunea fondurilor, pe calea prelevărilor, la bugetul general al Academiei Române este apreciabilă, fără ca prin aceasta să se atingă vreuna din obligaţiunile impuse de testatori, care sunt respectate cu sfinţenie şi sunt trecute în articolele bugetare respective.

Intru cât ambele bugete au fost întocmite pe baza unor socoteli riguroase şi prudente şi au fost fixate, ţinând seama de împrejurările excepţionale prin care trecem, se poate prevedea că ele se vor împlini, în felul şi cadrul prevederilor făcute.

Membrii Comisiunii financiare: *Victor Slăvescu, I Nistor, G. Macovei, G. Ionescu-Şişeşti.*

EXPUNERE DE MOTIVE

la Proiectul de buget extraordinar al Academiei Române pe exerciţiul 1 Iulie 1945—30 Iunie 1946

In cursul anului trecut Academia a fost nevoită a face o seamă de cheltueli neprevăzute cu construcţia locuinţelor personalului, cu adăposturile împotriva bombardamentelor, cu evacuarea Bibliotecii şi a Serviciilor Administraţiei, cu reparaţiile după bombardamentele imobilelor, cu gratificaţia acordată funcţionarilor şi personalului pentru sărbătorile Crăciunului, cu restituirea materialelor aduse din Basarabia şi Odesa, etc.

Pentru acoperirea acestor cheltueli cu caracter excepţional a trebuit să se găsească fonduri extraordinare, şi unele şi altele grupate într'un buget extraordinar.

Intre veniturile excepţionale de care ne-am folosit, amintim în primul rând donaţiunea Preşedinţiei Consiliului de Miniştri de 10 milioane.

S'a făcut apoi apel la Banca Naţională, care a binevoit a ne acorda un credit de gaj de efecte, din care s'a folosit suma de lei 23.372.537.

Mai departe s'a folosit, temporar, disponibilul Fondului Cultural « Regele Mihai I » de lei 27.332.476 şi apoi urmează a se mai încasa dela Ministerul Educaţiei Naţionale, pentru reclădirea Institutului Otteteli-

şanu, conform convenţiei încheiate, suma de 5 milioane lei, la care se va mai adăuga alte venituri întâmplătoare de lei 1.140 000.

In felul acesta s'a acoperit suma de lei 66.845.013, cu care s'au făcut faţă sarcinelor extraordinare, menţionate mai sus.

Prin aceasta, se regularizează operaţiunile financiare făcute în împrejurări grele, urmând ca în anii ce vin să găsim putinţa să restituim din fondurile ordinare şi extraordinare, sumele ce ne-ar sta la dispoziţie, fie din creditele dela Banca Naţională a României, fie din fondurile noastre propuse cu afectaţiuni speciale.

BUGETUL ACADEMIEI ROMÂNE

PE EXERCIȚIUL 1945—1946

A) BUGETUL GENERAL

RECAPITULAȚIE GENERALĂ

Venituri

TITLUL	Votat pe 1944/45	Realizat pe 10 luni	Propus pe 1945/46
I Prelevări dela fondurile speciale	14 319 000	23 192.160	36.808 572
II Prelevări dela Fundația Elias .	6 000 000	—	2 521 250
III. Fonduri generale ale Academiei .	2 550 049	1 918 045	3 164 399
IV. Imobile patrimoniale . .	420 000	3 870 000	3 800 000
V. Subvenții	16.125 000	13.491 112	42 533 500
VI. Diverse și alte venituri . .	11 148 388	1 313 820	20 795 785
Total . . .	50 562.437	43 785.137	109 623 506

Cheltueli

TITLUL	Votat pe 1944/45	Realizat pe 10 luni	Propus pe 1945/46
I. Cheltueli de gestiune la fondurile generale	504 800	283 326	701 000
II Cheltueli de administrație . .	16 790 000	13 680 687	30 442 617
III. Bibliotecă . . .	21 551 796	20 909 423	42 936 568
IV. Dicționar .	600 000	600 300	800.000
V Publicațiuni . . .	610 841	—	3 104 097
VI Secțiuni	3 000.000	3 345 204	19 000 000
VII. Fond pentru Consiliul Național de Cercetări Științifice	—	—	4 000 000
VIII Premii	135 000	—	135 000
IX Blocări asupra subvenției dela Min. Culturii Naționale . .	6 370 000	—	3 053 350
X. Fond pentru deschidere de credite	1 000 000	—	5 450 874
Total . . .	50 562 437	38.818 940	109 623.506

SCHEMA BUGETULUI GENERAL

Venituri

TITLUL	Votat pe 1944/45	Realizat pe 10 luni	Propus pe 1945/46
I. *Prelevări*			
Dela fondurile speciale	14.319 000	23 192.160	36 808 572
Dela Fundaţiunea Elias	6 000 000	—	2.521 250
II *Fonduri generale ale Academiei*			
Cap. I. Cupoane şi dividende	1.515 049	1 431 066	1.589 399
Cap. II. Imobile (pădurea Radiana)	1.035 000	486 979	1 575 000
III. *Imobile patrimoniale*			
Imobil Calea Victoriei, 1—125 .	420 000	3.870 000	3 800 000
IV *Subvenţii şi donaţiuni*			
Dela Stat	15 925 000	13 491.112	30 533.500
Dela Banca Naţională . .	—	—	12 000 000
Dela particulari	200 000	—	—
V. Venituri întâmplătoare . .	1	319 077	2 000 001
VI. Diverse	11.148 387	994.743	18 795 784
Total . . .	50 562.437	43.785 137	109 623 506

Cheltueli

TITLUL	Votat pe 1944/45	Realizat pe 10 luni	Propus pe 1945/46
I Cheltueli de gestiune la fondurile generale	496 800	283 326	693 000
Renta viageră a doamnei Buiucliu	8 000	—	8.000
II. *Cheltueli de administraţie*			
Cap. I şi II. Cheltueli de personal	13.320.000	11 194.715	23.420 000
Cap. III. Cheltueli de materiale	2.750 000	1 726 316	5 900 000
Cap IV. Diverse	720 000	759.656	1.122 617
III. Biblioteca	21.551.796	20 909 423	42.936 568
IV. Dicţionar	600 000	600 300	800 000
V. Publicaţiuni	610 841	—	3 104 097
VI. Secţiuni	3 000 000	3 345.204	19 000 000
VII. Fond pentru Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice . .	—	—	4 000 000
VIII. Premii	135 000	—	135 000
IX. Blocări asupra subvenţiei Ministerului Educaţiei Naţionale	6 370 000	—	3 053 350
X Fond p. deschidere de credite	1 000 000	—	5 450 874
Total . . .	50.562.437	38 818 940	109 623 506

DESVOLTAREA BUGETULUI GENERAL

EXERCIȚIUL 1945—1946

PREVEDERI

I. *Prelevări asupra fondurilor speciale*			36 808.572
II. *Fonduri generale*			
Cap. I *Cupoane si dividende*			
Fond L. S. Arié . . .	46.000		
» Asachi . . .	17 325		
» Buiucliu . .	21.595		
» Bibliotecii .	70 335		
» Regele Carol I. .	52.000		
» Donici	53.432		
» Economiilor .	12 997		
» Preot Georgescu	2 180		
» Gh. Lazăr . . .	41.404		
» Macinca	2.915		
» I Negruzzi . . .	5.000		
» Obedenaru . . .	156 980		
» Th Pisoschi . .	32.430		
» Eliade Rădulescu	32.134		
» Rezervă . . .	462 885		
» Rezistență . . .	244.170		
» Th Rosetti . . .	22.250		
» Gh și El. San Marin	52.500		
» El. Turnescu . .	1 747		
» Zappa	259 120		
Total . . .	—	1.589 399	
Cap. II. *Imobile*			
Păd. Radiana (Donici) .		1.575 000	3.164 399
III. *Imobile patrimoniale*			
Imobilul Cal. Victoriei Nr. 121-5			3 800 000
IV. *Subvenții*			
Cap. I. *Subvenții dela Stat*			
Subvenția legea din 1924	10 000 000		
Subvenția p. Bibliotecă	20 433.500		
Subvenția pentru Documente Hurmuzaki .	100.000	30.533.500	
Cap. II *Subvenții particulareç*			
Banca Naț a României	12 000 000		
Prelevări, Fundația M. H. Elias	2 521 250	14 521.250	45.054 750
V. *Diverse*			
Din vânzarea publicațiunilor .	1.800 000		
Contribuțiuni dela fond speciale	12 142 434		
Fond E. Simu, p. Secțiuni . .	1 800.000		
Venituri întâmplătoare	5 053.351		20.795.785
Totalul prevederilor . . .			109 623.506

CREDITE ACORDATE

I. *Cheltuelı de gestiune*			
a Fond Donıcı, păd. Radıana .		693.000	
b Fond Buıuclıu, rentă . . .		8 000	701 000
II. *Cheltuelı de admınıstraţıe*			
Cap. I. Dıurne, membrıı, Delegaţıunea şı Secretarul General		7.320 000	
Cap. II. Salarıi personal . . .		16 100.000	
Cap III. *Materıale* Spese cancelarıe, întreţınere, combustıbıl, telefon etc.		5.900.000	
Cap. IV *Dıverse* Ajutoare, taxe, procese, mormınte, dıv. . .		1.122 617	30 442 617
III. *Biblioteca*			
a) Salarıı personal . . .	28 936.568		
b) Materıale, tipărıturi . . .	3.500 000		
c) Cabınetul Numismatic . .	200 000		
d) Cărţı, documente, publıcarea creşterılor, achızıţıi, legatul	5 500 000		
e) Prımırea cărţılor	100 000		
f) Incălzıt, luminat, apă . . .	4.500 000		
g) Exp. coresp şı ımprımatelor	100.000		
h) Neprevăzute	100 000		42 936 568
IV *Dıcţıonarul Lımbii române* .			
Cheltuelı de redactare . . .			800 000
V. *Publıcaţıum*			
a) Anale, Desbaterı		600 000	
b) Colecţıa Hurmuzakı . . .		2.500 000	
c) Publıc. Prınc. Al Ştırbeı .		4.097	3.104 097
VI. *Secţıunı*			
a) Secţıunea lıterară		3.000.000	
b) » ıstorică		8.000.000	
c) » ştııntıfıcă . . .		8 000 000	19 000 000
VII. *Fond Consılıul Naţional de Cercetărı Ştııntıfice*			4 000.000
VIII. *Premıı*			
a) Gh Lazăr		45.000	
b) Elıade Rădulescu		45.000	
c) Gh. Asachı		45 000	135 000
IX *Blocări*			
Blocărı asupra subvenţıeı dela Stat			3.053 350
X. *Fond deschıdere credıte*			5.450 874
Total credıte acordate . . .			109.623.506

B) BUGETUL SPECIAL

RECAPITULAŢIE GENERALĂ

Venituri

TITLUL	Votat pe 1944/45	Realizat pe 10 luni	Propus pe 1945/46
I Cupoane şi dividende .	20.992 084	16 902 728	22 928.522
II Venitul imobilelor	69 103 099	76 156.315	125 938 188
III Sume rezervate pentru premii şi burse	—	—	—
IV. Diverse contribuţiuni . . .	2 317 707	2 230 436	3 416 242
Total . .	92 412.890	95 289.479	152.282 952

Cheltueli

TITLUL	Votat pe 1944/45	Realizat pe 10 luni	Propus pe 1945/46
I Cheltueli de gestiune . .	37 072 376	22 522 048	65 901.994
II Prelevări statutare	21.112 475	23.192 160	36 808 572
III. Taxa de depozit B N R . .	327 582	289 678	360 058
IV. Obligaţiuni testamentare . .	7 986 328	1 752 913	8.907 661
V. Capitalizări	8 109 155	121 747	16 812 500
VI Amortismente	4 239 340	—	1 759 073
VII. Fondurile Academiei fără destinaţie specială .	4 521 820	418 491	12 042 434
VIII. Diverse	9 043 814	2 026 818	9 690 660
Total . .	92 412 890	50 323 855	152 282 952

SCHEMA BUGETULUI SPECIAL

Venituri

NATURA VENITURILOR	Votat pe 1944/45	Realizat pe 10 luni	Propus pe 1945/46
Venituri:			
I. Cupoane şi dividende . .	20 992 084	16 902 728	22 928 522
II. Imobile	69 103 099	76 156.315	125 938 188
III Sume rezervate pentru premii şi burse	—	—	—
IV. Diverse contribuţiuni . . .	— 2.317 707	2 230 436	3 416 242
Total .	92.412 890	95 289 479	152.282.952
Cheltueli:			
I Cheltueli de gestiune .	37.072 376	22 522 048	65 901 994
II *Prelevări statutare*			
a) 2% fondul de pensii . .	1 690 409	1 855 372	2 946 344
b) 5% fondul de rezistenţă .	4 222 729	4 638 432	7 361 714
c) 18% fondul Academiei .	15 199 337	16 698 356	26 500 514
Total . . .	21 112 475	23.192.160	36.808 572
III. Taxa de depozit B N. R . .	327 582	289 678	360 058
IV. *Obligaţiuni testamentare*			
Cap I. Premii	1 002 731	—	593 119
» II Burse	1 332 576	676 342	1 729.465
» III Ajutoare .	311 676	—	320 270
» IV Rente	1 600 967	858 691	1.518 297
» V. Publicaţiuni .	1.309 138	68.000	2 218 861
» VI. Ajutoare şcoale şi biserici	2 404 900	145.636	2 501 628
» VII. Alte cheltueli . .	24 340	4 244	26 021
Total . . .	7 986 328	1 752 913	8 907 661
V. Capitalizări	8 109 155	121 747	16.812 500
VI. Amortismente . .	4 239 340	—	1.759 073
VII. Fondurile Academiei fără destinaţie specială	4 521 820	418 491	12 042 434
VIII. *Diverse*			
Maria Antachi, dobânzi . .	60 000	—	60 000
N. Docan, dobânzi B N. R	50 000	—	50.000
Fondul de pensii	2 300.000	2.026 818	3.000 000
Construcţia Palatului Academiei	6 633 814	—	6 570 660
Total . . .	9 043 814	—	9 690 660
Total general . .	92 412 890	50 323 855	152.282 952

DESVOLTAREA BUGETULUI SPECIAL

EXERCIŢIUL 1945—46

Art bugetar	Numele Fondului	Prevederi		Credite acordate	
1	V. Adamachi	Cupoane şi div.	960 000	Chelt. fondului	1 672 942
		Venit imobile .	1 800 000	Premii . . .	10 000
				Burse .	856 261
				Publicaţiuni . .	86.165
				Capitalizări . .	134 632
			2 760 000		2 760 000
2	V. Alecsandri, fond monument	Cupoane şi div.	34 293	Chelt. fondului	9 205
				Capitalizări .	25 088
			34.293		34 293
3	Pr. G. Alexandrescu .	Cupoane . .	14.560	Chelt. fondului	3.927
				Capitalizări . .	10 633
			14 560		14 560
4	I. C. Agarici	Cupoane şi div	240 000	Chelt fondului	5.670 000
		Venit imobile .	5 430 000	Burse .	3 600
		Diverse	3 600		
			5 673 600		5 673 600
5	T. I. Anastassiu . .	Cupoane şi div.	469 000	Chelt. fondului	18 208 000
		Venit imobile .	17 739 000		
			18 208 000		18.208 000
6	Eufimia şi I Andrei .	Cupoane şi div.	1.500	Chelt. fondului	402
				Premii în viitor	1.098
			1 500		1 500
7	Aristia Anghelescu .	Cupoane şi div	5 266	Chelt. fondului	1.425
				Capitalizări . .	3 841
			5 266		5 266
8	Gr. Angelescu	Cupoane şi div.	12 065	Chelt. fondului	3 265
				Capitalizări . .	8 800
			12.065		12 065
9	Maria Antachi	Cupoane şi div	123 750	Chelt. fondului	1 355 665
		Chirii	1.500 000	Burse disp. plenului	268 085
			1 623 750		1.623 750

Art bugetar	Numele Fondului	Prevederi		Credite acordate	
10	Prof. P Antonescu, arhitect	Cupoane şi div	49 412	Premii . . .	40.000
				Chelt fondului	9 412
			49 412		49 412
11	Prof. Petre Antonescu, (silvic)	Cupoane şi div.	16 060	Chelt fondului	4 307
				Capitalizări . .	11.753
			16 060		16 060
12	Ing Aprihăneanu . . .	Cupoane şi div.	39 000	Chelt. fondului	10 467
				Capitalizări . .	28 533
			39 000		39 000
13	Asigurări	Cupoane şi div.	143 000	Chelt. fondului	38 837
				Capitalizări . .	104.163
			143 000		143 000
14	Dr V. Babeş . . .	Cupoane şi div	90 565	Chelt. fondului	24 522
				Capitalizări .	66 043
			90 565		90 565
15	Babeş, garanţii	Cupoane şi div.	27.000	Chelt fondului	7 236
				Publicaţiuni .	19 764
			27 000		27 000
16	Barozzi	Cupoane şi div.	5 000	Chelt. fondului	55 138
		Imobil	94 830	Capitalizări .	44 692
			99 830		99 830
17	Premiul Basarabia . .	Cupoane şi div.	930	Chelt. fondului	250
				Capitalizări . .	680
			930		930
18	Mitiţă Bârzeanu . . .	Cupoane şi div	855	Chelt. fondului	231
				Capitalizări .	624
			855		855
19	G-ral H. Berthelot . .	Cupoane şi div.	90 000	Chelt. fondului	23 984
				Capitalizări . .	66 016
			90 000		90 000

Art bugetar	Numele Fondului	Prevederi		Credite acordate	
20	Al. Bodescu	Cupoane şi div.	2 415	Chelt fondului	649
				Capitalizări . .	1 766
			2.415		2.415
21	Ec. Bolintineanu . .	Cupoane şi div	5 335	Chelt. fondului	1 440
				Premii	2 000
				Capitalizări .	1 895
			5 335		5 335
22	Matilda Stelian Bonea.	Cupoane şi div.	47 600	Chelt. fondulu	12 858
				Capitalizări . .	34 742
			47 600		47 600
23	Ilie R. Boroşiu	Cupoane şi div	3 180	Chelt fondului	857
				Capitalizări . .	2 323
			3.180		3.180
24	G-ral Const Burghele şi Maria Burghele . .	Cupoane şi div.	4 315	Chelt. fondului	1 169
				Capitalizări . .	3 146
			4 315		4 315
25	Camera de Comerţ, T.-Măgurele . . .	Cupoane şi div	8 600	Chelt fondului	2 305
		Dela fond . .	8 705	Premii . . .	15 000
			17 305		17 305
26	I. Câmpineanu-Cantemir	Cupoane şi div	655 785	Chelt. fondului	10 973 433
		Venit imobile .	15 506 500	Rentă	24 000
		Vila Predeal .	60 000	Angajamente .	5 521 852
		Arenda Constanţa	297 000		
			16 519 285		16 519 285
27	Sofia Caneciu	Cupoane şi div.	4 515	Chelt. fondului	1 215
				Capitalizări . .	3 300
			4 515		4 515
28	Carol şi Ferdinand, Regii	Cupoane şi div.	635 000	Chelt fondului	158 750
				Capitalizări . .	476 250
			635 000		635 000
29	G-ral Ion Carp şi Maria Carp	Cupoane şi div.	300 000	Chelt. fondului	2 385 500
		Venit imobile .	2 100.000	Burse	7 000
				Copii Giurgiu .	4 000
				Şc. Bis. Olteni	1 500
				Neprevăzute .	2 000
			2 400 000		2.400 000

Art bugetar	Numele Fondului	Prevederi		Credite acordate	
30	C. C. Chiriacescu . .	Cupoane . . .	340 000	Chelt. fondului	2.176.713
		Venit imobile .	6.601 000	Angajamente .	4 772 287
		Venit teren Călăraşi	8 000		
			6 949 000		6 949 000
31	Cultural Regele Mihai I	Cupoane . . .	8 781 830	Chelt. fondului	2 211 170
				Constr. Palat. .	6 570 660
			8 781 830		8.781.830
32	C Chiru	Cupoane şi div	13 000	Chelt. fondului	3 496
		Dela fond . .		Capitalizări . .	9 504
			13,000		13 000
33	Gh. Chiţu	Cupoane şi div.	4 000	Chelt. fondului	1 000
				Capitalizări . .	3 000
			4 000		4 000
34	V. Constantinescu . .	Cupoane şi div.	12.540	Chelt. fondului	3 412
				Rentă viageră .	9.128
			12 540		12 540
35	Demostene Constantinid	Cupoane şi div.	4 530	Chelt. fondului	1 223
				Premii	3 000
				Capitalizări . .	307
			4 530		4 530
36	Dr. A. Cosma	Cupoane şi div.	310	Chelt. fondului	37
				Capitalizări . .	273
			310		310
37	Asociaţiunea Craioveană	Cupoane şi div.	6 000	Chelt. fondului	1.587
				Capitalizări . .	4 413
			6 000		6 000
38	N. Chrissoveloni . . .	Cupoane şi div.	4 415	Chelt. fondului	1 190
				Capitalizări . .	3 225
			4 415		4 415
39	Ilie şi Bălaşa Criveanu	Cupoane . . .	45 000	Chelt. fondului	12.150
				Capitalizări . .	32 850
			45 000		45 000
40	Gr. şi Marioara Criveanu	Cupoane . . .	46.250	Chelt. fondului	12 462
				Capitalizări . .	33 788
			46 250		46 250

Art. Bugetar	Numele Fondului	Prevederi		Credite acordate	
41	Alexandru Ioan Cuza	Cupoane şi div.	22 000	Chelt fondului	5.936
				Capitalizări . .	16 064
			22.000		22.000
42	Dacia-România . . .	Cupoane şi div.	2.595	Chelt. fondului	697
				Capitalizări . .	1.898
			2.595		2.595
43	Ioan I. Dalles . . .	Cupoane şi div.	540.000	Chelt fondului	8 340 000
		Venit chirii .	7 800 000		
			8 340.000		8 340.000
44	Daniel (Fraţii) . . .	Cupoane şi div.	645	Chelt. fondului	175
				Angajamente .	470
			645		645
45	Carol şi Ana Davila .	Cupoane şi div.	11 000	Chelt fondului	2 948
				Capitalizări . .	8 052
			11.000		11 000
46	Şt. Demetrescu-Vergu	Cupoane şi div.	11.245	Chelt. fondului	3 027
		Dela fond. . .	1.782	Premii	10.000
			13 027		13.027
47	N. Docan	Venit imobile .	7 895 000	Chelt. fondului	8.085 000
		Pădurea . . .	250.000	Dob. la B.N R.	60 000
			8.145.000		8 145.000
48	Ema Donici	Cupoane . . .	45 000	Chelt. fondului	13 050
				Capitalizări . .	31 950
			45 000		45 000
49	M. Drăghiceanu . . .	Cupoane şi div.	11 000	Chelt. fondului	3 020
				Capitalizări . .	7 980
			11 000		11.000
50	Jacques M. Elias . . .	Cupoane şi div.	63 000	Chelt fondului	16.894
				Burse	46.106
			63 000		63.000

Art Bugetar	Numele Fondului	Prevederi		Credite acordate	
51	Anastasie Fĕtu	Cupoane şi div.	6.762	Chelt. fondului	1 821
				Premii	3.000
				Capitalizări . .	1.941
			6.762		6.762
52	Ioan Fĕtu	Cupoane şi div.	136.000	Chelt. fondului	34 568
				Cărţi didactice	67.620
				Fondul Acad. .	33 812
			136.000		136 000
53	Gh. Finţescu . . .	Cupoane şi div.	3 975	Chelt. fondului	1.072
				Capitalizări . .	2.903
			3 975		3.975
54	G-ral T. Georgescu .	Cupoane şi div.	6.800	Chelt. fondului	1.830
		Dela fond. . .	5 030	Premii	10 000
			11 830		11 830
55	Chimist V. Georgescu	Cupoane şi div.	2 914	Chelt. fondului	790
				Capitalizări . .	2.120
			2 910		2 910
56	Căpitan Gh. Gheorghiu	Cupoane . . .	65 000	Chelt fondului	17 420
				Capitalizări . .	47.580
			65 000		65 000
57	Ion Ghica	Cupoane şi div.	1.250	Chelt. fondului	346
				Angajamente .	904
			1.250		1 250
58	Dr. Calistrat Grosovici	Cupoane şi div.	7 000	Chelt. fondului	1 907
				Capitalizări . .	5 093
			7.000		7.000
59	Anast. şi Fotinia Gusti	Cupoane şi div.	240 535	Chelt. fondului	63.300
				Capitalizări	33 235
				Burse	144 000
			240 535		240 535
60	Hagi-Vasile	Cupoane şi div.	4.530	Chelt. fondului	1.221
				Capitalizări . .	3 309
			4 530		4 530

Art. bugetar	Numele Fondului	Prevederi		Credite acordate	
61	C. Hamangiu I. . . .	Cupoane şi div.	146 000	Chelt. fondului	38 881
				Angajamente .	107 119
			146 000		146.500
62	C. Hamangiu II . . .	Cupoane şi div.	608 000	Chelt. fondului	163.737
				Premii	100 000
				Rentă	100 000
				Capitalizări . .	244 263
			608 000		608 000
63	C Hamangiu III . . .	Cupoane şi div.	117 000	Chelt. fondului	31 359
				Capitalizări . .	85 641
			117 000		117 000
64	Horia Hulubei	Cupoane . . .	50 000	Chelt fondului	13 400
				Capitalizări . .	36.600
			50 000		50 000
65	Instit. Ottetelişanu . .	Cupoane şi div.	274 005	Chelt. fondului	73 981
				Capitalizări . .	200 024
			274 005		274 005
66	Intreţin. mormântului Grosovici	Cupoane şi div	1 750	Chelt. fondului	469
				Angajamente .	1 281
			1.750		1 750
67	Inzestr. Instit. Ottetelişanu	Cupoane şi div	184 255	Chelt. fondului	49 618
				Angajamente .	134 637
			184.255		184 255
68	I. Istrati	Cupoane şi div.	2 022	Chelt. fondului	548
				Capitalizări . .	1 474
			2 022		2 022
69	C. şi M. Jecu	Cupoane şi div.	45 870	Chelt fondului	2.109
				Angajamente .	32.820
				Capitalizări . .	10.941
			45.870		45 870
70	Jitianu	Cupoane . . .	75 000	Chelt. fondului	560 512
		Venituri imobile	1 863 000	Capitalizări . .	1 269 488
				Burse	108 000
			1 938 000		1 938 000

Art bugetar	Numele Fondului	Prevederi		Credite acordate	
71	J Lecomte de Nouy	Cupoane şi div	765	Chelt. fondului	37
				Capitalizări . .	728
			765		765
72	Ing. P. Lucaciu . . .	Cupoane şi div.	290 000	Chelt. fondului	486 241
		Venit imobile .	493 434	Burse	89 157
				Legate . . .	208 036
			783 434		783 434
73	Amortism M Lucaciu	Cupoane şi div.	162.230	Chelt. fondului	43.851
				Capitalizări . .	118 379
			162 230		162.230
74	C R Manolescu . . .	Cupoane şi div.	1 517 000	Chelt. fondului	413 487
				Rentă	1.103 513
			1 517 000		1.517.000
75	G-ral Gh. Manu . . .	Cupoane şi div.	1.230	Chelt. fondului	332
				Capitalizări . .	898
			1.230		1.230
76	Prof. Gh Marinescu	Cupoane . . .	13 950	Chelt. fondului	3 766
				Capitalizări . .	10 184
			19.350		13.950
77	Ioan C. Michail . . .	Cupoane şi div.	96 547	Chelt fondului	26 205
				Premii	60 000
				Capitalizări . .	10 342
			96 547		96.547
78	Hr. Naum	Cupoane şi div.	490 000	Chelt. fondului	135.670
				Capitalizări . .	354 330
			490 000		490.000
79	Năsturel-Herescu .	Cupoane şi div.	131 269	Chelt fondului	58 332
		Venituri imobile	100 000	Premii . . .	5 000
				Chelt. generale	167.937
			231 269		231 269
80	Aurelia Nenovici . .	Cupoane şi div.	23 980	Chelt. fondului	6 540
				Capitalizări . .	17 440
			23 980		23 980

Art Bugetar	Numele Fondului	Prevederi		Credite acordate	
81	Iacob Neuschotz . . .	Cupoane şi div.	9 900	Chelt. fondului	2.681
				Capitalizări . .	3 719
				Premii	3 500
			9 900		9 900
82	Dr. C. Nicoară . . .	Cupoane şi div.	26 000	Chelt. fondului	7 168
				Premii	12 000
				Capitalizări . .	6 832
			26 000		26 000
83	I. Oroveanu	Cupoane şi div.	132 000	Chelt. fondulu	35.866
				Capitalizări . .	96.134
			132.000		132.000
84	I. Ottetelişanu	Cupoane şi div.	950.000	Chelt. fondului	4 405.607
		Venituri imobile	16.278.000	Inzestrarea ab-	
		Pădurea . . .	300.000	solventelor . .	94 000
		Dela fond. Tur-		Moşia	11.107 800
		nescu . . .	905	Pădurea . . .	140.500
				Capitalizări . .	1.780 998
			17.528 905		17 528.905
85	Barbu Otetelişanu . .	Cupoane . . .	42.500	Chelt. fondului	11.390
				Capitalizări . .	31.110
			42.500		42.500
86	Prof Cristea Otin . .	Cupoane şi div.	43 960	Chelt. fondului	11.974
				Angajamente .	31.986
			43.960		43.960
87	Em. Pallady	Venit imobile .	16.626 000	Chelt. fondului	16.364.500
		Pădurea . . .	2 500 000	Burse	84.000
				Capitalizări . .	2 677.500
			19.126.000		19.126.000
88	A. Papadopol	Cupoane şi div.	8 590	Chelt fondului	2 339
				Angajamente .	6 251
			8.590		8 590
89	Dr. Păcuraru-Bianu . .	Cupoane şi div	80.000	Chelt. fondului	342 251
		Venit imobile .	1.044.000	Capitalizări . .	776.749
				Premii	5 000
			1.124.000		1.124 000

Art. Bugetar	Numele Fondului	Prevederi		Credite acordate	
90	Vasile Pârvan	Cupoane și div.	146 320	Chelt fondului	39.257
				Premii	30 000
				Rentă. . . .	36.000
				Capitalizări . .	41 063
			146 320		146 320
91	Pensiuni	Cupoane și div.	1 221.450	Chelt. fondului	3.031 530
		Rețineri salarii		Capitalizări . .	1.565 890
		și pensii . .	3 375 970		
			4 597 420		4.597 420
92	Sofia Șt. Popescu . .	Cupoane și div.	145 350	Chelt fondului	39.084
				Capitalizări . .	106.266
			145 350		145 350
93	C. Rădulescu-Codin .	Cupoane și div.	1 900	Chelt fondului	519
				Capitalizări . .	1.381
			1.900		1.900
94	N Rătescu	Cupoane și div.	2 900	Chelt. fondului	787
				Capitalizări .	2.113
			2 900		2 900
95	Felicia Dr. Rațiu . . .	Cupoane și div.	21 500	Chelt fondului	5 819
				Capitalizări . .	15 681
			21.500		21.500
96	Reparații Otteteleșanu .	Cupoane și div.	145.735	Chelt. fondului	39.431
				Capitalizări . .	106.304
			145.735		145.735
97	Dr. Em. Riegler . . .	Cupoane și div.	11.500	Chelt. fondului	3.133
				Capitalizări . .	8 367
			11.500		11.500
98	A. F. Robescu	Cupoane și div.	122 000	Chelt. fondului	41.558
		Arenda	34.800	Capitalizări . .	115.242
			156 800		156.800
99	Dr. I. Șt. Roșescu . .	Cupoane . . .	9.000	Chelt. fondului	145.086
		Chirii	210 624	Capitalizări . .	74.538
			219.624		219.624

Art. bugetar	Numele Fondului	Preevderi		Credite acordate	
100	G. San Marin	Cupoane şi div.	3 660	Chelt. fondului	988
				Premii	2 000
				Capitalizări . .	672
			3.660		3,660
101	I. Scorţeanu	Cupoane şi div.	900	Chelt. fondului	188
				Cărţi religioase	702
			900		900
102	Secţiunea Ştiinţifică .	Cupoane şi div.	11 800	Chelt. fondului	573
				Capitalizări . .	11 227
			11 800		11 800
103	I. Simionescu	Cupoane . . .	52 500	Chelt. fondului	14 430
				Capitalizări .	38 070
			52 500		52 500
104	Anastasie Simu	Cupoane şi div.	29 250	Chelt fondului	7 839
				Cărţi de artă .	21 411
			29 250		29 250
105	Elena Simu	Cupoane şi div	234 680	Chelt fondului	14 243 620
		Venit imobile .	16 011 000	Publicaţiuni . .	2 002 060
			16 245.680		16 245 680
106	Fraţii Socolescu . . .	Cupoane şi div.	10.135	Chelt. fondului	2 759
		Dela fond. . .	2.624	Premii	10 000
			12.759		12 759
107	I. N. Socolescu . . .	Cupoane şi div.	12 400	Chelt. fondului	3 815
				Ajutor d-nei Macri	8.585
			12 400		12 400
108	Solvay	Cupoane şi div.	108 000	Chelt. fondului	29 052
				Angajamente .	78 948
			108 000		108 000
109	G. Stan zis Roman . .	Cupoane şi div.	105 600	Chelt. fondului	28.354
				Capitalizări . .	29 246
				Angajamente .	48 000
			105 600		105 600

Art bugetar	Numele Fondului	Prevederi		Credite acordate	
110	Th. Stănescu	Cupoane şi div.	22 895	Chelt. fondului	5 695
				Angajamente .	17 200
			22 895		22 895
111	Th. Stănescu, înzestrări	Cupoane şi div.	5 800	Chelt fondului	1 566
		Contrib. dela Fd. Stănescu .	1 600	Capitalizări . .	5 834
			7 400		7 400
112	Ilie Ştefănescu	Cupoane şi div.	24 480	Chelt. fondului	6.654
				Burse	17 826
			24 480		24 480
113	Princip. Alina Ştirbei .	Cupoane şi div.	16.215	Chelt. fondului	7 715
				Angajamente	8 500
			16 215		16 215
114	Anast. Stolojan . .	Cupoane şi div.	18 455	Chelt. fondului	5 023
				Capitalizări . .	13 432
			18 455		18 455
115	Premiul A. Stolojan .	Cupoane şi div	1 450	Chelt fondului	64
		Dela fond . .	1 614	Premii . . .	3 000
			3 064		3 064
116	Adina şi Col. Străjescu	Cupoane şi div	22.753	Chelt fondului	6 159
				Capitalizări . .	16 594
			22.753		22 753
117	D. A Sturdza	Cupoane şi div.	22.000	Chelt fondului	4.920
				Angajamente .	17.080
			22 000		22 000
118	Ing. Ion Teodoreanu .	Cupoane şi div.	96.000	Chelt. fondului	25 880
				Capitalizări . .	70 120
			96 000		96 000
119	I Teodoridi	Cupoane şi div	1 550	Chelt. fondului	415
				Capitalizări . .	1.135
			1 550		1 550

Art. Bugetar	Numele Fondului	Prevederi		Credite acordate	
120	N. Titulescu	Cupoane . . .	15 000	Chelt. fondului	853.020
		Venit imobile .	3 396.000	Chelt. de gestiune.	1.093.000
				Capitalizări . .	1.464.980
			3 411.000		3 411.000
121	At. Toncoviceanu . .	Cupoane și div	3 070	Chelt. fondului	833
				Premii	1.000
				Capitalizări . .	1.237
			3 070		3.070
122	C. I. Trofin	Cupoane și div.	23.500	Chelt. fondului	6.343
				Capitalizări . .	17.157
			23 500		23.500
123	Elena Dr. Turnescu Ottetelișanu	Cupoane și div.	1.240	Chelt. fondului	335
				Angajamente .	905
			1.240		1.240
124	Șt Urlățeanu	Cupoane și div.	14.500	Chelt. fondului	3.950
				Capitalizări . .	10 550
			14 500		14.500
125	George Vâlsan . .	Cupoane și div.	25 500	Chelt. fondului	6 825
				Capitalizări . .	18 675
			25.500		25.500
126	C. G. Vernescu . . .	Cupoane și div.	280 000	Cheit. fondului	76.218
				Angajamente .	203.782
			280 000		280.000

BUGETUL EXTRAORDINAR

EXERCIŢIUL 1945—1946

RECAPITULAŢIE

Titlul	Propus pe 1945/46
Venituri	–
I. Disponibilul Fondului Cultural « Regele Mihai I »	27.332.476
II. Donaţia Preşedinţiei Consiliului de Miniştri	10.000.000
III. Imprumut pe gaj Banca Naţională	23 372.537
IV. Rate de încasat potrivit convenţiei dela Ministerul Educaţiei Naţionale, pentru reclădirea Institutului « I. Otteteleşanu »	5 000.000
V. Venituri probabile	1.140.000
Cheltueli	
I. Construcţii	3.144.882
II. Renovări şi reparaţii	57.930.567
III. Evacuarea serviciilor	1.433 730
IV. Gratificaţii	2.300.000
V. Spese cu restituirea materialelor ruseşti	2.035 834
	66.845 013

DESVOLTAREA BUGETULUI EXTRAORDINAR

EXERCIŢIUL 1945—1946

Venituri

Natura veniturilor	Prevederi pe 1945/46
I *Disponibilităţi*	
Dela fondul Cultural «Regele Mihai I»	27 332 476
II. *Donaţiuni*	
Dela Preşedinţia Consiliului de Miniştri	10 000 000
III. *Imprumuturi*	
Imprumut pe gaj la B. N. R.	23.372.537
Rate de încasat	
Dela Ministerul Culturii Naţionale, potrivit convenţiei, pentru Institutul dela Măgurele	5 000.000
Restituiri	
Dela Ministerul Culturii Naţionale, pentru restituirea materialelor ruseşti	1 140.000
	66 845 013

Cheltueli

Natura cheltuelilor	Propus pe 1945/46
I. *Construcţii*	
Locuinţele personalului	1.869 784
Adăpostul	1.275 098
II *Renovări şi reparaţii după bombardament*	
Renovarea Institutului de fete «I Otteteleşanu»	15.686.152
Imobilul din Calea Victoriei, 121—127 (Biblioteca)	42.244 415
III *Evacuări*	
Biblioteca şi serviciile administrative	1.433.730
IV. *Gratificaţii*	
Funcţionari şi personal de serviciu (sărb Crăciun 1944) . .	2.300 000
V. *Materiale aduse*	
Din străinătate	2 035 834
	66.845 013

CONT DE PROFIT ŞI PIERDERE

Debit — *încheiat la 30 Iunie 1944*

Fond de rezervă statutar		3.508 025	—
Cont general al fondurilor		1.422 332	
Idem		298 513	50
Documente Hurmuzachi		153 840	—
Secţiuni:			
Secţ. Ştiinţifică	Lei 1 500 000		
Secţ Literară	» 1 500 000		
Secţ. Istorică	» 1 500 000	4 500 000	—
Fond pnetru opere culturale		37.200	—
Cheltueli personal		10 728 634	—
Cheltueli materiale		2 038 178	—
Cheltueli diverse		997 980	75
Telefon public		16 480	—
Dicţionar		340 345	—
Anale, desbateri, tipărituri		300 000	—
Bibliotecă		18 104 775	—
Excedent 1943/44		1 286 777	25
Total		43.733 080	50

Credit

Cont general al fondurilor	839.215	—
Prelevări	18 002 530	—
Excedent 1942/43	6 766 446	—
Din vânzarea publicaţiilor	473 727	—
Chirii	600 000	—
Venituri diverse	120 612	—
Prelevări Elias	3.000 000	—
Subvenţii	13 835 501	—
Bibliotecă	95.049	50
Total	43 733 080	50

Şeful Contabilităţii, *I. Davel* — Contabil, *I. Iovu*

ACADEMIA ROMÂNĂ

PROFIT ȘI PIERDERE

Comparativ pe anii 1938/39—1939/40—1940/41—1941/42—1942/43 și 1943/44

Cheltueli

	1938/39	1939/40	1940/41	1941/42	1942/43	1943/44
Cheltueli de personal	3 906 150	4.537.904	5.442 813	6.325.927	8 301.655	10 728.634—
Cheltueli de materiale	997 333	1.397.787	980 412	1 182.393	1 875 111	2.038.178—
Cheltueli diverse	128 992	227 647	937 891	542 627	918.750	997.980 75
Biblioteca	5.373.364	6 260 800	6 722 437	9 268.067	12 590.531	18 104.775—
Dicționarul limbii române . . .	400.000	650 000	—	627.614	803.676	340.345—
Secțiuni	750.000	1 050.000	1 050.000	1.050 000	2.100.000	4 500.000—
Documente Hurmuzaki	260 000	260.000	—	250 000	250.000	153 840—
Premii acordate și neridicate . .	50.000	147 000	45.000	50.000	50 000	— —
Premii de acordat	100 000	3 000	105.000	100 000	—	— —
Telefon public	6.654	6.716	4.743	7.010	7 738	16 480—
Reparațiuni imobil	1.198.563	—	—	—	—	— —
Taxe depozit B. N. R.	170.124	—	—	—	—	— —
Contul general al fondurilor . .	634.459	601.436	611.100	1 024.582	1.467.421	1 720.845—
Fond de rezistență	811.527	984 799	1 014.864	1.820.569	3.166.708	3.508.025—
Intreținerea mormintelor	—	16.525	—	—	—	— —
Anale	—	—	85.115	93.381	—	300.000—
Colecția Sathmary	—	—	—	3.226	7.729	— —
Excedent	940.472	667.129	1.563 312	2.365.674	5 792.621	1.286.777 25
Fond pentru opere culturale . .	—	—	—	—	—	37.200—
Total . . .	15 727.638	16 820.743	18 562.687	24.711.070	37 331.580	43.733 080—

Venituri

	1938/39	1939/40	1940/41	1941/42	1942/43	1943/44
Prelevări şi taxe depuneri B. N. R.	4.992 863	5.087.445	6 963.769	11.174.174	20.409 053	18.002.530—
Contul general al fondurilor . .	341.525	2 010.786	1 405 658	2.299 489	1 274 563	839.215—
Chirii imobile	317 520	243 000	231.000	300 000	225 000	600 000—
Subvenţii	6 835 000	6.835 000	6 835.000	6 834.995	9 990.252	13 835.501—
Subvenţie Fundaţia Elias . . .	2 000.000	2 000.000	2 000 000	2 000.000	—	3 000 000—
Venituri diverse	228.505	122.014	155 727	152.048	2.587.622	120.612—
Din vânzarea publicaţiunilor . .	12.225	246.128	122 421	341.666	559 185	473 727—
Biblioteca	—	276.470	348.862	120.386	253.531	95 049—
Dicţionar	—	—	165 677	—	—	— —
Documente Hurmuzaki	—	—	29 497	—	—	— —
Excedent de reportat	—	—	305.076	1.488.312	2.032.374	6 766 446—
Total . . .	15 727.638	16.820 743	18 562.687	24 711.070	37.331.580	43.733.080—

Şeful Contabilităţii, *I. Davel*

Contabil, *I. Iovu*

ACADEMIA ROMÂNĂ

BILANŢ

încheiat la 30 Iunie 1944

Activ

Imobile aparţinând fondurilor din donaţiuni		156.500 223
Efecte publice şi acţiuni aparţinând fondurilor din donaţiuni		11 978 375
Donaţiuni imobile		175 867 313
Donaţiuni efecte publice şi acţiuni v.n		450 530 479
Total		794 876 390
Casa		87.172
Banca Naţională a României		3 644.585
Banca Românească:		
Cont Reconstr. Inst. Oteteleşanu . . . Lei	106 400	
» V. Alecsandri »	17 741	
» Constr. Palatului »	8.424 893	
» Ordinar »	4.967 236	
» Publicaţii »	17 980	
» Dalles »	226 250	
» Dr. V. Babeş »	146 990	
» Constr. depozit dublete »	302 950	14 210 440
Contul general al fondurilor		14 417 574
Imprumuturi		298 255
Imprumuturi personal		160 000
Cumpărări de efecte pentru capitalizări din prevederi		10 695.492
Diverse conturi		39 044.318
Fotografii manuscris Eminescu		24 215
Particip. Coop. Ţara Haţegului		100.000
Casa Naţională de Economii şi Cecuri Postale C. E C.		3 538 621
Anale, Desbateri, Tipărituri		161.098
Biblioteca		1.106.541
Total		882 364 701

Pasiv

Capital	168 478 598	
Diverşi donatori	626 397 792	
Total	794 876 390	
Fond de rezervă statutar	15 462 437	
Fond de rezervă	7.142 114	
Fond pentru procese	74 569	
Contul general al fondurilor	43 222 681	
Diverşi	910 668	
Contul transitoriu	9 625	
Secţiunea Ştiinţifică	443 409	
Secţiunea Istorică	420 035	
Secţiunea Literară	1 938.064	
V Alecsandri fond monument	20.163	
Dr Babeş cont garanţii	204 917	
Creditori din garanţii	221 930	
Fotocopist	49 625	
Premiul Mavroyeni	250.699	
Premii acordate	324 662	
Documente 1848/49	621 505	
Donaţiuni	605 820	
Uniunea Geodezică	115 935	
Constr dep dublete	7 680 950	
Premii acordate şi neridicate	138 000	
Impozite de plată	242 906	
Fond rec Inst Oteteleşanu	3 306 405	
Subvenţii	189 940	
Bibliotecă	2 604 474	
Excedent	1 286.777	
Total	882.364 701	

CONTURI DE ORDINE

Activ

Cărţi în depozite	63 416 960
Deţinători de cărţi spre vânzare	2.007 444
Diverse depozite libere	233 437 559
Deţinători de efecte în garanţie	32 739 700
Efecte publice în gaj	562 000
Efecte publice V. Alecsandri	107 600
Diverşi debitori din împrumut	771.124
Debitori valută străină blocată	2
Diverse titluri în safe	200 000.000
Diverşi debitori împrumut Dalles	300 000
Total	533 342 389

Pasiv

Diverşi cărţi în depozite	63 416.960
Cărţi spre vânzare	2.007.444
Depuneri de defecte în depozite libere	217 944.269
Depuneri de efecte în gaj în dep. liber	562.000
Efecte V. Alecsandri depozite libere	107 600
Efecte capit dep liber	14 823 690
Efecte publice în garanţie	32.739.700
Depunători de efecte în gaj	562 000
Diverşi ef. publice V Alecsandri	107.600
Imprumut pe gaj B. N. R.	771.124
Valută străină blocată	2
Titluri depuse safe	200.000 000
Imprumuturi fond Dalles	300 000
Total	533.342 389

Şeful Contabilităţii, *I. Davel*

Contabil, *I. Iovu*

ACADEMIA ROMÂNĂ

BILANȚ

comparativ pe anii 1941/42—1942/43—1943/44

Activ

	1941/42	1942/43	1943/44	
Imobile	156 500 223	156 500 223	156.500 223	—
Efecte publice și acțiuni	11 978 375	11.978.375	11.978 375	—
Donațiuni imobile	175.867 313	175.867 313	175.867 313	—
Donațiuni efecte publice și acțiuni	430 447 790	445 684 809	450 530 479	—
Casa	1.360 464	3 806 808	87 172	—
Banca Națională a României	377 426	2 176 312	3 644 585	—
Banca Românească, div. conturi	21 280.735	19.795 797	14.210 440	—
C. E C	24 091	—	3.538.621	—
Capitalizări, fond rezervă în efecte	10 695.492	10 695 492	10.695 492	—
Contul general al fondurilor	7 269 572	11.895 208	14.417.574	50
Imprumuturi	1.725 417	298.255	298 255	—
Diverși debitori	1 653.781	2.360 508	4.291.572	—
Imprumuturi personal	4 000	253 500	160 000	—
Oxford University Press	7 729	—	—	—
Fotografii manuscris Eminescu	39 185	39.185	24 215	—
Cont transitoriu	10 379 724	23 042 310	33 982 022	—
Diverse conturi	—	3 233 464	2.138 363	—
Total	829 611.317	867.627.559	882.364.701	50

Șeful Contabilității, *I. Davel*

Pasiv

	1941/42	1942/43	1943/44	
Capital	168.478.598	168.478 598	168 478 598	—
Diverși donatori	606.315 103	621.552 122	626.397 792	—
Fond rezistență	8.787 704	11 954.412	15.462 437	—
Fond de rezervă	7.142 114	7.142.114	7.142 114	—
Fond pentru procese	74 569	74 569	74 569	—
Contul g-ral al fondurilor creditoare	20 808 937	33 434 451	43.222.681	75
Secția Științifică	788.735	600 000	443 409	—
Secția Literară	272.555	527 289	1.938 064	—
Secția Istorică	775 137	768 740	420.035	—
V Alecsandri, fond monument	318 907	17.509	20.163	50
Biblioteca	498.026	1.056 480	2.604.474	—
Doctor Babes, fond garanții	153.899	203 718	204.917	—
Creditori din garanții	37 811	77 000	221 930	—
Premiul Mavroyeni	20 349	250 699	250.699	—
Premii de acordat	314.662	324 662	324 662	—
Documente Hurmuzaki	240 000	—	—	—
Donațiuni	355 820	355 820	605 820	—
Uniunea Geodezică	65 935	65.935	115 935	—
Construcția depozitului dublete	7.188.962	7.515 550	7.680 950	—
Impozite de plată	—	3.991	242.906	—
Premii acordate și neridicate	58 000	181.000	138.000	—
Expoziția Grigorescu	—	3 261 578	—	—
Cont transitoriu	—	17 105	9.625	—
Fotocopist	47.100	—	49 625	—
Diverși creditori	67.246	46.526	910.668	—
Documentele anilor 1848/49	1.051 865	621.505	621 505	—
Fond reconstr. Institut. Otetelișanu	3.283.609	3 303 565	3 306 405	—
Subvenții	—	—	189 940	—
Excedent	2.365.674	5.792 621	1 286 777	25
Total	829.611.317	867 627.559	882.364.701	50

Contabil, *I. Iovu*

D- ION I. NISTOR face propunere ca remuneraţia pe coala de tipar pentru membrii Academiei să fie pe viitor de 5.000 lei.

La propunerea d-lui Victor Slăvescu se aprobă ca remuneraţia pe coala de tipar să fie de 4.000 lei.

D-l ION LUPAŞ zice:

Asistând azi la impresionanta slujbă de pomenire, în Biserica Amzei, a decedaţilor fondatori, donatori şi membri ai Academiei Române, mă simt îndemnat a propune să rostim un cuvând de mulţumire conducerii Instituţiunii noastre pentru felul cum a înţeles a întocmi această festivitate comemorativă, expunând totodată dorinţa ca la viitoarele comemorări să fie pomenit şi numele decedaţilor membri onorari şi corespondenţi.

Dacă în prevederile statutare şi regulamentare sunt admise diferitele categorii de membri ai Academiei Române, în lumina veşniciei cred că ele nu pot găsi o justificare suficientă

— Se ia act.

---

12. *ŞEDINŢA SOLEMNĂ DELA 28 MAI 1945*

Prezidează MAJESTATEA SA REGELE MIHAI I, Inaltul Protector şi Preşedinte de Onoare al Academiei Române.

D-l Preşedinte D. GUSTI întâmpină la venire pe Majestatea Sa Regele cu următoarele cuvinte:

Sire,

Academia Română vă exprimă întreaga ei recunoştinţă pentrucă aţi binevoit a ocupa scaunul prezidenţial de onoare pe care Statutele Instituţiunii noastre Vi-l conferă de drept şi a da prin prezenţa Majestăţii Voastre o mare strălucire acestei şedinţe solemne.

Bucuria noastră este cu atât mai mare şi mai vie, că veniţi în mijlocul nostru în şedinţa de astăzi, care este destinată a primi în sânul Academiei Române pe noul nostru coleg P. S. S. Episcopul Vadului, Feleacului şi Clujului, Nicolae Colan, reprezentantul autorizat şi eminent al Ardealului reîntregit, ce a fost chemat să ocupe locul rămas vacant prin dispariţia atât de timpurie a marelui nostru coleg Nicolae Titulescu.

Numele Majestăţii Voastre este indisolubil legat de ziua de 23 August, ziua de naştere a reîntregirii Ardealului.

Căci numai prin iniţiativa hotărîtă şi bravă a Majestăţii Voastre s'a putut schimba cursul nefericit al istoriei noastre şi s'a făcut posibilă participarea poporului român la lupta şi victoria Naţiunilor Unite.

Majestatea Voastră a trăit clipă cu clipă drama poporului român şi a intervenit când Ţara era mai desnădăjduită.

V'aţi integrat astfel în sentimentele, sbuciumul şi aspiraţiile obştei naţionale.

Năzuinţele poporului se contopesc cu acelea ale Majestăţii Voastre şi năzuinţele Majestăţii Voastre se confundă cu acelea ale poporului, formând astfel un tot nedespărţit.

Academia Română, care sub forma ei de început, a luat fiinţă în luna şi anul când poporul român, prin libera lui voinţă, a ales şi chemat pe întemeietorul Dinastiei Carol I, se confundă la rândul ei cu aspiraţiile Dinastiei, care sunt strâns unite cu aspiraţiile neamului întreg.

Sire,

In epoca de reînnoire socială de astăzi, când structura societăţii condiţionează vieaţa de Stat, şi nu invers este nevoie de crearea unei spiritualităţi conştiente şi curajoase şi a unui nivel ridicat de vieaţă pentru toţi membrii Naţiunii.

Academia Română, prin mine, asigură pe Majestatea Voastră de tot devotamentul ei şi Vă doreşte din toată inima desăvârşirea operei sociale şi culturale, necesare unei temeinice şi sănătoase aşezări lăuntrice şi unei înălţări reale a Naţiunii. Academia Română vă urează vieaţă îndelungată şi fericită, ca să Vă bucuraţi de binefacerile unei păci constructive şi de strânsă colaborare cu marile Naţiuni-Unite şi cu toate Naţiunile libere ale lumii.

MAJESTATEA SA REGELE binevoieşte a răspunde:

Domnule Preşedinte,

Domnilor Colegi,

« *Mulţumesc pentru primirea ce Mi-aţi făcut şi pentru frumoasele cuvinte cu care M'aţi întâmpinat.*

Vin astăzi în mijlocul Domnilor Voastre cu sufletul mişcat de cele mai curate simţiminte, păstrând cu duioşie obiceiul lăsat de Auguştii Mei Inaintaşi.

Gândul Meu se îndreaptă în primul rând către acei ce au fost răpuşi înainte de a-şi fi putut da întreaga contribuţie ştiinţei, artei şi culturii româneşti. Nădăjduesc însă că vom găsi cu toţii în jertfele lor, ca şi în cugetele noastre, destulă energie pentru ca sacrificiile făcute să nu fi fost zadarnice.

Domnilor Colegi,

In anii vitregi, plini de grea suferinţă pentru Mine şi poporul Meu, deşi n'am putut fi prea des în mijlocul Domnilor Voastre, v'am urmărit şi am fost fericit să văd activitatea Domnilor Voastre, întotdeauna bogată şi rodnică.

Simt o deosebită mulţumire să arăt Academiei Române marele interes ce-l port activităţii sale, luând parte la şedinţele Domnilor Voastre.

Mă bucur să văd intrând astăzi în rândurile academicianilor un părinte sufletesc, fiu al Ardealului.

Prea Sfințitul Nicolae Colan dă la iveală pentru generațiile tinere, prin activitatea sa spirituală închinată hrisoavelor bisericești, documente prețioase pentru cunoașterea trecutului poporului român.

Trecutul unui neam este garanția prezentului său, precum și a viitorului.

Dorința Mea este ca acest viitor să fie făurit numai din frumos și curat. Să cimentăm astfel un organism sănătos și puternic pentru scumpa noastră Țară, dându-i un nou imbold spiritual și moral.

Focarul de lumină ce strălucește din această instituție de înaltă cultură trebue să pătrundă adânc în sufletul poporului român. Menirea Mea și a Domniilor Voastre este să căutăm și să dăm la iveală elemente valoroase pentru ca, împreună cu ele, să reclădim scumpa noastră Țară.

Vom respecta astfel făgașul croit de străbunii noștri, înaintând cu hotărîre pe drumul nou întins sub pașii aspirațiunilor românești.

Cu deplină speranță în Dumnezeu, cu toată credința în dreptatea poporului nostru și în alesele lui însușiri, am desăvârșita convingere că prin munca și unirea tuturor vom izbuti să așezăm acest Neam la locul pe care îl merită între popoarele lumii.

Declar ședința deschisă.

Noul membru și coleg, Prea Sfințitul Nicolae Colan, este rugat să-și rostească discursul la recepțiune».

P. S. Sa Episcopul NICOLAE COLAN își rostește discursul de recepțiune despre *Biserica Neamului și unitatea limbii românești:*

D-l SILVIU DRAGOMIR cetește *Răspunsul.*

MAJESTATEA SA REGELE, coborînd în incintă, felicită pe noul ales și se întreține cu d-nii membri prezenți.

După retragerea Majestății Sale, ședința se ridică.

---

13. *ȘEDINȚA DELA 29 MAI 1945*

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l Președinte semnalând prezența la ședința Academiei a d-lui Prof. Dr. C. Ionescu-Mihăiești, spune că are deosebita și sincera plăcere să-l salute pentru întâia oară în incinta Academiei, după alegerea sa ca membru activ. Unanimitatea voturilor pe care d-l coleg Mihăiești le-a întrunit este un prea elocvent semn de prețuire, pe care colegii noștri

i-l dau, și de plăcere de a-și fi apropiat un distins colaborator la activitatea lor.

Ne-a emoționat adânc scrisoarea prin care d-l coleg Mihăiești ne-a amintit cu pietate și recunoștință figura scumpă a fostului nostru coleg, dr. Ion Cantacuzino. Ca unuia ce personifică în cel mai înalt grad aspirațiile și idealurile științifice ale doctorului Cantacuzino, d-l Președinte D. GUSTI adresează d-lui Mihăiești, cu căldură, urarea tradițională: fiți binevenit între noi!

D-l Dr. C. IONESCU-MIHĂIEȘTI, răspunzând, zice:

Hotărîrea Domniilor Voastre exprimată prin votul din ședința dela 24 Mai m'a mișcat adânc. Este o mare cinste pentru mine și țin să vă mulțumesc cu toată recunoștința.

Îmi veți da voie însă să asociez la această cinstire, care mă depășește, Instituția pe care am privilegiul a conduce și pe toți prietenii și colaboratorii mei, mai mari și mai mici, muncitori desinteresați, în acest Institut, pe ogorul deseori ingrat al cercetării științifice experimentale și al aplicațiilor ei, pline de răspundere, pentru prevenirea și vindecarea boalelor.

Nu pot, cu prilejul acestei mulțumiri pentru o recunoaștere care supraprețuește cred — roadele muncii mele, să nu evoc și amintirea creatorului Institutului Cantacuzino, Maestrul mult regretat și neprețuitul meu mare prieten, mulțumită inițiativei căruia s'a întemeiat această Școală de cercetători onești și devotați Medicinei experimentale, Școală în care spiritul lui trăiește și va persista să rămână viu printre noi, cu toate greutățile vremurilor sub care trăim.

Incă odată, vă rog, domnilor Colegi, să primiți recunoscătoarele mele mulțumiri și să credeți că voiu încerca să-mi măresc silințele pentru a fi demn de marea cinste pe care mi-ați făcut-o.

D-l Președinte D. GUSTI salută și pe d-l Consilier al Inaltei Curți de Casație, Alexandru Costin, ales membru corespondent al Secțiunii noastre istorice. Competența și virtuțile juridice al d-lui Alexandru Costin sunt cunoscute d-lui Președinte de aproape două decenii, de când îl are colaborator la munca Institutului Social Român. Prin alegerea d-sale, Academia și-a asociat un eminent jurist și — fără îndoială — un devotat colaborator la rezolvirea chestiunilor noastre juridice curente, din ce în ce mai grele și mai numeroase. Ne place să credem că d-sa va da un permanent și efectiv ajutor colegului nostru d-lui Andrei Rădulescu, în greaua și migăloasa operă a Contenciosului Academiei.

D-l ALEXANDRU COSTIN, membru corespondent, zice:

Să-mi îngăduiți să exprim, în câteva cuvinte, cele mai alese mulțumiri și toată gratitudinea pentru deosebita cinste ce mi-ați făcut prin cooptarea mea în rândurile membrilor corespondenți ai acestui înalt așezământ de cultură românească.

Am convingerea că votul Domniilor Voastre s'a îndreptat — peste persoana modestă care a ocazionat acest vot — către acei cari, în mod obişnuit, prin profesiunea lor, se îndeletnicesc cu ştiinţa juridică şi cu aplicarea ei în vieaţa socială de toate zilele.

Secţia Istorică a Academiei preocupându-se şi cu ştiinţele sociale — după modificarea statutară de acum vreo 10 ani — se explică cooptarea unor jurişti.

Atenţiunea acordată, însă, în actuala adunare generală, prin alegerea mai multor oameni de drept, deodată, coincide cu rostul preocupărilor vremii actuale în toate ţările atinse de tragica vâltoare a războiului, abia sfârşit pe continentul nostru. Ne revine în minte tâlcul adânc al apoftegmei cronicarului, care, într'un alt veac de frământări repetate, zicea că « nu sunt vremile sub om, ci bietul om sub vremi ». Incercarea ce se înfăptueşte, în zilele noastre, pentru a doua oară în decursul ultimului pătrar de secol, de a se ajunge la o organizaţie internaţională în scopul de a se împiedeca folosirea forţei în serviciul nedreptăţii, este de natură să îndrepte privirile asupra celor cari se ocupă cu problemele Dreptului şi ale Dreptăţii. Să nădăjduim că sforţările omenirii în această direcţie, vor fi rodnice şi cu rezultate trainice.

Domnule Preşedinte, daţi-mi voie să vă mulţumesc, în modul cel mai cordial, pentru cuvintele elocvente şi elogioase ce aţi avut bunătatea să mi le adresaţi şi care îmi evocă amintirile unui întreg şir de ani de comuniune sufletească şi de colaborare ştiinţifică pe terenul social. Vă mai rog să credeţi, Domnule Preşedinte şi domnilor Membri, că noul membru corespondent care are cinstea să vă vorbească va căuta să fie cât mai activ la lucrările Academiei şi nu va pregeta să ia parte la însărcinările pe care veţi socoti că ar putea fi vrednic să le îndeplinească.

D-l Secretar General ALEX LĂPĔDATU comunică scrisoarea de mulţumire a d-lui D. Panaitescu-Perpessicius, pentru alegerea sa ca membru corespondent.

Intrându-se în ordinea de zi, d-l ANDREI RĂDULESCU aduce la cunoştinţă că Academiei i se face de către d-ra Maria Dumitru Dumitrescu-Maican, , o donaţiune de o importanţă deosebită. D-sa dă cetire întregului text al acestui act de donaţie autentificat sub Nr 27.027, din 28 Mai 1945, din care rezultă că d-ra Maican donează Academiei o treime indiviză din Munţii din jud. Buzău, ce posedă în indiviziune cu alte două surori, apoi întreaga proprietate exclusivă a donatoarei denumită moşia « Lunca Florilor ». Din venituri Academia va întrebuinţa o parte pentru scopurile sale culturale şi pentru ajutorarea elevilor, studenţilor şi a profesorilor din Bucureşti, şi plătind şi o rentă donatoarei. Din exploatarea celor 7 000 ha de pădure, prin tăiere după un amenajament cu o revoluţie de codru de 100 de ani, un venit total anual de 26 000.000 lei, din care s'ar scădea renta anuală cuvenită donatoarei, în sumă de 10 500.000 lei; ajutorul elevilor premiaţi în sumă de lei 3.000.000 lei; cheltueli de administraţie, etc., în sumă de 4 500 000

lei, rămânând pentru Academia Română suma de aproximativ 8 000.000 lei anual.

D-l GH. IONESCU-SIŞEŞTI zice că, fără îndoială, valoarea acestei donaţiuni este foarte mare. Administrarea a bunurilor care ni se lasă va reclama însă foarte multă grijă. D-sa îşi exprimă temerea că, primind din când în când, astfel de grele moşteniri, ne încărcăm cu o administraţie care ne sustrage în mod natural dela preocupările noastre ştiinţifice şi dela împlinirea misiunii culturale a Academiei.

Este de părere ca totuşi să se primească atari donaţiuni, cu condiţia ca administrarea lor să se facă, de aci înainte, printr'un sistem bine organizat.

D-l Secretar General ALEX, LĂPĔDATU zice că donaţia care ni se prezintă este de o valoare excepţională. Sarcinile care ni se impun şi administraţia bunurilor ce ni se donează, să nu ne îngrijoreze, cu atât mai mult, cu cât chiar în această sesiune vom avea de hotărît înfiinţarea unui nou sistem de administrare a tuturor bunurilor noastre, în aşa fel încât aceste griji să ne reclame numai o mică parte din timpul nostru pentru directivele de supraveghere ce urmează a fi date dela conducerea Academiei.

D-l ION I. NISTOR, reluând arătarea d-lui Secretar General, zice că în curând vom institui o adevărată direcţie a Bunurilor, în care Academia va avea numai o supraveghere superioară, întreaga administraţie trebuind să fie lăsată pe seama specialiştilor. In aceste condiţii, temerea d-lui coleg Sişeşti poate fi înlăturată. D-sa face deci propunere să primim cu mulţumire gestul generos de danie al d-rei Maria Dumitru Dumitrescu-Maican.

D-l ANDREI RĂDULESCU se uneşte la propunerea d-lui coleg Nistor, cerând însă ca donatoarea să ne asigure, printr'o scrisoare, că tăierea pădurilor se va face în conformitate cu amenajamentul cerut de legile silvice.

— Cu amendamentul propus de d-l coleg ANDREI RĂDULESCU, d-l Preşedinte pune la vot acceptarea donaţiunii, care se votează în unanimitate, în condiţiile statutelor Academiei şi sub beneficiu de inventar.

D-l ANDREI RĂDULESCU observă că printre membrii noştri corespondenţi nu avem vreun specialist silvic, cu toate că ar fi foarte necesar, faţă de proprietăţile forestiere pe care le avem sau suntem în perspectivă a le avea. Roagă ca cel puţin să se coopteze unul sau doi specialişti în silvicultură în Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice.

D-l General R. ROSETTI citeşte următoarea *Propunere pentru întocmirea Bibliografiei româneşti moderne*, urmată de un referat şi două procese-verbale:

Incă dela 28 Februarie 1895, regretatul I. Bianu a propus norme pentru întocmirea Bibliografiei româneşti dela 1830 încoace.

Printr'un referat din luna Noemvrie 1943 (anexat în copie) am arătat în ce au constat acele norme şi temeiurile pentru care nu se mai pot urma întocmai.

Comisiunea Bibliotecii cercetând propunerile acelui referat, a fost de acord cu expunerea şi propunerile mele, pronunţându-se însă pentru o desvoltare a lucrării (proces-verbal din 1 Decemvrie 1943).

Comisiunea pentru stabilirea planului Bibliografiei Române dela 1830 încoace, examinând, în şedinţa dela 28 Ianuarie 1944, atât referatul meu din Noemvrie 1943, cât şi procesul-verbal al Comisiunii Bibliotecii din 1 Decemvrie 1943, a hotărît, prin procesul-verbal întocmit în acea zi (anexat), să adopte întru totul propunerile din referatul meu şi a emis următoarele păreri:

1. Să se înceapă cu redactarea Bibliografiei pentru anii 1831—1862.

2. Delegaţiunea să intervină pe lângă Ministerul Culturii Naţionale ca să primească principial a subvenţiona lucrarea şi să înscrie în bugetul 1944—1945 o primă sumă de 500.000 lei.

S'a făcut intervenţie dar nu către Ministerul Culturii Naţionale, ci către acel al Propagandei (Nr. 545, din 14 Februarie 1944), la care nu s'a primit niciun răspuns.

3. Ca deciziunea Comisiunii să fie supusă ratificării plenului în prima sesiune generală ordinară a Academiei.

La 10 Noemvrie 1944, Delegaţiunea a aprobat propunerea ce am făcut prin referatul Nr. B. 811, din acea zi, ca să se rezerve suma de 422 880 lei, rămasă din suma de 4.000.000 lei, dată de Guvern pentru tipărirea volumului IV din Bibliografia Românească Veche, pentru începerea lucrărilor arătate mai sus şi a invitat pe defunctul nostru coleg N. Cartojan să înceapă lucrarea pe baza normelor stabilite.

Intre timp regretatul coleg N. Cartojan a încetat din vieaţă. Propun:

a) Ratificarea deciziunilor luate aşa cum se arată mai sus;

b) Insărcinarea unui domn coleg cu conducerea întocmirii primei părţi a Bibliografiei Române Moderne (1831—1862).

REFERAT

Creşterea considerabilă a produselor tiparului în sec. XIX şi XX face ca orientarea cercetărilor să fie tot mai anevoioasă în mulţimea publicaţiunilor, în cea mai mare parte necunoscute şi adeseori greu de găsit. In ţările culte s'a pornit la realizarea de lucrări bibliografice, care să înlesnească studiile ştiinţifice, punând la îndemâna cercetătorilor informaţia trebuincioasă. La noi Academia Română a simţit şi ea nevoia întocmirii de astfel de lucrări încă de acum o jumătate de secol.

In şedinţa Academiei Române dela 28 Februarie 1895, Bibliotecarul ei Ioan Bianu a prezentat următorul raport şi a făcut propunerea

ce urmează relativă la o lucrare asupra Bibliografiei Românești Generale:

« In sesiunea generală din anul trecut 1894, la 21 Martie, Academia a hotărît în principiu să dea Bibliotecarului ei însărcinarea să facă o bibliografie științifică asupra României din toate punctele de vedere. Această deciziune a fost trimisă în studiul Comisiunii Bibliotecii.

Comisiunea Bibliotecii, în Raportul ei prezentat în ședința dela 1 Aprilie, fericită de deciziunea luată de plenul Academiei de a se face o bibliografie de lucrările relative la Țara noastră, zice că ea « crede că cea dintâi lucrare în această privință va trebui să fie aceea a bibliografiei scrierilor făcute de Români și apoi aceea a autorilor străini, cari au scris despre România.

Comisiunea a propus apoi ca această lucrare să fie încredințată subscrisului și să se acorde sumele necesare pentru începerea ei.

Academia a aprobat propunerea Comisiunii și a recomandat-o Comisiunii financiare, care însă nu a găsit putința de a înscrie sumele necesare în bugetul anului 1894—1895, pentru acest scop.

Sperând că în acest an, mijloacele bănești ale Academiei vor permite a se începe această lucrare, a cărei trebuință este atât de simțită, am onoarea a supune la judecata și hotărîrea Onor. Academii, principalele elemente ale facerii Bibliografiei Românești.

Bibliografia românească, din punctul de vedere al desvoltării istorice a culturii și literaturii noastre, se împarte în trei clase de cărți:

I. Cărțile vechi dela 1507 până la 1830.

II. Cărțile moderne dela 1831 până astăzi.

III. Cărțile străine privitoare la Români.

A) Cărțile din clasa I-a formează *bibliografia românească veche;* ele sunt relativ puține și rare și tocmai de aceea ele au o foarte mare însemnătate pentru istoria culturii, literaturii și artei tipografice la Români.

Este deci de grabnică trebuință ca această parte a bibliografiei române să fie mai întâi publicată.

Propun deci ca Onor. Academie să binevoiască a hotărî a se face mai întâi această lucrare după următorul plan:

Cărțile din această clasă să fie descrise în ordinea cronologică după anii tipăririi lor.

La fiecare carte să se dea:

a) Titlul și descrierea bibliografică;

b) Dedicațiile, prefețele și epilogurile să se reproducă întregi; acestea — când sunt în limbi străine (slavă, greacă, etc.) — în text original și în traducerea română; cele din limba română dinainte de 1600 să se dea în caractere cirilice, cele după 1600 în transcriere exactă cu litere latine;

c) Din fiecare carte, care este tipărită cu caractere deosebite de cele precedente și este un element nou în istoria tipografiei la Români, să se dea în facsimile specimene de tipar.

La sfârșitul lucrării să se facă indice alfabetice de localitățile în care au fost tipografii românești în 1507—1830, cu arătarea cărților, care — în ordine cronologică — s'au tipărit în fiecare tipografie, indice de autorii, traducătorii, tipografii, corectorii, etc., care au luat parte la facerea cărților.

Făcându-se lucrarea în acest mod, ea va fi cea mai prețioasă colecție de material de documente pentru istoria vechii noastre literaturi și pentru istoria artei tipografice la noi.

B) Cărțile din clasa II-a, tipărite în ultimii 60 de ani, 1831—1890 formează *bibliografia românească modernă*. Ele să fie grupate după cuprinsul lor, într'o clasificare științifică, dându-se la fiecare titlul complet și descrierea bibliografică. Indice alfabetice la sfârșitul publicațiunii vor arăta în ordine alfabetică, autorii, traducătorii, localitățile unde s'au tipărit, etc.

Din această clasă să fie înlăturate publicațiile periodice, adică revistele și ziarele, care să formeze o lucrare bibliografică deosebită. Această lucrare are un bun început făcut în serviciul Bibliotecii de d-l A. Pop și publicat la 1889. O nouă edițiune completată și corectată este aproape gata. Bibliografia periodicelor românești — ca să fie completă — va trebui să cuprindă și arătarea sistematică — cum s'a arătat mai sus pentru bibliografia modernă — a articolilor literari și științifici cari s'au publicat în revistele și ziarele române.

C) Cărțile din clasa III-a, *bibliografia străină* privitoare la Români, să fie grupate după cuprins, ca și cele din clasa II-a, arătându-se edițiunile principale, și — când nu se vede chiar din titlu — arătându-se la fiecare carte, prin scurte note, ce anume cuprinde cu privire la Români și la Țările Românești

Colecțiunile Bibliotecii Academiei Române sunt până acum foarte bogate în cărți din toate aceste trei clase, dar fără îndoială, multe lipsesc încă. De aceea mă cred dator a arăta din capul locului, că oricât de bine și de conștiincios vor fi făcute aceste trei lucrări bibliografice, ele nu vor putea fi complete în prima redacțiune Unei lucrări bibliografice serioase i se cere mai presus de toate exactitate, ceea ce nu se poate avea decât înscriind într'însa numai cărți pe care bibliograful le-a avut sub ochi când a făcut descrierea lor. Lipsurile se vor putea îndeplini după publicare, prin suplimente sau nouă edițiuni.

Subscrisul roagă deci Onor. Academie să decidă facerea acestor trei lucrări bibliografice în ordinea arătată mai sus și să înscrie — începând chiar din acest an — în bugetele sale anuale, sumele necesare pentru întocmirea și tipărirea lor ».

Academia a aprobat planul și a dat încuviințarea pentru tipărirea lucrării, iar pentru alcătuirea ei, Bibliotecarul Ioan Bianu și-a asociat pe unul din ajutorii de bibliotecar (Nerva Hodoș).

La datele prevăzute în raportul de mai sus, s'au mai adăugat la facerea bibliografiei, următoarele: După fiecare carte s'au însemnat depozitele în care se găsesc exemplare dintr'însa, s'au enumerat edițiile poste-

rioare şi s'au făcut trimiteri la principalele chrestomaţii care cuprind extrase din cărţile descrise şi, în fine, s'au arătat lucrările mai însemnate care s'au ocupat de ele sau de autorii lor. Inafară de specimenele de tipar facsimilate, s'au reprodus şi câteva ornamente din cărţile vechi, mai întotdeauna în mărimea originalului. La sfârşit se dă: o listă a paginelor, ornamentelor şi iniţialelor reproduse în facsimile, o tabelă cronologică a cărţilor, cu indicaţia limbii în care au fost scrise şi a localităţii unde au fost tipărite, un indice alfabetic de nume proprii, de ocalităţi şi de cărţi.

Tipărirea Bibliografiei Româneşti Vechi s'a făcut în fascicole, începând cu anul 1898, în anul 1903 fiind terminat tomul I, cuprinzând tipăriturile dintre anii 1508—1716.

In 1910, a fost terminată tipărirea tomului II, cuprinzând cărţile tipărite între anii 1717—1808

Tipărirea tomului III, cuprinzând cărţile din anii 1809—1830, s'a început în anul 1912 (primele două fascicole) şi s'a terminat, după o întrerupere de 24 ani, în 1936, cu colaborarea d-lui Dan Simonescu.

Se află în curs de tipărire tomul IV al publicaţiunii *(addenda et corrigenda)*.

Bibliografia românească veche s'a tipărit şi s'a pus la dispoziţia cercetătorilor în fascicole, pe măsură ce apărea şi s'a bucurat de o primire măgulitoare din partea învăţaţilor, mai ales din străinătate.

Amintim câteva din aceste aprecieri:

Jacimirskij A. I.: «Ediţia Academiei Române cuprinzând fascicola I din Bibliografia Românească Veche umple un mare gol în bibliografia slavă, iar din punct de vedere ştiinţific şi exterior nu lasă nimic de dorit... Este o descriere conştiincioasă... ».

(O nouă lucrare despre bibliografia slavă veche. San ktpeterburg, 1898)

Sîrcu Polihronie după ce arată importanţa Bibliografiei Româneşti Vechi pentru ştiinţa istorică română şi slavă, spune:

«Având acestea în vedere poate fi salutată cu cele mai bune urări darea la lumină a începutului acestei lucrări a d-lor Bianu şi Hodoş, cărora trebue să li se dea dreptate că au depus toată stăruinţa şi au făcut ceea ce se putea face în România în timpul de faţă, pentru ca lucrarea lor să apară complet şi îngrijit. La rândul său se vede că şi Academia Română nu cruţă mijloacele pentru această ediţie pentru ca în acest chip să dea o clară şi pe cât posibil completă idee despre monumentele tiparului român în veacurile trecute, cum şi asupra gradului de desvoltare a culturii româneşti».

(Despre bibliografia veche slavă. Extras din *Izvestija*, IV, 1899, C. 2, p. 737—740).

Weigand (Gustav): «Operă extrem de importantă şi utilă... autorii Bianu şi Hodoş au lucrat cu aceeaşi îngrijire şi conştiinciozitate ca şi la prima fascicolă. Academia nu s'a dat înapoi dela nicio cheltuială pentru a face ca tipărirea şi înzestrarea să fie demne... ».

«Cel mai important auxiliar pentru literatura românească mai veche».

«...Am arătat mai înainte însemnătatea acestei opere măreț concepută și strălucit realizată. In orice caz Academia Română merită în mare măsură recunoștința științei prin această indispensabilă operă auxiliară, de asemenea trebue recunoscută sârguința și conștiinciozitatea autorilor».

(Recensii în *Kritischer Jahresbericht über die Fortschritte der Romanischen Philologie*. Erlangen. Vol. VI, 1899—1901, p. II, 353 și vol. XI, 1911, p. II, 479).

Ghinis (Dim.): «Această monumentală operă, care a început în 1903, face cinste în primul rând autorilor ei... apoi Academiei Române, care a suportat cheltuelile acestei luxoase ediții, și în sfârșit artei tipografice a României. Nu se mărginește la simpla menționare a titlurilor cărților... etc.».

(Recensie în *Ellinikà*. Atena, 10 (1938), p. 182—185).

Tzurkas (Kl.): «...lucrare care cinstește în cel mai mare grad atât Academia Română... cât și pe autorul conștiincios....
...interesează din toate punctele de vedere istoria literaturii elene».
(Recensie în *Eleftheron Vima*. Atena, 9 Aprilie, 1939)

Doens (Dom. I): «...nu e numai un catalog descriptiv complet al tuturor cărților care privesc România, tipărite între 1508—1830, dar mai ales înfățișarea sistematică a tuturor elementelor uneori foarte disparate ale culturii române până la 1830, în măsura în care s'au manifestat sub forma tiparului. Diferitele curente religioase și literare, ideile care au agitat mintea strămoșilor Românilor, influențele venite dinafară, în deosebi acelea care le-au fost transmise de numeroasele popoare vecine, desvoltarea artei grafice cu preocupările ei statornice de a înfrumuseța cartea, toate acestea apar în mod clar în prefețele uneori foarte lungi, în frontispiciile, epilogurile și gravurile pe care autorii le reproduc cu o risipă de foarte bun gust. Bibliografia întreagă 1.528 numere, e inutil să mai spunem că toate precizările, care se pot pretinde unei astfel de lucrări, i-au fost aduse».

(Recensie în *Irénikon*. Bruxelles, XVI (1939), p. 207—208).

Veress (Dr. Andrei): «Bibliografia românească veche făcută de Ioan Bianu și de decedatul Nerva Hodoș e cea mai desăvârșită din câte cunosc și chiar unică în toată literatura universală. Ea se deosebește de altele prin marele număr al specimenelor de tipar reproduse din cărți aflătoare de cele mai multe ori numai într'un singur exemplar și mai cu seamă prin faptul că s'au retipărit în ea prefețele și dedicațiile cărților, cu toate însemnările caracteristice pentru vremea în care ele au apărut și pentru autorii ori mecenații cari le-au scos. Publicațiunea e astfel monumentală, prezentându-se idealul unei bibliografii model, întru cât reunește tot ce un bibliograf modern trebue să aibă în vedere la descrierea cărților. Practică e și împărțirea ei, înșirând

cărțile în ordine cronologică, așa cum au apărut, fără privire unde au fost tipărite și în ce limbă. Astfel s'au adunat la un loc toate cărțile românești, fie ele tipărite în Țara Românească, Moldova, Ardeal, fie aiurea în alte țări. Prin această metodă se pot stabili și urmări cu ușurință influențele literare asupra desvoltării tiparului românesc, iar din punctul de vedere al cercetătorului ori bibliotecarului e minunată, pentrucă se găsesc în carte toate datele de care ei au nevoie la studiile lor ori la stabilirea vreunei tipărituri vechi. Editorii operei descriu până și coalele și chiar numărul rândurilor pe o pagină, cum și filigrana hârtiei, dând și descrierea ilustrațiunilor, precum și «literatura» privitoare la cartea descrisă, cu proveniența cărților și înrâurirea lor eventuală asupra mediului în care ele au apărut, cu o exactitate și minuțiozitate care nu lasă nimic de dorit».

(Prefața vol. I al lucrării sale *Bibliografia româno-ungară*. București, 1931, p V—VI).

Este de cea mai mare trebuință să se continue lucrarea de bibliografie românească prin descrierea cărților din clasa a II-a: *Bibliografia românească modernă*, cuprinzând cărțile tipărite dela 1831 înainte.

Având în vedere faptul că în 1861 s'a făcut unirea oficială a țărilor și că în preajma aceluiași an s'a părăsit oficial alfabetul cirilic, propunem ca Bibliografia românească modernă să fie împărțită în două părți și anume:

Una cuprinzând cărțile tipărite între 1831 și data adoptării alfabetului latin (1860).

A doua, dela acea dată până astăzi.

Pentru întâia parte suntem de părere ca descrierea cărților să se facă tot în ordine cronologică (ca urmare logică a ceea ce s'a făcut pentru tipăriturile anilor 1508—1830) urmându-se în general același plan ca și la cele din clasa I-a.

La fiecare carte să se dea:

A) Titlul și descrierea bibliografică;

B) Dedicațiile, prefețele și epilogurile să se reproducă întregi, în extras sau în rezumat, după importanță. Titlurile în limbi slave și orientale să se dea în original și traducerea română;

C) Din fiecare carte, care este tipărită cu caractere deosebite de cele precedente și este un element nou în istoria tiparului la Români, să se dea în facsimile specimene de tipar și ilustrații. După fiecare carte să se arate depozitele în care se găsesc exemplare dintr'însa, să se enumere edițiile posterioare și să se arate lucrările mai însemnate care s'au ocupat de ele sau de autorii lor.

Ținând apoi seama de faptul că în epoca aceasta s'au tipărit din ce în ce mai multe cărți și în domenii cu mult mai variate, pentru înlesnirea cercetărilor științifice, este de neapărată trebuință să se alcătuiască și o *clasificare alfabetică* (pe autori și titluri de opere anonime) și *una pe materii* (după cuprinsul cărților). In aceste clasificări cărțile vor fi înscrise cu

datele bibliografice strict necesare identificării lor și cu trimeteri la numărul de ordine din clasarea cronologică.

La sfârșitul volumelor să se facă indice alfabetice de nume propriu, localități de tipărire, tipografi, etc., apoi tabele arătând limba în care sunt scrise cărțile, etc.

Bibliografia românească modernă (1831—1860), va cuprinde:

a) Toate cărțile publicate în *limba română*, indiferent de locul de apariție sau de naționalitatea autorului;

b) Toate cărțile publicate de *autori români*, indiferent de limba în care au fost scrise și chiar dacă au fost scrise în colaborare cu autorii străini;

c) Toate cărțile publicate *în România*, în orice limbă ar fi fost ele scrise.

Nu vor fi cuprinse în această clasă publicațiile periodice, foile volante, notele muzicale, stampele, etc.

Principalele izvoare ale Bibliograiei trebue să fie:

1. Toate bibliotecile mai însemnate din țară în frunte cu Biblioteca Academiei Române (și câteva din străinătate).

2. Despoierea cărților bibliografiate.

3 Despoierea periodicelor românești mai însemnate și, pentru anumite locuri și epoci, chiar despoierea unor periodice străine.

4. Despoierea bibliografiilor străine mai însemnate.

Este nevoie să se întocmească instrucțiuni speciale cuprinzând norme simple și precise, care vor trebui să fie bine cunoscute și aplicate de colaboratorii bibliografiei. Aceste norme se vor referi la cuprinsul bibliografiei, cât și la redactarea și clasarea fișelor bibliografice, care urmează a se face cât mai apropiat de normele de lucru ale Bibliotecii Academiei Române. Spre a înlătura pierderea de timp, clasarea pe materii se va face odată cu celelalte, la despoierea cărților.

Pentru efectuarea bibliografiei, operă de mari proporții și de însemnătate științifică și națională deosebită, se recomandă angajarea de personal separat, stabil și lucrând sub o conducere unitară. Vor putea fi folosiți și colaboratori provizorii, a căror muncă însă va trebui să fie totdeauna controlată Spre a asigura reușita lucrării de bibliografie este necesar ca Academia Română să prevadă în bugetele anuale sumele trebuincioase întocmirii și tipăririi ei.

Cât privește partea a doua a Bibliografiei românești moderne (dela 1861 încoace) credem că e bine a nu hotărî de pe acum.

Comisiunea Bibliotecii, Proces-verbal din 1 Decemvrie 1943

Prezenți d-nii N. Cartojan, D. Gusti, G. Macovei, General R. Rosetti.

Comisiunea ia cunoștință de referatul d-lui Conservator al Bibliotecii și Colecțiilor privitor la *Bibliografia Românească Modernă* și este de acord cu expunerea și propunerile din referatul d-sale.

Comisiunea revendică, ca intrând în atribuțiunile sale, stabilirea normelor pentru alcătuirea acestei bibliografii și adaugă:

1 Concomitent cu bibliografia anilor 1831—1860, la care se referă propunerile d-lui Conservator, să se întocmească și bibliografia dela 1861 înainte.

2. Odată cu bibliografia românească propriu zisă să se întocmească și bibliografia a tot ceea ce s'a scris în limbile străine despre Țara și neamul românesc.

3. Cu alcătuirea instrucțiunilor speciale de lucru să fie însărcinată Comisiunea Bibliotecii.

4. Pentru întocmirea bibliografiilor să se alcătuiască un serviciu special la Bibliotecă, serviciu care să cuprindă 3 secțiuni:

a) Cea dintâi pentru bibliografia anilor 1831—1860;

b) A doua pentru bibliografia dela 1861 înainte;

c) A treia pentru bibliografia scrierilor străine despre România.

5. Aceste lucrări bibliografice, prezentând un mare interes, atât științific cât și național, Comisiunea socotește că ar trebui să se intervină la Ministerul Culturii Naționale pentru ca acesta să pună la dispoziția Academiei fondurile necesare.

Comisiunea pentru stabilirea planului bibliografiei române dela 1830 încoace. Proces-verbal din ședința dela 28 Ianuarie 1944

Prezenți d-nii: General R. Rosetti, N. Bănescu, Th. Capidan, Traian Săvulescu.

Membrii Comisiunii au examinat dela ultima sa ședință referatul întocmit de d-l Conservator al Bibliotecii și Colecțiilor privitor la alcătuirea și publicarea *Bibliografiei Românești Moderne*

De asemenea s'au examinat propunerile Comisiunii Bibliotecii consemnate în încheierea sa din 1 Decemvrie 1943.

După desbateri, Comisiunea a hotărît să adopte întru totul propunerile cuprinse în referatul d-lui Conservator.

Comisiunea este de părere ca lucrările bibliografice să se facă pe rând, în ordinea arătată în referat, iar nu simultan, cum se prevede în procesul-verbal al Comisiunii Bibliotecii, întru cât împrejurările nu sunt potrivite acum pentru începerea unei lucrări de o întindere așa de mare. In deosebi o asemenea lucrare se va lovi dela început de lipsa de personal specializat în bibliografie — în parte mobilizat sau mobilizabil — ca și de lipsa de fonduri pentru plata unui număr prea mare de colaboratori.

Comisiunea este de părere deci ca:

1 Să se înceapă cu redactarea bibliografiei pentru anii 1831—1862.

2 Delegațiunea Academiei să fie rugată a interveni încă de pe acum la Ministerul Culturii Naționale ca să primească principial subvenționarea lucrării și să prevadă în bugetul pe anul 1944—1945 suma de 500 000 lei pentru plata colaboratorilor și a materialului necesar la începutul lucrării.

Această decizîune să fie supusă ratificării plenului în viitoarea sesiune generală ordinară a Academiei.

D-l D. CARACOSTEA zice că pentru cărţile apărute dela 1831 încoace, tot materialul bibliografic este rânduit alfabetic în cartoteca Bibliotecii Academiei, astfel că pentru cercetători mijloacele actuale bibliografice de informaţie sunt complete şi uşor de mânuit. D-sa arată şi marile lucrări bibliografice întocmite şi publicate, care uşurează sarcina specialiştilor, etc.

Greaua problemă care ni se pune stă în lipsa unei bibliografii a materialului cuprins în periodicele noastre dela 1830 încoace. De aceea d-sa cere să se pună în studiu alcătuirea bibliografiei periodicelor pentru toate specialităţile, procedându-se la această lucrare analitic.

D-l General R ROSETTI zice că, prin părerea expusă, d-l coleg Caracostea tinde să revenim asupra măsurii hotărîte de a se continua Bibliografia după normele fixate. Aceste norme privesc întocmirea Bibliografiei numai a cărţilor, nu şi a periodicelor Totuşi, chestiunea despuierii revistelor, ridicată de d-l Caracostea, este în adevăr capitală, întru cât nimic nu s'a lucrat în această privinţă. E de dorit să se numească o comisiune care să se ocupe şi de această bibliografie.

D-l ION I NISTOR zice că sunt două chestiuni. Prima este aceea a continuării lucrării Bibliografiei cărţilor, şi în acest scop d-sa propune să se însărcineze d-l coleg Ştefan Ciobanu cu această lucrare, în locul regretatului coleg Cartojan — a doua — este problema Bibliografiei periodicelor, pentru a cărei alcătuire este necesar să numim o comisiune care să ne prezinte un plan de lucru la sesiunea generală extraordinară din toamna viitoare.

Ca urmare d-sa face propunere să se ratifice deciziunile luate de *Comisiunea pentru continuarea Bibliografiei Româneşti Moderne*, numind în locul regretatului N. Cartojan pe d-l coleg Şt Ciobanu. Pe de altă parte propune să se formeze o comisiune compusă din d-nii Th. Capidan, Ion I. Nistor, Traian Săvulescu, pentru studiul planului de lucru privitor la Bibliografia periodicelor.

— Se dă ratificarea cerută şi se aprobă alcătuirea Comisiunii propuse.

Procedându-se la alegeiea Comisiunii Financiare pentru anul 1945—1946, se realeg d-nii Victor Slăvescu, Gh. Macovei, Gh. Ionescu-Sişeşti şi se alege d-l C Rădulescu-Motru.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU propune să se dea autorizare Delegaţiunii ca să poată aduce modificări la punerea în execuţie a bugetului în cursul anului, potrivit nevoilor şi împrejurărilor.

— Propunerea se aprobă în unanimitate.

Procedându-se la completarea unor comisiuni, Comisiunea fondurilor de burse este completată cu d-l Em. Teodorescu, Comisiunea pentru modificarea regulamentelor cu venituri mici se restrânge la trei persoane şi anume la d-nii M. Sadoveanu, Andrei Rădulescu şi Em. Racoviţă; în Comisiunea pentru localul Academiei se cooptează d-nii Arhitect Petre Antonescu, C. Ionescu-Mihăieşti şi Gh.

M u r n u, d-l General R. R o s e t t i retrăgându-se din această comisiune; în Comisiunea pentru supravegherea obligaţiunilor Academiei cu caracter religios se numeşte, în locul vacant, d-l coleg Dr. C I. P a r h o n.

D-l EM. RACOVIŢĂ observă că, întru cât în aceste Comisiuni sunt membri din provincie care nu pot participa la şedinţele de Comisiuni în Capitală, ei ar putea fi consultaţi în scris, prin postă, cerându-li-se să facă anteproiecte sau proiecte şi propuneri.

La ordinea zilei fiind votul pentru alegerea d-lui S t. B e z d e c h i ca membru corespondent la Secţiunea Literară, d-l TH. CAPIDAN ceteşte următorul *Raport asupra activităţii ştiinţifice* a d-lui S t. B e z d e c h i:

D-l S t. B e z d e c h i, profesor de limba şi literatura greacă la Universitatea din Sibiu, este unul dintre puţinii noştri clasicişti, care timp de aproape un sfert de veac, adică de atunci de când a fost chemat să urce treptele Universităţii Daciei Superioare, a desfăşurat o intensă activitate în domeniul clasicismului greco-latin.

Această activitate a d-lui Prof. S t B e z d e c h i a fost îndreptată în două direcţiuni: în direcţiunea traducerilor şi în aceea a studiilor clasice.

In primul rând d-sa a încercat să introducă clasicismul greco-latin în actualitatea românească, dând o serie de traduceri alese din acele monumente literare, care puteau contribui la o mai uşoară înţelegere a idealului greco-latin, conceput ca formă de artă şi concepţie de vieaţă In al doilea rând, a publicat o serie de studii cu subiecte variate, care au fost bine primite de cercurile învăţaţilor din Ţară şi străinătate.

Urmând în mod cronologic publicaţiile d-lui S t. B e z d e c h i, în cele ce urmează, voiu cita pe cele mai importante: In 1922 d-sa a dat la lumină « Dialoguri din Platon »; de asemenea, « Aristofan şi contemporanii săi ». In 1923 « Marc Aureliu către sine însuşi »; în 1924 « Norii de Aristofan »; în 1925 « Xenofon, Apologia lui Socrate » şi « Euripide, Bacantele, Alceste, Ciclopul »; în 1926 « Aristofan, Pasările »; în 1927 « Gânduri şi chipuri din Grecia Veche »; în 1929 « Hesiod, Lucrări şi zile »; în 1930 a publicat « Tristia de Ovidiu Naso », o voluminoasă lucrare de aproape 300 de pag , împodobită cu frumoase ilustraţii şi prevăzută cu o lungă introducere, în care autorul într'o expunere luminoasă şi foarte sugestivă a încercat să ne lămurească asupra mediului în care a trăit precum şi asupra felului mai mult decât dureros cum şi-a sfârşit cariera Ovidiu, care între anii 1 şi 8 după era creştină a fost, după cum se ştie, poetul răsfăţat al Romei.

Dintre studii citām iarăşi pe cele mai importante şi mai mari· « Ioannes Chrysostomos et Plato », o paralelă între Ioan Gură de Aur şi Platon; « Nicephori Gregoras Epistulae XC », ambele scrise în latineşte şi publicate în « Ephemeris Dacoromana », condusă de V. P â r v a n, anii 1924 şi 1928.

In anul 1933, d-l Prof. S t. B e z d e c h i împreună cu colegii săi de studii clasice şi arheologice, a început publicarea unui « Anuar al In-

stitutului de Studii Clasice », din care până în prezent au apărut 4 volume In aceste volume d-sa a publicat: « Teoria pedepselor viitoare la Platon și Ioan Gură de Aur », și care autorul încearcă să arate cât de mult a fost influențat marele orator al bisericii ortodoxe de teoria pedepselor viitoare schițată de Platon în Fedru, Fedon, Protagoras, Republica, dar mai ales în Gorgias. Intr'un alt volum d-sa a publicat studiul « Un petit manuel byzantin de philosophie à l'usage des dames. Texte inedit de Nicéphore Grégoras », în care este vorba de o serie de întrebări socotite pe vremea aceea — suntem în sec. al XIV-lea — cu caracter filosofic, pe care Impărăteasa Elena, fiica Impăratului Ioan Cantacuzino, le-a adresat spre a-i da un răspuns lui Nicefor Gregoras. Un alt studiu mai mult cu caracter linguistic este acela intitulat « Vulgarisme dans l'epopée de Nonnos », în care se arată că limba lui Nonnos, cu toată aparența ei homerică, conține totuși sub raportul morfologic și sintactic o serie de vulgarisme. In fine, un alt studiu al d-lui Prof. St. Bezdechi publicat în ultimul volum din « Anuarul Institutului de Studii Clasice », este: « Toujours à propos du relief dionysiaque de Tomis » și în care autorul a încercat să dovedească, că izvorul literar al monumentelor plastice, care reprezintă pe Dionysos înconjurat de personaje executând dansul armat, trebue căutat în modelele literare ale lui Nonnos.

După aceste studii, d-l St. Bezdechi petrecând mai multe luni la Atena unde și-a putut însuși în oarecare măsură greaca vorbită, s'a ocupat cu literatura greacă modernă Rezultatul acestor preocupări se vede acum în volumul « Antologia poeziei grecești » (1939), în care ni se dă în traducere românească un buchet din cele mai frumoase versuri ale poeților greci, dintre anii 1820—1930.

Mai în urmă, d-l Prof. St. Bezdechi s'a ocupat și cu vieața și activitatea unui umanist român care a trăit în prima jumătate a sec. al XVI, în volumele întitulat· « Nicolaus Olahus. Primul umanist de origine română ». Lucrarea publicată în 1939, i-a fost sugerată de colegul nostru Lupaș, în urma comunicării sale făcută în această încintă în 1927. Dela această dată, d-l Prof. St. Bezdechi a urmărit vieața familiei acestui ilustru umanist român de viță nobilă, refugiată în Ardeal, unde a fost maghiarizată, publicând mai întâi un studiu apărut în vol. I din « Anuarul Inst. de St. Clasice » sub titlul « Familia lui Nicolae Olahus », după aceea în diferite reviste din Ardeal In noul volum despre care este vorba, d-l Prof. St Bezdechi a grupat tot ceea ce a reușit să descopere referitor la rolul de adevărat mecenat al literelor, pe care *Nicolaus Olahus*, Primat al Ungariei și Cancelar al Sfântului Imperiu Roman, în fine, sfetnic respectat și iubit al sorei lui Carol Quintul și prieten al lui Erasmus, prințul humaniștilor, l-a jucat nu numai în Ungaria dar în toată Europa Centrală din vremea aceea.

Pasionat de această lucrare, d-l Prof. St. Bezdechi a publicat în 1944 un ultim studiu conceput în 2 volume, din care a apărut până acum numai primul, întitulat « Cronica inedită dela Blaj a protosinghelului Naum Râmniceanu ». Fiu de protopop al cărui tată se refugiase din

Ardeal în Oltenia, Protosinghelul Naum Râmniceanu s'a refugiat cu Cronica lui la sfârșitul sec. al XVIII-lea în Ardeal. După nume și din cetirea acestei cronici, pe care autorul mi-a trimes-o în vara trecută când mă găseam refugiat în Sighișoara, am impresia că este vorba de un macedonean. Aici vreau să relevez faptul că lucrarea este cu caracter filologic. Pe d-l Prof. St. Bezdechi l-a pasionat ideea de a urmări « vieața și activitatea unei odrasle — în generația a doua — de Ardelean, aclimatizat în Muntenia, după ce mai întâi, urmărise vieața și activitatea unui muntean aclimatizat în Ardeal și Ungaria.

Domnilor, acestea sunt lucrările mai mari ale d-lui Prof. St. Bezdechi, pentru care vă rog să binevoiți a-l onora cu votul d-v., spre a putea fi ales membru corespondent al Academiei noastre.

După o recomandare elogioasă, verbală, făcută și de d-l coleg Gh. Murnu distinsului elenist și latinist, se procede la votul cu bile.

— Drept rezultat al votului se constată că, din 33 de voturi exprimate, d-l St. Bezdechi întrunește 32 de voturi pentru, 1 fiind contra.

D-l Președinte D. GUSTI proclamă ales membru corespondent al Secțiunii Literare pe d-l Prof. St. Bezdechi.

D-l General R. ROSETTI, luând cuvântul, zice:

Imi pare rău să fiu nevoit, acum după ce s'au terminat alegerile pentru completarea locurilor vacante de membri activi și corespondenți ai Secțiunii Literare, să repet constatarea ce am făcut în ședința de la 28 Mai 1934 (*Anale*, Tom. LXIII, p. 172—174) în privința reprezentării artelor în Academie.

Artele au rămas « cenușăreasa ».

Din 15 membri activi numai 3 reprezintă artele.

Din 25 membri corespondenți numai 2 reprezintă artele.

Această situație este în contradicție cu prevederile art. 3, al. *a)*, din Statutele Academiei Române și art. 28 al. *a)* din Regulamentul general, care așează arta pe același picior cu celelalte trei discipline ce trebuesc reprezentate în Secțiunea Literară.

De asemenea este în contradicție cu specficarea ce s'a făcut cu ocazia votării statutului în 1935 și 1936, locurile nou adăugite vor fi atribuite nouălor discipline prevăzute a fi reprezentate în Academie.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU arată că, cu prilejul vizite la Școala Normală « I. Ottetelișanu », din ziua de 27 Mai curent, am putut vedea, din informațiile d-nei Directoare, că în curând Școala va avea 10 absolvente orfane, rămase aproape pe drumuri și încă de atunci ne-am gândit ca să stăruim să li se dea posturi în învățământul primar de îndată și — urmând dispozițiile testamentare ale generosului Ion Ottetelișanu, de a înzestra absolventele Institutului — să le sprijinim la instalarea lor în posturi cu o sumă oarecare acordată ca zestre.

D-l ANDREI RĂDULESCU este de părere ca această sumă să se fixeze la 100 000 lei de fiecare

— Propunerea se aprobă.

---

14. *ȘEDINȚA DELA 30 MAI 1945*

Președinția d lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU, răspunzând cererii d-lui coleg General R. Rosetti, de a fi pus în curent cu situația *Fondului General H. Berthelot*, arată din ce se compune averea mobilă (rentă și acțiuni) de un nominal de lei 1.525.000 cu un venit anual de 90.000 lei, mai puțin taxa de depozit și prelevări 23 984 lei, rămânând un venit net anual de 66.016 lei.

In ce privește ferma Berthelot, se știe că fusese arendată unei cooperative cu o arendă de 2 vagoane de grâu pe an. Ultima rată din această arendă a fost primită în Iulie 1944. In ultimul timp situația s'a schimbat prin îndepărtarea cooperativei și instalarea sătenilor pe moșie, în urma instigației unui grup de lucrători dela Petroșani. Intervențiile noastre pentru a-i îndepărta de pe această proprietate, exceptată și ea dela reforma agrară, ca și celelalte bunuri agricole ale Academiei, n'au dus la rezultat. De aceea, în nesiguranța vremurilor viitoare, am înscris în bugetul pe anul 1945—46 numai veniturile dela averea mobilă, fără să putem prevedea nimic ca venituri dela proprietatea agricolă și forestieră a fermei.

D-l General R. ROSETTI ia act că, din cauzele arătate, prevederile testamentare nu vor putea fi executate nici în acest an.

Preotul N. M. POPESCU, solicitat a da referințe preliminarii asupra acordării *Premiului de Virtute Mavroyeni* în București, pe 1944, arată cercetările care le-a făcut asupra celor 92 de cereri intrate în termen și după ce enumeră diferitele categorii de solicitanți, unele care s'ar putea încadra în vederile premiului, cele mai multe însă care nu se pot încadra în aceste vederi, aduce la cunoștință că atenția S. Sale s'a oprit asupra unei văduve din războiul trecut, cu 6 copii, care, spre a-i putea crește, a luat în gazdă alți 6 copii, pentru ca îngrijindu-i pe aceștia să-i ajute și pe ai săi.

Sfinția Sa arată că va întruni Comisiunea, după ce va fi completată cu încă doi domni membri, spre a discuta și a lua o hotărîre cu privire la acordarea premiului. Crede că Academia ar face foarte bine să hotărască de pe acum acordarea unui nou premiu de Virtute în anul 1946

D-l Secretar General ALEX LĂPĔDATU asigură că fondul premiului, pe 1944 îl avem și deci premiul poate fi acordat fără nicio discuție. Ce privește suma premiului viitor din 1946, chiar dacă nu o vom primi dela Atena,

unde se află depozitul testamentar, o vom avea fie printr'un împrumut la alte fonduri ale Academiei, fie pe altă cale, astfel că vom publica neapărat premiul în continuare pentru anul arătat, 1946 Cu aceste arătări, se completează Comisiunea Premiului de Virtute, alegându se d-nii T h. C a p i d a n şi Dr C. I. P a r h o n.

D-l D. CARACOSTEA dă cetire următorului proces verbal încheiat de *Comisiunea Premului Năsturel* în şedinţa dela 29 Mai curent, pentru acordarea Premiului Năsturel, de 4.000 lei, din 1944, a Marelui Premiu Năsturel, de 12.000 lei, din 1945 şi a *Premiilor speciale* din aceşti doi ani, precum urmează:

Premiul Năsturel de 4 000 lei din 1944 se acordă d-lui *Gh D. Florescu*, «Divanele domneşti din Ţara Românească», I, 1389—1495, Bucureşti, 1943, 373 p. (raportor Prof. I. L u p a ş). Menţiuni pentru *Preot Gh. Verşescu, Monografia Comunei Tarcău*, jud. Neamţ, Piatra-Neamţ, 1942 şi pentru *David Popescu, Boeth is, Mângâierile Filosofice*. Traducere şi note, Bucureşti, 1943.

2. *Marele Premiu Năsturel* de 12.000 lei din 1945 *d-rei Galia Henegariu* pentru romanul «Alexă a'Boldaşului», Bucureşti, 1944, (raportor d-l D. C a r a c o s t e a)

3 *Premiul Ecaterina I. C. Bolintineanu* de 2.000 lei d-lui *Vasile Romanescu* pentru «Istoria unei cărţi», Bucureşti, 1944 (raportor d-l I. E. T o r o u ţ i u).

4. *Premiul General Constantin* şi *Maria Burghele, d-nei Mărgărita Miller Verghi* pentru romanul «Cealaltă lumină», Bucureşti, 1944, (raportor d-l M. S a d o v e a n u).

Premiul Asociaţiei Craiovene de 4 000 lei d-nei *Eleonora Moscu Filipidescu*, «Şcoala încadrată în vieaţă», Craiova 1943, (raportor d-l C. R ă d u l e s c u - M o t r u).

6. *Premiul N. Chrissoveloni* de 2.000 lei din 1944, d lui *George Potra*, Hanuri bucureştene», Bucureşti, 1943, (raportor d-l V i r g i l D r ă g h i c e a n u).

7. Nefiind raport favorabil, *Premiul Hamangiu din 1945 se amână.*

D Caracostea, M. Sadoveanu, Iorgu Iordan, G Spacu, I Lupaş, Emil Racoviţă, C I. Parhon

— Se ia act şi se aprobă.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU, referindu-se la o propunere a Secţiunii Ştiinţifice ca să se mărească valoarea premiilor Năsturel, roagă să se dea autorizare Delegaţiunii să nu mai facă capitalizări la fondul Năsturel, ci ca disponibilul anual să sporească premiile respective.

— Se dă Delegaţiunii autorizarea cerută

D-l N. BĂNESCU ceteşte procesul-verbal încheiat de Secţiunea Istorică în şedinţa ei dela 29 Mai curent

1 Deciziunea Secţiunii în privinţa lucrării în manuscris prezintate sub motto πάντα ῥεῖ la *Premiul Regele Ferdinand* de 10.000 lei, cu

subiect dat: « Vieaţa şi faptele lui Tudor Vladimirescu şi starea socială şi culturală din timpul său ». In urma raportului d-lui I. N i s t o r, secţia hotărăşte a se acorda premiul.

2. Hotărîrea cu privire la *Premiul Nicolae Titulescu*, cu subiect dat, pentru o lucrare de drept internaţional S'a prezentat un manuscris cu titlul: « Dreptul aerian internaţional public », cu motto: « Primus ». Ascultând raportul d-lui A R ă d u l e s c u, Secţia nu acordă premiul.

3. Se revine asupra deciziei privitoare la lucrarea prezentată la *Premiul Ministerului Cultelor şi Artelor* de 50.000 lei. In conformitate cu raportul, premiul nu se acordă.

Se fixează următoarele subiecte pentru viitoarele premii·

Premiul Năsturel de 5 000 lei, 1946, lucrări tipărite de istorie.

Premiul Al. Toncoviceanu de 1.000 lei, 1947, Monografia istorică a unei biserici de ţară.

Premiul Ioan C. Michail de 50 000 lei, 1947, pentru lucrări tipărite din istoria naţională sau ştiinţe morale şi politice.

Premiul Nicolae Titulescu de 200 000 lei, 1948, lucrări de drept internaţional tipărite sau în manuscris.

Premiul V Adamachi de 5 000 lei 1948, lucrări tipărite.

Premiul C. G. Vernescu de 50 000 lei, 1946, pentru publicaţiuni.

Premiul Dr. Cornel Nicoară de 12 000 lei, 1947, pentru publicaţiuni.

La cererea d-lui General R o s e t t i, secţia decide a se tipări în « Studii şi Cercetări », şi în măsura fondurilor disponibile, lucrarea « Istoria artei militare la Români, dela început şi până la mijlocul secolului al XVII-lea ».

Se desemnează următoarele persoane în comisiunile de premii viitoare:

a) I. N i s t o r, I. L u p a ş, G h. B r ă t i a n u în Comisiunea pentru *Premiul Statului Gh. Asachi* (50.000 lei), din 1946, cu subiectul: « Circulaţia monetară pe teritoriul Daciei dela retragerea legiuirilor până la întemeierea Principatelor româneşti ».

b) S. D r a g o m i r, V. S l ă v e s c u, P. S. N. C o l a n, în comisiunea pentru *Premiul G. San-Marin* (2.000 lei) cu subiectul: « Rolul naţional al băncilor româneşti din Ardeal.

c) P. S. Episcop N. C o l a n, Pr. N. P o p e s c u, N. B ă n e s c u, în comisiunea pentru *Premiul Principesa Alina Ştirbei* (8.500 lei), din 1946, cu subiect privind istoria naţională sau religia şi morala creştină, pentru uzul şcoalelor primare sau secundare.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU arată că astăzi, împlinindu-se 15 zile dela începerea sesiunii generale actuale, este necesar să se dea vot pentru prelungirea sesiunii, în vederea terminării lucrărilor.

D-l ANDREI RĂDULESCU propune ca să se prelungească sesiunea cu 5 zile.

— Propunerea se aprobă.

D-l ANDREI RĂDULESCU, referind în numele Comisiunii pentru întocmirea de regulamente de funcționare a unor fonduri primite în ultimă vreme, supune plenului următoarele proiecte de regulamente:

1. *Regulamentul Fondului « Căpitan de Cavalerie Gheorghiu Gh. Gheorghe »:*

Art. 1. — Cu suma de lei 500 000 (cinci sute mii) în numerar, donată de către d-na Cleopatra Colonel Gheorghiu, Academia Română institue un fond perpetuu denumit: *Fondul Căpitan de Cavalerie Gheorghiu Gh. Gheorghe.*

Art. 2. — Din venitul acestui fond, Academia Română după ce va preleva cota ce i se cuvine conform Statutelor sale, este obligată să decearnă, din 5 în 5 ani, un premiu pentru cea mai bună lucrare prezentată de către ofițeri activi sau de rezervă, care să trateze un subiect de istorie sau geografie militară, având valoarea de lei 20.000.

Art. 3. — Academia Română va putea să învestească fondul mai sus arătat, în titluri de rentă de Stat, la alegerea sa.

Art. 4. — Sumele rămase disponibile în urma decernerii acestor premii se vor capitaliza la fond pentru sporirea lui.

Andrei Rădulescu, Tr Săvulescu, Th. Capidan.

— Se ia act și se aprobă.

2. *Regulamentul Fondului « Regilor Carol I și Ferdinand I », adunat prin subscripție publică de Ziarul « Universul »:*

Art. 1. — Cu suma de lei 4.723 523 (patru milioane șaptesute douăzeci și trei mii cinci sute douăzeci și trei), adunată prin subscripție publică de ziarul « Universul » și donată Academiei Române de către d-l *Stelian Popescu*, directorul acestui ziar, prin actul de donațiune autentificat de Tribunalul Ilfov, Secția Notariat la Nr. 8.314 din 27 Martie 1944, se institue un fond perpetuu denumit· *Fondul Regilor Carol I și Ferdinand I, adunat prin subscripție publică de ziarul « Universul ».*

Art. 2. — Din venitul acestui fond, Academia Română va premia lucrări de valoare asupra vieții și activității celor doi mari regi ai României, precum și asupra epocii lor.

Premiul va fi în valoare de lei 250.000 și se va decerne din 3 în 3 ani.

Art. 3. — Suma donată se va învesti în efecte de Stat sau imobile.

Art. 4. — Sumele rămase după decernerea premiilor se vor capitaliza la fond pentru sporirea lui.

Andrei Rădulescu, Tr Săvulescu, Th Capidan

— După o discuție la care iau parte d-nii Secretar General Alex. Lăpědatu, Em. Racoviță și Ion I. Nistor, care propune ca premiul să fie de 250.000 lei și să se decearnă din 3 în 3 ani, proiectul de regulament se ia spre cunoștință și se aprobă.

3. *Regulamentul Fondului « Profesor Dr. Gh. Marinescu »:*

Art. 1. — Cu suma de lei 310.000 (trei sute zece mii), valoare nominală în rentă Imprumutul Reîntregirii 4½% din 1941, purtând cuponul

de 1 Martie 1945, adunată prin subscripție de către Comitetul de inițiativă pentru strângerea fondului Secțiunii Române a Centrului internațional de studii electro-radio-biologice și donată de către d-l Profesor Constantin N. Bușilă cu actul autentificat de Tribunalul Ilfov, Secția Notariat la Nr. 1 520/945, Academia Română institue *Fondul Profesor Dr. Gh Marinescu*

Art. 2. — Acest fond se va putea mări și din alte donațiuni ce s'ar face cu același scop

Art. 3 — Din venitul acestui fond Academia Română va acorda, din 5 în 5 ani, sau la datele pe care ea le va fixa, un premiu de 50.000 lei pentru cea mai bună lucrare ce s'ar publica în țară sau străinătate de către un autor român, în domeniul electro-radio-biologiei.

Art. 4 — Sumele rămase disponibile după decernerea premiului mai sus arătat, se vor capitaliza pentru sporirea fondului.

Andrei Rădulescu, Tr Săvulescu, Th Capidan.

— Proiectul de regulament se ia spre cunoștință și se aprobă.

La ordinea zilei fiind reorganizarea Administrației bunurilor imobile ale Academiei Române, d-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU aduce la cunoștință că *Comisiunea Bunurilor mobiliare și imobiliare ale Academiei* a fost convocată la 20 Decemvrie 1944, spre a lua act și a examina rapoartele depuse despre exploatarea proprietăților agricole și forestiere la acea vreme și că mai târziu, anume la 25 Aprilie 1945, Comisiunea a fost din nou convocată, cu care ocazie a luat următoarele hotărîri consemnate în procesul său verbal dela acea dată:

1. D-l Secretar General Alex. Lăpedatu prezintă raportul asupra exploatării și administrării proprietăților agricole ale Academiei Române pe 1943/44 și 1944/45.

2. Asemenea d-sa prezintă raportul asupra exploatării și administrării pădurilor Academiei Române pe aceiași ani.

Comisiunea luând cunoștință de aceste rapoarte și în particular de tabloul de pagubele suferite la proprietățile Academiei Române din cauza evenimentelor de războiu, pagube care, după evaluarea din toamna anului trecut, se cifrează la suma rotundă de circa lei 40.000.000 și constatând că în bugetele proprietăților noastre agricole nu s'au prevăzut sumele pentru refacerea inventarului viu și mort, pierdut sau distrus prin aceste pagube, refacere absolut necesară pentru exploatarea acestor proprietăți, e de părere ca chestiunea aceasta să fie examinată într'o ședință specială a Comisiunii Bunurilor, în care să se stabilească programul acestei refaceri și să se avizeze la mijloacele financiare necesare în acest scop, care nu pot fi obținute decât prin contractarea unui mare împrumut ce ar rămânea să fie amortisat în cursul anilor viitori.

In legătură cu această chestiune Comisiunea trece la examinarea propunerii, care, de câțiva ani încoace, face obiectul preocupărilor Academiei, și care, astăzi, după exproprierea recentă, se impune ca o necesitate inexorabilă: organizarea unei *direcțiuni* pentru exploatarea și admi-

nistrarea bunurilor imobile, rurale şi urbane, ale Academiei, sub conducerea unei perosane cu pregătirea, experienţa şi priceperea necesară unei astfel de însărcinări.

In vederea organizării acestei direcţiuni, Comisiunea constată necesitatea revizuirii regulamentului şi chiar Statutului Academiei, în ceea ce priveşte constituirea şi atribuţiunile Comisiunii Bunurilor în legătură cu constituirea şi atribuţiunile nouei direcţiuni. Ea este de părere, în această privinţă, că din sânul Comisiunii Bunurilor trebueşte constituită o delegaţie economică, care, sub prezidenţia Secretarului General, să urmărească de aproape executarea lucrărilor ce vor intra în atribuţiunile Direcţiunii Bunurilor. In acest scop roagă pe d-nii colegi Andrei Rădulescu, Ion I Nistor, Victor Slăvescu şi Traian Săvulescu să alcătuiască proiectul de modificare a regulamentului şi a Statutelor în sensul celor de mai sus.

Cum însă această lucrare urmează a fi desăvârşită numai în cursul viitoarei sesiuni generale, Comisiunea recomandă, dat fiind urgenta necesitate a dirijerii şi controlului producţiei şi a rentabilităţii bunurilor agricole şi forestiere ale Academiei Române, ca Delegaţiunea să însărcineze cu această lucrare pe d-l Manuel Capri, membru al Academiei de Agricultură, a cărui pregătire, pricepere şi vastă experienţă pentru o asemenea însărcinare este bine cunoscută agricultorilor şi membrilor Comisiunii.

Condiţiunile în care urmează a fi eventual angajat d-l Capri pentru conducerea Direcţiunii Bunurilor urmează să fie stabilite ulterior. Deocamdată interesul este ca d-sa să primească însărcinarea de care e vorba mai sus

Ce priveşte pe d-l Inginer Agronom Roman Crasnoselschi, Comisiunea crede că, în caz de necesitate, ar putea fi angajat pentru conducerea administraţiei şi exploatării proprietăţilor Bâcu şi Pănceşti, din judeţul Roman şi Vaslui, ale fondului Dr. Dănulescu.

Ion I Nistor, Andrei Rădulescu, Victor Slăvescu, Traian Săvulescu.

Aşa dar prin aceste hotărîri se preconizează înfiinţarea unei Direcţiuni a Bunurilor, care are a funcţiona pe baza unui Regulament, sub supravegherea unui Comitet al Bunurilor format din 3 membri ai Academiei, sub preşedinţia Secretarului General.

D-nii colegi Ion I. Nistor şi Victor Slăvescu s'au ocupat fiecare în parte de redactarea proiectului acestui Regulament. Textul proiectului de regulament, care se supune spre discuţie şi votare în şedinţa de astăzi, întocmit de Comisiunea Bunurilor, a fost redactat de colegul nostru d-l Victor Slăvescu.

D-sa mai arată că Delegaţiunea a aprobat propunerea Comisiunii Bunurilor de a angaja pe d-l Capri, pentru conducerea Direcţiunii Bunurilor şi că d-sa lucrează de o lună de zile în serviciul nostru.

D-l VICTOR SLĂVESCU, înainte de a se păşi la discuţia pe articole a proiectului de regulament, face o mică expunere arătând că Academia este

de ma multă vreme preocupată de necesitatea de a introduce norme de gospodărie mai bună în administrația bunurilor ei agricole și forestiere, pentru a se ajunge la o mai mare productivitate și deci la o mai mare rentabilitate. Este drept că în ultimii 5—6 ani s'au făcut însemnate progrese pe calea sporirii rentabilității, proprietățile noastre dând, în această ultimă perioadă de timp, rezultate destul de mulțumitoare. Totuși nu s'a ajuns a se da exploatării Bunurilor noastre o organizare mai științifică și mai rațională De aci a reieșit necesitatea înființării unei direcții proprii a Bunurilor formată dintr'un Comitet de 3 membri, în frunte cu Secretarul General care să aibă sarcina administrării Bunurilor urbane și rurale și supravegherea efectivă a exploatării acestora. Această direcție va lucra într'o cât mai mare măsură autonom, totuși însă în legătură cu Delegațiunea care va exercita un control eficace asupra lucrărilor Comitetului Bunurilor.

Cei 3 membri ai Comitetului vor fi aleși de plen cu 2/3 de voturi, pe timp de trei ani se vor înlocui treptat după un sistem bazat pe tragere la sorți, care va permite continuitatea lucrărilor.

In mod intenționat s'a pus în fruntea acestui Comitet Secretarul General al Academiei, mai ales că, prin Regulamentul General al Academiei, Secretarul General are obligația administrării bunurilor Instituției. Prin el se face legătura între Comitetul Bunurilor și Delegațiune.

D-l Victor Slăvescu arată în amănunte atribuțiile Comitetului Bunurilor, astfel cum sunt înșiruite în cuprinsul proiectului de regulament, conchizând că Comitetul e un organ de conducere generală având în subordinele sale un întins serviciu condus de un Director al Bunurilor, care trebue să fie o energie activă și în același timp o competență, în permanentă mișcare din moșie în moșie, prin energia căruia se așteaptă la trecerea dela exploatarea actuală a moșiilor la întemeierea de ferme model Se va ajunge și la o mai bună contabilizare a produselor moșiilor și deci la o mai exactă cunoaștere cifrică de modul cum vom sta cu rentabilitatea lor. D-sa arată și sarcinile Directorului a cărui principală îndatorire este să supravegheze totul la proprietățile noastre, cu ochiu de stăpân.

Firește o asemenea organizare va cere cheltueli și chiar s'a propus un plan de dotație a moșiilor, extins pe o perioadă de 5 ani. Toate cheltuelile nu vor atinge administrația centrală, ci ele vor cădea în sarcina moșiilor, ținând de regia lor.

O altă inovație este aceea că propunem ca salarizarea personalului, pe lângă o sumă fixă minimă lunară, el va fi cointeresat printr'o cotă de participare la beneficiu, în raport cu rezultatele obținute; participare la care va avea dreptul numai dela un anumit nivel de rentabilitate în sus.

O altă inovație, pornită dela sugestiile d-lui coleg D. Gusti, stă în prevederea ca cinci la sută din venitul curat al moșiilor să rămână la satele respective, ca fonduri culturale și sociale pentru săteni.

Astfel proiectul de regulament ce se prezintă plenului este animat de ideea unei largi autonomii servită de o conducere pricepută și unică, din care, pe lângă o salarizare rațională a personalului, nu lipsesc și preocupările de ordin cultural și social.

Trecându-se la discuţia pe articole, d-l Preşedinte D. Gusti dă cetire rând pe rând articolelor, din *Proiectul de Regulament pentru organizarea Administraţiei Bunurilor imobile ale Academiei Române.*

Textele art. 1 şi 2 se votează neschimbate.

La art. 3, după ce se suprimă cuvintele « dar numai o singură dată », din alineatul 3, după propunerea d-lui Andrei Rădulescu se adaugă un al 4-lea alineat, cu următoarea redacţie:

« In caz de împiedecare şi de vacanţă, Delegaţiunea împlineşte locul până la viitoarea sesiune generală a Academiei ».

Articolele 4 şi 5 se votează neschimbate.

La art. 6, alineatul 1, după propunerea d-lui Andrei Rădulescu, se suprimă cuvintele « după prealabila aprobare a Delegaţiunii » şi se adaugă un ultim alineat, o), în următoarea cuprindere:

« In genere are dreptul să facă toate actele de administraţie privitoare la bunurile imobile ale Academiei ».

Art. 7 se votează nemodificat.

La art. 8 al. *b*), se înlocuesc cuvintele iniţiale « Intocmeşte regulamente » prin cuvintele « Stabileşte normele », iar la alin. *g*) se adaugă după cuvintele « o dare de seamă anuală » specificarea « amănunţită ».

La alineatul *i)* se propun amendamente de către domnii colegi Em. Racoviţă şi Andrei Rădulescu, în urma aprobării cărora acest alineat capătă următoarea formulare:

« Organizează contabilitatea întregii Direcţiuni a Bunurilor atât la centru, cât şi la fiecare bun în parte, luând măsuri necesare pentru alcătuirea, păstrarea şi supravegherea inventarilor de tot felul ale proprietăţilor Academiei Române şi execută toate hotărîrile primite dela Comitet, conform Regulamentului ».

Articolele 9, 10 şi 11 se votează nemodificate.

La art. 12 cuvintele din alineatul întâiu « a locuitorilor săteni care muncesc în aceste exploatări » se înlocuesc cu cuvintele « a locuitorilor din satele respective ».

Restul acestui articol precum şi cele următoare, 13 şi 14, cu care se încheie proiectul de regulament, sunt votate cu amendamentul propus de d-l Preşedinte D. Gusti, la alineatul 2 al art. 12, ca din Comitetul sătesc să facă parte şi doi ţărani aleşi de Obştea satului.

D-l EM RACOVIŢĂ e de părere că este în folosul bunei administrări a proprietăţilor noastre ca ele să fie vizitate din când în când de membri Academiei care ţin să se intereseze de mersul gospodăririi lor. Totul este ca acei dintre noi care merg la moşii, să aibă autoritatea academică, bine înţeles întreţinerea privind pe fiecare. Roagă — şi se aprobă — ca ori de câte ori un membru al Academiei ar vrea să cunoască o moşie, Comitetul Bunurilor să-i înlesnească această vizită.

D-l GH. IONESCU-SIŞEŞTI ţine să se cunoască că, prin votarea Regulamentului de faţă, însărcinarea şi existenţa Comisiunii Bunurilor mobiliare şi imobiliare, înscrisă la art. 60 din Regulamentul General, încetează dela sine, în ce priveşte administrarea bunurilor imobiliare. Va rămânea însă

în sarcina sa administrarea bunurilor mobiliare. D-sa este de părere ca și această sarcină să fie trecută asupra Delegațiunii, astfel ca Comisiunea amintită să înceteze de a mai exista.

— Părerea d-lui coleg Gh. Ionescu-Sișești este primită în unanimitate și d-l Secretar General este rugat să adauge un articol suplimentar la Regulamentul votat, privitor la desființarea Comisiunii Bunurilor mobiliare și imobiliare.

Regulamentul pentru organizarea Administrației Bunurilor imobile ale Academiei Române.

Art 1. — Intreaga avere imobilă, aparținând Academiei Române constând din bunuri urbane și rurale de orice categorie, va fi administrată după normele prevăzute în regulamentul de față.

Art. 2. — Se institue, pe lângă Delegațiunea Academiei Române, un *Comitet al Bunurilor*, alcătuit din Secretarul General al Academiei și trei membri activi, căruia i se încredințează conducerea generală și administrarea tuturor bunurilor imobile, prevăzute la art 1.

Secretarul General al Academiei Române este de drept președintele Comitetului.

Art. 3 — Membrii Comitetului Bunurilor vor fi desemnați de către plenul Academiei, în sesiunea ordinară, aleși fiind cu două treimi din membrii prezenți, pe termen de trei ani.

Mandatele lor pot fi reînnoite.

In caz de împiedecare și de vacanță, Delegațiunea împlinește locul până la viitoarea sesiune Generală a Academiei.

Art. 4 — Membrii Comitetului vor fi retribuiți cu o diurnă de ședință, egală cu diurna ce se plătește membrilor Delegațiunii Academiei.

Art. 5. — Comitetul va ținea ședință cel puțin odată pe săptămână consemnându-se hotărîrile luate în procese-verbale, semnate de către toți membrii participanți la ședințe.

Pentru a se putea lua hotărîri valabile, este necesară prezența a cel puțin doi membri.

Participarea Secretarului General la ședința Comitetului este obligatorie.

In caz de absență motivată a Secretarului General, el va putea fi înlocuit temporar cu un alt membru al Delegației, însărcinat să-l înlocuiască.

Art. 6. — Atribuțiunile Comitetului Bunurilor sunt următoarele:

a) Stabilește normele generale după care urmează să se administreze bunurile Academiei Române, dând indicațiunile necesare în acest sens Directorului Bunurilor.

b) Statornicește normele generale de punere în valoare a tuturor bunurilor urbane de toate categoriile.

c) Aprobă planurile de cultură anuală a exploatărilor agricole de toate categoriile, pe temeiul propunerilor făcute de Directorul Bunurilor, care poartă răspunderea întocmirii și executării lor punctuale.

d) Examinează și aprobă planurile de înzestrare a exploatărilor agricole, întocmite de Directorul Bunurilor, supunându-le apoi aprobării Delegațiunii înainte de a fi puse în lucrare.

e) Intocmește, după propunerile motivate ale Directorului și pentru o perioadă de timp ce se va stabili de Comitet, planul de investiție pentru fiecare din exploatările Academiei Române și veghiază la stricta lui îndeplinire.

f) Incuviințează bugetul anual al tuturor exploatărilor, alcătuit de Director, supunându-l apoi Delegațiunii și tuturor forurilor competente, după aceleași norme ca și bugetele Academiei Române

Bugetele se alcătuesc pentru perioada 1 Martie—28 Februarie ale fiecărui an agricol

g) Odată cu înfățișarea bugetului anual, Comitetul va prezenta Delegațiunii Academiei o dare de seamă amănunțită asupra rezultatelor dobândite, atât din punct de vedere al rentabilității, cât și al productivității, ce va fi adusă și la cunoștința plenului Academiei, cu prilejul votării bugetului, în sesiunea anuală ordinară.

h) Numește și revoacă personalul bunurilor și exploatărilor de orice fel, la propunerea Directorului, fixează drepturile lui bănești, recompensele și pedepsele, alcătuind norme generale în această privință.

i) Incuviințează toate regulamentele interioare cu privire la modul de administrare a diferitelor bunuri și exploatări întocmite de Director și veghiază la stricta lor aplicare.

j) Aprobă toate cheltuelile de exploatare prevăzute în bugetele anuale, dând delegație în acest sens Directorului pentru efectuarea tuturor operațiunilor bănești până la un cuantum total mai dinainte fixat

k) Aprobă vânzarea a orice produse agricole și forestiere aparținând exploatărilor agricole, putând da un anumit mandat Directorului Bunurilor până la ce cuantum poate hotărî el însuși aceste vânzări.

l) Aprobă închirierea sau arendarea unora din imobilele Academiei Române.

m) Hotărește vânzarea inventarului viu impropriu și inventarului mort uzat.

n) Ia măsuri pentru organizarea Serviciilor administrative și tehnice ale Bunurilor Academiei Române și a unei contabilități centrale, după metodele cele mai moderne, sub supravegherea și directa răspundere a Directorului Bunurilor.

o) In genere are dreptul să facă toate actele de administrație privitoare la bunurile imobile ale Academiei.

Art. 7. — In fruntea administrație bunurilor Academiei Române se numește un Director, însărcinat cu aducerea la îndeplinire a hotărîrilor Comitetului.

Directorul participă la deliberările Comitetului, căruia îi aduce la cunoștință mersul administrației, prin referate scrise bine documentate.

El are în sarcina sa redactarea proceselor-verbale de ședință și păstrarea în bună ordine a întregii arhive a Comitetului.

Art. 8 — Atribuțiunile Directorului Bunurilor sunt următoarele:

a) Conduce întreaga administrație și ia toate măsurile necesare pentru exploatarea bunurilor Academiei Române, făcând repartiția atribuțiilor personalului și supraveghindu-l.

b) Stabilește normele de funcționare a serviciilor Direcțiunii Bunurilor, supunându-le aprobării Comitetului.

c) Ia măsurile necesare pentru păstrarea în bună stare și punerea în valoare a imobilelor urbane ale Academiei, de toate categoriile.

d) Intocmește planurile de cultură anuale ale tuturor exploatărilor, veghiază la aplicarea lor și răspunde de executarea lor.

c) Pregătește planurile de înzestrare și de investițiune pe o perioadă de timp stabilită de Comitet, pentru toate exploatările.

f) Elaborează bugetul anual al direcțiunii bunurilor și al fiecărei exploatări.

g) Redactează o dare de seamă anuală amănunțită asupra mersului administrației bunurilor și rezultatelor dobândite, făcând propunerile ce găsește de cuviință în legătură cu introducerea de sisteme nouă de exploatare și valorificare a bunurilor.

h) Are în sarcina sa conducerea și disciplina întregului personal aflat în serviciul administrativ al bunurilor, propunând Comitetului încadrarea, salarizarea, recompensarea sau pedepsirea lui prin referate motivate.

i) Organizează contabilitatea întregii Direcțiuni a Bunurilor atât la centru cât și la fiecare bun în parte luând măsuri necesare pentru alcătuirea, păstrarea și supravegherea inventarilor de tot felul ale proprietăților Academiei Române și execută toate hotărîrile primite dela Comitet, conform Regulamentului.

j) Aprobă toate cheltuelile în legătură cu administrarea bunurilor Academiei Române, în limitele stabilite de Comitet.

k) Aprobă vânzările de produse agricole și forestiere, de inventar viu și mort, în limitele stabilite de Comitetul Bunurilor.

Art. 9. — Toate cheltuelile de regie generală făcute de Direcțiunea Bunurilor Academiei Române ca plata salariilor, materialelor, mijloacelor de transport și oricare altele vor fi repartizate asupra exploatărilor bunurilor în proporție cu veniturile brute (cifra de afaceri) ale acestora, bugetul Academiei Române neavând a suporta niciun fel de sarcină de acest fel.

Art. 10. — Personalul tehnic și administrativ al Direcțiunii Bunurilor va fi numit de către Delegațiunea Academiei Române, la propunerile Comitetului Bunurilor și pe temeiul recomandărilor Directorului.

Numirea se va face prin scrisoare de angajament după formulare întocmite de contencios.

Art. 11 — Salarizarea acestui personal se va face prin apuntamente fixe lunare, la care se va adăuga o participare la veniturile exploatărilor respective, după normele ce se vor stabili de către Comitetul Bunurilor, la propunerea Direcțiunii Bunurilor.

Art. 12. — Direcţiunea Bunurilor este obligată să cerceteze situaţiunea satelor din vecinătatea proprietăţilor Academiei Române, pentru a fi în măsură să alcătuiască programe de acţiune cu caracter social-cultural, în vederea ridicării bunei stări a locuitorilor din satele respective.

In acest scop, se va aloca, în fiecare an, o cotă de cinci la sută din venitul net al fiecărei exploatări, ce va fi pus la dispoziţia unui Comitet sătesc compus din primarul, preotul şi învăţătorul diriginte ai satului şi Administratorul exploatării agricole sau forestiere aparţinând Academiei Române, şi doi ţărani aleşi de obştea satului în vederea executării programului social-cultural prevăzut la alineatul 1 al acestui articol, după ce acest plan social-cultural va fi fost aprobat şi de către Delegaţiunea Academiei Române.

Art. 13. — Comitetul Bunurilor va întocmi instrucţiuni generale, în care să se arate chipul amănunţit cum trebue să se organizeze gospodăria lăuntrică a diferitelor categorii de exploatări ale bunurilor Academiei Române, la propunerea Direcţiunii Bunurilor, în sarcina căreia revine stricta lor executare.

Art 14 — Toate dispoziţiunile din Regulamentul general al Academiei Române, contrarii regulamentului de faţă, sunt şi rămân abrogate. Comisiunea bunurilor mobiliare şi imobiliare prevăzută la art. 60 al acestui Regulament este deci desfiinţată, administrarea bunurilor mobiliare rămânând în sarcina Delegaţiunii Academiei.

D-l Preşedinte D. GUSTI zice că prin crearea nouei Direcţiuni a Bunurilor, Academia a păşit pe calea unei mari inovaţiuni, care va aduce fără îndoială o uşurare simţitoare Academiei şi Delegaţiunii în lucrările curente. D-sa adresează mulţumiri d-lor colegi care s'au ocupat cu redactarea acestui regulament.

---

15. ŞEDINŢA DELA 31 MAI 1945

Preşedinţia d-lui D GUSTI, Vicepreşedinte.

D-l Preşedinte D GUSTI, semnalând prezenţa printre noi a d-lui Prof. N i c o l a e P e t r e s c u, ales membru corespondent la Secţiunea Istorică, zice că noul nostru coleg va aduce o contribuţie din cele mai preţioase la lucrările Instituţiunii noastre, datorită întinselor relaţii pe care le are cu lumea intelectuală din Statele Unite şi din Anglia. Căci, fost profesor la unul din colegiile universitare din Statele Unite, apoi autor al unui însemnat număr de volume, dintre care unele — ca cea recentă asupra primitivilor — epuizate, d-l coleg N i c o l a e P e t r e s c u, fiind în prezent şi Secretarul general al Societăţii Amicii Statelor Unite ale Americii, prin legăturile pe care le are cu lumea anglo-saxonă, va fi de mare utilitate Instituţiunii noastre pentru strângerea relaţiilor cu savanţii acelor Imperii. In lumina acestor perspective, d-l Preşedinte urează noului coleg bună venire între noi.

D-l NICOLAE PETRESCU, membru corespondent, mulțumește călduros pentru cuvintele cu care d-l Președinte a avut bunătatea a-l saluta și dă asigurarea că va căuta să servească Academia prin toate cunoștințele de care dispune

D-l General R. ROSETTI, întemeindu-se pe textele art. 15 din Statute și 66 din Regulamentul General, pe cazul de precedență a alegerii ca președinte a d-lui coleg Racoviță, care n'a fost ales în ultima zi, precum și pe faptul că Duminecă, ultima zi probabilă a actualei sesiuni, colegii din provincie vor fi plecați, propune ca alegerea Biroului Academiei să se pună la ordinea de zi a ședinței de Sâmbătă, 2 Iunie curent.

— Propunerea se aprobă.

D-l Secretar General ALEX LĂPĔDATU, completând informațiile cu privire la situația fondurilor I. Ottetelișanu, Mavroyeni și Năsturel, cerută în ședințele anterioare, arată:

1. Fondul « I. Ottetelișanu » are un disponibil de 4 054.000 lei. Așa dar Academia are de unde da zestrea hotărîtă pentru cele zece absolvente orfane ale Institutului « I. Ottetelișanu », în valoare de 100.000 lei de fiecare.

2. La Fondul Premiului de Virtute Mavroyeni dispunem de suma de 250 000 lei, din care 100.000 lei va fi valoarea Premiului din 1944, restul putând fi întrebuințat pentru un premiu în viitor.

3. Fondul Premiilor Năsturel dispune de un sold creditor de 430 000 lei. Intru cât Secțiunea Științifică a propus majorarea acestor premii, față de valoarea soldului creditor, d-l Secretar General propune dublarea celor 3 premii dela acest fond

— Propunerea se aprobă.

Preotul N. M POPESCU comunică procesul-verbal încheiat de Comisiunea Premiului de Virtute Mavroyeni în București, în ședința dela 30 Mai 1945.

> După chibzuință și cercetare la fața locului, comisiunea a hotărît să propună pentru acordarea premiului pe văduva de războiu *Matilda Ștefănescu* din București, Str. Avrig 53, (v raportul, la premii).

— Propunerea Comisiunii se aprobă cu unanimitate și se acordă astfel Premiul de Virtute Mavroyeni, din acest an, văduvei de războiu *Matilda Ștefănescu*, din București, strada Avrig, Nr. 53.

D-l ANDREI RĂDULESCU propune ca să se hotărască și în privința Premiului de Virtute ce urmează a se publica pentru anul viitor. D-sa e de părere să mărim premiul la suma de 200.000 lei.

— După o discuție la care iau parte d-nii Ion I. Nistor și Alex. Lăpĕdatu, se decide a se publica un premiu de 100.000 lei pentru anul 1946, premiu care se va putea spori la suma de 200 000 lei, dacă între timp ne sosesc veniturile din Atena.

La ordinea zilei fiind întocmirea de regulamente pentru fondurile nouă, d-l Andrei Rădulescu dă cetire următorului *Regulament* propus

de Comisiunea respectivă *pentru fondurile*· a) *Fondul Bălașa și Invățătorul Ilie Criveanu;* b) *Fondul Marioara Preot Grigore Criveanu:*

Art. 1. — Cu suma de 2.000.000 (două milioane) lei valoare nominală în rentă de Stat Imprumutul Reîntregirii 4½% din 1941, donată de I.P.S.S Nifon Criveanu, Arhiepiscop al Craiovei și Mitiopolit al Olteniei, Râmnicului și Severinului, Academia Română institue două fonduri denumite:

A) « Fondul Balașa și Invățătorul Ilie Criveanu » și

B) « Fondul Marioara Preot Grigore Criveanu »

Fiecare din aceste fonduri va fi în valoare nominală de câte un milion lei.

Art. 2. — Fondurile mai sus arătate vor fi inalienabile, titlurile scadente sau cele ieșite la sorți vor fi înlocuite de Academia Română prin alte efecte de Stat, în scopul de a se menținea intactă valoarea inițială a fondurilor și a se asigura o rentabilitate permanentă cât mai avantajoasă.

Art. 3. — Venitul acestor fonduri, după prelevarea cuvenită Academiei Române conform Statutelor ei, rămâne afectat exclusiv operei de ajutorare a copiilor, elevi și eleve, săraci și meritoși și se va repartiza de Academie după următoarele norme:

a) Venitul fondului « Bălașa și Invățătorul Ilie Criveanu » se va trimite mai înainte de începerea fiecărui an școlar, școalei primare mixte din comuna Slătioara, jud. Romanați, sau dacă în viitor se vor mai înființa și alte școale primare, tuturor acestor școale din această comună, spre a se cumpăra încălțăminte, îmbrăcăminte, cărți, rechizite, elevilor săraci și meritoși.

Selecționarea elevilor îndreptățiți la ajutorare revine unui Comitet alcătuit din directorul școalei, preotul paroh și primarul comunei, dându-se preferință elevilor săraci.

Actele justificative pentru întrebuințarea venitului se vor întocmi de acest comitet și se vor trimite Academiei Române spre aprobare, verificare și descărcare.

b) Venitul fondului « Marioara Preot Grigore Criveanu » este afectat ajutorării elevilor și elevelor săraci și meritoși ai școalei primare de stat din comuna Brezoiu (Valea Satului) jud. Vâlcea și va fi întrebuințat în același mod, repartizat și justificat după aceleași norme prevăzute la lit. *a.*

Art. 4. — Cu sumele de bani rămase disponibile, cum și cu banii rezultați din încasarea eventualelor premii acordate titlurilor ieșite la sorți, se va spori fondul prin cumpărare de titluri nouă de stat, în scopul de a se mări veniturile.

Andrei Rădulescu, Tr. Săvulescu, Th. Capidan.

— Proiectul de regulament se aprobă în unanimitate.

D-sa dă cetire și următorului *Regulament al Fondului Dr. Ion Ștefan Roșescu:*

Art. 1. — Cu averea mobilă și imobilă lăsată Academiei Române de către defunctul Dr. Ștefan Ion Roșescu prin testamentul său olograf

cu data de 16 Iulie 1943, Academia institue un fond perpetuu denumit: *Fondul Dr. Ștefan Ion Roșescu.*

Art. 2. — Averea imobilă lăsată se compune din: imobilul, teren și construcție, situat în București str. Cesar Bolliac Nr. 37; ½ din imobilul situat în București, str. Th. Speranția, Nr. 158, Aleea A, 21, uzufructul acestei părți din imobil fiind lăsat prin testament soției, d-na Maria Dr. Roșescu; una cameră Nr. 108 din Blocul Colței din București.

Averea mobilă este cea cuprinsă în inventarul încheiat de Tribunal.

Art. 3. — Din venitul fondului, Academia Română, după ce va preleva cota cuvenită ei conform Statutelor, va ajuta, în fiecare an, un copil sărac, inteligent, silitor, român, creștin ortodox, spre a-și continua studiile în unul din liceele statului și eventual pe cele universitare.

Acest ajutor se va acorda sub *formă de bursă* pe baza recomandărilor făcute de către Direcțiunea unui liceu din București. Liceul va fi ales de către Delegațiunea Academiei.

Art. 4 — Aparatele de radio se vor dona astfel: aparatul Hiss Masters cu Pikup, se va dona Liceului Petru Rareș din P. Neamț pentru elevi, aparatul Philips 4 + 2 se va dona Căminului Studenților în Medicină din București.

Cărțile de medicină se vor da Bibliotecii studenților în medicină din București.

Art. 5. — Sumele rămase disponibile după acordarea bursei mai sus vorbite, se vor capitaliza la fond pentru sporirea lui.

— Se ia spre cunoștință și se aprobă în unanimitate.

D-l ANDREI RĂDULESCU dă cetire și următorului Proiect de *Regulament al Fondului dăruit de Profesorul Gh. Alexandrescu:*

Art. 1. — Cu averea mobilă și imobilă dăruită de către Profesor Gh. Alexandrescu, pensionar, prin actul său autentificat de Trib. Ilfov, Secția Notariat la Nr. 24 388 din 6 Octomvrie 1943, Academia Română institue un fond denumit: *Fondul dăruit de familia Preot Gheorghe Alexandrescu dela biserica Sf. Spiridon din Bârlad,* care va fi inalienabil.

Art. 2. — Averea donată pentru acest fond constă din:

a) Imobilul situat în București, B-dul Mareșal Averescu, fost P. S Aurelian, Nr. 38, compus dintr'un teren în suprafață de circa 330 mp, cu construcțiile aflate pe el, liber de orice sarcini și servituți;

b) Averea mobilă constând din titlurile de rentă în valoare totală de 318.000 (trei sute optsprezece mii) lei, nominal, specificate în actul de danie.

Art .3. — După încetarea uzufructului lăsat pe timpul vieții donatorului și soției sale, Academia Română va intra în folosința imobilului donat, putându-l închiria sau vinde, după cum va socoti de cuviință.

Art. 4. — In caz de vindere a acestui imobil, Academia Română va investi suma de bani realizată din vânzare, în efecte de Stat, iar titlurile ieșite la sorți vor fi înlocuite cu altele similare.

« *Art. 5.* — Venitul net al imobilului sau al rentelor, în care va fi fost investit preţul rezultat din vânzare, va fi întrebuinţat exclusiv pentru cumpărare de cărţi, publicaţii şi documente ce Academia le va crede necesare pentru biblioteca ei.

Art. 6. — Pe fiecare carte sau volum ce se va cumpăra din acest fond, Academia Română va aplica o stampilă cu următoarea inscripţie: *Fondul Preot Gh. Alexandrescu din Bârlad.*

Art. 7. — La parastasul anual făcut de Academia Română pentru donatorii ei, vor fi pomenite şi persoanele arătate în actul de danie, menţionat mai sus.

Art. 8. — După moartea donatorului, Academia Română va întrebuinţa venitul net al titlurilor de rentă în valoare de 318 000 lei, pentru plata unei burse ce se va acorda, pe rând, unui elev din cursul superior al liceului « Codreanu » din Bârlad, apoi dela Liceul Industrial din Bârlad, iar în lipsa unei asemenea şcoale, unui elev dela o şcoală de comerţ din acelaşi oraş.

Bursa va purta numele: « Profesor Gh. Alexandrescu ».

Art. 9. — Academia Română va putea mări, la nevoie, acest fond de 318.000 lei nominal în rentă, la suma de 500 000 (cinci sute mii) lei valoare nominală, completând diferenţa din venitul fondului imobilului mai sus arătat.

Andrei Rădulescu, Tr. Săvulescu, Th. Capidan.

— Se ia spre cunoştinţă şi se aprobă în unanimitate.

D-l ANDREI RĂDULESCU face o scurtă expunere şi asupra *fondului cultural Prof. Ion Simionescu*, format dintr'o contribuţie de un milion lei în rentă a Societăţii Cartea Românească, din 250 000 lei în efecte dăruite de Fundaţia Familiei Menachem H. Elias şi din 100 000 lei în numerar dăruit de Societatea Naţională de Gaz Metan. Venitul net anual după scăderea cheltuelilor şi a prelevărilor, al acestui fond, este de 38.000 lei. Urmează ca Academia să chibzuiască asupra destinaţiei veniturilor acestui fond şi a o fixa într'un regulament special de funcţionare.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU, ţinând seama de micimea venitului, este de părere ca deocamdată să-l mai capitalizăm, cu atât mai mult cu cât acest fond ar mai putea fi sporit şi cu alte contribuţii, fiind un fond deschis. In consecinţă, propune şi amânarea întocmirii regulamentului.

— Propunerea se aprobă.

La ordinea zilei fiind alegerea Comitetului Bunurilor Academiei, se procedează la vot secret, cu buletine. La despuierea scrutinului se constată următorul rezultat:

Voturi exprimate 29, d-nii Victor Slăvescu şi Gh. Ionescu-Sişeşti întrunesc unanimitatea voturilor exprimate; d-l Traian Săvulescu întruneşte 26 de voturi.

D-l Președinte D. GUSTI constată că, împlinindu-se prevederea Regulamentului special pentru Bunurile Academiei, votat în ședința de ieri, ca membri Comitetului să fie aleși cu 2/3 din voturile membrilor prezenți, domnii colegi numiți au întrunit cele 2/3 de voturi și îi proclamă membri ai Comitetului.

D-l ION I. NISTOR, față de rezultatul acestui vot, își exprimă deosebita sa mulțumire că la temelia înființării nouei Direcțiuni a Bunurilor stau cele mai competente persoane în materie din Academie și le urează succes deplin din tot sufletul.

D-l EM. RACOVIȚĂ zice că s'a observat adeseori lipsa de comunicări publice din partea membrilor Secțiunii științifice. Două sunt cauzele principale ale acestei lipse: întâia este că, a expune un subiect din științele naturii înseamnă, de cele mai multe ori, a descrie în cuvinte făpturile concrete ce trebue să aducem ca probe la generalizările la care și noi oamenii de știință ajungem. Cuvintele sunt însă, de cele mai multe ori, insuficiente. De aceea trebue să arătăm în natură sau în fotografii făpturile concrete de care este vorba. In acest scop avem nevoie de un aparat de proiecțiuni, pe care Academia îl și are. El trebue reinstalat după facerea unei reparații de care are lipsă.

A doua cauză care împiedecă pe mai toți membrii noștri să facă comunicări în timpul sesiunii generale, este epoca însăși la care este fixată sesiunea noastră generală anuală. Căci membrii Academiei, mai toți profesori și cercetători, profită de vacanța de vară pentru a-și redacta rezultatele muncii lor, iar aceste rezultate le-ar putea ușor comunica în ședințele publice ale Academiei în toamnă, când le au gata redactate. Această împrejurare pune problema însemnată a epocii celei mai potrivite pentru ținerea sesiunilor noastre generale anuale. După d-sa cel mai potrivit timp pentru ținerea sesiunilor generale este prima jumătate a lunii Octomvrie. In orice caz, cea mai rea epocă este cea aleasă dela 15 la 31 Mai. Căci la această epocă nu avem socotelile agricole făcute decât pe o jumătate de an, apoi luăm cunoștință în Mai de bilanțul anului precedent, fără să mai vorbim de căldura începutului de vară în care suntem nevoiți a lucra zilnic în ședințe.

Din contra, în Octomvrie se pot estima produsele noastre agricole; niciunul dintre profesorii membri ai Academiei nu are a-și întrerupe cursurile universitare, cum este nevoit la 15 Mai; avem redactate rezultatele muncii noastre științifice și în fine nici tradiția nu se opune la această schimbare de epocă, întru cât în trecut, până la 1919, sesiunea noastră generală avea loc când în August, când în Septemvrie, când în Februarie și Martie și numai dela 1919 încoace s'a ales luna Mai pentru lucrările sesiunilor noastre.

Incheind face sugestia ca la viitoarea sesiune generală să se hotărască în sensul vederilor sale, adică să se schimbe Statutele, spre a se fixa începerea sesiunii generale la 1 Octomvrie a fiecărui an.

D-l Președinte D. GUSTI zice că în ce privește prima sugestie Delegațiunea se va îngriji chiar în ședința sa de mâine de punerea la punct a aparatului de proiecțiuni, iar în ce privește a doua sugestiune roagă pe d-l coleg

R a c o v i ț ă să vină cu o propunere în regulă, dacă se poate chiar în ședința de mâine.

— După o discuție la care iau parte d-nii I o n I. N i s t o r, A n d r e i R ă d u l e s c u și I o n L u p a ș, se decide ca propunerea d-lui coleg R a c o v i ț ă să fie prezentată în cea mai apropiată sesiune generală extraordinară.

D-l D. CARACOSTEA în legătură cu chestiunea intensificării comunicărilor publice, crede că ar fi potrivit să dăm mai multă amploare operelor de valoare excepțională când le încununăm cu premii, făcând în acest scop comunicări publice despre aceste opere, deosebit de lectura rapoartelor care se face despre ele în ședința pentru proclamarea premiilor decernute de Academie.

---

16. *ȘEDINȚA DELA 1 IUNIE 1945*

Președinția d-lui D. GUSTI, Vicepreședinte.

D-l General R. ROSETTI aduce al cunoștință că Consiliul de Administrație al Așezământului Cultural « Ion I. C. Brătianu » l-a însărcinat să comunice Academiei următoarea propunere à Așezământului:

« Consiliul de Administrație al Așezământului Cultural « Ion I. C. Brătianu », în ședința din 29 Mai 1945, a luat hotărîrea de a propune adunării sale generale extraordinare convocată pentru ziua de 19 Iunie 1945, trecerea, pe cale de donație, în patrimoniul Academiei Române, a întregului avut al acestui Așezământ

Am propus această danie în credința că scopurile Așezământului Cultural « Ion I. C. Brătianu » vor fi mai deplin realizate în cadrul înaltei instituțiuni de cultură a Țării noastre care este Academia Română, și în dorința ca patrimoniul Așezământului Cultural « Ion I. C. Brătianu » să contribue și el la desăvârșirea misiunii culturale și naționale a înaltei Domniei Voastre instituțiuni, căreia i se alătură astfel silințele a două generații care au fost ctitore ale Așezământului nostru.

Obiectul acestei donațiuni este specificat în linii generale în alăturata notă.

Dacă și Domnia Voastră sunteți de acord cu această propunere, vă rugăm să binevoiți a ne comunica consimțimântul d-v. de principiu pentru a trece la desăvârșirea formelor cerute de legile în vigoare

Primiți, vă rugăm, domnule Președinte, asigurarea înaltei noastre considerațiuni »

Elisa I. C Brătianu, C Brătianu.

D-l General R. ROSETTI dă cetire următoarei note de specificare a patrimoniului Așezământului Cultural « I I. C. Brătianu » care face obiectul donației mai sus propuse:

Specificare generală a patrimoniului Așezământului Cultural « Ion I. C. Brătianu »

1. Terenul de circa 4.300 mp. situat în Strada Biserica Amzei Nr 5, mărginit cu Strada Victor Emanuel.

2. Imobilele (două) de pe acest teren cuprinzând: sala de lectură cu toate instalațiile, sala de reviste, sala de conferințe cu circa 300 locuri și cu instalațiile ei complete, depozite de cărți cu capacitate de circa 200.000 volume, birouri, săli de fișe cu instalația de fișiere, apartamente de locuit și numeroase încăperi pentru serviciu.

2. Circa 35.000 volume aproape toate legate (incunabule, ediții rare, o colecțiune foarte numeroasă de vechi tipărituri românești și colecțiuni de bibliofili) toate privitoare la istorie cu referire specială la Sud-Estul European.

4. Colecțiuni de manuscrise și documente.

5. Acțiuni și efecte publice în valoare de circa 8 000.000 lei.

Donațiunea urmează să se facă în linii largi în cadrul condițiunilor actelor de donațiune ale fondatorilor și cu respectarea scopului propus de statutele Așezământului Cultural « Ion I. C. Brătianu ».

Apoi d-l General dă lămurirea că Așezământul de mai multă vreme avea în vedere necesitatea de a se pune sub oblăduirea Academiei. Roagă acum Instituțiunea noastră să hotărască dacă primește, în principiu, această propunere, pentru ca să poată păși la facerea formelor legale sub o formulă la care vor conveni ambele părți.

— D-nii colegi primesc în unanimitate propunerea cu aplause. D-l Președinte D. GUSTI arată că vom comunica Așezământului Cultural « Ion I. C. Brătianu » consimțământul nostru în scris, și roagă pe d-l coleg Andrei Rădulescu să continue tratativele și lucrările în vederea desăvârșirii donațiunii.

D-l TRAIAN SĂVULESCU comunică procesul-verbal încheiat de Secțiunea științifică în ședința ei de astăzi și prin care se constată că Secțiunea și-a completat biroul prin alegerea cu unanimitate, a d-lor N. Vasilescu Karpen Președinte și Dr. C. I. Parhon Vicepreședinte.

D-l GH. SPACU dă cetire următorului *Raport al Comisiunii pentru examinarea lucrărilor făcute de Academie în 1943—1945:*

Comisiunea însărcinată cu examinarea lucrărilor Academiei Române din anii 1943—1945 are deosebita satisfacție de a constata că în ciuda evacuării din Capitală a Instituțiunii noastre și în ciuda împrejurărilor grele ale războiului, activitatea Academiei Române n'a încetat. Ce-i drept sesiunea generală din 1944 nu s'a putut ținea, dar activitatea Academiei a continuat chiar în timpul bombardamentelor; ea și-a reluat de grabă înfățișarea normală, după schimbarea situațiunii prin actul istoric dela 23 August 1944. Raportul amplu al d-lui Secretar General a pus în lumină linia accidentată a lucrărilor făcute în cursul celor doi ani din urmă.

Această perioadă a fost, de sigur, una din cele mai îndoliate din câte s'au hărăzit Academiei Române, căci în acest timp s'au stins din vieață Ion Simionescu, Președintele Academiei, apoi Grigore Antipa, Petre Bogdan, Ludovic Mrazec, Liviu Rebreanu și Nicolae Cartojan, iluștri membri activi, iar dintre membrii de onoare și corespondenți au dispărut Mareșalul Constantin Presan, arhitectul Nic. Ghica Budești, Prof. Dr. Rainer, Inginerul Const. Orghidan, matematicianul sârb Mihael Petrovici, bizantinologul francez Charles Diehl, jurisconsultul Vespasian Erbiceanu, Prof. Const. C. Stoicescu, Mircea Djuvara, Ion Andrieșescu, Ion Ciurea, Ion Al. Rădulescu-Pogoneanu și poetul Ion Pillat. Raportul d-lui Secretar General a făcut o evocare emoționantă a figurilor dispărute și a caracterizat just și sobru activitatea, opera și meritele lor. Comisiunea însărcinată cu răspunsul la acest raport se asociază la omagiile aduse celor dispăruți. Comisiunea ia act cu o deosebită mulțumire și de omagierea colegului nostru d-l Dim Pompeiu, cu prilejul împlinirii vârstei de 70 de ani și de aceea a d-lui Ion Lupaș cu ocazia împlinirii a 60 de ani. Cu vie și caldă satisfacție Comisiunea reține din raportul d-lui Secretar General momentul solemn al sărbătoririi în cadrul Academiei a colegului nostru d-l Mihail Sadoveanu la împlinirea a patru decenii dela publicarea primei sale opere. Ea salută de asemenea cu bucurie inițiativa Secțiunii Științifice de a sublinia, prin colegul nostru d-l Săvulescu, meritele și opera entomologului român, Aristide Caradja.

Cât privește activitatea științifică și culturală a Academiei, constatăm că lucrările și-au continuat mersul în același ritm și cu aceleași rezultate ca și în anii precedenți.

Numărul publicațiunilor, pe care le-a dat la iveală Academia Română în ultimii doi ani, nu s'a micșorat decât cu 25% față de acela din anii trecuți, ceea ce, date fiind împrejurările și dificultățile, reprezintă incontestabil un deosebit merit. Regretăm numai că din Dicționarul limbii române nu s'a mai imprimat nimic, aceasta cu atât mai mult cu cât Dicționarul stagnează încă de mai înainte, adică din anul 1940.

Mai puțin îmbucurătoare sunt cele constatate de d-l Secretar General cu privire la relațiunile noastre cu lumea științifică din Europa, Asia și de peste Ocean, care în timpul războiului, au fost aproape inexistente, pentru ca în timpul din urmă să înceteze cu totul. Totuși sporadic Academia Română a luat parte la unele manifestări științifice și culturale de peste hotare.

Participarea Academiei Române la faptele și evenimentele din Țară a fost însă vie ca totdeauna. Astfel, prin glasul locțiitorului nostru de Președinte, Academia s'a asociat la bucuria și la entuziasmul unanim cu care națiunea română a primit împlinirea dreptății sale istorice cu ajutorul marilor aliați.

Comisiunea însărcinată cu acest răspuns, constată cu mulțumire solidaritatea membrilor Academiei Române întru apărarea drepturilor morale și materiale ale acesteia, solidaritate, care a dus la cele mai strălucite rezultate.

Un fapt important care trebue neapărat relevat este înființarea, din inițiativa d-lui coleg D. Gusti, după sugestiile anterioare în același sens ale regietatului Ludovic Mrazec și ale d-lui coleg Racoviță, a « Consiliului Național de Cercetări Științifice », care va contribui, fără îndoială, la progresul științelor teoretice și aplicate, în țară.

Constatăm din raportul d-lui Secretar General că Academia a luat parte, prin delegați, la diverse aniversări, la inaugurări de monumente, etc., de asemenea că Academia a acordat burse, ajutoare, subvențiuni și a publicat premii în valoare totală de aproape 3 milioane și jumătate de lei. In măsura posibilităților și a mijloacelor disponibile, Academia s'a îngrijit și de școalele sale, cu toată vitregia vremurilor.

Comisiunea noastră ia act cu multă bucurie, de creșterea colecțiunilor Academiei Române și de constatarea d-lui Secretar General că, dela izbucnirea războiului, numărul donatorilor de colecții sporește necontenit. S'a înregistrat de asemenea în ce privește legatele, donațiunile și fundațiunile, un spor aproape fără precedent în istoria Academiei Române.

Comisiunea însărcinată cu examinarea lucrărilor din anii 1943—1945, aduce d-lui Secretar General cele mai călduroase mulțumiri pentru sintetizarea clară și amănunțită a activității Academiei Române, care a dovedit încă odată, în împrejurări din cele mai grele, voința de afirmare românească în lumea spiritului, care a fost și rămâne rostul ei de căpetenie.

Comisiunea: *G. Spacu, L. Blaga, G. I. Brătianu*

— Raportul se ia spre cunoștință și se aprobă, iar d-l Președinte D. GUSTI mulțumește Comisiunii pentru frumosul raport și asociază Academia la mulțumirile sale aduse d-lui Secretar General.

La ordinea zilei fiind cererile și propunerile *Fundațiunii Elias*, d-l Președinte D. GUSTI dă cetire următoarei adrese pe care Academia a înaintat-o *Fundațiunii Familiei « Menachem H. Elias »* la 3 Martie 1945, și în care se expune punctul de vedere al Delegațiunii cu privire la aceste cereri și propuneri.

« La adresa dv. cu Nr. 101, din 30 Ianuarie 1945, avem onoarea a vă aduce la cunoștință că Delegațiunea Academiei, luând din nou și în de aproape cercetare propunerile pe care ni le-ați făcut prin procesul-verbal al Consiliului Fundațiunii Elias înaintat în anexă la adresa d-v. cu Nr. 775, din 19 Decemvrie 1944, ține să vă comunice în cele ce urmează punctul său de vedere cu privire la aceste propuneri. Și anume:

1. Actele de dispoziție, privind viitoarele achiziții ale Fundațiunii pot fi hotărîte de Consiliul Fundațiunii împreună cu Delegațiunea

Academiei, rămânând ca numai acele ce privesc înstrăinarea bunurilor Fundațiunii să fie supuse aprobării plenului întrunit în sesiune generală.

2. Intru cât convențiunea intervenită la 28 Iunie 1943 între Consiliul Fundațiunii și Delegațiunea Academiei a fost ratificată de plen în sesiune generală și întru cât modificarea ei reclamă aceeași procedură, Delegațiunea, având în vedere situațiunea economică anormală a vremurilor actuale, este de părere ca, până atunci, convențiunea să fie executată în marginile posibilităților financiare ale Fundațiunii.

3. Cu privire la eventualele modificări ale Statutelor Fundațiunii, Delegațiunea împărtășește părerea d-v că este necesar ca Academia să țină seama de opiniile Comitetului Fundațiunii, care reprezintă voința testatorului, spre a nu se ajunge, altfel, la modificări unilaterale.

4. In ce privește fondul pentru burse testat Academiei de defunctul Jacques Elias, credem și noi că este nimerit ca, atâta vreme cât acordarea de burse în străinătate nu este posibilă, venitul fondului să fie destinat pentru burse în Țară

Acesta este punctul de vedere al Delegațiunii Academiei în chestiunile a căror soluționare doriți să se facă cât mai curând. Ținem însă să vă arătăm, domnule Președinte, că acest punct de vedere trebue să fie supus desbaterii și aprobării plenului Academiei în sesiune generală și că, numai după votul acestuia, el ar putea fi considerat valabil, iar chestiunile de mai sus ca deplin soluționate ».

D-sa dă cuvântul d-lui Andrei Rădulescu la prima chestiune privitoare la modificarea art. 16 din Statutele Fundațiunii, referitor la actele de dispoziție.

D-l ANDREI RĂDULESCU zice că era bucuros că în urma câtorva întruniri ale Delegațiunii cu Consiliul de Conducere al *Fundațiunii « Elias »* se ajunsese, în 1943, la un acord pe care-l credea definitiv, dar asupra căruia, cu surprindere, vede că acum în urmă s'a revenit, și e nevoit, cu mult regret, să repete expunerea situației acestei Fundațiuni asupra căreia și-a arătat părerea de atâtea ori. Arată că s'a cerut, din partea Fundației, ca un jurisconsult al Academiei să ia contact cu d-l Cotty Stoicescu din partea Fundațiunii și că d-sa a avut întâlnire cu d-l Stoicescu, în urma căreia credea că au ajuns la o înțelegere cu punctul d-sale de vedere. A aflat, apoi că, s'a cerut de Academie o consultație unui coleg corespondent, deși acest procedeu nemulțumitor ar fi trebuit să fie înlăturat și înlocuit printr'o consultație a juriștilor Academiei, împreună cu Delegațiunea, spre a se ajunge la o părere comună, procedeu pe care l-a recomandat și a fost întrebuințat în alte cauze. Trecând la fondul chestiunii, privitor la actele de dispoziție, d-sa face o largă expunere asupra istoricului înființării *Fundațiunii « Elias »*, asupra întocmirii actului de fundațiune în conformitate cu testamentul care prevede că Academia Română *va conduce împreună cu Comitetul*, apoi asupra întocmirii Statutelor ca desvoltare a actului de fundațiune, asupra greutăților, prin care s'a ajuns la proporția de 4 membri ai Academiei, față de 3 în Consiliul de Conducere al Fundațiunii și asupra cuantumului prelevărilor. Fără

să mai intre în prea multe amănunte, arătate şi altădată, spune că atunci când a fost vorba să se hotărască cu privire la actele de dispoziţie, s'a prevăzut în statute, la art. 16, ca o desvoltare a art. 11 din actul constitutiv, că actele de dispoziţie de orice natură privitoare la bunurile mobile sau imobile ale Fundaţiunii, care nu trec de o valoare mai mare de 500.000 lei şi numai dacă este absolută urgenţă, vor putea fi hotărîte de Delegaţia Academiei, după propunerea Consiliului de Conducere al Fundaţiunii.

Se cere acum modificarea acestor dispoziţiuni statutare, în sensul ca toate actele de dispoziţie care privesc achiziţiuni, şi nu înstrăinări de bunuri, să fie hotărîte de Delegaţie împreună cu Consiliul Fundaţiunii. Admiterea acestei propuneri ar însemna modificarea actului constitutiv, ceea ce nu se poate. Statutele se pot modifica, nu însă şi actul constitutiv. Incă din 1943 d-sa a arătat că cifra de 500.000 lei este necesar să se mărească din cauza deprecierii valutare, şi a făcut chiar propunere formală în acest sens, fiind convins că prin majorarea acestei sume se vor uşura dela sine afacerile de administraţie ale Fundaţiunii. Prin această modificare se lasă neatinsă temelia Fundaţiunii — actul constitutiv — care nu trebue schimbat în special în interesul ei. D-sa repetă propunerea ca să se mărească această sumă la cifra ce se va socoti necesară Speră să se termine cu această chestiune asupra cărei şi-a spus de atâtea ori punctul său de vedere.

D-l TH. CAPIDAN zice că deseori se prezintă Fundaţiunii situaţii în care trebue să acţioneze repede. Procedura impusă de art. 16, în discuţie, de a se veni în faţa plenului Academiei întrunită în sesiune generală cu rezolvirea actelor de dispoziţie, este prea lungă şi prea greoaie şi adesea chiar păgubitoare. De aceea d-sa propune să se modifice art. 16 din Statute, suprimând din cuprinsul său cuvintele « care nu trec de o valoare mai mare de 500.000 lei ».

D-l ANDREI RĂDULESCU este totuşi de părere că faţă de actul constitutiv nu pot fi lăsate actele de dispoziţie să fie hotărîte numai de Delegaţiunea Academiei şi de Consiliul Fundaţiunii, şi ca atare cere să rămânem la structura actelor aşa cum sunt încheiate, schimbându-se numai suma. Să nu se uite că Delegaţiunea Academiei n'are dreptul să hotărască asupra actelor de dispoziţie, nici pentru averea Academiei Cât priveşte întârzierea produsă odată când a fost vorba de cumpărarea unei moşii, a arătat de mai multe ori că nu s'a datorit Academiei, ci neprezentării elementelor pe baza cărora să se fi putut lua o hotărîre. De altă parte s'a dovedit până acum că prin supravegherea şi controlul Academiei nu s'au adus pagube, ci numai bine Fundaţiunii. Repetă că este absolut necesar să nu se revină continuu asupra celor hotărîte, să se respecte Actul constitutiv şi Statutele şi să se evite numeroasele discuţii asupra Fundaţiunii a cărei consolidare şi progres sunt dorite de întreaga Academie.

D-l MIHAIL SADOVEANU arată că Fundaţiunea, în interesul plasării monetei sale şi împlinind şi prevederea testamentului ca, din plusurile de bani să se cumpere proprietăţi, a avut în câteva rânduri ocazia să cum-

pere moșii. Arată cum o cumpărare avantajoasă a fost zădărnicită din cauza întârzierilor care s'au pus în darea votului plenului întrunit în sesiune generală. De aci și din alte asemenea greutăți s'a născut dorința să ajungem la un sistem mai rapid de a hotărî actele de dispoziție și deci de a schimba Statutele, astfel cum s'a propus de d-l coleg Capidan. Prin aceasta vom merge cu pasul vremii și ne vom ușura grijile noastre de a împlini scopurile testamentului și a ușura treburile Fundațiunii. Socotește, deci, că nu este nevoie să se întrunească plenul Academiei pentru a da o soluțiune bună la un anumit act de dispoziție, când această soluție poate fi tot atât de bine dată și garantată de cei 7 membri ai Consiliului Fundațiunii, din care 4 delegați ai Academiei, în consult comun cu Delegațiunea Academiei, așa dar de un număr de 11 persoane.

Hotărînd modificarea propusă, se va ajunge la o simplificare a formelor care nu aduce la stricarea Actului constitutiv dar care duce, în schimb, la înlesnirea administrației bunurilor Fundațiunii și în fine la curmarea tensiunii ce se observă de mai multă vreme între cele două instituții.

D-l Dr. C. I. PARHON se raliază la părerile d-lor Mihail Sadoveanu și Th. Capidan, păreri care, dacă vor fi admise, vor da Fundațiunii putința să intervină rapid acolo unde interesele ei o cer. Actele de dispoziție încheiate pe această cale rapidă, pot veni mai târziu în fața plenului, spre a fi ratificate și a căpăta astfel toată valoarea juridică de care d-l coleg Andrei Rădulescu afirmă că au nevoie.

D-l. DIM. POMPEIU spune că nu are ce opune d-lui coleg Andrei Rădulescu, în observațiile de ordin general pe care le-a făcut. Cei dela Fundație însă se izbesc zilnic de realitatea concretă, de chestiunile individuale care trebuesc soluționate grabnic. Dar a le soluționa grabnic înseamnă a călca, foarte adeseori, Statutele, în prevederile articolului în discuțiune și să ajungem astfel cu călcarea regulelor la facerea unei gospodării bune. Ei doresc acum ca să intre în legalitate și să-și continue buna gospodărie, fără călcarea regulelor.

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU, interpretând art. 7 din Statutele Academiei crede că plenul își poate delega puterile sale și ca atare, în chestiunea care ne preocupă, noi putem hotărî ca Delegațiunea Academiei, alături de delegații noștri în Consiliul Fundațiunii și cu cei 3 membri al Comitetului testamentar, să aibă puterea de a hotărî acte de dispozițiune, care privesc însă numai achizițiile de bunuri.

D-l GH. IONESCU-SIȘEȘTI face propunere în același sens, fiind de părere că se pot delega puterile plenului, pe timp limitat, delegaților noștri în Consiliul Fundațiunii și Delegațiunii Academiei, spre a decide cu Comitetul Fundațiunii asupra actelor de dispoziție.

D-l ION I. NISTOR propune o îmbinare a ambelor păreri, prin sporirea cotei de 500.000 lei la 150.000 000 lei.

D-l N. VASILESCU KARPEN zice că întreaga organizare a *Fundaţiunii Elias* o datorim stăruinţei şi luminilor d-lui Andrei Rădulescu şi că această organizare s'a dovedit a fi foarte bună. Imprejurările însă s'au modificat şi ele reclamă o modificare şi în Statutele Fundaţiunii, aşa cum ni s'a cerut de aceasta. Această cerere şi alte trei cereri au produs divergenţe şi iritaţii, care tind la riscul operei înseşi a d-lui coleg Andrei Rădulescu In interesul păstrării acestei opere, d-sa crede că este bine să convenim la cererile Fundaţiunii, care de altfel, sunt fără mare importanţă.

D-l P. P. NEGULESCU crede că părerile opuse ce s'au exprimat ar putea fi conciliate, dacă la art. 16, în discuţiune, s'ar adăuga un alineat în care s'ar spune că, în cazul când valoarea actelor de dispoziţie ar trece de 500.000 lei, Academia să fie convocată de urgenţă în sesiune extraordinară. Cu aceasta nu am trece peste părerile deplin întemeiate ale d-lui coleg Andrei Rădulescu.

D-l SILVIU DRAGOMIR zice că părerea d-lui Andrei Rădulescu este cea corectă. Crede că atât timp cât vor dura stările actuale excepţionale economice, Fundaţiunea şi mai ales Spitalul ei vor avea greutăţi de întâmpinat şi vor avea nevoie, deci, de apărarea plenului Academiei şi votului său care este autoritatea supremă a Instituţiunii noastre.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU arată că *Fundaţiunea Elias* ne cere o modificare în Statutele sale, spre a putea activa mai grabnic şi mai uşor în actele de cumpărări, nu însă şi de înstrăinări, fără să mai aibă nevoie a mai recurge la votul plenului. Acest principiu este însă câştigat prin însuşi textul art. 16, aşa cum este formulat. Căci actele de dispoziţii vor fi hotărîte, după acest articol, de Delegaţia Academiei împreună cu Consiliul Fundaţiunii, dacă ele au o valoare mai mică de 500.000 lei. Majorând această sumă, cum s'a propus de d-l coleg Andrei Rădulescu, nu dăm satisfacţie cererii Consiliului Fundaţiunii, pentrucă pot fi cazuri în care va fi nevoie să apelăm la votul plenului şi această procedură este greoaie şi poate aduce chiar prejudicii. Reluând şi amendând propunerea d-lui coleg P. P. Negulescu, d-sa e de părere să se lase neatins textul art. 16, modificând bineînţeles numai suma de 500 000 lei, iar la sfârşit să adăugăm un alineat nou în următoarea cuprindere:

« Asemenea actele de dispoziţie privitoare la achiziţii de bunuri, mobile sau imobile, a căror valoare trece de cuantumul arătat în alineatul precedent şi pentru a căror aprobare plenul Academiei n'ar putea fi întrunit în sesiune generală, în timp util, spre a le hotărî ».

Pus la vot, noul alineat propus se votează în unanimitate.

Se fac propuneri şi pentru majorarea cotei de 500 000 lei şi după discuţiunea urmată, se aprobă ca această cotă să fie majorată la suma de 50 000.000 lei.

Trecându-se la a doua cerere a Fundaţiunii, privitoare la prelevările cuvenite Academiei Române, d-l VICTOR SLĂVESCU arată raporturile noastre financiare cu Fundaţiunea, cu privire la prelevări, le statornicisem

printr'o convenție încheiată la 21 Iunie 1943 și semnată de toți d-nii membri ai Consiliului de Conducere a Fundațiunii și de membrii Delegațiunii Academiei — convențiune care mai apoi a fost supusă și ratificării plenului, la 28 Iunie — în sesiune generală extraordinară.

D-sa face un istoric al chestiunii prelevărilor, arătând că timp de 20 de ani, printr'o excepție făcută *Fundațiunii Elias* față de toate celelalte fonduri ale Academiei, aceste prelevări au fost de 10% din venitul net, fapt care a permis Fundațiunii să-și mărească patrimoniul dela 251 890.228 lei cât era la început, la 545.974 209 lei Dar și această cifră ultimă este numai aparentă, căci, chiar dacă nu ar exista problema devalorizării monetare, Fundațiunea are o cu totul altă avere latentă, am putea zice invizibilă, care este de două sau de trei ori mai mare decât cea indicată cifric mai sus Este izbitoare disproporția dintre veniturile acestei averi și contribuția data ca prelevări Academiei Române. D-sa este de părere că Academia trebue să preleve din veniturile Fundațiunii atât la cât avem dreptul. Căci mâna protectoare a Academiei asupra Fundațiunii este eficientă nu numai sub raportul moral, cât mai ales sub cel material Să ne gândim cu cât s'ar fi micșorat averea Fundațiunii prin perceperea de impozite anuale și de taxe de moșteniri, dacă n'ar fi fost această mână protectoare a Academiei. Să ne gândim de asemenea că astăzi această avere aproape n'ar fi existat, dacă proprietățile ei agricole n'ar fi fost exceptate dela recenta expropriere tot prin efectul acelei protecții a Academiei. De aceea d-sa pretinde ca și Fundațiunea, creată în adevăr pentru a satisface anumite scopuri de binefacere și de cultură, să-și dea ajutorul ei efectiv la scopurile Academiei menite a se realiza pe planul culturii naționale. Am apărat și vom apăra Fundațiunea; suntem în schimb în drept să-i pretindem o contribuție justă și frățească.

Pe când la alte fonduri luăm, drept prelevări, 25% din venitul brut, până la convenția din 1943, s'a luat dela Fundațiune o prelevare de numai 10% din venitul net, și s'a motivat această favoare pe faptul că dela Fundațiune facem o simplă încasare, fără să avem nici o greutate de administrare. In 1943, prin convenția de care s'a vorbit, s'a ajuns la stabilirea de comun acord a unei prelevări de 20% calculată la beneficiul net. Tot atunci, pentru întâia oară, s'a definit precis ce se chiamă beneficiu net, stabilindu-se, în acest scop, o schemă acceptată de Fundațiune, în care beneficiul net se stabilește pe temeiul unui cont de profit și pierdere anexat la bilanțul anual. Schema trebuia pusă în aplicare pe baza bilanțului încheiat la 31 Decemvrie 1943, fără a se mai ridica vreo pretenție bănească din partea Academiei Române pentru tot ce privește trecutul.

D-l Victor Slăvescu arată, în continuare, că această convenție nu s'a aplicat niciodată. Ea n'a fost ținută în seamă, nici la încheierea bilanțului pe 1943, nici la bilanțul pe 1944, pe care Fundațiunea le-a trimis Academiei spre verificare și aprobare. In ce privește bilanțul pe 1944, în deosebire de cel nereal trimis Academiei spre aprobare, Fundațiunea și-a încheiat și un cont de profit și pierdere, potrivit schemei, în care veniturile înscrise la diferitele posturi, sunt cu totul altele, și cu mult mai mari decât cele din bilanțul și contul de profit și pierdere trimise Academiei, spre aprobare.

Deosebirea dintre ele provine de acolo că unul a fost întocmit fără aplicarea schemei noastre, celălalt a fost întocmit cu aplicarea ei, (pentru diferențe vezi nota alăturată). In deosebirea dintre aceste două bilanțuri nu există nicio rea intenție, ci avem de a face numai cu prezentarea unor metode contabile pe care noi le-am combătut. Practicând aceste metode, Fundațiunea fracționează unitatea bilanțiară, reprezentând averea ei într'o mulțime de compartimente și gospodărind pe fiecare în parte ca un lucru de sine stătător, întocmind pentru fiecare un bilanț intern, care duce la ascunderea multora din veniturile reale ale Fundațiunii și deci în dauna prelevărilor Academiei.

De altă parte, în schema noastră ne-am opus ca fiecare moșie să-și creeze proprii fonduri de amortisare și am cerut ca pentru amortisări să se formeze un fond general de amortisare, alimentat printr'o cotă anuală globală Nu s'a ținut seamă de această observațiune, din care pricină, prin metoda întrebuințată, s'au scurtat mult prelevările Academiei Române.

Tot ca o scurtare a drepturilor Academiei Române trebue considerată și metoda defectuoasă de a se înregistra veniturile din imobilele dela moșii, căci aceste venituri sunt sustrase dela calculul prelevărilor.

Cheltuelile necesare pentru reparațiunile pagubelor recent înregistrate se ridică la circa 7.500 000 lei. In loc ca această pagubă să fie amortisată pe un șir de ani, Contabilitatea Fundațiunii o amortisează din primul an. De altfel această amortisare trebuia acoperită dela un alt fond, existent în bilanțul Fundațiunii, Fondul de prevedere și investiții, pe care Fundațiunea are grijă să-l alimenteze an cu an, în paguba prelevărilor Academiei, întru cât micșorează veniturile de două ori, odată prin amortisarea într'un singur an a pagubelor de reparații, a doua oară prin sporirea din aceleași venituri a Fondului de prevedere și investiții.

Rezultatul acestei practice contabile este că prelevările ce se cuvin Academiei sunt foarte mici.

In concluzie d-l Victor Slăvescu arată că Convenția din 1943 n'a fost aplicată în ambii ani care au urmat încheierii ei, din care cauză avem prelevări inferioare față de cele contractuale și că avem dreptul să cerem să ni se dea ceea ce ni se cuvine. Pentru a stabili însă ceea ce ni se cuvine, este necesar să rugăm Fundațiunea să-și refacă după schema noastră bilanțurile pe anii 1943 și 1944. Această schemă permite Fundațiunii să nu ne dea prelevări, dacă nu sunt venituri, iar Academiei îi impune să nu aibă nicio pretenție într'un asemenea caz.

D-sa știe însă că, deși Fundațiunea a stabilit pierderile ei din ultimul an la 16.000.000 lei, aceste pierderi sunt cu mult mai mari. Este drept deci ca Academia să înlesnească refacerea cât mai grabnic a averii pierdute și de aceea d-l Victor Slăvescu este de părere ca Academia Română să îngădue în acest an a se fixa o cotă mai mare de amortisare, în dauna prelevărilor Academiei.

Nu este deci nici cazul ca să se schimbe schema convenită în 1943, ci dimpotrivă, să se treacă la exacta ei aplicare. Această aplicare va permite Academiei să intre în patrimoniul ei sume ce i se cuvin prin efectul unor

drepturi convenționale, dobândite pe calea unor metode raționale, obiective și științifice.

Ca observație finală, d-sa atrage atenția domnilor colegi delegați ai Academiei în Consiliul de Conducere al Fundațiunii, că nu pot verifica actele de gestiune ale Fundațiunii cu rol de censori — cum se vede că au făcut-o în lucrările financiare prezentate Academiei — deoarece d-lor au calitatea de administratori la acea Fundațiune. Nu își pot controla propria lor gestiune sau aceea a Consiliului din care fac parte.

După rezervele făcute asupra întocmirii bilanțului pe anii precedenți 1943—1944, propunând refacerea conturilor de profit și pierdere, d-l Victor Slăvescu cere să se aprobe bugetul Fundațiunii pe exercițiul 1946.

— Propunerile d-lui coleg Victor Slăvescu se aprobă în unanimitate.

D-l Secretar General ALEX LĂPĔDATU constată că prin expunerea și explicațiile d-lui coleg Victor Slăvescu s'a examinat în totul, dela sine, și proiectul de buget al Fundațiunii pe anul 1946. In consecință d-sa propune ca proiectul de buget să fie luat în considerare și votat.

— Pus la vot proiectul de buget al *Fundațiunii Familiei « Menachem H. Elias »* pe anul 1946, cu o prevedere la venituri de 45 580 000 lei, iar la cheltueli de 42 040.000 lei și cu un excedent de 3 540.000 lei, se votează în unanimitate.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU zice că, potrivit cererii Consiliului Fundațiunii, a rămas să ne pronunțăm asupra revizuirii Convențiunii din 1943, cu privire la cuantumul prelevărilor. Din cele expuse de d-l coleg Victor Slăvescu și în special din arătarea că Academia nu poate ridica nicio pretenție de prelevări în cazul când nu sunt venituri potrivit schemei adoptate, nu vedem necesitatea revizuirii acestei convenții, ci din contră, aplicarea ei cu strictețǎ va satisface interesele ambelor instituții și va înlesni păstrarea bunelor raporturi între ele. D-sa propune deci să se răspundă Fundațiunii în acest sens.

— Propunerea se aprobă

Cu privire la cererea de eventuale modificări ale Statutelor Fundațiunii, d-l Secretar General ALEX LĂPĔDATU propune să se adopte punctul de vedere al Delegațiunii, comunicat la 3 Martie 1945 Consiliului Fundațiunii, că este necesar ca Academia să țină seama de opiniile Comitetului Fundațiunii, care reprezintă voința testatorului, spre a nu se ajunge, altfel, la modificări unilaterale.

— Propunerea se aprobă.

In fine, în ce privește fondul pentru burse testat Academiei de defunctul *Jacques Elias*, d-l Secretar General arată că Delegațiunea s'a raliat la părerea Consiliului Fundațiunii, ca, atâta vreme cât acordarea de burse în străinătate nu este posibilă, venitul fondului să fie destinat pentru burse în Țară

— Se ia act.

17. ŞEDINŢA DELA 2 IUNIE 1945

Preşedinţia d-lui D. GUSTI.

Procedându-se la alegeri de membri de onoare străini, d-l MIHAIL SADOVEANU ceteşte următoarea propunere pentru alegerea d-lui Alexandru Mihailovici Egolin:

In şedinţa noastră dela 24 Mai, am avut plăcerea să primim aici vizita a trei academicieni sovietici, personalităţi de mare valoare, care au venit să cerceteze, cu sentimente amicale, stările de lucruri dela noi.

Intre aceştia academicianul Alexandru Mihailovici Egolin e cunoscut în Uniunea Sovietică şi în alte ţări ca cercetător al literaturii clasice ruse şi al literaturii europene, cum şi a legăturilor între literatura europeană şi literatura rusă. Conferinţa pe care d-sa a ţinut-o la congresul Asociaţiei pentru strângerea legăturilor cu Uniunea Sovietică a dovedit competinţa sa şi a plăcut celor ce-au ascultat-o prin forma artistică în care a fost exprimată.

Alexandru Mihailovici Egolin e un sol al literaturii sovietice de astăzi, un sol al popoarelor Uniunii către alte popoare ale Europei. D-sa a afirmat egala îndreptăţire a tuturor popoarelor de a lucra şi a contribui la progresul artistic şi sufletesc al omenirii, într'o atmosferă de bunăvoinţă şi înţelegere

Pentru a însemna acest moment important al legăturilor intelectuale şi academice cu Uniunea Sovietică, avem onoarea a propune alegerea d-lui Alexandru Mihailovici Egolin ca membru de onoare al Academiei Române.

Mihail Sadoveanu, D. Gusti, P P Negulescu, Preotul Nicolae M. Popescu, D. Caracostea, Th. Capidan, P Antonescu

— Procedându-se la votul cu bile, se constată că din 33 voturi exprimate, d-l Alexandru Mihailovici Egolin a întrunit 32 voturi pentru, 1 vot fiind contra.

D-l Preşedinte D. GUSTI proclamă ales membru de onoare al Academiei Române pe d-l Alexandru Mihailovici Egolin.

D-l Dr. C. I. PARHON ceteşte următoarea propunere pentru alegerea d-lui V. Vasilievici Parin ca membru de onoare:

Subsemnaţii membrii titulari ai Academiei Române avem onoarea a vă propune ca membru de onoare al Academiei Române pe d-l Profesor V. Vasilievici Parin, Profesor la Facultatea de Medicină din Moscova, membru al Academiei de Ştiinţe Medicale din U.R.S.S. şi secretar perpetuu al acestei Academii.

Născut la Cazan în 1903. A terminat Facultatea de Medicină din Permi în 1925.

A lucrat în specialitatea Fiziologiei în laboratoarele Profesorilor Verigo şi Samolov.

A fost Profesor la catedra de Fiziologie a Institutului pedagogic din Permi iar ulterior la Facultatea de Fiziologie din Sverdlovsk (Urali) până în 1941.

A fost vice-director şi apoi director al acestei Facultăţi.

A luat o parte activă la organizarea studiilor medicale. Din 1944 e membru al Academiei de Ştiinţe medicale din U.R.S.S. unde figurează ca secretar perpetuu.

A publicat peste 50 de lucrări de specialitate în domeniul Fiziologiei. Nu le putem analiza acum. Semnalăm numai descoperirea unui centru de regulare a presiunii sanguine localizat în capilarele pulmonare.

Notăm în fine ca trei din elevii săi sunt astăzi profesori Universitari iar alţii 20 docenţi.

D. Gusti, C. I. Parhon, Emil Racoviţă, D Pompeiu, Tr. Săvulescu, A. Lapedatu, E. C Teodorescu G. Ionescu-Şişeşti, G Spacu, D. Voinov, M. Ciucă, Ionescu-Mihăieşti, N. Vasilescu Karpen.

— Procedându-se la votul cu bile, se constată că din 34 voturi exprimate, a întrunit 31 voturi pentru, 3 voturi fiind contra.

D-l Preşedinte D. GUSTI proclamă ales membru de onoare al Academiei Române pe d-l V. Vasilievici Parin.

D-l TRAIAN SĂVULESCU ceteşte următoarea propunere pentru alegerea d-lui N. V. Tzîtzin ca membru de onoare:

Subsemnaţii, în conformitate cu dispoziţiunile art. 44 din Regulamentul General al Academiei, avem onoarea a vă propune spre a fi ales membru de onoare pe d-l Prof. N. V. Tzîtzin, membru al Academiei de Ştiinţe din Moscova.

N. V. Tzîtzin este unul dintre oamenii de ştiinţă cei mai reprezentativi ai Uniunii Sovietice. Genetist şi ameliorator de plante de reputaţie mondială are meritul de a fi creat diferiţi hibrizi intergenerici (grâu × pir, grâu × secară, grâu × Elymus, orz × Elymus, ovăz × diferite specii sălbatice de ovăz etc.), cu care a populat locurile cele mai improprii pentru agricultură şi a ridicat producţiunea la grâu până la 5 000 kgr media la ha în aceste regiuni.

Tr. Săvulescu, D Gusti, D Pompeiu, G Ionescu-Şişeşti, C. I. Parhon, Emil Racoviţă, G Spacu, Em. C. Teodorescu, D Voinov, Ionescu-Mihăieşti, Vasilescu Karpen, M. Ciucă

— Procedându-se la votul cu bile se constată că din 34 voturi exprimate d-l N. V. Tzîtzin a întrunit 31 voturi pentru, 3 voturi fiind contra.

D-l Preşedinte D. GUSTI proclamă ales membru de onoare al Academiei Române pe d-l N. V. Tzîtzin.

D-l GH. MACOVEI ceteşte următoarea propunere pentru alegerea d-lui Sava Athanasiu ca membru de onoare al Academiei Române:

Singurul reprezentant în vieaţă al trecutei generaţii de geologi români, care s'a ilustrat prin ridicarea Ştiinţei Pământului în România la nivelul

pe care-l ocupă în ţările de veche cultură, este d-l Profesor S a v a A t h a n a s i u.

Personalitatea şi meritele d-sale ca om de ştiinţă şi ca profesor sunt în deobşte cunoscute. Se ştie că numele său este indisolubil legat de rezolvirea a numeroase şi variate probleme de geologie şi paleontologie, iar prestigiul cu care a onorat catedra de Geologie a primei noastre Universităţi este viu în amintirea colegilor şi elevilor săi. De altfel serviciile aduse acestor ştiinţe şi în special preţioasele d-sale contribuţiuni la cunoaşterea stratigrafiei şi peleontologiei ţării, cât şi aportul la promovarea învăţământului şi culturii româneşti au fost demult recunoascute şi apreciate de Academia Română, care l-a chemat printre membrii ei corespondenţi încă din 1920

Alesele însuşiri de om şi cercetător ale d-lui Prof. S. A t h a n a s i u, elogiate în acea ocaziune în modul cel mai călduros de glasul autorizat al mult regretatului nostru coleg I o n S i m i o n e s c u, au continuat să se manifeste cu aceeaşi stăruinţă şi cu roade de aceeaşi înaltă valoare până în timpul de faţă. Fie în cadrul Institutului Geologic, fie la Societatea Română de Geologie, fie la catedra dela Universitate, el nu a încetat a depune, discret şi senin, aceeaşi neclintită credinţă în serviciul specialităţii sale.

Prin valoarea întregii sale opere şi prin vieaţa sa de înaltă ţinută etică şi spirituală, d-sa s'a afirmat de timpuriu ca unul din principalii etitori ai şcoalei noastre de Geologie, fiind cel mai frumos şi mai animator exemplu pentru tinerele generaţii de geologi.

Fără a stărui mai mult asupra meritelor acestei distinse figuri a mişcării noastre ştiinţifice, am crezut că aceste motive ne îndreptăţesc pe deplin, pentru a-l recomanda la alegerea de membru de onoare al Academiei.

G Macovei, D Gusti, D. Caracostea, D Voinov, Ionescu-Mihăieşti, D Pompeiu, G Spacu, N Vasilescu Karpen, Tr Săvulescu, Emil Racoviţă, S Stoilov, Em C Teodorescu, C I Parhon, G Ionescu-Şişeşti, M. Ciucă.

— Procedându-se la votul cu bile se constată că d-l S a v a A t h a n a s i u, din 34 voturi exprimate a întrunit unanimitatea

D-. Preşedinte D. GUSTI proclamă ales membru de onoare al Academiei Române pe d-l S a v a A t h a n a s i u.

D-l N. BĂNESCU citeşte următoarea propunere pentru alegerea P S. S. Episcopul I u l i u H o s s u al Clujului şi Gherlei, ca membru de onoare:

Avem onoarea a propune Academiei Române alegerea ca membru de onoare a P. S. S. Episcopul I u l i u H o s s u al Clujului şi Gherlei.

Prea Sfinţitul H o s s u e nu numai un eminent ierarh, cinstindu-şi diecesa pe care cu înţelepciune o conduce de treizeci de ani, dar şi un distins cărturar şi un vorbitor dintre cei mai aleşi ai Bisericii noastre din Ardeal.

Meritele sale mari pentru cauza Românilor de peste Carpați sunt în deobște cunoscute; ne mărginim a vă aminti în această privință că P. S. Episcopul Hossu a făcut parte din delegația de patru, care a prezintat la București măritului Rege Ferdinand I hotărîrea Adunării dela Alba-Iulia de alipire la patria-mamă a Transilvaniei și Banatului.

In anii din urmă, rămas la postul său, a înfruntat furtunile vremii cu primejdia propriei sale vieți, în serviciul intereselor superioare ale neamului și Bisericii naționale, bine-meritând dela Patrie.

Alegerea sa ca membru de onoare ar fi, credem, o recunoaștere a acestor deosebite virtuți.

N Bănescu, Th Capidan, D. Gusti, Episcop Nicolae Colan, Andrei Rădulescu, S Dragomir, Emil Racoviță, I Lupaș, Șt Ciobanu, Ionescu-Mihăiești, M Ciucă, R Rosetti, G Macovei, G Spacu, Ion I Nistor, P P Negulescu, Preotul Nicolae M Popescu, Victor Slăvescu

— Procedându-se la votul cu bile, din 34 de voturi exprimate, P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu întrunește 33 de voturi pentru, 1 vot fiind contra.

D-l Președinte D GUSTI proclamă ales membru de onoare al Academiei Române pe P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu.

D-l SILVIU DRAGOMIR cetește următoarea propunere pentru alegerea d-lui Emil Hațieganu ca membru de onoare:

Subsemnații propunem pe d-l profesor universitar în pensiune Emil Hațieganu să fie ales membru de onoare al Academiei Române.

D-l Emil Hațieganu profesor universitar în pensiune este unul dintre conducătorii distinși ai Românilor din Ardealul de Nord. Eminent jurist, vajnic luptător pentru drepturile neamului său, Domnia sa a fost în cei patru ani de nedreaptă despărțire a Ardealului de sus diriguitorul mișcării culturale, animatorul neobosit al scrisului românesc și editorul plin de grijă și succes al cărții, ce a putut să vadă lumina tiparului în împrejurări atât de grele. Presa care a fost îngăduită să apară în limba noastră a stat de asemenea sub supravegherea sa. In deosebi trebue menționată însă activitatea ce a desfășurat pentru răspândirea culturii în masele țărănești, ca director al cooperației și inițiator al unor foarte reușite publicațiuni destinate păturii țărănești.

Meritele aceste impun alegerea sa ca membru de onoare al Academiei.

S Dragomir, D. Gusti, Al Lăpedatu, Nic. Colan, Andrei Rădulescu, Preotul Nicolae M. Popescu, N Bănescu, I Lupaș, Victor Slăvescu, Șt Ciobanu, I. Nistor, Th. Capidan

— Procedându-se la votul cu bile, d-l Emil Hațieganu, din 34 voturi exprimate, întrunește 30 voturi pentru, 4 voturi fiind contra.

D-l Președinte D. GUSTI proclamă ales membru de onoare al Academiei Române pe d-l Emil Hațieganu.

D-l ANDREI RĂDULESCU propune a se da un vot consultativ asupra unei nouă formulări pe care d-l Ing. Furnica Minovici a dat-o actului său de donaţiune, formulă care reflectă sugestiile Academiei. D-sa dă cetire noului proiect de act de donaţiune, care se autoriză a fi definitivat într'un act autentic.

— Dela d-l coleg corespondent G. Oprescu se primeşte următoarea scrisoare:

> După cum am avut onoarea să vă informez şi după cum rezultă din testamentul meu depus la cancelaria Academiei, dorinţa mea este să las după moarte acestei instituţii colecţia mea de gravuri şi cărţile ilustrate cu gravuri în lemn, în metal sau în litografie. Aceasta ar reprezinta azi o valoare de aproximativ 150.000 franci elveţieni, poate şi mai mult, date fiind devastările din Apus şi creşterea în proporţii nebănuite a preţului unor asemenea opere de artă.
>
> Pentru a le lăsa Academiei am însă nevoie să ştiu că ele vor fi păstrate, clasate, inventariate şi oferite publicului spre cercetare în condiţii egale cu cele din cabinetele de stampe similare din Apus. Cabinetul de Stampe al Academiei este departe de a îndeplini în prezent, şi după regulamentul actual, acele garanţii indispensabile. Stampele artistice sunt amestecate cu fotografii, cu tăieturi din ziare, cu hărţi geografice şi cu note muzicale, înnecate astfel în lucrări care n'au decât o valoare documentară problematică—calendare populare, de pildă, cartoane de liste de mâncare şi alte tipărituri cu ornamente tipografice—intrate în secţie, în mare, număr ca urmare a depozitului legal.
>
> Consider deci ca o absolută nevoie ca această secţie să fie reorganizată. Stampele să formeze o subsecţie cu totul separată de celelalte, pusă sub direcţia unui membru sau a unui mic comitet competent din sânul Academiei, şi condusă de un funcţionar ales cu grijă dintre puţinii noştri specialişti. Acesta, familiarizat cu astfel de opere, cunoscând poate din experienţă cum se procedează în Apus, ar determina însuşirile fiecărei opere, ar trece-o în fişe şi în inventar, ar veghia la buna ei conservare, ar da indicaţii cercetătorilor şi supraveghia de aproape consultarea stampelor şi a cărţilor ilustrate, care ar forma un tot.
>
> Când aceste condiţii ar fi îndeplinite aş fi dispus să încep, în vieaţă fiind, trecerea colecţiei mele, treptat, treptat, la Academie Este vorba de aproximativ 4.000 de gravuri de tot soiul şi cam de 500 volume opere ilustrate, unele în legătură de lux, în marochin.
>
> Este dorinţa mea să fac o expunere mai amplă în faţa Academiei, la una din cele mai apropiate şedinţe, ceea ce cred că-mi va fi uşor îngăduit.
>
> Primiţi, Domnule Secretar General, expresia sentimentelor mele de deosebită stimă.

După ce d-l coleg C. IONESCU-MIHĂIEŞTI informează că colecţia de gravuri de care vorbeşte d-l coleg George Oprescu în această scrisoare este singura din ţară şi că este de un interes primordial ca ea să

rămână în ţară, se decide ca d-l coleg G. O p r e s c u să facă şi comunicarea propusă la o dată ce i se va fixa.

D-l ANDREI RĂDULESCU dă cetire următorului *Raport asupra burselor acordate din Fondul C. G. Vernescu în 1943—1945:*

Comisiunea însărcinată cu supravegherea executării dispoziţiunilor testamentului generosului testator C. G Vernescu şi cu administrarea veniturilor Fondului aces'uia, are onoarea a vă expune în cele ce urmează modul în care au fost executate, în cursul anilor 1943—44 şi 1944—45, hotărîrile luate pentru administrarea veniturilor, în special a celor cu caracter cultural şi anume:

In 1943—1944:

Venitul de 271 000 lei al Fondului, înscris în bugetul exerciţiului din acest an, a fost destinat pentru două burse de câte 6.000 lei lunar fiecare la Facultăţile de Drept din Cluj-Sibiu şi Iaşi, şi pentru două premii, unul de 50 000 lei, celălalt de 100.000 lei.

1. Cele două burse la Facultatea de Drept din Cluj-Sibiu şi Iaşi, a căror valoare fusese fixată de Comisiune, în Mai 1943, la 4 000 lei lunar, dar care ulterior a fost majorată de Delegaţiune la 6.000 lei lunar, s'au acordat — cu începere dela 1 Noemvrie 1943 — studenţilor din anul I *Irina Elena Grecianu*, dela Facultatea de Drept din Iaşi şi *Grama Ghedeon*, dela Facultatea de Drept din Cluj-Sibiu, pe bază de concurs ţinut în toamna anului 1943 din următoarele materii:

a) O traducere din limba latină;
b) Istoria Românilor;
c) Noţiuni de Drept din programa liceului.

2 Cu suma de 50 000 lei s'a instituit un premiu *divizibil*, prin Secţiunea Istorică, pentru lucrări de *teologie*, apărute dela 1 Ianuarie 1939 până la 31 Decemvrie 1943. Premiul a fost acordat în actuala sesiune pentru două lucrări.

3. Cu suma de 100.000 lei s'a instituit al doilea premiu propus de Comisiune. Premiul urma să se acorde în actuala sesiune generală, pentru o lucrare în manuscris, cu subiectul dat de Secţiunea Istorică despre *Vieaţa şi activitatea lui Gheorghe Vernescu*. Nu s'a prezentat însă niciun concurent.

In 1944—1945:

Sumele necesare pentru continuarea celor două burse au fost menţinute.

Bursierul *Grama Ghedeon* a folosit bursa în continuare, solicitând în cursul anului majorarea ei. Bursiera Irina Elena Grecianu n'a mai arătat niciun interes pentru bursă şi nici n'a trimis raport dacă îşi continuă studiile Bursa a rămas astfel nefolosită, în tot cursul anului şcolar curent.

S'a menţinut, asemenea, şi suma de 100.000 lei pentru premiul cu subiect dat de care s'a vorbit mai sus.

Situaţia Fondului este următoarea:

Rentă unificată nominal 6 880 000 lei, cu un venit de 280 000 lei anual.

Propuneri pentru întrebuinţarea acestui venit în anul 1945—1946:

1. A se menţinea Premiul publicat de 100.000 lei.
2. Se va acorda o bursă de 20 000 lei lunar.

— Darea de seamă se ia spre cunoştinţă şi se aprobă propunerile pentru viitor.

Apoi d-l ANDREI RĂDULESCU, în numele Comisiunii însărcinate a supraveghia acordarea burselor, ceteşte *Raportul Comisiunii pentru bursele acordate în anii 1943—44 şi 1944—45 din Fondurile I. Em Pallady, I Câmpineanu-Cantemir, C I. Chiriacescu, Anastasie şi Fotinia Gusti, Rozina şi Ilie Jitianu, Inginer Petre şi Maria Lucaciu, Aristiţa şi Ghiţă Stan-Roman, Ing Cristea Otin, Ilie Ştefănescu şi Mathilda şi Stelian Bonea.*

Hotărîrile luate în sesiunea generală din Mai 1943, la propunerile Comisiunii care are onoarea să vă prezinte acest raport, pentru acordarea de burse din veniturile fondurilor enumerate mai sus, au fost menţiunte de Secretariatul General şi aplicate şi în anul şcolar următor, şi au putut fi aduse în parte la îndeplinire cu mari greutăţi, Secretariatul General având să înfrângă lipsa de interes arătată în genere de studenţi pentru bursele noastre.

Prezentăm în cele ce urmează, în scurte note, situaţia burselor care s'au acordat în cursul anilor şcolari 1943/44—1944/45, precum şi situaţia fiecărui fond, pe baza căreia avem a decide asupra acordării burselor respective în viitorul an şcolar.

1. O parte din venitul Fondului *I. Em. Pallady* s'a destinat în 1943—1944 pentru o bursă de 7.000 lei lunar, care s'a acordat în toamna acelui an, prin concurs, studentului Orădeanu Tr. Titus, din anul I al Facultăţii de Silvicultură — Şcoala Politehnică din Bucureşti. Bursa s'a menţinut şi a fost acordată în continuare aceluiaşi student, în anul următor. Propunem ca bursa să fie majorată la 20.000 lei lunar

2. Din venitul Fondului *I. Câmpineanu-Cantemir* s'a destinat în 1943—1944 suma de 84 000 lei pentru acordarea, prin concurs, a unei burse de 7.000 lei lunar, unui student al Facultăţii de Drept din Capitală. La concursul care urma să se ţină, conform publicaţiunilor noastre, în toamna acelui an, s'au prezentat numai doi candidaţi Din această cauză s'a renunţat la ţinerea concursului şi s'a cerut Facultăţii să recomande prin Consiliul de Profesori, un student meritos din orice an de studii, pentru această bursă. A fost recomandat studentul Băncilă Ion, din anul III, căruia i s'a acordat bursa abia la 1 Martie 1944. In anul şcolar următor bursa a rămas neacordată, bursierul nesolicitând-o. Propunem a se publica bursa majorată la suma de 20 000 lei lunar

3. Din venitul Fondului *C. I. Chiriacescu* s'a acordat în primul an o bursă de 7.000 lei lunar studentului Georgescu Pandele, din anul I al

Facultăţii de Agronomie din Bucureşti Bursierul a promovat în anul II. I s'a acordat bursa în continuare pe anul curent

Tot din venitul acestui fond Academia a pus la dispoziţia Institutului de Cercetări Agronomice 100 000 lei pentru a se acorda, prin acest Institut, două premii de câte 50 000 lei fiecare, pentru cercetări ştiinţifice în Agronomie. Propunem păstrarea premiilor la acest Institut şi majorarea bursei la 20 000 lei lunar.

4. Venitul Fondului *Anastasie şi Fotinia Gusti*, destinat în întregime pentru acordarea de burse de doctorat în ştiinţele economice şi sociale, s'a întrebuinţat în 1943—44 la plata a două burse de câte 6 000 lei, doctoranzilor George Cioränescu, dela Facultatea de Drept din Capitală şi Grigore Teodoru, dela Facultatea de Drept din Iaşi. Ambii doctoranzi n'au mai solicitat bursele în anul şcolar următor, bursele rămânând astfel neacordate.

Situaţia Fondului·

Rentă în valoare nominală de 3 778.000 lei, cu un venit de 240 535 lei, din care scăzându-se taxa B N R şi prelevările cuvenite Academiei, rămâne un disponibil pentru 1945—46 de lei 177.235. Propunem a se da o singură bursă de 15 000 lei lunar.

5. Venitul Fondului *Rozina şi Ilie Jitianu* s'a întrebuinţat în ambii ani şcolari la plata celor trei burse, de câte 6 000 lei lunar, acordate de acum trei ani următorilor studenţi· Luca Vasile, din anul al IV-lea al Facultăţii de Medicină, Andronescu Pompiliu, din anul al IV-lea al Facultăţii de Litere şi Filosofie şi Popa Traian, din anul al IV-lea al Facultăţii de Agronomie din Bucureşti.

Situaţia Fondului:

Acţiuni nominal 1 050.000 lei cu un venit anual de .	75 000 lei
Dela moşia Cassian	1 863 000 »
Total venituri . . .	1.938 000 lei
Mai puţin prelevări şi cheltueli de gestiune	560 512 lei
Rămân . . .	1.377.488 lei

Propunem majorarea burselor la 20 000 lei fiecare.

6. Din cota rezervată pentru burse din venitul Fondului Inginer *Petre* şi *Maria Lucaciu* s'a dat, în continuare, în ambii ani şcolari, o bursă de 4 000 lei lunar studentului Mihăilescu Alexandru, din anul IV al Şcoalei Politehnice din Bucureşti.

Situaţia Fondului:

Efecte şi acţiuni în valoare nominală de lei 4.783 542, cu un venit anual de	290.000 lei
Din chirii dela imobil.	493.434 »
Total . . .	783.434 lei

După scăderea prelevărilor cuvenite Academiei şi a cheltuelilor de gestiune precum şi a altor sarcini testamentare, rămâne un venit net de

lei 89 157. Propunem a se lăsa la aprecierea Delegațiunii acordarea acestei burse.

7. Din venitul Fondului *Aristița și Ghiță Stan Roman* s'a acordat în 1943—1944 o bursă de 4 000 lei lunar, obținută din anul precedent de studentul Rișcuția Cantemir, dela Facultatea de Științe din București, Secția Științelor Naturale. Bursa a rămas neacordată în anul școlar următor, nefiind solicitată de bursier.

Situația Fondului: rentă de Stat nominal lei 2.120.000, cu un venit anual de lei 105.600. După scăderea prelevărilor cuvenite Academiei și a Taxei B.N.R., rămân lei 77 246. Propunem suspendarea bursei pe termen nelimitat.

8. Până acum doi ani din venitul Fondului d-lui Ing. *Cristea Otin* s'au acordat două burse de câte 1 500 lei lunar. Din toamna anului 1943 Comisiunea de burse a concentrat venitul Fondului asupra unei singure burse. S'a acordat, așa dar, atunci, o bursă de 2.500 lei lunar studentului Gherman Mircea, dela Școala Politehnică « Gh. Asachi », din Cernăuți, Facultatea de Chimie industrială. Bursa n'a putut fi acordată în anul școlar următor.

Situația Fondului:

Rentă de Stat nominal 1.094.000 lei, cu un venit anual de	43 960 lei
Din care scăzându-se prelevările cuvenite Academiei și taxa B.N R.	11 974 lei
Rămân . . .	31 986 lei

Propunem suspendarea bursei pe termen nelimitat.

9. Din venitul redus al Fondului *Ilie Ștefănescu* s'a acordat în 1943—1944 bursa de 2 000 lei lunar, obținută în anul precedent de elevul Silivășanu P. Petre, dela Școala de Subingineri de Lucrări Publice, din Capitală. In anul următor ea n'a mai fost solicitată.

Situația Fondului:

Rentă de Stat nominal lei 587 750 cu un venit anual de	24.480 lei
Mai puțin taxa B.N.R. și prelevările cuvenite Academiei	6.654 »
Rămân	17 826 lei

Propunem suspendarea bursei pe termen nelimitat.

10. Implinindu-se dispozițiile actului de donație al Doamnei Mathilda Bonea, din venitul fondului instituit de d-sa sub numele *Fondul Mathilda și Stelian Bonea,* s'au acordat în 1943—1944 patru premii de câte 8 000 lei următorilor studenți ai Facultății de Drept din Capitală: Nicolae Busuioc, anul I, Ion Băncilă anul II; Maria Săcară, anul III și Iolanda Eminescu, anul IV. Imprejurările n'au permis ca aceste premii să se acorde și în anul următor.

Situația Fondului:

Rentă de Stat nominal 1.065.000; venit anual de	47 600 lei
Din care scăzându-se prelevările cuvenite Academiei și taxa pentru B.N.R.	12 858 »
Rămân . . .	34 742 lei

Propunem acordarea burselor ca și până acum.

Potrivit deciziunilor Comisiunii de burse, nu s'au acordat burse din Fondurile *Carol și Ana Davila* și *N. Rătescu*, din cauza insuficienței veniturilor. Din venitul Fondului *Carol* și *Ana Davila* se vor da burse din trei în trei ani. Bursele Fondului *Rătescu* au fost suspendate pentru o perioadă de timp nedeterminată.

Andrei Rădulescu, Th Capidan, Em. C. Teodorescu.

— Raportul se ia spre cunoștință și se aprobă propunerile Comisiunii pentru majorarea și suspendarea anumitor burse.

D-l ANDREI RĂDULESCU citește *Raportul Comisiunii Fondului Maria Antachi*·

Pentru aducerea la îndeplinire a dispozițiunilor testamentare ale generoasei Maria Antachi, Comisiunea specială a Fondului a luat la timp hotărîri atât pentru anul 1943—44 cât și pentru cel următor 1944—45.

Aceste hotărîri s'au executat precum urmează:

I. *Bursele Elena și Gheorghe M. Vlasto în străinătate:*

1. Din anii trecuți Comisiunea, urmărind specializarea unui medic în studiul Pelagrei, hotărîse, în 1940, instituirea unei burse pentru acest studiu și acel al boalelor de nutriție. Bursierul urma să-și facă specializarea în centrele universitare și medicale din Italia. Bursa s'a scos la concurs și s'a acordat încă din acel an d-lui Dr. I. Nitzulescu. D-sa n'a putut-o însă folosi nici în acel an, nici în cei următori, până în primăvara anului 1943, când a renunțat formal la plecarea în străinătate.

Comisiunea Fondului Antachi stăruind însă în prima ei hotărîre, în ședința amintită dela 24 Mai 1943 a decis din nou să scoată la concurs bursa pentru studiul Pelagrei. Intr'o ședință ulterioară a Comisiunii d-l coleg Dr. M. Ciucă a arătat însă că, din cauza războiului, sunt greutăți de a merge în țările unde se pot face cercetări asupra pelagrei și, la propunerea d-sale, Comisiunea a hotărît ca bursa să fie acordată pentru *studiul patogeniei și etiologiei icterului epidemic* în centrele din Germania și Elveția, unde se puteau face asemenea cercetări. Comisiunea a fixat și valoarea bursei la 150.000 lei și a publicat concurs pe bază de lucrări pentru acordarea ei.

La concurs s'au prezentat doi candidați: 1. D-l Dr. Ion Pavel, Conferențiar la Facultatea de Medicină din București, care a prezentat 6 lucrări referitoare la cercetările pentru care s'a instituit bursa: 2. D-l Dr. Sublocotenent Traian Ștefănescu, care a prezentat lucrarea sa: Hepatita icterigenă epidemică, — teză de doctorat în medicină și chirurgie, susținută în Iunie 1943.

Comisiunea, ținând seama de referatul de specialitate al d-lui coleg Dr. M. Ciucă, a acordat bursa d-lui Dr. Ion Pavel, care a folosit-o în Germania și Elveția, în cursul verii anului 1943, revenind în țară cu rezultate din cele mai mulțumitoare.

2. In toamna anului 1943 se încheiase perioada de timp pentru care d-l Ing. Alexandru Corpaciu obținuse bursa Vlasto pentru studiile de specializare pe care d-sa le întreprinsese, cu sprijinul acestei burse, în domeniul geodeziei, în Germania, anume la Potsdam. Obținută în 1941 pentru un an și prelungită pentru încă un an, ea i-a fost acordată în continuare și pentru anul 1943—44, la cererea bursierului și la propunerea d-lui coleg D. Pompeiu, care într'un referat prezentat plenului, a arătat temeinicia studiilor făcute de d-l Corpaciu și necesitatea prelungirii șederii sale în Germania, pentru a le duce la bun sfârș.t.

Valoarea bursei a fost de 100.000 lei.

Dela bursier, plecat și rămas în Germania din 1943, nu s'a mai primit din primăvara anului 1944 nicio știre

Pentru anul școlar 1944—45, Comisiunea, având în vedere evenimentele de războiu, a suspendat bursele pentru străinătate din acest fond.

II. *Premiile Elena și Gheorghe M. Vlasto.*

In cadrul premiilor ce urmau să se acorde în sesiunea generală din 1944, s'au publicat două premii și anume:

a) Un premiu de 50.000 lei, indivizibil, pentru *opere de pictură*, la concursul căruia s'au înscris pictorii D. Stoica, Paul Molda și Petru Silvestru. Premiul se acordă prin Secțiunea Literară

b) Un premiu de 50.000 lei, de asemenea indivizibil, care urmează a se acorda în acest an prin Secțiunea Istorică Premiul a fost publicat pentru lucrări juridice, de preferință din Istoria *Dreptului românesc*, apărute dela 1 Ianuarie 1939 până la 31 Decemvrie 1943. La concurs s'au înscris trei concurenți

Pentru premiile ce urmează a se acorda în această sesiune s'au pus la concurs următoarele premii:

c) Un premiu de 50.000 lei (indivizibil), pentru *opere de arhitectură*.

La Concursul premiului nu s'a prezentat niciun concurent.

d) Un premiu tot de 50.000 lei, asemenea indivizibil, pentru *lucrări juridice, de preferință din Istoria Dreptului românesc*.

Nici la concursul acestui premiu nu s'a prezentat nicio lucrare.

III. Pentru îngrijirea mormântului defunctei Maria Antachi în cursul anului 1943—44 s'a înscris în buget suma de 15.000 lei. Această sumă a fost majorată la 20.000 lei în anul următor 1944—45

IV Situația fondului este următoarea:

a) Rentă 2 475.000 lei cu un venit de	123.750 lei
b) Din chirii dela imobile, încasări	1 500.000 »
Total . . .	1.623.750 lei

Din totalul acestui venit, după scăderea prelevărilor Academiei, a amortisărilor la împrumutul făcut pentru repararea imobilului și dobânzilor, în sumă de . . . . 1.055.665 lei
rămâne un disponibil de . . . . 568.085 »

Comisiunea face următoarele propuneri pentru întrebuinţarea sumelor disponibile pe exerciţiul bugetar 1945—46:

1 A se acorda două premii în 1946, de câte 50.000 lei fiecare, din care: *a)* un premiu pentru studii juridice tipărite, de preferinţă din istoria Dreptului românesc; *b)* un premiu pentru opere de arhitectură

2 Să se acorde o subvenţie de 200 000 lei în străinătate pentru o misiune ştiinţifică, care să se dea prin Secţiunea ştiinţifică, unui specialist.

Andrei Rădulescu, Em C. Teodorescu, Th Capidan

— Raportul se ia spre cunoştinţă şi se aprobă propunerile Comisiunii.

Tot în legătură cu acordarea burselor şi recrutarea bursierilor, d-l ANDREI RĂDULESCU arată că, din experienţa făcută, cel mai bun mijloc de recrutarea bursierilor nu este concursul, ci recomandarea din partea Comisiilor profesorale

Propune şi se aprobă ca în viitor să se folosească acest mijloc.

D-l ANDREI RĂDULESCU propune să se institue o bursă în străinătate pentru specializare în studiul *Dreptului roman*, anume dela *Fondul I Câmpineanu-Cantemir*.

Bursa s'ar da pentru 3 ani şi s'ar acorda prin concurs între candidaţi dela toate Facultăţile din ţară, ţinut la toamnă în Bucureşti, după modalităţi ce urmează să fie fixate de Secţiunea Istorică.

— Propunerea se aprobă.

La ordinea zilei fiind alegerea delegaţilor titulari şi supleanţi ai Academiei în *Consiliul de Conducere şi Administraţie al Fundaţiunii Elias*, se procedează la votul cu bile şi se constată, la despuierea scrutinului, că din 34 voturi exprimate, d-l C I. Parhon a întrunit 30 voturi, d-l D. Pompeiu 23 voturi şi d-l Th. Capidan 23 voturi şi se proclamă aleşi deoarece au întrunit 2/3 de voturi din numărul membrilor prezenţi

Se repetă votul pentru al patrulea loc şi se alege d-l Mihail Sadoveanu cu 20 de voturi pentru, din 24 exprimate — la a doua votare cerându-se majoritatea simplă, după actul constitutiv al Fundaţiunii.

Procedându-se în acelaşi fel şi pentru alegerea membrilor supleanţi, din 34 de voturi exprimate d-l Gh. Spacu întruneşte 34 voturi, d-l St. Ciobanu 25 de voturi, d-l Gh. Macovei 23 voturi şi d-l N. Bănescu 30 de voturi — şi se declară aleşi.

La ordinea zilei fiind alegerea Biroului Academiei pe 1945—46, se păşeşte la alegerea Preşedintelui Academiei, locul prezidenţial fiind ocupat de d-l Vicepreşedinte C. Rădulescu-Motru.

Se procede la vot secret, cu buletine.

La despoierea scrutinului se constată că numărul votanţilor este de 34, majoritatea ce trebue obţinută pentru a fi ales fiind 18.

— Din numărul de voturi exprimate d-l D. Gusti întruneşte 19 voturi, d-l P. P. Negulescu 14 voturi, d-l D Pompeiu 1 vot

D-l Vicepreședinte C. RĂDULESCU-MOTRU constată că d-l D. Gusti a întrunit majoritatea de voturi cerută de Statute și îl proclamă ales Președinte al Academiei Române pentru anul 1945—46.

D-l Președinte D. GUSTI mulțumește cu recunoștință pentru încrederea ce Academia i-a acordat pentru această alegere și își arată bucuria că prin votul dat Instituțiunea noastră i-a consacrat strădumțele sincere pe care le-a depus în slujba sa în acest an plin de greutăți.

Academia se află în plină efervescență și preînnoire pe diferitele planuri de activitate ale sale, căci în chiar această sesiune generală a votat o seamă de lucrări mai însemnate pentru progresul ei, ca niciodată. Pe planul activității culturale și științifice, pe lângă hotărîrea pentru intensificarea comunicărilor, s'a consacrat ființa noului organism al Consiliului Național de Cercetări Științifice, a cărui funcționare va aduce, fără îndoială, un spor de prestigiu Academiei Române. In ordinea materială, întemeiem cele mai bune speranțe de venituri pe activitatea nouă a Comitetului Bunurilor, nou organ creat tot acum, și pe transformarea clădirii Fundațiunii «Ioan I. Dalles» într'o clădire de rentabilitate, ce va fi un mare izvor de venituri, care va asigura autonomia materială a Academiei. Iată deci un bogat program de lucru pentru Academie, pentru realizarea căruia d-l Președinte declară că va depune întregul său devotament.

Procedându-se și la alegerea Vicepreședinților Academiei pe 1945—46, prin vot secret, cu buletine, — drept rezultat al votului se constată că din 34 de voturi exprimate d-l Andrei Rădulescu întrunește unanimitatea, d-l Gh. Spacu întrunește 27 de voturi și se proclamă aleși; mai întrunesc d-l St. Ciobanu 16 voturi, G. Murnu 10 voturi, Gh. Macovei 7 voturi, Th. Capidan 4 voturi, C Rădulescu-Motru 3 voturi, D. Caracostea 2 voturi.

Se repetă votul pentru alegerea Vicepreședintelui din partea Secțiunii Literare și se constată că d-l St. Ciobanu a întrunit 20 de voturi și se proclamă ales, — mai întrunind d-l Th. Capidan 7 voturi și Gh. Murnu 6 voturi.

D-l ANDREI RĂDULESCU luând cuvântul spre a mulțumi domnilor colegi pentru alegerea sa, arată că este acum a 10-a oară Vicepreședinte, fiind până acum încă de 9 ori. D-sa mulțumește în deosebi acelor domni colegi care au stăruit să primească această însărcinare, date fiind greutățile prin care trece Academia. La mulțumirile sale d-sa adaugă mărturisirea că unanima alegere de astăzi coincide cu ziua de 25 de ani dela alegerea sa ca membru al Academiei Române. Această mărturisire este primită cu aplause.

Sarcina Delegațiunii este foarte grea. Dacă ni s'a dat și am primit-o — zice d-sa — este pentrucă avem convingerea că fiecare domn coleg ne va da spirjinul său. D-sa face apel la toți domnii colegi să-și dea contribuția pentru păstrarea sacrului patrimoniu și pentru înălțarea cât mai sus a Academiei Române.

---

18. *ŞEDINŢA DELA 3 IUNIE 1945*

Preşedinţia d-lui D. GUSTI.

D-l Preşedinte deschide şedinţa cu următoarea *Dare de seamă asupra premiilor Academiei din 1944 şi 1945:*

Impărţirea premiilor acordate de Academia Română în şedinţa solemnă şi publică are o semnificaţie deosebită, fiind închinată propriu zis creaţiei naţionale, în toate domeniile ei, în literatură şi ştiinţă, în muzică pictură, sculptură şi arhitectură, la care se mai adaugă şi faptelor etice, virtuţii.

Este una din îndatoririle de căpetenie a Academiei Române, încă dela începutul existenţei ei, de a face un bilanţ anual al muncii productive desfăşurate în câmpul spiritualităţii superioare româneşti.

Şi cum prestigiul în lume al unei naţiuni atârnă de valoarea acestei spiritual tăţi, este deci evidentă însemnătatea acestei zile academice.

Cercetarea statistică a premierilor Academiei Române pe ultimii doi ani, pe care am a expune, ne obligă la unele observaţii interesante şi concludente.

In toţi anii de după primul războiu mondial s'a constatat de predecesorii mei, cu mare părere de rău, lipsa de concurenţi la premiile Academiei Române.

In aceşti ultimi ani această părere de rău a crescut în aşa măsură, încât justifică caracterizarea pe care stimatul nostru coleg R a c o v i ţ ă a dat-o în anul 1928 când a ocupat scaunul prezidenţial, de *criza premiilor* Academiei Române; deşi nu împărtăşesc părerea exprimată atunci de d-sa că ne-am găsi chiar în faţa «falimentului» premiilor.

Statistica premiilor din ultimii doi ani, ne atrage de sigur atenţia asupra unei situaţii îngrijitoare din punctul de vedere cultural.

Chiar scrierile prezentate la concursul premiilor atât pentru opere publicate, ca şi pentru operele în manuscris, cu subiecte special fixate, scad din ce în ce mai mult, atât ca număr, cât şi ca valoare.

Lipsa cea mai mare, care ia proporţii penibile, se vădeşte mai ales la subiectele date de Academie.

Intr'adevăr din totalul de 105 premii s'au acordat abia 42, din care la concursul pentru opere cu subiecte date, s'au acordat numai două premii.

Iată o situaţie, care, de sigur poate provoca reflecţii îngrijitoare

Nu este locul a face acum o analiză aprofundată a acestei situaţii.

De sigur că împrejurările grele de după primul războiu mondial şi mai ales epoca, pe care am trăit-o în timpul celuia de al doilea războiu mondial, n'au fost de loc prielnice unei normale, senine şi liniştite promoţii spirituale — nu numai la noi, dar pretutindeni.

Aşa că această «criză» a premiilor este propriu zis o expresie a crizei mondiale a culturii, o tristă dovadă a crizei prin care Umanitatea însăşi a trecut în timpul ultimelor trei decenii.

Două uriaşe războaie mondiale cu tot cortegiul lor de distrugeri de valori umane a fost de sigur o imens de grea povară pentru o generaţie.

Academia Română va trebui să cerceteze totuşi cauzele specifice ale unei producţii din ce în ce calitativ mai slabe şi cantitativ mai reduse în România şi să găsească apoi mijloacele şi metodele pentru a stimula şi încuraja energiile spirituale creatoare ale naţiunii.

Căci, slavă Domnului, în această privinţă putem privi cu încredere viitorul culturii noastre naţionale.

Fiindcă, cu toate împrejurările celor două războaie mondiale, creaţia românească, privită în ansamblul ei, se află în plină ascensiune spre realizarea Adevărului, Frumosului şi Binelui.

Această constatare se ilustrează de altfel şi prin valoroasele lucrări premiate astăzi.

Aducem calde felicitări persoanelor distinse de premiile Academiei Române, mai ales că recunoaşterea valorii lucrărilor lor au fost făcute după norme obiective, ceea ce, de sigur, ridică valoarea morală a premiului

Aducem prinosul nostru de recunoştinţă şi slăvim memoria numeroşilor donatori, cari prin generoasele lor donaţiuni au dat posibilitate Academiei Române să-şi poată îndeplini una din importantele ei chemări pentru stimularea şi înălţarea culturii naţionale

Apoi d-l Preşedinte dă pe rând cuvântul d-lor Secretari ai Secţiunilor care cetesc pasajele mai caracteristice din rapoartele despre scrierile prezentate la concursurile premiilor din 1944 şi 1945, premiate

Iată lucrările cărora cele trei Secţiuni şi Comisiunile speciale le-au conferit premiile, precum urmează:

I. *Premii generale, în 1944*

1. *Premiul Năsturel*, de 4.000 lei, s'a acordat d-lui *George D. Florescu*, pentru scrierea « Divanele domneşti din Ţara Românească ». Vol. I (1389—1495), (Bucureşti, 1943), în baza următorului raport al d-lui *Ion Lupaş:*

Cerându-mi-se opinia cu privire la premierea publicaţiunii d-lui Gh Florescu, *Divanele Domneşti din Ţara Românească*, I (1389—1495), Bucureşti, 1943, 373 p , propun să fie luată în considerare publicaţiunea aceasta cu prilejul decernerii premiului, pentru care a fost prezentată.

Autorul dă dovadă, în cuprinsul acestui studiu, de preocupări stăruitoare, sporindu-şi materialul documentar faţă de cel publicat în I-a ediţie (1927) şi tratându-l cu aparatul ştiinţific-critic, de rigoare în asemenea chestiuni, citând exact izvoarele şi indicând colecţiunile, în care se mai află reprodus textul documentelor respective. Cele 155 documente prezentate în ediţiunea II-a (cu 59 mai multe decât în I-a) îmbrăţişează listele martorilor, membri ai divanelor domneşti din zilele lui Mircea cel Bătrân până la sfârşitul lui Vlad Călugărul, însoţite de amănunţite informaţiuni relative la persoanele şi localităţile amintite în textul lor.

O astfel de cercetare amănunţită şi migăloasă merită să fie încurajată din partea Academiei Române.

2. *Marele Premiu C. Hamangiu*, de 100 000 lei (indivizibil) pentru compoziţii muzicale, s'a acordat d-lui *Al. I. Zirra* pentru opera sa muzicală « Alexandru Lăpuşneanu », în baza următorului raport al d-lui *George Enescu:*

Opera lui Alex. I. Zirra « Alexandru Lăpuşneanu » (nu cunosc « Capra cu trei iezi » de acelaşi compozitor) este de un convingător dramatism denotând la autor un instinct teatral cu atât mai remarcabil cu cât Zirra, mi se pare, nu scrisese până la « Lăpuşneanu » decât piese simfonice. Hotărît opera aceasta este cea mai desvoltată şi cea mai reuşită compoziţie a sa, şi apariţia ei înseamnă pentru scena noastră lirică un eveniment din cele mai importante.

Atât lucrarea prin valoarea ei intrinsecă, cât şi compozitorul, aprig şi nobil muncitor, merită pe deplin să fie recompensaţi cu premiul muzical « C. Hamangiu ».

3. *Premiul Asociaţiunii Craiovene*, de 4.000 lei, s'a acordat d-nei *Eleonora Moscu-Filipidescu* pentru scrierea « Şcoala încadrată în vieaţă. Experienţe şi realizări pedagogice » (Craiova, 1943), în baza următorului raport al d-lui *C. Rădulescu-Motru:*

Scrierea d-nei profesoare Eleonora Moscu-Filipidescu este una dintre cele mai valoroase publicaţii pedagogice, apărute în ultimii ani. Ea cuprinde experienţele şi realizările, obţinute de autoare, în timp de şase ani, în şcoala de aplicaţie a Şcoalei Normale dela Măgurele Ilfov, şcoală care aparţine Academiei Române prin testamentul Otteteleşanu. Meritele scrierii au fost de mult recunoscute de autoritatea şcolară, care a recomandat-o prin circulări speciale d-lor membri ai corpului didactic, cum şi de diferiţii recensenţi ai revistelor de specialitate. Prezentând-o la premiul Asociaţiei Craiovene, autoarea doreşte şi o consacrare din partea Academiei Române. Nu este niciun motiv ca să i-o refuzăm.

Scopul urmărit de d-na Eleonora Moscu-Filipidescu se încadrează în curentul şcoalei activiste, şcoală care urmăreşte să scoată la lumină, prin provocarea spontaneităţii naţionale a elevului de şcoală primară, comorile sufleteşti dăruite acestuia de natură. Pentru realizarea acestui scop, autoarea nu se mulţumeşte cu expunerea numai a argumentelor teoretice, produse de propagatorii şcoalei activiste, ci dânsa procedează la experienţe personale în clasele care-i stau la dispoziţie. Prin practica acestor experienţe, are fericirea să ajungă, nu numai la confirmarea argumentelor teoretice, dar şi la corectarea şi completarea a unora dintre ele; aceea ce este rezultatul obişnuit al experienţelor conduse cu pricepere şi cu persistenţă. Astfel semnalăm, în această direcţie, completarea adusă de autoare la cunoscuta metodă Alice Franchetti, cu privire la studiul plantelor şi calendar (*Şcoala încadrată în vieaţă*, p. 173—193) Dar meritul cel mare al autoarei, un merit aproape nici pe departe atins de majoritatea scriitorilor în materie şcolară, este *iscusinţa* cu care dânsa utilizează metodele experimentale Capitolul intitulat: *Invăţământul ocazional şi prin actualităţi în şcoala primară* (*op cit.*, p. 149—172), este în această privinţă un adevărat model, care poate servi încă multă vreme membrilor

corpului didactic primar. Cartea d-nei Moscu-Filipidescu mai are şi avantajul de a face ca experienţele să fie uşor de urmărit prin redarea lor în ilustraţii numeroase şi bine reuşite din punct de vedere tehnic.

In rezumat, scrierea d-nei Eleonora Moscu-Filipidescu, pe lângă meritul de a expune, în mod limpede şi cu o strânsă argumentare logică, teoriile pe care se sprijină cerinţele unei reforme a învăţământului primar, în scopul de a deştepta, în elevii acestuia, dispoziţiile vocaţionale, creatoare şi originale, cerinţe pe care toată lumea pedagogică astăzi le consideră ca legitime, mai are şi meritul de a servi ca o îndrumare practică d-lor membri ai corpului didactic pentru a ajunge cât mai lesne la realizarea reformei dorite. Este o scriere concepută şi executată după metodele preconizate de Pedagogia ştiinţifică modernă, şi care face cinste bibliografiei pedagogice româneşti. In consecinţă o recomand în mod călduros pentru premiul de 4.000 lei al Asociaţiei Craiovene.

4. *Premiul N. Chrissoveloni*, de 2.000 lei, s'a acordat d-lui *George Potra* pentru scrierea «Hanurile bucureştene» (Bucureşti, 1943), în baza următorului raport al d-lui *Virgiliu Drăghiceanu:*

Autorul dă un repertoriu al hanurilor bucureştene, pe baza celor ce a cules din tipărituri şi documente care de multe ori sunt foarte interesante.

Evident că un studiu asupra hanurilor presupune noţiuni arheologice, de care autorul e străin, o mai bună cunoaştere a călătorilor, care ar fi putut da nota pitorească a vieţii acestor hanuri, reproducerea vechilor hărţi bucureştene, pentru fixarea în plan al celor descrise, releveuri de pe hanurile existente, şi fotometrice de pe cele distruse.

Dar şi pentru un repertoriu trebuia o clasare a hanurilor, potrivit cu scopul pentru care ele au fost zidite, ceea ce autorului nu i-a reuşit din cauză că pentru d-sa nu este clară noţiunea de han. Pentru d-sa, han e când un loc de popas şi restaurare, când un intrepozit şi cetate comercială, când un birt, după interpretările ce i l-au dat diferiţi autori.

Asupra originii lor aceeaşi confuzie: când turcească, când genoveză.

De fapt, în Muntenia, şi Oltenia de azi, hanul e cea ce este cârciuma în Moldova (cuvânt provenit pare dela Ruteni). La han se face popasul, se bea, se face hora, se cumpără mărunţişuri, se adună satul la sărbători.

In vechime avea, la început, înţelesul de popas călătorilor şi mărfurilor pe marile drumuri, Românii dela Munte le ziceau mănecíuri, în Transilvania făgădăuri Opririle la drumurile poştei se numeau menziluri (cuvânt arab manzil). Aci locuia şeful poştei într'o colibă plină de fum, în care fierbea ceaunul cu mămăligă — şi în care se putea adăposti şi călătorul. Poposirea se făcea la Han, o instituţie pur tătărească, care a contribuit la înfiinţarea tuturor hotelurilor medievale. Hanurile ordei Nogai erau vestite în lumea întreagă. Cantemir ne spune că Tătarii erau cei mai buni organizatori de drumuri şi cei mai siguri cunoscători. Ei păstrau hărţi încă din timpul marilor lor invazii, iar până la mijlocul veacului al XIX-lea, Tătarii erau curierii agenţilor noştri consulari şi voi-

vozilor noştri, pe când pentru comunicările interne se foloseau lipcanii. Astfel că Tătar era sinonim cu curier.

Popasurile se mai făceau la conacurile boiereşti, şi la arhondaricurile mânăstirilor. Pisania Mânăstirii Codrenii, aşezată pe marele drum Obileşti—Arbanaşi—Constantinopole prescrie regulile pentru buna ospitalitate cuvenită tuturor drumeţilor; actele mânăstirilor noastre adresate departamentului mânăstiresc conţin cantităţile de icre negre, cafea, zahăr şi altele, oferite celor ospătaţi.

Marile moşii boiereşti aveau toate hanurile lor, în care se desfăceau în special vinurile şi ţuica produse pe ele, şi în care se putea poposi şi ospăta noaptea. Am găsit în Moldova de Sus, pe marile drumuri, ruinele câtorva din aceste hanuri, adevărate caravan-sarai (casa caravanelor) alcătuite dintr'o curte închisă cu ziduri, având pe o latură casa hangiului, pe alta adăpostul hambarelor iar în faţă imensa poartă, în care căruţele, cărăuşii, atelajele, mărfurile se adăposteau împreună Şi la Târgovişte, se păstrează până azi Hanul Pitiş şi Hanul Galben. In cel dintâi până la finele veacului trecut, până a nu se face Cercul Militar, se dedeau şi balurile protipendadei spre marele dezastru al scumpelor toalete ale doamnelor ce se întorceau cu ele pătate de cerniala şi vopseaua, proaspăt dată asupra duşumelelor.

Aceste hanuri sunt premergătoare hotelurilor de azi şi corespund vechilor *auberges* din Franţa, *albergo* din Italia sau *Fonda* şi *Casa de Huespedes* din Spania. In vechiul cartier al Barcelonei am locuit într'o astfel de casă compusă dintr'o curte interioară (specificul patio al caselor spaniole), pentru caravane, înconjurată de zidurile încăperilor ce dau pe trei rânduri de coridoare suprapuse prin care se făcea comunicaţia camerelor la cele trei etaje. De asemenea la Sevila.

Până în 1837, în Bucureşti, când ne vizita Demidof cu nenumărata sa suită nu existau decât hanuri. Intr'un astfel de caravan-sarail adăpostită fiind suita lui Demidof şi găsindu-l respingător, de abia se găsi un adăpost la un Italian, pe un pat improvizat pe paie; însuşi Demidof, întâmpinat de aghiotanţii princiari, de abia găsi un adăpost în clubul boierimii, într'o cameră ce dedea de-a-dreptul în culisele actriţelor unui teatru (poate filarmonica), pe când pentru paza echipajelor cu bagaje trebui adusă o gardă militară contra ţigănimii ce umpluse curtea şi începuse cercetarea bagajelor.

Primul hotel apare la aceeaşi epocă în Iaşi; Hotel *de Russie*, unde trase Demidof, o clădire nouă şi destul de importantă, dar şi aci lipsa oricărui confort, chiar pentru dineul ce el îl dete Domnitorului, iată o atmosferă de « strălucită mizerie » în care numai epoletele şi fireturile suitelor dedeau un lustru de palat părăsit acestei clădiri, el nu-şi găsi pentru a putea dormi decât câteva biliarde sau paie aşternute pe jos pentru el şi suită. De altfel lipsa paturilor se simţea şi în Rusia, călătorii erau obişnuiţi acolo a-şi transporta paturile în vehiculele cu care călătoreau.

Cu totul altfel petrecu Demidof, în drum spre Iaşi, la boierul Niculescu din R.-Sărat, unde admiră casa zidită în stil italian, cu picturile

saloanelor, verandele și pergolele, același boier despre care Ghica în descrierea unui bal la Curte în 1837 ne spune că din cele două orchestre ce înveseleau balul dat de Principe în casa Romaniti (Ministerul de Finanțe) una era a Goleștilor iar alta a acestui Niculescu. Șeful acestui taraf era maestrul de bon-ton pentru întreg tineretul boieresc Am vizitat ambele aceste case și mă mir că până azi nu s'a luat nicio măsură — pentru păstrare — în scop cultural a ambelor case. In parantez notez că tavanele admirate de Ghika în casa Romaneti există până azi în Cabinetul Ministrului și trebuesc cercetați păreții marmoreeani descriși de Ghika; aci a fost rezidența temporară a lui Alexandru Ghika-Vodă până la repararea boltei prăbușite din propriul său palat din Calea Victoriei.

Primul hotel occidental din București, a fost Hotelul Londra, de care vorbește Lassalle, o clădire mare din vremea Unirii și pe frontonul căreia era un ecusson în care două fete își dau mâna sub o căciulă dorobănțească.

In împrejurările tragice în care scriu — după distrugerea casei mele prin bombardament — neavând cartea d-lui Potra la îndemână, nu pot face lista hanurilor premergătoare hotelurilor, decât din memorie:

Hanurile lui Manuc, Roșiu, Goleștilor, din capul podului Mogoșoaiei trebuesc trecute în această categorie.

Și hanul Sf. Gheorghe, metohul Patriarhiei, trebue considerat ca o desvoltare a arhondaricului acelui metoh într'un han de călători; în adevăr deși documentele vorbesc de un han, totuși pisania de piatră, de fondare nu vorbește, decât de zidirea împrejmuirii curții bisericii și de chilii, construite cu un cat de Dragomanul Panaiotachis Nicossios și terminat cu un al doilea cat de Brâncoveanu. Și hanul Stavropoleos, construit de un egumen străin, fără de enorie și venituri, fu un han de călători; biserica fu construită după zidirea hanului.

O a doua categorie de hanuri provine din nevoia hospitalizării bolnavilor, săracilor sau rugătorilor la icoane vestite prin minunea lor (citate de Sulzer). Cea mai veche încercare cunoscută e a Doamnei Bălașa, soția lui Constantin Șerban Basarab-Voivod, care ridică la Biserica Sf. Vineri din Târgoviște o casă păstrată până azi « pentru săracii ce scap la Biserică ». Un izvor de apă tămăduitoare, o icoană făcătoare de minuni, a Sfintei Paraschiva atrăgeau până mai deunăzi bolnavii veniți pentru mântuire. Singurele medicamente erau rugăciunile, și ochii, picioarele, mâinile de argint lucrate, aflate în altar, care se aplicau pe părțile bolnave corespunzătoare ale corpului. La Biserica Domnească din Curtea de Argeș se află o altă casă pentru nebuni aduși spre vindecare la Sf. Filofteia.

In acest sens trebuesc interpretate Hanul Colții, degenerat mai apoi într'un han adevărat, pentru ca din veniturile lui să se întrețină spitalul propriu zis; Hanul Sărindarului unde faimoasa icoană a Maicii Domnului aduce atâta venit Egumenului grec, om de lume, mare jucător de cărți, care pierdea surâzând în societatea agenților consulari străini, zeci de ducați pe seară, consolându-se față de ei că îndurarea Maicii Domnului este mare pentru el și nu-i va seca izvorul, intră în aceeași categorie.

O a treia categorie de hanuri sunt intrepozitele, depozitele de en gros. Intr'un oraş ca Bucureştii vechi, cu foarte puţine prăvălii de zid, bolţile, numite de aceea, bolţi, şi cu majoritatea lor din lemn construite, de embaticari, pe pământuri străine « cu lemnele lor », veşnic ameninţate de foc şi de distrugere, mărfurile aduse trebuiau depozitate de angrosişti. In acest sens se întemeiază hanurile Şerban-Vodă, Constantin-Vodă, Filaret, Hanul Sf. Ion. Ele împreună cu mânăstirile formau una din caracteristicile arhitectonice ale Bucureştilor, cum ne spune Sulzer.

Cel mai important era Hanul Şerban-Vodă ale cărui fotografii interioare şi exterioare le dă Damé. O imensă curte cu ziduri înalte oarbe spre străzi, de jur împrejur chilii boltite, pe un cat, cu colonadă de zid, aflate în proastă stare la finele veacului al XVIII-lea.

O altă categorie de Hanuri sunt bezestenele sau mai exact bezestanele (un conglomerat de prăvălii dispuse într'o curte sub intendenţa unui Hangiu, asemănător bazarelor turceşti).

Singurul han de acest fel ce mai există şi care ar trebui conservat pentru pitorescul lui, sub auspiciile Camerei de Comerţ, care ar putea transporta aci Muzeul Camerei de Comerţ, printre care mostrele comerciale luate odiniaori de d-l Furnică dela Casa Hagi Pop din Sibiu, este Hanul cu Tei, numit în actul de fondare bezesten. Deşi modificat pe la 1850, şi cu transformări ce calcă actul de fondare, el păstrează intacte bolţile în unele părţi, şi poarta de Nord cu inscripţia anului şi iniţialele celor doi asociaţi. Actele pe care d-l Potra a reuşit să le descopere sunt de cea mai mare importanţă pentru înţelegerea celorlalte hanuri care toate azi sunt dispărute.

In aceeaşi categorie trebue pus bezestanul Gabrovenilor, al neguţătorilor din Gabrova, şi hanul vecin din dosul Bisericii Sf. Niculae-Şelari, dărâmat acum câţiva ani. In ultimul timp exista, sub forma unei sale de restaurant, după ce se dărâmaseră pereţii despărţitori ai prăvăliilor. Interesanta clădire se distingea printr'o colonadă de piatră minunată ce înconjura ca un peristil întreaga clădire. Coloanele acestei colonade au fost întrebuinţate în faţada blocului ridicat acolo şi într'un chiostro interior, în acelaşi bloc.

Şi Hanul Zlătari, pe care le-am apucat prin 1895, sub înfăţişarea unei transformări suferite pe la 1850, era tot un bezestan al zarafilor şi bijutierilor, de aceea şi poartă numele de zlătari. De altfel în Sofia am găsit o uliţă întreagă a zlătarilor, cari lucrau la foale cu cărbuni, pe nicovale, minunate lucrări de argintărie.

Un han turcesc-bezestan, foarte interesant am găsit la Üsküb în Macedonia; o mică curte închisă cu zidurile prăvăliilor, dispuse în două caturi, şi încinsă de două rânduri de colonade suprapuse desemnând în jurul curţii un pentagon. Un han intrepozit trebue să fi fost faimosul Fondaco dei Turchi din Veneţia.

Cred că trebue să aduc şi câteva rectificări ce mi le-a sugerat lectura cărţii d-lui Potra.

Hanul Creţulescu nu a existat. In actele citate de autor şi d-l Vârtosul în « Palatul Regal », e vorba numai de o casă în care egumenul dela Biserica Creţulescu desfăcea vinul bisericii. Clădirea azi dărâmată, fără de niciun interes, data de prin 1850, ca şi împodobirea ei, ulterioară, într'o ornamentaţie barbară

Hanul Bossel era un hotel, nu pe locul ziarului L'Indépendence Roumaine ci pe locul Hotelului Continental, unde făcea corp cu Hotelul Hugues, Papazoglu notează într'o schiţă, şi sala faimoasă, unde în 1870, s'a dat banchetul coloniei germane după înfrângerea Franţei, ceea ce provocă turburări politice în Bucureşti.

Termenul de parmalâc întrebuinţat impropriu de autor pentru colonadele sau stâlpii pridvoarelor sau coridoarelor, trebue înlăturat. Parmalâc e balustrada scărilor, coridoarelor.

Făcând aceste însemnări lămuritoare pentru o mai bună înţelegere a celor tratate de autor nu am avut de loc intenţia de a micşora meritul ostenelilor sale. Cred că d-sa este îndreptăţit a fi recompensat prin premiul la care lucrarea e propusă

In 1945:

5. *Marele Premiu Năsturel*, de 12 000 lei, s'a acordat d-rei *Galia Henegariu* pentru romanul « Alexă a'Boldaşului » (Bucureşti 1944), în baza următorului raport al d-lui *D. Caracostea:*

Unul din fenomenele cele mai interesante din vieaţa Ardelenilor din a doua jumătate a sec. XIX-lea este truda păturilor rurale româneşti de a se înălţa dela plugărit şi păstorit la forme proprii burgheziei: industrie, negoţ şi funcţiuni în stat. Fireşte, procesul acesta nu se mărgineşte numai la Ardeal, ci se întinde pe întreg cuprinsul ţării. Şi nu se mărgineşte numai la pătura sătenilor, ci, într'un sens mai larg, cuprinde toate păturile sociale. Preotul, funcţionarul, moşierul, proprietarul urban tind să se înalţe prin odraslele lor la forme de vieaţă orăşenească mai înalte şi mai în vază. In Ardeal însă procesul vast al luptei pentru crearea unei burghezii româneşti, e marcat printr'o încordare deosebită.

In literatura noastră, prefacerile acestea au găsit uneori răsunet. Mai ales a fost zugrăvit tipul arivistului care se ridică pe ruina boierului. Dar ne lipseşte o creaţiune care să zugrăvească normala înfiripare a celui care din sătean devine treptat negustor sau industriaş, fără ca ascensiunea să fie pătată prin acte de înşelăciune, hrăpire, etc. Şi totuşi, societatea noastră oferă destule exemplare de fii de săteni, care s'au învrednicit să se înalţe prin jertfa părinţilor şi propria lor muncă la cele mai înalte locuri în vieaţa economică şi intelectuală a ţării. Dar procesul acesta nu şi-a găsit expresie în literatura noastră N'am văzut nici pe tânărul care se strădueşte în luptă dreaptă, nici pe bătrânul care, devenit octogenar, priveşte cu mândrie de subt stufoasele-i sprâncene cărunte ascensiunea continuă a vieţii lui şi a urmaşilor. De altă parte, nici aspectul tragic al nenumăratelor odrasle ţărăneşti care au căzut în lupta aceasta de înălţare

n'a fost deajuns de conturat. Sfera cea mai largă a fost aceea lacrimogenă delimitată dela început de A. Vlahuță prin titlul « Din durerile lumii ».

O dificultate explică în parte această deficiență a literaturii noastre. Se cerea o cunoaștere adâncă, obiectivă a celor două straturi sociale: cel de unde pleacă eroul și cel orășenesc în care ajunge. Se mai cerea și o răspicată atitudine de înțelegere a plusului adus în vieața socială de formele nouă. In sfârșit, se mai cerea sentimentul că orice adevărată și trainică selecțiune umană implică însușiri alese dovedite prin grea luptă dreaptă.

Deși general-românesc, procesul acesta social ia forme felurite potrivit structurii deosebitelor provincii. In Ardeal, unde mediul orășenesc era zăvorît, se cerea feciorului satelor însușiri excepționale de muncă și de adaptare. Iar forma etnic eterogenă a orașelor ardelene punea probleme unei burghezii românești limitate la nevoile comunității românești. Depășirea cercului acesta de fier cerea însușiri cu totul excepționale. De aici greutatea de a făuri eroi ai muncii cari să se înalțe mai presus de concurența organizată a breslelor străine.

Un fenomen atât de complex nu-și poate găsi exprimare mai adecvată decât în roman, care este forma cea mai potrivită unei largi desvoltări, bogată în episoade.

Nu cunosc pe autorul romanului *Alexă a'Boldașului* și nu știu dacă a mai publicat ceva, sau dacă debutează acum. Fapt este că ne aflăm în fața unei lucrări vrednice de toată atenția. Respirația largă a acestui volum și toate amănuntele, precum și finalul ne fac să întrezărim o frescă mai largă, din care ni se înfățișează aici numai începutul

Cea mai mare parte a acțiunii se desfășoară în jurul comunei Lancrăm din Jud Alba, în apropiere de Sebeș. Dar suntem departe de romanele pur rurale Adânc rădăcinați în vieața acestui sat, eroii: Nicolae Boldașul și fiul său Alexă sunt treptat aduși în contact cu vieața mai largă a orașelor, pe care n'o privesc dușmănos, oricât de neprielnică le este. Și acest orizont este la rândul lui lărgit cu acel al situației neamului atât din Ardeal cât și din Vechiul Regat. In plus, necontenit aspecte din vieața industriașilor și negustorilor străini din Sebeșul apropiat, din Sibii, etc.

A face dintr'o familie de fruntași ai satului acesta un centru din care să privim destinul și frământările Ardealului, ale vechii monarhii austro-ungare și ale Regatului român, și a considera toate acestea nu teoretice și nici sentimental, ci din organicitatea celulei primitive a familiei și a religiei, totul fiind dominat de primatul muncii, iată o atitudine puțin comună în creațiunile noastre literare. Pe seva locală se altoiește totul Numai cine este temeinic așezat pe pământul natal poate să-și înalțe privirile spre zările largi ale cerului și ale istoriei. Totul este văzut din unghiul celui care a primit în anii lui de formațiune cutele neșterse ale firii locale.

O primă caracteristică a acestui roman este seva locală a graiului său: vorbirea dialectală a persoanelor. Fără aceasta, nu ni s'ar întruchipa atât de viu firea lor. Astfel dialogul are adesea un farmec deosebit. Iar oglindirea mediului orășenesc în cel sătesc dobândește un timbru propriu.

Descrierea cuprinsului ne-ar duce aici prea departe, mai ales că sunt jalonate trei generații: dela tatăl boldașului până la Alexă care, după ce devine calfă tipograf, pornește ca drumeț să cunoscă lumea. Cu această pornire în lumea largă a tânărului de 16 ani se încheie romanul.

In cadrul acesta este zugrăvită o îndoită desvoltare. Una înfățișează caracterul întreprinzător, ager, prevăzător al Boldașului care se ridică treptat economic. Nu este aici trepidația americană de tipul celei zugrăvite de *Sinclair Lewis* în romanul *Babbitt*. Și mai puțin acea robie a omului prins în vârtejul întreprinderilor din angrenajul cărora ar vrea, zădarnic, să se libereze. Dimpotrivă, este vieața de muncă a celui care vede nevoia pe care trebue s'o îndestuleze nu numai pentru el, dar și pentru cei din jurul său. De aici voia bună care întovărășește pe erou în tot ce face. Și în unirea dintre el și modesta, harnica, devotată soție și mamă, Safta, închinată gospodăriei și familiei grele, stă chezășia izbândei. Originalitatea romanului vine și din faptul că totul este străbătut de cultul muncii. Este aici o trăsătură ardeleană care, purceasă dela Slavici și trecând pe la Agârbiceanu, își găsește în acest roman o surprinzătoare înfățișare.

Privit compozițional, romanul nu este centrat în jurul unei intrigi care să meargă spre o deslegare culminantă. Și nici episoadele n'au desvoltarea compoziției didactice de grupare a materialului în capitole. Tehnica povestirii este asemănătoare undelor unui râu care, în curgerea și sclipirea lor, oglindesc fragmente ale peizajului interior și exterior. Interesul sporește din momentul când Boldașul începe să caute un meșteșug pentru fiul său. Perindările pe la deosebiți meșteri străini, apoi la Bucureşti și la Blaj, sunt făcute să lumineze structura morală a boldașului și nu mai puțin ceva din firea acestui copil neobișnuit care este fiul său.

Ritmica luptei dintre oraș și sat dobândește dramatism prin desamăgirile orășenești, urmate de tot atâtea întoarceri acasă. La fel, oscilările adolescentului Alexă între felurite chemări. Iată, de pildă, ispita dragostei de proprietatea pământului. Privind de pe o culme peizajul și împrejurimile Lancrămului, Alexa, încetul cu încetul, își înjghebă în închipuire o gospodărie de fruntaș:

La început, fu cât se poate de cumpătat: îi ajungeau zece jugăre de lot mai ridicat pentru semănatul grânelor și alte zece de luncă, pentru o zidire, cu grajduri, cotețe, grădină și toate cele trebuincioase.

Aceste vise atât de tare săpate în cenușiul micuțului său creier, aproape că nu-i mai dădeau răgaz să învețe pentru școală. Le rânduia în fiecare zi, trăgându-le de colo în colo, schimbându-le și desăvârșindu-le în tăcere, neîndrăsnind să facă o însemnare pe hârtie, de teamă să nu-i pătrundă cineva taina și să i-o fure.

Această moșie începu să-i dea griji din ce în ce mai mari.

« Íñí mai trăbă pământ de ghie », făcea el necăjit.

« Ba íñí mai trăbă și de fânaț ! ».

« N'am făcut bine groapa de gunoiu, o torn în ciment, ca tata ! ».

« Mai zădesc on grajd pentru cai ! ».

« Fac trı coteţă: unu' pentru găini, altu' pentru curci şi altu' pentru raţă şı gâşte, zău, ie! ...şı aşa, împıngând închıpuirea, se trezi că-i cuprınde moşıa tot locul dıntre Coastă şı Râu'Mare ».

Dar într'o zi, fiınd surprıns de o furtună şı nevoıt să rămâıe noaptea la deal, are înc'odată prılej să vadă omenia sătenilor nevoıaşı. Aceasta îl trezeşte din ispıta de a stăpânı:

« In tot drumul, văzu oamenıı harnıci mergând să-şi lucreze neobosıţı bucăţica de pământ, şı copılul se scutură dın vısare.

Cum de'ndrăsnıse cu închıpuırea sa nebunească să desmoştenească atâţia Români de loturile lor şı să-şi facă moşie întinsă de nemeş!

Cum de nu se gândıse la neomenescul faptuluı?

Va să zıcă, el să se bucure de toată bogăţia, iar oamenii cu suflet aşa de bun, cum sunt cei doı pândari, să n'aıbă nicıo palmă de loc!

Incet, încet, mıcuţul se înroşi tot şi lăsă ochi 'n jos.

« Doamne, iartă-mă! » se rugă el în suflet.

« Maı bıne şi faın îı să-ńı aleg on meşteşug. Mă fac măsar ori covaciu », hotărî copılul înseninându-se 'n cuget.

Lıberat astfel, prin simpatia faţă de cei sımplı şi buni, tânărul nu va maı căuta pârghıa vieţıı în ınstınctul proprıetăţıi, cı în muncă. După ce încearcă pe rând felurıte meserıi, izbuteşte să ıntre ucenic în breasla tıpografıeı la un Sas bătrân şi nevoıaş, de care se leagă treptat. Până şi în somn, ucenıcul îşı înfrăţea sufletul cu literele tiparnıţei: zâmbea fericit « soldaţilor » de plumb şı conversa cu eı. Indrăgind meserıa, visul său este să şı-o însuşească deplın şi să aibă maı târzıu o tipografıe proprıe. (Pagınile 415—419, ar fi de citat).

Volumul se încheıe cu « botezul » de calfă şı plecarea tânărului spre ţări străine, cum este datına învăţăceilor de nădejde. La gară, ultimele cuvinte ale tatăluı sunt:

« — Alexă, tu ıeşti ăl dıntâi meşteşugar dın sat, care porneşte în lume. Să nu-mi faci neamu' şi numele nost' de ruşine. Stărue să hii ăl dıntâı din a'tăı şı nıcicân' urma altora! Uı, ia aici cınci zloţi de drum ».

Şı prıma oară tânărul a zărıt lacrımı în ochiı vultureştı ai părintelui, prin truda căruia ı se deschıdea acum lumea largă.

Spre ce destın? Se va vedea dın volumele următoare, neanunţate, dar pe care le presimţım, căcı romanul face impresıa că începe o mare frescă.

Intrăm astfel în domenıul gıngaş al previzıbılıtăţıı lıterare. Dintr'unele trăsăturı proeminente, putem întrezărı ceva dın creativıtatea pagınelor vııtoare. Relevez două trăsăturı.

In mare parte, interesul volumului stă în caracterul etnografıc al lucrurılor şı oamenılor. Paralel cu acesta, Alexă este de o fıınţă cu Boldaşul: pe cât de ıubitor al satuluı, pe atât de primıtor de forme nouă, când acestea îşı dovedesc îndreptăţirea de a fı împământenıte. Să observe cıneva cum procedează Boldaşul faţă de costumul sătesc. Pentru un sămănătorıst înlocuırea — fıe şı parţıală — a portului îndatınat este o urgıe. Dar Boldaşul nostru fusese cel dıntâı care îmbrăcase « răcolul negru ». Şi zımbea

mulțumit când vedea că, după ce tot satul râsese de el, începeau acum încet-încet să-l imite. Mai semnificativă este atitudinea lui față de partea absurdă a îmbrăcămintei femeiești. Interzice nevestei să-și încarce părul cât banița, ca să se deosebească de portul fetelor. « Peşte-on an n'o să mai meargă decât babele cu afurisitele astea de plete străine ». gândea Boldașul.

Firea aceasta, de o parte rădăcinată adânc în satul natal, de alta deschisă înnoirilor, trăiește și în tânărul Alexă Ca simptom pentru firea lui, mai relevez și întipărirea deosebită pe care i-a lăsat-o *Odiseea*.

Nu poate fi o întâmplare că, din toate lecturile copilăriei, aceasta anume i-a vorbit mai mult. Iată cum transpune copilul viziunea antică în lumea Lancrămului. « Fiind acum pe întâia gimnazială, Alexă învăță istoria veche și îl copleși povestirea Odiseei, pe care o sorbise întâmplare cu întâmplare.

Incepe să caute, printre semeni, chipurile vitejilor săi. In zadar se uită însă la negustorii și meseriașii orășelului, căci pe fețele acestora, muncile grele sau îmbuibarea lăsaseră brazde adânci și răsfirate. Numai în sat putea găsi trăsăturile adevărate ale idolilor săi

Trăsătura aceasta cade imediat înainte de ispita mai sus citată de a deveni stăpân pe pământ și de hotărîrea băiatului de a-și alege un meșteșug. Ne aflăm deci într'un moment de relevanță deosebită. Pentru previzibilitatea operei viitoare, această preferință a băiatului este de ținut în seamă. Imaginea lui Odiseus este tipică pentru spiritul apusean, întreprinzător, isteț, măsurat și realist, în opoziție cu resemnarea orientalului rural. Și tot atât de mult Odiseus reprezintă alipirea de satul natal, reîntoarcerea la el, ca la un liman.

Intrezărim că aici sunt cele două mari planuri rezonanță pentru desfășurarea volumelor conținute virtual în cel apărut până acum. In previzibilitate, nu poate fi vorba de a compara valori, ci de a descifra din configurația debuturilor anumite destine literare în ascendența spre împlinirile viitoare.

Privit în bloc, romanul românesc a stat prea mult subt semnul resemnării și al destrămării. Aspectul acesta nu surprinde când îți dai seama că romanul s'a desvoltat la noi mai ales subt constelația romanului francez care, dela Flaubert stăruește în zugrăvirea proceselor destrămării. Aceasta în opoziție cu romanul bolzacian bogat în caractere de afirmare energică.

Inafară de destrămare, romanul românesc mai are predilecție pentru tipurile de arivişti care se înalță pe ruina celor slabi și resemnați.

Am amintit acestea pentrucă romanul ardelean de care ne ocupăm are un alt orizont social, cu atât mai interesant cu cât caracterul gospodăresc ardelean este aici organic înfrățit cu nevoia de forme nouă de vieață. Este vorba de elita celor care, rădăcinați în satul natal, se îndreaptă spre marile experiențe și cuceriri ale vieții moderne.

Și pentrucă este vorba de previzibilitate, dintre multiplele întâmplări ale copilului acesta neobișnuit, amintesc o prezicere. Ajutând odată pe o biată țigancă, aceasta îi prinde mâna și-i ghicește.

« Drumu' tău îi pe două cărări, ori n'o să iese nimica de tine, dacă rămâi une ieşti; dar dacă iei drumu' lung, ăi ave o vieaţă nu ca mulţi, şi-îi deveni om mare; da puţâni or şti asta până la apusu' vieţii tale »

La sfârşitul volumului, eroul pleca în lumea largă. Nu ştim pe ce meleaguri va străbate admiratorul Odiseei Dar multe semne arată că ne aflăm în faţa unui destin literar excepţional. Deşi sunt în debutul acesta şi destule aspecte care ar putea deştepta îndoiala: linii de prisos, apoi elemente discursive şi câteodată prea multă înclinare spre pilde etice, — totuşi atari vălurele sunt luate de curentul povestirii, cum corpurile străine dispar în oglindirea totală a râului.

Din toate cele arătate, rezultă că ne aflăm în faţa unui excepţional debut. Mai ales în atari cazuri Academia Română se cuvine să opună un hotărît cuvânt de valorificare Iată de ce propun premiarea romanului acesta şi pentru ceea ce ne-a dat, şi în credinţa că aşteptările noastre nu vor fi desminţite.

1 Mai 1945

II. *Premiile Secţiunii Literare.*

In 1944:

6. *Premiul Statului Eliade Rădulescu*, de 50.000 lei, s'a acordat următorilor concurenţi:

30.000 lei d-lui *M. Beniuc* pentru volumul său de « Poezii », în baza următorului raport al d-lui *D. Caracostea*·

Poetul M. Beniuc a dat în 1943 a treia culegere a sa, întitulată *Poezii*. Pentru a-i fixa valoarea, vom încadra-o în creaţiunea lui anterioară.

Prima culegere, întitulată *Cântece de pierzanie*, se deschidea printr'o ars poetica întitulată *Cu Dumnezeu la cot*, străbătută de un tineresc elan titanic, dintre acelea care înfruntă orice altă normă decât vieaţa care cere să fie exprimată. Poziţia poetului faţă de destinul său creator se mai vede şi din alte aspecte ale volumului, bunăoară din această a doua poezie, *Intrare*, şi ca o directă mărturisire de credinţă:

Ca ţăranul printre snopi de grâu,
Voiu intra masiv şi greu în vreme,
Cu un car cât dealul de poeme,
Murmurând o doină trist, molâu.

Imaginea aceasta, cât şi cuvântul care încheie strofa, au întipărirea populară a celui care a copilărit în sat, va rămânea pururea stăpânit de substanţa imaginilor şi a expresiei poporane, netemându-se de aspectele neaoşe, chiar atunci când ele n'au fost încă încetăţenite în limbajul poeziei. Cine a trăit satisfacţia ţăranului care îşi încarcă *masiv şi greu* carul recoltei, va gusta întreaga savoare a imaginei. Unui poet deprins numai cu armonia clasică, următoarea strofă din aceeaşi poezie ar putea să-i

sune supărător, nu însă și celui care, pe lângă armonic, este însetat și de caracteristic:

Dacă eu sunt mulţumit sau nu,
Nu e treabă s'o discut în rime
Ce sunt eu? Sămânţă din mulţime
Ce crescu atâta cât putu.

Acest loc larg făcut expresiei populare nu-l duce pe poet la superstiția purismului neaoș. Neologismul, fie recepționat sau nu, apare pe paleta lui, uneori strigător prin context

Rădăcinarea în substanța solului natal este una din teoriile poetului. Amintesc: *La Sebiș ori în altă parte*, *Tovarășii copilăriei*, *Aicea printre Ardeleni*.

Unele din cele mai izbutite poezii ale acestui debut depășesc vibrațiunea lirică directă, înfrățind simțirea lui socială cu imagini poporane atât de pline de tâlc, încât devin largi simboluri Aleg *Ursul românesc*. A-l da fragmentar, ar însemna să-i stric rotunzirea:

Oraşul râde şi petrece,
Hueşte 'n chihot, urlă strada,
Boierul dă un leu, când trece
Prin faţa lui, jucând parada!
Dansează ursul românesc!

Prin nas i-au petrecut verigă,
Şi tot mai mormăe urîtul,
Mai mormăe, dar nu prea strigă,
Că-i trage cu veriga rîtul!
Dansează ursul românesc

E mare ridicată 'n labe
Şi blândă fiara fioroasă.
Prin blană-i numeri coaste slabe
Dar nu se lasă, nu se lasă:
Dansează ursul românesc!

De două mii de ani dansează,
L-au prins de mic în miez de codru,
Hei! codru ăla-l tot visează
Dar să mai scape nu e modru:
Dansează ursul românesc

Oraşul râde şi petrece,
Hueşte 'n chihot, urlă strada,
Boierul dă un leu, când trece
Prin faţa lui jucând parada·
Dansează ursul românesc!

Poezia aceasta arată că, după Aron Cotruș, lirica socială a Ardealului se înălța spre orizonturi nouă. Iar ca mijloace expresive, mai arată ceva: de pe acum se desenează o prețioasă formă de artă: vietatea devine simbolul unui fel de a fi, unui întreg complex omenesc. Dacă în trecut arta fabuliștilor punea tâlc didactic în zugrăvirea animalelor, o formă deosebită de artă își așteaptă poetul: animalul, cu dramatismul care stă virtual în

juru-i, poate deveni un excepțional simbol de viziune lirică, având neașteptate planuri de rezonanță.

Pilda lui Edgar Poe din *Corbul*.

Din punctul de vedere al previzibilității literare, poezia *Ursul românesc* arăta posibilități nouă de expresie în lirica tânărului poet.

E cu atât mai remarcabilă această formă de artă cu cât stă în contrast cu cele mai multe pagini ale debutului, în care adesea momentul biografic și accentul oratoric ies prea mult la iveală. Dar alături de atari supărătoare aspecte, prima culegere oferea calități din care un cunoscător ar fi putut întrezări împlinirile viitoare Iată bunăoară această formă a pornelii tinerești: *Cu sanie fără clopoței*, paralelism de imagini care tind să se desfacă de vibrațiunea directă, lucrul căutând să devină simbol, altă formă anunțătoare de originale creațiuni.

Cine este dominat de un sentiment puternic, transfigurează lucrurile potrivit simțirii sale. Fie direct, prin propria experiență, fie indirect, prin atmosfera literară creată de ceea ce s'a numit *Neue Sachlichkeit*, M. Beniuc a simțit bogatele resurse care ne stau la îndemână în lucruri și unelte ca purtătoare de semnificații. Iată, de pildă, poezia *Intoarcerea mea*. Este înapoierea în sat a celui ce se întoarnă pe meleagurile sale, înfrânt. Stângăcia de expresie a paralelismului dintre destinul celui biruit în luptă și căruța ruinată ce scârțâe la înapoierea acasă, pe drumuri pietroase derăpănate, nu ne împiedecă de a descifra din debutantul de atunc pe scriitorul în stare să-și întipărească simțirea într'o imagine sintetică. Să apropie cineva avântata întoarcere dintre străini a lui Alecsandri de aceasta, plină de asperități și de ritmuri frânte, și va descifra două forme de artă, două epoci și două destine.

Majoritatea poeziilor debutului ar părea că indică un poet mărginit la impresii de moment. Dar volumul se încheie cu o poezie care arată posibilitatea unui sbor mai larg. Ca o sinteză lirică a substanței primului volum, avem poezia *Cele trei corăbii*. Dela antica imagine, vasul statului, până la luntrea sfărâmată a romanticilor și până la simbolurile masive ale lui Verhaeren, cu numeroase resfrângeri în modernismul nostru, dela simbolurile lui Minulescu până astăzi, imaginea aceasta ar cere un studiu, pentrucă a fost străbătută de alese simțiri, mereu înnoite. In cadrul acestora, *Cele trei corăbii* nu pălesc.

Ne-am oprit atâta la volumul debutului, pentrucă în el stă înscris, uneori virtual, mai rareori împlinit, destinul poetului.

A doua culegere, *Cântece noui*, marchează o limpezire. Se accentuează o trăsătură: constanta obsesie a morții. Influențe felurite interne și externe sunt însușite potrivit propriei legi. Arghezi, Ion Barbu, Bacovia, Blaga, A. Philippide și alții se simt, dar transfigurați la temperatura proprie. Momentele biografice sunt reduse și depășite prin semnificație.

In a treia culegere, *Poezii*, titanismul expresiei directe de odinioară este stăpânit. Broșura se deschide printr'o poemă, *Drumuri*. Chiar titlul

arată că ne aflăm pe linia motivului pornelii în larg, una din coordonatele modernismului nostru. In parte, substanța experienței se află în primul volum, în poezia potrivit intitulată *Jurnal* și mai ales în *După un an*. Desamăgirea în iubire a desmoștenitului, deslănțue revolta. Insă acolo momentul biografic rămânea supărător. S'ar putea cita strofa ca fragmente dintr'o simplă scrisoare. O bună parte din substanța frământării de atunci intră acum stăpânită și limpezită sub semnul artei în poema *Pe drumuri*, alcătuită simfonic din lupta motivelor.

Rămânând credincios firii sale, dar limpezind-o prin artă, M. Beniuc izbutește să dea în acest volum câteva poezii care-l așează în fruntea aleșilor generației sale. Ca o mărturisire de aleasă realizare, ar fi să reproducem aici *Arciul*, cu tantalismul iubirii stârnite și apoi înlăturate: dublul joc al apropierii și al depărtării. Și tot pe linia simbolurilor din lumea vietăților, iată poezia *Pe-o scândură cu actinii*, ultima din ciclul cu același nume:

Când anemonele de mare
Pe luntrea noastră, o epavă,
Adânc sub undele amare,
Vor trece lumea lor suavă,

Neștiutoare de povestea
Acestui naufragiu mare
Și de furtunile acestea
La urma urmei trecătoare,

Când din adâncuri, greu năvodul,
Odată 'n preajma înserării,
Va scoate la lumină rodul
Minunii coapte 'n sânul mării,

Și va privi uimit pescarul
De-atâtea frumuseți bizare,
De vieața ce-a îmbrăcat cu harul
Ei scândura din fund de mare,

Când din acvariu spectatorii
Se vor lăsa târîți de vrajă
Visând pățanii iluzorii,
Departe, pe-o 'ncercată plajă,

Iubito, noi vom fi temeiul
Acestei noi minuni de jocuri,
Cu sufletul zidit în steiul
Din vatra veșnicelor focuri.

Iar candizii polipi, în spațiu
Simbolizând mișcări ciudate,
Vor cere pururi cu nesațiu
Imbrățișările nedate.

Complexul acesta al iubirii neîmplinite este generatorul celor mai alese creațiuni din acest volum. Și stă în strânsă legătură cu alte frământări ale existenței: nedreptatea socială și, mai presus de toate, catargul sumbru al morții.

Dacă în poezia citată simbolul este străveziu făcând una cu construcţia ritmică, la fel ca în *Paharul morţii* şi *Meliţa*, de care ne-am ocupat în *Expresivitatea limbii române*, sunt în această broşură şi oarecare semne de alunecare în ermetism, bunăoară în *Ursoaica* După cât se pare, este aici simbolizată imaginea artei, jocul creaţiunii Zic «pare», pentrucă multora semnificaţia le va rămânea închisă. Am făcut experienţa cu mai mulţi cunoscători. Fluctuaţia interpretărilor şi nevoia de comentarii te aprop e de sfera ghicitorilor.

Dacă un Mallarmé pretindea să suprimăm cuvântul *comme* din dicţionar, arta practică a ermetismului nu poate lăsa ca jocul viziunii aceleiaşi poezii să oscileze dela un pol al existenţei, la celălalt.

Cât priveşte poezia socială, ar fi să tăgăduim experienţa literară a lumii, dacă i-am contesta dreptul de expresie literară. Dela cântecele haiduceşti şi lirica socială poporană, până la Budai-Deleanu, Heliade, Bolliac, Alexandrescu, Eminescu, Hasdeu, Coşbuc, Goga, Arghezi, Cerna, Voiculescu, ca să amintim numai pe aceştia, există în poezia noastră un însemnat aspect social. Dar după cum experienţa lumii arată îndreptăţirea acestui fel de poezie, tot astfel şi marginile ei. De bună seamă, resentimentul este un mare factor al vieţii Şi un Nietzsche avea dreptate când arăta că nu ţinem seamă deajuns de acest resort, chemat să lămurească multe în atitudinile opuse ale generaţiilor Fireşte, în literatură resentimentul nu e rodnic, dacă nu este înfrăţit cu puterea izbitoare a iubirii. Aici stă una din marile taine ale nobilei chemări de poet. Şi, icoana cea mai aleasă este aceea când, Lamartine potolea prin vraja poeziei valurile mulţimii.

Poezia socială a lui M. Beniuc este nedespărţită de realitatea românească sădită în făptura sa de Ardelean.

In rezumat, din cele arătate rezultă următoarele. Culegerea de poezii, *Cântece de pierzanie*, publicată în 1933 prezenta semne vădite că în Ardeal s'a ivit un nou poet. Deşi adesea momentul biografic ieşea supărător la iveală, vibra aici comunicativ un accent atât de personal, încât îndreptăţea aşteptări înafară de comun. Elanul tineresc al celui care mărturisea că dă cu barda, ca să deschidă muntele poeziei mai presus de exemple nu l-a oprit să ucenicească la preocupări de aleasă artă.

In culegerea a doua, *Cântece noui*, cel care îşi explorase sufletul cum ai săpa un tunel, scoate la iveală câteva cristaluri pe care ebuliţia de odinioară le acoperea. Este mai concentrată. Marile frământări ale existenţei: în primul rând neîmplinirile iubirii, nedreptatea socială şi, nestrămutata prezenţă a morţii, rămân izvorul unei alese poezii.

Privită în total, broşura este ca o cale spre cleştarul celor mai izbutite creaţiuni din culegerea publicată în 1943. Rămânând credincios firii sale, poetul izbuteşte să dea câteva poezii care deşteaptă speranţa că se va situa în fruntea aleşilor din generaţia sa.

Poetul nu şi-a prezentat opera sa la vreun premiu academic. Dar este datoria noastră să remarcăm apariţiile excepţionale. De aceea propun

încununarea culegerii de *Poezii* apărută în 1943, în editura Fundației pentru literatură și artă.

10 000 lei d-lui *Al T. Stamatiad* pentru volumul « Eșarfe de mătase. Antologie japoneză » (București 1 43), în baza următorului raport al d-lui *C. Rădulescu-Motru:*

Lucrarea d-lui Al. T. Stamatiad cuprinde în traducere un mare număr de poezii japoneze, cunoscute sub denumirea de *hai-kai* și *tanka* și împrumutate dela diferiți poeți cu începere dela întâia jumătate a secolului al VIII-lea după Hristos și până în zilele noastre. Traducerile de poezii din limba japoneză redau în foarte rare cazuri în mod fidel originalul. Cu atât mai mult traducerile poeziilor limitate la câteva cuvinte așa cum sunt acelea cunoscute sub denumirea de *hai kai* și *tanka* și care consistă în trei patru versuri cu un număr de 17 până la 31 silabe. Căci în genere, unde numărul cuvintelor este restrâns, acolo înțelesul acestora pentru minte să fixează cu greutate, adevăratul mijlocitor al înțelesului fiind fiaza, iar nu cuvântul izolat.

In scurtele lui poezii, Japonezul nu are scopul de a fixa stări sufletești prea complicate, care să aibă nevoie de interpretarea rațională a minții. El se mulțumește să exprime emoția simplă pe care i-o provocă vederea unui peizaj văzut în zori, în amurg, sau sub razele lunii; o amintire de iubire, ori de tristeță; câteodată exprimarea lui nu este nici măcar completă, ci se mărginește la indicații vagi, pe care cititorul urmează să le completeze el singur din propriile lui amintiri și dispoziții sufletești. In aceste condiții se înțelege de sine, cât de anevoioasă este traducerea unei poezii japoneze de acest gen într'o limbă analitică națională europeană, cum este aceea franceză, după care a făcut d-l Stamatiad, la rândul său, o traducere în limba română.

Meritul d-lui Al. T. Stamatiad nu trebue căutat în gradul de fidelitate pe care o au traducerile sale față de originalul japonez. D-l Stamatiad nu trebue judecat după criteriu filologic, ci după criteriu pur poetic. Versurile japoneze sunt la dânsul motive de inspirație, iar nu texte de reprodus cu fidelitate In această privință, el nu constitue o excepție, ci intră aproape în regula generală a traducătorilor de literatură orientală

Prin măiestria versului său în cuvinte românești, d-l Stamatiad a făcut din bucățile de poezie, adunate în antologia japoneză, tipărită sub titlul *Eșarfe de mătase*, un mănunchiu de modele, care imitate fiind de talentele noastre tinere, vor putea înviora mișcarea literaturii române prin producții originale, nebănuite încă. Căci dacă scurtimea versurilor întunecă foarte mult înțelesul poeziei, prolixitatea și ea nu este un avantaj, fiindcă ea aduce după sine adeseori superficialitatea în simțire. Și de prolixitate suferă, cum știm, destul de multe producții literare românești. Idealul de realizat stă între aceste două extreme: O poezie nu prea întinsă, cu un înțeles de simțire adâncă. Exemplare de asemeni poezii

se găsesc cu prisosință în volumul d-lui Al. T. Stamatiad. Vom cita dintre ele, dela pagina 137 pe aceea intitulată: *Părinții vă așteaptă*·

Cadavre de dușmani
  acoperite de sânge.
Când mă gândesc
  că și pe voi părinții v'așteaptă.
Cadavre de dușmani !

Dela pag. 143, pe aceea cu titlul *Frunzele moarte*

Neobservate de nimeni,
Grămadă pe pământ,
Frunzele moarte
Au ceva din tristeța
Femeilor părăsite.

Micul giuvaer de simțire adâncă, poezia dela pag. 206, cu titlul: *Roua și Tufișul de trestie.*

Roua susține că e îndrăgostită
  de tufișul de trestie.
Tufișul — ca nicio secundă —
  nu s'a gândit vreodată la ea.
Dar tufișul de trestie, fericit, înflorește.
Fiecare este liber să creadă ce vrea ..

Așezarea poeziilor, în ordinea cronologică a originii lor, permite cititorului o privire de ansamblu asupra evoluției prin care a trecut cultura japoneză. Dela credința în metempsihoză pe care o întâlnește în poeziile din prima jumătate a secolului al VIII-lea cititorul ajunge astfel până la cele pline de desnădejde din zilele noastre. In poezia din secolul al VIII-lea el citește sub titlul: *In lumea cealaltă:*

Cât timp voiu fi fericit
In această lume,
Ce-mi pasă dacă am să renasc
Pasăre sau insectă
In lumea Cealaltă.

(pag 12).

Iar în poezia contemporană:

Pe mine când voiu muri
Nimeni n'o să mă plângă,
Nimeni, decât corbul
Și cucul de munte.

(pag. 231).

La aceste poezii citate am putea adăuga multe altele, în care cu aceeași scurtime de vers, dar cu multă adâncime de înțeles sunt exprimate tot felul de sentimente. Florile de prun, de cireș și de piersic sunt florile preferite de sentimentalitatea japoneză După flori vine albeța zăpezii; albeță care evocă puritatea iubirii; apoi schimbarea de decor a anotim-

purilor, precum și în genere toate fenomenele naturii. Japonezul se simte, nu ca un stăpân al naturii, ci ca un fiu al ei în rândul celorlalte vietăți.

Melcule, fiindcă trebue să plec
Păzește-mi casa,
Impreună cu privighetoarea!
(pag 100).

Legătura intimă a sufletului omenesc cu vieața de pe pământ formează și unul dintre caracterele distinctive ale folklorului românesc, așa că departe de a se înfățișa ca o sentimentalitate cu totul străină, sentimentalitatea care transpiră din cuprinsul antologiei japoneze a d-lui Stamatiad va fi considerată ca o variantă și deci ca o îmbogățire a celei din folklorul românesc.

Un raport mai detaliat asupra însușirilor pe care le întrunește forma versificării d-lui Al. T. Stamatiad; însușiri care s'au accentuat în decursul activității literare a acestuia, recunoscute și recompensate de altminteri în repetate rânduri de însăși Academia Română, urma să-l scrie regretatul nostru coleg, membru corespondent al Secțiunii Literare, Ion Pillat Moartea fulgerătoare a acestuia ne privează de un asemenea raport, scris de un specialist competinte. Pentru a nu lipsi însă pe d-l Al. T. Stamatiad de dreptul de a concura la premiul solicitat, subscrisul îl propun pentru a i se acorda premiul «I H. Rădulescu» (50.000 lei). In anul 1938, în calitate de reprezentant al Secțiunii Literare l-am propus la *premiul național de literatură* și am avut cinstea de a fi fost aprobat de juriul instituit de Ministerul Educației Naționale pentru acest premiu excepțional.

Domniile-Voastre veți aprecia, dacă luând în considerare lucrările celorlalți candidați, d-l *Al T. Stamatiad merită premiul în întregime, cum propune subscrisul, sau o parte a premiului.*

10 000 lei d-lui *Teodor A. Naum* pentru «Germania lui Tacit Introducere, comentar, apendice critic» (Sibiu 1943), în baza următorului raport al d-lui *G. Popa-Lisseanu:*

Autorul ediției celei nouă a Germaniei lui Tacit nu este un necunoscut în literatura clasică Căci, înafară de publicațiile sale de specialitate, profesorul de limba latină dela Facultatea de litere dela Cluj-Sibiu este traducătorul în versuri al Bucolicelor grecești ale lui Teocrit și al celor latine ale lui Vergiliu, precum și al unei cărți din Eneida.

De data aceasta, d-l Naum nu ne dă o simplă traducere a celebrei opere a lui Tacit, ci, pe lângă un studiu introductiv în care ne arată diferitele păreri ce au determinat pe autorul latin să scrie această lucrare, își însoțește ediția sa de o traducere în românește, de un bogat comentar și de un apendice critic destul de desvoltat.

Găsindu-se în situația, impusă de catedră, de a cunoaște întreaga bibliografie a lucrării ce a întreprins, d-l Naum ne dă un studiu complet asupra Germaniei lui Tacit, studiu ce poate fi de un real serviciu

atât pentru studenţi cât şi pentru marele public ce s'ar ocupa cu această problemă de literatură latină, azi mai de actualitate decât oricând.

In ce priveşte scopul ce l-a urmărit istoricul latin, scriind opera sa Germania şi anume dacă el a avut în vedere să ne dea prin lucrarea sa un tablou de moravuri pe care să le pună faţă în faţă cu moravurile romane din aceeaşi epocă, ori a voit, în al doilea rând, să facă un manifest politic spre a pregăti opinia publică rămasă pentru noua expediţie ce împăratul Traian proiecta să facă în Germania, sau, în al treilea rând, dacă Tacit s'a gândit să ne dea o lucrare de geografie şi etnografie, d-l Naum, discutând toate aceste posibilităţi, ajunge la concluzia că ar fi cu putinţă ca autorul latin să fi voit să facă o operă de artă. Şi de fapt, deşi fiecare dintre cele trei posibilităţi îşi au în parte temeinicia lor, totuşi d-l Naum crede că criteriul pur estetic al acestei opere este cel mai de seamă «Germania lui Tacit trebue socotită, zice d-l Naum, ca o descriere artistică a ţării şi popoarelor Germaniei în stare a provoca în spiritul cetitorului emoţiile estetice, proprii unei opere de artă».

Cine voieşte să studieze temeinic opera lui Tacit va găsi în ediţia d-lui Naum un bogat material strâns la un loc şi cercetat din toate punctele de vedere.

Pentru utilitatea cărţii şi pentru calităţile ei deosebite, subsemnatul propun, pentru premiul Statului Eliade Rădulescu, Germania lui Tacit de Teodor A. Naum.

8. *Premiul Demostene Constantinide*, de 3.000 lei, s'a acordat d-lui *Ion Horia Rădulescu* pentru scrierea «Teatrul francez în Muntenia, în prima jumătate a secolului al XIX-lea» (Sibiu 1943), trecută dela Premiul Statului Eliade Rădulescu, în baza următorului raport al d-lui *D. Caracostea:*

Lucrările anterioare ale d-lui Horia Rădulescu asupra Istoriei teatrului românesc l-au situat în fruntea specialiştilor noştri în acest domeniu de cercetări, care este cel mai complex şi greu din istoria literară.

Calităţile acestui cercetător ies la iveală în chip deosebit în noua sa lucrare *Teatrul francez în Muntenia în prima jumătate a secolului al XIX-lea.*

După ce arată în ce chip teatrul francez pătrunde în Muntenia prin intermediul traducerilor şi reprezentărilor în limba greacă modernă, ne înfăţişează cu bogată informaţie, în cea mai mare parte inedită, circulaţia trupelor franceze. Condiţiile materiale în care străbăteau aceste trupe drumul din Franţa spre Odesa şi mai departe în Rusia sunt un aspect deosebit de interesant din istoria culturală a vremii.

In chipul acesta este pregătit terenul pentru capitolul dedicat repertoriului teatrului munteanu până la 1852, când se inaugurează teatrul naţional.

La tot pasul, autorul face identificarea izvoarelor franceze.

Pentru cercetările conştiincioase în arhivele străine şi române, pentru bogata bibliografie străbătută, pentru rezultatele câştigate, această lucrare merită neapărat să fie distinsă cu premiul la care a fost prezentată.

8. *Premiul Neuschotz*, de 3.500 lei, s'a acordat d-lui *Aurel Chirescu* pentru volumul de poeme « Stinsa Oglindire », în baza următorului raport al d-lui *Lucian Blaga:*

Volumul de poeme al d-lui Aurel Chircscu « Stinsa Oglindire », este expresia unui talent liric deosebit. Intre ultimele culegeri de poezii pe care noua generație le-a dat publicității, acest volum se înscrie printre cele mai reușite; el se remarcă prin maturitate de simțire, prin căldură melodică, prin bogăție de frumuseți stilistice și prin originalitate în structura internă a poemelor. Atmosfera în care este îmbibată întreaga țesătură poetică a culegerii « Stinsa Oglindire » izbutește să transpună pe cititor într'un mediu liric intens, iar tonul convingător al emoției originare cucerește. Fără violențe și foarte unitar, « Stinsa Oglindire » este un volum care împuternicește frumoase speranțe pentru viitorul literar al poetului.

Recomand, prin urmare, cu toată căldura, premiarea volumului « Stinsa Oglindire » cu premiul «Neuschotz ».

9. *Premiul Ecaterina I. C. Bolintineanu* de 2 000 lei, s'a acordat d-lui *Vasile Romanescu* pentru « Istoria unei cărți » (București 1944), trecută dela Premiul Năsturel din 1945, în baza următorului raport al d-lui *I E. Torouțiu:*

Autorul lucrării *Istoria unei cărți*, prezintată Academiei Române la concursul premiului Năsturel, d-l *Vasile Romanescu* se găsește în continuarea unei tradiții familiare. Nepot al lui *Petre Ispirescu*, autorul călăuzei tipografilor ca și autorilor, cari își petrec o bună parte din vieața prin așezămintele tipografice, a început să scrie de acum două decenii, publicându-și la 1924 amintirile din războiul pentru întregirea Neamului *(In pribegie*, 1924) și desfășurând până în prezent o activitate scriitoricească neîntreruptă, demnă de toată atențiunea. Un număr de 13 cărți tipărite și altele 4 anunțate în curs de apariție ne pun în fața unui harnic cărturar, paralel cu această muncă agonisindu-și pânea de toate zilele ca șef general al secției de culegători din editura « Cartea Românească », după indicația d-lui. C. Rasidescu sau « culegător de litere », cum însuși autorul se întitulează cu deosebită modestie

Scrierile sale sunt povestiri cu fond și tâlc *(Feciorul lui bădița Nicolae*, 1936; *Clopotele dela Talpalari*, 1937; *Lăutarii din Scaune*, 1939; *Stâlpare de finic*, 1938) sau prezintări de figuri din istoria culturală a țării (*Un alt vlăstar din Humulești:* Arhiereul Evghenie Humulescu, 1940; Mitropolitul *Athanasie Mironescu*, 1942; *Energii românești în industrie:* Ștefan și I. Șt. Rasidescu, 1942).

Lucrările d-lui V. Romanescu dovedesc că nu fără folos sieși și apoi obștei noastre au trecut prin mânile « culegătorului de litere » numeroasele și variatele realizări editoriale ale instituției de cultură și literatură « Cartea Românească ». Incetul cu încetul autorul « Istoriei unei cărți » a urmat anevoioasa școală de autodidact și din operele lui I. Creangă, M. Sadoveanu și ale altora a desprins caracteristica unui stil literar, curgător, curat, frumos, care îmbracă povestirea unei întâmplări cu înlănțuire

logică de episoade, în aşa chip încât întregul să apară în cea mai firească expunere; iar din grija tehnică ce-o avea asupră-şi pentru editarea lucrărilor de ştiinţă a aceluiaşi aşezământ s'a instruit în acelaşi timp şi asupra aparatului documentar, care trebue să stea la baza oricărei scrieri menite să lumineze adevărul din trecut, să orienteze spre viitor.

Ca lucrător în tipografie, d-l Vasile Romanescu ţine să-şi dea tributul de breslaş prin alcătuirea lucrării *Istoria unei cărţi*, care este de folos în aceeaşi măsură scriitorilor, cari sunt în permanentă legătură cu tehnica multiplicării ideilor lor, ca şi specialiştilor tehnicieni din secţiunile industriei pentru prelucrarea hârtiei. Această carte, cum era şi firesc, a cunoscut multe ediţii şi prefaceri şi, de sigur, că şi în viitor va trebui să ţină seamă de transformările, înnoirile şi invenţiunile pe care le va aduce progresul. Astfel, spre exemplu, tabelele standardurilor de hârtie nu mai corespund dimensiunilor acceptate şi introduse la noi, ca şi în alte ţări, printr'un relativ consens dintre fabricile de hârtie şi atelierele tipografice. Simplificarea şi reducerea formatelor hârtiei la două tipuri (61×86 şi 70×100) oferă un randement sporit fabricilor de hârtie, le scuteşte de pierderile căzăturilor, rezolvă chestiuni de bibliotecă, prin înlăturarea de nesfârşite formate ale cărţii, în schimb aduc mari pagube în producţia tipografică, deoarece la stabilirea formatelor şi la standardizarea hârtiei nu s'a ţinut socoteală de inventarul tehnic din instalaţiunile tipografice. Risipă de energie motrice şi pierdere simţitoare a orelor de muncă prin acţionarea unor maşini prea mari pentru formatul 61×86, în timp ce maşinile existente care deserveau vechile normalizări 41×76 (cartea literară) şi 54×84 (cartea didactică) sunt prea mici. Impasul este atât de greu şi păgubitor economiei naţionale, încât studierea pe teren şi armonizarea producţiei hârtiei cu interesele lovite ale tipografiilor se va impune cu atât mai mult, pe cât salarizarea muncitorilor va trebui să se menţină la nivelul unei vieţi demne de aceşti slujitori ai cărţii, pe de altă parte, cronometrarea şi raţionalizarea muncii lor să dea putinţă cărturarilor ca şi maselor populare să suporte preţul de cumpărare. Acestea sunt probleme de rezolvit, dacă şi nu în imediata actualitate, în tot cazul pentru viitorul cel mai apropiat.

Pentru secţiuni ne vin mereu din străinătate publicaţii şi reviste periodice de specialitate, cu inovaţiuni, remedieri, instrucţiuni. Un asemenea manual, cum este al d-lui V. Romanescu, cuprinde material în continuă mişcare, şi autorul dă dovadă, că dela ediţie la ediţie, se ţine în curent cu înnoirile aduse de invenţiuni şi transformări, deşi, la noi, puterea de investiţiuni nu se susţine de către tirajul redus şi atunci multe din premenirile tehnice rămân numai pe planul de deziderat.

Unii dintre termenii tehnici străini sosiţi deodată cu piesa trebue înlăturaţi (Schnitzer, Scharfmesser, Glattzehn). In unele tipografii s'a şi încercat, cu succes desăvârşit. Astfel s'a înlocuit barbarismul « spalt » (corecturi în « spalturi ») cu expresia « coloană » (: corecturi în « coloane ») — prima corectură, faţă de a doua sau a treia în pagine. Insuşi autorul dă pentru « Scharfmesser » explicaţia: cuţit de şlefuit pielea, ceea ce,

evident, nu rezolvă nimic deoarece suprimă un cuvânt german şi menţine altul (şlefuit = netezit, lustruit). Fiind însă vorba de unelte din atelierul legătoriei, ajunge să se spună numai: cuţit.

Cu timpul şi cu bunăvoinţă din partea învăţătorilor, cari sunt meşterii în ateliere, conducătorii întreprinderilor, oamenii se deprind repede să folosească mai cu plăcere vorba românească în locul barbarismelor de tot soiul. Cu ucenicii şi ucenicele care cresc şi primenesc primăvăratic fabricile, aşezămintele meşteşugăreşti sau prăvăliile, se poate primeni şi limba curăţind-o de bălării şi păstrându-i aerul de prospeţime şi înviorare. Lucrătorii formaţi, ca şi conducătorii de secţiuni din întreprinderi industriale şi comerciale dau dovada că nu sunt refractari faţă de orice încercare de a apăra limba de inadvertenţe. Trebue însă sfătuiţi şi ajutaţi şi în această direcţie, nu numai la îndeplinirea datoriei lor de meşteşugari sau vânzători.

Dar, această carte a cărţilor, scrisă, cu trudă, pe temeiul pregătirii şi al priceperii, de către d-l V. Romanescu, trecând în revistă grafiile neamurilor pământului, rezolvă multe probleme tehnice, altele le atinge numai, fără să intre în amănunte, dintr'o bine chibzuită economie şi echilibrată distribuţie a materialului. Ochind numai titlul unei lucrări, adesea destul de lung şi complicat, culegătorul de litere, adevăratul tehnician, trebue să scoată neapărat în relief prin mărimea literei esenţialul şi să respecte ierarhia valorilor noţionale din titlul autorilor, în acelaşi timp să aibă grijă şi de aspectul estetic şi de cel atractiv pentru vitrină. Altădată, pentru un tratat despre arta modernă ori modernistă, cubistă etc., culegătorul de literă va merge de-a-dreptul la regalul cu literă de tăietură modernă, cum la editarea operelor clasice nu se va depărta de regalul cu literă de factură clasică.

« *Istoria unei cărţi* » prezintă sub acest modest titlu un vast material, organizat cu multă prudenţă. Făcând un scurt istoric al tipografiilor din ţările româneşti, mergând pe drumul înaintaşilor săi, autorul se ocupă de fabricaţia hârtiei, ca materie primă a cărţii şi termină în secţiunea legătoriei de cărţi.

De sigur că lucrarea va trebui să cunoască şi alte ediţii pentru a se ţinea în curent cu transformările şi invenţiunile în această materie de perpetuum mobile.

Manual practic pentru meseriaşi, călăuză pentru nespecialist, cartea d-lui Vasile Romanescu merită să reţină atenţiunea Academiei Române şi să fie distinsă, cu atât mai mult, pe cât ea cuprinde rodul muncii spirituale a unui brav muncitor « culegător de litere ».

10. *Premiul Dr. C. Păcuraru-Bianu*, de 10.000 lei, s'a acordat d-lor *C. Constante* şi *A. Golopenţia* pentru scrierea « Românii din Timoc. Culegere de izvoare » (Bucureşti, 1943), trecută dela Premiul Statului Eliade Rădulescu, în baza următorului raport al d-lui *N. Bănescu:*

Lucrarea, în două volume, prezentată sub acest titlu şi publicată de Societatea Română de Statistică, nu e originală. Ea cuprinde, cum o

enunţă subtitlul, o serie de extrase în româneşte din opere în genere cunoscute, mai cu seamă descrieri de călătorii, în care se vorbeşte despre Românii din regiunea Timocului.

In ambele volume, aceeaşi distribuire a materiei: mai întâi textele, apoi datele statistice şi bibliografia.

Primul volum, închinat Românilor din Timocul propriu zis, ne înfăţişează fragmente din Lejean, Ubicini, Iacşici, Szábo Iózsef, Ivanovici, Picot, Weigand, Delatimoc şi studiile recente ale lui Vâlsan, Giuglea, Boga, Romanski şi Constante. Datele statistice care le completează sunt preţioase pentru constatarea prezenţei masive a Românilor în diferitele părţi ale ţinutului. Un număr de hărţi, în mare parte străine, adause la sfârşit, sunt de asemenea un document mai mult asupra răspândirii elementului românesc.

Volumul al doilea strânge informaţiuni privitoare la Românii dintre Vidin şi Timoc: sunt pagini din Kanitz, Weigand, Vâlsan şi Bucuţă.

Lucrarea are meritul de a pune la îndemâna cercetătorilor un material împrăştiat şi în parte anevoie accesibil. Dacă *Premiul Eliade Rădulescu* nu e rezervat numai scrierilor *originale, propun a fi acordat acestei lucrări.*

11. *Premiul General Constantin şi Maria Burghele*, de 4 000 lei, s'a acordat d-rei *Mărgărita Miller Verghi* pentru scrierea « Cealaltă lumină », roman (Bucureşti, 1944), trecută dela Marele Premiu Năsturel, din 1945, în baza următorului raport al d-lui *Mihail Sadoveanu*:

D-na Mărgărita Miller Verghi e o scriitoare mult cunoscută. D-sa a încercat şi o traducere în limba franceză a operei poetice a lui Eminescu. In lucrările sale d-sa a adus totdeauna o grijă artistică deosebită şi preocupări morale de o desăvârşită nobleţă. Acestea din urmă poate ar fi să le punem în legătură cu infirmitatea ce i-a umbrit fiinţa pământească, deschizându-i însă sufletul spre o lumină pură şi eternă

In această durere îşi caută d-sa subiectul romanului ce ne înfăţişează, şi cu frământările, şovăirile şi biruinţa ultimă îi înfloreşte paginile. Cartea e frumos scrisă; analiza durerii şi evoluţia ei spre lumina cea adevărată dusă cu măestrie pe care numai o îndelungă suferinţă o poate ascuţi.

Dacă e adevărat că autoarea a putut găsi în durere o răscumpărare prin spiritualitate, răsplata ce i-ar putea da Academia i-ar fi o mângâiere în plus în această necăjită vieaţă pământească.

Propun cartea d-nei Mărgărita Miller Verghi la premiul Năsturel.

12. *Premiul V. Adamachi*, de 5 000 lei, s'a acordat d-nei *Maria Fotino Bărbăcioru* pentru scrierea « In sat, la bunica... » (Craiova, 1943), trecută dela Premiul Statului Eliade Rădulescu, în baza următorului raport al d-lui *Mihail Sadoveanu:*

In fruntea acestei prea simpatice cărţi am găsit următorul motto: « ...le-am cules pentru tata, din pământul bunicii Stanca ». Dintr'odată am fost prins de sentimentul acela dulce care mă învălue în preajma

amintirilor, chiar ale altora, și subt arcul de lumină al trecutului. Literatura noastră a dat și dă opere delicate în domeniul acesta al lirismului. Aș îndrăsni a spune că acesta este și trebue să fie unul din caracterele principale ale literaturii noastre, cel puțin în starea de desvoltare sufletească și culturală în care ne aflăm astăzi. Nu știu mâni, într'un depărtat viitor, dacă ne va fi dat să ne uscăm și să ne intelectualizăm în așa măsură, încât să ne desfacem total de inima blândă și sensibilă a înaintașilor. Astăzi însă, domnește încă asupra manifestărilor noastre artistice acest prețios dar care e legat și de blândețea și omenia poporului nostru.

D-na Maria Fotino Bărbăcioru nimerește aproape totdeauna tonul just; întrebuințează în povestirile sale un dialog oltenesc plin de originalitate; dă literaturii vocabule și expresii provinciale care vor îmbogăți limba și dicționarul nostru Indrăsnelile sale sunt bine venite și deseori fericite; scăderile puține, sunt inerente începuturilor, căci d-na Maria Fotino Bărbăcioru se află la prima sa carte.

Peisagii, tipuri și întâmplări din Oltenia de astăzi și de altădată, vieața de sat plină de caracter, amintiri pătrunzătoare despre morții iubiți, aceasta formează substanța volumului « In sat, la bunica... ».

Mă bucur că Oltenia mai adaugă o contribuție la manifestările originale ale poporului nostru și am plăcerea să propun lucrarea pentru un premiu academic.

III *Premiile Secțiunii Istorice*

In 1944:

13. *Premiul Elena și Gheorghe M. Vlasto*, de 50.000 lei (indivizibil), s'a acordat d-lui *Ioan Fruma* pentru lucrarea « Responsabilitatea medicului » (Sibiu, 1943), în baza următorului raport al d-lui *I. Ionescu-Dolj:*

La premiul Elena și G. Vlasto, de 50.000 lei, indivizibil, pentru lucrări juridice, s'a prezentat și lucrarea d-lui Ioan Fruma *Responsabilitatea medicului* un volum de 508 pagini, legat în pânză, tipărit la Sibiu, în Editura Welther, în 1944 în condițiuni quasi-occidentale.

Autorul, d-l Ioan Fruma, doctor în drept, distins avocat în Baroul de Cluj și vremelnic în Sibiu, este cunoscut lumii juridice prin aceea că anterior a mai scris alte două studii, în legătură cu subiectul lucrării actuale și anume: *Responsabilitatea medicului în fața justiției* în 1937 și *Dreptul de a vindeca* în 1939, studii care se găsesc înglobate în volumul de față.

Materia tratată de d-l Fruma sub titlul de *Responsabilitatea medicului* constitue una din problemele ridicate și soluționate de știința juridică modernă și în special de dreptul penal modern, dând prin aceasta satisfacțiune unui curent existent în literatura juridică mondială universală, prin care se susține înlăturarea ideii de neresponsabilitate a medicului consacrată în genere în trecut — pentru greșelile ce ar face, în cadrul exercitării profesiunii sale și chemarea lui la răspundere pentru atari greșeli, fie că ele ar proveni din neștiință, imprudență, neglijență, etc., riscul lor fiind prea grav și consecința de multe ori ireparabilă.

Curentul acesta, existent și în doctrina juridico-medicală română, se întemeia pe mai multe idei din care menționăm:

a) Imensele progrese realizate de știința medicală relativ la mijloacele de luptă contra boalelor în general și în special acea în precizarea diagnosticului,

b) Extinderea exercițiului profesiunii la toate clasele sociale, ceea ce a dat practicei medicinei o importanță socială considerabilă, sănătatea publică fiind un element hotărîtor în îndeplinirea destinului popoarelor;

c) Spiritul materialist al epocei imprimase și medicinei un caracter de comercializare, ceea ce a determinat pe unii gânditori să numească pe medici *beneficiari ai boalei.*

Chemarea la răspundere a medicului după cum observă autorul, în acord cu doctrina generală, nu trebue să fie de natură a stingheri apostolatul medical și a împiedeca progresul medicinei, ci numai de a mări prudența și redeștepta conștiința medicului.

Lucrarea d-lui Fruma s'a bucurat și de o elogioasă prefață sub titlul de *prezentare* a profesorului de medicină legală al Facultății din Cluj—Sibiu, d-l Dr. Kerenbach precum și de aprecieri favorabile din partea presei (vezi *Universul* din 13 Aprilie a, c, în *cronica juridică*).

In tratarea subiectului, autorul după o introducere, a împărțit materia în trei părți: în prima parte se ocupă de responsabilitatea civilă a medicului, a doua parte este consacrată culpei medicului, iar a treia responsabilității penale a medicului.

In prima parte, autorul constata dela început dificultățile problemei responsabilității medicale, precizând că practica medicală fiind necontestat un amestec de știință și artă, nu se pot fixa norme generale și uniforme, care din aceste două elemente trebue să predomine și aceasta din cauza naturii umane atât de diferită dela om la om — un medicament sau tratament bun pentru unul să nu poată fi administrat sau întrebuințat pentru altul. Atari dificultăți, care constituesc specificul practicei medicale, o diferențiază de practica altor profesiuni, în care existând date mai precise, ușor se poate constata o greșeală sau abatere dela normele științei respective.

Din cuprinsul lucrării se vede că autorul a înțeles să cuprindă în studiul său pentru stabilirea *responsabilității civile*, toate faptele provenite din culpa medicului în exercitarea profesiunii (imprudență, neglijență, ignoranță, nedibăcie și nepaza rânduelilor legale), asupra cărora justiția s'a pronunțat, iar în ceea ce privește *responsabilitatea penală*, s'a oprit, în principal, asupra infracțiunilor din culpă (p. 420) și în mod cu totul secundar asupra infracțiunilor comise cu intențiune, deoarece în aceste din urmă cazuri medicul depășește terenul profesional și va fi urmărit ca oricare alt inculpat, exemplu în caz de asasinat, omor, atentat la bunele moravuri, etc.

De aceea autorul declară că lucrarea nu constitue un tratat al erorilor medicale, ci o sinteză a cazurilor reținute de jurisprudența europeană în materia responsabilității medicale (p XXII, *Cuvânt înainte*).

Astfel încadrat, autorul analizând responsabilitatea civilă, expune cele două teorii consacrate de doctrină și jurisprudență, ca bază a responsabilității civile a medicului: teoria contractuală și teoria delictuală (art. 998 cod. civ.) precum și deosebirile dintre ele în cadrul responsabilității medicale:

In legătură cu aceasta examinează apoi cele trei sisteme cu privire la concursul responsabilităților contractuale și delictuale, și anume:

a) *Sistemul coexistenței responsabilității contractuale și delictuale*, referitor la același act al medicului, pacientul daunat având un drept de opțiune de a se folosi de oricare din cele două responsabilități;

b) *Sistemul intermediar*, în care se admite că medicul va răspunde contractual numai în caz de refuz de a face tratamentul la care s'a angajat sau abandon fără motiv, pe când pentru toate celelalte greșeli care calcă regulele profesionale, medicul are răspundere delictuală (p. 25);

c) *Sistemul cumulului*, în care cel daunat poate să cumuleze cele două responsabilități (p. 28).

După ce arată starea doctrinei și jurisprudenței relative la aceste sisteme, autorul tratează o serie de alte probleme juridice în legătură cu responsabilitatea, între care menționăm:

— reguli referitoare la responsabilitatea contractuală,

— proba greșelii medicului,

— cazuri când responsabilitatea medicului este delictuală,

— natura juridică a contractului medical, în sistemul legislației franceze și române, etc.

După aceste explicațiuni, autorul se pronunță pentru responsabilitatea contractuală a medicului (p. 60).

Intrebându-se apoi în continuare, *ce fel de contract încheie medicul?* răspunde enumerând cele șase feluri de contracte între care oscilează doctrina: gestiunea de afaceri (quasi contract, când îngrijește un bolnav în stare de inconștiență), un mandat, un contract de locațiune de servicii, un contrat de intreprindere, stipulațiune pentru altul sau contract sui generis nenumit.

Din cauza acestei diversități de opiniuni, s'a propus în doctrina *de lege ferenda*, crearea unui contract tip, care să constitue *dreptul privat al profesioniștilor*.

Autorul semnalează apoi că noul cod civil român din 1940, întocmit de Consiliul Legislativ, urmând exemplul codului elvețian, a admis că contractul intervenit între medic și clientul său, este un contract de mandat (art. 1 634).

Partea a doua a lucrării după cum am spus este consacrată *Culpei medicale*.

Autorul precizează astfel culpa medicală: *o eroare de conduită pe care un medic prudent și diligent, aflat pe același plan profesional și în aceleași circumstanțe externe, nu ar fi comis-o* și constată că această culpă se apreciază *in abstracto*, în deosebire de cea penală, care se apreciază *in concreto*.

In continuare, autorul se pronunță pentru *identitatea culpei civile cu cea penală* și respingerea *teoriei dualității culpelor* invocând în sprijinul acestor păreri atât doctrina română reprezentată prin profesori, d-nii Tr. Pop și V. Dongoroz, cât și jurisprudența română (pp. 86—89), se ocupă apoi de mai multe chestiuni juridice în legătură cu stabilirea culpei, cum sunt: aprecierea culpei specialistului, categoriile de culpă, formele culpei, gradele culpei, dificultatea de a stabili culpa medicului, culpa de drept comun și culpa medicală propriu zisă, etc , etc.

In partea finală a părții a doua autorul expune diferite activități din practica medicală în care justiția a avut ocaziunea să constate culpe prin sentințele ce a pronunțat. Astfel se ocupă de:

— asistența medicală și îndatorirea de a da îngrijiri,

— refuzul de asistență sancționat penalicește (art. 489 al. 3, c. p. art. 589,, 595 și 589 al. 2 c. p.)

— dreptul de vindecare, sub care discută chestiunea dacă medicul poate interveni fără consimțimântul celui suferind, expunând și starea doctrinei și jurisprudenței asupra acestei chestiuni. Tot în această parte se ocupă și de *omorul la dorință* prevăzut și pedepsit de art. 468 c. p. (eutanazia), de dreptul de a experimenta al unor medicamente nouă, de consimțimântul pacientului și condițiunile în care trebue dat, de lipsa consimțimântului în cazul de forță majoră, de diagnostic și erorile de diagnostic, de ignoranță, de neglijența evidentă, de certificatele medicale, de responsabilitatea penală a medicului pentru certificate, prevăzută de art. 410 c. p. precum și de responsabilitatea civilă, de alegerea tratamentului, de erori în rețetele medicale, de medicamentele toxice, de aplicarea tratamentului și de tratamentele periculoase (diatermia, raze Rontgen, etc.).

Se ocupă apoi de unele specialități ale medicinei între care menționăm:

— *chirurgia* și responsabilitatea chirurgului, de uitarea corpurilor străine în câmpul operator,

— *ginecologia* și responsabilitatea ginecologului în caz de perforațiuni uterine, etc.,

— *chirurgia estetică*,

— *dentistica* și responsbilitatea dentistului, apoi de responsabilitatea medicilor pentru faptul altuia (pentru culpa auxiliarelor), de legătura cauzală, de pluritatea cauzelor, caz în care autorul precizează că doctrina și jurisprudența au dat preferințe *teoriei echivalenței condițiunilor* sau a *condițiunii sine qua non*, de forța majoră, cazul fortuit și starea de necesitate, în materia responsabilității medicale; de convențiile de neresponsabilitate și nevalabilitatea lor și în fine de experți și expertize.

Partea a treia a lucrării este rezervată *responsabilității penale a medicului*.

In această materie autorul începe prin a expune diferite opiniuni străine și în special germane, italiene, franceze (pp. 411—413), precum și române (p. 414), prin care se susține, mai ales în dreptul francez și român, neimputabilitatea medicului pentru faptele comise în exercițiul profesiunii,

deoarece exercițiul profesiunii medicale este autorizat de lege și conform art 137 c. p. român *nu se socotește infracțiune faptul impus sau autorizat de leg. dacă este executat în condițiunile ei.*

Totuși, în paragrafele următoare autorul se ocupă de infracțiunile pe care medicul în exercitarea profesiunii le poate comite din neglijență, imprudență, nepricepere, etc., contra persoanelor cliente, infracțiuni prevăzute și sancționate de codul penal român și anume: omorul fără voie (art. 466 c. p.) și rănirile, etc., care vatămă sănătatea ori integritatea corporală (art 478 c p.).

Cu această ocaziune autorul expune în scurt și discuțiunile care au avut loc asupra oportunității aplicării acestor sancțiuni medicilor, atât în doctrina română anterior elaborării codului penal (1932) cât și ulterior, cu ocaziunea votării codului (1937) p. 421.

Relativ la *culpa penală* a medicului autorul nu insistă și se referă la cele expuse anterior cu ocaziunea culpei civile, pe considerațiunea identității culpei penale cu cea civilă.

Se ocupă apoi în continuare de alte delicte prevăzute de codul penal care pot fi comise de medici, ca: delicte contra sănătății publice (art. 374, 375 și 376 c. p., infracțiuni contra pudoarei și bunelor moravuri (art. 419, alin. 2), înșelăciunea sau șarlatanismul medical (art. 549 c. p.), avortul (art 482, c. p.) și secretul profesional (art. 505, c. p.), etc.

Acesta este în rezumat conținutul lucrării: *Responsabilitatea medicului.*

Trebue să menționăm că un amănunțit indice alfabetic pe autori și materii precum și o bibliografie a operelor consultate, se găsesc la finele volumului, care înlesnesc consultarea și utilizarea.

Concluziuni. Din cele expuse se poate vedea că lucrarea d-lui avocat Fruma este o operă juridico-medicală de necontestată valoare, care pentru prima oară în literatura noastră îmbrățișează întreaga problemă a raporturilor juridice dintre medicul practician și clientul său și a responsabilității ce revine medicului, în îndeplinirea grelelor și nobilelor sale îndatoriri.

Autorul prin metoda întrebuințată a dat operei sale un dublu caracter: teoretic și practic, însă partea practică este cea dominantă.

In adevăr, teoretic atât juristul cât și medicul vor găsi în această operă elementele esențiale ale problemei responsabilității medicale, sub toate laturile ei, ceea ce este însă impresionant este bogăția materialului jurisprudențial în drept comparat, pe care autorul l-a adunat și sistematizat după diferitele specialități ale științei medicale. Se poate spune că lucrarea este un dicționar al tuturor cazurilor de greșeli medicale, din întreaga Europă, pentru care s'au făcut procese și instanțele judecătorești au pronunțat sentința.

Deși în tratarea materiei, autorul a dat mai multă desvoltare responsabilității civile a medicului decât celei penale și nu menționează nici modul cum noul cod penal din 1937, precizase răspunderea penală a me-

dicului, în caz de omor fără voie, prin alin. 2, al art 467, conceput în termenii următori:

« *Dacă infractorul a cauzat moartea altuia prin nepriceperea profesiunii sau meseriei sale, ori prin nesocotirea sau nerespectarea regulilor referitoare la exercitiul acesteia, pedeapsa este...* », alineat suprimat prin modificarea adusă codului penal prin legea din 7 Octomvrie 1939, ceea ce ar face să se tragă concluziunea că răspunderea penală a fost lăsată în umbră — pe când după o parte a doctrinei române, responsabilitatea penală este cea principală.

Totuşi, lucrarea d-lui avocat Fruma, rămâne o lucrare ştiinţifică meritorie, pe care Academia Română o poate încuraja prin acordarea premiului la care este înscrisă.

Ceea ce determină şi mai mult această concluziune este şi considc raţiunea că lucrarea este scrisă în spiritul că dacă responsabilitatea medicală trebue afirmată şi precizată în caz de greşeli sau nepricepere,, ea nu trebue să constitue o ameninţare pentru medicul om de ştiinţă, care cu deplină conştiinţă lucrează în intersul clientului său.

14. Premiul *C. G. Vernescu*, de 50.000 lei, s'a împărţit astfel:

30 000 lei d-lui *Nicolae Şerbănescu* pentru « Istoria Mănăstirii Snagov » (Bucureşti 1944), în baza următorului raport al Preotului *N. M. Popescu*·

Conform regulamentului pentru premii, îmi îngădui să propun la premiul C. Vernescu, divizibil, anunţat în sesiunea Mai 1944, care se va acorda în sesiunea din Mai 1945, lucrarea *Istoria Mănăstirii Snagov* de Nicolae I Şerbănescu (Bucureşti, 1944, 221 pagine) Cartea s'a tipărit în anul 1943. « Cuvântul înainte » semnat de autor la 6 Ianuarie 1944 era tipărit înainte de 30 Ianuarie 1944, când cartea era expusă în librării.

Vechea şi încărcata de legende mănăstire a Snagovului aşezată minunat în ostrovul frumosului lac de lângă Bucureşti şi-a dobândit prin cartea de faţă istoria sa adevărată Pe lângă legenda Cronicarului că Ţepeş a zidit-o şi pe lângă gustoasa plătică de Snagov a lui Odobescu, lumea doritoare de adevăr aştepta adevărul asupra acestei mănăstiri cu trecut bogat, strălucitoare de lumina artei, a tiparului şi a cugetării evlavioase, dar şi întunecată uneori prin jertfe politice ca a Postelnicului Constantin Cantacuziono şi a celor patru fii (1569) ai lui Dragomir Postelnicul pe ale căror morminte jeli « prea intristată până la moarte » a lor mumă călugăriţa Eufrosina, care lângă ei se odihneşte.

Mănăstirea aceasta, existentă în domnia lui Mircea cel Bătrân, este refăcută, zugrăvită, întărită, adăugată şi dăruită de mulţi domni, boieri şi arhierei. In ea s'a scurs multă vieaţă religioasă şi culturală.

Autorul lucrării dovedeşte bună pregătire şi bun simţ istoric, precum şi largă cercetare bibliografică şi artistică Un plan chibzuit şi un stil limpede înlesneşte citirea cu folos a acestei lucrări, al cărei tânăr autor este mult promiţător. Propun lucrarea la premiul indicat.

20.000 lei Preotului *Gh. Ionescu* pentru scrierea « Vieața și activitatea lui Filotei, Episcopul Buzăului, 1850—1860 », (București, 1941), în baza următorului raport al d-lui *N. Bănescu:*

Lucrarea aceasta e o reeditare a tezei de licență prezentate de autor, la Facultatea de Teologie, în 1909. Păr. Econom Ionescu a înțeles s'o întregească și să rectifice unele date, folosindu-se de materialul nou, pe care nu-l avusese atunci la îndemână.

D-sa ne dă o interesantă biografie a prelatului, format la școala vestitului Chesarie, căruia a și urmat în Scaunul de Episcop și-i schițează activitatea rodnică pe tărâmul religios și cultural.

Pentru a închiega această expunere, autorul a cercetat și arhivele, adunând un material inedit, reprodus în Anexe.

Fără a atinge înălțimile unei adevărate monografii istorice, lucrarea merită a fi luată în considerație. Propun a i se acorda 20 000 lei din premiul divizibil la care a fost prezentată.

15. *Premiul Vasile Pârvan*, de 30.000 lei, s'a împărțit astfel:

15.000 lei d-lui *Mihail Macrea* pentru lucrarea « Cumidava », în baza următorului raport al d-lui *I Lupaș:*

Autorul fiind însărcinat, în vara anului 1939, să conducă și supravegheze campania de săpături arheologice dela Râșnov, județul Brașov, a reușit să descopere aci numeroase resturi de ceramică asemănătoare cu cele păstrate în așezările Dacilor dela Costești, Căpâlna (Transilvania) și Poiana (Moldova), precum și o inscripție din 1-a jumătate a veacului al III-lea p. Chr. (aprox. 222—235), din care se poate constata prezența unității militare formate din Dacii dela Cumidava: *Cohors VI Cumidavensium Alexandriana*.

Această dovadă sigură despre persistența Dacilor autohtoni și despre înrolarea lor în unități militare romane pentru paza granițelor, îndreptățește pe autor să afirme că împotriva cunoscutei teze tendențioase cu privire la totala stârpire a Dacilor « se poate aduce acum, pentru o regiune restrânsă — e adevărat — *un exemplu foarte elocvent*, documentat prin îndoita confirmare arheologică și epigrafică, despre felul în care populația dacică... a putut să se adapteze nouălor condițiuni de vieață introdusă de Romani, fără a-și nega originile și fără a renunța cu totul la anumite moșteniri ale civilizației lor străvechi. In aceste condițiuni populațiunea dacică din Țara Bârsei păstrează numele autohton al principalei așezări dela Râșnov, lângă care Romanii își construesc un castru, și cu numele etnic de *Cumidavenses* se înrolează în armata romană alcătuind nu mai puțin de *6 cohorte*.

Această descoperire valoroasă a tânărului cercetător Mihail Macrea aruncă o rază de lumină și asupra altor regiuni ale Daciei, acoperite încă de întunerec Studiul amănunțit și temeinic poate servi ca model pentru asemenea cercetări arheologice și merită să fie distins cu premiul V. Pârvan

15.000 lei d-lui *Ion I. Russu* pentru lucrarea « Granița etnică între Traci și Illiri » (Sibiu 1943), în baza următorului raport al d lui *G. Popa-Lisseanu:*

Călcând de aproape pe urmele regretatului G. G. Mateescu care in lucrarea sa publicată în Anuarul Institutului de Istorie Națională din Cluj, a tratat problema Graniței de Apus a Traciei, d-l Ion I. Russu, într'o lucrare extrasă din acelaşi Anuar și care formează partea a II-a tezei sale de doctorat, « Studii tracice », cercetează din nou aceeași problemă ca și Profesorul Mateescu, completând-o cu date nouă.

După o introducere în care ni se dau lămuriri în ce constă importanța problemei ce studiază, d-l Russu, scoțând în evidență deosebirea, în diferitele epoci, dintre granițele etnice și cele administrative ale provinciilor din Peninsula Balcanică, cercetează pe bază de izvoare literare, onomastice și arheologice, elementele etnice din Macedonia, apoi hotarul etnic dintre Macedoneni și Traci, în urmă regiunile de hotar între Traci și Illiri — în Peonia, Pelagonia, Dardania și Moesia Superior — și termină cu elementele trace din Dalmația

D-l Ion I. Russu ajunge la concluzia că vitalitatea Tracilor a fost cu mult mai mare decât s'a crezut până acum și că granița lor spre apus era mai înaintată decât credea Profesorul Mateescu.

Domnia-sa studiază de aproape fiecare localitate, citând izvoare și producând dovezi. Intregind lucrarea lui Mateescu, ne arată cum o seamă de elemente trace, în expansiunea lor spre Apus au scoborît, în timpul Romanilor din regiunea Haemului și a Rhodopelui și s'au întins în văile Moravei și Vardarului, ajungând chiar mai departe spre Adriatica.

O hartă însoțește textul de 74 pagine scrise într'un stil concis și sobru.

Pentru interesul ce-l prezintă această lucrare de arheologie și ca o încurajare pentru viitoare studii de acest fel, necesare și pentru regiunea dela Nordul Dunării, unde cercetări de această natură sunt atât de înapoiate, sunt de părere să i se acorde d-lui Ion I. Russu premiul Vasile Pârvan.

16. *Premiul Dr. Cornel Nicoară*, de 12.000 lei, s'a acordat Preotului *Ioan Răuțescu* pentru scrierea « Câmpulung-Muscel. Monografie istorică » (Câmpulung-Muscel 1943), în baza următorului raport al d-lui *Const. Marinescu:*

Autorul acestei întinse lucrări (X + 426 de p. in -8° mare) este cunoscut în domeniul cercetărilor istorice încă de când a publicat un șir de monografii privitoare la trecutul județului Muscel *(Mănăstirea Aninoasa*, Câmpulung 1943; *Dragoslavele*, Câmpulung, 1937 (ediția II-a), *Topoloveni*, Bucureşti 1937 (ediția II-a).

Muscelean de origine, Sf. Sa a socotit că trebue să se ocupe și de trecutul capitalei județului său.

Ca rezultat al unor cercetări, de sigur grele și îndelungate, Sf. Sa ne prezintă monografia amintită mai sus, în alcătuirea căreia folosește bogate materiale, deseori inedite, în legătură cu așezămintele religioase,

cu administraţia, justiţia, negoţul, meseriile şi învăţământul din trecutul depărtat şi apropiat al capitalei judeţului Muscel.

Autorul este, fără nicio îndoială, unul dintre cei mai zeloşi amatori ai cercetărilor istorice. Sf. Sa nu s'a dat înapoi de a răscoli chiar depozite de acte din arhive publice sau particulare, ceea ce i-a înlesnit atingerea unor rezultate demne de ţinut în seamă

Trebue observat însă că Părintele Ioan Răuţescu şi-a organizat lucrarea — de sigur, cu mult prea întinsă, plină de amănunte prea numeroase, nelegate direct cu subiectul monografiei — într'un chip care atrage critica

De altfel, nu lipsesc greşelile de fapte, nici digresiunile cu totul inutile.

De aceea recensentul crede că trebue pus accentul aprecierii mai cu seamă pe culegerea de materiale cuprinse în acest masiv volum.

Informaţiile strânse cu atâta trudă de Părintele Ioan Răuţescu vor putea folosi în viitor celor ce vor voi să reia studierea acestui interesant subiect, care rămâne a fi luminat mai de aproape de alţi învăţaţi.

Socotesc deci că, drept apreciere a zelului acestui meritos şi harnic cercetător, Academia Română poate acorda o parte din premiul Dr. Cornel Nicoară lucrării supuse aprecierii noastre.

17. *Marele Premiu Regele Ferdinand*, de 10.000 lei, cu subiectul « Vieaţa şi faptele lui Tudor Vladimirescu şi starea socială şi culturală din timpul său », s'a acordat Profesorului *Marin Dimitrescu* pentru lucrarea în manuscris tratând subiectul dat de Academie, în baza următorului raport al d-lui *Ion I Nistor:*

La marele premiu Regele Ferdinand cu subiectul dat: *Vieaţa şi faptele lui Tudor Vladimirescu şi starea socială şi culturală din timpul său* a incurs o lucrare în manuscris sub pseudominul πάντα ῥεῖ. Autorul anonim a adunat cu pricepere şi sârguinţă materialul narativ şi documentar cu privire la vieaţa şi opera politică şi socială a lui Tudor Vladimirescu, care era răspândit prin diferite publicaţii, l-a supus unei examinări critice şi l-a folosit metodic pentru expunerea sa clară şi convingătoare, însoţindu-o mereu cu notele documentare şi explicative. Expunerea este împărţită în numeroase capitole nenumerotate în care se insistă asupra tinereţei lui Tudor Vladimirescu, asupra înrolării sale în rândurile pandurilor şi asupra diverselor sale călătorii în străinătate. Intr'un capitol următor se încadrează personalitatea sa în climatul economic, social şi cultural al vremii. In continuare autorul reuşeşte să ni înfăţişeze un tablou sinoptic asupra situaţiei politice din Europa Orientală în ajunul mişcării lui Tudor Vladimirescu, insistând asupra rivalităţilor politice dintre puterile europene cu privire la soarta imperiului otoman. Şi capitolul acesta este bine documentat, mai ales în ceea ce priveşte Principatele Române.

Urmează apoi o amplă expunere a răscoalei lui Tudor Vladimirescu până la intrarea sa în Bucureşti. Expunerea este foarte amănunţită şi bine închegată. Petrecerea lui Tudor în Bucureşti şi *actele sale de guver-*

nământ săvârșite aci sunt expuse mai sumar probabil și din cauza materialului informativ mai redus care n'a stat la îndemâna autorului. Și totuși partea aceasta a mișcării lui Tudor este cea mai interesantă. Laturea aceasta a acțiunii lui Tudor n'a ajuns la o desfășurare mai amplă din cauza intervenției rapide a Turcilor care trecuseră Dunărea și înaintau spre București. Raporturile lui Tudor cu Ipsilante sunt expuse într'un capitol mai cuprinzător, cu indicarea surselor de informație externe Credem însă că o utilizare mai intensivă a documentelor interne ar fi putut aduce unele contribuțiuni prețioase la lămurirea și mai temeinică a acestor raporturi. Sfârșitul tragic al lui Tudor Vladimirescu este tratat într'un capitol special cu folosirea materialului informativ extern și intern.

In capitolele următoare autorul insistă cu aceeași bogăție de informații asupra consecințelor politice ale revoluției lui Tudor Vladimirescu, asupra purtării Turcilor în timpul ocupației și asupra ecoului pe care mișcarea lui Tudor îl produse în țările vecine și mai ales în Turcia și Rusia. Guvernele acestor țări se putură convinge despre adevărata stare de spirit din Principatele Dunărene și de aceea ele conveniră la înlăturarea regimului fanariot și înlocuirea lui prin restaurarea regimului pământean. Astfel autorul, strângând într'un mănunchiu actele principale ale revoluției lui Tudor Vladimirescu, găsește că ele pornesc cu putere elementară din suferințele adânci al neamului românesc, concomitent cu frământările similare de care fuseseră sguduite în acea vreme și alte popoare europene.

In vederea publicării, manuscriptul ar trebui să cuprindă pe lângă o numerotare și echilibrare a capitolelor, și cuvenitul *indice* de nume și localități.

In forma în care ni se prezintă, manuscrisul cuprinde o expunere metodică și bine documentată a vieții și activității politice și naționale a lui Tudor Vladimirescu, care merită să fie încununată cu marele premiu Regele Ferdinand. De aceea îmi îngăduiu să fac propunerea formală în acest sens

In 1945:

18 *Premiul Statului Gheorghe Asachi*, de 50 000 lei, s'a acordat următorilor concurenți:

25.000 lei d-lui *D. M. Pippidi* pentru scrierea « Autour de Tibère », (București, 1944), în baza următorului raport a d-lui *N. Bănescu:*

Volumul « Autour de Tibère » prezintat la Premiul Statului Gh. Asachi strânge la un loc șase studii apărute mai înainte în diferite reviste: 1. Tacite et Tibère; 2. Note sur une épigraphe funéraire grecque métrique de Capri, 3. Tibère et Arruntius; 4. L'avénement officiel de Tibère en Égypte; 5. En marge d'un éloge tibérien d'Auguste; Dion Cassius et la religion des empereurs; 6 Tibère, Dion et Pseudo-Callisthène. Urmează un Appendice, în care autorul reproduce recensia câtorva lucrări străine privitoare la același împărat

Cum vedem, toate se referă la personalitatea atât de mult discutată a urmașului marelui August. Cel dintâi e și cel mai important: el cuprinde aproape jumătate din paginele volumului. Autorul aduce, în acest studiu, de o erudiție uneori excesivă, nouă puncte de vedere privitoare la celebrul portret al lui Tiberius schițat de Tacitus, de atâtea ori discutat de învățați. Lămurind elementele tradițiunii istorice în acest portret, d-l Pippidi ne dă o frumoasă și precisă caracterizare a istoricului latin, relevându-ne procesele lui și elementele portretului în care Tacitus pune atâta din propriu-i temperament.

In toate celelalte articole aflăm de asemenea păreri proprii, în chestiuni privitoare la acelaș împărat și care formează încă obiectul discuției între învățați. Ele se deosebesc prin aceeași bogată informație și serioasă argumentație științifică. De aceea propunem a se acorda autorului premiul la care concurează.

12.500 lei d-lui *Vasile Netea*, pentru scrierea « Dela Petru Maior la Octavian Goga Studii și evocări istorice » (București, 1944), în baza următorului raport al d-lui *I. Lupaș:*

Autorul și-a strâns în acest volum nu mai puțin de 19 studii istorice, privitoare la personalități reprezentative și la evenimente hotărîtoare din cursul celui din urmă secol de vieață românească transilvană. Mănunchiului de instructive și edificatoare evocări istorice i-a dat titlul sugestiv: *Dela Petru Maior la Octavian Goga*, titlu justificabil prin cele *două cărți românești* tipărite în capitala Ungariei, una la 1812 *(Istoria pentru începutul Românilor în Dacia)* și cealaltă la 1905 (*Poezii*, de Octavian Goga). Pe cea dintâi o prezintă autorul într'un cuvânt « către cetitori » ca « o treaptă de mare urcuș » deschizând veac nou și pătrunzând prin învățăturile ei în adâncurile sufletești ale poporului român, iar pe a doua ca « vifor năprasnic al mâniilor deslănțuite », care a sguduit puternic simțirea neamului, a cutremurat-o, i-a înarmat brațul și i-a călăuzit pașii pe calea victoriei »... « Intre cărturari a fost Petre Maior începutul luminii, iar Octavian Goga biruința și strălucirea ei ».

După această plauzibilă justificare a titlului urmează două contribuțiuni, analizând cea dintâi, activitatea predicatorială, prin care Petru Maior și-ar putea deschide « drum în actualitate », aducând cea de a doua câteva « precizări » cu privire la originea, anul și locul nașterii lui. Fiind cele mai multe cărți și manuale de istorie a literaturii române pline de incertitudini și erori cu privire la datele biografice ale lui Petre Maior, autorul caută să le rectifice cu ajutorul indicațiunilor ce pot fi culese din publicațiuni mai recente. Astfel arată că originea lui Petre Maior trebue căutată într'o familie de iobagi, din care se ridicase tatăl său Gheorghe, fost protopop la Tg.-Mureș (1751—1762) de unde fu silit să plece în urma indispoziției, ce se produsese în sufletul mulțimilor românești din regiunea Mureșului după ce preotul Ioan Piuariu (Popa Tunsu), adorat din partea lor ca un « sfânt » — fusese arestat și maltratat, ceea ce a determinat pe mulți să părăsească unirea, iar tatăl lui Petre Maior (născut

acesta la 1753 sau 1754) a fost nevoit să plece din Tg.-Mureş la Căpuşul-de-Câmpie, unde apare ca protopop al districtului Iclandul-Mare numai după anul 1762 (p. 33).

Reproducând părţi mai reuşite din textul predicilor, rostite de fostul protopop al Reghinului, autorul arată că « lângă amvonul lui Petre Maior se poate sta şi astăzi cu interes şi cu emoţie ». Calităţile lor stilistice au fost deci ignorate de către cel ce a riscat într'o recentă istorie a literaturii române afirmaţiunea lipsită de temeiu că « oricât de înaltă ar fi activitatea latiniştilor niciodată Petre Maior nu va interesa pe literat ». D-l V. Netea afirmă însă cu drept cuvânt, că stilul protopopului dela Reghin, mai ales în bucăţile omiletice nu era atât de sec, încât « frumuseţea literară să nu poată fi întâlnită nicăieri. Lângă amvonul lui Petru Maior ea a luminat adeseori cu îndrăsneală » (p. 27).

Atât aceste două valoroase contribuţiuni dela începutul volumului, precum şi cele următoare se disting prin expunere vioaie, dinamică şi prin o pronunţată notă de originalitate, autorul lor urmărind nu numai scopul de a fi deplin orientat asupra bibliografiei chestiunilor tratate, ci şi pe acela de a examina cu simţ critic informaţiile cunoscute până acum, rectificând pe cele eronate şi aducând adeseori îndreptări şi întregiri substanţiale, izvorîte din propriile sale cercetări.

Aşa procedează, când scrie despre « întemeietorul şi doctrinarul naţionalismului economic românesc ». Dionisie Pop Marţian, care mărturisea că « un triumf economic al inimicului în ţara noastră este mai periculos decât o duzină de triumfuri diplomatice, pentrucă acestea sunt efemere, pe când cele economice străbat toată fiinţa naţiunii (p. 47) » La informaţiile cunoscute din lucrările d-lui coleg V. Slăvescu, autorul izbuteşte să aducă ceva nou, citând câteva strofe dintr'o poezie a lui D P. Marţian, întitulată *Exemplul exilatei din 1848*, spre a conclude că fără să fi avut « veleităţi de poet », acest talentat economist şi « mândru fiu al Munţilor Apuseni » se îndeletnicea şi cu versificarea, ceea ce nu e caz unic în vieaţa şi activitatea economiştilor români.

La fel întregeşte d-l V. Netea cunoştinţele relative la Constantin Romanu-Vivu, eroul martir din 1848, cu câteva precizări despre uciderea lui de către Secui în Ianuarie 1849 culegând informaţiuni precise din Cronica preotului Branea dela Măerău (Mureş), cronică publicată de Alex. Ceuşeanu (p. 54).

Următoarele trei studii relative la personalitatea şi rolul multilateral, îndeplinit de strădalnicul *Visarion Roman* în vieaţa Românilor din Transilvania (p. 75—131) cuprind substanţiale întregiri documentare, culese din corespondenţa lui Gh. Bariţiu, păstrată la Academia Română. In deosebi rolul lui Roman la întemeierea *Băncii Albina* din Sibiu, apoi în pregătirea conferenţei naţionale, ţinute la Mercurea în primăvara anului 1869, adversitatea lui cu Mitropolitul Şaguna, precum şi colaborarea la ziarul « Românul » din Bucureşti, unde trimitea corespondenţe politice datate afirmativ din Pesta, scrise la Sibiu şi expediate din Braşov

— apare în vie lumină din expunerea întemeiată pe materialul inedit cules de d-l Vasile Netea.

Cu bune temeiuri este încondeiat și negustorul brașovean *Diamandi Manole* « adevăratul întemeietor al ziarului *Tribuna* » din Sibiu, despre care scrisese Ion Slavici că era « om fără multă cultură sistematică », dar cu scaun la cap și luminat... dintr'un gest, din puține vorbe îți ghicea gândul, îți pătrundea intențiunile și te judeca... întreprinderea la care lua și el parte, era sigură de reușită » (p. 140).

Nici din studiile relative la Ion Pop Reteganul, Lucreția Suciu — « suavă iconiță de argint, înrămată în doliul celei mai crunte dureri » (p. 168) — Gheorghe B. Duică și G Coșbuc (pp. 193—237) nu lipsesc observațiunile și întregirile de ordin personal, demonstrând că autorul înțelege să utilizeze rezultatele altor cercetări numai în scopul de a-și forma el însuși o judecată proprie, cum procedează și în studiile despre « *St. O. Iosif* în actualitate », despre *Ilarie Chendi* și despre *Oct. Goga*. Citând și alte opinii despre valoarea scrisului lor nu uită să adauge și din partea sa câte o încercare de justă apreciere, cum este de exemplu cea dela p. 279, relativă la Ilarie Chendi: « scrisul său scăpăra, captiva, ademenea; viu ca argintul cu același nume, limpede ca lacrima de bucurie, rotunjit ca o boabă de briliant — și sgâriind tot ca ea ». Iar într'o privire comparativă asupra operei celor doi poeți amintiți, V. Netea nu ezită să exprime convingerea că « niciuna din poeziile lui Oct Goga nu a avut un destin mai fericit decât cântarea din urmă a blândului Iosif, și nicio altă poezie românească, înafară de marșul lui Andrei Mureșanu, nu aparține mai categoric sensibilității naționale. De trei ori dela zămislirea acestui cântec: în 1913, în 1916 și în 1941... armatele visate de Mihai Viteazul au trecut frontierele sugrumătoare pentru a impune câmpului de bătaie cea mai scumpă dintre imaginile românești: o Țară rotundă! In toate aceste războiae inimile și pașii ostașilor noștri au fost călăuziți de marșul lui Iosif » (p. 270—271). Cercetând geneza acestui marș național, autorul reproduce *Imnul* (din Octomvrie 1912), din strofele căruia se cer citate aci câteva:

« Către cer înalți întrebătoare
Ochii, Țara mea!
Vezi că negrii nori vin să 'nfășoare
Miază-noapte, Răsărit de soare
Și presimți că vine vremea rea ..
. . . .
Când în alte țări, pe care soarta
Le-a cruțat mereu,
Infloreau științele și arta, —
Neclintită tu ai stat la poarta
Neamurilor și-ai luptat din greu
Ai luptat și alții se înfruptă
Azi pe urma ta,
Iia ta-i o sdreanță 'n patru ruptă...
Totuși țara mea vitează, luptă!
Luptă până ce mai poți lupta!
Cel ce 'ntoarce foile Istoriei

Ştie că tu ai
Multe 'nfrângeri, dar mai multe glorii
Că de strajă treji îţi stau feciorii
Căciularii marelui Mihai » (272).

Dar nu numai pentru personalităţi proeminente, ci şi pentru întâmplări decisive în vieaţa politică şi literară a Românilor are d-l V. Netea o neistovită atenţiune şi tragere de inimă, înţelegând să le înfăţişeze în tot ce aveau ele mai emoţionant şi mai semnificativ. Astfel în legătură cu *Semicentenarul Memorandului* nu uită să reamintească mărturisirea făcută de B. St. Delavrancea într'un discurs dela 1915 despre felul cum a întâmpinat bătrânul Ioan Raţiu în Dumbrava dela Sibiu propunerea, ce-i făcuse D Sturdza să treacă Munţii, spre a scăpa de întemniţare: « Sunt bătrân, nu pot să încalec calul ca un voinic de 20 de ani; jandarmii mă priveghiază de aproape. Spune d-ta, n'ar fi o ruşine neştearsă ca eu, Raţiu, să fiu împuşcat şi suflarea românească să afle că glonţul mi-a intrat prin spate, cum numai fugarilor laşi le este dat să piară?.. Puţin mai am de trăit... Fericirea mea din urmă şi cea mai mare va fi aceea, ca oasele mele să putrezească în temniţele Ungariei. Din cenuşa lor se va ridica triumfalnic cauza naţională. Gândiţi-vă, gândiţi-vă bine, ce va zice ţărănimea neştiutoare de combinaţiunile diplomaţiei, când conducătorii se vor dosi şi se vor răsfăţa în onoruri în România, iar cei mici vor intra în temniţe? Ţara ar fi cuprinsă de o amorţire, din care mai multe generaţiuni n'ar putea să o trezească » (p 257).

La fel găseşte şi în studiul scris « la patru decenii dela ivirea *Luceafărului* », ca şi în cel despre *Generaţia Unirii* nota justă, pentru a scoate la iveală momentele şi personalităţile cele mai caracteristice, sub raport literar sau politic, din cursul acestor ultime decenii. O comparaţie între Brătianu dela 1877 şi între cel dela 1914 îi dă prilej să rostească această judecată limpede şi cuprinzătoare: « Brătianului dela 1877 şi Regelui său, tânăr încă, nu le-a trebuit atunci, în primul rând, decât curaj. Curajul de a se hotărî, de a răbda şi de a acţiona Brătianului dela 1914 i se prezenta însă o Europă în plin vârtej. Anglia, Germania, Rusia, Franţa, Austria se aflau cu săbiile scoase. La 1877 nu exista apoi o problemă a Bulgariei şi nici ameninţarea categorică şi imediată a Austriei. E meritul indiscutabil al lui Brătianu de a-şi fi păstrat cumpătul şi de a fi condus barca Statului, printre toate aceste stânci înfiorătoare cu *o supremă chibzuinţă şi demnitate* » (p. 378). Autorul, spre a nu se părea că ar fi izolat cu această judecată a lui, ţine să o întărească şi prin opinia d-lui Iuliu Maniu care afirmase într'o conferinţă la Radio Bucureşti că « niciodată un bărbat de Stat cu răspundere n'a fost mai mult în nota, în tradiţia şi în cursul aspiraţiilor naţionale decât Ion I. C. Brătianu în acel moment » (p. 337).

Eminentele calităţi de formă şi de fond ale acestei publicaţiuni îndreptăţesc propunerea de a se decerne autorului ei partea cea mai importantă din Premiul Statului Gheorghe Asachi de 50.000 lei.

12.500 lei d-lui *Nicolae Albu* pentru «Istoria învățământului românesc din Transilvania, până la 1800», (Blaj, 1944), în baza următorului raport al d-lui *Silviu Dragomir:*

Cartea d-lui N. Albu este o foarte meritoasă lucrare în care se încearcă întâia dată a se zugrăvi icoana unitară a învățământului românesc din Transilvania din sec. al XV-lea până la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Ea ne înfățișează într'o sinteză cuprinzătoare tot ce s'a frământat pentru a dospi aluatul spiritual al Românilor de aici, toate strădaniile pentru cultura prin școală și prin feluritele cărți de învățătură, în răstimpul îndelungat, în care lipsți de ocrotirea Statului și prea adeseori persecutați de reprezentanții lui, am reușit să punem temelie sigură progresului spre lumină. Autorul a adunat un material bogat triându-l cu înțelegere și expunându-l cu claritate. Acest material, e drept, nu e recoltat de cercetări proprii, ci împrumutat din literatura cunoscută până acum. D-l N. Albu știe însă să-l pună în lumină nouă, dându-i o interpretare proprie, prin ceea ce depășește cadrul bibliografic, deși întregirea acestuia în cea mai mare măsură posibilă constitue o preocupare de căpetenie a lucrării sale.

Sinteza sa istorică astfel concepută are meritul incontestabil de a ne desveli un domeniu, în care sufletul românesc a luptat nu numai pentru a culege comoara de cunoștințe indispensabile omului, ci mai ales pentru a se afirma în felul său propriu, deosebindu-se de neamurile, cu care a stat în atingere permanentă Domeniul acesta reconstituit cu pricepere prezintă o lature autentic românească a vieții poporului nostru nevoit să suporte atâtea veacuri legile unei dominațiuni străine.

Dar cartea d-lui N. Albu trebue lăudată și pentru năzuința autorului de a rămânea obiectiv. De aceea îmbrățișează cu același interes epoca dinaintea unirii religioase și expune amănunțit legăturile bisericești, grație cărora s'a format un anume tip de cultură românească. Operele și izvoarele întrebuințate nu se categorisesc după confesiunea autorilor, ci după valoarea care i se pare că o reprezintă. Marii ierarhi ortodocși nu sunt bagatelizați în străduințele lor generoase. Pulsația vechii tradiții e urmărită și după unirea dela 1701. Deosebiri de vederi rămân cu toate aceste, ceea ce ni se pare cu totul normal între oameni de știință. Ca atare considerăm noi problema calvinismului la Români, precum și măsura în care a izbutit să pătrundă doctrina lui în vieața bisericii noastre sau chestiunea ctitoriei școalelor din Blaj, cu privire la care unii atribue rolul de căpetenie episcopului Inochentie Micu, alții lui Petru Paul Aaron. Raportul dintre Șincai și Bob ni se pare expus de asemenea destul de obiectiv, iar episcopii sârbi din Ardeal sunt apreciați corect pentru strădaniile lor pe tărâmul școlar.

In tot cazul lucrarea d-lui N. Albu zugrăvește o icoană bogată în fapte realizate în învățământul românesc din Transilvania. E uimitor câte încercări s'au făcut în perioadele întunecate ale istoriei noastre pentru a înjgheba o școală corespunzătoare timpului și cât de stăruitoare a fost râvna de lumină până și în cele mai periferice ținuturi.

Ca metodă autorul caută să profite de toate rezultatele criticei ştiinţifice, evitând însă analiza meticuloasă. Poate că unii vor găsi o greşeală în această manieră. Noi nu suntem de aceeaşi părere, dacă luăm în considerare tendinţa autorului de a prinde într'o sinteză toată activitatea desfăşurată pe terenul şcoalei, d-l N. Albu ne-a dat o operă de valoare, construită după un plan bine întocmit, din material cernut critic şi într'o expunere ce ne îndreptăţeşte să sperăm că va continua cu succes munca aceasta atât de promiţătoare.

De aceea propun să i se acorde premiul întreg, cu atât mai vârtos că, după părerea noastră, Academia trebue să încurajeze munca unui tânăr învăţător, care cu o hărnicie şi pricepere laudabilă, a reuşit să ne dea operă de netăgăduită valoare ştiinţifică.

19. *Premiul Demostene Constantinide*, de 3.000 lei, s'a acordat d-lui Prof. *Ion Ilie Davidoiu* pentru scrierea «Zona de transiţie între deal şi şes. Bărăştii de Cepturi-Olt» Studiu monografic. (Slatina 1944), în baza următorului raport a d-lui *Vintilă Mihăilescu:*

Lucrarea d-lui Davidoiu este o monografie completă şi amănunţită, întemeiată pe literatura existentă dar mai ales pe date culese pe teren din sat şi din cadrul înconjurător.

După consideraţii asupra reliefului platformei Cotmeana în regiunea de contact dintre dealuri şi câmp, respectiv pădure şi stepă, asupra climei, apelor şi vegetaţiei (cu detalii inedite), autorul consacră capitole speciale «cadrelor» biologic, psihologic, istoric şi «manifestărilor» economice, spirituale, etico-juridice, administrativo-politice, folklorice şi linguistice.

Din materialul, abundent şi variat, strâns şi sistematizat de d-l Davidoiu se poate vedea într'adevăr că satul Bărăştii de Cepturi face parte atât prin structură, prin tipul gospodăriei, prin ocupaţii, mentalitatea locuitorilor — din grupa satelor de transiţie între dealuri şi câmpie.

Pentru munca depusă de autor în strângerea informaţiilor şi sistematizarea lor, precum şi pentru obiectivitatea cu care sunt expuse atât latura favorabilă cât şi cea, mai puţin favorabilă, din aspectele şi manifestările satului Bărăştii de Cepturi, recomandăm premiarea lucrării d-lui Davidoiu cu premiul Demostene Constantinide de 3 000 lei

IV, *Premiile Secţiunii Ştiinţifice*

In 1944:

22. *Premiul I. Oroveanu*, de 70.000 lei, s'a împărţit astfel:

15.000 lei d-lor Prof. *G. Băltăceanu* şi Dr. *C Vasiliu* pentru lucrarea «Vitamin A und Kreislaufapparat» (Bucureşti 1943), în baza următorului raport al d-lui Dr. *C. I. Parhon:*

In această lucrare făcută în Institutul de Balneologie condus de Prof. Bălţăceanu, autorii studiază în special acţiunea vitaminei A asupra aparatului circulator.

Pe lângă însemnatul număr de lucrări ale diferiților autori cari s'au ocupat mai de aproape sau mai de departe cu studiul acestei probleme, lucrări pe care autorii le menționează indicând principalele date ce ele conțin, autorii menționează propriile lor cercetări, în parte continuarea altora ce au făcut în anii precedenți.

In aceste cercetări ei stabilesc că miocardul drept e mult mai bogat în vitamina A decât cel stâng la câine.

Ei arată în plus că și la om aceeași situație se întâlnește în 3 din 4 cazuri patologice pe care le-au studiat, din același punct de vedere.

In trei din ele preponderența vitamina *A* în miocardul drept apare foarte clar. In al 4-lea, un caz de limfogranulomatoză malignă, situația e inversată.

Autorii au studiat de asemeni experimental influența regimurilor alimentare asupra conținutului în vitamina A a ventriculului drept, a celui stâng și al mușchilor.

In aceste experiențe ce au avut loc pe 12 câini autorii stabilesc că predominanța vitaminei *A* în ventriculul drept față de cel stâng e mai mare la animalele cu regimul bogat în proteine decât la cele care primesc în special substanțe glucidice Aceeași constatare reiese și pentru mușchii scheletici

Cât privește regimul bogat în grăsimi el a fost rău tolerat de animalele în experiență determinând o diaree ce a condus la o adevărată stare de epuizare a animalelor.

Lucrarea d-lor Bălțăceanu și Vasiliu merită a fi luată în considerație și a i se atribui în total sau în parte premiul Oroveanu.

15 000 lei d-lui Dr. *Dorin Dumitrescu* pentru « Sistemul aortic superior » (București 1943), în baza următorului raport al d-lui Dr. *D Danielopolu:*

Sistemul aortic superior de Dr. Dorin Dumitrescu este o lucrare de o valoare foarte mare, care conține și părți originale. Această lucrare merită să fie premiată.

15 000 lei d-lui Dr. *C. C. Iliescu* pentru lucrarea « Infarctul miocardic prin tromboză coronariană » (București 1943, în baza următorului raport al d-lui Dr. *M Ciucă*

D-l Agregat Dr. C C. Iliescu, unul din cei mai reputați cardiologi ai noștri, publică *o remarcabilă monografie de 94 pagine asupra « Infarctului miocardic prin tromboză coronariană », care merită întreaga atențiune a lumii științifice și a corpului medical român.*

Prezentarea cunoștințelor literaturii medicale (de dată relativ recentă) făcută cu o claritate mai rar întâlnită în publicațiile medicale, ne introduce într'un studiu minuțios a 166 observațiuni personale, care arată cunoscuta competență a autorului și un deosebit talent de expunere. Metodele de cercetare folosite dau în primul loc informații complete de ordin anatomic, insistând în mod particular asupra irigației diferiților

centri cardiaci, asupra rolului ramurilor coronariene şi anastomozelor între coronara dreaptă şi stângă.

Noţiunile de fiziologie şi fiziopatologie ale arterelor coronare, absolut necesare înţelegerii mecanismului de producere a trombozei coronariene, care duce la infarctul miocardic, sunt expuse cu aceeaşi claritate şi fac uşor de înţeles simptomatologia acestui sindrom.

Etiologia este în amănunt tratată şi numărul apreciabil de cazuri personale (166) observate şi urmărite de autor, îi dau dreptul şi putinţa să ajungă la concluziuni valabile Femeile dau un procent de îmbolnăvire de numai 12.9% faţă de bărbaţi al căror procent este de 88 1%. Importanţa eredităţii, a vârstei, legătura infarctului cu hipertensiunea arterială, diabetul, alcoolismul, tabagismul, etc , este discutată pe larg

Cu deosebită grijă sunt studiate şi arătate simptomele, insistându-se asupra polimorfismului clinic şi atrăgându-se atenţia asupra acelor semne clinice şi de laborator care prin caracteristicele lor, ajută sau impun diagnosticarea boalei.

In capitole speciale, bogat şi îngrijit ilustrate, sunt puse la punct importanţa şi aportul pe care electrocardiografia şi roenthgenkymografia îl au şi-l aduc în punerea diagnosticului şi urmărirea evoluţiei acestui sindrom.

Tratamentul este expus cât se poate de complet şi clar; autorul insistă asupra « ceea ce medicul trebue şi asupra ceea ce nu trebue să se facă » când este pus în situaţia de a îngriji bolnavi prezentând această afecţiune.

Diagnosticul diferenţial e amănunt studiat ca şi complicaţiile şi prognosticul acestei afecţiuni. Lucrarea este încheiată cu un interesant capitol asupra dinamicei circulatorii şi evoluţia infarctului miocardic.

Astfel concepută, monografia d-lui Iliescu e o completă punere la punct a acestei importante afecţiuni cardiace şi pune la îndemâna celui ce doreşte să se documenteze, o lucrare clară şi care mai are calitatea de a nu obliga pe cel ce o citeşte, să recurgă la alte tratate de specialitate. Faptul că autorul trage concluzii din observaţiile şi studiile a 166 de cazuri personale, dau acestei lucrări o deosebită valoare ştiinţifică şi de aplicaţiune practică utilă.

15.000 lei d-lui *G. Stroescu* pentru « Neue Beitrage zur Pathogenese der progressiven Paralyse auf Grund von Spirochatenuntersuchungen » (Berlin 1943), în baza următorului raport al d-lui Dr. *N. Ionescu-Sişeşti*.

Lucrarea d-lui Dr. Stroescu este o conferinţă făcută la Soc. de Psihiatrie şi Neurologie din Berlin şi publicată în « Archiv fur Psychiatrie » vol. 116, p 301—315, 1943.

Ea rezumă cercetările făcute în Clinica Neurologică din Bucureşti şi la Spitalul Regina Elisabeta asupra unei probleme care l-a preocupat multă vreme pe autor.

Pentru ce anume bolnavi fixează spirocheţii pe cutare organ, alţii pe alt organ ? In special pentru ce anume sifilitici fac o paralizie generală progresivă ?

Ca și majoritatea neurologilor și bacteriologilor de azi, d-l Stroescu nu împărtășește ideea lui Levaditi cum că ar exista spirocheți cu afinități tisulare specifice.

Printr'o serie de experiențe pe animale, d-l Stroescu dovedește că și aici, ca și în alte domenii ale bacteriologiei, rolul cel mai mare în fixarea germenului pe cutare sau cutare viscer îl joacă starea de sănătate a acestui viscer.

Organele normale sunt refractare la pătrunderea și înmulțirea spirocheților.

Sistemul nervos central se apără mai bine decât cel periferic. Când inocularea se face în piele, sau în organele genitale ori peritoneu, nervii periferici servesc ca o cale de vehiculare a spirocheților.

Nicăeri spirocheții nu se desvoltă mai bine decât în vecinătatea unui țesut tânăr în continuă multiplicare. De aci afinitatea spirocheților în creier nu pentru celulele nervoase, ci pentru microglie.

Instalarea paraliziei generale trece, pentru Stroescu, prin 3 faze:

a) faza I-a de meningită sifilitică cronică, începând adeseori chiar perioada secundară;

b) faza a II-a în care scoarța, sub influența leziunilor piale și vasculare, prezintă o proliferare a microgliei corticale;

c) faza a III-a în care proliferarea microglică atrage spirocheții din organism și provoacă cunoscutele fenomene inflamatorii care stau la baza encefalitei sifilitice. Leziunile paraliziei generale sunt mai manifeste în scoarță, pentrucă acolo e mai numeroasă microglia.

Se știe că alcoolismul favorizează paralizia generală. Aceasta se explică, spune Stroescu, prin faptul că alcoolismul determină o înmulțire a microgliei, care la rândul ei constitue un punct de apel cerebral pentru spirocheți.

Cu toate că mică, în întindere, lucrarea d-lui Stroescu este presărată cu o mulțime de idei nouă, dintre care unele sunt puse în evidență în chip experimental

Pentru originalitatea ei și pentru întemeierea ei pe o întinsă muncă de laborator, ea merită să fie premiată.

5 000 lei d-lui Dr. *Alexandru Pop* pentru «Elemente de chirurgie. Manual pentru studenți și medici practicieni» (Sibiu 1943), în baza următorului raport al d-lui dr. *Fr. Rainer:*

Cartea d-lui Dr. Alexandru Pop, profesor la Facultatea de Medicină din Cluj-Sibiu, intitulată: «Elemente de Chirurgie», Manual pentru studenți și medici practicieni, Vol. I, Ed. H. Welther, Sibiu 1943, cu care d-sa candidează la premiul I. Oroveanu și pe care ați binevoiți să mi-o înaintați spre prețuire din partea Onor Academii Române, după părerea noastră merită într'adevăr a fi luată în considerație pentru această înaltă distincție. Această părere se întemeiază pe următoarele consederente:

I. Opera d-lui Prof. Al. Pop reprezintă, întâi, o muncă materială de o însemnătate neobișnuită. E vorba de un volum de format mare, cu

o prezentare tipografică excelentă, cuprinzând XVIII și 856 de pagine și 754 de figuri în text. Bogăția de cunoștințe cuprinse în această lucrare e impresionantă și te impresionează din nou de câte ori o iei în cercetare. Nu numai studentul și chirurgul tânăr, dar orice medic practician găsesc într'însa o coamoară de informații practice, neistovită. E de prevăzut că numeroase generații de practicieni vor afla în această carte un povățuitor neprețuit în nedumeririle lor și efectele ei salutare se vor simți în straturi largi. Mult va contribui la aceasta figurația cu grijă aleasă de autor, nu numai bogată, dar și vorbitoare.

II. Dar toată informația aceasta îmbelșugată e dată de un om a cărui solicitudine caldă pentru cititorul lui o simți la fiecare pas, călăuzită de o experiență largă, așezată și care-ți inspiră o încredere binefăcătoare. Din cauza amploarei acestui factor personal, care domină lucrarea, valoarea acesteia se ridică cu atât mai sus deasupra lucrărilor didactice obișnuite, compilări adesea muncite și inteligente, dar elaborate fără amestecul factorilor sufletești care le dau cu adevărat *o valoare personală* și fac ca ele să sporească cu adevărat patrimoniul nostru științific, ca în cazul de față.

Socot dar, d-le Secretar General, că opera d-lui Dr. Al. Pop merită o parte — ținând seamă că mai concurează în aceeași arenă și alți autori de valoare — o parte din premiul I. Oroveanu.

O singură rugăminte ne-am îngădui-o față de autor: la viitoarele ediții ale operei sale, la care trebue să ne așteptăm în ordinea firească a lucrurilor, limba de care d-sa se servește să se depărteze din ce în ce mai mult de limba cu care ne-a deprins literatura medicală. Va face astfel, pe deasupra unei opere didactice eminente, și o operă culturală.

5.000 lei d-lor Dr. *D. Grigorescu* și *Iacob Tristan* pentru lucrarea « Neuropatologie de războiu » (Sibiu 1943), în baza următorului raport a d-lui Dr. *N. Ionescu-Sișești:*

Lucrarea d-lor Grigorescu și Iacob e un studiu al turburărilor pe care le-au produs leziunile sistemului nervos în războiul actual.

Ceea ce în împrejurările normale ale vieții se realizează numai prin experiențe pe animale în laborator, aici îl întâlnim realizat de războiu pe omul însuși în nesfârșite forme.

Prima parte a lucrării studiază manifestările histerice create de războiu. Mulțimea acestor bolnavi justifică această întâietate. Cum această boală rezultă dintr'un catalizator care aici e războiul, și un teren anumit, autorii cercetează și definesc mai ales pe acesta din urmă. E una din părțile cele mai interesante din toată lucrarea.

In capitolul comoțiilor nervoase autorii dau un conținut anatomic acestui vocabul arătând — ceea ce se observase și în războiul trecut — că bolnavii aceștia prezintă adesea adevărate leziuni vasculare, care se dovedesc prin aspectul mai totdeauna hemoragic al lichidului cefalo-rachidian. Astfel de comoționați, de altminteri, prezintă la mulți ani după șocul lor turburări de memorie, diminuări de aptitudini intelectuale, sau chiar crize de epilepsie.

Sindromul fiziopatic care a dat naștere la atâtea discuții în timpul și după războiul trecut apare în cartea d-lor Grigorescu și Iacob disecat în elementele de care el se compune. Experiența trecutului și mijloacele de investigație mai perfecționate de azi ne permit să vedem mai limpede în mecanismul său de producere.

Ultimul capitol tratează despre cauzalgie. Dela discripția acestei forme de durere de către Weir Mitschell, ea a preocupat continuu pe neurolog. Războiul a furnisat-o în zeci de mii de exemplare Prin el ne-am putut da seama de frecvența ei maximă pe median și pe sciatic, nervii periferici cei mai bogați în fibre vegetative, întărind astfel convingerea generală despre originea ei simpatică.

Multul material documentar de care se servesc autorii este exclusiv românesc Fiecare problemă însă este tratată la nivelul și în cadrul preocupărilor universale, pe care ea le poate înfățișa.

Lucrarea este îmbogățită cu o întinsă iconografie și executată în excelente condiții tehnice.

In oricare limbă ar fi fost tipărită, ea ar constitui o importantă contribuție la patologia de războiu. Pentru aceasta merită să fie premiată.

21 *Premiul Statului Lazăr*, de 50 000 lei, s'a împărțit astfel:

40.000 lei d-lui *V. Alaci* pentru scrierea « Nouveaux domaines de recherches en « Trigonométrie quadratique » (Timișoara, 1942), în baza următorului raport al d-lui *Dim. Pompeiu*.

Asupra activității științifice a d-lui Alaci și a lucrărilor sale am avut prilejul de a raporta Academiei, în anul academic trecut (1943) când — fără a i se putea acorda premiul la care se înscrisese, Academia prin mențiunea deosebită ce i-a acordat a înțeles să recunoască meritele d-lui Alaci ca cercetător original. Căci, în adevăr, d-l V. Alaci, profesor la Școala Politehnică din Timișoara, și-a consacrat de mai mulți ani o parte a activității sale științifice unor cercetări de caracter special — care au atras asupra sa atenția, nu numai în țară, a colegilor săi de specialitate — dar și în străinătate a unor matematicieni de seamă.

Urmărind cu stăruință și cu deosebit talent un gen bine definit de chestiuni, d-l Alaci a ajuns la acea stăpânire deplină a materiei și la acea cunoaștere clară a amănuntelor — care sunt totdeauna rodul unei îndelungate meditări și serioase cercetări.

Lucrarea pe care o prezintă acum Academiei stă pe aceeași linie a preocupărilor d-lui Alaci.

Precum se știe coordonatele sunt, în Geometria Analitică, instrumentele de lucru ale cercetătorului și e prea bine cunoscut că aceste instrumente sunt: și variate, și fiecare întrebuințate după împrejurările în care pot fi mai utile.

D-l Alaci observă, el însuși, în introducerea la lucrarea sa, că: un nou sistem de coordonate nu și-ar putea legitima rostul decât prin utilitatea lui în anumite chestiuni de Geometrie.

Configuraţiile geometrice, cu a căror reprezentare de multă vreme se ocupă d-l Alaci, l-au adus, în mod firesc, la concepţia « coordonatelor rombice » — iar, o dovadă mai mult că aceste coordonate îşi iau locul lor, printre instrumentele de cercetare în Geometria Analitică, e faptul că, abia introduse de d-l Alaci, ele au şi fost folosite de d-nii *Ţino* şi *Abramescu* şi anumite chestiuni interesante de Geometrie.

Dacă acum, dela *fondul* ştiinţific al lucrării trecem la *forma* de expunere — trebue să semnalăm, la d-l Alaci, o grijă deosebită în scriere şi anume acea structură de frază, a cărei formă aleasă se face numaidecât remarcată

O a doua lucrare, de întindere mai restrânsă, în cartea d-lui Alaci, este intitulată *relaţiuni metrice într'un triunghiu*

Este o lucrare de deosebit interes şi asupra căreia se cuvine să insistăm.

Există, în literatura matematică universală o culegere de formule: *relations entre les éléments d'un triangle*, Paris. Vuibert — un extrem instrument de lucru, pentru orice matematician. Formulele (în număr de 293: citez, după o ediţie mai veche) sunt înşirate, apoi demonstrate — dar metodele de demonstraţie variind dela o formulă la alta, uneori nefiind decât simple artificii — vădesc prea mult, şi uneori în mod neplăcut, lipsa unui fir conducător.

D-l Alaci, inspirându-se dela ideea utilizării vectorului-plan (lungime şi înclinare) în Geometrie, ne dă, prin bogata lui colecţie de formule asupra triunghiului — nu numai o colecţie preţioasă, dar şi un model de unitate a metodei, ceea ce e un îndemn pentru alţi cercetători iar, din punct de vedere didactic, un preţios avantaj.

In rezumat: activitatea ştiinţifică a d-lui Prof. Alaci este demnă de atenţiunea Academiei Române — iar lucrarea pe care d-sa o prezintă merită, cu prisosinţă, premiul la care a fost înscrisă.

10.000 lei d-lui Inginer *Alexandru Bunescu* pentru scrierea « Tehnologie grafică » (Bucureşti, 1943), în baza următorului raport al d-lui *N. Vasilescu Karpen:*

Această foarte interesantă şi folositoare lucrare, priveşte numeroasele şi complicatele operaţiuni prin care se ajunge la confecţionarea cărţilor şi în general a imprimatelor.

Facem succesiv cunoştinţă, cu diferitele feluri de clişee tipografice şi cu modul de a le obţinea, literele şi culesul lor, dela culesul cu mâna la culesul cu cea mai ingenioasă maşină de cules « Monotipul »; clişeele pentru reproducerea figurilor, xilogravura, metalogravura, zincogravura, similigravura, maşinile de imprimat, litografia şi fotolitografia, gravura; operaţii de finisaj a imprimatelor, carnete, broşuri, cărţi, registre, etc. Urmează apoi capitole relative la materiile prime, la cerneli şi hârtie.

Un scurt istoric al xilografiei şi tipografiei, al litografiei şi calcografiei, încheie această lucrare care se prezintă — cum se şi cuvine — în condiţiuni tipografice deosebit de îngrijite

Cartea d-lui Ing. Alexandru Bunescu, constitue o sinteză a unei importante — deși puțin cunoscută — ramuri de activitate, în strânsă legătură cu activitatea cărturarilor; sinteză realizată cu multă competență și în mod cât se poate de conștiincios.

Merită, o parte cel puțin, din premiul Lazăr.

22. *Premiul Dr. Calistrat Grosovici*, de 5 000 lei, s'a acordat d-lui *Constantin Velican* pentru lucrarea « Le dispositif propulseur de la surrénale » (Bucarest, f. a), în baza următorului raport al d-lui Dr. *C. I. Parhon:*

E o lucrare originală în care autorul cercetează dispoziția și abundența fibrelor musculare netede în unele substanțe nucleare ale glandelor suprarenale precum și dispoziția fibrelor musculare în capsula și țesutul cortical al acelorași duble organe (substanța corticală e un organ independent relativ cel puțin, de cea medulară).

Autorul găsește că vinele centrale ale suprarenalei conțin la nivelul hilului mai cu seamă fibre circulare pe câtă vreme vena centrală conține numai fibre longitudinale.

Acest dispozitiv și raportul acestor din urmă fibre cu cele elastice care prezintă față de cele musculare o situație perpendiculară favorizează după autor expulsiunea bruscă în anumite împrejurări a adrenalinei din medulara suprarenalei (în emoții puternice, în asfixie, în anemie cerebrală, în unele intoxicații, sub acțiunea unor hormone, a excitațiilor dureroase, etc.).

Musculatura de care vorbim se ipertrofiază, după autor în unele stări patologice (ipertensiune arterială) și se reduce în stările ipotensive.

Dispoziția fibrelor netede împrejurul și în interiorul substanței corticale a suprarenalelor e în legătură cu emisiunea mai lentă și mai uniformă a produselor de secrețiune a ultimului organ.

Lucrarea d-lui Velican în care autorul aplică ideile generale referitoare la intervenția factorilor mecanici în funcțiunile organelor, așa cum sunt înțelese de Prof. Rainer și de elevii săi, merită cu prisosință a i se acorda premiul Dr. Calistrat Grosovici.

23. *Premiul Alexandru Bodescu*, de 2.000 lei, cu subiectul « Contribuțiuni la studiul ecuațiilor cu derivate parțiale » s'a acordat d-lui Prof. *N. Teodorescu* pentru lucrarea în manuscris tratând subiectul dat de Academie, în baza următorului raport al d-lui *Dim Pompeiu:*

1. La premiul Alexandru Bodescu (2.000 lei), secțiunea științifică a Academiei a propus următorul subiect:

Contribuțiuni la studiul ecuațiilor cu derivate parțiale.

S'au prezentat două lucrări (manuscrise): una cu motto: « mundum regunt numeri » (14 pagine) și alta cu motto: « Corvin » (12 pagine).

Ambele lucrări au atras atențiunea Comisiunii de cercetare iar rezultatul cercetării se rezumă aci precum urmează.

2. Lucrarea cu motto « Corvin », folosind procedee din teoria clasică a ecuațiilor cu derivate parțiale de ordinul I, arată că și pentru ecua-

ţiile de ordinul al doilea se pot obţinea integrale particulare când se cunosc integrale particulare sau prime depinzând de un număr de constante arbitrare.

Metoda întrebuinţată este procedeul prin eliminare de parametri.

Meritul autorului este de a fi arătat că un gen de preocupări, în genere folosit de multă vreme, poate fi reluat spre a conduce la rezultate interesante.

3. Lucrarea cu motto: « mundum regunt numeri » s'a impus atenţiunii Comisiunii atât prin noutatea ideilor cât şi, mai ales, prin originalitatea concepţiunilor.

Autorul pornind dela constatarea că teoria ecuaţiilor cu derivate parţiale (mai bine zis: diferitele teorii privind ecuaţiile cu derivate parţiale) au fost fundamental influenţate de desvoltarea Geometriei diferenţiale (dela Riemann până în prezent) — atât în ce priveşte clasificarea cât şi integrarea lor, autorul îşi pune întrebarea: dacă, invers, Geometria nu ar putea, la rândul ei, trage foloase din utilizarea ecuaţiilor cu derivate parţiale, chiar din momentul în care se închiagă în sistem conceptele unei Geometrii.

Cum prin Geonetrie se înţelege, în general, teoria unui spaţiu conceput ca o mulţime de puncte (sau şi *elemente*, în genere) legate prin relaţii de diferite naturi, formând ceea ce se numeşte structura spaţiului — se poate concepe o astfel de *structură* definită cu ajutorul ecuaţiei cu derivate parţiale.

Autorul, după ce introduce punctul său de vedere, stabilind legătura între Veblen, cu ideile pe care fundează el Geometria, şi Schouten cu noţiunea de obiect geometric formal — arată cum ecuaţiile cu derivate parţiale pot conduce la definirea unei structuri spaţiale.

4. In rezumat:

Comisiunea propune ca premiul (2.000 lei) să se acorde lucrării cu motto: « mundum regunt numeri » şi apreciind ca meritorie şi a doua lucrare cu motto: « Corvin », ca să fie menţionată.

Comisiunea mai propune ca amândouă lucrările să fie inserate în publicaţiile Academiei, cu următoarea observare:

Cum dela data depunerii manuscriselor au trecut mai bine de doi ani (anul trecut neputând avea loc sesiunea generală a Academiei), autorii celor două memorii să fie invitaţi a-şi revedea, înainte de trimiterea la tipar a lucrărilor, manuscrisele depuse, în scopul de a preciza şi completa expunerile lor, pretutindeni unde vor crede că după trecerea timpului se impun adausuri şi puneri la punct.

In acest mod cele două lucrări (ca importante contribuţii ştiinţifice) se vor putea prezenta specialiştilor în forma cea mai convenabilă.

Mai ales memoriul dela Nr. 3, pentru a fi prezentat în adevărata lui lumină, are nevoie de exemple, nu numai schiţate, ci complet tratate — iar, înafară de idei, tehnica însăşi a raţionamentului este dificilă şi personală.

In 1945:

16. *Premiul I. Oroveanu*, de 70.000 lei, s'a împărțit astfel:

15.000 lei d-lor *Ion Claudian* și *N. Gruia Ionescu* pentru « Pelagra, Patologie, Sociologie » (Ploești, 1944), în baza următorului raport al d-lui Dr. *C. I. Parhon*:

O voluminoasă monografie (823 pagine) consacrată acestei boale rezultate din traiul mizerabil pe care l-a dus țăranul român.

Autorii pun în frontispiciul volumului cuvintele: « cu gândul la țăranul român, care se trudește de veacuri pe ogoarele mănoase ale acestei țări am scris aceste pagini ».

Lucrarea cuprinde un studiu epidemiologic și sociologic, apoi acela al etiologiei, patogeniei, fiziopatologiei, clinicei anatomiei patalogice, diagnosticului, prognosticului, tratamentului și profilaxiei pelagrei.

Este imposibil într'un scurt referat să analizăm diferitele capitole din această monografie.

Pentru diferitele probleme studiate autorii trec în revistă cele mai multe din lucrările autorilor români și străini consacrate diferitelor probleme în legătură cu Pelagra. De asemeni fac un studiu critic asupra acestor probleme și dau o întinsă bibliografie sistematizată pe capitole.

Se poate spune că lucrarea aceasta umple un gol în literatura noastră medicală contemporană

Ea merită să i se acorde o parte din premiul în vederea căruia e prezentată.

15 000 lei d-lui *Th. Burghele* pentru lucrarea « Vitaminele în chirurgie. Studiu clinic » (București, 1944), în baza următorului raport al d-lui Dr. *C. I. Parhon*.

E vorba de o monografie consacrată vastei chestiuni indicată în titlul de mai sus

Lucrarea (în quarto) conține 206 pagine în care autorul studiază rezumând lucrările unui considerabil număr de autori și indicând și observațiunile sau părerile d-sale personale, cele ce se știu referitor la problema vitaminelor în perioada pre și postoperatorie, la acțiuni locale a vitaminelor în chirurgie, în afecțiunile gastrointestinale chirurgicale, în patologia chirurgicală hepatobiliară, tiroidană și paratiroidiană, osoasă chirurgicală, în infecțiunile chirurgicale, în algiile chirurgicale, în turburările de coagulabilitate, în urologie și în neoplasme.

Lucrarea nu poate fi analizată ușor prin însăși întinderea conținutului ei.

Dar se poate afirma că ea îmbogățește în mod fericit literatura științifică medicală, și că va trebui să fie consultată ori de câte ori cineva va dori să cunoască bine problema vitaminelor, a tuturor vitaminelor în legătură cu chirurgia sub toate aspectele ei

Competența chirurgicală a autorului și probitatea cunoscută a caracterului său ar fi fost de altfel de mai înainte o garanție că o lucrare semnată de el va fi o lucrare de o reală valoare.

Condițiile tehnice de imprimare dau acestei lucrări un aspect quasi estetic.

In total se poate afirma că e o lucrare de o deosebită valoare ce merită a-i se acorda premiul pentru care e prezentată.

15.000 lei d-lor *M. Nasta* și *I. Gologan* pentru lucrarea «Primoinfecția tuberculoasă la adult», (București 1944), în baza următorului raport al d-lui Dr. *M. Ciucă:*

Intr'o monografie ilustrată cu 25 radiografii pulmonare, d-l Conferențiar Dr. M. Nasta și Dr. I. Gologan, reputați ftiziologi, atrag cu toată autoritatea competenței lor atențiunea asupra frecvenței (neobișnuită în timp de pace) a primo-infecțiunii tuberculoase printre militarii tineri în cursul războiului actual.

Studiul amănunțit a 435 cazuri de tuberculoză (dintr'un spital militar de specialitate) pune în evidență pe cale clinică și radiologică un procent de primo-infecțiuni mai mare de 16%, proporție similară de altminteri celei găsite în alte armate beligerante și chiar în țări neutre ca Elveția, unde concentrările continue de trupe n'au putut evita în toate cazurile strecurarea tuberculoșilor cronici în colectivitățile de soldați tineri.

Investigațiuni făcute cu ajutorul metodelor clinice radiologice și anatomo-patologice arată semnele clinice corespunzătoare leziunilor: *infiltrat primar cu limfangită pulmonară și hilară* urmat de calcifierea ganglionilor limfatici. Aceste semne se traduc prin apariția și reintensificarea reacțiunii, pozitive la tuberculină, o infiltrație bipolară și o evoluție clinică variată manifestându-se prin: eritem nodos, pleurezie sero-fibrinoasă, pol serozită, poliartrită, localizări extra-pulmonare unice, meningită, tuberculoză miliară.

Dacă în unele țări Occidentale categoria reactorilor negativi la tuberculină (circa 40%) constitue un aport epidemiologic important, la noi proporția ridicată de *rurali* cu reacție negativă amenință să dea o deosebită extensiune tuberculozei.

In evoluția cazurilor observate de autori se semnalează în special: adenopatii tracheo-bronchice simple și asociate cu pleuro-peritonite, pleureziile marilor cavități, adenopatii para-tracheale, granulie, meningită, pleurezii bilaterale simultane sau succesive, adenopatii tracheo-bronchice asociate cu leziuni parenchimatoase.

Cercetările lui M. Nasta și I. Gologan confirmă că « asistăm la o recrudescență numerică a cazurilor de primo-infecțiune tuberculoasă la tineri și mai ales la o agravare a formei clinice sub care se prezintă aceste cazuri ».

Bazați pe observațiuni amănunțite, autorii conchid cu formularea unor indicațiuni terapeutice mai precise pentru bolnavi; din punct de vedere epidemiologic insistă cu toată puterea asupra pericolului, pentru soldații tineri, a contactului cu vechi tuberculoși, eliminatori de bacili. In programul profilaxiei tubercolozei în armată: depistarea vechilor tuberculoși, izolarea lor de mediul militar tânăr, vaccinarea intracutană cu B.C.G. a reactorilor negativi sunt măsuri care se impun.

Incorporarea tuberculoșilor cronici (fibroși valizi, etc.) trebue evitată în mod imperios.

Lucrarea d-lor M. Nasta și I. Gologan, de o reală valoare științifică și prezentată cu o deosebită claritate, aduce contribuțiuni importante la prevenirea tuberculozei în timp de războiu, atrăgând atențiunea Organelor de Stat asupra măsurilor de apărare contra celui mai întins flagel medico-social care însoțește și urmează acestor cataclisme

Inscrierea lucrării d-lor M. Nasta și I. Gologan la premiul Oroveanu este justificată.

15.000 lei d-lui *Radu Vlădescu* pentru lucrarea « Laptele și controlul său igienic », (București, 1944), în baza următorului raport al d-lui Dr. *C. Ionescu-Mihăiești:*

Monografie excelentă asupra acestui « aliment de primă necesitate » și a metodelor științifice de control ce se impun pentru ca acest aliment să nu fie un vehicul de maladii infecțioase.

Cum arată și colegul Mihai Ciucă în prefața la această lucrare, autoritatea științifică a Profesorului R. Vlădescu în domeniul chimiei biologice precum și lunga sa experiență în ce privește alegerea celor mai bune metode de control, fac din această remarcabilă monografie un conducător tehnic indispensabil oricărui igienist și lucrător în domeniul Lactologiei.

10 000 lei d-lui *Marin Teșoiu* pentru lucrarea « Osteomielita. Anatomie, clinică, terapeutică », (București, 1944), în baza următorului raport al d-lui Dr *C. Ionescu-Mihăiești:*

Monografie foarte completă asupra unei maladii destul de răspândite și deseori gravă și prin invaliditatea pe care o lasă în foarte multe cazuri.

Lucrarea, căreia autorul i-a consacrat mai mulți ani de muncă stăruitoare, este bine prezentată și reprezintă o silință serioasă pentru lămurirea cât mai precisă a multor aspecte încă obscure din punct de vedere clinic și terapeutic. O statistică impunătoare și numeroase observații personale servesc autorului ca material documentar în susținerea concluziilor generale.

Bibliografia bogată face ca această monografie să poată servi cu folos oricărui practician sau cercetător care ar dori să adâncească această chestiune

Socot această lucrare ca o contribuție importantă pentru îmbogățirea literaturii medicale românești.

25. *Premiile Const. I. Chiriacescu* instituite de Academie la Institutul de Cercetări Agronomice al României, de câte 50 000 lei fiecare, au fost acordate, la propunerea Institutului, d-lui Dr. *D. Săndoiu*, Șeful Laboratorului de lucrările solului, și d-lui *C. Manolache*, Șeful Stațiunii de Entomologie dela acest Institut, pe baza următorului raport al d-lui *Gh. Ionescu-Sișești:*

D-l Inginer *Dumitru C. Săndoiu* a lucrat la Facultatea de Agronomie București ca asistent din 1928 până în 1932. Apoi dela această dată a

lucrat în Institutul de Cercetări Agronomice ca şef de lucrări şi apoi ca şef de laborator începând din 1938.

In acest timp d-l Săndoiu a urmărit şi a obţinut rezultate experimentale cu deosebire în domeniul cultivării pământului.

A publicat 27 lucrări ştiinţifice în reviste din ţară şi în străinătate şi peste 60 de articole şi conferinţe de popularizare.

Aceste lucrări reprezintă o valoroasă contribuţie la desvoltarea ştiinţei agricole româneşti şi au stârnit un viu interes atât printre specialişti cât şi printre agricultorii practici Rezultatele experienţelor şi cercetărilor laborioase ale d-lui Dr. *Săndoiu* au găsit aplicaţiune în practică şi au contribuit la raţionalizarea agriculturii şi la sporirea producţiei.

Pentru aceste motive Consiliul Institutului de Cercetări Agronomice a propus ca unul din premiile Chiriacescu, puse de Academia Română la dispoziţia Institutului să fie acordat d-lui Dr. *C. Săndoiu.*

D-l *Constantin Manolache*, Doctor în Ştiinţele Naturale dela Universitatea din Bucureşti a funcţionat la Institutul de Cercetări Agronomice al României din anul 1930 până în anul 1944 ca asistent şi şef de lucrări. In luna Octomvrie 1944 a primit delegaţia de a conduce Staţiunea Entomologică din Institutul de Cercetări Agronomice.

Dela numirea în Institut şi până în prezent, d-sa s'a ocupat de diferite probleme de Zoologie agricolă precum şi de cercetări sistematice şi ecologice din domeniul Entomologiei. Rezultatele cercetărilor făcute, 35 lucrări ştiinţifice şi 40 articole de popularizare, au fost publicate în diferite reviste de specialitate: Analele Institutului de Cercetări Agronomice al României, Buletinul Ştiinţific al Academiei Române, Buletinul Societăţii Naturaliştilor din România, precum şi în alte reviste de specialitate.

Lucrările d-lui Dr. C. Manolache, în domeniul zoologiei agricole şi entomologiei au fost bine apreciate de oamenii de specialitate, atât din ţară cât şi din străinătate, unele din ele au fost tipărite în publicaţiunile Academiei Române. Pe lângă valoarea lor strict ştiinţifică, ele au şi o însemnătate practică. Lămurind biologia multor insecte în condiţiunile de mediu dela noi, d-l Manolache a contribuit la precizarea măsurilor de prevenire şi de combatere, ceea ce permite micşorarea pagubelor pricinuite agriculturii de aceste insecte.

Pentru această rodnică activitate ştiinţifică, Consiliul Institutului de Cercetări Agronomice a propus Academiei Române premiarea d-lui C. Manolache cu unul din cele două premii Chiriacescu.

Preotul *N. M. Popescu*, în numele Comisiunii *Premiului de Virtute Mavroyeni*, în Bucureşti, de 100.000 lei, din 1944, dă cetire următorului raport:

Spiridon Alexandru Mavroyeni din Atena a înfiinţat un premiu de virtute spre aducerea aminte de fostul Domn al Ţării Româneşti Nicolae Mavrogheni (Aprilie 1786 — 19 Iunie 1790). După testamentul acestui donator, premiul de 100 000 lei se dă « unei persoane sau familii onora-

bile, sărace, care-și câștigă existența prin muncă încordată și s'a distins prin fapte de devotament, de abnegație și de jertfă, fie către aproapele său (rudă sau nu), fie către societate. Această persoană sau familie trebue să locuiască în București sau în comunele suburbane».

De aceste puncte a ținut seamă în cercetarea cererilor pentru premiul din 1944 Comisiunea Academiei, formată din colegii: Șt. Ciobanu, Th. Capidan, N. Bănescu, preotul Nicolae M. Popescu, Gh. Ionescu-Șișești și C. I. Parhon.

S'au primit 92 de cereri, deci cu 15 mai mult decât în anul 1942, când au fost 77. Ca mai în toți anii, și de data aceasta mulți cer premiul pentrucă sunt săraci sau pentrucă pensia li este mică. Unii o cer pentrucă au copii mulți, alții pentru terminare de lucrări începute. Iată un cismar care îngrijește de foștii lui patroni; iată o bătrână care a îngrijit de copiii unor muncitoare și care este în mahalaua ei doftorul copiilor. O mamă cere premiul pentru fetița ei care «jindueşte după carte mai multă», firește de liceu. De când Academia a premiat un lucrător din atelierul de aviație, pe Mihail Burcea care-și ținea cinci frați mai mici din câștigul mâinilor lui, s'au înmulțit cererile lucrătorilor din ateliere. Și un asistent universitar (Nr. 85) care-și ajută în școale 5 frați, întâi hamali și lustragii ca și el, cere acest premiu. Sunt cereri de funcționari sau funcționare ce-și ajută părinții, frații sau nepoții. Unele din cereri sunt mișcătoare, sunt și unele neîntemeiate —, dar premiul este numai unul.

De data aceasta Comisiunea s'a oprit la cererile văduvelor sărace din războiul de întregire (1916—1918), rămase cu copii mulți pe care i-au crescut în cinste, din munca lor încordată. Și dintre acestea s'a oprit după bună chibzuință și îndelungă cercetare la fața locului, la cererea *Matildei Ștefănescu* din Str. Avrig, 53, enoria bisericii Iancu-Vechiu. Acesteia i s'a întors soțul din războiu degerat, și după ani de suferință, a murit în 1924, lăsându-o cu șase băieți mărunți, fără avere și fără pensie, căci nu căzuse pe front. Cum și-a crescut băieții s'o ascultăm pe dânsa: «Pe lângă ai mei șase copii, mai țineam în gazdă alți șase, ceea ce înseamnă 12 copii; toți școlari, micuți, pentru care găteam mâncare, coseam, spălam, călcam; și seara pregăteam lecțiile cu ei toți ca nu cumva să plece vreunul la școală cu lecția neînvățată. La ora 5 dim. eram în picioare până la ora 11 și 12 noaptea. După ce-i culcam pe ei, eu la ore târzii mă mai apucam de călcat sau de spălat rufe sau de cârpitul ciorapilor, la 12 copii; toate eu singură. Și bunul Dumnezeu mi-a ajutat și am crescut șase fii; sunt cea mai mândră și respectată mamă că am cei mai cuminți băieți din cartier și cei mai onorabili». Iar numele băieților sunt acestea: 1. Ștefănescu Corneliu fost funcționar la vamă. 2. Ștefănescu Alexandru contabil la Distribuția. 3. Ștefănescu Carol funcționar la Gaz și Electricitate, azi pe front, cu grijă așteptat. 4. Ștefănescu Ioan contabil la C.A M. 5. Ștefănescu Constantin preot funcționar la Sf. Patriarhie; mamei i se pare că «este frumos ca un înger».

Pe lângă băieți, Matilda Ștefănescu a crescut și o orfană «mai nenorocită decât copiii mei». A crescut-o de milă și de drag că nu are fete,

zicându-şi: «unde mănâncă ai mei şase, mai mănâncă o gură, şi să fac un bine». Acum orfana are 16 ani şi se gândeşte s'o căpătuiască şi pe ea.

Sprijinindu-se pe acte, pe cercetare la faţa locului, pe spusele vecinilor şi altor enoriaşi, Comisiunea a propus plenului Academiei să acorde premiul de virtute din anul 1944 văduvei de războiu Matilda Ştefănescu. In căsuţa cu prispă ţărănească din Strada Avrig, 53 locueşte o văduvă de războiu împodobită cu virtuţi creştineşti şi româneşti ce o fac vrednică de premiul de virtute. Şi plenul Academiei a aprobat propunerea Comisiunii.

Preotul Nicolae M. Popescu, Şt. Ciobanu, N. Bănescu, Th Capidan, G. Ionescu-Sişeşti, C. Parhon

D-l Preşedinte D. GUSTI felicită pe văduva *Matilda Ştefănescu* şi îi înmânează 50.000 lei, jumătate din valoarea premiului acordat, cealaltă jumătate urmând a i se acorda în luna Decemvrie, prima Duminecă, după Sf. Spiridon, conform prevederilor testamentare.

---

19. *ŞEDINŢA DELA 4 IUNIE 1945*

Preşedinţia d-lui D. GUSTI.

D-l Preşedinte salută pe d-l Prof. G. Fotino, noul nostru coleg corespondent ales la Secţiunea Istorică, ca reprezentatnt al ştiinţei istoriei Dreptului vechiu românesc. Pentru Comisiunea instituită la propunerea d-lui coleg Andrei Rădulescu, cu sarcina de a da publicităţii comorile de texte ale vechiului Drept românesc, a cărei activitate se va desvolta în cadrul Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, luminile noului nostru coleg vor fi de mare folos şi aşteptăm preţioasa sa contribuţie la munca acestei comisiuni.

D-l Preşedinte salută în noul ales şi pe organizatorul Bibliotecii Fundaţiunii «Ioan I. C. Brătianu». D-sa întruchipează legătura ce există între Academia Română şi acea Fundaţiune, la primirea averii căreia în patrimoniul Academiei, de curând ne-am dat consimţimântul.

D-l GEORGE FOTINO, membru corespondent, zice:

Aţi binevoit a lua în seamă modestele mele contribuţiuni în domeniul ştiinţei istorice a vechiului Drept Românesc şi în acela al istoriei noastre naţionale până la a mă învrednici cu cinstea de a fi ales membru corespondent al acestei înalte instituţiuni de cultură.

Peste mulţămirea pe care, de sigur, o simt de a putea fi de azi înainte, sub forma aceasta, părtaş la lucrările Academiei Române, eu desprind, din hotărîrea Domniilor-voastre, un îndemn pentru mine, iar faţă de Domniile-voastre un legământ.

Un îndemn pentru mine: de a stărui neostenit pe drumul cercetărilor trecutului nostru, care fiindcă este al nostru cere celui ce se consacră cunoaşterii şi evocării lui tot atâ a spirit critic câtă sensibilitate.

Un legământ față de Domniile-voastre: de a nu vă desminți iluzia legându-mă să fiu un activ membru corespondent al acestei înalte instituțiuni.

Domnule Președinte, pentru cinstea cu care m'ați învrednicit și pentru cuvintele măgulitoare cu care ați binevoit a mă primi astăzi, lăsați-mă să vă spun simplu și cald: mulțumesc.

D-l General R. ROSETTI comunică propunerea d-lui coleg Em. Racoviță ca la viitoarele sesiuni generale să se prezinte din vreme toate rapoartele înscrise la ordinea de zi a sesiunii respective și să se fixeze din prima zi a sesiunii un program de lucru distribuit pe zile.

— Se ia act.

D-l N. BĂNESCU citește procesul-verbal încheiat de Secțiunea Istorică în ședința sa dela 2 Iunie 1945:

1. Secțiunea desemnează ca membri în Comisiunea *Premiului Năsturel* pe d-nii: P. P. Negulescu, N. Bănescu și V. Slăvescu.

2. Se admite propunerea d-lui Silviu Dragomir ca să se publice, pentru sesiunea generală ordinară din 1948, un premiu cu subiectul: « Activitatea de propagandă internațională a luptătorilor dela 1848, în interesul Principatelor Române și a ideii românismului ».

3. Premiile neacordate în această sesiune se vor publica din nou.

4. Secțiunea alege ca Președinte pe d-l Silviu Dragomir și ca Vicepreședinte pe d-l Victor Slăvescu.

La ordinea zilei fiind alegerea ca membru de onoare a d-lui Ing. Dionisie Germani, d-l N. Vasilescu Karpen dă cetire următoarei propuneri:

Subsemnații propunem alegerea ca membru de onoare al Academiei Române, pe d-l Prof. Inginer Dionisie Germani.

D-l Germani este unul din cei mai distinși ingineri ai țării. De mai bine de 45 de ani practică ingineria cu deosebit succes, mai ales în specialitatea sa, care este hidraulica aplicată, adică alimentări cu apă ale orașelor, canalizări, lucrări edilitare de mare folos obștesc, în legătură directă cu sănătatea publică. A proiectat și executat importante lucrări de asemenea natură, în numeroase orașe ale țării: București, Iași, Craiova, Brăila, etc. A dirijat însemnatele Societăți: Govora-Călimănești și Edilitatea. In timpul războiului din 1918—1916, a îndeplinit misiuni militare la Londra și Paris.

In fine în timpul din urmă a fost Președinte al Consiliului Tehnic Superior.

Dar d-l Germani a avut totdeauna preocupări științifice, nu numai în specialitatea sa, dar în mai toate ramurile ingineriei.

A publicat numeroase lucrări cu caracter original în reviste române și străine și la congrese internaționale, relative la hidraulică, electricitate, mecanică, rezistența materialelor, matematică. Am cita între altele, deo-

sebitul succes pe care l-a avut la Congresul internaţional de mecanică din Stockholm în 1930, lucrarea sa relativă la «sinteza legilor de similitudine în fizică», recensată elogios în revistele străine şi efectiv aplicată la rezolvirea a numeroase chestiuni de mecanică, electricitate, hidraulică, etc La congresul internaţional de electricitate din Paris din 1932, a prezentat o interesantă lucrare asupra alegerii unui sistem de unităţi electromagnetice, reprodusă în revistele străine de specialitate.

Este în deosebi demn de menţionat, cursul său tipărit de hidraulică teoretică şi aplicată, predat la Politehnica din Bucureşti unde este profesor de mai bine de 25 de ani. Acest curs, impresionant prin bogăţia conţinutului — are 1.000 de pagine — şi prin numeroasele sale părţi originale; a fost prezintat Academiei Române, de colegul nostru d-l Pompeiu, şi este unic în literatura tehnică românească

D-l Germani este un poliglot, cunoscând un număr impresionant de limbi străine, printre care limbile greacă şi rusă.

D-l Germani este membru al Academiei de Ştiinţe şi prezidează Secţiunea tehnică a acestei Academii

31 Mai 1945.

Vasilescu Karpen, D Gusti, D Voinov, D Pompeiu, G. Ionescu-Şişeşti, G. Spacu, G. Macovei, Emil Racoviţă, Arh. P Antonescu, George Enescu, Tr Săvulescu, M. Ciucă, Ionescu-Mihăieşti, R. Rosetti, Al Lapedatu, C. R.-Motru.

— Procedându-se la votul cu bile, din 26 voturi exprimate, d-l Germani întruneşte 24 voturi pentru, 2 voturi fiind contra.

D-l Preşedinte D GUSTI proclamă ales membru de onoare al Academiei Române pe d-l Inginer Dionisie Germani.

D-l ANDREI RĂDULESCU arată că soţii *Olga* şi Prof. *Alex. Oteteleşanu*, după sugestiile date de Academie, au făcut în formă autentică declaraţia că toate veniturile nete ale moşiei donate anterior Academiei şi acelea ale unei alte porţiuni de teren sau din împrumuturi şi vânzări le afectează pentru construcţia Şcoalei pentru satele Drumul Mare, Ploştina şi Valea Mare din Comuna Godeni-Dolj şi pentru amenajarea conacului în Casă culturală.

Pe lângă această declaraţie, soţii Oteteleşanu înaintează spre informare planul şcoalei în construcţie, precum şi o propunere ca un reprezentant al Academiei să meargă la faţa locului, spre a vedea situaţia lucrărilor şi a referi Academiei. D-l Andrei Rădulescu este de părere ca un domn coleg din Comitetul Bunurilor să facă această vizită.

In altă ordine de idei d-l Prof. Al. Oteteleşanu roagă, prin scrisoare, ca suma 250.000 lei, care a rămas disponibilă prin nepublicarea Premiului înfiinţat de d-sa şi soţia d-sale prin actul de donaţiune autentificat de Tribunalul Ilfov, Secţia Notariat, sub Nr. 14 252, din 31 Mai 1943, să fie afectată pentru un premiu, care să se decearnă *în 1948* şi care să privească un subiect referitor la mişcarea de redeşteptare naţională românească din

1848, purtând denumirea *Premiul Barbu Al. Oteteleşanu,* din fondul *Aşezământului de cultură Barbu Al. Oteteleşanu.* D-l Andrei Rădulescu arată că Secțiunea Istorică şi-a însuşit această propunere şi prin procesul său verbal încheiat la 2 Iunie curent a fixat următorul subiect pentru acest premiu:

«*Activitatea de propagandă internațională a luptătorilor dela 1848 în interesul Principatelor române şi ideii românismului*».

Premiul se va pune la concurs în sesiunea generală din 1948.

D-l ANDREI RĂDULESCU zice că observațiile şi obiecțiile pe care Academia, într'o şedință anterioară, le-a făcut cu privire la formularea actului de donațiune al d-lui *Inginer Furnica Minovici,* au fost conmunicate donatorului, care, ținând seama în totul de ele, a dat un nou conținut actului de donațiune, prevăzând, după sugestiile Academiei, ca să-şi păstreze pentru d-sa şi pentru soția sa sau pentru o altă doamnă, uzufructul, sarcinile toate privindu-l, iar după ce acest uzufruct va înceta, Academia să poată dispune de imobil cu depline puteri de proprietară. Se arată şi celelalte condițiuni ale donațiunii, după care d-l Andrei Rădulescu, constatând că principala condițiune cerută de Academie fiind împlinită, face propuneri ca Academia să accepte donațiunea.

— *Donațiunea* făcută de d-l *Ing. Furnica Minovici* prin actul autentificat, sub Nr. 28 207, din 4 Iunie a. c., se primeşte cu unanimitate de voturi.

D-sa prezintă şi donațiunea pe care doamna *Paulina de Hessenstein,* născută *Maican,* o face Academiei prin act autentic.

D-na Paulina de Hessenstein şi-a concretizat de mai multă vreme dorința sa de a-şi lăsa averea Academiei Române, anume în testamentul său din 1939 pe care l-a depus la Academie. A făcut în ultimul timp un act de donațiune, pe care l-a revocat, iar în prezent vine cu actul de donațiune autentificat de Tribunalul Ilfov, Secția Notariat, sub Nr. 24.021, din 30 Aprilie 1945, căruia i se dă cetire.

— După încheierea desbaterilor, la propunerea d-lui Andrei Rădulescu se numeşte o comisiune din d-sa şi d-nii Dr. M. Ciucă şi Gh. Ionescu-Sişeşti care să examineze mai de aproape donațiunea şi să vină cu propuneri în cea mai apropiată sesiune generală extraordinară. Vom comunica d-nei donatoare că Academia este dispusă să accepte donațiunea potrivit propunerilor ce i se vor face de către această comisiune.

D-l ANDREI RĂDULESCU relevă aspectul de sărbătoare pe care l-a luat şedința de ieri pentru proclamarea premiilor. In credința că acest aspect se datoreşte în cea mai mare parte faptului că şedința a avut loc Dumineca, sugeră ca alegerea zilei de Duminecă să devină de aci înainte o tradiție pentru decernerea premiilor.

Multe premii fiind prea mici, d-sa e de părere să nu le mai acordăm, dacă nu avem fonduri pentru majorarea lor.

Crede că introducerea mențiunilor pentru cărțile meritorii, dar nepremiate, nu e potrivită, fiind neregulamentară.

D-nii raportori să-şi pună de acord rapoartele despre premiile acordate cu darea de seamă a d-lui Preşedinte despre premii, spre a se evita repetiţii.
Menţionează impresia făcută de acordarea Premiului de Virtute.

— La propunerea d-lui N. BĂNESCU se decide ca rapoartele d-lor Secretari de Secţiuni pentru proclamarea premiilor, să fie în prealabil cetite în Secţiune, spre a li se fixa proporţiile.

Preotul N. M. POPESCU face o expunere asupra activităţii Sf.-Sale în Comisiunea pentru fixarea nomenclaturii străzilor din Bucureşti, care funcţionează pe lângă Primăria Municipiului. S.-Sa reprezentând de 20 de ani Academia Română în această comisiune, roagă să fie înlocuit printr'un alt reprezentant.

— După stăruinţa tuturor domnilor colegi, Pr. N. M. Popescu primeşte a-şi continua mandatul.

D-l TH CAPIDAN comunică procesul-verbal al Secţiunii Literare din 4 Iunie curent:

1. La cererea d-lui I. Muşlea, directorul Arhivei de Folklor, membrii Secţiunii Literare aprobă mărirea subvenţiei de 230.000 lei anual la suma de 400.000 de lei. De asemenea aprobă expedierea unui avans de 100.000 lei.

2. D-l D. Caracostea este ales preşedinte al Secţiunii în locul d-lui G. Enescu, iar d-l Iorgu Iordan este ales Vicepreşedinte al Secţiunii.

3. D-l Şt. Ciobanu este ales în Comisiunea Bibliotecii din partea Secţiunii Literare.

4. D-nii D. Caracostea, I. Iordan şi Şt. Ciobanu sunt aleşi în comisiunea pentru Premiul Dr. Cornel Nicoară de 12.000 lei din 1946 cu subiectul: « Sentimentul religios în poezia populară ».

Membrii Secţiunii Literare propun următoarele subiecte la premiile Secţiuni.

Pentru premiul Statului Eliade Rădulescu: « Vieaţa şi opera lui Budai Deleanu ».

Pentru premiul Adamachi: « Poezia socială în lirica română până în 1940 ».

Pentru premiul General Constantin şi Maria Burghele: « Monografia unei şcoale secundare din provincie ».

Pentru premiul Năsturel: « Istoria Teatrului Naţional din Craiova ».

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU dă cetire următorului *Raport despre lucrările efectuate în cursul actualei sesiuni generale*:

Lucrările acestei sesiuni generale — a 79-a a Academiei Române — au fost dominate de bucuria pe care ne-a produs-o venirea în mijlocul nostru a Majestăţii Sale Regelui Mihai I, Inaltul Protector şi Augustul Preşedinte de Onoare al Instituţiunii, spre a prezida şedinţa solemnă

consacrată primirii în Academie a prea onoratului nostru coleg, P. S. S. Episcopul Nicolae Colan. Dragostea cu care Majestatea Sa a fost înconjurat în incinta noastră, ovaţiunile nesfârşite ce I s'au adresat din partea asistenţei, evocarea figurii marelui bărbat de Stat Nicolae Titulescu, în cuvântările rostite, ca şi persoana însăşi a noului ales, au făcut din şedinţa noastră dela 28 Mai una din marile sărbători ale Academiei Române.

La această şedinţă publică solemnă, alte patru şedinţe publice au venit să se adauge la lucrările noastre — prima consacrată deschiderii însăşi a acestei sesiuni, la 15 Mai, alte două rezervate comunicărilor comemorative pe care colegii noştri corespondenţi le-au făcut, d-l Em. Bucuţa despre George Vâlsan şi d-l Basil Munteanu despre Ovid Densusianu, iar a patra şi ultima, cea de ieri, proclamării premiilor acordate de Academie în acest an.

In şedinţele intime, preocuparea de căpetenie atât a Secţiunilor, cât şi a plenului, a fost, fără îndoială, completarea numeroaselor locuri de membri activi, devenite vacante prin trecerea la cele eterne a mult regretaţilor noştri colegi Liviu Rebreanu şi Nicolae Cartojan, dela Secţiunea Literară, Ion Inculeţ, Ion Simionescu, Dr. Grigore Antipa, Petre Bogdan şi Ludovic Mrazec, dela Secţiunea Ştiinţifică.

Nu mai puţin grija noastră s'a îndreptat şi asupra completării golurilor, — urmare a numeroase decese — în rândurile membrilor noştri corespondenţi şi de onoare.

S'a păşit astfel la alegeri — după ce, la propunerea a 9 domni colegi, s'a modificat art. 41 din Regulamentul General, în sensul ca cei propuşi să întrunească 2/3 din voturile exprimate chiar la a treia votare, pentru a fi aleşi, — şi am avut plăcerea de a chema şi primi ca membri activi la Secţiunea Literară pe d-nii Arhitect Petre Antonescu în locul lui Liviu Rebreanu şi pe d-l Iorgu Iordan în locul lui Nicolae Cartojan, — iar la Secţiunea Ştiinţifică pe Dr. C. Ionescu-Mihăieşti în locul de câţiva ani vacant al lui Ion Inculeţ, pe d-l Emanoil C. Teodorescu în locul lui Ion Simionescu şi d-l S. Stoilov în locul lui Petre Bogdan. Alegerea pentru celelalte două locuri vacante dela această Secţiune s'a amânat pentru viitoarea sesiune.

Printre membrii corespondenţi români au fost aleşi, la Secţiunea Literară criticul literar d-l D. Panaitescu-Perpessicius şi d-nii Emil Petrovici şi Şt. Bezdechi, amândoi profesori la Universitatea din Cluj. La Secţiunea Istorică au fost aleşi distinşul arheolog d-l Prof. Teofil Sauciuc-Săveanu, juriştii Alexandru Costin, Anibal Teodorescu şi George Fotino, economistul Victor Bădulescu şi sociologul Nicolae Petrescu. Iar la Secţiunea Ştiinţifică a fost ales membru corespondent d-l Costin Neniţescu, Profesor la Şcoala Politehnică din Bucureşti.

Printre membrii de onoare, dintre străini am chemat pe cei trei iluștri savanți ruși, a căror vizită am avut plăcerea de a o primi aci, N. V. Tzîtzin membru al Academiei de Științe din Moscova, V. Vasilievici Parin, Profesor la Facultatea de Medicină din Moscova și Secretar perpetuu al Academiei de Științe Medicale din U.R S.S. și profesorul de literatură Alexandru Mihailovici Egolin.

Dintre Români, am trecut din rândurile membrilor corespondenți printre cei de onoare pe d-l Prof. Sava Athanasiu și am ales pe P. S. Episcop Iuliu Hossu al Clujului și Gherlei, pe d-l Prof. Emil Hațieganu și pe d-l Ing Dionisie Germani.

Ați întregit aceste alegeri, votând în ședința de alaltăieri Biroul Academiei pentru anul 1945—46, alegând ca Președinte pe d-l coleg D. Gusti, iar ca Vicepreședinți pe d-nii Șt. Ciobanu, din partea Secțiunii Literare, Andrei Rădulescu, din partea celei Istorice și Gh. Spacu, din partea celei Științifice, reînnoind în aceeași ședință și mandatele delegaților noștri titulari și supleanți în Consiliul de Conducere al Fundațiunii Elias.

In fine tot aci avem trista datorie să amintim pierderea, în cursul acestei sesiuni, a unuia din cei mai reputați latiniști ai noștri, a colegului G. Popa-Lisseanu, fost membru corespondent, precum și trecerea în eternitate a geologului de renume universal Lucien Cayeux, fost membru de onoare al Instituțiunii noastre.

Datoria noastră de pietate și de recunoștință față de membrii răposați și de generoșii donatori și testatori ai Academiei Române ne-am împlinit-o și în acest an, pomenindu-le memoria printr'un parastas, oficiat la Biserica Amzei, în dimineața zilei de Sâmbătă, 26 Mai a. c., la care au fost chemate familiile celor pomeniți și la care au participat numeroși domni colegi.

In ședințele intime ne-am îndreptat atenția asupra activității Bibliotecii noastre în cei doi ani expirați 1943 și 1944, asupra unui raport special prezentat de d-l coleg General R. Rosetti despre funcționarea Bibliotecii dela 4 Aprilie până la 26 August 1944, precum și asupra unei dări de seamă a d-sale despre Conducerea Bibliotecii din Februarie 1935 până în prezent, adecă pe timpul duratei celor două mandate de Conservator al Bibliotecii și Colecțiilor, cu care Academia l-a onorat și însărcinat. Munca sa de zece ani de zile la conducerea Bibliotecii și ordinea ce a știut să imprime Serviciului, au format obiect de vie mulțumire din partea d-lor colegi și de recunoștință din partea Academiei Române. D-l Coleg Ion I. Nistor, ales Conservator al Bibliotecii pentru perioada de timp prevăzută în Statute, a primit dela d-l coleg General R. Rosetti greaua sarcină purtată de d-l General R. Rosetti cu același simț de răspundere și cu aceeași competență cu care înaintașul său Ion Bianu o purtase timp de o jumătate de secol.

Cu acest prilej s'a invederat din nou funcțiunea de bibliotecă națională pe care Biblioteca noastră o face ca singura mare și singura bine organizată bibliotecă din țară. Lipsa de fonduri pentru împlinirea golu-

rilor ei, mai ales sub raportul publicațiilor și periodicelor științifice, a fost și de data aceasta subliniată și s'a avizat la măsuri pentru a se crea o mișcare în favoarea Bibliotecii Academiei, atât pe lângă autoritatea de Stat în cădere s'o ajute, cât și pe lângă marele public intelectual care o folosește.

S'a luat cunoștință și de propunerile pentru întocmirea bibliografiei românești moderne și s'a însărcinat de o parte d-l coleg Șt. Ciobanu să conducă lucrarea de bibliografie pentru perioada 1831—1862, iar pe de altă parte s'a numit o comisiune pentru studiul planului și pentru întocmirea bibliografiei periodicelor. Asemenea s'a luat cunoștință de raportul d-lui coleg corespondent Const. Moisil cu privire la activitatea Cabinetului Numismatic pe ultimii doi ani, precum și de raportul despre activitatea Școalei Române din Franța, prezentat de d-l coleg corespondent Prof. C. Marinescu, Directorul acelei Școale, cu care prilej, constatându-se că mandatul pentru 4 ani ai celor doi directori ai Școalelor Române din Paris și Roma — d-nii C. Marinescu și Scarlat Lambrino — expiră în acest an, s'a dat vot și s'a recomandat Ministerului Educației Naționale prelungirea acestor mandate pe ultimul termen legal de 2 ani.

In altă ordine de idei și de lucrări cu ocazia raportului Secretarului General al d-voastre despre mersul Fundațiunii «Ioan I. Dalles» atențiunea noastră a fost reținută în mod deosebit de necesitatea transformării actualului local al Fundațiunii într'o clădire de mare rentabilitate, după o schiță de proiect pe care d-l coleg Președinte D. Gusti ne-a prezentat-o din partea domnilor arhitecți G. M. Cantacuzino, O. Doicescu și T. Evolceanu. O comisiune a fost aleasă pentru studiul acestei transformări, pentru fixarea programului de construcție, cu sarcina să aducă plenului propuneri concrete în cea mai apropiată sesiune generală extraordinară. Paralel, Delegațiunea va duce tratative pentru cumpărarea unei porțiuni de teren în fundul grădinii Fundațiunii, pentru mărirea acesteia.

S'a luat cunoștință, din diferite rapoarte, de mersul Școalelor Academiei, hotărîndu-se pentru 10 absolvente orfane ale Institutului «I. Ottetelișanu» un dar de câte 100.000 lei de fiecare — apoi de lucrările Comisiunii pentru întocmirea istoricului oficial al războiului din 1877—1878, de bursele date în cei doi ani expirați din Fondul V. Adamachi și din toate celelalte fonduri de burse, precum și despre majorările celor ce urmează a se acorda în viitorul an școlar, — în fine de chipul cum s'au distribuit în anii trecuți și se vor distribui în cel viitor ajutoarele din venitul Fondului I Fătu și de destinația ce s'a dat veniturilor Fondurilor Maria Antachi și C. G. Vernescu. La capitolul burselor, din multiplele hotărîri luate, vom semnala înființarea a 2 mari burse pentru străinătate, una de 200 000 lei din venitul Fondului Maria Antachi ce va fi acordată prin Secțiunea Științifică, alta din venitul Fondului Ion Câmpineanu-Cantemir, care va fi dată prin Secțiunea Istorică pe timp de trei ani, pentru studiul Dreptului roman.

Situația lucrării *Dicționarului limbii române* ne-a produs mari îngrijorări. Schimbul activ de păreri cu privire la mersul acestei lucrări ne-a dus la hotărîrea ca Comisiunea *Dicționarului*, în sarcina căreia cade diriguirea ei, să întocmească un plan de reorganizare pentru ca lucrarea să iasă din întreita criză în care se află, a conducerii, a lipsei de colaboratori și a greutăților de tipărire, plan pentru desbaterea și aprobarea căruia Delegațiunea va convoca Academia în sesiune generală extraordinară în toamna acestui an.

Una din grijile mari ce ne-a concentrat toată atențiunea, a fost aceea a problemei finanțelor Instituțiunii noastre. S'a dat vot de ratificare asupra bugetului pe exercițiul 1944—45 întocmit în vara anului trecut de Comisiunea financiară și — în lipsa unei sesiuni generale care să-l aprobe — pus în aplicare prin hotărîrea Delegațiunii, potrivit plenipotenței ce primise dela plen în ședința sesiunii generale extraordinare dela 31 Mai 1944.

Votul de descărcare s'a dat apoi asupra bilanțului și contului de profit și pierdere încheiat la 30 Iunie 1944. S'a luat cunoștință din expunerea luminoasă a d-lui coleg Victor Slăvescu, în numele Comisiunii Financiare, despre modul cum a fost format proiectul de buget pe exercițiul 1945—46 și s'a aprobat proiectul, care, în linii mari, prezintă o creștere de sută la sută față de cel precedent. Căci în cuprinsul acestui buget a fost necesar a se prevedea nouă însemnate sporuri la salariile personalului și să se înscrie importante sume atât la cheltuelile de materiale la Bibliotecă, cât și la fondurile de tipărire ale Secțiunilor, în deosebi ale Secțiunilor istorică și științifică, ale căror fonduri s'au urcat la 8 000.000 lei.

Două posturi nouă au fost înscrise în proiectul de buget: unul de 4.000.000 lei, la dispoziția Consiliului Național de Cercetări Științifice și o sumă simbolică de 500.000 lei pentru a se marca începutul înființării Muzeului Culturii Naționale prevăzut în Regulamentul nostru.

Cheltuelile excepționale făcute cu repararea localului Bibliotecii, cu terminarea locuinței personalului de serviciu, cu evacuarea tezaurului nostu, a arhivei și serviciilor din Capitală și alte cheltueli excepționale ocazionate de vremurile de războiu, ne-au obligat la creearea unui buget extraordinar pe exercițiul Iulie 1945—Iunie 1946, care de asemenea a fost aprobat.

La discuțiuna asupra cererilor de salarii și înaintări ale funcționarilor, s'au constatat lacune în prevederile Regulamentului serviciilor în vigoare și s'a avizat la reformarea lui, însărcinându-se o comisiune cu redactarea noului proiect de regulament.

In mai multe ședințe s'a luat cunoștință, din expunerile d-lui coleg Andrei Rădulescu de numeroasele legate și donațiuni primite în anii 1944 și 1945 de Delegațiune în virtutea aceleiași plenipotențe ce i s'a dat la 31 Martie 1944. Hotărîrile Delegațiunii cu privire la acceptarea acestor legate și donațiuni au primit ratificarea unanimă a plenului, care a dat vot de acceptare, și a donațiunilor recent intrate, a d-rei Maria Dumitrescu-Maican și a d-lui Inginer Furnica Minovici.

De altă parte, în vederea executării prevederilor unora din testamentele și actelor de donațiune acceptate, s'au întocmit regulamente pentru funcționarea lor.

Toate aceste lucrări financiare și patrimoniale au fost succedate de înființarea unei Direcțiuni a Bunurilor, formată dintr'un Comitet de trei membri, — anume din d-nii Victor Slăvescu, Gh. Ionescu-Sișești și Traian Săvulescu, în frunte cu Secretarul General al Academiei, — Direcțiune a cărei organizare, înscrisă și votată într'un regulament special, este menită a spori rentabilitatea proprietăților nostre și a aduce, totdeodată, ușurarea Academiei și Delegațiunii în lucrările curente.

Având a ne pronunța și asupra câtorva cereri și propuneri ale Consiliului de Conducere și Administrație al Fundațiunii Elias, printre care reținem aci cererea de modificare a art. 16 din Statutele Fundațiunii și aceea pentru revizuirea Convenției din 1943, privitoare la modalitățile de fixare a prelevărilor cuvenite Academiei, s'a dat satisfacție primei cereri, modificându-se art. 16 prin adăugirea unui alineat, care îngădue Delegațiunii să decidă împreună cu Consiliul Fundațiunii asupra actelor de dispoziție de o valoare mai mare de 50 000.000 lei în cazul că plenul Academiei n'ar putea fi întrunit în timp util spre a le hotărî și s'a socotit că nu este necesar revizuirea convenției din 1943, cât timp, după însăși acea convenție, Academia nu poate pretinde prelevări decât în măsura în care Fundația are venituri și în raport cu acestea.

Aplicând această convenție, s'a decis ca bilanțurile Fundațiunii pe 1943 și 1944 să fie refăcute și cu această rezervă s'a dat vot de descărcare asupra lor, examinându-se și aprobându-se totdeodată și proiectul de buget general al Fundațiunii pentru 1946.

Incheind repedea enumerare a lucrărilor efectuate în această sesiune generală — poate una din cele mai lungi, dar și din cele mai fructuoase în rezultate — nu putem să nu subliniem cu plăcere, Domnilor Colegi, contribuția pe care fiecare dintre d-voastră ați ținut s'o dați, după chibzuința și luminile fiecăruia și într'un înalt spirit de concordie și înțelegere în înfăptuirea acestor lucrări și la luarea hotărîrilor menite a asigura, prin importanța lor, înaintarea Instituțiunii noastre pe calea misiunii ei tradiționale și a asigura astfel creșterea patrimoniului nostru cultural și național.

— Raportul se ia spre cunoștință și se primește cu aplauze.

D-l Președinte D. GUSTI, încheind lucrările sesiunii generale, zice:

Programa lucrărilor Academiei Române din această sesiune generală s'a epuizat.

La încheierea acestor lucrări, mulțumim călduros d-lor colegi pentru activitatea rodnică depusă și care este de cea mai mare valoare pentru vieața Instituției noastre.

Mulțumim tuturor d-lor colegi din diferitele comisiuni pentru concursul ce l-au dat soluționării numeroaselor probleme ale Academiei Române, care alcătuesc la un loc însăși esența ei.

Dar, în special, aducem tributul nostru de gratitudine d-lui Secretar General, conducător responsabil, conform Statutelor, al administrației Academiei, care și în ultimii doi ani, ca și în anii trecuți, a știut, cu înțelepciune și energie să facă față tuturor împrejurărilor, uneori din cele mai grele, și de aceea să ne poată prezenta situația administrației Academiei, ca și cum ea n'ar fi fost expusă primejdiei unor timpuri anormale.

Imi permit a face tuturor d-lor colegi urări de sănătate pentru a împlini cu succes munca ce se cere pentru Sesiunea generală extraordinară, hotărîtă pentru la toamnă și, în special, d-lor colegi din comisiunele: pentru Dicționarul Academiei Române, pentru comisia clădirii noului local Dalles și pentru noua comisiune în care ne punem o mare nădejde legitimă, comisiunea bunurilor.

Aceleași urări de sănătate le adresăm și noului conservator al bunurilor spirituale ale Academiei d-lui coleg I. Nistor, pentru o activitate și un prestigiu cât mai mare a instituției pe care are a o conduce.

Urăm «Consiliului Național de Cercetări Științifice» o activitate, care să fie la înălțimea marilor așteptări pe care lumea științifică din România a pus-o în organizarea și funcționarea lui.

In sfârșit, urăm ca într'o atmosferă academică de perfectă colegialitate și sinceritate să lucrăm cu toții pentru împlinirea marilor rosturi culturale și naționale ale Instituției noastre și care așteaptă dela noi cele mai devotate și obiective servicii.

— Domnul Președinte declară închisă sesiunea generală.

CONCURSURI PENTRU PREMIILE ACADEMIEI ROMÂNE

PUBLICATE ÎN 1945 *)

A. PREMII PENTRU CĂRŢI PUBLICATE

PREMII GENERALE

1. *MARELE PREMIU NĂSTUREL*, de 8.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 unei cărţi scrise în limba română, *cu conţinut de orice natură*, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru acest premiu, este până la *31 IANUARIE 1946*.

NOTĂ. — In privinţa *Premiilor Năsturel* se pun în cunoştinţa publicului următoarele dispoziţiuni din codicilul răposatului C. Năsturel-Herescu:

« In tot anul Societatea Academică Română va avea a premia din veniturile Fondului *Năsturel* o carte tipărită originală, în limba română, care se va socoti de către Societate ca cea mai bună publicaţiune apărută în cursul anului; însă aceste premii vor fi de două specii:

« 1. In trei ani consecutivi, de-a-rândul, se va decerne câte un premiu de patru mii lei noi, No. 4 000 L. n., *minimum*, la cea mai bună carte apărută în cursul anului expirat.

« 2. Iară în al patrulea an, se va decerne un premiu fix de douăsprezece mii Lei noi, No. 12.000 L. n., carele se va numi « *Marele Premiu Năsturel* », operei care va fi judecată ca publicaţiunea de căpetenie ce va fi apărut în cursul celor patru ani precedenţi. Acest premiu nu se va putea decerne unei lucrări, care va fi obţinut deja unul din premiile anuale, decât defalcând dintr'însul valoarea premiului precedent.

*) Sumele prevăzute în acest prospect ca premii sunt supuse impozitelor legale asupra veniturilor mobiliare.

2. *PREMIUL IOAN I. DALLES*, de 100.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru *opere de pictură*, unui pictor, din cei ce expun la Fundaţiunea Dalles.

Termenul înscrierii la concurs este până la *31 IANUARIE 1946*

3. *PREMIUL ELENA ŞI GHEORGHE M. VLASTO*, de 40.000 Lei *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1946 pentru *opere de arhitectură.*

Termenul înscrierii la concurs este până la *31 IANUARIE 1946*

4. *PREMIUL ARHITECT PETRE ANTONESCU*, de 40.000 Lei se va da în sesiunea generală din 1946 unui arhitect român, care va fi contribuit, prin construcţiuni de arhitectură românească, după planurile sale, la renaşterea şi propăşirea arhitecturii naţionale, prin continuarea şi adaptarea tradiţiilor la cerinţele artei şi tehnicei nouă. Premiul se va putea acorda şi tinerilor arhitecţi diplomaţi pentru lucrările de diplomă, atunci când proiectul de construcţie, care a servit drept teză de diplomă, constitue o concepţie artistică de arhitectură românească tradiţională.

Termenul pentru depunerea cererilor de înscriere la concurs este până la *31 IANUARIE 1946.*

5. *PREMIUL DIDACTIC DR. C. PĂCURARU-BIANU*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 pentru *publicaţiuni didactice*, care se vor judeca mai meritorii printre cele publicate în anii 1943—1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la *31 IANUARIE 1946.*

6. *PREMIUL ANASTASIE STOLOJANU*, de 3.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 pentru cea mai bună lucrare *cu cuprins de orice natură*, apărută dela 1 Ianuarie 1940 până la 31 Decemvrie 1945, sau pentru o descoperire sau invenţiune efectuată sau în curs de efectuare, de un vădit interes general, făcută dela 1 Ianuarie 1940 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946.*

7. *PREMIUL GENERAL GEORGESCU TEODOR*, de 10.000 Lei *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1946 celei mai bune lucrări *cu conţinut de Drept sau ştiinţe*, apărută dela 1 Ianuarie 1942 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946.*

8. *PREMIUL ASOCIAȚIUNII CRAIOVENE* pentru desvoltarea învățământului public, de 4.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1947, pentru o carte didactică, în limba română, apărută în anii 1944—1946.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1947*.

9. *PREMIUL N. CHRISSOVELONI*, de 2.000 Lei *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1947, prin comisiune specială, celor mai bune lucrări asupra comerțului, publicate în limba română, în anii 1944—1946.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1947*.

10. *PREMIUL «EUFIMIA și IOAN ANDREI PROFESORI»*, de 3.500 Lei *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1947 celei mai bune scrieri conținând *Predici bisericești duminicale și ale sărbătorilor sfinților prăznuiți de Sfânta Biserică creștină ortodoxă*, printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1943 până la 31 Decemvrie 1946.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1947*.

11. *MARELE PREMIU C. HAMANGIU*[1]), de 100.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1949, celei mai de seamă opere de compoziție: *Pictură* sau *Sculptură*, ce se va fi produs în cursul anilor 1944—1948.

Termenul înscrierii la concurs este până la *31 IANUARIE 1949*

12. *MARELE PREMIU C. HAMANGIU*[1]), de 100.000 Lei *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1950 celei mai de seamă *lucrări muzicale*, operă și simfonie, compusă și executată în cursul anilor 1944—1949.

Termenul înscrierii la concurs este până la *31 IANUARIE 1950*.

NOTĂ. — In privința *Premiilor C. Hamangiu* pentru *pictură* sau *sculptură* și pentru *lucrări muzicale* se pun în vedere concurenților următoarele recomandațiuni, în conformitate cu dorința întemeietorului premiilor:

1. Lucrarea de pictură sau sculptură să fie expusă într'un salon oficial sau într'un local destul de accesibil publicului pentru a putea fi judecată de oricine.

---

[1]) **Premiile Hamangiu, trecute în actul de donație în sumă de 200.000 lei fiecare, au trebuit să fie micșorate la 100.000 lei, din cauza reducerii veniturilor fondului Hamangiu.**

2. Lucrarea muzicală să fie o lucrare superioară ca idee şi concepţie, de preferinţă inspirată de specificul sufletului românesc şi să fi fost executată într'un concert public.

13. *MARELE PREMIU C. HAMANGIU*, de 100.000 Lei *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1951 celei mai de seamă *lucrări juridice*, de *filosofie* sau de *doctrină a Dreptului român*, — de preferinţă cu subiect din istoria vechiului Drept românesc public şi privat. Pot lua parte la concurs lucrări publicate în cursul anilor 1945—1950. Se permite să se depună la concurs şi lucrări în manuscris. In acest caz, din valoarea premiului se va tipări lucrarea premiată, autorul acesteia rămânând cu drepturile de autor şi cu restul sumei neîntrebuinţate pentru tipărire.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs şi în două exemplare a manuscriselor, este până la *31 IANUARIE 1951*.

PREMIILE SECŢIUNII LITERARE

14. *MARELE PREMIU C. HAMANGIU*, de 100.000 Lei *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1946 celui mai de seamă *roman* printre cele publicate în cursul anilor 1940—1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

15. *PREMIUL STATULUI ELIADE RĂDULESCU*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru o scriere *literară* sau de *filologie*, care se va judeca cea mai meritorie printre cele publicate în anii 1941—1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la *31 IANUARIE 1946*.

16. *PREMIUL IOAN C. MIHAIL*, de 10.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 pentru cea mai bună lucrare *literară*, în *proză sau în versuri*, din cele publicate dela 1 Ianuarie 1941 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

17. *PREMIUL C. RĂDULESCU-CODIN*, de 3.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, unei lucrări de *folklor*, cuprinzând fie material nou folkloristic adunat de autor, fie mai ales un studiu asupra

materialului existent, lucrare care se va judeca mai meritorie printre cele publicate în cursul anilor 1943—1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

18. *PREMIUL ECATERINA I. C. BOLINTINEANU*, de 2.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, celei mai bune publicațiuni asupra *Educației*, printre cele apărute în cursul anilor 1944—1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

19. *MARELE PREMIU C. HAMANGIU*, de 100.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1947, celei mai de seamă *lucrări dramatice* (dramă sau comedie) sau celui mai bun *volum de poezii*, printre cele publicate în cursul anilor 1941—1946.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1947*.

20. *PREMIUL DEMOSTENE CONSTANTINIDE*, de 3.000 Lei *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1947, pentru scrieri de *literatură*, *filologie* sau de *artă*, care se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1944 până la 31 Decemvrie 1946.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1947*.

21. *MARELE PREMIU C. HAMANGIU*, de 100.000 Lei *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1948, celei mai de seamă lucrări de *critică literară*, printre cele publicate în cursul anilor 1942—1947.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1948*.

NOTĂ. — Cu privire la *Premiile C. Hamangiu* pentru *roman*, *lucrări dramatice* sau *volum de poezii* și lucrări de *critică literară*, se pun în vedere concurenților următoarele recomandațiuni, în conformitate cu dorința întemeietorului premiilor:

1. Lucrările de roman să aibă de preferință subiectul lor luat din vieața românească; să fie de o superioară înălțime morală și să fie scrise în cea mai curată și frumoasă limbă românească.
2. Lucrările dramatice, înafară de recomandațiunile de mai sus, să fie și de o deosebită valoare literară pe lângă valoarea lor scenică.
3. Lucrările de critică literară să ajute la îndrumarea și însănătoșirea creațiunilor literare românești.

22. *PREMIUL V. ADAMACHI*, de 5.000 Lei *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1948, pentru scrieri de *literatură* sau de *filologie* cu cuprins moral (în înțelesul că sunt excluse scrierile contra moralei), care se vor judeca mai meritorii printre cele publicate în anii 1945—1947.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1948*

PREMIILE SECȚIUNII ISTORICE

23. *PREMIUL LEON GH. PALLADE*, de 80.000 Lei *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1946 celei mai bune lucrări *cu caracter economic*, apărută dela 1 Ianuarie 1942 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946.*

24. *PREMIUL CĂPITAN GHEORGHIU GH. GHEORGHE*, de 75 000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 celei mai bune lucrări de *istorie* sau de *geografie militară*, prezentată de către ofițeri activi sau de rezervă, care va fi apărut dela 1 Ianuarie 1940 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul prezentării lucrărilor la concurs, în câte 5 exemplare, este până la *31 IANUARIE 1946.*

25. *PREMIUL ELENA ȘI GHEORGHE M. VLASTO*, de 50.000 Lei *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru *lucrări juridice, de preferință din Istoria Dreptului românesc*, apărute dela 1 Ianuarie 1940 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946.*

26. *PREMIUL C. G. VERNESCU*, de 50.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru publicațiuni *istorice*, *juridice*, *economice* și *sociale*, apărute dela 1 Ianuarie 1940 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la Cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946.*

27. *PREMIUL VASILE PÂRVAN*, de 30.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 pentru lucrări tipărite sau descoperiri *ar-*

heologice, cele mai însemnate făcute în ţară, printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1944 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946.*

28. *SUBVENŢIA «PROFESOR GEORGE VÂLSAN»*, de 15.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 pentru lucrări în curs de elaborare în domeniul *Geografiei* sau *Etnografiei.*

Solicitarea subvenţiei se face printr'un memoriu adresat, în două exemplare, la cancelaria Academiei, până la *31 IANUARIE 1946* — memoriu în care se va arăta scopul şi motivarea lucrării şi starea în care se găseşte.

29. *PREMIUL CAMEREI DE COMERŢ ŞI INDUSTRIE Circ. I Turnu-Măgurele*, de 15.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru o lucrare în legătură fie cu economia şi productivitatea agricolă a judeţului Teleorman, fie cu istoria şi starea lui socială.

Pot concura lucrări publicate dela 1 Ianuarie 1942 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru acest premiu, este până la *31 IANUARIE 1946.*

30. *PREMIUL NĂSTUREL*, de 10.000 lei se va da în sesiunea generală din 1946, pentru publicaţiuni *istorice* apărute dela 1 Ianuarie 1940 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la Cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946.*

31. *PREMIUL V. ADAMACHI*, de 5.000 Lei *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1946 pentru scrieri *istorice*, *economice*, *juridice*, *filosofice*, cu cuprins moral (în înţelesul că sunt excluse scrierile contrare moralei), care se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1942 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946.*

32. *PREMIUL ECATERINA I. C. BOLINTINEANU*, de 2.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 celei mai bune lucrări asupra *ştiinţei Dreptului*, dintre cele apărute în cursul anilor 1942—1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946.*

33. *PREMIUL FONDULUI REGILOR CAROL I ŞI FERDINAND I*, adunat prin subscripţie publică de ziarul « Universul », de 250.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1947, pentru cea mai bună lucrare asupra vieţii şi activităţii celor doi mari Regi ai României, precum şi asupra epocei lor, apărută dela 1 Ianuarie 1940 până la 31 Decemvrie 1946

Termenul depunerii la Cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs este până la *31 IANUARIE 1947*.

34. *PREMIUL STATULUI GHEORGHE ASACHI*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1947 pentru o scriere *istorică*, *economică*, *juridică*, *filosofică*, ce se va judeca mai meritorie printre cele publicate în anii 1945 şi 1946.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1947*.

35. *PREMIUL IOAN C. MIHAIL*, de 50.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1947 pentru lucrări tipărite din *istoria naţională* sau *ştiinţele morale şi politice*, apărute dela 1 Ianuarie 1941 până la 31 Decemvrie 1946.

Termenul depunerii la Cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs este până la *31 IANUARIE 1947*.

36. *PREMIUL DR. CORNEL NICOARĂ*, de 12.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1947 pentru *publicaţiuni istorice* apărute dela 1 Ianuarie 1941 până la 31 Decemvrie 1946.

Termenul depunerii la Cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs este până la *31 IANUARIE 1947*.

37. *PREMIUL HAGI VASILE*, de 5.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1947, pentru scrieri privitoare la *comerţul român în trecut şi în prezent*, publicate dela 1 Ianuarie 1942 până a 31 Decemvrie 1946.

Termenul depunerii la Cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la *31 IANUARIE 1947*.

38. *PREMIUL GRIGORE C. ANGELESCU*, de 4.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1947 pentru o scriere de *istorie*, de *filosofie* sau *juridică*, ce se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1945 până la 31 Decemvrie 1946.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1947*.

39. *PREMIUL DEMOSTENE CONSTANTINIDE*, de 3 000 Lei *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1948, pentru scrieri *sociale* sau *istorice*, care se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1945 până la 31 Decemvrie 1947.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1948.*

40. *PREMIUL CĂPITAN GHEORGHIU GH. GHEORGHE*, de 200.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1950 celei mai bune lucrări de *istorie* sau de *geografie militară*, prezentată de către ofițeri activi sau de rezervă, care va fi apărut dela 1 Ianuarie 1946 până la 31 Decemvrie 1949.

Termenul prezentării lucrărilor la concurs, în câte 5 exemplare, este până la *31 IANUARIE 1950.*

PREMIILE SECȚIUNII ȘTIINȚIFICE

41. *PREMIUL I. OROVEANU*, de 70.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 celei mai meritoase lucrări sau descoperiri în *știința medicală*, publicate dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946.*

42. *PREMIUL INGINER ION APRIHĂNEANU*, de 80.000 Lei se va da în sesiunea generală din 1946, pentru cea mai bună lucrare de *Electro-mecanică*, apărută în anii 1940—1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946.*

43. *PREMIUL STATULUI LAZĂR*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru o scriere *cu conținut științific*, în înțelesul științelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie și științe aplicate în genere), care se va judeca mai meritorie, printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1944 până la 31 Decemvrie 1945, sau pentru cea mai importantă *invențiune științifică*, făcută dela 1 Ianuarie 1944 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946.*

44. *PREMIUL ION TEODOREANU INGINER INSPECTOR GENERAL*, de 25.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946

pentru o lucrare originală din domeniul disciplinelor care se predau la Facultăţile de *Construcţii şi Electro-mecanică*, sau din acela al disciplinelor *Aviaţie şi Armament*.

Se pot prezenta la concurs lucrări apărute dela 1 Ianuarie 1940, până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

45. *PREMIUL ION TEODOREANU, INGINER INSPECTOR GENERAL*, de 25 000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru cea mai bună lucrare relativă la *boalele respiratorii, în special tuberculoza*.

Se pot prezenta la concurs lucrări apărute dela 1 Ianuarie 1940 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

46. *PREMIUL ŞTEFAN DEMETRESCU-VERGU*, de 10.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru o scriere de *natură silvică*, ce se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1944 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

47. *PREMIUL ADINA şi COLONEL PAUL STRĂJESCU*, de 8.800 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, celei mai bune lucrări, scrise în limba română, tratând o temă, prin care — datorită cercetărilor personale experimentale de ordin bacteriologic, fiziologic sau farmacodinamic, făcute la om sau animale — să se fi adus o contribuţiune etiologiei, patogeniei, fizio-patogeniei sau terapeuticei unei afecţiuni din domeniul medicinei interne. Pot concura lucrări apărute dela 1 Ianuarie 1943 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

48. *PREMIUL PROFESORULUI PETRE ANTONESCU dela POLITEHNICĂ*, de 7.000 Lei, pentru promovarea economiei forestiere române, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru cea mai bună lucrare de amenajament aplicată pe teren, cu rezultate satisfăcătoare, timp de cel puţin cinci ani.

Termenul depunerii lucrărilor, la cancelaria Academiei, este până la *31 IANUARIE 1946*.

NOTĂ. — Concurenţilor la acest premiu se pun în vedere următoarele dispoziţiuni din regulamentul fondului:

« Tratamentul aplicat pădurii respective va fi codrul, cu tăieri progresive sau în formă de ochiuri sau grupe, iar masivele de răşinoase pure în amestec de foioase şi chiar numai de foioase din regiunea muntoasă mai cu seamă dotată cu reţea complicată de drumuri sau care se vor crea; se va întrebuinţa metoda de amenajament zisă de control a lui Gurnaud-Biolley, iar în pădurile de stejar pedunculat din regiunea de câmpie a ţării şi anume acolo unde anii de sământă bogaţi sunt foarte rari, fie din cauza îngheţurilor târzii de primăvară, fie a atacului insectelor, etc., solul fiind în acelaşi timp foarte expus înierbării, în scopul de a se utiliza şi anii parţiali de sământă, se va aplica metoda codrului etajat, cum o numeşte Puton, care a întrebuinţat-o într'o pădure de fagi din Vosgi sau « futaie claire », cum o defineşte Huffel, care o preconizează pentru pădurile de stejar din Nord-Estul Franţei aflătoare în condiţiile de mai sus, din care cauză îi poartă şi numele ».

49. *PREMIUL Dr. EM. RIEGLER*, de 12.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, celei mai meritoase lucrări din *clinica terapeutică* sau din *terapeutica generală*, publicată dela 1 Ianuarie 1941 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946.*

50. *PREMIUL GRIGORE ALEXANDRESCU*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, celei mai bune scrieri din domeniul *chimiei aplicate* — organică sau anorganică — cu caracter industrial, care va fi apărut dela 1 Ianuarie 1940 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946.*

51. *PREMIUL NEUSCHOTZ*, de 3.500 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru o scriere *cu conţinut ştiinţific*, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate în anii 1943—1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946.*

52. *PREMIUL DEMOSTENE CONSTANTINIDE*, de 3.000 Lei, *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru scrieri cu *conţinut ştiinţific*, care se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1943 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946.*

53. *PREMIUL GH. CHIŢU*, de 3.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 pentru o scriere cu *conţinut ştiinţific*, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1943 până la 31 Decemvrie 1945.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a scrierilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1946*.

54. *PREMIUL DR. VICTOR BABEŞ*, de 20.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1947, unei lucrări tipărite în limbile română, franceză sau germană, de către un Român. Lucrarea se va referi la acele subiecte din domeniul medicinei, care vor fi în legătură directă cu lucrările defunctului Dr. Victor Babeş, fie că aduc date nouă la acele constatate de el, fie că confirmă constatările sale contestate de alţii.

Se pot prezenta la concurs lucrări apărute în decursul anilor 1942 — 1946.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1947*.

55. *SUBVENŢIA TRIENALĂ C. CHIRU*, în valoare de 20.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1947 pentru lucrări în curs de elaborare sau de desăvârşire şi pentru procurarea materialului şi aparatelor necesare lucrării, exploraţiilor pe teren, călătoriilor pentru studii comparative, în rezumat pentru a permite unui cercetător lipsit de mijloace şi meritos să-şi continue sau să-şi termine o lucrare de vădit interes.

Solicitarea subvenţiei se face printr'un memoriu adresat, în două exemplare, cancelariei Academiei până la *31 IANUARIE 1947* — memoriu în care se va arăta scopul şi motivarea lucrării, starea în care se găseşte şi destinaţia ce se va da sumei primite.

NOTĂ. — Membrii activi, de onoare şi corespondenţi ai Academiei nu pot solicita subvenţia.

Membrii activi pot însă — prin depuneri de memorii — propune alţi cercetători, cari consimt la aceasta în scris, cu o lună de zile înaintea sesiunii generale respective (Deciz. 28 Mai 1938).

56. *PREMIUL V. ADAMACHI*, de 5.000 Lei *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1947, pentru scrieri cu *conţinut ştiinţific*, în înţelesul ştiinţelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie şi ştiinţe aplicate în genere), care se vor judeca mai meritorii printre cele publicate în anii 1944—1946.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1947*.

57. *PREMIUL Dr. CALISTRAT GROSOVICI*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1947, celei mai bune lucrări de *medicină* sau, în lipsă, unei lucrări *științifice*, printre cele apărute dela 1 Ianuarie 1944 până la 31 Decemvrie 1946

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1947*.

58. *PREMIUL PROF. DR. GH. MARINESCU*, de 50.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1947 pentru cea mai bună lucrare din domeniul *Electro-radio-biologiei* tipărită în țară sau în străinătate de un autor român în cursul anilor 1941—1946.

Termenul depunerii la Cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs este până la *31 IANUARIE 1947*.

59. *PREMIUL CHIMIST VICTOR GEORGESCU*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1948, pentru cea mai bună lucrare de *Chimie* făcută în România, privind în special utilizarea industrială a materiei prime indigene, apărută în cursul anilor 1945—1947.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a scrierilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1948*.

60. *PREMIUL DE ENTOMOLOGIE AL PROFESORULUI GH. N. FINȚESCU*, de 2.500 Lei, se va da în sesiunea generală din 1948, celei mai bune lucrări care va trata despre una din insectele care vatămă pomii roditori și fructele lor. Lucrarea va fi făcută sub formă de monografie și va fi tratată numai din punct de vedere biologic și cu aplicațiuni practice relative la stârpirea acestor insecte. Observațiile biologice vor trebui să fie făcute în țara noastră și relative la pomii cultivați de noi.

Se pot prezenta pentru concurs lucrări apărute dela 1 Ianuarie 1945 până la 31 Decemvrie 1947.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a lucrărilor propuse pentru concurs, este până la *31 IANUARIE 1948*.

61. *PREMIUL CONSTANȚA I. TROFIN*, de 15.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1949 pentru cel mai bun studiu despre *lucrări tehnice în gospodăria sătească*.

NOTĂ. — Lucrarea prezentată va trebui să arate mijloace și planuri practice și ieftine, potrivit locului, precum și lămuriri pentru construirea de locuințe igienice, de pătule, hambare, magazii, grajduri, fântâni, precum și unelte de gospodărie sătească, toate adaptate țării noastre, mentalității

şi vieţii ţăranului nostru, scrise pe înţelesul lui, ca să poată fi de un folos real pentru ridicarea nivelului vieţii ţărăneşti.

Lucrarea poate fi tipărită sau în manuscris.

Dacă este tipărită, se va prezenta în 5 exemplare. In manuscris, se va prezenta în două exemplare dactilografiate.

Termenul depunerii lucrărilor la cancelaria Academiei, este până la *31 IANUARIE 1949.*

NOTĂ IN ATENŢIUNEA CONCURENŢILOR

Se pun în vedere concurenţilor următoarele articole din *Regulamentul pentru premiile literare, istorice şi ştiinţifice*, votat de Academie la 8 Martie 1906 cu modificările aduse la 27 Mai 1919, la 26 Mai 1924, la 27 Mai 1930, la 16 Mai 1933 şi la 1 Iunie 1942.

« *Art. 2.* — Cererile de premiare trebue depuse în scris sau trimise recomandate prin poştă, până la data de 31 Ianuarie a anului în care sesiunea generală decide asupra premiilor.

« Cererile se depun la Cancelaria Academiei, unde se face înregistrarea şi se eliberează adeverinţă de primire.

« Pentru cererile trimise prin poştă, data înregistrării este aceea a recomandării.

« *Art. 9.* — La premii pentru *opere publicate* se admit numai lucrările apărute în termenul fixat în publicaţia anuală a concursului pentru premii.

« *Art. 10.* — Operele publicate vor fi prezentate la premiare în câte 5 exemplare şi depuse cu o cerere, semnată de autor, în care se va arăta totdeauna la ce anume premiu trebue înscrise.

« Orice membru activ al Academiei poate propune pentru premiare lucrări de mare valoare, dacă sunt apărute până la 31 Decemvrie a anului precedent. Propunerea făcută cu învoirea scrisă a autorului, însoţită de un raport motivat în scris şi de 5 exemplare ale lucrării. va fi adusă la cunoştinţa Secretariatului general, care o va transmite Secţiunii sau Comisiunii competente. Asemenea propuneri trebue anunţate *cu o lună de zile înaintea sesiunii generale*, cu indicarea premiului pentru care se face propunerea.

« *Art. 11.* — Un autor nu poate prezenta în acelaşi an aceeaşi operă la mai multe premii, nici mai multe opere la diferite premii. Se pot prezenta mai multe volume ale aceleiaşi opere. Dacă un autor prezintă o serie de publicaţii diferite la acelaşi premiu, Secţiunea sau Comisiunea specială alege una singură, care va fi primită la concurs.

« Pot fi admise la premii nu numai opere întregi, ci şi părţi dintr'o operă, cu condiţia ca acestea să constitue lucrări de sine stătătoare.

« O lucrare prezentată la un premiu nu poate fi mutată de autor la altul; numai Secţiunile sau Comisiunile speciale pot face o asemenea schimbare, însă cu consimţimântul autorului.

« *Art. 12.* — Lucrările nepremiate nu mai pot fi prezentate la premiare, afară de cele ce au avut rapoarte favorabile.

« *Art. 13.* — Operele editate de Academie sau tipărite cu ajutorul ei nu sunt admise la concursul premiilor.

« *Art. 15.* — Limba lucrărilor premiate este obligatoriu cea hotărîtă de prevederile actului de fundaţie sau ale regulamentului special al premiului respectiv.

« Academia poate premia şi lucrări publicate într'una din limbile străine, când dispoziţiile actelor de fundaţie sau ale regulamentelor nu se opun şi când ele tratează despre ţara, poporul sau cultura românească.

« Se pot premia şi opere publicate de Români în limbi străine, care privesc subiecte de ştiinţă.

« *Art. 16.* — Traducerile din limbi străine în limba română pot fi premiate numai dacă sunt făcute de pe opere clasice şi, prin dificultăţile învinse ale unei perfecte traduceri în versuri româneşti, vor constitui adevărate opere literare ale limbii române — ori, prin anexarea de explicări şi note ştiinţifice cu totul proprii traducătorului, îşi vor fi însuşit meritele unei lucrări originale în limba română.

« *Art. 17.* — Ortografia Academiei este obligatorie pentru toate lucrările, fie tipărite, fie manuscrise, prezentate la concursurile pentru premii.

« *Art. 18.* — Operele publicate cu pseudonime, pot fi premiate, dar pentru a putea ridica premiul, autorii trebue să dovedească identitatea lor.

B. PREMII PENTRU LUCRĂRI CU SUBIECTE DATE

PREMIILE SECŢIUNII LITERARE

1. *PREMIUL SOC. « CARTEA ROMÂNEASCĂ »*, de 250.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 pentru cea mai bună « *Gramatică română* », prezentată în manuscris.

Se recomandă ca gramatica să fie mai ales practică, putând servi drept îndrumare pentru unificarea scrisului românesc în lumea cărturarilor de toate categoriile.

Manuscrisul premiat va rămânea proprietatea exclusivă a editurii « Cartea Românească », care îl va tipări şi răspândi. — Lucrarea nu va putea să aibă un cuprins mai mare de 300 pag. de tipar, format 12, iar autorul premiat, pe lângă valoarea premiului, va avea un beneficiu de 10% din preţul brut al lucrării, cât timp va dura răspândirea ei, chiar în mai multe ediţii.

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946*.

2. *PREMIUL TH. D. SPERANȚIA*, de 10.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 celei mai bune lucrări în manuscris, care va trata subiectul:

Simțul psihologic și spiritul satiric în opera lui Th. D. Speranția. — (Deciz. 21 Aprilie 1939).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946.*

3. *PREMIUL Dr. CORNEL NICOARĂ*, de 12.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 celei mai bune lucrări în manuscris, care va trata subiectul:

Sentimentul religios în poezia populară. — (Deciz. 27 Mai 1943).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946.*

4. *PREMIUL STATULUI ELIADE RĂDULESCU*, de 50.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1947 celei mai bune lucrări în manuscris, care va trata subiectul:

Vieața și opera lui Budai Deleanu. — (Deciz. 4 Iunie 1945).

Termenul depunerii manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1947.*

5. *PREMIUL V. ADAMACHI*, de 5.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1947 unei lucrări în manuscris, tratând subiectul:

Poezia socială în lirica română până în 1940. — (Deciz. 4 Iunie 1945).

Termenul depunerii manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1947.*

6. *PREMIUL GENERAL CONST.* și *MARIA BURGHELE*, de 4.000 lei, se va da în sesiunea generală 1947 pentru cea mai bună lucrare, care va trata subiectul:

Monografia unei școale secundare din provincie. — (Deciz. 4 Iunie 1945)

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1947.*

7. *PREMIUL NĂSTUREL*, de 10.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1948 unei lucrări, care va trata subiectul:

Istoria Teatrului Național din Craiova. — (Deciz. 4 Iunie 1945).

Termenul depunerii manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1948.*

PREMIILE SECȚIUNII ISTORICE

8. *PREMIUL ALEXANDRU IOAN CUZA*, de 20 000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, sau în oricare sesiune următoare, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor.

Punctele de căpetenie ale programului sunt cele următoare:

1. Teritoriul colonizațiunii romane în țările din dreapta și din stânga Dunării de jos.
2. Teoriile vechi și nouă despre originea și locuințele Românilor în cursul evului mediu.
3. Migrațiunea popoarelor în țările dunărene și înrâuririle reciproce dintre barbari și elementul roman, dela părăsirea Daciei Traiane până la înființarea Imperiului bulgar.
4. Românii și Bulgarii în timpul Imperiului bulgar și al celui româno-bulgar și relațiunile lor cu popoarele din stânga Dunării.
5. Originea Principatelor Române.

Lucrarea va fi întemeiată pe un studiu cât mai amănunțit și conștiincios al izvoarelor antice și medievale: autori, inscripțiuni, documente și orice resturi ale vechimii, utilizându-se și toponimia, limba și în genere orice fântână ce ar putea contribui la lămurirea chestiunii.

— (Deciz. 5 Aprilie 1900 și 25 Martie 1904).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946.*

9. *PREMIUL GENERAL R. ROSETTI*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Figuri mai caracteristice din Războiul Independenței din 1877—78. — (Deciz. 31 Mai 1928).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946.*

10. Un premiu de 2.000 Lei, oferit de d-l *Mihail Pizanty*, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru cea mai bună lucrare, care va trata subiectul:

Problema exportului cerealelor românești în debușeurile naturale în raport cu concurenta cerealelor străine. — (Deciz. 28 Mai 1936).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946.*

11. *PREMIUL EPISCOPIEI ARGEȘULUI*, de 20.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Istoria Episcopiei Argeșului. — (Deciz. 31 Mai 1940).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946.*

12. *PREMIUL EPISCOPIEI HUȘILOR*, de 20.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 celei mai bune lucrări cu subiectul:

Istoria Episcopiei Hușilor. — (Deciz. 17 Mai 1938).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946.*

13. *PREMIUL COMITETULUI NAȚIONAL COOPERATIST*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, celui mai bun manuscris despre:

Cooperație. — (Deciz. 16 Aprilie 1937).

Manuscrisul va cuprinde trei părți:

1. Scurt istoric al Cooperației în România.
2. Scurtă privire asupra stării actuale a cooperativelor la noi, cu arătarea celor care au o firească desvoltare.
3. Sistemul de cooperative care ar fi mai folositor și mai natural în România, bizuit pe particularitățile economice și etnice ale țării.

Manuscrisul va corespunde unei cărți, format obișnuit, de cel mult 300 pagine de tipar.

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946*

14. *PREMIUL MINISTERULUI CULTELOR ȘI ARTELOR*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Biografii de ierarhi din sec. XVII. — (Deciz. 30 Mai 1940).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946.*

15. *PREMIUL IOAN C. MIHAIL*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Istoria luptelor naționale din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș dela 1848 până la 1918. — (Deciz. 30 Mai 1941).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946.*

16. *PREMIUL IOAN C. MIHAIL*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Cancelariile domnești ale Principatelor române până la epoca fanariotă. — (Deciz. 30 Mai 1941).

La tratarea subiectului concurenții vor avea în vedere istoricul celor două cancelarii, cu deosebită privire la organizarea lor lăuntrică și la rolul logofeților și diacilor; actele și scrisorile; formulele diplomatice și desvoltarea lor; limba slavă întrebuințată și evoluția ei; pecețile domnești; falsurile; condice de hrisoave; traducerile și în general orice vor crede necesar pentru a lămuri cât mai complet rolul istoric al acestor instituții.

Termenul depunerii manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946*.

17. *PREMIUL Dr. IOAN RAȚIU și EMILIA RAȚIU*, de 25.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Vieața și activitatea D-rului Ioan Rațiu și a soției sale Emilia. — (Deciz. 27 Mai 1940).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946*.

18. *PREMIUL NICOLAE TITULESCU*, de 200.000 Lei *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală a anului 1946 celei mai bune lucrări de *Drept Internațional*, tipărită sau în manuscris. — (Deciz. 30 Mai 1945).

Conform art. 15 din Reg. Premiilor, la acest concurs se pot prezenta și lucrări scrise în limbi străine.

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946*.

19. *PREMIUL IOAN I. CÂMPINEANU-CANTEMIR*, de 100.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, celei mai bune lucrări în manuscris, tratând subiectul:

Vieața și activitatea lui Ioan Câmpineanu (1798—1863). — (Deciz. 1 Iunie 1942).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946*.

20. *PREMIUL C. G. VERNESCU*, de 100.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 celei mai bune lucrări în manuscris, tratând subiectul:

Vieața și activitatea lui Gheorghe Vernescu. — (Deciz. 24 Mai 1943).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946.*

21. *PREMIUL IOAN C. MIHAIL*, de 50 000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Regimul succesoral în Dreptul românesc vechiu și actual. — (Deciz. 30 Mai 1941).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946*

22. *PREMIUL GENERAL IOAN CARP și MARIA CARP*, de 7.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Organizarea armatei române în sec. al XIX-lea până la 1866. — (Deciz. 30 Mai 1941).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946.*

23. *PREMIUL ALEXANDRU IOAN CUZA*, de 6.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, celei mai bune lucrări cu subiectul:

Biserica creștină ortodoxă în timpul domniei lui Cuza-Vodă. — (Deciz. 30 Mai 1941).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946*

24. *PREMIUL V. ADAMACHI*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală a anului 1946, pentru o lucrare cu subiectul:

Legăturile țărilor noastre cu Crimeea. — (Deciz. 30 Mai 1942).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946.*

25. *PREMIUL STATULUI GH. ASACHI*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală a anului 1946 celui mai bun manuscris, tratând subiectul:

Circulația monetară pe teritoriul Daciei, dela retragerea legiunilor până la întemeierea Principatelor românești. — (Deciz. 30 Mai 1942).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946.*

26. *PREMIUL G. SAN-MARIN*, de 2.000 Lei, se va da în sesiunea generală a anului 1946, pentru o lucrare tratând subiectul:

Rolul național al băncilor românești din Ardeal. — (Deciz. 30 Mai 1942).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946*.

27. *PREMIUL PRINCIPESA ALINA ȘTIRBEI*, de 8.500 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 celei mai bune lucrări românești în manuscris privitoare la *istoria națională sau la religia și morala creștină pentru uzul școalelor primare sau secundare.* — (Deciz. 29 Mai 1943).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946*.

28. *PREMIUL IOAN C. MIHAIL*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 celei mai bune lucrări în manuscris, tratând subiectul:

Alcătuirea militară și rostul ostășesc al breslelor din secolul al XV-lea până în al XVIII-lea. — (Deciz. 29 Mai 1943).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946*.

29. *PREMIUL AT. TONCOVICEANU*, de 1000 lei, se va da în sesiunea generală din 1947 unei lucrări în manuscris, care va trata subiectul:

Monografia istorică a unei biserici de țară. — (Deciz. 30 Mai 1945).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1947*.

30. *PREMIUL BARBU AL. OTETELIȘANU*, de 250.000 lei din fondul *Așezământului de cultură Barbu Al. Otetelișanu*, se va da în sesiunea generală din 1948 celei mai bune lucrări, în manuscris, care va trata subiectul:

Activitatea de propagandă internațională a luptătorilor dela 1848 în interesul Principatelor române și ideii românismului. — (Deciz. 4 Iunie 1945).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1948*.

31. *PREMIUL NICOLAE TITULESCU*, de 200.000 Lei *(indivizibil)*, se va da în sesiunea generală a anului 1948, celei mai bune

lucrări de *Drept Internațional*, tipărită sau în manuscris. — (Deciz. 30 Mai 1945).

Conform art. 15 din Reg. Premiilor, la acest concurs se pot prezenta și lucrări scrise în limbi străine.

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1948.*

PREMIILE SECȚIUNII ȘTIINȚIFICE

32. *PREMIUL ANASTASIE FĔTU*, de 3.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946, pentru o lucrare în manuscris, tratând subiectul:

Studiul sistematic și oecologic al unei specii sau mai multor specii de animale din România. — (Deciz. 18 Mai 1942).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1945.*

33. *PREMIUL V. ADAMACHI*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 unei lucrări, în manuscris, care va trata subiectul:

Studiul mălurii grâului și al agenților ei patogeni. — (Deciz. 20 Mai 1943).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946.*

34. *PREMIUL NĂSTUREL*, de 10.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1947 unei lucrări în manuscris, care va trata subiectul:

Micromicete muscicole. (Deciz. 17 Mai 1945).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1947.*

35. *PREMIUL STATULUI LAZĂR*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1947 unei lucrări în manuscris, care va trata subiectul:

Antimono-tartrații cobaltiamminelor complexe. (Deciz. 17 Mai 1945).

Termenul prezenării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1947.*

36. *PREMIUL DR. VICTOR BABEȘ*, de 20.000 Lei se va da în sesiunea generală din 1947 unei lucrări în manuscris, care va trata subiectul:

Stadiul actual al vaccinațiunii antiexantematice. Eficacitatea comparată a metodelor de vaccinațiune.

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1947*.

C. PREMII SPECIALE

37. *PREMIUL TOMA și IOAN N. SOCOLESCU*, de 10.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1946 celei mai bune lucrări în manuscris, tratând subiectul:

Decorația și ornamentul în pictura veche românească. — (Deciz. 28 Mai 1943).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs, în două exemplare dactilografiate, este până la *31 IANUARIE 1946*

NOTĂ IN ATENȚIUNEA CONCURENȚILOR

Concurenților la premiile cu subiecte date se pun în vedere următoarele articole din *Regulamentul pentru premiile acordate de Academie:*

« *Art. 20.* — Manuscrisele pentru aceste premii vor fi prezentate la concurs în termenul fixat în art. 2 (până la 31 Ianuarie), în două exemplare dactilografiate, fără nume de autor, dar purtând o deviză sau motto. Ele vor fi însoțite de un plic sigilat, pe care va fi reprodusă deviza sau motto din fruntea manuscrisului și în care se va afla închis numele și adresa autorului. Acest plic va fi deschis numai dacă lucrarea a fost premiată.

« *Art. 22.* — Valoarea premiului acordat unei lucrări în manuscris se va remite autorului după proclamarea premiului. Unul din exemplarele manuscrisului, înregistrat în momentul înscrierii, rămâne în colecția manuscriselor.

« *Art. 23.* — Manuscrisele nepremiate vor fi restituite depunătorilor, care le cer și care pot dovedi identitatea la Cancelaria Academiei, prin deschiderea plicului ce conține numele lor. Manuscrisele nereclamate în timp de un an dela pronunțarea rezultatului rămân proprietatea Academiei și vor fi încorporate în colecția manuscriselor ».

*

Se atrage atențiunea că, în conformitate cu deciziunea dela 22 Mai 1932 și cu deciziunea Delegațiunii Academiei dela 23 Iulie 1933, Academia Română nu va plăti premiile publicate decât după incasarea veniturilor dela fondurile respective.

ACADEMIA ROMÂNĂ

LA 4 IUNIE 1945

Președintele de onoare și Protectorul Academiei Române

M. S. REGELE MIHAI I

DELEGAȚIUNEA

Președintele Academiei Române . . . . GUSTI D.
Vicepreședinți: din Secțiunea Literară . . . . CIOBANU ȘT.
din Secțiunea Istorică . . . . RĂDULESCU ANDREI
din Secțiunea Științifică . . . SPACU G.
Secretar general (pe 7 ani, 1939—1946) . . . . LAPEDATU ALEX.

MEMBRII ACTIVI

I. SECȚIUNEA LITERARĂ

Președinte: CARACOSTEA, D. (București). — Ales la 26 Mai 1938.
Vicepreședinte: IORDAN, Iorgu (București). — Ales la 22 Mai 1945
Secretar (pe 7 ani, 1945—1952): MURNU, Gh. (București). — Ales la 4 Iunie 1923.
ANTONESCU, Petre (București). — Ales la 19 Mai 1945.
BLAGA, Lucian (Sibiu). — Ales la 28 Mai 1936
BRĂTESCU-VOINEȘTI, I. Al. (București). — Ales la 10 Octomvrie 1918
CAPIDAN, Th. (București). — Ales la 23 Mai 1935.
CIOBANU, Șt. (București). — Ales la 10 Octomvrie 1918.
CRAINIC, Nichifor (București). — Ales la 20 Mai 1940
ENESCU, George (București). — Ales la 27 Mai 1932.
PETRAȘCU, Gh. (București). — Ales la 27 Mai 1936.
PETROVICI, I. (București). — Ales la 24 Mai 1934.
PUȘCARIU, Sextil (Sibiu). — Ales la 19 Mai 1914.
RĂDULESCU-MOTRU, C. (București). — Ales la 4 Iunie 1923.
SADOVEANU, Mihail (București). — Ales la 1 Iunie 1921.

II. SECȚIUNEA ISTORICĂ

Președinte: DRAGOMIR, Silviu (Cluj) — Ales la 25 Mai 1928.
Vicepreședinte: SLĂVESCU, Victor (București). — Ales la 20 Mai 193[illegible].

Secretar (pe 7 ani, 1941—1948): BĂNESCU, Nicolae (București). — Ales la 24 Mai 1934.
BRĂTIANU, Gh. I. (București). — Ales la 28 Mai 1942.
CUZA, A. C. (Iași). — Ales la 25 Mai 1936.
GUSTI, D. (București). — Ales la 4 Iunie 1919
LĂPĚDATU, Alexandru (București). — Ales la 19 Octomvrie 1918.
LUPAȘ, Ioan (Sibiu). — Ales la 17 Mai 1916.
MEHEDINȚI, Simeon (București). — Ales la 19 Mai 1915.
NEGULESCU, P. P. (București). — Ales la 23 Mai 1936.
NICOLAE, Colan, Episcop (Cluj). — Ales la 26 Mai 1942.
NISTOR, Ion I. (București) — Ales la 19 Mai 1915.
POPESCU, Preot Nicolae M. (București) — Ales la 5 Iunie 1923.
RĂDULESCU, Andrei (București). — Ales la 2 Iunie 1920.
ROSETTI, G-ral Radu (București). — Ales la 24 Mai 1934.

III. SECȚIUNEA ȘTIINȚIFICĂ

Președinte: VASILESCU KARPEN, N. (București). — Ales la 6 Iunie 1923.
Vicepreședinte: PARHON, Dr. C. I. (București). — Ales la 22 Mai 1930.
Secretar (pe 7 ani, 1939—1946): SĂVULESCU, Traian (București). — Ales la 25 Mai 1936.
CIUCĂ, Dr. M. (București). — Ales la 24 Mai 1939
IONESCU-MIHĂIEȘTI, Dr. C. (București). — Ales la 24 Mai 1945.
IONESCU-SIȘEȘTI, Gh. (București). — Ales la 25 Mai 1936.
MACOVEI, Gh. (București). — Ales la 22 Mai 1939.
POMPEIU, D (București). — Ales la 24 Mai 1934
RACOVIȚĂ, Emil (Cluj) — Ales la 2 Iunie 1920.
SPACU, G. (București). — Ales la 25 Mai 1936.
STOILOV, S. (București). — Ales la 24 Mai 1945.
TEODORESCU, Emanoil C. (București). — Ales la 24 Mai 1945.
VOINOV, Dim. (București) — Ales la 1 Iunie 1927.
2 locuri vacante.

MEMBRII DE ONOARE

VICTOR EMANUEL III, Rege al Italiei,
6 Martie 1890

NICOLAE, Principe al României,
28 Mai 1929

ACHARD Charles (Paris). — Ales la 27 Mai 1932.
ANGELESCU Dr. Const. (București). — Ales la 24 Mai 1934.
ATHANASIU Sava (București). — Ales la 2 Iunie 1945.
BALDACCI Antonio (Bologna). — Ales la 29 Mai 1913.
BALTHAZARD Dr. V. (Paris). — Ales la 11 Iunie 1919. 5
BÉDIER Joseph (Paris). — Ales la 11 Iunie 1919.
BENEȘ Edouard (Praga). — Ales la 30 Mai 1934.
BERTHELOT Daniel (Paris). — Ales la 11 Mai 1919.
BOMPIANI Enrico (Roma). — Ales la 26 Mai 1936.
BOREL Emile (Paris). — Ales la 24 Mai 1934. 10
BRUNSCHVICG Léon (Paris). — Ales la 31 Mai 1935.
GAGNAT René (Paris). — Ales la 10 Iunie 1926.
CANCICOV Mircea (București). — Ales la 22 Iunie 1937.
CARADJA Aristide (Grumăzești). — Ales la 28 Mai 1930.
CARCOPINO Jérôme (Paris). — Ales la 8 Iunie 1926. 15
CARTAN Élie (Paris). — Ales la 27 Mai 1931.
CAULLERY Maurice (Paris). — Ales la 28 Mai 1928.
CHALOUPECKY W. (Bratislava). — Ales la 31 Mai 1938.
CHARLÉTY Sebastien (Paris). — Ales la 31 Mai 1935.
CIOTORI D. N. (Londra). — Ales la 26 Mai 1936. 20
CLARK Dr. Charles Upson (New Haven, U.S.A.). — Ales la 30 Mai 1923.
COTTON Aimé (Paris). — Ales la 31 Mai 1938.
CROCE Benedetto (Neapol). — Ales la 12 Iunie 1921.
CUMONT Franz (Bruxelles). — Ales la 10 Iunie 1926.
DĂNĂILĂ N. (București). — Ales la 29 Mai 1939. 25
DANIELOPOLU Dr. D. (București). — Ales la 31 Mai 1938.
DE LA RONCIÈRE Charles (Paris). — Ales la 7 Iunie 1919.
DEL VECCHIO Giorgio (Roma). — Ales la 29 Mai 1933.

DE MARTONNE Emmanuel (Paris). — Ales corespondent la 26 Mai 1912, de onoare la 7 Iunie 1919
DE SANCTIS Gaetano (Roma). — Ales la 12 Iunie 1924.
DÖLGER Franz (München). — Ales la 31 Mai 1939
DONICI Nicolae (Dubosarii-Vechi). — Ales la 23 Mai 1922
DUČIČ Iovan (Belgrad). — Ales la 30 Mai 1940
DUMAS Georges (Paris) — Ales la 25 Mai 1933.
EGOLIN Alexandru Mihailovici (Moscova) — Ales la 2 Iunie 1945.
FERMI Enrico (Roma). — Ales la 4 Iunie 1938
GÉNY Fr. (Nancy) — Ales la 31 Mai 1935.
GERMANI Dionisie (București). — Ales la 4 Iunie 1945.
GHEORGHIU, Vasile (Cernăuți). — Ales la 31 Mai 1938.
GINI Corrado (Roma). — Ales la 4 Iunie 1938.
GOROVEI Artur (Folticeni). — Ales corespondent la 28 Mai 1915. de onoare la 25 Mai 1940
GRÉGOIRE Henri (Bruxelles). — Ales la 3 Iunie 1938.
GRIGNARD Victor (Lyon). — Ales la 11 Iunie 1925
GUILLET Léon (Paris). — Ales la 27 Mai 1931.
HARTLEY Sir Charles (Londra) — Ales la 16 Aprilie 1907
HAȚIEGANU Emil (Cluj) — Ales la 2 Iunie 1945.
HEISENBERG W (Leipzig). — Ales la 31 Mai 1938.
HOFFMANN Walter (Freiberg). — Ales la 31 Mai 1942.
HOSSU Iuliu Episcop (Cluj). — Ales la 2 Iunie 1945.
JACOB, Charles (Paris) — Ales la 27 Mai 1938
JOSSERAND, L. (Lyon). — Ales la 4 Iunie 1938.
KENYON, Sir Frederic (Londra). — Ales la 12 Iunie 1924.
KOLBENHEYER, Erawin Guido (München). — Ales la 31 Mai 1939
KROFTA, Camil (Praga). — Ales la 3 Iunie 1938.
LACEA, Const. (Brașov). — Ales la 29 Mai 1939.
LACROIX, Albert (Paris). — Ales la 28 Mai 1931.
LANCIANI, Rodolfo (Roma). — Ales la 10 Iunie 1920.
LĂPĔDATU, Ioan (București). — Ales la 25 Mai 1936.
LAPICQUE, Louis (Paris) — Ales la 30 Mai 1936.
LAURENȚ, Vitalien, Rev. (București). — Ales corespondent la 1 Iunie 1938, de onoare la 28 Mai 1940.
LAVERAN, Ch L A. (Paris) — Ales la 29 Mai 1914.
LEVADITI, Dr. C. (Paris) — Ales corespondent la 24 Mai 1910, de onoare la 10 Iunie 1916.
LUGEON, Maurice (Lausanne). — Ales la 24 Mai 1934.
MAC IVER, Rovert M (New-York). — Ales la 4 Iunie 1938.
MANIU, Iuliu (Bădăcin). — Ales la 7 Iunie 1919
MARIE, Pierre (Paris) — Ales la 28 Mai 1912.
MAUNIER, René (Paris). — Ales la 4 Iunie 1938.
MAZURKIEVICZ, Ștefan (Varșovia). — Ales la 24 Mai 1934.
MESTROVIC, Ivan (Belgrad). — Ales la 28 Mai 1940
MEYNAL, Dr. E. (Paris). — Ales la 11 Iunie 1919

MILLET, Gabriel (Paris). — Ales la 12 Iunie 1921.
MIRONESCU, G. G (București) — Ales la 31 Mai 1939
MOISIL, Iuliu (Năsăud). — Ales la 24 Mai 1943.
MONTEL, Paul (Paris) — Ales corespondent la 22 Mai 1929, de onoare la 27 Mai 1932
MOROZEWICZ, Iosef (Varșovia) — Ales la 28 Mai 1928 75
MOSCICKI, Ignacy (Varșovia). — Ales la 22 Iunie 1937.
MYLLER, Alex. (Iași) — Ales la 27 Mai 1938
NEGULESCU, Paul (București). — Ales la 30 Mai 1936.
NICODIM, Patriarhul României (București) — Ales la 15 Octomvrie 1918.
NICOLAE, Bălan, Mitropolit (Sibiu). — Ales la 10 Iunie 1920 80
NIGGLI, Paul (Zurich) — Ales la 28 Mai 1937.
NOGARA, Bartolomeo (Roma, Cetatea Vaticanului) — Ales la 24 Mai 1943.
OLIVIER-MARTINI, Fr (Paris). — Ales la 3 Iunie 1938.
ORESTANO, Francesco (Roma). — Ales la 31 Mai 1942
ORTIZ, Ramiro (Padova(. — Ales corespondent la 10 Iunie 1920, de onoare la 24 Mai 1934 85
PARIBENI, Roberto (Roma). — Ales la 8 Iunie 1926.
PARIN, V. Vasilievici (Moscova) — Ales la 2 Iunie 1945.
PATERNO, Em. (Roma) — Ales la 11 Iunie 1925
PEATSC, Karl (Viena) — Ales la 25 Mai 1933
PÉNDE, Nicola (Genova). — Ales la 31 Mai 1935. 90
PEREZ, Charles (Paris). — Ales la 26 Mai 1936
PERRONCITO, Eduard (Torino) — Ales la 5 Iunie 1922
PICK, Behrendt (Gotha). — Ales la 29 Mai 1914
POPE, William Jackson (Cambridge). — Ales la 11 Iunie 1925
POPESCU, Ștefan (București). — Ales la 30 Mai 1936 95
PUAUX, Gabriel — Ales la 26 Mai 1933
RAMSAY, Sir William (Edinburgh) — Ales la 12 Iunie 1924.
RAYLEIGH, Lord John William Strutt (Londra) — Ales la 22 Mai 1924
RIPERT, Georges (Paris). — Ales la 31 Mai 1939.
RIST, Charles (Paris) — Ales la 28 Mai 1931 100
ROULE, Louis (Paris) — Ales la 26 Mai 1936
ROUSSY, Dr. G. (Paris) — Ales la 24 Mai 1934
SABATIER, Paul (Toulouse) — Ales la 11 Iunie 1925
SAINT-AULAIRE, Comte (Paris). — Ales la 28 Mai 1920
SETON-WATSON, R. W. (Londra) — Ales la 26 Mai 1923. 105
SEVERI, Francesco (Roma). — Ales la 31 Mai 1938.
SIERPINSKI, W. (Varșovia). — Ales corespondent la 27 Mai 1932, de onoare la 28 Mai 1934.
SLAVIK, Francisc (Praga). — Ales la 28 Mai 1937.
SMOCHINĂ, Nichita (București). — Ales la 2 Iunie 1942
SOROKIN, Pitirim A. (Cambridge, Massachusetts). — Ales la 4 Iunie 1938. 110

ŞOTROPA, Virgil (Năsăud) — Ales la 24 Mai 1943.
SRBIK, Heinrich Ritter v. (Viena). — Ales la 31 Mai 1943.
STILLE, Dr. Hans (Berlin). — Ales la 24 Mai 1943.
STURZA, Dr. Marius (Cluj). — Ales la 3 Iunie 1938.
ŞTIRBEY, Barbu (Bucureşti). — Ales la 28 Mai 1929. 115
TĂTĂRESCU, G. I. (Bucureşti). — Ales la 22 Iunie 1937.
TĂUŞAN, Gr. (Bucureşti). — Ales la 29 Mai 1939.
TZÎTZIN, N. V. (Moscova). — Ales la 2 Iunie 1945
UEBERSBERGER, Hans (Berlin). — Ales la 29 Mai 1939.
VĂCĂRESCU, Elena (Paris). — Aleasă la 11 Iunie 1925. 120
VILLAT, Henri (Paris). — Ales la 3 Iunie 1938.
WEBER, Wilhelm (Berlin). — Ales la 31 Mai 1942. 122

MEMBRII CORESPONDENȚI

I LA SECȚIUNEA LITERARĂ

Români:

AGÂRBICEANU, Ioan (Sibiu). — Ales la 4 Iunie 1919
BAGDASAR, N. (București) — Ales la 28 Mai 1943.
BĂRBULESCU, Ilie (București) — Ales la 4 Aprilie 1908.
BASSARABESCU, I. A. (Ploiești) — Ales la 25 Mai 1909.
BEZDECHI, Șt. (Cluj). — Ales la 29 Mai 1945.
BEZA, Marcu (Ierusalim). — Ales la 4 Iunie 1923
BREDICEANU, Tiberiu (Brașov). — Ales la 26 Mai 1937.
BUCUȚA, Em (București) — Ales la 31 Mai 1941.
CODREANU, Mihai (Iași). — Ales la 26 Mai 1942.
GHIBU, Onisifor (Sibiu). — Ales la 5 Iunie 1919
GIUGLEA, Gh. (Sibiu) — Ales la 28 Mai 1936.
HALIPA, Pantelimon (Chișinău) — Ales la 15 Octomvrie 1918
HODOȘ, Enea (Sibiu) — Ales la 23 Martie 1904
MANIU, Adrian (București). — Ales la 31 Mai 1933.
MARCU, Alexandru (București) — Ales la 31 Mai 1940
MUNTEANU, Basil (București) — Ales la 25 Mai 1939.
OPRESCU, G. (București). — Ales la 27 Mai 1938
PANAITESCU-PERPESSICIUS, D (București). — Ales la 19 Mai 1945
PETROVICI, Emil (Cluj). — Ales la 22 Mai 1945.
PILLAT, Ion (București). — Ales la 26 Mai 1936
PROCOPOVICI, Alexe (Sibiu). — Ales la 5 Iunie 1919
SIMIONSCU-RIMNICEANU, M (București). — Ales la 5 Iunie 1919
ȘTEFĂNESCU-GOANGĂ, Florian (Sibiu). — Ales la 28 Mai 1937.
TOROUȚIU, Ilie (București). — Ales la 26 Mai 1936
TZIGARA-SAMURCAȘ, Al. (București) — Ales la 3 Iunie 1938.
VIANU, Tudor (București). — Ales la 28 Mai 1935

Străini:

AUGER, Yves (Cluj) — Ales la 27 Mai 1913.
BARTOLI, Matteo (Turin). — Ales la 29 Mai 1914.
GAMILLSCHEG, Ernst (Berlin) — Ales la 30 Mai 1929

GASELEE, Stephan (Cambridge). — Ales la 25 Mai 1933.
JABERG, Karl (Berna) — Ales la 29 Mai 1939 5
JOKL, Norbert (Wien) — Ales la 30 Mai 1929
MESNARD, Pierre (Alger) — Ales la 25 Mai 1939
ROQUES, Mario (Paris). — Ales la 29 Mai 1914.
SKOK, Petar (Zagreb). — Ales la 30 Mai 1929
TAGLIAVINI, Carol (Bologna) — Ales la 1 Iunie 1928. 10
WARTBURG, W. v. (Leipzig) — Ales la 28 Mai 1937
WEDKIEWICZ, Stanislau (Cracovia). — Ales la 30 Mai 1929. 12

II. LA SECȚIUNEA ISTORICĂ

Români:

BĂDULESCU, Victor (București) — Ales la 24 Mai 1945
BRĂTESCU, Constantin (Cernăuți). — Ales la 5 Iunie 1919
CÂNDEA, Romul (Cernăuți). — Ales la 30 Mai 1929
COSTĂCHESCU, Mihail (Iași). — Ales la 20 Mai 1939.
COSTIN, Alexandru (București). — Ales la 24 Mai 1945 5
DRĂGHICEANU, Virgiliu (București). — Ales la 4 Iunie 1926
FILITTI, I. C. (București) — Ales la 19 Mai 1915.
FOTINO, George (București) — Ales la 24 Mai 1945.
GRECU, Vasile (București) — Ales la 23 Mai 1936.
IONESCU-DOLJ, I. (București) — Ales la 26 Mai 1928. 10
LAMBRINO, Scarlat (București). — Ales la 28 Mai 1934.
MANUILA, Sabin (București) — Ales la 1 Iunie 1938
MARINESCU, Const. (București) — Ales la 2 Iunie 1928.
METEȘ, Preotul Ștefan (Sibiu) — Ales la 7 Iunie 1919
MIHĂILESCU, Vintilă (București). — Ales la 20 Mai 1939. 15
MOISIL, Constantin (București) — Ales la 7 Iunie 1919
PÂCLIȘANU, Zenovie (București) — Ales la 5 Iunie 1919.
PANAITESCU, P. P. (București) — Ales la 28 Mai 1934.
PELLA V., Vespasian (București). — Ales la 26 Mai 1941.
PETRESCU, Nicolae (București). — Ales la 24 Mai 1945. 20
RĂDUCANU, Ion (București). — Ales la 23 Mai 1936.
SAUCIUC-SĂVEANU, Teofil, (București) — Ales la 24 Mai 1945
TAȘCĂ, Gheorghe (București) — Ales la 4 Iunie 1926.
TEODORESCU, Anibal (București). — Ales la 24 Mai 1945.
ZOTTA, Sever. — Ales la 7 Iunie 1919 25

Străini:

ALTHEIM, Dr. Franz (Halle). — Ales la 30 Mai 1941.
ANCEL, Jacques (Paris) — Ales la 27 Mai 1932
BONNECASE, I. (Bordeaux) — Ales la 30 Mai 1934.
CATZAROW, G. (Sofia) — Ales la 26 Mai 1936
CHAPUISAT, Edouard (Genève). — Ales la 4 Iunie 1925. 5

DVORNIK, Francisc (Praga). — Ales la 1 Iunie 1938.
GHEDEON, Emanuel (Atena) — Ales la 2 Aprilie 1891
GÓRKA, Olgierd (Lwów). — Ales la 27 Mai 1932.
GRONDIJS, L. H. — Ales la 28 Mai 1937
GUETZEVITCH, B M. (Paris) — Ales la 27 Mai 1933
HENRI, Paul (Clermont-Ferrand) — Ales la 1 Iunie 1938
KERNER, R J (California). — Ales la 1 Iunie 1938
LASCARIS, M. (Salonic) — Ales la 25 Mai 1933
LUGLI, Giuseppe (Roma) — Ales la 8 Iunie 1926
MERCATI, Silvio (Roma) — Ales la 28 Mai 1937.
ORSI, Pietro (Veneţia). — Ales la 31 Mai 1930.
PERNICE, Angelo (Florenţa) — Ales la 5 Iunie 1926.
PROTIČ, Andrei (Sofia). — Ales la 31 Mai 1930
PUIG Y CADAFALCH, Ioseph (Barcelona) — Ales la 27 Mai 1931.
RADONIČ, Iovan (Belgrad) — Ales la 29 Mai 1914
RIKER, T. W. (Texas U.S.A) — Ales la 31 Mai 1933.
SISIČ, Ferdo v. (Zagreb). — Ales la 31 Mai 1930
SOTIRIU, C A (Atena) — Ales la 31 Mai 1930.
STANOJEVIČ, Stanoje (Belgrad) — Ales la 25 Mai 1933.
STRZYGOWSKI, Iosif (Viena) — Ales la 29 Mai 1914.
TANNER, Voino (Helsingfors) — Ales la 31 Mai 1935.
VULIČ, N. (Belgrad). — Ales la 31 Mai 1930.

III LA SECŢIUNEA ŞTIINŢIFICĂ

Români:

ANGELESCU, Eugen (Bucureşti). — Ales la 24 Mai 1939
ATANASIU, Ion (Bucureşti). — Ales la 23 Mai 1940.
BOTEZAT, Eugeniu (Cernăuţi) — Ales la 25 Mai 1913
BUDEANU, C. (Bucureşti) — Ales la 27 Mai 1938.
CARANFIL, N. (Bucureşti). — Ales la 23 Mai 1940
CERNĂTESCU, Radu (Iaşi) — Ales la 23 Mai 1940.
CONSTANTINESCU, Gogu (Londra). — Ales la 10 Iunie 1920
DAVID, Mihail (Iaşi). — Ales la 31 Mai 1935
GUŞULEAC, M (Cernăuţi). — Ales la 26 Mai 1937
HULUBEI, Horia (Bucureşti). — Ales la 26 Mai 1937.
HURMUZESCU, Dr Dragomir (Bucureşti) — Ales la 21 Mai 1916.
IONESCU, Ioan (Bucureşti). — Ales la 5 Iunie 1919.
IONESCU-ŞIŞEŞTI, Dr N (Bucureşti. — Ales la 24 Mai 1939
MOLDOVANU, Dr I (Sibiu) — Ales la 10 Iunie 1920.
MOTAŞ, Const. (Iaşi). — Ales la 26 Mai 1937
NENIŢESCU, C (Bucureşti). — Ales la 24 Mai 1945
ONICESCU OCTAV, (Bucureşti). — Ales la 27 Mai 1938.
POPA, Dr. Gr T. (Bucureşti) — Ales la 25 Mai 1936
SERGESCU, Petru (Bucureşti). — Ales la 26 Mai 1937
TEODORESCU, G-ral Paul (Bucureşti). — Ales la 27 Mai 1938
VÂLCOVICI, V. (Bucureşti). — Ales la 25 Mai 1936

Străini:

DUBOIS, Dr. Léon (Baltimore, Maryland). — Ales la 12 Iunie 1921.
FOURMARIER, Paul (Liège). — Ales la 8 Iunie 1925.
GUIART, Jules (Lyon). — Ales la 12 Iunie 1924.
JEANNEL, René (Paris). — Ales la 26 Mai 1928.
KELLY, Dr. Howard A. (Baltimore, Maryland). — Ales la 12 Iunie 1921. 5
KETTNER, Dr. Radomir (Praga). — Ales la 1 Iulie 1928.
NICHOLAS Francisc, C. (Baltimore, Maryland). — Ales la 12 Iunie 1921.
PITTARD, Eugène (Geneva). — Ales la 7 Iunie 1919. 8

MEMBRII ACADEMIEI DECEDAȚI

ALECSANDRI, Vasile — Numit la 2 Iunie 1867. — † la 22 August 1890.

ANTIPA, Grigore. — Ales la 14 Mai 1910. — † 9 Martie 1944.

AURELIAN, Petre S — Ales la 9 Septemvrie 1871. — † 24 Ianuarie 1909

BABEȘ, Vincențiu. — Numit la 22 Aprilie 1866. — † 21 Ianuarie 1907.

BABEȘ, Dr. Victor. — Ales la 11 Martie 1893 — † 19 Octomvrie 1927.

BACALOGLU, Emanoil. — Ales la 29 Iunie 1879. — † 30 August 1891.

BALȘ, Gh. — Ales la 4 Iunie 1923. — † 22 Septemvrie 1934.

BARIȚIU, Gheorghe. — Numit la 22 Aprilie 1866. — † 21 Martie 1893.

BÂRSEANU, Andrei. — Ales la 1 Aprilie 1908. — † 19 August 1922

BENGESCU, Gheorghe. — Ales la 4 Iunie 1921 — † 23 August 1922

BIANU, Ion. — Ales la 3 Aprilie 1902 — † 13 Februarie 1935.

BOGDAN-DUICĂ, Gh. — Ales la 4 Iunie 1919. — † 21 Septemvrie 1934

BOGDAN, Ioan. — Ales la 29 Martie 1903. — † 1 Iunie 1919.

BOGDAN, Petre. — Ales la 4 Iunie 1926. — † 23 Martie 1944

BRÂNDZĂ, Dr. Dimitrie. — Ales la 30 Iunie 1879. — † 3 August 1895

BUNEA, Augustin — Ales la 28 Mai 1909. — † 18 Noemvrie 1909

CANTACUZINO, Dr. Ioan. — Ales la 30 Mai 1925. — † 14 Ianuarie 1934

CARAGIANI, Ioan. — Numit la 22 Aprilie 1866. — † 13 Ianuarie 1921

CARTOJAN, Nicolae — Ales la 26 Mai 1941 — † la 20 Decemvrie 1944.

CHIȚU, George. — Ales la 27 Iunie 1879. — † 28 Octomvrie 1897.

CIPARIU, Timoteiu — Numit la 2 Aprilie 866. — † 22 August 1887

COBĂLCESCU, Grigoie. — Ales la 29 Martie 1886 — † 21 Mai 1892

COȘBUC, George. — Ales la 20 Mai 1916. — † 26 Aprilie 1918.

COZACOVICI, Dimitrie. — Numit la 22 Aprilie 1866. — † 21 August 1868

CRAINICIANU, Grigorie. — Ales la 18 Mai 1911. — † 1 Octomvrie 1935

DENSUSIANU, Ovid — Ales la 15 Octomvrie 1918 — † Iunie 1938.

DELAVRANCEA, B Șt — Ales la 19 Mai 1912. — † 30 Aprilie 1918.

DIMITROVICI, Ambrozie — Numit la 22 Aprilie 1866. — † 3 Iulie 1866.

DRĂGANU, Nic. — Ales la 20 Mai 1939 — † 18 Decemvrie 1939.
ELIADE RĂDULESCU, Ioan. — Numit la 2 Iunie 1867, — † 27 Aprilie 1872
ERBICEANU, Constantin. — Ales la 8 Aprilie 1899 — † 7 Martie 1913.
FĂLCOIANU, Ștefan. — Ales la 13 Septemvrie 1876. — † 22 Ianuarie 1905.
FELIX, Dr Iacob. — Ales la 30 Iunie 1879. — † 20 Ianuarie 1905
FĔTU, Dr. Anastasie. — Ales la 11 Septemvrie 1871. — † 3 Martie 1886.
FONTANINU, Gheorghe M. — Ales la 10 Septemvrie 1870 — † 24 Aprilie 1886
GANE, Nicolae — Ales la 1 Aprilie 1908. — † 16 Aprilie 1916.
GHICA, Ion. — Ales la 13 August 1874 — † 22 Aprilie 1897.
GIURESCU, Constantin. — Ales la 14 Mai 1914 — † 28 Octomvrie 1918.
GOGA, Octavian. — Ales la 4 Iunie 1919. — † 7 Mai 1938.
GRECESCU, Dr D. — Ales la 17 Aprilie 1907 — † 2 Octomvrie 1910
HARET, Spiru C. — Ales la 31 Martie 1892. † 17 Decemvrie 1912.
HASDEU, Bogdan P. — Ales la 13 Septemvrie 1877. — † 25 August 1907.
HEPITES, Ștefan — Ales la 3 Aprilie 1902 — † 16 Septemvrie 1922
HODOSIU Iosif — Numit la 22 Aprilie 1866 — † 28 Noemvrie 1880
HURMUZAKI Alex — Numit la 22 Aprilie 1866 — † 8 Martie 1871
HURMUZAKI, Eudoxiu. — Ales la 2 August 1872 — † 29 Ianuarie 1874.
INCULEȚ, Ion — Ales la 10 Octomvrie 1918 — † 19 Noemvrie 1940.
IONESCU, Nicolae — Numit la 20 Iulie 1867 — † 24 Ianuarie 1905.
IORGA, Nicolae — Ales la 26 Mai 1910. — † 28 Noemvrie 1940
ISTRATI, Constantin — Ales la 7 Aprilie 1899. — † 17 Ianuarie 1919
KALINDERU, Ioan — Ales la 13 Martie 1893 — † 11 Decemvrie 1913.
KOGĂLNICEANU, Mihail — Ales la 16 Septemvrie 1868 — † 20 Iunie 1891.
KRETZULESCU, Nicolae. — Ales la 9 Septemvrie 1871. — † 26 Iunie 1900
LAURIANU, August Treb — Numit la 2 Iunie 1867 — † 25 Februarie 1881
MAIORESCU, Titu. — Numit la 20 Iulie 1867. — † 1 Iulie 1917.
MANIU, Vasile — Ales la 12 Septemvrie 1876. — † 10 Martie 1901.
MARIAN, Simeon Fl. — Ales la 26 Martie 1881 — † 11 Aprilie 1907.
MARIENESCU, At. M. — Ales la 26 Martie 1881. — † 7 Ianuarie 1914.
MARINESCU, Dr. Gh — Ales la 9 Aprilie 1905 — † 15 Mai 1938.
MASSIMU, Ioan C. — Numit la 2 Iunie 1867 — † 2 Iunie 1877.
MELCHISEDEC, Episcop — Ales la 10 Septemvrie 1870. — † 16 Mai 1892.

MOLDOVANU, Ioan M — Ales la 11 Aprilie 1894 — † 7 Septemvrie 1915
MRAZEC, Ludovic — Ales la 11 Aprilie 1905 — † 9 Iunie 1944.
MUNTEANU Gavril — Numit la 22 Aprilie 1866 — † 17 Dec 1869.
NAUM, Anton. — Ales la 11 Martie 1893 — † 28 August 1917. 65
NEGRUZZI, Constantin. — Numit la 2 Iunie 1867. — † 25 August 1868.
NEGRUZZI, C. Iacob. — Ales la 26 Martie 1881. — † 6 Ianuarie 1932.
NICOLAE Popea, Episcop. — Ales la 8 Aprilie 1899. — † 26 Iulie 1908
ODOBESCU, Alexandru. — Ales la 10 Septemvrie 1870. — † 10 Noemvrie 1895
OLLĂNESCU, Dimitrie C. — Ales la 11 Martie 1893 — † 20 Ianuarie 1908. 70
ONCIUL, Dimitrie. — Ales la 11 Aprilie 1905. — † 20 Martie 1923.
PAPADOPOL-CALIMACH, Alexandru. — Ales la 12 Septemvrie 1876. — † 18 Iunie 1898.
PAPIU-ILARIANU, Alex. — Ales la 16 Septemvrie 1868 — † 11 Octomvrie 1878.
PÂRVAN, Vasile. — Ales la 15 Mai 1913. — † 26 Iunie 1927.
PHILIPPIDE, Alexandru. — Ales la 1 Aprilie 1900. — † 11 August 1933. 75
POENARU, Petre. — Ales la 10 Septemvrie 1870 — † 2 Octomvrie 1875.
PONI, Petre — Ales la 30 Iunie 1879 — † 2 Aprilie 1925
PORCIUS, Florian. — Ales la 10 Martie 1882 — † 17 Mai 1906
PUȘCARIU, Ioan. — Ales la 4 Aprilie 1900 — † 24 Decemvrie 1911.
QUINTESCU, Nicolae Gh — Ales la 14 Septemvrie 1877. — † 12 August 1913. 80
REBREANU, Liviu. — Ales la 25 Mai 1936 — † 1 Septemvrie 1944.
ROMAN, Alexandru. — Numit la 22 Aprilie 1866 — † 15 Septemvrie 1897
ROSETTI, Constantin A — Numit la 2 Iunie 1867 — † Aprilie 1885.
SALIGNY, Anghel. — Ales la 7 Aprilie 1897. — † 17 Iunie 1925.
SBIERA, Ioan — Numit la 11 Iunie 1886 — † Octomvrie 1916 85
SIMIONESCU, Ion. — Ales la 18 Mai 1911. — † 7 Ianuarie 1944.
SION, GHEORGHE — Ales la 16 Septemvrie 1868. — † 1 Octomvrie 1892.
STAMATI, Constantin — Numit la 22 Aprilie 1866. — † 12 Sept. 1869
STEFANELLI, Teodor V. — Ales la 26 Mai 1910. — † 23 Iulie 1921.
ȘTEFĂNESCU, Grigorie. — Ales la 12 Sept. 1876. — † 20 Februarie 1911. 90
STRĂJESCU, Ioan. — Numit la 22 Aprilie 1866 — Ales membru de onoare la 12 Septemvrie 1870 — † 4 Octomvrie 1873.
STURDZA, Dimitrie A. — Ales la 15 Sept. 1871. — † 8 Octomvrie 1914.
SUTZU, Mihail C — Ales la 1 Aprilie 1908 — † 3 Iulie 1933.

TECLU, Nicolae. — Ales la 2 Iulie 1879. — † Iulie 1916.
TITULESCU, Nicolae. — Ales la 28 Mai 1935. — † 18 Martie 1941. 95
TOCILESCU, Gr. G. — Ales la 22 Martie 1890. — † 28 Sept. 1909.
ȚIȚEICA, Gh. — Ales la 15 Mai 1918. — † 5 Februarie 1939.
URECHIA, Vasile A. — Numit la 2 Iunie 1867. — † 23 Noemvrie 1901.
VÂLSAN, George. — Ales la 2 Iunie 1920.— † 6 August 1935.
VASICIU, Dr. Paul. — Ales la 2 Iulie 1879. — † 20 Iunie 1881. 100
VASILE, Mangra, Mitropolit. — Ales la 27 Mai 1909. — † 1 Oct. 1918.
VULCAN, Iosif. — Ales la 30 Martie 1891. — † 26 August 1907.
XENOPOL, A. D. — Ales la 11 Martie 1893. — † 27 Februarie 1920.
ZAMFIRESCU, Duiliu. — Ales la 1 Aprilie 1908. — † 3 Iunie 1922. 104

MEMBRII DE ONOARE DECEDAȚI

CAROL I, *Regele României,*
Protector al Academiei Române,
Președinte de onoare
Proclamat la 15 Septemvrie 1867,
Decedat la 27 Septemvrie 1914

FERDINAND I, *Regele României*
Protector al Academiei Române,
Președinte de onoare
Proclamat la 15 Martie 1890,
Decedat la 20 Iulie 1927.

ELISABETA, *Regina României (Carmen Sylva)*
Peoclamată la 31 Martie 1881,
Decedată la 18 Februarie 1916

MARIA, *Regina României*
Proclamată la 1 Mai 1915,
Decedată la 18 Iulie 1938.

ADRIAN, General Gheorghe. — Ales la 13 Septemvrie 1875. — † 15 Octomvrie.
ANDREIU, Șaguna, Mitropolit. — Ales la 7 Septemvrie 1871. — † 16 Iunie 1873.
APPEL, Paul. — Ales la 22 Mai 1916. — † 24 Octomvrie 1930.
ARION, C. C. — Ales la 12 Mai 1912. — † 27 Iunie 1923.
ARRHENIUS, Svante S. — Ales la 27 Mai 1913. — † Octomvrie 1927.
ASCOLI, Graz. Isaia. — Ales la 13 Sept. 1877. — † 21 Ianuarie 1907.
ATANASIE, Mironescu, Mitropolit Primat. — Ales la 25 Mai 1909. — † 9 Octomvrie 1931.
AVERESCU, Al. Mareșal. — Ales la 7 Iunie 1923. — † 3 Octomvrie 1938.
AVRIL, Baron Adolphe d'. — Ales la 7 Sept. — † 14 Octomvrie 1904
BABELON, Ernst. — Ales la 29 Mai 1914 — † 3 Ianuarie 1924.
BACCELI, Guido. — Ales la 22 Martie 1906. — † 10 Ianuarie 1916
BAILLON, H. — Ales la 28 Martie 1887. — † 7 Iulie 1895.

BAROZZI, General C. — Ales la 9 Aprilie 1905. — † 15 Aprilie 1921.
BARTHOU, Louis — Ales la 22 Iunie 1934 — † 9 Oct. 1934.
BATAILLARD, Paul. — Ales la 30 August 1872 — † 1 Martie 1894.
BECHAMP, A. — Ales la 28 Martie 1906 — † 18 Aprilie 1915.
BEERNAERT, August M F. — Ales la 25 Martie 1906. — † 6 Oct 1912.
BÉMONT, Charles. — Ales la 8 Iunie 1926. — † Octomvrie 1939.
BENNDORF, Otto. — Ales la 12 Aprilie 1894 — † 20 Ianuarie 1908
BERNAT-LENDWAY, Dr A. N. — Ales la 4 Aprilie 1908. — † 12 Februarie 1924.
BERTHELOT, G-ral Henri Mathias. — Ales la 5 Iunie 1926. — † 28 Ianuarie 1931.
BERTHELOT, M. — Ales la 28 Martie 1906. — † 5 Martie 1907.
BERTONI, Guido. — Ales la 25 Mai 1940. — † 28 Mai 1942.
BIDLO, Jaroslav. — Ales la 31 Mai 1935. — † Decemvrie 1937.
BIONDELLI, Bernardino — Ales la 7 Sept. 1871. — † 29 Iunie 1886.
BJOERKMAN, Goran. — Ales la 25 Mai 1922 — † 22 Decemvrie 1923.
BLANCHARD, Dr. Raphael. — Ales la 22 Mai 1914. — † 7 Februarie 1919.
BLASERNA, Pietro. — Ales la 27 Mai 1913. — † 27 Februarie 1918.
BOCK, Dr. Francisc. — Ales la 9 Sept. 1871. — † 19 Aprilie 1899.
BONAPARTE, Principele Roland. — Ales la 10 Iunie 1920 — † 15 Aprilie 1924.
BORMANN, Eugen — Ales la 9 Aprilie 1897. — † 4 Martie 1917.
BOSIANU, Constantin. — Ales la 30 Iunie 1879. — † 21 Martie 1882.
BOUCHARD, Dr. Charles. — Ales la 18 Mai 1911. — † 2 Martie 1915.
BOUGLÉ ,Célestin. — Ales la 4 Iunie 1938 — † 25 Ianuarie 1940.
BRANISCE, Dr. Valeriu. — Ales la 7 Iunie 1919. — † 1 Ianuarie 1928.
BRĂTIANU, Ioan C. — Ales la 19 Martie 1885. — † 4 Mai 1891.
BRĂTIANU, I. I. C. — Ales la 7 Iunie 1923. — † 24 Noemvrie 1927.
BRĂTIANU, I. Vintilă. — Ales la 28 Mai 1929. — † 22 Dec. 1930
BURY, I. B. — Ales la 25 Mai 1913. — † 1 Iunie 1928
BUZDUGAN, George. — Ales la 28 Mai 1929. — † 7 Octomvrie 1929.
CÂMPEANU, Petre. — Ales la 10 Sept. 1871 — † 15 Aprilie 1893.
CAPELLINI, Cav. Ioan. — Ales la 7 Sept. 1871. — † 29 Mai 1922.
CAPITAN, H. — Ales la 27 Mai 1933. — † 21 Septemvrie 1937
CAYEUX, Lucien. — Ales la 26 Mai 1936. — † 1 Noemvrie 1944
CECCHETTI, Bartolomeo. — Ales la 22 Martie 1890. — † 16 Martie 1892.
CHASLES, Philarète. — Ales la 9 Sept. 1871 — † 18 Iunie 1873
CICHORIUS, Conrad. — Ales la 24 Mai 1914. — † 1932.
CIHAC, Alex — Ales la 30 August 1872. — † 29 Iulie 1887.
CIHAC, Dr. Iacob. — Ales la 30 August 1872. — † 17 Noemvrie 1888.
COMȘA, Dimitrie. — Ales la 13 Iunie 1926. — † 15 Februarie 1931
COLLINET, Paul. — Ales la 26 Mai 1933. — † 9 Decemvrie 1938
CONDIESCU, G-ral Nic — Ales la 1 Iunie 1938. — † 11 Iunie 1939
COSTĂCHESCU, N. — Ales la 30 Mai 1936 — † Iulie 1939.
COSTESCU, Theodor. — Ales la 30 Mai 1934. — † 25 Martie 1939.

CREȚIANU, Gheorghe. — Ales la 22 Martie 1882. — † 6 August 1887.
CROOKES, William — Ales la 27 Mai 1913. — † 4 Aprilie 1919. 60
CUCIUREANU, Dr. Gheorghe — Ales la 10 Septemvrie 1871. — † 10 Ianuarie 1886.
DAIIN, Felix. — Ales la 22 Aprilie 1894. — † 3 Ianuarie 1912
DARBOUX, Jean Gaston. — Ales la 27 Mai 1913. — † 23 Febr. 1917.
DAVID, Emmanuel. — Ales la 25 Mai 1936. — † 5 Februarie 1941.
DE FLERS, Robert. — Ales la 11 Iunie 1919. — † 30 Iulie 1927. 65
DELEHAYE, Rev. Hippolyte. — Ales la 12 Iunie 1924. — † 1 Aprilie 1941.
DESJARDINS, Ernest. — Ales la 9 Sept 1871. — † 9 Octomvrie 1886
DIEFENBACH, Lorenz. — Ales la 15 Aprilie 1880. — † 16 Martie 1883
DIEHL, Charles. — Ales la 11 Iunie 1919. — † 3 Noemvrie 1944
DIEZ, Frederic — Ales la 3 August 1872. — † 17 Mai 1876. 70
DIMA, Gheorghe. — Ales la 7 Iunie 1919 — † 5 Iunie 1925.
DOMASZEWSKI, Alfred von. — Ales la 9 Aprilie 1897. — † 2 Iulie 1927.
DRĂGHICEANU, Matei. — Ales la 23 Mai 1933 — † 2 Mai 1939.
DRAGOMIRESCU, Mihail — Ales la 4 Iunie 1938. — † 25 Noemvrie 1942.
DUPARC, Louis. — Ales la 29 Mai 1913 — † 21 Octomvrie 1932.
EGGER, Emil — Ales la 7 Septemvrie 1971. — † 18 August 1885 75
EHRLICH, Dr Paul. — Ales la 18 Mai 1911. — † 20 August 1915.
FISCHER, Emil. — Ales la 27 Mai 1913. — † 14 Iulie 1919
FOCILLON, Henri — Ales corespondent la 1 Iunie 1922, de onoare la 8 Iunie 1926. — † . . Februarie 1943.
FOERSTER, Wilhelm. — Ales la 27 Mai 1913 — † 18 Ianuarie 1921. 80
FOUGÈRES, Gustav. — Ales la 11 Iunie 1919 — † 7 Decemvrie 1927.
FROEHNER, Wilhelm. — Ales la 9 Sept. 1871 — † 22 Mai 1925
GASTER, Moise. — Ales la 30 Mai 1919. — † 5 Martie 1939.
GAUDRY, Albert. — Ales la 23 Martie 1904. — † 27 Noemvrie 1908
GHICA-BUDEȘTI, N. — Ales la 28 Mai 1937. — † 16 Dec 1943
GILLIÉRON, J. — Ales la 6 Iunie 1923. — † 26 Aprilie 85
GOLDIȘ, Vasile. — Ales la 7 Iunie 1919 — † 10 Februarie 1934
GONATA, Ștefan — Numit membru activ la 2 Iunie 1867 — Ales membru onorar la 22 Septemvrie 1870. — † 18 Septemvrie 1896.
GORE, Paul — Ales la 7 Iunie 1919 — † 8 Decemvrie 1927
GRĂDIȘTEANU, Grigore. — Ales la 30 Iunie 1879 — † 28 Febr 1892 90
GRĂDIȘTEANU, Petre. — Ales la 2 Aprilie 1883 — † 27 Sept 1921.
GRANT DUFF, Sir M. — Ales la 12 Sept 1875 — † 12 Ianuarie 1906
GRECIANU, Ștefan D. — Ales la 9 Aprilie 1905. — † 1 August 1908.
GRIGORESCU, Nicolae. — Ales la 8 Aprilie 1899. — † 21 Iulie 1907.
GRIGORIE, Comșa, Episcop. — Ales la 28 Mai 1934 — † 25 Mai 1935 95
GUBERNATIS, Angelo de. — Ales la 28 Martie 1895 — † 14 Febr 1913.
GUILLAUME, Baron. — Ales la 16 Aprilie 1907 — † 22 Aprilie 1918
GUYE, Philippe. — Ales la 29 Mai 1913 — † 27 Martie 1922.
HALLER, Albin. — Ales la 28 Mai 1909. — † 29 Aprilie 1925.

HAMANGIU, Const. — Ales la 29 Mai 1930. — † 7 Ianuarie 1932. 100
HANN, Iulius de. — Ales la 22 Mai 1914. — † 1 Octomvrie 1921.
HASDEU, Alexandru. — Numit membru activ la 2 Aprilie 1866. — Ales membru onorar la 12 Septemvrie 1870. — † 2 Noemvrie 1872.
HAYNALD, Cardinal Ludovic. — Ales la 2 Aprilie 1883. — † 4 Iulie 1891.
HEAD, Barclay. — Ales la 29 Mai 1914. — † 12 Iunie 1924
HENRY, Louis. — Ales la 28 Mai 1909. — † 23 Februarie 1913. 105
HIRSCHFELD, Otto. — Ales la 13 Aprilie 1894. — † 27 Martie 1922.
HOMOLLE, Théophile. — Ales la 12 Iunie 1924 — † 14 Iunie 1925.
HURMUZAKI, Const . — Ales la 7 Iunie 1919 — † 23 Febr. 1937.
HURMUZAKI, Nicolae. — Ales la 2 Aprilie 1883. — † 19 Sept. 1909.
IACOV, Antonovici Episcop. — Ales la 7 Iunie 1919. — † 31 Dec. 1931 110
ILARION Pușcariu, Arhiereu. — Ales la 24 Mai 1916. — † 8 Srpt. 1922.
IOANID, Gheorghe. — Ales la 10 Sept. 1871. — † 27 Noemvrie 1888.
IONESCU, Ioan. — Ales la 1 Aprilie 1884 — † 17 Decemvrie 1891.
IONESCU, Dr. Toma. — Ales la 5 Iunie 1925 — † 28 Martie 1926.
IOSIF, Gheorghian, Mitropolit Primat. — Ales la 24 Martie 1901. — † 24 Ianuarie 1909 115
IOSIF, Naniescu, Mitropolitul Moldovei. — Ales la 16 Aprilie 1888 — † 26 Ianuarie 1902.
JAGIC, Vatroslav — Ales la 23 Martie 1904. — † 5 August 1923.
JANET, Paul. — Ales la 11 Iunie 1919. — † Martie 1937.
JARNIK, Dr. Ioan Urban. — Ales corespondent la 28 Mai 1879, Onorar la 7 Iunie 1919 — † 12 Ianuarie 1923.
JIRECEK, Constantin. — Ales la 29 Mai 1914. — † 28 Dec. 1917. 120
JOUBIN, Louis — Ales la 28 Mai 1934. — †... Mai 1935.
KISCH, Gustav. — Ales la 25 Mai 1933 — † 1 Iunie 1938.
KLEIN, Felix. — Ales la 29 Mai 1913. — † 22 Iunie 1925.
KLEINZAECHTER, Friedrich — Ales la 12 Iunie 1921. — † 12 Dec. 1927.
KONDAKOV, Nicodem. — Ales la 12 Iunie 1924 — † 17 Febr 1925. 125
KOTZEBUE, Wilhelm de. — Ales la 1 Aprilie 1884. — † 24 Oct. 1887.
KRETZULESCU, Constantin. — Ales la 10 Septemvrie 1871. — † 20 Martie 1884
KRUMBACHER, Karl. — Ales la 28 Martie 1906. — † 12 Dec. 1909.
LACOUR-GAYET, Georges — Ales la 11 Iunie 1919. — † 8 Dec. 1935.
LAHOVARI, Gheorghe. — Ales la 25 Martie 1901. — † 13 Iunie 1909 130
LAMPRECHT, Karl. — Ales la 23 Mai 1913. — † 10 Mai 1915
LASTEYRIE, Compte Ferdinand de. — Ales la 9 Septemvrie 1871. — † 14 Mai 1879
LEBESGUE, Henri. — Ales la 6 Iunie 1923. — †... Noemvrie 1941.
LÉGER, Louis. — Ales la 12 Aprilie 1894. — † 30 Aprilie 1923
LEPSIUS, Richard. — Ales la 30 August 1875. — † 10 Iulie 1884 135
LINAS, Charles. — Ales la 9 Septemvrie 1871. — † 14 Aprilie 1887.
LIPPMANN, Gabriel. — Ales la 28 Mai 1909. — † 31 Iulie 1921.

LONGINESCU, G. G. — Ales la 30 Mai 1936 — † 7 Aprilie 1939

LONGPERRIER, Adrien de. — Ales la 7 Septemvrie 1871 — † 4 Ianuarie 1882.

LORENZ, Anton Hendrich — Ales la 29 Mai 1913. — † 4 Febr. 1928

LUDWIG, Dr Ernest. — Ales la 4 Aprilie 1908 — † 14 Oct 1915

MANGIUCA, Simeon. — Ales la 22 Martie 1890 — † 22 Noemvrie 1890

MARSY, Comte de. — Ales la 12 Aprilie 1894. — † 16 Mai 1900

MARȚIAN, Iuliu. — Ales la 27 Mai 1933 — † Decemvrie 1937

MASARYK, Th. Garigue. — Ales la 28 Mai 1934 — † 14 Septemvrie 1937.

MEILLET, A — Ales la 6 Iunie 1923. — † ... August 1936

MEISSNER, Constantin. — Ales la 31 Mai 1934 — † 9 Sept 1942

METCHNIKOFF, I. — Ales la 24 Mai 1911. — † 18 Iulie 1916

MEYER-LUEBKE, W. — Ales la 28 Martie 1906 — † 5 Oct. 1936.

MIKLOSICH, Dr. Franz. — Ales la 15 Apr. 1880. — † 7 Martie 1891

MIRON, Dr. Cristea, Patriarhul României. — Ales la 7 Iunie 1919 — † 6 Martie 1939.

MISSIR, Petre — Ales la 10 Iunie 1926 — † 10 Iunie 192

MOCIONI, Andrei — Numit membru activ la 22 Aprilie 186 — Ales membru onorar la 12 Septemvrie 1870. — † 23 Aprilie 1880

MOMMSEN, Teodor. — Ales la 3 Iulie 1879 — † 19 Oct. 1903.

MONLAU, Filip. — Ales la 12 Septemvrie 1870. — † 16 Febr. 1871.

MOUREAU, Charles. — Ales la 11 Iunie 1925 — † 13 Iunie 1929.

MUELLER, Max. — Ales la 12 Sept 1875. — † 15 Oct 1900.

MUREȘIANU, Iacob. — Ales la 17 Sept 1877. — † 17 Sept. 1887

NICOLAE, Ivan, Episcop. — Ales la 28 Mai 1934. — † 3 Febr 1936

NICULESCU, Oscar — Ales la 30 Mai 1934. — † 24 Iulie 1940

NOAILLES, Ana, Contesa de. — Aleasă la 11 Iunie 1925 — † 30 Aprilie 1939

NYROP, Kristoffer. — Ales la 8 Iunie 1926. — † 13 Aprilie 1931

ORGHIDAN, Const — Ales la 31 Mai 1942. — † 29 August 194

PAIS, Ettore. — Ales la 12 Iunie 1924. — † ... Martie 1939.

PANTAZI, Emanuel. — Ales la 28 Mai 1928 — † 19 Aprilie 1942.

PERRIN, Jean. — Ales la 28 Mai 1930. — † ... Iunie 1942

PETROVITCH, Michael. — Ales la 31 Mai 1938 — † ... Iunie 1943.

PETRUSZEWICZ, A. S — Ales la 22 Martie 1890. — † Sept. 1913.

PICARD, Emile. — Ales la 19 Mai 1911. — † 12 Decemvrie 1941.

PICOT, Emile — Ales la 31 Mai 1879. — † 13 Septemvrie 1918

PICTET, Amé — Ales la 26 Mai 1933. — † 11 Martie 1937.

PIMEN, Georgescu, Mitropolit. — Ales la 15 Oct. 1918. — † 12 Noev. 1934.

PIRENNE, Henri. — Ales la 12 Iunie 1924. — † 1936.

PLOPU, Gheorghe. — Ales la 28 Mai 1934 — † 20 Octomvrie 1940.

POINCARÉ, Jules-Henri. — Ales la 28 Mai 1909. — † 4 Iulie 1912

POINCARÉ, Lucien. — Ales la 11 Iunie 1919 — † 9 Mart 1920.

POINCARÉ, Raymond. — Ales la 27 Mai 1932. — † 15 Oct. 1934.

POLIZU, Dr. Gheorghe A — Ales la 10 Sept. 1871. — † 18 Oct. 1886.
POPOVICIU, Eusebiu. — Ales la 4 Aprilie 1908. — † 28 Sept. 1922.
POTTIER, Edmond. — Ales la 10 Iunie 1926 — † .. Septemvrie 1934. 180
PREȘAN, Const. Mareșal. — Ales la 7 Iunie 1923, — † la .. Iulie 1944.
PURKINE, Cyril. — Ales la 1 Iunie 1928. — † 5 Aprilie 1937.
QUINET, Edgar. — Ales la 15 Septemvrie 1869. — † 27 Martie 1875.
RADU, Elie. — Ales la 5 Iunie 1926. — † 2 August 1931.
RAINER, Dr Francisc — Ales la 24 Mai 1943. — † la 5 August 1944. 185
RAMBAUD, Alfred. — Ales la 28 Martie 1895. — † 10 Noemvrie 1905.
RAMON Y CAJAL (Santiago). — Ales la 4 Iunie 1923. — † 17 Octomvrie 1934.
RAMSAY Sir CAJAL (Santiago) — Ales la 4 Iunie 1923.— † 17 Oct. 1834
RICHET, Ch. — Ales la 12 Iunie 1926. — † 3 Decemvrie 1935.
ROMAN Ciorogariu, Episcop. — Ales la 12 Iunie 1921. — 25 Ianuarie 1936. 190
ROMNICEANU, Victor — Ales la 6 Iunie 1923. — † 29 Noemvrie 1933.
ROSETTI, Teodor. — Ales la 26 Martie 1801 — † 27 Iulie 1923.
ROTH, Victor. — Ales la 10 Iunie 1926. — † 7 Aprilie 1936.
ROUX, Dr. Emile — Ales la 24 Mai 1911 — † 3 Noemvrie 1933.
SCHLUMBERGER, G. L. (Paris). — Ales la 28 Martie 1906. — † .. Mai 1929 195
SCHRIJNEN, Jos. — Ales la 28 Mai 1937 — † Februarie 1938.
SCHUCHARD, Hugo. — Ales la 13 Septemvrie 1877. — † 21 Aprilie 1927.
SCIALOJA, Vittorio. — Ales la 23 Mai 1933 — † 19 Noemvrie 1933.
SELLA, Quintino — Ales la 2 Aprilie 1883. — † 15 Martie 1884.
SERGENT, Emile. — Ales la 28 Mai 1930 — † .. Mai 1943. 200
SILAȘI, Dr. Cr — Ales la 13 Septemvrie 1877. — † 5 Ianuarie 1897.
SIMU, Anastasie. — Ales la 29 Mai 1933. — † 28 Februarie 1935.
SOMBART, Werner. — Ales la 28 Mai 1931 — † .. Mai 1911.
STANLEY OF ALDERLEY, Lord Henry. — Ales la 7 Septemvrie 1871 — † 10 Decemvrie 1903.
STEENSTRUP, J. Jap. Smith. — Ales la 12 Septemvrie 1870. — † 8 Iunie 1897. 205
STROESCU, Vasile. — Ales la 24 Mai 1910. — † 13 Aprilie 1926.
STURDZA-SCHEIANU, Dimitrie. — Ales la 16 Aprilie 1907. — † 6 Februarie 1920.
SURUCEANU, Joan C. — Ales la 11 Aprilie 1888 — † 18 Noemvrie 1897.
SZABO, Dr Iosif — Ales la 30 August 1872. — † 15 Decemvrie 1874.
TERMIER, Pierre. — Ales la 28 Mai 1928. — † .. Octomvrie 1930. 210
TEUTSCH, Dr. Friederich. — Ales la 7 Iunie 1919 — † 11 Februarie 1933.
TIKTIN H. — Ales la 7 Iunie 1919 — † 13 Martie 1936.
TOBLER, Adolf. — Ales la 30 August 1875. — † 5 Martie 1910.

TORMA, Carol. — Ales la 22 Martie 1882 — † 17 Februarie 1897.
UBICINI, A — Ales la 9 Septemvrie 1871. — † 15 Octomvrie 1884 215
URBAIN, Georges — Ales la 1 Iunie 1938 — † .. Noemvrie 1938
UVAROFF, Alexis S. — Ales la 9 Septemvrie 1871. — † Februarie 1885
VASILE Suciu, Mitropolit. — Ales la 11 Iunie 1919 — † 25 Ianuarie 1935
VEGEZZI-RUSCALA, G — Ales la 15 Septemvrie 1869 — † 17 Decemvrie 1885.
VICTOR Mihalyi, Mitropolit. — Ales la 12 Aprilie 1894 — † 17 Ianuarie 1918. 220
VIRCHOW, Rudolf. — Ales la 6 Aprilie 1902 — † 23 August 1902.
VLADIMIR de Repta, Mitropolit. — Ales la 7 Iunie 1919. — † 24 Aprilie 1926.
VOLTERRA, Vitto. — Ales la 29 Mai 1913. — † 11 Octomvrie 1940
WALDEYER Wilhelm von. — Ales la 28 Mai 1912 — † 23 Ianuarie 1921
WHITE, Sir William A. — Ales la 17 Martie 1885 — † 16 Decemvrie 1891. 225
WILAMOWITZ-MOELLENDORFF, Urlich — Ales la 29 Mai 1914 — † 25 Septemvrie 1930.
ZAVORAL, Metodiu. — Ales la 7 Iunie 1919 — † 26 Iunie 1942. 227

MEMBRII CORESPONDENȚI DECEDAȚI

ADAMESCU, Gheorghe. — Ales la 12 Iunie 1921. — † 4 Martie 1942.
ANDREADES, A. M. — Ales la 28 Mai 1929. — † 17 Aprilie 1935.
ANDRIEȘESCU, Ion. — Ales la 26 Mai 1928 — † 17 Decemvrie 1944.
ASSAKY, Dr. G. — Ales la 20 Martie 1890 — † 22 Aprilie 1899.
ASSER, T. M. C. — Ales la 1 Aprilie 1903. — † 6 Iunie 1914.
ATHANASIU, I. — Ales la 24 Mai 1911. — † 20 Iulie 1926.
BAMBERG, Dr. Felix. — Ales la 2 Aprilie 1891. — † 31 Ianuarie 1893.
BARCIANU, Sava Popovici. — Ales la 15 Septemvrie 1869. — † 17 Martie 1879.
BASTERRA Y ZABALA, Ramon de. — Ales la 12 Iunie 1921. — † 17 Iunie 1928.
BOGREA, Vasile. — Ales la 10 Iunie 1920. — † 8 Septemvrie 1926. 10
BOIU, Zaharia. — Ales la 13 Septemvrie 1887. — † 24 Octomvrie 1903.
BORCEA, Ioan (Iași). — Ales la 5 Iunie 1919 — † 30 Iulie 1936.
BOTEZ, Eugen. — Ales la 8 Iunie 1922 — † 12 Mai 1933
BRĂTIANU, General C. I. — Ales la 10 Aprilie 1889 — † 6 Ianuarie 1910.
BRONDAL, Viggo — Ales la 30 Mai 1936. — † .. Februarie 1943. 15
BROȘTEANU, Petre. — Ales la 1 Aprilie 1889. — † Ianuarie 1920.
BURADA, Teodor — Ales la 25 Martie 1887. — † 18 Februarie 1923.
CĂLUGĂREANU, Dr. D. — Ales la 10 Iunie 1920 — † 17 Decemvrie 1937.
CIUREA, Ion — Ales la 6 Iunie 1927 — † 20 Martie 1943.
CLIMESCU, C. — Ales la 31 Martie 1892. — † 6 August 1926. 20
CODRESCU, Teodor. — Ales la 2 Aprilie 1886. — † 22 Martie 1894.
COSMOVICI, Leon. — Ales la 11 Martie 1893 — † 21 Iulie 1921
CULIANU, N — Ales la 1 Aprilie 1889 — † 28 Noemvrie 1915.
DAN, Dimitrie. — Ales la 23 Martie 1904 — † 25 Mai 1927.
DEMETRIESCU, Angel — Ales la 6 Aprilie 1902 — † 22 Iulie 1903 25
DENSUSIANU, Aron. . Ales la 13 Septemvrie 1877. — † 4 Septemvrie 1900
DENSUSIANU, Nicolae. — Ales la 6 Aprilie 1880. — † 25 Martie 1911.
DJUVARA, Mircea. — Ales la 23 Mai 1936. † la 7 Noemvrie 1944.
DOBRESCU, N. — Ales la 11 Mai 1911. — † 10 Iulie 1914.
DOCAN Nicolae. — Ales la 26 Mai 1915 — † 25 Aprilie 1933. 30
ELIAD, Pompiliu. — Ales la 21 Mai 1912. — † 24 Mai 1914.

ERBICEANU, Vespasian. — Ales la 30 Mai 1932. — † la 28 Decemvrie 1943.
ESARCU, Constantin. — Ales la 1 Aprilie 1884 — † 8 Iunie 1898.
FILIPESCU, Gh Em. — Ales la 25 Mai 1936 — † 25 Noemvrie 1937.
FRĂȚIMAN, Justin. — Ales la 7 Iunie 1919. — † 23 Septemvrie 1927.
FRIEDWAGNER ,M II. — Ales la 18 Mai 1911. — † 5 Aprilie 1940.
GEROTA, D. — Ales la 21 Mai 1916. — † 14 Februarie 1939
GLOTZ, Gustave — Ales la 28 Mai 1929 — † 17 Aprilie 1935.
GOGU, Constantin — Ales la 3 Aprilie 1889. — † 30 Ianuarie 1897
GHIBĂNESCU, Gh (Iași). — Ales la 11 Aprilie 1905 — † 6 Iulie 1936
GUICHEN, Vicomte de. — Ales la 28 Mai 1929 — † 9 Octomvrie 1938
GUILLOUARD, Louis Vincent. — Ales la 1 Aprilie 1903. — † 26 Ianuarie 1925.
HÂRJEU, General C. N — Ales la 27 Mai 1909 — † 24 Mai 1928
HERZOG, Eugen. — Ales la 29 Mai 1914 — † 17 Decemvrie 1928
IONESCU-GION, G. I. — Ales la 1 Aprilie 1889 — † 29 Iunie 1904.
IOSIF Goldiș, Episcop. — Ales la 22 Martie 1882 — † 23 Martie 1902.
JANCA, Victor — Ales la 22 Martie 1882 — † 9 August 1890.
JUNG, Dr. Julius — Ales la 13 Septemvrie 1877. — † .. 1910
KADLEC, Karel. — Ales la 7 Iunie 1919 — † 3 Decemvrie 1928.
KALINDERU, Dr. N. — Ales la 20 Martie 1890. — † 16 Aprilie 1902.
KALUZNIACKI, Dr E. — Ales la 20 Martie 1890 — † 21 Iunie 1914.
KANITZ, August. — Ales la 22 Martie 1882. — † 30 Iunie 1896.
LAMBRIOR, Alex. — Ales la 2 Martie 1882. — † 20 Septemvrie 1883
LAURIAN, D. Aug — Ales la 13 Septemvrie 1877. — † 25 Octomvrie 1906.
LECOMTE DU NOÜY, A — Ales la 25 Martie 1887. — † 11 Noemvrie 1914.
LEGRAND, Emile. — Ales la 13 Septemvrie 1877. — † 15 Noemvrie 1902.
LONGINESCU, Ștefan. — Ales la 24 Mai 1910 — † 2 August 1931.
MĂRGĂRIT, Apostol — Ales la 3 Aprilie 1889. — † 22 Iulie 1903.
MEȘIOTA, Ioan. — Ales la 13 Septemvrie 1877 — † 19 Ianuarie 1878.
MIHALYI, Ioan. — Ales la 25 Martie 1901. — † 14 Octomvrie 1914.
MINOVICI, Ștefan. — Ales la 8 Iunie 1925. — † 30 Decemvrie 1935.
MONTANDON, A. L — Ales la 11 Aprilie 1905. — † 3 Martie 1922
MONTESSUS DE BALLORE, Conte Fernando. — Ales la 27 Mai 1913. — † .. Martie 1923.
MURGOCI, G. M — Ales la 6 Iunie 1923. — † 5 Martie 1925
NEGREANU, Dimitrie. — Ales la 11 Martie 1893. — † 30 Aprilie 1908.
NENIȚESCU, Ioan. — Ales la 18 Martie 1896. — † 23 Februarie 1901.
NYS, Ernest — Ales la 1 Aprilie 1903. — † 4 Septemvrie 1920.
OBEDENARU, Dr. Mihail G. — Ales la 10 Septemvrie 1871. — † 9 Iulie 1885
ODHNER, C. T. — Ales la 20 Martie 1890. — † 11 Iunie 1904
ONIȚIU, Virgil — Ales la 3 Aprilie 1902 — † 21 Octomvrie 1915

PANAITESCU, Scarlat G-ral.—Ales la 7 Iunie 1919 —† 22 Martie 1938.
PAPACOSTEA, Cezar (Iași). — Ales la 29 Mai 1935. — † .. Iulie 1936.
PAPAHAGI, Pericle — Ales la 26 Mai 1916 — † 20 Ianuarie 1943
PETCOVIČ, Vladimir (Belgrad). — Ales la 1 Iunie 1928. — † 1935.
PETRESCU, Dr. Z. — Ales la 18 Martie 1885 — † 16 Decemvrie 1901. 75
PETRINO, Dimitrie —Ales la 17 Septemvrie 1877 —† 29 Aprilie 1878.
POP, Gavril — Ales la 7 Septemvrie 1871. — † 27 Mai 1883
POPA-LISSEANU, Gheorghe — Ales la 7 Iunie 1919. — † la 14 Mai 1945
POPESCU, Ioan — Ales la 13 Septemvrie 1877. — † Martie 1892.
POPOVICI, Gh. — Ales la 11 Aprilie 1905. — † 12 Iulie 1905. 80
POPOVICI, Gh — Ales la 29 Mai 1909 — † 27 Decemvrie 1927.
RĂDULESCU-POGONEANU, I. — Ales la 4 Iunie 1919. — † la 14 Martie 1945.
RIEGLER, Dr. Em — Ales la 23 Martie 1904 — † 31 August 1929
ROBESCU, C F — Ales la 10 Septemvrie 1871. — † 1920
ROMAN, Visarion. — Ales. la 13 Septemvrie 1877. — † 29 Aprilie 1885. 85
ROMNICEANU, Dr. Gr — Ales la 20 Martie 1890. — † 1 Mai 1915.
ROMNICEANU M. — Ales la 23 Martie 1904. — † 4 Octomvrie 1915
ROMSTORFER, Karl. — Ales la 29 Mai 1914 — † 22 Noemvrie 1917.
ROSNY, Léon de. — Ales la 13 Septemvrie 1877. — † 28 August 1914.
RUSSO, Demostene — Ales la 5 Iunie 1919. — † 5 Octomvrie 1938. 90
SALIGNY, Alfons — Ales la 3 Aprilie 1902. — † 4 Mai 1903.
SANDFELD-JENSEN, Kristian. — Ales la 18 Mai 1911. — † 22 Octomvrie 1942.
SANDU-ALDEA, Const. — Ales la 5 Iunie 1919 — † 21 Martie 1927
SCHRADER, Otto. — Ales la 30 Martie 1891. — † 21 Martie 1919.
SCHUYLER, Eugen. — Ales la 12 Martie 1885. — † 16 Iulie 1890. 95
ȘERBĂNESCU, Colonel T. — Ales la 12 Aprilie 1894. — † 2 Iulie 1901
SLAVICI, Ioan. — Ales la 22 Martie 1882. — † 10 August 1925.
SPERANȚIA, Teodor. D. — Ales la 30 Martie 1891 — † 9 Martie 1929.
ȘTEFĂNESCU, Sabba. — Ales la 11 Martie 1893 — † 16 August 1931.
STOICESCU, Const. — Ales la 23 Mai 1936. — † la 29 Mai 1944. 100
SUȚU, Dr Alexandru. — Ales la 11 Aprilie 1881 — † 1920
TAFRALI, Orest — Ales la 26 Mai 1936. — † 5 Noemvrie 1937
TANOVICEANU, Ioan. — Ales la 9 Aprilie 1897. — † 8 Aprile 1917.
TEMPERLEY, Harold. — Ales la 25 Mai 1933 — † 11 Iulie 1939
TOPÂRCEANU, Gh — Ales la 28 Mai 1936. — † 8 Mai 1937. 105
TRAUGOTT, Tamm — Ales la 2 Aprilie 1891. — † 28 Iulie 1938.
URSU, Ioan — Ales la 25 Mai 1910. — † 17 Octomvrie 1925.
VÂRGOLICI, Ștefan. — Ales la 25 Martie 1887. — † 29 Iulie 1897
VITZU, Dr. Alex N. — Ales la 7 Aprilie 1897 — † 25 Decemvrie 1902.
WEIGAND, Gustav — Ales la 31 Martie 1892. — † 9 Iulie 1930. 110
ZAUNER, Dr. Adolf — Ales la 29 Mai 1914. — † .. August 1940

ACADEMIA ROMÂNĂ

PREȘEDINȚII ȘI SECRETARII GENERALI IN ANII 1867—1945

I. PREȘEDINȚII

HELIADE-RĂDULESCU, Ioan	1867—1870
LAURIANU, August Treboniu	1870—1872
KRETZULESCU, Nicolae	1872—1874
LAURIANU, August Treboniu	1874—1876
GHICA, Ion	1876—1882
STURDZA, Dimitrie A.	1882—1884
GHICA, Ion	1884—1887
KOGĂLNICEANU, Mihail	1887—1890
GHICA, Ion	1890—1893
BARIȚIU, Gh.	1893—1894
GHICA, Ion	1894—1895
KRETZULESCU, Nicolae	1895—1898
PONI, Petru	1898—1901
AURELIAN, Petre S.	1901—1904
KALINDERU, Ion	1904—1907
SALIGNY, Anghel	1907—1910
NEGRUZZI, Iacob	1910—1913
ISTRATI, Dr Const I.	1913—1916
PONI, Petru	1916—1920
ONCIUL, Dim.	1920—1923
NEGRUZZI, Iacob	1923—1926
RACOVIȚĂ, Emil	1926—1929
BIANU, Ioan	1929—1932
MRAZEC, Ludovic	1932—1935
LĂPĔDATU, Alexandru	1935—1938
RĂDULESCU-MOTRU, C.	1938—1941
SIMIONESCU, Ion	1941—1944
GUSTI, D.	1944—

II. SECRETARI GENERALI

LAURIANU, August Treboniu	1867—1869
MASSIMU, Ioan C.	1869—1872
URECHIA, Vasile A	1872—1873

MASSIMU, Ioan C.	1873—1976
SION, Gheorghe	1876—1879
ODOBESCU, Alexandru	1879—1881
URECHIA, Vasile A.	1881—1884
STURDZA, Dimitrie A.	1884—1914
NEGRUZZI, Iacob C.	1914—1923
PÂRVAN, Vasile	1923—1927
BIANU, Ioan	1927—1929
ȚIȚEICA, Gheorghe	1929—1939
LĂPĔDATU, Alexandru	1939—....

COMISIUNILE ACADEMIEI ROMÂNE IN ANUL 1945—1946

I. Comitetul executiv al Consiliului Național de Cercetări Științifice: GUSTI D., Președinte; RĂDULESCU-MOTRU C., PARHON Dr. C. I., POMPEIU D., VOINOV D., membri.

II. Comitetul Bunurilor Academiei Române: LĂPĔDATU ALEX., Președinte; IONESCU-SIȘEȘTI GH., SĂVULESCU TR. SLĂVESCU VICTOR, membri.

III. Comisiunea coordonării activității culturale și a publicațiunilor GUSTI D., LĂPĔDATU ALEX., CARACOSTEA D., CIOBANU ȘT., MURNU G., RĂDULESCU ANDREI, DRAGOMIR SILVIU, BĂNESCU N., VASILESCU KARPEN N., SĂVULESCU TRAIAN, SPACU G., NISTOR I.

IV. Comisiunea Bibliotecii: CIOBANU ȘT. (Secțiunea Literară), POPESCU Preot N. M. (Secțiunea Istorică), MACOVEI GH. (Secțiunea Științifică), NISTOR ION I. (Conservatorul Bibliotecii și Colecțiilor).

V. Comisiunea financiară: IONESCU-SIȘEȘTI GH., MACOVEI GH., RĂDULESCU-MOTRU C., SLĂVESCU VICTOR.

VI. Comisiunea Școlară: BĂNESCU N., CAPIDAN TH., IONESCU-SIȘEȘTI GH.

VII. Comisiunea premiului Năsturel, de 8.000 lei, din 1946: CARACOSTEA D., CIOBANU ȘT., IORDAN IORGU (Secțiunea Literară); COLAN Episcopul N., NEGULESCU P. P., LUPAȘ I. (Secțiunea Istorică); POMPEIU D., SPACU GH., VASILESCU KARPEN N. (Secțiunea Științifică).

VIII. Comisiunile pentru lucrările intrate la concursul premiilor cu subiecte date, din 1946:

a) Premiul *Th. D. Speranția*, de 10.000 lei, despre « Simțul psihologic și spiritul satiric în opera lui Th. D. Speranția »:
CRAINIC NICHIFOR, SADOVEANU M.

b) Premiul *Soc. An. « Cartea Românească »*, de 250 000 lei, pentru cea mai bună « Gramatică română »:
CAPIDAN TH., CARACOSTEA D., IORDAN IORGU.

c) Premiul *Dr. Cornel Nicoară*, de 12.000 lei, cu subiectul: « Sentimentul religios în poezia populară »:
CARACOSTEA D., IORDAN I., CIOBANU ȘT.

d) Premiul *Alexandru Ioan Cuza*, de 20.000 lei, despre: « Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor »:
LĂPĔDATU ALEX., NISTOR ION I., LUPAŞ I.

e) Premiul *General R. Rosetti*, de 5.000 lei, despre: « Figuri mai caracteristice din Războiul Independenţei din 1877—1878 »:
NISTOR ION I., LĂPĔDATU ALEX., RĂDULESCU ANDREI.

f) Un premiu de 2.000 lei, oferit de d-l *Mihail Pizanty*, despre « Problema exportului cerealelor româneşti în debuşeurile naturale în raport cu concurenţa cerealelor străine »:
IONESCU-SIŞEŞTI GH., SLĂVESCU VICTOR.

g) Premiul *Episcopiei Argeşului*, de 20.000 lei, cu subiectul: « Istoria Episcopiei Argeşului »:
BĂNESCU N., LUPAŞ I., POPESCU Preot N. M.

h) Premiul *Episcopiei Huşilor*, de 20.000 lei, cu subiectul: « Istoria Episcopiei Huşilor »:
BĂNESCU N., LUPAŞ I., POPESCU Preot N. M.

i) Premiul *Comitetului Naţional Cooperatist*, de 50.000 lei, cu subiectul « Despre Cooperaţie »:
GUSTI D., RĂDULESCU ANDREI, SLĂVESCU VICTOR.

j) Premiul *Ministerului Cultelor şi Artelor*, de 50.000 lei, despre: « Biografii de ierarhi din secolul al XVII-lea »:
LĂPĔDATU ALEX., LUPAŞ I., POPESCU Preot N. M.

k) Premiul *V. Adamachi*, de 5.000 lei, cu subiectul: « Războiul actual văzut în resorturile sufleteşti ale luptătorilor »:
CARACOSTEA D., PETROVICI I., RĂDULESCU-MOTRU C.

l) Premiul *Ioan C. Michail*, de 50.000 lei, cu subiectul: « Istoria luptelor naţionale din Transilvania, Banat, Crişana şi Maramureş, dela 1848 până la 1918 ».
DRAGOMIR SILVIU, LĂPĔDATU ALEX., NISTOR ION I.

m) Premiul *Ioan C. Michail*, de 50.000 lei, cu subiectul: « Cancelariile domneşti ale Principatelor Române până la epoca fanariotă »:
BRĂTIANU GH. I., DRAGOMIR SILVIU, LUPAŞ I.

n) Premiul *Ioan C. Michail*, de 50.000 lei, cu subiectul: « Alcătuirea militară şi rostul ostăşesc al breslelor din secolul al XV-lea până în al XVIII-lea »:
LAPEDATU ALEX., BRĂTIANU GH. I., VICTOR SLĂVESCU.

o) Premiul *Dr. Ioan Raţiu şi Emilia Raţiu*, de 25.000 lei, cu subiectul: « Vieaţa şi activitatea D-rului Ioan Raţiu şi a soţiei sale Emilia »:
BĂNESCU N., DRAGOMIR SILVIU, LUPAŞ I.

p) Premiul *Statului Gh. Asachi*, de 50.000 lei, cu subiectul: « Circulaţia monetară pe teritoriul Daciei dela retragerea legiunilor până la întemeierea Principatelor Româneşti »:
BĂNESCU N., NISTOR I., SLĂVESCU VICTOR.

r) Premiul *Principesa Alina Ştirbei*, de 8 500 lei, cu subiect privind istoria naţională sau religia şi morala creştină, pentru uzul şcoalelor primare sau secundare:
COLAN Episcop NICOLAE, POPESCU Preot N. M., LUPAŞ I.
s) Premiul *Arhitect Petre Antonescu*, de 40 000 lei:
ANTONESCU P., MURNU GH., VASILESCU KARPEN N.
ş) Premiul *Anastasie Fetu*, de 3.000 lei, cu subiectul: « Studiul sistematic şi oecologic al unei specii sau mai multor specii de animale din România »:
MOTAŞ C., RACOVIŢĂ EM., VOINOV D.
t) Premiul *V. Adamachi*, de 5.000 lei, cu subiectul: « Studiul mălurii grâului şi al agenţilor ei patogeni »:
GUŞULEAC M., IONESCU-SIŞEŞTI GH., SĂVULESCU TR.
ţ) Premiul *Ioan I. Dalles*, de 100 000 lei, pentru opere de pictură:
GUSTI D., MURNU GH., POPESCU ŞT.

IX. Comisiunea pentru premiul de virtute Mavroyeni în Bucureşti: Preşedinte GUSTI D., Preşedintele Academiei Române; CAPIDAN TH., CIOBANU ŞT. (Secţiunea Literară); BĂNESCU N., POPESCU Preot N. M. (Secţiunea Istorică); PARHON Dr. C. I., POMPEIU D. (Secţiunea Ştiinţifică).

X. Comisiunea Fondului Adamachi: LĂPĔDATU ALEX., MACOVEI GH., SPACU GH.

XI. Comisiunea Fondului Maria Antachi: PETRAŞCU GH., RĂDULESCU-MOTRU C. (Secţiunea Literară); BĂNESCU N., RĂDULESCU ANDREI (Secţiunea Istorică); CIUCĂ Dr. M., SĂVULESCU TR. (Secţiunea Ştiinţifică).

XII Comisiunea Fondului I. Fetu: CRAINIC NICHIFOR, LUPAŞ I., MACOVEI GH., POPESCU Pr. N. M., SPACU GH.

XIII. Comisiunea pentru burse din fondurile C. G. Vernescu, Maria Antachi, Anastase şi Fotinia Gusti, Rozina şi Ilie Jitianu, Aristiţa şi Gh. Stan-Roman, Profesor Cristea Otin, Inginer Petre şi Maria Lucaciu, Ilie Ştefănescu, N. Rătescu şi A. Papadopol: CAPIDAN TH., RĂDULESCU ANDREI, TEODORESCU EM. C.

XIV. Comisiunea Fondului Matilda şi Stelian Bonea: BRĂTESCU-VOINEŞTI I. AL., GUSTI D., PARHON Dr. C. I., RĂDULESCU ANDREI, SĂVULESCU TR.

XV. Comisiunea pentru întocmirea regulamentului special al subvenţiunilor: CAPIDAN TH., LĂPĔDATU ALEX., RACOVIŢĂ EM.

XVI. Comisiunea pentru modificarea regulamentelor fondurilor cu venituri mici: SADOVEANU M., RĂDULESCU ANDREI, RACOVIŢĂ EM

XVII. Comisiunea *Dicţionarului limbii române:* CAPIDAN TH. CARACOSTEA D., SADOVEANU M., IORDAN IORGU (Secţiunea Literară); GUSTI D., NISTOR ION I. (Secţiunea Istorică);

IONESCU-SIŞEŞTI GH., SĂVULESCU TR. (Secţiunea Ştiinţifică).

XVIII. Comisiunea pentru stabilirea planului bibliografiei române dela 1830 încoace, extinsă şi la periodice: CAPIDAN TH., CARACOSTEA D., (Secţiunea Literară); BĂNESCU N., ROSETTI General R. (Secţiunea Istorică); SĂVULESCU TR., POMPEIU D. (Secţiunea Ştiinţifică).

XIX. Comisiunea pentru localul Academiei: ANTONESCU P., MURNU GH., IONESCU-SIŞEŞTI GH., LĂPĔDATU ALEX, NISTOR ION I, PETRAŞCU GH, IONESCU-MIHĂIEŞTI C.

XX. Comisiunea pentru studiul înfiinţării unei librării şi unei tipografii ale Academiei: BĂNESCU N., CAPIDAN TH., NISTOR ION I, SĂVULESCU TRAIAN.

XXI. Comisiunea pentru supravegherea obligaţiunilor Academiei cu caracter religios: POPESCU Preot N. M, PARHON Dr. C. I., VASILESCU KARPEN N.

XXII. Comisiunea pentru studiul înfiinţării Muzeului Culturii Naţionale: ANTONESCU P., BĂNESCU N., NISTOR ION I., SĂVULESCU TR

XXIII. Comisiunea pentru transformarea localului Fundaţiunii « Ioan I. Dalles » şi fixarea programului de construcţie: GUSTI D., Preşedinte; ANTONESCU P., LĂPĔDATU ALEX., SLĂVESCU VICTOR, VASILESCU KARPEN N, GERMANI D.

XXIV. Comisiunea de documentare pentru înfiinţarea unei « Case de Oaspeţi: ANTONESCU P, CIUCĂ Dr. M., GUSTI D., NISTOR ION I, RACOVIŢĂ EM., RĂDULESCU-MOTRU C.

XXV. Comisiunea pentru revizuirea Regulamentului pentru Serviciile Academiei: GUSTI D, LĂPĔDATU ALEX., NISTOR ION I., RĂDULESCU ANDREI, SLĂVESCU VICTOR.

XXVI. Delegaţi în Consiliul de Conducere şi Administraţie al Fundaţiunii Familiei « Menachem H. Elias »:
Titulari: CAPIDAN TH., PARHON Dr. C. I., POMPEIU D., SADOVEANU M.
Supleanţi: BĂNESCU N., CIOBANU ŞT. MACOVEI GH., SPACU GH.

CUPRINSUL

PARTEA I

ŞEDINŢELE ORDINARE

4 IUNIE 1943—26 MAI 1944

1. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 4 IUNIE 1943.* Pag.

D-l ŞT. CIOBANU, comunicare 3

D-l Preşedinte I. SIMIONESCU. Cuvânt adresat donatorilor d-na şi d-l Al. Oteteleşanu 3

— Răspunsul d-lui prof. AL. OTETELIŞANU 4

D-l Preşedinte I. SIMIONESCU salută pe d-l M. Lascaris, membru corespondent; răspunsul d-lui Lascaris 6

2. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 11 IUNIE 1943.*

D-l N. BĂNESCU, comunicare: *Precizări istorice cu privire la ducatele bizantine Paristrion-Paradunavon şi Bulgaria* 7

D-l Vicepreşedinte D. GUSTI salută pe d-l N. Bagdasar, membru corespondent, care răspunde 7

D-l ANDREI RĂDULESCU ceteşte încheierea Comisiunii pentru bursele din fondul *Maria Antachi* 7

D-l N. CARTOJAN dă informaţii asupra misiunii d-sale şi a d-lui N. Vasilescu-Karpen, de a preda Universităţii din Padova, bustul stolnicului C. Cantacuzino 7

D-l G. OPRESCU, despre delegaţia de a reprezenta Academia Română la sărbătorirea lui Eugène Pittard 8

3. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 18 IUNIE 1943.*

D-l I. I. NISTOR, comunicare 9

Pag

4. *ŞEDINŢA DELA 25 IUNIE 1943.*

— D-l M. Sadoveanu, delegat la inaugurarea busturilor scriitorilor din grădina Cişmigiu 9
— D-nii I. I. NISTOR şi G-ral R. ROSETTI în chestiunea Pinacotecii Academiei 9
D-l N. VASILESCU-KARPEN: darea de seamă asupra delegaţiei ce a avut împreună cu d-l N. Cartojan la solemnitatea desvelirii bustului Stolnicului C. Cantacuzino la Padova 9
D-l Preşedinte I. SIMIONESCU mulţumeşte d-lor Vasilescu-Karpen şi N Cartojan şi propune adrese de mulţumire Universităţii din Padova şi Preşedintelui Academiei Italiene 13
D-l I. I. NISTOR propune o şedinţă festivă pentru glorificarea Stolnicului şi d-l N. Cartojan să rostească cuvântarea, ceea ce se aprobă 13
D-l Preşedinte I. SIMIONESCU propune o sesiune extraordinară cu privirea la Fundaţiunea Elias 13

5. *SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ DELA 30 IUNIE 1943.*

D-l Preşedinte I. SIMIONESCU despre scopul sesiunii 13
D-l Secretar General ALEX LĂPĔDATU cu privire la situaţia financiară a Fundaţiunii Elias 13
D-nii I. SIMIONESCU, I. I. NISTOR, ANDREI RĂDULESCU şi ALEX. LĂPĔDATU în aceeaşi chestiune 16
— Discuţiunea şi hotărîrea privitoare la cumpărarea unei moşii de către Fundaţiunea Elias 17
— D-nii ALEX. LĂPĔDATU, ANDREI RĂDULESCU şi I. SIMIONESCU, despre donaţiunea d-lui Barbu Ştirbei făcută Fundaţiunii Elias 17
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU despre propunerea de modificare a art. 6 din Regulamentul Premiilor 17
D-l General R. ROSETTI privitor la propunerea de modificare . 18
D-nii I. A. Brătescu-Voineşti, M. Sadoveanu, C. Rădulescu-Motru, D. Gusti, I. Lupaş, I. I. Nistor şi I. Simionescu în aceeaşi chestiune 21
D-l I. I. NISTOR salută prezenţa P. S. S. Episcopului N. Colan, care răspunde 22

6. *SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ DELA 2 IULIE 1943.*

D-l Preşedinte I. SIMIONESCU despre încetarea din vieaţă a profesorului *M. Petrovici*, membru de onoare 22

Pag

Se comunică scrisoarea d-lui Fr. Rainer, ales membru de onoare 22
D-l Secretar General ALEX. LĂPĚDATU despre actul de fundație al mausoleului dela Mircești și dăruește o compoziție a lui Andrei Bârseanu 23
D-l N. VASILESCU KARPEN despre activitatea științifică a Românilor în domeniul fizicei și lucrarea d-lui prof. Th. Ionescu 23
D-l D. POMPEIU în aceeași chestiune 24
D-l M. SADOVEANU prezintă cuvântarea d-sale la desvelirea busturilor celor 12 scriitori, așezate în grădina Cișmigiu 24

7. *ȘEDINȚA DELA 9 IULIE 1943.*

D-l Președinte I. SIMIONESCU despre 31 articole din presa spaniolă cu privire la România 25
Se comunică scrisoarea de mulțumire a preotului Gh. Ciuhandu pentru premierea lucrării S-sale 25
— Procesul-verbal al Secț. Științifice privitor la comemorări și publicații 25
— Procesul-verbal al Secț. Istorice privitor la publicare de lucrări 26
D-l Președinte I. SIMIONESCU încheie activitatea Academiei dinainte de vacanța de vară 26

8. *ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 17 SEPTEMVRIE 1943.*

D-l Președinte I. SIMIONESCU: cuvântare la deschiderea celui de al 78-lea an de activitate a Academiei și omagiază memoria generalului *C. Presan* 26
D-l I. I. NISTOR, comunicare: *Originea Românilor din Balcani* . 29
D-l Secretar General ALEX. LĂPĚDATU amintește că d-l Președinte I. Simionescu a împlinit vârsta de 70 de ani; d-l Președinte mulțumește 29
— Scrisorile de mulțumire ale d-lor Bartholomeo Nogara, Virgil Șotropa și Iuliu Moisil, pentru alegerea d-lor ca membri de onoare și a d-lui Yves Auger, ales corespondent 29
— Răspunsul d-lui Farinacci, Președintele Academiei Italiene la scrisoarea Academiei Române 31
— Institutul de Cercetări Agronomice mulțumește pentru premiile date de Academie 31
— Soc. « Cartea Românească » mărește valoarea premiului pentru « Gramatica limbii române » 31

9. *ȘEDINȚA DELA 24 SEPTEMVRIE 1943.*

— Scrisoarea de mulțumire a d-lui Hans Stille, ales membru de onoare 31

Pag.

D-l Secretar General ALEX. LĂPEDATU, despre primirea legatelor *Dimitrie Păncescu*, *Cleopatra Colonel Gheorghiu* şi Prof. *G. Alexandrescu* şi se fixează Sesiunea generală extraordinară la 9 Octomvrie c. 31
D-l G-ral R. ROSETTI anunţă o comunicare 32

10. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 1 OCTOMVRIE 1943.*

D-l Ing. C. BUDEANU, comunicare: *Problema electrificării în România* 32
D-l Preşedinte I. SIMIONESCU comunică distingerea d-lui Gr. Antipa cu titlul de *Doctor honoris causa* al Academiei de Agricultură din Berlin 32
— Se comunică scrisoarea de mulţumire a d-lui Heinrich Ritter v. Srbik, ales membru de onoare 33

11. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 8 OCTOMVRIE 1943.* .

D-l I. I. NISTOR, comunicare: *Vlahii din Tesalia şi Epir* . . . 33
D-l N. VASILESCU KARPEN aduce elogii activităţii d-lui D. Pompeiu, la împlinirea vârstei de 70 ani; d-l D. POMPEIU răspunde 33
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU prezintă 9 acte moldovene, dăruite de d-l Sebastian Niţescu 33

12. *SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ. ŞEDINŢA DELA 9 OCTOMVRIE 1943.*

D-l Preşedinte I. SIMIONESCU despre necesitatea convocării sesiunii 34
D-l M. SADOVEANU aminteşte că nu s'a trecut în ordinea de zi modificarea Statutelor Fundaţiunii Elias 34
D-l ANDREI RĂDULESCU despre legatul *Dimitrie Păncescu* . . 34
D-nii I. I. NISTOR, M. SADOVEANU, D. GUSTI şi I. SIMIONESCU în aceeaşi chestiune 34
D-l ANDREI RĂDULESCU despre legatele *Cleopatra Colonel Gheorghiu* şi Prof. *G. Alexandrescu* 35
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU propune majorarea unor burse 36
D-l General R. ROSETTI propune sporirea salariilor funcţionarilor şi oamenilor de serviciu 36
D-l Preşedinte I. SIMIONESCU încheie sesiunea generală extraordinară 36

Pag

13. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 15 OCTOMVRIE 1943.*

D-l I. RĂDUCANU, comunicare: *Henry C. Carey*, 1793—1879 . 36
D-l GR. ANTIPA, ALEX. LĂPĔDATU şi ANDREI RĂDULESCU cu privire la modificarea Statutelor Fund. Elias 37
D-l D. CARACOSTEA, despre donaţiunea bibliotecii lui G. Coşbuc 37

14. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 22 OCTOMVRIE 1943.*

D-l G-ral R. ROSETTI, comunicare: *Un capitol al luptei pentru neatârnare* 38
D-l Dr. M. CIUCĂ, despre acordarea bursei « Elena şi G. M. Vlasto » d-lui Dr. Pavel 38
D-l Preşedinte I. SIMIONESCU în aceeaşi chestiune 38
D-l TRAIAN SĂVULESCU despre Observatorul Geofizic instalat la Căldăruşani, condus de d-l prof. G. Macovei . . . . .
D-l Preşedinte I. SIMIONESCU felicită pe d-l Macovei, care 38
mulţumeşte 38
Procesul-verbal al Secţiunii Literare, privitor la tipărirea unor lucrări 38

15. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 29 OCTOMVRIE 1943.*

D-l I. LUPAŞ, comunicare: *Doi precursori ai lui Horia, la curtea împărătească din Viena* 40
D-l ALEX. LĂPĔDATU: cuvântare la prezentarea volumului omagial d-lui I. Lupaş 40
D-l Preşedinte I. SIMIONESCU felicită pe d-l I. Lupaş pentru activitatea d-sale. D-l I. LUPAŞ răspunde 42
D-l ANDREI RĂDULESCU, privitor la prelungirea bursei d-lui Al. Corpaciu, din fondul Maria Antachi 45
D-nii I. I. Nistor, D. Pompeiu şi D. Gusti în aceeaşi chestiune 45

16. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 5 NOEMVRIE 1943.*

D-l EUG. ANGELESCU, comunicare: *La 200 de ani dela naşterea lui Lavoisier* 45

17. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 12 NOEMVRIE 1943.*

D-l C. I. PARHON, comunicare: *Vieaţa şi activitatea d-rului Nicolae Kreţulescu* 45

Pag.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU prezintă documente dăruite de d-l T e o d o r B ă l a n 45
D-l V. SLĂVESCU prezintă diploma de doctorat a lui I. Strat, dăruită de d-na Alice Jurgea-Negrilești 46

18. *ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 19 NOEMVRIE 1943.*

D-l D. POMPEIU, comunicare: *O comemorare: D'Alembert și principiile mecanicei* 46

19. *ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 26 NOEMVRIE 1943*

D-l SILVIU DRAGOMIR, comunicare: *Adunarea națională dela Alba-Iulia și rostul ei istoric* 46
D-l I. I. NISTOR, cuvântare la 100 de ani dela rostirea «Cuvântului Introductiv» al lui M. Kogălniceanu 46
D-l ANDREI RĂDULESCU, privitor la acordarea unei burse din Fondul Câmpineanu-Cantemir 48

20. *ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 3 DECEMVRIE 1943.*

D-l Președinte I. SIMIONESCU despre aniversarea zilei de 1 Decemvrie 1918 48
D-l I. I. NISTOR, comunicare 49
D-l Președinte I SIMIONESCU prezintă documente și acte în copii dăruite de Minist. Af. Străine 49
D-nii I. I. NISTOR, G-ral R. ROSETTI și ALEX. LĂPĔDATU dau lămuriri asupra acestor documente 49
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU prezintă manuscrisele lui Z i l o t R o m â n u l, dăruite de d-l G. T. K i r i l e a n u 51 și despre corespondența lui I. M. Moldovan cu I. Bianu, publicată de d-l N. Comșa 49
D-l G-ral R. ROSETTI despre corespondența lui I. B i a n u 51
D-l G. I. BRĂTIANU despre participarea Academiei la aniversarea «Cuvântului Introductiv al lui M. Kogălniceanu și despre deschiderea anului academic la Istitutul de Ist. Univ. N. Iorga» 51
D-l ANDREI RĂDULESCU comunică numele studenților distinși cu premiul Bonea 51

21. *ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 10 DECEMVRIE 1943.*

D-l G-ral R. ROSETTI, comunicare: *Centenarul Artileriei române și rostul ei în războiul dela 1877—1878* 51

Pag

D-sa prezintă pe d-l G-ral V. Atanasiu, care ia cuvântul şi dărueşte medalia jubilară, timbrele şi numere de reviste . . . 52
D-l Preşedinte I. SIMIONESCU mulţumeşte d-lui G-ral Atanasiu 52

22. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 17 DECEMVRIE 1943.*

D-l Preşedinte I. SIMIONESCU: cuvântare adresată d-nei Matilda Stelian Bonea, şi studenţilor premiaţi 53
D-l G. OPRESCU, comunicare: *Un mare istoric de artă prieten al Românilor: Henri Focillon* 55
D-l Preşedinte I. SIMIONESCU comunică încetarea din vieaţă a Arhitectului N. Ghica-Budeşti, membru de onoare . . 55
— Se depune cuvântarea d-lui I. LUPAŞ la desvelirea bustului lui O. Goga la Târnăveni 55
— Raportul d-lui prof. C. MARINESCU despre activitatea Şcoalei Române din Paris 55
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU anunţă că d-l I. Iosif a predat Academiei biblioteca poetului G. Coşbuc 57

23. *ŞEDINŢA EXTRAORDINARĂ DELA 8 IANUARIE 1944.*

D-l D. GUSTI: cuvântare la moartea Preşedintelui I. Simionescu 57
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU anunţă hotărîrile delegaţiei privitoare la decesul Preşedintelui, ale cărei atribuţiuni vor fi luate de d-l D. Gusti, iar d-l G. Macovei va vorbi în numele Academiei 59
— Se comunică scrisoarea de condoleanţe a d-lui L. Mrazec . . 60

24 *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 14 IANUARIE 1944.*

D-l GR. T. POPA, comunicare: *Ştiinţa ca bază de primenire a omului* 60
D-l Preşedinte D. GUSTI anunţă decesul lui Vespasian Erbiceanu, membru corespondent 61
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU despre înmormântarea fostului Preşedinte I. SIMIONESCU 61

25. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 21 IANUARIE 1944.*

D-l G-ral R. ROSETTI, comunicare: *Operaţiuni militare puţin cunoscute din războiul pentru Independenţă* 62
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU anunţă că Soc. «Cartea Românească» a dăruit un milion lei în efecte pentru Fondul «Prof. I. Simionescu». D-sa prezintă şi 2 manuscrise ale lui Titu Maiorescu, dăruite de d-l I. E. Torouţiu 62

Pgg.

D-l Preşedinte D. GUSTI despre activitatea d-lui Prof. C. M a r i n e s c u, directorul Şcoalei Române din Paris 62
D-l I. I. NISTOR despre decretul-lege privitor la controlul Societăţilor culturale fără scop lucrativ 62
D-nii D. GUSTI, ANDREI RĂDULESCU, ALEX, LĂPĔDATU, I. I. NISTOR, în aceeaşi chestiune. 62

26. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 28 IANUARIE 1944.*

D-l I. I. NISTOR, comunicare: *Clasele boicreşti din Moldova şi privilegiile lor* 65
— Căminul cultural « Regele Mihai I » din Băduleasa-Teleorman a comemorat pe regretatul I. Simionescu 65
D-l G-ral R. ROSETTI ceteşte memoriul Academiei în chestiunea decretului-lege privind Societăţile fără scop lucrativ 65

27. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 4 FEBRUARIE 1944.*

D-l N. CARTOJAN, comunicare: *Introducerea limbii române în biserică* 68
D-l I. I. NISTOR, despre punerea în siguranţă a întregului patrimoniu al Academiei, precum şi a personalului 68
D-l D. GUSTI arată că delegaţiunea s'a ocupat de această chestiune 68
D-l G-ral R. ROSETTI referă asupra evacuării Bibliotecii şi a colecţiunilor 69
D-l D. CARACOSTEA despre punerea în siguranţă a întregului corp academic 70
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU arată măsurile luate . 70
D-l G-ral R. ROSETTI, ANDREI RĂDULESCU şi D. GUSTI, despre chestiunea evacuării 71

28. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 11 FEBRUARIE 1944.*

D-l G. TAŞCĂ, comunicare: *Unitatea economică a Transilvaniei cu România* 71
— Se anunţă parastasul pentru pomenirea lui I. S i m i o n e s c u 71
D-l I. I. NISTOR despre împlinirea a 526 de ani dela moartea lui Mircea cel Bătrân. D-sa e delegat a reprezenta Academia . . . 72

29. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 18 FEBRUARIE 1944.*

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU, comunicare: *Rolul educativ al filosofiei* 72
D-l Preşedinte D. GUSTI felicită pe d-l P. B o g d a n, la vârsta de 70 de ani 72

Pag.

— « Soc. Națională de Gaz Metan » dăruește 100.000 lei la Fondul « Prof. I. Simionescu » 73
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU prezintă vol. VIII din Istoria Românilor a lui N. Iorga, în versiunea franceză 73

30. *ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 25 FEBRUARIE 1944.*

D-l I. I. NISTOR, comunicare 73
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU anunță donațiunea unei serii de medalii de către d-l C. Orghidan și fotocopiile m-selor grecești ale vieții Sf. Nifon, dăruite de d-l V. Grecu . . . 74
D-l G-ral R. ROSETTI anunță donațiunea d-lui T. Bălan: un dosar cu acte și o condică privind Vasluiul 74
D-l I. I. NISTOR despre această din urmă donațiune 74

31. *ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 3 MARTIE 1944.*

D-l N. CARANFIL, comunicare: *O politică a orașelor* 74
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU anunță că d-na Matilda Simionescu a dăruit m-se ale soțului său I. Simionescu . . 74
— D-l D. Pompeiu se deleagă în Consiliul Fundațiilor Culturale Regale în locul lui I. Simionescu 74
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU referă asupra decretului-lege din 14 I.1944. In aceeași chestiune vorbesc d-nii D. Gusti, I. I. Nistor, Andrei Rădulescu și I. Petrovici 74
D-l I. I. NISTOR asupra articolului publicat de d-l P. P. Panaitescu asupra Perioadei slavone la Români 75
D-nii ANDREI RĂDULESCU, N. BĂNESCU și ALEX. LĂPĔDATU în aceeași chestiune 76

32. *ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 10 MARTIE 1944.*

D-l Președinte D. GUSTI elogiază memoria lui Gr. Antipa 78
D-l C. LACEA, comunicare: *Cetatea de pe Tâmpa și cătunul de subt ea* 81
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU anunță că Academia a fost exceptată dela controlul persoanelor juridice 81
D-l G-ral R. ROSETTI despre volumul « Amintiri din viața-mi » de G-ralul Candiano Popescu 81
D-l I. LUPAȘ, despre cartea d-sale « Zur Geschichte der Rumänien » 83

Pag

33. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 17 MARTIE 1944.*

D-l SILVIU DRAGOMIR, comunicare: *Probleme critice din istoria veche a Românilor: Românismul balcanic în evul mediu* 83
— Se ceteşte scrisoarea de condoleanţe a d-lui C. Rădulescu-Motru la moartea lui Gr. Antipa 83
— Se comunică cuvântarea d-lui TR. SĂVULESCU la înmormântarea lui Gr. Antipa 84
— Se comunică scrisorile de condoleanţe pentru decesul lui Gr. Antipa 88
— Se fixează sesiunea extraordinară în legătură cu cererea Fundaţiunii Elias 88
— Dela d-na Elena Perticari se primesc în dar scrisori dela Regina Elisabeta şi Regele Ferdinand 88
D-l Secretar General ALEX. LĂPĚDATU prezintă vol. I din Studii şi documente din 1848—1849, publicate de d-l S. Dragomir 88
— D-l Secretar General dă lămuriri asupra evacuării Academiei. D-nii D. Caracostea, G-ral R. Rosetti, I. I. Nistor, Andrei Rădulescu şi Tr. Săvulescu în aceeaşi chestiune 88

34. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 24 MARTIE 1944.*

D-l G-ral R. ROSETTI, comunicare: *Privire generală asupra artei militare a Românilor* 90
D-l Preşedinte D. GUSTI elogiază memoria lui Ion Ciurea, membru corespondent, decedat 90

35. *SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ. ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 31 MARTIE 1944.*

D-l Preşedinte D. GUSTI elogiază memoria lui Petre Bogdan decedat 91
D-l I. I. NISTOR, comunicare: *Năvălirea Slavilor în Dacia şi absorbirea lor de către provincialii români* 93
— Se comunică textul cuvântării rostite de d-l C. Motaş la înmormântarea lui I. Ciurea 93
D-l I. I. NISTOR prezintă volumul apărut la comemorarea lui Const. Giurescu 93
D-l Secretar General ALEX. LĂPĚDATU expune cererea Fundaţiunii Elias de a cumpăra o moşie. In aceeaşi chestiune d-nii I. I. Nistor şi Andrei Rădulescu 94

Pag

D-nii ANDREI RĂDULESCU, ALEX. LĂPĔDATU, I. I. NISTOR, V. SLĂVESCU şi D. GUSTI, în chestiunea mandatului delegaţiunii în timpul evacuării 94
D-l ANDREI RĂDULESCU referă asupra legatelor *Alexandru Vasilescu, Dr. Ştefan Ion Roşescu* şi donaţiunii *Stelian Popescu* . 96

36. *ŞEDINŢA DELA 7 APRILIE 1944.*

— Telegrama d-lui E. Racoviţă la moartea lui P. Bogdan 98
D-nii D. GUSTI, ALEX. LĂPĔDATU, I. I. NISTOR şi I. PETROVICI cu privire la evacuarea Academiei 98
D-l G-ral R. ROSETTI prezintă documente şi scrisori dăruite de d-l I. Pelivan şi cu privire la evacuare 99

37. *ŞEDINŢA DELA 12 MAI 1944.*

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU dă lămuriri asupra evacuării Academiei şi a averii proprietăţilor din Moldova . . . 99
D-l G-ral R. ROSETTI, privitor la reparaţiunile pricinuite de bombardamente şi asupra funcţionării bibliotecii 100

38. *ŞEDINŢA DELA 19 MAI 1944.*

— Se fac prezentări de publicaţiuni 101

39. *ŞEDINŢA DELA 26 MAI 1944.*

— Se depune testamentul d-lui Ep. H. Dima 101

PARTEA II

ŞEDINŢELE ORDINARE

2 IUNIE 1944 — 7 APRILIE 1945

1. *ŞEDINŢA DELA 2 IUNIE 1944.* Pag.

D-l Preşedinte D. GUSTI anunţă moartea lui C. Stoicescu, membru corespondent 102
D-l G-ral R. ROSETTI adaugă cuvinte în amintirea lui C. Stoicescu şi arată mersul Bibliotecii 103
D-nii N. BĂNESCU şi AL. TZIGARA-SAMURCAŞ, chemaţi în comisiunea pentru decernerea Premiului Naţional 104
D-l G. I. BRĂTIANU, asupra evacuării şi activităţii Institutului de Istorie Universală « N. Iorga » 104
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU despre starea sănătăţii d-lui L. Mrazec şi punerea la adăpost a colecţiei numismatice dăruite de d-l C. Orghidan 104

2. *ŞEDINŢA DELA 9 IUNIE 1944.*

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU asupra stării grave a sănătăţii d-lui L. Mrazec 104

3. *ŞEDINŢA DELA 10 IUNIE 1944.*

D-l Preşedinte D. GUSTI elogiază memoria decedatului L. Mrazec 105
— Se comunică telegramele primite la moartea lui L. Mrazec şi acea de mulţumire a d-nei Roza Stoicescu, pentru omagiile aduse soţului ei 106
D-nii G. OPRESCU şi G-ral R. ROSETTI adaugă fapte în amintirea lui L. Mrazec 106

4. *ŞEDINŢA DELA 23 IUNIE 1944.*

D-l Preşednite D. GUSTI, despre dispoziţiile testamentare ale lui Gr. Antipa : 107
— D-l Preşedinte dărueşte o scrisoare dela N. Iorga 107

Pag

— Telegrama de condoleanțe a d-lui S. Pușcariu la moartea lui L. Mrazec 107
— Legatul lăsat Academiei de C. Stoicescu 108

5. *ȘEDINȚA DELA 30 IUNIE 1944*

— Telegramă de simpatie d-lui L. REBREANU, fost grav bolnav 108
— Telegramele de condoleanțe ale d-lor Dr. Hurmuzescu și C. Rădulescu-Motru la pierderea lui L. Mrazec . . . 108
D-l G-ral R. ROSETTI despre stricăciunile aduse Bibliotecii de bombardamente 108

6. *ȘEDINȚA DELA 7 IULIE 1944.*

— Raportul d-lui Sc. Lambrino privitor la activitatea Școalei române din Roma 108
D-l G-ral R. ROSETTI propune să nu se întrerupă ședințele în timpul vacanței. D-l ALEX. LĂPĔDATU în aceeași chestiune . 110

7. *ȘEDINȚA DELA 14 IULIE 1944.*

Pr. N. M. POPESCU prezintă lucrarea « Mărturisirea ortodoxă », îngrijită de Tit Simedrea. D-l D. GUSTI mulțumește . 110
D-l Președinte D. GUSTI minteste ca in timpul vacanței d-nii membri se vo în s[illegible] 111

8. *ȘEDINȚA DEL[illegible] SEPTEMVRIE 1944.*

D-l Președinte D. GUSTI despre actul dela 23 August 1944 . . 111
D-l Președinte D. GUSTI anunțând pierderea lui *Fr. Rainer*, *Const. Orghidan* și *Liviu Rebreanu*; le elogiază memoria 112
— Telegrama d-lui Sc. Lambrino asupra activității Școalei române din Roma 121
— D-nii Alex. Lăpedatu, V. Slăvescu și N. Bănescu au luat parte la desvelirea monumentului de pe mormântul lui G. Coșbuc 121
— Se comunică discursul d-lui N. BĂNESCU rostit cu acel prilej 121
D-l G-ral R. ROSETTI cetește raportul privitor la stricăciunile și reparațiile necesare Bibliotecii. Se propune o comisiune în acest scop. D-l Secrĕtar General ALEX. LĂPĔDATU în aceeași chestiune 123

9. *ȘEDINȚA DELA 22 SEPTEMVRIE 1944*

— Se cetește raportul d-lui Prof. C. MARINESCU, privitor la mersul Școalei române din Franța 123

Pag.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU, referitor la fixarea datei Sesiunii Generale 125
— D-nii I. Nistor, Andrei Rădulescu, Alex. Lăpedatu şi D. Gusti în aceeaşi chestiune 125

10. *ŞEDINŢA DELA 30 SEPTEMVRIE 1944.*

D-l G-ral R. ROSETTI despre aducerea tezaurului Bibliotecii înapoi din evacuare 125
— Scrisoarea d-lui CHARLES JACOB, însoţită de cuvântarea d-sale omagială la Academia de Ştiinţe din Paris, despre L. Mrazec 125
D-l G-ral R. ROSETTI încunoştiinţează că s'a adus tezaurul evacuat al Bibliotecii 128
D-l D. CARACOSTEA aduce laude d-lui G-ral Rosetti pentru păstrarea Bibliotecii. D-nii D. Gusti şi C. Rădulescu-Motru se asociază la acest omagiu 129
D-l Preşedinte D. GUSTI despre cererea d-lui C. I. Parhon de a se repune membrii profesori în vechile lor drepturi . . . 129
— In această chestiune vorbesc d-nii C. I. PARHON, G-ral R. ROSETTI, D. CARACOSTEA, ANDREI RĂDULESCU, C. RĂDULESCU-MOTRU, I. I. NISTOR, M. CIUCĂ, I. PETROVICI, D. GUSTI 129

11. *ŞEDINŢA DELA 6 OCTOMVRIE 1944.*

— Se comunică telegrama de răspuns a M. S. REGELUI . . . 132
D-l Preşedinte D. GUSTI salută pe d-l A. Gorovei, care răspunde 132
D-l I. I. NISTOR, despre studiul d-lui G. Giuglea: Straturi străvechi şi studii de desvoltare în structura limbii daco-romane 132

12. *ŞEDINŢA DELA 13 OCTOMVRIE 1944.*

— Se comunică oficierea unui parastas pentru L. Rebreanu 133
D-l G-ral R. ROSETTI comunică scrisoarea d-lui E. Racoviţă relativ la data sesiunii generale. In aceeaşi chestiune d-nii D. Gusti, C. Rădulescu-Motru, Andrei Rădulescu I. Nistor, G-ral Rosetti şi D. Caracostea . . . 133

13. *ŞEDINŢA DELA 20 OCTOMVRIE 1944.*

D-l G-ral R. ROSETTI despre mersul reparaţiilor la Bibliotecă 134
— D-nii D. Gusti, Alex. Lăpedatu, I. Nistor, G-ral R. Rosetti, M. Sadoveanu, V. Slăvescu, Andrei

Pgg

Rădulescu, D. Caracostea, N. Bănescu în chestiunea convocării sesiunii generale 134

14. *ŞEDINŢA DELA 27 OCTOMVRIE 1944.*

D-l Preşedinte D. GUSTI despre sărbătorirea eliberării Ardealului de Nord 138
D-l I. PETROVICI în aceeaşi chestiune 139
D-l Preşedinte D. GUSTI, cuvinte la împlinirea vârstei de 70 de ani a d-lui C. I. Parhon. D-l Parhon mulţumeşte 139
D-l G-ral R. ROSETTI prezintă vol. IV din « Bibliografia românească veche » 140

15. *ŞEDINŢA DELA 1 NOEMVRIE 1944.*

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU comunică scrisoarea d-lui C. D. Buşilă, relativă la Fondul Prof. G. Marinescu 140
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU prezintă vol. II din « Studii şi documente » din 1848—49, publicate de d-l S. Dragomir. 141
D-l Preşedinte D. GUSTI, despre înfiinţarea *Consiliului naţional de cercetări* 142
D-nii Andrei Rădulescu, Alex Lapedatu, C. I. Parhon, I. Nistor şi D. Gusti în aceeaşi chestiune 142
— Se completează Comisiunea respectivă cu d-nii C. I. Parhon şi Tr. Săvulescu 143

16. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 10 NOEMVRIE 1944.*

D-l Preşedinte D. GUSTI anunţă decesul lui Charles Diehl şi Mircea Djuvara, cărora le elogiază memoria 143
D-l N. BĂNESCU, comunicare: *Nicolae Iorga, martir al libertăţii popoarelor* 147
D-l I. I. NISTOR despre dificultăţile de tipărire a publicaţiilor . 147
D-nii D. Gusti şi Th. Capidan în aceeaşi chestiune . . 147
D-l G-ral R. ROSETTI, despre restituirea cărţilor ruse 147

17. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 17 NOEMVRIE 1944.*

D-l T. VIANU, comunicare: *Patru decenii dela apariţia primei opere a d-lui M. Sadoveanu* 147
D-l Preşedinte D. GUSTI omagiază pe d-l Sadoveanu 147
D-l G-ral R. ROSETTI despre restituirea cărţilor ruse 147
D-l Preşedinte D. GUSTI despre proiectul de organizare a « Consiliului naţional de cercetări » 148
D-nii Alex. Lăpedatu, D. Gusti, I. Nistor, Andrei Rădulescu şi C. I. Parhon în aceeaşi chestiune . . . 148

Pag.

18. *ŞEDINŢA DELA 24 NOEMVRIE 1944.*

D-l Preşedinte D. GUSTI prezintă proiectul de înfiinţare a *Consiliului naţional de cercetări ştiinţifice* 148
D-nii I. I. Nistor, D. Gusti, Vasilescu-Karpen, Andrei Rădulescu, C. Rădulescu-Motru, Pr. N. Popescu, iau parte la discuţie 148
D-l D. CARACOSTEA despre Consiliul de cercetări şi Academia 150
D-nii Andrei Rădulescu, D. Gusti, I. Nistor şi N. Bănescu pentru luarea în discuţie a proiectului 151

19. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 1 DECEMVRIE 1944.*

D-l Preşedinte D. GUSTI despre aniversarea Unirii Ardealului . . 152
D-l I. I. NISTOR, comunicare: *Legăturile cu Ohrida şi exarhatul plaiurilor* 154
D-l Preşedinte D. GUSTI despre pregătirea proiectului de organizare a « Consiliului naţional de cercetări ştiinţifice » 154
D-l I. I. NISTOR şi D. GUSTI în această chestiune 155
D-l TR. SĂVULESCU despre oportunitatea creării Consiliului . 155
— D-l Preşedinte D. GUSTI cere luarea în considerare a proiectului 157

20. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 8 DECEMVRIE 1944.*

D-l G-ral R. ROSETTI, comunicare: *Proiecte de operaţiuni din anii 1876—1878* 158
D-l D. CARACOSTEA aduce omagiu Profesorului P. Grimm, decedat 158
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU propune discutarea proiectului Consiliului naţional de cercetări într'o şedinţă viitoare . 158

21. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 13 DECEMVRIE 1944.*

D-l I. LUPAŞ, comunicare: *Ioan Bogdan în lumina unor fragmente din corespondenţa sa* 158
— D-l N. Polizu-Micşuneşti dărueşte 2 registre . . . 158
D-l M. SADOVEANU dărueşte ediţia bibliofilă a poeziilor lui Eminescu 158

22. *ŞEDINŢA DELA 22 DECEMVRIE 1944.*

D-l Preşedinte D. GUSTI anunţă decesul colegilor *N. Cartojan* şi *Ion Andrieşescu*, omagiindu-le memoria 159
D-l C. RĂDULESCU-MOTRU depune textul discursului rostit la înmormântarea lui N. Cartojan 162
— Se comunică telegrama de condoleanţe a d-lui A. Procopovici la moartea lui N. Cartojan 163

Pgg.

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU propune constituirea Comisiunii speciale pentru întocmirea memoriului privitor la proprietățile Academiei 163
D-l G-ral R. ROSETTI comunică propunerea d-nei Marta Trancu-Rainer, de a se edita lucrările lui Fr. Rainer 163
D-l TR. SĂVULESCU dă lămuriri privitoare la tipărire; în aceeași chestiune vorbesc d-nii I. I. NISTOR și ALEX. LĂPĔDATU 163
D-l Președinte D. GUSTI încheie ședința, anunțând discutarea proiectului Consiliului național de cercetări științifice în prima ședință după vacanță 164

23. *ȘEDINȚA DELA 12 IANUARIE 1945.*

— La propunerea d-lui Andrei Rădulescu, se aprobă ca d-l D. Gusti să facă parte din Comisiunea pentru reforma agrară 164
D-l TR. SĂVULESCU cetește memoriul d-sale pentru organizarea Muzeului de Istorie Naturală « Gr. Antipa » 164
D-nii D. GUSTI și G-ral ROSETTI în aceeași chestiune . . . 171
D-l Președinte D. GUSTI dă cetire primelor articole din proiectul pentru înființarea *Consiliului Național de Cercetări Științifice* . . 171
Iau parte la discuție d-nii D. Caracostea, I. Nistor, C. Rădulescu-Motru, Andrei Rădulescu, M. Sadoveanu, Tr. Săvulescu, D. Gusti, N Vasilescu-Karpen, Pr. N. M. Popescu, Alex. Lapedatu, N. Bănescu și G-ral R. Rosetti . . . . .171—175

24. *ȘEDINȚA DELA 19 IANUARIE 1945.*

— Se continuă discuția și votarea Regulamentului pentru *Consiliul Național de Cercetări Științifice*. Vorbesc d-nii: D. Gusti, C. Rădulescu-Motru, Andrei Rădulescu, N. Vasilescu-Karpen, N. Bănescu, C. I. Parhon, I. Nistor G-ral R. Rosetti. Proiectul se votează . . . . . . .175—180
— Se anunță convocarea comisiunii pentru proprietățile Academiei 180

25. *ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 26 IANUARIE 1945.*

D-l I. I. NISTOR, comunicare: *Țara Severinului și Banatul Timișan* 180
— Se anunță parastasul pentru N. Cartojan 180
— D-l Președinte D. GUSTI cere să se treacă la organizarea *Consiliului Național de Cercetări*; iau parte la discuție d-nii Andrei Rădulescu, I. Nistor, Th. Capidan, Alex. Lăpedatu 180
— Se desemnează delegații în Consiliul Național de Cercetări Științifice și membrii Comitetului Executiv 181

Pag.

26. *ŞEDINŢA DELA 2 FEBRUARIE 1945.*

D-l Preşedinte D. GUSTI comunică rezultatul audienţei la Ministrul Educaţiei Naţionale, cu privire la *Consiliul Naţional de Cercetări* 181
D-l V. VÂLCOVICI, despre *Institutul de Cercetări Ştiinţifice al României* şi legăturile cu Consiliul Naţional de Cercetări . . . 182
— In aceeaşi chestiune vorbesc d-nii C. I. Parhon, Alex. Lapedatu, G-ral R. Rosetti, I. Nistor, D. Gusti, Tr. Săvulescu, Andrei Rădulescu 182

27. *ŞEDINŢA DELA 9 FEBRUARIE 1945.*

D-l Preşedinte D. GUSTI comunică rezultatul audienţei la d-l Preşedinte al Consiliului 184
D-l G-ral R. ROSETTI, despre restituirea cărţilor ruse 184
D-l I. I. NISTOR despre *Comemorarea lui Petru cel Mare* . . . 185

28. *ŞEDINŢA DELA 15 FEBRUARIE 1945.*

— Se fac prezentări de cărţi 186

29. *ŞEDINŢA DELA 23 FEBRUARIE 1945.*

D-l G-ral R. ROSETTI despre restaurarea casei Goleştilor . . . 186
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU dă lămuriri 186

30. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 2 MARTIE 1945.*

D-l I. I. NISTOR, comunicare: *Relaţiile principilor Caragheorghe şi Miloş Obrenovici cu Ţara-Românească* 187
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU prezintă vol. X din Istoria Românilor de N. Iorga, ediţia franceză şi chestiunea răspândirii ei 187
— In aceeaşi chestiune vorbesc d-nii G. I. BRĂTIANU şi D. GUSTI 188
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU, despre publicaţia d-lui N. Comşa, *Manuscrisele româneşti din Biblioteca Centrală din Blaj* . 188
Pr. N. M. POPESCU, d-nii ALEX. LĂPĔDATU, I. NISTOR, G. BRĂTIANU, D. CARACOSTEA, D. GUSTI, în chestiunea unui *Indice la Istoria Românilor* de N. Iorga 189
D-l G-ral R. ROSETTI, despre Indicele în discuţie şi despre restituirea cărţilor ruse 189

31. *ŞEDINŢA DELA 9 MARTIE 1945.*

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU prezintă vol. IV din «Destinul Omenirii», de P. P. Negulescu 190

Pag

D-l TR. SĂVULESCU prezintă manuscrise ale lui Vlahuță, dăruite de văduva poetului. 190
D-l G-ral R. ROSETTI despre reparațiile făcute clădirilor Academiei 190
D-l I. I. NISTOR despre subvențiile Bibliotecii și despre proprietățile Academiei 190
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU dă lămuririle cerute . 191

32. *ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 16 MARTIE 1945.*

D-l Președinte D. GUSTI despre reintegrarea desăvârșită a Ardealului de Nord 192
D-l Președinte anunță decesul lui *I. Rădulescu-Pogoneanu* și-i elogiază memoria 194
D-l ANDREI RĂDULESCU, comunicare: *Influența franceză asupra dreptului român până la 1864* 195
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU anunță că Ministerul Justiției e de acord cu Regulamentul Consiliului Național de Cercetări 195
D-l C. RĂDULESCU-MOTRU depune cuvântarea rostită la înmormântarea lui I. Rădulescu-Pogoneanu 195
D-l D. POMPEIU prezintă lucrarea d-lui N. Vasilescu Karpen: « Nouvelle théorie des piles électriques ». D-l D. GUSTI se asociază. 197
D-l I. I. NISTOR arată rezultatul intervenției pentru sporirea subvenției Academiei 197

33. *ȘEDINȚA DELA 23 MARTIE 1945.*

D-l Președinte D. GUSTI prezintă scrisorile d-lui S. MEHEDINȚI, care dăruește Academiei biblioteca sa 197
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU, privitor la exceptarea proprietăților agricole ale Academiei dela expropriere și despre subvenții 200
D-l I. I. NISTOR, despre subvenție și chestiunea agrară 200
D-nii ALEX. LĂPĔDATU, TR. SĂVULESCU și D. GUSTI în chestiunea proprietăților agricole 201
D-l G-ral R. ROSETTI despre predarea materialului rusesc . . 201
D-l G. I. BRĂTIANU prezintă « Revue Historique » XXI și « Prefața la o nouă vieață universitară ». Depune m-sul lucrării d-sale « O nouă mărturie despre un voivodat moldovenesc în veacul al XIII-lea » 201
D-l Președinte D. GUSTI salută prezența P. S. N. Colan, care răspunde 201

Pag

34. *ŞEDINŢA DELA 30 MARTIE 1945.*

— Se restitue manuscrisele referitoare la conferinţa păcii 202
D-l Secretar General anunţă desvelirea bustului lui N. Iorga la Vălenii-de-Munte Textul cuvântării ţinute de d-l I. A. Bassarabescu 202

35 *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 6 APRILIE 1945*

D-l I. I. NISTOR, comunicare: *Ravagiile ciumei şi holerei şi instituirea cordonului carantinal la Dunăre* 204

36. *ŞEDINŢA DELA 13 APRILIE 1945.*

D-l G-ral R. ROSETTI prezintă cărţile din succesiunea Victor Stătescu 204

37. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 20 APRILIE 1945.*

D-l Preşedinte D. GUSTI anunţă decesul lui *Ion Pillat* şi-i face elogiul 204
D-l TR. SĂVULESCU, comunicare: *Entomologul filosof Aristide Caradja* 207
D-l Preşedinte D. GUSTI se asociază la omagiu D-l A CARADJA mulţumeşte 207

38. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 27 APRILIE 1945.*

D-l Prof CONSTANTIN MARINESCU, comunicare: *Săbii brâncoveneşti* 207
— Concursuri pentru Premiile Academiei Române, publicate în 1944 208

PARTEA III

SESIUNEA GENERALĂ

15 MAI—4 IUNIE 1945

1. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 15 MAI 1945.* Pag

D-l Preşedinte D. GUSTI deschide a 79-a sesiune generală . . . 229
— Programa lucrărilor 233
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU ceteşte *Raportul despre lucrările Academiei* din 1943—1945 239
D-l Preşedinte D. GUSTI anunţă decesul lui *G. Popa-Lisseanu*, omagiindu-i memoria 283
— Preotului N. M. Popescu i se reînnoeşte mandatul în Comisiunea pentru nomenclatura străzilor 284
— Se comunică raportul d-lui Prof. C. Marinescu despre activitatea Şcoalei române din Franţa 284
— Se alege Comisiunea pentru examinarea lucrărilor din 1943—1944 şi 1944—1945 284
— Se fixează data parastasului pentru membrii şi donatorii decedaţi 284
— Se alege Comisiunea pentru reglementări de fonduri 284
— Se alege Comisiunea specială pentru examinarea lucrărilor la Premiul Arh. Petre Antonescu 284
— Idem la Premiul « Georgescu Teodor » 284
— Idem a Comisiunii pentru Premiile « Mathilda şi Stelian Bonea » 284
— Idem pentru acordarea Premiului « Toma şi Ion N. Socolescu » 284

2. *ŞEDINŢA DELA 16 MAI 1945.*

D-l ANDREI RĂDULESCU referă asupra legatelor *Vasile Secară*. Dr. *Vlad Dănulescu*, *Constantin G. Cioroianu*, Fondul Prof. *Ion Simionescu*, legatul *Vasilichia Mitrea*, donaţiunea *I. P. S. S. Nifon Criveanu*, donaţiunea Prof. C. D. Buşilă pentru Fondul *Prof. G. Marinescu*, legatul *Francisc I. Rainer*, donaţiunea d-nei *Martha Trancu-Rainer* şi donaţiunea Prof. *Horia Hulubei* 284
D-l G-ral R. ROSETTI ceteşte propunerea de amânare a proiectelor de modificare a Statutelor 294

Pgg.

D-l Prof. C. MARINESCU cetește *Darea de seamă despre activitatea Școalei române din Franța* 295
D-l Președinte D. GUSTI felicită pe d-l Prof. C. Marinescu și aduce chestiunea prelungirii mandatului de director 297
D-nii I. Nistor, Alex. Lăpedatu, G. Ionescu-Șișești, Andrei Rădulescu și D. Gusti, în chestiunea prelungirii acestui mandat 297
— Se votează prelungirea legală de 2 ani a mandatelor d-lor Profesori C. Marinescu în Franța și Sc. Lambrino la Roma 298
D-l C. MOISIL cetește rapoartele despre *Activitatea Cabinetului Numismatic în 1943 și 1944* 298
D-nii G-ral R. Rosetti, I. Nistor, N. Bănescu, D. Gusti, asupra activității Cabinetului Numismatic 302
D-l TH. CAPIDAN cetește Procesul-verbal al Secțiunii Literare, care recomandă pe d-nii Iorgu Iordan și Arh. Petre Antonescu ca memvri activi și pe d-nii Panaitescu-Perpessicius și Emil Petrovici corespondenți . . 302

3. *ȘEDINȚA DELA 17 MAI 1945.*

D-l N. VASILESCU KARPEN, privitor la prelungirea mandatului d-lui Prof. C Marinescu ca director al Școalei române din Franța 303
D-l G-ral R. ROSETTI cetește: 1. *Raport despre activitatea Bibliotecii Academiei în anul 1943*. 2. *In 1944*. 3. *Raport special asupra funcționării Bibliotecii dela 4 Aprilie la 26 August 1944*. 4. *Dare de seamă asupra conducerii Bibliotecii din Februarie 1935 până în Mai 1945* 303
D-nii N. Vasilescu Karpen, D. Gusti, Tr. Săvulescu, Em. Racoviță, asupra rapoartelor d-lui G-ral Rosetti și organizării Bibliotecii 350
D-l N. BĂNESCU cetește propunerea de modificare a art. 41 din Reg. General 351
D-l ANDREI RĂDULESCU referă asupra legatelor și donațiunilor: *Prof. C. C. Stoicescu*, d-nei *Ema Donici*, d-nei *Clemence Ivlev, Constantin Băluță Cruceru, Ing. Constantin Orghidan* . . . 351
D-nii Andrei Rădulescu și D. Gusti asupra legatului C. Orghidan 358

4. *ȘEDINȚA DELA 18 MAI 1945.*

D-nii Președinte D. Gusti, Silviu Dragomir, N. Vasilescu Karpen, Em. Racoviță, G-ral R. Rosetti, Tr. Săvulescu, I. Nistor, N. Bănescu D. Cara-

Pag

c o s t e a, în chestiunea desvoltării Bibliotecii Academiei și transformării ei în Bibliotecă Națională 359
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU despre achiziția bibliotecii M. Gaster și donațiunea bibliotecii d-lui S. Mehedinți. D-l D. GUSTI încheie desbaterile asupra Bibliotecii 363
— Procesul-verbal al Secțiunii Științifice privitor la completarea Comisiunilor; la subvenții și premii 363
— D-l Secretar General asupra sporirii Premiului Năsturel . . . 364

5. *ȘEDINȚA DELA 19 MAI 1945.*

D-l ANDREI RĂDULESCU referă asupra donațiunii *Avocat George M. Alexandrescu,* care se acceptă 365
— D-l Andrei Rădulescu despre proiectul de donațiune *Ing. Dumitru Furnica-Minovici* D-nii D. G u s t i și I. N i s t o r în aceeași chestiune 366
— Se cetește propunerea de modificare a art. 41 din Regulamentul General. D-l L. B l a g a în această chestiune 370
— D-l G-ral R Rosetti propune intercalarea unui alineat la art. 26 din Regulamentul serviciilor. D-nii I. N i s t o r și S. D r a g o m i r în aceeași chestiune 370
D-l TH. CAPIDAN cetește raportul asupra activității științifice a d-lui I o r g u I o r d a n, propus membru activ 370
D-l M. SADOVEANU cetește propunerea pentru alegerea d-lui Arhitect P e t r e A n t o n e s c u ca membru activ 372
— D-l Arhitect P e t r e A n t o n e s c u e ales și proclamat membru activ la Secțiunea literară 373
D-l C. RĂDULESCU-MOTRU cetește raportul despre activitatea d-lui Prof. P a n a i t e s c u-P e r p e s s i c i u s 373
— D-l Panaitescu-Perpessicius e ales și proclamat membru corespondent la Secțiunea Literară 375
D-l LUCIAN BLAGA cetește raportul despre activitatea d-lui Prof. E m i l P e t r o v i c i 375
— Procesul-verbal al Secțiunii Științifice asupra acordării premiilor 376

6. *ȘEDINȚA DELA 21 MAI 1945.*

— Se anunță că M. S. Regele va prezida ședința solemnă pentru recepțiunea P. S. Nicolae Colan 378
— D-l Președinte D. GUSTI salută pe d-l Petre Antonescu ca membru activ. D-l A n t o n e s c u mulțumește 379
— Procesul-verbal al Secțiunii Istorice, privitor la desemnarea membrilor în Comisiuni și alegerea membrilor corespondenți 379

Pag

D-l TR. SĂVULESCU citește Procesul-verbal al Secțiunii Științifice, privitor la alegerea d-lor Dr. C. Ionescu-Mihăiești, S. Stoilov și Em. Teodorescu, ca membri activi . 380
— Se amână votul pentru alegerea d-lui Iorgu Iordan 381
D-l Președinte D. GUSTI propune ratificarea Regulamentului Consiliului Național de Cercetări Științifice. In aceeași chestiune d-nii I. Nistor, Em. Racoviță și D Caracostea 381
D-l Secretar General citește *Raportul asupra mersului Fundațiunii Ioan I. Dalles*, în 1943—1944 și 1944—1945 382
D-nii I. I. NISTOR, ANDREI RĂDULESCU și D. GUSTI aduc mulțumiri d-lui Secretar General și propun achiziționarea unui mic teren alăturat 384
D-l Președinte D. GUSTI expune planul de transformare a localului într'o clădire de mare rentabilitate 384
D-nii Andrei Rădulescu, Victor Slăvescu, Petre Antonescu și D. Gusti în această chestiune 385
— Se alege Comisiunea care va lucra împreună cu arhitecții la desăvârșirea planurilor construcției viitoare 386
D-l C. I. PARHON propune să fie invitați la Academie savanții Tzîtzin, Parin și Egolin 386
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU citește *Raportul despre Școalele Academiei în anii 1943—1945* 386
— Se realege *Comisiunea Școlară* 389
— Se admite propunerea unei vizite la Institutul Ottetelișanu . . 389

7. *ȘĔDINȚA DELA 22 MAI 1945.*

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU comunică situația financiară a *Fundațiunii Ioan I. Dalles* 389
— Se repetă votul pentru alegerea d-lui Prof. Iorgu Iordan, care e proclamat membru activ în Secțiunea Literară. 389
— Se repetă votul pentru alegerea d-lui Prof. Emil Petrovici, care e proclamat corespondent în Secțiunea Literară 389
D-l EM. RACOVIȚĂ prezintă propunerea privitoare la înființarea unei « Case de oaspeți ». Se alcătuește Comisiunea respectivă . . 390
— Se comunică procesul-verbal al Secțiunii Științifice pentru amânarea alegerii de membrii activi în cele două locuri vacante și se propune alegerea d-lui C. Nenițescu, membru corespondent . . 390
D-l ANDREI RĂDULESCU referă asupra unui schimb de teren din comuna Tufeni-Teleorman și asupra legatului *Gheorghe Bărbulescu* 390
D-l N. VASILESCU KARPEN propune amendarea Regulamentului Consiliului Național de Cercetări Științifice; se votează întreg Regulamentul 393
D-l G-ral R. ROSETTI face *Darea de seamă asupra lucrărilor Comisiunii pentru întocmirea istoricului oficial al războiului din 1877—1878* 393

Pag

D-l TH CAPIDAN citește *Raportul despre situația lucrărilor Dicționarului limbii române* 394
D-l ANDREI RĂDULESCU propune completarea Comisiunii Dicționarului 396
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU citește *Raportul Comisiunii Fondului V. Adamachi despre bursele acordate în anii 1943—1944 și 1944—1945* 396
— Se completează Comisiunea Fondului V. Adamachi 398

8. *ȘEDINȚA DELA 23 MAI 1945.*

D-l EM. BUCUȚA, comunicare, *George Vâlsan, după zece ani* . 398
D-l Președinte D. GUSTI salută pe d-l Iorgu Iordan, membru activ. D-l IORGU IORDAN răspunde 399
D-nii ANDREI RĂDULESCU și ALEX. LĂPĔDATU, în legătură cu expirarea mandatului de conservator al Bibliotecii 399
— D-l . I. Nistor e ales Conservator al bibliotecii. D-sa mulțumește 399

9. *ȘEDINȚA DELA 24 MAI 1945*

— Procesul-verbal al Secț. Literare, privitor la acordarea premiilor și publicare de lucrări 400
— Procesul-verbal al Secț. Istorice privitor la acordarea premiilor 401
Pr. N. M. POPESCU citește *Raportul Comisiunii pentru împărțirea cărților didactice din Fondul I. Fetu, în anii 1943 și 1944* . 402
— Procesul-verbal al Secțiunii Științifice, referitor la amânarea alegerii de membri, pentru două locuri 402
D-l M. CIUCĂ: Raport despre activitatea d-lui prof. C. Ionescu-Mihăiești 403
— D-l C. Ionescu-Mihăiești e ales membru activ . . . 406
— Scrisoarea d-sale de mulțumire 407
D-l D. POMPEIU: Raport asupra lucrărilor științifice ale d-lui S. Stoilov 407
— D-l S. Stoilov ales membru activ 408
D-l TR. SĂVULESCU: Raport despre activitatea științifică a d-lui Prof. Emanoil C. Teodorescu 408
— D-l Em. C. Teodorescu ales membru activ 409
D-l G. SPACU: Raport despre activitatea științifică a d-lui Prof. C. Nenițescu 410
— D-l C. Nenițescu ales membru corespondent 412
D-l I. I. NISTOR: Raport despre activitatea științifică a d-lui Prof. Teofil Sauciuc Săveanu 412
— D-l T. Sauciuc-Săveanu e ales membru corespondent 413
D-l A. RĂDULESCU: Raport despre activitatea științifică a d-lui Alex. Costin 413

Pag

— D-l A l e x. C o s t i n ales membru corespondent 414
D-l A. RĂDULESCU: Raport despre activitatea ştiinţifică a d-lui Prof. Anibal Teodorescu 414
— D-l Prof. A n i b a l T e o d o r e s c u ales membru corespondent 416
D-l ALEX. LĂPĔDATU: Raport despre activitatea ştiinţifică a d-lui Prof. George Fotino 416
— D-l G. F o t i n o ales membru corespondent 417
D-l VICTOR SLĂVESCU: Raport despre activitatea ştiinţifică a d-lui Prof. Victor Bădulescu 417
— D-l V i c t o r B ă d u l e s c u ales membru corespondent . . 419
D-l P. P. NEGULESCU: Raport despre activitatea ştiinţifică a d-lui Nicolae Petrescu 419
— D-l N. P e t r e s c u ales membru corespondent 421
D-l D. GUSTI salută pe d-nii V. V. P a r i n, N i c. V. T z î t z i n şi A l e x. M. E g o l i n şi dr. K o s t o f 421
D-l V. V. PARIN răspunde 422

10. *ŞEDINŢA DELA 25 MAI 1945.*

D-l BASIL MUNTEANU, comunicare: *Un vizionar al latinităţii: Latinitatea, Franţa şi sufletul autohton în concepţia lui Ovid Densusianu* 423
D-l Preşedinte D. GUSTI salută pe d-l S. Stoilov, ales membru activ 423
D-l S. STOILOV răspunde 424
Pr. N. M. POPESCU, privitor la Premiul Hamangiu şi Raportul d-lui Enescu asupra operei d-lui Al. Zirra 424
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU asupra donaţiunii Ing. Furnica-Minovici şi premierii volumului Beniuc, Poezii 424
D-l D. CARACOSTEA în chestiunea premierii d-lui Beniuc . . 424
D-l TH. CAPIDAN citeşte procesul-verbal al *Comisiunii Dicţionarului* şi dă lămuriri 424
D-nii A l e x. L ă p e d a t u, I. N i s t o r, S. D r a g o m i r, N. V.-K a r p e n, G. I.-Ş i ş e ş t i, L u p a ş, C a r a c o s t e a, G. G i u g l e a şi D. G u s t i în chestiunea *Dicţionarului* . . 425
— D-l Iorgu Iordan propus în Comisiunea Dicţionarului 427

11. *ŞEDINŢA DELA 26 MAI 1945.*

D-l Preşedinte D. GUSTI elogiază memoria lui *Lucien Cayeux*, decedat 428
D-sa salută pe d-l E m. T e o d o r e s c u, ales membru activ, care răspunde 429
D-l TH. CAPIDAN comunică procesul-verbal de recomandare a d-lui St. Bezdechi ca membru corespondent 429

Pag.

D-l G. SPACU cetește raportul despre *bursele Fondului Adamachi* 429
D-l VICTOR SLĂVESCU despre bugetul în curs 430
— Expunerea de motive la bugetul 1944—1945 430
— Raport asupra executării bugetului 1944—1945 431
— Idem pe 1943—1944 432
— Raport asupra bilanțului și contului de profit și pierdere . . . 433
— D-l V. SLĂVESCU despre Proiectul de buget pe 1945—1946 434
D-l I. I. NISTOR Muzeul Culturii Naționale. Comisia aleasă . . 436
D-l G. IONESCU-ȘIȘEȘTI despre plasamentul fondurilor 436
D-l ALEX. LĂPĔDATU asupra fondurilor, bugetului, situația funcționarilor și reforma Regul. de servicii 436
D-l G-ral R. ROSETTI despre situația funcționarilor 437
D-l Președinte D. GUSTI propune comisiunea pentru revizuirea Reg. Serviciilor 437
— Se aprobă bugetul ordinar și extraordinar pe 1945—1946 . . . 437
— Expunerea de motive la Proiectul de buget 1945—1946 . . . 437
— Idem la bugetul extraordinar pe 1945—1946 438
— Bugetul Academiei Române pe 1945—1946. Bugetul general — Recapitulare — Schema — Desvoltare 440
— Bugetul special. Recapitulare. Schemă 444
— Desvoltarea Bugetului special 1945—1946. Fondurile 446
— Bugetul extraordinar 1945—1946 459
— Bilanț la 30.VI.1944 464
— Bilanț pe 1941—1944 466
— Cont profit-pierdere la VI.1944 461
— Idem comparativ pe 1938—1944 462
D-l I. I. NISTOR, despre remunerația pe coala de tipar 468
D-l I. LUPAȘ despre pomenirea donatorilor și membrilor decedați 468

12. *ȘEDINȚA SOLEMNĂ DELA 28 MAI 1945.*

D-l Președinte D. GUSTI salută pe M. S. Regele 468
M. S. REGELE răspunde 469
P. S. N. COLAN rostește discursul de recepțiune: *Biserica neamului și unitatea limbii românești* 470
D-l SILVIU DRAGOMIR răspunde 470

13. *ȘEDINȚA DELA 29 MAI 1945*

D-l Președinte D. GUSTI salută pe d-l C. Ionescu-Mihăiești, ales membru activ. D-l C. IONESCU-MIHĂEȘTI răspunde . . . 470
D-l Președinte salută pe d-l Al. Costin, ales membru corespondent. D-l AL. COSTIN răspunde 471
— Se comunică scrisoarea de mulțumire a d-lui D. Panaitescu-Perpessicius 472

Pag

D-l ANDREI RĂDULESCU despre donațiunea d-nei *Maria D. Dumitrescu-Maican* 472
D-nii G. Ionescu-Șișești Alex. Lapedatu și I. Nistor în aceeași chestiune 473
D-l A. RĂDULESCU despre specialiști în silvicultură 473
D-l G-ral R. ROSETTI: propunere pentru *Bibliografia românească modernă*. Referat și Procese-verbale 474
— Comisiunea pentru alcătuirea planului bibliografic 482
— Alegerea Comisiunii Financiare 482
— Autorizarea delegațiunii de a modifica bugetul 482
— Completarea Comisiunilor 482
D-l TH. CAPIDAN: raport despre activitatea științifică a d-lui St. Bezdechi 483
— D-l St. Bezdechi e ales membru corespondent 485
D-l G-ral R. ROSETTI despre reprezentarea artelor în Academie 485
D-l Secretar General ALEX LĂPĔDATU despre înzestrarea absolventelor Școalei Normale I. Otteteleșanu. D-l A RĂDULESCU în aceeași chestiune 485

14 *ȘEDINȚA DELA 30 MAI 1945.*

D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU despre Fondul General H. Berthelot 486
Pr. N. M POPESCU despre Premiul Mavroyeni. D-l ALEX. LĂPĔDATU în aceeași chestiune 486
— Completarea Comisiunii Premiului Mavroyeni 487
— Procesul-verbal al Comisiunii Premiului Năsturel 487
— D-l ALEX LĂPĔDATU, privitor la mărirea premiilor Năsturel 487
— Procesul-verbal al Secțiunii Istorice, privitor la Premii, la tipărire de lucrări și la completarea comisiunilor de Premii 487
— Se aprobă prelungirea sesiunii generale cu 5 zile 488
D-l ANDREI RĂDULESCU asupra proiectelor de *Regulamente ale Fondurilor:* 1. Căpitan de cavalerie Gheorghiu G. Gheorghe; 2. Regilor Carol I și Ferdinand I; 3. Prof. G. Marinescu 489
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU prezintă *hotărîrile Comisiunii Bunurilor Academiei*. 490
D-l V. SLĂVESCU despre Direcția Bunurilor și Comitetul respectiv 491
— Discuțiune asupra Proiectului de Regulament al bunurilor . . 493
— *Regulamentul pentru organizarea Administrației Bunurilor* . . . 494

15. *ȘEDINȚA DELA 31 MAI 1945.*

D-l Președinte D. GUSTI salută pe d-l N. PETRESCU ales membru corespondent, care mulțumește 497
D-l G-ral R. ROSETI, privitor la alegerea biroului Academiei 498

Pag

D-l Secretar general ALEX. LAPEDATU despre fondurile Ottetelișanu, Mavroyeni, Năsturel 498
Pr. N. M. POPESCU despre acordarea Premiului de virtute Mavroyeni 498
D-l ANDREI RĂDULESCU, I. NISTOR și AL. LAPEDATU despre Premiul de Virtute Mavroyeni 498
— Regulamentul Fondurilor *a) Bălașa și Invățătorul Ilie Criveanu b) Marioara și Preot Grigore Criveanu* 499
— *Regulamentul Fondului Dr. Ion Ștefan Roșescu* 499
— *Reg. Fondului dăruit de familia Preot G. Alexandrescu dela Bis. Sf. Spiridon din Bârlad* 500
— D-nii A. RĂDULESCU și ALEX. LĂPEDATU, despre *Fondul cultural Prof. I. Simionescu* 501
— Se alege *Comitetul Bunurilor Academiei* 501
D-l E. RACOVIȚĂ despre comunicările Secț. Științifice și data sesiunii generale 502
D-nii D. Gusti, I. Nistor, A. Rădulescu, I. Lupaș și D. Caracostea, în aceeași chestiune 502

16. *ȘEDINȚA DELA 1 IUNIE 1945.*

D-l G-ral R. ROSETTI comunică donațiunea către Academie a *Așezământului cultural Ion I. C. Brătianu* 503
— Procesul-verbal al Secț. Științifice, privitor la completarea biroului ei 504
D-l G. SPACU: Raportul Comisiunii pentru examinarea lucrărilor făcute în 1943—1945 504
— Adresa către *Fundațiunea Elias* 506
D-l A. RĂDULESCU, privitor la actele Fundațiunii Elias și modificarea statutelor ei 507
D-nii Th. Capidan, M. Sadoveanu, C. I. Parhon, D. Pompeiu, C. Rădulescu-Motru, G. Ionescu-Șișești, I. Nistor, N. Vasilescu Karpen, P. P. Negulescu, Silviu Dragomir, și Al. Lăpedatu 508
D-l V. SLĂVESCU, în chestiunea prelevărilor și bugetului Fundațiunii Elias 510
D-l A. LAPEDATU în aceeași chestiune 513

17. *ȘEDINȚA DELA 2 IUNIE 1945.*

D-l M. SADOVEANU, propunere pentru alegerea d-lui Al. M. Egolin ca membru de onoare. Alegerea d-lui A. M. Egolin . 514
D-l C. I. PARHON, propunere pentru alegerea d-lui V. Vasilievici Parin ca membru de onoare. Alegerea d-lui V. Vasilievici-Parin 514

Pag.

D-l TRAIAN SĂVULESCU, propunere pentru alegerea d-lui N. V. Tzîtzin ca membru de onoare. Alegerea d-lui N. V. Tzîtzin 515
D-l G. MACOVEI, propunere pentru alegerea d-lui Sava Athanasiu ca membru de onoare. Alegerea d-lui Sava Athanasiu . 515
D-l N. BĂNESCU, propunere pentru alegerea P. S. S. Iuliu Hossu ca membru de onoare. Alegerea P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu 516
D-l SILVIU DRAGOMIR, propunere pentru alegerea d-lui Emil Hațieganu ca membru de onoare. Alegerea d-lui Emil Hațieganu 517
D-l ANDREI RĂDULESCU propune să se dea vot asupra donațiunii d-lui Ing. Furnică-Minovici 518
— Se comunică donațiunea d-lui Prof. G. Oprescu 518
D-l C. IONESCU-MIHĂIEȘTI în această chestiune 518
D-l ANDREI RĂDULESCU, raport asupra burselor din *Fondul C. G. Vernescu* 519
— Raportul asupra burselor din Fondurile *Pallady*, *Câmpineanu-Cantemir*, *Chiriacescu*, *At. și Fotinia Gusti*, *Rosina și Ilie Jitianu*, *Ing. P. și Maria Lucaciu*, *Ar. și Gh. Stan Roman*, *Ing. Cr. Otin*, *Ilie Ștefănescu*, *Mathilda și Stelian Bonea* 520
— Idem din Fondurile *Carol și Ana Davila* și *N. Rătescu* 523
— Raportul Comisiunii Fondului *Maria Antachi* 523
D-l ANDREI RĂDULESCU asupra desemnării bursierilor și instituirea unei burse din Fondul *Câmpineanu-Cantemir* 525
— Alegerea delegaților în *Consiliul Fondațiunii Elias* 525
— Alegerea Președintelui Academiei. D-l D. GUSTI ales Președinte cuvântarea d-sale 525
— Alegerea Vicepreședinților Academiei 526
D-l ANDREI RĂDULESCU mulțumește pentru alegerea sa . . . 526

18. *ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 3 IUNIE 1945.*

D-l Președinte D. GUSTI, *dare de seamă asupra Premiilor Academiei din 1944 și 1945* 527
Rapoarte asupra lucrărilor premiate:
I. Lupaș: « Divanele domnești din Țara-Românească » de George D. Florescu 528
G. Enescu: Opera muzicală « Alexandru Lăpușneanu » de Al. I. Zirra 529
C. Rădulescu-Motru: « Școala încadrată în vieață » de Eleonora Moscu-Filipidescu 529
Virgiliu Drăghiceanu: « Hanurile bucureștene » de George Potra 530
D. Caracostea: « Alexă a' Boldașului » de Galia Henegariu . . . 534
D. Caracostea: « Poezii » de M. Beniuc 539
C. Rădulescu-Motru: « Eșarfe de mătase » de Al. T. Stamatiad . 544
G. Popa-Lisseanu: « Germania lui Tacit » de Teodor A. Naum . 546

Pag

D. Caracostea: « Teatrul francez în Muntenia » de Ion Horia Rădulescu 547
Lucian Blaga: « Stinsa Oglindire » de Aurel Chirescu 548
I. E. Torouţiu: « Istoria unei cărţi » de Vasile Romanescu . . . 548
N. Bănescu: « Românii din Timoc » de C. Constante şi A. Golopenţia 550
M. Sadoveanu: « Cealaltă lumină » de Mărgărita Miller-Verghi 551
M. Sadoveanu: « In sat la bunica »... de Maria Fotino-Bărbăcioru 551
I. Ionescu-Dolj: « Responsabilitatea medicului » de Ioan Fruma . 552
Preot N. M. Popescu: « Istoria Mănăstirii Snagov » de Nicolae Şerbănescu 557
N. Bănescu: « Vieaţa şi activitatea lui Filotei, Episcopul Buzăului » de Pr. Gh. Ionescu 558
I. Lupaş: « Cumidava » de Mihail Macrea 558
G. Popa-Lisseanu: « Granita etnică între Traci şi Illiri » de Ioan I. Russu 559
Const. Marinescu: « Câmpulung-Muscel. Monografie istorică » de Pr. Ion Răuţescu 559
I. I. Nistor: « Vieaţa şi faptele lui Tudor Vladimirescu » de Marin Dimitrescu 560
N. Bănescu: « Autour de Tibère » de D. M. Pippidi 561
I. Lupaş: « Dela Petru Maior la Octavian Goga » de Vasile Netea 562
Silviu Dragomir: « Istoria învăţământului românesc din Transilvania până la 1800 » de Nicolae Albu 566
Vintilă Mihăilescu: « Zona de transiţie între deal şi şes. Bărăştiide-Cepturi—Olt » de Ion Ilie Davidoiu 567
Dr. C. I, Parhon: « Vitamin A und Kreislaufapparat » de Prof. G. Băltăceanu şi Dr. C. Vasiliu 567
Dr. D. Danielopolu: « Sistemul aortic superior » de Dr. Dorin Dumitrescu 568
Dr. M. Ciucă: « Infarctul miocardic prin tromboză coronariană » de Dr. C. C. Iliescu 568
Dr. N. Ionescu-Şişeşti: « Neue Beitrage zur Pathogenese der progressiven Paralyse auf Grund von Spirochater-untersuchungen » de G. Stroescu 569
Dr. Fr. Rainer: « Elemente de Chirurgie » de Dr. Alexandru Pop 570
Dr. N. Ionescu-Şişeşti: « Neurologie de războiu » de Dr. D. Grigorescu şi Iacob Tristan 571
Dim. Pompeiu: « Trigonométrie quadratique » de V. Alaci . . . 572
N. Vasilescu Karpen: « Tehnologie grafică » de Alexandru Bunescu 573
Dr. C. I. Parhon: « Le dispositif propulseur de la surrénale » de Constantin Velican 574
Dim. Pompeiu: « Contribuţiuni la studiul ecuaţiilor cu derivate parţiale » de N. Teodorescu 574

Pag.

Dr. C. I. Parhon: « Pelagra, Patologie Sociologie » de Ion Claudian și N. Gruia Ionescu 576
Dr. C. I. Parhon: « Vitaminele în chirurgie » de Th. Burghele . 576
Dr. M. Ciucă: « Prima infecție tuberculoasă la adult » de M. Nasta și I. Gologan 577
Dr. C. Ionescu-Mihăiești: « Laptele și controlul său igienic » . . 578
Dr. C. Ionescu-Mihăiești: « Osteomielita. Anatomia, clinică, terapeutică », de Marin Teșoiu 578
Gh. Ionescu-Șișești:, asupra lucrărilor d-lor D. C. Săndoiu și Const Manolache 578
Preot N. M. Popescu: Raport asupra Premiului de virtute Mavroyeni 579

19. *ȘEDINȚA DELA 4 IUNIE 1945.*

D-l D. GUSTI salută pe d-l G. FOTINO, membru corespondent. Răspunsul d-lui Fotino 581
D-l G-ral R. ROSETTI comunică propunerea d-lui Racoviță relativ la ordinea de zi a sesiunii generale 582
— Procesul-verbal al Secț. Istorice, privitor la completarea comisiunii Năsturel, a biroului Secțiunii și acordarea unui premiu 582
D-l N. VASILESCU KARPEN, propunere pentru alegerea d-lui Dionisie Germani ca membru de onoare. Alegerea d-lui D. Germani 582
D-l ANDREI RĂDULESCU, privitor la donația *Olga și Prof. Al. Ottetelișanu* și fixarea unui premiu 583
— Referitor la donația Ing. *Furnică-Minovici*, care se acceptă . . 584
— Despre donația d-nei Paulina de Hessenstein 584
D-l ANDREI RĂDULESCU despre premiile Academiei 584
D-l N. BĂNESCU despre rapoartele pentru proclamarea premiilor 585
Pr. N. M. POPESCU, despre participarea S-sale la Comisiunea pentru nomenclatura străzilor. Reînnoirea mandatului S-sale . . 585
— Procesul-verbal al Secț. Literare referitor la subvenția Arhivei de Folklor, completarea biroului Secțiunii, comisiunea Premiului Nicoară și fixarea subiectelor date pentru premii 585
D-l Secretar General ALEX. LĂPĔDATU: Raport despre lucrările efectuate în cursul actualei sesiuni generale 585
D-l Președinte D. GUSTI încheie Sesiunea generală 590
— Concursuri pentru Premiile Academiei Române, publicate în 1945 592
— Academia Română la 4 Iunie 1945. Delegațiunea. Membrii activi. Membrii de onoare. Corespondenți 615
— Membrii decedați 625
— Președinții și Secretarii Generali, 1867—1945 639
— Comisiunile Academiei Române 641